

URBÁRIUMOK

XVI–XVII. SZÁZAD



URBÁRIUMOK

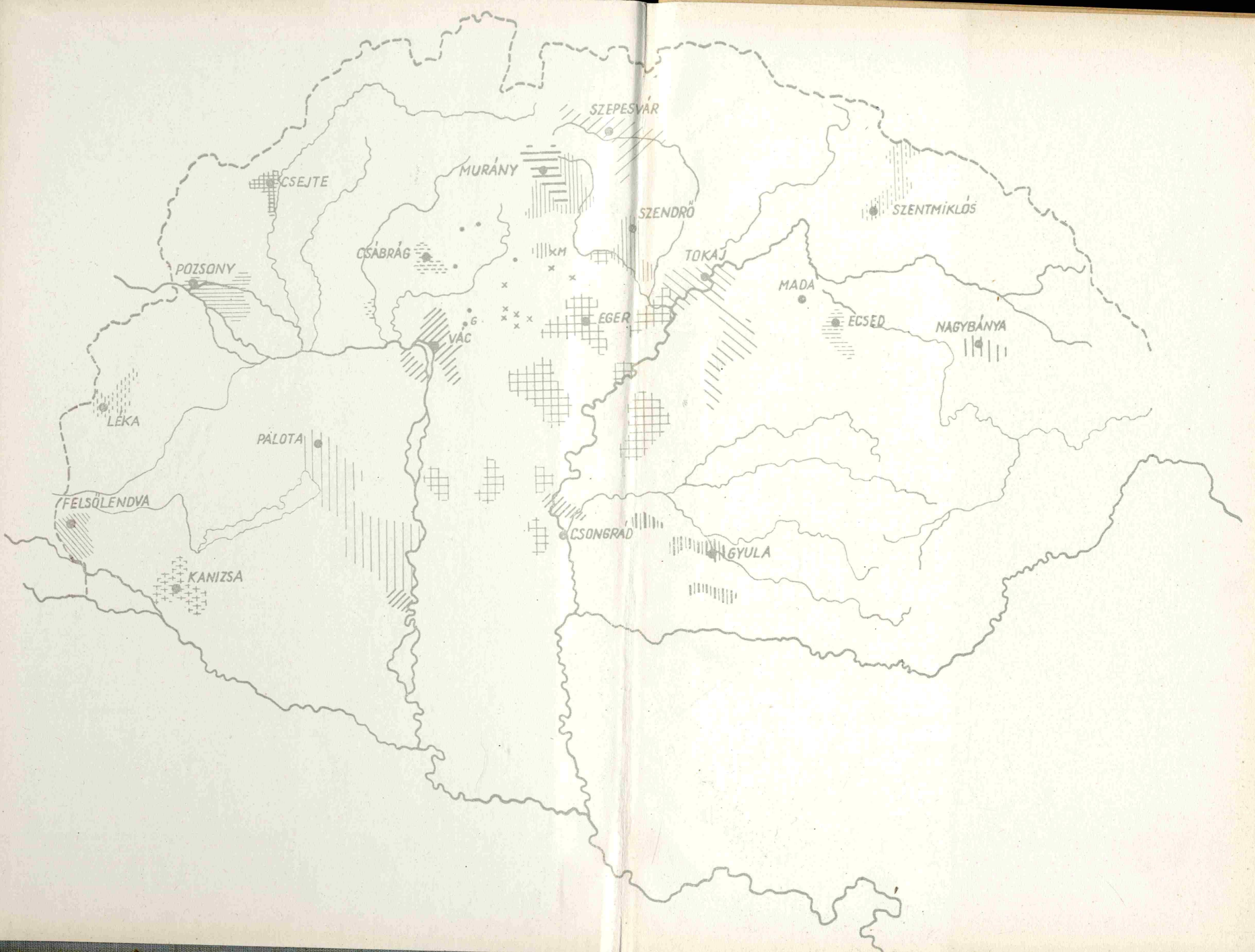
XVI—XVII. század

(Az Országos Levéltár
kiadványai II. 7.)

Szerkesztette és a bevezető
tanulmányt írta

MAKSAY FERENC

Történetírásunk csak lépésről lépésre tudja felderíteni a török hódoltság korában élt magyarországi parasztság életkörülményeit: milyen háborús és természeti csapások sújtották, hogyan teltek hétköznapjai, milyen eszközökkel és milyen módszerekkel gazdálkodott, hogyan értékesítette terményeit és állatait, mi módon kellett jövedelme és munkaereje egy részét földesurai rendelkezésére bocsátania. E hosszú évek kutatási eredményeit felölelő mű mindezeknek a kérdéseknek az egykori Magyarország valamennyi vidékére kiterjedő, nélkülözhetetlen nyersanyagát adja közre: jobbágynévsorokat, kimutatásokat a parasztok birtokviszonyairól, állatállományáról, részletes adatokat termelvényeikről, piacukról, szolgáltatásaikról, robotjukról, az őket ért pusztításokról, továbbá a földesúri magángazdálkodás fejlődéséről. Összesen 21 uradalom 44 urbáriumának teljes szövege olvasható e kötetben. Az uradalmak másfélszázados török-kori fejlődését is figyelemmel lehet kísérni, az egyazon terü-



URBÁRIUMOK

XVI—XVII. SZÁZAD

MAGYAR ORSZÁGOS LEVÉLTÁR KIADVÁNYAI

II

FORRÁSKIADVÁNYOK

7

URBÁRIUMOK

XVI—XVII. SZÁZAD



1959

URBÁRIUMOK

XVI—XVII. SZÁZAD

SZERKESZTETTE ÉS A BEVEZETŐ TANULMÁNYT ÍRTA

MAKSAY FERENC

MUNKATÁRSAK

FELHŐ IBOLYA
W. BERETZKY NÓRA
T. POLONYI NÓRA



1959

Lektorok

PACH ZSIGMOND PÁL

SZABÓ ISTVÁN

A térképeket tervezte: Felhő Ibolya és Maksay Ferenc. Rajzolta: Schöberl Magda.

© Akadémiai Kiadó, Budapest 1959

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó igazgatója

A szerkesztésért felelős: Havas Zsigmond

Műszaki felelős: Farkas Imre

A kézirat beérkezett: 1959 június Terjedelem: 78,4 A/5 papírv. 21 melléklet Példányszám: 500

1959.49826 — Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

ELŐSZÓ

Csaknem tizenöt éve, hogy a magyarországi urbáriumok egyik csoportjának kiadására Szabó István javaslatot tett. Abban az időben a sok évtizedes elhanyagolása után újjáéledt magyar agrártörténet termése még csak néhány uradalom-monográfia, a nyomukban készült egy-két értékelő tanulmány, meg egyetlen kötetnyi kiadott forrás volt. További, szélesobb alapokon induló kutatáshoz elengedhetetlennek mutatkozott a mezőgazdaságtörténet forrásainak rendszeres közzététele, köztük elsősorban a legváltozatosabb és legéletszerűbb forrástípusé: az urbáriumé.

Hogy agrártörténeti forrásaink, néhány elszórt közleményt leszámítva, olyan hosszú időn át kiadatlanok maradhattak: több korábbi történetíró-nemzedék mulasztása. Ezt a munkát már a múlt század hatalmas forrásközlő vállalkozásaival párhuzamosan meg kellett volna indítani. Ami azonban az akkori történetiszemlélet korlátai miatt nem történhetett meg és amit az agrártörténet rövid, századforduló körüli virágkora sem tudott megteremteni, annak pótlása az idők folyamán mindig nehezebb lett. Az adósság egyre súlyosodva vált következő korszakok örökségévé, hiszen a gazdaságtörténeti forráskiadás területén időközben nem egy szomszédunk történetírása is több lépéssel megelőzött bennünket.

Az urbáriumkiadvány tervének fölvetése óta eltelt évek, de különösen az utolsó évtized, a magyar agrártörténet ügyét példátlan lendülettel vitték előre. Így kapott végre helyet a publikációk közt a gyalui uradalom urbáriumainak sorozata után egy második forrásközlő kötet is; szerkesztője az I. Rákóczi György birtokain folyó gazdálkodás iratanyagát tette közzé. A levéltárainkban őrzött hatalmas terjedelmű gazdaságtörténeti anyag legnagyobb része azonban mindezeknek az erőfeszítéseknek ellenére továbbra is csak a helyszíni kutató számára hozzáférhető, az eredményekkel tehát semmiképpen sem lehetünk még elégedettek.

Kötetünk most további 44 urbáriumot tesz közzé. Kiválogatásuk dolgában nem volt könnyű a döntés. Már az sem önként értendő, hogy miért csak egyfajta irattípus bemutatására szorítkoztunk, amikor az egy gazdálkodási egységre vonatkozó, párhuzamosan keletkezett sokfajta irat együttes közzétételenek tagadatlan előnyei vannak: a gazdaságban folyó életről teljesebb, részletesebb, valóságosabb képet ad. Végül azért döntöttünk mégis csupán egyetlen irattípus közlése mellett, mert a másik, „monografikus” módszerrel csak nagyon nehezen és csak sokszoros ívterjedelemmel lehetett volna elérni, hogy a különféle tájak gazdálkodástípusai egymással országos méretekben közvetlenül összevethetők legyenek, ha csak nem a kivonatos közlésnek ismét sok hátránnyal járó megoldását választjuk.

Ez a kötet éppen a nagyszámú, egymástól távol eső uradalmak viszonyainak közvetlen összehasonlítását könnyíti meg: az egykori Magyarország minden tájára vonatkozó anyagot tesz közzé, s emellett csak teljes vagy csaknem teljes szövegű darabokat tartalmaz. A benne foglaltak színesége ugyanakkor előtte jár szinte minden más olyan iratfajtaénak, amely a gazdasági ügyvitel során keletkezett. Nemcsak az úr és a paraszt viszonya s a paraszti szolgáltatások ismerhetők meg belőle, hanem az egykori gazdálkodás mindennapjai is, bőségesebben és töbrétűen, mint az adójegyzékekből, a számadásokból, a leltárakból vagy a birtokjogi kiadványokból.

Kötetünk korszakhatárai nagyobb nehézségek nélkül adódtak. Nemcsak a törökkor állandó válságokkal küszködő és pusztításoktól vissza-visszavetett s időnként mégis csodálatos frissességgel előrelendülő agrárgazdálkodása válik el határozottan egyfelől a Mohács előtti idők, másfelől a Habsburg-restauráció békésen épülő mezőgazdaságától, hanem maguk a három kor urbáriumai is más-más típust jelentenek. A Mohács előttiak sokszor kevésbé részletesek és rendszerek ugyan, de mégis olyan értékűek, hogy teljes gyűjtést igényelnek; a XVIII. századiak viszont — egyre szkematikusabbá váló felépítésükkel — inkább feldolgozásra, mint közzétételre várnak.

Kötetünk előkészítői számára a törökkori urbáriumok több ezres tömegének megrostálása jelentette a legnehezebb feladatot. Nemcsak arra törekedtünk, hogy a történeti országtérület valamennyi tájának uradalmaiból állítsunk egymás mellé urbáriumokat, hanem arra is, hogy ezek az uradalmak a természeti adottságok — domborzat, növénytakaró — meg az utóbbiakhoz igazodó gazdálkodásformák — szántó-, szőlő-, kertművelés, állattartás, vad- és erdőgazdálkodás, halászat — tekintetében is változatos típusokat mutassanak be, nem különben, hogy a király, az egyházi és a világi nagybirtok s a kisebb nemesek földjei egyként helyet kapjanak. Különös figyelemmel fordultunk az ország törzsének magyar népességű tájai felé, de mivel éppen ezek esnek egybe — nagy részükben — a hódoltsági területtel, alig néhány ilyen, szinte „véletlenül” ránk maradt darabbal kellett beérnünk. Erdélyt a válogatásnál figyelmen kívül hagytuk, részben mert urbáriumai közül nagyon kevés állt volna rendelkezésünkre, részben pedig, mert egyik uradalmának urbáriumai már korábban közlésre és feldolgozásra találtak. Szlavóniai, horvátországi urbáriumokat sem kerestünk.

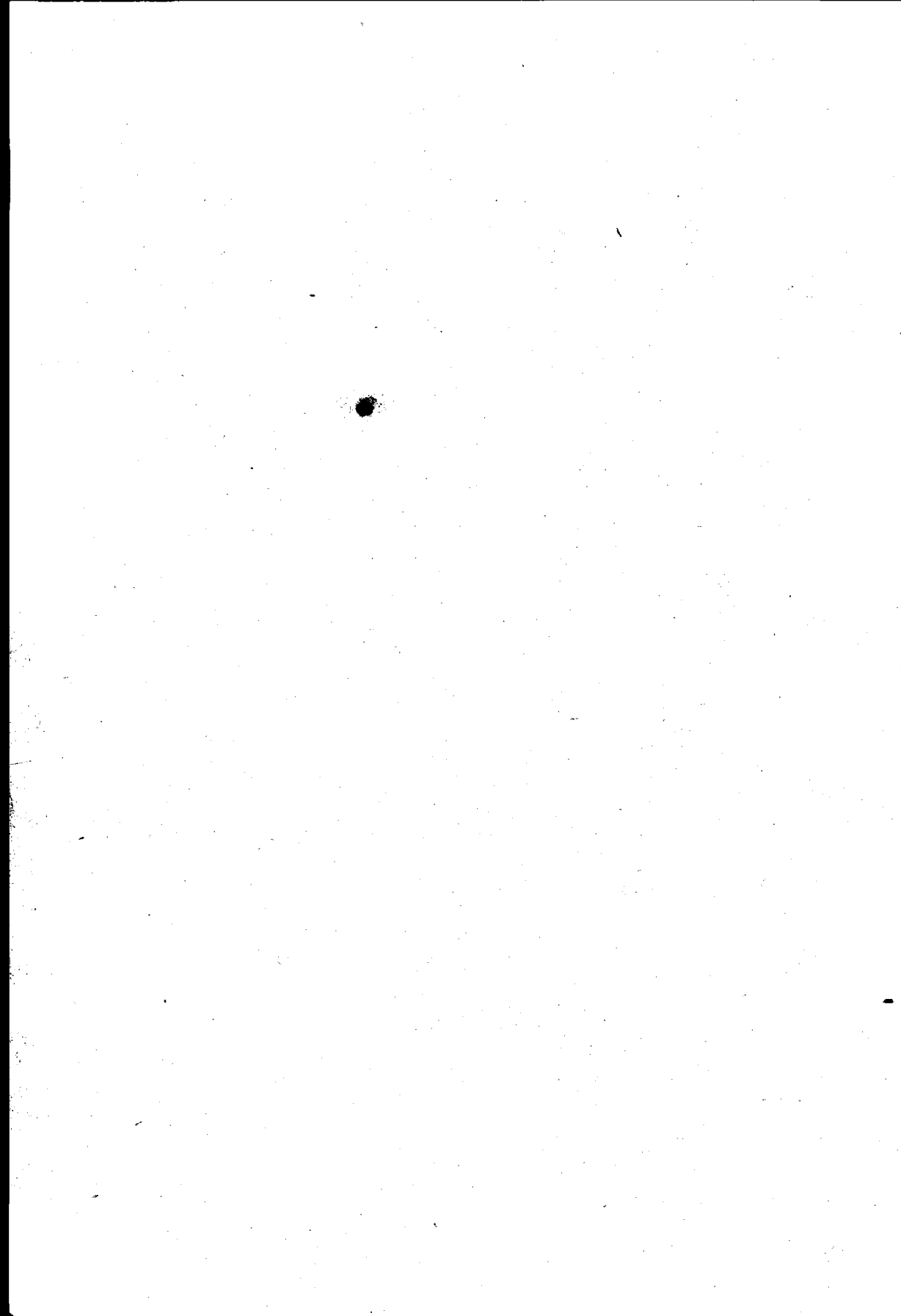
A megszabott keret nem engedte, hogy egy-egy uradalom urbáriumaiából kettőnél, kivételesen háromnál több kapjon helyet a kötetben. Ha kettőt tettünk közzé, akkor az első rendszerint a Mohács utáni állapotot, a második hozzávetőlegesen a török alól való felszabadulás idejét mutatja be, de igyekeztünk a XVII. század első felének, az átmeneti fellendülés korának is minél nagyobb teret juttatni. Az egyes birtoktestek többi urbáriumaira forrásjegyzék hívja fel a figyelmet. Fontosabb adataikat belefoglaltuk azokba a szövegekbe, amelyekben az uradalmak népesedési és gazdasági állapotának változásait kísértük végig. A forrásokban bemutatott vártartományok, illetve nemesi birtokok történetére vonatkozó legszükségesebb tudnivalókat szűkre szabott vázlatos bevezetőkből kellett összefoglalnunk. Forráskutatást ehhez a munkához nem végeztünk.

A közzétett urbáriumokat az ország földrajzi tájai (Dunántúl, Felvidék, Alföld) szerint csoportosítottuk, ezeken belül pedig a nyugat—keleti iránynak megfelelő sorrend szerint.

Magyar és német, szláv és román szövegek, illetve szavak, magyarrá vált (magyar nyelven továbbképzett, ragozott) latin kifejezések, továbbá élőnyelvi földrajzi nevekből továbbképzett latin szavak közlésénél a teljes betűhűség elvét követtük, ami azonban nem terjedt ki sem a nagy- és kisbetűk használatára, sem az interpunkcióra. A magyar, német, szláv és román szavak rövidítéseit feloldottuk, de a feloldott szövegrészt kurzív betűtípussal közöltük. Minden latin szöveg helyesírását klasszikussá írtuk át. A latin rövidítések közül egyedül a f. (= florenus), d. (= denarius), cr. (= cruciferus), V. (= Viennensis), i. s. i. (= in sessione integra), m. p. (= manu propria) és no. (= numero) rövidítéseket nem oldottuk fel, valamint az 1699-es szentmiklósi urbáriumnak külön egykorú rövidítésjegyzékben megadott betűjeleit. A szöveg tagolása tekintetében nem követtük mindenütt az eredetit; névsorok egyes neveit függőleges vonallal választottuk el egymástól.

Aki a szövegekben említett személyek életrajzi adatait, a helynevek topográfiai meghatározását, a kevésbé ismert kifejezések jelentését, a mértékek és a pénzek értékét s az ünnepek időpontját keresi, annak a szöveg végén elhelyezett mutatók és magyarázatok lesznek segítségére.

Az urbáriumok kiválogatását az Országos Levéltár tagjaiból alakult munkaközösség végezte. Tagjai voltak: *Sinkovics István, Maksay Ferenc, Felhő Ibolya, Borsa Iván. Borsa Iván*, majd *Sinkovics István* kiválása után a munkaközösség két új taggal gyarapodott, és a jegyzetelés, valamint az uradalmakhoz írt bevezető és összekötő szövegek elkészítése már *Felhő Ibolyára, Maksay Ferencre, T. Polónyi Nórára* és *W. Beretzky Nórára* hárult.



BEVEZETÉS

I.

Magyarország parasztságára a mohácsi katasztrófa után a török háború jelentette az élet legsúlyosabb terhét. Sorsának legfontosabb meghatározói azonban a szűnni nem akaró pusztítások mellett most is ugyanazok voltak, mint korábban és későbbben, a feudalizmus hosszú századain át: a természeti viszonyokhoz alkalmazkodó, hagyományos módszerekhez kötött termelőmunka és a parasztokat úrbéri függésben tartó földesurak gazdálkodási, el-sajátítási módszerei. Ezekről a meghatározókról szeretnénk most beszélni a közölt és felhasznált urbáriumszövegek alapján, ugyanilyen kettős tagozásban; utoljára a paraszti társadalom rétegződésének kérdései kerülnek sorra. Megállapításaink elsősorban a kötet urbáriumaiban érintett területekre vonatkoznak, tehát nem föltétlenül országos érvényűek.¹

A hódoltság korának termelőmunkáját végzetesen gátolta, fejlődésében vissza-visszavetette a gyakori ellenséges pusztítás. A XVI. század közepének nagy háborúi idején alig maradt olyan táj az országban, amelynek népét ne érték volna súlyos vérveszteségek és anyagi károk. Nemcsak a török torkában fekvő kanizsai uradalomnak vagy a szendrői, a tokaji uradalom délibb részeinek népessége csökkent erősen, hanem sok helyen a hadak járásától távolabb eső vidékeké is. A palotai uradalom családfőinek száma 1578 és 1617 közt 369-ről 49-re, a kanizsaiaké 1530 és 1563 közt 1805-ről 697-re szállott alá. Sajóvámoson a török 300 embert ölt meg vagy hurcolt el, Garadnáról, Ládról és Edelényről mindenki elmenekült, a nagybányai uradalom hegyek közé zárt apró román falvai elnéptelenedtek. A magasan fekvő murányi vagy szentmiklósi uradalomban is feltűnően sok volt a puszta-telek. „Ahol korábban lakóépületek állottak, ott most üres, füves hely van”, a murányi majorság épületei — sörfőző, fűrészmalom, 3 hámor, 4 huta — elpusztultak, két falu

¹ Az értékelésnél nem hagyhattuk figyelmen kívül a magyar agrártörténet korábbi eredményeit, elsősorban *Komoróczy Gy.* (Nádasdy Tamás és a XVI. századi magyar nagybirtok gazdálkodása, Bp. 1932.), *Tholt J.* (A sárvári uradalom majorgazdálkodása a XVII. század első felében, Bp. 1934.), *Berlász J.* (A Thurzó-birtokok a XVII. század első harmadában, különös tekintettel a jobbágyság gazdasági helyzetére, Bp. 1936.), *Domanovszky S.* (Zur Geschichte der Gutsherrschaft in Ungarn, Dopsch-émlékkönyv 1937.), *Wellmann I.* (Mezőgazdaságtörténetünk új útjai, Domanovszky-émlékkönyv, Bp. 1937.), *Ila B.* (A gömöri jobbágyság a XVII–XVIII. században az úrbérrendezésig, Bp. 1938.), *Jakó Zs.* (A gyalui vártartomány urbáriumi, Kolozsvár 1944.), *Szabó I.* (Tanulmányok a magyar parasztság történetéhez, Bp. 1948.), *Pach Zs. P.* (A majorsági gazdálkodás és a parasztság kisajátítása a XVII. századi Magyarországon, Századok 1951. és Az eredeti tőkefelhalmozás Magyarországon, Bp. 1952.), *Makkai L.* (I. Rákóczi György birtokainak gazdasági iratai, Bp. 1954. és Paraszti és majorsági mezőgazdasági termelés a XVII. században, Bp. – Gödöllő 1957.) műveit.

népe a várba menekült.² Csábrág-vár két falvának parasztjai közeli védett helyre költöztek, a devécsiek egy ideig hazajártak szőleik megművelésére.³ Az 1570—80-as évek átmeneti szélcsendje után a 15 éves háború hozott újra nagyméretű pusztulást: falvak elnéptelenedését, a lakosság erős megritkulását. Az ország nyugati határszéle nem esett közel az állandó hadművelési területhez, 1605-ben mégis pusztító hadjárat szántotta végig: sok embert elvitt a tatár, a házak százával égtek el, a micskeieknek ruhájuk-kenyerük sem maradt. A longeckiak számban megfogyva, égetten és jószágok híján nem tudtak új építkezésbe kezdeni, — a lékai uradalomnak összesen 232 elhagyott telke maradt a pusztítás nyomában, 288 többé-kevésbé megkímélt parasztháztartással szemben.⁴

De nem a háború vihara volt az egyedüli erő, amely parasztságunkat helyéről kiszakította és továbsodorta, termelőerőit pusztította. Csejtén a hatvanas években tűzvész égette fel a házak tömegét,⁵ Tokaj városának házai-ból a nemesek és a várórség katonái szorították ki a lakókat s azok egy kivételével mind kunyhókba kellett hogy húzódjanak.⁶

A XVII. század első két harmada a török békekötés után legtöbb helyen a csendes újjáépülés, erőgyűjtés korszaka volt. Murány uradalmában olyan nagy lett a gyermekszaporulat, hogy új települések rajzottak ki a régiékből.⁷ Csak a hódoltság népe sorvadt tovább és némelyik Alföld-széli uradalom lakói vándoroltak lassanként a környékre jobb szerencsét keresni.⁸

A századvég háborúi, tatárpusztításai, megnövekedett adóterhci azután a legtöbb helyen minden addiginál nagyobb réseket vágtak a lakosság sorai-ban, ugrásszerűen növelték a puszták számát és mélypontra juttatták a parasztság anyagi erőit. A Verhovina egyik falva „egészen el pusztult, egy részről nem lakhatták a tolvajok miatt, más részről kevés vetése lévén, nagy portiot vetettek rájuk, azért el oszolni kellett”. A nagyszámú költözők innen a Nyírség vagy Lengyelország felé vették útjukat, megüresedett telkeikre gyakran zsellér szállott rá.⁹ Még ahol nem volt pusztulás vagy elvándorlás, ott is alig szaporodott tovább a népesség. Csak kevés, zárt vidéken fekvő falu és egy-két város népe élhetett békességben.¹⁰

*

² Murány 1573. (Hivatkozásainkban csak az uradalom nevét, az urbárium keltét és szükség esetén a községnevet tüntetjük fel, ha a kötetben közölt darabról van szó vagy olyan urbáriumról, amelynek jelzetét a forrásjegyzékben — az egy-egy urbáriumra vonatkozó szövegek végén — meg lehet találni.) — Szentmiklóson már 1559-ben is a pusztulás jelei mutatkoznak (Szentmiklós 1567).

³ Csábrág 1558. (Teplicske a török és hajdúk miatt vált pusztává; téli vetése még ott áll.)

⁴ Léka 1608.

⁵ Csejte 1568.

⁶ „Praeterea nullus integrae sessionis, nam omnia integra loca et fundi possidentur per nobiles et alios viros militares. Ceteri autem . . . coloni curaverunt sibi fieri domicilia aut in cellariis aut in hortis suis.” (Tokaj 1581.)

⁷ L. Léka (1670), Pozsony (1646), Szepes (1605), Murány (1672), Nagybánya (1614, 1621) urbáriumait.

⁸ Ecsedre l. *Maksay F.*: Urbáriumok. (A Történeti Statisztika Forrásai c. kötetben, Bp. 1957.) 136. — A hódoltsági Dunántúlra: Palota 1619.

⁹ „Ez jobbágyazhatik, szálljon ezután pusztá telekre.” (Szentmiklós 1699, Hrabanica.)

¹⁰ Szendrő 1670, Nagybánya 1688, Csongrád 1697. — Velük szemben: Felsőlendva, Csejte, Szepes, Murány, Szentmiklós, Eger, Tokaj, Ecsed.

A korszak paraszti és úri háztartásaiban egyaránt a gazdálkodás évszázados, konzervatív módszerei éltek tovább. Az úrbéres gazda csak nehezen, szívós ellenállás után szánta rá magát változtatásokra, és nem sokkal voltak nála mozgékonyabbak a kisebb-nagyobb majorsági földek urai sem: az utóbbiak vállalkozó kedve inkább saját gazdaságuk bővítésére, szervezési újításokra és új típusú pénzforrások megnyitására szorítkozott, nem pedig a gazdálkodás technikájának korszerűsítésére. Igaz, hogy ilyen kezdeményezés akkor még a kontinens szerencsésebb sorsú országaiban is alig akadt; egyedül flamand és holland földön kísérleteztek a hármastörérendszer áttörésével és takarmánynövények, ipari növények rendszeresebb termelésével.

A termelvények legnagyobb része hazánkban is korábbi évszázadokból öröklődött át a török korra. A kenyérellátás és részben a takarmányellátás alapját a legtöbb falu határában megtalálható gabonaföldek jelentették; ha nem is végeláthatatlan táblák, mint a későbbi évszázadokban, de legalább egy-kétszáz holdas, esetleg ennél is kisebb, a belsőség közelébe eső területek. Csak a magas hegységekben vagy árvízjárta földeken fordulhatott elő, hogy egyes faluk lakóinak nem volt vagy alig volt szántóföldjük. Szentmiklós hegytelepüléseinek „sem földjük, sem rétjük helyek után”.¹¹ Egy-egy időre a tiszta szőlőkultúra területein is egészen vagy részlegesen szántó nélkül maradt a parasztság.¹²

A török kor másfél évszázada alatt az ország vetésterületének kiterjedése változott. Egyfelől a pusztítások nyomán nagyon sok helyen összeszűkült: az emberi, állati munkaerő vagy a munkaeszközök megfogyatkozása miatt gyom verte föl, cserje nőtt rajta, legelővé, erdővé változott. Másfelől védettebb tájakon irtás útján növekedett a szántóterület. Az irtott föld ugyan kezdetben inkább mint rét vagy kert vált hasznossá — a pozsonyi Dunapart erdőit a XVII. század közepén irtáskaszálók, új ültetésű gyümölcsösök tarkították, és javában folyt az erdőirtás¹³ — a réteket azonban egy idő után gyakran szántóföldnek törték fel.¹⁴ A XVII. század közepén a csejtei uradalmi úrbéresek legnagyobb részének volt irtásföldje, nem ritkán tekintélyes nagyságú, 10 hold körüli irtásbirtoka is.¹⁵ Az Északkeleti Kárpátok vidékén a XVI. században nem folyt meg nagyarányú szántógazdálkodás; csak a völgyekben volt gabonavetés, de bizonyára nem számottevő, ha sem 1567-ben, sem 1648-ban nem szedtek utána dézsmát. A század végére azonban annyira elszáporodtak az irtásos eredetű vetések, hogy el kellett rendelni: „ha mikor az hegyen tesznek vetést”, tizedet kell adniok.¹⁶

¹¹ Szentmiklós 1648 (Romanóc és passim). — Nagybánya, 1566 (Femezely). — Pozsony 1574 (Vereknye és Felrév). — A szentmiklósi uradalomban községenként 10–20–50 hold körüli vetésterületek is akadtak (1567), Csejten (1641), Murányon (1672) vagy Szepesben (1672) többszáz holdasok. Pozsonykörnyéki faluk szántóföldjét a Duna árvizei csonkították meg (Pozsony 1646).

¹² „Terras habent nullas, saltem vineolas” (Tokaj 1581, Tokaj). „Hordeum et avenam non seminant, quia non habent terras”, csak egy kevés őszi gabonájuk termett: uo. Keresztúr.

¹³ Pozsony 1646 (Váralja). Zoncon (uo.) erdők közt „szétszórt” gyümölcsösök. — Szentmiklóson (1567) „prata passim in silvis extirpata”.

¹⁴ „Pratum, quod modo aratur”: Csejte 1641.

¹⁵ A század végére egy-egy csejte település határában ott él már az irtás-zsellérek elkülönülő rétege (1695). — Léka irtásaira l. az 1608-as urbáriumot.

¹⁶ „Valamikor az itt való lakosok a völgyön vetnek”: továbbra sem fizetnek (Szentmiklós 1699). „Ha valaki a maga telke után való földekben azaz a völgyben való mezőben avagy síkon teszen tavaszi vagy őszi vetést, abbuldézsmát nemád”. (Uo. Szolyva).

A gabonafajták az urbáriumok szolgáltatás-rovatai alapján nem különböztethetők meg mindig pontosan, elterjedésük körvonalai néhol mégis ki-rajzolódnak. Világosan megmutatkozik pl. a tengerszint feletti magasság növekedésével a tavasziak, különösen a zab fokozatos térfoglalása. A murányi uradalom magashegyi településein „a hegyilakók nem szoktak ősziakat vetni”, csak zabot, hiszen „a földek, amelyeket művelnek, hegyek közt és leginkább sziklás helyeken fekszenek”.¹⁷ Zabot azonban nemcsak a magas hegyeken termeltek; a búza mellett az ország minden táján a legelterjedtebb gabonafajtának számított. A rozs és az árpa rendszerint második sorba szorult mögöttük; az előbbi csupán hegyes, terméketlenebb vidéken lépett néhol a búza helyébe.¹⁸ A lékai majorság 168 holdas szántójába 1670-ben csupán 35 mérő búzát vetettek, „terrorum sterilitate plus non suadente”, viszont 105 mérő rozs és 140 mérő zab került beléjük. A rozs az Alföldön valamelyest háttérbe szorult az árpa mögött, kétszeres (abajdóc), tönköly, tatárka és köles csak elszórtan, de nagyon különböző tájakon tűnt fel, ugyanúgy a hüvelyesek is. Az utóbbiakat, akárcsak legelterjedtebb ipari növényünket, a kender vagy a valamivel kevésbé ismert lent rendszerint a gabonától elkülönítve (külön táblákban vagy külön nyomásrendszerben) vetették szántóföldekbe: a szentmiklósi uradalom pelsőci majorföldjében pl. a kendernek 3 nyomásra tagolódnó határrészt tartottak fenn.¹⁹ Hogy az egyes termelvények aránya a korszak folyamán hogyan tolódozott el egy területen, arra vonatkozóan nincs elegendő összehasonlítási alapunk.

A gabonaféléket két különböző típusú nyomásrendben vették művelés alá. A korszerűbb háromnyomásos forma egyáltalán nem szorította még ki kétnyomásos vetélytársát: Észak hegyei közt, a csejtei, a szepesi vagy a szentmiklósi uradalom területén éppúgy használatos volt a XVII. század második felében, mint a tokaji uradalom síkvidékén vagy a Kisalföld egyik vártartományában. Szepesvár és Csejte egy-egy allódiában azonban vele párhuzamosan már a hármasszortát is alkalmazták, a pozsonyi uradalomban pedig csak a Csallóköz apró, vízjárta falvai ragaszkodtak a régi rendhez, Samárja mezővárosában már a hármasszortát fogadták be.²⁰ Az ecsedi uradalom közséi nem tudtak megegyezni a nyomások dolgában: a csaholyiak „az nyomásokat egyenlőjül nem akarják tartani vélek” — panaszták a fábiánháziak.

Újraosztásos szántóföldközösségnek csak három uradalomban maradt közvetlen emléke, a Felső-Tiszán, az Északkeleti Kárpátokban és a Gömöri hegyvidéken. Nem egy helyen már csak mint figyelemre méltó különlegességet jegyzik föl.²¹ Az egy-egy családra jutó „tagok” elaprózódása — hosszú évszázad-

¹⁷ Murány 1672. — Kojson, a szepesi uradalom egyik helységében, alig vetnek ősziakat (1672). A szepesvári allódiában gabonatermelvényei közt a zab áll első helyen. (Uo.) A szentmiklósi uradalom északi majorjában csak zabtermelés folyik (1699).

¹⁸ Szentmiklósi allódiában (1648).

¹⁹ Szentmiklós 1570. — Vö. *Belényesi M.*: A földművelés Magyarországon a 14. században. Századok 1957. 548.

²⁰ Pozsony 1646. A többire: Szepes 1672, Csejte 1696.

²¹ „Sive dives, sive pauper, aequali mensura terras arabiles et prata, feneta dividunt, quae cedunt ad divisionem”: Tokaj 1565 (U. et C. 122/1, Tarján, Ladány). — „Agri et prata sorte dividuntur, nec sessiones determinatae habentur, verum quivis secundum posse suum sessionem sibi congruam maiorem vel minorem incolit” (Tokaj 1688, Tóglás). — „Agros seu terras arabiles inter se sorte dividunt, quae ad unum campum ad singulas sessiones medias per singula 10 iugera terrae arabilis cedere solet.” (Szentmiklós 1567). — „In hoc oppido (Nagyroce) nullas designatas sessiones, quae qualis sit, habent neque etiam terras distinctas, sed duntaxat tales terras solent inter se, ubi necessitas fert, distinguere.” (Murány 1672).

dos folyamat — nagy méreteket öltött. A Nyitra megyei Miaván még az allodiális szántó is 10 parcellára tagolódott.²²

A szántó föld évi megmunkálása többszöri szántással indult; a kanizsai majorságban ősszel felszántották a parlagot és vetés előtt újra szántották.²³ Pozsonyban 2—5 samarjai köből, Csejten 4 mérő, Murányon 1 kassai köből került 1—1 holdba: 80—300 liter közötti mennyiségck. Némelyik község kétszeresét vetette a közvetlenül határos falu szokásos mennyiségének. Terméketlenebb tájakon a szántók nagy része vetetlen maradt.²⁴ Az érett termés learatása sarlóval történt, gabonakaszálásról — erről az alföldi sajátosságról — csupán Zemplén és Borsod megye 4 községében lehet hallani.²⁵ Az elvetett magnak a XVI. században, Szendrőn, háromszoros volt a hozama, Léka egyik majorságában viszont száz évvel utóbb is csak kétszeres tisztabúza-, két és félszeres rozs- és háromszoros zabterméssel számoltak.²⁶ A learatott gabona tárolására — különösen majorságokban — csűr, pajta, gabonáskert szolgált. Az asztagokat póznákkal támasztották meg.²⁷

A török kori magyar faluhatár képéhez a gabonavetések mellett még egy, szinte állandó szín tartozott: a kaszálóké. Ha a községnek kivételképp mégsem lett volna rétje, a szomszéd faluból kellett jószága számára takarmányról gondoskodnia. Sokszor, ha volt is rét, nem nyújtott elegendő szénát, folyók kiöntése, lápok magas vízállása tette használhatatlanná. A Csallóköz némelyik falvának parasztsága széna helyett csak téli időben szedhetett némi sást a nádasokból, máskor a közlegelő darabkáit vágta ki számára rétpótlékul.²⁸ A telekhez osztott rétet sok esetben irtás-rét pótolta; ez ugyanakkor a kaszálók utánpótlásának és esetleges növekedésének is országszerte legfőbb forrása volt. A rét lekaszált szénáját néhol kerítéssel védték a kártevők ellen.²⁹

Szántó föld és rét mellett végül veteményeskertre is csaknem minden paraszti és úri háztartásnak szüksége volt. Az apró, faluszéli vagy házmelletti kertecskéket a községek legtöbbszörében meg lehetett találni; ha másutt nem, a községi „gyepen”, irtáson, pusztatelken vagy kiszáradt halastó helyén.³⁰ Csak magasabb hegyeken és kiöntéses területen szűkültek erősen össze: ilyen helyeken legfeljebb a majorságok gondoztak veteményeket; a telektartozékok közül hiányoztak a kertek.³¹ Legelterjedtebb kerti haszonnövény a káposzta volt — savanyítva egész évben táplálékul szolgált —, mellette

²² Csejte (1641).

²³ „In autumno quodlibet aratrum domino arare duo iugera parragh et tempore seminandi rearare . . . tenebuntur.” (Kanizsa 1530).

²⁴ Murány 1699. A vetésre: Pozsony 1646, Csejte 1641, Murány 1672.

²⁵ Tokaj 1581, Eger 1558, Szendrő 1570.

²⁶ Léka 1670. — Szendrőre: 1570. — Rákóczi-birtokokon a XVII. század közepén 2—5-szörös a termés. *Makkai*, Paraszti és majorsági mezőgazdasági termelés 29.

²⁷ „Tenentur pro tegimine acervorum frugum, foeni . . . longos palos vulgo pozmanth adducere” (Eger 1558, szőlőskői majorság). — A csűrre: „horreum domini . . . aedificatum” (Pozsony 1646, Egyházgelle).

²⁸ „Siquid foeni hiberno tempore per glaciem ex arundinetis capere possunt” (Pozsony 1574. Benkepatony, Csécsénypatony, Kislucse).

²⁹ „Foenum . . . teloniator saepibus circumdat.” (Pozsony 1646, Vereknye). — „Foenile . . . sepire” (Kanizsa 1530).

³⁰ „Qui desertae sessionis terram in orto saepito colit.” „Quicumque thelek saepitum coluerit” (Kanizsa 1530, Miháld, Bekesehely). — A többire: Pozsony 1646 (Felrév), Léka 1608 (Léka).

³¹ Szentmiklós 1699, Pozsony 1646 (csallóközi faluk).

répa, hagyma, tök, mák, komló (különösen a Felvidék sörfogyasztó tájain), sáfrány (ugyancsak északon: a csejtei uradalom kedvelt termesztvénye). Paprikát — a többi veteménnyel ellentétben — csak a várak, városok körüli faluk szolgáltatnak be,³² s ez világosan mutatja, hogy ennek a fűszernek használata az úri kertekből terjedt tovább.

Néhol a kertekben, néhol az erdők irtásain vagy külön telepítvényeken, néhol pedig vadon nőttek a gyümölcsfák, főleg szilva, alma, körte és dió. Gesztenye csak a Dunántúlon termelt meg.³³ Bizonyos magasságon túl minden gyümölcs eltűnt: Murányalján, ha néha növésnek indult is, „ritkán szokott megérni”,³⁴ és mert csupán kiegészítő tápláléku szolgált, sok más vidéken is megvoltak nélküle. A hatalmas folyóparti vadgyümölcsösök azonban nemegyszer a lakosság alapvető megélhetési forrásává váltak, bőséges termésüket a parasztok gabonára vagy más élelemre cserélték be.³⁵ Nemcsak frissen fogyasztották: az aszaltgyümölcs mindenféle kedvelt eledel volt.³⁶

A szőlő országos eloszlása a gyümölcésnél is egyenetlenebb. Jelentős szőlőkultúra a kötetben bemutatott uradalmak közül csak a felvidékiekben volt: a Hegyalján és környékén, Nógrádban, valamint Pozsony-Nyitra vidékén.³⁷ Legintenzívebb már akkor a hegyaljai: Zemplén egyes településein a XVI. század végén nem is folyik szántógazdálkodás és a bortermelést legfeljebb némi állattartás egészíti ki. A szőlő hatalmas területen borítja a hegyoldalakat: Tarcal 152 házaszselléréből 109-nek van szőlője, a keresztúri parasztesaládokra egyenként 4—5 hordós (10 hl körüli) évenkénti átlagtermés esik, s ezt — mint az egyik urbárium szövegéből kiderül — sokszor nyomban szüretelés után a helyszínen árubabocsátják. A hegyaljai szőlő már akkor olyan minőségű és mennyiségű, hogy messze fekvő városok polgárai vásárolnak s gondoztatnak belőle néhány holdat maguknak.³⁸ Elszórtan az ország többi tájának uradalmaiban is fel-felbukkan a szőlő, a hegyvidékeknek azonban csak alacsonyabb régióin terem meg,³⁹ s a Kis- és Nagyalföldön is csak ritkán. Csongrád város magyar parasztsága halászat és földművelés mellett szőlőtermeléssel is foglalkozik, a csongrádi szerbeknél azonban ennek alig van nyoma.

Háborús idők meg-megzavarják a termelés folytonosságát: a palotai uradalom szőlőinek műveléséhez a török csak nagy ajándékok ellenében hajlandó hozzájárulni, s ahol nincs közvetlen veszély — mint pl. Tokajon vagy Nagybányán — ott is előfordul, hogy jó ideig elhanyagolják a „propagatio”-t. Léka szőlőket a XVII. században gabonával vetnek be.⁴⁰ De ha országszerte elszaporodnak is a pusztaszőlők, párhuzamosan állandó a regeneráció: Eger, Csejte, Csábrág területén a XVII. században sok újtelepítésű szőlőt említenek a források. A tokaji majorságnak 1688-ban 13 szőlője van, 3-mal több, mint egy évszázaddal korábban; közülük 10-nek új a neve, nagy részben való-

³² Eger 1558, Vác 1578, Szepes 1564.

³³ „Quum castanearum collectio advenit” (Kanizsa 1530, Újudvar).

³⁴ Murány 1699.

³⁵ „Unde se maiori ex parte sustentant” (Pozsony 1674, Verecknye).

³⁶ Léka 1608 (gyümölcsaszaló), aszalás-robot (Szendrő 1570).

³⁷ Tokaji, egri, szendrői, váci, pozsonyi, csejtei uradalom.

³⁸ 1581. A tokaji zselléreknek nincs vetésük, csak szőlőjük; árpa és zab — termőföld híján — Keresztúron sem terem. — „Emptores vinorum” (Tokaj 1581, Keresztúr.)

³⁹ Csábrág, Csejte, Szentmiklós.

⁴⁰ Nagybánya 1575 (Dobravica), Tokaj 1581 („nulla propagatio propter malam et negligentem culturam”, . . . „non sunt fossae”, Keresztúr), Léka 1608.

színüleg új telepítések.⁴¹ Úgy tűnik, a Mohács utáni másfél század agrárkultúrája egyedül a szőlőművelés technikájában mutat némi előhaladást; érthető, hiszen ezek az idők a hort az ország egyik legjobban értékesíthető agrártermékévé tették, olyanná, amilyen addig csak az állat és állati termék volt: külföldön és belföldön, katonai táborokban, paraszti háztartásokban vagy nemesi udvarokban egyként bőségesen talált magának piacot. (Amikor az 1660-as török hadjáratnak híre ment, Nyugaton amiatt aggódtak, hogy a híres hegyaljai borok az ellenség kezére jutnak.⁴²) Ezért vált szükségessé a gondosabb művelés: rendszeres trágyázás, bújítás, karózás, kapálás; érés idején néhol még fizetett örök tartása is. Szüretkor a lábbal való taposást a XVII. századtól — legalábbis majorsági szőlőkön — sajtolás váltja fel, megszaporodnak a jól épített pincék, és egyre szakszerűbb kezelésben részesül a bor: Egerben „korcsolyások” felelősek gondos szállításáért és elhelyezéséért.⁴³

A települések határának műveletlenül maradt részét legelő, víz, nádas vagy erdő borította; hasznukat a paraszti közösség és — az idők során egyre nagyobb mértékben — földesura élvezte. Az erdő fokozódó megbecsültetésére vall, hogy a pozsonyi uradalom számos községében a XVII. század közepén telkek szerint osztották ki az erdőrészeket.⁴⁴ A tölgyesek, a bükkösök, a füzesek, a fenyő-, a gyertyán-, a nyárfá- és a vadgyümölcseserdők kihasználása nem igényelt az ekés- és kapásműveléshez hasonló nehéz munkát, ezért a háborús idők válságai közt is előrejuthatott. Megszaporodott a deszka-, zsin-dely- és gerendakitermelők, faedénykészítők, szénégetők száma; sok helyen épültek fűrészmalmok. A majorságokhoz elkülönített erdőkben az erdőörök feladata volt, hogy a fakitermelés és a vadgazdálkodás hasznát gyarapítsák.⁴⁵ A nyugati határszélen, ahol a kivágott épületfának 4 közeli magyar és osztrák városban akadt piaca, a XVII. század végén megszigorították és engedélyhez megilleték fizetéséhez kötötték a paraszti fahasználatot.⁴⁶ A vadállomány hajtóvadászat vagy csapdás vadfogás, madarászat útján hozott hasznot. Az elejtett vad húsát, bőrét (nyest, róka), tollát (daru) értékesítették, az idomított ragadozót (pl. karvalyt) vadfogóként alkalmazták. Magasabb hegyeken és sűrűbb rengetegekben medvét, másutt vaddisznót, szarvast, őzet, farkast, rókát, nyestet, nyulat, mókust, karvalyt, foglyot, császármadarat, a Dunántúlon és az Alföldön darut lehetett elejteni. A murányi uradalom elkerített vadaskertet gondozott.

Az ország lakói számára nagyon sokat jelentett a vizek halállományának kihasználása. Legvirágzóbb a tiszai halászkultúra volt: nem Tiszatarján lakói az egyedüliek a XVI. században, akik csak „kevésse foglalkoznak szántó-műveléssel, inkább halászatból élnek”.⁴⁷ Tokajon és Keresztúron ugyancsak sok családnak adott kenyeret a halfogás. Csongrád magyar városrészében minden harmadik lakóra jutott halászháló. A Tisza, a Bodrog, a Sajó, a Takta,

⁴¹ Eger 1581, 1688.

⁴² Magyar Gazdaságtört. Szemle 1900. 90.

⁴³ A szőlőtermelésre: Léka 1608 (Rennek), Pozsony 1646 (Fölrév, Váralja), Tokaj 1581 (Rakamaz, Tarcal). — A szüretre: Tokaj 1581 („calcata et expressa” fűrtök a puttonyban, Keresztur, Tarcal), Tokaj 1688 (majorsági prés). Pincékre: Tokaj 1688, Eger, 1558 („magistri essedarii vulgo korcholyassok”).

⁴⁴ Pozsony 1646.

⁴⁵ Léka 1608, Pozsony 1574.

⁴⁶ Léka 1670. A városok: Kőszeg, Rohonc, Kirchsclag és Eckenmark.

⁴⁷ Tokaj 1581.

a Szamos, a Körösök árterületén kívül a Duna, a Sárrét és megannyi kisebb folyó, tó, hegyipatak, majorsági halastó kínálta halait. A Körösön pontyot, a Hejőn tokot, az Ecsedi lápon és más mocsarakban csikot fogtak, hegyipatakokban pisztrángot, rákot, kövihalat. A folyóvízi, ártéri halászat általában rekesztékes, máskor kerítőhálós technikájú volt. Legtöbbször tavaszi áradások után, a parasztor által épített cége, vejsze segítségével fogták ki a holtágakba, morotvákba, árterületi tavakba beszorított halakat.⁴⁸

A nagy cégek működését „magister clausurae” irányította, a 6—8—12 emberből álló csongrádi, tarcali „halászbokrok”-nak halászmester, halászbíró, gazda állt az élén.⁴⁹ Zsákmányukat a halfogók jó pénzért értékesítették: a taktakenézi halászat évi hozadéka 60—120 forintra rügött, s ennek egyharmada volt a halászoké, „nehány éve azonban nincs halbőség, amiből valami kis pénzösszeget összekaparhatnának”. Tarcal halait — a bíró vallomása szerint — különböző tájakra viszik, „egyeseket Kassára, másokat Tokajba, ismét másokat általa ismeretlen helyekre. Ha mind eladnák, évi 100 forint lenne az áruk.” A kifogott halak tartására bárkák, tárolóvizek szolgáltak.⁵⁰ A szózás útján való halkonzerválás különösképp a Felvidéken volt szokásos.⁵¹

A háborús pusztítás következtében több helyen a halastavak és más halászhelyek is időlegesen vagy végleg használhatatlanná váltak, kidőlt fatörzsek torlaszolták el a vizet, vagy nád és fű nőtte be. Majorságokban viszont nemegyszer került sor pótlásként új telepítésre. Erdőőrök feladata volt, hogy a pisztrángos patakokra vigyázzanak.⁵²

Paraszti és földesúri gazdálkodás egyként alig képzelhető el állattartás nélkül. Magyarországon két ősi igásállata közül ebben a korszakban is a marha volt az elterjedtebb: az Alföldtől a legmagasabb hegyi településekig kísérte a gazdát segítőtársaként. Amelyik háztartásnak nem volt ökre, abban legalább egy-két tehenet igyekeztek tartani. Kevés község akadt az országban, ahol a lovak száma felülmúlta a szarvasmarhákét; a lótartás csak némelyik hegyvidéken — így a csejtei uradalomban — nyert különös jelentőséget. Ezen a

⁴⁸ Vö. *Belényesy M.*: A halászat a XIV. században. *Ethnographia* 1953. 148. skk. „Stagna seu piscinae, . . . olim fuerunt valde piscosi, nunc minus, propter raras exundationes”, . . . „clausura per Tybiscum . . . anno praeterito rupta est” (Tokaj 1581, Tarján). — „Aquaе piscosae ex Bodrog et Tybisco exundantes” (uo. Keresztúr). — A cégét helyszínre hordott fákából és karókból robotban építették be a vízbe: „ligna pro zegye advecta in Tyciam ponere et locare et clausuram praeparare” (Eger 1558, T. nána és másutt). „Pro clausura morothwa . . . ligna et virgulta” (uo., Felnémet). — Csongrádon a Körös—Tisza gyakori áradásaikor „fischen sie die Wässer so weit, als sie können” (1697). — „Clausurae piscium duae, . . . tempore . . . veris tantum hic pisces in aquarum inundatione prenduntur” (Tokaj 1581, Újfalú). — „Vorago piscosa” (uo., Szada). — „Est ibi rivus ex Tybisco effluens ad longitudinem unius iugeri terrae. Quando Tybiscus exundat, orificium rivuli clauditur, ita fit piscatio.” Ugyanott csikászat is folyik (uo., Kenéz). — „Retia . . . trahi” (Tokaj 1581, Tarcal). — Hálók, hajók: uo., Kürt. — „In defluentibus Danubio non piscantur, sed cum Danubius exundat, in fossis quibusdam, quae Danubio complentur, piscantur” (Pozsony 1574, Vereknye). — „Tempore exundationis aquae de sagenis vel excipulis vulgo weyz proveniunt . . . pisces” (Kanizsa 1530, Szentgyörgy, Mikefalva).

⁴⁹ Tokaj 1581 (Tarcal, Tarján), Csongrád 1697.

⁵⁰ Pozsony 1574 (Samarja).

⁵¹ Romló anyagok frissen tartására egyébként minden majorságban a jégverem szolgált: Eger 1558 (Eger, Szőlöske), Kanizsa 1530 (Venéce, Csákány, Kanizsa), Szentmiklós 1648.

⁵² Léka 1608 (Léka). — 1500 luciulus telepítése: Léka 1670. — Romlott halászhelyek: Pozsony 1646 (Fedémes), Tokaj 1581 (Tarcal).

tájon a jómódúak lovakat, a szegényebbek, a zsellérek ökröket neveltek.⁵³ A nagyállattartás jelentősége ott növekedett fokozottabban, ahol a szántóművelése csökkent: erdős-hegyes és mocsaras területeken, így a szepesi, a murányi, a szentmiklósi és a pozsonyi, az ecsedi uradalmakban.⁵⁴

A síkfeldön és dombvidéken olyan nagyarányú sertéstartás észak felé, a hegyek növekedtével vesztett jelentőségéből — odafent egyedül a magasra is felhúzódó makkoserdők közelében tartottak disznót. A hegyekben a sertés helyét egyre jobban az igénytelenebb juh foglalta el; még a havasi legelőkön is jól megélt és szaporulatán, húsán kívül tejjel, túróval, sajttal, gyapjával hajtott hasznot. A murányi uradalomban 1672-ben csupán a parasztek kezén több mint 10 000 juhot számoltak össze — egy-egy családra csaknem 14 darab esett — s a majorságnak is volt néhány száz birkája.⁵⁵ Juhokat az Alföld pusztáin is tartottak; az Alsó-Tiszánál a különböző eredetű népek eltérő hagyományai mutatkoztak meg: ugyanabban a városban a szerb gazda inkább juhokat, a magyar disznókat nevelt. A ridegtartás országszerte általános volt, de istállóik is egyre gyakrabban tűnnek fel a forrásokban, különösen a XVII. század óta.⁵⁶

Baromfi országszerte található a paraszti udvarokban, — tyúk inkább, mint liba, kacska; pulyka főképp a majorokban. Sok ház közelében ott állnak a méhkasok is, különösképp sík- és dombosvidéken.

A háborús pusztítás az emberélet mellett az állatállományt érintette legérzékenyebben. Rudabányáról a török 1500 barmot hajtott el a XVI. század közepén. Szendrőn 1570-ben azt vallják, hogy korábban a város maga 95 ekésfogatot tudott kiállítani, most 7 falu együttesen is csak 14-et adhat. Léka vidéke az 1605-ös hadmozdulatok idején vesztette el az állatokat. Az uradalom 288 gazdája közül 191-nek nem maradt igásállata, a longeckieknek „marhájok sincsen”, a vártartomány valamennyi jobbágya csak 213 igásállatot és 127 tehenet tartott. A pusztulás országszerte a XVII. század végén öltötte a legkatasztrofálisabb méreteket. A szepesi uradalom községeiben 1689-re a másfél évtizeddel korábbi igásállománynak⁵⁷ csupán fele, harmada, nyolcada maradt. Murányon hasonló folyamat ment végbe 1672 és 1699 közt — a juhokat és a sertéseket sem kímélte —, Szentmiklóson pedig 1648 és 1699 közt az igások száma 1815-ről 355-re, a teheneké 1737-ről 455-re, a juhoké-kecskéké 4750-ről 1147-re, a disznóké 1747-ről 243-ra apadt. Ecsed településein 1700-ban már csak negyed-nyolcadannyi igásállat élt, mint 25 évvel korábban.⁵⁸

A paraszteszaládok mezőgazdasági tevékenységét szinte mindenütt háziipari munka egészítette ki, és a legtöbb faluban olyan mesterember is élt, aki ideje nagyobb részében mint kisiparos működött. Nem egy mezővárosban vagy nyersanyaggal jól ellátott faluban az utóbbiak jutottak többségre. Szerdahely — kisalföldi mezőváros — lakói „szinte mind kézművesek”,

⁵³ Csejte 1641.

⁵⁴ Lásd az állatállományt feltüntető táblázatokat. — Hegyes vidék állattartására l. *Makkai*, Paraszti és majorsági mezőgazdasági termelés 25.

⁵⁵ Murány 1564, 1672, 1699. Urasági birkák telettetése: Szentmiklós 1648.

⁵⁶ „Saepimentum ad clausuram pecorum” (Pozsony, 1646). — Murányban juhoköl (1573). — Istálló egyre több helyen.

⁵⁷ Szepes 1689.

⁵⁸ A madai középnyemesi birtokon (1693) vagy a nagybányai kincstárin (1688) is nagyon kevés állat jut egy-egy paraszteszaládra a XVII. század végén.

a jolsvai családnevek nagy része is iparosfoglalkozásra utal.⁵⁹ A Gömör megyei Miglész lakói „leginkább fazekasok”,⁶⁰ a csábrági uradalom négy hegyifalvából naponta 2—3 szekér faszenet szállítanak Selmecre, hogy ott 1—1 rajnai forintot eladják, s emiatt „otthon elhanyagolják háztartásukat”, azaz a mezőgazdasági munkát.⁶¹ A felvidéki uradalmak kisipara, természeti adottságaik következtében, komplexebb és fejlettebb, mint a délebbre fekvőké. Egyes vártartományok magasabb régióiban a lakók csak bányászattal foglalkoznak.⁶²

A faluk és a mezővárosok egykori iparosmesterei és parasztjai nagy részben mezőgazdasági — növényi és állati — termékeket dolgoztak fel, kisebb részben a föld nyersanyagait. Az alapvető ruházati és használati cikkek parasztháztartásokban készültek; a kendert, a lent asszonyok sulykolták, nyútták, tisztították, dolgozták fel vászonnak, kötélnek, gyertyabélnek.⁶³ A gypjából, a szőrből, a tollból kisiparosok készítettek posztót, karasiát, posztóruhát, nemezt, nyeregborítót, pokrócot, szőnyeget, iszákot, párnát. A fonás a XVII. század óta egyre általánosabbá váló robotkötelezettség lett. A bőrt tímárok, vargák, csizmadiák, szücsök cserzették, finomították, dolgozták fel sarunak, subának, egyszerű parasztok, pásztorok övnek, hevedernek, tömlőnek, a viaszt gyertyának, a vesszőt kosárnak. A fát ácsok, kádárok, fűrész mesterek és erdős tájak parasztjai fűrészelték és vágták fel, hogy mint épületfát (gerendát, deszkát, zsendelyt), kerítést, kereket, abroncsot, edényt vagy más munkaeszközt használhassák fel a maguk háztartásában, máskor, hogy piacon bocsássák áruba.⁶⁴

Erdők mélyén, régi kezdetleges módszerekkel égették a faszenet kupacokban. Az Alföldön és a Dunántúlon kisebbmértű volt a széntermelés — uradalmanként egy-két helyen foglalkoztak csak vele —, és vagy a falusikovácsok szükségleteinek kielégítését szolgálta, vagy földesúri parancsra folyt robotként, s a várakban működő eszköz- és hadiszerkészítő műhelyeket látta el tüzelővel.⁶⁵ Annál nagyobb volt a Felvidék várainak, bányáinak, hámorainak, kohóinak, pénzverőházainak szénigénye. Részben ezt is robotoltatással fedezték,⁶⁶ nagyon sok helyen azonban szabad piacon szerezték be. A szénnek áruként való értékesítése magyarázza azt a körülményt, hogy a szendrői és a murányi uradalom szénégetőit megadóztatták,⁶⁷ vagy azt, hogy a csábrági uradalom valamennyi szénégetője a Selmecbánya közelében fekvő 4 falu erdősegeit választotta munkahelyül: így naponta több szekér szenet szállíthattak a szomszédos város piacára.⁶⁸

Sörfőzőket és pálinkaégetőket elsősorban északon, nem magyar népeségű vidékeken, továbbá városokban, városok környékén és népes helységek-

⁵⁹ Murány 1573. — Szerdahelyre: Pozsony 1646.

⁶⁰ Murány 1672.

⁶¹ Csábrág 1602.

⁶² Nagybánya 1566 (Fernezely).

⁶³ Szendrő 1570 (Gerse, Keresztúr, Ecseg), Gyula 1560 (Fővényes, Simánd).

⁶⁴ „Virgulta pro circulis viatori”: Szepes 1672, Olsavica. Gerendaszögek: uo., Helcmanóc. — Gyula 1560 (Vadászi). — Pozsony 1646.

⁶⁵ Gyula 1560 (Doboz), Tokaj 1581 (Vámospércs), Léka 1608 (Bunya). — Egy kupacból Nagybányán 20 szekér szenet szállítottak el (1688).

⁶⁶ Nagybánya 1688.

⁶⁷ Rákos 1570, Murány 1573.

⁶⁸ Csábrág 1602 (Szentantal, Illia, Zsibrikfalva, Prenesfalva). — Szepes szénégetőire I. az 1672-es urbáriumot („ligna pro carbonibus ad usum fabrorum et carbones ad arcem”: Olsavica).

ben állítottak fel, uradalmak és parasztbérlők egyaránt. Számuk a XVII. században láthatóan szaporodott.⁶⁹

Egykori malomiparunk is ugyanilyen fellendülést mutat, időleges és helyi visszaesések ellenére: a fel-felbukkanó pusztamalmok számát meghaladja az újonnan felállítottaké. Alkalmas helyeken a malmok csoportosan, egy községen belül is nagy számban helyezkedtek el: a csallóközi Bodokon 1574-ben 18 malom működött, Csejte városában 1695-ben 10, a Kanizsa patak partján 6.⁷⁰ Közelben fekvő községek ugyanakkor malom nélkül maradtak, magasabb hegyvidékeken pedig mindenfelé nagy utat kellett megtennie annak, aki malmot keresett. Az ország malmainak csak egy része volt a földesurak saját kezelésében, a többit tisztartók, kenézek, parasztemberek, nemegyszer éppen a kisföldű, vállalkozóbb kedvű zsellérek bérelték tőlük.⁷¹

A liszt- és kásaórlómalmok mellett nagy számban épültek, különösen a Felvidéken, posztókallók, varga-kölyük is.⁷² A malomszerkezeteket általában víz, ritkábban emberi-állati erő hajtotta, az épülethez és berendezéséhez szükséges faalkatrészek, malomkövek szállítása, a malomgátnak, malomhídnak s valószínűleg magának a malomépületnek elkészítése és karbantartása paraszti ácsok, mesteremberek, robotosok feladata volt.⁷³ A molnár disznóhizlalási kötelezettsége — amit a korpafőlöslég tett racionálissá — a XVI. század végétől egyre általánosabbá vált.

A talaj kedvező lehetőségeit használták fel a fazekasok, amikor a határban kiásott agyagból edényeket, kemencéket készítettek, s a kőművesek és egyszerű parasztemberek, amikor meszet, téglát égettek, az építkezésekhez homokot, követ hordtak, egy-egy helyen a szikestalajból nyert salétromot főztek, lóport készítettek, a Dunaágakban aranyosást folytattak.⁷⁴ A murányi uradalom a XVII. század végén üveghutát működtetett.⁷⁵

Kőbányákat a lehetőség szerint városok közelében volt szokás nyitni, hogy a vésett követ mint városi épületek építőanyagát, ajtó-, ablakkövet lehessen értékesíteni.⁷⁶

Felső-Magyarország nagymúltú nemesfém- és rézbányászatát a mostoha idők vissza-visszavetették s a gömöri—szepesi vasbányászat válsága is

⁶⁹ Eger 1558, Csejte 1641, Szepes 1564, 1596, Murány 1699, Szendrő 1690, Szentmiklós 1699.

⁷⁰ Kanizsa 1530. — Új és pusztá malmok aránya: Pozsony 1574, 1646, Léka 1608, 1670.

⁷¹ Felsőlendván 1628-ban három helyen is. — Mészárszékek is gyakran voltak paraszti kézen.

⁷² „Sutoria pistrilla” (Murány 1672, Nagyrőce).

⁷³ Eger 1558.

⁷⁴ Gyula 1560 (Simánd), Kanizsa 1530 (Dencs) („ollas fictiles . . . debent importare”), Szepes 1596 („[argilla] . . . quam figuli Waralienses pro conficiendis ollis accipere consueverunt”), Murány 1672 (Miglész). — Építkezés, építőanyag (kő, cement, téglá, mész): Pozsony 1646 (Váralja), Ecsed 1672 (Kisecséd), Szendrő 1570 (Gerse), Palota 1578 („caementum pro usu castris conficiunt et advehunt arenam”, Inota). — Mészhordás uo. (Csőr), Eger 1558 (Alsótárkány). — Salétrom: Palota 1578 (Alap). — Lőpormalom: Léka 1670 (Léka). — Aranyosás: Pozsony 1574 (Dióspatony, Földemes).

⁷⁵ 1670.

⁷⁶ „Lapides pro aedificiis franguntur” (Csábrág 1558, Szentmihály). — „Stainbruch, . . . do man in die Lewtzech und anderswo Stein bricht zu Fenstern und Tiren” (Szepes 1564, Odorin).

megmutatkozott a hámorok, kohók pusztulásán.⁷⁷ Az elhanyagolást azonban rendszerint regeneráció követte. Murány vártartományában már a XVI. század közepén megkezdődött a pusztulás; csak az az 5 helység tudta üzemben tartani hámorát és kohóját, amelyik az uradalom fő közlekedési útja mellett feküdt. A század végére sok puszta hámor és kohó mellett egy-egy újonnan épülő is feltűnik. 1672-re ismét csökken a számuk. Nagyobb részük paraszti-polgári és nem majorsági kezelésben volt. Vaskészítményeket nemcsak a Felvidék vasbányáinak közelében gyártottak, hanem a Dunántúlon is.⁷⁸ A nemesérből a pénzverőkben hosszú és egyik urbáriumban jól végigkísérhető eljárás során készültek az érmék.⁷⁹

II.

A török kori parasztság sorsa, helyzete földesuraitól függött; az úri gazdaság struktúrájában, termelési, adóztatási, munkáltatási módszereiben beállott változtatásokat a paraszt is szükségképpen megérezte, hiszen telke, amelyen gazdálkodott, a földesúr feudális tulajdona volt, és termelvényei, pénze, munkaereje egy részét is az ő rendelkezésére kellett bocsátania.

A XVI—XVII. századi Magyarország földesúri gazdálkodására — akár csak a szomszédos északi országokéra — a majorságok nagyarányú növelése a jellemző, s ez szinte minden uradalomban megmutatkozik, ahol a hadszíntér közelsége vagy a kedvezőtlen természeti viszonyok nem állítottak leküzdhetetlen akadályokat a majorságépítés elé. Szendrő vártartománya 1570-ben 2 majorságot működtet — egyikben épületek, állatok, felszerelés, sörfőző, mészégető van — s összesen 2025,5 köblös (mintegy 500 holdas) szántót, 881 szeker szénát termő rétet, 521 kapás szőlőt tart földesúri kezelésben. 29 község közül 14-ben gondoznak majorságszántót. Szepesvár alatt 1564-ben két majorság áll, s több helyen szántók, rétek; Tokaj uradalmában 1581-ben ugyancsak 2 major, állatok, építmények, legalább 2—3000 köblös föld, rétek, az 5 hegyaljai birtokon szőlők, — egyikük több, mint 100 kapás. Léka körül 1608-ban 2 major és minimálisan 290 holdas szántó, 100 kaszás rét, 200 kapás szőlő, 24 hold irtás, több kert, gyümölcsös és erdő.

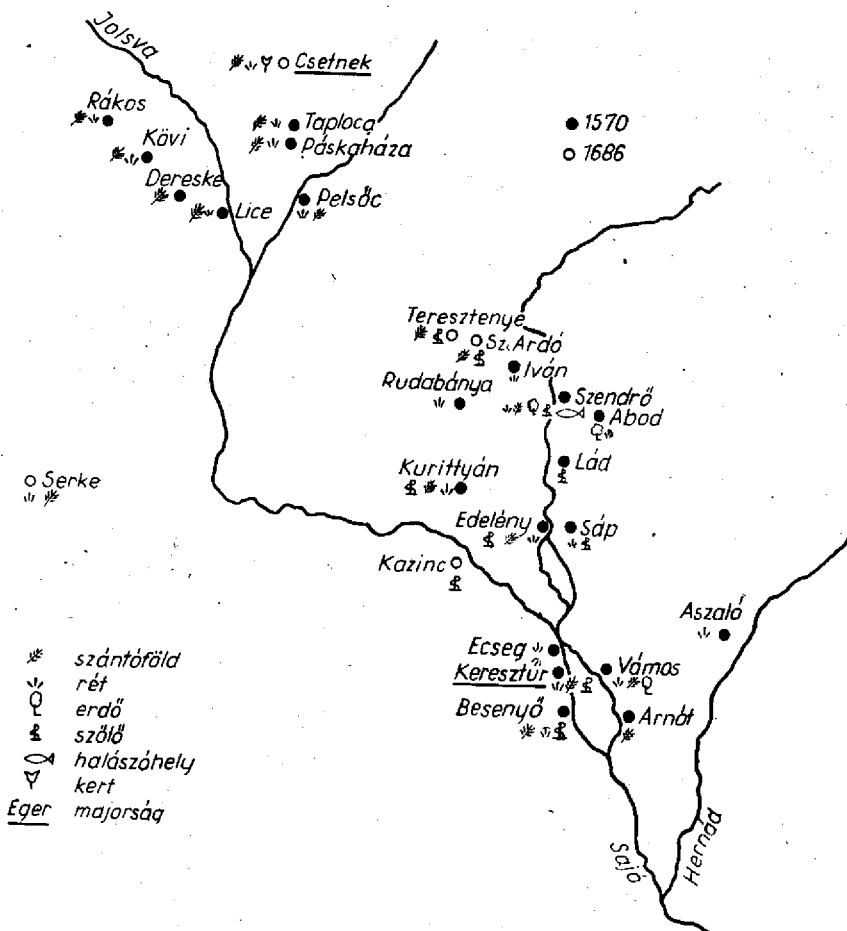
A védettebb területeken ilyen módon az uradalmak többségének már a XVI. században megvolt a nehény száz holdas majorsági szántója, az ezt kiegészítő rétje-szőlője-kertje, s átlagosan 2—2 helységben az állattartással, üzemekkel ellátott majorsági központja, — holott a század elején még mindenütt legfeljebb csak a földesúri gazdálkodás szerény kezdetei mutatkoztak. Ha ugyanezeknek a birtoktesteknek a sorsát a következő évszázadban is végigkísérjük, azt tapasztaljuk, hogy az allodiális fejlődést a pusztítá-

⁷⁷ Szendrő 1570 (Rákos, Nandrás). — Vas: Szepes 1605 (Szomolnok), Szendrő 1570 (Rákos nyolc vasbányája), Murány 1699. — A többi: Murány 1559, 1573 (elhanyagolt, használatlan puszta bányák), Szendrő 1570 (Rudabánya), Szepes 1605 (Szomolnok), Nagybánya 1566, 1688.

⁷⁸ Murányi üzemek: Murány 1559, 1573, 1598, 1672. Az öt helység: Róce, Mokraluka, Umrlalehota, Lubenik, Jolsva. — Szepesben kisebb a pusztulás: 1596-ban új hámorok a bányavárosokban, 1672-ben másutt is. Vaskészítmények: Szendrő 1570 (Ratkó), Léka 1670 (fegyvergyártás).

⁷⁹ Nagybánya 1688 (zúzás, pörkölés, olvasztás, elválasztás). — A Szepesség néhány bányavárosában antimonitot bányásztak. (Szepes 1564, Gölnic, Szomolnok, Svedlér, Remete.)

sok csak átmenetileg vetették vissza, de tartósan nem állíthatták meg: általában megnőttek a majorsági területek, megszoródtak a majorközpontok, különösen ha a birtoktest olyan jó gazdák kezére került, amilyenek a Lorántffyak, Rákócziak, Nádasdyak, Csákyak voltak. A Nádasdyak Lékáján pl. 1670-re egy addig nem említett majorhoz tartozó újabb 168 hold terjedelmű szántót és újabb szőlőt műveltek a földesúr számára.¹ Szendrőt 1570-ben még a

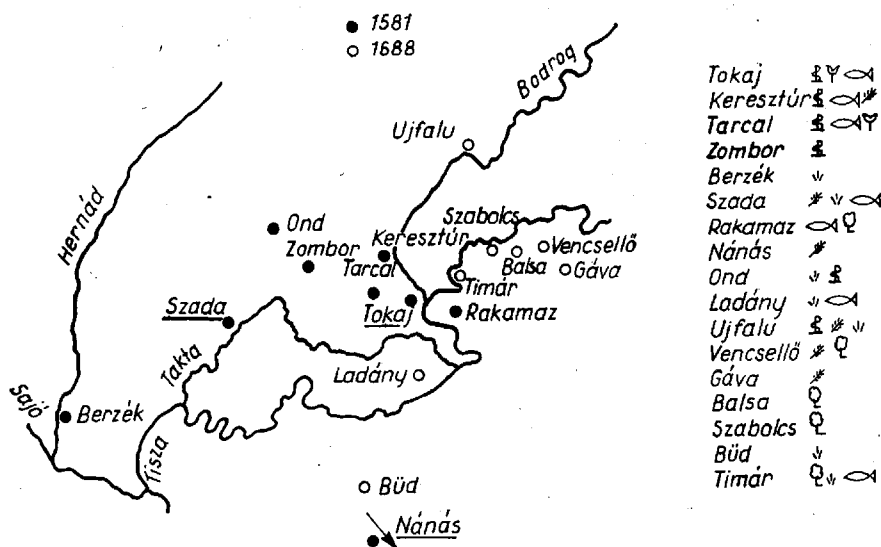


1. A szendrői uradalom majorságföldjei. 1570, 1686.

kinestár gondozta, és a pusztulás erőivel nem tudott megbirkózni: a Szapolyaiaktól, illetve a Derencsényiektől átvett 2 majorságnak csak hült helye maradt meg, s egykori béreseiknek, igáiknak, állataiknak csupán emléke. Az 1690-es összeírás viszont ugyanott új majorsági szántókat, réteket, szőlőket, sörfőzőt vehetett számba. Tokaj egyik majorságát még a XVI. század közepén, kinestári uralom alatt gyarapították és helyezték át más községbe,

¹ Pach i. m. Századok 1951. 396.

az állattartás lehetőségeit azonban ugyanakkor alig használták ki, az udvarbíró átmenetileg az egész majort jobbágyoknak adta át használatra,² s a majorságszülőket is sokszor elhanyagolták.³ Rákócziék gazdálkodása és a békésebb idők lehetővé tették egy sereg új építmény felállítását, technikai újítások bevezetését és a majorsági terület növelését.⁴ Nem tudjuk, milyen volt a XVI. században a két szepesvári major állapota, mekkora a földjük befogadó képessége. Valószínű azonban, hogy amikor a kihalt Thurzók helyett Csákyak kezdtek ott gazdálkodni, föllendülés következett: a XVII. század végén mindkét allódiium jól felszereltnek látszik, csupán a féluradalomban kb. 1600 köblös szántót, 300 szekér szénás rétet műveltek (ebből legalább 100 köből szántóról és 80 szekér szénás rétről akkor hallunk először), s a majorsági juhászok közel 1000 állatot tartottak számon.⁵



2. A tokaji uradalom majorságföldjei. 1581, 1688.

Mostohább tájakon, különösen ha a piaci útvonalaktól is távolabb estek és kevésbé vállalkozókedvű birtokosok irányították őket, később lendült csak fel a majorsági gazdálkodás; néhol azonban, mint a csejtei birtokon, csakhamar sikerült behozni a késést. Csejten az Országgh-család gazdálkodását tükröző 1578-as urbárium még csupán a vár közelében fekvő pusztatelkek allodiális használatáról tudósít, de 1641-ben, pár évtizedes Nádasdy-birtoklás után már üzemben van a major, épületekkel, legalább 1192 mérőt befogadó szántókkal, rétekkal, kertekkel, erdőkkel és halászóhelyekkel. A század végére egy időközben alapított újabb major tűnik fel, s újabb allodiális földterületek — igaz, hogy a pusztítások sem múltak el nyomtalanul, különösképp az állat-

² „Fuit eis concessum, ut coloni terras illas domini colerent et ad arcem duodecimam solverent de eorum segetibus” (Tokaj 1581).

³ „Nulla . . . propagatio propter malam et negligentem culturam” (uo., Keresztúr).

⁴ *Makkai*, I. Rákóczi György birtokainak gazdasági iratai 377.; Tokaj 1688.

⁵ 1672, 1688, 1689.

állomány és a majorság fölött. A XVI. század közepén a hegyek közt fekvő Szentmiklóson nincs még nyoma majorkodásnak. Amint azonban a kincstár új magánbirtokosoknak adományozza, föllendül a gazdálkodás: 1648-ban 3 majorságot meg hegyi juhászatot tartanak és bár csak néhány száz köblös a szántóföld s ezen a földön a szőlő sem terem meg, a korlátozott jövedelmet annál több rét, gyümölcsös, kert, méhes és halászhely gondozásával igyekeznek emelni. A század végére további növekedésnek lehetünk tanúi.

Murányon a XVI. században ijesztő a pusztulás: hámorok, kohók, sörfőzők állnak elhagyottan, a szántó kevés és egy részében kerti veteményt termelnek, az állatgondozó helyet alig használják.⁶ Egyedül a rétgazdálkodás virágzik; az uradalom szinte minden faluban kaszáltat magának rétet, néhol a pusztán maradt jobbágytelkekhez tartozókat is, — előfordul azonban, hogy a szénát maguknak a helybeli parasztoknak adják el.⁷ A XVII. században a Széchy-család, majd Wesselényi Ferenc veszi át a vártartományt, és 1672-re már megváltozik a kép: nemcsak a régi majornak szaporodtak meg az állatai és létesítményei, hanem két jól felszerelt új, illetve teljes pusztulás után újjáépült majorság is működik.

Hosszú időn át sínylette a háborús viszontagságokat a hódoltságához közeleső Ecsed uradalma, Rákócziak birtoka. Egyik majorjához ugyan 1014 köblös szántó tartozott, s Rákóczi György, amennyire tudta, gyarapította az allodiális földeket és építményeket, de majorjai, épületei, kertjei hosszú időn át pusztán álltak, réteit, szántóit sem használták mind.⁸ Sok károsodás érte Tokaj majorságállományát. Földesúri szőlői s egyes allodiális létesítményei mégis, még a nehéz időkben is gyarapodtak. Kis területéhez képest tekintélyes nagyságú majorság-szántót gondozott ugyanezen a tájon a madai középnemesi birtok. 1678-ban építmények, állatgazdaság, 450 köblös föld és 20 szekér szénás rét volt itt található.

Akadtt uradalom, amely a többiekhez képest csak igen kevésé használta ki az allodizáció lehetőségeit, elsősorban azok, amelyeknek nem volt magánbirtokosa, s amelyek irányításában így az egyéni kezdeményezésre kevesebb lehetőség nyílt. Pozsonyvár környékén pl. a Pálffyak — a kincstár képviselői — nem tartottak üzemben többet egyetlen majorságnál, s ennek 200 mérőst meg nem haladó szántóját és 200 öles rétvét az idők során alig bővítették. 1574-ben a parasztok csaknem 160 holdnyi allodiális szántóterületet és 2 majorsági erdőt használhattak bér ellenében. A kincstári és káptalani, rendi birtokok többségénél hasonló volt a helyzet, s kivételszámba ment, ha egy-egy buzgó provisor erőszakos eszközökkel gyarapította a király jövedelmeit.⁹

Az urbáriumokból ismert többi vártartománynál alig lehet beszélni majorsági gazdálkodásról, s ennek elsősorban a földrajzi helyzet, a pusztító erők közelsége az oka. Náluk már nem is a legkönnyebben áldozatul eső állatgazdaságok, üzemek megsemmisüléséről van szó, hanem arról, hogy a szüntelenül fenyegető veszély miatt ezeken a tájakon alig volt érdemes nagyobb vállalkozásba kezdeni. Palotán, Egerben, Gyulán, mielőtt az ellenség áldozatul estek volna, csak apró szántóföld s némi szőlő, rét, erdő, halászhely meg

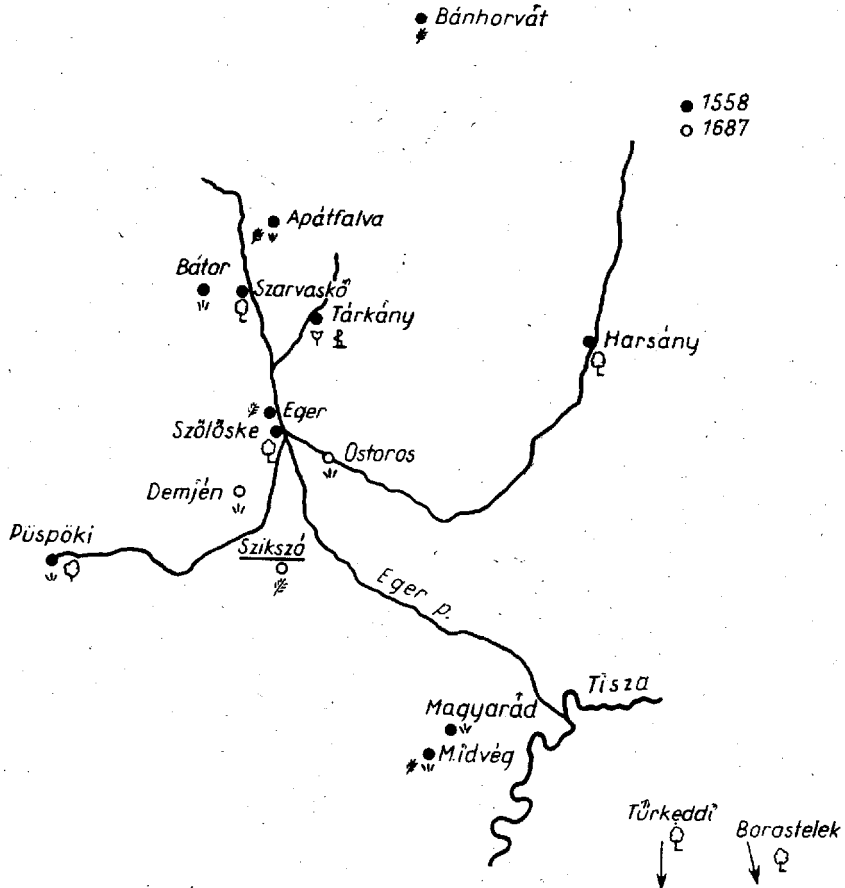
⁶ 1559, 1564, 1573, 1598.

⁷ 1573. — A többi: 1559, 1564, 1598.

⁸ 1614, 1672.

⁹ *Pach* i. m. Századok 1951. 406. *Maksay F.*: Parasztság és majorgazdálkodás a XVI. századi Magyarországon. Bp. 1958. (Értekezések a történeti tudományok köréből, Új sorozat 7.) 26. skk.

néhány malom jelentette az allódiomot. Egyedül a gyulai jobbágyok termeltek saját földjükön — a majorsági gabonatermés pótlásául — 116 hold gabonát az úr számára,¹⁰ és csupán Egerben mutatkoznak majorsági központ nyomai. Kanizsa helyzete kivételesnek tekinthető: Nádasdy Tamásné még a nagy támadások küszöbén is 7 majorságot tartott benne.¹¹ A török alatt, ahogy a váci püspökségi uradalom példája mutatja, nemhogy ezeket, de még az apró



3. Az egeri uradalom majorságföldjei. 1558, 1687.

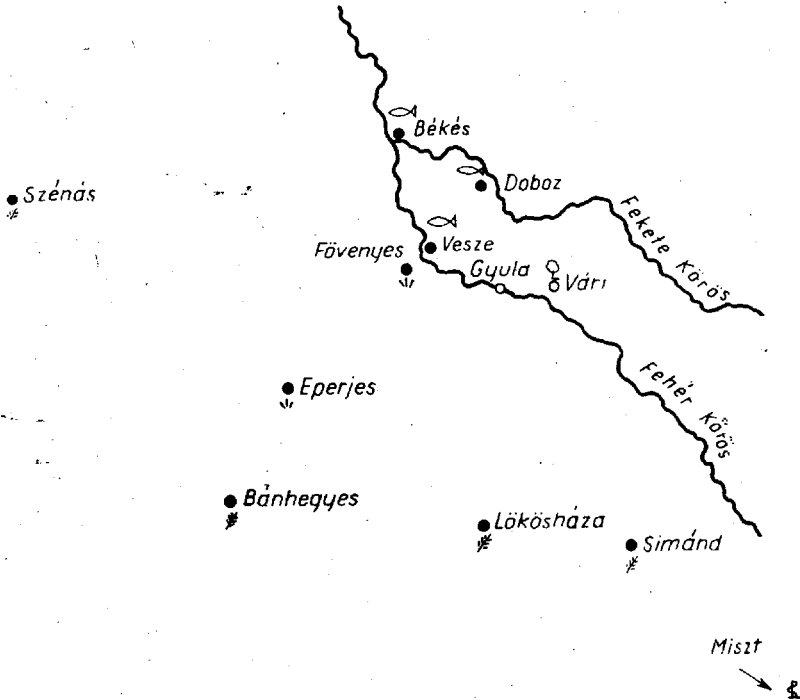
majorságállományokat sem lehetett fenntartani. Részint ugyancsak a török közelségével, részint pedig a gazdálkodók személyével kell magyarázni, hogy olyan uradalmakban, amilyen a nagybányai vagy a felsőlendvai volt, a föl-

¹⁰ Valószínűleg hasonló a helyzet Csábrág uradalmában; 1555-ben van ugyan majorsága és némi földje, de a századforduló idején Illésházy minden igyekezete ellenére is súlyosan nehezdednek a tájra a tatárpusztítás következményei.

¹¹ Magyar Gazdaságtörténelmi Szemle 1894. 71., (1564). — Egerre: Ruzsás L.: Az egeri vár gazdálkodása a XVI. században. Bp. 1939. 28. Az itt említett hat „allodium” a valóságban csak majorsági kezelésben álló föld.

desúr — néhány köblös szántót, kevés szőlőt, malmot s talán pár állatot leszámítva — nem tartott saját gazdaságot.

Az egyes majorságok termelése, láthattuk, több irányú, összetett volt, hiszen sokféle szükségletet kellett kielégítenie. Helyi színeit a természeti adottságok határozták meg;¹² a felszín magasságának emelkedésével a szentermelés vezető szerepét átvette a rétgazdálkodás és az állattartás s azon belül a juhászat, Hegyalján a szőlőtermesztés.¹³ Ipari létesítmények — malmok, sörfőzők, fűrészek, hámorok, kohók stb. — különösen a dombos-hegyes vidéken tették komplexszé, változatossá a gazdálkodás képét.

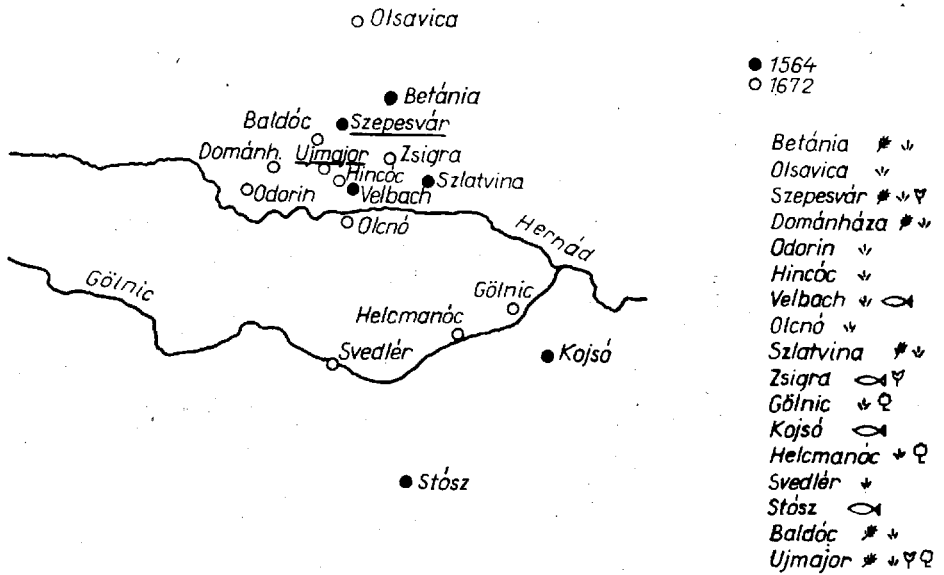


4. A gyulai uradalom majorságföldjei. 1560.

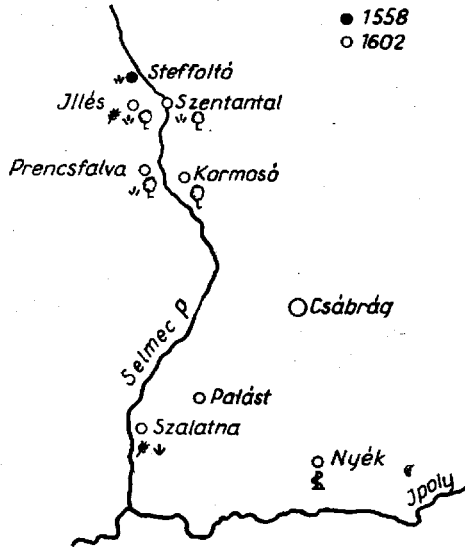
Az idők során szaporodó majorságok helyének kiválasztása általában nem ment tervszerűtlenül. A talajviszonyokon kívül főként a terményszállítás lehetőségeit vették számba. Többnyire a vártól nem messze vagy éppen a váralatt szervezték az allódiomokat — így Szendrőnek egy, Tokajnak és Szepesnek két-két majorját —, máskor közlekedési főútvonal mentén, esetleg piacul kínálkozó helység közelében. Szendrő 3 majorsága a Sajó—Boldva-völgyi főút mentén feküdt, Szepesvárnak a XVI. században felbukkanó új allódioma a lőcse—iglói út mellett, Csábrágé Selmechánya közelében, Csejtée a morvaországi határátjárónál. A három szentmiklósi major megszervezőinek arra is

¹² Az önellátó majorságokról: *Makkai*, Paraszti és majorsági mezőgazdasági termelés 9.

¹³ Tokaj; az állattartásra: Murány, Szendrő, Szepes, Szentmiklós.



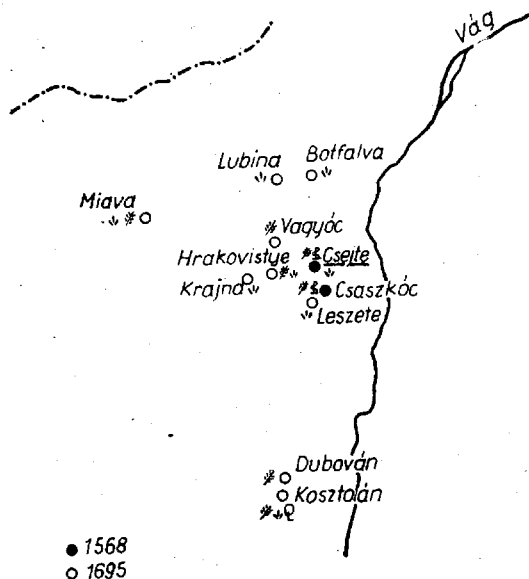
5. A szepesvári uradalom majorságföldjei. 1564, 1672.



6. A csábrági uradalom majorságföldjei. 1558, 1602.

gondjuk volt, hogy a Latorca völgyében — az uradalom forgalmi útőerén — egyenletesen helyezték el őket: egyet délen, a központ körül, egyet a középtájon és egyet északon, az országhatáron.¹⁴

¹⁴ Hasonló volt az elosztás Murányon is.



6. A csejte uradalom majorságföldjei. 1568, 1695.

Szinte ugyanilyen gonddal válogatták meg a majorsági művelésbe vett földek helyét, a vár vagy valamelyik major közelében, máskor forgalmas út mellett.¹⁵ A murányi uradalomnak az az 5 szántója, amelyik a majorsági központ falván kívül esett, mind a Jolsva völgyében sorakozott egymás mellé. Szendrőn minden második településre jutott majorságyszántó, Szentmiklós urai inkább a déli, termékenyebb tájakra összpontosították saját kezelésű földjeiket.

Ahol az uradalmak vezetése nem volt olyan gondos gazdák kezén, mint a fentieké, vagy ahol a körülmények nem adtak lehetőséget a hely megváltoztatására, ott a tervszerűség is kevésbé mutatkozott meg. Pozsonyban — a kincstár uralma alatt — csak arra vigyáztak, hogy a majorsági központ a Csallóköz nagy árterületén kívül essék, a többi majorságföld — akárcsak az egri vagy a gyulai uradalom várföldállománya — szétszórtan helyezkedett el.

Urbáriumaink nem adnak pontos választ arra a kérdésre, hogy honnan, milyen módon gyarapodtak a majorsági földek. Paraszti telekföldek közvetlen elfoglalására ezek a források csupán egy-két — XVI. századi — esetben hoznak adatot, sőt pusztatelkek vagy telekrészek allodiális használatának is igen kevés nyóma maradt bennük,¹⁶ más forrásokból azonban tudjuk, hogy a

¹⁵ Az előbbire l. Palota, Felsőlendva, Csejte, Tokaj, az utóbbira Csábrág, Szepes uradalmainak példáját.

¹⁶ Foglások: Kanizsán (1530: Martonfalva, „est conversum in allodium”, 1563: Gelse, „sessio allodiata”), Felsőlendván (1628). Puszták majorsági használata: Szepes 1564, Szendrő 1570, Murány 1573, Csejte 1641, Szentmiklós 1699. Kiveszőben levő szokás, hogy néhány helyen a parasztoknak saját földjükön kell az úr számára vetniük (Gyula 1560, Szentmiklós 1699: Verhovina). Ilyen, a közöstől el nem különített és mégis allodiálisnak tekinthető szántók a XVII. században is voltak még: *Makkai*, Paraszti és majorsági mezőgazdasági termelés 2.

majorságtartó urak a Mohács utáni évtizedekben sűrűn használták fel parasztbirtokot allódiumaik növelésére.¹⁷ Ezt tapasztaljuk legalábbis az ország egy részén és különösképpen a közép- és kisbirtokosok közt. Kétségtelen ugyanakkor, hogy a legtöbb helyen nem volt hiány művelésre alkalmas földben: annyira nem, hogy a pusztatelkek, sőt a majorságföldek is nemegyszer kerültek parasztok kezére.¹⁸ Pozsonyban, láttuk, a XVI. század közepén több, mint másfélszáz holdnyi majorságszántót használtak úrbéresek. Egy hatvan évvel később készült urbárium a földek nagyobb részét már meg sem említi; alig kétséges, hogy végképp beolvadtak a paraszti földállományba. Szentmiklóson 1699-ben azok szolgálatát szabályozták, akik majorságföldbe vagy pusztatelkek utáni földbe tettek vetést.¹⁹ Mindez persze önmagában nem jelenti még, hogy párhuzamosan ne vehették volna majorsági kezelésbe a paraszti telkek tartozékait, hiszen ilyen módon minden fáradság nélkül juthattak termékenyebb vagy jobban művelt földek birtokába, és ezzel a lehetőséggel a majorsággyarapítás fellendülési korszakában bizonyára többen éltek is.

A XVI. század vége felé azonban fordulat jelei mutatkoztak. A földesúr számára a bérmunkáltatás növekvő nehézségei közepette egyre előnytelebbebbé lett a paraszti telkek kisajátítása, hiszen így nélkülözhetetlen robotosokat veszített el. Ezért csakhamar áttért a jobbágyföldek zsellérföldekké való átminősítésének módszerére, a 15 éves háború után pedig hosszú időn át szinte egyedüli gondja a pusztán maradt földek benépesítése lett.²⁰ A rendelkezésre álló adatokból úgy tűnik, mintha a következő században már nem is tért volna vissza a foglalások régi gyakorlata.²¹

Ezek szerint nagyon valószínű, hogy majorságszántók a XVI. század vége óta inkább a közös tulajdonból egészültek ki, legelő, rét feltörése vagy irtás útján. Közös községi erdők, kaszálók egy részének, szőlőknek, irtások-

¹⁷ *Maksay i. m.* 30.

¹⁸ Eger 1558, több helyen. (A parasztok felosztják egymás közt.) — L. még Kanizsa, Szendrő, Szentmiklós urbáriumait.

¹⁹ L. még: Csejte 1695 (bérelt kert), Csábrág 1602 (bérelt rét), Szepes 1564 (bérelt szántó), Murány 1573 (tized fejében használt szántó), Szendrő 1686 (jobbágyoknak osztott szántó), Léka 1608, 1670 (bérelt rét és szántó).

²⁰ *Maksay i. m.* 82. skk.

²¹ Urbáriumainkon kívül erre mutat a Rákóczi-birtokok gazdálkodásának monografikus feldolgozása is (*Makkai, I. Rákóczi György birtokainak gazdasági iratai* 69.) *Pach*, aki i. munkájában először hívta föl a figyelmet a magyarországi jobbágyföld kisajátításának problematikájára (Századok 1951. 391. skk.), csaknem valamennyi közvetlen telekfoglalás-adatát az előző évszázadból veszi. A XVII. századiak csak a majorsági területek és a robot növekedésére, erdők, legelők, rétek eltűnésére vagy a közösből való foglalására, irtások, szőlők kibecsültetésére és legfeljebb pusztatelkek elfoglalására vonatkoznak. A béressé lett Nádasdy-jobbágyok, akiknek földjét az úr elvette, még a századforduló idején éltek (394.), a lánzséri — lakompaki utasítás (1657) földfoglalással fenyegeti ugyan a jobbágyokat, de célja észrevehetően az ellenkező: az, hogy a szolgáltatások szempontjából teljes értékű, marhas gazdákká tegye őket. (400.) Az ecsedi majorságszántóknak (1648), amelyek „külön szakaszokban vadnak a falu földétől”, nem ismerjük az eredetét (407.) és végül a murányi uradalom telekállományának 1657 és 1672 közt bekövetkezett megfogyatkozása (400.) aligha írható közvetlenül a terjeszkedő majorság rovására, hiszen a telekszámcsökkenés olyan helyeken is bekövetkezik, ahol semmi nyoma urasági szántóknak (pl. Mnisány), a luboniki új allódiium székhelyén viszont alig észrevehető, fél teleknyi a csökkenés. (Az urbárium nagyon pontosan számba veszi az allodiális földeket.) Az eléggé egyenletes és a század végéig tartó telekszámfogyatkozás oka véleményünk szerint a paraszti teljesítő képesség csökkenésében keresendő; a jobbágy- és zselléreltelkek újraminősítése általában évente megismétlődött, és ilyenkor volt alkalom a korlátozásra. Vö. *Ila i. m.* 44 — 45.

nak, halászóhelyeknek vagy itatóhelyeknek az úr számára való elsajátítása, kibecsültetése ugyanakkor az egész korszakon át országszerte sűrűn előforduló jelenség maradt. A földesúr azonban az így elsajátított területen sem fogott mindig önálló gazdálkodásba: sokszor beérte azzal, hogy bér, illeték szedése útján gyarapítsa jövedelmeit.

Az elmondottak lényegében már magukba foglalják a magyarországi földkiszajátítás eddigi irodalmának eredményeit és kritikáját is. A kutatók figyelme egy évtizeddel ezelőtt még a foglалás közvetlen adataira korlátozódott, s így főleg azt a különbséget érzékelték, amely az Elbától keletre eső terület egyes országainak tömegesebb, erőszakosabb földfosztásai és a magyar fejlődés közt fennállott: valóban, Magyarországra elsősorban a megüresedett telkek és tartozékrészek elfoglalása (vagy inkább megváltása, átcserelése) volt csak jellemző, szoros értelemben vett „Bauernlegen”-re csupán a kezdeti időkből akadnak példák. A földesúr elsőrendű érdeke egyre inkább üres telkek benépesítése, jobbágyainak megtartása lett, nem pedig azok elüldözése.²² Az újabb kutatások eredményei viszont arra figyelmeztetnek, hogy a paraszti-úri birtokállomány viszonyának s általában a paraszti sors romlásának vizsgálatánál nem elég az egyes gazdáknak telkükről való elüldözését figyelembe venni; az úrbéres birtokállomány nemcsak így, hanem a pusztatelkek tömeges átminősítésével, a telekcsontkítással, a telken kívüli állomány (szőlő, irtás stb.) kiszajátításával s a haszonvételekből való kiszorítással is csökkent. Ugyanakkor hívták fel a figyelmet arra, hogy a földesúrnál az érdeksugallta jobbágyvédelem mellett gyakran teljes határozottsággal megmutatkozott a saját föld kiterjesztésének s a földfoglalásnak a szándéka is.²³ Ami végül Magyarországnak az ún. második jobbágyság területén belül való helyzetét illeti, egyre világosabbá válik, hogy a „Bauernlegen” más országokban sem öltött olyan ijesztő méreteket, amilyeneket a századforduló feldolgozásai alapján elképzeltünk.²⁴

Ami az allódiумok műveléséhez szükséges munkereket illeti, megállapítható, hogy a földesurak a majorsági munka kisebb részét fizetett alkalmazottakkal, túlnyomó részét az úrbéresek robotjával végeztették. Majorsági központokban mindenkor szükség volt legalább 2—3 állandó konvencióra, hogy az állatokat és az eszközöket gondozzák; másutt a kertek, a szőlők gondozásával járó igényesebb műveleteket is szerződött munkásokra bízták. A majorosokat, béreseket, kertészeket, vincelléreket a földesúr többnyire saját jobbágyságai közül választotta ki; a nánási allodiúra gondját pl. egy helybeli egésztelkes jobbágy viselte.²⁵ A csejtei uradalmi istálló körül lakó

²² Szabó i. m. 191. skk. Berlász i. m. 17. Tholt i. m. 11. skk. A magyar parasztnak személyi és dologi jogi vonatkozásban (földjéhez való jogát tekintve) is kedvezőbb helyzete volt a szomszéd országokbelinél. Vö. Szabó I., A jobbágy birtoklása az örökös jobbágyság korában. Bp. 1947. Nem helytálló ugyanakkor az a beállítás, amely tagadja vagy elszigetelt esetekre korlátozza a lakott jobbágytelkek elfoglalását. Vele szemben már Juhász L. számtalan példáját idézte a jobbágytelkek földesúri kézre jutásának: A porta története 1526—1648. Jobbágygazdálkodásunk egysége és az adóegység, Bp. 1936. 40. skk.

²³ Pach i. m. Századok 1951. 410. skk. és Az eredeti tőkefelhalmozás 15. skk. A tanulmány messzemenő következtetéseiinek kritikájára l. Makkai, I. Rákóczi György birtokainak gazdasági iratai 68.

²⁴ Az irodalomra l.: Maksay F., Gutswirtschaft und Bauernlegen in Ungarn im XVI. Jahrhundert. Vierteljahrschrift für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte 1958. 39.

²⁵ Tokaj 1581 (Nánás). Vö. Makkai, I. Rákóczi György birtokainak gazdasági iratai 61.

„zsellérek”²⁶ valószínűleg ugyancsak a majorságnak szolgáló szegény úrbéresek voltak.

Azt a változást, mely a majorsági munkáltatás módszereiben a XVI. század közepe után beállott s amelynek főokát az európai árforradalmat követő válságban, illetve a Magyarországra is kiterjedő rohamos pénzértécsökkenésben kell keresni,²⁷ urbáriumaink is tükrözik. Szendrő vártartományában 1570 körül két olyan majorság (a vámosi és az edelényi) állt elhagyatottan, ahol a korábbi gazdák béreseket, ekéket és állatokat tartottak, s ahol akkorra már csak *robotosoktól művelt* szántók, szőlők, kaszálók voltak láthatók. Csupán egy helyen alkalmaztak még béreseket; fizetésüket a jobbágyoknak külön erre a célra adott dénáraiból teremtették elő. A pozsonyi vártartomány néhány helységében „régen” fizettek a jobbágyok munkájáért, 1574-re ez a gyakorlat megszűnt. Tokajban 1581 előtt vonták el a szőlőművelés napszámát; akkor már csak a szőlőöröknek fizettek, egyetlen községben. Nagybányán 1566-ban még több munkakategória dolgozóit illette fizetség. Utóbb a szőlőművelésért és a bányamunkáért adott pénz fizetését sorra megszüntették.²⁸ Néhány béres és alkalmi napszám adott ugyan később is szinte minden majorságtartó uradalomban található volt,²⁹ de a fizetett munkáról, ahol csak lehetett, visszatértek a robotra.³⁰ A tennivalók zömét addig is úrbéresek látták el; munkájuk most megszorodott, majorságtartó uradalmaknak fokozott mértékben kellett emelniük a robotidőt. Tehát hiába ismerte föl idejében több majorságépítő úr a fizetett munkával való dolgoztatás előnyeit s hiába tettek a XVI. század közepén több helyen is lépéseket a gyakorlatba való átvitelre; a század utolsó évtizedeiben már alig akadt közülük, aki a nagyszámú robotos mellett még bér-munkásokat is alkalmazott.

Az egyes uradalmak növekvő földesúri szántó- és rétterülete az idők során mind nagyobb hányadát jelentette az úrbéres földekének, a XVII. század második felében több helyen már 15–30%-át is. A Lékához csatolt borsmonostori uradalom majorságának 290 holdas szántójával és 100 kaszás rétjével szemben mintegy 1300 holdas szántót és 450 kaszás rétet használtak az úrbéresek. Terméketlenebb földű tájakon az urak, úgy látszik, még inkább igyekeztek kihasználni a magángazdálkodás lehetőségeit: a kisszámú földekből ők szinte tetszés szerint válogathattak, még ha egyes magasfekvésű jobbágytelepeknek már egyáltalán nem is jutott szántó. Szentmiklóson 1648-ban 500 kassai köblöstre becsülhetjük a majorság szántót és 2000-esre a parasztit, Szepesváron 1672-ben 1630 köblöstre a majorságit és 4500–4600-asra az úrbérest, Murányon ugyanabban az évben 630 köblöstre az úrét és 5000-esre a parasztokéét. Pozsonyvári kincstári allódiума az egész korszakban messze elmaradt a nagybirtokosoké mögött: 1574-ben a pozsonyvári uradalomban 7400 hold körüli úrbéres szántó és kb. 400 holdas majorság szántó lehetett

²⁶ „In fundo stabuli habitant 6 inquilini” (Csejte 1695, Csejte).

²⁷ *Wittmann T.*: Az „árforradalom” és a világpiaci kapcsolatok kezdeti mozzanatai (1566–1618), Bp. 1957. (Értekezések a történeti tudományok köréből. Új s. 4.) 40. skk.

²⁸ Nagybánya 1575, 1688.

²⁹ Béresek, kertészek stb.: Kanizsa 1563. Béresek csépléshez: Pozsony 1646. Középnemesi birtok állatgondozói: Mada 1678. Kertészek, juhászok stb. Szentmiklós: 1699. stb.

³⁰ *Maksay i. m.* 89. — Egerben a kötelező roboton túl végzett munkáért és nem egy különleges munkafajtáért a XVI. század közepén még fizetség járt (kádároknak, halászkodnak, cséplőknek, a várszolgálat ellátóinak, a hordó és mész szállítóinak, 1558).

művelés alatt, az utóbbiból azonban 159 holdat parasztok használtak.³¹ 1646-ban ugyanott kb. 18 300 pozsonyi köblöt vetettek a parasztok és 650-et az uradalom. Az úrbéres rét ugyanakkor 4650, a majorsági 600 kaszás terjedelmű volt.³²

Ha a pozsonyihoz hasonló, majorkodásban elmaradt uradalmakat kivételeseknek tekintjük, akkor a majorsági eredetű termésjövedelem átlagos nagyságát is jelentősnek kell elképzelnünk: a kilencedgabonából származó jövedelmet felül kellett múlnia. Ez azonban csak a gabonatermesre áll; a lékai vártartomány 3 allodiális szőlejének 94 $\frac{1}{2}$ akós bortermése erősen elmaradt a hegyvám- és szőlőtizedjövedelem mögött, s nem volt ez másképp az ország többi területén sem.³³ A majorsági állatállomány ritkán haladta túl egy-egy jómódú parasztgazda háziállatainak számát, s így az urak ebből csak ritkán várhattak számottevő hasznot.

Akármilyen kicsi volt is azonban az az állat- vagy termésfölösleg, amelyet az uradalom saját háztartása nem emésztett föl, mindenképpen igyekeztek értékesíteni. Lékán a várható évi borjúsaporulatból 3-at utánpótlásra, 12-t készpénzeladásra szántak. Ugyanez lett a sorsa a fejésre alkalmatlan tehéneknek, a juhok-kecskék egy részének, valamint a tőlük nyert gyapjúnak is.³⁴ Piacként elsősorban a városok fogyasztói jöttek számba: a lékai uradalomban kitermelt épületfát a közeli magyar és osztrák városok vásárain adták el,³⁵ a tokaji vártartomány urasági halait főként Kassára, Tokajra vitték eladni évi 100 forintig terjedő haszon reményében.³⁶

Hasonló helyeken szerezték be az uradalmak behozatali szükségletét is. A szentmiklósi uradalom egyik határszéli jobbágya azon a címen élvezett szabadosságot, hogy az úr számára rendszeresen végez bevásárlásokat Lengyelországban.³⁷ Csábrág ura készpénzért szerezette be hússzükségletét Selmecebányán.³⁸

Ha a földesúr nem talált könnyűszerrel piacot termésfölöslegének, akkor még mindig megvolt rá a lehetőség, hogy a legfontosabb termények egyikét-másikát saját jobbágyaival vásároltassa föl. Murányon és Szendrőn a parasztok szorgalmas vásárlói voltak a hozzájuk közel fekvő majorságrétek szénájának.³⁹ Az egyre szaporodó úri borkimérések a gyengébb minőségű, szabadpiaci forgalomra alkalmatlan borok kiárusítását szolgálták.

A magyar történettudományt hosszú ideje foglalkoztatja a kérdés: egészében milyen jellegűnek tekintse a XVI—XVII. századi Magyarország földesúri gazdálkodását, s Európa milyen országaiban keresse a hozzá legközelebb álló párhuzamokat.

³¹ Ahol csak köblökben adják meg a föld terjedelmét, ott 3 köblös földet vettünk egyenlőnek egy holddal.

³² *Makkai* a XVII. század közepén 15–20%-osra becsüli a majorságszántók arányát, szőlőterületen jóval kevesebbre: I. Rákóczi György birtokainak gazdasági iratai 69–70.

³³ *Makkai*: Paraszti és majorsági mezőgazdasági termelés 23.

³⁴ Léka 1670.

³⁵ Uo.

³⁶ Tokaj 1581, Tarcal.

³⁷ „Multifarie expeditur in Poloniam pro coemendis rebus necessariis”: Szentmiklós 1699, Zavadka.

³⁸ „Carnem quocumque generis usibus domini terrestriis necessariam pro parata ipsius pecunia Semnicio aliisque locis adferre tenentur”: Csábrág 1602, Steffoltó.

³⁹ Murány 1573 (Jolsva, Telgárt), Szendrő 1570 (Kövyi).

A birtokos urak gazdálkodásának strukturájában, mint ismeretes, a XVI. század Európa-szerte a döntő változás korszakát jelentette. Ez volt az a korszak, amely „az Elba két partja” közé határvonalat húzott. A Balti-tengertől a Kárpátmedencéig húzódó országok birtokosnemesinek helyzetét egyfelől az határozta meg, hogy ők is tapasztalhatták a kontinens nagy gazdasági fellendülésének előnyeit: állataikat és termelvényeiket egyre magasabb áron helyezhették el a növekvő — hazai és nyugati — városokban. Másfelől azonban ezeken a keleti tájakon hiányoztak az igazán népes, fejlett iparú városok, s ezért a birtokosoknak — szerencsésebb nyugati országok uraival ellentétben — ipari nyersanyagok helyett csak élelmet volt érdemes nagy arányokban termelniük. Így azzal kárpótolták magukat, hogy kedvező politikai helyzetüket a náluk jóval gyengébb osztályok — polgárság és parasztság — rovására kihasználva, hatalmas méretű birtokokat szereztek maguknak, s azokon, sokszor parasztjaiktól elvett földön, nagy terjedelmű magángazdaságokat rendeztek be, hogy földhözkött parasztjaik robotoltatásával a lehető legolcsóbban a lehető legtöbb értékesíthető áru birtokába jussanak.

Kétségbevonhatatlannak látszik, hogy a magyarországi nemesi gazdálkodás alakulása az itt leírt fejlődéstípussal mutat a legtöbb rokonságot, s élesen különbözik a nyugati országok strukturális viszonyaitól.⁴⁰

A magyar történetkutatók, miután ezt a tényt még az 1930-as években megállapították, csakhamar keresni kezdték a magyar fejlődés helyi sajátosságait, a fenti típustól eltérő jegeit is. Utaltak a török háborúk és az európai agrárkrízis gátló hatására, s úgy vélték, hogy a magyar majorsági fejlődés ezek hatására a XVII. században megtorpant vagy éppen hanyatlott, félúton megállt, s hogy az ország uradalmait nem lehet „termelő” üzemeknek tekinteni, amikor a bennük működő majorság és az urasági föld kevés, amikor a földesúri jövedelmeknek csupán csekély töredéke származik allodiális jövedelmekből; az urak elsősorban inkább „monopoljellegű földesúri jogosítványok értékesítői”.⁴¹ Ezekből a megállapításokból az utolsó évek kutatásainak helyreigazító eredményei mellett⁴² is nyugodtan elfogadhatjuk azt, hogy a magyar allodiális fejlődés a háborús pusztítások következtében erősen elmaradt a tőle északra fekvő országokétól, s mindjárt hozzátehetjük, hogy kezdetől fogva is bizonyos késéssel indult; nem különben elfogadhatjuk, hogy a hazai vártartományok jövedelmeik összetételét tekintve a korszak végéig sem voltak jellegzetesen majorkodó üzemek, s messze elmaradtak még a XVIII. századi Magyarország virágzó majorságokat tartó nagybirtokaitól. Tekintetbe kell azonban venni, hogy ilyen tiszta típusú uradalmakat a szomszéd országokban sem lehetett lépten-nyomon találni, különösképpen a korszak elején, másrészt hogy a megmaradt ország főúri és középnemesi birtokosaiban állandó maradt a szándék majorságaik növelésére, s ez — ahogyan urbáriumaink is bizonyítják — nagyon sok esetben járt az allodiális földek valóságos gyarapításával. A majorsági gabonatermelés pedig — amelyet mégiscsak az üzem egyik legfontosabb ágának kell tekinteni — a XVII. században már sok eset-

⁴⁰ Ezt a tételt a Domanovszky-iskola eredményei nyomán *Szabó István* szövegezte meg először pontosan, azt is hangsúlyozva, hogy a magyar fejlődés nemcsak a nyugatitól üt el, hanem azokétól is, amelyek a balti — kárpáti vonaltól keletre esnek.

⁴¹ *Szabó*, Tanulmányok 176. skk. *Wellmann* i. m. Domanovszky- emlékkönyv 708. skk. *Berlász* i. m. 11. skk.

⁴² *Pach* i. m. Századok 1951. 409. *Makkai*, I. Rákóczi György birtokainak gazdasági iratai 57.

ben felülmúlta a jobbágyszolgáltatásból nyert gabonajövedelmet. Elsősorban a pusztítások okozta munkaerőhiány akadályozta meg, hogy a gyarapodás még erőteljesebb legyen: hogy a pusztatelleket rendszeresen az úrnak foglalják le és hogy az újjáépítést mindenütt végrehajtásák. A majorságfejlődés XVII. századi megtorpanásáról tehát nem lehet beszélni; hacsak nem abban az értelemben, hogy a szervezés nem tudta tartani az előző század erőteljes fellendülésének ütemét.

*

A földesúri gazdálkodás rendje, amelyről a fentiekben igyekeztünk beszámolni, nagymértékben meghatározta a parasztságra háruló terhek jelentős részének mennyiségét és minőségét is.

A korszak legnagyobb terhének, a robotnak növekedése párhuzamos a majorságok megerősödésével. A XVI. század elején alig van még jelentősége,⁴³ az ötvenes—hatvanas években kezd súlyosodni, és a század végén már csaknem minden majorkodó birtokon korlátozás nélküli. Legtöbb helyen az érte járó fizetséget is megvonják. A majorságföldekkel sűrűn telehintett Szendrőnek 1570-ben csaknem minden helysége teljesít szántórobotot, de a legtöbb még kaszál, szőlőmunkát és fahordást is végez. Tokajon a majorok átszervezésével kapcsolatban emelik az úrdolgát. Murányon a pusztítások közötti újjáépülések idején, 1559 és 1573 közt vezetik be a „labores omnes” rendjét. Ez az állapot nem jelenti ugyan okvetlenül a paraszti munkaerő mértéktelen kihasználását s nem annyira a munkamennyiség, mint inkább a minőség, a munkafajták megválogatása dolgában ad szabad kezet a földesúrnak, de a parasztot ezzel is erősen kiszolgáltatja urának. A váratlan, újszerű és csupán a birtokos tetszésétől függő munkák felboríthatják a paraszt időbeosztását, átmenetileg — esetleg éppen a legnagyobb dologidőben — teljesen elvonhatják saját háztartásától. A „minden szolgálat”, „képesség szerinti” munka gyakorlati igénybevételének az 1608-as lékai rendelkezés a típusesete: az egész helyesek Szent István napjától Szent Mihályig minden második héten csak az úrnak dolgozhattak; az év másik — téli — felében csupán harmadhetenként szólították őket.⁴⁴

Eszerint a XVI. század vége felé a legtöbb nagybirtok a paraszti munka kihasználásának már nagyon magas fokára jutott el. Ez az állapot általában a következő évszázad során sem enyhült. Ellenkezőleg: Lékán pl. 1668-ig a robotmegváltó községek száma minimálisra szűkült össze, Szepesben pedig a korábban mindig robotmentes bányavárosok 1672-re aratókat és kaszásokat kellett, hogy küldjenek. A század végén a régi majorkodó uradalmakban és a török alól felszabaduló birtokokon egyaránt elterjedt a meghatározatlan robot rendszere.⁴⁵ Csejte parasztjait 1578-ban, amikor az allodiátúra még nem épült ki, csupán két helységben kényszerítették robotra, a század közepén már több munkát kellett végezniük, 1695-re pedig heti 3 igásnap volt kötelező. Néhol az általános jellegű robotrendelkezést az idők folyamán részletesebben szabályozták s ezzel még jobban megkötötték a parasztok szabad mozgását.⁴⁶ Ezek az intézkedések nem egy helyen vezettek a jobbágyok elköltözésére.

⁴³ Léka 1528.

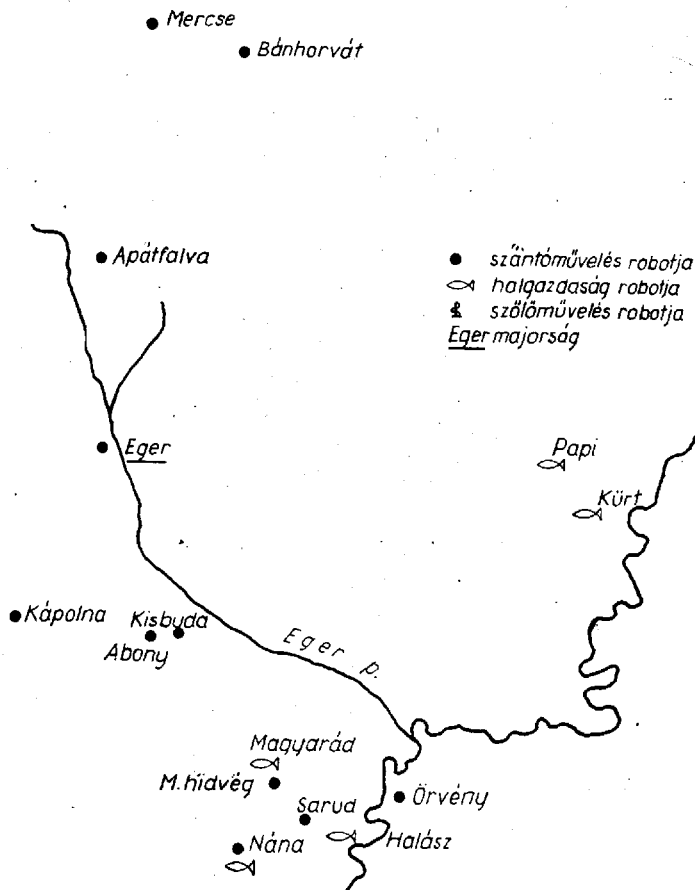
⁴⁴ Fejletlenebb uradalmakban a „minden munka” a valóságban szűkebb körre korlátozódott, Nagybányán pl. leginkább kaszálásra vagy bányarobotra.

⁴⁵ Eger 1676. — Nagybánya 1688. — Tokajban növekszik a robot: 1686.

⁴⁶ Léka 1608, 1670.

A szendrői szántóföldmunka vagy a tokaji uradalom új allódiomainak robotja miatt sokan kényszerültek arra, hogy más uradalomban próbáljanak szerencsét.⁴⁷

Viszonylag kevesebb úrbéres ingyenmunkát vártak el a hódoltsági vagy a hódoltság közelében fekvő falvaktól. Ezeken a helyeken — mint láttuk — fejlett majorságok híján kevesebb szükség volt robotra, s a munka



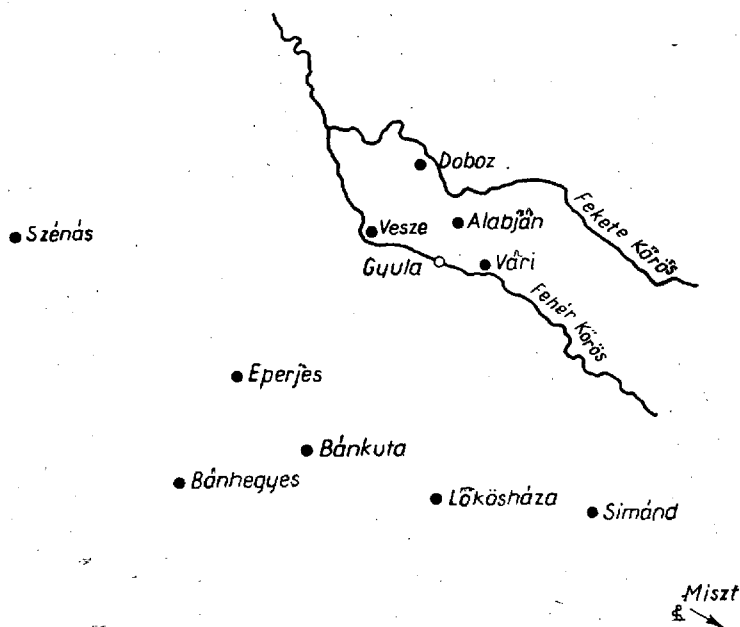
8. Szántóművelés és halgazdaság robotja az egeri uradalom faluiban. 1558.

elvégzésének ellenőrzése is gyakran lehetetlenné vált; a parasztok relatív kímélete ugyanakkor a települések helybenmaradását is kívánta volna szolgálni, hiszen a háború zaklatásaitól, a török adóktól s a magyar államnak teljesítendő ingyen közmunkától fokozottan sújtott lakók sokszor minden kímélet mellett sem bírták sorsukat és továbbálltak.

A hódoltsági uradalmak paraszti munkaerejét főként fuvarra, anyag-hordásra használták fel, valamint a végvári őrségek nagyszámú lovainak

⁴⁷ Szendrő 1570, Tokaj 1581.

élelmezéséhez szükséges széna kaszálására. A váci püspök birtokain mindössze két község tartozott fahordással és fuvarral, a többi jórészt megváltotta robotját. Gyula vártartományában a falvak többsége kaszálással, az egri püspökségben fuvarral és kaszálással kellett, hogy szolgáljon. Szántóföldmunka a váci püspök tartományában semmi, az egriében kevés, Gyula körül valamivel több volt. Átmeneti békeidőszakokban megnőhetett a robotkövetelés: Palota parasztjaitól a XVII. század elején „minden munkát” kívántak. Mérsékelt vagy pénzzel könnyen megváltható maradt a robot azokban a vártartományokban, illetve a vártartományoknak azokon a részein, ahol nem voltak majorgazdaságok: Pozsonyvár uradalmának mintegy 20 községe



9. Szántó- és szőlőművelés robotja a gyulai uradalom faluiban. 1560.

több száz forintot fizetett a fuvarnak — egyedüli robotjának — megváltásáért, Szentmiklós jelentős területei robotmentesek maradtak.⁴⁸

Néhol a szegénysorsúakat részesítették kíméletben vagy azokat, akiknek más terhekből jutott több a kelleténél: Tokaj urai hódoltsági úrbéreseiken kívül a szénégetőktől, a halászoktól sem kívántak robotot.⁴⁹ Szendrőn ugyanakkor háborús időben sem voltak hajlandók lemondani a korábbi követelésekről: „tantum operae ab eis exigitur, quantum pacatis temporibus requirebatur” — panaszolják a gersei parasztok.⁵⁰ Robotkedvezmény, robot-

⁴⁸ Palota: 1617, Pozsony: 1574, Szentmiklós: 1699.

⁴⁹ Tokaj 1581, Csábrág 1558.

⁵⁰ Szendrő 1570.

váltság egyébként az ország minden táján ismert volt, de sehol sem vált általánossá; leggyakrabban városok eszközölték ki maguknak.⁵¹

Amennyire fogyatékos adatainkból megállapítható, a földesúri munkakihasználás módszere közép- és kismemesi birtokokon hasonló volt a nagy uradalmakéhoz. A madai kisközépbirtokosok a XVII. században — országos szokáshoz alkalmazkodva — biztosították maguknak a „tetszés szerinti” robotoltatás jogát,⁵² és úgy látszik, felvidéki középnemesek is elsősorban a robotot vették igénybe jobbágyaik szolgáltatásai közül. Mellette a kilenced terjedt el legáltalánosabban, censust és „konyhaélelt” nem követeltek mindenütt.⁵³

Azt, hogy a földesúr mire használta fel úrbéresei munkaidejét, elsősorban a birtok természeti adottságai és a majorságban folyó termelés ágai határozták meg. Legfontosabbak és országszerte legelterjedtebbek a gabonatermesztéshez kapcsolódó műveletek voltak, a szántástól és vetéstől az aratásig, a cséplésig és a szítálásig. Szinte ugyanilyen fontos lehetett, sőt a veszélyeztetett területeken és a terméketlenebb tájakon első helyre került a kaszálás robotja, néhány községben pedig a szőlő- és kertmunka vagy az úr számára folyó halászat, állatlegeltetés, bányamunka, ipari munka, út- és hídkarbantartás, termékszállítás, levélhordás és a várháztartás szükségleteinek kielégítése, mint pl. a jégvágás, jégveremkészítés, a káposztasavanyításhoz szükséges vízfordás, fűtés, takarítás, főzés, élelemtárolás vagy az őrszolgálat.

A török kor másfélszáz évén át a robotszolgálat rendje bizonyos fokig az egységesülés irányában fejlődött — a korai középkor apró, változatos munkatípusait a földesúr egyre kevésbé igényelte már — másrészt a munkafajták pontosabb körülírása, meghatározása vehető észre.⁵⁴ A XVII. században, különösképp második felében, a földesúr mind jobban igyekezett értékesíteni a paraszt igaerejét s ezt legalább olyan mértékben használta fel szállításra, mint a felelősségteljesebb mezőgazdasági termelőmunkára; sok helyen a fuvar lett a legfontosabb vagy a kizárólagosan megkívánt munkafajta.⁵⁵

Az uradalmak egyenként több száz főnyi robotosának munkabeosztása tervszerűen ment végbe. A szükségletek megváltozásával vagy akár kísérletképpen is, átszervezéseket hajtottak végre. Szepesben a XVI. század végén szemünk láttára szüntetik meg a 11 város jobbágyainak szántási, kaszálási kötelezettségét; ettől fogva zsellérek végzik el ezt a munkát robotban, de ételt-italt kapnak érte.⁵⁶ A majorságföldek gondozását, megművelését leg-racionálisabban a közeli falvak népével lehetett végrehajtani: az alsó-verecei majort két szomszéd község parasztjaival műveltették, a csejteit

⁵¹ Pozsonyi, tokaji uradalom, szepesi bányavárosok. — Vö. *Makkai*, I. Rákóczi György birtokainak gazdasági iratai 54.

⁵² Mada 1601, 1678.

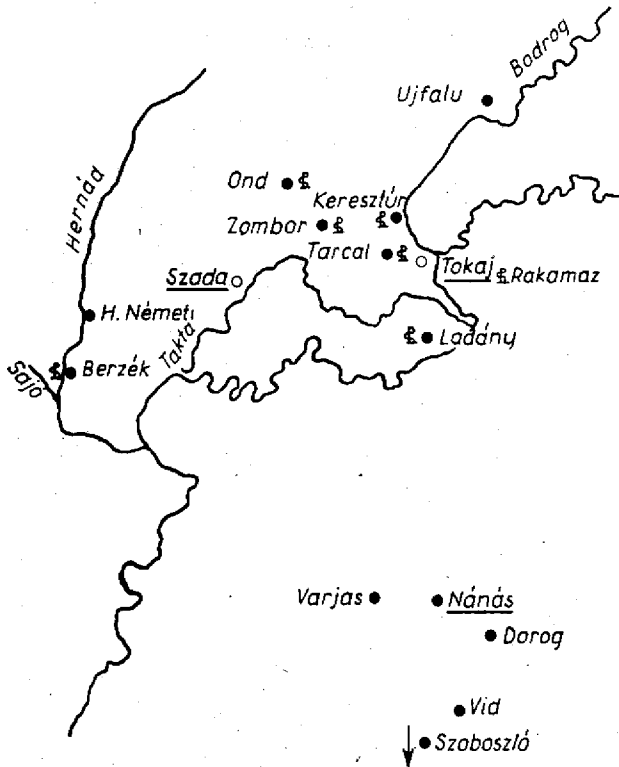
⁵³ Gesztelyiné birtokainak a kötetben közölt urbáriumán kívül l. még a gömöri és nógrádi nemesek példáját. (*Ila* i. m. 82.; nógrádkörnyéki urbáriumok az 1670–80-as évekből: U. et C. 90/47, 90/52, 90/53, *Makkai László* szíves közlése alapján.) Mindamellet nem egy középbirtokos falu élvezett teljes robotmentességet és fizetett esetleg magas censust (pl. Ispán Ferenc falui, l. a közölt szöveget). Szendrőn 1570-ben úgy hitték: „a közvetlen szomszédságban és másutt lakó nemesek úrbéresei szinte minden úri szolgálattól szabadok és mentesek, akárcsak Mátyás király idején”. — Lengyelországban a kisbirtokokon bérmunkát is, robotot is alkalmaztak. *Rutkowski*: *Histoire économique de la Pologne avant les partages*, Paris 1927. 106.

⁵⁴ Léka 1608, 1670.

⁵⁵ Szepes 1672, Pozsony 1646.

⁵⁶ Szepes 1596.

magukkal a majorsághelyi jobbágyokkal, Eger 4 allodiális szántóját a 4 majorsághelyi községnek s a körülöttük fekvő más 7 falunak munkájával. Pozsonyban is csak a vár és a majorság közelében fekvő községekre jutott jelentősebb munkaszolgálat. Tokaj és Szepes jobbágyfalvait pontosan elosztották a 2–2 uradalmi majorság művelésére. Másutt éppen arra törekedtek, hogy a majorsághelyek robotterhe arányosan osztódjék el. Szendrő nagyon kiterjedt és erősen szétszórt majorsághelyszántóinak művelése az uradalom szinte minden jobbághelyi községe számára megterhelést jelentett, Csábrágon egyenle-



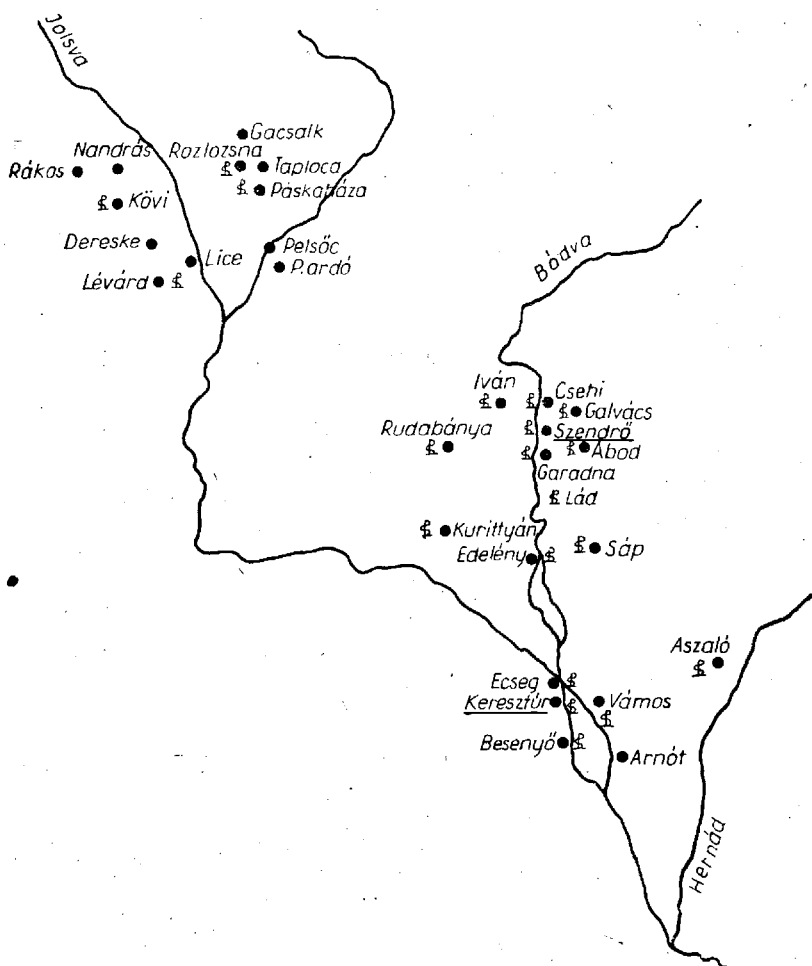
10. Szántó- és szőlőművelés robotja a tokaji uradalom faluiban. 1581.

tesen osztották el azt a munkát, amit a viszonylag fejletlen majorkodás megkívánt.⁵⁷

Kert- és háztartási munka, várórség-állás szinte minden esetben a vár közelébe eső településeket terhelte.

A másik erősen növekedő és új méreteiben szokatlan teher, amelyet a parasztság a robot mellett legkeservebben viselt, a földesúri borok kimérésének kötelezettsége volt. Néhol már a XVI. század elején panaszkodtak miatta,

⁵⁷ Alsóverecskére: Szentmiklós 1699, Egerre: 1558, Pozsonyra: 1574, 1646, Tokajra: 1588, Szepesre: 1564, Szendrőre: 1570, Csábrágra: 1558. — Léka egyik majorsághelyén sem volt nagyobb a megterhelés az átlagnál: 1670.



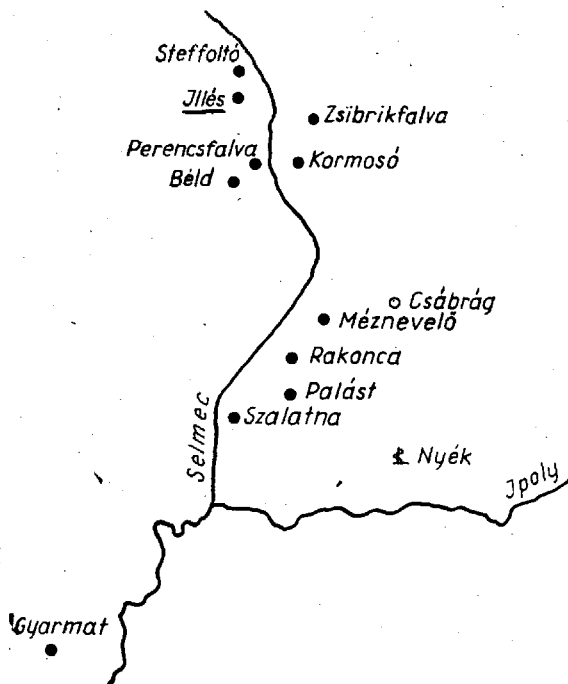
11. Szántó- és szőlőművelés robotja a szendrői uradalom faluiban. 1570.

néhol csak évtizedekkel később.⁵⁸ A kocsmáltatás méretei az egész korszakon át fokozódtak: a kötelező árusításba bekapcsolt helyek száma éppúgy nőtt, mint a kocsmák száma vagy a kimért bor mennyisége. Az „educillat” több helyen szárazkocsmaváltás és élelemvétel-kényszer helyettesítette vagy kísérte. Nem a híres szőlővidékek vártartományai voltak azok, amelyek a legtöbb főleg eladását kívánták meg a jobbáagságtól — Tokaj vagy Pozsony borát jobb feltételek mellett is könnyűszerrel lehetett értékesíteni⁵⁹ —, és természetesen nem is azok az uradalmak, ahol alig termelt meg a szőlő, vagy ahol a gyenge közbiztonság miatt nehézségekkel járt volna a szétosztása.⁶⁰

⁵⁸ Léka 1528, Cseite 1641, Csábrág 1603.

⁵⁹ Pozsonyban csak az allódiumon folyt úri borkimérés: 1574.

⁶⁰ A szentmiklósi uradalomban (1648) csak egy-két helyen van mérés. Vác (1578), Kanizsa (1563) tartományában nem is említik, pedig elég nagy a szőlőterület.



12. Szántó- és szőlőművelés robotja a csábrági uradalom faluiban. 1558.

A kocsmáltatást közepes szőlőtermésű uradalmak erőszakolták a legkeményebben.⁶¹ Az educillatio és más haszonvételek rendszeres bérbe adása a XVII. század végén vált szokásossá.⁶²

Viszonylag könnyebben elviselhető, de mégsem kicsiny teher volt úrbéres parasztságunk számára a pénzszolgáltatás; terményeinek, állatainak bizonyos hányadát értékesítenie kellett, hogy a censust fizetni tudja, s ha a census egy főre eső értéke általában nem is emelkedett, annál inkább a többi, járulékos fizetnivaló. Mohács századában a törvényszabta „földbér” mindvégig évi 1 forint körül mozgott telkenként; néhol alatta maradt ennek az összegnek, és csak nagyon ritka esetben érte el a másfél-két forintot.⁶³ A földesúrnak mégis megvolt a módja arra, hogy a census közvetlen emelését megkerülve nagyobb pénzüsségeket hajtson be parasztjaitól: különféle váltságösszegeket, rendkívüli szolgáltatásokat kívánt tőlük. A készpénzfizettetés módszeréhez eleinte leginkább azok a nagybirtokosok folyamodtak, akik majorságépítés dolgában elmaradtak a többi mögött — mintegy az így kieső jövedelmet akarták ezen az úton pótolni. Pozsonyvár kincstári uradalmában a XVI. század közepén számos község és mezőváros fizetett hatalmas összegeket

⁶¹ Felsőlendva, Léka, Szepes, Murány, Eger, Gyula. (Több helyen szigorítás is a XVI. században.)

⁶² Szentmiklós 1699.

⁶³ *Makkai* a Rákóczi-birtokokon a census és az ajándékok csökkenését figyelte meg: I. Rákóczi György birtokainak gazdasági iratai 51.

robotváltság címén.⁶⁴ Lékán a külön adók már nem sokkal Mohács után a censusnak három-négyszeresére rúgtak.⁶⁵ A legtöbb helyen nagyon nagy összegeket adtak a földesúri oppidumok : rendszerint saját kérésükre, robottól vagy más tehertől való mentesítés címén.⁶⁶ Több esetben azért váltották át készpénzre a szolgáltatást, mert az a török miatt vagy az uradalmi székhelytől való nagy távolság miatt behajthatatlan lett volna ; egy-egy község készpénzszolgáltatását azzal a megokolással emelték, hogy kevesebb robotot kell végeznie az átlagosnál.⁶⁷

A XVII. század utolsó évtizedében az állami terhek nagyméretű növekedése és a pénzérték csökkenése a földesurak számára mindinkább elkerülhetetlenné tette a készpénzjövdelem növelését ; egyre több szolgáltatás lett átváltható pénzre, a legkülönbözőbb váltságösszegek országsszerte elszaporodtak és akkorára növekedtek, hogy egy-egy család többnyire három-négyszeresét fizette a korábban ráeső censusnak — ami azonban az általános értékcsökkenést is beszámítva, még mindig valamennyi szolgáltatás közül legkevésbé viselte meg a paraszt teherbíró képességét. A régi típusú, kisebb termény- és állatszolgáltatások megváltása már régóta szokásos volt,⁶⁸ de utóbb a terménykilenced vagy tized, a juhszolgáltatás, a kocsmáltatás vagy a robot, a fuvar, a porció, a kvártély helyett is egyre több község adott pénzt.⁶⁹ Nagyon súlyos és egyre rendszeresebbé váló pénzterhelés volt az urbáriumokban alig említett taxa extraordinaria. Csak kevés olyan konzervatív uradalom akad, mint az ecsedi, a nagybányai vagy a felsőlendvai, ahol a hódoltság évtizedei alig változtattak valamit a szolgáltatások rendjén. A parasztság maga is szívesen fogadta terhei egy részének pénzzé való átfordítását ; leggazdagabb, legügyesebb rétege gyakran jelentős anyagi áldozattal mentesítette magát a terhek nagy részétől ; így emelkedett „szabadossá”. A nagy paraszti tömegek számára azonban mindez korántsem jelentette még a termény- és munkaszolgáltatástól való szabadulásnak, a pénzzel való általános megváltakozásnak a korszakát.

Census alól — és vele esetleg a többi pénzterhelés alól — csak kevesen mentesültek : a földműveléssel nem foglalkozó vlach pásztorok, a halászok és a legtöbb esetben a zsellérek. Kedvezményben volt része a hódoltságiaknak,⁷⁰ illetve a veszélyeztetett területek lakóinak, bár másfelől a visszaélések is éppen ott harapództak el. Sokszor néhány olyan község részesült kíméletben, amelyek mérték feletti robotterhet viseltek, a robot emelése néhol censuscsökkentéssel volt párhuzamos.⁷¹

Az úrbéres parasztnak nemcsak munkaereje és pénze egy részéről kellett ura javára lemondania, hanem termelvényeinek, állatainak bizonyos hányadát

⁶⁴ Pozsony 1574 (Samarja, Gelle). — Rákóczi-birtokokon a forgalomból kieső vidékek fizettek viszonylag magasabb censust : *Makkai*, I. Rákóczi György birtokainak gazdasági iratai 52.

⁶⁵ Léka 1528.

⁶⁶ Pozsony 1574 (Samarja). Szepesben főként a 11 város buzgólkodik a megváltás ügyében : 1564.

⁶⁷ A török közelségére : Vác 1578. — A vártól távol eső jobbágyfaluk : pl. az egri uradalomé Liptó megyében, Eger 1558. — Volt uradalom, ahol a majorságépítés és a készpénzszolgáltatás emelése párhuzamosan ment végbe (pl. Csejte 1641).

⁶⁸ Kanizsa 1530.

⁶⁹ A Verhovina az 1699-es évben úgy alkudott meg, hogy minden kisebb szolgáltatás helyett pénzt fizet. (Szentmiklós 1699.)

⁷⁰ Palota, Eger.

⁷¹ Pozsony 1574, 1646 (Födemes). — Nagybánya 1688. — Tokaj 1688.

ról is. A középkor apró, változatos szolgáltatásai, amelyek a helyi flórához, faunához, agrikultúrához, állattartáshoz alkalmazkodtak, a XV—XVI. század óta egyre inkább jelentőségüket veszítették ugyan, de a földesurak az ország egész területén megkövetelték a szőlődézmát vagy a hegyvámot, a tenyésztett disznók és juhok tizedét vagy huszadát és gyakran más állatokat, állati termékeket, valamint veteményeket, szénát, fát, ipari termékeket is. Egyes helyeken gazdag földesúri jövedelmet lehetett várni a halszolgtatásból, a hegyipásztorság sztrongájából (juh-huszad, túró- és sajtszolgtatás) vagy a makkoserdők disznótizedéből, különösen pedig a borbeszolgtatásból.⁷²

A terményszolgtatások középpontjában országszerte a gabonabeadás állott. Törvény szerint az ún. kilenced járt volna belőle, de a parasztközségek tekintélyes része nem ezt, hanem az évi termésmennyiségtől függetlenül megállapított régi típusú gabona-„köblöt” (akót, mérőt) fizette. A „köblögabona” XVI—XVII. századi elterjedése — ha térképre vetítjük — maradványterület jellegét mutatja: az Alföldön csak a kiváltságaikat-hagyományait őrző kunok és jászok ragaszkodtak hozzá, másutt az országterület széleire szorult: Felsőlendva, Kanizsa, Léka, Csejte, Szepes és Csábrág legnagyobb részén szedték.⁷³ A felsorolt uradalmak más községei ugyanakkor gabonakilenceddel adóztak, az ország belső területein pedig ennek a szolgtatásnak volt uralkodó a helyzete. A XVI—XVII. század fordulóján Szepesvár tartozékainak köblö-adója is fokozatosan átadta helyét a kilencednek, előbb a 11 városban, azután a „várkörnyéki” falukban; Csábrág 3 déli fekvésű községe már korábban is kilencedet fizetett.

A legfontosabb terményszolgtatások alól ritkán adtak mentesítést — leginkább még akkor, ha az úrbéresek nagyobb robotot vállaltak helyette, vagy ha túlságosan messze laktak az uradalom központjától. Annál több a példa a szokásos mértéket túlhaladó terménykövetelésekre. Palota várkapitányai a veszély idején több élelmet akartak tárolni a várban; a teherföllet az uradalom parasztságára hárult. Lékán a beadandó köblömmennyiséget növelték az idők során. Nem egy helyen a kilenceddel párhuzamosan szedett, egyháztól bérelt tized behajtását szigorították, s ahol — mint a magashegyvidékek nem katolikus lakosságú területein — sokáig nem volt szokásos gabonátizedet fizetni, egy idő után a dézsmakötelezettséget ott is kiterjesztették az irtásszántókra.⁷⁴

A földesúrnak járó robotból, pénz- és terményszolgtatásból nagyon sok helyen részesültek a tisztartók, különösképpen a XVI. században. Terhek súlyosbítása, törvénytelen követelések bevezetése nemegyszer ugyancsak az ő nevükhöz fűződik, s működésük eredménye sok helyen a parasztok elköltözése lett.⁷⁵

A hódoltság szélén fekvő települések helyzetét rendkívüli módon súlyosbította, hogy török és magyar földesúrnak egyaránt módjában állott rajtuk

⁷² Néhol csak a XVII. század folyamán jelentkezik az állatadó. — Szentmiklóson 1567-ben az úr tetszése szerint vihettek el a paraszttól juhot és baromfit. — A szolgtatásokra: Eger 1558 (tülkövetelések miatti elvándorlás), Tokaj 1581, Ecsed 1672.

⁷³ Szentmiklóson hasonló szerepe volt az ún. kemence-zabnak. Szendrő néhány helységéből zab-köblöt járt.

⁷⁴ Palota 1578. — Léka 1608 (ugyanott a tizedszigorítás is). — Szentmiklós 1699 (irtás-tized).

⁷⁵ Szendrő 1570.

adót behajtani; az a kedvezmény, amelyet magyar részről kaptak, egyáltalán nem állott arányban a török követelések hatalmas méreteivel. A hódítók a terményekből legalább a magyar tizednek megfelelő hányadot kívánták meg, mellette több kisebb állat-, élelem-, iparcikkszolgáltatást, malomjövdelem-részesedést, vámoft, változó méretű robotot⁷⁶ és olyan pénzszolgáltatást, amely a magyar censust sokszorosán meghaladta. Az 1 forint körüli census a XVII. század közepe előtt, láttuk, a külön szolgáltatásokkal együtt is legfeljebb telkenként 3—4 forintra emelkedett, a török pénzadó viszont már a XVI. században 10—20, helyenként 30—40 forintra rúgott, s úgy látszik, csak a birodalom egyes belső területein volt kevesebb: a váci uradalom vagy Csongrád város hódolt alattvalói kisebb összeget fizettek, a csongrádi szerbség pedig, mivel katonai szolgálat is terhelte, semmit sem adott a vásárra hajtott marhák illetékén kívül.⁷⁷

A XVI—XVII. századi Magyarország parasztságának helyzetét európai viszonylatban ugyanazok a tényezők határozzák meg, amelyeket már a majorsági fejlődés ismertetésénél említettünk. Sorsa, ha nehéz volt is, olyan mértékben maradt kedvezőbb egyes északi szomszédaiénál, amilyen mértékben a magyarországi robotoltató gazdálkodás méretei elmaradtak az ot-taniaktól.

*

A paraszti termelvények, állatok és állati termékek egy része — a beszolgáltatás, a családi fogyasztás, a vetőmag- és élelemtartalék meg az állatszaporulat biztosítása után megmaradó rész — bekerült az ország áruforgalmába, s egyes esetekben eljuthatott külföldi piacra is. Számottevő gabonafölöslegei csak az egészszelkes és többtelkes vagy a nagy irtással rendelkező gazdáknak voltak. A nagyszámú igásállat — mint látni fogjuk — rendszerint ugyancsak az ő kezükön halmozódott fel, kupec kedésre tehát nekik és rajtuk kívül a hegyesvidékek meg az alföldi puszták pásztorainak volt legtöbb alkalmuk. Valamelyes árut minden parasztnak értékesítenie kellett, hogy készpénzszolgáltatásait fedezni tudja. Másfelől áruvá kellett válnia annak is, amin a kevés vagy éppen semmi gabonafölddel nem rendelkező bortermelők, kertészek, halászok vagy a bányászok, hámososok, szénégetők, agyag- és faművesek a kenyérrelalót megszerezték maguknak: a kezdődő monokultúrák termékeinek és az iparcikkeknek.

Hogy ezek az áruk milyen körülmények közt kerültek piacra, azt csak ritkán lehet nyomon követni. Paraszti gabona áruba bocsátására pl. a kötetben közölt iratok nem tartalmaznak adatokat, — holott a hadsereg, a városok és a készpénzzel rendelkező napszámosok vásároltak belőle. A messze földön híres szőlővidékek borát már szüretkor, a helyszínen adhatták el a termelők. Vizmenti faluk lakói halak értékesítésével szereztek pénzt, a dunántúli halászok pl. a pozsonyi vásárra szállították zsákmányukat. Veresegyház hódolt parasztjai Budán árulták az erdeikben kitermelt épületfákat, erdős hegységek szénégetői Selmecbányán a faszenet, kőfejtők szepesi városok

⁷⁶ Ezt időnként Budán kellett teljesíteni: Szendrő 1570 (Kövi). Csongrádon csak évi három napot kívántak (1697).

⁷⁷ Magas adó: Murány 1598, Szendrő 1570. — Kevés: Vác 1578, Csongrád 1697.

építőmestereinek szállították a kőbányákban kitermelt kőtömböket.⁷⁸ A Felvidék hámosorai és iparosai az alföldi városokat is felkeresték készítményeikkel.⁷⁹ Nemesak a nagyvárosi vásárokon folyt adás-vétel és csere: olyan apró mezővárosokban, amilyen a Borsod megyei Aszaló volt, évente 4 vásárt tartottak.⁸⁰ A XVII. században kisebb városok lakói között is akadt már, aki csak kereskedésből élt.⁸¹

III

A parasztság vagyoni viszonyai egyrészt a táj jellegétől, a termelési technikától, a termelőerőkre ható külső eseményektől, másrészt a földesúri, valamint állami, egyházi terhek mértékétől és nem utolsósorban a paraszti áruterelés méreteitől függően uradalmanként, községenként, családonként változtak. A mi számunkra a vagyoni viszonyok elsősorban az egy paraszti háztartásra eső teleknagyságon — illetve a különféleképpen művelt, hasznosított telektartozékokon — és a paraszti háztartásban gondozott állatállományon keresztül válnak lemérhetőkké.

Egy paraszti háztartás a török kor Magyarországon már rendszerint a kiscsaládot jelenti. A régi nagycsalád-rend maradványai inkább csak a forgalomból erősen kieső, hagyományörző vidékeken lelhetők fel. Pozsony uradalmának mocsarak közé zárt apró településein pl. urbáriumaink tanúsága szerint általános volt a szokás, hogy a családot alapított gyermekek együttmaradtak az apai telken: az osztódás ezért itt jóval lassabban ment végbe, mint az ország legtöbb helyén; nem voltak ritkák a kettős-hármas telkek sem, rajtuk néhány rokon familiával. Ugyancsak testvérek helybenmaradását lehet megfigyelni — ha nem is ilyen feltűnően — a szentmiklósi uradalom magas hegyek közé zárt pásztorkodó községeiben vagy Csongrád város szerb negyedében a XVII. század végén: Csongrád rácai nem sokkal korábban még a töröknek szolgáló, kifelé elzárkózott katonai közösségbe tartoztak. Hasonló jelenségek más tájakon csak elszórtan fordulnak elő.

A paraszti kiscsaládok nagyobb része a XVI. század második felében féltelken vagy egésztelken gazdálkodott.¹ Az utóbbiak számát csak nagyon kevés községben közelítette meg a zsellérek, töredéktelkesek száma. Az átlagosnál nagyobb és differenciálatlanabb telekegységek maradtak meg, mint láttuk, a nagycsaládrendet őrző zárt település csoportokon, különösen, ha sem nagobbmértetű paraszti áruterelés nem siettette egyesek vagyoni kiemelkedését és mások elszegényedését, sem pedig szaporodó földesúri majorságokhoz igénybe vett erős robot nem juttatta tönkre az úrbéreseket. Viszonylag differenciálatlan telkeket találunk a pozsonyi és a szentmiklósi uradalom egy részén kívül a nagybányai uradalomban vagy a felsőlendvai vártartomány

⁷⁸ Árubor: Tokaj 1581 (Tarcal). Áruhal: uo. (Kenéz), Eger 1558 (Turkevi). Dunántúli halászok: Pozsony 1646. Árufa: Vác 1578 („silvas utique sufficientes, ex qua ligna Budam deferunt venundatum”). Áruszén: Csábrág 1602. Árukő: Szepes 1564.

⁷⁹ *Ila* i. m. 14. (Urbáriumok alapján.)

⁸⁰ Szendrő 1570.

⁸¹ Pl. a csongrádi rácok: Csongrád 1697.

¹ A kanizsai uradalom, ahol 1530-ban (sőt már a századforduló körül is) negyedtelkes az átlag, de zsellérei ugyanakkor nincsenek, kivételnek tekinthető: lehet, hogy csak terminuskülönbőség okozza az eltérést.

magyarlakta területén is: Nagybánya körül hegyipásztorok, bányászok laktak, majorkodásnak alig volt nyoma, Felsőlendva magyar vidéke pedig eléggé távol esett a stájer piactól, árutermelése nehezen fejlődhetett, majorságföldjei is kis terjedelműek voltak.

Ahol viszont az országos átlagot felülmúló telekdifferenciálódás ment végbe, ott éppúgy meg lehet találni az előbbiekkal ellenkező irányban ható okokat: szűkre szabott, terméketlen hegyitalajt, nagyobb népszaporulatot, fokozott robotterheket és ellenséges pusztítást,² máskor szőlőtermő vidékek, mezővárosok intenzív paraszti árutermelését. Ezek a körülmények sok úrbérest süllyesztettek a gazdagparasztok zsellérévé, majorságok vagy gazdagparasztok napzamosává.³

A paraszti telkek megoszlása a török kor évtizedeiben szüntelenül változó képet mutatott: a változás rendszerint osztódással jelentett egyet. A XVII. század végén már kisebbségben voltak a fél- és egésztelkek, az úrbéresek legtöbbje ennél apróbb telken, esetleg csak zsellértelken lakott, s egyre többen szorultak, már a század eleje óta, föld nélküli „háztalan zsellérség”-be.⁴ Pozsony uradalmában hét évtized alatt a következőképpen változott meg a telkek aránya:

	Egészteleknél nagyobb		Egésztelkes		Fél- és egésztelkek közötti		Félteleknél kisebb		Zsellércsaládifők száma		Egyéb családifők száma*		Családifők száma összesen		Pusztatelkek száma	
	földterületet használó jobbágycsaládifők száma															
	1574	1646	1574	1646	1574	1646	1574	1646	1574	1646	1574	1646	1574	1646	1574	1646
Abszolút számokban	75	3	217	78	162	284	90	149	87	262	11	23	641	799	27	135
Az összes családifők %-ában	11,7	0,4	33,8	9,8	25,2	3,5	14,0	18,6	13,6	32,8	1,7	2,9	100,0	100,0	—	—

* Jobbágytelken gazdálkodó kisnemesek, szabadosok, iparosok stb.

Egyes zárt vidékek — különösen hegyiállattartó tájak — differenciálódása ugyan most is elmaradt a többieké mögött,⁵ sőt néhol jobbágyelvándorlás és pusztásodás következtében átmeneti integrálódás is előfordulhatott,⁶ az ország egészére azonban mégis az osztódás folyamata volt jellemző. Különös erővel mutatkozott ez meg a Felvidék szűkföldű hegyi földműves telepein, ahol erős robotterhek is siettették.⁷

Az évtizedek múlásával gyakran nemcsak az egy családra jutó telekhányad csökkent, hanem az egy telekre eső holdak száma is. Pozsony vár-

² Az utóbbiakra I. Szendrő, az előbbiekre Csejte uradalmának példáját.

³ Így a tokaji uradalom hegyaljai községeiben vagy a legkülönbözőbb területek mezővárosaiban. — Vö. *Makkai* is: I. Rákóczi György birtokainak gazdálkodása 36. — Parasztok, pásztorok szolgáliról, béresaratóiról többfelé maradtak emlékeink. (Pl. Eger 1558, Sajóhidvég; Felsőlendva 1628).

⁴ *Makkai* a Rákóczi-birtokok gabonatermelő területein a század közepén még nagyobb hányadot vesz fel: i. m. 37.

⁵ Így Szentmiklós északi tájaié (1648, 1699) vagy Felsőlendva sali kerületéé (1628). — *Makkai* is a hegyvidék érintetlenebb feudális viszonyairól beszél: i. m. 45. — A XVII. században, úgy látszik, a parasztság relatív kíméletével járó kisnemesi uralom alatt is épebbek voltak a telkek (Mada 1678, Szendrő 1686).

⁶ Ecsed, 1614—1672.

⁷ Csejte, Murány, Szendrő.

tartományában a XVI. század közepén még 10—36 holdas szántó és 4—50 kaszás rét jutott egy egésztelekre, 70 évvel később már csak 4—14 holdas szántó és 4—23 kaszás rét. Az egy telekre eső országos átlagot a XVI. században 20—40 holdas szántó és 10—20 kaszás rét körül lehet fölvenni, a földbőségtől függően egy uradalmon belül is tekintélyes ingadozásokkal. Szentmiklós délibb, termékenyebb faluhatáiraiban pl. 1648-ban 4—6 köblös szántó járt nyomásonként minden féltelkehez, a magasan fekvő falukban csak 1—2 köblös föld vagy éppen semmi sem.⁸ 3—4 holdas szántót, néha ennél jóval többet, a házas zsellérek is kaptak.⁹

A szepesi és a murányi uradalom egy parasztesaládfőre eső holdszámai (1672)

	40 holdon felül	20—39 hold között	10—19 hold között	1—9 hold között	Föld nélküli családők
Szepes	19	79	89	38	62
Murány	—	19	226	186	247

A szántót és a rétet csaknem minden paraszttelken kiegészítették a kisebb-nagyobb kertek, alkalmas helyeken pedig gyümölcsösök, szőlők és irtások is. Csejtén a parasztok nagyobb részének megvolt a maga legalább egy-két holdas irtása, sok esetben 10 holdon felüli is.

A csejtei uradalom egy parasztesaládfőre eső irtásai és szőlői (1641)

40 mérőn felüli	10—39 mérős	1—9 mérős	Irtásszántó nélküli családők	10 szekéren felüli	1—9 szekér	Irtásrét nélküli családők	1 akó bornál többet termő szőlők	1 akó bornál kevesebbet termő szőlők	Szőlő nélküli családők
irtásszántók				szénás irtásrétek			98	41	
64	193	61	246	41	169	354	98	41	425

A szántógazdálkodáshoz igénybe vett paraszti állatállomány megoszlása sok esetben követte a telekállomány differenciálódását. Ha békés évtizedekben mind jobban felszaporodtak egy-egy uradalom igásállatai és ezzel párhuzamosan a gazdák igaerőszáma közti különbség is megnövekedett: rendszerint a nagyobb földdel s több takarmánnyal rendelkező jobbágyok kezén halmozódott fel az igásállat, a szegényebbekén fogyott vagy stagnált. Az igaerőnek viszonylag kevés gazdánál való koncentrációját lehet pl. tapasztalni a Csallóköz nagytelkes parasztjainál: az igásállatoknak csaknem fele (48,2%-a), a tehéneknek csaknem egyharmada (32,4%-a) a 8 vagy több igásállattal rendelkező nagygazdák kezén volt, s ezek javarésze az apró falvak nagytelkes gazdáival azonos. Szepesvár uradalmában ugyanazok a „várkörüli faluk” tartottak legtöbb állatot, amelyekben a jobbágytelkek is a legkevésbé osztódtak — egy-egy bennük lakó gazdára 3,7 igásállat jutott, az uradalom egészében csak 2,9 — s viszont a sok zsellérű bányavárosokban

⁸ Lékán (1608) 4—36 hold közti szántó, 6—20 kaszás rét, Szepesben (1672) 30—80 hold jut egy telekre; Szentmiklóson (1567) a féltelke nyomásonként 6—10 hold, de északibb faluiban csak 1—2 „szántó”. — Murányban (1672) helyenként 80—128 holdas telkeknek kellene lenniük, ha a töredéktelkekre jutó holdszám alapján számítanók ki az összeget, ilyenek azonban a valóságban nem léteztek.

⁹ Szepes 1672, Léka 1608.

maradtak legtöbben igaerő nélkül (a gazdák 37,1%-a, az uradalom egészében 33,1%-a). Ecseden a XVII. században telekintegrálódás ment végbe; az igaerő ennek megfelelően általában elég magas színvonalon mozgott (egy gazdára az általunk vizsgált községekben 3,6 igásállat esett); ugyanott a kevesek kezén való halmozódás is erőteljesen megindult. Az igaerőnek több mint egyharmada (36,0%-a) gazdagparasztkok birtokában volt.

Hegyvidékeken sokszor nem találjuk meg a telek és az állatállomány differenciálódásának párhuzamát, és ezt főként a szántógazdálkodás jelentőségének csökkenése magyarázza: Nagybánya, Szentmiklós vagy Csejte környékén viszonylag egyenletes a jobbágytelkek megoszlása, és mégis sokan maradtak igásállat nélkül (a gazdák 55,9, 36,0, 58,3%-a); Murány vártartományában — különösképp magasan fekvő településein — erős volt az igásállatok koncentrációja (26,7%-ukat 7-nél több igással rendelkezők birtokolták); de a zsellérek is nagyon nagyszámú állatot neveltek. A hegyi legelők sok ezer juhából, kecskéjéből szinte minden parasztcsaládra jutott néhány, zömüket azonban kisszámú familia tartotta birtokában.¹⁰

Az igásállatok birtoklásán lemérhető paraszti rétegződés — gazdagodás és párhuzamos pauperizáció — a dombos-hegyes vidéken öltött legnagyobb méreteket: Szepes, Murány nagygazdái százával értékesíthették barmaikat, juhaikat (Szepes 40 nagygazdája 379 igásállatot és 528 juhot tartott, Murány 73 nagygazdája 730 igást és 3746 juhot), és ugyanott jelentős rétegek kényszerültek állat híján bérmunkára vagy igakölcsönzésre. (Szepesben 33,1, Murányban 23,4 volt az igaerővel nem rendelkezők százalékaránya.) A Csallóköz vagy Ecsed mocsaras vidékén viszont csak a nagy állatszaporulat következtében beállott koncentrációt lehet tapasztalni (lásd fent), az igátlanok száma alacsony maradt¹¹ (Pozsonyban 22,3%-a, Ecsed falvaiban 24,2%-a a gazdáknak). (L. az itt közölt táblázatokat.)

*

Az urbáriumokból az elmondottak szerint a török kori Magyarország paraszti és allodiális termelésének és paraszti életviszonyainak következő képe bontakozik ki.

Az ország több ezer falvának túlnyomó részében a parasztlakosság gabonatermelésre alapozott, önellátónak tekinthető gazdálkodást folytat. Vetésterülete a háborús pusztítások nyomán a maga egészében fogy, több helyen azonban jelentősen növekszik, elsősorban az erdős vidékeken folyó irtás útján. A korszerűbb háromnyomásos rend alig észrevehetően terjeszkedik, hátrább szorítva a kétnyomásost, egyébként azonban a szemtermelés technikája alig mutat haladást az előző korokhoz viszonyítva, s ezt az elmaradást már a korábbi századok színvonalán vesztelő terméseredmények is tükrözik. Csupán két művelési ágban mutatkoznak valamelyes technikai eredmények vagy legalább intenzívebb termelésre való törekvés jelei: a szőlő- és erdőgazdaságban; a szőlőt azért becsülik meg annyira, mert termése kül- és belföldön egyaránt nagyon jól értékesíthető; a fának hasonlóképpen nagy piaca van, s hozzá még egy előnye: kitermelése nem igényel nagyszámú, gyakorlott munkaerőt.

¹⁰ Csejte 1641, Murány 1672, Szepes 1672, Szentmiklós 1648.

¹¹ L. *Makkai* eredményeit is: i. m. 38, 43.

Néhány sajátos természeti táj településein nem gabonatermelő-önellátó parasztgazdaságok jelentik a többséget, sőt helyenként egyáltalán nincs is szántóföld. A magashegyvidékek jobbágyai-zsellérei állattartásból, főként juhászatból (s mellette legfeljebb némi zabtermelésből) élnek, másutt szénégetésből, famegmunkálásból, bányamunkából, a folyópartok-árterületek parasztjai halászatból vagy néhol gyümölcsstermelésből. Egyes dombosvidékeken a szőlőkultúra, mezővárosokon és „csoportiparos” községekben a kisipar, főleg a fazekasság szorítja háttérbe a többi termelési ágat.

Az agrártermelés minőségi fejlődésének megakadását elegendőképpen magyarázza az ország tragikus helyzete: háborús pusztítások, járványok szinte szünet nélkül tizedelik a lakosságot és sorvasztják termelő képességét: különösen az állatállományban, az igényesebb szőlő- és halgazdaságban és az iparilésítvényekben (malmokban, hámorokban, kohókban) okoznak alighelyrehozható károkat. Parasztságunknak minden erejét meg kellett feszítenie ahhoz, hogy a nagy háborúk intervallumainak relatíve békés évtizedeiben — így az 1570—80-as években és a XVII. század első felében — az újjáépítés munkáját elvégezze, a termelés folytonosságát valami módon fenntartsa.

Nem sokkal kisebb nehézségekkel állottak szemben azok a földesurak, akik a XVI. század elejétől meginduló nagy európai gazdasági fellendülést meg a háborús konjunktúrát kihasználva, majorságaikat és saját kezelési földjeiket kívánták szaporítani. Törekvésük — a hódoltsági területekhez közel eső és a nagyon kedvezőtlen fekvésű vidékeket leszámítva — mégis sikerrel járt; a XVI. század végére az uradalmak többségében működött már egy-két állattartó major, használatban volt néhány száz hold szántóterület és mindezt, az önellátó parasztgazdaságok mintájára, rét, gyakran kert, szőlő, gyümölcsös, halászóhely, erdő egészítette ki. Kivételesen tekinthető, ha egyik-másik földesúr — így különösképpen a kincstár — nem használta fel a majorkodás lehetőségeit.

A török uralom 150 éve alatt az allódiúmok sok pusztítás érte, de jelentős részük regenerálódott és a védettebb tájakon gyarapodott is; szántóik gyarapodásának forrása a XVI. század vége óta általában nem paraszti telekföld, hanem erdő, nádas, töretlen legelő. Ilyen területeknek, valamint halászóhelyeknek a közösből való kiszakítása nagyon gyakori. A majorságok és majorságföldök helyének megválasztása többnyire tervszerű: leginkább a piac és a szállítás lehetőségei irányítják. Fejlettebb allódiúmok szántóterülete eléri az uradalom úrbéres vetésterületének 15—30%-át is; jövedelmük pedig nem egyszer felülmúlja az úrbéri eredetű jövedelmet: a termésnek külföldi és hazai városokban, helybeli parasztházartásokban való értékesítése útján jutnak hozzá. Majorsági munkaerőül a XVI. század második felétől egyre kevésbé használnak fizetett alkalmazottat; helyette mindjobban igénybe veszik a robotoltatást.

Így válik a robot már a XVI. század vége előtt legtöbb helyen korlátlaná s egyben a parasztság legnagyobb terhévé. De néhol még ezután is fokozható: a XVII. század földesurai helyenként pontosabb, részletesebb robotmeghatározással, a paraszti igacső intenzívebb kihasználásával, több fuvarköveteléssel teszik a maguk számára még hasznosabbá. Munkafajták és munkahelyek szerinti beosztását az allódiúmi igényeinek megfelelően szervezik meg, illetve szervezik át. Csak a hódoltságához közel eső tájakon és a majorgazdálkodással kevésbé foglalkozó birtokokon marad az úrdolga továbbra is jelentéktelen.

Ilyen helyeken inkább a pénzköveteléseket emelik, úgyhogy bár a census csekély törzsösszege sehol sem nő, különféle váltásgpénzekkel együtt nemegyszer három-négyszeresére szokik az eredetinek. Hasonlóképpen jelentős összegek folynak be a terheket pénzen megváltó mezővárosoktól, a XVII. század végének pénzromlása idején pedig már az uradalmak többsége nagyon magasra felemelt pénzadót ró ki jobbágyaira. A sok apró termény- és állatszolgáltatás lassanként elcsorvad, az előre meghatározott összegben fizetendő, régi típusú „köből”- vagy „akó”-gabonát visszaszorítja a törvényes gabonakilenced. Az egész korszak alatt súlyosodik a földesúri bor kimérésének kötelezettsége.

A paraszt, ha számos kötelezettségét teljesítette, háztartási szükségletei kielégítést nyertek és még mindig maradt fölöslege, igyekezett azt értékesíteni. Ilyen áruértékesítés azonban csak az elegendő földdel és állattal rendelkezőknek volt módjában. Az ő további gazdagodásuk meg a szolgálatukba álló szegények fokozódó elhanyagolása a parasztság rétegződését mélyítette el, pedig ez a rétegződés a természetes szaporulat és a súlyos terhek következtében amúgy is eléggé gyors ütemben folyt. Egy jobbágy családnak a XVI. században még fél- és egésztelek közt volt a birtokátalaga, a következő század végéig féltelek alá süllyedt, s közben a zsellérség is erősen megduzzadt. Lassúbb ütemű volt a differenciálódás a hegyvidékek pásztortelepülésein, valamint az áruforgalom útjából kieső és korlátozottan majorkodó uradalmakban, viszont fokozott telekosztódás jelentkezett a terméketlenebb tájak földműves falvaiban. Pauperizáció és a gazdagparaszti réteg párhuzamos jómódja figyelhető meg az erősen robotoltatott uradalmakban vagy a virágzó paraszti áru-termelés székhelyein. A paraszti birtokállomány differenciálódásának sok esetben pontos megfelelője az állatoké: marhák, lovak, tehének és disznók leginkább a nagytelkesek kezén halmozódtak fel. Hegyi tájakon azonban, ahol a földművelés jelentősége csökkent, az állatok viszont nagyon magas számot értek el, ez a párhuzam megbomlott: nemegyszer zsellérek tartották a legtöbb marhát, lovat vagy juhot.

*

A török háború lehetetlenné tette, hogy a magyarországi mezőgazdaság színvonala továbbra is lépést tudjon tartani Európa szerencsésebb tájainak agrárgazdálkodásával. A parasztság erőit fölemésztette a harc, amelyet a termelés végleges fennakadása ellen kellett folytatnia, új módszerek alkalmazása alig jöhetett szóba. Nem jutottak e tekintetben előbbre a majorságokban gazdálkodó földesurak sem, de nekik legalább sikerült magángazdaságaik területét nagymértékben gyarapítani, s ezzel egy időre megközelítették a szomszéd országok allodizációs színvonalát. Cseh—Morva- és Lengyelország csak a XVII. század második felében, e számukra kedvezőbb, békés korszakban szereztek újra nagyobb előnyt.

A magyar királyság paraszti társadalmára a XVI. század közepe után az Elbától keletre eső többi ország paraszttársadalmának sorsa várt: földesurai egyre többen tértek át a robotgazdálkodásra. Hogy a fejlődés mégsem követte határozottan ezt az utat, abban főleg a századvég háborújának s a vele beálló népességsökkenésnek és munkaerőhiánynak volt nagy szerepe. Így történhetett, hogy Magyarországon az önálló parasztgazdaságokra alapozott régi típusú pénz- és terményszolgáltatásnak is sokáig nagy maradt még a jelentősége, és hogy a nincstelen s cselédmunkára kényszeríthető réteg sem szaporodott fel annyira, mint a tőlünk északra fekvő országokban.

A paraszti állatállomány megoszlása a szepesi uradalomban

1672

Község	Gazdák száma	Ókrók száma	Lovak száma	Igás-állatok száma	Tehenek száma	Juhok, kecskék száma	Disznók száma	Méh-kasok száma	7-nél több			7-5		4-1		Igásállattal nem rendelkezők		Tehenes		Disznós		Juhos		Méhes		7-nél több igásállattal rendelkezők						
									igásállattal rendelkezők száma						gazdák száma						igás-állatainak száma		teheneinek száma		disznóinak száma		juhainak száma					
									% ¹	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Mindszent	27	47	40	87	56	234	117	8	4	14,8	4	14,8	10	37	9	33,4	25	92,5	20	74,1	10	37	4	14,8	34	39,1	21	37,5	46	39,3	137	58,6
Dubrava	8	28	8	36	23	80	30	5	2	25	1	12,5	4	50	1	12,5	7	87,5	6	75	3	37,5	1	12,5	23	63	10	43,5	12	40	70	87,5
Szlatvina	6	22	7	29	21	70	19	24	3	50	—	—	2	33,3	1	16,7	6	100	5	83,4	3	83,4	2	33,3	25	86,2	17	80,9	15	78,9	70	100
Olsavka	5	16	7	23	15	42	21	—	2	40	—	—	2	40	1	20	5	100	4	80	2	40	—	—	19	82,6	9	60	14	66,6	42	100
Zsigra	10	20	8	28	14	—	30	—	1	10	1	10	5	50	3	30	7	70	6	60	—	—	—	—	8	28,6	3	21,4	12	40	—	—
Harakóc	3	6	3	9	9	17	21	3	—	—	—	—	3	100	—	—	3	100	3	100	1	33,3	1	33,3	—	—	—	—	—	—	—	—
Hincóc	4	8	8	16	12	—	19	16	1	25	—	—	2	50	1	25	4	100	3	75	—	—	1	25	8	50	6	50	8	42,1	—	—
Dománfalva	13	31	33	64	39	32	92	10	2	15,4	3	23,2	7	53,8	1	7,6	11	84,6	12	92,3	5	38,4	1	7,6	26	40,6	14	35,8	22	23,9	20	62,5
Baldóc	7	10	8	18	12	10	13	3	1	14,3	—	—	4	57,2	2	28,5	6	85,7	5	71,4	2	28,5	1	14,3	8	44,4	2	16,7	3	23,2	3	3
Helcmanóc	36	117	6	123	83	584	101	15	1	2,8	7	19,4	23	63,9	5	13,9	36	100	29	80,5	24	66,7	1	2,8	8	6,5	6	7,2	10	9,9	14	2,4
Kojsó	17	65	4	69	52	464	42	29	—	—	6	35,3	10	58,9	1	5,8	17	100	12	76	6	35,3	3	17,6	—	—	—	—	—	—	—	—
Svedlér	95	183	24	207	159	211	.	.	6	6,3	13	13,7	27	28,4	49	51,6	79	83,2	.	.	6	6,3	.	.	60	28,8	28	17,6	.	.	76	36
Remete	83	216	33	249	116	494	.	.	2	2,4	18	21,7	45	54,2	18	21,7	69	83,1	.	.	14	16,9	.	.	21	8,4	6	5,17	.	.	—	—
Gölnic	49	59	10	69	85	29	.	.	—	—	7	14,3	11	22,4	31	63,3	43	87,8	.	.	2	4,8	.	.	—	—	—	—	.	.	—	—
Csütörtökhely	29	14	71	85	60	23	55	—	2	6,9	8	27,5	12	41,5	7	24,1	25	86,1	22	75,8	6	20,7	—	—	16	18,8	10	16,7	13	25,6	6	26,1
Káposztafalva	48	13	77	90	80	23	116	11	2	4,2	4	8,3	15	31,3	27	56,2	42	87,5	33	68,7	5	10,4	2	4,2	22	24,4	9	11,2	18	15,5	11	47,8
Danisóc	7	18	11	29	14	23	44	—	—	—	2	28,6	5	71,4	—	—	7	100	7	100	4	87,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagyszalók	30	—	93	93	63	26	91	—	2	6,7	7	23,3	15	50	6	20	26	86,7	27	90	7	23,3	—	—	16	17,2	12	18,7	17	19,1	2	7,7
Odorin	13	21	46	67	42	21	59	3	4	30,7	1	7,7	7	53,9	1	7,7	13	100	10	76,9	3	23,4	1	7,7	41	61,2	21	50	40	67,8	21	100
Vellbach	15	35	31	66	35	—	69	26	4	26,7	2	13,3	6	40	3	20	13	86,7	10	66,6	—	—	2	13,3	36	54,5	17	48,5	40	57,9	—	—
Olenó	9	10	11	21	19	56	20	—	1	11,1	1	11,4	4	44,4	3	33,4	7	77,8	6	66,6	1	11,1	—	—	8	38,1	5	26,3	7	35	56	100
	514	939	539	1478	909	2439	959	153	40	7,7	85	16,5	219	42,7	170	33,1	451	87,7	220	42,8	104	20,2	20	3,8	379	25,6	196	21,5	277	28,9	528	21,6

¹ Az összes gazdák százalékában.

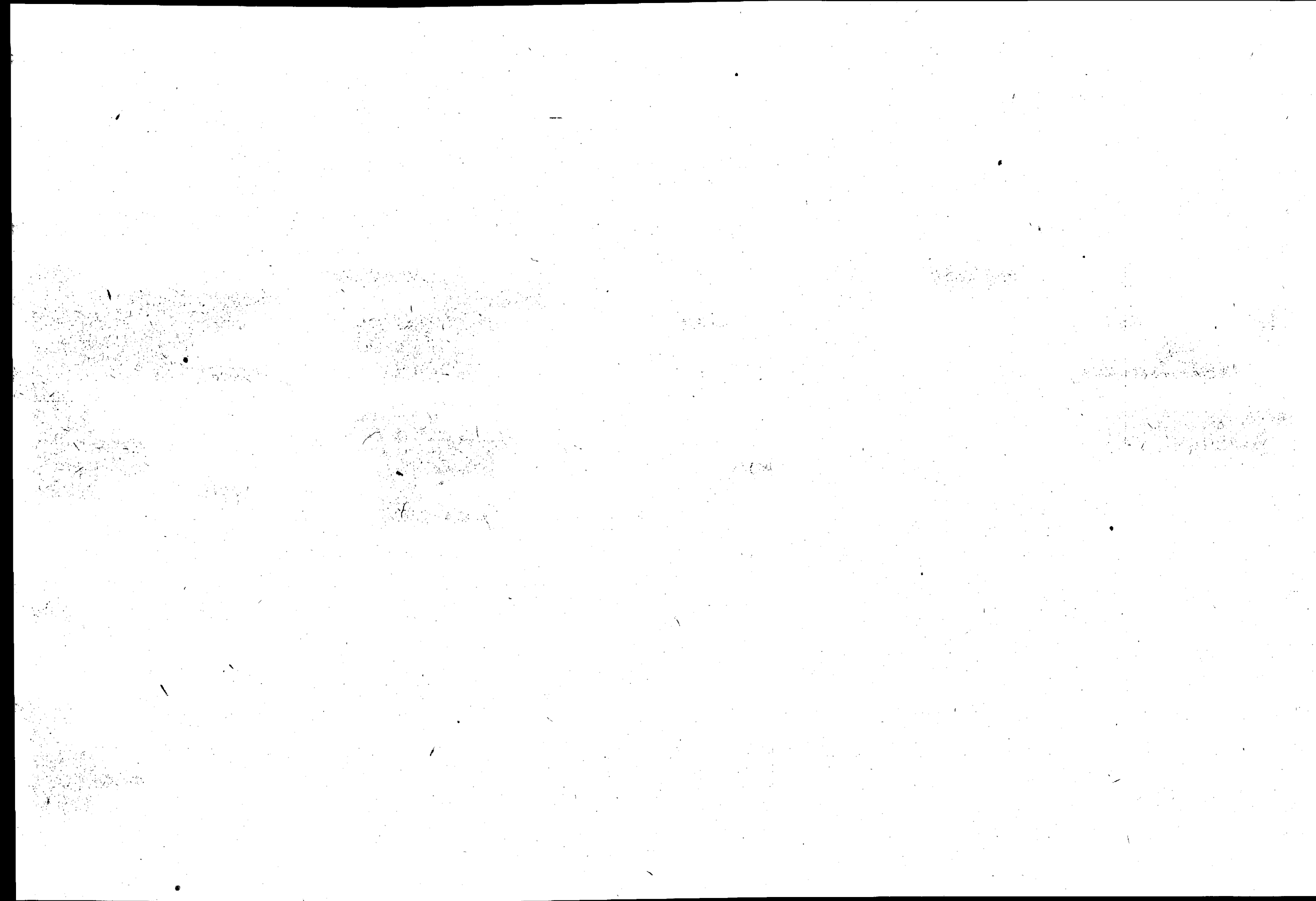
² Az egész igás állatállomány százalékában.

A paraszti állatállomány megoszlása a pozsonyi uradalomban
1646

Község	Gazdák száma	Ókrök száma	Lovak száma	Igas-állatok száma	Tehenek száma	7-nél több		7-5		4-1		Igasállattal nem rendelkezők száma		Tehenes gazdák száma		7-nél több igasállattal rendelkezők			
						igásállattal rendelkezők száma				száma		%		igásállatainak		teheneinek			
							% ¹		%		%	száma	% ²	száma	%				
Felrév	37	2	51	53	87	—	—	1	2,7	18	48,65	18	48,65	32	86,5	—	—	—	—
Vereknye	43	26	50	76	36	—	—	2	4,6	26	60,5	15	34,9	23	53,5	—	—	—	—
Bodak	45	130	119	249	104	10	22,2	7	15,5	17	37,8	11	24,5	35	77,8	159	63,8	50	48,1
Regence	7	10	3	13	7	—	—	1	14,3	2	28,6	4	57,1	3	42,8	—	—	—	—
Kislucse	19	64	34	98	45	5	26,3	2	10,5	8	42,1	4	21,1	15	79	61	62,2 ²	28	62,2
Ógele	17	36	38	74	22	4	23,55	1	5,8	4	23,55	8	47,1	9	52,5	57	77	13	59,1
Nagypósfalva	12	26	8	34	12	—	—	2	16,6	6	50	4	33,4	6	50	—	—	—	—
Kispósfalva	9	22	2	24	11	1	11,1	—	—	4	44,95	4	44,95	5	55,5	10	41,6	5	45,4
Felsőmacháza	2	8	12	20	6	1	50	—	—	—	—	1	50	1	50	20	100	6	100
Csentefalva	7	32	9	41	28	2	28,6	2	28,6	1	14,3	2	28,6	6	85,7	25	61	8	28,5
Egyházaspaka	25	37	19	56	43	1	4	1	4	15	60	8	32	19	76	9	16,1	3	6,9
Lógerpatony	30	62	30	92	42	3	10	4	13,3	7	23,4	16	53,3	15	50	41	44,5	16	38,1
Benkepatony	14	66	28	94	46	5	35,7	1	7,2	6	42,8	2	14,3	9	64,2	66	70,2	27	58,7
Csécénypatony	9	48	57	105	45	6	66,7	—	—	—	—	3	33,3	6	66,7	105	100	45	100
Dióspatony	17	55	44	99	51	4	23,5	4	23,5	6	35,3	3	17,7	13	76,5	56	56,6	28	54,9
Felszerpatony	7	14	16	30	11	1	14,3	2	28,6	1	14,3	3	42,8	4	57,1	15	50	4	36,3
Bögölypatony	18	52	48	100	25	4	22,2	2	11,2	6	33,3	6	33,3	12	66,7	66	66	12	48
Szerdahely	26	19	11	30	21	—	—	2	7,7	7	26,9	17	65,4	13	5	—	—	—	—
Zonc	12	6	3	9	14	—	—	—	—	4	33,3	8	66,7	6	50	—	—	—	—
Hegysúr	21	34	2	36	32	—	—	2	9,5	7	33,3	12	57,2	8	38,2	—	—	—	—
Pénteksúr	13	24	—	24	21	—	—	—	—	8	61,5	5	38,5	8	61,5	—	—	—	—
Födemes	64	177	17	194	164	5	7,8	3	4,7	42	65,6	14	21,9	53	82,7	57	29,4	38	23,2
	454	950	601	1551	873	52	11,5	39	8,6	195	42,9	168	37	301	66,2	747	48,1	283	32,4

¹ Az összes gazdák százalékban

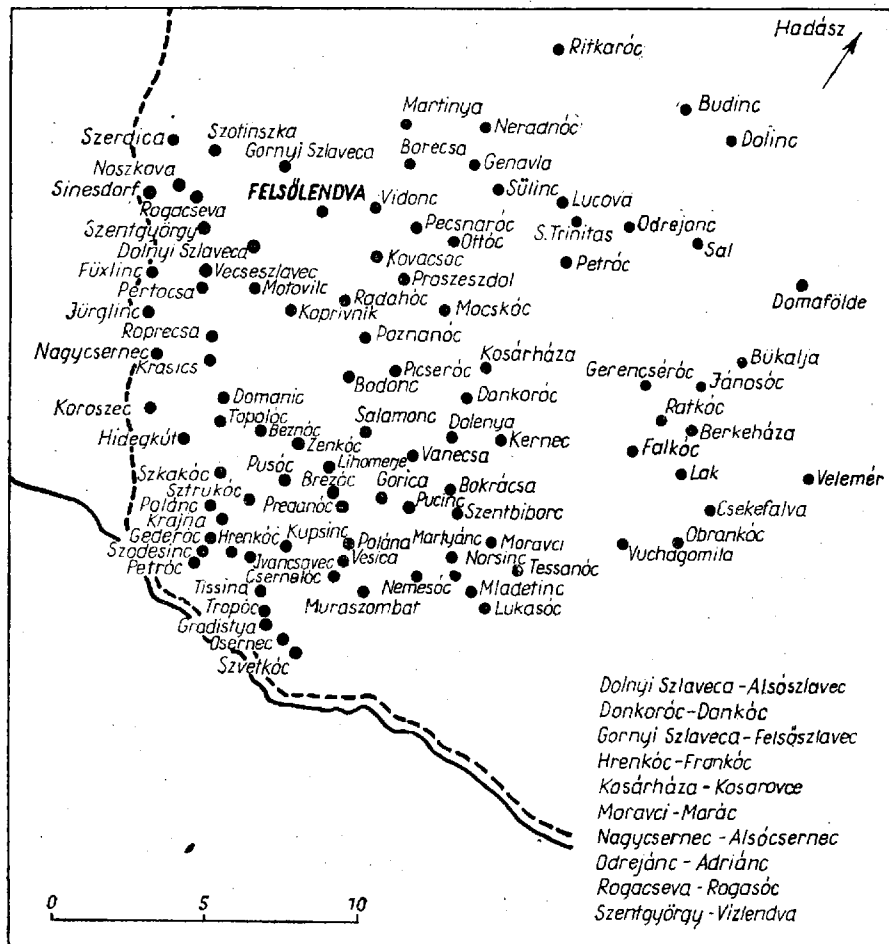
² Az egész igasállatállomány százalékában



FELSŐLENDVA—MURASZOMBAT

Felsőlendva vár uradalma Vas megye legnagyobb vártartományai közé tartozott. A XIV. század elején Muraszombat városán kívül mintegy száz falu adózott a Felsőlendvát birtokló Széchy-családnak. A család egyik őse, Széchy Péter, 1333-ban osztozott öccsével, Dénessel, a birtokokon és a két elvált birtokjél csak a család felsőlendvai ágának kihaltával, 1535-ben egyesült újra. Az uradalom a XVI. század második felében újabb szerzeményekkel és zálogokkal gyarapodott. Az első itt közölt összeírás idején, 1593-ban, Széchy Tamás tartotta kezében az uradalmat egészen 1618-ban bekövetkezett haláláig, tőle elsőszülött fia György örökölte, ha nem is maradéktalanul. György halála (1625) után 3 évvel özvegye készíttette el az itt olvasható második urbáriumot. A család 1685-ben bekövetkezett kihaltá előtt nem vált meg ettől a birtoktól; akkor került a belőle kivált muraszombati uradalom a Szapáry, a felsőlendvai birtokrész pedig a Nádasdy grófi család kezére.

Irodalom: Vas vármegye 1898. (Magyarország vármegyéi és városai. Szerk. Sziklay J., Borovszky S.)



13. A felsőlendvai-muraszombati uradalom falvai

1.

1593. december 2. A felsőlendvai uradalom kivonatos arbáriumá

Compendiosa connumeratio colonorum et proventuum arcis Felseo Lyndva
anno domini 1593 conscripta

Valpotatus superior

Iudicatus Ztrwkowcz

Villa eadem. Habentur in ista villa in toto coloni integrae sessionis 8, mediae sessionis 8, inquilini 3, deserta 0.

Villa Zkakowcz. In hac vero villa sunt coloni integrae sessionis 8, mediae sessionis 2, inquilini 5, deserta 0.

Villa Topolocz. Integrae sessionis 2, mediae sessionis 4, inquilini 4, deserta 0.

Domanich. Integrae sessionis 3, mediae sessionis 8, inquilini 4, deserta 1.

Krasych. Integrae sessionis 4, mediae sessionis 4, inquilini 2, deserta 0.

Beznocz. Integrae sessionis 3, mediae sessionis 4, inquilini 1, deserta 0.

Census. In isto iudicatu singuli integrae sessionis coloni (excepta villa Beznocz) pro festo Georgii dant cr. 60, facientes f. — d. 80. Pro festo Michaelis similiter f. — d. 80. In Beznocz vero dant cr. 50, facientes f. — d. $66\frac{2}{3}$. Censum vero ozemnazet vocatum singulus integrae sessionis colonus in toto isto iudicatu tenetur solvere cr. $4\frac{1}{2}$, facientes f. — d. 6. Item censum zbyricza vocatum a singula integra sessione dant gallinas no. 4, anseres no. 2, caseos no. 4, butyri pintam no. 1, ova gallinacea no. 12, fabarum metretam no. 1, seminis canapi similiter metretam no. 1, foeni plaustrum no. 1. Iudex pro festo Paschae tenetur vitulum no. 1.¹ Nota, quod 16 metretae constituunt cubulum unum.² Sunt hic tria colonorum molendina, a quorum primo per integrum annum solvunt cr. 30, facientes Hungaricos f. — d. 40, a secundo totidem, id est f. — d. 40, a tertio vero cr. 10, facientes f. — d. $13\frac{1}{3}$. Neque ex frugibus, neque vero ex vino aliquid nomine nonae aut decimae³ in specie dant, sed in omnibus pertinentiis arcis Felső Lyndva pro decima frugum et

¹ Ti. (mint alább is): dare.

² Oldalt, a lapszélre írt megjegyzés.

³ A tized a püspököt, illetve a káptalant — itt a győri káptalant — illette, de ebben az időben többnyire a kincstárnál vagy a földesúrnál volt bérben.

vini, quae a capitulo Jauriensi arendatur, singulus colonus a singulis decem capetiis frugum dat cr. 4, facientes d. $5\frac{1}{3}$. Capetia vero continet manipulos 64. Item a singulis decem hidriis vini per 20 pintas computando cr. 2, facientes d. $2\frac{2}{3}$. Domino autem terrestri tenentur ius montanum ex vinis iuxta speciale regestrum superinde confectum.⁴ Educillationem vinorum pro libitu domini terrestribus facere tenentur. Servitia pro posse eorum praestant.

In hoc iudicatu, in possessione Topolocz est curia nobilitaris, quae olim fuit Andreae Pernezÿ, ad quam habentur terrae arabiles, ad singulam calcaturam capientes cubulos 50 aut 60;⁵ item prata non exigua. Ibidem est molendinum trium rotarum, ex quo possunt provenire per annum frugum cubuli 50, alias plus minus. Est hic vinea in promontorio possessionis Domannich, in qua tempore fertilitatis provenire dicuntur vini vasa sex, alias plus minus.

Iudicatus Hideghkutth

Polancz. Integrae sessionis 6, mediae sessionis 2, inquilini 5, desertae 2.
Hideghkutth. Integrae sessionis 7, mediae sessionis 10, inquilini 5, desertae 0.

Nagi Chernecz. Integrae sessionis 3, mediae sessionis 2, inquilini —, desertae 0.

Korosecz. Integrae sessionis 1, mediae sessionis 7, inquilini 3, desertae 0.

Jurglincz. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 7, inquilini 17, desertae 0.

Fewkslincz. Integrae sessionis 8, mediae sessionis 0, inquilini 5, desertae 2.

Proventus et census. In hoc iudicatu a singula integra sessione pro festo Georgii dantur cr. 25, facientes Hungaricos f. — d. $33\frac{1}{3}$. Pro festo Michaelis Archangeli totidem, id est f. — d. $33\frac{1}{3}$. Item pro eodem festo Michaelis tritici cubulum 1, avenae cubulos 2. Censum zbiricza vocatum, uti in superiori iudicatu, ita etiam in hoc solvere tenentur, excepto foeno.

Iudicatus Wÿz Lÿndva

Roprecha. Integrae sessionis 3, mediae sessionis 8, inquilinus 1, desertae 1.

Pertocha. Integrae sessionis 2, mediae sessionis 16, inquilini 11, desertae 0.

Vechezlauch. Integra sessio 1, mediae sessionis 13, inquilini 6, desertae 0.

Zent Georgÿ. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 14, inquilini 2, desertae 0.

Roghachewa. Integrae sessionis 2, mediae sessionis 9, inquilini 0, desertae 0.

Nozkowa. Integrae sessionis 2, mediae sessionis $8\frac{1}{4}$, inquilini 0, desertae 0.

Zredicha. Integrae sessionis 9, mediae sessionis 7, inquilini 5, desertae 0.

Zothynzka. Integrae sessionis 3, mediae sessionis 9, inquilini 5, desertae 0.

Proventus et census. In isto iudicatu singulus integrae sessionis colonus pro festo Georgii tenetur dare cr. 60, facientes f. — d. 80. Pro festo Michaelis

⁴ Ezt a külön jegyzéket nem ismerjük.

⁵ Azaz: a három nyomás mindegyikébe 50–60 köböl mag volt vethető.

totidem, id est f. — d. 80. Censum syrownýczam de singula integra sessione cr. 3, facientes f. — d. 4. Censum ozemnazeth similiter a singula tam integra, quam vero media sessione singillatim singulos cr. $4\frac{1}{2}$, facientes f. — d. 6. Censum zbýrýcza, uti praecedentes, solve tenentur. Item a singula integra sessione staminis libras 2, foeni plaustrum no. 1. Item fabarum metretam 1, seminis canabei metretam 1. Iudex vero pro festo Paschatis tenetur vitulum no. 1. Mediae sessionis mediam et quartae sessionis quartam partem praedictorum solvunt.

Iudicatus Zlawecha

Motowilcz. Integrae sessionis $1\frac{3}{4}$, mediae sessionis 14, inquilini 0, deserta 1.

Dolenya Zlawecha. Integrae sessionis 0, mediae sessionis $19\frac{1}{4}$, inquilini 2, deserta 0.

Gorenya Zlawecha. Integrae sessionis 1, mediae sessionis $4\frac{1}{4}$, inquilini 14, deserta 1.

Radahowcz. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 7, inquilini 10, desertae 3.

Praedium Koprywnyk. Sub praedio⁶ inquilini 8. Sunt circa hoc praedium terrae arabiles et prata quaedam exigua, item duae piscinae magnae, sub quibus sunt duo molendina duarum rotarum desuper volventia. Tertia piscina est deserta.

Poznanowcz. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 8, inquilini 3, desertae 2.

Kowachowcz. Integrae sessionis 0, mediae sessionis $3\frac{1}{4}$, inquilini 5, desertae 2.

Prozechdol. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 10, inquilini 3, deserta 1.

Proventus. In isto iudicatu, uti et in superiori Vyzlindva, omnes census et dationes sunt aequales nihilque discrepant.

Iudicatus Pýcherowcz

Villa eadem. Integrae sessionis 3, mediae sessionis 14, inquilini 10, desertae 3.

Donkorocz. Integrae sessionis 1, mediae sessionis 11, inquilini 1, deserta $\frac{1}{4}$.

Mochkoucz. Integrae sessionis 1, mediae sessionis $6\frac{1}{4}$, inquilini 2, deserta 0.

Pecknarowcz. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 8, inquilini 1, deserta 0.

Othowcz. Integrae sessionis 1, mediae sessionis 5, inquilini 0, deserta 0.

Proventus et census. Pro festo Georgii singulus integrae sessionis colonus tenetur solve cr. 50, facientes f. — d. $66\frac{2}{3}$. Pro festo Michaelis totidem, id est f. — d. $66\frac{2}{3}$. Reliquos census, utpote syrownýczam, ozemnazet et zbyriczam similiter in omnibus, ut praescriptus iudicatus Wýzlindwa.

⁶ Az összeíró valószínűleg azt akarja kifejezni, hogy a zsellérek az elpusztult falu helyének közelében ütöttek tanyát.

Iudicatus Zent Trinitas

- Odrejancz.* Integrae sessionis 6, mediae sessionis 5, inquilini 3, deserta 0.
Luchowa. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 7, inquilini 0, deserta 0.
Sułjncz. Integrae sessionis 2, mediae sessionis 9, inquilini 1, deserta 0.
Genawłja. Integrae sessionis 0, mediae sessionis $6\frac{1}{4}$, inquilini 2, deserta 1.
Borecha. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 6, inquilinus 1, deserta $\frac{1}{4}$.
Martjńja. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 6, inquilinus 1, deserta 1.

Proventus et census. In isto iudicatu omnes census aequales sunt, uti in praescripto iudicatu Wizlyndwa, exceptis possessionibus Genewlia, Borecha et Martjńja, in quibus duo coloni, Barnabas Dolle et Matthaëus Farkas, qui aequaliter⁷ omnes census solvunt, sed reliqui syrownyczam et ozemnazeth non dant, verum pro illis censibus singulus integrae sessionis colonus ad emptionem caulium dare tenetur cr. 3, facientes f. — d. 4.

Iudicatus Perbise

- Budincz.* Integrae sessionis 4, mediae sessionis 8, inquilini 2, deserta 0.
Rytkarowcz. Integrae sessionis 0, mediae sessionis $9\frac{1}{4}$, inquilini 4, deserta 0.
Neradnowcz. Integrae sessionis 0, mediae sessionis $8\frac{1}{4}$, inquilini 3, deserta 0.

Proventus et census. Omnes census aequaliter cum iudicatu Wyzlyndwa solvunt, excepta syrownycza et ozemnazeth, pro quibus singulus integrae sessionis colonus ad emendum semen caulium tenetur solvere ad manus walpohy sui cr. 3, facientes Hungaricum f. — d. 4.

Iudicatus Rattkocz

- Vellemer.* Integrae sessionis 5, mediae sessionis $4\frac{1}{4}$, inquilinus 1, deserta 0.
Rattkocz. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 6, inquilini 0, deserta 0.
Janosocz. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 2, inquilini 0, deserta 3.
Gerencharocz. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 6, inquilini 3, deserta 0.
Berkehaza. Integrae sessionis 1, mediae sessionis 2, inquilini 0, deserta 1.

Proventus et census. Aequales sunt omnes census horum, uti et superioris iudicatus Wyzlyndwa, sed quia periculo ob metum Turcarum sunt expositi,⁸ media pars omnium censuum est eis relaxata.

⁷ A többi községbeliek módjára. A „qui” szó fölösleges.

⁸ Az uradalomnak ez a kelet felé kinyúló falucsoportja esett legközelebb a török végvárvidékhez.

Iudicatus Sall

Integrae sessionis 62, mediae sessionis 0, inquilini 0, desertae 5.

Proventus. Pro festo Paschae a singula integra sessione solvunt ova 6. Pro festo Georgii cr. 15, facientes f. — d. 20. Circa festum Michaelis cr. 19½, facientes f. — d. 26. Pro festo Nativitatis gallinam unam et cr. ½.

Dolincz. Integrae sessionis 17, mediae sessionis 1, inquilini 6, deserta 0. Pro festo Paschae singulus integrae sessionis colonus dat ova no. 6. Pro festo Michaelis cr. 9½, facientes f. — d. 12⅔. Ad festum Georgii cr. 5, facientes f. — d. 6⅔, gallinas no. 2.

Iudicatus Bykalya

Integrae sessionis 0, mediae sessionis 19, inquilini 15, deserta 0.

*Oppidum sub castro.*⁹ Integrae sessionis 19, mediae sessionis 0, inquilini 11, deserta 0. Coloni oppidi huius nullum censum tenentur solvere, sed solummodo in arce laborant et litteras circumferunt, similiter et coloni in Bikalya nihil solvunt, labores quoque saltem in horto praestant.

Valpotatus inferior**Iudicatus Lak**

Chekeffalwa. Integrae sessionis 3, mediae sessionis 2, inquilinus 1, deserta 0.

Habronok. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 2, inquilinus 1, deserta 0.

Kisanch. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 2, inquilini 0, deserta 0.

Obranchakowcz. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 3, inquilini 0, deserta 0.

Bikallija. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 2, inquilini 5, deserta 0.

Lak. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 6, inquilini 2, deserta 0.

Falkoch. Integrae sessionis 1, mediae sessionis 4, inquilini 5, deserta 0.

Kernecz. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 3, inquilinus 1, deserta 0.

Bokracha. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 1, inquilini 1, deserta 0.

Dolenija. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 2, inquilini 5, deserta 0.

Kosarhaza. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 3, inquilini 9, deserta 0.

Proventus et census. Coloni iudicatus istius omnes census dare et solvere tenentur, uti supradicti in iudicatu Wyzlyndwa, excepto foeno, verum propter periculum et metum hostium media pars proventuum est eis relaxata, uti in priori urbario scribitur.¹⁰

⁹ Ez valószínűleg a felsőlendvai vár alatt fekvő (hasonló nevű) mezőváros, amelyet különleges helyzete miatt — főként, mert jövedelem nem volt belőle várható — az összeíró a valpotság végére hagyott.

¹⁰ A korábbi urbárium, amelyre itt hivatkozás történik, nem ismeretes.

Iudicatus Praedanocz

Villa eadem. Integrae sessionis 1, mediae sessionis 7, inquilini 2, deserta 0.

Brezowocz. Integrae sessionis 2, mediae sessionis 4, inquilini 0, deserta 0.

Lwhomerje. Integrae sessionis 1, mediae sessionis $3\frac{3}{4}$, inquilini 2, deserta 0.

Pussocz. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 7, inquilini 2, deserta 0.

Zenkocz. Integrae sessionis 2, mediae sessionis 5, inquilini 3, deserta 0.

Bodancz. Integrae sessionis 2, mediae sessionis $7\frac{1}{4}$, inquilini 2, deserta 0.

Salamoncz. Integrae sessionis 1, mediae sessionis 3, inquilini 4, desertae 2.

Proventus et census. Coloni istius iudicatus pro festo Georgii tenentur a singula integra sessione cr. 50, facientes Hungaricum f. — d. $66\frac{2}{3}$. Pro festo Michaelis totidem, id est f. — d. $66\frac{2}{3}$. Reliquos census, uti syrownyczam, ozemnazet et zbircizam, prouti in iudicatu Wyzlyndwa, solvunt, saltem villa Salamoncz foenum dare non tenetur. Sunt hic quattuor molendina, a quarum duobus solvunt a singulo cr. 30, facientes d. 40, id est a duobus f. — d. 80. Item a duobus, a singulo cr. 10, facientes d. $13\frac{1}{3}$, id est a duobus f. — d. $26\frac{2}{3}$.

Iudicatus Zent Býborcz

Villa eadem. Integrae sessionis 5, mediae sessionis 7, inquilini 10, deserta 1.

Vanecha. Integrae sessionis 1, mediae sessionis $2\frac{1}{4}$, inquilini 6, deserta 0.

Pwchýncz. Integrae sessionis 1, mediae sessionis 7, inquilini 7, deserta 0.

Goricza. Integrae sessionis 1, mediae sessionis $3\frac{1}{4}$, inquilini 3, deserta 0.

Nemchecz. Integrae sessionis 5, mediae sessionis 1, inquilini 4, deserta 0.

Martyancz. Integrae sessionis 1, mediae sessionis 7, inquilini 3, deserta 0.

Isti coloni ex Martynyancz tenentur a singulis integris sessionibus pro festo Georgii cr. 80 et pro festo Michaelis totidem, facientes f. 2 d. $23\frac{1}{3}$. Alios census non tenentur dare. Reliquarum possessionum coloni in isto iudicatu Zenth Byborcz omnes census et datias solvunt, sicuti supra iam dictus iudicatus de Wýzlyndva. Est hic molendinum unum, a quo solvuntur annuatim f. — d. 12.

Iudicatus Petrocz

Villa eadem. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 6, inquilinus 1, deserta 0.

Zodiýsýncz. Integrae sessionis 2, mediae sessionis 6, inquilini 5, deserta 0.

Gederocz. Integrae sessionis 4, mediae sessionis 0, inquilini 6, deserta 0.

Krayna. Integrae sessionis 3, mediae sessionis 7, inquilini 9, deserta 0.

Census et proventus. Coloni iudicatus istius a singula integra sessione dant akonem, id est tritici cubulos 2, siliginis cubulos 2, avenae cubulos 4.

Pro festo Georgii in paratis cr. $42\frac{1}{2}$, facit f. — d. $56\frac{2}{3}$. Pro festo Michaelis totidem, id est f. — d. $56\frac{2}{3}$. Sirownyczam dant cr. $7\frac{1}{2}$, facit f. — d. 10. Censum ozemnazet cr. $4\frac{1}{2}$, f. — d. 6. Censum zbýrýcza et aliá, ut et reliqui omnes. Sunt hic molendina quattuor, a quorum primo solvuntur annuatim cr. $6\frac{1}{3}$, facit f. — d. $9\frac{1}{3}$, a reliquis vero tribus molendinis a singulo solvuntur cr. $12\frac{1}{3}$, facientes in toto f. — d. 49.

Iudicatus Kypsyncz

Hrenkowcz. Integrae sessionis 3, mediae sessionis 3, inquilini 4, deserta 0.

Iwanchawecz. Integrae sessionis 4, mediae sessionis 0, inquilini 3, deserta 0.

Polana. Integrae sessionis 1, mediae sessionis 5, inquilini 4, deserta 0. Coloni harum trium possessionum pro festo Georgii tenentur in paratis dare cr. 45, facit f. — d. 60. Pro festo Michaelis totidem, facit f. — d. 60. Tritici cubulos 2, siliginis cubulos 1, avenae cubulos 4. Nota: In Polana non dant akonem.

Kempsjncz. Integrae sessionis 7, mediae sessionis 3, inquilini 7, deserta 0.

Weschýcza. Integrae sessionis 0, mediae sessionis 6, inquilini 4, deserta 0.

Chernýlocz. Integrae sessionis 3, mediae sessionis 2, inquilini 2, deserta 0. Harum vero trium villarum integrae sessionis coloni pro festo Georgii dant cr. 50, facientes Hungaricum f. — d. $66\frac{2}{3}$. Pro festo Michaelis totidem, id est f. — d. $66\frac{2}{3}$, tritici cubulos $2\frac{1}{2}$, siliginis cubulos $1\frac{1}{2}$, avenae cubulos 5. Reliquos omnes census et datias pendunt, uti coloni in proxime praecedente iudicatu Petrocz.

Iudicatus Tissina

Zwetkocz. Integrae sessionis 2, mediae sessionis 6, inquilini 5, deserta 0.

Chernecz. Integrae sessionis 4, mediae sessionis 3, inquilini 7, deserta 0.

Gradischa. Integrae sessionis 2, mediae sessionis 6, inquilini 2, deserta 0.

Tropocz. Integrae sessionis 3, mediae sessionis 1, inquilini 4, deserta 1.

Tissina. Integrae sessionis 3, mediae sessionis 6, inquilini 3, deserta 0.

In Zwethkocz et Tropocz singulus integrae sessionis colonus dat tritici cubulos 2, siliginis cubulum 1, avenae cubulos 4. Reliquarum vero possessionum coloni dant tritici cubulos $2\frac{1}{2}$, siliginis cubulos $1\frac{1}{2}$, avenae cubulos 4. Item in Tropocz pro festo Georgii a singula integra sessione dant cr. 40, facit f. — d. $53\frac{1}{3}$. Pro festo Michaelis totidem, id est f. — d. $53\frac{1}{3}$. In reliquis vero possessionibus a singula integra sessione pro festo Georgii per cr. 50, facit f. — d. $66\frac{2}{3}$. Pro festo Michaelis similiter. Sirownyczam dant per cr. $7\frac{1}{2}$, facit f. — d. 10. Censum ozemnazet, zbírýczam et reliqua omnia dant, uti in iudicatu Wyzlyndwa.

Iudicatus Tessianoc

Villa eadem. Integrae sessionis 4, mediae sessionis 11, inquilini 6, deserta 0. A singula integra sessione tenentur dare tritici cubulos 2, avenae cubulos 3; a media vero sessione siliginis cubulos 1, avenae cubulos 2.

Norsjncz. Integrae sessionis 3, mediae sessionis 4, inquilini 0, deserta 0. A singula integra sessione dant tritici cubulos 2, siliginis cubulum 1, avenae cubulos 3.

Morawczj. Integrae sessionis 6, mediae sessionis 2, inquilini 5, deserta 0. Coloni huius possessionis pro festo Georgii solvunt cr. 80, facit f. 1 d. $6\frac{2}{3}$. Pro festo Michaelis totidem, facit f. 1 d. $6\frac{2}{3}$ et nihil praeterea tenentur.

Mladetjncz. Integrae sessionis 2, mediae sessionis 4, inquilini 0, deserta 0. Pro festo Georgii dant cr. 50, facit f. — d. $66\frac{2}{3}$; pro festo Michaelis totidem, f. — d. $66\frac{2}{3}$, tritici cubulos $2\frac{1}{2}$, avenae cubulos 4.

Lwkachowcz. Integrae sessionis 0, mediae sessionis $2\frac{1}{4}$, inquilini 2, deserta 0. Coloni istius praescriptae possessionis dant pro festo Georgii cr. 50, facit f. — d. $66\frac{2}{3}$. Pro festo Michaelis totidem, f. — d. $66\frac{2}{3}$, tritici cubulum 1, siliginis cubulum 1, avenae cubulum 1.

Buzjncz. Integrae sessionis 1, mediae sessionis 6, inquilini 0, deserta 0. Pro festo Georgii dant cr. 50, facit f. — d. $66\frac{2}{3}$. Pro festo Michaelis totidem, f. — d. $66\frac{2}{3}$. In toto isto iudicatu, excepta villa Morawczj, dant censum ozemnazet per cr. $4\frac{1}{2}$, facit f. — d. 6, syrownyczam per cr. 3, facit f. — d. 4. Zbýriczam vero et alia parvalia ita tenentur dare, uti in iudicatu Wizlindva.

Oppidum Muraj Szombatth. Integrae sessionis 26, mediae sessionis 20, inquilini 33, deserta 0.

Census. De singula integra sessione pro festo Georgii dant cr. 80, facit f. 1 d. $6\frac{2}{3}$. Pro festo Michaelis similiter f. 1 d. $6\frac{2}{3}$, a mediis mediam partem et nullum praeterea censum.

Iudicatus Myndzent

Integrae sessionis 5, mediae sessionis 0, inquilini 0, deserta 0.

Iudicatus Hodaz

Habet integras sessiones no. 5. Sed has duas possessiones Mindzentth et Hodaz possidet Matthias Zekel protonotarius usque ad beneplacitum domini Thomae Zechj.

Conscriptum die ultimo Decembris, anno Domini 1593. Petrus Horwatth Mladossewitth m. p.

Erösen rongált eredetije U. et C. (=Országos Levéltár, Kincstári Levéltár, Urbaria et Conscriptiones) 33/2. alatt. Külső lapján: „Urbarium arcis Felseo Lyndva. 1593.”

*1628. június 1. Néhai Széchy György jelsőlendva—muraszombati uradalom-
részének urbárium*

Ez az urbárium nem terjeszkedik ki az uradalom egészére, s így a benne foglalt telekszámok nem alkalmasak arra, hogy az 1593-as összeírás hasonló adataival egybevessük. (1593-ban 17 iudicatus alá tartozó 96 helységet és 2 mezővárost irtak össze, 1628-ban 8 iudicatus 70 helységét).

A vártartomány parasztnépétől szedett hagyományos census összege az uradalom egészét tekintve mindkét évszázadon át változatlan maradt. Nem változott a zbiricának nevezett élelemszolgáltatás mennyisége sem, amelyet tyúkból, libából, sajtból, vajból, tojásból, babból, kender- és lenmagból, lenfonalból és szénából adtak.

A kilencedet ebben az uradalomban az ún. köböl-(akó-) gabona helyettesítette; ez a szolgáltatás 1628-ig valamit emelkedett. Megnőtt a pénzgazdálkodás jelentősége: 1628-ban a földesúr által bérelt tizedet az uradalom valamennyi helységében pénzzel váltották meg.

Az 1628-as urbáriumból nem derül ki, milyen mértékben gyarapodtak az uradalom korábbi majorságbirtokai, ha egyáltalán voltak ilyenek; csupán egy ízben említnek az úr számára elfoglalt jobbágytelekrészt (Jörgline). Más helyen a „vár alatt” működő majorról van szó.

Urbarium arcis Feölseö Lëndua et castelli Murai Zombat, continens proventus domini domini quondam Georgii Zecsy de Rimazecs,¹

**Pertinentiae arcis
Iudicatus**

Villae	Coloni	Sessio- nes	Census Georgii	Census Michaelis	Sýrou- nicza	Oszem- naizt	Fabae metre- tae
<i>Ztrukocz</i>	Georgius Bącz	1/2	d. 40	d. 40	d. 2	d. 6	1/2
	Gregorius Benko	1	d. 80	d. 80	d. 4	d. 6	1
	Ambrosius Janso	1/2	d. 40	d. 40	d. 2	d. 6	1/2
<i>Zkakocz</i>	Bartholomaeus Ternýak	1	d. 80	d. 80	d. 4	d. 6	1
	Relicta Benedicti Mikalicz				Inquilinus in propriis ²		
<i>Topoloc</i>	Georgius Zmodis	1/2	Armalis, solvit	per anni spatium	f. 16.		
	Matthaeus Zmodis	1/2	d. 40	d. 40	d. 2	d. 6	1/2
<i>Domanicz</i>	Michael Zapetnik	1/2	d. 40	d. 40	d. 2	d. 6	1/2
	Martinus Dus	1/2	Liber servitor dominae magnificae ³				
<i>Krasicz</i>	Benhardus Zmodis	1/2	d. 40	d. 40	d. 2	d. 6	1/2
	Matthaeus Zmodis				Inquilinus in alienis		
	Gregorius Makouecz				Inquilinus in propriis		
	Michael Szokio				Inquilinus in alienis, vigilator		
<i>Poliancz</i>	Petrus Czipott	1	d. 33/1 ⁴	d. 33/1			
	Stephanus Vdeb				Inquilinus in propriis		
	Georgius Kouacz				Deserta. Inquilinus		
<i>Korosecz</i>	Georgius Koczman				Inquilinus in propriis		
	Ambrosius Geöder	1/2	d. 16/2	d. 16/2			
	Ioannes Gombocz				Inquilinus in propriis. Modernus possessor		
	Matthaeus Turnar				Martinus Zmodis, servitor dominae magnificae		
<i>Jeórglincz</i>	Michael Kuýta	1/4			Inquilinus in alienis		
	Georgius Lokner	1/4	d. 8/1	d. 8/1			
	Gregorius Fuk				Occupavit Nicolaus Zecsy ⁵		
	Matthaeus Mertl				Inquilinus in propriis		
<i>Fucslincz</i>	Sebastianus Kouacz	1/2			Liber iudex		
	Blasius Rakar				Inquilinus in propriis		
	Latus facit	6 1/4	f. 4 d. 18 V. 1	f. 4 d. 18 V. 1	d. 18	d. 42	d. 54 ⁶

Summa facit una cum libertinis⁷ in toto f. 39 d. 43/2. Just.⁸

¹ Rimaszécsi Széchy György, Felsőlendva birtokosa, 1625-ben halt meg. Birtokainak valóságos tulajdonosa ebben az időben özvegye, Homonnai Drugeth Mária (megh. 1643-ban), a felsőlendvai uradalom azonban — mint a „portio” kifejezésből is látható — nem volt egészében az ő kezén. Egyes részeit valószínűleg György testvérei, illetve leszármazóik birtokolták.

² Azaz: házas zsellér (az „inquilinus in alienis”: házatlan zsellérrel szemben).

³ Ez a szabados (liber) az özv. Széchy Györgynénél vállalt személyes szolgálatok fejében mentesült a jobbágyterhek alól.

⁴ A törtjellel elválasztott számmal, mint az összegezésből kiderül, a „Viennensis”-t (bécsi dénárt) jelölték.

⁵ Széchy Miklós valószínűleg Györgytől, féltestvér-bátyjától foglalta el ezt a negyedtelket.

universorum colonorum et inquilinorum portionis spectabilis ac magnifici conscriptum 1. die Iunii, anno 1628

Foelseo Lëndua

Ztrukocz

Semen canabis et lini ⁶	Staminis librae	Anseres	Gallinae	Butyri pintae	Casei	Ova	Foena plaustra	Tritici akones ¹⁰ cubuli	Avenae cubuli
1/2	1	1	2	1/2	2	6	1/2		1
1	2	2	4	1	4	12	1		2
1/2	1	1	2	1/2	2	6	1/2		1
1	2	2	4	1	4	12	1		2
1/2	1	1	2	1/2	2	6	1/2		1
1/2	1	1	2	1/2	2	6	1/2		1
1/2	1	1	2	1/2	2	6	1/2		1
		2	4	1	4	12		1	2
		1	2	1/2	2	6		1/2	1
		1/2	1	1/4	1	3		1/4	1/2

Coloni in Ztrukocz, Zkakocz, Topoloc, Krasics, Poliancz, et Domanicz redimunt decimam tritici, unam capetiam per d. 5 et V. 1. Item decimam vini, unam idriam per d. 2 V. 2. — Coloni in Korosecz, Jeorglincz et Fuxslincz dant decimam suo parochio.¹¹

4 1/2 d. 54	9 f. 1 d. 44	12 1/2 f. 2 d. —	25 f. 1 d. 50	6 1/4 f. 1 d. 70	25 f. 2 d. —	75 d. 25	4 1/2 f. 4 d. 50	1 3/4 cubuli	12 1/2
----------------	--------------------	---------------------	------------------	---------------------	-----------------	-------------	---------------------	-----------------	--------

⁶ Itt és a következő rovatokban előbb a természetbeni járandóság összege olvasható, alatta pedig annak a kamara becslése alapján utólag beírt pénzületi értéke; egyedül a búzát és a zabot nem számítják át pénzre.

⁷ Pontosabban: nem a liberek (a bíró és a földesúri servitor), hanem az armalista adójával együtt.

⁸ Ez a becsértékek összegezése után minden esetben előforduló kézjegy (valószínűleg = „iustum”) a számítást hitelesíti.

⁹ Valószínűleg ugyancsak „metretae”.

¹⁰ Az „akones” szót utólag írták be a „cubuli” mellé.

¹¹ A püspöknek, illetve a káptalannak járó tizedből a helyi plébános rendszerint csak 1/16 részt kapott, egyes esetekben azonban a püspök az egész dézsmát átadta vagy bérbe adta neki.

Iudicatus Viz

Villae	Coloni	Sessi- ones	Census Georgii	Census Michaelis	Sýrou- nicza	Oszem- náýzt
<i>Ropercsa</i>	Matthaeus Guet					
	Relicta Colmani Vogrin- czicz					
	Ioannes Turha					
<i>Vecsezlaucz</i>	Michael Bertalanicz					
	Petrus Bertalanicz					
	Andreas Domsa					
	Andreas Latin					
<i>Pertocza</i>	Ambrosius Kozell		40.	40	2	6
	Relicta Ambrosii Czuetko	1/2				
<i>Zent Georgý</i>	Martinus Liszicz	1/2	d. 40	d. 40	d. 2	d. 6
	Ambrosius Vidonyá ..	1/2	d. 40	d. 40	d. 2	d. 6
	Iacobus Jeörgiecz	}				
	Andreas Bagar					
	Vitus Jurgecz	1/2	d. 40	d. 40	d. 2	d. 6
<i>Rogacsoua</i>	Florian Rogacz	}				
	Iacobus Sterlin		1/2	d. 40	d. 40	d. 2
<i>Szredicz</i>	Benedictus Kolar					
	Simon Kocsar					
	Ioannes Mekisar					
	Benedictus Rogacz	1	d. 80	d. 80	d. 4	d. 6
<i>Szotinszka</i>	Georgius Kouacz	1/2				
	Gasparus Zabo					
	Georgius Kouacz	}				
	Georgius Igaz					
	Ioannes Buczek					
	Latus facit	3 1/2	f. 2 d. 80	f. 2 d. 80	d. 14	d. 36
			Una cum libertinis summa facit f. 26 d. 18 Iust.			

Lindua

Fabae metretae	Seminis canabis et lini	Staminis librae	Anseres	Gallinae	Casae	Butyri pintae	Ova	Poena plaustra	Avenae cubuli
$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	2	2	$\frac{1}{2}$	6	$\frac{1}{2}$	1
$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	2	2	$\frac{1}{2}$	6	$\frac{1}{2}$	1
$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	2	2	$\frac{1}{2}$	6	$\frac{1}{2}$	1
$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	2	2	$\frac{1}{2}$	6	$\frac{1}{2}$	1
$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	2	2	$\frac{1}{2}$	6	$\frac{1}{2}$	1
1	1	2	2	4	4	1	12	1	2
Hi coloni omnes redimunt decimam tritici et vini, uti ceteri, exceptis nonnullis in promontorio Rotomperg.									
$3\frac{1}{2}$ d. 42	$3\frac{1}{2}$ f. 1 d. 12	7 d. 42	7 f. 1 d. 12	14 d. 84	14 f. 1 d. 12	$3\frac{1}{2}$ f. 1 d. 40	42 d. 14	$3\frac{1}{2}$ f. 3 d. 50	7

Iudicatus

Villae	Coloni	Sessio- nes	Census Georgii	Census Michaelis	Sýrou- nicza	Oszem- naizt
<i>Motonilcz</i>	Iacobus Markouicz	$\frac{1}{2}$	d. 40	d. 40	d. 2	d. 6
	Petrus Gombocz	1	d. 80	d. 80	d. 4	d. 6
	Bartholomaeus Oppaka .	$\frac{1}{2}$	d. 40	d. 40	d. 2	d. 6
<i>Zlauecha</i>	Martinus Mihalicz	$\frac{1}{2}$	d. 40	d. 40	d. 2	d. 6
	Andreas Bokan	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$		Liber valpotus		
	Ioannes Mlinar	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	d. 30	d. 30	d. $\frac{1}{2}$	d. $\frac{2}{1}$
	Ambrosius Bokan	}	Inquilinus in propriis			
Gregorius Fuk	Inquilinus in propriis, iudex					
Iacobus Gombocz	Liber viotor					
<i>Radahocz</i>	Valentinus Beznecz	$\frac{1}{2}$				
	Benedictus Markocz ...	$\frac{1}{4}$	d. 20	d. 20	d. 1	d. 3
	Matthaeus Zelko	}	Inquilini in propriis			
	Benedictus Fuk					
<i>Kopriunik</i>	Andreas Suppel	}	Inquilinus, parochiae servit			
	Urbanus Kraniacz		Inquilinus in propriis, miser mendicans			
<i>Poznanocz</i>	Ioannes Korosech	}	Inquilini in alienis			
	Sebastianus Nagerlicha .					
<i>Kouachocz</i>	Georgius Rodoff	}	Inquilinus. Deserta			
	Andreas Misicz		Inquilinus in propriis			
<i>Vidonez</i>	Martinus Louenýak	$\frac{1}{2}$	Pastori servit			
	Ambrosius Louenýak ..		Nobilis			
	Andreas Koszech		Inquilinus in propriis			
	Georgius Perdocz		Inquilinus in propriis			
<i>Oppidum Lýndua</i>	Georgius Branýak	$\frac{1}{2}$	}	Inquilini in propriis	Hi coloni nullum cen- sum dabunt ab anti- qua consuetudine	
	Ioannes Joban	$\frac{1}{2}$				
	Matthias Fuk					
	Matthaeus Porádos ...					
		$3\frac{1}{8}$	f. 2 d. 50	f. 2 d. 50	d. 12 $\frac{1}{2}$	d. 29/1

Summa facit f. 14 d. 29/1 Iust.

Zlauecha

Fabae metretae	Seminis canabis et lini	Staminis librae	Anseres	Gallinae	Casae	Butyri pintae	Ova	Foena plaustra	Avenae cubuli
$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	2	2	$\frac{1}{2}$	6	$\frac{1}{2}$	1
1	1	2	2	4	4	1	12	1	2
$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	2	2	$\frac{1}{2}$	6	$\frac{1}{2}$	1
$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	2	2	$\frac{1}{2}$	6	$\frac{1}{2}$	1
$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	$\frac{3}{4}$	$\frac{3}{4}$	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	$4\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	$\frac{3}{4}$
$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	$\frac{1}{4}$	3	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$
Hi coloni omnes redimunt decimam tritici et vini									
$3\frac{1}{8}$ d. 37 $\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{8}$ d. 50	$6\frac{1}{4}$ d. 75	$6\frac{1}{4}$ f. 1 d. 5	$12\frac{1}{2}$ d. 75	$12\frac{1}{2}$ f. 1 d. 5	$3\frac{1}{8}$ f. 1 d. 25	$37\frac{1}{2}$ d. 12 $\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{8}$ f. 3 d. 12 $\frac{1}{2}$	$6\frac{1}{4}$

Iudicatus

Villae	Coloni	Sessio- nes	Census Georgii	Census Michae- lis	Sýrou- nteza	Osze- m- nyezetf
<i>Pucheroz</i>	Ioannes Saruga	1/2	Nunc eques, libertat Blasius Balog assumens ex deserta ¹²			
	Georgius Vezden	1/2	Liber servitor dominae magnificae			
	Georgius Fliszar	1/2	d. 33/1	d. 33/1	d. 2	d. 6
	Ambrosius Zerko Matthaeus Koczuentlin .		Inquilinus in propriis Inquilinus. Deserta			
<i>Donkocz</i>	Matthias Fuk	3/4	d. 25	d. 25	d. 3	d. 4 1/2
<i>Muskocz</i>	Laurentius Deak	1/2	d. 33/1	d. 33/1	d. 2	d. 6
<i>Peczna rock</i>	Michael Fuk	1/2	d. 33/1	d. 33/1	d. 2	d. 6
<i>Otouz</i>	Sebastianus Bagar	1/2	d. 33/1	d. 33/1	d. 2	d. 6
<i>Odriancz</i>	Georgius Siman	} 1	d. 80	d. 80	d. 4	d. 12
	Sebastianus Kooz					
<i>Genaula</i>	Petrus Duh	1/2	Liber iudex			
<i>Luczoua</i>	Iacobus Bellecz	1/2	d. 40	d. 40	d. 2	d. 6
<i>Borecha</i>	Thomas Bedek	1/4	d. 20	d. 20	d. 1	d. 3
	Stephanus Teóreok					
<i>Martinia</i>	Thomas Zukicz	1/2	d. 40	d. 40	d. 2	d. 6
	Sebastianus Kochar					
<i>Neradnocz</i>	Iacobus Ballek		Inquilinus in propriis Inquilinus. Deserta			
	Latus facit	5	f. 3 d. 38/1	f. 3 d. 38/1	d. 20	d. 55 1/2

Summa facit f. 21. d. 71 1/2. V. 2. Iust.

¹² Valószínű jelentése: Saruga lovaskatonának állt, és ennek révén a terhektől felszabadult; most Balog Balázs ülte meg telkét, mint elhagyott telket.

Pucherocz

Fabae metretae	Staminis librae	Anseres	Gallinae	Casei	Butyri pintae	Ova	Foena plaustra	Avenae cubuli	Seminis canabis et lini
$\frac{1}{2}$	1	1	2	2	$\frac{1}{2}$	6	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$
$\frac{3}{4}$	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	3	3	$\frac{3}{4}$	9	$\frac{3}{4}$	$1\frac{1}{2}$	$\frac{3}{4}$
$\frac{1}{2}$	1	1	2	2	$\frac{1}{2}$	6	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$
$\frac{1}{2}$	1	1	2	2	$\frac{1}{2}$	6	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$
$\frac{1}{2}$	1	1	2	2	$\frac{1}{2}$	6	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$
1	2	2	4	4	1	12	1	2	1
$\frac{1}{2}$	1	1	2	2	$\frac{1}{2}$	6	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$
$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	$\frac{1}{4}$	3	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$
$\frac{1}{2}$	1	1	2	2	$\frac{1}{2}$	6	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$

Hi coloni omnes redimunt decimam tritici et vini, uti ceteri

5	10	10	20	20	5	60	5	10	5
d. 60	f. 1 d. 20	f. 1 d. 60	f. 1 d. 20	f. 1 d. 60	f. 2 d. 5	d. 20	f. 5 d. —		d. 80

Pertinentiae castelli

Iudicatus

Villae	Coloni	Sessio- nes	Census Georgii	Census Michae- lis	Sýrou- nicza	Oszen- naiszett	Fabae metretae	
<i>Cherneck</i>	Michael Kalauz	1/2	d. 33/1	d. 33/1	d. 5	d. 6	1/2	
	Thomas Gamba ...			Inquilinus in propriis				
	Nicolaus Pentek	1/2	d. 33/1	d. 33/1	d. 5	d. 6	1/2	
<i>Gradischa</i>	Matthias Poliak	1/2	d. 33/1	d. 33/1	d. 5	d. 6	1/2	
<i>Tropocz</i>	Volphangus Vaýda ..	1	d. 66/2	d. 66/2	d. 10	d. 6	1	
<i>Tijssina</i>	Martinus Golob	1	d. 66/2	d. 66/2	d. 10	d. 6	1	
	Colmanus Harczan ..	1	Provisor utitur ex concessione dominae magnificae					
<i>Petrocz</i>	Matthias Khoren ...			Inquilinus in alienis				
	Nicolaus Liszicz	1/2	d. 28/1	d. 28/1	d. 5	d. 6	1/2	
	Stephanus Horuat ..			Inquilinus in alienis				
<i>Szodisincz</i>	Simon Szakacz	1/2	Liber, solvit per spatium anni pro libertate f. 12					
	Blasius Zlepech	1/2	Liber iudex					
<i>Krajna</i>	Iacobus Nouak			Inquilinus. Deserta				
	Iacobus Castrum ..			Inquilinus in alienis				
	Latus facit	4	f. 2 d. 61 V. 2	f. 2 d. 61 V. 2	d. 40	d. 36	4 d. 48	

Summa facit una cum libertinis f. 24 d. 39/V. 1. Iust.

Muraj Zombat

Tyssina

Seminis canabis et lini	Anseres	Gallinae	Casei	Butyri pintae	Ova	Tritici akones cubuli	Siliginis akones cubuli	Avenae akones cubuli	Avenae impo- sitae ¹³
1/2	1	2	2	1/2	6	1 1/4	3/4	2	1
1/2	1	2	2	1/2	6	1 1/4	3/4	2	1
1/2	1	2	2	1/2	6	1 1/4	3/4	2	1
1	2	4	4	1	12	2	1	4	2
1	2	4	4	1	12	2	1	4	2
1/2	1	2	2	1/2	6	1	3/4	2	1
Hi coloni omnes redimunt decimam tritici									
4 d. 64	8 f. 1 d. 28	16 d. 96	16 f. 1 d. 28	4 f. 1 d. 60	48 d. 16	8 3/4	5	16	8

¹³ Az évenként állandó köbölzámban kirótt (akó-) gabonaszolgáltatáson felül tehát itt még külön zabkivetés is volt.

Iudicatus

Villae	Coloni	Sessi- ones	Census Georgii	Census Micha- elis	Sýrou- nicza	Oszem- nayszet	Fabae metretae	Seminis canabis et lini
<i>Kupsýncz</i>	Thomas Kechmerz		Inquilinus in propriis					
<i>Chernelocz</i>	Gregorius Podleszek	1	d. 60	d. 60	d. 10	d. 6	1	1
<i>Frankocz</i>	Volphangus Podleszek	1	d. 60	d. 60	d. 10	d. 6	1	1
	Martinus Zauech	1	Stephanus Nagý utitur					
<i>Veschicza</i>	Gasparus Czipott	1/2	Liber, servus valpoti erat, sed nunc liber ex concessu domini Gregorii Batik per litteras					
	Matthaeus Zauech	1/2	d. 33/1	d. 33/1	d. 5	d. 6	1/2	1/2
	Iacobus Thutt		Inquilinus. Deserta					
<i>Polona</i>	Blasius Czipott	1/2	d. 30	d. 30	d. 5	d. 6	1/2	1/2
	Matthaeus Saueh		Inquilinus, habet molam, de qua censum dat per annum d. 40					
<i>Lijhomerýe</i>	Georgius Groza	1	d. 80	d. 80	d. 4	d. 6	1	1
	Sebastianus Kulicz	1/2	Liber, iudex					
	Martinus Rumicz		Inquilinus, habet molam, de qua censum dat per annum d. 40					
<i>Pusocz</i>	Sebastianus Mochvarnýak .	1/2	d. 40	d. 40	d. 2	d. 6	1/2	1/2
<i>Zenkocz</i>	Georgius Barbaricz	1/2	d. 40	d. 40	d. 2	d. 6	1/2	1/2
<i>Bodonz</i>	Stephanus Iuan	1	d. 80	d. 80	d. 4	d. 6	1	1
<i>Salamonz</i>	Iacobus Kouaczicz	1	Liber, solvit pro libertate per annum f. 20					
<i>Predanz</i>	Georgius Moczuernýak ...	1/2	Liber, solvit pro libertate per annum f. 13					
	Michael Pýsnýak		Inquilinus in propriis					
	Latus facit	6	f. 4 d. 23 V. 1	f. 4 d. 23 V. 1	d. 42	d. 48	6 d. 72	6 d. 96

Summa una cum libertinis facit f. 57 d. 70/2. Iust.

Kupsinez

Stami- nis librae	Anseres	Gallinae	Casei	Butyri pintae	Ova	Tritici akones cubuli	Siliginis akones cubuli	Avenae skones cubuli	Avenae impo- sitae	Foeni plaustra
2	2	4	4	1	12	2 ^{1/2}	1 ^{1/2}	5	2	
2	2	4	4	1	12	2	1	4	2	
1	1	2	2	1/2	6	1	1/2	2	1	
1	1	2	2	1/2	6	1	1/2	2	1	
2	2	4	4	1	12				2	1
1	1	2	2	1/2	6				1	1/2
1	1	2	2	1/2	6				1	1/2
2	2	4	4	1	12				2	1

III coloni redimunt decimam tritici et vini, ut et alii

12	12	24	24	6	72	6 ^{1/2}	3 ^{1/2}	13	12	3
f. 1	f. 1	f. 1	f. 1	f. 2	d. 24					f. 3
d. 44	d. 92	d. 44	d. 92	d. 40						d. —

Indicatus

Villae	Coloni	Sessio- nes	Census Georgii	Census Michaelis	Sýrou- nieza	Oszen- nyázt
<i>Zembiborc</i>	Stephanus Lipicz	1	Liber			
	Stephanus Tutan	1	d. 80	d. 80	d. 4	d. 6
	Petrus Mihalicz		Inquilinus, habet molam, de qua censum dat d. 13/1			
<i>Goricza</i>	Michael Pauz		Inquilinus in propriis			
	Nicolaus Czuczek	1/2	Liber portarius castelli Murai- zombat			
<i>Nemchecz</i>	Petrus Groff		Inquilinus in propriis			
	Thomas Bakouan	1	Liber valpotus			
<i>Martiancz</i>	Sebastianus Heklicz	1/2	Liber iudex			
	Nicolaus Duh	1/2	d. 53/1	d. 53/1		
	Ioannes Jos		Inquilinus			
<i>Maracz</i>	Ambrosius Kalman	1	f. 1 d. 7	f. 1 d. 7		
<i>Mladetincez</i>	Nicolaus Rengel	1	Deserta			
<i>Tessanocz</i>	Petrus Jaklin		Inquilinus in propriis			
<i>Bukallia</i>	Gregorius Ferencz	1/2	Deserta			
<i>Csekefalua</i>	Martinus Jurjak	1	d. 40	d. 40	d. 2	d. 3
<i>Mihalocz</i>	Blasius Zmerchek		Inquilini			
	Ambrosius Kopan					
<i>Vancosa</i>	Iacobus Horuat		Inquilini			
	Andreas Horuat					
<i>Oppidum Muraj Zombat</i>	Nicolaus Lopus	1/2	d. 53/1	d. 53/1		
	Michael Morauchak	1	f. 1 d. 6/2	f. 1 d. 6/2		
	Martinus Duh		Inquilinus in propriis			
	Matthaeus Vilen		Inquilinus in index propriis ¹⁴			
	Ioannes Horuat		Inquilinus in propriis			
	Ambrosius Kouacz		Inquilinus in propriis			
	Symo Rimar		Inquilinus in propriis			
	Latus facit	5 1/2	f. 4 d. 40 V. 1	f. 4 d. 40 V. 1	d. 6	d. 9

Summa facit f. 11 d. 51. Iust.

¹⁴ A helyes szórend: „Inquilinus in propriis. Iudex.”

Zembiborcz

Fabae metre- tae	Staminis librae	Anseres	Gallinae	Casei	Butyri pintae	Ova	Avenae impositae cubuli
1	2	2	4	4	1	12	
	2	1	2		1/2	6	
Solvunt pro decima tritici et vini, uti alii coloni							
1 d. 12	4 d. 48	3 d. 48	6 d. 36	4 d. 32	1 1/2 d. 60	18 d. 6	2

Iudicatus Saal*

Villae	Coloni	Sessi- ones	Census Georgii	Census Michae- lis	Anseres	Gallinae	Casei	Butyri pintae	Ova
<i>Saal</i>	Georgius Abraham .	1			Solvit pro libertate ¹⁵ per annum f. 9				
	Ioannes Sebeok	1			Liber iudex				
	Paulus Kossar	1			Solvit per annum f. 6				
<i>Domafeolde</i>	Martinus Nagý	1			Deserta				
<i>Dolencz</i>	Michael Traicz cum Nicolao Supanek .	1			Solvit pro libertate per annum f. 15				
	Nicolaus Ripics		1/2		Solvunt pro libertate per annum f. 9				
	<i>Velemer</i>	Blasius Szakal	1/2	d. 20	d. 22 1/2	1/2	1 1/2	1	1/4
Blasius Nemet		1/2	d. 20	d. 22 1/2	1/2	1 1/2	1	1/4	3
<i>Ratkocz</i>	Andreas Egied	1/2	d. 20	d. 22 1/2	1/2	1 1/2	1	1/4	3
	Latus facit	1 1/2	60	67 1/2	1 1/2	4 1/2	3	3/4	9
					d. 24	d. 27	d. 24	d. 30	d. 3

Summa una cum libertinis facit f. 40 d. 08. Iust.

Hi coloni omnes redimunt decimam tritici et vini, uti ceteri.

Hi coloni omnes, si non in specie solvunt hos census, sed in pecuniis redimunt, solvunt hoc modo: 1 plaustrum foeni per f. 1, 1 metretam fabae et canabis per d. 16, 1 libram staminis per d. 12, 1 gallinam per d. 6, 1 anserem per d. 16, 1 caseum per d. 8, 1 pintam butyri per d. 40, ova tria per d. 1.

¹⁵ Itt a szabados a jobbágszolgáltatásokat egy összegben váltotta meg.

* A Iudicatus Saal-ra vonatkozó szöveg az eredetiben 6 lappal előbb, Pucseróc és Muraszombat között olvasható, de nyomdatechnikai okokból csak itt helyezhették el.

Regestum iuris montani pertinentiarum arcis Feőlseő Lëndua et castelli Muray Zombat, pro parte spectabilis ac magnificae dominae dominae comitissae Mariae Druget de Homonna, pro anno 1628.

Pertinentiae arcis Feőlseő Lëndua

Iudicatus Ztrukocz

Promontoria	Personae iuris montani ¹⁶	Idriae	Pintae	Hargacsae ¹⁷	Capones ¹⁸
<i>Jőrglėncz</i>	Volphangus Pinter	3		1	1
	Laurentius Stumbergar . .	7		1	1
	Ioannes Gruczlin	3 ^{1/2}	5	1	1
	Christophorus Poldoff . .	3		1	1 Iudex liber NB
	Andreas Verticz	4		1	1
	Nicolaus Loschak	4		1	1
	Gasparus Vlah	1 ^{1/2}		1	1
	Volphangus Jugh	2		1	1
	Valentinus Sarlin	ad idriam	1	deserta	
	Stephanus Jugh	1 ^{1/2}		1	1
	Idem de vidua Michaelis Guetman ¹⁹	1 ^{1/2}		1	1
	Georgius Lokner	1 ^{1/2}	5	1	1
	Ioannes Guetman	1 ^{1/2}		1	1
	Gregorius Verticz	2		1	1
	Ambrosius Geőder	2		1	1
	Petrus Pauczlen	7		1	1
Ioannes Magerlin	2		1	1	
<i>Fuzslėncz</i>	Blasius Nuszar	1		1	1 Idem iudex liber
	Georgius Flaishoker . . .	1/2	5	1	1
	Thomas Flaishoker	1		1	1
<i>Sinisdorff</i>	Ambrosius Sarlin	6		1	1
	Nicolaus Jurgiecz	3	5	1	1
	Iacobus Smit	3	5	1	1
	Valentinus Szunt	4 ^{1/2}		1	1
<i>Also Chernech</i>	Bernardus Zmődis	1 ^{1/2}		1	1
	Georgius Makouecz	3		1	1
	Georgius Bukeff	3		1	1
	Petrus Gombocz	1 ^{1/2}		1	1
	Latus facit	idrias 72	pintas 25	hergacsas 27	capones 27 Iust.

¹⁶ Az eredetiben (alább is így): „montanae”. Jelentése: hegyvámot fizető személyek.

¹⁷ Ezt az adófajtát, mint a szőveg végén kiderül, minden szőlő után 4 pintes mennyiségben szedték.

¹⁸ Szüretkor a bortermésen kívül szokás volt más termés- és állatszolgáltatásokat is adni; ilyen volt a kappanadó. Egy részét, mint a szővegből kiderül, az alispánok kapták, akik a falut fölkeresték.

¹⁹ A „V.” rövidítés feloldása (vidua) nem kétségtelen. Az „idem” a megelőzően felsorolt gazdára (Jughra) vonatkozhatik, aki talán az özvegy szőlőjét használta, és helyette adózott.

Iudicatus Viz Lëndua

Promontoria	Personae iuris montani	Idriae	Pintae	Hargacsae	Capones
<i>Chernech</i>	Colmanus Vogrinchich ..	3		1	1
<i>Laurat</i>	Matthaeus Guiet	3 ¹ / ₂		1	1
	Ambrosius Czuetko ...	2		1	1
	Paulus Horuat	2		1	1
<i>Vecsezlaucz</i>	Petrus Bertalanicz	2		1	1
	Idem de nova plantatione	1 ¹ / ₂	5	1	1
	Michael Bertalanicz	1 ¹ / ₂	5	1	1
	Matthaeus Bertalanicz ..	1	5	1	1
	Benedictus Saýt	1		1	1
	Ambrosius Kozel	4 ¹ / ₂		1	1
<i>Pechno</i>	Martinus Perlakj	7		1	1
	Petrus Gobecz	1		1	1
	Martinus Liszich	4		1	1
	Andreas Bagar	3		1	1
	Stephanus Czuetko	4		1	1
	Andreas Czicz	4		1	1
	Blasius Czuetko	2		1	1
<i>Rayza</i>	Iacobus Maricz	4		1	1
	Florian Rogach	9		1	1
	Idem de altera vinea ...	3 ¹ / ₂		1	1
	Michael et Andreas Bagar	6 ¹ / ₂		1	1
	Benedictus Rogacz	6		1	1
<i>Rotomperg</i>	Iacobus Lancha	1 ¹ / ₂	5	1	1
	Iacobus Mekiezar	4		1	1
	Ambrosius Glos	2		1	1
	Idem de altera vinea ...	1 ¹ / ₂		1	1
	Rupertus Samplin	2		1	1
	Vincentius Holzman ...	8		1	1
	Ambrosius Sarlin	5		1	1
	Colmanus Mautner	3 ¹ / ₂		1	1
	Christophorus Puhmon .	2 ¹ / ₂		1	1
	Simon Felker	5 ¹ / ₂		1	1
	Simon Faýfi	2		1	1
		Latus facit	idrias 111 ¹ / ₂	pintas 20	hergacsas 33

Michael et Andreas Bagar az regi iusmontanum szerint tartozik fizetni enek utana hegy-vamot, hetet fel vedret.

Anno 1628.

Balogh Gergel²⁰

²⁰ Ezt a mondatot, amely a Rayzáról szóló bejegyzéshez tartozik, külön, más lapok közé ragasztott papírszeletre írták.

Promontoria	Personae iuris montani	Idriae	Pintae	Hergaciae	Capones
<i>Stotomperg</i>	Georgius Kouach	3		1	1
	Blasius Kouacz	2		1	1 Iudex liber NB
	Simon Kochar	4		1	1
	Georgius Kouacz	8 ^{1/2}		1	1 Idem iudex, idrias 2, liber
<i>Zaloshe</i>	Gasparus Snidar	2		1	1
	Ambrosius Bokan	4		1	1
	Briccius Fuk	4		1	1
	Idem de vidua Georgii Kochar ²¹	1		Non reperitur NB. ²²	
Iudicatus Zlauecha					
<i>Zlauecha</i>	Michael Machek	4 ^{1/2}		1	1
	Iacobus Bede	2		1	1
	Matthias Fuk	1 ^{1/2}	5	1	1 Servus val- poti liber
	Volphangus Mihalicz ...	1 ^{1/2}	8	1	1 Valpotus li- bertat. ²³ NB
	Martinus idem	1	8	1	1
	Andreas Bokan	5 ^{1/2}		1	1 Idem valpo- tus liber
	Thomas Vidonia	1		1	1
	Thomas Gombocz	3		1	1
	Balthasar Gombocz	4	7	1	1 Iudex liber
	Valentinus idem	1	5	1	1
	Matthaeus Glupak	1	5	1	1
	Petrus Gombocz	4		1	1
	Balthasar Gombocz	1 ^{1/2}	6	1	1
<i>Motouilcz</i>	Petrus Gombocz	3		1	1
	Gregorius Homotar ...	2 ^{1/2}		1	1
	Bartholomaeus Oppaka..	3		1	1
	Iacobus Markouicz	2 ^{1/2}		1	1
<i>Kopriunik</i>	Benedictus Markouich ..	2 ^{1/2}		1	1
	Idem de altera vinea ...	1		1	1
	Valentinus Beznech cum Martino Brenjak	4		1	1 Ad idriam 1/2 deserta ²⁴
	Michael Grah	4		1	1
	Latus facit	idrias 79 ^{1/2}	pintas 44	hergacias 28 ₂	capones 28

²¹ Lásd a 19. jegyzetet.

²² Ez a mondat a szőlőre, a szőlő művelőjére, vagy a szőlőt érintő további föl-
jegyzésre vonatkozhatik.

²³ A „libertat” szót az urbárium készítője, mint a későbbiekből sejthető, „szaba-
doskodik”, „szabadságáért fizet valamit” értelemben használja.

²⁴ A szőlő egy része tehát (1 1/2 vedret termő) műveletlen volt; más része (4 vedret
termő) művelés alatt állott.

Promontoria	Personae iuris montani	Idriæ	Pintae	Hargacsae	Capones
<i>Vidonez</i>	Martinus Louenyák	3		1	1
	Idem de altera vinea ...	3		1	1
	Nicolaus Teórk	3 ¹ / ₂		1	1
	Michael Horuat	4		1	1
	Georgius Zelkocz	1		1	1
	Nicolaus idem	1 ¹ / ₂		1	1
	Ambrosius Louenyák ...	1		1	1
Iudicatus Puchorocz					
<i>Zent Trinitas</i>	Benedictus Risich	5		1	1
<i>Genaula</i>	Ioannes Kozar	1 ¹ / ₂		1	1
	Stephanus Gombocz	2		1	1
	Bartholomaeus Duh ...	2	8	1	1 Deserta huius vineae pars ad pintas 8
	Stephanus Boczkay	1		1	1
<i>Borecha</i>	Thomas Bedek cum nova vinea	5		1	1
<i>Martinia</i>	Thomas Szukich	4		1	1 Iudex liber
<i>Neradnocz</i>	Iacobus Ballek	Idria 1		Deserta	
<i>Puchorocz</i>	Georgius Zapacz	1		1	1
	Blasius Fliszar	2 ¹ / ₂		1	1
	Michael Vezden	2 ¹ / ₂		1	1 Idriam 1 ¹ / ₂ cum hargacsa, libertat
	Georgius Fliszar	2		1	1
	Ioannes Saruga	2 ¹ / ₂		1	1
	Urbanus Zechko	3 ¹ / ₂		1	1
<i>Donkoch</i>	Georgius Zambo	2 ¹ / ₂		1	1
	Sebastianus Fuk	3		1	1
	Gregorius Fuk	1 ¹ / ₂		1	1
	Blasius Fuk	2		1	1
	Michael Zkalicz	4		1	1
	Blasius Fuk	2		1	1
	Michael Zkalicz	4		1	1 Non reperi-
	Blasius Fwk	2		1	1 untur ²⁵
	Stephanus Zorsich cum Andrea Fwk	1 ¹ / ₂		1	1
	Ambrosius Andrenich ..	3		1	1
	Nicolaus Raunech	1		1	1
Georgius Temlin	2		1	1 Huius vineae pars ²⁶ ad idriam 1 deserta	
	Latus facit	idrias 72	pintas 8	hergacsas 30	capones 30

²⁵ Az erre a két névre vonatkozó számadatokat, valamint a két keresztnevet (Michael, Blasius) utóbb törölték.

²⁶ Az eredetiben: „par”.

Promontoria	Personae iuris montani	Idriae	Pintae	Hargacsae	Capones
<i>Glauania</i>	Valentinus Bagar	5 ¹ / ₂		1	1
	Stephanus idem	3		1	1
	Andreas Teórk	4		1	1
	Sebastianus Osterman ..	6		1	1
	Nicolaus Gombocz	1 ¹ / ₂		1	1 Eiusdem vineae pars ad idrias 5 desertata
Iudicatus Saal					
<i>Budincez</i>	Stephanus Zetek	7		1	1
	Relicta Petri Lauchak ..	4		1	1
	Thomas Vadassý	2	5	1	1
	Valentinus Teork de eadem	2	5	1	1
	Ambrosius Damonkos ..	2 ¹ / ₂		1	1 Iudex, idriam 1 ¹ / ₂ libertat NB.
	Jacobus Mészlyéh	6		1	1
	Benedictus Meschicz ...	2 ¹ / ₂		1	1
	Simon idem	1 ¹ / ₂		1	1
	Petrus Vogrin	5		1	1
	Blasius Janko de vinea				
	Ioannis Meschich	1 ¹ / ₂		1	1
	Petrus Talaber	3		1	1
	Matthias Langas	4 ¹ / ₂		1	1
	Michael Tikott	3		1	1
	Nicolaus Repich	2	5	1	1
Relicta Blasii Forian ..	2 ¹ / ₂	5	1	1	
Blasius Schaunichar ...	4		1	1	
<i>Saal</i>	Valentinus Lepossa	3 ¹ / ₂		1	1
	Paulus Kossarich	3		1	1
	Petrus David	1 ¹ / ₂	8	1	1
	Gregorius Chordos	1 ¹ / ₂		1	1
	Ioannes Sebeok	2 ¹ / ₂		1	1 Idem iudex liber
	Michael Pentek	2 ¹ / ₂		1	1
	Valentinus Balla	1 ¹ / ₂	Deserta	1	1 Deserta
	Ioannes Keönýe	1 ¹ / ₂		1	1
	Georgius Abraham	1 ¹ / ₂		1	1
	Latus facit	idrias 87 ¹ / ₂	pintas 28	hergachas 29	capones 29

Promontoria	Personae iuris montani	Idriae	Pintae	Hargachae	Capones
<i>Doloncz</i>	Andreas Tibolia	1 ¹ / ₂		1	1
	Michael Ester	3		1	1 Idriae 2 ¹ / ₂ , hargachal ex concessu dominae magnificae libera ²⁷
	Idem de altera vinea ...	2		1	1
	Thomas Supanek	1 ¹ / ₂		1	1
	Matthias Kraniacz	3		1	1
	Michael Meschich	5		1	1
Pertinentiae castelli Muray Zombat					
Iudicatus Kupsinecz					
<i>Vanecha</i>	Gasparus Czipot	3	5	1	1
	Andreas Zaaz	1 ¹ / ₂	5	1	1 Portarius castelli liber
<i>Bukonchak</i>	Iacobus Kouachich	6		1	1 Valpotus, libertat. NB.
	Blasius Sanel	1	5	1	1
	Sebastianus Kulicz	2 ¹ / ₂	5	1	1 Iudex liber
	Georgius Zeuer	2	5	1	1
	Emericus Groza	2	5	1	1
	Michael Racz	2 ¹ / ₂		1	1
<i>Bodoncz</i>	Osualdus Sibrik	2	5	1	1
	Stephanus Stephan	5		1	1
	Georgius Bacz	3		1	1
	Gregorius Podleszek ...	2 ¹ / ₂		1	1
	Martinus Vlah	2 ¹ / ₂		1	1
	Michael Mochuarnjak .	1		1	1 Huius vineae pars ad idriam 1 deserta
	Valentinus Podleszek ..	4		1	1
	Georgius Barbaricz	3 ¹ / ₂		1	1
	Valentinus Beznech	2	5	1	1
	Stephanus Sabjan	2 ¹ / ₂		1	1
	Stephanus Mochuarnják	3		1	1
	Martinus Marich	3 ¹ / ₂		1	1
	Michael Baacz	1		1	1 Eiusdem vineae pars ad idrias 1 ¹ / ₂ deserta
Iudicatus Zembihorcz					
<i>Habronok</i>	Martinus Zochak	4		1	1
<i>Falkoch</i>	Michael Krehmarich ...	2 ¹ / ₂		1	1
	Petrus Janchik	1 ¹ / ₂		1	1
	Latus facit	idrias 80	pintas 40	hergacsas 30	capones 30

²⁷ A „libera” valószínűleg az elengedett 1 vödörnyi boradóra vonatkozik.

Promontoria	Personae iuris montani	Idriae	Pintae	Hargachae	Capones
<i>Monacsocz et Bokrach</i>	Stephanus Fottiuetch ...	1 $\frac{1}{2}$		1	1 NB. Iudex Tyssinensis, libertat
	Matthias Duh	4 $\frac{1}{2}$		1	1
<i>Breznischak</i>	Ambrosius Kalman ...	1		1	1
	Ioannes Koppan	1		1	1
<i>Vuchagomila</i>	Nicolaus Kouacz	3		1	1
	Idem de altera vinea ...	2 $\frac{1}{2}$		1	1
	Nicolaus Nanuk	3	3	1	1
<i>Mihalocz</i>	Relicta Ioannis Tratnyak	$\frac{1}{2}$		1	1
	Andreas Zmercsek	$\frac{1}{2}$		1	1 NB. Iudex Tyssinensis, libertat.
	Michael Vllen	1		1	1 Iudex oppidi Muray Zombat liber
	Blasius Beda	1		1	1
	Martinus Hrazt	1		1	1 NB. Iudex Tyssinensis liber
<i>Zembiborc</i>	Petrus Mihalicz	3		1	1 Servus valpoti liber
	Benedictus Hernucz ...	1 $\frac{1}{2}$		1	1
<i>Ribnjak</i>	Martinus Duh	1		1	1 NB. Iudex Zembiborcensis libertat
	Iacobus Horuat	1		1	1
	Colmanus Czipot	2		1	1
	Georgius Saul	$\frac{1}{2}$	5	1	1
<i>Dolenja</i>	Matthias Kooz	1		1	1 Iudex Zembiborcensis liber
	Thomas Kechmech	$\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	1	1
	Thomas Bakouan	2		1	1 Valpotus liber
	Martinus Perdigal	1		1	1
	Martinus Murech	1 $\frac{1}{2}$	5	1	1
<i>Ratkocz</i>	Andreas Egied	4		1	1
	Blasius Ender	1 $\frac{1}{2}$		1	1
	Blasius Vratar	3		1	1
	Matthias Kouach	2 $\frac{1}{2}$		1	1
	Latus facit	idrias 46 $\frac{1}{2}$	pintas 16 $\frac{1}{2}$	hergachas 27	capones 27

Summa introitus iuris montani absque hergacheis facit idrias 558, pintas $1\frac{1}{2}$. Hergacheae vero, quae penes singulam vineam per pintas 4 exiguntur, sunt 204.²⁸ Quas ad idrias computando et per pintas 20 pro una idria numerando constituunt idrias $40\frac{1}{2}$, pintas 6 et sic tota summa facit idrias $598\frac{1}{2}$, pintas $7\frac{1}{2}$. Quas ad akones computando et pro singulo akone per pintas 30 numerando constituunt akones $399\frac{1}{4}$. Ex quibus pro domina generosissima, ut ex regesto frugum super introitu vini iuris montani patet, vino exacti sunt vini akones $355\frac{1}{4}$. Diversi libertini libertant more ab antiquo in usum recepto et ex consensu dominae generosissimae, ut in margine gesti iuris montani assignatum est, vini akones 39, pintas 6. Item restant inexactae apud colonos vini akones $4\frac{3}{4}$ pintae $1\frac{1}{2}$. Et sic facit summa iuris montani akones $399\frac{1}{4}$.

Introitus caponum iuris montani. Tota summa introitus caponum iuris montani facit capones 204. Ex his pro domina generosissima pecuniis exacti sunt, ut ex regesto pecuniarum patet, capones 167. Item in specie exacti sunt et in honorarium pro itinere vicecomitibus Simoni Eördögh et Ambrosio Kaldi dati capones 4. Item diversi libertini libertant, ut in margine iuris montani videre licet, capones 24. Restant inexacti capones 9. Et sic facit summa caponum 204.

Eredetiye U. et C. 33/5. alatt. Ugyanott őrzik az uradalomnak egy özv. Széchy Györgyné Drugeth Mária számára 1627. március 1. és 1628. március 1. között készült, sokban hasonló, de a szőlőadatokat nem tartalmazó urbáriumát, az egyes jobbágyokra vonatkozó megjegyzésekkel és jövedelemösszegezőkkel. Részben hasonló tartalmú a felsőlendvai uradalom urbáriumát és a vár leltárát magába foglaló 1628. február 25-i keletű darab is, U. et C. 84/48. alatt.

Felsőlendva későbbi fejlődéséről egy 1686-ban kelt összeírásból tájékozódhatunk (U. et C. 82/92). A XVII. század végén az uradalom már nem volt egy kézben; legnagyobb részén a Kamara, a Homonnay- és a Draskovich-család osztozott, sok telket kisebb nemesi családok birtokoltak. Az 1686-os urbárium már csak az uradalom egy részét (nagyjából a korábbi felső valpotatust) öleli fel.

Az 1628-ban még erősen megtépezott, néptelen uradalom 1686-ban már a fejlődés képét mutatja. 10 iudicatus alatt élő 54 helység és 2 mezőváros (Felsőlendva és Sal) helyzetéről kapunk belőle képet. (1593-ban a felső valpotatushoz 51 helység tartozott.) Néhány falu, amelyeket 1628-ban hiába kerestünk az összeírásban, most újból lakott. A lakosok községenkénti száma megnövekedett — túlhaladta a 15 éves háború előttit is, — a zselléresedés pedig még nem indult meg nagyobb mértékben, hiszen igen nagy maradt a puszta telkek száma.

A censusok és a zbirica mennyisége továbbra is változatlan, akárcsak a kilenced helyett adott akóbuzáé és zabé. Új szolgáltatás a húsvétkor iudicatusonként közösen adott 1–1 borjú.

További, 1526–1700 között kelt források a felsőlendvai uradalomra az Orsz. Levéltár U. et C. gyűjteményében:

1. *Jobbágy- és zsellérnevek, telekmegoszlás, telektartozékok, puszta telkek, paraszti terhek, földesúri jövedelmek: 1618 (33/3), 1618 (95/26), 1618 (Irreg. 7/133), 1623 (33/4), 1625 (33/4), 1632 (Irreg. 2/18), 1683–1684 (82/96), 1684 (82/95), 1686 (82/92), é. n. (Irreg. 7/33).*

2. *Állatok, élelem, felszerelések leltára: 1684 (82/95); 1698 (46/82).*

²⁸ Tehát a 204 hergachea-ból, 4 pintjével számítva, 816 pint ($40\frac{1}{2}$ csöbör és 6 pint) folyt be.

LÉKA—BORSMONOSTOR

A Sopron és Vas megye határán fekvő lékavári uradalomról, élén a hasonló nevű várral és várossal, a XIII. század óta vannak adataink. Zsigmond király adományozta a Kanizsai-családnak és az — kisebb megszakításokkal — több, mint 140 évig birtokolta. A XV. század folyamán többször osztrák kézre került, Mátyás 1483-ban Kőszeggel együtt visszafoglalta, Miksa 1490-ben újból Ausztriához csatolta. A XVI. század elején ismét a Kanizsai-családra, az ország akkor egyik leggazdagabb családjára szállt vissza, amikor pedig ennek utolsó férfitagja, Ferenc, 1532-ben elhalt, a vár és az uradalom Ferenc testvére, Kanizsai Orsolya kezével Nádasdy Tamásé lett, és Nádasdy-birtok maradt közel másfél századon keresztül.

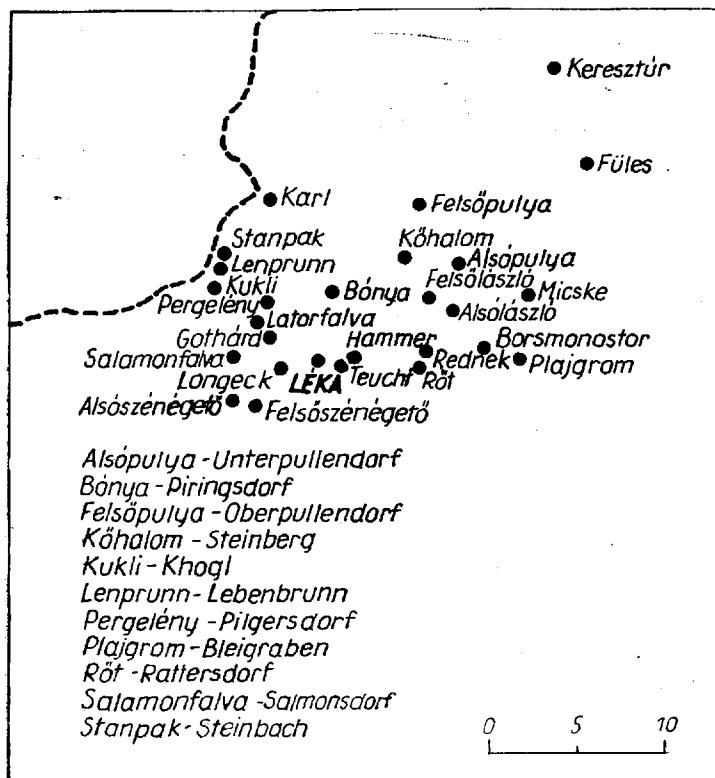
Tamás nádor fia, Ferenc idején Léka közös igazgatás alá került a korábbi borsmonostori ciszterci apátság birtokaival. Ezeket a király — miután a monostor 1532-ben elpusztult s földjeit javarészt világi adminisztrátorok kezelték — 1568-ban Nádasdyéknak adta. (Csejte várával együtt, cserében Kanizsa várért és 50 000 forintért.)

A 15 éves háború pusztításai szörnyű teherként neheztek a Nádasdy-uradalmak parasztjaira. Csak a birtokszerző unokája, Nádasdy Pál idején következtek viszonylag békés évtizedek és állott be a háborús terhek tekintetében átmeneti könnyebbülés.

A Wesselényi-összeesküvés leplezése és Nádasdy Ferenc lefejezése után néhány évvel a kőszegi—lékai—borsmonostori uradalom I. Lipót adományából Nádasdy Ferenc sógorának, Eszterházy Pálnak jutott.

A közzétett urbáriumok közül az első (1528) Kanizsai László, a második (1608) Nádasdy Ferenéné Báthory Erzsébet számára készült, a harmadikat pedig (1670) valószínűleg a kincstár állította össze Nádasdy Ferenc javainak lefoglalása alkalmával.

Irodalom: Komoróczy Gy.: Nádasdy Tamás és a XVI. századi nagybirtok gazdálkodása. Bp. 1932. Tholt J.: A sárvári uradalom majorgazdálkodása a XVII. század első felében. Bp. 1934. Ae. Schermann: Geschichte von Lockenhaus. Pannonalma 1936. K. Semmelweis: Historische Geographie des Burgenlandes (Burgenländische Heimatblätter 1950. 173.)



14. A lékai-borsmonostori uradalom falvai

1528. Jegyzék a lékai uradalom parasztjainak sérelmeiről és szolgáltatásairól

Pertinentiae castris Lewka

Lewka, Londeek, Gothaarth, Bwnija, Pergeljn, Latorfalwa, Salamonfalwa, eodem die revisum,¹ *Kewhalom*, revisum feria quarta ante Nativitatem Domini, *Rewth, Rednek*, eodem die revisum,² *Alsopwlya*, revisum feria quarta ante Nativitatem Domini, *Files, Kreztur* sunt idolatrae.³

Lewka

Benedictus Kowaach dicit et conqueritur circa festa Pentecostes anno 1528. coegisse Franciscum Baso, ut vina duo⁴ emeret et emerat f. 12, quorum ille solvisset f. 6., deberet f. 6. Georgius Zabo conqueritur in toto Gregorium Symon vicecastellanum ab eo levasse carnes bubulos et debet d. 90. Nicolaus Thakach dicit unam vaccam suam Demetrium Ember ademisse valentem f. 2. Georgius Zekergyartho conqueritur Michaelem Chemetej ademisse ab eo annulum argenteum d. 80 et asseres undecim, valentes d. 33. Georgius Raythar dicit Gregorium Symon interemisse eius porcum unum. Martinus Orban dicit famulos Francisci Niczkj eius unum porcum interemisse valentem f. 1 d. 20. Hawzar Thomas⁵ conqueritur in persona fratris sui Andreae, quod Franciscus Baso fideiussor extitisset pro quodam bove opera bonus⁶ furato ad f. 6.

Urbanus Marthon in persona Gabrielis conqueritur Demetrium Ember maetari fecisse vitulos duos, quos absque cruce posita vel signata⁷ comedit. Benedictus Kowach iudex, Martinus Urban iuratus anni 1528. dicunt quartalia

¹ Ez a megjegyzés valamennyi fent felsorolt falura vonatkozik. A revisio : a vizsgálat, amelynek során az itt közölt összeírás is készült és amelyet részben a lakosoknak a hatalmaskodó urasági tisztek elleni panaszai miatt kellett megejteni.

² Ez a megjegyzés mindkét falura vonatkozik.

³ Ez a kifejezés („képimádók, bálványimádók”) vagy valamilyen, a Balkánról ide menekült (s még a nagyarányú horvát vándorlás előtt érkezett) orthodox vallású népre utal, vagy valamelyik eretnek szekta követőire.

⁴ „Két bor” valószínűleg két hordó bort jelent.

⁵ Az eredetiben „Thom”, rövidítési jel nélkül.

⁶ A szövegnek így nincs értelme. Talán azt akarja kifejezni, hogy az illetőnek jól dolgozó, jól húzó ökre volt.

⁷ Talán a beadásra kijelölt marhák keresztel való megjelöléséről van szó.

sessionum populosarum esse⁸ in Lewka 26, quorum liberi sunt 21, dant census quinque. In Londeek sunt quartalia 16, quorum sunt liberi sex, census solventes sunt 10. Ratione istorum solverunt in census Sancti Georgii de sessionibus 15 f. 75 et ad rationem census Sancti Michaelis in pretium asserunt Franciscus Baso solvit d. 40,⁹ item fyreez peenz eidem Basonj d. 40, tenetur f. 1 d. 20, de taxa extraordinaria fuerant ad ipsos impositi f. 36, nondum exacti. De Londeek solvit¹⁰ pullos 20, anseres 10, caseos 10, butyrum pintis $2\frac{1}{2}$. Ordinarie solvit de sessionibus 10 siliginis cubulos 5, frugum cubulos 2 quartale 1, tenetur de sessionibus quinque solvere et avenae cubulos 8, solvit.

Gotharth, Latorfalwa, Salamonfalwa

Rubertus Gewrewsdi iudex conqueritur Franciscum Wataj tam ad Chepregh, quam ad arcem Lewka ademisse scandularum 60.000 valentes f. 15. Idem conqueritur Franciscum Wataj a iobaghionibus Flanjczar duos boves adeptos mactasse, pro quibus post iuridicam revisionem illi, videlicet Ioannes Kalman et Rupertus Weres arestati solvissent in toto cum expensis ad id factis f. 9.¹¹ Georgius Sarma conqueritur Gregorium Szymon vicecastellanum ademisse ab eo lardum, f. 1 d. 60. Christophorus Kawfmo dicit tempore sui iudicatus duo pecora Demetrium Ember ademisse empta per f. 4. Ioannes Kalman iudex dicit Gregorium Symon tempore domini Baso ademisse scandulas 10.000 valentes f. $2\frac{1}{2}$.

Ioannes Kalman iudex, Georgius Serma, Christophorus Kawfmo iurati anni 1528. dicunt iobagionum populosarum¹² esse quartalia 32, quorum liberi sunt sex, restant census solventes 26, qui Basonj solverunt f. 2 d. 60. De vino in arce ad colonos distributo ad rationem huius possessionis¹³ solvit iudex Francisco Basonj circa festum Paschae 1528. f. 5 d. 60. Impositi fuerant ad ipsos in taxam extraordinariam nondum exacti f. 46. Solverunt pullos 3, anseres 26, caseos 26, butyrum pintis $6\frac{1}{2}$, avenae cubulos 30. Extraordinarie circa Nativitatem Ioannis Baptistae dominus Baso ademit per Gregorium Szymon pullos 26, anseres 5, butyrum pintis 2.

Bwnya

Farkas Thonhazaar dicit tempore Francisci Wataj carbones fabriles¹⁴ duxisse curribus decem valentes f. 5, item tempore Francisci Baso tribus curribus pro f. $1\frac{1}{2}$. Item equisoni praeter antiquam ipsorum consuetudinem

⁸ Az osztódások folytán itt a „quartale” (eredetileg : negyed-jobbágytelek) vált a jobbágygazdálkodás alapegységévé.

⁹ Baso Ferenc nyilvánvalóan a fizetség nélkül elvett deszkák megtérítéseként fizette ki a falu helyett annak szentmihálynapj adóját.

¹⁰ Ti. a falu vagy a falu adóját továbbító földesúri tiszt. (Alább is rendszerint így : „solvit”.)

¹¹ A lopást, úgy látszik, Kálmán János és Veres Rupert lékai uradalmi jobbágyok követték el (idegen jobbágyok ellenében), és ők is bűnhődtek érte, holott a lopott ökröket már Wataj Ferenc vágta le.

¹² Ti. sessionum.

¹³ A lakosok tehát a földesúr borát kocsmáltatták, amennyit az kiosztott nekik ; e bor ára fejében fizették az itt említett 5 forint 60 dénárt.

¹⁴ Ezt a faszenet nyilván maga az udvarbíró foglalta le, a vár kovácsai számára.

solverunt per annum a Georgii usque Martini f. 4. d. 80 et frugum cubulos 10, quod antea de castro solvebant, sunt autem equi maiores et minores 14.

Farkas Thonhauzaar iudex, Martinus Harmynczados iuratus 1528. dicunt in toto sessionum populosarum esse quartalia 15, quorum libera sunt quinque et in utrumque tempus¹⁵ solverunt (de quartalibus decem) f. 1. In pretium vini in arce distributi per cr.¹⁶ 75 solvit Basonj f. 2. Ad taxam extraordinariam fuerant ad ipsos impositi f. 20. Ordinarie solvit pullos 10, tenetur 10, anseres nondum solvit, caseos 9 tenetur, butyrum pintis $2\frac{1}{2}$, avenae desertarum sessionum tenetur cubulis 7. Extraordinarie solvit pullos 26, anseres octo, butyrum pintis $2\frac{1}{2}$ Basonj.

Pergelyn

Martinus Molnar conqueritur tempore Demetrii Ember ademptas ab ipsis esse scandulas 15 000 valentes f. 4 d. 25. Idem Martinus Molnar iudex anni 1528. dicit medias sessiones iobaghionales populosas esse 26, harum liberae sunt 8, restant, ratione quorum censum Georgii domino Basonj solverunt 18 facientem f. 1 d. 80. In censum Michaelis emit ferrum ad castrum de commissione domini Basonis f. 1 d. 80. Ordinarie de 18 sessionibus solvit frugum cubulos 8, tenetur 1, siliginum cubulos 12, tenetur 3, pullos 33, tenetur 3, anseres 19, caseos 14, tenetur 5, butyrum pintis 2, quartali 1. In Pascha pullos 18, ova etiam.¹⁷ In pretium vini alter iudex solvit, qui nunc aegrotat. In taxa extraordinaria fuerant ad ipsos impositi f. 28.

Pwlyá

Georgius Bognar in persona Gregorii Bognar conqueritur, quomodo propter facinora Petri Pes et Pauli Czyncz ex Lanseer castellani eiusdem castrum ademerant duos boves et mactaverunt idque damni pro dictis servitoribus domini Wataj fuit passus.¹⁸ Idem in persona Michaelis Thwrsa conqueritur, quod Michael Chemetey unum bovem ipsius mactari fecisset eo, quod super Petrum Pes famulum domini Watay censum exigere nequivisset. Idem in persona committentis conqueritur Demetrium Ember ab ipsis duo pecora in arcem abigi fecisse et mactata. Georgius Bognar iudex 1528. dicit iobagionales populosas esse quartalibus¹⁹ 31, quorum libera sunt 8, restant, qui censum solvunt, 23 et ad utrumque censum solverunt f. 3 d. $88\frac{1}{2}$. De uno vase vini opinatur iudicem anni praeteriti mortuum Basoni solvisse f. 9. Ordinarie de sessionibus 23 solvit siliginis cubulum 1, tenetur $10\frac{1}{2}$, frugum cubulis tenetur $11\frac{1}{2}$, avenis quoque tenetur. Pullos circa Bartholomaei solvit 19. Telonium fecit anno praeterito f. $1\frac{1}{2}$. Imposita fuerat taxa extraordinaria f. 25.

¹⁵ Ti. Szent György és Szent Márton ünnepére.

¹⁶ A bornak valószínűleg akóját adták ki 75 krajcáron.

¹⁷ A szám hiányzik.

¹⁸ A kárt, úgy látszik, Watay szolgálai (Pes Péter, Czyncz Pál) okozták és a lánzséri várnagyok vettek miatta elégtételt. A szolgálak neve után álló „ex Lanseer” valószínűleg elírás. Talán úgy magyarázandó, hogy a servitorok Lánzséron követték el a vétséget.

¹⁹ Helyesebben: „iobagionalium populosarum esse quartalia”.

Kýwhalom

Thomas Payzaar iudex 1528., Osvaldus Molnar iuratus dicunt sessionis mediae iobagiones populosas esse 45, liberi²⁰ sunt 11, census Sancti Georgii solverunt de mediis sessionibus 34 facientem f. 2 d. 83. In Hoostaath sunt sessiones mediae 4, ratione quorum per annum unaquaeque sessio dat V. 20 et in census Sancti Georgii Basonj solverunt d. 13 V. 1. Ordinarie de sessionibus 34 solvit frugum cubulos, sicut opinatur, 30, siliginis cubulos 30, avenae cubulos 100, tenetur frugum cubulis 15, siliginis cubulis 15, avenae cubulis 70. Pullos 60, anseres 32, butyri quartalia 32, caseos 25.

De telonio quantum provenerit, ignorat, sed dicit parum aliquid facere. In taxam extraordinariam fuerant ad ipsos impositi f. 30.

Rewth, Rednek

Blasius Marthon conqueritur praeter antiquam consuetudinem stercora equorum cogi ad exportandum de arce Lewka. Idem conqueritur, quomodo Demetrius Ember unum bovem ademerat ab ipsis colonis, emptum f. 3¹/₂, Blasius Marthon iudex, Ioannes Kewghewl, Fabianus idem, Martinus Bwnfowl iurati 1528. dicunt sessiones populosas esse quartalibus 31, horum liberae 11. Restant, qui utriusque temporis census solverunt, in toto 20, facientem f. 2. In pretium vini in arce distributi solverunt f. 3 d. 60. Ordinarie solvit pullos 38, tenetur 60, anseres 17, tenetur 3, caseos 17, tenetur 3, butyrum solvit. Franciscus Njczky avenae cubulos 2, tenetur 24.²¹

De molendino Basonj solvit d. 80.

Purgatio²² registri

Pertinentiae huius castri quamvis per Franciscum Baso probe fuerint conservatae neque nimis sint desolatae, attamen sunt querimoniae colonorum iuridice revidendae vel hac potissimum causa, ut videatur domina generosa non frustra scrutinia castri fecisse, quum, quae inter ipsos desolatio est, illa plerumque propterea contigit, quod homines castellorum²³ pro libito res colonorum ademerunt.

Ad annum 1528. ad rationem Basonis communiter sunt sessionum quartalia 152, mediae vero sessiones sunt 75. Sunt, qui census solvunt 150, liberi sunt 76, Basoni autem solverunt in census Georgii et Michaelis f. 17 d. 20. Ex pretio vini accepimus Franciscum Basonem plus exegisse florenis 20 denariis 20,²⁴ tam ordinarie, quam extraordinarie super eos exegisse pullos 300,

²⁰ Helyesebben: „sessiones medias iobagionales, . . . liberae”.

²¹ Nitzky Ferenc talán mint földesúri tiszt szolgáltatta be ezt a jobbágyoktól beszédett terménymennyiséget.

²² „Tisztázás”, azaz a jegyzék összefoglaló magyarázata.

²³ A földesúri tisztek.

²⁴ Ez a törvénytelenül behajtott pénz összege.

ancas 117, frugum et siliginum cubulos 90, avenae autem cubulos 110. Sunt adhuc telonia ac molendini non regalis sumptus.²⁵

Az eredeti szöveget, amely egy későbbi rájegyzés szerint egyszerű másolat volna, de föltétlenül egykorú, U. et C. 95/3. alatt, a Kanizsaiak sárvári uradalmáról készült hasonló összeírással egybekötve őrzik. A külső lapon: „1528. Castrum Saarwar et Lewka volunt sui proventus scrutaniam (!)”, egykori rajzok, címerábrázolás és a hűségről szóló szöveg. Későbbi feljegyzés: „Simplex copia inscriptionis domini Sarvar arcisque Lewka”.

²⁵ A malomból befolyó jövedelmet — más, hasonló jövedelmekkel együtt — királyi (regalis), kisebb királyi haszonvételnek nevezték. Itt, úgy látszik, a malmokra kiadott költségekről van szó.

1608. március 13—18. Nádasdy Ferencné Báthory Erzsébet lékai és borsmonostori uradalmának urbárium

A lékai uradalomhoz tartozó községek száma az 1528-as és 1608-as összeírás között eltelt időben megszorodott. Az előbbi urbárium 13 községe közül tízet találunk meg 1608-ban is (Alsópályát időközben zálogba adták, Fülest és Keresztúrt pedig a keresztúri uradalomhoz csatolták). A régi települések azonban 5 újjal egészültek ki: Léka urai a század elején Hámorral, Szénegetővel, Stainbachhal, Lebenbrunnal és Kuklival együtt 15 falut tartottak számon.

Az 1608-as felvétel két évvel a 15 éves háború vége után készült; a falvak jó része pusztán áll, a vidéken dúló török—tatár hordák a lakosság jelentős részét elhurcolták, legyilkolták. Longeken egyetlen zselléres család maradt meg 20 pusztá hely mellett; Gotthárdon 13, Pergelényben 14, Kóhalmon 20, Bónyán 26 volt a pusztá helyek száma. Ép ház csak elvétve akadt a falvakban és noha a pusztulás óta már két év eltelt, Longeken a 20 elpusztult ház közül mindössze kettő kezdett újjáépülni. 80 évvel korábban 75 fél- és 152 negyedtelket számoltak össze az uradalomban, azaz összesen 227 jobbágy-családot; 1608-ban csupán 116 negyed- és 11 nyolcadtelkes családot, 21 zsellért és 126 1/2 üres negyedtelket meg 42 pusztá zsellérházat.

Ezek a számok azt mutatják, hogy az eltelt 80 év alatt a telekaprózódás folyamata is előrehaladt. Ez különösen Léka községben mutatkozik meg jól: 1528-ban 26 negyedtelkes jobbágy élt itt; 1608-ban 16 volt a negyedtelkesek száma, de élt a községben 2 nyolcadtelkes jobbágy és 12 zsellér is.

A háború végéig a megmaradt lakosság állatállománya is minimálisra csökkent. Léka 16 negyedtelkes jobbágya közül 7 minden igásállat nélkül gazdálkodott, Kóhalmomban 9-nek volt lábasjószág, 14-nek semmije sem volt.

A lakosságnak és javainak nagyméretű pusztulása ellenére a szolgáltatások nem csökkentek. A készpénzkövetelések 1528-hoz viszonyítva inkább emelkedtek; az egykor fizetett rendkívüli taxáról most nincs ugyan említés, vár-élés pénz címén azonban évente 4—5 forint közt változó összeget szednek. Emelkedtek a konyhára adott élelem-szolgáltatások: a korábbi csirke, liba, vaj mellett palántát és falvanként egy özet kívántak a parasztoktól. Kilenced helyett 1608-ban ún. „helyadó búza” volt szokásos; a terméstől függetlenül évről évre azonos mennyiségben kellett adni.

Útal az 1608-as urbárium arra is, hogy a 15 éves háború előtti időkből a robotot több helyen már pénzen váltották meg. Ez a fejlődés azonban megakadt, az elszegényedett községek képtelenek voltak a fizetésre; a háború óta tehát újból robotoltak.

Noha az 1608-as felvétel sok pusztításról ad számot, megmutatja az uradalom háború előtti fejlődését is. 1528-ban még csak egy malmot írnak össze, 1608-ban már 2 malom, 1 kásátörő- és 2 fűrészmalom tartozott a majorsághoz; de volt az uradalom területén ezeken kívül még 11 malom, 2 kásátörő- és 2 fűrészmalom is, amelyekért évente censust fizettek az uraságnak. A malmok közül a háború alatt 7 elpusztult. Pusztultak a majorsághoz tartozó veteményes- és gyümölcsösök, halastavak is, amelyek a háború előtt ugyancsak jó hasznot hajthattak.

A vártartomány allodiális gazdálkodása — erről az 1528-as urbárium nem adott tájékoztatást — a XVII. század elején eléggé magas szinten állott.

Nova inquisitio pertinentiarum arcis Leuka et claustris Borsmonostrae,¹ ex mandato spectabilis et magnificae dominae Elizabethae comitissae de Batthor etc. anno 1608. 13. die Martii conscripta

Anno domini 1608. 13. die Martii

Borsmonostrae

Az mýntt mýnekwnk az mostaný býro Velýkaý Mýhall, Keoucy Geórgý, Szabo Geórgý es Horuatt Matthe eskwtték az eó hwteók zerýntt az mý kerdéswnkre referaltak.

Allzelrwll ualo renden² nap enezettrwll ell kezduen. Gerencher Matthias seller haza³ 1. Mezeó puzta⁴ | Kazdagh Mýhal seller haza 1. Vagýon tehene 1. Mýntt seller ugý zolgall⁵ | Velikaý Mýhal seller haza 1. Vagýon eókre 2. Mostan býro | Fatarých Gergell seller haza 1. Semmý marhaya nýnchen. Mýntt seller zolgall | Szabo Matthias seller haza 1. Vagýon loua 1. Mýntt seller zolgall | Horuatt Jura seller haza 1. Vagýon eókre 2. Sellerwll zolgall | Jacab Mýhall es Chemeteý Peter hele, seller 1. Mezeó puzta | Horuatt Peter seller haza $\frac{1}{2}$. Semmý marhaya nýnchen, sellerwll zolgall | Chemeteý Janosne seller haza $\frac{1}{2}$. Vagýon eókre 2. Sellerwll zolgall | Horuatt Mýhal seller haza 1. Vagýon loua 2. Sellerwll zolgall | Horuatt Matthyas seller haza $\frac{1}{2}$. Vagýon loua 1. Sellerwll zolgall | Gerencher Istuan seller haza $\frac{1}{2}$. Vagýon haz rayta, egý zegen santa lean lakýk benne. Lakos | Brekokých Matthe seller haza 1. Ennek fele puztan all, de az fele igassagatt⁶ Brekouchých Mýhall býrya. Vagýon loua 2 | Kýs-kochýs Mýhal seller haza $\frac{1}{2}$. Semmý marhaya nýnchen, gýalogh zolgall |

¹ Borsmonostort először Babaduri néven említik. Későbbi nevét a Bors nemzett ségről nyerte, amelynek egyik tagja, Domonkos bán, itt 1195-ben cisztercita apátságot alapított a Kethely helység mellett fekvő magas hegyen. Az apátságot védőszentjéről Szent Mária-hegyinek is nevezték. Alapításakor Babadurival együtt hét helység tartozott alá. 1532-ben a törökök földig lerombolták. Ferdinánd király ekkor Jurisich Miklósnak adományozta. Jurisich halála után újból egyházi kézre került, majd Majláth Gábor rövid birtoklása után 1568-ban az uralkodó adományából Nádasdy Tamás nádor fia, Ferenc kezére jutott, cserében Kanizsáért, Nádasdy Tamásné Kanizsai Orsolya váráért. Az apátság ekkor plébániává alakult, a vártartomány pedig a Nádasdyak birtokában maradt egészen 1671-ig, amikor Nádasdy Ferencet (Ferenc unokáját) a Wesselényi-összeesküvésben való részvétel miatt lefejezték, s az uralkodóra szállt borsmonostori birtokát 1674-ben Eszterházy Pál örökáron magához váltotta. Vö.: Kovács I.: A borsmonostori apátság története, Sopron 1910. Fránek D.: A borsmonostori apátság az Árpádok korában, Eger 1910. (Művelődéstörténeti Értekezések 37.)

² A falu alsó végén (az alszállon) fekvő házsörtöl (rendtől).

³ Ház, a hozzátartozó zsellérfölddel. — Borsmonostoron minden paraszti állapotú családfőt zsellérnek (vagy lakónak, házatlan zsellérnek) tekintettek, ahogyan ez más uradalmak vár alatti településein is előfordult (Pozsony, Tokaj).

⁴ Az ilyen elhagyott telekre települők kedvezményeket kaptak. Már Kanizsai Orsolya, Nádasdy Tamás felesége elrendeli 1564-ben adott gazdasági utasításában, hogy a zsellérnek, aki „mező pusztára száll, annak négy esztendeig való szabadsága legyen mind adotul és minden rendbeli szolgálattal”. (Magyar Gazdaságtörténelmi Szemle I. 70.) A mező-pusztára települő általában később is 3–4 évi szabadságot kap.

⁵ Azaz gyalog szolgál, kézi és nem ígás napszámot teljesít.

⁶ Fele igazságát, azaz fele járandóságát; a pusztai telek tartozékainak és a hozzá tartozó jogoknak felét.

Kophazý Matthias seller haza $\frac{1}{2}$. Semmý marhaýa nýnchen, gýalogh zolgall | Kýrin Mýhall seller haza 1. Semmý marhaýa nýnchen, gýalogh zolgall | Mýksých Juan es Beres Georgý seller haza 1. Vagýon éokre 2, tehene 1. Sellerwíl zolgálnak | Radých Marton seller haza 1. Semmý marhaýa nýnchen, gýalogh zolgall | Radých Gergell seller haza 1. Mezeó puzta | Facharých Janos seller haza 1. Vagýon éokre 2, tehene 1. Sellerwíl zolgall | Brechkouých Peter es Herých Geórgý haza 1. Vagýon loua Peternek 1. Sellerwíl zolgálnak | Horuatt Mýklos seller haza $\frac{1}{2}$. Semmý marhaýa nýnchen, gýalogh zolgall | Ibidem Kertez Juan seller haza $\frac{1}{2}$. Semmý marhaýa nýnchen. Azzonýom eó nagýsaga⁷ itt valo kertezze. Libertus racione hortulanatus⁸ | Horuatt Matthe seller haza 1. Vagýon éokre 2, tehene 1. Sellerwíl zolgall | Horuatt Antall seller haza 1. Mezeó puzta | Krazmann Marton seller haza 1. Mezeó puzta | Mýhalých Lukach seller haza 1. Vagýon éokre 2. Sellerwíl zolgall | Horuatt Geórgý seller haza 1. Mezeó puzta | Horuatt Páll seller haza 1. Semmý marhaýa nýnchen, gýalogh zolgall | Horuatt Geórgý seller haza 1. Vagýon tehene 1. Gýalogh zolgall | Galýa Leóryncz seller haza 1. Semmý marhaýa nýnchen, Gýalogh zolgall | Horuatt Peter seller haza $\frac{1}{2}$. Haz vagýon raýta, Horuatt Geórgý lakýk benne lakouull⁹ | Horuatt Juan seller haza 1. Mezeo puzta.

Féóll zelrwíl ualo renden-nap kelettrwíl. Lakatar Janos seller haza $\frac{1}{2}$. Semmý marhaýa nýnchen, gýalogh zeres¹⁰ | Popolchých Juan seller haza $\frac{1}{2}$. Vagýon éokre 2. Sellerwíl zolgall | Horuatt Matthiasne seller haza 1. Mezeó puzta | Dobronouých Geórgý hele, seller $\frac{1}{2}$. Vagýon éokre 2. Sellerwíl zolgall | Chukouých Ambrus seller haza 1. Vagýon éokre 2. Sellerwíl zolgall | Horuatt Matthýas seller haza 1. Vagýon éokre 4. Sellerwíl zolgall | Pulaý Geórgý seller haza $\frac{1}{2}$. Semmý marhaýa nýnchen, erdó eórzessel zolgall. Libertus, erdeó eórzeó | Zuýnich Mýklosne seller haza 1. Vagýon éokre 2. Sellerwíl zolgall | Koznar Gaspar seller haza 1. Semmý marhaýa nýnchen, gýalogh zolgall | Puskarých Geórgý seller haza 1. Vagýon tehene 1. Gýalogh zolgall | Radich Matthe seller haza 1. Haz vagýon raýta, egý drabont lakýk benne lakouull | Szakach Peter seller haza 1. Vagýon loua 1. Gýalogh zolgall | Szabo Geórgý seller haza 1. Vagýon éokre 2, de mýertt hogý puztara kezdett epwlny, harom eztendeýgh adott Madaraz vram¹¹ zabadsagott nekýe. Liber¹² | Penzes Janos es Doctorých Matthe seller haza 1. Semmý marhajok nýnchen, gýalogh zolgálnak | Kouach Mýhalne seller haza 1. Mezeo puzta | Leouey Geórgý seller haza 1. Vagýon éokre 4, tehene 4. Sellerwíl zolgall | Ihaz Istuanne seller haza 1. Semmý marhaýa nýnchen, zegen eózuegý azzon, lakouull lakýk benne | Szabo Mýklosne seller haza 1. Semmý marhaýa nýnchen, ezýs zegen eozuegý

⁷ Báthory Erzsébet.

⁸ Azaz az uradalmi kertészetben teljesített szolgálatai fejében más adózástól mentes.

⁹ Lakóként, vagyis házatlan, más házában lakó zsellérként. A végződés — itt és a továbbiakban — „nul”-nak is olvasható.

¹⁰ A gyalog szolgálatot valószínűleg azért is hangsúlyozza minden alkalommal az összeíró, mert itt a zsellérek egy részének volt igásállata (sőt, mint alább látni fogjuk, belső fundusához általában 3–4 hold külsőség is járult), tehát az általános szokás szerint igásnapszámot kellett volna végezniük, de ezalól valamilyen ok folytán, pl. pusztulás miatt, mentesültek.

¹¹ Kétségtől a földesúr tisztje.

¹² Ld. a 4. számú jegyzetet.

azzon, lakouull lakýk benne | Szedlarých Geórgý seller haza 1. Varga Lukach lakouull lakýk benne | Szých Páll seller haza $\frac{1}{2}$. Mezeó puzta, de ha rea epýll, három eztendeýgh attak zabadsagott neký | Zabo Mýklosne seller haza $\frac{1}{2}$. Semmý marhaýa nýnchen, lakouull lakýk benne.

A zóló hegiben kýknek lakos modra hazok vagion. Ezeknek sem feoldeók, sem retek nýnchen. Gallisých Lukach haza 1. Vagýon tehene 1. Zolgal mýntt lakos | Horuatt Janos hazakája¹³ 1. Ez puzta | Horuatt Berta hazachkája 1. Semmý marhaýa, zolgal mýntt lakos | Varga Marko hazachkája 1. Semmý marhaýa, zollall mýntt lakos | Horuatt Matthe haza 1. Ez puzta | Szých Gergell haza 1. Ezýs puzta | Andrassich Balas haza 1. Mezeo puzta ezýs.

Summa inquilinorum servientium faciunt domos 28, desertarum et non servientium $9\frac{1}{2}$, iudicis et libertinorum 3, lakonum servientium $4\frac{1}{2}$, lakonum non servientium¹⁴ 8. Probatum.¹⁵

Census et alii proventus annuales. Itt mýnden seller hazhoz vagýon három s negý hold feóld, kýhez teob s kýhez keussesb. Jollehett nemelyéhez egý sýnchen. Retekýs vagýon egy zeker zenara valo. Karachonban mýnden egý egez heles seller¹⁶ ad d. 20. Szent Iuan napbanýs hasomlokeppen add d. 20. Ezenkýueóll eztendeó altall mýnden egez seller ad týkott 2. Item, mýkor az vr eó nagýsaga¹⁷ varayban menýegzeók zolgaltattnak, týztesseges aýandekott tartoznak adný. Item eleýn mýgh bekesseges állapotban voltak, Szent Phýleop es Jacab nap tayban, mýnden egez seller helesre az týztarto három három penztt¹⁸ oztott ký, mellýert egý egý týkfýatt keollett adnýok, de az haborusagh¹⁹ vlta mýertt hogý igý ell puztoltanak, nem hantottak eóket ezzell. Item, valamý retek vannak, kýkreóll az sýdaný es kethhely býrak percipialtanak býzonýos censust, mellýett eók zolgaltattanak az týztartok kezeben, de most immar, mýertt hogý ez kétt falu, Sýdan es Kethhell, Bwk Balas maradekýnall vagýon zalagban, ezfele censust azok zamara percipiallyak, holott az eó hatarokban mondgyak lenni az retekett. Az also lazlay býro kezebennýs adnak ez fele penztt, mellýet az vr eó nagýsaga zamara percipiall. Item, mýnden eozý es tauazý vetessekbeóll, azonkeppen mehbeóll, barran es kechkefýakboll in specie týzedett adnak, de az dezmalaskortt kétt hold feóldeókrýll dez matt nem adnak, melynek egýke eozý, masýka tauazý. Azonkeppen irtas feóldeókrýllýs in specie dez matt adnak es mýnden hold feóldreóll, kýtt be vettnek, d. 20. Item, ez hatarban zeóleó hegýek vagýon, kýreóll

¹³ „Házacsakája” helyett.

¹⁴ Ezek szerint egyes zsellérek és lakók tartoztak szolgálattal, mások nem.

¹⁵ A szó az adatok helyességének bizonyítására utal.

¹⁶ Egész helyes zselléren azt értették, akinek megvolt a fent említett 3–4 holdnyi külsősége.

¹⁷ Itt és a továbbiak folyamán is „az úr ő nagyságáról” beszél az összeíró, noha ekkor a birtok már Báthory Erzsébet kezén volt.

¹⁸ Dénárt.

¹⁹ A „háborúság” a Bocskay-szabadságharc idején szakadt a vidék népére, amikor Némethy Gergely hajdukapitány 1605-ben a Duna mindkét oldalán előrenyomult, bevette Csepreget és török–tatár csapatok csatlakozása után Koppányt, Kanizsát, Körmenet és Szombathelyt, majd Kőszeg felé küldte alvezérét, hogy ott az esetleg megérkező császári erősítéssel szemben ellenállást fejtsen ki. Ez alatt az idő alatt a török–tatár csapatok az egész vidéket végigrabolták és felperzselték. A lakosok közül sokan elesetek (főleg a langeckiek), mások fogságba jutottak, csak kis részüknek sikerült elmenekülni. (Schermann i. m. 210.)

hegyuamatt es dezmatys in specie adnak. Itt eztendő altall az vrnak eó nagysaganak tartoznak 16 cheóbeór boratt ky arulnyok az nemett cheóbeórrrell. Insuper keremes²⁰ zerýntys tartoztak egy hordouall ky arulny, de ideueozwltt vrnk eó nagysaga. Lepouýthh Peter týztartossagaban eztt megh engette²¹ nekýek. Item, regteóll foguan illý zokassok volt, hogý Szentt Geórgý napýan keretagýok²² vagýon, akkor az vr eó nagysaga boratt korchomarollýak, de az týztarto maga embereuell arultattýa, nem az falw. Ha mý az korchoma borban megh maradna es ell nem kelne, akarattýok ellen rayok nem oztýak, mellýert eóky s nem zabad mas faluboll auagý varasbóll bortt hozattnyok akkoron, hanem chak az vr boraroll kell elnyek. Item, mynden zolgalatokatt subealnak, de igý, hogý Szentt Iuan naptull fogua Zentt Mýhall napýgh mynden egez seller heles felebe zolgalnak gýaloghull, vyzontagh Szentt Mýhall naptull fogua Zentt Iuan napýgh harmadaba zolgalnak, mellýett ugý kell ertény, hogý egy heten az vrnak s masýkon maganak zollall.²³ Item, itt mezar zekýek vagýon, ky mostan ell puztoltt. Aztt mondgyak, hogý mýkor az ky benne hust vagott, semmýt sem fýzetett rola.²⁴ Item, itt az vrnak eó nagýsaganak erdeye vagýon, ky mostan ell puztoltt igen, az kóweógyekkel,²⁵ kethelyekkel es taboryakkall hataros, kýreóll azzu faat zabad tówzre hordannyok, de nyers es epwlettre valo faatt az vr eó nagýsaga es týztartok hýre nekýll nem zabad hordannyok, kýertt megh zoktak bwnettény. Mýndazaltall bók es gyertýan fatys zabad nyersett tówzre hordany. Makkos erdeyek nem leuen, apro marhayokboll huzadott²⁶ sem tartoznak adny. Item, itt az calastrom auagý kapuýa eleótt valo vduaron vagýon maýor haz istalokkall edgyetemben, mellýek igen ell puztoltanak, az calastromnakys mynden feódele feóleótte igen ell puztoltt, ky myatt feleó az boldozasoknakys²⁷ le teóresse es puztulassa.²⁸ Ezen calastrom mellett vagýon delreóll egy gywmeólcheós kertt, mellý kertt mellett nap enezettreóll vagýon egy gabonas kertt, paýtaýauall edgyetemben. Item, az maýor hazon fellýeól fell zleóll az Repce vyz folyas keózben vagýon egy vetemenyes kertt. Azon beleóll feólzleóll az reghý halasto helen volt egy kapoztas kertys, de el puztoltt.²⁹ Item, az puzta halasto vegeben nap kelett feleól vagýon az vrnak eó nagýsaganak három kerek molna,³⁰ mellýen ninchenek keóuek es igen karos eó nagýsaganak, ky myatt az ketteý kereke puztan all, az edgykenys chak igen vekony keóuek vannak. Ezen malom ellenebe vagýon egy hazachka gywmeólcheós kerteuell edgyetemben, kýreóll az benne lako annuatim ad f. 2. Ibidem, azon malom

²⁰ Kéremés = kérés. Ti. amire még „megkérték” őket.

²¹ Azaz : elengedte.

²² A borsmonostori kolostor melletti Szent György plébániatemplom védőszentjének ünnepén rendezett búcsúk nyilván nagy borfogyasztással jártak.

²³ Ez a feles szolgálatra vonatkozik, a „harmadába” való szolgálat nyilvánvalóan minden harmadik héten valót jelent.

²⁴ A mézszárszék jövedelme egyébként, akárcsak a kocsmáé, mint „kisebb királyi haszonvétel”, a földesurat illeti.

²⁵ Kőszegiekkel.

²⁶ Ebben az urbáriumban az aprómarha mindig disznót jelent. (Egyébként aprómarhán kecskét és juhot is értettek.) Az urasági erdőben történt makkoltatás fejében a lakosok a disznók huszádrészét a földesúrnak adták.

²⁷ Boltozás, boltozat.

²⁸ A borsmonostori kolostor pusztulására (1532) l. az 1. jegyzetet.

²⁹ A Nádasdy-uradalmakban nagyon fejlett hal- és kertgazdálkodás folyt, különösen a XVI. században.

³⁰ Három kerek molna : háromkerekű malma.

haz mellett vagyon egy retechke, circiter falcastra 2, kÿtt az molnar bÿr. Azon molnarnak vagyon egy kÿs gÿwmeolcheos kerteÿs vgÿan ott az rett mellett. Vgÿan ezen hatarban vagyon az calastromhoz in diversis locis szanto feold iugera 290. Item, vagyon ezen hatarban azon calastromhoz egy eoregh rett az Repcze vÿze mellett Kethell feleoll circiter falcastra 100. Item, ezen calastromhoz vagyon az nemes choÿ hatarban bÿzonÿos tagh feold,³¹ kÿtt regenten ez calastromhoz hattanak volt testamentomban,³² es az ott valok, mÿkor mellÿett be vettnek benne, mÿnden hold feoldreoll egy egy kepett tartoznak adnÿ. Item, az lochmanÿ feoldeon vagyon egy molna Czbellffpott Barttlÿnak,³³ mellÿreoll eztendeonkent fÿzett calastromhoz az vrnak eó nagÿsaganak censust az bechÿ kóbeóllell in granis, buzatt cubulos 20, rosott cubulos 20.

Anno et die in suprascriptis

Mÿchke. Stroberstorff³⁴

Az mÿntt mÿnekÿwnk Nagÿ Sÿmon, az mostanÿ bÿro kepe,³⁵ Nayper Geórgÿ, Jerÿgh Radlÿ es Hanz Tajzly eskÿttek az eó hÿwteók zerÿntt referaltak.

Fell zelrÿll ualo renden nap enezettrÿll. Rouadlÿ Gasparne hele, sessio quartalis 1. Haz vagyon rayta, de senkÿ nem lakÿk benne | Beber Hanzly hele, sessio 1. Haz vagyon ezenÿs, de senkÿ nem lakÿk benne | Mÿller Christoff hele, sessio quartalis 3. Haz vagyon ezenÿs, de senkÿ nem lakÿa | Nagÿ Sÿmon hele, sessio quartalis 1. Semmÿ marhaÿa nÿnchen, gÿalogh zolgall | Ibidem mellette egy puzta hel, sessio quartalis 2. Mezeó puzta, senkÿ nem bÿrÿa | Baranich Peter hele, sessio 1/2. Mezeó puzta, senkÿ nem bÿrÿa | Graschakouÿtth Matthÿas hele, sessio 1. Ez mostan leukay zamtarto, az apÿanak, Saffar Mÿhálnak conferalta volt jambor zolgalattÿaertt idueozÿltt vrunk eó nagÿsaga, mÿertt hogÿ az egez Calastrom tartomanÿanak ispanÿya volt. Libertus ex collatione domini magnifici³⁶ | Balter Phÿlóp hele, sessio quartalis 1. Semmÿ marhaÿa nÿnchen, mostan bÿro | Sÿwarcz Andras hele, sessio 1/2. Semmÿ marhaÿa nÿnchen, gÿalogh zolgall | Nagÿ Matthias hele, sessio quartalis 1. Semmÿ marhaÿa nÿnchen, gÿalogh zolgall | Mezaros Pongraczne hele, sessio quartalis 2. Semmÿ marhaÿa nÿnchen, gÿalogh zolgall, noha velagtalan zegen eózuegÿ azzon | Nÿyereghÿarto Peter hele, sessio 1. Mezeó puzta, senkÿ nem bÿrÿa | Lochmanÿ praedicator hele, sessio quartalis 3. Eztt Karoll Geórgÿs bÿrta, mellÿett immar azzonÿom eó nagÿsaga zamara foglaltak,³⁷ es mezeó.

³¹ Egy tagban fekvó föld.

³² Mochia comes, Pál és Gotthard csói nemesek 1299-ben csói birtokuk egy részét a hozzátartozó gyümölcsösssel és 10 kaszás réttel a borsmonostori apátságának adták. (Kovács: A borsmonostori apátság története, 66.)

³³ A locsmáncsi „Angermühl” nevű malmot a borsmonostori apátok már régtől fogva (először 1469-ben) bérbé adták.

³⁴ A község német nevét utóbb írták be a szövegbe.

³⁵ Képviselője, helyettese.

³⁶ Azaz a földesúr felszabadította ispánját, majd annak fiát és egész telket is adományozott nekik.

³⁷ A prédikátor, úgy látszik, nem használta maga a telket, így juthatott Károly Györgyhez s így foglalhatta le majorsági földnek Nádasdnyé.

puzta | Myller Jerých hele, sessio quartalis 1. Mezeó puzta ezys | Roattly Gierigh hele, sessio $\frac{1}{2}$. Semmý marháya nýnchen, igen nyomorultt zegen ember, sem³⁸ adozhatt semmýtis | Roattly Lóryncz hele, sessio $\frac{1}{2}$. Igen zegen reghy ven ember ezys, de egy fertallyarol zolgal az haznak.³⁹ | Roattly Jacab hele, seller 1. Mezeó puzta ezys | Kynperger Páll seller hele 1. Mezeó puzta ezys | Farkas Janos seller haza 1. Semmý marháya nýnchen, myntt seller zolgall | Paracz Lukach seller haza 1. Valamý hyttuan zoba derek⁴⁰ vagyon rayta, puzta.

All zelróll ualo zeren nap kelett felóll. Plekher Andras hele, sessio 1. Vagyon loua 2. Eztt Radouan Istuan býrya zalogba, mynd azon hazhoz valo malomnak beóczwýueuell⁴¹ edgyetemben. Libertus | Bognar Gaspar seller hele 1. Semmý marháya nýnchen, myntt seller zolgall | Kýriknop Matthe hele, sessio quartalis 1. Semmý marháya nýnchen, gyalogh zolgall | Nakper Gierigh seller hele 1. Semmý marháya nýnchen, mynt seller zolgall | Hanz Taýzly hele, sessio 1. Vagyon loua 2, de myertthogy az haborusagban egett ell haza, negy ezteendygh attak zabadsagott neký | Farkas Jacab es Nagy Páll helek, sessio 1. Valamý hyttuan puzta haz derek vagyon rayta | Pýller Thoma hele, sessio $\frac{1}{2}$. Semmý marháya nýnchen, gyalogh zolgall | Radouan Istuan mayorya, sessio quartalis 3. Vgyan ezen helhez keozell az kerte allyahoz vagyon keft kerek molnays az Repcze vyzen, melyreóll eleyn jartt az vrnak eo nagýsaganak census buza $16\frac{1}{2}$,⁴² rosys anny. De ezys az Plekher hazauall es molnauall edgyeótt vagyon zalagon Radouan Istuannall. Libertus | Lepouýtth Peter, sessio 1. Semmýt nem zolgall rola, hanem ezteendőnkentt census add rola, tritici cubulos 10, siliginis cubulos 10. De ez mostan puzta. Liber.

Summa integrarum sessionum et servientium facit sessiones 3, desertarum et non servientium sessiones 6, inquilini servientes 3, deserti et non servientes 3, libertinorum cum iudice sessiones 6. Probatum.

Ez mychkeýek ollý igen zegenek, hogy az raytok valo ruhayok es myndennapý kenýerek sýnchen, soknak feleségeket, gyermekeket, vrokaty s ell výttek az tatarok. Azzonyom eo nagýsaga kegyelmessége raytok,⁴³ myntt es hogy adozzanak zegenyek.

Census et alii proventus annuales. Itt az egez es fertaly helekhez nýnchen egy arantt zanto feoldeok ozttua, mertt kýhez teób s kýhez keussesb vagyon, vgy hogy nemely fertall helhez iugera 7, nemelyhez iugera 6 s nemelyhez kýlencz hold feöldys vagyon. Retek penygh egy zall sýnchen helekhez. Item, mynden egez helteoll adnak ludatt $\frac{1}{2}$, kappant 1, týkott 5, vajatt az eoregh mertekell quartale 1, turott 1, týkmonyat 30. Ebben a' sellerek semmýt sem fýzettnek. Szentt Geórgy napban velanull⁴⁴ adnak az vrnak eo nagýsaganak mezeo borýutt 1. Mýkor mennyegzeók zolgaltattnak ez eo nagýsaga varayban, týztesseges aýandekott tartoznak adny. Item, Szentt Geórgy napban mynden haztoll, akar fell s akar egez heles legyen, tartoznak adny d. 6, fertaly heles

³⁸ „s nem” helyett.

³⁹ Az adómentesség itt részleges: Roattly Lőrinc nem egész birtoka (féltelek), csak annak fele (fertály, negyedtelek) után adózik.

⁴⁰ Egy helyiségből álló viskó.

⁴¹ Malombecsű, mint az alábbi szövegből sejtethető, az az összeg, melyet a földesúrnak a malom után évről évre fizettek.

⁴² Kőből-szám.

⁴³ Ti. kegyelmességén múlik,...

⁴⁴ Velanull: falustul, az egész falu.

penygh add d. 3, Szentt Iuan napban mynden egez helteóll adnak cr. 10, Szentt Mýhall napbanys adnak cr. 10, Gertya zenteleó Boldogh Azzon napbanys mynden egez heles ad cr. 10. De az molnos emberek⁴⁵ es sellerek ebbe sem fűzettek semmýtys. Item, hell adott mynden egez helteóll adnak azon ott valo keóbeólllell tritici cubulos 2, rosott cubulos 2, szabott cubulos 4, melybe az molnos emberek es sellerek nem fűzettek. Item, mynden eózy es tauazy vetessekbeóll, mehbeóll, barran es kechke fyakboll in specie týzedet annak. Irtas es puzta hell feoldekreolys in specie dez matt es mynden hold feoldrwl d. 20. adnak. Item, szeóleó hegýek vagyon, kýreoll hegýuamatt es dez matt in specie tartoznak adny az vrnak eó nagýsaganak. Eztendeó altall az vrnak eó nagýsaganak tartoznak bortt arulny tinas 10. Insuper mynden egez helteóll kýtt zaraz penznek hýnak, myuelhogý teob bortt nem arulnak, az vrnak tartoznak f. 1.⁴⁶ Item, itt regenten mezar zekýek volt, mely mostan ell puztoltt, azt mondgyak az polgarok, hogý nem attak semmýtys rula, az kýk hust vagtak benne. Item, ezeknek zolgalattýokboll hasomlo rendtartassok volt az calastromýakkall, chak hogý az kýknek barmok volt, barommal zolgaltanak. Item, vagyon valamý retth az Angýsdorffý neueó feóldeón 10 darabban, kýkreóll az kýk es houa valok býrýak, az vrnak eó nagýsaganak eztendeónkentt adnak f. 1. d. 71. V. 1. Item, itt týlos erdeýek vagyon az perezney hatar fele, kýtt magok týltottanak megh, kýben ha kýtt hýr nekwl benne kaphattanak, mynden zaall fatoll 72 bechett veznek rajta az velall zamara. Vagyon týzre valo zabad erdeýekys az perenieý⁴⁷ hataron, kýtt azon pereznieýekell az eleótt egy arantt eltek, de most immar az pereznieýek nem akarýak, hogý az mychekeýek ellýek, hanem vetekednek rajta, keónyeóreógnak azzonyomnak eó nagýsaganak, hogý eó nagýsaga igazettanaya ell keózeótteók. Lýguan feleýs vagyon hataros faezo erdeýek azon lýguanyakkall, kýnek immar felett Dórsffý vram gyrotthý jobbagý foglaltak ell, eó magok elegtelenek leuen ennek oltalmazassara, keónyeóreógnak azzonyomnak eó nagýsaganak ezertýs, eó nagýsaga vysellettne ollý gondgyatt, hogý ne idegenettettek ell týlók az erdó. Makkos erdeýek nýnchen, azertt apro marhayokbull huzadott sem adnak. Item, az kerezturý hegýennys es zeoleos kerttetýs munkalottanak, de keonyeóreóghnek azzonyomnak eó nagýsaganak, lattuan nyomorult es puzta voltokatt, ne bantana ezzell eó kett eó nagýsaga, migh job állapotban nem juttanak.

Anno 1608. 14. die Martii

Pláýgrom

Az myntt az mostaný býro Banyduorecz Jacab, Szabo Matthýas es Vndý Pall eskwttek az eó hwtteók zerýntt az my interrogationkra referaltak.

All zelrwl ualo renden nap kelett felóll. Topolouacz Marton hele, sessio 1. Mezeó puzta, senký nem býrýa feoldeýtys | Bezyak Marton hele, sessio 1/2.

⁴⁵ Akik malmokat bérelnek : ezek ugyanis a malom után meghatározott összeget fizettek évente. A Répce vize számos malmot hajtott.

⁴⁶ Azaz a falu, ha csak bizonyos mennyiségű földesúri bort mért ki, köteles volt a földesúrnak a bormérés megváltása címén „száraz pénz” is fizetni. A fogalmat másutt a „szárazkocsma” szóval fejezik ki.

⁴⁷ Pereznyeí.

Mezeó puzta ezys | Vydachých Juan hele, sessio $\frac{1}{2}$. Mezeó puzta ezys | Kouach Juan hele, sessio 1. Haz derek vagyon rayta, de puzta ezys | Jurýchouých Mýkola hele, sessio $\frac{1}{2}$. Ezenys vagyon valamý hýttuan haz, de puzta | Jurýchouých Výda hele, sessio $\frac{1}{2}$. Ezhez valamý kett zegen arua gyermekke vagyon, kýkett Zabo Matthýas tartt Istenett tekentuen, dè az haz puztan all, senký nem lakýk benne | Mezaros Istuan hele, sessio quartalis 1. Mezeó puzta ezys | Varga Marton hele, sessio quartalis 1. Semmý marhaýa nýnchen, gýalogh zolgall | Tankonousých Páll hele, sessio quartalis 1. Vagyon loua 1, tehene 1, zolgall | Taraffa Juan hele, sessio quartalis 1. Mezeo puzta ezys | Tott Istuan hele, sessio quartalis 1. Semmý marhaýa nýnchen, gýalogh zolgall | Ibidem mellette egy puzta hell, sessio quartalis 1 | Barichouých Marton hele, sessio quartalis 1. Mezeó puzta, senký nem býrýa | Horuatt Gergell hele, sessio quartalis 1. Vagyon eokre 2, szolgall | Banýaduorecz Jacab hele, sessio $\frac{1}{2}$. Semmý marhaýa nýnchen, mostan býro | Ibidem mellette egy hell, sessio $\frac{1}{2}$. Mezeo puzta, senký nem býrýa | Bosnýak Gergell hele, sessio $\frac{1}{2}$. Mezeó puzta ezys | Radolých Páll hele, sessio quartalis 1. Mezeo puzta ezys | Horuatt Mýhall hele, sessio quartalis 1. Vagyon eokre 2, tehene 1, zolgall | Radolých Jacab hele, sessio quartalis 3. Mezeo puzta ezys | Horuatt Lóryncz hele, sessio quartalis 1. Semmý marhaýa nýnchen, gýalogh zolgall | Baricheuých Marton seller haza 1. Semmý marhaýa nýnchen, mýntt seller, vgý zolgall | Tutouýtth Gergell seller haza 1. Haz rayta, de puzta, ideýgh egy koldus nyomorogh benne | Vlasých Balas seller haza 1. Vagyon tehene 1. Mýntt seller, vgý zolgall | Mezaros Istuan seller haza 1. Mezeó puzta | Horuatt Georgý seller haza 1. Semmý marhaýa nýnchen, mýntt seller, vgý zolgall | Vndý Páll seller haza 1. Semmý marhaýa nýnchen, mýntt seller, vgý zolgall | Krusýtth Tamas seller haza 1. Mezeó puzta | Markouých Mýhall seller haza 1. Semmý marhaýa, mýntt seller, vgý zolgall | Horuatt Juan irtas feoldeón chýnaltt hazatt maganak, semmý feóldeó, igassaga⁴⁸ nýnchen. Vagyon tehene 1 | Horuatt Páll, irtas feóldeón chýnaltt ezys hazatt maganak, hele, igassaga nýnchen hozza. Vagyon eokre 2. Ezek vgý zolgalnak ketten, mýntt lakossok | Szabo Matthýas haza, ezys irtas feóldeón volt chýnalua, de ez iden ell egettek az kówéogý nemetek⁴⁹

Summa sessionum integrarum et servientium, sessiones $1\frac{1}{2}$, desertarum et non servientium sessiones 7, inquilini servientes 4, deserti et non servientes 3, iudicis sessio $\frac{1}{2}$, lakones 2. Probatum.

Census et alii proventus annuales. Itt mýnden egez helhez vagyon zanto feóld iugera 18. Retekýs vagyon, kett ember kaza allýa, 2. Seller helekhezýs vagyon zanto feold, mýndenhez iugera 4. Retek nýnchen hozzaýa. Eztendeó altall mýnden egez heles add ludatt $\frac{1}{2}$, kappant 1, týkott 5, vajatt az eóregh mertekell, quartale 1, turott 1, týkmonýatt 10. Az sellerekýs mýndenýk add týkott 2. Item, Szentt Geórgý napban faluoll⁵⁰ adnak aýandekott az vrnak eó nagýsaganak meezeó borýutt 1. Mýkor az eó nagýsaga varaýban menýegzeók zolgatattnakýs, týztessesges aýandekott tartoznak adný. Item, Szentt Geórgý napban mýnden egez heles add in paratis cr. 10, Szentt Mýhall napbanýs cr. 6. Gertýa zenteleo Boldogh Azzon napbanýs cr. 10. Ezekben a' sellerek nem fówzettnek semmýtis. Itt gabonaboll hell adott nem adnak. Item,

⁴⁸ L. a 6. számú jegyzetet. — „Földje nincs”: úgy értendő, hogy úrbéres telek-földje, amelyhez jogok járnának, nincsen.

⁴⁹ Kőszeg várában ekkor német helyőrség volt.

⁵⁰ Faluul, azaz: az egész falu.

eózy es tauazy gabona vetessekbeól, azonkeppen mehbeóll, barran es kechkefýakboll in specie dezmann adnak. Irtas feóldeókreólys in specie dezmann adnak es mynden be vetett hold feóldrýll d. 20. Item, eztendeó altall valo zolgalattýokertt auagy robottýokertt adnak per annum azzonyom eó nagýsaga jo akarattiaýgh, mellýett Kýs Karachon napýara tartoznak megh adny, in paratis f. 15. Item, kerezturny hegýben az Stokker neuéó zeóleótt myndenfele munkáyaual tartoznak eztendeónkentt megh munkalny. Item, arataskortt faluoll, vagy eózy vagy pedigh tauazy lezen, huz kepert tartoznak arattny. Item, az nemett cheóbeórréll negy cheóbeór boratt tartoznak ký arulny azzonyomnak eó nagýsaganak, myértt hogý mostan igen ell puztoltanak. Jollehett annakeleótté nyólez cheóbreótt tartoztak ký korchomalny. Item, mynden egez helteóll, hogý teób bortt ne arullyanak, tartoznak adny annuatim f. 1. Itt erdeýek nýnchen, hanem az calastromý erdeórrýll elnek tówzre valo faboll, epwlettre valo faatt penyglen az leukáý erdeón kernek.

Also Lazlay

Az myntt Deusýttth Gergell az býro, Perkouacz Adam es Sýdanýeh Christoff eskýtttek az eó hówteók zerýntt referaltak az my interrogationkra.

Nap enezettrýll ualo zeren, all zell felóll. Horuatt Peter hele, sessio $\frac{1}{2}$. Vagyón loua 3, zolgall | Pen Andedlý hele, sessio $\frac{1}{2}$. Haz vagyón rayta, de puztan all | Stoller Andras hele, sessio $\frac{1}{2}$. Eztt mostan Horuatt Boldýsar býrya, felesegett benne tartuan, mygh az maga hazatt megh epettý | Býnter Hanz hele, sessio $\frac{1}{2}$. Vagyón eókre 2, tehene 1, zolgall | Býnter Toma hele, sessio $\frac{1}{2}$. Haz vagyón rayta, de puztan all | Slegly Mattes hele, sessio $\frac{1}{2}$. Haz vagyón rayta, egy zegen ember lakýk benne lakouull | Stoller Christoff hele, sessio $\frac{1}{2}$. Ebbenýs egy zegen eózuegy azzon lakýk lakouull | Mezar Geórgy hele, sessio $\frac{1}{2}$. Ebbenýs egy itt valo ember lakouull lakýk, mygh hazatt megh epettý | Szakach David hele, sessio 1. Mezeó puzta, az haborussagban egett ell | Koz Jakab hele, sessio $\frac{1}{2}$. Ezýs azon haborussagban egett ell es puzta | Olnold Myértt hele, sessio $\frac{1}{2}$. Ezýs azon haborussagban egett ell es puzta | Fonagh Istuan hele, sessio $\frac{1}{2}$. Azon haborussagban egett ezýs ell es puzta | Beber Christoff hele, sessio $\frac{1}{2}$. Azon haborussagban egett ezýs ell es puzta | Golýak Janos hele, sessio $1\frac{1}{2}$. Azon haborussagban egett ell, azzonyom eó nagýsaga zakacha býrya feóldeó igassagatt | Beber Mattly hele, sessio $\frac{1}{2}$. Ezýs azon haborussagban eghett ell es puzta | Stronsnaýder Andre hele, sessio $\frac{1}{2}$. Azon haborussagban egett ezýs ell es puzta | Sýdanýeh Marko hele, sessio $\frac{1}{2}$. Azon haborussagban egett ezýs ell, mostýs puzta | Markouých Mýhal hele, sessio $\frac{1}{2}$. Vgyán akkoron egett ezýs ell, mostýs puzta | Praýdly Thoma hele, sessio $\frac{1}{2}$. Azon haborussagban egett ezýs ell | Sebestýen Fabýan hele, sessio $\frac{1}{2}$. Akkoron egett ezýs ell es mostýs puzta | Fýdler Thoma seller hele 1. Mezeó puzta, ezýs ell egett volt | Rýkter Jokly hazachkaýa 1. Ez a zabad feóldeón vagyón chýnaluan,⁵¹ kýreóll chak leuell hordozassauall zolgall | Fonaýzly Jerigh hazachkaýa 1. Ezýs zabad feóldeón vagyón chýnaluan, egy haza egett ember lakýk benne, mygh hazatt megh chýnallya | Stýfftaryeh Mýhall seller haza 1. Az haborussagban egett ell ez haz | Kranýcz Andras seller haza 1. Azon haborussagkortt egett ezýs ell | Kranýcz Anttall seller

⁵¹ Tehát nem az úrbéres telekként kiosztott földön.

haza 1. Azon haborussagban egett ezys ell, de mostan Bella Mýhall kezdett rea epwlný.

Nap kelett felóll ualo zeren fell zelrwll. Baraniaý Mýhall hele, sessio 1. Az haborussagban egett volt ell es mostýs puzta | Janos Kouach hele, sessio 1. Vagyon loua 3, tehene 1. Zolgall | Sýdaných Christoff hele, sessio 1/2. Az haborussagban egett volt ell | Sýdaných Mýklos hele, sessio 1/2. Azon haborussagban egett ell ezys | Perkouecz Adam hele, sessio 1/2. Vgýan azon haborussagban egett ezys ell | Mattesých Balas hele, sessio 1/2. Azon haborussagkortt egett ezys ell | Horuatt Mýklos hele es Kranicz Antale, sessio 3. Ezys az haborussagkortt egett ell | Deusých Gergell hele, sessio 1/2. Vagyon eókre 4, tehene 1. Mostan býro | Horuatt Matthýas seller haza 1. Semmý marhaýa nýnchen, sellerwll zolgall | Stodler Andreae seller haza 1. Semmý marhaýa nýnchen, mýntt seller zolgall | Strobsnaýder Christoff seller haza 1. Semmý marhaýa nýnchen, sellerwll zolgall.

Summa integrarum sessionum et servientium, sessiones 2, combustorum et non servientium sessiones 16 1/2, iudicis sessio 1/2, inquilini servientes 4, deserti et non servientes 5. Probatum.

Census et alii proventus annuales. Itten mýnden egý egez helhez vagyon zanto feóld iugera 18. Retekýs vagyon kétt ember kaza allýa. Seller hazakhozýs vagyon mýndenýkhez iugera 3. Retek nýnchen egy zalýs. Item, minden egez heles ad az vrnak eó nagýsaganak eztendeó altall ludatt 1/2, kappant 1, týkott 5, vajatt az eóregh mertekkel quartale 1, turott 1, týkmonýatt 20. Mýnden egý seller add týkott 2. Szentt Geórgý napban mýnd velanull adnak az vrnak eó nagýsaganak meczeó borýutt 1. Mýkor az vr eó nagýsaga varayban menyegzeók zolgaltattnakýs, týztesseges aýandekott tartoznak adný. Item, Szentt Geórgý napban mýnden egez heles add d. 8, Szentt Iuan napban adnak d. 16. V. 2, Szentt Iuan napbanýs annýt adnak, d. 16. V. 2. Gerttýa zenteleo Boldogh Azzon napbanýs d. 16. V. 2. Item, mýndenfele eózý es tauazý gabona vetessekbeóll, azonkeppen mehbeóll, barran es kechkefýakbolýs in specie dezmat adnak. Irtas es puzta hell feoldreýreóll, az mýkor mýuell be vetýk, in specie dezmat, es mýnden hold feoldreóll adnak d. 20. Item, ezen hatarban vadnak valamý kylencz darab eóreók retek es egý darab zanto feóldýs, kýkreóll, vagý vezýk haznatt vagý sem, mýnden eztendeónkentt, az kýk býrýak, tartoznak rola adný f. 1 d. 53 es kappant 2. Item, itten szeoleo hegýek nýnchen, per anni circulum az vr eó nagýsaga zamara arulnak ký a' soproný mertekkell 16 cheóbeór bortt. Insuper mýntt az teob falukon, ittýs arulnak ký keremes zerýntt egý hordo boratt eó nagýsaganak. Annak feóleótte, hogý ennell teobb bortt ne arullýanak, mýnden egez helteoll adnak f. 1. Item, mýndenfele zolgalatott praestalnak, mýntt az teob calastrom tartomanbelý faluk. Item, itt ez hatarban vagyon egý keues týlos erdeýek, also puliaýakkall es kwhalmýakkall hataros, mellýett magok velalull eórzetyk es az kýtt rayta talalnak, magok bwntetýk megh. Idegen hatalmast⁵² pedigh az eó nagýsaga varaban es kezeben vyznek be. Makkos es tówzre valo erdeýek nýnchen, hanem az leukay erdeóre bellenek⁵³ tówzre valo azzu faertt, aduan mýnden haztoll az ký faatt hord erdó bertt, az mýntt az týztartouall vegezhettnek. Item, ezen falu hataraban volt Gadochý Istuannak harom kerék molna, mellý mostan puzta, mýkoron epp volt, eztendeónkentt attanak az calastromhoz beóchwtt in granis tritici cubulos 3, siliginis cubulos 3.

⁵² Hatalmaskodót (az erdótilalom nem falubeli megszegójét).

⁵³ Bérlenek, bérelnék.

Anno 1608. 14. Martii

Feólseó Lazlaj

Az mýntt Pýllýz Bolff az mostaný býro, Szaýttlý Matthe es Glaných Peter eskwíttek az eó h́wteók zerýntt az mý interrogationkra referaltak.

All zelŕwll ualo renden nap kelettŕwll ell kezduen. Madaraz Dómeótór hele, sessio 1. Eztt idueózáwltt vrunk eó nagýsaga conferalta volt nekýe, de immar azzonýomra eó nagýsagara zallott es puzta, mertt az haborusagban egett ell | Longh Mertt hele, sessio $\frac{1}{2}$. Mezeo puzta, senký nem býrýa feoldeýtt | Hanz Haffner hele, sessio $\frac{1}{2}$. Ezýs mezeo puzta | Staýer Stýndlý hele, sessio $\frac{1}{2}$. Ezýs reghý mezeo puzta | Holpartt Geórgý hele, sessio $\frac{1}{2}$. Ezýs mezeo puzta | Suezter Bolff hele, sessio $\frac{1}{2}$. Ezýs mezeo puzta | Rýeppell Zoaller hele, sessio $\frac{1}{2}$. Ezýs mezeo puzta | Foall Peter hele, sessio $\frac{1}{2}$. Mezeo puzta ezýs | Péél Fabýan hele, sessio $\frac{1}{2}$. Semmý marhaýa nýnchen, gýalogh zolgall | Feltinger Rýeplý hele, sessio $\frac{1}{2}$. Mezeo puzta ezýs | Puekhez Faýttlý hele, sessio $\frac{1}{2}$. Semmý marhaýa nýnchen, gýalogh zolgall | Razner Falttly hele, sessio quartalis 1. Semmý marhaýa nýnchen, gýalogh zolgall | Ibidem mellette egý puzta hell, sessio quartalis 1 | Langh Stindlý hele, sessio $\frac{1}{2}$. Vagýon tehene 2. Gýalogh zolgall | Augustýn Smýtt hele, sessio $\frac{1}{2}$. Semmý marhaýa nýnchen, gýalogh zolgall | Chizpan Mýhal hele, sessio $\frac{1}{2}$. Vagýon eókre 2, tehene 1. Zolgall | Pýllýz Bolff hele, sessio $\frac{1}{2}$. Vagýon loua 2, tehene 2. Mostan býro | Pýllýcz Christoff hele, sessio $\frac{1}{2}$. Vagýon loua 2, tehene 1. Zolgall | Beber Joklý hele, sessio quartalis 1. Semmý marhaýa nýnchen, gýalogh zolgall | Klauz Toma hele, sessio quartalis 1. Semmý marhaýa, gýalogh zolgall | Gaýer Bolttly hele, sessio $\frac{1}{2}$. Haz vagýon raýta, de puztan all | Vnger Bolff hele, sessio 1. Mezeo puzta, az haborusagban egett ell | Smýtt Philýp hele, sessio $\frac{1}{2}$. Mezeo puzta, ezýs akkor egett ell | Vnger Bazttly hele, sessio $\frac{1}{2}$. Mezeo puzta, ezýs akkor egett ell | Býnkler Joklý hele, sessio $\frac{1}{2}$. Ezýs mezeo puzta, akkor egett ell | Mesterých Geórgý hele, sessio $\frac{1}{2}$. Vagýon loua 2, tehene 2. Ennek az haborusagban egett ell haza. Vagýon zabadsaga negý eztendeýgh, mostan joll epwll. Liber ratióne combustionis et novae aedificationis | Dekker Plaz seller haza 1. Vagýon tehene 1. Mýntt seller zolgall | Sýllingh Vrban seller haza 1. Vagýon loua 2. Mýntt seller zolgall | Falttly Sraý seller haza 1. Semmý marhaýa nýnchen. Mýntt seller zolgall | Razner Andrae seller haza 1. Mezeo puzta.

Fell zelŕwll ualo zeren nap enezettŕwll. Szaýttlý Matthe hele, sessio $\frac{1}{2}$. Vagýon loua 3. Szolgall | Ibidem vagion egý puzta hell, sessio $\frac{1}{2}$ | Luka Sueller hele, sessio quartalis 1. Vagýon tehene 1. Gýalogh zolgall | Ibidem vagýon egý puzta hell, sessio quartalis 1 | Czehetthoffer Lorýncz hele, sessio quartalis 1. Vagýon tehene 1. Gýalogh zolgall | Ibidem mellette egý puzta, sessio quartalis 1 | Sueller Joklý hele, sessio $\frac{1}{2}$. Vnger Bazttly lakýk lakouull benne, mýgh hazatt megh epettý | Kolman Czýrffuez hele, sessio $\frac{1}{2}$. Vagýon loua 2, tehene 1. Zolgall | Hanz Bagner hele, sessio $\frac{1}{2}$. Haz vagýon raýta, de puztan all | Langh Toma hele, sessio $\frac{1}{2}$. Haz vagýon ezenýs, de puztan all | Pýllýz Mýchell hele, sessio quartalis 1. Vagýon eókre 2, tehene 1. Zolgall | Ibidem mellette puzta hell, sessio quartalis 1 | Paor Mýchell hele, sessio quartalis 1. Semmý marhaýa nýnchen, gýalogh zolgall | Ibidem mellette puzta hell, sessio quartalis 1 | Asboltt André hele, sessio $\frac{1}{2}$. Haz vagýon raýta, de puztan all | Pammer Mertt hele, sessio quartalis 1. Vagýon tehene 1. Gýalogh zolgall | Ratt Andre

hele, sessio quartalis 1. Semmÿ marhaja, gÿalogh zolgall | Vreich Beber hele, sessio quartalis 1. Vagÿon loua 1. Zolgall | Lólkós Jodly hele, sessio $\frac{1}{2}$. Haz raÿta, de puztan all | Czenczaÿtt Paul hele, sessio $\frac{1}{2}$. Ezennÿs haz, vagÿon, de puztan all | Tÿlhoff Mattly es Sÿmon Zundly, sessio $\frac{1}{2}$. Vagÿon eókreók 2, tehene 1. Zolgalnak | Ladenzak Toma hele, sessio $\frac{1}{2}$. Mezeó puzta | Krabott Peter hele, sessio $\frac{1}{2}$. Ezÿs mezeó puzta | Phwlop Mezaros hele, sessio $\frac{1}{2}$. Haz raÿta, de puztan all | Bazly Pekhÿnger hele, sessio $\frac{1}{2}$. Mezeó puzta ezÿs | Christoff Pader hele, sessio $\frac{1}{2}$. Haz raÿta, de mezeo puzta | Roznaur Vrban hele, sessio $\frac{1}{2}$. Haz raÿta, de mynd ell dÿllyt | Rozner Foÿttly hele, sessio $\frac{1}{2}$. Haz ezennÿs, de puztan all | Krabatt Hanz hele, sessio 1. Vagÿon ezenÿs haz, de puzta | Lederer Lórÿnez hele seller 1. Mezeo puzta, teóreók vagta le az emberett.

Summa integrarum sessionum et servientium sessiones 7, desertarum et non servientium sessiones 17 $\frac{1}{4}$, inquilini servientes 3, inquilini deserti et non servientes 2, iudicis et libertinorum sessio 1. Probatum.

Census et alii proventus annuales. Itt mynden egez helhez vagÿon zanto feold iugera 16. Retekÿs vagÿon, mynden helhez kazaallya 15. Seller helekhez sem zanto feold, sem retek nÿnchen. Item, mynden egez heles ad ludatt $\frac{1}{2}$, kappantt 1, tÿkott 5, vajatt quartale 1, turott 1, tÿkmonÿatt 20. Sellerek semmÿt sem adnak. Szentt Geórgÿ napban velalull adnak mezeo bortt⁵⁴ 1. Mÿkor az vr eó nagÿsaga varayban menÿegezók zolgaltatnakÿs, tÿztesseges aÿjandekkall tartoznak eó nagÿsaganak. Item, Szentt Geórgÿ napban mynden egez heles ad d. 8. Szentt Iuan napban adnak mynden helreoll d. 8. V. 2. Szentt Mÿhall napban mynden egez heles d. 13 V. 1. Szentt Marton napbanÿs mynden egez heles d. 13 V. 1. Gÿertÿa zenteleo Boldogh Azzon napbanÿs d. 16 V. 2. Item, myndenfele eóÿy es tauazÿ gabona vetessekbeól, mehbeól, barran es kechkefÿyakbolÿs in specie dezmat adnak. Irtas es puzta hell feoldeketyÿs mÿkor be vetÿk, in specie dezmat adnak rola es mynden hold feoldrÿll d. 20. Item, ezen hatarban vannak valamÿ dÿryb darab eóreók retek 15, kÿkreóll circa festum Purificationis Beatae Virginis tartoznak fÿz-zettÿy, az kÿk bÿryak, f. 1 d. 74 es kappantt hatott, 6. De ezekben a retekben mostan sokatt nem elnek, mertt az haborusagban kÿ megh holtt kózwleók s kÿtt teóreók vÿtt ell. Item, Szaÿttly Mattlynak vagÿon harom hold eóreók feolde, kÿkreóll per anni circulum tartozÿk adny egy funtt vÿzazatt, libram 1. Item, szeoleo hegÿek vagÿon, kÿkreóll hegÿuamatt es in specie dezmatÿs tartoznak adny. Item, vannak ezen hatarban egÿnihan hold feoldék, kÿk regenten szeoleók voltanak, azokrolÿs tartoznak adny hegÿuamatt, vagÿ vetÿk be vagÿ nem, de dezmat nem adnak rola. Item, eztendeó altall tartoznak ezek az vr eó nagÿsaga zamara a' sopronÿ mertekell kÿ korchomalny tinas 17. Insuper az mÿkor eppen voltanak,⁵⁵ egy hordo borochkatt tartoztak az vr eó nagÿsaga zamara kÿ arulny. Ezenkÿueoll zaraz penzelÿs, hogÿ teóbbett ne arullyanak, tartoznak mynden egez helteoll f. 1 adny. Item, szolgalltÿyokboll azon rend tartassok vagÿon, mÿntt az teób calastrom tartomabelÿ faluknak. Item, ezen hatarban vagÿon magoknak vagÿon⁵⁶ epwlettre valo tÿlos erdeÿek. Tÿzre valo erdeÿekÿs vagÿon, kÿreóll azzu es nÿers fabolÿs tÿztarto vram hÿreuell elnek. Mÿkor az makk terem, apro marhajokboll kÿleómben nem adnak tÿzedett, hanem ha az leukaj erdeóre bellelek.

⁵⁴ Elírás „borjút” helyett.

⁵⁵ Ti. „épségben”, a pusztítás előtt.

⁵⁶ Fölösleges szóismétlés.

Item, itt mezar zekýek vagyon a' zentt egyház feolden,⁵⁷ kýreóll nem attanak semmý adott az vr eó nagýsaga zamara. Item, ezen falu hataraban az Repcze výzen vagyon Tompa Istuan vramnak harom kerék molna, az negýedýk kasa teóreó, mellýreoll ad censust, eztendeó altall buzatt cubulos 3, rosottýs cubulos 3 az kýzeóghý keóbeóllell. Ez ado calastromhoz jaar. Az benne valo molnarýs tartozýk mestersegeuell zolgalný calastromhoz, mýkor az zýksegh kýuannýa. Item, ezen malomhoz Tompa Istuan vramnak vagyon ezen falubely polgaroktull eoreokbe vett feólde iugera 5, kýkreóll annuatim kell fýzetný d. 15. Item, ezen hatarban Kýhalom fele vadnak feóldek az oda fell megh irtt helhez ualo zanto feóldek kýueóll,⁵⁸ mýnden egy egez helhez iugera 2, mellýeket mýkor be vetnek, dez matt es d. 20 tartoznak rola adný.

In pertinentiis praefati claustris Borsmonostrae insimul comportatis facit sessiones integras et servientes $13\frac{1}{2}$, desertas et non servientes sessiones $46\frac{3}{4}$, inquilinorum servientium domos 42, non servientium et desertas domos $25\frac{1}{2}$, lakones servientes $6\frac{1}{2}$, lakones non servientes 8, libertinorum et iudicium sessiones 8. Probatum.

Item, ezen Borsmonostrához tartozando falu Pereznye mýnden hozza tartozando hatarauall edgýetemben Inkhoffer Janosnall vagyon zalagban. Item, oppidum Kethhell, ezen calastromhoz tartozando, hasomlokeppen Býk Balas maradekýnall vagyon zalagban. Item, Nagý Sýdan ezen Býk Balas maradekýnall vagyon zalagban mýnden hozza tartozando hatarauall, feoldeýuell, szeoleo hegýeuell, rethte es erdeýuell edgýetemben.

In pertinentiis castri Leúka

Anno 1608. 15. die Martii

Leuka

In comitatu Castriferrei. Az mýntt az mostaný býro Artt Mattlý, Kren Steffell es Bolýgh Mýhall eskýtték az eó hýteók zerýntt az mý interrogationkra referaltak.

Szých Mýhall hele, sessio quartalis 1. Ez mostan viceporkolab az varban. Libertus | Horuatt Istuan hele, sessio quartalis 1. Vagyon eokre 4, tehene 1. Zolgall | Swarcz Faýttlý hele, sessio quartalis 1. Vagyon eokre 4, tehene 1. Mostan saffar. Libertus officialis | Zakach Peter hele, sessio quartalis 1. Semmý marhaýa nýnchen, gýalogh zolgall | Telpell Mýchell hele, sessio quartalis 1. Haz vagyon raýta, de puztan all | Beber Paýll hele, sessio quartalis 1. Semmý marhaýa nýnchen, gýaloghull zolgall | Kolarich Jacab hele, sessio quartalis 1. Semmý marhaýa nýnchen, gýalogh zolgall | Horuatt Lehnard hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gýalogh zolgall | Stýmpffell Adam hele, sessio quartalis 1. Vagyon loua 2, tehene 1. Zolgall | Beber Hanz hele, sessio quartalis 1. Vagyon eokre 2, tehene 1. Zolgall | Pýnter Gýerigh hele, sessio quartalis 1. Semmý marhaýa, mesterseggell zolgall. Libertus ratione artis suae | Kolma Hanzlý hele, seller 1. Semmý marhaýa, varbelý výrrazto. Liber | Holl Greger hele, seller 1. Semmý marhaýa nýnchen, mýntt seller zolgall | Akkeller Mýhall

⁵⁷ A helyi egyház vagy az apátság allodiális földjén.

⁵⁸ Földeken kívül.

seller haza 1. Semmý marhája, varbelý drabontt. Libertus | Klanczner Adam seller hele 1. Semmý marhája nýnchen, varassý chordas | Jokes Christoff hele, sessio quartalis $\frac{1}{2}$. Semmý marhája, azzonyom maýorýaban beres | Ibidem, mellette egý puzta, sessio quartalis $\frac{1}{2}$ | Bolýgh Hanz hele, sessio quartalis 1. Haz rayta, de az varos chordassa lakýk benne | Kren Mýchell hele, sessio quartalis 1. Vagýon eókre 2, tehene 1. Zolgall | Bendlý Kouach hele, sessio quartalis 1. Puzta, senký nem lakýk benne | Kadner Sýmon hele, sessio quartalis 1. Ezýs puzta, valamý hýttuan deóledezett haz rayta | Lakých Gýwra hele, sessio quartalis 1. Nýnchen marhája, gýalogh zolgall | Artt Mattlý hele, seller 1. Semmý marhája, mastan býro | Bolýgh Hanz hele, seller 1. Vagýon eókre 4. Sellerwíl zolgall | Bolýgh Mýhall hele, sessio quartalis 1. Vagýon eókre 6, tehene 1. Zolgall | Horuatt Janos hele, sessio quartalis 1. Vagýon eókre 2, tehene 1. Zolgall | Mертt Baýner hele, sessio quartalis 1. Semmý marhája, gýalogh zolgall | Rozner Bendlý hele, sessio quartalis 1. Haz rayta, de puztan all | Kren Steffell hele, sessio quartalis 1. Vagýon eókre 2, tehene 1. Zolgall | Krabatt Hanz hele, seller 1. Igen ell puztolt, senký nem lakýa | Lederer Paýll hele, sessio quartalis $\frac{1}{2}$. Semmý marhája nýnchen, gýalogh zolgall | Ibidem, mellette puzta hell, sessio quartalis $\frac{1}{2}$ | Fýdler Christoff seller hele 1. Semmý marhája, mýntt seller zolgall | Horuatt Mýklos seller haza 1. Ez mostan varbelý drabantt. Libertus | Sýarcz Toma seller hele 1. Haz rayta, de puztan all | Týmar Istuan seller haza 1. Ezýs varbelý drabontt. Libertus | Porteóréo haza 1. Ebbe most varbelý drabont lakýk lakouull | Drabontt Matthe seller haza 1. Ezýs varbelý drabantt. Libertus | Varga Rýeplý hazachkaja 1. Pýztrangh halazassall zolgall. Libertus.

Az reghý halasto mellett, az saffran kertt helen uoltak ualamý vyonnand epwltt sellerek. Krampfl Phwlop seller 1 | Romff Mýchell seller 1 | Asbold Ezlý seller 1 | Strauz Hanzlý seller 1 | Pratt Foyttlý seller 1 | Lólkeós Illýgh seller 1. Ezeknek sem retek, sem zanto feoldeók nem volt, az haborusagkott ký megh holt keózwleók s kýtt az ellensegh hordott ell, ký mýatt hazokýs mýnd ell puztoltt es most sem lakýa senký.

Summa integrarum sessionum et servientium sessiones 3, quartales $1\frac{1}{2}$, desertarum et non servientium sessiones $1\frac{1}{2}$, inquilini servientes 4, inquilini non servientes, desertae et iudicis 15, libertinorum sessiones $\frac{3}{4}$. Probatum.

Census et alii proventus annuales. Itt minden egez helhez vagýon zanto feold iugera 8. Retekýs vagýon egez helhez falcastra 8. Karachonban mýnd-njajan velalnull, ugýmýntt longekýak, szen egeteok⁵⁹ es hamorýakkall⁶⁰ edgýetemben adnak az vrnak eó nagýsaganak vaar eles penztt⁶¹ f. 4. Eózetýs adnak 1. Item, farsangban beóyttre keluen,⁶² mýnden egý egez heles ad herýngett 4, maak olajattis quartalia 4. Szentt Georgý napban mýnden egý egez heles add d. 40. Szentt Mýhal napban hasomlokeppen d. 40. Szentt Iuan napban mýnden egez heles add negýzaz zall palantatt, kýtt magok tartoznakýs ell wltettný az vr eó nagýsaga kerteben. Szentt Mýhal napban mýnden egez heles ad ludatt 4, týkott 8, vajatt az eoregh mertekell quartalia 4, buzatt

⁵⁹ A későbbi két Kohlstätten helység (később Alsó-, Felsőszénégető, Unter-, Oberkohlstätten) telepesei. Munkájuk erdei faszén készítése volt.

⁶⁰ A későbbi Hámor helység lakói, hámormunkások.

⁶¹ Nyilvánvalóan a vár élmezésére szánt egykori terményszolgáltatás megváltása.

⁶² Elérkezvén a bójt, azaz a farsang végén.

cubulum 1, rosott cubulos 2. Insuper myndnjajyan velalull adnak, mutt zabnak kÿtt hÿunak, avenae cubulos 8. Az sellerek effele adozasba semmÿtt nem adnak. Item, mÿkor az vr eó nagÿsaga varayban menÿegzeók zolgaltattnak, tÿztesseseges aÿandekall tartoznak. Item, eózy es tauazÿ gabonayokbull ennek eleótte nem attanak in specie dezmann, de immar egÿnihanÿ eztendeótvÿl foguan in specie zettek raÿtok. Azonkeppen mehbeoll, barran es kechkefÿyakbolÿs in specie tÿzedett adnak. Irtas feóldeókrvÿl itten sem keóbleótt,⁶³ sem penztt nem adnak az vrnak, de azertt dezmann mÿntt az hell feóldekrvÿl⁶⁴ a' zerÿntt adnak rula. Es a' zentt egÿhaz epeolettÿre mÿnden hold feóldrvÿl d. 4. Item, mÿndenfele zolgalatott mostan praestálnak az haborusagh vlta, de annakeleotte robottÿokertt varassull eztendeónkentt f. 40 fÿzette nek. Insuper kazalaskortt varassull⁶⁵ tartoztanak keÿt heten kazalnÿ es arataskortt 25 kepett aratnÿ. Azonkÿueoll az chepeltt gabonatt az kÿlseo maÿorboll ide be az varban hordanÿ. Item, itt szeoleo hegÿek nÿnchen, de azertt az vrnak eó nagÿsaganak tartoztanak bortt arulnÿ egÿ summaba tinas 40. De immar mostan mÿnd az dezma, zolgalattÿok es bor arulassok dolgaboll az haborusagh vlta kÿ vettek tÿztarto vraÿm, holott idueozvÿltt vrunktoll leuelekÿs vagÿon vegezessekreóll. Keónÿeóreógnak azzonÿomnak eó nagÿsaganak zegenÿek, hogÿ idueózvÿltt vrunk eó nagÿsagauall valo vegezessekben ez utannÿs tartana megh eó nagÿsaga eókett. Item, itt ez hatarban mÿnden feleóll bÿsegessen vagÿon erdeÿek, kÿreóll tÿwre valo azzu es epeólettÿre valo nÿers faboll zabadon elnek, hanem mÿkor a' zeóleo karo chÿnalast megh engedÿk nekÿek, ollÿankor mÿnden ezer zeóleo karotull 10 karaÿczarrall tartoznak. Mÿkoron mak terem, apro marhayokbull huzadott adnak. Ha penÿglen mak nem terem, varassul adnak keóuer artant 2. Auagÿ penzÿvÿl adgÿak megh, az mÿntt az tÿztartouall megh alkudhattnak. Item, itt az vrnak eó nagÿsaganak az varasban vagÿon keÿt kerek molna az Geóngÿós vÿzen, harmadÿk kassa teóreo. Vgÿon ott az malom mellett egy dezka meczeó fÿrezÿs, de az mostan puzta az haborusagh ulta, melynek puztan letele feoleótte igen karos. Item, az varasson fellÿeóll vagÿon az vrnak eó nagÿsaganak egÿ dezka meczeó fÿrezze, ez ep mÿnden zerzamauall. Item, ezen varasban vagÿon Lakÿch Juranak egÿ kerek molna Longh Faÿyttlÿ hazan fellÿeóll, kÿreóll annuatim adnak azzonÿomnak eó nagÿsaganak cr. 20. Item, vgÿan ezen varasban Olbrecht Gyerygnekÿs vagÿon Bolÿgh Hanz hazan fellÿeóll egÿ kerek molna, kÿreóll fÿwzett censust eztendeónkentt d. 60. Item Bolÿgh Mÿhallnak es Fraÿntt Vrbannak vagÿon az varasson fellÿeóll egÿ dezka meczeó fÿrezzek, kÿreóll annuatim fÿwzett censust d. 80. Insuper dezkatÿs adnak, az mÿntt az tÿztarto megh zerzeodhetÿk velek ertekek zerÿntt.⁶⁶ Item, az reghÿ calastrom mellett fell zelreóll vadnak valamÿ istalok, melyben azzonÿom eó nagÿsaga eókreÿtt tartottak, de immar az haborusagh vlta mÿnden ez varhoz valo maÿorsagott ott tarttnak. Item, az var alatt volt az hegÿ odalban egÿ maÿor haz, mellÿ meegh az haborusagh eleótt ell eghett volt. Item, itt az vaar eleótt vam vagÿon, mellÿett az vÿcze porkolab exigall maga zamara. Mÿnden zeker terehteóll, zenatoll es fatoll cr. 1. Lotull egÿ garast, d. 4. Eókeórtvÿl auagÿ tehenteóll d. 2. Mÿnden veegh vazontull V. 2. Vaÿtoll mÿnden vandoltull V. 2. Tÿz apro bÿrteóll V. 2. Eóregh

⁶³ Kóbszámra mért termést.

⁶⁴ A helyekhez (sessiókhoz) tartozó földek.

⁶⁵ Városul. (Az egész mezőváros — Léka — együttesen fizetett adója.)

⁶⁶ Erejük, tehetségük szerint.

zamas búrteóll⁶⁷ V. 1. Apro seortes marhatoll cr. 1. Ihtoll⁶⁸ auagy kechketeóll V. 1. Mýnden keóbeóll gabonatull V. 2. Mýnden cheóbeór bortull V. 2. Item, az reghý halas toban vagyon kapoztas es repas kertek. Farkas Benedek haza vegebenys nap kelótt feleóll vagyon egy gywmeólcheós kertt, mýnd gywmeólch azalo hazzall edgyetemben. Az var alattys vagyon egy vetemenyes kertt. Item, az Varga Rýeppell haza vegeben az vduarbýrak istaloýa mellett vagyon az varhoz egy gywmeólcheós kertt. Item, itt az vrnak eó nagýsaganak zanto es irtas rett feóldeý vannak negý helben, circiter iugera. Retekýs vagyon ott helben, circiter falcastra⁶⁹. Az vaar alattys fell zelreóll vagyon egy fývelleó⁷⁰ rett kertt. Item, Bonnýa fele az keózeógy es kereslagý vtt mellett volt egy maýorýa azzonyomnak eó nagýsaganak, mellý az haboru ideóben ell egett es mostanys puzta. Ibidem, azon maýornall eó nagýsaganak vamýa volt, mellýett imýllýen rend zerýntt exigaltanak : mýnden zeker terehteóll, akar fa, akar zena legýen, cr. 1. Mýnden cheóbeór borthull V. 2. Týz apro búrteóll V. 2. Eóregh zaam búrteóll V. 1. Mýnden keóbeóll buzatoll es zabtoll V. 2. Mýnden vegh vazontull es vandoll vaytoll V. 2. Mýnden paar eókeórtwll d. 4. Tehenteóll mýndenteóll d. 1. Juhtoll auagy kechketeoll mýndenteoll V. 1. Lotull, kýtt vasarra vyznek, d. 4. Mýnden zeker saýttoll d. 4. Mýnden zeker ladatoll, hordotull, zýtatoll, rostatoll es egýeb ezfele arrutoll d. 4. Mýnden massa vastull d. 1. Mýnden zaz gyapýütoll⁷¹ d. 4. Apro seortes marhatoll cr. 1. Ibidem, ezen maýor haz ellenebe vagyon all zelreóll zanto feóld irtas iugera circiter.⁷² Item, az varhoz vannak az erdeón pýztrangos patakok, kýhez az erdeó eórzeó es drabontok vgyýznak, de ez egýnýhan eztendeóben az keózeóghý nemetek igen megh halaztak es ell puztetottak.

Hamoryak alias also fýrezýek

Ezen leukaý birosaghoz ualok.⁷³

Jezttlý Michell es Fayttlý, sessio quartalis 1. Vagyon louok 2, tehenek 1. Zolgalnak | Jezttlý Gíórýgh hele, sessio quartalis 1. Vagyon eókre 3, tehene 1. Zolgall | Jezlý Christoff hele, sessio quartalis 1. Vagyon eókre 2, tehene 1. Zolgall | HacZ Gierýgh hele, sessio quartalis 1. Vagyon eókre 2, tehene 1. Zolgall | Jokez Mattlý seller haza 1. Vagyon eókre 2, tehene 1. Mýntt seller zolgall | Proatt Joklý seller hele 1. Semmý marhája, ezýs sellerwll zolgall.

Itt mýnden fertall helhez vagyon zanto feóld iugerorum 2. Retekýs vagyon kétt kaza allýa. Irtas feóldeok es retek beóuen vagyon.

Summa quartarum servientium 4, inquilini servientes 2. Probatum.

Census et proventus annuales. Vagyon ezen hamoryaknak az pýztrangos patak vyzen egy kýs molnochkayok es egy dezka meczeo fýrezek, kýreoll annuatim adnak d. 80. Insuper dezkatýs attanak, az mýntt az týztartouall vegez-

⁶⁷ „Számos bór” : „számos állat” — főként marha, ló — bőre, azaz teljes értékű, felnótt jószágé, amelyről a pásztornak el kellett számolnia.

⁶⁸ Juhtól.

⁶⁹ A szám mindkét helyén hiányzik.

⁷⁰ Fűvellő.

⁷¹ Valószínűleg 100 db juh gyapjától.

⁷² A szám hiányzik.

⁷³ A hámosiaknak nem volt külön bírójuk, hanem a mezővárosi bíró hatósága alá tartoztak.

hettenek, ertekek zerýntt, de ez fíwrez mostan puztan all. Item, vadnak irtas eóreók retékýs, kýkreóll annuatim az reóty býro kezében adnak censust, avenae cubulum $\frac{1}{2}$. Mýnden fele eózy es tauazy gabona vetessekbeóll, azonkeppen meh, baran es kechkefýakboll in specie dezmat adnak. Irtas feoldeokrýll valo penztt, vgýmjnt d. 4 mýnden hold feoldrýll, vagý vetý be vagý sem, az zentt egyházhoz⁷⁴ fíwzetýk. Apro marhayókboll, mýkor az mak terem, huzadall tartoznak. Item, mýertthogý mostan igen megh nyomorottanak, mýnden heten egy egy napott tartoznak zolgalny.

Longyek

In eodem iudicatu Leukayensi et dicto comitatu Casfriterrei.

Ad relationem eorundem iudicis et iuratorum sub iuramento.

Nap kelett felóll all zelrýll ell kezduen. Smýtth Merit seller haza 1. Mezeó puzta, az haborusagban egett ell | Kren Paýll hele, sessio quartalis 1. Ezýs puzta, mýertthogý ell egett, senký nem epýll rea | Artt Peter hele, sessio quartalis 1. Ezýs az haborusagban egett ell | Kren Jerýgh hele, sessio quartalis 1. Ezýs akkor egett ell | Ossenprenner Bendlý hele, sessio quartalis 1. Ezýs akkoron egett ell | Stodler Jerigh hele, sessio quartalis 1. Ezýs akkor egett ell | Herold Peter hele, sessio quartalis 1. Ezýs megh egett az haborusagban | Tonner Ambrus hele, sessio quartalis 1. Ezýs akkoron egett ell | Kauffmon Toma hele, sessio quartalis 1. Ezýs akkoron egett ell | Dragzler Toma hele, sessio quartalis 1. Ezýs akkoron egett ell | Kauffmon Jellýgh hele, sessio quartalis 1. Ezýs ell egett volt, de immar epýlný kezdett | Kauffmon Christoff hele, sessio quartalis 1. Ezýs az haborusagban egett ell | Kunter Ambrus hele, sessio quartalis 1. Ezýs akkoron egett ell | Pecz Hanz hele, sessio quartalis 1. Akkor egett ell ezýs | Sleglý Andedlý hele, sessio quartalis 1. Akkoron egett ell ezýs | Holstetter Joklý hele, sessio quartalis 1. Ezýs akkor egett ell | Ozter Paýll hele, sessio quartalis 1. Akkoron egett ezýs ell | Sleglý Mattlý hele, sessio quartalis 1. Ezýs az haborusagban egett ell | Andreae Jarman hele, sessio quartalis 1. Akkoron egett ezýs ell | Pecz Thoma hele, sessio quartalis 1. Ezýs akkoron egett ell, de immar epýlný kezdett | Tondlý Mýchell seller haza 1. Ez akkoron nem egett ell, most Assenpronner Medlý lakýk benne.

Summa sessionum integrarum sessiones $4\frac{3}{4}$, inquilini 2. Probatum.

Ezek az haborusagban mýnd ell eghtenek zegenýek, es eó magok keózeólýs sokan megh holtak, sokan rabsagraýs výttenek, az mý keuessen megh marattnak es vgýan volnanakýs benne, megh semmýt nem epýltenek, oka az, hogý morhayók sýnchen, ha kýnek marhaya vagýonýs, nem tudgyák mý vegre epeollýenek, mert sem zabadsagok, sem leuelek nýnchen senkýteóll az epýlletre.⁷⁵

De censu annuali et laboribus universis. Azon rend tartassok es zokassok vagýon, mýnt az leukayáknak. Az eózett es var eles penztýs edgyeott adgyák megh az leukayákkall.

⁷⁴ Ezt a jövedelmet valószínűleg a földesúr adta át a helyi egyháznak.

⁷⁵ Utalás az újonnan építkezők privilégiumaira, amelyek szolgáltatás-mentességet biztosítottak.

Zen eghetőék

Azon leukáý býrosagh ala valok, es azon býro s eskwíttek az myntt referaltak.

Az delso renden nap kelett felóll.⁷⁶ Hanz Orttner es Rueb Grabner hele, sessio quartalis 1. Vagyön eokreok 2, tehenek 2. Zolgalnak | Prachner Pawll seller haza 1. Vagyön tehene 1. Myntt seller zolgall | Khepell Andre seller haza 1. Semmy marhaya, myntt seller zolgall | Mattes Radlyhueber seller haza 1. Vagyön tehene 1. Myntt seller zolgall | Rieppel Suezter, Rozner Bendly hele, sessio quartalis 1. Vagyön tehene 1. Gyalogh zolgalnak | Mattez Layttner hele, sessio quartalis 1. Vagyön tehene 1. Gyalogh zolgall | Mattly Ottnold hele, sessio quartalis 1. Semmy marhaya, gyalogh zolgall | Knabell Peter es Jokly hele, sessio quartalis 1. Vagyön tehenek 2. Gyalogh zolgalnak | Tonner Hanzly seller haza 1. Vagyön tehene 1. Myntt seller, vgy zolgall | Belttly Jokly, sessio quartalis 1. Vagyön loua 1, tehene 1. Zolgall | Knabell Nyklyn hele, sessio quartalis 1. Vagyön loua 1, zolgall.

Az also faluchkaban.⁷⁷ Artt Nykly es Krwegh Mychell, sessio quartalis 1. Vagyön eokre 2, tehenek 1. Zolgalnak | Hanzly Pawll hele, sessio quartalis 1. Vagyön eokre 2, tehene 1. Zolgall | Khollmaster Andrac hele, sessio quartalis 1. Vagyön eokre 2, tehene 1. Zolgall | Steffel Kholler, Rjepell Tanyzly, sessio quartalis 1. Vagyön louak 1, tehene 1. Zolgalnak | Merty Tempelhoffer hele, sessio quartalis 1. Semmy marhaya, gyalogh zolgall | Erhard Khollmazter seller haza 1. Vagyön eokre 2, loua 2.

Summa integrarum sessionum et servientium, sessiones 3, inquilini 5. Probatum.

Census et proventus annuales. Ezeknek mynden egez helekhez vagyön zanto feöld iugera 20, mellyett magok irtottak ky erdeóbwl. Retek egy zall synchen. Mynden fele eözy es tauazy gabonayokboll, azonkeppen mehböll es kechke fyakboll tyzedett adnak. Azonkeppen, mykor maak⁷⁸ terem, apro marhayokbolys huzadott adnak. Item, eleyn, vgy myntt az haborussagnak eleötte, vegezessek volt idueözwltt vrunkkal eó nagysagauall robottyok feleöll, kyertt fwzettek altallyaban kez penztt f. 50. De mostan immaron azt ell hagyan, myndennell zolgaltattyak eöket. Item, ezen falu hataraban vagyön valamý vyz folyasson Pongoracz Oanneternek egy kerék molna, mely meegh az haborussagh eleött egett volt ell. Mykoron epp volt, valamý hozza valo rettell edgyetemben adott rola censust eztendeonkentt d. 40.

Anno 1608. 16. die Martii

Latorffalu

Az myntt az mostany býro Myll Mychell, Andreae Predly es Sermon Jokly s Puer Pall eskwíttek az eó hwteók zerýntt az my interrogationkra referaltak.

All zelrwll ualo renden nap kelett felóll ell kezduen. Perger Andreae hele, sessio quartalis 1. Vagyön eokre 2, tehene 1. Zolgall | Styffter Toma hele,

⁷⁶ A késöbbi Felső-Kohlstätten, Felsőszénégető.

⁷⁷ A késöbbi Alsó-Kohlstätten, Alsószénégető.

⁷⁸ Makk.

sessio quartalis 1. Haz vagyon rajta, de puzta | Czedy Gierých hele, sessio quartalis 1. Semmý fele marháya nýnchen. Gýalogh zolgall | Pacz Mýchell hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gýalogh zolgall | Sleglý Amburus hele, sessio quartalis 1. Semmý marháya nýnchen, gýalogh zolgall | Kager Greger hele, sessio quartalis 1. Most az býro lakýk benne, de vyzza megýen Peorgeólenben az maga hazaban, ký kelettre⁷⁹ | Sleglý Merth hele, sessio quartalis 1. Haz vagyon rajta, de puztan all.

Fell zelrýll ualo renden nap enezett felóll. Sleglý Hanz hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gýalogh zolgall | Pad Steffel hele, sessio quartalis 1. Haz vagyon rajta, de puztan all | Puer Pawll hele, sessio quartalis 1. Ez sendell⁸⁰ chýnalassall zolgall, ad eztendeýgh 12 ezer sendelt | Sleglý Toma hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gýalogh zolgall | Kren Thoma hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gýalogh zolgall | Pýrger Sýmon hele, sessio quartalis 1. Haz vagyon rajta, de puztan all.

Sellerek. Sleglý Merth seller hele 1. Vagyon tehene 1. Mýntt seller zolgall | Prýkkell Toma seller hele 1. Haz rajta, de puztan all | Puer Peter seller haza 1. Vagyon tehene 1. Sellerýll zolgall | Sleyffer Kholman seller haza 1. Vagyon tehene 1. Sellerýll zolgall | Suezter Steffel seller haza 1. Semmý marháya nýnchen.

Zallmosdarff

Azon býrosagh alatt es azon býro s eskýttek relatioia zerýntt. Stýffter Bazttlý hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 2. Gýalogh zolgall | Puer Christoff hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 2. Gýalogh zolgall | Slayffer Kholman hele, sessio quartalis 1. Mezeo puzta, senký nem býrya | Stýffter Thoma hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gýalogh zolgall | Kogar Merth hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gýalogh zolgall | Serman Joklý hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gýalogh zolgall | Stiffter Toma hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gýalogh zolgall es bognarsagualýs | Sleglý Christoff hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gýalogh zolgall | Stýffter Bazttlý seller haza 1. Haz rajta, de puztan all | Stýffter Christoff seller haza 1. Haz vagyon ezennýs, de puztan all, mýnd felesegesteoll ell výttek az teóreókók az gazdayatt.

Gotthard

Sub eodem iudicatu. Secundum relationem iudicis et iuratorum praescriptorum. Prayer Andrae hele, sessio quartalis 1. Az haborusagban egett ell es mostýs puzta | Zlezýnger Andrae hele, sessio quartalis 1. Az haborusagban egett ezýs ell | Kogor Kelemen hele, sessio quartalis 1. Ezýs akkoron egett ell | Kogor Joklý hele, sessio quartalis 1. Akkoron egett ezýs ell | Pocz Vell hele, sessio quartalis 1. Az haborusagban egett ell ezýs | Býndýs Hýezlý hele, sessio quartalis 1. Ell egett akkoron ezýs | Puer Mattez hele, sessio quartalis 1.

⁷⁹ Eszerint a szomszéd falunak átmenetileg Latorfalura költözött lakóját tették bírónak.

⁸⁰ Zsindely.

Ezys ell egett volt, de immar epeolny kezdett | Sermon Jokly hele, sessio quartalis 1. Ezys az haborusagban egett ell | Kogor Mychell hele, sessio quartalis 1. Ell egett ezys azon haborusagban | Stifter Kholman hele, sessio quartalis 1. Ezys ell egett azon haborusagban | Sermon Bazttly hele, sessio quartalis 1. Ezys ell egett volt akkor, de immar kezdet epwlny | Predly Andrae es Koh Gerlygh hele, sessio quartalis 1. Az edgyknek vagyon eokre 2, tehene 1. Zolgalnak | Khoger Pongracz hele, sessio quartalis 1. Vagyon cokre 2, loua 1, tehene 1. Zolgall | Kelemen Hanzly hele, sessio quartalis 1. Semmy marhaja nynchen, gyalogh zolgall | Steffell Pakhueber hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Zolgall gyalogh | Sermon Bazttly seller haza 1. Az haborusagban egett ell | Sermon Jerlygh seller haza 1. Ezys akkoron egett ell.

In praescriptis tribus possessionibus sub uno iudicatu existentibus summa integrarum sessionum et servientium, sessiones $4\frac{3}{4}$, desertarum et non servientium, sessiones 4, inquilini servientes 4, inquilini deserti et non servientes 5, iudicis sessio $\frac{1}{4}$. Probatum.

Census et alii proventus annuales. Itt mynden egez helhez, az az negy quartahoz vagyon szanto feold iugera 24. Retekys vagyon negy kaza allya. Karachonban myndnyayan velalull adnak eozett 1. Vaar eles penztys adnak keozeonsegessen f. 5. Beoyttre keluen, mynden egez heles ad heryngett 4, maak olayttys adnak pjnttet 1. Item, Szent Georgy napban mynden egez heles add d. 40, Szent Myhall napbanys adnak annytt, d. 40, ludatt 4, tykott 8, vayatt quartalia 4, turott nem adnak, a' sellerek sem fwezettnek ez fele adozasban semmytys. Item, az mykor az vr eo nagysaga varayban menyegzeok zolgaltatnakys, tyztesseseges ayandekott tartoznak adny. Item, mynden egez heles ad hell ado buzatt cubulum 1, rosoty cubulos 2. Szent Iuan napbanys mynden egez heles ad palantatt 400 zalatt, melljett eo magok tartoznak ell wltetnyis az vr eo nagysaga kerteben. Item, myndenfele eozy es tauazy gabona vetessekbeoll, azonkeppen meh, baran es kechkefyakbolys in specie dez matt adnak az vrnak eo nagysaganak. Irtas es puzta hell feoldekreolys in specie dez matt es mynden hold irtas feoldrwl, vagy vetyk be, vagy nem, eztendeonkentt adnak d. 4. Item, szeoleo hegyc itt nynchen, mynd azaltall az vrnak eo nagysaganak bor arultatassall tartoznak, ut in Peorgeolem. Item, mynden fele zolgalatott es robotolast subealnak, myntt az teob falukon. Item, erdeyc mynden feleoll bwsegessen vagyon es myndenkeppen faboll es makkos erdeorwly azonkeppen elnek, myntt az leukaayak es longyekyak. Item, az leukaay majornall valo vamon mynden zeker faatoll adnak cr. 2. Item, ezen gotthardy hatarban az Geongyeos vzyen vagyon Sermon Jerlygnek kett kerck molna, az harmadik kassa teoreo, kyreoll annuatim ad censust d. 80. Item, ezen hatarban Pecz Tomanakys vagyon az Geongyeos vzyen kett kerck molna, az harmadyk kassa teoreo, kyreoll annuatim ad censust f. 1 d. 60. Insuper mynd ez kett malombely molnar tartozyk mestersegeuell zolgalny az varhoz, mykor az zwksegh kyuannya.⁸¹ Item, ezen gotthardy hatarban vagyon Slegly Leoryncznek egy kazaallya rete, kyreoll eztendeonkentt adott censust d. 5. De az megh haluan, most senky sem byrya. Ibidem, azon hatarban volt bonniay Slegly Ryeppelnek egy eoreok rete falcastra 4, kyreoll eztendeonkentt fzyetett censust d. 20. De ezys megh holt es azulta senky nem byrta.

⁸¹ A molnarak ilyen alkalmi munkaja rendszerint epulet- vagy szerkezetjavitas volt.

Anno et die in praescriptis

Peörgölem

In comitatu Castriferrei.

Az' mýntt az mostaný býro Früestuk Bazttlý, Mýll Fayttlý, Bogner Vrbán es Larnzak Peter eskótttek az eó h́wteók zerýntt az mý interrogationkra referaltak.

Nap kelett felóll fell zelŕwll ell kezduen. Czettlý Gierýgh hele, sessio quartalis 1. Az haborusagban egett volt ell, de immar eṕwlný kezdett | Kren Vrbán hele, sessio quartalis 1. Vagýon tehene 1. Ezýs el egett volt, de immar eṕwll | Khummer Phýlep hele, sessio quartalis 1. Ezýs el egett volt, de immar eṕwlný kezdett | Fruestuk Markz hele, sessio quartalis 1. Ezýs ell egett volt, meegh nem eṕwll | Fruestuk Bazttlý hele, sessio quartalis 1. Vagýon loua 1, tehene 1. Ezýs kezdett eṕwlný, mostaný býro | Sleglý Joklý seller hele 1. Ezýs ell egett volt akkoron | Grazýnger Bazttlý hele, sessio quartalis 1. Vagýon loua 1, tehene 1. Ezýs ell egett, es epeólýs | Lorber Tondlý hele, seller 1. Ezýs mýnd ell egett az haborusagban | Fruestuk Christoff hele, sessio quartalis 1. Vagýon eókre 2, tehene 1. Ezýs ell egett volt | Prun Peter hele, sessio quartalis 1. Vagýon tehene 1. Ezýs az haborusagban egett ell | Sleglý Peter hele, sessio quartalis 1. Vagýon tehene 1, eókre 2. Ezýs ell egett | Býllffing Jeregh hele, sessio quartalis 1. Combusta. Vagýon eókre 2, tehene 1. Eṕwlný kezdett | Griendlý Pongracz hele, seller 1. Vagýon eókre 2, tehene 1, ezýs ell egett volt | Kren Miertt hele, sessio quartalis 1. Ezýs az haborusagban egett volt ell | Býllffingh Bazttlý hele, sessio quartalis 1. Combusta. Vagýon eókre 2, tehene 1. Ez eṕwlný kezdett | Leóbell Mattez hele, sessio quartalis 1. Az haborusagban egett ezýs ell | Mýll Fayttlý hele, sessio quartalis 1. Combusta. Vagýon tehene 1. Eṕwlný kezdett | Snaýder Christoff hele, sessio quartalis 1. Ezýs az haborusagban egett volt ell | Snaýder Thoma hele, sessio quartalis 1. Ezýs akkoron egett ell | Leóýbell Thoma hele, sessio quartalis 1. Vagýon tehene 1. Ezýs akkoron egett ell | Stadler Thoma hele, sessio quartalis 1. Combusta. Vagýon eókre 2, tehene 1. Eṕwlný kezdett | Sraýner Jerýgh hele, sessio quartalis 1. Ezýs ell egett volt, immar eṕwlný kezdett | Mýll Mýkhell hele, sessio quartalis 1. Ezýs az haborusagban egett volt ell | Smýtt Bendlý hele, sessio quartalis 1. Ezýs azon haborussagban egett ell | Stýffter Ploz hele, sessio quartalis 1. Combusta. Vagýon tehene 1. Eṕwlný kezdett ez | Czettlý Andreae hele, seller 1. Combusta. Vagýon tehene 1. Eṕwlný kezdett ezýs | Panner Bazttlýne hele, sessio quartalis 1. Combusta. Vagýon tehene 1. Eṕwlný kezdett | Puher Joklý hele, sessio quartalis 1. Combusta. Vagýon tehene 1, eókre 2. Combusta. Eṕwlný kezdett | Loibell Joklý hele, sessio quartalis 1. Combusta. Vagýon tehene 1. Eṕwlný kezdett ezýs | Leoibell Andedlý hele, sessio quartalis 1. Combusta. Vagýon tehene 1. Eṕwlný kezdett ezýs | Kren Jerýgh seller haza 1. Ezýs az haborusagban egett ell | Pacz Christoff seller haza 1. Akkoron egett ezýs ell | Prunn Markz seller haza 1. Akkor egett ezýs ell | Bagnar Vrbán hele, sessio quartalis 1. Combusta. Vagýon tehene 1. Eṕwlný kezdett immar | Fnazlý Paull hele, sessio quartalis 1. Combusta. Vagýon eókre 2. Ezýs eṕwlný kezdett.

Summa integrarum sessionum et combustarum sessiones 7, inquilinorum domus 7. Probatum.

Census et alii proventus annuales. Itt mynden egez helhez, az az mynden negy fertalyhoz vagyon zanto feold iugera 28. Retekys vagyon circiter falcastra 16. Seller helhez sem rett, sem feold nynchen. Karachonban myndnyayan velalull adnak az vrnak eo *nagysaganak* eozett 1. Vaar eles penztt stanpakykkall, lenprunnyakkall es kuklyakkall edgyeott adnak f. 4. Insuper beoyttre keluen mynden egez heles ad heryngett 8. Maak olayttys pynttet 1. Szentt Georgy napban mynden egez heles ad d. 40, Szentt Myhall napbanys add d. 40, ludatt 4, tykott 8, vayatt az eoregh mertekell pynttet 1 es negy turoertt⁸² adnak d. 20. Ez fele adoba a' sellerek semmytt nem adnak. Item, mynden egez heles ad annuatim hell ado buzatt cubulos 2, rosott cubulos 4. Mykor az vr eo *nagysaga* varayban mennyegzeok zolgaltattnak, akkoron tyztesseges ayandekott tartoznak adny. Item, mynden egez heles ad Zentt Iuan napban 400 zall palantatt, mellyett eo magok tartoznak ell wltettny az vr eo *nagysaga* kerteben. Item, mynden eozy es tauazy gabona vetessekbeoll, azonkeppen meh, barran es kechke fyakboll in specie dez matt tartoznak adny. Irtas es puzta hell feoldekrwlys in specie dez matt adnak. Es mynden hold irtas feoldeokrwll adnak a' zentt egyhazhoz d. 2, vagy vetyk be, vagy sem. Item, itt szeoleo hegyc nynchen, mynd azaltall az vr eo *nagysaga* zamara Karachontull fogua Zentt Myhall napgyh tartoznak haz rendyben⁸³ bortt arulny. Item, myndenfele zolgalatott es robotott a' zeryntt subealnak, myntt az teob falubelyek. Item, ezen hatarban erdeyek myndenfeoll bwssegessen vagyon, mellyell azonkeppen elnek, myntt az leukayak es longyekyak. Az makkos erdeok dolgabanys azon rendtartassok vagyon, myntt az teobbknek. Item, ezen hatarban az vrnak eo *nagysaganak* Kereslagh fele az veoreos vtt-nall⁸⁴ zanto feoldey vannak. Ezen hatarban az vrnak eo *nagysaganak* egy eoregh reteys vagyon, circiter falcastra 150. Item, itt az vrnak eo *nagysaganak* vamyajs vagyon, mellyett az byro zed es ad rola eztendeeygh arendatt f. 4. Mertt igen szegen vam. Item, vgyan ezen hatarban az Gyeongeos vyzen Serman Hanzlynak egy molna volt, de ell egett, ket kereken. Kyreoll, mygh eppen volt, attanak censust annuatim f. 2. Insuper, mykor a' zwksegh ky-uannya, az varhoz tartozyk mestersegeuell zolgalny.

Stoanpak

Azon peorgoleny byrosagh alatt, az fellioill megh irtt byro es eskwttek relatioya zeryntt.

Folnhoffer Hanz hele, sessio quartalis 1. Az haborusagkott egett volt ell. Epwl immar | Fruestuk Christoff hele, sessio quartalis 1. Ezys azon haborusagkott egett ell | Larenzak Peter hele, sessio quartalis 1. Combusta. Vagyon tehene 1. Ezys epwlny kezdett rea | Lehner Jokly hele, sessio quartalis 1. Semmy marhaya nynchen, gyalogh zolgall | Slegly Folttly hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gyalogh zolgall. Ezen haza alatt vagyon egy kerck molnays, kyreoll annuatim fwzett az vrnak eo *nagysaganak* censust f. 2.

⁸² Valoszinuleg borbe gyurt, kemeny turo, amelyet ily darabszam lehetett szamon tartani.

⁸³ Azaz: a kocsmaltatas kotelessége „a hazak rendjeben” szallt egyik csaladról a másikra.

⁸⁴ Talan valamilyen koves ut, voros színú, pl. bazalt-, granitkövekkel.

Lenprun

Azon býrosagh allja,⁸⁵ es azon býro s eskwttek reatioiok zerýntt.

Beber Hanz hele, sessio quartalis 1. Vagyon eókre 2, loua 1, tehene 1. Zolgall | Lóryncz Badinger hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gyalogh zolgall | Grozzýnger Mertt hele, sessio quartalis 1. Semmý marhaja nýnchen, gyalogh zolgall | Týboltt Asbolt hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gyalogh zolgall.

Summa integrarum sessionum et servientium sessiones $1\frac{1}{2}$, combustorum sessio $\frac{3}{4}$.

Census et alii proventus annuales. Itt mýnden quartahoz kýhez egý hold feóld s kýhez mas feáll s ketteó vagyon. Nemellýhez nýnchen, chak kapaja vtan vet⁸⁶ valamý keuessett. Retekýs vagyon, mýnden fertalhoz kétt kaza-allja. Farsangban beoyttre keluen mýnden negý quarta add herýngett 4. Maak olayttýs pinttet 1. Szentt Geórgý napban mýnden egez heles add d. 40, Szentt Mýhall napbanýs adnak d. 40, týkott 8, az eóregh mertekkell vajatt quartalia 4. Mýkor az vr eó nagýsaga varaýban menýegzeok zolgaltattnak, týztesseseges aýandekott tartoznak adný. Item, mýnden egez heles, az az negý quarta add hell ado buzatt cubulum 1, rosott cubulos 2. Mýnden eózy es tauazý gabona vetessekbóll, azonkeppen meh, barany es kechke fyakboll in specie dez matt adnak. Item, Szentt Iuan napban mýnden negý quarta ad 400 zall palantott, kýtt eó magok tartoznak el ýltettný az vr eó nagýsaga kerteben. Irtas es puzta hell feoldekreolýs in specie dez matt adnak es mýnden irtas hold feóldrýll d. 2 adnak az peóргеólenj zentt egýhazhoz, vagý vetýk be, vagý sem. Item, bor arultatasboll azon rend tartassok vagyon, azonkeppen zolgalattýokbolýs, mýntt az peóргеólenjeknek. Item, faezo es makkos erdeýekreolýs a' zerýntt elnek, mýntt az peóргеólenýek es leukajak. Item, Frustuk Chrjstoffnak vagyon ezen hatarban egý kýs retechkeýe, melynek censussa d. 10. Eztt a' zentt egýhazhoz fýzety.

Kukly

Azon pórgólený býrosagh alatt.

Fýerst Mýchell hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gyalogh zolgall | Knor Steffell hele, sessio quartalis 1. Az haborusagban egett ell | Hodbunger Hanzly hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gyalogh zolgall | Toma Hayzenperger hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gyalogh zolgall.

Summa integrarum sessionum et servientium sessio $\frac{3}{4}$, combusta sessio $\frac{1}{4}$. Probatum.

Ezeknek mýnden fertalý helhez vagyon egý hold feóldéok. Erdeýek elegendeó vagyon, kýken mýkor mak terem, apro marhayokboll týzedett adnak.

⁸⁵ Ugyanazon bíróság alá tartozik.

⁸⁶ Helyesen : vet. Ezek a gazdák — mivel nem volt elegendő nagyságú szántójuk — kevés földjükön csak kapásművelést folytattak.

Anno 1608. 17. die Martii

Reótt

In comitatu Castriferrei.

Az myntt az mastany býro Fýnk Jerýgh, Erhartt Florýan, Mýchell Sadn es Stompff Toma eskwtték az eo hwteók zerýntt az my interrogationkra referaltak.

Nap kelettrwll ualo renden fell zelrwll. Roka Mýhall seller hele 1. Haz vagyon rayta, de puztan all | Mezaros Jakab hazachkaýa 1. Ez az velall feolden volt, ⁸⁷ mostan ezýs puzta | Stompff Mattly hele, sessio quartalis 1. Haz vagyon rayta, de ezýs most puztan all | Stomff Balas hele, sessio quartalis 1. Mezeo puzta, senky nem býrya | Bolýgh Ferencz hele, sessio quartalis 1. Vagyon eókre 2, tehene 1. Zolgall | Praýniger Kholman hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gyalogh zolgall | Erhard Florýan hele, sessio quartalis 1/2. Vagyon tehene 1. Gyalogh zolgall | Saden Benedek hele, sessio quartalis 1. Vagyon haz rayta, de puztan all | Holzer Mýchell hele, sessio quartalis 1. Mezeo puzta, senky nem býrya | Mýll Hanz hele, sessio quartalis 1. Mezeo puzta ezýs, senky nem býrya | Vnger Andras hele, sessio quartalis 1. Az veý Raýter Toma vagyon benne, de semmy marhaýa nýnchen, lakouull lakýk benne | Rieply Mýchell hele, sessio quartalis 1/2. Semmy marhaýa nýnchen, gyalogh zolgall.

Nap enczettrwll ualo renden all zelrwll. Stomff Michell seller haza 1. Vagyon haz rayta, de puztan all | Merkacz Christoff hazachkaýa 1. Az velall feolden vagyon, igen zegen ven ember nyomorkodyk benne lakouull | Stomff Toma seller hele 1. Vagyon eókre 2. Vynczelerseguell zolgall | Jezttly Andreae seller hele 1. Vagyon tehene 1. Myntt seller, vgý zolgall | Faýffer Mattly hele, sessio quartalis 1. Mezeo puzta, senky nem býrya | Czýmmermon Thoma hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gyalogh zolgall | Ruettzmon Jerigh hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gyalogh zolgall | Masler Thoma hele, sessio quartalis 1. Vagyon eókre 2. Szolgall | Holzer Christoff hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1, eokre 2. Szolgall | Polya Jokly hele, sessio quartalis 1. Mynden hazak eozue romlottak rayta es puzta | Stomff Jerýgh hele, sessio quartalis 1. Ezennys mynden hazak eozue romlottanak es puztak | Longh Christoff hele, sessio quartalis 1. Ezýs puzta, mynden hazak eozue romlottanak rayta | Fýnk Jerýgh hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Mostan býro.

Rennek

Azon megh irtt býrosagh allya, es ugian azon býro s eskwtték relatíoya zerýntt.

Nap kelett feloll ualo renden all zelrwll. Saden Christoff hele, sessio quartalis 1. Mezeo puzta, senky nem býrya | Koller Jerigh hele, sessio quartalis 1. Haz vagyon rayta, de puztan all | Nagell Mýhall hele, sessio quartalis 1. Ezennys haz vagyon, de puztan all | Lólkós Lazlo hele, sessio quartalis 1. Ebben egy zegen ember lakýk lakouull | Pelcz Jerigyn hele, sessio quartalis 1. Ebbenys egy zegen santa eozuegy azzon lakýk lakouull | Horuatt

⁸⁷ Mészáros a község közös földjén építette házát.

Kelemen hele, sessio quartalis 1. Mezeo puzta, senkÿ nem bÿrÿa | Horuatt Marko hele, sessio quartalis 1. Vagÿon eókre 2, tehene 1. Zolgall.

Feóll zelrÿll ualo renden nap enezettrÿll. Haz Paÿll seller haza 1. Vagÿon eókre 2. Szolgall mÿntt seller | Kochÿs Christoff seller haza 1. Vagÿon eókre 4. Ezÿs sellerÿll zolgall | Laydly Stÿndly hele, sessio quartalis 1. Semmÿ marhaÿa nÿnchen, gÿalogh zolgall | Kaberhell Jerÿgh hele, sessio quartalis 1. Vagÿon eókre 4, tehene 1. Zolgall | Moÿdly Fayttne hele, sessio quartalis 1. Haz vagÿon rajta, de puztan all | Prikler Thoma hele, sessio quartalis 1. Semmÿ marhaÿa nÿnchen, gÿalogh zolgall | Pffajffer Mattly hele, sessio quartalis 1. Vagÿon tehene 1. Gÿalogh zolgall | Sadÿn Bendly hele, sessio quartalis 1. Mÿnd eózue romlottak az hazak rajta es puzta | Toma Smÿtt hele, sessio quartalis 1. Egÿ zegen ember lakÿk lakouull benne.

Summa integrarum sessionum et servientium sessiones 3, desertarum et non servientium cum lakonibus sessiones $4\frac{3}{4}$, inquilini servientes 4, inquilini deserti et non servientes 4, iudicis sessio $\frac{1}{4}$. Probatum.

Census et alii proventus annuales. Itt mÿnden egez helhez, az az negÿ fertalhoz vagÿon zanto feoldeók iugera 8. Retekÿs vagÿon, nÿolcz ember kazallÿa. Karachonban mÿnd ez kett falu velanull adnak az vrnak eó nagÿsaganak eozett 1. Var eles penztÿs adnak f. 4. Insuper beóÿttre keluen mÿnden negÿ quarta ad az vrnak eó nagÿsaganak negÿ herÿngett, 4. Es mÿnd ez kett falu ad in granis kender magott, cubulum 1. Szentt Geórgÿ napban mÿnden egez heles ad d. 40. Szentt Mÿhall napbanÿs adnak d. 40. Szentt Iuan napban mÿnden egez heles ad 400 zall palantatt, kÿtt magok ÿltettnekÿs ell az vr eó nagÿsaga kerteben. Item, Szentt Mÿhall napban mÿnden egez heles ad ludatt 4, tÿkott 8, vajatt pÿnttet 1. Hell ado gabonatt, buzatt cubulum 1, rosott cubulos 2. Ez fele adozassokban a' sellerek semmÿtt sem adnak. Mÿkor az vr eó nagÿsaga varaÿban menÿegzeok zolgaltattnak, tÿztesseges aÿandekott tartoznak adnÿ. Item, mÿnden fele eóÿÿ es tauazÿ gabona vetessekbeóll, azonkeppen mehbeoll, barran es kechkefÿakbolÿs in specie dez matt adnak. Irtas feoldeókrÿll itt sem feold keobleott,⁸⁸ sem penzt nem adnak. Item, szolgalttÿokboll eleÿn ezeknekÿs ollÿan rendtartasok volt, mÿntt az teób faluknak, de immar vagÿon het eztendeÿe, hogÿ idueó-zÿltt vrunkall eó nagÿsagauall volt vegezessek, hogÿ egÿeb zolgalttboll zabadosok voltak, hanem azon reóttÿ hegÿen valo vram eó nagÿsaga zeoleÿnek mÿndenfele mÿuett eok vÿttek veghez, ganeoztak es boÿtottakÿs. Jollehett az kÿnek barma volt, tartozott mÿndenfele zantashan⁸⁹ egÿ egÿ hetett zantannÿ. Kazallasban es aratasbanÿs segettseguell voltanak. Mostÿs vgÿan ezen allapatban vannak, chak hogÿ mÿuelhogÿ mostan ell puztoltanak, tÿztarto vram, a' zeoleónek egÿ rezett masokkall kell munkalottattnÿ. Item, itt szeoleó hegÿek vagÿon, kÿreóll az vrnak eó nagÿsaganak hegÿuamatt adnak, dez matt penÿgh az geóry kaptalan zed in specie rola. Az vrnak eó nagÿsaganak hort arulnak a' zeryntt, mÿntt az teob falukon. Item, itt az vrnak eó nagÿsaganak vadnak zeoleÿ, circiter 200 kapa allÿa. Item, itt ez hatarban bÿsegessen vagÿon erdeÿek, kÿkreóll mÿnd tÿzre es mÿnd epeólettre valo faaboll es makkos erdeórvÿÿs hasomlokeppen elnek, mÿntt az leukajak. Item, itt az vrnak vagÿon valamÿ vamÿa, kÿreóll azon ott valo bÿro exi-

⁸⁸ A földkőből: köbölzámra mért (előre meghatározott mennyiségű) gabona, amelyet a földesúrnak szolgáltatnak be.

⁸⁹ Ti. ősziben és tavasziban.

galuan, ad rola eztendeonkentt f. 6. Item, itt ez hatarban az kÿknek eóreók irtas retek vagÿon, mÿnden egÿ ember kaza allÿa rettreóll adnak avenae cubulum $\frac{1}{2}$, mellÿ mÿndenesteóll tezen avenae cubulos 30. Es eztt az reótyÿ býro tartozÿk be zolgaltattnÿ az varhoz. Item, ezen reótyÿ hatarban volt Balas deaknak⁹⁰ kétt kerek molna, mellÿ mostan ell puztoltt. Mÿgh eppen volt az malom, annuatim adott censust rola d. 80.

Anno 1608. 18. die Martii

Kÿhalom

In comitatu Soproniensi.

Az mÿntt mÿnekÿwnk az mostanÿ býro Fuermon Gierigh, Paor Jokly es Adam Nakper eskÿtt polgarok az eó hÿweok zerÿntt az mÿ kerdesÿwnkre referaltak.

Nap kelett felóll ualo zeren feóll zelrÿll kezduen. Hacz Merth hele, sessio quartalis 1. Vagÿon eókre 2, tehene 1. Zolgall | Ibidem, azon haza vduaran egÿ molna, kÿreoll nem ad semmÿ censust | Gaspar Suezter hele, sessio quartalis 1. Vagÿon tehene 1. Gÿalogh zolgall | Jakab Zÿnttler hele, sessio quartalis $\frac{1}{2}$. Semmÿ marhaÿa nÿnchen, gÿalogh zolgall | Ibidem, mellette egÿ puzta sessio quartalis $\frac{1}{2}$ | Moczhalter Jerigh hele, sessio quartalis 1. Vagÿon loua 2, tehene 1. Zolgall | Ratt Jerigh hele, sessio quartalis 1. Vagÿon loua 2. Zolgall | Kopÿa Jarto Sÿmon hele, sessio quartalis 1. Mezeó puzta, senkÿ nem býrÿa feoldeÿtÿs | Hanz Tÿsler hele, sessio quartalis 1. Haz vagÿon raÿta, de puztan all | Feltinger Bazttly hele, sessio quartalis 1. Ezennÿs valamÿ hÿttuan haz vagÿ,⁹¹ kÿ most puzta | Faÿffer Rieppell hele, sessio quartalis 1. Mezeo puzta, de feoldeÿtt Bÿk Balas maradekÿ býrÿak idueozÿlth vrunk jo akarattÿaboll | Haffner Jerÿgh hele, sessio quartalis 1. Haz vagÿon raÿta, de puztan all | Laÿkÿn Faÿttly hele, sessio quartalis 1. Ezÿs mezeo puzta, de feoldeÿtt ennekÿs Bÿk Balas maradekÿ býrÿak | Faÿman Andedly hele, sessio quartalis 1. Semmÿ marhaÿa nÿnchen, gÿalogh zolgall | Jerÿgh Felkell hele, sessio quartalis 1. Vagÿon loua 2, tehene 1. Zolgall | Mÿelle Peter hele, sessio quartalis $\frac{1}{2}$. Vagÿon tehene 1. Gÿalogh zolgall | Ibidem, mellette puzta hell, sessio quartalis $\frac{1}{2}$ | Frÿcz Baÿner hele, sessio quartalis 1. Vagÿon valamÿ hÿttuan haz raÿta, kÿ mostan puzta | Markz Paul hele, sessio quartalis 1. Haz vagÿon raÿta, de puztan all ezÿs | Ztanzÿch Páll hele, sessio quartalis 1. Ez idueozÿlth vrunk eó nagÿsaga jo akarattÿaboll zabadsagban volt, aduan eztendeónkentt f. 4 | Pangertertner Mÿhalne hele, sessio quartalis 1. Semmÿ marhaÿa nÿnchen, gÿalogh zolgall.

Nap enezettrÿll ualo renden all zell-felóll. Feltinger Bazttly hele, sessio quartalis 1. Semmÿ marhaÿa nÿnchen, gÿalogh zolgall | Horuatt Mÿklos hele, sessio quartalis $\frac{1}{2}$. Vagÿon tehene 1. Gÿalogh zolgall | Ibidem, mellette egÿ puzta sessio quartalis $\frac{1}{2}$ | Horuatt Pall hele, sessio quartalis 1. Vagÿon eokre 2, tehene 1. Zolgall | Horuatt Gÿurko hele, sessio quartalis 1. Semmÿ

⁹⁰ Kétségkívíül az alább is említett Bükki Balázs, Sopron – Pozsony megyei birtokoscsalád tagja.

⁹¹ „Vagyon” helyett.

marháya nynchen, gyalogh zolgall | Gombkóttéó Peter hele, sessio quartalis 1. Ez Batthyány vram zolgaýa leuen, idueozwíltt vrunk eó nagýsaga engedelmebeóll zabados⁹² | Nakper Adam hele, sessio quartalis 1. Vagyon loua 2. Zolgall | Markz Peter hele, sessio quartalis 1/2. Semmý marháya nynchen, gyalogh zolgall | Ibidem, mellette egý puzta sessio quartalis 1/2 | Bagner Mýchell hele, sessio quartalis 1/2. Semmý marháya nynchen, gyalogh zolgall | Ibidem, mellette egý puzta sessio quartalis 1/2 | Lólkeós Mýchell hele, sessio quartalis 1. Semmý marháya nynchen, gyalogh zolgall | Krakzner Vrban hele, sessio quartalis 1. Mezeo puzta, senký nem býrya | Paor Joklý hele, sessio quartalis 1. Semmý marháya nynchen, gyalogh zolgall | Tanczos Benedek hele, sessio quartalis 1. Semmý marháya nynchen, gyalogh zolgall | Gyérigh Fuermon hele, sessio quartalis 1. Semmý marháya nynchen, mostan býro | Mýell Gaspar hele, sessio quartalis 1. Haz vagyon raýta, de puztan all mostan | Vnger Hanzlý hele, sessio quartalis 1. Semmý marháya nynchen, gyalogh zolgall | Paor Mýchell hele, sessio quartalis 1. Semmý marháya nynchen, gyalogh zolgall | Laýrer Jerýgh hele, sessio quartalis 1. Semmý marháya nynchen, gyalogh zolgall | Gangell Jillygh hele, sessio quartalis 1/2. Semmý marháya nynchen, gyalogh zolgall | Ibidem, mellette egý puzta sessio quartalis 1/2 | Krakzner Jillygh hele, sessio quartalis 1. Vagyon eókre 2, loua 1, tehene 1. Zolgall | Zaaz Mýhall hele, sessio quartalis 1. Haz vagyon raýta, ký mostan puztan all | Mýlner Rieppel hele, sessio quartalis 1. Vagyon tehene 1. Gyalogh zolgall | Fýkkell Bendlý hele, seller 1. Mezeó puzta | Babých Marko hele, seller 1. Ezýs mezeo puzta | Adner Benedek hele, seller 1. Ez az haborusagban egett ell, de myertthogý most rea kezdett epwlný, harom eztendeygh vagyon zabadsaga | Ganglý Christoff seller haza 1. Haz vagyon raýta, de puztan all | Pader Mattlý seller haza 1. Semmý marháya, myntt seller, vgý zolgall | Hanz Haybell seller haza 1. Semmý marháya nynchen, sellerwíll zolgall.

Summa integrarum sessionum et servientium sessiones $5\frac{3}{4}$, desertarum et non servientium sessiones $3\frac{1}{4}$, inquilini servientes 2, deserti et non servientes 4, libertinorum cum iudice sessio $\frac{3}{4}$. Probatum.

Census et alii proventus annuales. Itt mynden egez helhez, azaz negý fertalhoz vagyon zanto feold iugera 20, retékýs vagyon, falcastra 20. Seller helekhez sem reték, sem feóldeók nynchen. Item, mynden egez helteóll adnak hell ado ludatt 4, týkott 8, vajatt az eoregh mertekkell pýnttet 1, turott 4, de ezertt adnak kez penztt d. 20. Item, Karachonban velalull adnak eozett 1. Mýkor az vr eó nagýsaga varayban menyegzeok zolgaltattnak, týztessesges aýandekott tartoznak adny. Item, beóyttre keluen myndnjayan velalull adnak az vrnak eó nagýsaganak herýngett 100. Faa olayttýs libras⁹³ 2. Item, Szentt Geórgý napban mynden egez heles ad d. 33. V. 1, Szentt Mýhall napbanýs adnak d. 33. V. 1. Szentt Iuan napban mynden egez helteóll adnak 400 zall palantatt. Item, a sellerek myndenýk adoban adnak d. 3. V. 1. Item, mynden fele eozý es tauazý gabona vetessekbeóll, azonkeppen mehbeóll, barranboll es kechkefýakboll in specie dez matt adnak. Irtas es puzta hell feóldekreólys, mýkor myuell be vetýk, in specie dez matt es mynden hold irtas feoldrwl d. 5 adnak, vagý vetýk be, vagý sem. Item, mynden egez

⁹² A szomszéd földesúr, aki Nádasdyék jobbágyát szolgálként magához vette, és aki miatt ez Nádasdytól szabadooságot kapott, Batthyány Ferenc volt.

⁹³ Az olajbogyóból nyert faolajat ételízésítésre használták.

heles ad hell ado buzatt cubulos 4, rosott cubulos 4, avenae cubulos 8. Item, ezen hatarban vannak valamý dýrýb darab retek, kýkreoll Zentt Marton nap tayban, az kýk elýk, tartoznak adny f. 1 d. 50. Item, itt szeóleó hegýek vagýon, kýreóll hegýuamatt es in specie dezmatýs adnak az vrnak eó nagýsaganak. Item, itt valamý zanto feoldeókýs vagýon ollý, kýkreóll vagý vetýk be, vagý nem, annuatim adnak rola boor hegýuamatt, az myntt az hegýuamas regestum tartýa.⁹⁴ Item, itt karachontull fogua Zentt Mýhall napýgh az vrnak eó nagýsaganak bortt arulnak. Item, szolgalttýokboll illýen rendtartassok vagýon, hogý Szentt Iuan naptoll fogua Zentt Mýhall napýgh felebe zolgalnak, Szentt Mýhall naptoll fogua penýgh Szentt Iuan napýgh harmadaboll zolgalnak. Item, itt mynd epwlettre es tówre valo erdeýek bówsegessen vagýon, mellýekreóll azon rend tartassok vagýon, myntt az leukajaknak. Item, itt annak eleótte, mygh epen voltanak, velalull attak az vrnak eó nagýsaganak vaar eles penztt f. 7. De most immaron, myertt-hogý keussen vadnak es ell fogýattkoztanak, adnak f. 4. Item, mykor maak terem, apro marhayokboll huzadott, az výdekýek pedigh týzedett adnak. Mykor maak nem terem, faluoll adnak kett hýzlaltt artantt. Item, itt az faluban mezar zekýs vagýon, kýreoll mynd ez ideýgh sem emlekeznek az polgarok, hogý censust attanak volna az vrnak eó nagýsaganak. Item, itt az vrnak eó nagýsaganak vamýa vagýon, kýtt eztendeónkentt az itt valo býro exigall, semmý fówzetesse nem jaruan rola az býronak. Melýnek vectigallýa im ez : mynden kalmar zekereteóll veznek, cr. 1. Pozto meteó zekere-teólys hasomlo keppen cr. 1. Mynden zeker azzu zýluatoll d. 3. Mynden tungh mezteóll d. 1. Týz barran býrteóll V. 1. Mynden lotull, kýtt ell adny význek, d. 4. Mynden eókeórtwýll veznek d. 2. Mynden eókeór býrteóll V. 1. Mynden zeker sootull feoll soott⁹⁵ veznek, sott $\frac{1}{2}$. Mynden tehenteóll d. 1. Mynden dýznotull veznek V. 1. Mynden zeker fazektoll veznek cr. 1. Mynden tungh herýngteóll veznek d. 1. Mynden zeker haltull veznek cr. 1. Mynden zeker zenatoll veznek cr. 1. Mynden zeker zenatull veznek d. 2. Mynden hordo bortull valamenný cheóbór lezen, anný bechett veznek V. 1. Mynden zeker zeóleó karotull veznek cr. 1. Item, ezen hatarban volt Kemen Daujdenak egý molna, mellý ell puztoltt es immar nem býrýa sem molnatt, sem reteýtt, sem pedýgh zanto feoldeýtt.

Bonnýa

In eodem comitatu Soproniensi.

Az myntt mynekwnk az býro kepe Pehem Vedlý es Pýnter Plas eskwttek az eó hwteok zerýntt referaltak.

Feóll zelrwýll ualo renden, nap enezettrwýll kezduen. Buebenprantt Michell hele, sessio quartalis 1. Az haborusagban egett volt ell es mostýs puzta | Sýerez Liendlý hele, sessio quartalis 1. Ezýs akkor egett ell, eó magatt le vagtak, felesegett es gyernekýtt ell výttek az tatarok | Holtt Kýligan hele, sessio quartalis 1. Ezýs akkor egett ell, most immar epwlný kezdettt | Sleglý Bendlý hele, sessio quartalis $\frac{1}{2}$. Ezýs akkor egett ell, nem epwll meegh | Raýtter Kholman hele, sessio quartalis $\frac{1}{2}$. Vagýon loua 1. Zolgall |

⁹⁴ Hegyvámos regestrum : a hegyvából befolyó jövedelmek jegyzéke. Ez a szántóföld korábban kétségkívül szőlő volt, ezért fizetnek utána hegyvámot.

⁹⁵ Ti. fél „kósót”.

Ajzner Vrban hele, sessio quartalis 1. Ennek haza nem egett ell, de mynd felesegett, gyermegett ell výttek az tatarok es immar chak lakouull lakýk az hazban | Kappell Hanz hele, sessio quartalis 1. Ezýs az haborussagban egett ell, mynden nepett ell výttek az tatarok | Kholman Christoff hele, sessio quartalis 1. Ezýs az haborussagban egett volt ell, meegh nem epwll | Draýzker Ploz hele, sessio quartalis 1. Ezýs az haborussagban egett volt ell | Hollaýter Parttlý hele, sessio quartalis 1. Ezýs az haborussagban egett ell, magatt, felesegett es gyermegett az teóredókeók výttek ell | Pehem Mýchell hele, sessio quartalis 1. Ezýs az haborussagkortegett ell | Modlý Barttlý hele, sessio quartalis 1. Ennekýs haza az haborussagban egett ell. Vagyon loua 2. Epwlný kezdett | Pýnter Toma hele, sessio quartalis 1. Ezýs azon haborussagban egett ell | Mokka Sýmon hele, sessio quartalis 1. Azon haborussagban egett ezýs ell | Pýnter Plaz hele, sessio quartalis 1. Combusta. Vagyon eókre 2, tehene 1. Ezýs epwlný kezdett | Pýnter well hele, sessio quartalis 1. Combusta. Vagyon loua 2. Ezýs kezdett epwlný | Prankell Sýmon hele, sessio quartalis 1. Combusta. Vagyon eókre 2. Ezýs epwlný kezdett | Pýntter Nýklý hele, sessio quartalis 1. Az nepett megh eólte az haborussagban. Most Pýnter Plaz lakýk benne lakouull | Pýnter Mýertt hele, sessio quartalis 1. Mynden nepe megh holtt es puztan all | Pehem Toma hele, seller 1. Vagyon eókre 4, tehene 1. Mostan býro | Raýtter Fledlý hele, sessio quartalis 1. Ez az haborussagban egett ell | Draýzker Klemen hele, sessio quartalis 1. Ezýs az haborussagban egett volt ell | Prannýnger Kholman hele, sessio quartalis 1. Semmý marhaya nýnchen, gýalogh zolgall | Czoller Mýchell hele, sessio quartalis 1. Haz raýta, kýben valamý egett emberek laknak lakouull, mygh hazokatt megh epettyk | Býnter Rýepell hele, sessio quartalis 1. Haaz vagyon raýta, de puztan all | Beber Licndlý hele, sessio quartalis 1. Semmý marhaya nýnchen, gýalogh zolgall | Mokka Sýmonne seller hele 1. Haz vagyon raýta, lakouull lakýk benne egy zegen eozeegy azzon | Beber Kelemen seller hele 1. Eztt az haborussagban egettek ell | Sleglý Christoff seller hele 1. Ezýs azon haborussagban egett ell | Suezter Steffell seller hele 1. Ezýs azon haborussagban egett ell.

Summa sessionum servientium quartarum $2\frac{1}{2}$, combustarum et non servientium quartarum $21\frac{1}{2}$, inquilinus iudex 1, inquilini non servientes et deserti 4.

Census et alii proventus annuales. Itt mynden egez helhez, azaz negý fertalý helhez vagyon zanto feold iugera 16. Retekýs vagyon kaza allya 12. Seller helhez sem zanto feold, sem rett nýnchen. Item, Karachonban myndnajan velalull adnak az vrnak eó nagýsaganak eózett 1. Item, velanull adnak vaar elés penztt annuatim f. 3. Beóyttre keluen velanull adnak keólest cubulum 1. Insuper, mynden negý fertalýos ad herýngett 4. Item, Szentt Geórgý napban mynden egy heles in paratis d. 40, Szentt Mýhall napbanýs annýtt adnak, d. 40, ludatt 4, týkott 8, vayatt pýnttet 1. Ezekben a' sellerek semmýtt sem fwzettek. Szentt Iuan napban mynden negý fertalýos ad 400 zall palantatt. Item, mykor az eó nagýsaga varayban menyegzeók zolgalattnak, týztesseges aýandekott tartoznak adny. Item, mynden egez heles ad hell ado buzatt in granis cubulum 1, rosott cubulos 2. Insuper velanull adnak, kýtt mutt zabnak hýunak, avenae cubulos 8. Item, myndenfele eozy es tauazý gabona vetessekebeoll, azonkeppen mehbeoll, barran es kechkefýakboll in specie dez matt adny tartoznak. Irtas es puzta hell feoldekreolýs in specie dez matt es mynden hold irtas feoldrwll, vagý vetý be, vagý sem,

eztendeónkentt d. 5 adnak. Item, itt ez határban Kówhalom fele az vrnak eó nagysaganak irtas feoldeý vannak az orzagh vta mellett kétt feleoll, iugera 24. Item, ezen határban vagyon Pehem Mýchelnak es Plankell Andrenak kétt darab eóreók retek, falcastra 3, kýkreoll Karachonban adnak censust cr. 10. Item, Pehem Welnakýs vagyon ezen határban Kówhalom fele egy retechkeýe az vr eó nagysaga feóldeý vegeben, melyreoll ad eztendeonkentt censust d. 8. Item, itt szeoleó hegýek nem leuen, az vr eó nagysaga bora arultatassokboll azon rendtartassok vagyon, myntt az kówhalmýaknak. Myndenfele robotott es zolgalatotýs hasomlokeppen subealnak, myntt az kówhalomýak. Item, ezen határban erdeýek bósegessen vagyon, kýreoll tówre es epólettre valo faboll hasomlokeppen elnek, myntt az leukayak. Hanem mykor az zeoleó karo chýnalast megh engedýk nekýek, myntt az teób falubelyeknek, ollýankor eókýs mynden ezer zall karotull fówzettnek cr. 10. Mykor makýok terem, apro marhayokboll huzadott tartoznak adny. Mykor pedýgh nem terem az makk, velanull tartoznak kétt keouer artannýall, auagy kétt artaný arrauall. Item, itt az vrnak eó nagysaganak vamýa vagyon, kýtt eztendeónkentt az býro exigall, aduan rola arendatt, mygh az falu epp volt, holl harom s holl negý forýntott. Item, ezen határban Slegly Rýeppeinek vagyon az Repcze výzen kétt kerek molna, harmadýk kasa teórcó. Magaýs azon malom hazban lakýk, de nem az falu rendýben, melyreoll eztendeonkentt fówzett censust f. 2. Azonkeppen mykor a' zówksegh kýuannýa, tartozýk az varhoz mestersegeuell zolgalny. Item, ezen bonnjaý feoldeon vagyon az deorfeolýeknek valamj irtas feóldeók es retek, kýreoll ez ideýgh sem dez matt nem attanak, sem nem fówzetenek censust. Hanem Szýluassý Jacab referallýa, hogy az eó týztýben megh vette akarattýok ellenýs raytok az dez matt. Nostro iudicio týztarto vram ez utannýs mynd dez matt es feold keobleótt megh vegyen raytok.

In pertinentiis iam dicti castri Leuka insimul comportatis summa integrarum sessionum et servientium facit sessiones $23\frac{3}{4}$, desertarum et non servientium simul et combustorum facit sessiones $31\frac{1}{2}$, quartam $\frac{1}{2}$, inquilinorum servientium domos 21, desertarum et non servientium domos 42, ibertinorum et iudicu m sessiones 2. Probatum.

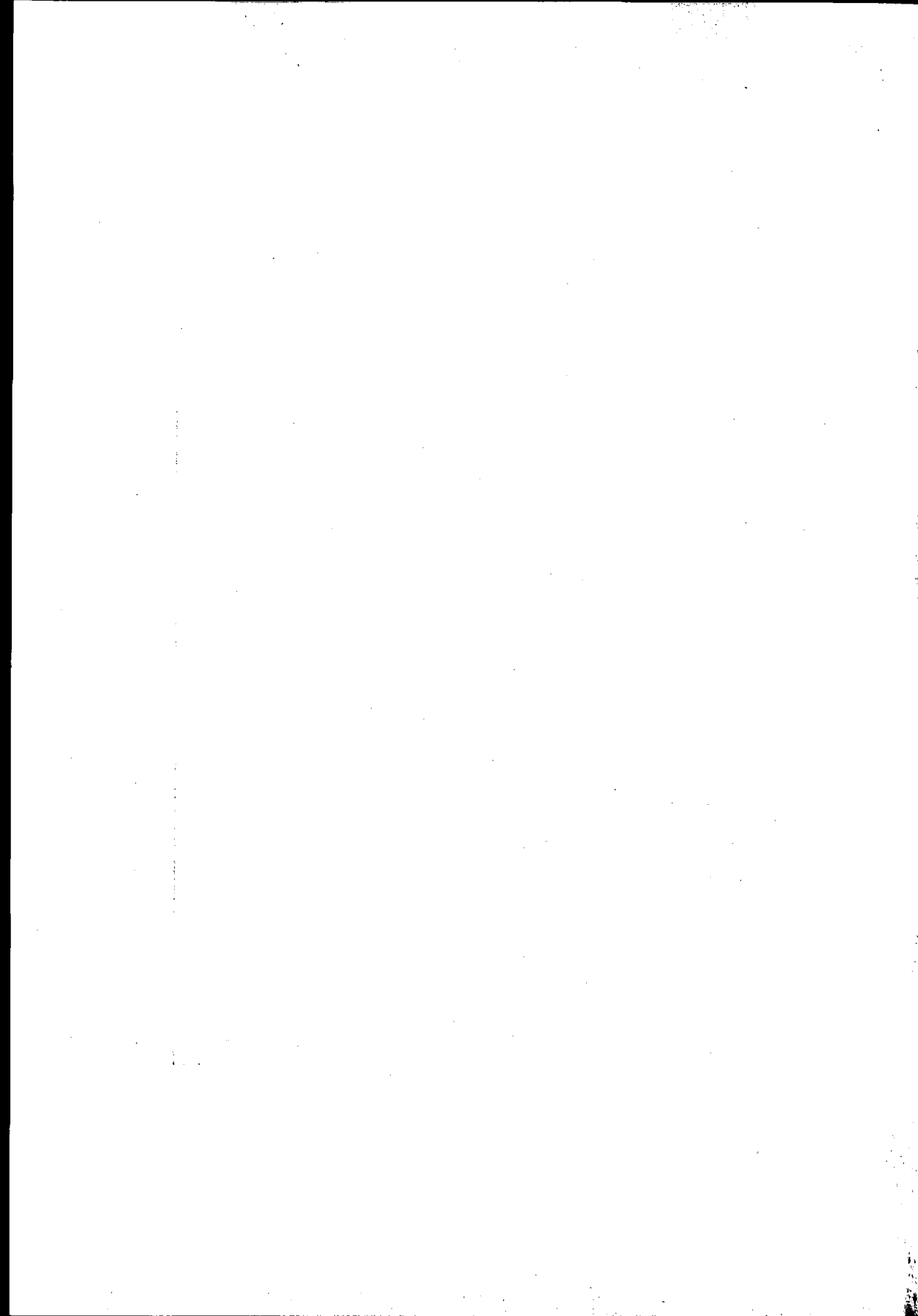
Item, ezen leukay határban es tartomanjban leueó Also Pulýatt mynden hozza tartozando hatarauall edgyetemben Sennjeý Geórgý es Beleznaý Istuane býryak zalagban.⁹⁶

Eredetiye U. et C. 75/18. alatt. — Ennek a példánynak a lapszéleire számtalan följegyzést írtak, amelyek azonban rendszerint csak a főszöveg egyes fogalmait vetítik ki. (Lakos, puzta, combusta, iudex modernus, libertus stb.) Csak azokban az esetekben közöltük őket, amikor a főszöveghez képest újat mondanak.

⁹⁶ Az urbárium itt tovább folytatódik és a Nádasdyak keresztúri uradalmát (Malomháza, Keresztúr, Kis-Borisdorf) veszi számba.



Léka vára a XVII. században (Justus van der Nypoort metszete a Birkenstein-féle, 1686-ban megjelent metszeteskönyvben)



1670. A lékai uradalom kivonatos urbáriuma

Az uradalom községeinek száma a XVII. század második felére tovább emelkedett. Új helységek tűnnek fel (Teucht, Hochstrass, a zálogból visszakerült Pulya), néhányat azonban a korábbiak közül 1670-ben nem említenek (Stainbach, Lebenbrunn, Kukli; Kóhalom időközben 1 telek kivételével zálogba került).

Az uradalom népességének szaporodását nem tudjuk pontosan nyomon kísérni, mivel az 1670-es összeírás csak az egész telkek számát közli, s nem jelöli meg, hány család kezén volt egy-egy egész telek. Megállapítható azonban, hogy az egész telkek száma az 1608-as összeírásban foglaltakhoz mérve jelentősen emelkedett (30 1/2-ről 147 1/2-re).

A lakosság tehát nyilvánvalóan szaporodott — kétségkívül a pusztatelkek épültek újjá —, s úgy látszik, közben a parasztok földdel való ellátottsága sem romlott jelentős mértékben. Erre következtetünk legalábbis abból a körülményből, hogy a zsellérek száma a XVI. század vége óta szinte változatlan.

A census összege a századfordulóhoz viszonyítva némi emelkedést mutat, az élelemszolgáltatás mennyisége nagyjából változatlan. Kilenced helyett — akárcsak 1608-ban — továbbra is évente azonos mennyiségű gabonát adnak be.

A robot összetételében nagyobb súlyt kap a fuvar. Néhol pénzen váltják meg az úrdolgát, telkenként évi 4 forint fizetésével. Nemcsak a robot, más szolgáltatások is pénzbeli megváltásra kerülnek; az osztrák piac kétségkívül ösztönzően hat a paraszti áruértékesítésre.

A század folyamán az ipar fejlődése is erőre kap. Lékán 1670-ben vashámor, kovácsműhely, puskakészítő és löpormalom van, s a malmok és a fűrészmalmok jövedelme is jelentős mértékben emelkedett.

A majorgazdálkodás megerősödésének egy újabb allodium s az erősen megnövekedett majorsági szántó- meg szőlőterületek a bizonyosságai.

Extractus urbarii bonorum arcis Levka. 1670

Oppidum Leuka

In hoc oppido sunt sessiones integrae 28^{1/2}, ex quibus iudicis 1 exempta, in tribus monasterium fundatum,¹ quattuor Petro Urseliny inscriptae, remanent adhuc servientes 20^{1/2}. Inquilinares sessiones sunt in universum 20^{1/2}.

Census. Praespecificati oppidani solvunt annuatim in duobus terminis, Sancti Georgii videlicet et Michaelis, pro censu, sicco oenopolio et robotis,

¹ Léka községben Nádasdy Ferenc gróf 1655–59 között priorátust alapított az 1650-ben letelepített ágostonrendi szerzetesek számára; ez klostorból és szentegyházból állt. (A klostrot később a birtok új gazdái, az Eszterházy hercegek kastéllá alakították át.)

uti et molis in universum 150 f.² Pro festo Paschati dant communiter vitulum vel in paratis 1 f. 50 d.

Tenantur penes hunc censum certas etiam sibi designatas terras allodiales omni necessaria cultura providere, triticum ex horreo ad arcem, ex arce ad molas, inde rursus ad arcem devehere, pariter annuatim 20 orgias lapidum pro aedificio arcensi aut qualicumque necessitate, item quilibet integrae sessionis colonus pro festo Nativitatis unum currum lignorum pro foco vehere, litteras ad loca proximiora deportare, vinum ex cellario arcensi ad popinam deferre.

Loco decimae tritici in natura dari solitae dant in pecunia a singula cruciferum,³ de reliquo decimas cuiusvis generis, utpote agnellorum, ovium, aprorum⁴, apum praestant in natura, cuius proventus inter oeconomica inse-
retur.⁵

Educillant etiam 20 urnas vini Panvein dicti tenenturque singulam mediam uno denario pluris educillare; quam ordinarie in educillis domini educillaretur,⁶ cuius itidem proventus sub oeconomicis habebitur.

Extraordinarias quoque impositiones supportant, tempore videlicet solennitatum, nuptialium, funebralium, diaetarum etc.

Tenantur etiam acceptare caseum et haleces a dominio in condigno pretio, hoc tamen hucusque neglectum.

De censu culinario dat quaelibet integra sessio anserem 1, gallinas 3, ova 10, plantas 100, butyri medias 2, loco quorum in futurum paratam pecuniam solvent, uti sequitur ceduntque in toto anseres 20¹/₂, per 12 d. 2 f. 46 d., gallinas 61¹/₂, per 7 d. 4 f. 30¹/₂ d., ova 205, duo pro uno denario 1 f. 2¹/₂ d., plantas 2500, centum pro 5 d. 1 f. 25 d., butyri 41 medias, per 20 d. 8 f. 20 d.

Habetur in hoc oppido officina ferraria, a qua faber ferrarius annuatim censum solvit 25 f. Item sclopetarius quidam loco census officinae dat annuatim sclopos 12,⁷ sex quidem communes, alios sex vero aliquantum praestantiores, vulgo Scheibn Rohr⁸ dictos vel in paratis 25 f. 50 d. Est hic quoque mola pulveraria, a qua annuatim cedunt dominio 3 f. Ex telonio in hoc oppido existente, uti Hochstrassiensis et Langeckiensi, solvit teloniator iuxta contractum annuatim 50 f. Lanio a laniena domini dat singulis annis 6 f. A terris extirpatitiis solvunt oppidani in communi 12 f. 37 d. Loco quartiriorum dant⁹ in communi 30 currus foeni et 60 metretas avenae vel pro singulo foeni curru 75 d. et avenae metreta 33¹/₃ d., constituit in paratis 42 f. 50 d. In hoc oppido est etiam mola domini, a qua molitor annuatim praestat tritici metretas 25, siliginis 75. Singulam metretam tritici 75 d., siliginis vero 60 d. aestimando facit summa 63 f. 75 d. Saginat apros 2, vel

² 1608-ban a censust még telkenként fizették. A vár alatt fekvő mezőváros bizonnyára könnyen szerezte meg az egy összegben való fizetés kedvezményét.

³ A dézsmát, amely eredetileg a győri püspököt illette, itt a földesúr bírli.

⁴ „Aper“ itt disznót jelent.

⁵ A természetbeni tizedjövedelmet más jövedelmekkel együtt az urbárium eredeti szövegének végén található kimutatásban tüntették föl.

⁶ A bort iccénként 1 dénárral drágábban kellett kimérniük, mint ahogy az uradalom területén levő többi földesúri kocsmában elkelt.

⁷ A puskaműves műhelybér fejében készítményeivel adózik.

⁸ Célpuska, finomabb művű fegyver.

⁹ A katona-beszállásolási kötelesség fejében adott szolgáltatások.

loco saginationis solvit in paratis 6 f. Praedictae mola adiuncta est etiam mola serraria,¹⁰ in qua per triennium scissi sunt asseres ex pinu 1140, ex quereu 630, ex abiete 1265. Tignae¹¹ ex quereu 955, ex pinu 550 cedunt, itaque pro uno anno computando asseres ex pinu 380, per 7 d. 26 f. 60 d., ex quereu 210, per 16 d. 33 f. 60 d., ex abiete 421, per 4 d. 16 f. 84 d.,¹² ex quereu 318, per 4 d. 15 f. 64 d., ex pinu 183, per 2 $\frac{1}{2}$ d. 4 f. 57 $\frac{1}{2}$ d. Advertendum, quod ob silvarum copiam et abundantiam ligni longe maiores proventus ex mola hac serraria procurari possent, cum in his partibus asseres bono pretio et facile distraherentur, unde pro maiori emolumento oeconomiae in loco comodo mola similis serraria extruenda iudicaretur.

Est hic quoque domus una Moseriana vocata, a qua inhabitatores pro annuo censu solvunt 6 f.

Possessio Teücht

In hac possessione sunt sessiones inquilinares 6, ex quibus custodis silvarum ab omni censu exempta, manent censuales adhuc 5.

Census. Singula sessio inquilinaris solvit in duobus terminis, Sancti Georgii videlicet et Michaelis 1 f. 50 d., facit 7 f. 50 d., pro sicco oenopolio a singula 50 d., in toto 2 f. 50 d., capones in universum 5, per 10 d. 50 d., butyri medias 5, per 20 d. 1 f. A pratis communiter solvunt 72 $\frac{1}{2}$ d. Hi praespecificati coloni tenentur circa arcem, hortum et prata allodialia labores manuales praestare.

Possessio Hamer

In hac possessione sunt sessiones colonicales populosae 5 $\frac{1}{2}$, ex quibus iudicis sessio $\frac{1}{2}$ exempta, manent censuales et servientes 5, inquilinares 3.

Census. A singula integra sessione solvunt annuatim in duobus terminis loco robotarum hebdomadaliū per 4 f., facit 20 f. Pro sicco educillo seu quod de facto ordine non propinent vinum domini, sed ex proventibus domini educillator interteneatur,¹³ solvit singula sessio 3 f., facit 15 f. Censum domus a singula praestant 20 d., 1 f. A mola serraria solvit communitas 80 d. De censu culinari praestat quaelibet sessio anserem 1, gallinas 3, ova 10, plantas 50, butyri medias 2, in toto anseres 5, per 12 d. 60 d., gallinas 15, per 7 d. 1 f. 5 d., ova 50, duo pro uno d. 25 d., plantas 500, centum pro 5 d. 25 d., butyri medias 10, per 20 d. 2 f. Tritici censualis¹⁴ dant in communi mensurae antiquae (quarum 3 faciunt ordinarias 4)¹⁵ 1 $\frac{1}{4}$ metretam, per 1 f. facit 1 f. 25 d. Siliginis maioris mensurae¹⁶ metretas 2 $\frac{1}{2}$, per 80 d. aestimando facit 2 f.

¹⁰ A lékai fűrészmalom az erdőben kitermelt fák hasznosítására már a Kanizsayak birtoklása idején megvolt, s a legutolsó időkhig jó hasznot hozott a földesúrnak.

¹¹ Helyesen: tigna (gerendák).

¹² Itt kimaradt a „tigna”.

¹³ Más esetekben ugyanis a kocsmárosnak a község fizetett évi munkájáért.

¹⁴ Valószínűleg a kilenced helyett évenként azonos mennyiségben szolgáltatott gabonáról van szó.

¹⁵ A régi mérték (mensura antiqua) a községi kőből lehetett (83 liter körül), az új, kisebb mérték pedig a pozsonyi mérőre (62,53 liter) való áttérést jelenthette. De lehet az is, hogy a korábban használt pozsonyi mérő helyett kezdték ebben az időben használni a kapornaki mérőt (46,8975 liter) vagy valamelyik vele egyértékű űrmértéket.

¹⁶ Tehát a régi, nagyobb községi kőből, illetve pozsonyi mérőt számítva. Lásd az előző jegyzetet.

A terris extirpatitiis solvunt annuatim in communi 3 f. 64 d. A pratis itidem extirpatitiis pariter in communi pendunt avenae maioris mensurae metretas $14\frac{1}{2}$, per 40 d. aestimando facit 5 f. 80 d. Culinariam pecuniam vocatam solvunt in communi 75 d. In censu foeni quartirialis¹⁷ concurrunt cum oppidanis Leukensibus.¹⁸ De cetero tenentur universos labores iuxta continentias urbarii praestare.

Possessio Langek

In hac possessione sunt sessiones colonicales populosae 19, ex quibus tamen desertae $2\frac{1}{2}$, inscripta Sigefrido Prank $1\frac{1}{2}$, iudicis $\frac{1}{2}$ sessio exempta, manent adhuc servientes $14\frac{1}{2}$, inquilinares 3. NB., quod ob summam egestatem incolarum dictae sessiones $14\frac{1}{2}$ adhuc per condam Franciscum Nádasdy¹⁹ ad octo sessiones reductae sint, usque 1674. annum, (observandum tamen) quo effluxo iterum a $14\frac{1}{2}$ sessionibus censum praestare debebunt.

Census. Singula sessio integra solvit in duobus terminis loco robotarum hebdomadaliū per 4 f., facit 58 f., loco educillationis vini seu Túrbanvein per 3 f., facit 43 f. 50 d. Censum domus a singula 20 d., 2 f. 90 d. Singula itidem sessio anserem 1, gallinas 3, ova 10, plantas 100, butyri $1\frac{1}{2}$ medias, in toto vero anseres $14\frac{1}{2}$, per 12 d. 1 f. 74 d., gallinas $43\frac{1}{2}$, per 7 d. 3 f. $4\frac{1}{2}$ d., ova 145, duo pro 1 d. $72\frac{1}{2}$ d., plantas 1450, 100 pro 5 d. $72\frac{1}{2}$ d., butyri medias $21\frac{3}{4}$, per 20 d. 4 f. 35 d., tritici pariter quaelibet sessio antiquae mensurae metretam $\frac{1}{4}$, siliginis metretam $\frac{1}{2}$, in toto tritici metretas $3\frac{5}{8}$, per 1 f. 3 f. $62\frac{1}{2}$ d., siliginis metretas $7\frac{1}{4}$, per 80 d. 5 f. 80 d., pecuniam culinarem solvunt in communi 1 f. 25 d. Ab agris et pratis extirpatitiis solvunt annuatim in communi 6 f. 1 d. Loco quartiriorum dat in communi tota possessio foeni currus $12\frac{1}{2}$, singulum 75 d. aestimando facit 9 f. $37\frac{1}{2}$ d. Avenae maioris mensurae 25 metretas, per $33\frac{1}{3}$ d. appretiando cedunt 8 f. $33\frac{1}{3}$ d. Ex supradictis tribus inquilinis solvunt duo in duobus terminis in paratis, loco robotarum hebdomadaliū et sicci oenopolii per 1 f. 50 d. 3 f. Tertius vero, qui ab omni penitus labore exemptus esset, solvit 4 f. Extraordinarias quoque impositiones, uti tempore solennitatum, nuptiarum, exequiarum, etc., subeunt. Tenentur quoque caseum domini et haleces acceptare laboresque iuxta continentias urbarii praestare. A mola solvunt reverendi patres Augustiniani Leukenses²⁰ 2 f.

Possessio²¹

In hac possessione sunt sessiones colonicales populosae 14, ex quibus iudicis $\frac{1}{2}$ exempta, manent servientes $13\frac{1}{2}$, inquilinares 12, ex his deserta 1, servientes itaque 11. Item separata domuncula 1.

¹⁷ A beszállásolt lovaknak adott széna.

¹⁸ Ti. velük együtt vállalják a terhet.

¹⁹ Itt nem az 1671-ben lefejezett Nádasdy Ferencről van szó, hanem nagyapjáról, Nádasdy Tamás és Kanizsai Orsolya fiáról.

²⁰ Eszerint az itteni malom az 1. jegyzetben említett lékai ágostonrendi szerzeteseké volt.

²¹ A birtok neve az összeíró tollában maradt. Lehet, hogy a korábbi (1528, 1608) urbáriumokban szereplő Latorfalváról van szó.

Census. Singula sessio colonialis solvit annuatim in duobus terminis loco robotarum hebdomadalium 4 f., 54 f., loco educillationis vini seu Túrpanvein geldt singula 3 f., facit 40 f. 50 d., census domus per 20 d. 2 f. 70 d. Item singula sessio annuatim pendit anserem 1, gallinas 3, ova 10, plantas 100, butyri medias 2, in toto anseres $13\frac{1}{2}$, per 12 d. 1 f. 62 d., gallinas $40\frac{1}{2}$, per 7 d. 2 f. $83\frac{1}{2}$ d. Ova 135, $67\frac{1}{2}$ d., plantas 1350, $67\frac{1}{2}$ d., butyri 27 medias, per 20 d. 5 f. 40 d. Tritici censualis singula sessio mensurae maioris metretam $\frac{1}{4}$, siliginis vero $\frac{1}{2}$ metretam praestat, in toto vero tritici metretas $3\frac{3}{8}$, per 1 f. 3 f. $37\frac{1}{2}$ d., siliginis $6\frac{3}{4}$, per 80 d. 5 f. 40 d. Pecuniam culinarem in communi solvunt 2 f. — d. A mola communitatis praestant annuatim 2 f. Loco quartirii dant communiter avenae mensurae maioris metretas 40, per $33\frac{1}{3}$ d. facit 13 f. $33\frac{1}{3}$ d., foeni currus 20, per 75 d. aestimando 15 f. A pratis et agris extirpatitiis solvunt in communi annuatim 28 f. 7 d. Quilibet inquilinorum solvit annuatim per 1 f., 11 f. A domuncula vero separata supradicta, quae aliquanto amplior, quam alias ordinaria inquilinaris sessio, pendit 2 f. De cetero in extraordinariis impositionibus et robotis aequales sunt praecedentibus.

Possessio Pilgersdorff

In hac possessione sunt sessiones colonicales 28, ex quibus iudicis una libertata, inscriptae vero $3\frac{1}{2}$, dominae Speidl sessio 1, Mansdorff 1, Preinperg 1, Josenvard $\frac{1}{2}$, manent adhuc servientes $23\frac{1}{2}$, inquilinae sessiones 6, ex his $\frac{1}{2}$ deserta, 1 libertata, manent servientes $4\frac{1}{2}$.

Census. Singula sessio colonialis annuatim solvit in duobus terminis supradictis pro laboribus hebdomadalibus 4 f., facit 94 f., loco educillationis vini per 3 f., 70 f. 50 d., census domus a qualibet 20 d., 4 f. 70 d. Item a qualibet sessione dant annuatim anserem 1, gallinas 3, ova 10, plantas 100, butyri medias 2, in toto anseres $23\frac{1}{2}$, per 12 d. 2 f. 82 d., gallinas $70\frac{1}{2}$, per 7 d. 4 f. $93\frac{1}{2}$ d., ova 235, 1 f. $17\frac{1}{2}$ d., plantas 2350, 1 f. $17\frac{1}{2}$ d., butyri medias 47, per 20 d. 9 f. 40 d. Pariter et tritici censualis maioris mensurae metretam $\frac{1}{4}$, siliginis vero metretam $\frac{1}{2}$. In toto tritici maioris mensurae metretas $5\frac{7}{8}$, per 1 f. 5 f. $87\frac{1}{2}$ d., siliginis metretas $11\frac{3}{4}$, per 80 d. 9 f. 40 d. Pecuniam culinarem in communi solvunt 3 f., item vitulum 1 vel 1 f. Habetur hic telonium, cuius annualis arenda constituit 4 f. 50 d. A duabus molis communitatis annuatim cedunt 4 f. Census macelli constituit 6 f. A pratis et agris extirpatitiis solvunt annuatim 9 f. 19 d. In territorio huius possessionis est ingens pratum domini, cuius gramen annuatim arendant subditi in 221 f. 50 d., quia tamen frequenter ob aquarum exundationem non contemnenda damna miseri patientur, respectu cuius aliqua relaxatio dictae arendae admittatur, sic ex trium annorum arenda praestita desumpta est tertia pars constituens pro uno anno 198 f. 81 d.²² Loco quartirii dant foeni currus $22\frac{1}{2}$, avenae 45 metretas. Singulum currum foeni 75 d. aestimando facit pretium 16 f. $87\frac{1}{2}$ d., avenae metretas $33\frac{1}{3}$ d., constituit pretium 15 f. A prato Pucheriano dicto dant annuatim scandularum millia duo, per 90 d. taxando 1 f. 80 d. Inquilinorum quilibet solvit annuatim pro laboribus hebdomadalibus et educillo 2 f. $33\frac{1}{3}$ d., facit 10 f. 49 d. In reliquo omnia praestant, sicut praecedentes.

²² A feltüntetett összeg a szövegben említett harmadrésznek nem felel meg.

Possessio Stanbergh

Haec possessio est per integrum oppignorata, excepta una sessione coloniali, quae huc ad dominium deservit, id est 1.

Census. Ab hac sessione coloniali cedunt iuxta contractum pro universis laboribus et censibus 10 f., a pratis vero et agris extirpatitiis 87 d.

Possessio Piringstorff

In hac possessione sunt sessiones colonicales integrae 25, ex quibus iudicis integra 1 et custodis silvarum $\frac{1}{4}$ libertata, deserta $\frac{3}{4}$, manent censuales et servientes 23, inquilinae $2\frac{1}{2}$.

Census. Singula sessio iuxta contractum solvit annuatim 8 f., facit 184 f., loco educillationis vini per 3 f. 69 f., censum domus per 20 d. 4 f. 60 d., item a singula sessione anserem 1, gallinas 3, ova 10, plantas 100, butyri mediam 1, facit anseres 23, per 12 d. 2 f. 76 d., gallinas 69, per 7 d. 4 f. 83 d., ova 230, 1 f. 15 d., plantas 2300, 1 f. 15 d., butyri medias 23, per 20 d. 4 f. 60 d. Vitulum pariter dant unum vel 1 f. 50 d. Culinarem pecuniam 3 f. Tritici censuales quaelibet sessio integra praestat maioris mensurae tritici metretam $\frac{1}{4}$, siliginis metretam $\frac{1}{2}$, facit tritici metretas $5\frac{3}{4}$, per 1 f. 5 f. 75 d., siliginis $11\frac{1}{2}$, per 80 d. 9 f. 20 d. Insuper tota communitas dat annuatim octo metretas maioris mensurae avenae, per 40 d. 3 f. 20 d., unam metretam millii, 1 f. A pratis et agris extirpatitiis solvunt annuatim in communi una cum Hochstrossiensibus iuxta librum fundorum²³ in paratis 35 f. A desertarum sessionum pratis et foenilibus loco arendae solvunt annuatim 3 f. 75 d. A qualibet quartali²⁴ cedunt 1 f. 25 d. A mola communitatis molitor solvit 2 f. Loco quartiorum dant communiter 50 metretas avenae et 25 currus foeni, eodem pretio quo superius taxando constituit 35 f. $41\frac{2}{3}$ d. Inquilini nihil solvunt in paratis, nisi quod manuales labores²⁵ et litteras deferre obligati sint. Coloni vero integrarum sessionum extraordinarias impositiones et labores sibi certos designatos praestant.

Possessio Hochstras

In hac possessione sunt sessiones colonicales 9, ex quibus iudicis $\frac{1}{2}$ et primi fundatoris huius sessionis²⁶ $\frac{1}{2}$ sessiones libertatae, desertae $\frac{3}{4}$, manent censuales et servientes $7\frac{1}{4}$.

Census. A singula sessione integra solvunt annuatim secundum contractum in duobus terminis loco robotarum 8 f., facit in toto 58 f., loco educillationis vini per 3 f. 21 f. 75 d., censum domus per 20 d. 1 f. 45 d. A quavis integra sessione dant quotannis anserem 1, gallinas 2, ova 10, plantas 100, butyri mediam 1, facit anseres $7\frac{1}{4}$, per 12 d. 87 d., gallinas $14\frac{1}{2}$, per 7 d.

²³ A „liber fundorum” (telekkönyv), mint az urbárium zárószövegéből kiderül, az uradalom jövedelmeit vette számba, kétségkívül a telkek és telekállományon kívüli földek rendjében.

²⁴ Quartale itt valószínűleg negyedtelket jelent.

²⁵ Itt elmaradt: „praestare”.

²⁶ A helység — úgy látszik — nem régen keletkezett, az 1528-as urbáriumban (U. et C. 95/3) még nem tüntették fel. A telepítőknak adókedvezményt volt szokás adn.

1 f. 1 d., ova $72\frac{1}{2}$, 36 d., plantas 725, 36 d., butyri medias $7\frac{1}{4}$, per 20 d. 1 f. 45 d. Censu terrarum extirpatitarum continetur inter Piringstorffensium simili censu.²⁷ Labores alios non praestant, nisi quod 4 iugera terrarum arare et unum pratium dominii falcare teneantur.

Possessio Ratterdsdorff

In hac possessione sunt sessiones colonicales integrae 18, ex quibus iudicis 1 integra, parochiae $\frac{1}{2}$, vinicolae $\frac{1}{4}$,²⁸ sessiones libertatae inscriptae Sigismundo Attenshamer 2, manent censuales et servientes $14\frac{1}{4}$, inquilinariae 4.

Census. A quavis sessione integra solvunt annuatim loco robotarum hebdomadaliū per 4 f., facit 57 f., loco educillationis vini per 3 f. 42 f. 75 d., censum domus per 20 d. 4 f. 85 d., item per anserem 1, gallinas 3, ova 10, plantas 100, butyri mediam 1, facit anseres $14\frac{1}{4}$, per 12 d. 1 f. 71 d., gallinas $42\frac{3}{4}$, per 7 d. 2 f. 99 d., ova $142\frac{1}{2}$, 71 d., plantas 1425, 71 d., butyri medias $14\frac{1}{4}$, per 20 d. 4 f. 85 d. Pecuniam vero culinarem una cum incolis possessionis Libing solvunt 4 f. A macello utriusque dictae possessionis incolae 4 f. 50 d., pariter et a telonio 5 f. Tritici censualis quaelibet sessio annuatim dat maioris mensurae metretam $\frac{1}{4}$, siliginis vero metretam $\frac{1}{2}$, facit tritici metretas $39\frac{9}{16}$, per 1 f. 3 f. 56 d., siliginis $7\frac{1}{8}$, per 80 d. 5 f. 70 d. A pratis et agris extirpatitiis una cum incolis Libekiensibus solvunt annuatim 7 f. 49 d. Loco quartirii una cum dictis Lúbekiensibus dant quotannis avenae metretas 45 et foeni currus $22\frac{1}{2}$, pretio quo supra aestimatis constituit in pecunia 31 f. $87\frac{1}{2}$ d. Inquilinorum quilibet annuatim solvit per 2 f. $33\frac{1}{3}$ d., facit 9 f. $33\frac{1}{3}$ d. A mola dominii solvit molitor annuatim pro censu tritici metretas 25, siliginis vero 75, tritici metretam per 75 d. 18 f. 75 d., siliginis per 60 d. 45 f. Saginat praeterea maiales 2 vel²⁹ in paratis 6 f. Hi praedicti subditi labores praestant ad allodium Kereszturiense, foenile tamen unum huius dominii defalcant. Vinum ad popinam et educillum devehere, caseum et haleces acceptare extraordinariasque impositiones de more aliorum praestare tenentur. Palos vinearios in silvis dominii pro vineis allodialibus secant. Item quod vina ipsorum pro dominio non occupentur, sed libere cuicumque voluerint, divendere possint. Dant vini urnas 16, per 1 f. 50 d. 24 d.

Possessio Lubek

In hac possessione sunt sessiones colonicales 14, ex quibus deserta 1, manent servientes et censuales 13, inquilinae 2.

Census. Singula sessio solvit annuatim in duobus terminis loco robotarum hebdomadaliū per 4 f. 52 f., loco non educillationis vini per 3 f. 39 f., censum domus per 20 d. 2 f. 60 d., item per anserem 1, gallinas 3, ova 100, plantas 100, butyri mediam 1, facit anseres 13, per 12 d. 1 f. 56 d., gallinas 39 d., per 7 d. 2 f. 73 d., ova 130, 65 d., plantas 1300, 65 d., butyri 13 medias, per 20 d.

²⁷ Értelme: az irtásföldekért járó bért a piringsdorfiakkal együtt fizetik.

²⁸ Valószínűleg egyfertályos szőlőről van szó.

²⁹ Ti. „solvit”.

2 f. 60 d. Tritici censualis a singula sessione $\frac{1}{4}$, siliginis $\frac{1}{2}$ metretam maioris mensurae, facit tritici metretas $3\frac{1}{4}$, siliginis $6\frac{1}{2}$, pretio quo supra aestimatis cedunt 8 f. 45 d. Dant una cum Rattersdorffensibus incolis metretam 1 seminis canabum, 1 f. A pratis et agris extirpatitiis una cum Rattersdorffensibus solvunt annuatim 11 f. 45 d. Quilibet inquilinorum solvit annuatim 2 f. $33\frac{1}{3}$ d., facit 4 f. $66\frac{2}{3}$ d. In promontorio huius possessionis habentur duae vineae allodiales ad fossore 250, quas praespecificati coloni cum Rattersdorffensibus excolere tenentur, huius fructus et procreatio apparebit in oeconomicis. Habetur quoque et tertia, quae a subdito quodam Kauffman vocato ad dominium devoluta est, pro cuius cultura annuatim ex proventibus domini expenduntur 28 f., huius etiam proventus in oeconomicis continetur. Robotas et extraordinarias impositiones subeunt, uti ceteri subditi domini huius.

Possessio Unterpuelendorff

In hac possessione sunt sessiones colonicales integrae $8\frac{1}{2}$, ex quibus iudicis $\frac{1}{4}$ libertata, inscriptae $2\frac{3}{4}$ (domino Beleznay $\frac{3}{4}$, domino Sennyey $\frac{1}{2}$, patribus Leukensibus³⁰ $1\frac{1}{2}$), manent adhuc servientes et censuales $5\frac{1}{2}$, inquilinariae 9, ex quibus inscriptae 5, desertae 2, manent adhuc servientes 2.

Census. Singula sessio colonialis solvit annuatim de censu domus in tribus terminis per 1 f. 36 d., facit 7 f. 48 d., loco educillationis vini per 1 f. 50 d. 5 f. 50 d., pro vectura longiori in communi 10 f. A telonio annuatim iuxta contractum solvunt 6 f., a macello vero 2 f. Pariter singula sessio anseres 2, gallinas 20, butyri medias 4, formagia 4, plantas 100, facit in toto anseres 11, per 12 d. 1 f. 32 d., gallinas 110, per 7 d. 7 f. 70 d., butyri medias 22, per 20 d. 4 f. 40 d., formagia 22, per 5 d. 1 f. 10 d., plantas 2200, 1 f. 10 d. Tritici censualis singula sessio integra dat annuatim maioris mensurae metretas 2, siliginis metretas 2, avenae 6, in toto tritici metretas 11, per 1 f. 11 f., siliginis 11, per 80 d. 8 f. 80 d., avenae 33, per 40 d. 13 f. 20 d. Habentur in fundo³¹ possessionis huius certae terrae arabiles, quae tam internis, quam etiam extraneis subditis elocari consueverunt, a quibus inseminant³² a singulo iugere inseminato pendunt tritici metretam 1, qui proventus desumpto ex sex annorum rationibus medio (ex quo alternis solummodo annis inseminare consuevissent)³³ cedunt³⁴ pro uno anno $17\frac{1}{2}$ siliginis metretae, in paratis constituit 14 f. Loco quartirii annuatim pendunt 10 metretas avenae et 5 currus foeni constituentes in pecunia 7 f. $8\frac{1}{3}$ d. Sunt praeterea iuxta librum fundorum aliae quoque terrae in possessionis Puelendorff territorio, a quibus singulis alternis annis solvunt siliginis metretas 66, cedunt itaque pro uno anno computando 33 metretae, ex his tamen solet iudicis portio constituens 2 metretas defalcari, manent adhuc 31 metretae, singulam per 80 d. aestimando facit 18 f. 60 d. A terris et pratis extirpatitiis iuxta librum fundorum solvunt 27 f. $82\frac{1}{2}$ d., ex his tamen oppignoratorum portio defalcatur, quae possessoribus eorundem cederet, manent pro parte fisci 16 f. Sunt hic molae

³⁰ Lásd az 1. jegyzetet.

³¹ Jelentése itt egyszerűen: „a község területén”.

³² Valószínűleg „inseminatis” helyett.

³³ Ez a megjegyzés a kétnyomásos váltógazdálkodásra utal.

³⁴ Helyesen: facit.

duae, quarum una Paulo Stansics inscripta, altera vero Francisci Beleznay propria, huc tamen praestat censum³⁵ annuatim in paratis 16 $\frac{1}{2}$ d., capones 2, per 10 d. 20 d., libones albos magnos 2, per 10 d. 20 d. Hi praespecificati coloni a singula sessione quartali a festo Sancti Georgii usque Sancti Michaelis quavis septimana unum diem, a festo vero Sancti Michaelis usque festum Sancti Georgii alternis septimanis unum diem laborare.³⁶ Inquilini nullum censum pecuniarium praestant, sed singulis septimanis per integrum annum laborant uno die.

Possessio Oberpuelndorff

In hac possessione habetur curia una nobilitaris, quam condam Franciscus Nadasdy a Szencsziana familia circa 800 florenis iure hereditario comparaverat, ex qua nulla alia utilitas aut proventus obveniunt, nisi quod educillum vini proferre potest, cuius usufructus in oeconomia apparebit. De cetero nullus ad hanc habetur subditus.

Possessio Karll

In hac possessione habentur sessiones colonicales integrae 8 $\frac{1}{2}$, ex quibus iudicis $\frac{1}{2}$ libertata, manent servientes et censuales 8, inquilinares vero 6. NB. Haec possessio pertinet ad bona Claustrensia,³⁷ ideo expuncta, translata est ad extractum dictorum bonorum Klaustrensium.³⁸

Census. A singula sessione solvunt annuatim loco laborum per 8 f., facit 64 f. — d. A sessione inquilinari loco praetactorum laborum singula cedunt 2 f., 12 f. Loco educillationis vini singula sessio colonialis solvit 1 f., facit 8 f. Census domus quoque praestant pro tribus terminis annuatim per 50 d., 4 f. Item singula sessio dat annuatim 2 gallinas, ova 10, facit 16 gallinas et 80 ova, in pecunia vero constituit 1 f. 52 d. Vitulum in communi 1 vel in pecunia 1 f. 50 d. A pratis et agris extirpatitiis cedunt annuatim 3 f. 17 d. Loco quartirii dant communiter avenae metretas 20 et foeni currus 10, constituunt in pecunia 14 f. 16 $\frac{2}{3}$ d.³⁹

³⁵ A censust valószínűleg azért fizette, mert a malom — bár az övé volt — a Nadasdyak területén állott.

³⁶ Ti. „tenentur”.

³⁷ A szomszédos borsmonostori uradalomról van szó.

³⁸ Ez a mondat utólagos bejegyzés a lap szélén.

³⁹ Az eredeti szöveg itt folytatódik és „proventus oeconomicalis bonorum... Leukensium” címen összegezi az uradalom földesúri jövedelmeit. Ezek a jövedelmek a következő forrásokból származnak: földesúri borkimérés, majorsági szőlők, hegyvám, a győri püspöktől bérelt tizedek (bor-, gabona-, makkoltatott disznó- és méhtized), legelőbér, amelyet idegenből jött juhászok fizetnek, erdő (a földesúri erdők egy idő óta tilosak, és eladni való fát csak az officialisnak lefizetett pénzösszeg ellenében vihetnek belőlük; ezt a közeli városokban jól lehet értékesíteni; a szomszédos borsmonostori uradalom is fizet a szabad fagyújtásért), a „liber fundorum”-ban és „liber pupillorum”-ban feltüntetett jövedelmek (az előbbi a kimutatás nem részletezi, az utóbbiban a paraszti vagyon becslése, leltározása, jobbágyok elköltözése, pecsételés és „Pfundgeld” címen befolyó jövedelmek szerepeltek), örökös nélkül elhalt parasztok vagyonának a földesúrra háramlása; bírságok, halászat (folyókban és egy halastóban), madarászat és vadászat; a hochstrassi majorság, amelyben háromnyomásos szántógazdálkodás, valamint tehén-, baromfi-, juh- és kecsketartás folyt.

Eredetije U. et C. 23/10. alatt. (A „d.”-t az eredetiben több helyen nem irták ki.) Ugyanott őrzik a lékai uradalomnak két — ugyancsak 1670-es keletű, egymással csaknem teljesen azonos — jövedelembecsűjét.

További, 1526 — 1700 között kelt források a lékai uradalomra az Orsz. Levéltár U. et C. gyűjteményében:

1. Jobbágynévek, családtagok, állatállomány, telekmegosztás, telektartozékok, paraszti terhek, kedvezmények, földesúri jövedelmek, allodiális földek, épületek: 1528 (95/3), 1597 (23/9), 1608 (75/18), 1639 (85/1), 1661—1663 (23/12), 1675 (23/11).

2. Birtokok leírása, jövedelmek, malmok, állat-, gabona-, hadiszer-, borleltárak: 1670 (68/43), 1670 (68/44).

Borsmonostor 1612-es urbáriumát az Eszterházy hercegi család kismartoni levéltárából kiadta Kovács I.: A borsmonostori apátság története. 167. skk.

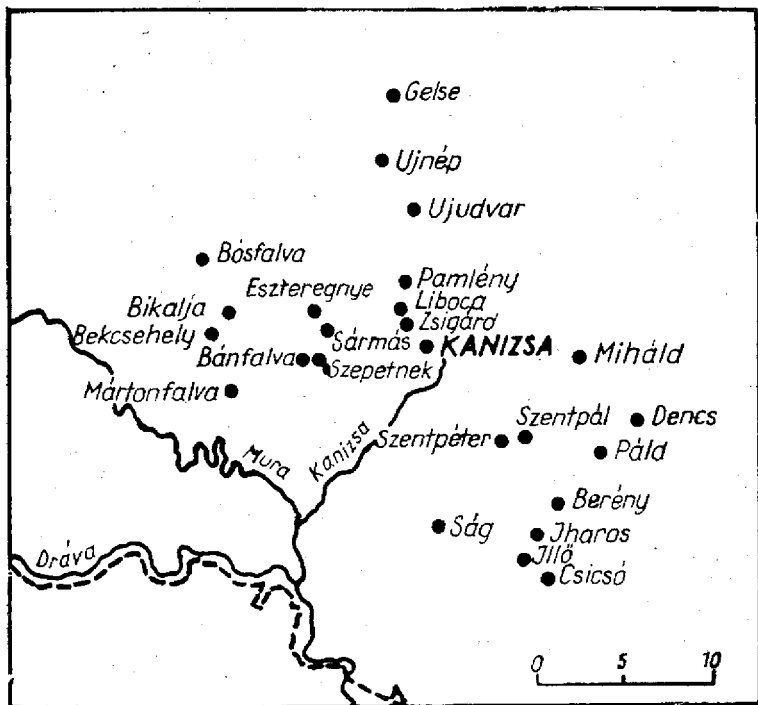
KANIZSA

Kanizsa vára a hozzátartozó jobbágyfalvakkal a tatárjárás óta a Kanizsai-család birtokában volt. Utolsó férfitagja életében készült az itt közölt első urbárium (1530). A férfiadag kihaltával és Kanizsai Orsolya házasságával Nádasdy Tamás kezére került. Az 1530–40-es években török pusztítások, várostrom-kísérletek, majd több pestisjárvány és éhínségek tizedelték meg a várkörnyéki lakosságot, sőt az uradalom egyes falvai nem egy ízben közel jártak a teljes kipusztuláshoz.

Az itt közölt második összeírás idején (1563) a vár már kincstári birtok volt; 1557-ben ugyanis Miksa császár csere útján, Borsmonostor és Csejte átadásával, megszerezte Nádasdy Tamástól, és a török elleni harc egyik legjelentősebb támaszpontjává építette ki. A Kanizsa folyótól és mocsaraitól körülvevő vár kitűnően védhetőnek bizonyult; parancsnokságot viselt benne egy időre Zrínyi Miklós, Thury György és Zrínyi György is. Az 1600-as török ostrom alkalmával árulás juttatta ellenséges kézre.

A megszállók szandzsák-székhellyé tették, és hosszú időn át minden felszabadítási kísérletet visszavertek (1601, 1664). Kanizsa és környéke csak 1690-ben jutott újra császári kézre. A várat 1702-ben császári parancsra lerombolták.

Irodalom: Horváth Gy.: Kanizsa város története s annak jelen viszonyai. Kanizsa 1861. Balogh J.: Nagy-Kanizsa város és vidékének hadtörténelmi leírása. Nagy-Kanizsa 1896. Barbarits L.: Nagykanizsa. Bp. 1929. (Magyar városok monografiája 4.)



15. A kanizsai uradalom falvai

1530. *A kanizsai uradalom kivonatos urbdriuma*

1530. Summa registri super universos proventus ordinarios
castri Kanýsa

Zenthgyergh. Mykefalwa

Habet in toto quartalia sessionalia 13. Mykefalwa habet quartalia sessionalia 39.

Census de Zenthgyergh. In festo Beati Michaelis Archangeli solvunt domino terrestri d. 25. V. 5. In festo Beati Georgii Martyris officiali V. 5.

Victualia. In festo Nativitatis Domini duo sessionati solvere tenentur caponem unum. Quilibet sessionatus solvere tenebitur panes 3. In festo Paschae Domini duo sessionati solvunt ova 5. Quilibet sessionatus eodem tempore panes 3.

Singulis feriis sextis tempore exundationis aquae de sagenis vel excipulis vulgo weýz proveniunt domino pisces, neque quisquam usque tempus prandii illas audet attemperare, antequam officialis vel iudex pisces ex illis exceperit. Quilibet sessionatus duobus diebus foenum falcare atque, quo iussum fuerit, introportare tenetur. Quicumque terram desertam coluerit, de quolibet iugere solvet mediam capetiam. Est quaedam piscina Soostho vocata, pisces in ea nemini praeterquam ad domum domini prendendi permittuntur. Est ibidem silva, in qua siquis ligna succidere velit, non nisi data per iudicem vel officialem licentia succidere poterit. Est locus molendini octo rotarum, de qualibet rota solvunt officiali tritici cubulos 2. Currus vinum ducentes dant quattuor.¹ Prata desertarum sessionum a iudice vel officiali sunt falcari petenda.

Census Mykefalwa. In festo Georgii Martyris officiali solvere tenentur V. 5. In festo Sancti Michaelis Archangeli solvunt domino d. 25, officiali V. 5.

Victualia. In festo Nativitatis Domini quilibet sessionatus tenetur dare caponem 1, panes tres tritici, siliginis tres, in toto panes 6. In festo Paschae Domini quilibet sessionatus tenetur dare ova 6, panes 3.

In autumnno quodlibet aratrum domino arare duo iugera parragh et tempore seminandi rearare et una cum Zenthgyerghiensibus seminare, metere et in orreum congregare tenebuntur. In vere autem quodlibet aratrum tenetur arare iuger unum. Quilibet sessionatus duobus diebus falcare obligatur.

Banfalwa

Habet in toto medias sessiones 26. Quartalia autem sessionalia 12.

Census. In festo Beati Georgii Martyris officiali solvunt V. 10. In festo Michaelis Archangeli quaelibet media sessio dat d. 50. Officiali autem V. 10. In pretium pinguis bovis solvunt communiter V. 400. In pretium pinguis

¹Szekerek bor fuvarozására.

porci f. 1. Currus vinum ducentes dant 4. In festo Nativitatis Virginis Mariae dant de qualibet media sessione officiali V. 2.

Victualia. Per anni circulum quaelibet media sessio tenetur dare pullos 5. Similiter duae mediae sessiones ancam 1. Quaelibet media sessio dat butyri quartale 1, simili modo caseum 1. In festo Paschae Domini media sessio dat panes 2, ova 5. In festo Nativitatis Domini duae mediae sessiones solvunt caponem 1, panes 2. Media sessio dat tritici akonem per annum cubulum 1.

Est quoddam pratum domini, quod falcare et ad allodium Zepethnekiense importare tenentur. Prata foenilia desertarum sessionum sine licentia officialis non debent falcari. Ad metendum adstringuntur, quousque messis tempus durat. Ad falcandum quoque compelluntur secundum officialis libitum.

Martonfalwa

Habet sessionum quartalia 20 et est conversum in allodium.

Zepethneck

Habet medias sessiones 69. Integras 8. Quartalia 16.

Census. In festo Divi Georgii officiali dant d. 10. In festo Beati Michaelis Archangeli domino terrestri d. 50, officiali autem de qualibet media sessione d. 10. Dant currus vinum ducentes quattuor. De quolibet macello quisque lanus dat sepum, libras 25.

Estregenye

Habet quartalia sessionalia 20.

Census. In festo Beati Michaelis Archangeli solvunt de qualibet quarta d. 25. In pretium pinguis bovis communiter dant V. 200. In pretium pinguis porci dant d. 50. Dant currus vinum ducentes duos.

Victualia. In festo Paschae Domini officiali dant de qualibet quarta sessionali ova 5, panes 2. In festo Nativitatis Virginis Mariae quaelibet quarta tenetur dare siliginis cubulum $\frac{1}{2}$. Per anni circulum quaelibet quarta tenetur dare pullos $2\frac{1}{2}$. Quattuor sessionati dant ancam 1. Duo sessionati dant butyri quartale 1. Duo sessionati dant formagium 1. In festo Nativitatis Domini duo sessionati dant officiali caponem 1, panes 4.

Tenentur metere, falcare, ius montanum persolvere. Terram desertarum sessionum a iudice vel officiali, qui uti voluerit, licentiare debet.

Iharos

Habet quartalia sessionalia 125.

Census. In festo Sancti Georgii Martyris officiali dant d. 3. In festo Michaelis Archangeli domino de qualibet quarta sessionali d. 25, officiali autem d. 3. In pretium pinguis bovis communiter solvunt V. 800. In pretium pinguis porci f. 1. Currus vinum ducentes communiter dant quattuor.

Victualia. Per anni curriculum duae quartae sessionales dant pullos 5, anserem 1, butyrum, pintam $\frac{1}{2}$, formagia 2. In festo Paschae Domini quae-

Lasc. K. No 3^o

1530

Luna Regis super omnibus proutus ordinaris Castri Karoly

U. & C. Fas. 22. N^o 55. Gyöngyösi Nyelvalwa

Gabet in toto quicquid terrarum 74
Gyöngyfalwa h^o gentia terrarum 44

Census de Gyöngyösi

In feudo h ^o magisteri solvunt duo denarii	2
In feudo h ^o Curatoris solvunt duo denarii	2
In feudo h ^o vicariae solvunt duo denarii	2
In feudo h ^o domini duo personati solvunt unum Capponem	1
Amulibus terraribus solvunt unum	1
In feudo pastor domini duo personati solvunt	2
Amulibus terraribus solvunt	1

Si quibus fuerit factis h^o fundacionibus super de ratione...
prejudicij h^o dicit adimplere d^o h^o officiales vel h^o...

Amulibus terraribus d^o h^o fundacionibus d^o h^o que h^o...

Est amulibus h^o domini d^o h^o d^o h^o d^o h^o d^o h^o d^o h^o d^o...

Ep^o h^o d^o d^o h^o d^o h^o d^o h^o d^o h^o d^o h^o d^o h^o d^o...

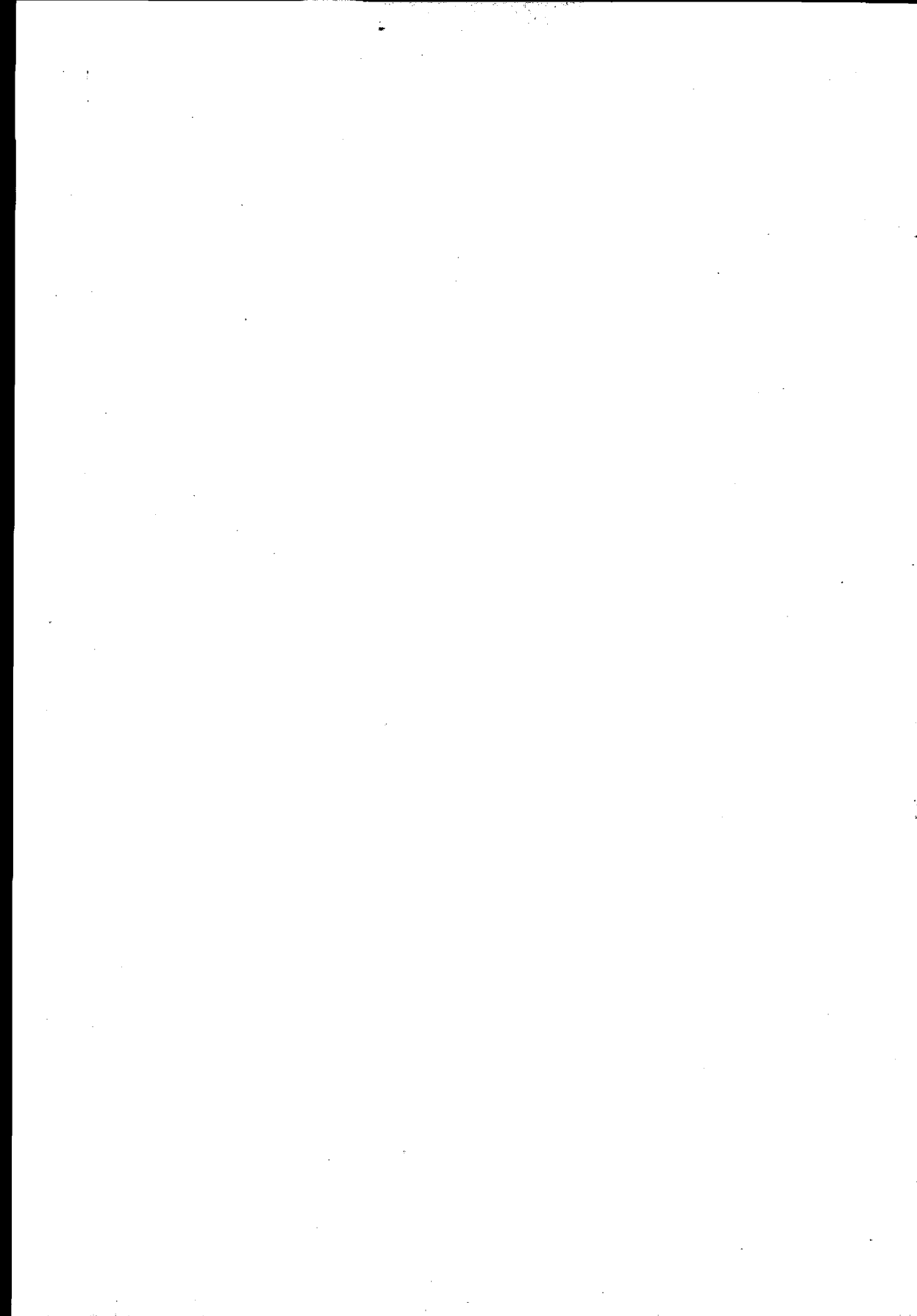
Ep^o h^o d^o h^o d^o h^o d^o h^o d^o h^o d^o h^o d^o h^o d^o...

55

106-114

F. 27. # 55^o

Az 1530. évi kanizsai urbárium első lapja



libet quarta sessionalis dat officiali ova $2\frac{1}{2}$. In festo Elisabet quaelibet quarta dat V. 1, panem 1. In festo Nativitatis Domini unaquaeque quarta dat avenae quartale 1. De frugibus satis dant nonam. De integra vinea dant vini cubulos 7 pintas $5\frac{1}{2}$. De extraneis, hoc est aliorum dominorum iobagionibus, de qualibet integra vinea exigitur capo unus et fumol 4.

Tenentur omnes communiter metere pro voluntate officialis atque introportare. Ligna quoque ad castrum, quantum officialis iusserit, importare.

Illew

Habet sessionalia quartalia 13.

Census. In festo Michaelis Archangeli quaelibet quarta dat domino d. 23.

Victualia. In festo Paschae Domini quaelibet quarta sessionalis dat ova $2\frac{1}{2}$. In festo Nativitatis Virginis Mariae quaelibet quarta dat obolum 1, panem 1. In festo Nativitatis Domini quattuor quartae sessionales dant avenae cubulum 1, caponem 1. Est quoddam parvum pratum, quod siquis cum licentia officialis defalcare voluerit, officiali dat d. 1.

Saagh

Habet quartalia sessionalia 98.

Census. In festo Michaelis Archangeli unaquaeque quarta sessionalis dat d. 26. In pretium pinguis bovis communiter solvunt V. 800. In pretium autem pinguis porci solvunt f. 2. In festo Pentecostes omnes communiter solvunt officiali V. 500. Iobagiones aliorum dominorum quotquot vini cubulos ratione iuris montium solvunt, de quolibet vini cubulo dant d. 1. Omnes communiter solvunt vinum ducentes currus quattuor.

Victualia. Per anni circulum duae quartae sessionales dant pullos 5, ancas 2, butyrum, pintam $\frac{1}{2}$, formagia 2. Nonam frugum annuatim solvunt. Officiali quattuor quartae sessionales solvunt in festo Nativitatis Domini avenam, cubulum 1. Eodem die caponem unum. In festo Beati Martini Episcopi quilibet sessionatus dat officiali V. 1, panem 1. In festo Paschae Domini quilibet sessionatus dat officiali ova $2\frac{1}{2}$, panem 1.

Sunt vineae duae in eorum promontorio, quae sunt magnifici domini,² eas tenentur colere atque colligere et vasis depositis vindemiare. De promontorio ipsorum solvunt iura montana secundum mensuram vinearum. Externi tamen de unaquaque vinea super iura montium dant caponem unum cum fumol 4. Sunt desertarum sessionum prata, ratione quorum quaelibet quartalis sessio dat officiali d. 1.

Chycho

Habet integra quartalia sessionalia 99. Media autem quartalia 10.

Census. In festo Beati Georgii Martyris quilibet sessionatus officiali dat d. 4. In festo Beati Martini quaelibet quarta sessionalis dat domino d. 25, eodem tempore officiali d. 3. In festo Nativitatis Domini communiter solvunt officiali f. 1. Eodem die in pretium pinguis porci dant communiter

² A két évvel később elhunyt Kanizsay Ferenc, a család utolsó férfitagja.

domino f. 1. In pretium autem pinguis bovis dant V. 400. Currus vinum ducentes dant quattuor.

Victualia. In festo Beati Georgii Martyris duae quartae sessionales dant pullos 5, caseos 4, anseres 2, butyrum, pintam $\frac{1}{2}$. In eodem festo Georgii officiali quaelibet quarta sessionalis dat ova 6, panes 4. In festo Nativitatis Domini quattuor sessionati dant officiali avenae cubulum 1, panes 4, caponem 1. Iobagiones aliorum dominorum hic foenilia habentes de quolibet prato dant officiali caponem 1, fumol 4.

Solvunt frugum nonas metuntque secundum voluntatem officialis et ligna combustibilia iuxta numerum iumentorum suorum vel autem iuxta voluntatem officialis ad castrum ducere tenentur.

Oppidum Zenthpaal

Habet quartalia sessionalia $134\frac{1}{2}$.

Zyman

Habet quartalia sessionalia 50.

Census. In festo Divi Georgii quaelibet quarta sessionalis dat officiali d. 2. In festo Beati Michaelis Archangeli domino dat quaelibet quarta d. 25, officiali d. 1. De terris arabilibus et foenilibus desertarum sessionum dant officiali V. 500. Pro pingui porco dant communiter f. 2. Pro pingui bove dant communiter V. 800. Omnes communiter solvunt currus vinum ducentes quattuor.

Victualia. Duo sessionati per annum dant pullos 5, anserem 1, caseos 2, butyrum, pintam $\frac{1}{2}$. Solvunt frugum nonas, ius montium. De macello quolibet solvunt sepi libras 25.

Vencze

Habet quartalia sessionalia 7. Medias autem sessiones 13.

Chakan

Habet medias sessiones 6. Quartalia autem sessionalia 8.

Census. In festo Beati Michaelis Archangeli quaelibet media sessio dat V. 20. In fluvio Kanysa sunt tria molendina, de quolibet annuatim dant V. 100. In eodem rivulo Kanysiensi sunt tria molendina, de quorum quolibet solvunt d. 40.

Victualia. In festo Nicolai Episcopi dant de qualibet media sessione officiali V. 2, panes 4. Sessionati de Chakan in festo Omnium Sanctorum officiali V. 2, panes 4. In festo Paschae Domini officiali ova 8, panes 4. In festo Nativitatis Domini quaelibet media sessio dat officiali caponem 1, panes 4. Adstringuntur ad molandum et importandum ad domum domini. Debent caulium seminatione, reseccatione atque importatione. Repleturam,³ quae est ante castrum, reformare glaciemque secare atque una fovea cumulare tenentur.

³ „Repletura” itt töltést, gátat jelent.

Thewl

Habet quartalia sessionalia 23 $\frac{1}{2}$. Mediam sessionem habet 1.

Servitia. Dum dominus magnificus Kanysam expectatur, domos mundaere et ligna secta ad calefactionem fornacis, usque dum purgetur, resecaere tenentur et quamdiu in Kanysa morabitur, tempore hiemali domos calefacere debent, ligna tantummodo secando, non fornacem inflammando. In ortulo, quod est penes castrum, omni cultura tenentur ac etiam, dum necesse fuerit, ad omnium iudicium pertinentiarum castrum conuocationem. De antiquo iure litteras saltem ad tria milliaria ducere debent.

Mýhald

Habet quartalia sessionalia 54.

Census. In festo Beati Georgii Martyris quaelibet quarta sessionalis dat d. 2. In festo Michaelis Archangeli domino solvunt ratione cuiuslibet quartae sessionalis d. 25, officiali d. 2. In pretium pinguis bovis simul cum iobagionibus de Paald V. 400. Pro pingui porco solvunt f. 1. Dant communiter currus vinum ducentes duos. Sunt molendina quattuor rotarum, de unaquaque rota d. 10 et unum caponem extranei iobaghiones et fumol 4. In festo Colomani quaelibet quarta officiali dat obolum 1. Qui desertae sessionis terram in orto saepo colit,⁴ officiali dat d. 3.

Victualia. Per anni circulum duo quartalia dant pullos 5, ancam 1, butyrum, pintam $\frac{1}{2}$, caseos 2. In festo Nativitatis Domini quattuor quartalia sessionalia dant avenae cubulum 1, caponem 1. In festo Paschae Domini quaelibet quarta dat officiali ova 3, panem 1. In festo Colomani dat panem 1. Habent vineas et de integra vinea solvunt vini cubulos 6, quorum unusquisque cubulus facit pintas 16. Extranei super cubulos 6 dant caponem unum, fumol 4.

Tenantur metere pro officialis voluntate. Habet unum molendinum duarum rotarum, domino cedens. Nonas frugum iusque montium domino solvere tenentur.

Dench

Habet quartalia sessionalia 99.

Census. In festo Divi Georgii dant officiali de unaquaque quarta d. 3. In festo Divi Michaelis Archangeli dant domino d. 25, officiali autem d. 1. In pretium pinguis bovis communiter solvunt V. 800. Pro pingui porco unanimiter solvunt f. 2. Dant communiter currus vinum ducentes quattuor. Omnes communiter solvunt pro pratis desertarum sessionum officiali f. 1. Sunt molendina 8 $\frac{1}{2}$, ratione quorum de unoquoque dant d. 25, frugum cubulos 2. Medietatem de medio molendino dant. Sunt molendinorum loca 1 $\frac{1}{2}$.

Victualia. Quaelibet quarta sessionalis dat per anni circulum pullos 2 $\frac{1}{2}$, butyrum, quartale 1, caseum 1, ancam 1. In festo Nativitatis Domini quattuor sessionati dant officiali avenae cubulum 1, caponem 1, panes 4. In festo

⁴ A község határon belül rendszerint egy helyen voltak megtalálhatók a bekerített „kertek”, amelyekben főleg kapás-, kisebb részben pedig szántóművelés folyt. Ilyen kertek a legtöbb jobbágytelekhez és így a puszta jobbágytelkekhez is tartoztak.

Elisabet Viduae officiali quilibet sessionatus dat obolum 1, panem 1. In festo Paschae Domini quilibet sessionatus dat officiali ova 3, panem 1.

Nonas frugum solvunt. Metunt pro officialis voluntate lignaque combustibilia ducunt secundum eiusdem officialis voluntatem. Ollas fictiles ad castrum sufficientes debent importare.

Paald

Habet quartalia sessionalia 11.

Census. Quilibet sessionatus dat in festo Michaelis Archangeli d. 25 In pretium desertae sessionis dant officiali pro prato atque iugeribus utendis V. 30. De uno molendino, quod ibidem est, dantur d. 12 $\frac{1}{2}$, frugum cubulus 1. Habet etiam dominus ibidem molendina duo. Solvunt nonas frugum et ius montium. Habent etiam telonium provisorii solitum provenire.

Victualia. Quilibet sessionatus per anni circulum dat pullos 2 $\frac{1}{2}$, butyri quartale 1, caseum 1. In festo Nativitatis Domini duo sessionati dant officiali caponem 1. Quattuor sessionati dant avenam, cubulum 1. In festo Paschae Domini quilibet sessionatus dat officiali ova 3, panem 1.

Meteri obligantur, ut officialis vult.

Officium castellani

Bekchehel⁵

Habet medias sessiones 60.

Zeghedew

Habet medias sessiones 6 $\frac{1}{2}$.

Census. In festo Michaelis Archangeli quaelibet media sessio dat d. 50. Communiter dant currus vina ducentes quattuor.

Victualia. In festo Nativitatis Domini quaelibet integra sessio dat caponem 1, panes 4. In festo Paschae Domini quaelibet integra sessio dat officiali ova 12, panes 4. De uno iugere terrae desertae, quisquis coluerit, dat officiali d. 2. Quicumque thelek saeptum coluerit,⁶ de uno iugere dat officiali d. 4. Qui terram extirpatam colit, de iugere uno dat capetiam $\frac{1}{2}$, extranei iobagiones non domini 1. Item de huiusmodi terris extirpatis dat frugum decimam.

Habent telonium. De curribus salium exigitur sal unum, quicumque currus sales centum portarent. Lanii quotquot sunt, dat unusquisque sepum libris 25. Habent ius montium.

Oppidum Kanÿsa

Habet quartalia sessionalia 68. Integras sessiones 2.

⁵ Hogy az „officium castellani” megjelölés csak erre a községre vonatkozik-e, vagy a következőkre is, nem tudjuk. Feltehető jelentése: a várnagy közvetlen felügyelete alá tartozó terület.

⁶ L. a 4. jegyzetet. — „Telek” itt ugyancsak az elkerített helyet jelenti.

Zombathel

Habet quartalia sessionalia 65.

Census. In festo Beati Martini Episcopi unaquaeque quartalis sessio dat d. 25. Currus vinum ducentes dant quattuor. Trans Kanysam est quaedam repletura, quam idem oppidum reformat. Habet telonium. In circuitu castris glacies concidere tenentur. Et lanis unusquisque dat ratione macelli libras septem 25.

Sarmas

Habet medias sessiones 18 $\frac{1}{2}$.

Census. In festo Beati Michaelis Archangeli quaelibet media sessio d. 50, officiali autem dat V. 10. Eidem officiali in festo Georgii V. 10. In pretium pinguis bovis solvunt V. 800. Pro pingui porco dant f. 2. Communiter dant currus vinum ducentes quattuor.

Victualia. Quaelibet media sessio dat per anni circulum pullos 5, caseum 1, butyri quartale 1, anciam $\frac{1}{2}$. In festo Paschae Domini quaelibet media sessio dat ova 5, panes 2. In festo Assumptionis Mariae media sessio dat V. 1, panes 2. In festo Nativitatis Domini duae mediae sessiones dant caponem 1, panes 4. Quaelibet media sessio dat akonem tritici cubulum 1.

Quoddam pratum domini, quod 15 falcastris capit,⁷ debent defalcare. Pratum, quod ad Zepethnekiense allodium pertinet, debent et falcare et ad allodium importare. Ad metendum quoque adstringuntur et unusquisque, quotquot equos habet vel boves, de unoquoque debet ligna uno curru introportare. Pontem, qui est ante castrum, reformare debent. Habent silvam, ad quam sine officialis licentia nemo audet intrare. Sunt tria molendina in quodam rivulo, ratione quorum dant avenae cubulos 3, capones 3.

Almazegh

Habet quartalia sessionalia 40.

Census. In festo Georgii quaelibet quarta sessionalis dat officiali V. 5. In festo Michaelis Archangeli domino solvunt d. 25, officiali autem V. 5. In pretium pinguis bovis solvunt communiter V. 400. Pro pingui porco dant f. 1. Dant currus vinum ducentes duos.

Victualia. Per anni circulum duae quartae sessionales dant pullos 5, anciam 1, butyri pintam $\frac{1}{2}$, caseum 1. In festo Paschae Domini quaelibet quarta dat officiali ova 2 $\frac{1}{2}$. In festo Nativitatis Domini quaelibet quarta dat officiali V. 1, panem 1. Eodem tempore quartae quattuor dant officiali caponem 1.

De terris desertarum sessionum, dum coluntur, solvuntur officiali d. 2. De foenilibus autem desertarum sessionum quaestio fiet pro libito officialis. Sunt prata in praedio quodam Lyboeza vocato, quae officialis possidet; cuicumque voluerit, dandi habet potestatem, simul cum quibusdam terris arabilibus in facie eiusdem possessionis existentibus. Metere obligantur quantum provisor vult et pontem, qui est ante castrum, Gyaloghÿd tenentur

⁷ Az általánosan használt „pratum 15 falcastris” formát helyettesítő, szokatlanabb kifejezés.

reformare. Est quoddam pratum, quod castellanorum esse dicitur. Illud defalcare, cumulare atque introportare coguntur. Vineam quandam in Gelse Fyles vocatam colere atque colligere et quo iussum fuerit, introducere debent. Nova aedificia super sessionem desertam facere volens pro lignis in silva succidendis dat officiali avenae cubulum 1, caponem 1, panes 4, vini pintam 1. Extraneorum dominorum iobagiones in foenilibus desertarum sessionum quicquid uno die falcare possunt, unusquisque dat d. 4. De unoquoque molendino in facie eiusdem villae existenti officiali dant V. 20.

Beren

Habet quartalia sessionalia 203.

Census. In festo Michaelis Archangeli unaquaeque quarta dat domino d. 25, officiali autem d. 3. Pro pingui bove solvunt communiter V. 800. Pro pingui porco solvunt f. 2. In festo Beati Georgii Martyris communiter solvunt officiali f. 8. In festo Nativitatis Domini pro capone dant officiali V. 2. Habent telonium currusque vina ducentes dant quattuor.

Victualia. Unaquaeque quarta sessionalis dat per anni circulum pullos $2\frac{1}{2}$, anserem 1, butyri quartale 1, caseum 1. In festo Nativitatis Domini quattuor sessionati dant avenae cubulum 1. In festo Paschae Domini quilibet quarta dat officiali ova $2\frac{1}{2}$, panem 1. Frugum etiam nonas solvunt et de unaquaque vinea dant caponem unum, fumol 4.

Falcare pratum, quod est iuxta ecclesiam parochialem, tenentur et quilibet sessionatus ligna ducere cum uno curru. Habent etiam ius montium.

Pertinentiae Felfewld

Kyslagd

Habet medias sessiones $4\frac{1}{2}$.

Gereche

Habet medias sessiones 16.

Perenyē

Habet medias sessiones 12.

Chornoſa

Habet medias sessiones 11.

Bosfalwa

Habet medias sessiones 10.

Gyanowez

Habet medias sessiones 10.

Bykallya

Habet medias sessiones $5\frac{1}{2}$.

Czŷneghedfewlde

Habet medias sessiones 8.

Census. In festo Beati Michaelis Archangeli dant domino d. 50. Pro pingui bove communiter solvunt V. 800. Omnes communiter dant currus vinum ducentes quattuor.

Victualia. Per anni circulum duae mediae sessiones dant domino pullos 5, anserem 1, butyrum, pintam $\frac{1}{2}$, caseos 2. De quolibet bove arabili unusquisque dat tritici cubulum 1, hoc est, qui habet sex boves, ille dat tritici cubulos 2, siliginis cubulos 2, avenae cubulos 2. Quicumque autem habet tres boves, talis dat tritici cubulum 1, siliginis cubulum 1, avenae cubulum 1.

Tenentur metere uno die. Habent ius montium. Falcare etiam uno die tenentur. In festo Paschae Domini quaelibet media sessio dat officiali ova sex, panes 2. In festo Nativitatis Domini quaelibet media sessio dat officiali caponem 1, panes 2, avenae quartale 1. In prato desertarum sessionum quicquid uno die falcari potest, superinde dantur officiali d. 4. Qui colit terram desertarum sessionum, de quolibet iugere dat d. 2. De terra vulgo thelek dant d. 4. Iobagiones domini de qualibet vinea dant caponem unum, panes 2. Eodem modo iobagiones aliorum nobilium solvunt. Gereche officiali nil dat.

Pamlŷn

Habet medias sessiones 14. Quartalia autem sessionum 26.

Census. In festo Beati Michaelis Archangeli solvunt domino d. 25. Pro pingui bove V. 400. Pro pingui porco f. 1. Sunt duo molendina, de quolibet dant V. 20. Omnes communiter dant currus vinum ducentes quattuor.

Victualia. Per annum quaelibet media sessio dat pullos 5, anserem 1, butyrum, pintam $\frac{1}{2}$, caseum 1. In festo Nativitatis Domini quaelibet media sessio tenetur dare caponem 1, panes 4. In festo Paschae Domini quaelibet media sessio dat ova 6, panes 4. In festo Martini quaelibet media sessio dat officiali V. 2, panes 4. Qui terram desertae sessionis coluerit, de uno iugere dat capetiam $\frac{1}{2}$. De prato autem desertae sessionis, qui falcare intendit, dat d. 4.

Habent ius montanum. Dant decimam de vineis. Tenentur metere. Foenile iuxta ecclesiam parochialem Kanysiensem adiacens saepire et glaciem introportare debent.

Wywdwar

Habet medias sessiones 14. Quartalia autem sessionalia 95.

Sygaarth

Habet quartalia sessionalia 9.

Census. In festo Georgii quaelibet quarta sessionalis dat officiali d. 4. In festo Michaelis Archangeli domino in censum ratione quartae d. 25, officiali autem dant d. 4. In pretium pinguis bovis dant V. 800. Pro pingui porco dant f. 2. Dant currus vinum ducentes quattuor. Est unum molendinum in fluvio Kanÿsa, de eo dant V. 40, cuius media pars cedit plebano. Sunt alia tria molendina in rivulo eiusdem Kanÿsa, de quolibet dant iudici d. 4. De terra, quae est in facie villae vulgo thelek, dat⁸ officiali d. 4. Sunt etiam duo molendina deserta, ratione quorum solvuntur V. 80, quorum media pars cedit fratribus Kanÿsiensibus.⁹

Victualia. Annuatim duae quartae sessionales dant pullos 5, anciam 1, butyrum, pintam 1, caseos 2. In festo Nativitatis Domini quaelibet quarta dat officiali caponem 1, panes 4. In festo Paschae Domini eidem officiali dat ova 10, panes 4. In festo Petri Apostoli officiali dat V. 1, panes 4. Horum tertia pars iudicis est. Quaelibet quarta de Wywdwar dat triticum, cubulum $\frac{1}{2}$. Quum castanearum collectio advenerit, quaelibet quarta sessionalis in Wywdwar dat castanearum quartam 1.

Tenantur dare decimam de tritico. Dant vinorum quoque decimam. Habent etiam ius montium. Tenantur et metere et falcare. In Sygarth est quoddam foenetum, quod coloni eiusdem possessionis falcare, cumulare atque comportare tenentur. Iobagiones de Wywdwar pro unoquoque bove arabili tenentur ligna combustibilia ducere ad castrum. Vineas domini utraque possessio colit, colligit et comportat.

Gelse

Habet medias sessiones 125.

Census. In festo Divi Georgii dat quaelibet media sessio officiali V. 13. In festo Michaelis Archangeli similiter de media sessione domino dant d. 50, officiali autem V. 13. In pretium pinguis bovis dant V. 800. Pro pingui porco dant communiter f. 2. De quolibet iugere desertarum sessionum, qui colit, dat officiali d. 2. De foenili desertae sessionis disponit officialis, cuicumque vult, pro libito vendens.¹⁰

Eredetiĵe U. et C. 27/55. alatt.

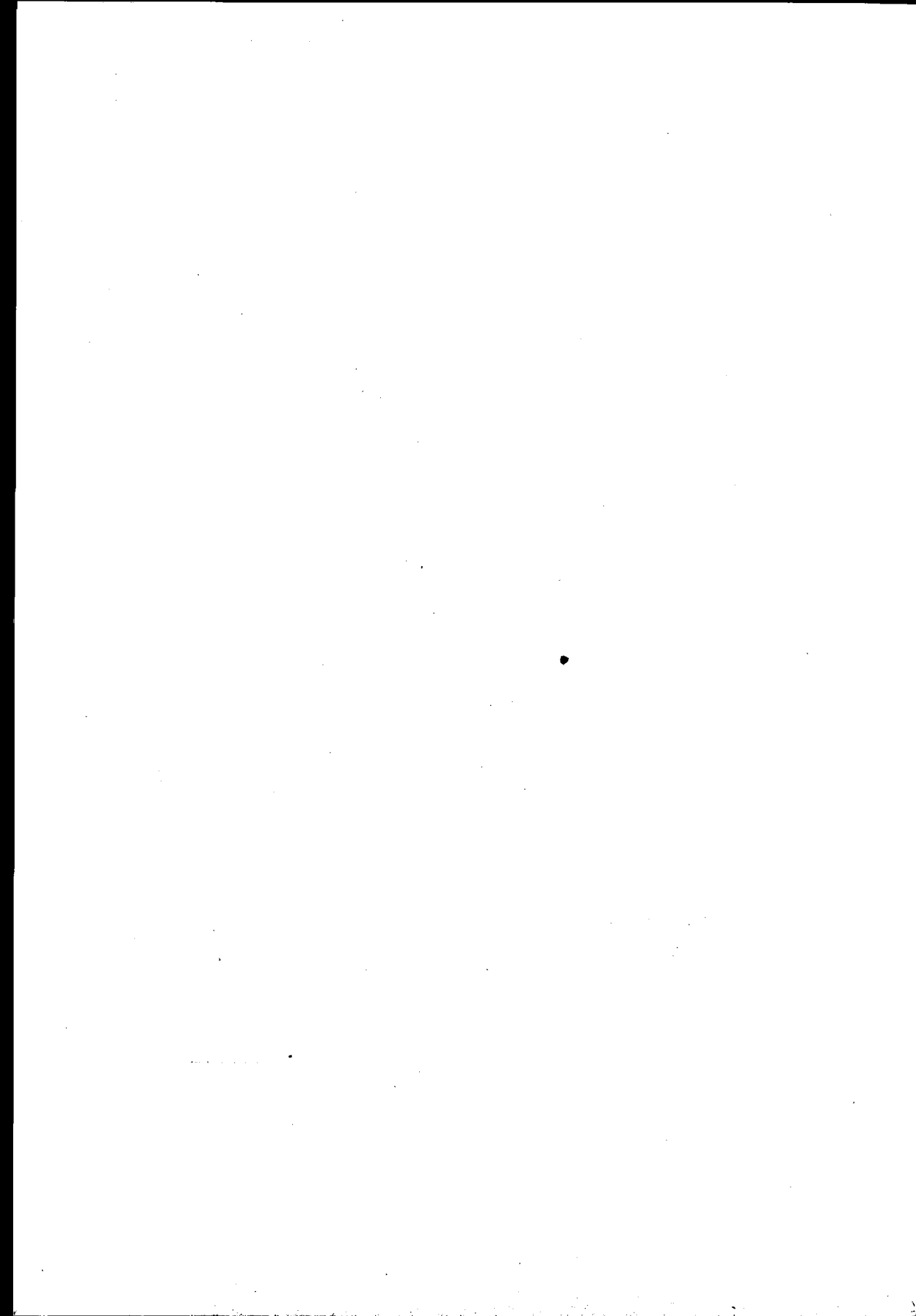
⁸ Ti. aki használja.

⁹ A XV. században alapított kanizsai ferences rendháznak.

¹⁰ A ma birtokunkban levő urbárium példány szövege itt — lap alján — meg-
szakad.



Kanizsa vára a XVII. században (Justus van der Nypoort metszete a Birkenstein-féle, 1686-ban megjelent metszeteskönyvben)



1563. A kanizsai uradalom kivonatos urbárium

Az uradalom falvainak száma az 1563-as összeírás idején ötten kevesebb, mint 3 évtizeddel korábban volt. (Mártonfalvát, Illót, Zimányt, Tólt, Páldot, Szegedét és Szombathelyet nem említik, Szentpéter és Újnép neve viszont most tűnik fel először.)

A török háború már éreztetni hatását, a vidék elnéptelenedését le lehet mérni a telekszámok csökkenésén.

	1530-ban	1563-ban
egésztelkes	10	4
féltelkes	453	109
negyedtelkes	1330	258
nyolcadtelkes	12	3
jobbágy, ismeretlen teleknagysággal	—	50
zsellér	—	107
szegény, koldus	—	45
mentességet élvez	—	121

A családfők száma tehát 30 év alatt 1805-ről 697-re apadt.

A szolgáltatások alakulására ugyancsak a háborús idők hatottak döntően: az áruértékesítés lehetőségei olyan korlátozottak voltak, hogy nem csoda, ha a pénzszolgáltatás helyett inkább a természetbeliek emelkedtek.

A század elején a vártartomány parasztjainak robotkötelezettségét rendszerint nem időben, hanem munkamennyiségben adták meg: szántást, aratást, szénakaszálást, behordást, fuvart, ritkábban favágást, fahordást, szőlő- és kertművelést, őrlést, takarítást kellett a kívánt módon végezniük. Az úrdolga későbbi alakulását az 1563-as urbárium szűkszavúsága miatt nem kísérhetjük nyomon.

Valamivel többet tudunk meg a majorsági gazdálkodás fejlődéséről. Azt a falut — Mártonfalvát —, amelyet nem sokkal a mohácsi vész után egészében az allodiumhoz csatoltak, nem említik többé. Hogy a korábban sokfelé elszórt majorságföldek később sem maradtak műveletlenül, sőt alkalmilag valamelyest gyarapodhattak is, annak az 1563-ban több helyen felsorolt majorsági alkalmazottak és az allodiálissá tett gelsei jobbágytelek a bizonyosságai.

Conscriptio summaria colonorum tam censualium, inquilinorum, pauperum, novitiorum,¹ quam etiam libertinorum pertinentium castri Kanysa

Wywdwar et Sýgarth

Coloni censuales huius iudicatus sunt 52, qui habent sessiones ad quartas 52².

¹ Új telepesek.

² Azaz: 52 negyedtelküik van.

Portarii³ in eodem iudicatu sunt, qui census dant, sed non serviunt 9, carpentarii sunt 2, hortulanus 1, mercenarii 2, educillator vini 1, claviger 1, iudex 1, pauperes 9, allodiator 1.

Coloni censuales 36, libertini 19, pauperes 8.

Census huius iudicatus. Coloni huius iudicatus una cum portariis octo solvunt per annum de quartis 52 f. 13 d. 25. Pretium pinguis bovis facit f. 2 d. 66. V. 2. Maiales porcos dant duos, gallinas dant 137¹/₂, butyri pintas 13¹/₂ quartale 1, anseres 27¹/₂, caseos 48.

Oppidum Kanisa

Habet colonos sessionales ad census 31, qui habent integras sessiones 17, quartam ¹/₂. Paÿsÿartha 1, lakathÿartha 1, iudex 1, educillator vini 1, inquilini 12, lanii 3.

Censuales coloni 30, libertini 8, inquilini 12.

Census eorundem. Isti coloni de sessionibus 18, quartali ¹/₂ solvunt per annum f. 18 d. 25.

Pamlyñ

Habet colonos sessionales ad census 11. Iudex 1, educillator vini 1, claviger 1, pauper 1, inquilini 4, novitii 3.

Census eorundem. Isti coloni habent integras sessiones 3, quartam 1, de quibus per annum solvunt f. 3 d. 25. Pro pingui bove solvunt f. 1 d. 33 V. 1. Gallinas solvunt 32¹/₂, anseres 6, butyri pintas 3 quartale 1, caseos 13, porcum maialem 1.

Colonos habet censuales 11, libertinos 3, inquilinos et novitios 8.

Heghffewld

Habet colonos sessionales ad census 33. Istorum colonorum sex, census non solvunt, qui manent in Gerecche. Iudices 2, Matthias Nagh 1, postha⁴ 1, inquilini 10, pauperes 6, novitii 3, educillator vini 1.

Census eorundem. Coloni isti habent integras sessiones 6¹/₂, quartam 1, de quibus solvunt per annum f. 6¹/₂ d. 25. In pretium pinguis bovis dant f. 2 d. 66 V. 2. Gallinas dant 67¹/₂, anseres 13, butyri pintas 6¹/₂ quartale 1, caseos 27, porcos maiales duos.

Bekchehel

Habet colonos sessionales ad census 22. Iudex 1, claviger 1, Emericus Prÿbeek, ex donatione quondam domini magnifici⁵ 1, filius Nicolai litterati, ex donatione magnifici domini Ladislai Kanÿsay 1, Ioannes litteratus 1,

³ A várban szolgáló kapuőrök, akik csak terményszolgáltatást és censust fizettek robot helyett a várban végezték a szolgálatot.

⁴ Postaszolgálatot teljesítő futár.

⁵ Telkét az uraság adományából nyerte, mint annak belső, udvari embere. — Kanizsay László fia, Ferenc, a család utolsó férfitagja, fiatalon halt meg 1532-ben, és így a birtok László másik gyermekére, Kanizsay Dorottyára szállt.

educillator vini 1, figulus 1 (servitor domini praefecti), inquilini 6, pauperes 10, novitius 1.

Census eorundem. Coloni isti habent ad solutionem quartas 21, quartam $\frac{1}{2}$, de quibus per annum dant f. 5 d. $37\frac{1}{2}$. Maiales porcos duos dant, non tamen ex antiqua eorum lege, sed per quondam Nicolaum litteratum impositos.⁶ Aliud nihil solvunt.

Zepethnek

Habet colonos sessionales ad censum 13. Iudex 1, carpentarius 1, portarius 1, spanus 1, rationista 1, allodiator 1, Nicolaus Thoth, ad intercessionem episcopi Wesprimiensis⁷ 1, inquilini 10, novitius 1, pauper 1.

Census eorundem. Isti coloni habent ad solutionem quartas 23, de quibus per annum solvunt f. 5 d. 75. Iurati dicunt, quod alio censu nullo tenebantur ex lege eorum, sed quondam Georgius litteratus Mathÿssy coegit eos ad solutionem duorum porcorum maialium, quos ab eo tempore solvunt.

Almazegh

Habet colonos ad censum 20. Iudex 1, faber castris 1, educillator vini 1, pauperes 3, inquilini 4, novitius 1.

Census eorundem. Isti coloni habent integras sessiones 5, quartam $\frac{1}{2}$, de quibus per annum solvunt f. 5 d. $12\frac{1}{2}$. Pro pingui bove dant f. 1 d. 33 V. 1. Gallinas dant 41, anseres dant $5\frac{1}{2}$, caseos 11, butyri pintas 5 quartale $\frac{1}{2}$, maialem porcum dant 1.

Sarmaas

Habet colonos sessionales ad censum 17. Iudex 1, educillator vini 1, combustae 2, pauperes 6, auriga domini Czany⁸ 1.

Census eorundem. Isti coloni habent medias sessiones $16\frac{1}{2}$, de quibus pro censu ordinario per annum solvunt f. $8\frac{1}{2}$. Pro pingui bove solvunt f. 2 d. 66 V. 2. Gallinas dant $76\frac{1}{2}$, anseres dant $8\frac{1}{2}$, butyri dant pint 4 quartale 1, caseos dant 17, porcos maiales dant duos, 2.

Iharos

Habet colonos sessionales ad censum 17. Iudex 1, educillator 1, novitii 5, pauperes 4, inquilinus 1, mendicus 1.

Census. Isti coloni habent ad solutionem quartas 17, facit f. 4 d. 25. Pro pingui bove dant f. 1 d. 33 V. 1. Gallinas dant $42\frac{1}{2}$, anseres 8, butyri pint 4 quartale 1, caseos 17, maialem porcum dant unum, 1.

⁶ Itt az eltérés nyilvánvalóan a földesúr által korábban kiadott urbárium és az említett Litteratus Miklós (valamelyik uradalmi tiszt) későbbi nagyobb szolgáltatás-követelése között van. A hatalmaskodó tisztartók ugyanis nemegyszer a földesúr által megszabottnál is több terhet róttak a jobbágyokra.

⁷ Valószínűleg kiváltságát nyerte el a veszprémi püspök közbenjárására.

⁸ Valószínűleg Csányi Ákos, Nádasy Tamás tisztartója.

Berÿn

Habet colonos sessionales ad censum 14. Iudex 1, pello 1, inquilini 3. Census. Isti coloni habent medias sessiones 14, de quibus per annum solvunt f. $3\frac{1}{2}$. Pro pingui bove solvunt f. 1 d. 33 V. 1. Gallinas dant 4, caseos dant 4, porcum maialem dant unum, 1.

Chÿcho

Habet colonos sessionatos ad solutionem 14. Iudices 2, educillator 1, pauperes 1, cursor 1, novitii 2, inquilinus 1, liber faber.

Census. Isti coloni habent ad solutionem sessiones integras $3\frac{1}{2}$, de quibus per annum solvunt f. $3\frac{1}{2}$. Gallinas dant 35, anseres 7, butyri pint $3\frac{1}{2}$, caseos 14. Pro pingui bove f. 1 d. 33 V. 1. Porcum maialem dant unum, 1.

Zenthpal

Habet colonos sessionales ad censum 5. Iudex 1, inquilini 5.

Census. Isti coloni habent ad solutionem quartas 5, de quibus per annum solvunt f. 1 d. 25. Pinguem bovem non solvunt propter depopulationem.⁹ Gallinas dant $12\frac{1}{2}$, anseres dant 2, butyri dant pintam 1 quartale 1, caseos dant 5, maialem porcum dant unum, 1.

Dench

Habet colonos sessionales ad solutionem 18. Iudex 1, figulus 1, inquilini 14.

Census. Isti coloni habent quartas sessionales 18, de quibus solvunt per annum f. $4\frac{1}{2}$. Pro pingui bove f. 2 d. 66 V. 2. Gallinas dant 45, anseres dant 9, butyri dant pint $4\frac{1}{2}$, caseos dant 18, maiales duos dant 2.

Mÿhald

Habet colonos sessionatos 10; tamen manent in aliorum domibus,¹⁰ neque solvunt quicquid, sed serviunt et unum maialem porcum per annum solvunt. Iudex 1.

Zenthpeter

Habet colonos sessionales ad solutionem 15. Iudex 1, inquilini 2, novitii 4.

Census. Pecuniarium censum non habent, nisi d. 15. De eisdem quartis¹¹ dant caseos 15, butyri dant pint $1\frac{1}{2}$ mezel $1\frac{1}{2}$. Gallinas dant $22\frac{1}{2}$, capones dant 4, avenae dant cubulos 11 fertal 1, ova dant 45, cÿpooth¹² dant 30.

⁹ Az elnéptelenedés okai a török pusztítások és az 1530–50-es években pusztító pestisjárványok, éhínségek voltak.

¹⁰ Valószínűleg saját házuk pusztulása következtében.

¹¹ A főtebb megadott 15-ös szám eszerint valószínűleg negyedtelkek (quarták) száma.

¹² Cipót.

Saagh

Habet ad solutionem colonos 10. Iudex 1, educillator vini 1, portarius nil habet, nec colit terram, 1, inquilini 7.

Census. Isti coloni habent quartas 10, faciunt integras sessiones $2\frac{1}{2}$, de quibus solvunt per annum f. $2\frac{1}{2}$. Pro pingui bove solvunt f. 1 d. 33 V. 1. Gallinas dant 25, anseres dant 5, butyri dant pintas $2\frac{1}{2}$, caseos dant 10, maialem porcum dant unum, 1.

Eztreghnye

Habet colonos ad solutionem 8. Iudex 1, carpentarius 1, educillator 1. Gregorius litteratus ex consensu dominae magnificae¹³ liber 1, inquilini 2.

Census. Isti coloni habent quartas octo, quae faciunt integras sessiones 2, facit f. 2. Pro pingui bove solvunt d. 66 V. 2. Gallinas solvunt $17\frac{1}{2}$, $2\frac{1}{2}$,¹⁴ anseres dant 2, butyri pintam 1, caseos dant $4\frac{1}{2}$, porcum maialem dant 1.

Gelse

Habet colonos sessionales ad solutionem cum allodiata sessione¹⁵ 49, quartam 1. Iudices 2, allodiator 1, postha 1, vigilator 1, educillator 1, inquilini 11, pauper 1, mendicus 1.

Census. Isti habent ad solutionem integras sessiones 20 quartam 1, de quibus solvunt f. 20 d. 25. Pro pingui bove solvunt f. 2 d. 66 V. 2. Gallinas dant $102\frac{1}{2}$, anseres dant $20\frac{1}{2}$, butyri dant pintas 20 quartale 1, caseos dant 82, porcus maiales dant 2.

Wynep

Habet ad solutionem colonos 17. Iudex 1, carpentarius 1, educillator 1, spanus 1, inquilini 4.

Census. Isti coloni habent ad solutionem quartas 24, faciunt integras sessiones 6, de quibus solvunt per annum f. 6. Pro pingui bove solvunt f. 1 d. 33 V. 1. Gallinas dant $57\frac{1}{2}$, $2\frac{1}{2}$, anseres dant $11\frac{1}{2}$, butyri dant pintas 6, caseos 24, maialem porcum dant 1.

Chakan et Welencze

Habet colonos sessionatos 19. Iudex 1, educillator vini 1, portarius 1, allodiator 1, mercenarius 1, inquilini 6. Isti nullum census solvunt, nisi spano.

Banfalwa

Habet colonos sessionatos ad solutionem 12. Iudex 1, Ambrosius Kwrtha nobilis 1, educillator vini 1, pauper 1.

Census. Isti coloni habent quartas duodecim, quae faciunt integras sessiones 3, de quibus per annum solvunt f. 3. Pro pingui bove solvunt f.

¹³ Valószínűleg Kanizsay Dorottyá.

¹⁴ A két számjegy az eredetiben egymás után áll.

¹⁵ Ezt a telket a földesúr saját kezelésbe vette.

1 d. 33 V. 1. Gallinas 30, anseres dant 3, butyri pint $1\frac{1}{2}$, caseos dant 6, porcum maialem dant 1.

Mýkeffalwa et Zenth Gergh

Habent colonos sessionatos ad solutionem 18. Iudex 1, portarius 1, mercenarius 2, spanus 1, allodiatores (unus in Mýkeffalwa, alter in Zenthgergh) 2, inquilini 5, novitii 2.

Census. Isti coloni habent ad solutionem quartas 18, quae faciunt integras sessiones $4\frac{1}{2}$, de quibus per annum solvunt f. $4\frac{1}{2}$. Porcum unum per Mathessý impositum dant, unum. Alium censum nullum dant, nisi spano.

Proventus teloniorum

Telonium de Berýn in anno 1563. fecit $12\frac{1}{2}$. Aliquando tamen plus, alias minus facit. Ex eodem telonio provenerunt eodem anno sales 18. Telonium Bekchehel aliquando facit per annum f. 6, aliquando septem, nonnunquam etiam octo. Telonium Kanisiense aliquando facit f. 49, aliquando vero 41, alias plus, alias minus, anno praeterito fecit f. 41. Sales etiam proveniunt, aliquando novem, aliquando 18, alias plures, alias pauciores, secundum temporis qualitatem. 1563. Telonium in Zenthpal isto anno facit f. 26 d. 40, sales 20. Istud etiam telonium facit alias plus, alias minus, secundum temporis qualitatem.

Summa gallinarum demptis colonis Simigiensibus¹⁶ facit 695. Anseres $101\frac{1}{2}$, caseorum $215\frac{1}{2}$, butyri pintas $66\frac{1}{2}$ mezal 1, avenae cubulos 11, panes chypo 30, ova 45, capones 4, porcicos maiales 19.

Eredetiye U. et C. 101/19. alatt. A címlapon: „Conscriptio summaria colonorum tam censualium, inquilinorum, pauperum, novitiorum, quam etiam libertinorum, pertinentium castri Kanisa, ad duodecimum diem mensis Maii facta”.

További, 1526–1700 közötti kelt források a kanizsai uradalomra az Orsz. Levéltár U. et C. gyűjteményében:

1. Jobbágy- és zsellérnevek, új telepések, libertinusok, családtagok, állatállomány, telekmegosztás, telektartozékok, puszta telkek, paraszti terhek, földesúri jövedelmek, allodiális földek, épületek: 1530 (27/55), 1563 (27/57), 1564 (27/56), 1564 (95/11), 1564 (101/19), 1567 (27/59), 1568 (27/60), 1690 (29/1), é. n. (29/9, 84/44).

2. Összesítő kimutatások és részletadatok helységekről, lakott és puszta helyekről, jobbágyok és zsellérek számáról; jövedelembecslés, élelmiszerleltár: 1564 (27/58), 1597 (27/61), 1693 (126/11), 1697 (29/40), év nélkül. (93/67).

Nyomatásban megjelent Nadasdy Tamásnének a kanizsai uradalomra vonatkozó, 1564-ben kelt utasítása: Magyar Gazdaságtörténelmi Szemle, 1894. 66. Szamota I. közlése.

¹⁶ A kanizsai uradalom Somogy megyei jobbágyaitól befolyó szolgáltatásokat nem számították ide.

PALOTA

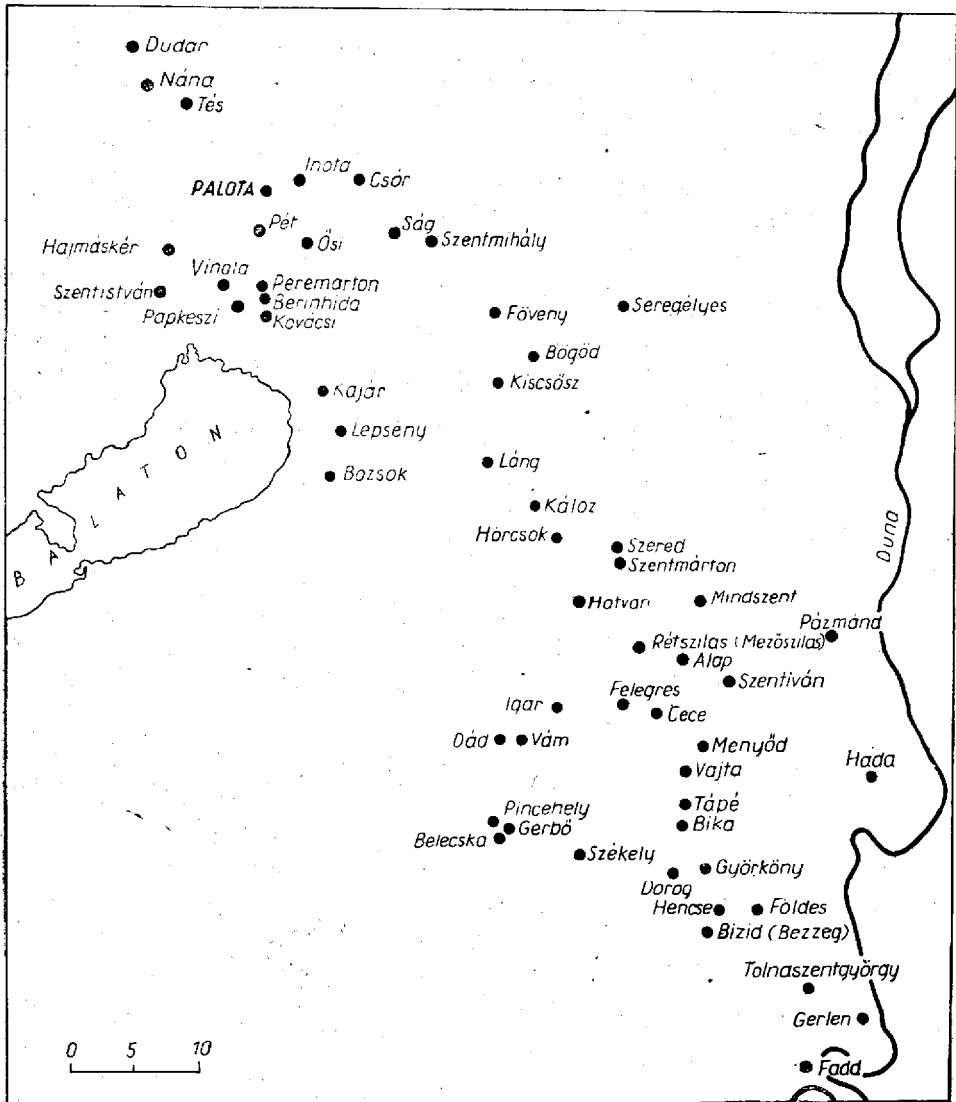
A Veszprém megyei Palota körül kialakult vártartomány már a XV. században egészében az ország egyik legvagyonosabb főúri családjának, az Újlakiaknak kezén volt. Amikor Újlaki Lőrinc 1524-ben örökösök nélkül meghalt, a birtok özvegyére, majd az özvegy második férjére, Móré Lászlóra maradt. 1533-ban János király a Podmaniczkyaknak adományozta, Podmaniczky Rafael 1558-ban bekövetkezett halálával pedig a Habsburg-kincstár tette rá a kezét.

Az 1530-as évektől kezdve az egész országot sújtó csapások többszörös erővel nehezedtek erre a hadszíntérré vált területre. 1533-ban Zápolyai János serege hódította meg és pusztította el a várat, tíz évvel később a török kényszerítette rövid ideig tartó behódolásra; utóbb kétszer is ostromolták török csapatok, sikertelenül. 1558 és 1566 közt a legendáshírű Thury György volt a kapitánya. A 15 éves háború és a következő évtizedek harcaiban többször vették be császári és török seregek.

1650-től a Zichy-család birtokolja.

Kincstári összeírására 1578-ban és 1617-ben került sor.

Irodalom: Singer Á.: Palota város története. Várpalota 1921. Faller J.: Várpalota története az Újlakyak és Podmaniczkyek idejében. Veszprém 1936. Faller J.: Várpalota várának rövid története. Várpalota 1937. Várpalota. Szerk. Zákonyi F. Bp. 1956. Ila B.: Várpalota. Történeti Statisztikai Közlemények. 1957. 76. skk.



16. A palotai uradalom falvai

1578. június. A palotai uradalom urbáriuma és becsüje

Conscriptio universorum bonorum proventuumque eorum aestimatio nunc ad arcem Palotam pertinentium, per Stephanum de Illyeshaza, sacrae caesareae maiestatis consiliarium Camerae Hungaricae et Michaelem Sticzl servitorem eiusdem suae maiestatis commissarios in praesenti causa facta est conscriptio¹ mense Iunio anno Domini 1578

Possessio Saagh

Olim ad capitulum Albense² pertinens.

Bona Czýzar, sessio 1 | Emericus Zalaý, sessio 1 | Matthaes Szoponay, sessio 1 | Casparus Somoghý, sessio 1 | Iacobus Chorý, sessio 1 | Matthaes Kalochaý, sessio 1 | Emericus Czýzar, sessio 1/2 | Stephanus Markws, sessio 1.

Penitus desertae sessiones sunt octo.

Inquillini nihil solvunt, serviunt ad castrum. Blasius.

Census ordinarii. Ad festum Sancti Georgii de singulis integris sessionibus dant d. 20. Item ad festum Sancti Martini similiter dant d. 20. In toto facit f. 3. Dant per annum duos capones et quattuor ova. Capones constituunt d. 96.³ Ova in toto 24, facit d. 4.

Nonam dant de seminaturis, hoc praesenti anno totaliter capetias 22, pro quibus a singulis capetiis exegit capitaneus⁴ in gramine⁵ kilas 6, in toto constituit vassas 44. Facit iuxta modernum pretium tritici f. 14 d. 66. De vino dant nonam, pro praesenti anno dederunt urnas 20, facit f. 28. Decimam dant de porcis, hoc praesenti anno dederunt duos porcos valentes f. 2 d. 50.

Extraordinaria, quae ipsis Georgius quondam Thwry imposuit. Singulis hebdomadibus solent dare ad diem veneris⁶ pisces scutellares⁷ valentes d. 12, facit per totum annum f. 6 d. 24. Quod si non facerent, unam vaccam mactabilem dare cogerentur. Officialem habent Michaelem Ispan. Dant huic a singulis sessionibus pabulum vassas unum, lardum unum communiter. Servitia praestant tam ad arcem, quam officiali, prout necessitas postulaverit.

¹ Ez a két szó fölösleges.

² A fehérvári társaskáptalan és — mint alább látni fogjuk — a veszprémi püspökség némely birtokát is a palotai vár alá rendelték. Ezek az egyházi intézmények ugyanis a török hódítás miatt a gyakorlatban nem működtek.

³ A kappanok pénzértéke.

⁴ A vár kapitánya, Pálffy Tamás, aki katonai parancsnoki tiszte mellett a birtokot is igazgatta.

⁵ Nyilvánvalóan „in grano” helyett.

⁶ Minden pénteken.

⁷ Tálakon beszolgáltattott, illetve felszolgált halak.

Possessio Zenth Mýhalý

Olim ad praeposituram Albensem⁸ pertinens.

Antonius Bakoný pauper, sessio 1 | Paulus Somoghý, sessio 1/2 | Matthias Somoghý, sessio 1/2 | Benedictus Alfeoldý, sessio 1 | Relicta Ioannis Zalaý, sessio 1 | Barrabas Nagý, sessio 1 | Paulus Kýmýes pauper, sessio 1 | Relicta Benedicti Býro pauper, sessio 1 | Gregorius Chordas, sessio 1/2 | Michael Bakoný, sessio 1 | Stephanus Zabo, sessio 1 | Ioannes Kýs, sessio 1 | Thomas Ewšzý, sessio 1.

Desertae sessiones sunt 14.

Inquilini, nihil solvunt, servitia praestant ad castrum. Casparus Barath | Gregorius Lazar | Stephanus Kýs.

Census ordinarii. In festo Sancti Martini de singula integra sessione dant d. 20. Similiter ad festum Sancti Georgii d. 20. In toto dederunt f. 5. Ad festum Natalis Domini a singula sessione dant unam gallinam, facit d. 78. Ad festum Paschatis dant de singulis sessionibus ova 4, in toto ova 40. Facit d. 7.

Nonam dant de seminaturis. Hoc anno dederunt capetias 7, facit vassas 14, f. 4 d. 66. Avenam dederunt, capetias 7, vassas 14. Facit f. 3 d. 50. Nonam dant de vino. Hoc anno dederunt urnas 15, facit f. 21. Decimam dant de porcis. Hoc anno dederunt porcos 3 valentes f. 3.

Officialem habent Michaelem Ispan. Huic dant a sessione integra medium vassas pabuli, item unam quartam unius pintae butyri. Dant unum porcum hae duae villae Saagh et Zenth Mihal communiter.

Servitia praestant ad castrum.

Possessio Hagmaskeer

Olim ad episcopatum Wesprimiensem pertinens.

Lucas Molnar, sessio 1 | Andreas Berech, sessio 1 | Benedictus Zenthes iudex, sessio 1/2 | Petrus Fodor, sessio 1 | Matthaeus Kowach, sessio 1 | Matthaeus Kýs, sessio 1/2 | Sebastianus Lörench, sessio 1/2 | Ioannes Kýs, sessio 1 | Clemens Domonkos, sessio 1.

Desertae sessiones sunt 6.

Laurentius Thanchos libertinus, sessio 1.

Est ibi quaedam sessio, curia nobilitaris deserta Emerici filii Gregorii Varsaný ac Thomae Totth de Polgardý, super qua exhibuerunt litteras donationales divi quondam Maximiliani regis datas anni 1568.

Habetur ibi unum molendinum desertum eiusdem cum altera curia. Inquilini. Ioannes Wassoný | Blasius Pereý.

Census ordinarii. In festo Sancti Martini dederunt antea a singulis sessionibus integris d. 50 et unum caponem. Item in festo Sancti Georgii similiter dederunt d. 50 et aliquot ova. Nunc tamen propter paupertatem per totum annum solverunt f. 5. Ad festum Natalis Domini dant de qualibet sessione integra duas gallinas, in toto 14, facit f. 1 d. —. Ad festum Paschatis a singulis sessionibus quattuor ova, in toto ova 32, facit d. 6.

⁸ A fehérvári káptalan, amelynek élén a prépost állott.

Nonam dant de frugibus. Hoc praesenti anno capetias 17. Pro singulis capetiis exegit 5 kilas,⁹ facit in toto vassas 51, constituit f. 17. De avena, ordeo¹⁰ similiter dant nonam. Hoc anno dederunt vassas 6, facit f. 2. De porcis dant decimam. Hoc praesenti anno dederunt porcos 7 valentes f. 10. Alvearium unum valentem d. 50.

Molendinum habent, media pars cedit Turcis, alia vero pars officiali, media pars pro castro,¹¹ facit circiter vassas 42, f. 14.

Possessio Peeth

Ab antiquo ad arcem Palotam pertinens.

Relicta Andreae Balay pauper, sessio 1 | Antonius Botthos pauper, sessio 1 | Clemens Mechery, sessio 1 | Relicta Gregorii Balay pauper, sessio 1 | Gregorius Chapo, sessio 1 | Thomas Kondor, sessio 1 | Lucas Zabo, sessio 1 | Andreas Oswalth, sessio 1 | Stephanus Szwr, sessio 1.

Census ordinarii. Patentur census nullum solvere, sed tenentur quotidiana ventione lignorum pro pistatione panis ad usum Germanorum.¹²

Nonam dant de omni genere frugum, decimam Turcis, hoc praesenti anno vassas 7 $\frac{1}{2}$, facit f. 2 d. 50. Avenam non habuerunt. Decimam dant de porcis. Hoc praesenti anno dederunt maiores et minores quinque valentes f. 2 d. 50. Alvearium unum valens¹³ d. 50. Molendinum habent, sed non semper vertitur. Per annum proventus circiter vassas 18, facit f. 6.

Possessio Berinhida et Peremarton

Olim ad capitulum et episcopatum Wesprimiensem pertinens.

Ioannes Ewsy, sessio 1 | Stephanus Ewsy, sessio 1 | Valentinus Chapo pauper, sessio 1 | Blasius Kenessey, sessio 1 | Blasius Zalay, sessio 1 | Relicta Antonii Molnar, sessio 1 | Antonius Kochy, sessio 1 | Thomas Mihal, sessio 1.

Desertae sessiones 7.

Inquilini. Paulus Zalay | Petrus Haydo.

Census ordinarii. Ad festum Sancti Martini et Georgii solvunt de una integra sessione d. 50. Propter tamen nimiam paupertatem in quattuor annis nihil solverunt, f. 4.

Nonam dant de omnibus seminaturis, hoc praesenti anno tritici capetiae 16, facit vassas 40, constituit f. 13 d. 33. Avenam non habuerunt hoc anno. Habent quidem vineas, sed desolatas, ex quibus nullos census¹⁴ dant.

Molendinum habent, cuius media pars cedit Turcis, altera pars ad castrum. Hoc anno venit pro media parte vassas 66 $\frac{1}{2}$, facit f. 23 d. 33.

Telonium habent, cuius proventus facit in toto per annum f. 16, media pars exigitur ad arcem Palotam, media pars vero Turcis cedit, facit f. 8.

⁹ Ti. : capitaneus.

¹⁰ „Hordeo” helyett.

¹¹ Itt a malomból — az örölt búza után — járó földesúri jövedelemről van szó. Fele — úgy látszik — a töröknek ment, másik felén talán a vár ura és az officialis osztott.

¹² A vár német katonái számára.

¹³ Az eredetiben „valentem”. A „valens” egyeztetése az „alvearium”-mal az eredetiben másutt is helytelen.

¹⁴ A földesúrnak a szőlő használatáért járó bérösszeg.

Decimam dant de porcis, hoc praesenti anno dederunt porcos 4, facit f. 5.

Officialem habent Petrum Ormandy, cui per annum solvunt unum porcum et nihil aliud.

Habetur ibi unum molendinum, quod possidet Parthos miles Palotensis, ideo quia propriis pecuniis aedificavit illud.

Possessio Kaÿar

Ad episcopatum olim Wesprimiensem pertinens.

Andreas Waÿka, sessio $\frac{1}{2}$ | Clemens Czazar, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Baka, sessio $\frac{1}{2}$ | Matthias Mark, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Wÿdy iudex, sessio $\frac{1}{2}$ | Andreas Zabo, sessio $\frac{1}{2}$ | Gasparus Kwn, sessio $\frac{1}{2}$ | Michael Nagÿ, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Nagÿ, nobilis est in persona, sessio tamen pertinet ad castrum, sessio $\frac{1}{2}$ | Emericus Thornÿos, sessio $\frac{1}{2}$.

Desertae sessiones 7.

Inquilini. Franciscus Kÿs | Blasius Zÿpos claudus pauper, mendicat. | Matthias Weörös.

Census ordinarii. In festo Sancti Martini dant de singulis integris sessionibus populosis d. 50. Hoc tamen praesenti anno solverunt communiter f. 3. Ad festum Nativitatis Domini a duabus sessionibus dant unum caponem et unum panem. Capones dant tres, facit d. 24, panes tres, facit d. 6.

Nonam dant de omnibus seminaturis. Pro praesenti anno dederunt capetias 10, facit vassas 25, constituit f. 8 d. 33, ordeï vassas 3, facit d. 80. De vino dant nonam. Hoc praesenti anno dederunt urnas 40, facit f. 56. Decimam dant de porcis et ovibus. Hoc praesenti anno dederunt duos porcos, f. 2. Agnellos dederunt 13 valentes f. 5 d. 20.

Ad hanc possessionem possidetur praedium quoddam Boszok vocatum, certam tamen partem huius praedii nobiles quoque quidam possident.

Possessio Wÿnola

Olim ad capitulum Albense pertinens.

Albertus Eged pauper, sessio 1 | Matthaëus Nawaÿ, sessio 1 | Matthaëus Geler, sessio $\frac{1}{2}$ | Bartholomaeus Toth pauper, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Ferdes, sessio $\frac{1}{2}$ | Est ibi quaedam curia nobilitaris, quam inhabitat Stephanus Szarÿ | Andreas Eÿhazÿ, sessio 1 | Emericus Marton pauper, sessio $\frac{1}{2}$.

Desertae sessiones penitus 16.

Molendina habuerunt antea tria, unum tamen est nunc aedificatum, reliqua deserta. Cuius media pars cedit Turcis, altera pars officiali Gregorio Delÿ. Hoc anno constituit vassas 25, f. 8 d. 33.

Census ordinarii. Licet in tribus annis nihil solverunt, nunc tamen per totum annum pactati sunt f. 3. Censualiter propter paupertatem nullos capones neque panes dederunt, antiquitus tamen de singulis integris sessionibus unum caponem solebant dare.

De seminaturis dant nonam. Hoc praesenti anno dederunt capetias 4, facit vassas 8, constituit f. 2 d. 66. De vino dant nonam. Hoc praesenti anno dederunt urnas 2, facit f. 3 d. 70. Decimam dant de porcis. Hoc praesenti anno dederunt porcos minores 3, faciunt f. 1 d. 50. Alvearium unum, facit d. 50.

Officiale[m] habent Gregorium Dely. Huic a singulis sessionibus dant unam kilam pabuli et unum porcum communiter.

Possessio Dudar

Ab antiquo ad arcem Palotam pertinens.

Benedictus Nazalyn, sessio 1 | Relicta Pauli Nazalyn, sessio 1 | Relicta Martini Benedyk, sessio 1 | Stephanus Kowach, sessio $\frac{1}{2}$ | Matthaeus Begh libertinus a tempore Podmaniehký semper | Barrabas Pintther, sessio 1 | Ambrosius Wýtalyos, sessio 1 | Emericus Kowach, sessio 1 | Relicta Blasii Barthos, sessio $\frac{1}{2}$ | Antonius Mazelan, sessio 1 | Antonius Kowach, sessio 1.

Desertae sessiones penitus 9.

Inquilini. Antonius Weores | Michael Mezaros | Michael Martton | Laurentius Býro | Nicolaus Nagý | Gallus Feoldessý.

Census ordinarii. Ad festum Sancti Georgii et ad festum Sancti Michaelis similiter de singulis integris sessionibus populosis dabant d. 20. Nunc tamen pactative solvunt per totum annum f. 6. Ad festum Natalis Domini de quolibet sessione dant caponem unum, in toto constituit capones 15, facit f. 1 d. 30. In festo Paschatis a singula sessione quattuor ova, in toto constituit ova 60, facit d. 10.

Nonam dant de seminaturis. Hoc praesenti anno dederunt capetias 16 tritici. Propter eius levitatem¹⁵ aestimati sunt ad f. 4. Ordei dederunt vassas 3, facit f. 1. De porcis decimam dant, hoc praesenti anno provenerunt maiores et minores 10 valentes f. 10. Alvearia hoc praesenti anno dederunt 3 valentes f. 1 d. 50.

Officiale[m] habent Ioannem Keszý, dant ei unum lardum. A singulis sessionibus dant vassas avenae medium. Foenum et ligna dant hebdomadatim similiter officiali. Pelles mardurinas, quas solebat ab ipsis Benedictus Thwrius exigere, post ipsum modernus capitaneus non exigit illas.¹⁶

Possessio Thess

Ad arcem Palotam ab antiquo pertinens.

Urbanus Pileöpp, sessio 1 | Benedictus Mazalen, sessio $\frac{1}{2}$ | Michael Markws, sessio 1 | Ioannes Pileöpp, sessio 1 | Lucas et Ioannes pauperes, sessio 1 | Andreas Sýpos, sessio $\frac{1}{2}$.

Desertae sessiones sunt 2.

Inquilini. Andreas Thanchos | Petrus Toth | Ludovicus Pileöpp.

Propter pestem est haec villa desolata.

Census ordinarii. Ad festum Sancti Georgii dant de singulis sessionibus d. 50, similiter quoque et ad festum Sancti Martini, in toto dederunt f. 3. Ad festum Natalis dederunt capones 3, facit d. 24. Ad festum Paschatis in toto dederunt ova 12, d. 2. Ad festum Omnium Sanctorum similiter dant a singulis sessionibus unum caponem, in toto facit capones 3, d. 24.

Nonam dant de omnibus seminaturis, hoc praesenti anno dederunt capetias 6, facit vassas 15, constituit f. 5. De porcis decimam dant, hoc praesenti anno dederunt capetias 6, facit vassas 15, constituit f. 5. De porcis decimam dant, hoc praesenti anno dederunt capetias 6, facit vassas 15, constituit f. 5.

¹⁵ A magtermés csekély súlya miatt.

¹⁶ Ez a szó fölösleges.

senti anno dederunt porcos 10 maiores et minores valentes f. 8. Alvearia duo valentia f. 1.

Officiale habent Matthaeum Kapra, dant illi unum lardum valens f. 2, a singulis sessionibus unam kilam pabuli, item ad singulas septimanas unum plaustrum foeni et ligni. Item nunc denuo molendinum aedificat, gravantur maxime contra eorum officialem. Item tenetur illis in pretium avenae f. 2.

Possessio Nana

Olim ad capitulum Albense pertinens.

Petrus Latthws, sessio 1 | Georgius Fyas, sessio 1 | Clemens Latthws, sessio 1 | Thomas Wegh, sessio 1 | Albertus Thomas, sessio 1 | Ioannes Wÿnche, sessio 1 | Thomas Latthws, sessio 1 | Benedictus Nagÿ, sessio 1 | Gregorius Kowach, sessio 1.

Desertae penitus sessiones 13.

Inquilini. Petrus | Paulus Berechk.

Census ordinarii. Ad festum Sancti Georgii dant de singulis integris sessionibus d. 25, similiter totidem in festo Michaelis, d. 25, in toto dant per annum f. 4. Nihil tamen neque praeterito anno, neque hoc anno eos solvisse propter paupertatem dicunt. Ad festum Natalis dant de singula sessione caponem unum, faciunt in toto capones 8, facit f. — d. 64. Ad festum Paschatis de singulis sessionibus dant ova 6, facit in toto ova 48 constituentia d. 8.

Decimam dant de frugibus omnibus. Hoc praesenti anno solverunt capetias 6, tam de avena, quam ordeo et tritico dant pro illis vassas 6, facit f. 2. Decimam dant de porcis, hoc praesenti anno dederunt porcos maiores et minores 6 valentes f. 5. Alvearia similiter dederunt 3 valentia f. 1.

Molendinum habetur ibi, pertinet tamen ad colonum quendam et nihil inde ad castrum solvitur.

Extraordinaria gravamina. Officiale habent Martinum Chorba, huic dant per annum unum porcum valentem f. 2. Dant a singulis sessionibus ordeï vel avenae vassas medium, ligna, foenum et gramina vehunt illi. Molitor in villa dat illi ad festum Natalis 40 libones. Ad festum Paschatis similiter 40 libones. Pelles mardurinas cogebantur antea dare. Nunc tamen non dant.

Possessio Chor

Ab antiquo ad arcem Palotam pertinens, medietas vero ad capitulum Albense.

Relicta Gregorii Zabadÿ, sessio $\frac{1}{2}$ | Michael Toth, sessio 1 | Thomas Szebek, sessio 1 | Relicta Petri Chorÿ, sessio 1 | Lucas Mohaÿ, sessio 1 | Iacobus Pechÿn iudex, sessio 1 | Vitarius Kereszthes piscator, sessio $\frac{1}{2}$.

Desertae prorsus sessiones 15.

Inquilinus. Stephanus Szebek.

Census ordinarii. Unum piscatorem tenent, qui dum capere potest, dat singulis hebdomadibus pisces scutellares, f. 3.

Decimam dant de omnibus seminaturis. Hoc praesenti anno dederunt capetias 7. Dant a singulis capetiis unum vassas tritici, facit f. 2 d. 33. Avenam non habent. Decimam dant de vino. Hoc praesenti anno dederunt urnas 4, facit f. 3 d. 60. Alvearium unum valens d. 50.

Molendinum est ibi unum, quod Turcae ipsimet aedificaverunt, solvunt huc ad castrum vassas 8, quos percipit officialis Martinus Chorba, facit f. 2 d. 66. Sunt praeterea adhuc ibidem tria molendina, duo desolata, de tertio solvunt officiali, cuidam Alberto militi Palotensi f. 6. Sunt adhuc ibi quattuor deserta molendina.

Dederunt praeterea pro aedificio castri calcem, currus decem.

Officiali dant per annum singulum unum porcum saginatum. Hoc anno dederunt unum valentem f. 1. Foenum et ligna dant ei.

Possessio Ewssy

Olim ad épiscopatum Wesprimiensem pertinens.

Ambrosius Kÿral, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Sebesthyen, sessio 1 | Thomas Wasswarÿ, sessio 1 | Vincentius Kwn, sessio 1 | Ioannes Bohazÿ, sessio $\frac{1}{2}$ | Emericus Sÿmon, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Mezaros, sessio 1 | Stephanus Boza, sessio 1 | Vincentius Wargha, sessio 1 | Albertus Kerezthes, sessio $\frac{1}{2}$ | Valentinus Odor, sessio 1 | Blasius Kelemÿn, sessio $\frac{1}{2}$ | Martinus Waswarÿ, sessio $\frac{1}{2}$ | Relicta Benedicti Pwskas, sessio $\frac{1}{2}$ | Lucas Somoghÿ, sessio 1 | Clemens Fanchÿ, sessio $\frac{1}{2}$ | Stephanus Benche pauper, sessio $\frac{1}{2}$ | Benedictus Bakanÿ pauper, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Odor, sessio 1 | Valentinus Wamos, sessio 1.

Propter pestem desolatae sunt sessiones 9. Desertae penitus sessiones 2.

Inquilini. Benedictus Odor | Andreas Pereny | Paulus Chordas.

Census ordinarii. In festo Sancti Martini solvunt de una sessione integra d. 50, in toto solverunt hoc praesenti anno f. 12. Item ad festum Natalis a singulis sessionibus dant ova 4 et unum caponem, facit ova 48, capones 12. Ova faciunt d. 8, capones faciunt d. 96.

Nonam dant de omnibus seminaturis, hoc praesenti anno dederunt triticum capetias 20, facit vassas 50, constituit f. 16 d. 66. Avenam dederunt vassas 5, facit f. 1 d. 50. Decimam dant de porcis, hoc praesenti anno dederunt porcos 5 valentes f. 4. Decimam dant de alveariis, dederunt 2 valentia f. 1. Decimam dant de vino, hoc praesenti anno dederunt urnas $5\frac{1}{2}$, facit f. 7 d. 70.

Ibidem habentur molendina quinque. Duo illorum possidet officialis Andreas Waÿda, provenit ex eis in anno circiter 25 vassas, f. 8 d. 33. Tertium pro usu castri servatur, provenit ex illo vassas 30, f. 10. Quartum possidet Petrus Ormandÿ, pertinet tamen ad castrum, provenit ex illo vassas 30, f. 10. Quintum ibidem habetur, sed media pars cedit Turcis, dant ex illo ad castrum vassas 30, f. 10. Ibidem habet capitaneus unum molendinum desertum ad officiales olim pertinens.

De tribus vineis in scripto D denotatis¹⁷ diligenter inquisimus, nunquam tamen ad castrum pertinentes vineae in territorio illius possessionis fuerunt.

Officialem habent Andream Vaÿdam, huic dant per annum unum porcum vel f. 1. Item a singula sessione pabulum vassas medium, foenum et ligna dant illi.

Gravamina nulla habent neque contra capitaneum, neque contra officialem.

¹⁷ A „D” jelzésű irat nyilvánvalóan az urbárium melléklete volt és — valószínűleg egyebek mellett — a szőlők kimutatását is tartalmazta.

Possessio Földwar

Ab antiquo ad arcem Palota pertinens.

Habetur ibidem castellum Turcicum.

Ioannes Nagý et Matthaeus Mehes, hi coram nobis comparuerunt iurati et fassi sunt se pactative dare per totum annum f. 100.

Officiale[m] habent Petrum Ormandý, huic pactative dant annuatim f. 52.

Gravamina nulla habent neque contra capitaneum, neque contra officialem.

Possessio Pap Kezý

Olim ad capitulum Wesprimiense pertinens.

Lucas Fodor, sessio $\frac{1}{2}$ | Fabianus Zeghedý, sessio 1 | Antonius Zarý, sessio 1 | Georgius Kowach pauper, sessio 1 | Matthaeus Nanaý pauper, sessio 1 | Antonius Chordas pauper, sessio 1.

Desertae sessiones sunt 15.

Census ordinarii. Per totum annum a sessione integra dant d. 50, quos tamen neque hoc anno, neque praeterito propter paupertatem illorum capitaneus exegit, facit f. 2 d. 75. Ad festum Natalis Domini tenentur dare unum caponem, facit capones 3, quos tamen modernus capitaneus nunquam exegit ab ipsis, facit d. 24.

Nonam dant de omnibus seminaturis, pro quibus dederunt vassas $12\frac{1}{2}$, facit f. 4 d. 33. De porcis decimam dant, hoc anno dederunt porcos duos valentes f. 2. Alvearium non dederunt.

Molendinum habent unum, cuius proventus media pars cedit Turcis, altera pars Urbano Chorba militi Palotensi, facit vassas 12, f. 4.

Officiale[m] habent Michaelem Ispan, dant huic unum lardum vel f. 1, a singulis integris sessionibus dant pabulum medium vassas, ligna et foenum dant ei.

Gravamina nulla habent neque contra capitaneum, neque contra officialem.

Possessio Inotha

Ab antiquo ad arcem Palota pertinens.

Ioannes Cheh, sessio $\frac{1}{2}$ | Laurentius Kanchý, sessio 1 | Michael Zaythos, sessio 1 | Thomas Kowachý, sessio 1 | Blasius Withalýos, sessio 1 | Martinus Kowachý, sessio $\frac{1}{2}$ | Stephanus Zabadý pauper, sessio 1 | Emericus Kornýs, sessio 1 | Michael Chezý, sessio $\frac{1}{2}$ | Martinus Medý pauper, sessio $\frac{1}{2}$.

Desertae sessiones sunt 10.

Census ordinarii. Census nullos dant eo, quia sunt proximi ad castrum et saepe diversis gravaminibus impediuntur, tam a Turcis eo venientibus, quam aliis militibus Christianis.

Decimam dant de omnibus seminaturis, id quoque Benedictum Thwrium ipsis imposuisse affirmant, antiquitus nullas dabant decimas. Hoc praesenti anno dederunt tam triticum, quam ordeum capetias 4, pro quibus dant vassas 4, f. 1. Decimam dant de vino. Hoc praesenti anno propter grandinem dederunt urnas 25, facit f. 36 d. 75. Extranei eo, quia media pars iuris montani Turcis

cedit, dant ad arcem pro media parte a singulis vineis vassas medium, caponem unum et circum panis unum.¹⁸ Hoc anno avenam dederunt vassas 3, facit d. 75, caponem 10, facit d. 80.

Ibidem habentur vineae 10 ad arcem pertinentes in promontorio Baghlyös vocato, de quarum utilitate Turcae quoque volunt mediam partem habere, neque aliter posse a Turcis libere colligi,¹⁹ nisi maximo dono beghus Albensis²⁰ placatus concedat. Hoc quoque anno dominus capitaneus unum horologium deauratum et galeam deauratam dono dedit ei et ita libere sublata pugna²¹ collegit, unde procreatae sunt vini urnae hoc anno 25, facit f. 36 d. 75.

Molendinum habent, cuius proventus media pars cedit Turcis, altera pars ad arcem. Dederunt hoc anno ad arcem vassas 30, facit f. 10. Est et alia mola ad partem castellani, similiter procreat circiter vassas 30, f. 10.

Caementum pro usu castris conficiunt et advehunt arenam.

Item semper bis in hebdomada pistantur panes pro usu castris. Salem dat illis capitaneus. Ligna singulis diebus vehunt ad castrum, similiter et ad Albam Regalem. Gramina in aestate pro equis capitanei vehunt singulis diebus.

Possessio Zenth Iwan

Villa noviter aedificata per dominum Palffy.²²

Andreas Jony, sessio 1 | Demetrius Lwkach, sessio 1 | Petrus Ferdes, sessio 1 | Emericus Markwss, sessio 1.

Inquilini. Stephanus Gwtthý | Blasius Almadý | Petrus Iwanka.

Habent libertatem²³ ad quattuor annos concessam, inchoata est libertas eorum in anno 1576. in festo Sancti Michaelis, nulla igitur servitia praestant, neque quicquam solvunt ad castrum, donec explebitur eorum libertas.

Possessio Lepsin

Ad arcem Palota occupata a viginti circiter annis, cuius certam partem possidet Wolfgangus Thwry et Balthasar Annjos.

Andreas Bartha, sessio 1 | Nicolaus Kalo, sessio 1 | Clemens Nagy, sessio 1 | Andreas Kereký, sessio 1 | Emericus Gondan pauper, sessio 1 | Stephanus Walýak, sessio 1 | Lucas Cheh, sessio 1 | Ioannes Weores iudex, sessio 1 | Valentinus Kardony pauper, sessio 1 | Matthaeus Gondan pauper, sessio 1.

Desertae penitus sessiones sunt 50.

Inquilini. Gregorius Gondan | Martinus Bodan.

Census ordinarii. Ad festum Sancti Georgii dant a sessione integra d. 20, similiter et ad festum Michaelis d. 20, in toto constituit f. 4. Ad festum Paschatis communiter dant unum agnum valentem d. 35.

¹⁸ Kerek kenyér vagy kör alakú péc.

¹⁹ Szüretelni.

²⁰ Bég (bej): a fehérvári (Alba Regalis) szandzsák feje.

²¹ A török átmenetileg szüneteltette a harcot.

²² Lásd a 4. számú jegyzetet.

²³ Ti. adómentességet.

Nonam dant de omnibus seminaturis. Hoc praesenti anno dederunt tritici capetias 5, ordei 2, facit triticum vassas $12\frac{1}{2}$, facit f. 4 d. 33. Ordeum vassas 5, facit f. 1 d. 66. Decimam dant de porcis. Hoc anno dederunt unum valentem f. 1.

Possessio Kÿs Cewz

Ab antiquo ad castrum Palota pertinens.

Sebastianus Mazaÿ, sessio 1 | Franciscus Bek, sessio 1 | Stephanus Thamas, sessio $\frac{1}{2}$ | Ambrosius Chewzÿ, sessio 1.

Desertae sessiones 2.

Census ordinarii. Ad festum Sancti Georgii solvunt a sessione integra d. 25, similiter et ad festum Martini d. 25, in toto facit f. 2. Sed neque praeterito anno, neque praesenti moderno capitaneo quicquam solverunt propter paupertatem. Ad festum Natalis Domini 4 capones dant, facit d. 32. Ad festum Paschatis dant a sessione una 2 ova, facit d. 1.

Nonam dant de omnibus seminaturis, arant isti etiam in territorio possessionis Pwztha Inota. Hoc praesenti anno tritici capetias $5\frac{1}{2}$, grana vassas 7, f. 2 d. 33, ordeum capetias $4\frac{1}{2}$ dederunt, vassas 10, facit f. 3. Decimam dant de porcis. Hoc praesenti anno dederunt 9 minores valentes f. 5.

Officiales habent duos, castellanum et Petrum Zabo, his ligna et foenum dant, unum porcum vel f. unum per annum, eis dant a singulis sessionibus medium vassas pabuli.

Possessio Fowenÿ

Olim ad capitulum Albense pertinens.

Thomas Zep noviter aedificat, sessio 1 | Ambrosius litteratus, sessio 1 | Gregorius Kowach, sessio 1 | Blasius Zalaÿ pauper, sessio 1 | Bartholomaeus Molnar, sessio 1 | Blasius Mÿsse pauper, sessio 1 | Casparus Chepelÿ pauper, sessio 1 | Paulus Ach, sessio 1 | Laurentius Nagÿ, sessio 1 | Albertus Seregÿl, sessio 1 | Paulus Zabo, sessio 1 | Valentinus Dewecherÿ denuo aedificat, sessio 1.

Penitus desertae sessiones sunt 15.

Inquilinus unus, Emericus Halazÿ.

Census ordinarii. Per totum annum solverunt antiquitus ad festum Sancti Georgii d. 25, ad festum Michaelis similiter d. 25, nunc tamen pactative solvunt per totum annum f. 2. Moderno capitaneo nihil propter paupertatem dederunt. Ad festum Natalis Domini dant ab una sessione gallinam unam, in toto gallinas 7, d. 56.

Nonam dant de omnibus seminaturis. Hoc praeterito anno dederunt capetias 7, facit vassas 23, constituit f. 8. Decimam dant de porcis. Hoc praesenti anno tamen nullum dederunt. Avenam dederunt vassas 3, facit f. — d. 66.

Habent ibi molendinum unum, quod sua maiestas Benedicto Thwrio durante beneplacito suo donavit.

Telonium habetur ibidem, cuius proventus Turcae capiunt et ipsemet est Turca teloniator.

Dant unam vaccam mactabilem valentem f. 2 d. 50.

Possessio Beged

Olim ad capitulum Albense pertinens.

Urbanus Beghedÿ pauper, sessio $\frac{1}{2}$ | Andreas Jwhos, sessio 1 | Antonius Thar, sessio deserta | Urbanus Heghÿ, sessio 1 | Emericus Bee pauper, sessio 1 | Ambrosius Forÿs, sessio 1 | Michael Jo pauper, sessio 1 | Benedictus Bassa, sessio 1 | Andreas Kÿs, sessio 1 | Clemens Annÿan pauper, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Mehes, sessio $\frac{1}{2}$ | Matthaëus Heghÿ pauper, sessio $\frac{1}{2}$.

Propter pestem est villa desolata. Desertæ sessiones sunt 4.

Census ordinarii. Olim ad festum Sancti Georgii dabant d. 25, totidem ad festum Sancti Martini, nunc tamen pactative propter paupertatem solvunt f. 2. Ad festum Natalis dant capones 6, facit d. 48. Dant unam vaccam mactabilem, f. 3.

Molendinum habent, media pars cedit Turcis, media vero ad arcem Palota. Hoc tamen biennio nihil dederunt, quia non habuit aquam molendinum.

Nonam dant de omnibus seminaturis. Hoc praesenti anno dederunt capetias 6, facit vassas 12, f. 4, ordeum vassas 4, facit f. 1 d. 33. Decimam dant de porcis. Hoc praesenti anno dederunt porcos 2 valentes f. 2.

Officialem habent Franciscum Delÿ et Georgium Egrÿ, dant illis unum porcum vel unum f. Item a singulis sessionibus dant pabulum mediam kilam, dant ad falcandum foenum illis homines tres ad unam hebdomadam, quod et congerunt.

Possessio Zent Istuan

Olim ad episcopatum et capitulum Wesprimiense pertinens.

Iacobus Molnar, sessio $\frac{1}{2}$ | Antonius Balogh, sessio 1 | Paulus Molnar, sessio 1 | Gregorius Zottfan, sessio $\frac{1}{2}$.

Desertæ possessiones sunt 6.

Inquilinus. Laurentius Wargha.

Census ordinarii. Per totum annum pactative solvunt propter paupertatem illorum f. 1 d. 50. Ad festum Natalis dant ab una sessione unum caponem, facit in toto capones 5, d. 40. Ad festum Paschatis ova 4 dant ab una sessione, facit ova 16, constituit d. 3.

Nonam dant de frumentis. Hoc praesenti anno dederunt capetias $3\frac{1}{2}$, facit vassas 6, facit f. 2. Nonam dant de vino. Hoc praesenti anno dederunt urnam 1, facit f. 1 d. 40.

Ibidem habent molendina tria, duo deserta, tertium munitum, media pars cedit Turcis, media vero officiali Jacobo litterato. Hoc anno dederunt vassas 25, facit f. 8 d. 33.

Decimam dant de porcis. Hoc praesenti anno dederunt porcum unum valentem d. 50.

Officialem habent Michaellem Somoghÿ, dant huic unum porcum valentem f. 1. Dant ei a singula sessione medium vassas pabuli, foenum et ligna.

Possessio Langh

Olim ad capitulum Albense pertinens.

Gallus Karachon, sessio 1 | Valentinus Beke, sessio 1 | Ambrosius Matthias, sessio 1 | Urbanus Leoreneh, sessio 1 | Gregorius Kÿs, sessio 1 | Martinus Polghar, sessio 1 | Benedictus Zwch, sessio 1 | Benedictus Gelerdÿ, sessio 1/2 | Ambrosius Wamos, sessio 1/2.

Inquilini nihil solvunt. Petrus Annÿan | Lucas Herczegh.

Ad festum Sancti Georgii solvunt pactative communiter f. 4, ad festum Sancti Martini totidem f. 4. Ad festum Natalis Domini a singula sessione dant unum caponem, in toto facit capones 9, constituit d. 50.

Nonam dant de omnibus seminaturis. Hoc autem anno dederunt tam ex avena, quam ex tritico vassas 50, facit f. 12. Decimam dant de porcis. Hoc anno dederunt duos porcos valentes f. 2. De agnellis nonam dant. Hoc anno dederunt agnellos 12, facit f. 4. Dant unam vaccam mactabilem valentem f. 3.

Extraordinaria gravamina. Item dant capitaneo duas pelles vulpinas, d. 80. Item unum gruem, qui emitur f. 1. Alvearium dederunt hoc anno unum valens d. 50.

Officialem habent Iacobum litteratum, dant ei vassas tritici 5, pabulum similiter 5 vassas.

Possessio Kalosz

Olim ad capitulum Albense pertinens.

Gregorius Cheh, sessio 1 | Gregorius Kÿs, sessio 1 | Gregorius Kowach, sessio 1 | Ladislaus Zabo, sessio 1 | Antonius Kerchekÿ, sessio 1 | Ambrosius Anyan et Casparus Polghar, sessio 1 | Franciscus Herchekÿ, sessio 1 | Gregorius Damÿan, sessio 1 | Sebastianus Kwchar, sessio 1 | Gregorius Mohachÿ, sessio 1 | Paulus Zakany, sessio 1 | Paulus Canthor, sessio 1 | Petrus Zenthpettherÿ, sessio 1 | Petrus Botthanÿ, sessio 1 | Gallus Mÿszer, sessio 1 | Valentinus Tóth, sessio 1 | Ioannes Somoghÿ pauper, sessio 1/2 | Emericus Nÿers, sessio 1 | Matthaëus Heÿgedws, sessio 1.

Desertae sessiones 8.

Census ordinarii. Per totum annum solvunt pactative f. 4 d. 50.

Muneralia dant ad placitum colonorum.

Nonam dant de frugibus. Hoc anno dederunt capetias 31, vassas 93, facit f. 31, avenam vassas 16, facit f. 4. Nonam dant de agnellis. Hoc autem anno dederunt 11, facit f. 3 d. 66. Decimam dant de porcis. Hoc autem anno dederunt 5 valentes f. 4, alvearium unum valens f. 0 d. 50, unam vaccam mactabilem, f. 4. Dant unum gruem, quem emunt f. 1.

Servitia praestant ad castrum.

Possessio Seregeles

Ab antiquo ad arcem occupative pertinens, a viginti annis totaliter possidetur, dicitur dominum Botthani²⁴ duas olim habuisse sessiones in hac villa.

²⁴ A Batthyány-család a XV. században az egész községet birtokolta. Az összeírás idején a család legnevesebb tagja Batthyány Boldizsár volt.

Petrus Kÿs, sessio 1 | Ioannes Bakonÿ, sessio 1 | Casparus Cheh, sessio 1. Isti tres in persona eorum sunt nobiles, ratione tamen fundi²⁵ serviunt ad castrum | Martinus Bakonÿ, sessio 1 | Benedictus Kwp, sessio 1 | Franciscus Prachÿ, sessio 1 | Laurentius Sandor, sessio 1/2 | Valentinus Bakonÿ, sessio 1 | Andreas Keower, sessio 1/2 | Relicta Matthaei Bakonÿ pauper, sessio 1/2 | Paulus Bozokÿ, sessio 1 | Barrabas Zalaÿ, sessio 1 | Urbanus Wargha, sessio 1 | Lucas Bÿro, sessio 1 | Laurentius Hagmas, sessio 1 | Ambrosius Bÿro, sessio 1 | Augustinus Zalaÿ, sessio 1 | Emericus Pazkaÿ, sessio 1 | Antonius Kwn, sessio 1/2 | Albertus Chomor, sessio 1/2.

Inquilini, qui nihil solvunt. Lucas Bona | Ioannes Zalaÿ.

Census ordinarii. Ad festum Sancti Georgii dant in toto f. 2, ad festum Sancti Michaelis similiter f. 2, quos tamen florenos modernus capitaneus propter paupertatem illorum non exegit.

Nonam dant de seminaturis. Hoc anno dederunt tam triticum, quam ordeum vassas 52, facit f. 16. Decimam dant de porcis. Hoc anno dederunt duos valentes f. 1.

Butyri dant 8 pintas, facit f. 2 d. 67. Caseos minores dederunt 20 valentes f. 1.

Possessio Zeret

Olim villa nobilis.

Paulus Lwkachÿ, sessio 1 | Martinus Saaghÿ, sessio 1 | Benedictus Gerem, sessio 1 | Ambrosius Boghardÿ, sessio 1 | Petrus Feÿes, sessio 1 | Matthaeus Szebrek, sessio 1 | Franciscus Soos, sessio 1 | Nicolaus Garaÿ, sessio 1 | Emericus Fekethe, sessio 1 | Matthaeus Kerchÿ, sessio 1 | Valentinus Feÿes, sessio 1 | Antonius Ceh, sessio 1 | Benedictus Nadasdÿ, sessio 1. Desertae sessiones 5.

Inquilini nihil solvunt. Albertus Choka | Laurentius Chok.

Censum ordinarium non solvunt eo, quia sunt nobiles. Pactative tamen per integrum annum solvunt f. 6.

Nonam dant de seminaturis. Hoc autem anno dederunt tritici vassas 7 1/2, facit f. 2 d. 49. Ordei dederunt capetias 2, facit vassas 3, d. 90. Siliginis dederunt capetias 1, facit vassas 1 1/2, d. 25. Avenae dederunt capetiam 1, facit vassas 1 1/2, constituit d. 25. Dant unum porcum saginatum una cum alia villa Zenth Marton valentem f. 1 d. 50. Dant ad festum Sancti Georgii unam vaccam mactabilem valentem f. 3. Decimam dant de ovibus, dum habent. Hoc anno non habuerunt, ideo nihil dederunt.

Servitia praestant ad castrum.

Officialem nunc non habent, quia est captus a Turcis Valentinus Nagÿ, solebant tamen annuatim ei dare a singulis sessionibus pabuli vassas medium, unam coturnicem, unam vestem aba vocatam et unum porcum saginatum valentem f. 1. Foenum vel autem f. 3. solebant dare ei.

Gravamina nulla habent neque contra capitaneum, neque contra officialem.

²⁵ Ti. mivel jobbágytelken laknak.

Possessio Zentmarton

Olim villa nobilis.

Ioannes Petthay, sessio 1 | Petrus Adamy, sessio 1 | Sebastianus Thyna, sessio 1 | Casparus Balogh, sessio 1 | Albertus Kerchy, sessio 1.

Desertae sessiones sunt 3.

Inquilini nihil solvunt. Petrus Boghardy.

Censum nullum dant.

Nonam dant de seminaturis. De tritico autem dederunt capetias 3, facit vassas 4, f. 1. Ordei dederunt capetias 7, facit vassas $1\frac{1}{2}$, d. 25. Avenae dederunt capetiam mediam, facit d. 25. Siliginis dederunt capetiam mediam, facit d. 25. Dant unum porcum saginatum una cum villanis Zeretiensibus valentem f. 1 d. 50.

Officialem habent Valentinum Nagy, huic dant unum porcum valentem f. 1 d. 50, unam subbam Turcicam abbam vocatam²⁶ valentem f. 2, unam coturnicem, foenum cum Zeretiensibus invicem dederunt.

Extraordinaria gravamina nulla habent.

Possessio Igar

Olim ad arcem Symontornia²⁷ pertinens.

Thomas Sekeres, sessio 1 | Georgius Kwn, sessio $\frac{1}{2}$ | Petrus Kwn, sessio $\frac{1}{2}$ | Benedictus Cheke, sessio $\frac{1}{2}$ | Emericus Sekeres, sessio 1 | Michael Sekeres, sessio 1 | Petrus Bachy pauper, sessio $\frac{1}{2}$ | Iacobus Zeke pauper, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Kwn, sessio $\frac{1}{2}$ | Martinus Kwnpody, sessio $\frac{1}{2}$.

Desertae sessiones sunt 4.

Inquilini nihil solvunt. Casparus Toth | Valentinus Rak.

Census ordinarii. Ad festum Sancti Georgii dant f. 3.

Nonam dant de seminaturis. Hoc anno dederunt tritici capetias 16, facit vassas $25\frac{1}{2}$, constituit f. 2. Siliginis dederunt vassas 3, facit f. 1. Dant unum porcum saginatum vel f. 2. Dant unam vaccam mactabilem valentem f. 3. Decimam dant de agnellis. Hoc anno dederunt 20, constituit f. 5. Pelles vulpines dant 2 valentes f. 1. Butyri dant pintas 4, facit f. 1. d. 60.

Officiali dant de singulis sessionibus medium vassas pabuli, unum lardum communiter, unam culcitram pro equo,²⁸ butyri pintas 2.

Gravamina nulla habent neque contra capitaneum, neque contra officialem.

²⁶ A suba az Alföldön — főleg pásztorok közt — a legutolsó évtizedekig használatos bőrruha. Ez a „török suba”, úgy látszik, nem bőrből, hanem abaposztóból készült.

²⁷ Simontornya XIII. században épült várát és a hozzátartozó uradalmat az ország legnagyobb birtokosai (Lackfiak, Kanizsaiak, Ozorai Pipó, Garaiak) tartották kezükben. Mohács előtt Buzlay Mózes, 1536-tól Pesthyeny Gergely volt az ura. 1543-ban a török kezére esik, és vele az egész környék hódoltsági sorsra jut. I. Ferdinánd még 1560-ban is megkísérli, hogy új adományosok kezére juttassa, de kevés sikerrel. A magyar uralmi területhez közelebb eső vártartozékokat a palotai vár alá rendelték. (Vö. Kiss I.: Simontornya krónikája, Simontornya 1938. 32. skk.)

²⁸ Lótakaró, pokróc.

Possessio Kowachy

Olim ad praeposituram Albensem pertinens.

Thomas Kochys, sessio 1 | Stephanus Kys, sessio 1 | Urbanus Eossy, sessio 1.

Desertae sessiones penitus 5.

Census ordinarios nullos solvunt, quia sunt pauperes, denuo aedificant.

Nonam dant de frugibus. Hoc anno dederunt vassas tritici 14, facit f. 4 d. 66, unum porcum valentem f. 1.

Officialem habent, dant huic unum porcum, ligna vehunt illi et foenum.

Possessio Felegres

Ab antiquo ad arcam Palota pertinens.

Ioannes Wythez, sessio 1 | Barrabas Bene, sessio 1 | Relicta Georgii Kys pauper, sessio 1 | Gregorius Patthkaÿ, sessio 1/2 | Matthias Hatthuanÿ, sessio 1/2 | Matthias Kerezthes, sessio 1/2 | Dionysius Bakos, sessio 1/2 | Ioannes Wytez, sessio 1/2 | Ioannes Kys, sessio 1/2 | Relicta Barrabae Symon, sessio 1/2.

Desertae sessiones sunt penitus 6.

Census ordinarii. Ad festum Sancti Georgii dant in toto f. 5, totidem ad festum Michaelis, f. 5.

Nonam dant de seminaturis. Hoc anno dederunt tritici capetias 16, pro quibus in granis dederunt vassas 50 facientes f. 12. Avenae dederunt capetiam 1 et unum quartale,²⁹ vassas 4, facit f. 1. Unum porcum dant valentem f. 2. Decimam dant de agnellis et dederunt hoc anno 11 facientes f. 3 d. 66. Unam vaccam mactabilem valentem f. 3. Dant unam pellem vulpinam valentem d. 40.

Gravamina nulla habent contra capitaneum.

Possessio Czece

Sunt nobiles.

Valentinus Echedy | Michael Pethey | Gallus Bako | Matthias Cherethey | Demetrius Bodo | Franciscus Kozma | Stephanus Echettey | Casparus Czechey | Matthaëus Czechey | Stephanus Czechey.

Census ordinarii. Nonam dant de frugibus. Hoc anno dederunt pro nona f. 6, ordeï vassas 14 facientes f. 2. Dant unam vaccam mactabilem valentem f. 3, unum porcum saginatum valentem f. 2.

Decimam dant de ovibus et hoc anno dederunt 12 facientes f. 4. Dant unum gruem valentem f. 1.

Officialem habent, dederunt illi singuli tritici kila unam, pabuli similiter unam, pro foeno f. 4 vel falcare debent.

Possessio Alap

Nobiles sunt.

Nicolaus Salamonÿ et | Gregorius Ceh, hi duo possident unam curiam | Albertus Barbell mediam curiam | Casparus Tharnok mediam curiam³⁰

²⁹ Quartale, magyarosan fertály, itt talán a gabonakepe negyedét jelenti.

³⁰ A két nevet az eredetiben összekapcsolták.

Sebastianus Tharnok | Thomas Haynoký et | Franciscus Bereczk, hi tres possident unam curiam | Elias Zentthes et | Gregorius Zentthes, hi duo unam curiam | Ioannes Kerchý mediam curiam | Paulus Leolkes et | Georgius Thýnodý, hi duo unam curiam | Georgius Bochor | Ambrosius Bochor, hi duo unam curiam | Casparus Szegedý mediam curiam | Blasius Elek et | Antonius Agoston, hi duo unam curiam | Benedictus Tharchaý et | Matthaëus Tharchaý, hi duo unam curiam | Urbanus Zenthes mediam curiam | Emericus Bako et | Stephanus Geregh, hi duo unam curiam | Franciscus Salamoný et | Clemens Salamon, hi duo unam curiam | Franciscus Kakas et | Ioannes Chýglerý, hi duo unam curiam.

Censum ordinarium nullum solvunt, pro defensione tamen ad castellum pactative singulis annis dant f. 8.³¹ Dant duos porcos saginatos valentes f. 4, dant unam vaccam mactabilem valentem f. 3.

Nonam dant de seminaturis. Hoc anno dederunt pactative f. 80. Dant duas pelles vulpinas valentes f. 1. Decimam dant de ovibus et hoc anno dederunt 16, facit f. 5 d. 33. Dant unam gruem, cum possunt habere, si non possunt, nihil exigitur ab ipsis.

A domo salnitri³² prius solebant solvere f. 35, nunc tamen prohibet bassa Budensis eos quicquam solvere. Commissum est exigi f. 35.

Officiale habent Matthaëum Kapra, dant huic unum porcum, pro falcatura f. 4 vel falcant foenum. A singulis domibus dant unam kilam tritici et unam kilam pabuli, unum cýzma.³³

Pazma

Olim nobiles, solvunt tamen ad castrum pro tutelá f. 75.

Possessio Heorczeok

Olim ad Simontornia pertinens.

Iacobus Fwleop, sessio 1 | Matthaëus Bwgardý, sessio 1 | Michael Feýer, sessio 1 | Emericus Boghardý, sessio 1 | Casparus Zalay, sessio 1 | Franciscus Fonod, sessio 1 | Petrus Boghardý, sessio 1 | Petrus Kýs, sessio 1 | Petrus Nagý, sessio 1.

Desertae sessiones 4.

Inquilini nihil solvunt. Valentinus Kepes | Ambrosius Zalay.

Census ordinarios non solvunt.

Nonam dant de seminaturis et hoc anno dederunt tritici capetias 33, vassas 62 $\frac{1}{2}$, facit f. 27 d. 33. Avenae et ordeï capetias 6 $\frac{1}{2}$, vassas 13, facit f. 2 d. 50. Duo larda valentia f. 3. Decimam dant de ovibus. Hoc anno dederunt agnellos 20, facit f. 6 d. 66, alvearia 2, f. 1.

Officiale habent Petrum Ormandý, huic dant a qualibet sessione 1 kilam tritici, similiter et pabuli 1 kilam, lardum unum.

Gravamina nulla habent neque contra capitaneum, neque contra officialem.

³¹ Ezt az adót a földesúr eredetileg „fegyveres erővel való megvédésük” fejében (pro defensione) követelte tőlük.

³² „Salétromház”. Salétrom elsősorban a puskaporgyártásnál volt szükséges.

³³ Csizma.

Hae villae subsequentes propter distantiam et metum Turcicum non comparuerunt, sed ad informationem capitanei Thomae Palffy et aliorum fide dignorum hominum sunt scripta.

Possessio Wam

Olim ad Simontornia pertinens.

Paulus Fodor iudex, sessio $\frac{1}{2}$ | Barrabas Keneseÿ, sessio $\frac{1}{2}$ | Thomas Cÿetthe, sessio 1 | Thomas Polghar, sessio 1 | Stephanus Cÿerke, sessio 1 | Matthaeus Kowach, sessio 1 | Valentinus Fodor, sessio 1.

Inquilini nihil solvunt. Emericus Fodor | Emericus Sÿpos | Iacobus Heÿgedws | Benedictus Kÿnch.

Census ordinarios nullos solvunt.

Nonam dant de seminaturis. Hoc anno dederunt tritici capetias 7, vassas 15, constituit f. 4. Avenae capetias 1, vassas $2\frac{1}{2}$, d. 50. Unum lardum valentem f. 1.

Possessio Retzÿlas

Olim nobiles.

Gregorius Borda iudex, sessio 1 | Stephanus Zÿlasÿ, sessio 1 | Gallus Pap, sessio $\frac{1}{2}$ | Matthaeus Fodor, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Lomchÿ, sessio $\frac{1}{2}$ | Demetrius Kÿs, sessio $\frac{1}{2}$.

Censum ordinarium non solvunt.

Nonam dant de seminaturis, hoc anno capetias 8, vassas 16, facit f. 4. Avenae capetias 3, vassas $4\frac{1}{2}$, f. 1. Unum lardum valens f. 1. Decimam dant de ovibus. Hoc anno dederunt 8, facientes f. 2 d. 66 cr. 2. Unam pellem vulpinam, d. 50.

Possessio Thape

Olim capituli Albensis, nunc ad Palotam solvit annuatim f. 10.

Possessio Dad

Sunt nobiles, per pactationem dant annuatim f. 12.

Possessio Memewd

Sunt nobiles.

Dant pactative annuatim (duobus tamen iam annis nihil potuit exigi ab ipsis propter distantiam loci) f. 16.

Possessio Henche

Ad Palotam.

Post expugnationem Zigaretensem³⁴ nuquam servierunt Christianis, hoc tamen anno cogit illos capitaneus ad Palotam venire, cui dono dederunt

³⁴ A Somogy megyei Szigetvár (1566-ban bekövetkezett elvesztéig) a keleti Dunántúl tekintélyes részét biztosította a török ellenében.

unum tapetum et coturnices, qui promiserunt se posthac annuatim f. 12 velle solvere, dummodo a servitoribus Choron protegantur,³⁵ qui non ita pridem quoque 9 boves illis abegerunt.

Possessio Mýnt Zent

Ad Palotam.

Dant pactative annuatim f. 3.

Nonam dant de seminaturis. Hoc anno dederunt tritici capetias $6\frac{1}{2}$, vassas 15, facit f. 4. Avenae capetias 2, vassas 3, d. 60.

Possessio Hattwan

Olim ad Simontornia pertinebat tertia pars eius, duae partes nobilium Kerezturni et aliorum nobilium Demetrii Dadý et Emerici Pap.

Census nullos solvunt.

Nonam dant. Hoc anno dederunt tritici capetias 4, vassas 7, facit f. 1 d. 66. Avenae capetiam $1\frac{1}{2}$, vassas 2, facit d. 50. Decimam dant de ovibus. Hoc anno dederunt agnellos 6 constituentes f. 2, lardum unum valens f. 1.

Tholna Zent Georgý

Olim capituli Albensis, occupative pertinet ad Palotam.

Post tamen excidium Zigetiense possideri propter Turcas non potest.

Sequuntur villae

quae olim ante excidium Zigetiense possidebantur ad Palotam, nunc tamen non possunt possideri propter distantiam et metum Turcicum.

Földes, olim ad Simontornya, non potest possideri propter Turcas.

Pinchehel, olim ad Simontornia trans fluvium Kapos sita, post excidium Zigetth non potest possideri.

Gerbeo ad Palotam, apud Zigetth situm, non potest possideri.

Wajtha, olim capituli Albensis, sita iuxta Simontornya, non potest possideri.

Bjzýd sita trans lacum Sar dictum, cuius media pars olim pertinebat ad nobiles Kajdassý, non potest possideri.

Dorogh sita trans lacum Sar, olim Sigismundi Arthanhazý, non potest possideri.

Jeneó prope possessionem Býka sita in Erdeohath, non possidetur.

Hada villa deserta, olim nobiles fuere.

Fad sita apud Tholna, olim capituli Albensis, non possidetur.

Gerlen, olim Sigismundi Arthanhazý, non possidetur.

Beregh ad Palotam, non potest possideri.

Zekel, olim episcopi Quinqueecclesiensis, ad Palotam possessa fuit, sed nunc non potest possideri.

³⁵ Csoron András erőszakoskodásairól és jobbágyaival való rossz bánásmódjáról volt ismert.

Gewrken sita infra Tholna, olim Sigismundi Arthanhazý, non potest possideri.

Besenijeo haza infra Simontornya, diversorum nobilium.

Beocz infra Simontornya, diversorum nobilium.

Theokességh infra Simontornia, diversorum nobilium.

Bjka infra Simontornia, diversorum nobilium.

Gyeorken, olim Sigismundi Artanhazý.³⁶

Supradictae hae villae 18 non serviunt nunc eo.³⁷

Villae desertae

quae ad Palotam possidentur occupative.

Saagh, nobilium olim diversorum unius sessionatorum.³⁸

Zentagatta, similiter diversorum nobilium unius sessionatorum. Sunt portionati in eadem villa nobiles Georgius Saaghý, Urbanus Zentthes et Georgius Zentthes, Benedictus et Vincentius Theberý, Blasius Týnodý et alii, qui coram nobis comparuerunt et ius se in hac villa habere praetendunt.

Zenthgeorgh praedium, olim capituli Albensis.

Teteórkenges, olim nobilium, apud Chajagh.

Rozthas portio possessionaria, quae nunc denuo aedificatur, olim custodis Albensis.³⁹

Peder apud Alap, deserta villa.

Pere, ad scholam olim Szenheliensem pertinens, nunc tamen non colitur.

Summarius extractus huius urbarii

Telonium sub castrum habitum annuatim constituit circiter f. 16. Telonium Berin hida constituit annuatim circiter f. 8.

Sales lapidei circiter 50, f. 10.

In castrum per annum potest educillari vinum, circiter urnae 1600, cuius lucrum poterit se annuatim extendere ad f. 650.

Summa colonorum exceptis pagis, qui pactative annuatim certam summam pecuniae ad castrum solent solvere, colonorum sessionatorum integrorum numerus 243; sessionatorum mediorum numerus 84, desertae sessiones 232, inquilini 42, curiae nobilitares 3.

Summa census ordinarii f. 384 d. 45.

Summa tritici iuxta modernum valorem aestimata vassas 1126, f. 377 d. 25. Summa ordei, avenae vassas 131, f. 31 d. 10. Summa vini (hoc tamen anno grando impedivit) urnae 137¹/₂, f. 196 d. 80.

Summa porcorum ex decimis provenientium maiores et minores 97, f. 90. Ova 282, d. 49. Capones 129, f. 9 d. 66. Alvearia 18, f. 8 d. 50. Agnelli 130, f. 42 d. 52. Butyri pintae 12, f. 4 d. 52. Casei minores 20, f. 1. Vaccae 9, f. 27 d. 50.

Est ibi piscina quaedam magna Thocoliensis,⁴⁰ quae ab antiquo ad

³⁶ Utólagos beírás, más tintával. A beíró Györkönyt nyilván tévedésből ismételték meg.

³⁷ Ti. a várnak.

³⁸ Helyesebben : unius sessionis.

³⁹ Órkanonok, a fehérvári káptalan tagja.

⁴⁰ Valószínűleg határnév.

castrum pertinuit, satis piscosa, cuius pisces consummit capitaneus ad necessitates castri.

Possessio Alap pro frugibus nonalibus dat pactative f. 80.

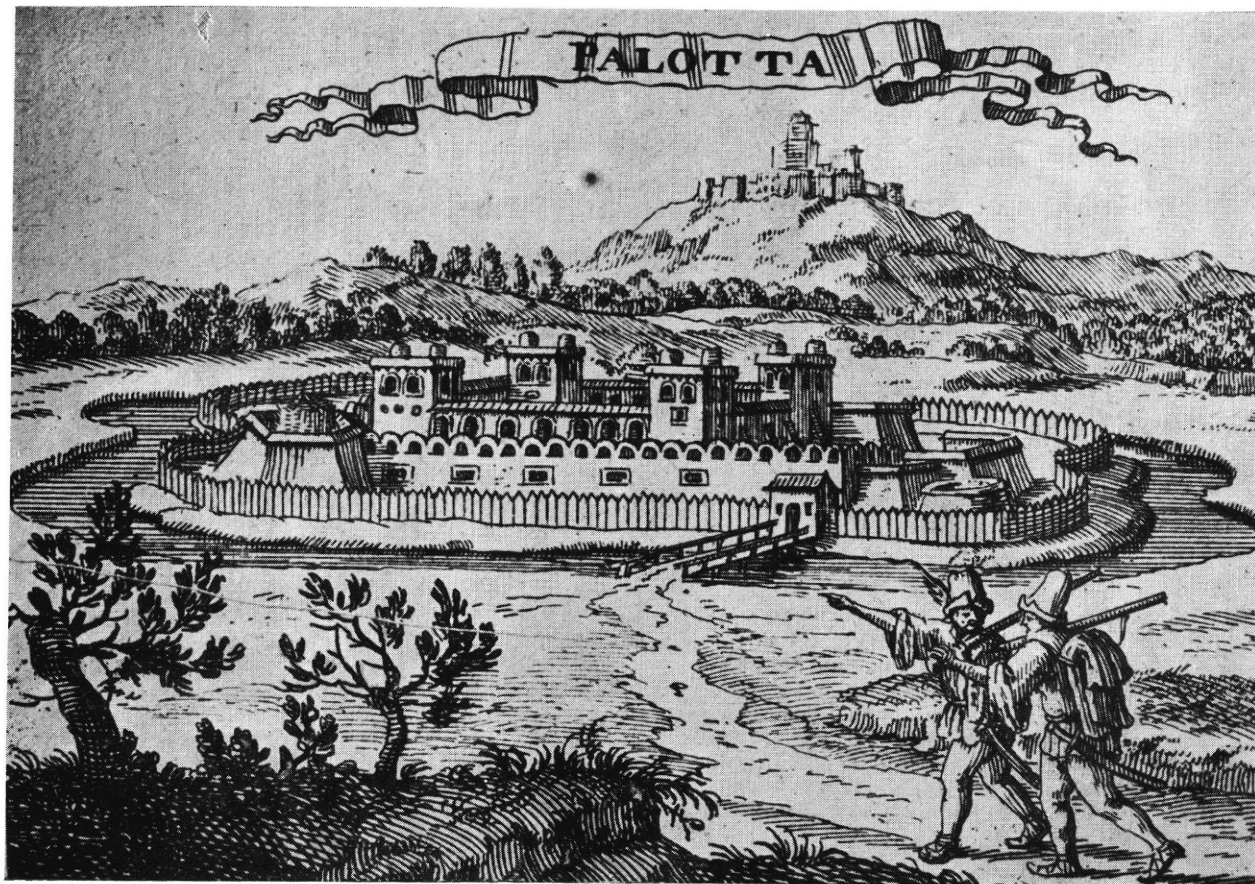
Czece pro frugibus nonalibus solvit pactative f. 6.

Possessio Fedwar, ab antiquo ad arcem Palota, solvit pactative f. 100.

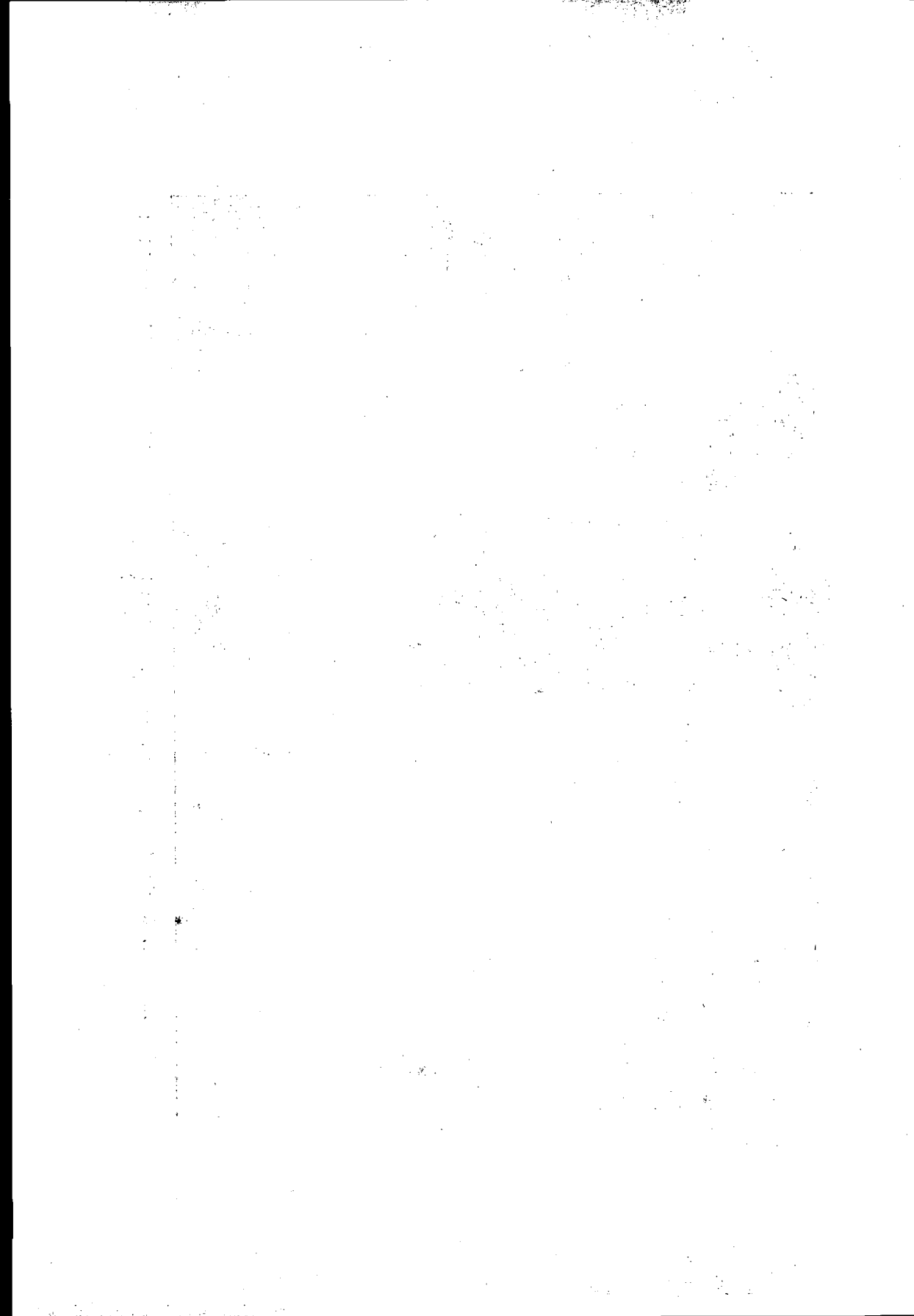
Summa summarum totius proventus f. 2043 d. 79.

Stephanus de Illjeshaza m. p. Michael Styczll m. p.

A Magyar Kamara utasítására készült eredetije U. et C. 37/16. alatt. — Az aláírások mellett a két — részben töredékes — pecsét. A XVIII. században készült borítólapon megismételték az urbárium címét. Az egykori cím fölé odaírták: „Urbarium Palata”.



Palota vára a XVII. században (Justus van der Nypoort metszete a Birkenstein-féle, 1686-ban megjelent metszeteskönyvben)



1617. október 19. A palotai uradalom urbárium

Az 1578. évi összeírás utáni évtizedekben Palota állandó harcok színtere volt. Ennek következménye, hogy abból a 43 helységből, amelyek 1578-ban a várnak szoltak, 1617-ben mindössze 7-től lehetett már csak adót várni, és ezek népe is erősen megfogyatkozott. Egy nyolcadik akkor volt újjáépülőben. A 8 lakott helységen kívül az 1617-es összeírás még 54 pusztas helységet sorol fel: korábban valamennyien népes, adózó falvak voltak.

A telkek számának egybevétése a pusztulás hasonló képét mutatja. Az uradalom lakói közül

	1578-ban	1617-ben
egésztelkes	243	42
féltelkes	84	2
zsellér	42	5
puszta hely	232	

Ilyen körülmények között természetes, hogy a telkek nem osztódtak, hiszen a megmaradt néhány családnak bőségesen állott föld a rendelkezésére.

A szolgáltatások a századforduló körüli időben általában nem emelkedtek. A várkapitány nem egy nyomorúságba jutott falu terheit volt kénytelen csökkenteni. Nagyjából változatlan maradt a kilenced fejében szedett gabonakepék mennyisége, a borból már csak két faluban adtak kilencedet.

1578-ban még nem volt pontosan megszabva a robot mennyisége, a jobbágyokat „szükség szerint” kényszerítették dolgozni. Az elkövetkező 4 évtized alatt valószínűleg rosszabbodott a helyzet, bár az 1617-es urbárium sem határozza meg pontosan a kötelezettségeket: valamennyi községnek „minden munkát” el kell végeznie.

A két összeírás közt eltelt idő pusztításait az uradalom minden vonatkozásban megsínylette. 1578-ban még 21 működő és 11 pusztas malom volt a vártartomány területén – közülük 8-nak fele jövedelmét a török szedte –, 1617-ben egyről sem történik említés.

Majorsági gazdálkodásnak semmi nyoma az újabb urbáriumban, holott a korábbi még legalább egy allodiális szántóföldet megemlített.

Urbarium seu conscriptio bonorum arcis Palotha 19. Octobris anno 1617.
per me Georgium Zerdahely Camerae Hungaricae registratorem
facta

Possessio Vinola

Iudex Stephanus Barat, sessio 1 | Andreas Ketheli, sessio 1 | Valentinus Kouach, sessio 1 | Emericus Nana, sessio 1 | Ioannes Puskas, sessio 1 | Thomas Kanisay, sessio 1 | Relicta Michaelis Keótheo, sessio 1 | Petrus Nagj, sessio 1 | Casparus Ach, sessio 1 | Nicolaus Imre, sessio 1 | Ioannes Gellei, sessio 1.
Nobiles. Gregorius Takach.
Inquilinus. Ioannes Dechke.

Pro hoc anno census nomine communiter pactatim solverunt f. 5. De omnibus segetibus solvunt decimam et praestant omnis generis labores. In decimam pro hoc anno provenerunt tritici capetiae 14, hordei capetia 1 manipuli 5, akones vini urnae 8. In singulum annum porcum unum saginatum tenentur praestare. Ex apibus provenit hoc anno alvearium 1.

Papkessy

Iudex Ioannes Pap, sessio 1 | Benedictus Domyan, sessio 1 | Molbert N.¹, sessio 1 | Nicolaus Deres, sessio 1 | Vincentius Bor, scssio 1.

Singulae sessiones ad festum Sancti Martini solvunt per d. 50. Dant in singulum annum porcum saginatum 1. De omnibus frugibus solvunt decimam et praestant omnis generis labores.

Zentistuan

Iudex Martinus Ihaz, sessio 1 | Benedictus Gellei, sessio 1 | Stephanus Kochis, sessio 1 | Relicta Petri Genes, sessio 1.

Solverunt census nomine pactatim pro anno praesenti f. 3. Dant omnis generis decimam et praestant labores. Pro anno praesenti provenerunt cruces tritici 20 facientes capetias 5. Item praestare tenentur in singulum annum porcum unum, quem dominus capitaneus hoc anno ipsis condonavit.

Feoduar

Pro censu et labore solverunt pro anno praesenti pactatim f. 16.

Kayar

Iudex Benedictus Marcus, sessio 1 | Benedictus Kouach, sessio 1 | Valentinus Nagy, sessio 1 | Stephanus Kenesey, sessio 1 | Matthaeus Pakozdy, sessio 1.

Census nomine hactenus nihil solverunt ex eo, quod nondum libertationis eorum tempus effluxum sit. Servitia omnis generis praestant. Provenerunt hoc anno tritici capetiae 18 manipuli 9, hordei cruces 6 manipuli 7.

Eossy

Iudex Gregorius Somogy, sessio 1 | Gregorius Kun, sessio 1 | Ioannes Chehy, sessio 1 | Benedictus Praepost, sessio 1 | Ambrosius Pakony, sessio 1 | Stephanus Basa, sessio 1 | Petrus Vaida, sessio 1 | Stephanus Bertha, sessio 1 | Blasius Auguston, sessio 1.

Inquilini. Nicolaus Puskas, sessio $\frac{1}{2}$ ² | Franciscus Nagy, sessio $\frac{1}{2}$ | Tott Josa, sessio $\frac{1}{2}$.

Pro anno praesenti solverunt domino capitaneo pactatim census nomine f. 20. Tenentur omnis generis labores et praestare de omnibus frugibus et vino

¹ A keresztnévet az összeíró nem írta ki.

² Itt megosztott zsellértelekről van szó.

decimam. Pro praesenti anno provenerunt tritici capetiae 15 manipuli 6, hordei capetia 1 manipuli 12, vini akones 10.

Zenthmihal

quam possessionem iam primum condescendunt.³

Ioannes Domyan, sessio 1 | Blasius Kys, sessio 1 | Benedictus Chanÿ, sessio 1/2 | Laurentius Nagj, sessio 1/2.

Census nomine hactenus nihil solverunt, sed labores praestiterunt, alias ad omnes solutiones sunt adstricti, sicut aliae possessiones.

Possessio Saag

Primum restauratur, sunt sessiones no. 6, inquilini 1, qui non comparuerunt et qui de singulis sessionibus solvunt per d. 50. Provenerunt cruces tritici pro anno hoc no. 15. Praestant omnis generis labores.

Peremarton

Olim ad arcem Palota spectare dicitur, cui per Gregorium Vegh ex eo, quod a domino palatino impetraverit et legitimo modo sese statui fecerit, contradictum est.

Possessiones olim ad arcem Palota spectantes

quae modo desertae habentur.

Thes, portio Lepsin, Chior, Inota, Kys,⁴ Seregles, Feiuenÿ, Pett, Vam, Beged, Langh, Alap, Jazt, Kalaz, Kÿsch, oz, Kerezthur, Heirczok, Ireg, Mutt, Dad, Berinhida, Zereth, Mintzenth, Felegres, Igar, Chehÿ, Mezoszÿlas, Vaÿtha, Hattuan portio, Zent Iwan, Maducza, Harth, Gÿapa, Tormo, Zentmiklos, Tapÿ, Guirken, Bÿkach, Dorogd, Paz, Venÿm, Beczke, Pazman, Feöldes, Cheche, Almas, Neneöd, Magyarÿ, Gerlen, Tolna Zent Georgj, Penteles, Pinchehel, Beregh, Kustan.

Actum ut supra, idem Georgius Zerdahely m. p.

A Magyar Kamara utasítására készült eredetije U. et C. 37/19. alatt. Külső lapján: „Urbarium et conscriptio bonorum arcis Palota, anno Domini 1617. die 19. Octobris per generosum dominum Georgium Zerdahely Camerae Hungaricae registratorem conscriptum.” Az aláírás mellett pecsét töredéke.

További, 1526–1700 között kelt források Palotára vonatkozóan (a csak számmal jelöltek az Orsz. Levéltár U. et C. gyűjteményéből valók):

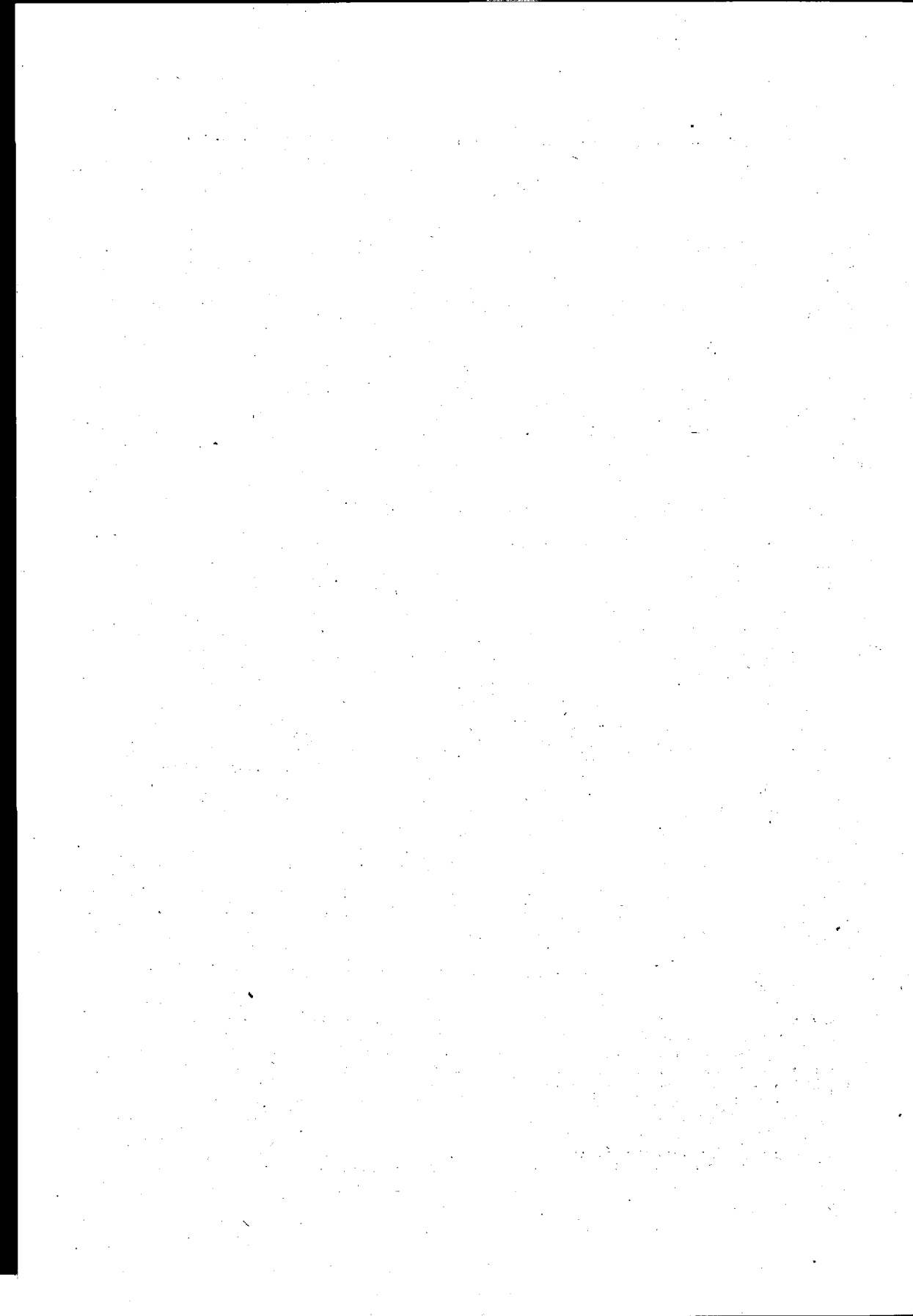
1. Jobbágy- és szellérnevek, telekmegosztás, telektartozékok, állatállomány, paraszti terhek, sérelmek: 1572 (36/55), 1573 (Orsz. Levéltár, Zichy-család szélyi levéltára 86. A. fasc. 7), 1578 (37/16), 1581 (37/15), 1586 (61/35), 1615 körül (91/67), 1617 (99/17).

2. Összesítő kimutatások és részletadatok helységekről, épületekről, lakott és pusztai helyekről, jövedelemösszeírások, hadiszerek és élelmiszerek leltára: 1572 (37/13), 1578 (36/56), 1581 (37/15), 1615 (92/5), év n lk. (37/17, 37/18, 37/20, 37/21).

Nyomatásban megjelent a Palota vár kapitányának szóló 1576-ban kelt királyi utasítás (Kárrffy Ö. közlése, *Történelmi Tár* 1905. 459).

³ Most települnek bele újra.

⁴ A helynév másik fele, úgy látszik, az összeíró tollában maradt.



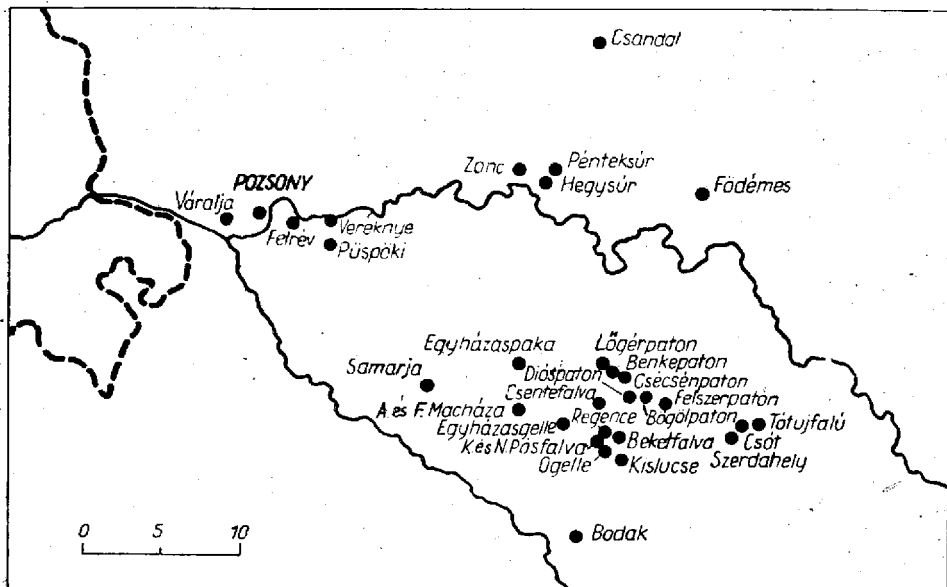
POZSONY

Pozsony vára már I. István király idején a környék királyi birtokainak központja volt és a XIII. században egy szervezetben csoportosította maga körül a későbbi pozsonyi királyi vártartomány legnagyobb részét. Ez a szervezet a századok során keveset változott. A királyi uradalom a XVI–XVII. században a megye főispánjai – egy személyben a vár főkapitányai – kezére ment át. 1545–1551 közt Salm Miklós, 1555–1574 közt fia, Salm Eck, 1574–1580 közt az utóbbi testvére, Salm Miklós, 1580–1600 közt Pálffy Miklós, 1600–1645 közt Pálffy István, 1645–1652 közt Pálffy Pál viselte ezt a tiszteletet. Pálffy Pál felügyelete alatt építették újjá az 1630-as és 1640-es években a várat a kincstár költségén. A pozsonyi főispánságot és főkapitányságot már Rudolf örökletessé tette a Pálffy-család számára (1599), de a várhoz tartozó javakat királyi engedély nélkül elidegeníteniük nem volt szabad.

A pozsonyi vártartomány népet az uradalom kedvező jeleké általában megkímélte a pusztítástól.

Az itt közreadott első urbárium Salm Eck halála után készült (1574), a második Pálffy István idejében (1646).

Irodalom: Ortay T.: Pozsony város története I–IV. Pozsony 1892–1912. Jedlicska P.: Adatok erdódi báró Pálffy Miklós a győri hősnek életrajza és korához 1552–1600. Eger 1897. Jedlicska P.: Eredeti részletek gróf Pálffy-család okmánytárához 1401–1653 s gróf Pálffy életrajzi vázlatai. Bp. 1910.



17. A pozsonyi uradalom falvai

1574. A pozsonyi uradalom urbáriumma

Urbarium seu conscriptio honorum et proventuum universorum arcis Posoniensis anno 1574. conscripta, post obitum comitis Ecchii a Salmis

Oppidum Samaria

Benedictus Ingerl iudex cum tribus iuratis civibus sibi adiunctis sub iuramento fassus est hoc, qui sequitur, modo :

Ioannes Zabo, sessio integra | Paulus Hauzer, sessio integra | Matthias Zabo, sessio integra | Andreas Chýba, 1 | Matthias Zabo alter, 1 | Iacobus Zabo, 1 | Relicta Ioannis Barbel, 1 | Andreas Patko, 1 | Michael Külchar, 1 | Lucas Zech, 1 | Antonius Takach, 1 | Petrus Istuanfý, 1 | Paulus Vendegfogado, 1 | Iacobus Gal, sessio integra | Petrus Dench, 1 | Leonardus Waýz, 1 | Vidua Martini Zech, 1 | Matthaeus Lipold, 1 | Ioannes Zech, 1 | Paulus Nadasdy, 1 | Demetrius Nagý, 1 | Vitus Feintel, 1 | Blasius Regenze, 1 | Volfgangus Regenze, 1 | Benedictus Marton, 1 | Michael Istuanffý, 1 | Franciscus Balogh, 1 | Iacobus Zýgyarto et relictá Pauli Jobagy, sessio integra | Albertus Lukach, sessio dimidia | Petrus Gal, dimidia | Ioannes Gal, sessio integra | Matthaeus Mezaros, sessiones integrae duae | Volfgangus Stümmer, integra | Blasius Fodor, 1 | Balthasar Zalaý, 1 | Matthias Nagý, sessio dimidia | Ambrosius Nagý, $\frac{1}{2}$ | Blasius Reñez, $\frac{1}{2}$ | Antonius Sobor, $\frac{1}{2}$ | Vidua Viti Fekete, sessio integra | Franciscus Nagý, 1 | Ioannes Zabo, dimidia sessio | Valentinus Luchaý, $\frac{1}{2}$ | Nicolaus Caspar, integra | Blasius Býka, 1 | Ioannes Chýzar, $\frac{1}{2}$ | Antonius Mýhal, $\frac{1}{2}$ | Petrus Chýzar, integra sessio | Petrus Zabo, 1 | Ioannes Toth, 1 | Vidua Dionysii Kýral, 1 | Vidua Volfgangi Bodo, 1 | Christophorus Moar, 1 | Valentinus Zabo, 1 | Vidua Zýne, 1 | Ioannes Pýnter, 1 | Vidua Ioannis Sobor, 1 | Altera eiusdem nominis Vidua Ioannis Sobor, 1 | Sebastianus Kouach, 1 | Ioannes Barath, 1 | Bartholomaeus Suobor, 1 | Matthaeus Zalaý, 1 | Vidua Demetrii Zabo, 1 | Franciscus Chente, 1.

Sequuntur sessiones quartariae seu inquilini. Michael Varga | Simon Zabo | Christophorus Mezaros | Petrus Mezaros | Emericus Kadas | Stephanus Zabo | Petrus Keomiues | Volfgangus Kalmar | Michael Eotueos | Petrus Zech | Petrus Zabo | Vidua Valentini Takach | Iacobus Mezaros | Caspar Zabo | Stephanus Kalmar | Emericus Fýzter | Nicolaus Keotelgarto | Georgius Zech | Ioannes Keomiúes, deserta | Christophorus Kalmar | Gregorius Zýgyarto | Nicolaus Takach | Christophorus Gyárfas | Vitus Veres | Emericus Zýgyarto | Pancratius Vzory | Leonardus Alch | Gregorius Eben | Franciscus Vegh | Vitus Takach | Benedictus Genge | Antonius Takach | Heredes Georgii Zúrdok | Valentinus Papy | Nicolaus Kis | Albertus Christon | Sebastianus

Keomiües, deserta | Henricus Pinter | Iacobus Kadas | Antonius Nyreo | Leonardus Keotelgarto | Paulus Zeoch | Michael Zabo | Valentinus Zabo | Petrus Mezaros | Valentinus Zýgarto | Vidua Christophori Zabo | Thomas Kouach | Benedictus Papa | Georgius Pogachaseuteo | Benedictus Bognar | Georgius Varga | N. Schneeperger | Ioannes Barath | Benedictus Bognar | Thomas Rechene | Caspar Orros | Michael Kouach.

Inquilini in fundo ecclesiae colentes et ad ecclesiam servientes. Ioannes Zeoch | Andreas Fazekas | Andreas Toth.

In curia parochiali incolentes. Officina fabrilis Blasii Kouach | Officina seriparis Stephani Lakatgarto.

Integrae sessiones singulae habent in tribus agrorum spatiis¹ viginti quinque iugera terrarum arabiliium, dimidia vero sessiones dimidium habent. Habet quaelibet integra sessio pratum, quod per diem quattuor falcatores falcare possunt, dimidia sessio dimidium habet. Quartariae sessiones seu inquilini neque terras arabiles, neque ulla prata habent, sed solas domunculas.

Habent insulas duas, quarum una continet pratum ipsorum et arbores salices, ex quibus capiunt ligna pro focu. Erant in eadem insula arbores quercinae, quae in toto excisae et Comaromium, ad eius munitionem sunt avectae. Altera insula Gauczom vocata continet silvam ipsorum prohibitam, in qua sunt arbores ad aedificia servatae et propter damas aprosque, qui tamen rari sunt, habent eam prohibitam.

In Danubio Raykam versus habent vadum, quod ab antiquo semper ad oppidum pertinuit. Praestat proventus per annum quandoque ducentorum f. Hungaricorum, quandoque paulo maiorem summam aut minorem.

Census ordinarius. Ad festum Divi Georgii in una summa tota communitas una cum inquilinis a memoria modernorum hominum solvit quinquaginta f. Hungaricos, ad festum Divi Michaelis itidem in una summa tota communitas solvit totidem, ad festum Natalitiorum Domini similiter in una summa f. 50.

Pro proventibus telonii nundinalis, qui antiquitus in ipsis nundinis per officiales arcis exigebantur ab iis hominibus, qui ad nundinas cum mercibus veniebant, verum quia iurgium quoddam accidere solebat in- et exactione, receperat in se oppidum pro hoc telenio solutionem octo f. Hungaricorum in singulas nundinas, quae per decursum anni apud eos celebrabantur, ut hoc pacto et exteri homines liberati a telonio libentius ad nundinas venirent et iurgia caverentur.² Solvunt itaque pro festo Divae Helenae, quo nundinae apud eos celebrantur, octo f. Hungaricos, itidem ad festum Divi Bartholomaei, quo similiter nundinas habent, f. 8.

Antiquitus ratione servitiorum et laborum arcis praestabat tota communitas huius oppidi per totum annum continue duos currus, excepta sola messe, quo tempore ab his curribus mittendis per mensem et in festis Natalitiorum una hebdomada, in festis item Paschatis una hebdomada erant immunes, verum spectabilis et magnificus quondam Nicolaus comes a Salmis hanc consuetudinem hoc pacto immutaverat, ut de his servitiis et universis laboribus, quos per annum quacunque ratione praestare deberent, ad festum Divi Ioannis Baptistae centum f. Renenses et ad festum Divi Martini similiter centum f. Renenses solverent. Porro cum videret idem comes Nicolaus parvam esse pecuniam (hos ducentos f. Renenses) pro servitiis, accessit ad eos et quasi

¹ „Tria spatia” itt a három nyomást jelenti.

² A mondat nyelvtani szerkezete hibás.

precario obtinuit adhuc sexaginta f. Hungaricos, supra illos 200 Renenses. Successu deinde temporis, cum spectabilis et magnificus quondam dominus comes Ecchius hoc anno mortuus ipsum oppidum possideret, accessit ad eos simili ratione et mutui nomine petiit a civibus centum f. Renenses, quos acceptos ita in consuetudinem ipsis convertit, ut postea quotannis ad festum Purificationis Mariae cives ipsi hos quoque centum f. Renenses ratione laborum solvere debeant. Atque hoc pacto debent iam hoc tempore solvere per annum pro laboribus et servitiis universis ad festum Divi Ioannis Baptistae f. Renenses centum, ad festum Divi Martini totidem, ad festum Purificationis similiter totidem centum f. Renenses, ad festum vero Divi Matthiae Apostoli sexaginta f. Hungaricos, qui in unam summam collati faciunt per annum trecentos f. Hungaricos.

Insuper post hanc conventionem cum eis initam ad petitionem capitanei seu provisoris arcis solent dare per annum, cum laboratores inveniri non possint, plus minus decem falcatores, quorum singulis per diem solvit capitaneus nummos Hungaricos tredecim. Item tres aut quattuor currus ad convectionem foeni, quorum singulis per diem solvit capitaneus seu provisor triginta tres nummos Hungaricos. Ipsi tamen cives mercedem singulorum falcatorum ad viginti d. per diem, convectionem vero foeni ad octoginta complere solent.

Antiquitus solebant eis per annum ad educillandum imponi nunc unum, nunc duo vasa vini. Postea tamen comes Nicolaus a Salmis, quasi precario, induxerat ipsos, ut centum urnas per annum educillarent, deinde vero eosdem cives Sabarienses³ induxit similiter precario sive petito comes Ecchius a Salmis ad hanc consuetudinem, ut nunc iam ducentas urnas Posenienses singulis annis educillare soleant. Verum cum difficile eis sit vina advehere et vasa eorum revehere, proximis annis soliti fuerunt convenire cum capitaneo seu provisoro pro hac educillatione et pro ratione lucri, quod ex ea sperari posset, nunc octoginta, nunc centum, nunc centum et decem f. Hungaricis, hoc autem praesenti anno 1574. centum et viginti f. Hungarici pro lucro convenerunt.

Piscatores habitantes in Wedrýcz,⁴ suburbio civitatis Poseniensis. Magister communitatis horum piscatorum, Christophorus Fon cum quattuor sibi adiunctis piscatoribus stipulata manu protulit vetus privilegium confirmatum a divo quondam Ferdinando, Romanorum imperatore et rege Hungariae ac sacra maiestate imperatoria Maximiliano secundo rege Hungariae etc. nunc imperante domino nostro clementissimo, quo descriptum est quindecim esse debere magistros piscatorum, quorum singuli per hebdomadam singulos sedecim nummos Hungaricos solvere tenentur, qui constituunt per annum f. Hungaricos centum viginti quattuor d. octoginta.

De piscatoribus exteris. Siquis piscator Moravus pisces huc Ponium ex Moravia aut aliunde extra regnum advexerit piscesque hic in Danubium in arcam imposuerit, solvere tenetur cr. duodecim. Siquis vero piscator Hungarus ex Hungaria pisces advexerit et in arcam piscatoriam hic imposuerit, sex cr. solvere tenetur.

Vadum in Pýspekÿ. Matthias Zabo veteranus servitor, praefectus vadi⁵ fassus est. Ex eo tempore, quo Danubii inundatio frequens esse coepit, ab annis videlicet compluribus, multum diminutos esse proventus vadi, ita quod

³ Nyilvánvalóan „Samarisenses” helyett.

⁴ Vödric Pozsony egyik külső városrésze volt. Ezt a nevet egy utca őrizte meg, amely a vár és a Duna között feküdt.

⁵ Révész, a rév felügyelője.

anno superiori septuagesimo tertio non plus quam trecentos et tres f. Hungaricos effecerit, cum tamen alias, superioribus annis ad septingentos et octingentos f. Renenses, quandoque etiam novigentos constituerit.

Est praedium quoddam Maierhoff⁶ vocatum, quod a multis annis nullum aedificium propter inundationes Danubii habuit, sed exiguum tantummodo continet pratum idque non quovis anno falcari potest.

Sunt praeterea duo horti, in quibus rarae sunt arbores, eo quod Danubii frequentes inundationes magna ex parte illas extirpaverint.

Possessio Vereknÿe

Matthias Fogler iudex stipulata manu cum tribus suis civibus fassus est ad hunc, qui sequitur, modum. Vidua Michaelis Vienhart | Vidua Thomae Enchin | Stephanus Nieremberger | Michael Perger | Petrus Kraindl | Christophorus Haigl | Matthaeus Beber | Matthaeus Khauffman | Colomannus Kolman | Urbanus Milner | Nicolaus Nieremberger | Christophorus Picz | Volfgangus Tazler.

Hi sunt coloni sessionati, qui tamen nullas terras arabiles habent, prata tamen eo tempore, quo Danubii inundationes non grassantur, habent praecipui eorum ad viginti falcaturas. Habent et pomaria, unde se maiori ex parte sustentant. Habent piscaturam in Danubio, verum nullam exercent piscationem, eo quod ex vetere consuetudine conductam habent piscaturam eorum piscatores Posenienses in singulos annos tribus et dimidio f. Hungaricis. Itaque in defluente Danubio non piscantur, sed cum Danubius exundat, in fossis quibusdam, quae Danubio complentur, piscantur ipsi Vereknienses cum duabus aliis possessionibus, videlicet Zunÿogdÿ ad archiepiscopatum pertinentem et Felreü vocata ad arcem Poseniensem spectante. Cum autem effundit sese Danubius in prata quaedam ad arcem Poseniensem spectantia, coloni ipsi in illis piscari non audent, sed et piscatio ad solum capitaneum seu provisorum pertinet.

Inquilini sunt inter eos nullas terras arabiles aut prata habentes, sed solas domunculas, laboribus victitantes. Lampertus Schardingner | Franciscus Haÿgel | Ioannes Haÿgel.

Hi omnes coloni de Vereknÿe censum nullum solvunt neque servitia aut labores alios praestant, quam quod falcatores dant per annum, quando requiruntur a capitaneo, quorum singulis solvuntur per diem tredecim d. Hungarici. Dant autem et cumulatores foeni, quibus nihil solvitur, sed gratis laborant. Dant praeterea personas, quae foenum in acervos componunt, quarum singulis per diem solvuntur tredecim d. Hungarici, foenum autem per Danubium navi transportare obligantur.

Coguntur autem dare ad transitum Danubii seu vadum Pispekiensem una cum incolis possessionis Felreü in singulos dies tres remiges, ita ut invicem succedant et cum nunc Verekneienses dederunt, dant postea Felreuienses. Quarum personarum singulis per diem solvuntur ex naulo duo cr., hoc est tribus personis sex cr. Cum autem Danubius congelatur, unam saltem personam praefectus vadi ex eis eligit sibi que adiungit, qui una cum ipso dies noctesque vigilat et cui ipse praefectus vadi solvit per diem d. Hungaricos decem.

⁶ Talán a mai Fömajor (Steinmairhoff), Vereknye határában.

Cum autem capitaneus aut provisor arcis in insulis huic possessioni propinquis ligna succidi facit pro usu arcis, coguntur ea per Danubium transportare.

Sunt in territorio huius possessionis duo horti ad arcem pertinentes, in quorum uno coguntur caules plantare, fodere et ad arcem Posoniensem convehere. Alterum autem hortum, qui solis arboribus consitus est, tenentur saepire et fructus in eo provenientes ad arcem convehere.

Sunt praeterea in territorio eiusdem possessionis passim arbores nucum, ex quibus ipsi coloni nuces decutere et huc Posonium convehere tenentur.

Possessio Felreu

Blasius Eua iudex cum aliis adiunctis concivibus fassus est. Matthaeus Teoser | Andreas Kis | Volfgangus Chukarý cum Paulo Chukarý fratre | Heredes viduae Michaelis Tot | Petrus Teleký cum Alberto Teleký socero | Blasius Chukarý | Valentinus Herczegh | Sebastianus Demien | Antonius Toth | Blasius Eua iudex praenominatus | Martinus Nemeth | Tot Chýzter | et una sessio deserta.

Inquilini. Gregorius Zalaý | Michael Zyuanýo | Franciscus Kis.

Huius possessionis in toto eadem est ratio et conditio, quae praecedentis possessionis Vereknýe eademque servitia.

Gele oppidum⁷

ad quod pertinent pagi quindecim.

In oppido Gele numerus colonorum. Thomas Korpas, in possessione Chentefalua commorans, iudex universarum possessionum ad Gele pertinentium stipulata manu una cum concivibus ex singulis possessionibus secum adductis fassus est in hunc, qui sequitur, modum.

Chentefalua

Thomas Korpas iudex praenominatus, sessiones integrae duae | Iacobus Korpas, sessio integra | Gregorius Korpas, sessio integra | Matthias Korpas, sessio una et dimidia | Benedictus Korpas, sessio una et tres quartae | Deserta sessio trium quartarum.

Habent coloni huius possessionis in singulas sessiones integras terrarum arabiliu iugera viginti et unum. Prata nec propria, nec aequaliter habent, sed ex communi illo prato Kiralrete vocato, quod cum sex aliis possessionibus aequaliter possident, habent certam portionem, pro qua communiter cum illis solvunt ad arcem quotannis decem f. Hungaricos. Ex hac portione prati alii ad decem falcatores, alii ad octo, septem et minorem etiam numerum habere possunt iuxta veterem consuetudinem ipsorum.

⁷ „Gele oppidum”-nak az összeíró láthatóan a gellei érseki széket nevezte, amely több csallóközi falut egyesített magában. „Sedes Gelle”: a megyei hatóságok alól kivett, közvetlenül az érsek alá tartozó terület volt. Mátyás királytól 1466-ban kapott szabadalmakat, 1524-ben II. Lajos szállította le az adóját. Az összeírás idején az érseki birtokok jövedelmeit is a pozsonyi királyi várhoz szedték be. Az összeírás szerint 15 falu tartozott Gelléhez, később azonban ugyanő 22 falut sorol fel, az adó és a szolgáltatások kimutatásánál pedig 18 Gelléhez tartozó falu adójáról beszél.

Eghazas Cele

Blasius Burÿa sessiones integras possidet quattuor | Andreas Abraham, 1 | Michael Sator, 2 | Vidua Christophori Kÿs, 1 | Andreas Burÿa, 1 | Iacobus Gondos, 1 | Ambrosius Sÿdo, 1 | Iacobus et Gregorius Korpas una possident 1.

Habent coloni huius possessionis in singulas sessiones integras terrarum arabilium fugera undecim. Portionem ex prato praefato Kiralrete vocato habent et una cum aliis possessionibus solvunt censum decem f. Hungaricorum.

Nagÿ Pos falua

Benedictus Ferencz habet sessiones quattuor cum dimidia | Benedictus Choka, 2 | Blasius Ferencz, 1 | Paulus Choka, 1 | Benedictus Cheh, 1 | Dionysius Cheh, $\frac{1}{4}$ | Florianus Palfÿ, $1\frac{1}{4}$ | Ioannes Choka, 1 | Benedictus Koÿach, 2 | Simon Terdÿ, 1 | Simon Ferencz, 1.

Inquilini solis laboribus victitantes. Petrus Teoreok | Petrus Danÿ | Michael Cheh.

Habent coloni huius pagi in singulas sessiones integras iugera terrarum arabilium undecim cum dimidia. Ex prato praefato Kÿralrete vocato habent certam portionem censumque eius prati cum aliis possessionibus communiter solvunt.

Kis Pos falua

Volfgangus Choka, sessio integra 1 | Volfgangus Jakab, $1\frac{1}{2}$ | Martinus Choka, $1\frac{1}{4}$ | Matthaeus Nagÿ, 2 | Ioannes Choka, $1\frac{3}{4}$ | Iacobus Kouach, 1 | Thomas Choka, 1 | Antonius Choka, $\frac{1}{2}$.

Inquilini solas domunculas habentes. Antonius Pata | Valentinus Borsós | Urbanus Bondor.

Habent in singulas sessiones integras aequaliter tredecim iugera terrarum arabilium, portionem ex prato praefato Kÿralrete vocato, cuius censum annuum decem f. cum aliis communiter solvunt.

O Cele, alias Keobeolkut

Petrus et Thomas Vÿda una possident sessionem 1 | Matthaeus Nagÿ, aedificio carens, $\frac{3}{4}$ | Ambrosius Comaromi, $\frac{3}{4}$ | Volfgangus Teoser, $\frac{1}{2}$ | Stephanus Markÿs, 1 | Volfgangus Choka, aedificio carens, 1 | Antonius Choka, aedificio carens, 1 | Volfgangus Kouach et vidua Pauli Pata, 1 | Dionysius Nagÿ, $\frac{1}{2}$ | Andreas Nagÿ, $\frac{1}{2}$ | Paulus Asolt et Volfgangus Choka, aedificio carens, 1 | Ioannes Bondor et Volfgangus Kouach, 1 | Nicolaus Nemet et Ambrosius Nagÿ, 1 | Albertus Nemet, 1 | Thomas et Paulus Gergel, aedibus carens, 1.

Inquilini domunculas habentes. Urbanus Vidos | Ioannes Markus | Elias Genchÿ | Petrus Daruas.

Habent terras arabiles in singulas sessiones integras undecim iugera, prati portionem ex praefato communi prato Kÿralrete vocato.

O Gele proprie dicta

Paulus Asolt, $\frac{1}{2}$ | Blasius Husuet, aedibus carens, $\frac{1}{2}$ | Martinus Husuet, $1\frac{1}{2}$ | Blasius Husuet praefatus, aedibus carens, $\frac{1}{2}$ | Nicolaus Kulach, 1 | Sex personarum ex familia Husuet integrae sessiones 2 | Ambrosius Markus, 1 | Michael Herczegh, 1 | Vidua Alberti Nagy, 1.

Habent in singulas sessiones integras terrarum arabilium iugera quattuordecim excepta ultima sessione viduae Alberti Nagy, quae undecim tantum iugera habet. Ex prato praefato habent certam portionem eiusque censum decem f. cum aliis communiter solvunt.

Est praeterea quoddam praedium Aros feolde alias Negiedfeold vocatum, quod continet in se circiter iugera quadraginta possideturque partim ab huius, partim vero ab aliarum possessionum colonis, qui solvunt decimam ad arcem Poseniensem de frugibus in eo seminatis, non quidem in specie, sed pro decima quaque capetia tritici unam metretam Poseniensem. Est item alia particula terrae extendens se ad iugera triginta septem, quae possidetur a Michaele et Volfgango Hercheh modoque praemisso decimam solvunt de frugibus in ea seminatis. Est et tertium spatium terrae ad viginti iugera in se continens, quod possidetur a Blasio Hüsuet decimamque solvit modo praemisso. Quartum spatium est extendens se ad septemdecim iugera, quod possidet familia Nemet solvitque decimam modo praemisso de satis in eo frugibus. Quintum spatium est ad viginti iugera in se continens, quod possidetur a familia Husuet soluta decima de frugibus in eo satis modo praemisso. Est praeterea quoddam terrae spatium Berki feold vocatum, quo coloni huius possessionis communiter utuntur cum quibusdam aliis possessionibus decimamque solvunt de frugibus, quas quisque habuerit.

Regenze

Stephanus Bogar cum fratribus suis possidet integras sessiones 4 | Barabas Keek, $4\frac{1}{2}$ | Emericus Haynal, $3\frac{1}{2}$ | Demetrius Zabo, 1 | Georgius Keek, 1.

Habent in singulas sessiones terras arabiles iugerum quattuordecim. Pratum ex praefato prato communi Kiralrete vocato habent in certa portione eiusque censum pro rata ipsorum parte cum aliis possessionibus communiter solvunt.

Beketfalua

Matthaeus Semlye, $1\frac{1}{2}$ | Benedictus Chano, $3\frac{1}{2}$ | Petrus Morocz cum fratre, 2 | Blasius Morocz, $1\frac{1}{4}$ | Ambrosius Kys, $2\frac{3}{4}$ | Andreas Varsany, aedibus carens, 1 | Emericus Madochay, 3.

Andreas Nasuf nobilis possidet unam sessionem, quae ab antiquo nobilis esse dicitur et ob id neque censum solvit, neque servitia praestat.

Habent in singulas sessiones undecim iugera terrarum arabilium. Ex prato praefato pratum communi portionem habent ratamque suam partem census eius prati solvunt.

Kÿs Luche

Gregorius Bartal, $2\frac{1}{2}$ | Heredes Valentini Nagÿ, 2 | Martinus Gergel, $1\frac{1}{2}$ | Albertus Gereles, 1 | Antonius Nagÿ, $2\frac{1}{2}$ | Petrus Nagÿ, 3 | Iacobus Saal, 1 | Ambrosius Kouach, $1\frac{1}{2}$ | Iacobus Kouach, 1 | Georgius et Colomannus Nagÿ, 4 | Vidua Christophori Kÿs, aedificiis carens 1 | Simon Nagÿ, 1 | Volfgangus Teoser, 1 | Clemens et Thomas Nagÿ, $2\frac{1}{2}$ | Stephanus Nagÿ cum fratribus, 2 | Paulus Heringh, $1\frac{1}{2}$.

Inquilini domunculas habentes. Matthaëus Groff | Matthias Nagÿ.

Habent in singulas sessiones integras undecim cum dimidio iugera terrarum arabilium. Habent tria spatia exigua pratorum ex pascuis communibus excisa, in quibus unaquaeque sessio per annum ad quinque aut sex plaustra foeni habere potest.

Leoger Paton

Ambrosius Peteocz, 1 | Ioannes Choka, 1 | Valentinus Sÿdo, 1 | Lucas Valko, 1 | Petrus Mezaros, 1 | Alexius Demÿen, 1 | Ladislaus Anĝal, 1 | Franciscus Rakos, $\frac{3}{4}$ | Paulus Korpas, 1 | Ambrosius Choka, $\frac{1}{2}$ | Valentinus Sator, $1\frac{1}{8}$ | Relicta Emerici Takay, $\frac{3}{4}$ | Benedictus Valko, 1 | Vitalius Bartal, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{8}$ | Emericus Choka, $1\frac{1}{4}$ | Ioannes Berkÿ, $\frac{3}{4}$ | Ioannes Nagÿ, $\frac{1}{4}$ | Iacobus Asolt, $\frac{1}{4}$ | Stephanus Zalaÿ, $\frac{1}{4}$ | Ioannes Bende, $\frac{1}{4}$ | Ioannes Baradÿ, $\frac{1}{4}$.

Inquilini domunculas habentes. Relicta Christophori Anĝal.

Habent in singulas sessiones integras terrarum arabilium iugera viginti duo, quae duobus annis serunt.⁸ Prata non habent praeterquam in insula quadam, ex qua foenum nonnisi nimis sicca aestate habere possunt idque magna cum difficultate.

Est silva quaedam ad arcem Poseniensem pertinens, ex qua colonis arcis ligna pro foco capere liberum est, colonis autem alienis est prohibita, nec nisi hiberno tempore per glaciem adiri potest. Referunt autem iudices, pristinis temporibus cum extranei lignum ex ea habere pro foco voluerunt, pro tributo solvebant singuli avenae metretam unam Poseniensem.

Benke Paton

Matthaëus Simon, 1 | Ioannes Choka, 1 | Andreas Sator, $2\frac{1}{4}$ | Blasius Sator, $\frac{3}{4}$ | Paulus Sator, $\frac{1}{2}$ | Martinus Sator, $\frac{1}{2}$ | Franciscus Sator, $\frac{1}{2}$ | Vidua Petri Sator, $\frac{1}{2}$ | Sebastianus Sÿdo, $\frac{1}{4}$ | Georgius Sÿdo, $\frac{1}{4}$ | Fabianus Nagÿ, $\frac{1}{2}$ | Nobilis sessio viduae Petri Sator una, quae ad arcem neque servit, neque solvit | Ioannes Nagÿ, $\frac{1}{2}$ | Lucas Nagÿ, $\frac{1}{2}$ | Sebastianus Gazdagh, 1 | Thomas Korpas, 1.

Habent in singulas sessiones terrarum arabilium, quae duobus annis seruntur, viginti et unum iugera, quae tamen per inundationes Danubii maiori ex parte sunt deperdita. Prata non habent, nisi siquid foeni hiberno tempore per glaciem ex arundinetis capere possunt, quandoque autem ex pascuis communibus portionem aliquam pro prato excidunt.

⁸ Másodévenként vetik; a föld fele ugyanis a kétnyomásos szántógazdálkodás rendszerében minden második évben pihent.

Habent praeterea silvam communem sex possessionibus Paton vocatis, quam adhuc maiores ipsorum acquisiverunt et litteras privilegiales super illa habent. Hac silva communiter utuntur pro foco omnes haec possessiones.

Chechen Paton

Valentinus Kouach, $1\frac{1}{4}$ | Emericus Budaÿ, $\frac{1}{2}$ | Sebastianus Sÿdo, $1\frac{1}{4}$ | Ioannes Sator, $\frac{3}{4}$ | Sator Tamas, 1 | Albertus Ag, $\frac{3}{4}$ | Nicolaus Kalman, 2 | Valentinus Buda, $\frac{1}{4}$ | Valentinus Buda alter, puer, $\frac{1}{4}$.

Habet unaquaeque sessio integra terrarum arabilium iugera viginti quattuor, quae duobus annis seruntur. Prata non alia habent, quam praecedentes pagi, ex quibus hiberno tempore foenum capiunt.

Silva una eademque utuntur, quam cum aliis sex possessionibus modo praemissis communem habent.

Dios Paton

Laurentius Chÿba, $\frac{1}{2}$ | Valentinus Zabo, $\frac{1}{2}$ | Iacobus Chÿba, 1 | Gregorius Chÿba, 1 | Michael Sÿdo, 1 | Barrabas Kÿssa, $\frac{3}{4}$ | Benedictus Kÿssa, $\frac{3}{4}$ | Ioannes Chÿba, $1\frac{1}{2}$ | Benedictus Sÿdo, $\frac{1}{2}$ | Georgius Sÿdo, $1\frac{1}{2}$ | Laurentius Chomor, $1\frac{3}{4}$ | Christophorus Gereles, $\frac{1}{4}$ | Albertus Sÿdo, 1 | Gregorius Toth, 1 | Albertus Nagÿ, $\frac{1}{2}$ | Emericus Tabor, $\frac{1}{2}$ | Albertus et Laurentius Chomor habent nobilitares sessiones integras duas, de quibus neque censum solvunt, neque serviunt | Petrus Bereczk, 1 | Sebastianus Sÿdo, 1.

Inquilini domunculas habentes. Benedictus Chÿba | Michael Kouach | Franciscus Kozoros | Ioannes Pÿnter.

Habet unaquaeque sessio integra octodecim iugera terrarum arabilium, quae duobus seruntur annis. Prata et silvas communes habent unasque et eandem cum aliis possessionibus Paton vocatis.

Habent praeterea duas piscaturas ex vetere decursu Danubii effectas et in Danubio locum, ubi aurum ex ablutione quaeritur, quem elocare nunc tribus, nunc quattuor florenis exteris solebant. De his piscaturis et loco auri quaerendi dicunt maiores suos cum vicinis ad arcem Sempte pertinentibus lite diu contendisse iureque obtinuisse et possedisse, verum postea occupata esse ad arcem Poseniensem tempore Ioannis Zalaÿ et remissa ipsis iterum. Postremo autem per provisorum spectabilis et magnifici comitis Ecchii a Salmis ab ipsis iterum fuisse occupata, qui licet se remissurum eis saepe promiserit, morte tamen praeventus remittere non potuit. Nunc ergo supplicant sacrae caesareae regiaeque maiestati, ut eis remitti iubere dignaretur. Dicunt enim se et vetus privilegium de his apud se sub pendente sigillo formae authenticae habere.

Hegÿ Paton, alias Homokos Paton

Urbanus Toth, $\frac{1}{2}$ | Volfgangus Sÿdo, $\frac{1}{2}$ | Albertus Chomor, $\frac{1}{2}$ | Laurentius Chomor, $\frac{1}{2}$ | Ambrosius Sÿdo, $\frac{1}{2}$ | Ambrosius Hegÿ habet duas sessiones nobilitares, de quibus neque censum solvit, neque servit.

Habet unaquaeque sessio octodecim iugera terrarum arabilium, quae duobus annis seruntur. Prata et silvas unas eademque cum aliis possessionibus Paton vocatis.

Felzer Paton

Albertus Kotorchÿ, $\frac{1}{2}$ | Wolfgangus Maller, $\frac{1}{2}$ | Vidua Matthiae Marczel, $\frac{3}{4}$ | Andreas et Lucas Vÿz una 2 | Thomas Gazdagh, $\frac{1}{2}$ | Georgius Sÿdo, 1 | Andreas Leoceos, $\frac{3}{4}$ | Ioannes Marczel, $\frac{1}{2}$.

Habent singulae sessiones integrae viginti iugera terrarum arabilium, quae duobus annis serunt. Prata et silvas habent in eodem spatio pratorum et silvarum, quod cum aliis possessionibus Paton vocatis commune est.

Beogeol Paton

Thomas Sÿdo, 1 | Michael Sÿdo, $\frac{1}{2}$ | Urbanus Leoceos cum fratribus, $\frac{3}{4}$ | Thomas Leoceos cum fratribus, $\frac{3}{4}$ | Gabriel Soos, 1 | Georgius Sÿdo, $\frac{3}{4}$ | Wolfgangus Sÿdo, $\frac{1}{2}$ | Sebastianus Sÿdo, 1 | Wolfgangus Chente, 1 | Albertus Nagÿ, 1 | Albertus Sÿdo, $\frac{3}{4}$.

Habet unaquaeque sessio integra undecim cum dimidio iugera terrarum arabilium, quae seruntur duobus annis. Prata et silvas in communibus pratis et silva praefata habent. Habent autem extra communem illam silvam et insulam quandam Langh vocatam, communem ipsis cum Dios Paton, Heg Paton et Felzer Paton, sitam inter insulas vicinorum nobilium.

Felseo Maczhaza

Iacobus Nagÿ, $\frac{2}{3}$ | Georgius Borsós, 1 | Ioannes Borlobas, 1 | Vidua Bartholomaei Borsós, $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{3}$ | Gregorius Borsós, 1 | Iacobi Nagÿ et viduae Bartholomaei Borsóos 1.

Habet unaquaeque sessio integra novemdecim iugera terrarum arabilium, quae duobus annis serit⁹ praeter ultimam sessionem, quae habet 36 iugera.

Prata nulla habent propria, sed utuntur prato ad arcem Poseniensem pertinente Zege vocato solvuntque pro censu annuo eius prati f. Hungaricos duos, decem metretas Posenienses avenae, decem capones.

Also Maczhaza

Stephanus Kÿsa, 1 | Vidua Valentini Daud, 1 | Urbanus Chente, 1 | Urbanus Bende, 1.

Habent singulae sessiones integrae viginti iugera terrarum arabilium, quae duobus annis serunt.

Prata et silvas nullas habent proprias, sed utuntur praefato prato Zege vocato ad arcem pertinente, in quo et nemus quoddam existit censumque eius cum possessione superiore communiter solvunt.

Eghazas Paka

Matthaeus Zeoreos, 1 | Andreas Kelemen, 3 | Albertus Kulach, 1 | Petrus Sator, $\frac{1}{2}$ | Valentinus Andras, 1 | Thomas Markus, $\frac{1}{2}$ | Wolfgangus Eorched, 1 | Hieronymus Soh, 1 | Ioannes Bartal, 1 | Matthias Bartal, 1 | Heredes Pauli Fabian, 2 | Olle Lezÿ, 1 | Stephanus Lezÿ, 1 | Ladislaus Ando-

⁹ Helyesen : seruntur.

rias, 1 | Vidua Dionysii Lukach, 1 | Petrus Maczhazÿ, 2 | Gregorius Lukach, 2 | Martinus Kapÿ, 1 | Ladislaus Bartal, 2 $\frac{1}{2}$ | Stephanus Zalaÿ, 1 | Vidua Volfgangi Zeoreos, 1 $\frac{1}{4}$ | Stephanus Balogh, $\frac{1}{2}$ | Volfgangus Georfÿ, 2 | Andreas Vzorÿ, 1 | Lucas Vzorÿ, $\frac{1}{2}$ | Simon Rigach, 1 | Heredes Ladislai Por, 2 | Caspar Por, 1 | Stephanus Genge, 1 $\frac{1}{4}$ | Ioannes Legh, 1 | Blasius Faÿto, 1 | Florianus Vzorÿ, 1 | Vidua Benedicti Simon, 2 | Petrus Zeoreos, 1 $\frac{1}{2}$ | Fabianus Georfÿ, 1 $\frac{1}{2}$ | Michael Pinth, 1 | Paulus Nagÿ, $\frac{1}{2}$ | Nicolaus Marton, $\frac{1}{2}$ | Carolus Mezaros, $\frac{1}{2}$.

Habent in singulas sessiones integras quindecim iugera terrarum arabilium, quae duobus annis serunt. Prata nulla habent.

Silvas quoque nullas habent, sed utuntur silva quadam Chandal vocata ad arcem Poseniensem pertinente, pro cuius censu solvunt quotannis f. Hungaricos quinque.

Est et quoddam terrarum arabilium spatium Maiorfeolde vocatum continens in se iugera centum triginta duo ad arcem Poseniensem pertinens, quod ex vetere consuetudine inter sese distributum serunt et supra decimam, quam ex frugibus in illo satis instar aliarum terrarum arabilium praestant, solvunt etiam pro terragio per annum f. unum Hungaricum et cr. triginta duos.

Heg Sur

Petrus Peske, 1 | Abel Oruos, $\frac{1}{2}$ | Melchior Chÿpos, $\frac{1}{2}$ | Franciscus Toth, $\frac{1}{2}$ | Urbanus Surÿ, 1 | Paulus Oruos, 1 | Michael Czÿpos, 1 | Martinus Eose, $\frac{1}{2}$.

Inquilini solas domunculas habentes. Emericus Hota | Vidua Andreae Zabueteo | Urbanus Phÿlep | Vidua Ioannis Por | Emericus Zabo.

Habent in singulas sessiones integras ad duorum annorum sationem duodecim iugera terrarum arabilium. Prata, quae exigua habebant, perdita esse dicunt frequentibus Danubii inundationibus. Habent silvam pro usu domestico et pro foco, non autem pro aedificiis.

Pentek Sur

Georgius Agoston, $\frac{3}{4}$ | Melchior Toth, $\frac{1}{4}$ | Michael Peske, $\frac{1}{4}$ | Caspar Peske, $\frac{1}{4}$ | Georgius Peske, $\frac{1}{4}$ | Petrus Peske, $\frac{1}{4}$ | Dionysius Olle, $\frac{1}{2}$ | Thomas Kouach, 1 | Clemens Veres, $\frac{1}{2}$ | Martinus Odor, $\frac{1}{2}$ | Paulus Odor, $\frac{1}{2}$.

Inquilinus solam domunculam habens. Matthaeus Czompo.

Habent singulae sessiones integrae decem iugera terrarum arabilium, quae duobus annis serunt, vilia et ex inundationibus perdita.

Habent et prata, ex quibus, cum per Danubii inundationem possunt, foenum habent ad sex falcatores in singulas sessiones.

Silvam quoque vilem et maiori ex parte salicetam habent pro usu domestico et pro foco, non autem pro aedificiis.

Sonez

Benedictus Zÿluas, 1 | Valentinus Czegledÿ, $\frac{1}{2}$ | Clemens Nemet, $\frac{1}{2}$ | Georgius Zÿluas, 1 $\frac{1}{2}$ | Alter Georgius Zÿluas, $\frac{1}{2}$.

Inquilinus solam domunculam habens. Ioannes Deak.

Habet unaquaeque sessio integra duodecim iugera terrarum arabilium, quae duobus annis serit.¹⁰ Prata habent, cum inundatio Danubii non grassatur, ad octo falcatores in singulas sessiones integras. Silvam quoque habent vilem, salicibus consitam, pro foco, non autem pro aedificiis.

Est praedium quoddam Chandal vocatum ad arcem *Posoniensem* pertinens, cuius terras arabiles ad viginti quinque iugera colunt incolae huius possessionis solvuntque decimam ex frugibus et pro terragio f. duos Hungaricos et octoginta d. in singulos annos.

Habet idem praedium Chandal vocatum tres insulas silvarum, quarum unam possident incolae possessionis Paka, uti praemissum est, alteram possident hi coloni de Soncz uno et eodem censu duorum f. et 80 d. cum terris arabilibus. Tertia insula prohibita est possideturque ad arcem *Posoniensem*.

Est et piscina quaedam, vulgo morotúa, in insula illa, quam hic pagus possidet, quae ad arcem *Posoniensem* possidetur, prohibita colonis, vilis tamen et parvi momenti.

Habet haec possessio et aestuarium quoddam ex inundatione Danubii factum Holtpolyazo vocatum, in cuius usu turbantur violentiis Zemptiensium.¹¹

Census ordinarius et labores consueti horum decem et octo pagorum ad oppidum Gele pertinentium. Ad festum Divi Michaelis pro censu communiter solvebant pridem f. Hungaricos sedecim et d. octodecim. Diminuti sunt autem detractique ex hac summa propter sessiones nobilitares quattuor f., nunc igitur solvunt f. 12 d. 18. Ad festa Natalitiorum Domini simili ratione solvunt totidem f. 12 d. 18. Ad festum Divi Georgii eodem modo pro censu solvunt communiter f. 12 d. 18. Ad festa Pentecostes pristinis temporibus solvebant communiter f. octo. Detracti autem propter nobilitares sessiones quattuor f., nunc solvunt f. 4.

Hos census semper ad octavam diem uniuscuiusque termini ad manus capitanei seu provisoris administrare absque omni dilatione debent.

Pro laboribus et servitiis pristinis temporibus habebant continue in laboribus arcis quattuor currus exceptis festis Natalitiorum, Paschatis et Pentecostes, in quibus per tres hebdomadas vacabant et messe, in qua per mensem erant immunes. Postea tamen, cum per quondam Ioannem Zalaý multum fuissent exhausti et ad ferendos hos labores non sufficerent, conveniant in pecuniam solutionem cum spectabili et magnifico quondam Nicolao comite a Salmis in ducentos f. Hungaricos quotannis pendendos. Illo mortuo, cum in dominium arcis filius eius, comes Ecchius a Salmis piae memoriae successisset, provisor eius Nicolaus Jáyczaý institit apud eum, ut haec summa augetur, eo quod non sufficeret ad comparanda servitia, quae ad arcem essent necessaria. Itaque induxerat eum, ut trecenti f. quotannis pro laboribus et servitiis ab his possessionibus exigentur. Sicque ex eo tempore solvunt item in singulos annos trecentos f. Hungaricos in quattuor terminis solutioni censuum praescriptis.

Decimam dant ad arcem ex omni tritico et avena, quod in terris ipsorum arabilibus habuerint, non quidem in capetiis, sed pro una capetia tritici dant unam *Posoniensem* metretam triciti, pro una capetia avenae unam et dimidiam *Posoniensem* metretam avenae, sive multum, sive parvum eis provenerit.

¹⁰ Helyesen : seruntur.

¹¹ Sempteiek.

De siligine autem et hordeo nullam decimam solvunt, sed ratione decimarum ecclesiasticarum solvunt ad archiepiscopatum¹² de his in singulas sessiones duas metretas siliginis et hordei. Triticum autem et avenam ratione decimarum ab eis exactum ad arcem Posoniensem convehere debent. Anno 1573. provenerant tritici metretae 32, cubuli 27¹/₂, avenae metretae 6, cubuli 1¹/₂.

Debet unaquaque harum possessionum ad festum Paschatis unum agnum, qui facerent per octodecim possessiones octodecim agnos, quorum tamen unum iudex supremus et generalis ipsorum,¹³ alterum exactor, qui iudex minor dicitur, tertium capitaneus arcis percipit. Restant ad rationem domini terrestris quindecim agni, quos quia in specie praestare propter defectum eorum non possunt, redimunt singulos quadraginta d. Hungaricis, qui faciunt per 15 agnos f. 6.

Ex consuetudine annis superioribus usurpata educillant per singulos annos ducentas urnas vini, pro quibus avehendis debent huc Posonium aut in locum alium sub montibus his propinquis venire ablataque vina repletura et omnibus aliis rebus necessariis providere, quorum vinorum pintam duobus nummis Viennensibus maiori pretio educillant, quam vina ipsorum propria.

Prato Kiralrete vocato ad arcem pertinente utuntur septem possessiones, Chente falua, Eghazas Gele, Beketfalúa, Regencze, O Gele, Kis Pos falua, Nag Pos falúa. Pro cuius censu solvunt communiter per annum f. 10.

Tres pagi, Heğsur, Penteksur et Soncz seorsim a praefatis quindecim possessionibus pro laboribus et servitiis solvunt per annum f. triginta, quindecim ad festum Divi Michaelis et alios quindecim ad festa Natalitiorum Domini.

Bodak

Sebastianus Nagý iudex stipulata manu et sub iuramento fassus est hoc modo, qui sequitur. Franciscus Zabo, ¹/₄ | Vidua Andreae Molnar, ¹/₄ | Ioannes Zabo, ¹/₂ | Vidua Ioannis Zouady, ¹/₄ | Matthaues Nagý, ¹/₂ | Martinus Kouach, ¹/₂ | Petrus Nagý, ¹/₂ | Petrus Veegh, 1 | Petrus Siuo, ¹/₂ | Wolfgangus Cheorgeo, 1 | Clemens Parachon, 1 | Laurentius Kún, ¹/₂ | Sebastianus Nagý praefatus iudex, 1 | Vitus Erchý, 1 | Nicolaus Bartal, 1 | Andreas Osualt, 1 | Benedictus Vajás, ¹/₂ | Antonius Majsa, 1 | Adamus Kouach, 1 | Olle Mezaros, 2 | Marcus Czene, ¹/₂ | Georgius Vyncze, ¹/₂ | Petrus Body, ¹/₂ | Ioannes Delý, ¹/₂ | Gregorius Mezaros, 1 | Thomas Bartal, ¹/₄ | Gregorius Moricz, ¹/₂ | Ambrosius Cristel, ¹/₂ | Ambrosius Zendý, 1¹/₄ | Ioannes Molnar, ¹/₂ | Christophorus Kompör, ¹/₂ | Albertus Paýör, ³/₄ | Michael Vajás, 1 | Michael Toth, ¹/₂ | Ioannes Stefel, ¹/₂ | Paulus Soos, 1 | Albertus Karchý, 1 | Georgius Mezaros, ¹/₂ | Gregorius Tamassa, ¹/₂ | Petrus Molnar, ¹/₄ | Gregorius Goda, ¹/₂ | Urbanus Nagý, ¹/₂ | Laurentius Hajnal, ¹/₂ | Vidua Ioannis Goldý, ¹/₄ | Wolfgangus Takach, ¹/₂.

Inquilini solas domunculas habentes. Benedictus Vyz | Leonardus Nemet | Michael Godý | Blasius Nagý | Demetrius Nagý | Petrus Erchý.

Habent coloni sessionati in singulas sessiones integras quattuordecim iugera terrarum arabiliium, quae duobus annis serunt, quarum tamen magna

¹² Az esztergomi érsekség, amelyet a tized eredetileg megilletett.

¹³ A falusi bírónak megfelelő tisztség. Ez a „főbíró” azonban a gellei szék valamennyi falvának igazgatási feje.

pars inundatione Danubii est deperdita. Prata habent, in quibus singulae sessiones ad quinque falcatores foenum quotannis habere possunt.

Habent et silvam vilem, ex qua ligna capiunt pro foco, non autem pro aedificiis. Habent aliam in proxima quadam parva insula, in qua paulo meliores arbores sunt servatae ad aedificia.

Census ordinarii. Ex vetusta consuetudine tam pro censu, quam pro laboribus et servitiis omnibus ad arcem praestandis solvunt per annum viginti septem f. Hungaricos et d. viginti unum per hos terminos, videlicet ad festum Divi Michaelis f. 9 d. 7, ad festum Natalitiorum Domini totidem, ad festum Divi Georgii totidem.

Vinum per annum educillant akonum quinquaginta, duobus nummis Viennensibus maiori pretio, quam propria vina ipsorum, quod vinum eodem modo quo Geleisenses debent hinc Posonio aut ex locis sub montibus propinquis existentibus ad se advehere vasaque revehere.

Molendina in Danubio apud eos existentia. Sebastiani Nagy iudicis molae 2 | Adami Kouach 1 | Benedicti Wayas 1 | Laurentii Kún 1 | Petri Molnar cum quodam Nicolao in Pyspeki habitante 1 | Petri Siúo, 1 | Ioannis Molnar 2 | Michaelis Toth 1 | Nicolai Bartal 1 | Petri Wegh et Volfgangi Takach 1 | Gregorii Molnar inquilini 1. Exterorum hominum molendina. Urbani Pogan Hasoúaniensis¹⁴ 1 | Francisci Vegh Vaykayensis 1 | Stephani Ensel Vaykaiensis 1 | Sigismundi Saghy Nadasdiensis 1 | Cuiusdam Matthaei Vaykaiensis 1. Indigenae de molendino nihil solvunt, verum exteri homines solvunt quotannis de una mola pro terragio indigenis seu incolis huius possessionis unum f. Hungaricum.

Decimam solvunt instar possessionum praecedentium de tritico et avena non in capetiis, sed in granis. De hordeo autem et siligine solvunt ad archiepiscopatum pro decimis certam pactationem.¹⁵

Oppidum Zerdahel

Vincentius Zabo iudex stipulata manu cum duobus concivibus sibi adiunctis hoc pacto fassus est. Michael Zabo, $\frac{1}{2}$ | Laurentius Zalaý, $\frac{1}{2}$ | Stephanus Vegh, 1 | Vincentius Zabo, $\frac{1}{2}$ | Paulus Bedech, $\frac{1}{2}$ | Iacobus Megyerý, $\frac{1}{2}$ | Petrus Boza, $\frac{1}{2}$ | Vidua Volfgangi Meçerý, 1 | Matthaeus Zabo, 1 | Matthias Warga, $\frac{1}{2}$ | Ioannes Vr, $\frac{1}{2}$ | Sebastianus Kadas, $\frac{1}{2}$ | Paulus Anda, $\frac{1}{2}$ | Vidua Alberti Zabo, 1 | Georgii Mezaros sessio integra nobilitaris, neque solvit, neque servit | Stephanus Zabo, sessio integra nobilitaris, neque solvit censum, neque servit | Ladislaus Mezaros, $\frac{1}{2}$ | Paulus Simontorný, $\frac{1}{2}$ | Blasius Deak, $\frac{1}{4}$ | Emericus Kouach, $\frac{3}{4}$ | Emericus Meçerý, 1 | Georgius Zabo, $\frac{1}{2}$ | Andreas Kadas, $\frac{1}{2}$ | Paulus Kalman, $\frac{1}{2}$ | Laurentius Farkas dimidiam habet sessionem, quae nobilitaris est, nec solvit aut servit quicquam | Franciscus Deak, 1 | Vidua Nicolai Veegh, 1 | Valentinus litteratus $\frac{1}{2}$, dicitur libertata ad certum tempus | Stephanus Bartel, $\frac{1}{2}$.

Habet unaquaeque sessio integra decem tantum iugera terrarum arabillum, quae duobus annis serunt. Prata quoque habent, ex quibus in singulas sessiones haberi potest foenum ad quinque falcatores.

¹⁴ Ásovány vagy Ásvány (a mai Ásványráró) lakója.

¹⁵ Egyezségben kikötött szolgáltatás.

Est et insula quaedam ad arcem Poseniensem pertinens, qua utuntur pro prato et virgultis eamque conducunt per annos singulos a capitaneo d. octoginta quinque.

Possessio Chot

Oppido coniuncta et sub eodem iudicatu existens.

Gregorius Santa, sessio 1 | Laurentius Zalaý, Andreas Kadas, aedificiis carentes 1 | Gregorius Georý, $1\frac{1}{2}$ | Iacobus Međerý, vidua Volfgangi Međerý, aedificio carentes, $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$ | Lucas Georý, 1 | Georgius Vadas, 1 | Emericus Međerý, $1\frac{1}{2}$ | Paulus Bedech, 1 | Stephanus Ekechý, 1.

Habet unaquaeque sessio integra ad duorum annorum sationem iugera terrarum arabilium tredecim cum dimidio. Cum inundatio. Danubii non grassatur, habere potest unaquaeque foenum ad duodecim falcatores.

Census ordinarii. Ad festum Divi Michaelis oppidum Zerdahel et haec possessio Chot communiter solvit pro censu f. 7 d. 74. Ad festum Natalitiorum Domini solebat pristinis temporibus officialis ipsorum exigere a singulis sessionibus oppidi solius Zerdahel metretam avenae, pro qua avena octo d. in singulas metretas deinde exigi consueverant, quae exactio translata est in dominium terrestre solvuntque nunc temporis ad arcem de singulis sessionibus octo nummos Hungaricos, qui faciunt in una summa ad quindecim sessiones integras (iudex enim exemptus est) f. 1 d. 20. Ad festum Divi Georgii oppidani de Zerdahel solvunt de singulis sessionibus integris quinque d., qui faciunt de 15 sessionibus d. 75. Incolae possessionis Chot hoc tempore nihil solvunt.

Pro laboribus omnibus et servitiis ad arcem praestandis solvunt de singulis sessionibus tam oppidani de Zerdahel, quam incolae possessionis Chot per annum d. sexaginta, qui faciunt ad sessiones 26 f. Hungaricos 46 d. 80, quorum duos f. et viginti d. iudex et exactor pro expensis et pro laboribus sibi retinent, reliquos 44 f. et d. 60 solvunt ad arcem in tribus terminis, videlicet ad festum Divi Georgii f. 15, ad festum Divi Ioannis Baptistae f. 15, ad festum Divi Martini f. 14 d. 60.

Debent educillare per annum vini urnas quinquaginta, duobus nummis Viennensibus maiori pretio, quam propria vina ipsorum, vinum autem avehere debent ad educillandum hinc Posenio aut ex locis propinquis sub montibus his existentibus.

Celebrantur in oppido Zerdahel nundinae in festo Rogationum, in quibus fit exactio¹⁶ tam de venditis, quam de emptis rebus per officialem arcis secundum veterem consuetudinem et haec exactio efficit quandoque octo f. Hungaricos, quandoque eo plures vel pauciores. Anno 1573. quattuor tantummodo f. et sedecim d. provenerant.

De frugibus nihil solvunt.

Tot Výchaly possessio dimidia

Andreas Kutas iudex cum adiuncto sibi concive uno fassus est haec, quae sequuntur. Idem Andreas Kutas, 1 | Mattheus Chýzar, 1 | Andreas Molnar, $\frac{1}{2}$ | Ladislaus Serfezeo, $\frac{1}{2}$ | Georgius Rata, $\frac{1}{2}$ | Andreas Rata, $\frac{1}{2}$ | Georgius Zabo, $\frac{1}{2}$ | Gregorius Zternistýe, $\frac{1}{2}$ | Matthias Kúsa, $\frac{1}{2}$ |

¹⁶ Az eladott és vásárolt áruk után szedett illeték.

Benedictus Waurouicz, $\frac{1}{2}$ | Ioannes Hügecz, $\frac{1}{2}$ | Petrus Magyar, $\frac{1}{2}$ | Georgius Glezza, $\frac{1}{2}$ | Martinus Brunouczkÿ, $\frac{1}{2}$.

Inquilini solas domunculas habentes. Thomas Chernÿ | Ladislaus Piuo-uarchÿ | Martinus Semso | Venceslaus Opaüczkÿ.

Habent in singulas integras sessiones viginti tria iugera terrarum arabilium, quae duobus annis serunt, dimidiatae sessiones dimidium habent. Prata nulla habent neque silvas.

Census ordinarii. Ad festum Divi Michaelis solvunt pro censu in singulas sessiones integras quattuordecim cr., duos panes, qui faciunt ad septem sessiones integras (octava enim iudicis exempta est) f. 1. d. 30. V. 2, panes sedecim, pullos gallinaceos sedecim. Item eodem tempore solvunt quotannis communiter tritici metretas Posenienses sedecim, avenae totidem, metretas Posenienses sedecim.

Pro laboribus et servitiis ad arcem praestandis solvunt in universum per annum septuaginta f. Hungaricos in duobus terminis, videlicet ad festum Divi Laurentii f. 35 et ad festa Pentecostes alteros f. 35.

Est molendinum quoddam in hac possessione in fluvio communi cum possessore alterius dimidiae partis huius possessionis, pro cuius censu annuo solvit dominus eius molendini ad arcem Poseniensem f. 1. Tantundem solvit possessori partis alterius.

Födemes

Petrus Zabo iuratus civis cum altero sibi adiuncto concive, absente iudice, fassus est haec quae sequuntur. Thomas Vegh, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Asuanÿ, $\frac{1}{2}$ | Matthias Asuanÿ cum fratribus et filiis, 1 | Michael Týdeos, $\frac{1}{2}$ | Andreas Vaÿda, $\frac{1}{2}$ | Deserta sessio (libera tamen) Georgii Sÿmaÿ dimidia | Matthaeus Kasa,¹⁷ $\frac{1}{2}$ | Demetrius Peole, $\frac{1}{2}$ | Stephanus Felezer, $\frac{1}{2}$ | Michael Choka, 1 | Ioannes Czÿgan, 1 | Dionysius Chillegh, 1 | Petrus Zeocheon, 1 | Stephanus Nagÿ, 1 | Andreas Toth, 1 | Ioannes Mezaros, 1 | Sessio integra Georgii Simaÿ nobilitata, nihil solvit neque servit | Georgius Mezaros, $\frac{1}{2}$ | Matthaeus Halaz, $\frac{1}{2}$ | Blasius Gyenes, $\frac{1}{2}$ | Vicina est huic dimidia sessio deserta, quam communitas possidet solvitque pro ea | Barrabas Chÿle, $\frac{1}{2}$ | Benedictus Chattog, $\frac{1}{2}$ | Paulus Bondor, $\frac{1}{2}$ | Paulus Gondos, $\frac{1}{2}$ | Michael Bodo, $\frac{1}{2}$ | Blasius Choka, $\frac{1}{2}$ | Benedictus Takach, $\frac{1}{2}$ | Ambrosius Takach, $\frac{1}{2}$ | Petrus Eozueres, 1 | Michael Toldÿ, 1 | Demetrius Balogh, $\frac{1}{2}$ | Ioannes Balogh, $\frac{1}{2}$ | Ioannes Nemeth, $\frac{1}{2}$ | Michael Halaz, $\frac{1}{2}$ | Georgius Toth, $\frac{1}{2}$ | Benedictus Korchomaros, $\frac{1}{2}$ | Valentinus Chergeÿ, $\frac{1}{2}$ | Paulus Chergeÿ, $\frac{1}{2}$ | Gregorius Varÿü, 1 | Clemens Ferencz, $\frac{1}{2}$ | Altera dimidia pars huius sessionis¹⁸ inhabitatore caret, $\frac{1}{2}$ | Andreas Jo, $\frac{1}{2}$ | Stephanus Jo, $\frac{1}{2}$ | Stephanus Toth, $\frac{1}{2}$ | Aegidius Takach, $\frac{1}{2}$.

Inquilini domunculas proprias habentes, videlicet Valentinus Kariko | Paulus Vaÿda | Andreas Chokas | Albertus Kÿs | Nicolaus Keuleüs | Matthias Zabo | Ambrosius Vaÿas | Stephanus Kosa | Ladislaus Samsa | Ambrosius Toth | Michael Toth | Kara Júan | Valentinus Nagÿ | Vidua Lucae Fodor | Thomas Sÿlÿn | Paulus Vegh | Franciscus Zaÿ | Vidua Thomae Kouach | Michael Bordel | Georgius Pocza | Lucas Toth | Iacobus Kouach | Martinus

¹⁷ Az első szótag fölött rövidítésjel áll.

¹⁸ Az eredetiben : possessionis.

Vaykäy | Sebastianus Nagy | Ioannes Vynce | Petrus Búzas | Emericus Zalaý | Emericus Syller | Paulus Ferencz | Olle Varga | Valentinus Hegedeos | Gregorius Molnar | Benedictus Nagy | Valentinus Sypos | Emericus Zabo | Dionysius Aranýas | Benedictus Sarús | Nicolaus Koczýs | Matthaeus Korchomaros | Valentinus Katona | Andreas Zabo | Franciscus Pastor.

Habent in singulas sessiones integras terrarum arabilium iugera viginti, quae duobus annis serunt, impedita tamen multum inundatione Danubii. Habent et inquilini singuli duo iugera terrarum, quae spatio duorum annorum serunt.

Cum ab inundationibus Danubii prata eorum non impediuntur, habere potest quaelibet sessio integra per annum tantum foeni, quantum quinquaginta falcatores per diem falcare possunt. Inquilini autem singuli habere possunt ad octo falcatores.

Sunt duae lacus piscatoriae morotia vocatae, quae pridem ad colonos pertinebant, posthac autem occupatae sunt ad arcem Posoniensem, ex quibus fatentur nullos esse venditos pisces, nec piscari posse commode propter arundinem densam. Est tertia lacus in insula, quae nunc limo et arena completa dicitur inutilisque est effecta¹⁹.

Habent in singulas sessiones limitatas particulas silvarum. Habent praeterea communem silvam, in qua sunt arbores salices et populus, pro foco tantummodo et non pro aedificiis.

Est pons in fluvio huius possessionis, in quo exigitur telonium, duo videlicet nummi Viennenses de uno equo. Efficit per annum ad viginti f. aut circiter, anno 1573. confecerat octodecim f. Hungaricos. Est et vadum in Danubio, quod anno septuagesimo tertio fecit in proventibus f. viginti octo d. 50.

Habentur in territorio eiusdem possessionis pascua, ubi extranei boarii armenta pascere solent soluto uno d. de singulis bobus per hebdomadam. Hic proventus fecerat anno 1573. f. 15.

Census ordinarii. Ad festum Divi Georgii ex vetere consuetudine solvunt pro censu de singulis sessionibus integris sex nummos Hungaricos, faciunt in sessiones integras $27\frac{1}{2}$, f. 1. d. 65, item singulos pullos gallinaceos, qui faciunt 28. Ad festum Divi Michaelis tantundem solvunt, videlicet f. 1. d. 65, item singulos capones, hoc est 28.

De decimis dicitur eos olim, cum pauci adhuc essent, convenisse in singulos annos tribus f. Hungaricis per annum sicque ex ea compositione solitos eos hactenus fuisse in singulos annos tres tantummodo f. solvere.

Vinum educillant ad arcem a festo Divi Georgii usque ad festum Divi Michaelis duobus nummis Viennensibus maiori pretio in pintas, quam propria vina ipsorum. Anno 1573. educillarunt $150\frac{3}{4}$ urnas, quarum lucrum fecerat f. centum et viginti quattuor.

Est ibi allodium ad arcem pertinens, ad quod serviunt arationibus, messionibus, falcationibus, cumulationibus foeni et aliis laboribus necessariis et fossionibus hortorum olitoriorum. In eo allodio haberi possunt pecorum capita trecenta, porci circiter centum et ultra et equatum ad numerum 50 aut 60 equorum. Habet hoc allodium unum spatium terrae arabilis, quod opera colonorum colitur et hoc anno 1574. satum est centum et triginta septem

¹⁹ Helyesen: duo lacus piscatorii... vocati, qui... occupati..., tertius lacus, qui... completus... effectus.

tritici metretis Posoniensibus et ex hoc spatio aliqua particula pro seminaturis vernalibus adhuc reliqua est. Sunt et prata applicata ad hoc allodium, in quibus falcari possunt circiter ducentae orgiae foeni, cum inundatio Danubii illa non impediverit. Hoc anno 1574. congestae sunt orgiae 150.

Est in decursu Danubii locus Tankhaza dictus, ubi per ablutioem aurum quaeritur, quae ablutio una, uno f. arendari solebat, cum quidem operatores accessissent.

Est et aestuarium quoddam polyazo vocatum, quod pristinis temporibus pertinebat ad ipsos colonos censu annuo unius f., verum cum hunc censum per unum annum solvere neglexissent, occupaverat id ad arcem Iacobus Mordax capitaneus sicque ex eo tempore ad arcem pertinet, in quo si magnus piscis capitur, ad arcem adfertur, si minimi, officiali manent.

Est macellum in possessione, quod olim pertinebat ad colonos, occupatum autem est ab eis ad arcem venditurque in eo caro ad rationem proventuum arcis, in qua venditione anno 1573. acceptum est damnum f. duodecim.

Inquilini sub arce degentes²⁰

Paulus Lauseczkÿ iudex stipulata manu haec, quae sequuntur, fassus est. Christophorus Stainprecher | Ioannes Rűzek | Valentinus Bornemÿzza | Matthaeus Rÿssaűy | Matthaeus Rÿpczÿ | Matthaeus Zalaÿ | Paulus Lauseczkÿ iudex praefatus | Georgius Hannák | Georgius Veszelczkÿ, habet vineolam | Stephanus Chernÿ, habet vineolam | Stanislaus Ztancz | Andreas Voÿtok | Fridericus Pecz | Volfgangus Klan | Martinus Vakondak | Matthias Veres, possidet domos inquilinarias tres, habet vineas in fundo arcis | Martinus Zabo, habet vineolam | Michael Varga, habet vineolam | Ioannes Toth, habet vineolam | Martinus Waczendel, possidet domos inquilinarias tres, habet adiunctam domui vineolam | Paulus Kochÿs | Martinus Osuald, habet vineolam | Pűmmer Schneider | Ambrosius N. servitor capitanei | Michael Khűgler | Martinus Haűr | Ioannes gener stulti regis²¹ | Ioannes Redler habet vineolam | Krűmp Schneider | Paulus Tokkemacher, habet vineolam | Ioannes Horuath, habet vineolam | Chain Iudeus | Ioannes Lantos, stultus rex.

Ex his habent aliquot personae vineolas in fundo arcis, quae notatae sunt in conscriptione.

Censum tributumque aut muneralia nulla solvunt omnino, sed serviunt tantummodo ad arcem. Pristinisque temporibus dicunt se non fuisse coactos ad plures labores, quam ad septem dierum laborem in singulos inquilinos per annum dabaturque laboratoribus victus. Nunc autem coguntur laborare singuli eorum per annum ad sexaginta dies, nec victus eis praebetur. Videretur dandum esse victum, utpote panem et caseum et cum vineis laborant, ut mercedem perciperent. Labores autem eorum limitandi essent ad 40 dies per annum in singulos inquilinos. De quibus omnibus ipsimet etiam inquilini per supplicem eorum libellum apud maiestatem caesaream supplicant.²²

Eredetije U. et C. 34/74. alatt. Ugyanott őriznek még egy rövid kimutatást a pozsonyi vártartományban szedett rovásadókról is. Az eredetiben a lapok szélén látható kivetések, amelyek a szöveg számadatait ismétlik, nem közöltük.

²⁰ A Pozsony vár alatt fekvő Váralja zsellérei.

²¹ Valószínűleg gűnynév.

²² A szöveg végén — külön — olvashatatlan szó (talán személynév) áll, majd, nyilván tévedésből, az 1674. szám.



Pozsony vára a XVII. században (Matthaeus Merian rézmetszete, 1638. Magyar Történeti Képcsarnok)



11.

1646. A pozsonyi uradalom urbárium

Az uradalom családfőinek száma az 1574-es összeírás óta a népesebb helységekben nagy emelkedést mutat, másutt alig változott vagy éppen csökkent; az uradalom egészét tekintve ezekben a háborús évtizedekben is gyarapodás mutatkozik. Ezzel a gyarapodással párhuzamosan eltolódott az egyes jobbágyrétegek közti arány: megnövekedett a résztelkesek és még inkább a zsellérek száma. Az egyes telekkategóriákhoz járó földek mennyisége is kevesebb most, mint hetven évvel korábban. 1574-ben 10–36 holdas szántó és 4–50 kaszás rét, 1646-ban 4–14 holdas szántó és 4–23 kaszás rét tartozott egy egésztelekhez. Az állatállomány jelentős része ugyanakkor éppen a kevés számú nagytelkes gazda kezén halmozódott fel.

A jobbágyokra nehezedő terhek egy része a két fölvtétel közt eltelt idő alatt súlyosbodott. Egyes helységekben magasabb cenzust fizetnek, földesúri bort is nagyobb mennyiségben kell most kimérniük.

A földesúri allódiium területe nem nőtt meg, sőt az 1574-ben parasztok által bérelt allodiális földek időközben valószínűleg beolvadtak a jobbágytelkekbe; az 1646. évi urbárium legalábbis már nem említi ezeket.

Ugyanez az urbárium sok új irtásföldről, rétről, újültetésű gyümölcsösről is hírt ad.

Urbarium arcis et bonorum Posoniensium anno Domini 1646. die 23. Aprilis per generosos dominos Lucam Vataý de Vata Camerae Hungaricae proventuum generalem perceptorem, Emericum Ordodi de eadem, dictae Camerae vicemagistrum rationum et Ioannem Ignatium Vezteniczi suae maiestatis aulae familiarem, ad requisitionem illustrissimi, excellentissimi domini Comitis Pauli Palfi ab Erdeőd, moderni videlicet eiusdem arcis ac bonorum possessoris conscriptus

Arx Posonium

in qua sacra regni corona conservatur, nunc auxilio Dei expensis regalibus, opera autem et dispositione illustrissimi domini comitis Pauli Palfi ab Erdeőd perpetui a Detrekeő et comitatus Posoniensis supremi comitis, iudicis curiae regiae, sacrae caesareae regiaeque maiestatis consiliarii arcisque huius Posoniensis supremi capitanei etc. ex ruinis in integrum restaurata.

Varallya

Possessio haec dividitur in tres partes.¹

¹ A Váralja topográfiájáról — ha nem is az itteni hármastagolásban — tájékoztatót ad *Ortway T.*: Pozsony város utcái és terei, Pozsony 1905. (Schlossgrundgasse 576., Zuckermänderlande és Rosengasse 548., 459.)

Quarum prima nominatur vulgo Nevgossen. Sessiones populosae. Iudex Adamus Grofft, inquilinaris. Possidet domum cum adiuncta vineola, ex qua proveniunt vini urnae circiter duae vel 3 et hortum in Kriszlingh² | Iacobus Schlik, integra sessio inquilinalis. Possidet similiter domum cum vineola | Michael Sylua, tricesimator suae maiestatis Posoniensis. Possidet hoc loci unam sessionem integram inquilinalem cum simili vineola | Volff Lehner, integra inquilinalis. Habet domum cum vineola | Relicta Martini Behem, domus integra inquilinalis cum adiuncta vineola. Habet hortum in Kriszlingh | Martinus Hattermajer, integra inquilinalis cum vineola adiuncta | Ioannes Polyak, integra inquilinalis cum tali vineola | Andreas Raskowith, integra inquilinalis cum vinea similiter | Gregorii Prontsteterni integra inquilinalis cum vinea | Ioannes Szabo, integra inquilinalis cum vineola et habet pratum in Kreszlingh | Item Ioannes Szabo possidet penes etiam aliam domum integram inquilinalem cum adiuncta vinea | Thomas Horuath, integra inquilinalis cum vineola | Sigismundus Schender, media inquilinalis cum dimidietate vineolae | Ioannes Folnit, media inquilinalis cum dimidia vinea | Ioannes Kereczik, integra inquilinalis cum vineola | Relicta Andreae Hoffman, integra inquilinalis cum vineola et prato in Kreszlingh.³ Nicolaus Drobin, integra inquilinalis cum adiuncta vineola et prato in Kreszlingh | Andreas Lebengrueber, media inquilinalis cum dimidietate vineolae | Casparus Vayland, media inquilinalis cum dimidietate vineolae | Andreae Taxner relictia, integra inquilinalis cum adiuncta vineola et prato in Kreszlingh | Iacobus Jammer, media inquilinalis cum dimidia vineola | Wenceslaus Voljagger, media inquilinalis cum dimidia vineola | Petrus Polyak, integra inquilinalis cum vineola | Relicta Adami Lenhard, integra inquilinalis cum vineola | Ioannes Michlik, integra inquilinalis cum dimidia vineola | Georgius Lizniczer, media inquilinalis cum dimidia vineola | Georgius Zelner, media inquilinalis cum dimidia vinea | Paulus Pilhoffer, integra inquilinalis cum vineola | Matthias Hakl, media inquilinalis cum dimidia vinea | Wolfgangus Torer, media inquilinalis cum dimidia vinea | Simon Ploderer, integra inquilinalis cum vineola | Thomas Guldlehner, integra inquilinalis cum vineola | Idem Thomas Guldlehner, possidet vicinam domum integram inquilinalem cum vineola | Michael Nagl, integra inquilinalis cum vineola | Wenceslaus Barany integra inquilinalis cum vineola | Relicta Ioannis Kochis, integra inquilinalis cum vineola | Michael Bencze, integra inquilinalis cum vineola | Ioannes Sindenik, media inquilinalis cum dimidietate vineae | Paulus Albaneder, media inquilinalis cum dimidietate vineolae | Iacobus Zeuich, media inquilinalis cum dimidietate vineolae | Sigismundus Wolschloger, media inquilinalis cum dimidietate vineae | Nicolaus Kis, integra inquilinalis cum adiuncta vineola et prato in Pozongrind⁴ | Laurentius Horuath, media inquilinalis cum dimidia vineae | Ioannes Ruf, integra inquilinalis cum vineola | Relicta Georgii Zamplin, integra inquilinalis cum vinea | Michael Schoda, integra inquilinalis cum adiuncta vinea et pratis duobus in Kriszlingh et Bayzdriez | Domus Laurentii quondam Ferentzffy sacrae caesareae regiaeque maiestatis secretarii Hungarici aulici, capiens (uti appa-

² Kriszlingh : a pozsonyi várhoz tartozott erdők egyike. Nevét a későbbi időben a Gröszling-utca, illetve városrész tartotta fenn. (*Ortway*: Pozsony város története, II/1. 6.)

³ Helyesen : „in Kriszlingh”.

⁴ Városi határnév.

ret) spatium duarum sessionum et dicitur esse libera | Thomas Varga, integra inquilinalis cum adiuncta vinea et habet pratum in Bayzdricz | Possidet hoc loci generosus dominus Wolfgangus Morocz sacrae caesareae regiaeque maiestatis Camerae Hungaricae consiliarius unam sessionem cum quattuor pratis in Krislingh in decursu Danubiali, ad quorum ripam applicata sunt molendina tria vel quattuor et solvuntur eidem de singulo circiter f. decem.

Secunda pars, quae dicitur Schlossperg. Michael Partinger, sessiones tres integrae inquilinae sine vineolis. Habet tamen duo prata, unum in Kreszlingh, secundum in Bayzdricz cum pomario | Relicta Thomae Radin, integra inquilinalis absque vineola | Ioannes Griebel, integra inquilinalis absque vineola. Habet tamen pratum in Bayzdricz | Iacobus Bander, integra inquilinalis absque vineola. Habet pratum in Kreszlingh aliis oppignoratam | Relicta Ioannis Achnerin, media inquilinalis absque vineola. Habet pratum in Kreszlingh | Thomas Puchler, media inquilinalis absque vineola. Habet pratum in Kreszlingh | Henricus Wurtzer, integra inquilinalis absque vineola. Habet pratum in Kreszlingh | Ioannes Reyf, integra inquilinalis. Habet pratum in Kreszlingh | Domus familiae Somogj. Spatium habet unius et mediae sessionis et dicitur esse libera | Andreas Krampl, integra inquilinalis absque vineola. Habet pratum in Kreszlingh.

Tertia pars, quae dicitur Zukl Mantl, aliter ab antiquo Rosen Gassen. Habetur hoc loci domus familiae Kamper libera Scharfenek nuncupata, cui adiacet hortus cum vinea versus domum suae maiestatis navalem seu arsonalem⁵ protendente. Quae vinea vigore suae maiestatis donationalium Francisco quondam Kamper duntaxat ad usum durante suae maiestatis beneplacito possidenda concessa fuit potestque auferri et usibus suae maiestatis applicari absque omni solutione, dum et quando necessitas postulaverit | Item habetur iuxta Kamperianam hanc domum etiam alia exempta, quam de facto Ioannes Albertal architectus arcensis titulo pignoris a domino tricesimatore Poseniensi Michael Szilua possidet estque sessio integra inquilinalis | Nicolaus Konachj bonorum illustrissimi domini comitis Pauli Palffy rationum magister possidet unam integram sessionem inquilinalem absque vinea | Domus Stephani Uduari libera (uti dicitur) et est sessio integra | Benedictus Zalaÿ, officialis bonorum arcis Poseniensis possidet unam integram inquilinalem cum aedificiolo ad obiectum⁶ in ripa Danubii | Georgius Landl, integra inquilinalis cum simili aedificiolo in ripa | Relicta Wolfgangi Prautarin, integra inquilinalis | Ioannes Talinger, media inquilinaris | Petrus Hoffner, media inquilinaris | Matthias Surlach, media inquilinaris cum parva vineola | Georgius Nagj, media inquilinaris | Ioannes Horuath, media inquilinaris | Relicta Michaelis Lichtemberger, media inquilinaris cum parva vineola | Relicta vidua Ioannis Moshamer, media inquilinaris | Georgius Horuath, media inquilinaris | Vitus Plimon, integra inquilinaris cum adiuncta vinea | Casparus Zenich, integra inquilinaris cum prato in Bayzdricz | Relicta Georgii Prukner, media inquilinaris | Daniel Wolff, media inquilinaris | Matthaeus Vidakowith, media inquilinaris | Georgius Zlezak, media inquilinaris | Matthias Drobin, integra inquilinaris | Relicta Ioannis Hauss, integra inquilinaris | Iacobus Krauss, integra inquilinaris | Bartholomaeus Saskowith, media inquilinaris | Laurentius Bernardt, integra

⁵ „Domus navalis seu arsonalis” : a Hajózási Hivatal háza ; a vár alatt, a Duna partján állott, Vödric külváros mellett. (Ortway, Pozsony tört. II/1., kép a 9. lapon.)

⁶ Átellenben.

cum dimidia | Balthazar Stadler, integra inquilinaris | Thomas Koch Schehner, integra inquilinaris | Michael Maierhofer, media inquilinaris | Paulus Siber, media inquilinaris | Georgius Egmajer, media inquilinaris | Laurentius Koch, media inquilinaris | Thomae Gaberni relictæ, integra inquilinaris cum adiuncta vineola | Christophorus Puchner, media inquilinaris | Andreas Khisnberger, media inquilinaris | Matthias Kruiber, integra inquilinaris | Matthias Wiermlach, integra inquilinaris.

Summa universa facit sessiones integras no. 56, medias no. 37, liberas no. 2.

Census. Harum trium partium sessiones sunt omnes inquilinares et sunt sub uno duntaxat iudice. Pendunt a qualibet integra sessione pro cultura duarum vinearum Schöneöll et Gomollier dictarum annuatim in duobus terminis, pro festo videlicet Sancti Pentecostes f. duos cum dimidio et pro Novo Anno tantundem. Item pro quolibet Novo Anno ad coemendos palos vinearum a qualibet sessione integra pendunt per d. triginta quinque, a mediis vero sessionibus dimidietatem: Item pro decorticandis virgultis corbifices,⁷ quibus id conceditur, solvunt annuatim per f. tres singuli.

Labores. Tenentur cumulare foenum aestivo tempore in pratis Ultra-danubianis, cum pro domino terrestri falcatur, ita videlicet, ut quaevis sessio populosa integra teneatur quinque diebus pro cumulatione foeni exmittere unum laboratorem, media sessio vero dimidium praestare, qui vero plures possident sessiones, respectu sessionum totidem praestant. Incumbit ipsis praeterea litterarum domini terrestris ultro citroque deportatio, ad loca tamen viciniora. Tempore vindemiae collectio vineae Schöneöll opera illorum fieri solet. Arcem Poseniensem purgare et mundam conservare iuxta ordinationem domini terrestris sunt obligati. Pro lavandis scutellis domini terrestris ad culinam eiusdem tenentur (si opus fuerit) ancillas expedire.

Educellum. Venit ex usu iuxta ordinationem praedecessorum domini terrestris annuatim vini urnas circiter centum quinquaginta per hosce subditos praefatarum trium partium educillari, quod et in posterum praestare tenebuntur, eo tamen pretio, quo inter ipsos communiter educillatur, videlicet uno minus denario, quam in civitate educillari solet idque ex vinis domini terrestris. Vectura tamen huiusmodi vini non ipsis, sed domino terrestri incumbit. Alias licet ipsis singulis per totum annum ipsorum vina pro libitu invehere et educillare.

Macellum. Exstant in hisce tribus distinctis partibus macella numero quinque, quorum tria stant in fundo communitatis, de quibus solvunt laniones ad communitatem singuli per f. tres, ex qua pecunia supportant necessitates communitatis. Duo residua macella exstant in domibus privatis, de quibus nihil penditur.

Muneralia. Pro Novo Anno solent domino terrestri honorarium tolerabile pro ipsorum libitu praestare nomine communitatis.

Molendina. Habentur in ripa Danubiali loca molendinorum Danubialium, in quibus pro ratione temporis quandoque plura, quandoque vero pauciora molendina applicantur, uti et de facto sunt tria vicinorum Keopcheniensium et solvitur a singulo census annuatim f. trium vel quattuor circiter, prout cum possessoribus conveniri poterit.

⁷ A kosárfonók (corbifexek) bozótos helyeken szedték a mesterségükhöz szükséges vesszőket.

Vineae. Habentur vineae ad arcem Poseniensem spectantes nobilitares in promontorio Poseniensi versus Reche, quarum una vocatur Schőneöll et ex parte orientali habet vineam summi templi Poseniensis Sancti Martini,⁸ ab occidentali vineam magnifici domini Leonardi Amade de Varkoný, altera vero vocatur Gomollier, similiter in promontorio Poseniensi Talanaýt dicto inter vineas Christophori Peck ab una parte, vero ab altera parte Michaelis Schoda vicinatur.⁹ Quae duae vineae, si recte excolantur, existimare est illas posse urnas circiter quingentas producere, prout nunc ex potiori parte sunt desertae.

Promontorium in parte Schlosspergh habet vineas subsequentes. Prima cuiusdam civis civitatis Poseniensis Osman dicti duorum quartalium, a qua solvit censum singulis annis f. — d. 80 | Severini organistae Poseniensis quartalis 1, solvit f. — d. 40 | Vineae cuiusdam civis Poseniensis Holtzeder dicti unius quartalis, solvit f. — d. 40 | Henrici Vartzer subditi in praedicta Schloßperg duorum quartalium, solvit f. — d. 80 | Magnifici domini Leonardi Amade de Varkoný unius quartalis, solvere deberet f. — d. 40, sed nihil solvit ex gratia domini comitis Stephani Palfý | Martini Pellenkircher civis Poseniensis quartalis unius, solvit f. — d. 40 | Christophori Tutzentaller quartalis unius, solvit ab eadem f. — d. 40 | Ioannis Christophori Partinger civis Poseniensis quartalis unius, item consortis eiusdem Dullianskianae duorum quartalium, id est in universum tres quartales, solvit ab iisdem f. 1 d. 20 | Georgius Kegl quartalis unius civis Poseniensis, solvit f. — d. 40 | Georgii Lieberhart civis Poseniensis unius quartalis, solvit f. — d. 40 | Possidet hoc loci etiam Ioannes Ignatius Vezteniczý unam parvam vineolam adiunctam cimiterio, de qua nihil solvitur. Summa vinearum no. 11, summa census vinearum f. 4 d. 60.

Piscatura. Magister czechae piscatorum civitatis Poseniensis Wolfgangus Kueffer cum aliis piscatoribus no. duodecim in communi tenet aquas piscatiles, quae spectant ad arcem Poseniensem, incipiendo a meta Petschen¹⁰ vocata, quae dividitur a territorio Deuiniensi, usque ad metas possessionis Kapostaspruk in insula Challoköz per defluxum Danubii solvuntque toto anno (exceptis temporibus, quibus gelu concrecit Danubius) hebdomadatim f. tres Rhenenses in bona moneta ad quietantiam officialis. Pisces autem pro culina domini terrestres praestare solent, non tamen gratis, sed pro pretio competentem in defalcationem census supradicti.

Telonium. Ex telonio civitatis Poseniensis tam Danubiali, quam in platea Fierember gossen¹¹ constituto solvit teloniatore eiusdem Adamus Tindl ad rationem domini terrestres angariatim quartam partem omnium proventuum, obventionum et accidentiarum respectu fundi arcensis.¹² Teneturque idem teloniatore, ut civitati Poseniensi, ita etiam domino terrestri esse obstrictus iuramento. Salarium porro eius ex antiquo usu constituit angariatim f. novem, quos ipsemet sibi exsolvit et proventibus telonii, antequam ratas portiones tam civitati, quam et domino terrestri deponat. Usu receptum est, quod boarii quaestores, si quando aestivo tempore ante foeni falcaturam et post etiam, per territorium arcense sua pecora pepulerint, respectu damno-

⁸ A pozsonyi Szent Márton székesegyház, a pozsonyi káptalan temploma.

⁹ Hibás mondatszerkesztés.

¹⁰ Pöcsen nagy kiterjedésű sziget volt Pozsonytól délre, Ligetfalu nyugati szomszédságában.

¹¹ Ezt a pozsonyi utcát nem ismerjük közelebről.

¹² A „respectu fundi arcensis” jelentése: mivel a vámhelyek — egészen vagy részben — a várhoz tartozó területen (fundus arcensis) feküdtek.

rum, quae per excursionem vel graminis conculcationem contingunt, pendant a quovis grege sive turma ad rationem domini terrestris singulam libram piperis, quam custos silvarum exigere et administrare consuevit. Intelliguntur porro hoc loci boarii, qui per traiectum Poseniensem pecora transpellunt.

Traiectus. Habetur Poseny traiectus, cuius utraque ripa Danubii spectat ad arcem, non scitur tamen unde fiat, quod nihil ex eodem domino terrestri pendatur. Observandum hoc loci, quod omnes piscatores Ultradanubiani, qui ex lacu Ferteó dicta vel undecunque ex partibus Ultradanubianis et ex comitatu Mosoniensi vel Soproniensi vel vero undecunque ad portum Poseniensem pisces et caneros vehunt ad forum Poseniense venundandi gratia, a quovis curru piscibus et caneris onusto solvunt d. sexdecim.

Venditiones. Observatur etiam hoc loci, quod nemo vicinorum seu incolarum domum suam, vineas, prata et id genus fundos quoslibet sine praescitu domini terrestris, officialium et iudicis vendere ausit sub amissione venditorum, quae eo facto per dominum terrestrem occupantur.

Byrsagia. Propter criminalia dominus terrestris requiritur, qui causas tales iure revideri facere et iuxta leges patrias executioni demandare tenetur. Minores violentias, utpote verberationes, effusiones sanguinis sine caede, dehonstationes, contemptus sigilli et id genus alia iudex cum assessoribus iudicat, ita tamen, ut byrsagia etiam domino terrestri centia adiudicentur, utpote ob effusionem sanguinis f. 4, emenda linguae f. 20, contemptus sigilli f. 1, iniusta querela f. — d. 70. Concordia litigantium quodsi sub mulcta indicta fuerit, pars non observans¹³ eiusmodi mulctam solvet, ex qua cedit domino terrestri media pars, pars vero altera dividitur inter observantem contractus et communitatem.

Silvae. Habentur silvae ad arcem Poseniensem spectantes. *Prima* est quercina, quae incipit a molendino Ioannis Fiechtbek et protenditur usque ad sacrum fontem¹⁴ estque penitus devastata adhuc ante quadraginta annos per praesidarios arcis Poseniensis Germanos et Hungaros. *Altera* est insula Hengerau¹⁵ dicta, qua nunc traiectus Danubialis et via publica habetur, itidem devastata potiori ex parte per tegulares pro coctione laterum,¹⁶ olim venationi aptissima, nunc tantum quasdam fructiferas arbores hinc inde continens, Danubio circumfusa. *Tertia* vocatur Hobrtt, magnitudine praecedenti aequalis, lignationi apta et virgultis potiori ex parte aliisque id genus communibus lignis referta. Ex una parte Danubio distinguitur a silva civitatis Purgeraw dicta, ex altera vero parte domini terrestris adiacentem¹⁷ habet Keopchin versus. *Quarta* insularis, Grainaugl, continet pomaria, prata et salicetum, quae tota est in disputatione cum civibus Poseniensibus. Dicuntur tamen praesidarii arcenses ab antiquo lignationem in eadem exercuisse. *Quinta* itidem insularis, Vyeóntes¹⁸ vocata, ex una parte Danubii e regione territorii Keóp-

¹³ Ti. contractum.

¹⁴ Valószínűleg az a „Heiligenbrunn”, amelyet a szőlők helymeghatározásánál XV–XVII. századi végrendeletekben is használnak. A későbbi Heiligbrunn Pozsony határának északnyugati részén feküdt. (*Ortvay*: Pozsony tört. II/1. 308.)

¹⁵ A pozsonyi várhegygel szemben, a Duna jobboldalán fekvő terület — amelyikről itt szó van — hajdan sziget volt. Ezen a területen később Pozsonyligetfalu község (Engeraw, Csehszlovákia) és a ligeti díszkert található.

¹⁶ Innen vágták ki ugyanis a tégláégetők (itt : tegulares) az égetéshez szükséges fát.

¹⁷ A rövidítés feloldása ennél a szónál nem kétségtelen. Valószínűleg egy másik, Köpcsény felé elterülő földesúri erdőről van szó.

¹⁸ Újöntés.

cheniensis, ex altera vero parte e regione silvae civitatis Purgeraw dictae,¹⁹ habens virgulta et salicetum noviter succrescentia. *Sexta* paulo inferius per omnia similis, quam Danubius ad instar praecedentis circumit. *Septima*, quae dicitur Farkastorok, spatium quinquies vel sexies tantum complectens, quantum Hengeraw, Danubio maiori²⁰ ex una, parte vero ex altera nimirum versus Púspeckj brachio Danubiali circumsaepa. Continet ligna quercina maiora pro viatoribus aedificiisque apta, item et alia diversi generis praestantiora. Abundat quoque animalibus et feris, utpote damis, apris, lupis, vulpibus, martibus, leporibus, avium diversarum speciebus estque prohibita, siquidem est praestantissima. *Octava* dicitur Feőzer, spatio in tertia parte, uti praecedens,²¹ Habet similiter ligna, feras, uti dicta praecedens, tempore hiemali est venabilis, prohibita. *Nona* Groffenau ultra Danubium supra possessionem Feőlreu, ubi pomaria habentur, quae sequuntur. Hortus sive pomarium Adami Volter iudicis in Feolrew, de quo solvit domino terrestri annuatim f. — d. 12, gallinam unam. Possunt in eo fieri falcastra duo foeni | Habet idem Wolter in eadem insula hortum novum extirpatitium, qui etiam falcatur et habet arbores fructiferas recens plantatas. Falcatur autem uno falcastro, de quo solvit a data praesentium unum caponem et d. 12 | Hortus Simonis Pauer Feőlreuiensis trium falcastrorum, arbores fructiferas habens, solvitur ab eo annuatim unus capo et d. 15 | Idem Pauer habet ibidem et alterum noviter extirpatitium, a quo solvit unum caponem et d. 15 | Pauli Akker Feőlreuiensis pomaria duo falcastrorum duodecim, solvit ab iisdem annuatim quattuor capones ad festum Sancti Martini et d. 50 | Georgii Pierenstingl hortus unius falcastri cum aliquot arboribus fructiferis, solvit annuatim gallinam unam et d. 15 | Iacobi Scharingl falcastrorum quattuor, solvit unum caponem et d. 20 | Georgii Kolman falcastrorum duorum, solvit duos capones et nil amplius | Idem ibidem habet hortum extirpatitium novum falcastrorum duorum, arboribus fructiferis noviter plantatis refertum, solvit ab eo capones duos et d. 30 | Georgii Kauffman duo horti fructiferi falcastrorum circiter sex, solvit capones duos et d. 25 | Relictae Ioannis Milner falcastri unius, solvit caponem unum, d. 12 | Eadem ibidem habet hortum extirpatitium, solvit caponem unum, d. 12 | Christophori Kauffman particula medii falcastri cum arboribus fructiferis, solvit caponem unum, d. 15 | Idem habet extirpatitium unius falcastri, solvit caponem unum et d. 12 | Idem habet alium, a quo solvit capones duos | Iacobi Gothardt falcastrorum trium, cum arboribus, solvit, antequam fuisset teloniator, duos capones, d. 25 | Idem habet extirpatitium unius falcastri, solvere deberet, nisi esset teloniator, caponem unum, d. 25 | Idem ibidem in Fizort incipit extirpare hortum | Iacobus Aizner duorum falcastrorum, cum arboribus fructiferis, solvit caponem unum et d. 12 | Idem habet extirpatitium unius falcastri, solvit caponem unum et d. 12 | Andreae Szidl falcastri unius, solvit caponem et d. 12. Idem habet extirpatitium falcastrorum duorum, solvit caponem unum et d. 12 | Michaelis Hiessbekstammeri falcastrorum trium, solvit duos capones et d. 25 | Idem habet extirpatitium falcastri unius, de quo solvit caponem unum, d. 12 | Laurentii Kolman falcastrorum duorum, solvit caponem unum, d. 12 | Iacobi Milneri falcastrorum trium et medii, solvit duos capones et d. 25 | Michaelis Milneri falcastrorum trium, solvit duos capones, d.

¹⁹ A szöveg valószínű értelmezése: az „Újöntés” Köpcsény, illetve a városi erdő területéről indul ki.

²⁰ Nagy-Dunának ebben az időben az északi (érsekújvári) Dunaágot nevezték.

²¹ Terjedelemre az előbbinek egyharmada.

25 | Philippi Nieremberger Feölreuensis falcastrorum duorum, solvit caponem unum, d. $12\frac{1}{2}$ | Idem habet extirpatitium falcastrorum duorum, solvit caponem unum et d. $12\frac{1}{2}$ | Eiusdem ibidem falcastrorum duorum, solvit caponem unum, d. $12\frac{1}{2}$ | Eiusdem in Fissort falcastrorum duorum, solvit caponem unum, d. 25 | Eiusdem ibidem in Fissort falcastrorum unius, d. 12 | Ambrosii Auer falcastrorum circiter unius, solvit caponem unum, d. $12\frac{1}{2}$ | Idem habet extirpatitium falcastrorum duorum, solvit caponem unum, d. $12\frac{1}{2}$ | Eiusdem in Fissort falcastrorum sex, solvit capones octo, d. 50 | Ioannis Braczik falcastrorum trium, solvit caponem unum, d. 20 | Eiusdem in Fissort falcastrorum unius, solvit caponem unum, d. 12 | Martini Radl falcastrorum quattuor, in hortis duobus, solvit capones duos, d. 25 | Ioannis Schreur falcastrorum unius cum dimidio, solvit caponem unum, d. $12\frac{1}{2}$ | Idem habet extirpatitium falcastrorum unius cum dimidio, solvit caponem unum et d. $12\frac{1}{2}$ | Ibidem habet et alium eiusdem quantitatis, solvit caponem unum, d. $12\frac{1}{2}$ | Andreae Chator falcastrorum quattuor, solvit capones duos, d. 25 | Idem habet extirpatitium unius falcastrorum, solvit caponem vel d. quindecim | Andreae Fabenschuantz extirpatitium falcastrorum duorum, solvit caponem unum, d. $12\frac{1}{2}$ | Matthiae Kogerer in Fissort falcastrorum unius horae²² solvit d. 10 | Iacobi Khar ludimagistri falcastrorum circiter unius, solvit caponem unum et d. $12\frac{1}{2}$ | Stephani Török Verekniensis falcastrorum circiter trium, solvit caponem unum, d. 25 | Ibidem eiusdem in Kissziget Groffenau unius circiter falcastrorum, solvit caponem unum, d. $12\frac{1}{2}$ | Relictae Petri Kouach falcastrorum unius, solvit d. 10 | Viti bubulci Verekniensis particula coepta extirpari falcastrorum duorum in Fissort, solvit caponem unum, d. 25. *Decima* Poschon dicta, habet ligna vilioris generis, pro foco magis apta et aliquot hortos vicinarum possessionum,²³ utpote Adami Volter iudicis in Feölrev falcastrorum trium, cum insitis arboribus fructiferis, de quo solvit d. 15 | Simonis Pauer falcastrorum duorum, solvit d. 10 | Laurentii Hapl Feölreuensis falcastrorum duorum, cum arboribus fructiferis, solvit caponem unum et d. $12\frac{1}{2}$ | Andreae Sidl falcastrorum trium, solvit caponem unum, d. $12\frac{1}{2}$ | Laurentii Kolman Feölreuensis falcastrorum quattuor, solvit caponem unum, d. 15 | Ulrici Obrecht falcastrorum trium, solvit caponem unum, d. 20 | Caspari Helfer Feölreuensis falcastrorum unius et dimidii, solvit caponem unum, d. 10, impetu Danubii laborat | Matthaei Eoller falcastrorum unius et dimidii, solvit caponem unum, d. 25 | Ibidem eiusdem falcastrorum unius et dimidii, solvit caponem unum et d. 12 | Philippi Nieremberger Feölreuensis falcastrorum octo, solvit capones duos, d. 25 | Eiusdem ibidem falcastrorum unius, solvit caponem unum, d. 15 | Ambrosii Auer falcastrorum duorum, solvit caponem unum, d. $12\frac{1}{2}$ | Ioannis Brachsik falcastrorum unius, solvit d. 12 | Andreae Fabensuandt falcastrorum trium, solvit caponem unum et d. $12\frac{1}{2}$ | Relictae Stephani Nieremberger falcastrorum duorum, quae habitat Posonÿ, solvit capones duos, d. 25 | N.²⁴ Weiskorber civis Posoniensis falcastrorum duorum, solvit capones duos, d. 25 | Ioannis Der civis Posoniensis falcastrorum circiter sex, habet in pignore f. centum, solvit capones quattuor, d. 50 | Ioannis Stammer falcastrorum duorum, solvit caponem unum, d. $12\frac{1}{2}$ | Matthiae Khogerer falcastrorum unius et medii, solvit caponem unum, d. $12\frac{1}{2}$ | Iacobi Krauss iurati in Varallia falcastrorum duorum, solvit caponem unum, d. 25 | Valentini

²² Egy óra alatt lekasználható rétterület, a „falcastrum” szokásos jelentésétől eltérően.

²³ A kertek birtokosai szomszéd falubeliek.

²⁴ Talán a „Nicolai” rövidítése.

Eotte ex Vereknie falcastri unius, solvit caponem seu gallinam unam et d. 12¹/₂ | Stephani Horuath falcatus unius horae spatio, extirpet ulterius et sic taxabitur.²⁵ | Blasii Borbelý falcastri unius, solvit caponem unum et d. 25 | Georgii Kouach falcastrorum trium, solvit caponem unum et d. 25 | Thomae Olah falcastri unius, solvit caponem unum vel d. 25 | Georgii Zalaý falcastrorum quinque, solvit capones duos, d. 50 | Petri Kouach Verekiniensis falcastrorum quattuor, solvit caponem unum, d. 25 | Inquilini Andreae Molnar, inquilinus Laurentius Molnar²⁶ habet in Fissort pratum unius falcastri, solvit capones duos et d. 25 | Blasii Teósser falcastri unius, qui hortus est impignoratus Ioanni Poor Verekniensi, solvit idem foenerator caponem unum, d. 12¹/₂ | Michaelis Temesuari Verekniensis falcastrorum quinque, solvit caponem unum et d. 12¹/₂ | Ioannis Sziniuonio particula falcastri unius horae, solvit d. 17¹/₂ | Michaelis Horuath falcastrorum duorum et medii, solvit caponem unum et d. 12¹/₂, sed iam oppignoravit Andreae Molnar in f. quattuordecim, qui praestanda praestare debet | Martini Demén falcastrorum trium, solvit caponem unum, d. 25 | Relictae Saarkozianae Puspekiensis falcastrorum duorum, solvit caponem unum et d. 25 | Blasii Chismasia civis Poseniensis falcastri unius, solvit d. 25 | Gregorii Kralich Poseniensis falcastrorum duorum, solvit caponem unum, d. 25 | Matthiae Leólkés Szuniogdiensis falcastri unius, solvit caponem unum, d. 12¹/₂. *Undecima* Steinhoff, ultra Danubium in Chalokez, spatio et capacitate, sicuti Farkastorok, habet virgulta saligna et maiori ex parte hortos ac pomaria vicinorum infradenotatorum. Pratum ibidem possident de facto heredes Kharneriani in certa summa pecuniae. Haec silva porro terminatur cum metis possessionis Kapoztaspruk ab una, ab altera vero parte cum metis oppidi Puspeký. Horti ibidem extirpatitii, ut sequuntur. Francisci Teórók ex Vereknie falcastri unius, solvit caponem unum vel d. 25 | Eiusdem ibidem falcastri circiter unius, solvit caponem unum | Ioannis Porý falcastrorum duorum, solvit caponem unum, d. 25 | Petri Sin falcastri unius, solvit d. 12 | Francisci Magjar hortus arboreus falcastri unius, solvit caponem unum vel d. 25 | Ibidem eiusdem falcastri unius et dimidii, solvit d. 12¹/₂ | Simonis Pinzes extirpatitius falcastrorum duorum, solvit caponem unum et d. 25 | Eiusdem ibidem falcastri unius diei, solvit caponem unum et d. 25 | Martini Német hortus pomifer falcastrorum sex, solvit caponem unum et d. 30 | Michaelis Nemet falcastrorum sex pomifer, solvit caponem unum, d. 30 | Ibidem eiusdem falcastri unius, solvit caponem unum, d. 25 | Ibidem eiusdem iuxta metam Prukensem falcastrorum duorum, solvit caponem unum, d. 13 | Georgii Zalaý falcastri unius, solvit d. 13 | Ioannis Horuath, primo coeptus extirpari | Andreae Zeóke Verekniensis falcastrorum quattuor, arboribus insitus, solvit capones duos et d. 25 | Michaelis Teómesuari falcastrorum quinque, solvit d. 50, capones tres, una cum illa particula, quam noviter coepit extirpare | Georgius Nemet, una particula unius falcastri, noviter coepit extirpari, solvit d. 12¹/₂ | Georgius Horuath Verekniensis falcastrorum quinque, solvit capones duos et d. 50 | Michaelis Horuath seu Kouach falcastri unius, solvit caponem unum vel d. 25 | Martini Magjar falcastri unius, solvit caponem unum vel d. 25 | Ioannis Vognar falcastrorum duorum, solvit caponem unum, d. 12¹/₂ | Alberti Német falcastrorum duorum extirpatitius, solvit

²⁵ A tovább folyó irtási munka beszámításával állapítják majd meg a beszolgáltatási kötelezettséget.

²⁶ Mint alább kiderül, Molnár András Lőrinc nevű zsellérééről van szó.

caponem unum, d. 25 | Martini Demien falcastrorum duorum, solvit caponem unum vel d. 25 | Item eiusdem Martini Demien falcastri unius et dimidii, solvit caponem unum, d. $12\frac{1}{2}$ | Emerici Nemet falcastri unius et dimidii, solvit itidem caponem et d. $12\frac{1}{2}$ | Ibidem eiusdem falcastrorum duorum, solvit caponem unum, d. 25 | Gregorii Mészáros falcastri unius, solvit d. 25 | Ambrosii Lenhard Szunogdiensis falcastri unius, solvit d. 15 | Ioannis Bekeó Szunogdiensis falcastrorum duorum, solvit caponem unum, d. 25 | Ioannis Oross Puspekiensis falcastrorum duorum, solvit caponem unum, d. 25 | Item Ioannis Bekeó et Ioannis Oross falcastrorum trium, solvunt duos capones, d. 25 | Ioannis Nemet Szunogdiensis falcastrorum trium, solvit capones duos, d. 25 | Martini Hodoros et Ladislai Nagj Puspekiensis falcastrorum duorum, solvunt capones duos et d. 50 | Blasii Horuath Szunogdiensis falcastri unius, solvit caponem unum vel d. 25 | Gregorii Fekete in Derchika falcastri unius, solvit caponem unum, d. $12\frac{1}{2}$ | Viti bubulci huius loci Verekniensis, habet tres particulas falcastrorum quattuor, solvit caponem unum, d. 25. *Duodecima* silva Aizbegh nuncupata, quam a praecedenti dividit Danubius maior, ab altera vero minor Danubius²⁷ versus Cseklýesz decurrens concludit, habet succrescentia virgulta et salicetum unius vel alterius iugeris spatium complectens protenditurque ad metas insulae praenotatae possessionis Kapostaspruk. Est ultimo denique una parva insula e regione silvae Steinmarhoff²⁸ dictae infra traiectum Verekniensem, Vyeöntés itidem dicta, succrescentibus virgultis et saliceto referta. In hac insula Aizbegh sunt pomaria, quae sequuntur. Francisci Teorek falcastri unius, solvit d. 10 | In antiquo Aizber²⁹ eiusdem falcastrorum duorum, solvit unum caponem et d. $12\frac{1}{2}$ | Stephani Teorek in novo Aizber falcastrorum quinque, solvit capones duos, d. 25 | Andreae Molnar nunc extirpari coepta, eiusdem inquilini Laurentii itidem coepta. *Decima tertia* insularis, quae Kreszlingh nuncupatur, habet hortos, qui superius in quavis sessione inquilinorum Varallia,³⁰ ad quorum domos pertinent, specificantur. A quibus haec subditi nullum censum solvebant statque in gratia domini terrestri, quid et quantum illis singulis hortos tales possidentibus imponere velit vel relaxare. Qui tamen subditi non sunt meriti,³¹ sunt adigendi, ut a quovis orto seu prato ad instar Feolreuensium solvant d. viginti quinque et caponem unum.

Prata. Primum est ultra Danubium, spatiosissimum et existimatur quadrigentorum circiter falcastrorum esse capax, ex quo si mature et tempore commodo defalcetur, quadrigintae orgiae foeni provenire posse videntur. Terminatur cum metis Keöpcheniensibus et foenilibus venerabilis capituli Posoniensis. De metis tamen huius prati est quaedam controversia cum capitulo Posoniensj ob erectionem metarum haecenus neglectam. Secundum est ex hac parte Danubii in angulo, qua itur ad traiectum Puspekiensem, itidem satis spatiosum et aequali capacitate, sicuti praecedens, verum ob negligentiam

²⁷ Mint alább kiderül, az érsekújvári Dunaág mellett, tőle északra futó, később Feketevíznek hívott ágat nevezték így.

²⁸ Valószínűleg azonos az előbb említett „Steinhoff” erdővel és a Vereknye határába tartozó későbbi Kómajor (Steinmarhoff) puszta táján keresendő. „E regione silvae S.” = területe a S. erdő táján kezdődik.

²⁹ Azonos az „Aizbegh”-gel.

³⁰ Helyesebben: in Varallia.

³¹ A szónak nem ez az egyetlen lehetséges kiolvasási módja. Valószínű értelme: a jobbágyok nem méltók a további adómentességre.

priorum possessorum maxima ex parte frutetis, spinis et virgultis salicetoque scaturiens, ita, ut de facto non plus, quam quinquaginta circiter orgiae foeni pro domino terrestri falcari possint.

Feólrév possessio, quae germanice Oberuffer dicitur

Iudex Adamus Woltner, sessio media. Habet pratum ad domum perti-
nens falcastrorum circiter quinque, item hortum pomarium, quod etiam fal-
catur, falcastrum unius, item hortum caulium. Habet quinque equos, ex quibus
quattuor sunt iugales, item quattuor vaccas | Simon Pauer, sessio media.
Habet pratum et hortum, sicut praecedens, tot falcastrorum itidem, item
hortum caulium. Habet quattuor equos iugales et vaccas duas | Paulus Akker,
sessio media. Habet pratum et hortum, uti praecedens, item hortum caulium,
unam vaccam, equos sex, ex quibus quinque sunt iugales | Georgius Piernsting-
gel, sessio media. Pratum et hortum pomarium et caulium, prouti praecedens,
unam vaccam habet | Iacobus Saringer, sessio media. Habet pratum pomarium
et hortum caulium, uti praecedentes, unam vaccam et duos poledros | Georgius
Kholman, sessio media. Habet pratum pomarium, hortum caulium, uti reli-
qui, equos quinque, ex quibus tres sunt iugales, vaccas quattuor | Deserta
Georgii Nierenberger sessio integra. Habet pratum ad domum pertinens fal-
castrorum octo, item pomarium itidem spatiosum atque duae praecedentes
mediae sessiones, sed impetus Danubii partem illius ademit. Nihilominus extat
adhuc spatium unius et medii falcastrum, quod hactenus usibus communitatis
deservit. | Georgius Kauffman, sessio media. Habet pratum, hortum pomarium
et caulium, uti praecedentes mediae, equos iugales tres, poledros tres, vaccas
quattuor. Item habet in caespite communitatis hortum, a quo nihil solvit
hactenus | Relicta Ioannis Mulner, sessio media. Habet pratum, hortum po-
marium et caulium, uti alii, equum unum, duos poledros, vaccas tres | Deserta
Ioannis Krادل sessio integra, ad quam pertinent prata, horti (pomarium et
caulium) atque ad duas praecedentes medias sessiones | Christophorus Kauff-
man, sessio media. Habet prata, hortos pomarios et caulium, uti praecedentes
mediae, equos tres iugales et duas vaccas | Iacobus Gothardt, sessio media.
Habet pratum cum orto pomario et caulium, sicut aliae mediae sessiones,
equos decem, ex quibus tres iugales, reliqui sunt poledri, vaccas quinque.
Estque nunc teloniator | Iacobus Bartha, sessio quartalis. Habet mediam par-
tem horti, prati et horti caulium mediae sessionis, vaccas quinque | Stephanus
Guthjar, sessio quartalis. Habet, uti praecedens, equum unum, vaccas quin-
que | Iacobus Aichner, sessio media. Habet pratum, hortum pomarium et
caulium, uti mediae, equos duos, sex poledros, vaccas duas | Laurentius Hapl,
sessio media. Habet pratum et hortos pomarios et caulium, uti praecedentes,
duos poledros | Daniel Agner, sessio media. Habet pratum et reliqua, uti praec-
edentes, poledrum unum, vaccas duas | Paulus Stanner, sessio inquilinaria,
nullas habens pertinentias, manuales praestat operas | Andreas Schidl, sessio
quartalis. Habet pratum falcastrorum duorum, hortulum caulium et pomari-
um, uti aliae quartales, equos tres, vaccas duas | Michael Hiespeck Stanner,
sessio quartalis. Habet mediam partem prati, horti caulium et pomarii, uti
aliae quartales, poledros duos, vaccas duas | Laurentius Kolmann, sessio
media. Habet pratum, hortum caulium et pomarium, uti mediae sessiones,
vaccas tres | Deserta Pauli Fabenswancz, sessio media. Habet pertinentias ad
instar mediarum, maiori ex parte est Danubio adsumpta. Nihilominus neces-

sum est in communi caespite alias sessionem aedificare et pertinentias huius eo applicare | Deserta Matthaei Mülner sessio media. Habet pertinentias, quam similiter Danubius infestat, agendum cum ea, uti cum praecedenti | Ulricus Obrecht, sessio inquilinaria, nullas habens pertinentias, sed manuales praestans labores | Benedictus Berber, sessio inquilinaria, uti praecedens | Gregorii Kharner relicta vidua, sessio inquilinaria, uti praecedentes. Habet vaccas duas | Ioannes Fabenschwanz, sessio inquilinaria, uti praecedentes. Habet vaccam unam | Caspar Helfer, sessio inquilinaria, uti praecedentes. Vaccas tres habet | Matthaeus Eöller, sessio inquilinaria, uti praecedentes. Habet vaccas duas | Thomas Sidl, sessio inquilinaria. Habet vaccam unam | Georgius Nierenberger, sessio inquilinaria. Habet vaccam unam | Jacob Mülner, sessio inquilinaria. Habet equos duos | Michael Mulner, sessio inquilinaria. Habet vaccas tres | Philippus Nieremberger, inquilinalis, uti praecedentes. Equos habet duos, poledros tres, vaccas quattuor | Ambrosius Aver, sessio quartalis. Habet dimidiam partem pertinentiarum mediae sessionis, equos duos, vaccas octo | Ioannes Braczik, sessio quartalis. Habet, uti praecedens, equos duos, poledrum unum, vaccas tres | Ulricus Laitl, sessio quartalis. Habet, uti praecedens, equos iugales tres, duos poledros, vaccas duas | Domus Matthaei quondam Müller, sessio quartalis, in qua de facto nullus habitat, alias bene aedificata. Habet pertinentias ad instar aliarum quartalium | Martinus Radl, sessio media. Habet pratum, hortos pomarios et caulium, ut aliae mediae, vaccas duas | Ioannes Schraier, sessio media. Habet pratum et hortos, uti praecedens, equos duos, unum poledrum, boves duos, vaccas tres | Andreas Csátor, sessio media. Habet pratum et pertinentias, uti aliae mediae sessiones, equos iugales tres, vaccas quattuor, poledros sex | Andreas Fabenschwanz, sessio media. Habet omnes pertinentias, uti praecedentes, equos iugales tres, poledrum unum, vaccam unam.

Labores. Quantum ad labores horum subditorum Feólreuiensium, singula media sessio, ubi opus est, praestare solet unum equum, integra vero duos, inquilini porro praestant operas manuales iuxta consuetudinem regni et domini terrestres ordinationem. Respectus tamen illorum est habendus, siquidem nullas terras arabiles habent, ubi possent allodiaturas³² exercere, ne dominus terrestres eos ad longa itinera et vecturas remotiores adigat, sed hic in vicinioribus locis circa falcaturam foenique cumulationem et vecturas tolerabiles possunt bene usurpari. Item iuxta dispositionem domini terrestres tenentur annuatim pro foco et necessitate domini terrestres lignorum orgias circiter centum et quinquaginta secare et devehere Posenium. Item ad duas vineas Schön eöll et Gomollier dictas tenentur fimum devehere, uti necessitas postulaverit.

Horti. Habentur hoc loci certa pomaria, quae incolae Szuniogdienses possident iuxtaque adiudicatorias protonotarii palatinalis Georgii quondam Hadritý sub sigillo iudiciali domini palatini³³ emanatas anni videlicet 1633. solvunt in communi domino terrestri f. 25. Floreni porro isti sunt Rhenenses et computantur per cr. sexaginta, solvuntur autem simul et semel ad festum Sancti Martini. Praemissa pomaria siquidem comperiuntur esse in fundo Feólreuiensi, quod si tractu temporum aliqua eorum venalia forent, praemptio subditis Feólreuiensibus prae ceteris competit.

³² „Allodiatura” jelentése itt: önálló paraszti gazdaság.

³³ Egy Eszterházy Miklós nádor ítélmestere által kiállított ítéletlevélről van szó.

Educillum. Educillum huius loci verificatum est ab antiquo pertinuisse ad subditos, qui ad rationem communitalis vina educillabant, verum postmodum fuerunt diversimode impetiti per dominum terrestrem tandemque ad extremum conventum fuit, ut a festo Sancti Michaelis usque ad Nativitatem Domini subditi educillent, a festo autem Nativitatis usque Michaelis domino terrestri deserviat, oenopolam porro providum ipsi subditi providere tenentur. Lucrum huius educilli est incertum, possunt tamen in eo per tres quadrantes anni educillari vini urnae circiter ducentae.

Census. Cum subditi Feólreuenses, uti et Vereknienses sint destituti terris arabilibus et emolumentis, quibus aliarum possessionum incolae gaudent, censum domino terrestri nullum pendunt ordinarium, videlicet Sancti Georgii et Sancti Michaelis, neque etiam contributiones comitatus³⁴ praestare tenentur, prouti id productum in originali eorum testimonium commissariorum anni 1615. declarat. Quod testimonium de verbo ad verbum se taliter habet: „Nos ad exactionem restantiarum contributionum publicarum deputati commissarii fatemur et recognoscimus egregium dominum Stephanum Amade vicecomitem modernum comitatus Posoniensis de exemptione et immunitate a dica et contributionibus duos pagos, Feolrew nimirum et Vereknie ad arcem Posoniensem pertinentes ob productum testimonium exemptionale et alias causas subsequentem deliberationem habuisse. Anno 1615. die 27. Maii perlectum et discussum est testimonium super exemptione pagorum Vereknie et Feólrew, quod dominus Stephanus Amade exhiberi curavit ac superinde deliberatum est, quod sit sufficiens et cum articulo sexagesimo secundo anni 1609.³⁵ concordans. Nam utriusque istius possessionis incolae neque censum pendunt ordinarium, neque decimas ullas solvunt, ut qui carent terris arabilibus et solum in traiectu Danubii inserviunt. Actum Posony, ut supra. Paulus Almassi, Petrus Reuay, Ioannes Lippai, Matthias Andrant, Benedictus Pakaý episcopus Vaciensts, Fridericus Hermannus.”

Molendina. Sunt hic duo molendina ripae Danubiali applicata, unum pertinet ad Benedictum Szaláy modernum officialem, alterum est Simonis Nierembergerin viduae, a quovis solvitur imperialis unus, f. 1 d. 50, item a quovis anser unus bene saginatus ad festum Sancti Martini.

Macellum. Macellum est hic exigui momenti, a quo solvit lanio communitati f. unum et viginti quinque libras carniarum.

Byrsagia. Fiunt hoc loci byrsagia et iudiciorum processus consimili modo et ordine, uti superius in Varallia specificantur. Observandum tamen, venditionem, abalienationem, in alium translationem, sicut etiam impignorationem fundorum seu pertinentiarum immediate ad domos spectantium esse prohibitam sub amissione rei venditae. Si tamen aliquis paupertate vel alia extrema necessitate id facere compellatur et sessionem per se providere non possit, extunc pertinentias absque domo distrahere ei non licet, nisi tali personae, quae laboribus domini terrestri et datiis sit sufficiens, domum ipsam una cum pertinentiis vendiderit idque coram iudice et iuratis loci eiusdem. Aliae quoque venditiones et emptiones hortorum, pratorum ad domos non spectantium fiant itidem coram iudice, inter tamen vicinos fiendae, extra-

³⁴ A megye számára behajtott adók.

³⁵ Az 1609 : 62. tc. a porták új összeírásáról intézkedik. Ettől kezdve négy jobbágház, illetve 12 zsellérház tesz ki egy kaput ; a vagyonosabbak, akiknek nagyobb mezei gazdaságuk van, segítik a szegényebbeket, a zsellérek pedig mentesek ingyen munkák és egyéb terhek viselése alól. Minden kapu után 3 forintot kell adni.

neis autem absque praescitu domini terrestres venditio nullo modo permittitur sub mulcta amissionis rei venditae domino terrestri cedendae.

Schola. Habetur hic schola, quam communitas aedificavit, ubi instruntur pueri et puellae incolarum. Nullas habet pertinentias, sed rector vivit ex stipendio communitatis, cui solvitur a quovis coniugio sive pari hominum angariatim, etiam si plures coniugati in una domo habitent, per singulos d. sedecim, item a quovis puero discente angariatim per d. viginti quinque.

Silvae. Silvae prohibitae hic nullae sunt, sed lignationem exercent subditi circumeirca in communi nemore. Ad aedificia vero et saepimenta eorum necessitatis concessum habent ligna et virgulta ex silva Vjeontés iuxta Groffenau depromere, cum praescitu tamen iudicis loci. Prohibentur hoc loci subditi ab ingressu silvarum vetitarum ad arcem Posoniensem spectantium et superius specificatarum sub mulcta f. quattuor. Extranei vero ibidem venationis causa aut lignationis titulo deprehensi in persona capiuntur in carceres arcis Posoniensis deducendi.

Metae. Metae huius possessionis cum Posoniensibus sunt erectae undique et incipiunt a loco, qui dicitur Mittelhaiffel producunturque usque ad locum Groffenau, ubi extat meta erecta et vocatur Bardingh, a quo se extendunt usque ad magnum Danubium. Cum Zuniogdiensibus distinguit metam huius possessionis fluvius Bardingh, a quo piscatores Posonienses solvunt cum reliquis Danubii defluxibus, ut supra in rubrica piscatorum Posoniensium.

Vereknie, germanice Fradendorf

Sessiones habentes prata in parte Transdanubiali Helyrétt nuncupata et in Steinmaierhoff,³⁶ ut sequitur. Iudex Franciscus Teórek, sessio quartalis. Habet pratum falcastrorum duorum et medii, hortum caulium et canabum, equos iugales tres, vaccas duas | Stephanus Teórek, sessio quartalis. Habet pratum et terram canabi atque caulium, uti praecedens, duos iuvenços, vaccas duas, tres equos iugales | Ioannes Porý, sessio media. Habet tantundem pertinentiarum, uti duo praecedentes et duos iuvenços | Petrus Balassi, sessio inquilinaria. Manuales operas praestat, nullas pertinentias habet praeter particulam terrae caulium et pratum in Marhoff³⁷ falcastri medii, vaccas tres | Valentinus Eotte, sessio inquilinaria. Tantundem possidet, uti praecedens. Habet poledrum unum, vaccas duas, boves duos | Relicta Petri Kowach, sessio inquilinaria. Habet pratum, uti praecedens, de cetero nullas pertinentias possidet | Stephanus Horuath, sessio quartalis. Habet pertinentias, uti praecedentes quartales, equos porro tres | Petrus Sin, sessio quartalis. Habet tantundem pertinentiarum, equos duos iugales, prata in Stain Majerhoff et Hely ret falcastrorum 4 | Franciscus Magjar, sessio quartalis. Habet tantundem pertinentiarum, nimirum pratum in Stanmarhoff et Hely ret | Simon Pinzes, sessio media. Habet pratum in Marhoff duplex falcastrorum quinque, in Hely ret falcastrorum duorum, boves quattuor | Martinus Nemet, sessio media. Habet prata in Hely ret falcastrorum duorum et in Marhoff falcastrorum quinque, boves iugales duos | Michael Nemet, sessio inquilinaria. Habet pratum in Stanmarhoff falcastri unius, hortulum caulium parvum, equos duos, iuvenços iugales duos, unam vaccam | Blasius Borbelý, sessio

³⁶ A Vereknye határába tartozó Kómajor (Steinmaierhoff) puszta.

³⁷ L. az előző jegyzetet.

quartalis. Habet pratum in Stanmarhoff falcastrorum trium, hortum caulium, equos iugales duos, vaccas duas | Georgius Kowach, sessio media. Habet pratum in Hely rét falcastrorum trium in pignore apud heredes Stephani Gyeőri, item in Stein Marhoff falcastrorum trium, hortulum caulium, uti reliquae mediae sessiones, vaccam unam | Thomas Olah, sessio media. Habet in Hely rét pratum falcastrorum quattuor, in Marhoff particulas duas falcationis unius diei, hortum caulium, uti praecedens, equos tres | Petrus Horuath, sessio media. Habet in Hely ret pratum falcastrorum quattuor, in Stanmarhoff falcastri medii, equos tres, vaccam unam | Georgius Zalaý, sessio media. Habet in Stanmarhoff pratum falcastrorum quattuor, tres videlicet particulas. In Helyret Danubius ipsi delevit. Boves habet duos, equum unum, vaccam unam | Petrus Kowach, sessio media. Habet in Stanmarhoff pratum falcastrorum quinque, hortum caulium, equos tres | Ioannes Horuath, sessio inquilinaria. Habet tantundem, uti alii inquilinares, pratum in Steinmarhoff exiguum | Stephanus Nemet, sessio inquilinaria. Habet hortulum caulium et pratulum in Marhoff, boves duos, vaccam unam | Andreas Zeőke, sessio media. Habet pratum in Marhoff falcastrorum duorum et medii et tantundem in Helyret, hortum caulium, uti media, boves duos, vaccas tres | Georgius Molnar, inquilinaria sessio. Habet pertinentias, ut reliqui similes, vaccam unam | Andreas Molnar, inquilinaria sessio. Habet tantundem et vaccam unam | Est in eadem domo inquilinus Laurentius Molnar domo carens, sed habet boves duos et vaccam unam | Blasius Teőser, sessio inquilinaria. Habet pratum in Marhoff trium falcastrorum | Michael Temesuari, inquilinaria. Habet hortum caulium et pratum in Steinmarhoff, uti inquilini, equum unum, tres poledros, vaccam unam, boves duos | Georgius Nemet, inquilinaria sessio. Habet pratum in Marhoff unius falcastri, iuvenos duos | Andreas Kouach, inquilinaria sessio. Habet pratum exiguum in Marhoff, boves duos | Ioannes Szmuonjo, sessio media. Habet pratum in Hely ret falcastrorum trium, item in Marhoff falcastrorum quattuor, equum unum et vaccam unam | Georgius Horuath inquilinus apud Ioannem Szmuonjo habitans et equos duos et vaccam unam.³⁸ | Stephanus Kouach, sessio media. Habet pratum falcastrorum trium in Hely ret, in Marhoff tantundem, hortum caulium, equos tres iugales, vaccam unam | Ioannes Pint, sessio media. Habet pratum in Hely ret falcastrorum trium, in Marhoff duas particulas falcastrorum duorum, hortum caulium | Deserta Pinzes Simon pusztaja, sessio media. Habet in Hely ret pratum falcastrorum trium, sed est in pignore apud lanionem Posoniensem, Chataiszer vocatum, in Steinmarhoff similiter falcastrorum trium | Michael Horuath, sessio media. Habet pratum in Hely ret falcastri unius et medii, in Marhoff similiter unius et medii falcastri, equos tres | Martinus Magjar, sessio media. Habet pratum in Hely rét falcastrorum duorum, in Stanmarhoff falcastrorum septem, equos tres | Georgius Sin, sessio media. Habet pratum in Hely rét falcastrorum quattuor et in Marhoff duas particulas falcastrorum duorum, boves duos, equum unum, vaccas duas | Deserta Thomae Marcus, sessio media. Habet pratum in Steinmarhoff falcastrorum quinque, hortum caulium | Stephanus Nagj, sessio media. Habet pratum in Marhoff falcastrorum trium, in Hely rét particulam, reliquum Danubius abripuit | Ioannes Wagner, sessio media. Habet pratum in Stein Marhoff falcastrorum trium, hortum caulium, uti media sessio | Albertus Nemet, sessio quartalis. Habet pratum in Marhoff

³⁸ Ti. habet.

trium falcastrorum, vaccam unam, equos tres iugales | Martinus Varga, sessio quartalis. Habet pratum in Helýréth falcastri medii, caulium hortum, vaccam unam | Martinus Demien, sessio media. Habet pratum in Hely rét falcastrorum trium, item in Stein Marhoff falcastrorum similiter trium, caulium hortum, uti aliae mediae, equos quinque, poledros duos, vaccas quattuor | Emericus Nemet, sessio media. Habet pratum in Helýrét falcastrorum duorum, in Stein Marhoff autem falcastrorum trium, equos tres, boves duos, vaccas duas, hortum caulium | Gregorius Meszaros, sessio quartalis. Habet pratum in Hely ért³⁹ falcastrorum duorum, in Marhoff falcastri unius, hortum caulium, boves duos | Ioannes Német, sessio quartalis. Habet pratum in Marhoff falcastrorum duorum, hortum caulium, iuvencoſ duos.

Labores. Praestant isti quoque subditi Vereknienses eisdem labores et simili modo, sicuti subditi Feolreuienses, tamen quoad vecturas, quam et ligni sectionem sive etiam devectionem fimi ad vineas Schönöll et Gomollier.

Horti. In territorio huius possessionis Vereknie habentur horti, quos externi possident, videlicet Ioannis Nemetj Szuniogdiensis falcastrorum duorum arboribus fructiferis insitus, a quo solvit communitati f. 1. Stephani Schin medii falcastri, cum optimis arboribus. (Est homo Püspekiensis.) Solvit communitati f. — d. 35. Pauli Buszý particula medii falcastri, est etiam Szuniogdiensis et solvit etiam f. — d. 35.

Educillum. Educillum huius loci per omnia sic se habet, ut in Feólrew. Quoad quantitatem tamen educillandorum vinorum, quodsi bona vina dentur, possunt etiam trecentae urnae per annum in eo educillari, hoc est intra tres angarias.

Census. Census quoque est idem, qui in Feólrew, per omnia.

Traiectus Danubialis. Habetur hic in ripa Danubii traiectus, cuius nauulum et datiae exiguntur tali modo. A quolibet pecore maiori exiguntur d. quinque, ex quibus unus cedit nautis, quattuor autem domino terrestri, a vitulis, ovibus, capris, suibus d. duo, domino duntaxat terrestri. Ab agnellis usque ad festum Sancti Ioannis Baptistae d. unus domino terrestri cedens, post festum tamen Sancti Ioannis exiguntur etiam ab agnellis d. duo, a pedestribus hominibus singuli d. duo. Pulsores bouum, cum pecora, quae navi non intrant, sed transfretari debent, pepulerint, solvunt domino terrestri a quolibet pecore maiori quattuor. Nobiles, qui alias de iure regni a nauulo sunt exempti, si quaestum exercent et onusto curru transeunt, solvunt itidem a iugalibus pecoribus, equis vel bobus singulis d. quinque, ex quibus itidem unus d. cedit nautis. Simili modo fit cum iis quoque nobilibus, qui vina in insulam⁴⁰ quaestus gratia invehere solent ad educillandum. Item a singulo curru piscibus onusto exiguntur duo pisces maiores, quorum unus cedit domino terrestri, alter teloniatori. Bibale, quod domini magnates vel nobiles aliique a nauuli solutione exempti donare solent, cedit solummodo nautis. Debent autem ex duobus pagis, videlicet ex Vereknie et ex Feolrew alternatim quattuor personae, quae iuramento sunt aequae ad iudices obstrictae, ad fidelem administrationem proventuum continuo in traiectu adesse. Quibus singulis dietim ex proventibus domini terrestri d. tres solvuntur. Tempore hiberno, quando Danubius concreſcit, a quolibet pecore exiguntur solummodo d. quattuor. Eo quoque tempore debet unus ex nautis continuo in traiectu adesse, qui tales

³⁹ Helyesen : Helyrét.

⁴⁰ A Csallóközbe.

solutiones exigit et habet dietim ex proventu domini terrestris d. decem pro salario. Subditi archiepiscopales, utpote Szuniogdienses, Püspekienses et integra Chellye ex antiqua consuetudine tam a personis, quam et pecoribus medium solummodo nulum solvere sint obligati, tenentur tamen, si quando opus est pro reparatione navim extrahere, adiumento esse, uti et hiberno tempore, si quando impetu Danubii aut ventorum navis abriperetur, in personis et simul cum eorundem iumentis auxilium praestare, quatenus ad solum locum reducatur. Observandum, quod dominus terrestris tenetur tam de navi, quam et de reliquis requisitis providere. Quem in finem idem dominus terrestris ordinarie intertenet hominem et de facto habetur persona (quae vocatur Iacobus Gothardt ex Feolrew) iuramento obstricta, ad cuius manus nautae proventus singulorum dierum consignare solent. Ille vero domino terrestri dandis rationibus est obligatus. Habet haec persona pro suo labore salarii nomine ab antiquo f. viginti quattuor. Item ex Gellie⁴¹ dabantur ei sexdecim metretae frumenti. Olim habuit domum hic in Vereknie, cuius rudeta extant, ad quam domum pertinent hortus pomarius et foenetum quattuor falcastrorum, nunc vero pertinet ad dominum terrestrem et fructus arborum ei administratur. Foenum porro, quatenus teloniarum saepibus circumdat, ipse percipit.⁴² Habetur etiam in Stein Marhoff pratium ad illam domum pertinens, cuius usum ab antiquo teloniatore habuerunt. Proventus huius traiectus Verekniensis (uti modernus teloniator Iacobus Gothardt recognoscit) profert annuatim circiter f. mille ducentos, quandoque autem plures et ad summum usque ad f. mille quingentos sese quandoque extendit.

Molendina. Sunt in territorio huius possessionis molendina Danubialia quattuor, primum Martini Varga, secundum Stephani Teőrek, tertium Michaelis Nemet, quartum Martini Demien cum affine. Isti quattuor possessores solvunt a quolibet molendino per tallerum imperialem et unum anserem bene saginatum ad festum Sancti Martini.

Propria domini terrestris. Habetur in hac possessione hortus caulium domini terrestris capiens sex mille plantarum, quem incolae Vereknienses excolere et inserere tenentur auxilio etiam Feőlreuiensium.

Macellum. Est hic macellum primo erectum exigui momenti, quia non continuum, de quo nihil solvitur.

Silvae. In territorio arcis Poseniensis trans Danubium ante antiquum traiectum habetur silvula Vyeőntes, aliter Assás dicta prohibita. Concessum tamen est subditis huius loci pro saepimentis et necessitatibus aedificiorum ligna et virgulta succindere, cum praescitu semper tamen iudicis. Neque licet exinde alienis quicquam vendere, sed solummodo (uti praemissum) utantur ad proprias necessitates. Aliae universae silvae arcis Poseniensis sunt sub mulcta f. duodecim prohibitae, sicuti et venationes. Externi, si ibidem venationis vel lignationis causa fuerint deprehensi, capiuntur in arcem Poseniensem deducendi.

Byrsagia. Byrsagia hoc quoque loci sunt eadem et eodem modo se habent etiam iudiciales processus, uti superius in Feolrew vel in Varallia. Observatio circa domorum, hortorum vel fundorum venditiones, oppignorationes et abalienationes eadem est in hac quoque possessione, sicut in Feolrew.

⁴¹ Egyházgelle (Pozsonym.) és a megyei hatóságok alól kivett gellei érseki szék Gelléhez tartozó falui.

⁴² A révnél beszédett szénát a vámos kerítette be, hogy a kártevők ellen megvédje, és ezért a széna őt illette.

Metae. Habent metas erectas cum Szuniogdiensibus et incipiunt ex loco Keórtués producunturque ad Vamkert, inde ad Réwerdeó et ibi circuit aqua stagnanti⁴³ Holtuiz dicta usque ad silvam Steinmarhoff.

Samaria oppidum

Olim (uti privilegia ipsorum antiqua docent) dictum Szent Maria, id est Sancta Maria.

Habentur in hoc oppido integrae sessiones inhabitatorum singulae pro tribus seminaturis terrarum arabilium,⁴⁴ possident no. 32,⁴⁵ capientes cubulos Samarienses septuaginta quinque, id est 75. Mediae autem sessiones medietatem habent. Item prata mediae sessiones singulae falcastrorum circiter tres, integrae autem falcastrorum sex. Quorum series habet se, ut sequitur.

Pars prima. Paulus Pap, sessio media | Blasius Vertessi, sessio media | Andreas Vognar, sessio integra | Georgius Szabo, sessio integra | Benedictus Gyenge, sessio media | Paulus Lengyel, sessio media | Gregorius Molnar, sessio media | Ioannes Czondor, sessio media | Relicta Benedicti Szalay, sessio media | Stephanus Inanka, sessio media | Paulus Pech, sessio media | Christophorus Vasaros, sessio media | Ioannes Kalmar, sessio integra | Relicta Thomae Roka, sessio integra | Ioannes Szabo, sessio media | Nicolaus Poor, sessio integra | Gregorius Nieregjarto, sessio integra | Relicta Andreae Vondeg fogado, sessio integra | Relicta Iacobi Czinlel, sessio integra | Stephanus Falussi, sessio integra | Martinus Kis, sessio integra | Michael Chismazia, sessio integra | Andreas Demes, sessio media | Stephanus Thuerner, sessio media | Udalricus Fabenswanz, sessio integra | Ioannes Schnabel, sessio integra | Urbanus Meszaros, sessio integra | Andreas Zeóch, sessio media | Laurentius Schober, sessio media | Richardus Peck, sessio media | Thomas Zekl, sessio media | Ioannes Choh, sessio media | Relicta Christophori Czucz, sessio media | Relicta Martini Kouach, sessio media | Georgius Zalay, sessio media | Stephanus Mikocza, sessio media | Martinus Hodossi, sessio media | Relicta Iacobi Szýarto, sessio integra | Michael Gall, sessio media | Ioannes Horuath, sessio media | Ioannes Bereczki, sessio media | Michael Landtl, sessio media | Michael Palffy, sessio media | Daniel Szabo, sessio media.

Pars altera a porta superiori. Ioannes Szilaj, sessio integra | Andreas Poltz, sessio integra | Ioannes Tayczol, sessio media | Georgius Takach, sessio media | Nicolaus Mery, sessio media | Paulus Mery, sessio media | Relicta Blasii Szabo, sessio media | Ioannes Chismazia, sessio media | Valentinus Mészáros, sessio media | Gregorius Marton, sessio media | Ioannes Reuesz, sessio media | Georgius Horuath, sessio media | Martinus Szeýarto, sessio media | Georgius Cheh, sessio media | Iacobus Recze, sessio media | Stephanus Nagy, sessio media | Stephanus Horuath, sessio media | Lucas Keóuer, sessio media | Relicta Georgii litterati, sessio media | Stephanus Chismazia, sessio media | Emericus Tar, sessio integra | Georgius Zwinkl, sessio media | Wolfgangus Choka, sessio media | Ioannes Chiszar, sessio media | Daniel Pogany, sessio media | Martinus Kelemen, sessio integra | Paulus Leólkés, sessio integra | Benedictus Nagy, sessio media | Ioannes Nagy, sessio media | Georgius

⁴³ Helyesen: „aqua stagnans” vagy „aqua stagni”.

⁴⁴ A szántóföldeket a háromnyomásos gazdálkodásnak megfelelően minden telekhez három külön helyen osztották.

⁴⁵ Ti. 32 egészteleket.

Eötues, sessio media | Michael Meszaros, sessio media | Vincentius Juanel, sessio integra | Gregorius Tako, sessio media | Valentinus Literati, sessio media | Michael Kris, sessio integra | Relicta Martini Cherko, sessio integra | Thomas Tajchel, sessio media | Ioannes Chakaný, sessio media | Melchior Mészáros, sessio integra | Ioannes Vóres, sessio media | Thomas Bajchi, sessio media | Georgius Borbely, sessio media | Stephanus Martony, sessio media | Georgius Ach, sessio integra | Ioannes Major, sessio integra | Relicta Nicolai Pongradtz, sessio integra | Thobias Ördégh, sessio media | Stephanus Wagner, sessio media.

Inquilini domos habentes, qui solummodo unum iugerum terrae arabilis capiens seminis tres cubulos Samarienses, item pratum duorum falcastrorum praetereaque nullas pertinentias possident, tali, ut sequitur ordine. Benedictus Turner, iudex modernus oppidi Samaria, inquilinus in Keozepszer, sessio inquilinaria integra | Valentinus Eötues et relictia Stephani Henczey, sessio inquilinaria integra | Relicta Petri Sido, inquilinaria integra | Georgius Poltz, inquilinaria integra | Thomas Gombketeó, inquilinaria integra | Relicta Michaelis Varga, sessio integra | Andreas Kalmar, sessio inquilinaria integra | Paulus Meszaros, sessio inquilinaria integra | Paulus Muray, sessio inquilinaria integra | Martinus Horuath, sessio inquilinaria integra | Stephanus Borbely, integra | Relicta Ioannis Gore, sessio inquilinaria | Paulus Zeóch, integra | Georgius Schlunck, integra | Relicta Caspari Vagner, integra | Simon Wognar et Simon Keóteluereó, sessio inquilinaria integra | Relicta Iacobi Wognar, integra | Iacobus Takach, integra | Georgius Wargha, integra | Georgius Lazar, integra | Stephanus Takach, integra | Paulus Egied, integra | Blasius Kalmar, integra | Stephanus Schlegl, integra | Carolus Meszaros, integra | Relicta Eliasi Czondor, integra | Blasius Pinter, integra | Paulus Varga, integra | Gregorius Chene, integra | Ioannes Truebaisz, integra | Georgius Varga, integra | Iacobus Chismaszia, integra | Christophorus Kalmar, integra | Stephanus Keóteluereó, integra | Georgius Szijarto, integra | Andreas Gombketeó, integra | Martinus Vargha, integra | Relicta Cecilia, integra | Ioannes Szeóch, integra | Ioannes Szijarto, integra | Thobias Pinter, integra | Ioannes Derchikaj, integra | Martinus Teorek, integra | Orbanus Vargha, integra | Ioannes Marton, integra | Relicta Stephani Meszaros, integra | Georgius Pauhoffer, integra | Thomas Kowach, integra | Michael Szijarto, integra | Ioannes Chiszar, integra | Michael Ingl, integra | Stephanus Szeoch, integra | Leonhardus Pinter, integra | Thomas Molnar, integra | Georgius Kiss, integra | Thomas Pek, integra | Georgius Molnar, integra | Christophorus Szabo, integra | Ioannes Ladszlo, integra | Stephanus Gusch, integra | Michael Gyéori, integra | Thomas Osuald, integra | David Keschiuak, integra | Nicolaus Szeóch, integra | Thomas Takach, integra | Petrus Szabo, integra | Alter Petrus Szabo, integra | Martinus Gallhazi, integra | Relicta Wolfgangi Molnar, integra | Martinus Czikhard, integra | Michael Kelemon, integra | Petrus Vargha, integra | Georgius Stroszer Vogner, integra | Martinus Fazokas, integra | Thomas Fazikas, integra | Bartholomaeus Vogner, integra | Adam Grasczl, integra | Alter Bartholomaeus Fazikas, integra | Georgius Szijarto, qui praeter domum nil habet, integra | Ioannes Szijarto, similiter integra | Thomas Fazokas, particula prati, integra | Stephanus Szabo, similiter integra | Michael Fazokas, similiter integra | Michael Horuath, similiter integra.

Hi subsequentes inquilini praeter exiguas domunculas nullas pertinentias habent. Georgius Kados | Udalricus Keómives | Caspar Judd | Martinus

Szjarto | Petrus Szjarto | Paulus Felseő | Christophorus Vogner | Stephanus Kowach | Ioannes Chiszar | Michael Kowach | Martinus Kowach | Andreas Kowach | Stephanus Biro | Michael Halasz | Andreas Zabo | Georgius Kowach | Caspar Lakatjarto | Paulus Lakatjarto | Paulus Szeoch | Petrus Feisze.

Census. Conventum est cum praenotatis subditis Samariensibus adhuc tempore pie quondam defuncti Nicolai Palffy de omnibus datiis et censu, iuxta quam conventionem solvunt annuatim in duobus terminis f. sexcentos et sex, in festo videlicet Sancti Georgii medietatem unam, alteram vero medietatem in festo Sancti Michaelis.

Labores. Labores nullos domino terrestri praestare solent iuxta conventionem cum illis factam, sed si quando servitores vel officiales eiusdem domini terrestri ultro citroque mittantur, vecturas pro illis praestare consueverunt et sunt obligati.

Educellum. Educellum istius oppidi pertinet ad communitatem per totum annum, neque tenentur ad rationem domini terrestri quicquam educellare iuxta privilegium ipsorum in specie productum. In quo tamen privilegio notandum venit, quod illud ipsum oppidum ab antiquo *Szent Maria* dictum fuit, non ita diu retroactis annis mutatum est per abusum in nomen Samaria.

Traiectus. Huius quoque traiectus naulum et proventus pertinet itidem ad communitatem ex antiquis privilegiis ipsorum.

Iudicatus. Causas omnes tam criminales, quam violentiarum iudicandi habent potestatem, quae videlicet inter concives ipsorum contingunt. Parti tamen succumbenti licet appellare ad praesentiam domini terrestri. Quoad externos, siquis in causa succubuerit velitque appellare, extunc primo quoque debet deponere f. duodecim domino terrestri cedentes idque intelligendum, si civis huius loci cum externo litigat. Byrsagium sanguinis praecise iudici competit. Alia autem byrsaghia inter ipsos concernunt senatum in communi.

Templum. Habentur in hoc oppido templa duo, parochiae duae, scholae duae, de quorum pertinentiis deinceps erit indagandum patrociniis domini terrestri.

Metae. Metae huius oppidi sunt distinctae a reliquis vicinis undique tam in Sziget,⁴⁶ quam et extra. Cum Kilitiensibus habent controversiam ob particulam Megieueolj dictam. Silvas etiam habent pro usu communitatis tam prohibitas, quam et pro lignatione ipsis deservientes.

Molendina. Sunt hic molendina quidem, verum censum ab iis provenientem cives habent, sicut et de piscatura ac macellis.

Bodak possessio

Iudex modernus Andreas Chiapi, sessio integra. Habet pratum falcastrorum decem, terras arabiles capientes seminis cubulos Posonienses viginti quinque idque pro autumnali seminataura et vernali, hortum domui adiacentem, boves quattuor, vaccas sex, equos octo | Gregorius Zalaÿ, sessio integra. Habet terras arabiles capientes seminis, uti praecedens, pratum similiter et hortum adiacentem, equos viginti septem, boves sex, vaccas quinque | Martinus Nagj, sessio integra. Possidetur simul cum Petro Mészáros. Terras arabiles, prata et hortum habet, uti praecedentes, equos septemdecim, boves octo, vaccas octo | Petrus Chetek, sessio integra. Terras arabiles, prata, hortum,

⁴⁶ A Csallóköz szigetén.

uti praecedens, equos tres, boves sex, vaccas quattuor | Matthias Szakal, sessio media. Prata et terras habet, hortum in medietate, uti praecedentes, boves quattuor, vaccas quinque | Iacobus Jako, sessio media. Terras, prata, hortum, uti praecedens, boves duos, vaccam unam | Michael Sandor, sessio media. Terras, prata et hortum habet, uti praecedentes, boves duos, vaccas duas | Michael Husuét, sessio media. Habet pratum, agros et hortum, uti praecedens, equos tres, boves duos, vaccam unam | Andreas Takacz, sessio media. Habet, uti praecedens, vaccam unam | Deserta Andreae Nagj, sessio media. Habet pertinentias, uti media, de quibus disponit dominus terrestres | Gregorius Zalai, sessio media. Habet pertinentias, uti media | Gregorius Molnar, sessio media. Habet, ut superior, boves quattuor, vaccas duas | Ioannes Juaný, sessio integra. Habet pertinentias, uti integrae, boves sex, vaccas quattuor | Stephanus Saygaj, sessio media. Habet, uti mediae, boves quattuor, vaccas quattuor | Deserta Balthasaris Kanýa sessio integra. Habet pertinentias, uti integra, de quibus itidem dominus terrestres disponit | Martinus Tótt, sessio media. Habet pertinentias, uti mediae, vaccam unam | Valentinus Tótt, sessio media. Habet, ut superior, boves autem quattuor, vaccas duas | Relicta Ioannis Takach, sessio media. Habet, uti reliquae mediae, boves duos | Andreas Tott, sessio media. Habet, uti mediae, equos duos, boves quattuor, vaccas tres | Stephanus Zalai, sessio media. Habet uti mediae, equos duos, boves quattuor, vaccas tres | Nicolaus Kolmar, sessio media. Habet, uti superior et pertinet etiam ad praecedentem Stephanum Szalay | Michael Nagj, sessio integra. Habet pertinentias, uti integrae, equos quinque, boves sex, vaccas quinque | Benedictus Kowacz, sessio media. Habet, uti mediae, equos duos, vaccam unam | Nicolaus Mihalý, sessio media. Pertinentias habet, uti mediae, equos duos, boves sex, vaccas autem quinque | Andreas Chapi, sessio media. Habet pertinentias, uti mediae, de pecoribus superius facta est mentio⁴⁷ | Paulus Végh, sessio media. Habet, uti mediae, equos duos, vaccasque duas | Michael Nagj, sessio integra. Habet, uti integrae, equos quinque, boves sex, vaccas duas | Martinus Halasz, sessio integra. Habet pertinentias, uti integrae, equos tres, boves duos, vaccas duas | Ioannes Szeóch, sessio media. Habet pertinentias, uti mediae, est mechanicus | Benedictus Kék, sessio integra. Habet, uti integrae, equos sex, boves sex, vaccas septem | Ioannes Illies, sessio media. Habet, uti mediae, boves quattuor et vaccas tres | Caspar Szabo, sessio media. Habet, uti mediae, boves quattuor et vaccas tres | Relicta Matthiae Horuath, sessio media. Habet, uti mediae, boves duos, vaccam unam | Ianko Tott, sessio media. Habet, uti mediae, equos duos | Laurentius Takacz, sessio media. Habet pertinentias, uti mediae, boves quattuor, vaccas quattuor | Andreas Szalai, sessio media. Habet, uti mediae, pertinentias, boves quattuor, vaccas duas | Martinus Nagj, sessio integra. Habet, uti integra, pecora dixit supra | Franciscus Halasz, sessio media. Habet, uti mediae | Petrus Horuath, sessio media. Habet pertinentias, uti mediae, boves duos, vaccam unam | Gregorius Szalai, sessio media. Habet pertinentias, uti mediae, pecora dixit supra | Martinus Takach, sessio media. Habet pertinentias, uti mediae, equos duos, vaccam unam | Michael Szabo, sessio media. Habet pertinentias, uti mediae, vaccam unam | Franciscus Halasz, sessio media. Habet, uti mediae, equos duos, boves 4, vaccam unam | Relicta Martini Vassari,

⁴⁷ Chiapi András, egészségelkes bíró, Bodak jobbágyai közt első helyen szerepel. Az egészségelken kívül itt még külön féltelke is volt.

sessio integra. Habet, uti integrae, equos sex, boves quattuor, vaccam unam | Andreas Nagj, sessio integra. Habet, uti integrae, equos viginti, boves octo, vaccas septem | Relicta Martini Bartl, sessio integra. Habet, uti integrae, boves sex, vaccas tres.

Inquilini domos tantum et nullas pertinentias habentes. Matthias Kranecz | Michael Kalmar | Michael Vargha | Matthias Tott.

Labores. Currules operas praestant nonnunquam pro requisitione et dispositione domini terrestris ad instar Gellyensium.

Census. Praestant census ordinarium annuatim a singula sessione integra singulos f. sex, media vero f. tres in duobus terminis, videlicet medietatem pro festo Sancti Georgii, alteram medietatem pro festo Sancti Michaelis.

Decima. Decima hoc loci cedit domino terrestri, quam subditi ad domum iudicis convehere et inquilini triturare sicque in granis iuxta ordinationem domini terrestris ad loca necessaria devehere tenentur.

Traiectus. Habetur hic traiectus, cuius ripa Cisdanubialis pertinet ad dominum terrestrem, ex cuius proventu solvebantur ab antiquo per dominos de Hederuara annuatim f. duodecim szegh pinz⁴⁸ dicti, quos tamen communitas huius loci percipiebat. Item a transfretatione pecorum tertia pars exactio- nis cedebat similiter communitati huius loci, qui proventus iam ab aliquo tempore cessasse dicitur.

Educillum. Educillum huius loci a festo Sancti Michaelis usque ad Nativitatem Christi Domini cedit communitati, reliquis anni temporibus est domini terrestris. Ad quod subditi iidem vina devehere iuxta ordinationem domini terrestris tenentur. In quo per tres angarias educillari possunt urnae vini circiter ducentae.

Molendina. Sunt molendina duo ripae Danubiali applicata, de quibus domino terrestri penditur a quolibet f. unus et anser unus bene saginatus in festo Sancti Martini.

Piscatura. Est hic aqua stagnans Holt Duna vocata, in qua exercetur piscatio pro domino terrestri estque prohibita, quae alias protenditur usque ad territorium Süllliense.

Iudicatus. Si quae revisiones iudiciariae contingunt,⁴⁹ easdem dominus terrestris per suos officiales administrare in facie loci solet.

Macellum. Est macellum, a quo communitati solvit lanio unum centenarium carniurn, quod alias est exigui momenti.

Metae. Habentur metae undiquaque erectae cum adiacentibus vicinis sine ulla controversia.

Oppidum Egyhazas gellye

Hic nullus est iudex,⁵⁰ sed incolae taliter inscribuntur, ut infra. Wolfgangus Fehircz lanio, sessio media. Habet terrarum arabillum pro uno anno iugera tria, capientia seminis cubulos Samarienses sedecim, pro altero autem

⁴⁸ A szegpénzt az adatok szerint folyóparton malmok után, másutt réveknél volt szokás szedni. (*Szamota—Zolnai*: Okl.Sz. 894.) Itt, úgy látszik, a közelben birtokos Héderváriak szedték, de a jövedelem egy része visszazállott a pozsonyi várba, az innesső part tulajdonosára.

⁴⁹ Az úriszék az autonóm paraszti bíraskodás fellebbviteli fóruma is volt.

⁵⁰ Egyházgelle a megye alól kivett gellei érseki szék többi falujával egy igazgatási egységbe tartozott. Ezért nem volt minden községnek külön bírása.

anno habet iugera duo, capientia cubulos undecim Samarienses. Pratum habet in territorio Bodakiensi Kiraly ret dicto falcastrorum septem, pecora nulla | Caspar Varga, sessio quartalis. Habet terrarum arabiliu[m] et feőeuet⁵¹ medieta-tem respectu praecedentis, pratum tamen alteri oppignoravit. Eiusdem sessio quartalis deserta habens pertinentias, uti praecedens | Relicta Nicolai Horuath olim officialis, sessio integra ex gratia domini per hactenus libera. Habet terrarum pro uno anno iugera quattuor, pro altero sex, incertae capacitatis, prata duo in Kiraly ret falcastrorum circiter novem, sed pro nunc oppignorata aliis | Nobilis domina relicta Matthiae Silla. Habet sessiones duas integras, ad quas tamen trium sessionum pertinentias, utputa terras arabiles et prata possidet, quae alias liberae dicuntur, in fundo porro tertiae sessionis horreum domini terrestris aedificatum esse dicitur | Relicta Georgii Takach, sessio integra, de qua nihil potest solvere ob paupertatem. Sunt terrae arabiles ad hanc sessionem spectantes iugerorum decem pro annis duobus, prata falcastrorum undecim | Deserta Michaelis Szép, sessio integra. Habet terras iugerorum decem pro duobus annis, uti alii, quas ipse inseminat, licet resideat in alterius domini fundo. Prata habet, uti alii | Deserta Georgii Gombketeő sessio integra. Habet autem terrarum, uti alii, pratum impetus Danubii abripuisse dicitur | Deserta Francisci Bartal, sessio integra. Habet terrarum et pratorum tantum, quantum alii, pratum possidet Albertus Ferencz Posfaluensis | Matthaeus Ferencz, sessio integra. Habet terras et prata, uti alii, est mechanicus | Deserta Blasii Takacz integra. Terras et prata habet, uti alii | Horreum domini terrestris in sessione integra, cuius prata et terras possidet relicta Matthiae Silla, uti supra dictum | Deserta Ioannis Mészáros sessio media. Terras habet, uti aliae, pratum est abalienatum. Erat hoc loci aedificata domus, sed metu incendii est distracta ob horreum domini terrestris | Deserta Alberti Choka sessio media. Terras et prata habet, uti similes, pratum est abalienatum adhuc olim.

Census. Praestant censum ordinarium annuatim, sicut in possessione Bodak.

Templum. Habetur hic templum antiquum parochiale cum adiuncta capella in eodem cimiterio, deserta tamen, Sanctis Petro et Paulo dedicatum.⁵²

Parochia. Est et parochia cum schola, ad quam pertinent inquilini no. undecim, qui praeter quasdam particulas terrarum arabiliu[m] capientes cubulos sex (pro uno anno et pro altero nihil) nullis pertinentiis gaudent, inserviunt autem parocho et ecclesiae. Habet parochia terras arabiles pro duabus seminaturis iugerorum viginti quattuor cum prato adiuncto falcastrorum sex.

Educillum. Est hic penes templum educillum sive oenopolium publicum, quo loci tempore iudiciorum⁵³ et aliis temporibus pro tractandis communitatis negotiis districtus Gelliensis convenire solent, in quo educillatur vinum a die Sancti Michaelis usque ad Nativitatem Domini ad rationem communitatis, reliquis anni temporibus dominus terrestris eius usum habet et educillari possunt per tres angarias urnae vini circiter sexcentae, cuius lucrum incertum. Vina porro invehere ipsi subditi tenentur, admittuntur pro vasis advecti repletura singula pinta vini, item pro depositione vasis una similiter pinta. Oenopolae intertentio fit hoc modo, quod sessio, in qua oenopola residet,

⁵¹ Valószínűleg : „füvet”. (A „pratum”-nak megfelelő magyar kifejezés.)

⁵² A temető általában a templom köré épült. Péter és Pál: a templom védőszentjei.

⁵³ Amikor a szék vezetősége, illetve a földesúr képviselői igazságszolgáltatás céljából tanácskozársra ültek össze.

tamdiu est exempta ab aliis oneribus colonialibus, quamdiu exercet educillationem et dantur illi ex quavis una d. quindecim, item faeces vini cedunt quoque oenopolae.

Macellum. Habetur hic macellum pro communitate, cui solvunt per lanionem duo f. annuatim.

Labores. Labores solummodo eosdem praestant, quos et Samarienses, videlicet vecturam officialium hinc inde in negotio domini terrestris et quandoque etiam ad ulteriora adigebantur. Insuper convictio decimarum et frumenti in granis, quo domino terrestri placet, devectio ipsis incumbit. Trituratio sit per conventitios, quorum portio in granis extradatur iuxta conventionem.

Decima et nona. Percipitur hic decima ab integris et mediis, quam etiam et quartalibus de tritico puro et mixto, uti et de avena atque ovibus et apibus pro domino terrestri. Item ex desertarum sessionum terris percipitur tam nona, quam decima de omnibus frugibus similiter domino terrestri. Item domino archiepiscopo Strigoniensi a qualibet integra sessione populosa solvuntur duntaxat duae metretae siliginis vel hordei idque mensura Samariensi szapu dicta.

Silvae. Habetur in districtu officiolatus silva⁵⁴ quaedam Han erdeő vocata, salicetum et virgulta continens, prohibita, inter metas possessionum Nagj Fedimes, Iolka et Illieshaza, quam Danubius circumfluit et pertinet immediate ad arcem Poseniensem.

Muneralia. Pro festo Nativitatis Domini, uti et Paschatis, muneralia tolerabili modo praestare domino terrestri solebant.

Iudicatus. Causarum revisiones violentiarum maiorum fiunt iuxta dispositionem domini terrestris, minorum autem per iudicem districtus et iuratos eiusdem in domo suprascripta communitatis districtus Gellensis iuxta templum sita. Venditiones et emptiones fiunt coram iudice loci. In hoc districtu procuratores nobiles vel externi in agendis causis non admittuntur ex antiqua observatione, sed quilibet suam causam ipsemet proponit.

Byrsagia. Ob violationem sedis ob clamores partium, quando unus alterum non vult exaudire loquentem et turbat actionem, convincitur ex antiqua consuetudine in f. uno d. viginti, id quod cedit iudici loci et assessoribus iuratis. Byrsagia effusionis sanguinis concernunt officiales ad f. quattuor, ita etiam alia cuiuslibetmodi, quae non superant f. quattuor, cedunt officialibus. Expensae litigantium sunt hae, quod tempore revisionis causarum qualiumcunque ipsos concernentium exceptis criminalibus ante pronunciationem cuiuslibet deliberationis utraque pars, tam actor, quam in causam attractus, debet deponere singulos d. viginti quinque ipsis iudicibus cedentes. Depositis istis ad nullas expensas huiusmodi partes sunt obligatae pro intertentione iudicum. Iudex et iurati potiores, qui dietim negotium domini terrestris et communitatis procurant,⁵⁵ sunt a laboribus et a censu, decimis, nonis et id genus datiis idque ab una sessione, in qua resident, exempti. Sunt autem de facto in toto isto districtu Gellienzi tales decisores,⁵⁶ iudex et iurati assessores, uti sequuntur. Gregorius Nagj iudex de Leőgjr Patonj, Andreas Sido ibidem, Gregorius Macházj de Egj hazass Paka, Iacobus Boka de O Gellie, Franciscus

⁵⁴ A kerület officialisainak hivataluk után járó erdőrés.

⁵⁵ A bíró és az esküdtek nemcsak a községi önkormányzat fejei voltak, hanem — hovatovább mindjobban — földesúri közegek is.

⁵⁶ Akik a pörös ügyekben döntöttek.

Matthe in Egghazos Gellie. Item pro moderando iudicio et discutiendis causis ordinati, cum quibus tamen praecedentes in iudicio coniunctim assidere solent, sunt Paulus Nagj de Chechin Patoni, Patrus Valko de Leógrj Patonj, Albertus Szalai de Bogely Patony, Stephanus Nagj de O Gellie, Petrus Gergel de O Gellie, Michael Tedi de Posfalua.

Iudex electus tenetur per duos annos officium gerere, cuius electio et adiuratio fit in festo Sancti Georgii. Iurant autem in templo coram altari, cuius iuramenti formula, ut sequitur. En N. gelliei es az teőb hoza tartozando hellicznek biraa esküssem az eleő Istenre, Boldog aszonra es az Istennek minden szentire, hogj minden én eleőttem leendeő igjesehnek es porlekedeőknek igaz törüenyt es törüeny foliasa szerént valo igaz processust es rendelt⁵⁷ tartok az en leőlki esmeretem szerint, a' mindt tudni illik Isten eő szent feolsege tudnom és ertenem engedi. Es szenkinek sem kedueskedesert, sem felelimert, sem attiafiusagért, sem baratsagért, sem adomanyért, sem gjeólelsegert egjebet nem itélek, hanem a' mit igaznak és teorüeny szerént ualonak esmérek lennj es minden szemely valogatasz nelkeől csak azon igjekezem, a' mi Isten es terüeny szerent valo leszen. Isten es tellies Szent Haromsagh, Boldog aszonj és Istennek minden szent⁵⁸ engemet ugj segellien. Hoc autem iuramentum praeire solet pronunciando parochus loci. Observandum, quod omnia acta, facta et gesta circa magistratum et iudicialia, quae contingunt, debent inscribi in librum districtus pro memoria et quod loci dictum illud⁵⁹ pertinet ad universum districtum et singulas possessiones.

Metae. Metae huius oppidi Gelliensis et omnium pertinentiarum districtus Gelliensis (prouti subditi universum hic pro nunc congregati ex toto districtu retulerunt) sunt undiquaque erectae sine ulla controversia, excepto Egghazas Paka, quam dicunt se cum Szasziensibus habere et Egghazas Gellie cum Budafaluensibus. Item praefati Pakaienses cum monialibus Posoniensibus⁶⁰ ratione Zaton⁶¹ penes territorium Feolseő Janok, ⁶² item O Gellienses contra praefatos Budafaluenses ratione liberae pascuationis conqueruntur.

Pertinent ad hoc oppidum Gelliense ab antiquo iuxta normam privilegii eorundem in specie producti possessiones infrascriptae, quae omnes sunt sub uno iudice.

Possessio Beketfalva

Possessio haec est prae manibus generosi domini Wolfgangi Morocz, Camerae Hungaricae sacrae caesareae regiaeque maiestatis consiliarii.

Possessio Regencze

Paulus Kék, sessio quartalis. Habet terras iugerorum trium et dimidii pro utraque seminata annorum duorum capientes seminis cubulos Samarientes no. quattuor et dimidium. Pratum habet in Kiraly réte falcastrorum quattuor pro integra sessione | Deserta eiusdem sessio trium quartalium.

⁵⁷ Rendet.

⁵⁸ Szentje.

⁵⁹ „Dictum illud”: valószínűleg „liber ille” helyett.

⁶⁰ Valószínűleg a pozsonyi Szt. Klára-apácánál.

⁶¹ „Zátony” egykori jelentése: sziget, halászhely.

⁶² Ti.: controversias habent.

Stat in arbitrio domini terrestris, cui confert arandas terras eiusdem, ex quibus cedit domino terrestri nona et decima | Deserta eiusdem sessio integra, terras iugerorum quattuordecim pro duobus annis habet. Cuius depositio stat in arbitrio domini terrestris. Pratum nullum habet | Georgius Godaný, sessio trium quartalium. Possidet terras, uti tres quartales, nimirum iugerorum decem et medii, pratum falcastrorum quattuor, equos tres, boves quattuor, vaccas quattuor | Deserta eiusdem sessio quartalis. Habet terras, uti praecedentes quartales, pratum falcastrum circiter unius. Nonam et decimam solvit, ut supra | Deserta eiusdem sessio integra. Terras habet, uti integra, pratum autem trium falcastrorum | Relicta Michaelis Bogar, sessio integra. Terras habet, uti integrae, pratum nullum. Hactenus ex gratia domini terrestris libera. Habet equos, oves, vaccas et alia pecora | Godaný Janos, sessio quartalis. Terras habet, ut quarta, prata duorum falcastrorum, boves duos, vaccam unam | Deserta eiusdem sessio quartalis, quae pro libitu domini terrestris confertur. Habet pratum unius falcastrum | Michael Peteőcz, sessio quartalis. Habet terras et pratum, ut Ioannes Godaný | Deserta eiusdem quartalis sessio. Habet tantundem terrarum, ut praecedens | Pauli Kék deserta sessio integra. Habet terras pro duobus annis, ut supra, confertur per dominum terrestrem pro nona et decima. Pratum habet duorum falcastrorum | Deserta Pauli Chiba sessio integra. Habet terrarum iugera quattuordecim, pratum duorum falcastrorum | Relicta Michaelis Bogar, sessio integra. Habet terras, uti integrae, pratum duorum falcastrorum | Eiusdem deserta sessio integra, terrarum et pratorum, uti praecedens, quas utrasque hactenus ex gratia domini terrestris libere possidet | Deserta Michaelis Kouach integra sessio. Terras, uti praecedens, prata falcastrorum sex | Eiusdem deserta sessio media. Habetur cum terris arabilibus, ut mediae et prato duorum falcastrorum, de quibus dominus terrestris disponit | Deserta Alberti Godani sessio media. Terras, ut media, pratum trium falcastrorum | Petrus Godaný, sessio trium quartalium. Habet terras arabiles iugerorum decem et dimidii pro duobus annis, pratum falcastrorum trium, boves quattuor, vaccas quattuor | Deserta eiusdem sessio quartalis. Terras, uti praecedens aliqua quartalis, pratum unius falcastrum | Deserta Matthaei Szabo sessio media. Terras habet, ut media | Deserta Petri Godaný sessio quartalis. Terram habet, uti sessio quartalis | Deserta Georgii Nagj sessio quartalis. Habet terras, uti quartales, pratum nullum.

Labores, census et decimas atque nonas praestant, uti oppidani Gellienses et educillo iuribusque utuntur iisdem, quibus Gellienses.

Possessio Kislvehe

Deserta Matthaei Nagj sessio integra. Habet terras arabiles pro duobus annis iugerorum undecim, capientes cubulos Samarienses circiter viginti septem et medium, id est pro singulo anno cubulos tredecim et dimidium, pratum falcastrorum octo in territorio huius possessionis, de qua, sicuti de desertis, dominus terrestris disponit | Franciscus Tott, sessio media. Terras et prata habet in dimidietate, cum praecedens,⁶³ boves quattuor, vaccas duas | Deserta eiusdem sessio media. Terras et prata habet, uti praecedens stantque in dispositione domini terrestris | Benedictus Antal, sessio trium quartalium. Terras

⁶³ Helytelen szerkesztés. Értelme : feleannyija van, mint a megelőzőnek.

et prata habet, uti tres quartales, vaccam unam | Deserta eiusdem sessio quartalis cum terra et prato, ut quartales | Matthaeus Szabo, sessio quartalis. Prata et terras, uti praecedens | Deserta eiusdem trium quartalium. Terras et prata habet, uti similes | Ioannes Ferencz, sessio media. Habet terras et prata, ut mediae, boves duos et vaccam unam | Martinus Kalman, sessio media. Terras et prata habet, ut mediae, boves sex, equos duos, vaccas quinque | Laurentius Teóser, sessio quartalis. Terras et prata, uti similes, quattuor boves, vaccam unam | Eiusdem deserta sessio quartalium trium. Terras et prata, uti similes | Deserta Martini Kalmar sessio integra. Terras et prata, uti integrae | Stephanus Korpass, sessio media. Terras et prata, uti similes, boves duos, equos duos | Eiusdem deserta sessio integra. Terras et prata habet, uti similes | Deserta Matthaei Szabo sessio media. Terras et prata, uti similes | Thomas Nagj, deserta sessio integra. Terras et prata, uti similes | Martinus Nagj, sessio quartalium trium. Terras et pratum, uti similes, boves sex, vaccas duas | Eiusdem deserta sessio quartalis. Terras et prata habet, uti similes | Georgius Nagj, sessio integra. Terras et prata, uti integra | Michael Merÿ, sessio integra. Habet terras et prata, uti similes, boves duos, equos tres, vaccas duas | Thomas Nagj, sessio integra. Habet terras et prata, uti similes, equos sex, boves octo, vaccas sex | Michael Nagj, sessio integra. Terras et prata, uti similes. Eiusdem sessio integra cum terris et pratis, uti similes, boves octo, equos undecim, vaccas septem | Matthaeus Szabo, sessio media. Terras et prata, uti similes, quattuor boves, vaccam unam habet | Eiusdem deserta sessio media. Habet terras et prata, uti similes | Deserta Michaelis Teoszer sessio media. Terras et prata habet, uti similes | Deserta Benedicti Teósser sessio trium quartalium. Terras et prata, uti similes, habet | Ioannis Nagj sessio integra. Terras et prata, uti similes, habet | Eiusdem Ioannis Teósser deserta sessio media cum terris et pratis | Georgius Nagj, sessio media. Terras et prata, uti similes, equos quinque, boves sex, vaccas sex | Ioannes Nagj, deserta sessio integra cum terris et pratis | Ioannis Nagj similiter deserta sessio media cum agris et pratis | Nicolaus Godanÿ, sessio media cum terris et pratis. Similiter boves duos, vaccas tres | Ioannis Nagj sessio deserta trium quartalium cum terris et pratis | Adamus Thót, sessio quartalis cum terris et pratis. Boves quattuor, vaccas tres | Matthias Nagj, sessio deserta integra cum terris et pratis | Deserta Georgii Nagj integra sessio. Habet terras et prata, uti similes | Albertus Marcus, sessio quartalis cum terris et pratis Equos duos, vaccam unam | Deserta eiusdem sessio quartalis cum terris et pratis | Deserta Matthiae Nagj sessio media cum terris et pratis | Paulus Szabo, sessio integra cum terris et pratis. Similiter equos tres, boves sex, vaccas quattuor | Deserta Nicolai Godanÿ sessio media cum terris et pratis | Georgii Nagj deserta cum terris et pratis.

Labores, census, decimas atque nonas praestant, uti oppidani. Educillo et iuribus utuntur, quibus oppidani.

Possessio O-Gellye

Relicta Georgii Choka, sessio media. Habet terras arabiles pro media sessione ad annos duos, iugera sex, prata falcastrorum duorum, pecora hic nulla intertenet | Eiusdem deserta sessio media. Habet terras et prata, uti superior, quas dominus terrestris pro nona et decima aliis elocare solet | Stephanus Nagj, sessio integra. Habet terras pro duobus annis, iugera duo-

decim, prata falcastrorum sex in Kiraly rét, equos decem, boves sex, vaccas tres | Deserta Blasii Heölgje sessio integra. Habet terras et prata, uti praecedens, ex quibus 3 iugera et medium sunt apud alios in pignore | Deserta Stephani Nagj sessio media. Habet pertinentias, ut mediae | Iacobus Nagj, sessio media. Habet, ut mediae; equos tres, boves sex, vaccas quattuor | Iacobus Choka, sessio media cum dimidietate quartalis. Terras pro duobus annis, iugera sex cum dimidio, prata falcastri unius, equos quindecim, boves octo, vaccas tres | Petrus Gergel, deserta sessio media. Habet terras, uti mediae | Deserta Matthiae Szeöch sessio media. Habet terras, uti mediae, pratum falcastrorum duorum | Deserta Iacobi Kowacz sessio quartalis et mediae quartae.⁶⁴ Terras habet, iugera quinque cum dimidio, unum iugerum possidet ad Lucze,⁶⁵ prata nulla habet | Deserta Georgii Nagj sessio integra. Terras et prata habet, uti integra | Matthias Hertzogh, sessio media. Habet terras et prata, uti media | Martinus Nagj, sessio trium quartalium cum terris et pratis, uti similes, equos tres, boves quattuor, vaccam unam | Deserta eiusdem sessio quartalis cum terris, sine prato | Ioannes Tótt, sessio quartalis cum terris et pratis, boves duos, vaccam unam | Horum, qui sequuntur, terrae arabiles pro integra sessione duorum annorum sunt undecim.⁶⁶ Deserta Ioannis Tott trium quartalium. Habet terras et prata | Deserta Stephani Végh sessio media cum terris et pratis, pratum tamen est in pignore apud Regecienses | Deserta Martini Nagj. Terras et prata habet, uti mediae, sed pratum est in pignore apud Regeczenses, Posfaluenses, estque sessio media | Deserta Andreae Demeter sessio trium quartalium cum terris et pratis | Georgius Chiba, sessio quartalis. Habet terras et prata, uti quartales sessiones, boves duos, vaccam unam | Paulus Choka, sessio quartalis cum terris et pratis, uti similes. Equos duos, vaccas quinque | Petrus Choka, deserta sessio quartalis cum terra et prato, uti similes | Iacobus Choka, sessio media cum terris et pratis, uti similes | Eiusdem deserta sessio quartalis cum terris et pratis | Deserta relictæ Georgii Choka sessio quartalis. Habet terras, sed pratum nullum | Deserta Lucae Choka sessio quartalis. Habet terras, uti similes | Deserta Alberti Choka quartalis sessio cum terris et pratis, uti similes | Matthias Herczogh, sessio quartalis cum terris et pratis | Deserta eiusdem sessio quartalis cum terris et pratis | Ioannes Nagj, sessio trium quartalium cum terris et pratis. Equos tres, boves sex, vaccas tres | Deserta eiusdem sessio quartalis cum terris et pratis | Iacobus Choka, sessio media cum terris et pratis | Deserta Lucae Choka sessio media, cum terris similiter, sine prato | Deserta Alberti Choka, sessio media cum terris sine prato | Ioannes Meszaros, sessio media cum terris et pratis | Deserta eiusdem sessio media cum pratis et terris | Deserta Francisci Kalmar sessio media cum terris et pratis | Deserta Ioannis Nagj sessio trium quartalium cum terris et pratis | Deserta Iacobi Choka, Lucae Choka et relictæ Alberti Choka, simul possident sessionem quartalem et medii cum terris, pratis | Deserta Stephani Ferencz sessio unius quartalis et medii⁶⁷ cum terris et prato | Iacobi Nagj sessio quartalis cum terris et pratis | Deserta eiusdem sessio quartalis cum terris et pratis | Ioannes Husuéti, sessio quartalis cum terris et pratis. Equos duos, boves duos, vaccam unam |

⁶⁴ Azaz : egy negyed- és egy nyolcadtelke (= a negyed fele) van.

⁶⁵ Az előbb említett Kislucsén.

⁶⁶ Ti. undecim iugera.

⁶⁷ Mint a lapszéli kivetésből kitűnik, neki is és az előtte felsoroltaknak is $\frac{1}{4} + \frac{1}{8}$ sessiojuk volt ($\frac{1}{4}$ és $\frac{1}{4}$ -nek a fele.)

Deserta Lucae Choka et Iacobi Choka sessio quartalis cum terris et pratis | Petrus Gergel, sessio integra cum terris et pratis, uti similes.

Notandum. Est hic particula terrarum arabiliū Berkifeold dicta, quae alias pertinet ad dominum terrestrem elocaturque subditis, ex qua domino terrestri decima solvitur. Spatium eius est circiter triginta duorum iugerorum maiorum, cuius maiorem partem externi et vicini possident.

Labores, census, decimam et nonam eo modo praestant, uti oppidani. Educillo et iudicatu utuntur eodem cum Gelliensibus oppidanis.

Possessio Nagyposhfalva

Stephanus Takach, sessio quartalis. Habet terras arabiles pro duobus annis pro rata portione una prato, boves duos. Notandum, quod in hac possessione quilibet integram sessionem habeat, terrarum iugera undecim et medium, pratorum autem octo falcastra | Georgii Lengyel sessio quartalis. Habet, uti praecedens, primo possidet locum⁶⁸ | Deserta dicti Stephani Takach sessio media, possidetur etiam a Georgio Lengyel insimul cum terris et prato | Michael Thedi, sessio media cum terris et prato, uti praecedens | Deserta eiusdem Michaelis Thedi sessio cum terris et prato aliis oppignorato | Deserta Lucae Choka sessio integra cum terris et prato | Deserta Iacobi Kowacz sessio integra cum terris et pratis | Deserta Pauli Choka sessio media cum terris, sine prato | Deserta Martini Choka sessio media cum terris, sine prato | Deserta Alberti Choka sessio integra cum pratis et terris | Deserta eiusdem et Francisci Peter sessio media cum terris et prato | Matthaeus Ferencz sessio integra cum terris et pratis. Boves quattuor et vaccas 3 | Deserta eiusdem sessio media cum terris et pratis | Paulus Choka, sessio media cum terris et prato | Deserta eiusdem sessio media cum terris et pratis | Relicta Georgii Choka, sessio quartalis cum terris et pratis. Boves quattuor, equos duos, vaccas tres | Deserta eiusdem trium quartalium cum terris et pratis | Relicta Alberti Choka, sessio media cum terris et pratis. Equos duos, boves quattuor, vaccas tres | Deserta eiusdem sessio media cum terris et pratis | Thomas Takach, sessio media cum terris et pratis. Equos duos, boves duos, vaccam unam | Deserta eiusdem sessio media cum terris et pratis | Petrus Choka, sessio quartalis cum terris et pratis. Boves quattuor | Deserta eiusdem sessio trium quartalium | Martinus Choka, sessio media cum terris et pratis. Equos duos, boves duos, vaccam unam | Deserta eiusdem sessio media cum terris et pratis | Blasius Thedi, sessio quartalis cum terris et pratis | Deserta eiusdem sessio quartalis cum terris et pratis | Deserta Pauli Thedi sessio media cum terris et pratis | Albertus Ferencz, sessio media cum terris et pratis. Boves quattuor, vaccam unam | Deserta eiusdem sessio media cum terris et pratis.

Labores, census, decimas et nonas praestant ad instar oppidanorum. Educillo et iuribus sive iudicatu eodem utuntur, quo oppidani Gellienses.

Possessio Kisposhfalva

Huius possessionis sessiones integrae habent terrarum iugera duodecim et medium, prata quattuor vel quinque falcastrorum.

⁶⁸ A „primo” valószínűleg arra utal, hogy Lengyel György ezen az „első” birtoklásán kívül a következő féltelket is elfoglalta.

Deserta Ioannis Nagj sessio integra cum terris et pratis, ut praemissum Eiusdem deserta sessio trium quartalium similiter cum terris et pratis | Stephanus Thedi, sessio quartalis cum terris et pratis. Boves quattuor, vaccam unam | Gregorius Jacha, sessio quartalis cum terris et pratis | Albertus Nagj, sessio media cum terris et pratis | Alberti Nagj deserta sessio media cum pratis | Lucas Choka, sessio integra cum terris et pratis. Equos duos, boves octo, vaccas quinque | Stephanus Ferencz, sessio integra cum terris et pratis. Boves duos, vaccas tres, oves habet etiam | Eiusdem deserta sessio integra cum terris et pratis | Ioannes Horuath, sessio quartalis cum terris et pratis. Boves quattuor, vaccam unam | Deserta eiusdem sessio media cum terris et pratis | Deserta Agathae Kossa sessio quartalis cum terris et pratis | Emericus Szabo, sessio media cum terris et pratis. Boves habet quattuor, vaccam unam | Ioannes Horuath, sessio quartalis cum terris et pratis | Iacobus Leölkes, sessio media cum terris arabilibus et pratis | Deserta Iacobi Kowach sessio trium quartalium cum terris.

Labores, census, decimam et nonam praestant, uti praemissi oppidani Gellienses. Educillo et iudicatu utuntur, quo Gellienses oppidani.

Possessio Feölseő et Alsv Maczhaza

Habet huius utriusque possessionis sessio quaevis integra pro duobus annis, utpote pro primo decem, pro altero vero novem iugera capientia in toto cubulos Samarienses pro utroque anno circiter quadraginta septem, prata falcastrorum decem in Szegie.

Borsos Pal, sessio integra cum pertinentiis, ut supra | Eiusdem deserta sessio media cum pertinentiis, ut mediae | Item eiusdem integra sessio cum pertinentiis | Deserta Iacobi Choka cum terris et pratis sessio media | Deserta Pauli Borsos sessio integra, equos habet duodecim, boves octo, vaccas sex | Deserta Iacobi Choka cum pertinentiis sessio media et octavalis | Petrus Koni, sessio quartalis cum octavali | Deserta Andreae Barlabas sessio integra cum pertinentiis | Deserta Petri Nagj sessio integra.

Also Maczhaza. Deserta Stephani Nagj et Ioannis Nagj sessio integra. Habet terras arabiles seorsive et pratium cum reliquis | Deserta Colomanni Chente sessio integra. Habet pertinentias, uti praecedentes | Deserta Simonis Daud sessio integra | Deserta Blasii Varsani sessio integra.

Labores, census, decimam et nonam praestant, uti oppidani. Educillo et iudicatu utuntur, quo oppidani.

Possessio Chenteofalva

Terras arabiles habet quaelibet sessio integra pro duobus annis iugera viginti quattuor, ex quibus duodecim pro uno anno insemantur, capiunt metretas Samarienses triginta. Prata habent in Kiraly réthe pro sessione integra falcastrorum quattuor.

Lucas Korpas, sessio media et octavalis. Boves habet sex, vaccas decem | Michael Sator, sessio octavalis. Habet equos quinque, boves octo, vaccas quinque | Eiusdem deserta quartalis. Boves quattuor, vaccas itidem quattuor | Michael Varga, sessio quartalis. Habet boves quattuor, vaccas itidem | Deserta eiusdem quartalium trium | Stephanus Korpas, sessio integra. Habet equos quattuor, boves quattuor, vaccas quattuor | Matthias Kowach, sessio quartalis. Vaccas

tres | Deserta eiusdem trium quartalium | Martinus Varga, sessio media | Stephanus Korpass senior, sessio media. Boves sex, vaccas tres | Eiusdem deserta sessio media | Deserta Stephani Korpass iunioris sessio quartalis et octavalis | Deserta Matthiae Kowach sessio trium quartalium et octavalis | Deserta Stephani Korpass senioris sessio trium quartalium.

Labores, census, decimas, nonas et id genus alia praestant, ut oppidani. In reliquis habent sese, uti praecedentes. Pertinent ad iudicatum Gelliensem et ad parochiam quoque Gelliensem.

Possessio Paka, quae Egyhazaspaka vocatur

Terras arabiles quaevis integra sessio habet pro duobus annis iugera novemdecim, id est pro novo anno cedunt novem et medium capientia seminis cubulos Samarienses viginti quattuor, prata penitus nulla habet.

Deserta Martini Rigacz sessio integra | Michael Scócs, sessio media. Habet equos duos, vaccas tres | Eiusdem deserta sessio media | Deserta Andreae Laszlo sessio media | Deserta Pauli Bagit sessio integra | Ioannes Rigacz, sessio quartalis. Boves duos | Eiusdem deserta sessio quartalis | Georgius Rigach, sessio media. Habet boves quattuor, vaccam unam | Michael Poór, sessio media. Equos tres, vaccas tres | Eiusdem deserta sessio media | Andreas Poor, sessio trium quartalium. Equos tres, boves sex, vaccas tres | Eiusdem deserta sessio quartalis | Deserta Andreae et Michaelis Poór sessio integra | Georgius Nagj, sessio media. Boves duos, vaccam unam | Eiusdem deserta sessio media | Deserta Stephani Vÿfalu integra | Georgius Suxi, sessio quartalis. Boves quattuor, vaccas duas | Eiusdem deserta trium quartalium | Gregorius Marczhaj, sessio media. Boves quattuor, vaccas tres | Deserta eiusdem Maczhazi sessio media | Andreas Maczhaj, sessio media. Boves duos, vaccas duas | Georgius Mészáros, sessio media | Eiusdem deserta sessio integra. Equos habet duos, vaccas duas | Petrus Német, sessio integra deserta | Ioannes Varga, sessio quartalis | Eiusdem deserta sessio integra. Equos habet duos, vaccas duas | Deserta Andreae Ladszlo sessio media | Deserta Andreae Istvan sessio media | Michael Geórrfi, sessio quartalis. Vaccas habet duas | Eiusdem deserta sessio trium quartalium | Matthias Bartal, sessio quartalis. Habet duas vaccas | Eiusdem deserta sessio trium quartalium | Martinus Balass, deserta sessio integra | Deserta Ioannis Horuath sessio media | Deserta Pontor hellie, sessio media | Deserta Matthaei Legi sessio integra | Deserta Andreae Bartal sessio trium quartalium | Deserta Georgii Meri sessio quartalis | Deserta Ambrosii Szabo sessio media | Deserta Georgii Szeóres sessio quartalis | Deserta Andreae Istvan sessio integra | Curia eiusdem nobilitaris sessio integra | Curia Andreae Laszlo, sessio integra | Deserta eiusdem Andreae Laszlo colonialis sessio integra | Deserta Stephani Szabo sessio media | Deserta Thomae Sator sessio media | Eiusdem sessio quartalis. Habet boves duos, vaccas duas | Eiusdem deserta sessio media | Deserta Volffgangi Szabo sessio quartalis | Deserta Casparis Szabo sessio integra | Andreas Keóues, sessio quartalis | Eiusdem deserta quartalium trium. Vaccam habet unam, equos duos | Stephanus Szabo, sessio media. Vaccas tres, boves quattuor | Deserta eiusdem sessio media | Martinus Vargha, sessio media | Eiusdem deserta sessio media. Tres vaccas habet | Matthias Vargha, sessio integra | Michael Fabian, deserta sessio media. Est oenopola | Deserta Alberti Méczes sessio media | Eiusdem sessio integra. Equos habet duos, boves tres, vaccas quattuor | Valentinus Szabo,

sessio quartalis | Eiusdem deserta trium quartalium | Ambrosius Szabo, deserta sessio integra | Georgii Suri deserta sessio integra | Michaelis Kowach sessio media. Equos tres, vaccas tres | Eiusdem deserta sessio media | Andreae Bertal sessio integra | Stephanus Peteocz, quartalis | Eiusdem deserta sessio quartalis | Deserta Georgii Nagj sessio media | Ioannes Bartal, sessio media. Boves quattuor, vaccam unam | Eiusdem deserta sessio media | Stephanus Varga, sessio quartalis | Eiusdem deserta sessio quartalium trium | Deserta Michaelis Szabo sessio integra | Deserta Georgii Szeores sessio integra.

Templum. Est hic templum Sancti Ladislai ruinosum, indigens aedificiis et restauratione. Parochia. Habetur penes templum parochia et sunt hoc loci inquilini no. sex, qui plebano deserviunt ab antiqua consuetudine habentque terras arabiles pro duobus annis, singulo iugera tria.

Silvae. Silvam habent incolae secundum domos divisam tam pro aedificiis eorundem, quam pro foco aptam et sufficientem, vocatur illa silva Chandal estque prope Veólk et terminatur cum Bustelek. Desertarum sessionum silvae sunt prohibitae, donec coloni reperiantur, qui domos possideant et aedificante Est hic et alia silva prope Veólk ad arcem Posoniensem pertinens Nagj erdeő dicta, prohibita, omnis generis ligna et robora maiora et minora tam pro aedificiis, quam et victoribus, cuius custos habitat in Zonez, Blasius Nemet. Estque silva haec apta pro venatione, satis enim est magnae capacitatis.

Educillum. Habetur in hac possessione educillum, in quo a festo Nativitatis Domini usque ad festum Michaelis educillatur vinum domini terrestris, ceteris anni partibus deservit communitati. Possunt in eo educillari vini urnae centum quinquaginta. Lucrum eius est incertum. Intertentio oenopolae incumbit domino terrestri et solvebantur hactenus a qualibet urna d. quindecim sessioque eius exempta fuerat.

Macellum. Macellum est exigui momenti solvitque lanio communitati ab eodem f. tres annuatim.

Labores, census, decimas, nonas solvunt, uti reliqui oppidani.

Iudicatu subeunt Gelliensi.

Metae. Metae huius pagi sunt undiquaque cum vicinis erectae, neque ullam habent controversiam praeterquam cum Szassiensibus ratione Keól-seő Hetess.

Possessio Leogerpaton

Possessionis huius subditi habent terras arabiles domos eorum concernentes pro quavis sessione integra pro uno anno iugera duodecim, pro altero tandundem, capientia pro singulo anno cubulos Samarienses triginta circiter, pro altero tantundem. Prata pro integra sessione habent singuli falcastrorum viginti.

Georgius Nagj iudex, sessio media. Habet terras et prata in medietate, equos decem, boves sex, vaccas sex | Deserta Pauli Nagj sessio quartalis et octavalis. Habet terras et prata competenter | Deserta Andreae Bertall pars octava | Eiusdem sessio media. Habet boves sex, vaccas quattuor | Martinus Choka, sessio media. Boves quattuor, vaccas duas | Eiusdem deserta sessio quartalis | Deserta Alexii Jacab sessio | Deserta Ioannis Gazdag sessio quartalis | Deserta Andreae Sido sessio octavalis | Eiusdem sessio quartalis | Martinus Taka, sessio quartalis | Deserta eiusdem sessio octavalis | Ioannes

Taka, sessio quartalis et octavalis. Habet boves quattuor, vaccam unam | Deserta eiusdem sessio quartalis | Matthaeus Valko, sessio octavalis. Quattuor boves habet | Andreas Sator, sessio quartalis | Deserta relictæ Andreae Gazdag sessio quartalis | Nicolaus Lukach, sessio quartalis. Sex iuencos, vaccas duas habet | Eiusdem deserta sessio quartalis | Michael Sator, sessio quartalis | Albertus Valko, sessio media. Habet boves quattuor, vaccam unam | Paulus Samoti, sessio media. Habet boves duos, vaccam unam | Georgius Nagj, sessio media. Boves quattuor, vaccas duas | Deserta eiusdem sessio quartalis | Deserta Matthaei Ferencz sessio quartalis | Relicta Martini Kowacz, sessio quartalis et octavalis. Vaccas tres, quattuor boves habet | Michael Sator, sessio octavalis | Matthaeus Ferencz, sessio quartalis | Eiusdem deserta sessio octavalis | Matthaeus Valko, octavalis | Deserta Georgii Marczel quartalis | Eiusdem sessio quartalis | Michaelis Sator sessio media | Georgius Marczel, sessio integra. Equos decem, boves quattuor, vaccas quinque | Ioannis Sido sessio media | Andreas Feöldes, sessio quartalis. Iuencos quattuor, vaccam unam | Eiusdem deserta sessio quartalis | Andreas Sido, sessio media. Equos tres, boves quattuor, vaccas tres habet | Iacobus Elék, sessio media | Petrus Valko, sessio media. Equos quattuor, boves duos, vaccas quattuor | Michael Nagj, sessio media. Boves sex, vaccas 2 | Deserta Simonis Koszoros sessio media | Iacobus Elek, sessio trium quartalium. Equos tres, boves octo, vaccas quinque | Georgius Nagj, sessio quartalis | Andreas Sator, sessio media | Gregorius Nagj, sessio media.

Labores, census, decimas, nonas praestant, ut in oppido.

Educillum. Habetur hoc loci educillum, quod per tres angarias pro domino terrestri deservit, uti apud Gellienses. Possunt educillari urnae vini circiter centum et quinquaginta suntque sub iudicatu districtus Gelliensis.

Silvae. Habent silvam pro usu subditorum eiusdem loci pro libera lignatione deservientem et similiter ligna quaedam pro aedificio eorundem. Vocatur autem haec silva Feöldes Sziget et deservit non solum pro Peoger Patoniensibus,⁶⁹ sed etiam pro Benke Patony et Chechen Patoniensibus estque contermina cum Vizkeletiensibus. Et est ultra magnum Danubium, in qua extant etiam prata, quae incolae praedictorum pagorum divisim possident.

Possessio Benkepatony

Possessionis huius integra quaevis sessio habet terras arabiles iugera viginti quattuor pro duobus annis possuntque inseminari pro uno anno cubuli Samarienses circiter triginta, pro altero anno totidem in duodecim iugeribus. Prata habent itidem falcastrorum viginti, uti Leörpatonienses.⁷⁰

Deserta Petri Sido sessio integra | Andreas Sator, sessio trium quartalium. Equos novemdecim, boves quattuor | Eiusdem deserta sessio quartalis | Ioannes Sator, sessio integra. Boves quattuor, vaccas quattuor | Andreas Sator iunior, sessio integra | Eiusdem Sator sessio media. Equos septem, boves duodecim, vaccas viginti habet | Stephanus Nagj, sessio media. Boves quattuor, vaccam unam | Andreas Choda, sessio media. Boves octo, vaccas tres | Blasius Nagj, sessio media. Habet boves quattuor, vaccas quinque | Ioannes Semlio,

⁶⁹ Helyesen : „Leöger Patoniensibus”.

⁷⁰ Helyesen : „Leögerpatonienses”.

sessio quartalis. Boves duos, vaccam unam | Eiusdem deserta sessio quartalis | Andreas Choda, sessio quartalis | Andreas Sido, deserta quartalis | Stephanus Feoldes, sessio media. Equos duos, boves quattuor, vaccas quattuor habet | Curia generosi domini Wolffgangi Morocz, sessio integra | Stephanus Végh, sessio quartalis et octavalis | Deserta eiusdem sessio octavalis | Eiusdem sessio quartalis et octavalis. Boves octo, vaccas quattuor habet | Relicta Martini Simon, sessio quartalis et octavalis. Boves octo, vaccas nullas | Ioannes Sido, trium quartalium. Habet boves quattuor, vaccas quattuor | Andreas Végh, quartalis sessio. Habet boves quattuor | Deserta eiusdem sessio quartalis | Laurentii Miklos et Blasii Miklos sessio quartalis | Eorundem deserta sessio quartalis | Stephani Korpäss deserta sessio media.

Labores, census et decimam atque nonam pendunt, uti oppidani Gellienses. Educillum habent cum Leógerpatoniensibus et silvam et metas simul cum iisdem. Iudicatum districtus Gelliensis subsunt et isti, uti praecedentes.

Possessio Chyechépaton

Possessionis huius incolae habent terras arabiles et prata simili modo, uti in Benkepaton.*

Paulus Nagj, sessio integra. Habet boves duodecim, equos novem, vaccas decem | Matthaeus Sido, sessio trium quartalium. Equos quinque, boves sex, vaccas quinque | Blasius Mikloss, sessio quartalium trium. Equos decem, boves sex, vaccas sex | Matthaeus Sido, sessionem quartalem habet | Deserta Pauli Nagj sessio quartalis | Gregorius Nagj, sessio quartalium quinque.⁷¹ Paulus Nagj, sessio quartalis | Andreas Feöldes, sessio integra. Equos duodecim, boves sex, vaccas septem | Deserta Laurentii Sido quartalis | Eiusdem sessio sesquialtera.⁷² Equos octodecim, boves duodecim, vaccas duodecim | Andreas Sator, sessio trium quartalium. Equos tres, boves sex, vaccas quinque habet.

Labores, census, decimam et nonam solvunt, uti oppidani. Educillo utuntur Leógeriensium.⁷³ Iudicatum subsunt Gelliensj. Metas habent ratione silvarum, ut Leóger et Benke Patonyj.

Possessio Dióspaton

Terras arabiles huius possessionis integrae sessiones habent iugera sedecim pro duobus annis, capientia metretas Samarienses szapu dictas quadraginta octo veniuntque pro uno anno viginti quattuor metretae. Prata ad singulas integras sessiones falcastrorum decem.

Matthaeus Nagj, sessio media. Habet equos tres, boves duos, vaccam unam | Gregorius Chikos, sessio quartalis et octavalis. Boves quattuor, vaccas duas | Eiusdem deserta unius octavalis | Stephanus Chiba, sessio quartalis et octavalis. Boves tres, vaccas tres | Deserta eiusdem octavalis | Lucas Chiba, sessio media. Equos tres, vaccas duas | Deserta eiusdem sessio integra | Andreas Sido officialis, sessio media | Georgius Leólkes, sessio quartalis | Andreas Koszorus, sessio quartalis et octavalis. Boves quattuor, vaccas tres habet |

⁷¹ $1\frac{1}{4}$ telek.

⁷² $1\frac{1}{2}$ telek.

⁷³ Lógerpatonyiak.

Deserta eiusdem sessio quartalis et octavalis | Petrus Maller, sessio quartalis | Ioannes Chiba, sessio media. Boves habet sex, vaccas 3 | Lucas Chiba, sessio trium quartalium. Equos tres, boves duos, vaccam unam | Deserta eiusdem sessio quartalis | Emericus Chiba, sessio media. Equum unum, boves sex, vaccas quinque | Andreas Sido officialis, sessio integra | Deserta Stephani Galffi sessio media | Deserta Simonis Viz sessio media | Deserta Michaelis Szomor sessio quartalis | Emericus Chiba, sessio media | Martinus Koszoros, sessio quartalis. Equos duos, boves duos, vaccas tres | Deserta eiusdem sessio quartalis | Simon Koszoros, sessio quartalium trium. Equos 4, boves 4, vaccas quattuor | Stephanus Leolkes, sessio integra. Equos sex, boves sex, vaccas sex | Matthias Tott, sessio media. Boves habet duos | Deserta eiusdem sessio octavalis | Andreae Paczkodi deserta quartalis et octavalis | Curia nobilitaris Iacobi Chomor, sessio 2 | Iacobus Némét, sessio integra. Equos tredecim, boves octo, vaccas decem | Georgius Leölkes, integra. Equos habet novem, boves sex, vaccas octo | Andreas Sido officialis, sessio integra.

Labores, census, decimas et nonas praestant, ut Gellienses. Educillo utuntur Leógeriensi. Iudicatu subsunt Gelliensi.

Metas habent distinctas a vicinis pagis, cum Félzser paniensibus⁷⁴ et Beógel patoniensibus et protendunt metae eorum trans Danubium ad Vizkeletenses, Tallos, Nyek et Eperies. Penes possessionem autem distinguuntur cum Nagj Abaniensibus et Hodoss.

Parochiam habent in Szent Miklossfalwa⁷⁵ una cum reliquis Paton.

Possessio Homlokos Paton

Terras habet quaevis integra sessio iugera duodecim pro duobus annis, capientia seminis pro uno anno in iugeribus sex cubulos seu szapu Samarienses octodecim, prata falcastrorum decem.

Matthaeus Nagj, sessio quartalis | Deserta eiusdem sessio quartalis | Deserta Stephani Gelliert sessio media | Gregorius Galffi, quartalis sessio | Georgius Szabo, quartalis sessio | Deserta eiusdem quartalis cum octavali | Iacobus Szabo, sessio quartalis cum octavali | Deserta Georgii Varga quartalis | Curia Pauli Magyeri nobilitaris, sessio 2.

Labores, census, decimas, nonam, educillum, silvas, metas et iudicatum habent cum immediate praecedentibus.

Possessio Felszerpaton

Terras quaevis integra sessio habet pro duobus annis iugera quattuordecim et quindecim, pro uno anno sex, pro altero vero octo, capiens quodvis iugerorum metretas duas Samarienses szapu dictas cum dimidia, pratum decem falcastrorum.

Petrus Kelemen, sessio media. Habet equos duos, boves quattuor, vaccas duas | Simon Viz, sessio media. Habet equos quinque, boves duos, vaccas

⁷⁴ Ehelyett: „Félzserpatoniensibus”.

⁷⁵ Mint a további szövegből kiderül, Szentmiklósfalva tévesen áll itt Szentmihályfalva, a későbbi Szentmihályfa helyett.

tres | Deserta eiusdem sessio quartalis | Deserta Martini Szabo, sessio media | Iacobus Leólkes, quartalis cum octavali | Ioannes Sido, sessio quartalis | Deserta Petri Kelemon sessio quartalis | Deserta Stephani Leolkes sessio media | Deserta Georgii Leolkes sessio media | Deserta Ioannis Sido sessio quartalis | Simon Varga, sessio quartalis. Equos duos, vaccas duas | Ioannes Varga, sessio quartalis | Ioannes Sido, sessio media. Equos septem, boves octo, vaccas quattuor.

Habent se in omnibus laboribus, censu, decimis, nonis, educillo etc., uti praecedentes Diosspatonienses. Metas quoque habent cum illis ab aliis distinctas. Iudicatu subsunt Gelliensi. Pertinent ad parochiam Szentmihály falw.

Possessio Beőgelpaton

Terras arabiles quaelibet integra sessio colonialis habet pro duobus annis, videlicet pro primo anno iugera sex, pro altero similiter, iugerum quodlibet capit metretas Samarienses tres. Prata habent quinque falcastrorum.

Stephanus Leólkes, sessio media | Deserta Alberti Szalai sessionis integrae pars duodecima | Deserta Laurentii Sos sessio media | Deserta Alberti Szalaj sessio media | Petrus Banko, sessio media. Equos tres, boves quattuor, vaccas duas | Deserta Georgii Nagj sessio integra | 2. Paulus Reni, sessio quartalis. Equos habet septem, boves sex, vaccam unam | Blasius Kowach, sessio media. Equos duos, boves duos, vaccam unam | 1. Deserta Casparis Leolkes sessio quartalis | Simon Vargha, sessio quartalis | Deserta eiusdem quartalis | Iacobus Leólkes, sessio quartalis. Boves quattuor, vaccas quattuor | Eiusdem deserta sessio quartalis | Ioannes Odor, sessio media. Duos equos, duos boves et unam vaccam | Eiusdem deserta sessio quartalis | Deserta Ioannis Vargha sessio quartalium trium | Deserta Ioannis Sido sessio trium quartalium | Deserta Ioannis Odor quartalis | Thomae Kowach deserta sessio quartalis | Deserta Stephani Leolkes sessio octavalis | Deserta Benedicti Soós media sessio | Stephanus Chiba, quartalis sessio | Deserta Ioannis Odor sessio quartalis et octavalis | Benedictus Sos, media sessio et octavalis | Sebastianus Leólkes, sessio quartalis | Eiusdem deserta quartalis et octavalis | Martinus Szabo, sessio media. Equos duos, vaccam unam habet | Relicta Benedicti Soós, sessio quartalis. Equos quattuor, boves sex, vaccas tres habet | Deserta Laurentii Soós sessio quartalis | Petrus Galffy, sessio integra. Boves decem, equos quindecim, vaccas sex | Albertus Szalai, sessio integra. Equos duodecim, boves sex, vaccas duas | Stephanus Chiba, sessio quartalis. Equum unum, boves quattuor, vaccas duas | Eiusdem deserta sessio quartalis | Thomas Kouach, sessio quartalis. Boves quattuor, vaccam unam | Deserta eiusdem sessio quartalis | Ioannes Verekinei, sessio media. Vaccam unam, boves quattuor | Eiusdem deserta sessio quartalis | Andreas Verekinej, sessio quartalis.

Labores, decimas, nonas, census praestant, ut oppidani et ratione metarum, silvarum, educilli etc. habent se per omnia, uti praecedentes. Iudicatu Gelliensi subsunt, Pertinent ad parochiam Szent Michalfalwensem.

Omnes isti pagi, qui Patoný vocantur, videlicet no. septem, habent duas insulas, Agasziget et Feőlseó Sziget, in quibus possident prata satis commoda et inter eos divisa.

Oppidum Zerdahel

Terras arabiles unaquaevis integra sessio habet pro duobus annis iugera duodecim, pro uno anno inseminantur sex et capiunt cubulos Samarienses szapu dictos circiter duodecim. Pratum habent in Sáár rétt et Longh, similiter secundum domos divisum, falcastrorum pro quavis integra sessione sex circiter. Hortos domibus coniunctos habent.

Iudex Stephanus Kalman, sessio quartalis. Boves habet quattuor, vaccam unam | Samuel Vargha, sessio quartalis, mechanicus | Matthaeus Toótt, sessio quartalis. Boves duos, vaccam unam | Valentinus Takach, sessio quartalis | Petrus Chismaszia, sessio quartalis | Ioannes Chiszar, sessio quartalis. Vaccam unam | Ioannes Meszaros, sessio media. Boves quattuor, vaccas quattuor | Ioannes Sagfi, sessio quartalis | Iacobus Lakatjarto, sessio media | Deserta eiusdem sessio media | Ioannes Meszaros, sessio quartalis. Duos equos | Ambrosius Szabo, sessio quartalis. Boves quattuor, vaccas tres, equos duos | Deserta Pauli Megyeri sessio quartalis, cuius terrae, prata pro nona elocantur | Matthias Vargha, sessio quartalis | Volfgangus Megjeri, sessio quartalis. Equos duos, duas vaccas habet | Deserta eiusdem sessio quartalis | Martinus Szijarto, sessio quartalis | Stephanus Takach, sessio quartalis. Vaccam unam | Michael Vargha, sessio quartalis. Unum bovem, unam vaccam | Deserta eiusdem sessio quartalis | Deserta Stephani Takak de Tallos sessio quartalis | Georgius Varga, sessio media, huius hortum occupavit violenter dominus Stephanus Keórti ante annos quindecim | Possidet hoc loco generosus dominus Stephanus Keórti unam sessionem mediam, quae alias Sigismundi Andrasith fuerat, hactenus ex gratia domini terrestris fuit exempta, alias tamen est colonialis | Idem dominus Keórti penes eandem domum possidet aliam sessionem integram, quae olim relictæ Alberti Szabo prae fuerat et siquidem illa relicta fuerit cognata domini Keórti, eo titulo domui suae eam applicuit. Testantur tamen coloni fundum illum esse colonicalem una cum pertinentiis sessionum | Curia eiusdem domini Keórti, libera sessio integra | Curia Stephani Boka, sessio integra libera | Georgius Chismaszia, sessio quartalis. Vaccam 1 habet | Georgius Kalmar, sessio quartalis. Vaccas duas habet | Iacobus Borbelý, sessio quartalis. Vaccam unam habet | Matthaeus Kallo, sessio integra, hactenus per dominum terrestrem priorem ex gratia fuit exempta. Boves duos habet, equos tres | Ioannes Megjeri, sessio media. Duos equos, duos boves, vaccam unam | Eiusdem deserta sessio media | Deserta Georgii Emedi sessio media. Filius tamen inseminat agros et pro se percipit decimam | Stephanus Borbel, sessio quartalis. Vaccas 2 | Parochia et schola | Franciscus Chismaszia, inquilinus parochi in fundo parochiali | Georgius Molnár, sessio inquilinaris, ab antiquo solvebatur ab ea domino terrestri, non scitur tamen, quo casu est applicata ad parochiam | Domus Gabrielis Somogj, sessio integra, quae dicitur a quondam Nicolao Palfy cuidam Martino Maxendj usque ad beneplacitum data, quo demortuo consors eius emaritata est domino quondam Alberto Somogj et sic a familia Somogjana possidetur | Est huic domui vicina pars Nemes Szegh⁷⁶ dicta, quam totam nobiles inhabitant et possident | Ex altera parte sunt similiter nobiles in hoc oppido Szerdahel suas curias nobilitares

⁷⁶ Szerdahely négy részből állott: Szerdahely, Nemesszeg, Újfalú és Előtejed negyedekből. (Magyarország vármegyéi és városai. Pozsony vármegye. 55.)

inhabitantes familiares, Zomor et Konde | Item est domus pastoralis sive bubulci in fine oppidi.

Labores. Siquidem nullas habent ferme pertinentias praeter exiguas terras arabiles et prata superius specificata et sunt ferme omnes mechanici,⁷⁷ alios non solent praestare labores praeter vecturam vini ad oenopolium domini terrestres.

Quod vinum seriatim iuxta ordinem domorum educillare solent, eodem tamen pretio, quo vicini nobiles educillant. Possunt educillari intra tres angarias, videlicet a festo Nativitatis usque ad Sancti Michaelis urnae circiter septuaginta quinque, cuius lucrum incertum est.

Census. Censum solvunt ab integra sessione in duobus terminis, ad festum Sancti Georgii f. tres, ad Michaelis totidem. Item de desertis terris domino terrestri nona solvitur. Decima hic nulla est, percipit enim in specie dominus archiepiscopus Strigoniensis. Prata autem desertarum sessionum manent inter ipsos colonos ex eo, ne nobiles quo pacto invadant et pro se occupent. Id tamen ita, ut si desertam aliquis subditus insederit, ei remittantur gratis.⁷⁸

Telonium. Habetur huius loci telonium, quod exigitur tempore nundinarum, quae fiunt in vigilia Ascensionis Domini, in quo solvitur de quovis pecore venali grossus unus, exceptis nobiles et exemptis a telonio. Proventus eius extendit se quandoque ad f. viginti quattuor estque ordinarius teloniator officialis Gelliensis cum iudice huius loci. Item habent isti oppidani vigore privilegiorum alias quoque binas nundinas in festo Sanctae Priscae et Sancti Martini Episcopi, in quibus tamen telonium non exigitur.

Macellum. Macellum est quidem, sed pertinet ad communitatem, cui solvuntur ex eodem annuatim f. tres.

Iudicatus. Iudicatum habent, sicut Gellienses, videlicet in criminalibus domino terrestri incumbit revisio. In minoribus violentiis ipsimet iudicant. Byrsaghia sunt in Gellye.⁷⁹

Silvae. Habent silvam communem in Longh insula, quae divisa est inter ipsas sessiones et dicitur esse deserta.⁸⁰

Templum. Templum est in hoc oppido Zerdahel Sancto Georgio sacrum satis amplum, verum tam intus, quam extra vetustate ruinosum. Indiget tecto, potissimum restauratione forniceis et dealbatione. Nunc opera plebani ex mendicatione in parte instauratur. Habet in cimiterio adiunctam capellam defunctorum.⁸¹

Metae. Oppidi huius metae terminantur cum metis possessionum Sikabanj et ex altera parte cum possessione Vyfalw seu Pokatelek dicta, in longitudinem vero cum Tallos et habent undique erectas metas sine ulla controversia.

⁷⁷ Az egyes iparágakra a fent felsorolt családnevekből lehet következtetni.

⁷⁸ A puszta telkekről szóló szöveg nyilvánvalóan arra céloz, hogy amíg a „deserták” közül csak néhányat vettek át a jobbágyak (kilenced ellenében, tartozékaikkal együtt), addig a használatlan puszták rétjeit valamennyi jobbágy között felosztották; ha azonban valamelyik pusztatelekre új jelentkező akadt, akkor az a ráeső rétet díjtalanul megkapta.

⁷⁹ Helyesen: „Byrsaghia sunt, sicut in Gellye.”

⁸⁰ Ti. elhanyagolt állapotban van.

⁸¹ Halottas kápolna a templom körüli temetőben, a halottak felravatolozására.

Possessio Czhotfalva

Deserta totaliter. Terras arabiles habent, pro duobus annis singula sessio integra iugerorum sedecim, pro uno videlicet anno octo iugera capientia seminis cubulos Samarienses szapu dictos viginti. Prata autem quaelibet sessio habet falcastrorum circiter sex.

Deserta domini Stephani Keorthj sessio integra | Libera curia domini Michaelis Karchi integra | Deserta praefati domini Stephani Keorthj integra | Deserta Blasii Szabo sessio integra | Deserta Pauli Morocz sessio integra | Deserta Stephani Keorthj sessio integra | Deserta Ioannis Chiszar sessio media | Deserta Stephani Megjeri sessio integra | Domus domini Alberti Meri, libera esse dicitur, sessio una | Deserta Valentini Angjal sessio integra | Deserta Ambrosii Megjeri sessio integra | Deserta relictæ Stephani Feier integra | Deserta familiae Borarros sessio una, quae nobilitaris esse dicitur.

Labores, census istorum olim fuit idem cum *Zerdeliensibus*⁸² erantque sub uno iudice. Silvas et metas habebant coniunctas cum iisdem. Educillatio vini incumbabat eiusdem eodem plane modo, quo *Zerdaheliensibus*.

Possessio Zonc

Terras pro una quavis integra sessione habent octo⁸³ pro duobus annis, itl est pro uno seminantur iugera quattuor capientia seminis cubulos Samarienses octo, pro altero totidem. Prata autem singula sessio integra habet falcastrorum duodecim.

Iudex Michael Takach, sessio media. Habet boves duos, vaccam unam | Laurentius Orlle, sessio media. Habet vaccas tres | Benedictus Mézes, sessio quartalis | Stephanus Peske, sessio trium quartalium. Boves duos, vaccas duas | Georgius Akaj, sessio trium quartalium. Equos tres, vaccas duas | Paulus Kis, sessio media. Boves duos, vaccas tres | Stephanus Tibkor, sessio media. Vaccas tres | Blasius Némét et Iacobus Némét, fratres, sessio quartalis. Est pro nunc custos silvarum.

Inquilini domos habentes, terris et pratis destituti, silvas exiguas per domos distributas possidentes. Michael Borsos, 1 | Ioannes Tott, 1 | Georgius Tott, 1 | Martinus Mochkos, 1. Isti quattuor inquilini tenebantur ab antiquo in prato Posoniensi arcensi tribus diebus falcare et totidem diebus cumulare focnum.

Educillum hic nullum. Pertinet ad Hegisur, ad quos instar aliorum tenentur vina domini terrestris convehere totidem partibus anni, uti in Gellye.

Labores, census, decimas (in tritico puro et mixto, necnon avena) domino terrestri praestant, uti Gellienses. Pro seminata siliginis et hordei pendit quaelibet integra sessio domino archiepiscopo Strigoniensi annuatim singulam metretam Samariensem szapu dictam idque sive seminent, sive non.

Habent etiam hortos pomarios hinc inde inter silvas dispersos, a quibus nihil solvitur. Item silvas secundum domos divisas.

Molendina. Molendina duo sunt in territorio huius possessionis super ripa Danubiali, a quorum singulo praestantur domino terrestri f. unus et anser unus sive duo capones, unum est Stephani Peske, alterum Stephani Tibler.

⁸² A szerdahelyiekével.

⁸³ Ti. octo iugera.

Traiectum habent per Danubium, cuius proventus extendit se ad f. sedecim, qui cedunt communitati et servant hunc traiectionem potissimum pro ipsorummet necessitatibus.

Silvae. Habetur silva ibidem ad arcem Posoniensem pertinens Ercze vocata a Dio erdeo,⁸⁴ quam Danubius maior circumfluit, estque prohibita, in qua proveniunt nuces pro domino terrestri circiter metretae decem. In hac silva Ercze habentur prata subditorum secundum domos divisa, quae ipsi subditi possident. Habentur in ea robora maiora et minora pro victoribus et circulis aliisque necessitatibus aedificiorum apta. Continet feras diversas, utpote damas et quandoque apros venaturque quolibet anno tempore hiberno ad rationem domini terrestris. Particula huius silvae pertinet ad moniales Posonienses, quam distinguit ab invicem vallis, quae Vizmassas dicitur. Tempore tamen venationis pro domino terrestri etiam subiacet capiendis feris.

Metas habent cum Zempziensibus usque ad metas Pollyasso,⁸⁵ item cum possessione Vyfalw usque ad megje hatar⁸⁶ et ex altera parte Danubii cum Gotszogh.⁸⁷

Possessio Hegy Swr

Terras arabiles pro una quavis sessione integra pro uno anno sex, pro altero octo iugera habent. Sex iugera capiunt quindecim szapones seminis, octo autem capiunt viginti szapones. Prata singula integra habet falcastra duodecim in insula Kerek Sziget, sive Ercze. Hortos autem domibus adiunctos, silvas etiam secundum domos habent pro foco.

Martinus Agiston, sessio media. Habet boves sex, vaccas sex | Nicolaus Tott, sessionis tertia pars. Vaccas duas habet | Andreas Toki, sessionis tertia pars. Boves duos habet | Georgius Kis, sessio tertia. Boves duos | Andreas Loranth, sessio media. Sex boves, equos duos, vaccas decem | Georgius Imell, sessio media. Boves duos, vaccam unam | Franciscus Suri, sessio media. Boves quattuor, vaccas tres | Matthias Horuath, sessio quartalis. Iuencos duos | Martinus Agiston, sessio quartalis | Eiusdem sessio media | Martinus Lengyel, sessio media. Boves quattuor, vaccam unam | Petrus Imre, sessio media. Boves quottuor, vaccas quinque | Ioannes Peska, sessio integra. Boves quattuor, vaccas quattuor.

Inquilini domos habentes, terras autem et prata non possidentes praeter particulam silvarum secundum domos distributam. Caspar Machai, 1 | Georgius Szabo, 1 | Martinus Szabo, 1 | Michael Horuath, 1 | Stephanus Vyfalusj, 1 | Relicta Georgii Zakal, 1 | Relicta Caspari Feier, 1 | Matthias Madarasz, 1 | Ioannes Molnar, 1. Qui omnes tenentur id praestare, quod Zonzienses, litterarum quoque perlatio ipsis incumbit.

Educellum. Est hic educellum, quod tribus anni angariis pro domino terrestri, quarta autem pro ipsis subditis exercetur et usus modalitasque eius habet se per omnia ad instar Gelliensium excepto oenopola, quem hactenus per abusum ipsimet intertenebant. Notandum etiam, quod praeter vini et officialium devectionem isti operas currules et vecturas nunquam praestite-

⁸⁴ Jelentése talán : az „Ercze” erdő a „Dió erdő”-nél kezdődik.

⁸⁵ Mint alább kiderül, az érsekújvári Dunaág mellett, tőle északra futó, később Feketevíznek nevezett ágat hívták így.

⁸⁶ Megyehatár : a gallei szék és a voltaképpen Pozsony megye határa.

⁸⁷ Botszeg (elpusztult falu Szenc határában).

runt. Possunt autem hic educillari per tres anni partes vini urnae circiter octuaginta, cuius lucrum incertum est.

Censum, decimas praestant, ut Zonczyenses tam domino terrestri, quam et archiepiscopo.

Molendinorum loca sunt hic sufficientia, sed de facto non nisi duo molendina sunt adaptata, unum est Andreae Lorant, alterum Ioannis Peska. A singulo solvitur ad festum Sancti Michaelis f. unus et anser unus bene saginatus, duo capones.

Muneralia. Solebant ab antiquo ad festum Sancti Georgii cum praesentatione novi iudicis⁸⁸ et census ordinarii etiam munus tolerabile pro culina domini terrestris offerre.

Metae. Metae huius possessionis terminantur cum Janiokiensibus Feölseő et Also ex parte superiori cum possessione Botszagh sine controversia.

Possessio Pintekswr

Terras arabiles habent pro uno anno ad unamquamque sessionem integram iugera quinque, pro altero sex, quinque⁸⁹ capiunt seminis cubulos quindecim, vulgo szapones dictos, sex etiam, ex quo sunt minores, tantundem. Pratum falcastrorum circiter viginti. Conqueruntur de damnificatione pratorum, quod via publica multum illis damni infert, quod alias deberet esse ab antiquo versus possessionem Borsa.⁹⁰ Habet quaelibet sessio silvam propriam pro foco, quae tamen violenter dicuntur infestari per Feodimeszienses.

Lucas Peske, sessio media. Boves quattuor, totidem vaccas | Thomas Capitaný, sessio media. Boves quattuor, vaccas septem | Blasius Domonkos, sessio quartalis. Boves quattuor, vaccas duas | Thomas Domonkos, sessio quartalis. Boves duos, vaccas duas | Blasius Ladszlo, sessio quartalis. Vacam unam | Georgius Vargha, sessio quartalis. Boves duos, vaccas duas | Andreas Schrikl, sessio quartalis. Oenopola in Hegjsur | Gregorius Valli, sessio quartalis. Boves duos, vaccam unam | Georgius Petrouith, sessio media, per annum est exempta, quia primo⁹¹ aedificat | Paulus Oross, trium quartalium. Quattuor boves, duas vaccas | Ioannes Peske, sessio quartalis | Franciscus Agiston, sessio tertia. Boves duos | Eiusdem itidem sessio tertiaria | Andreas Lorant, sessio tertiaria.

Inquilinus unus tantum est et vocatur Andreas Demonkoss.

Labores, census, decimas, muneralia praestant, ut praecedentes pagi duo et subsunt omnes iudicatu Gelienzi.

Observandum, quod si deserta aliqua in his tribus pagis sessio reperta fuerit, eam primo et ante omnes cognati habere possunt, iis vero non existentibus devolvitur in dominum terrestrem et possunt tali casu etiam alieni eam obtinere, ita ut ille, qui eam cupit, primo quoque deponat ad festum Sancti Georgii censum medium.

Educillum habent cum duobus praecedentibus pagis commune.

Incolae harum trium possessionum pertinent nunc ad parochiam Egyhazfalunsem.

⁸⁸ A Szent György-napkor a község által megválasztott bírót „bemutatták” a földesúrnak.

⁸⁹ Ti. quinque iugera.

⁹⁰ Pénteksurtól északra, az egykori Alsó-, Közép- és Felsőborsán át.

⁹¹ Csak most.

Metae. Metae huius possessionis terminantur cum possessione Botszegh, Egýház falwa et praedio Galhaza et ultra Danubium cum Janokiensibus et habent metas sine controversia cum vicinis erectas.

Possessio Nagyfedimes

Terras arábiles habent pro unaquaque sessione integra, pro uno quidem anno iugera capientia seminis quinquaginta cubulorum szapu dictorum, pro altero vero anno capientia sexaginta cubulos Posenienses. Prata habent pro unaquaque sessione in pratis Haltho falcastrorum sedecim in Sziget, in Kis rét falcastrorum sex ibidem in Sziget, in Feolseő rét falcastrorum decem, in Kereztagh falcastrorum quattuordecim, quod facit in summa pro qualibet integra sessione falcastrorum quadraginta sex. Item quaelibet sessio habet domui adiunctum hortum caulium et pomarium. Quaevis item sessio habet ratam portionem silvae pro foco in tribus locis, in Haltho, Sziget et Erecz.

Iudex Ioannes Nagý, sessio media. Boves novem, vaccas novem | Georgius Nagj, sessio quartalis. Boves quattuor, vaccas quattuor | Nicolaus Tott, sessio media. Habet boves quattuor, vaccas duas | Stephanus Balogh, sessio media. Boves quattuor, vaccas duas | Deserta Ioannis Balogh sessio media | Nicolaus Szeőchen, sessio media. Vaccam unam habet | Paulus Silingh, media. Habet boves duos | Georgius Janossj, media | Deserta Matthaei Kassa sessio media | Georgius Nemet, sessio media. Boves habet quattuor, vaccas octo | Deserta Stephani Lengyel, sessio media, quam possidet officialis Ioannes Fúzes et solvit nonam eidem Stephano Lengyel | Deserta Michaelis quondam Choka sessio integra (et insemnant agros), ex qua provenit domino terrestri decima | Pratum vendit⁹² iudex et convertit pro usu communitalis | Thomas Gombai, sessio media | Ioannes Bodo, sessio media. Boves duos, vaccam unam | Georgius Takach, sessio media. Boves duos, vaccas tres | Andreas Takach, sessio media. Boves duos, vaccas 2 | Matthias Molnar, sessio media. Boves quattuor, vaccas duas | Nicolaus Kouach, sessio quartalis. Equum unum habet | Ioannes Rosa, sessionem quartalem. Boves duos, vaccam 1 | Michael Nagj, sessio media. Boves quattuor, vaccas tres | Franciscus Patak, sessio media | Deserta Ioannis Szabo sessio media, in qua ad praesens Petrus Sido nobilis residet et impignoraverunt ei incolae huius loci in f. viginti quattuor, quibus terminus praefixus est, ut intra quindecim dies eum exsolvant⁹³ | Andreas Végh, sessio quartalis. Boves quattuor, vaccas tres | Georgius Balogh, sessio quartalis. Boves duos, vaccam 1 | Martinus Vajkai, sessio quartalis. Boves quattuor, vaccas quattuor | Georgii Tott relicta, sessio quartalis. Vaccam unam | Curia familiae Keórtessj, sessio media, quam de facto possidet Petrus Sido | Ibidem altera curia Stephani Keothessi, sessio media | Stephanus Horuath, sessio media. Boves duos, vaccas 2 | Relicta Trojana, sessio media. Boves quattuor, vaccas quattuor | Ioannes Tuseős, sessio integra et media, quam de facto officialis possidet | Michael Szabo, media. Habet boves sex, vaccas novem, equos sex | Iacobus Nagj, sessio media. Boves quattuor,

⁹² Ti. a rajta termett szénát.

⁹³ Az eredeti szöveg több nyelvtani hibája miatt a mondatnak nem lehet kétséget kizáró értelmezést adni. Valószínű, hogy a falu által visszafizetendő összeg határidejét szabták meg két hétben.

vaccas quattuor | Martinus Mészáros, sessio media | Georgius Saruss, sessio media. Boves duos, vaccam 1 | Blasius Nagj, sessio media. Boves quattuor, vaccas tres | Ioannes Erdegh, sessio media. Boves duos, vaccas tres | Georgius Chikaj, sessio media | Stephanus Molnar, sessio media. Boves quattuor, vaccas quattuor | Ioannes Kis, sessio media. Boves duos, vaccas 3 | Georgius Horuath, sessio media. Boves duos, vaccas quattuor | Martinus Farkass, sessio media | Deserta Georgii Molnar sessio media | Ioannes Kassa, sessio media. Septem boves, septem vaccas | Relicta Ioannis Chirok, sessio media. Vaccas duas | Martinus Budaj, sessio media. Boves quattuordecim, vaccas octo | Georgius Chillik, sessio media. Sex boves, vaccam unam | Petrus Ornaj, sessio media. Boves quattuor, vaccam unam | Urbanus Darass, sessio media. Boves novem, vaccas novem | Ioannes Zombat, sessio media. Boves duos, equos duos et vaccas duas | Matthias Reusz, sessio media. Boves sex, vaccas tres, equos septem | Martinus Gondoss, sessio media. Boves sex, vaccas octo | Benedictus Szabo, sessio media. Boves tres, vaccas quattuor | Ioannes Ornaj, sessio media. Boves quattuor, vaccam unam | Nicolaus Takach, sessio media. Boves quattuor, vaccas quinque | Ioannes Feöldes, sessio media. Boves tres, vaccas duas | Andreas Bereczk, sessio quartalis. Boves duos, vaccam unam.

Inquilini in hac possessione habent terras arabiles pro seminatura unius anni capientes cubulos Posenienses sex, pro altero anno totidem, pratum falcastrorum septem in duobus locis, hortos adiacentes domibus et pomaria, nec non caulium.⁹⁴

Andreas Palffi, habet boves duos, 1 | Deserta Stephani Horuath 1 | Relicta Blasii Samsa, vaccas duas, 1 | Relicta Michaelis Groff, sessio inquilinaria, habet vaccam unam, 1 | Georgius Keóllles, boves duos, vaccas tres, 1 | Michael Lehotaj, vaccam unam, 1 | Georgii Baghi relictas, habet vaccas duas, 1 | Relicta Nicolai Horuath, habet quattuor boves, 1 | Iacobi Nagý deserta | Georgii Nemet deserta 1 | Ioannes Keóllles, habet boves duos, vaccam unam, 1 | Martinus Varga, sessio inquilinaria, habet boves duos, 1 | Iacobus Feöldes, habet equum unum, vaccam unam, 1 | Michael Vago, boves duos, vaccas quattuor, 1 | Deserta relictas Georgii Borbel, 1 | Martini Vaykaj deserta, 1 | Deserta Andreae Végh, 1 | Parochia, sessio inquilinaris, 1 | Lucas Kowach, habet quattuor boves, vaccas 3, 1 | Matthias Pretaj, habet bovem unum, vaccam 1, 1 | Thomas Vayda, habet boves duos, vaccam unam, 1 | Georgius Varga, habet duas vaccas, 1 | Deserta Georgii Saruss 1 | Deserta Ioannis Nagj 1 | Deserta Georgii Nagj 1 | Deserta Georgii Tott 1 | Deserta Nicolai Horuath 1 | Deserta Martini Feolduari 1 | Deserta Clementis Takacz 1 | Deserta Adami Varga 1 | Deserta Ambrosii Takacz 1 | Deserta Sebastiani Saruss 1 | Deserta Georgii Horuath 1 | Deserta Georgii Kochis 1 | Deserta Iacobi Feöldes 1.

Labores. Labores incolae huius loci a qualibet sessione media singulis septimanis duobus diebus a mane ad vesperum, a mediis quidem sessionibus duos boves, medium currum et unum hominem, ab integris vero sessionibus quattuor boves, integrum currum et duos homines praestando expedire tenentur iuxta dispositionem et beneplacitum domini terrestres et officialium pro rei exigentia. Inquilini tempore messis manuales operas ad instar mediarum sessionum praestare tenentur, ita etiam circa falcaturam et aliis temporibus bis in septimana.

⁹⁴ Ti. hortum caulium.

Census. Sessio integra solet praestare ad festum Sancti Michaelis caponem unum cum sex d., ad festum vero Sancti Georgii itidem d. sex et unum pullum gallinaceum maiorem.

Muneralia. Ad festum Sancti Georgii, quando praesentant novum iudicem, solent pro culina domini terrestris honorarium tolerabile.⁹⁵

Educillum. Educillum huius loci a festo Sancti Michaelis ad festum Nativitatis Domini manet penes communitatem, reliquis anni temporibus deservit domino terrestri. Possunt in eo educillari vini urnae circiter quadringentae. Oenopolam subditi intertenent solvuntque eidem f. quadraginta quinque annuatim, faeces eidem cedunt et insuper terras arabiles cum pratis mediae sessionis ex gratia domini terrestris gratis habet. Educillat in domo oenopolii, quae est propria domini terrestris, de factoque sat ruinosa conspicitur.

Telonium. Telonium hic nullum est, sed exactio pontis et vadi⁹⁶ cedit communitati, cuius proventus sunt valde exigui et uti dicitur, se solummodo ad f. duodecim se extendunt.

Traiectus. Est hic traiectus per Danubium, ad quem tenetur communitas navim et requisita providere solvitque pro eo domino terrestri annuatim f. quattuordecim. Reliqui proventus, qui ex eoveniunt, cedunt communitati suntque valde exigui, praetactos autem quattuordecim f. praestant simul et semel ad festum Sancti Georgii.

Allodium. Est hic allodium domini terrestris satis amplum, nulla⁹⁷ aedificia habens, quam saepimentum pro clausura pecorum, cui adiacent hortus caulium, peponum et pomarium amplissimum. Habet hoc allodium terras arabiles, primam Lenchehel dictam capientem seminis cubulos pro uno annoducentos (quadraginta sex circiter de facto est inseminata), alteram Feczfi-szek dictam, quae capit cubulos Posenienses centum viginti quinque. Prata huc pertinentia sunt duo, unum Hagimas dictum falcastrorum circiter trecentorum, orgias ad minus centum facientium, secundum Keme dictum falcastrorum circiter itidem trecentorum, itidem 100 orgias constituentium.

Silva. Silva Hagimas dicta pertinet ad hoc allodium et est virgultis, saliceto referta, colonis prohibita. Nullas feras alit.

Piscatura. Habetur in territorio huius possessionis aqua Danubialis Kis Duna alias Polliaszo dicta, quae incipit a territorio Kiralyfaluensium usque ad metas possessionis Vizkelet, prohibita et stat in arbitrio domini terrestris, cui vult permittere piscationem. Elocatur autem quandoque piscatoribus pro piscium capiendorum dimidietate. Est et alia piscabilis aqua Szeggye dicta in magno Danubio, nunc fragmentis lignorum et roboribus truncisque maioribus repleta neque piscationi apta, terminatur cum territorio Matzhaza. Habetur et stagnum Haltho dictum, sed arundinetum ex neglectu est oppletum. Item aliud stagnum erga traiectum similiter desertum. Item aqua itidem stagnans, quae Erecz dicitur, communitati permissa.

Molendina. Est hic unum molendinum super fluviolo Erecz erectum, quod pertinet ad Martinum Molnar, exigui momenti, aestate totaliter deficiens. Ad ripam Danubii fiunt quandoque molendina, a quibus domino terrestri solet ab uno f. unus pendi, de facto porro nullum est.

⁹⁵ Ti. dare.

⁹⁶ A hídnál és átkelónél szedett illeték.

⁹⁷ Helyesen : nulla alia.

Macellum. Macellum quoque habetur in hac possessione, de quo lanio pendit domino terrestri sevi medium centenarium.

Iudicatus. Criminalia domino terrestri incumbit revideri facere. Violentias minores iudex cum iuratis assessoribus iudicat. Antiqua consuetudine receptum est, quod effusio sanguinis constituit mulctam f. unius. Si iuvenis reprehendatur in fornicatione, punitur uno f. Invasor hortorum f. uno punitur, si deprehendatur. Quae tria byrsagia cedunt officiali, reliqua similia maiora domino terrestri. Venditiones, translationes abalienationesque fundorum fiunt coram iudice et officiali.

Decima. Decima huius possessionis de omnibus frumentis et apibus cedit domino terrestri.

Metae. Metas habent undiquaque cum vicinis pagis distinctas sine ulla controversia, nempe cum Király faluensibus, Keormesd, Ioka, Nyék et Vizkeleth.

Templum. Habetur templum in colliculo, sed est penitus destructum, parochia quoque utcunque pro nunc aedificata. Pertinent ad templum duae portiones terrarum arabiliium capientes seminis pro duabus seminaturis cubulos quindecim Posonienses. Item pertinet ad eam ager et pratum unius sessionis inquilinaris, item hortus pomorum, prunis et id genus arboribus refertus.

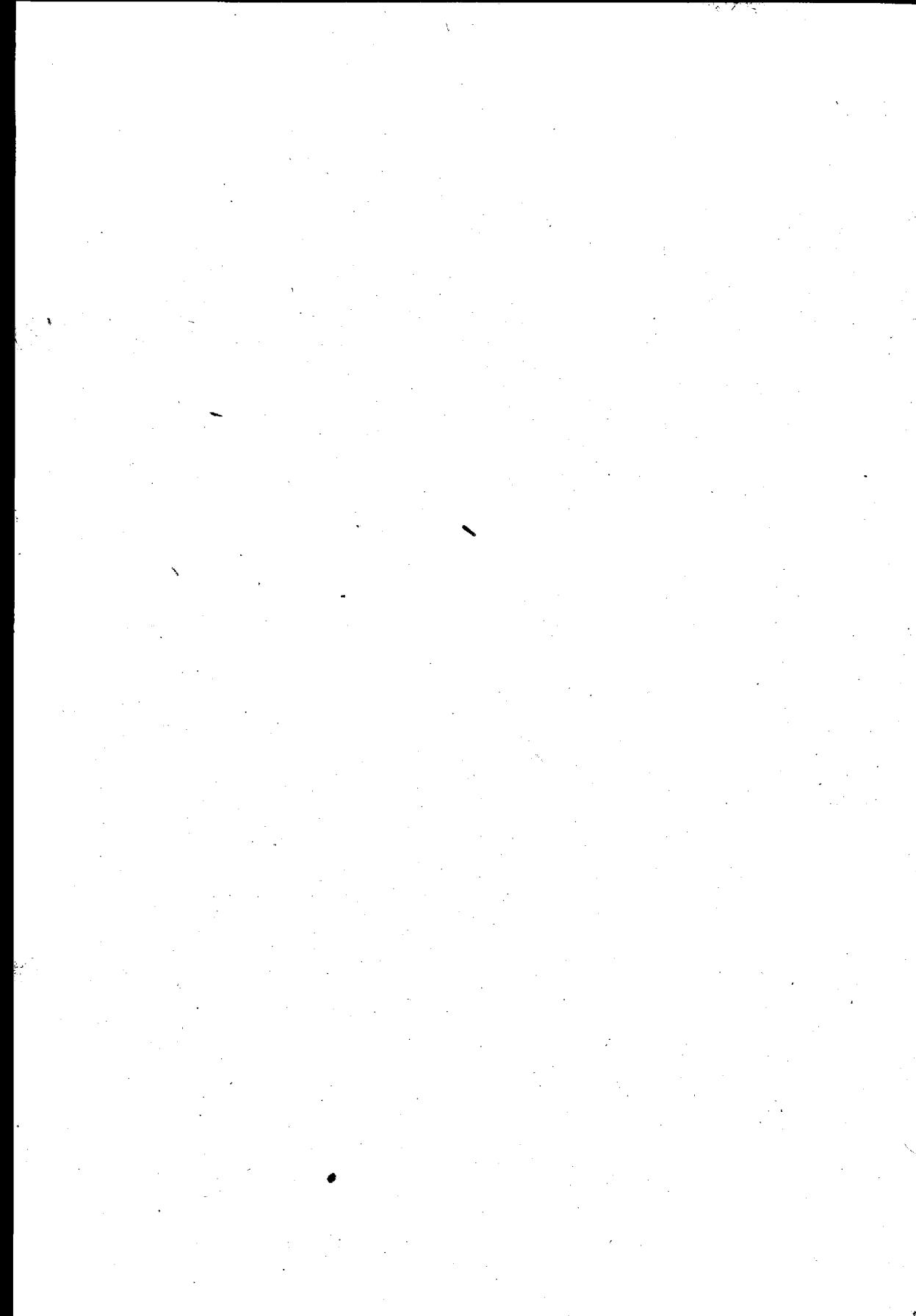
Observandum illud etiam est, quod provisor et officiales, sicuti passim aliis bonis, ita etiam in hoc universo Posoniensi ex omnibus causis levatis et decisis habeant suas deliberationes peculiare et byrsagia⁹⁸ ipsis extra illud, quod domino terrestri adiudicatur, per partes succumbentes dependi solita, id, quod et in posterum manebit ita in suo vigore.

Pálffy Pál pozsonyi főispán és főkapitány utasítására kamarai tisztviselők által készített eredetije — bekötött könyvalakban — U. et C. 34/75. alatt. Diszes fedőlapján aranybetűkkel: „Urbarium arcis Posoniensis — 1646”, valamint kamarai iratok jelzetei. Mellette ugyanennek és más két pozsonyi urbáriumnak egy-egy mondatos kivonatai („Elenchus”).

Nem közöltük az eredeti lapok szélére kivetített s a szöveg adatait ismétlődő számjegyeket és a lapok alján feltüntetett részletösszegeket.

*További XVI—XVII. századi urbáriumok a pozsonyi uradalomról az Orsz. Levéltár U. et C. gyűjteményében nincsenek.
Vár-, felszerelés-, hadiszerleltárak: 1594—95 (100/22), 1595 (97/7), 1604 (100/21).*

⁹⁸ Ti. cedunt.

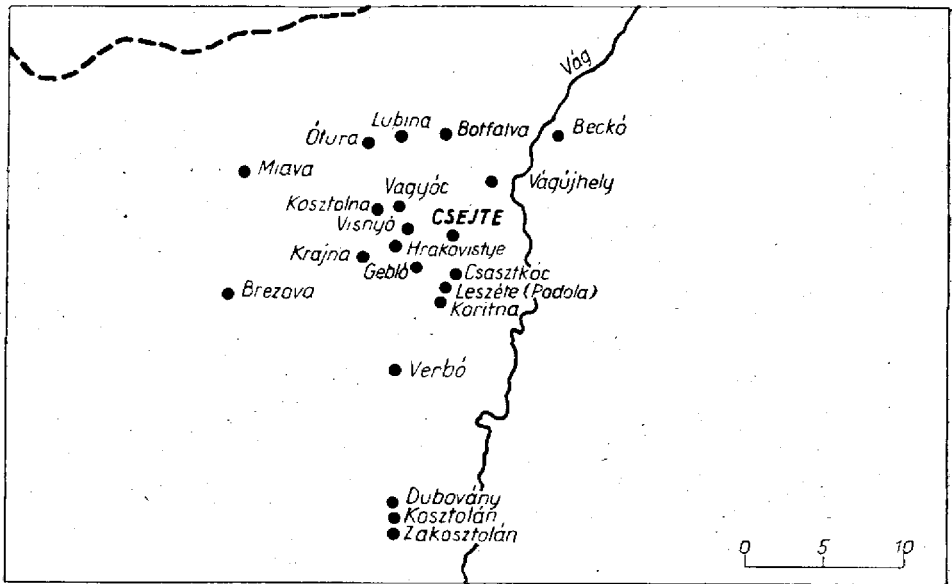


CSEJTE

Csejte vára — királyi váruradalom központja a Dudvág völgyében — már a XIII. században állott. 1392-ben Zsigmond király Stibor vajdának adományozta. Később, amikor Stibor fiának halála után a Stibor-örökösök ellen folytatott kincstári per következtében visszaszállott a koronára, 1436-ban guti Országh Mihály kincstárnok kapta. Ettől kezdve a vár a hozzátartozó birtokkal együtt az Országh-család tulajdona volt. A család utolsó tagjának, Országh Kristófnak halálával (1567) ismét a fiskusra szállt vissza. A fiskus birtoklása idején készült az itt közölt 1568. évi összeírás. Csejtét egy évvel utóbb — 50 000 forintért és Kanizsa várának átengedéséért — Nádasdy Ferenc kapta meg zálogképpen Borsmonostorral együtt. Nádasdy Ferenc utóbb 1602-ben 36 000 forint lefizetésével örökös birtokává tette. Csejtén folytak felesége, Báthory Erzsébet hirhedt kegyetlenkedései. Amikor Nádasdy unokáját, Nádasdy Ferencet 1671-ben kivégezték, az uradalom újra a kincstár birtokába került; egy részét saját kezelésben tartották, más részét zálogba adták. 1695-ben Erdődy Kristóf vette meg. Ebben az évben készült a két itt közölt urbárium.

Az uradalom népét több alkalommal érték háborús pusztítások. 1599-ben török lovaság portyázott erre és Csejtétől Trencsénig minden falut felégetett. 1663-ban török—tatár hadak dúlták fel Csejtét és az uradalom több falvát; a lakosság az átvonuló császári hadaktól is sokat szenvedett, majd különösen a Thököly-szabadságharc alatt.

Irodalom: Lovcsányi Gy.: A Vág és vidéke. Bp. 1881. Komáromy A.: Adatok Csejthe történetéhez. Tört. Tár. 1899. 722. Krascsemits Gy.: Csejte és környéke. Vágújhely 1914. Etthey Gy.: Vágújhely története és a szomszédos várak. Nyitra 1926. Etthey Gy.: Vág völgyi krónika. Komárom 1936. Etthey Gy.: A csejthei uradalom élete. Bp. 1943.



18. A csejteii uradalom falvai

1568. *A csejtei uradalom urbáriuma*

Conscriptio colonorum possessionis archis Chejthe,
anno 1568.

Oppidum Chejthe

Ioannes Mezaros, sessio 1 | Jwryk Krepelko, sessio 1 | Benjo Stresko, sessio 1 | Jwryk Slado, sessio 1 | Jwryk Skwdla, sessio 1 | Ioannes Kotleba, sessio 1 | Ioannes Kwkgynka, sessio 1 | Ioannes Krsak, sessio 1 | Nicolaus Hrepa, sessio 1 | Philippus Hyss, sessio 1 | Martinus Galbowj, sessio 1 | Emericus Gebel, sessio 1 | Georgius Bahan, sessio 1 | Ioannes Kwkljk et Valentinus Wajchko, sessio 1 | Ioannes Rexa, sessio 1 | Petrus Bwyna, sessio 1/2 | Krsko Wawro, sessio 1 | Maczey Kwbanowjch, sessio 1/2 | Ladislaus Apostol, sessio 1 | Stephanus Hyss, sessio 1 | Antonius Galba, sessio 1 | Waczkow Motuz, sessio 1/2 | Ioannes Mramovecz, sessio 1/2 | Ioannes Hrepow, sessio 1/2 quartale 1 | Iacobus Bwgar, sessio 1/2 quartale 1 | Wylkowa, sessio 1/2 | Georgius Krczma, sessio 1 | Emericus Namesny, sessio 1/2 | Thomas Zorad, sessio 1 | Michael Petrachko, sessio 1/2 | Adamus Krsak, sessio 1 | Martinus Raffal, sessio 1 | Jano Trnka, sessio 1 | Petrus Zelka, sessio 1/2 | Blaskowjch, sessio 1 deserta | Bwchow Emryh, sessio 1/2 | Valentinus Bwchjow, sessio 1/2 | Michael Zamechnyk, sessio 1 | Thomas Olina, sessio 1 | Petrus Waljkowjch, sessio 1 | Casparus Ferenczyowj, sessio 1 | Ioannes Thomanowjch, sessio 1/2 | Urbanus Kymlachko, sessio 1 | Martinus Komarnjanskj, sessio 1 | Relicta Hrehwsowa, sessio 1 | Maczye Brwchatj, sessio 1 | Paulus Remenar, sessio 1 | Petrus Mytnjchka, sessio 1/2 | Valentinus Brkhtawj, sessio 1 | Ondrei Jankowjch, sessio 1 | Georgius Geblowjch, sessio 1 | Ioannes Kozonj, sessio 1 | Andreas Konechnj, sessio 1 | Georgius Hodna, sessio 1 | Michael Krajchjowjch, sessio 1 | Jobka, sessio 1 | Ioannes Karaz, sessio 1 | Ioannes Krsak, deserta, in qua est stabulum domini aedificatum, sessio 1 | Matthias Petrowjch, sessio 1 | Kwbo Chjachjan, sessio 1/2 | Georgius Ungarus, sessio 1/2 | Antonius Peteoczj, sessio 1/2 | Maczey Hrabyna, sessio 1/2 | Georgius Wanjowjch, sessio 1/2 | Andreas Hlawnye, sessio 1/2 | Stephanus Geblowjch, sessio 1 | Ioannes litteratus, sessio 1 | Thurchjanska sessio 1 | Martinus Hlado, sessio 1 | Nicolaus Fabyanffalwsj, sessio 1 | Sebastianus Zabo, sessio 1 | Stephanus litteratus, sessio 1 | Kwbo Fytmo, sessio 1 | Benedictus Peteoczj, sessio 1 | Emericus Antonj, sessio 1 | Krysan Wajchko, sessio 1 | Martinus Gebljowjch, sessio 1 | Prokop Zednyk, sessio 1 | Bwynowa sessio 1 | Andreas Chorwat, sessio 1 | Relicta Jaroska, sessio 1 | Martinus Wanjowech, sessio 1/2 | Valentinus Jelen, sessio 1 | Adamus Zelendup, sessio 1.

Hostach. Mýklos Antalowých, hostach $\frac{1}{2}$ | Martinus faber, hostach $\frac{1}{2}$ | Urbanus Walýo, hostach 1 | Stephanus Paztýr, hostach 1 | Zýma, hostach $\frac{1}{2}$ | Albertus Treska, hostach $\frac{1}{2}$ | Paulus Hodna, hostach $\frac{1}{2}$ | Ladislaus, hostach $\frac{1}{2}$ | Kotlýeba, hostach $\frac{1}{2}$ | Stolar, hostach 1 | Martýn Dwsko, hostach 1 | Relicta Kachýa Hiska, hostach 1 | Kwbo Lwkach, hostach 1 | Stanio Rwbchýowý, hostach 1 | Mokřý Jwřyk, hostach 1 | Relicta Rwhowa, hostach 1 | Wawro H.,¹ hostach $\frac{1}{2}$ | Žwatos, hostach $\frac{1}{2}$ | Ioannes Paztirowých, hostach $\frac{1}{2}$ | Iacobus Foglýar, hostach 1 | Antonius Barbelý, hostach $\frac{1}{2}$ | Andreas Kowach, hostach $\frac{1}{2}$ | Mrazwchýk Waczlow, hostach $\frac{1}{2}$ | Lucas, hostach $\frac{1}{2}$ | Ioannes Hornýak, hostach 1 | Ioannes Lebo, hostach $\frac{1}{2}$ | Ioannes Okrwhlý, hostach $\frac{1}{2}$ | Foýtýchka, hostach $\frac{1}{2}$ | Gabor Walýo, hostach $\frac{1}{2}$ | Georgius Hrabýna, hostach $\frac{1}{2}$ | Martinus curriferrus,² hostach 1 | Ioannes Barczýk, hostach 1 | Paulus Hrncher, hostach 1 | Blasius Stolar, hostach 1 | Nicolaus Kozwch, hostach $\frac{1}{2}$ | Ioannes Mýkowý, hostach $\frac{1}{2}$ | Valentinus Bwthor, hostach $\frac{1}{2}$ | Relicta Walýowa, hostach $\frac{1}{2}$ | Valentinus Waczkow, hostach 1 | Relicta Zottýkowa, hostach 1 | Relicta Kachýa, hostach $\frac{1}{2}$ | Bednar Mýklos, hostach 1 | Vrban Ztrwchýk, hostach 1 | Michael Blanar, hostach 1 | Relicta Matusowa, hostach 1 | Martin Baslak, hostach 1 | Krýsan, hostach 1 | Skornýa, hostach $\frac{1}{2}$ | Mordin Jano, hostach 1 | Martinus litteratus, hostach 1 | Kwban Kodlec, hostach 1 | Swecz Ondrejý, hostach 1.

Inquilini. Paulus Okrwhlý inquilinus | Georgius Skornýa inquilinus | Andreas Hwba inquilinus | Michael Janosowých inquilinus | Valentinus Mýko inquilinus | Nicolaus Lowaz inquilinus.

Census eorundem. Solvere deberent per anni circulum in duobus terminis, videlicet festo Sancti Michaelis et Georgii f. 100, sed cum sit tota civitas combusta, ad praesens nihil solvunt. In festo Laurentii solent solvere prandiales pecunias f. 16. Croci tenentur libram communiter unam. Nihil solverunt.³

In oppido isto habetur et telonium.

Zolna falwa

Martinus Trnka, sessio 1 | Martinus Schekowech, sessio 1 | Ioannes Pardawý, sessio 1 | Andreas Malýska, sessio 1 | Iudex Maczey Ondreowých, sessio 1 | Losachka, sessio 1 | Valýo Bwchýo, sessio 1 | Ioannes Malýchka, sessio 1 | Ztanýo Ondrisko, sessio 1 | Maczey Kwazný, sessio 1 | Mýchal Kmelowech, sessio 1 | Franciscus Trnka, sessio 1 | Gregorius Kwaznýa, sessio 1 | Martinus Zmolka, sessio $\frac{1}{2}$ et quartale 1, libertinus | Relicta Ladislai Organas, sessio 1, libertinus | Michael Ondrasowých, sessio 1, libertinus | Ladislaus Lwehýatin, sessio 1 | Georgius Namesný, sessio 1.

Sunt sessiones in toto absque libertinis et iudice 14, ex quibus a duabus sessionibus solentolvere quotannis totalem censum officiali seu spano ipsius pagi.

Hostach. Ondrei Koczýwla, hostach 1 | Lukach Bwlowých, hostach 1 | Vawro Kopýtłanský, hostach 1 | Ioannes Strwhar, hostach 1 | Ioannes Wtlý, hostach 1 | Georgius Kochýwla, hostach 1 | Relicta Dora Chýakowa, hostach 1.

¹ Talán névrövidítés.

² Nyilvánvalóan „currifer” (szekeres, fuvaros) helyett.

³ Ez a két szó a censusról szóló egész fejezetre vonatkozik.

Census eorundem. In festo Sancti Georgii et Michaelis solvunt censum a singulis sessionibus per d. 30. Solverunt de sessionibus 12. In festo Natalis Domini unaquaeque sessio censum tenetur dare per d. 20. Solverunt de sessionibus 12. Ex quibus cedit officiali quam ex censu Sancti Michaelis et Georgii, quam⁴ etiam ex censu Natalis Christi a duabus integris sessionibus totalis census. Item tenentur per anni circulum, videlicet in festo Sancti Georgii, Michaelis et Natalis Christi a quibuslibet duabus sessionibus per anserem unum, a qualibet sessione per gallinam unam, a quibuslibet duabus sessionibus butyri quartale 1.

Komarno

Matthaeus Hýdlo, sessio 1 | Petrus Bozmaný, sessio 1 | Iudex Valio Piscowých, sessio 1 | Maczey Magýak, sessio 1 | Franio Ondrisko, sessio 1 | Gregorius Bwtor, sessio 1 | Georgius Hornýak, sessio 1 | Georgius Trebeczýczký, sessio 1 | Adamus Mayer Walio, sessio 1 | Georgius Chorwath, sessio 1 | Waczlow Morawchýk, sessio 1 | Martinus Zablaczký, sessio 1 | Petrus Skretýel, sessio 1 | Petrus Paztir, sessio 1 | Jwrýcze Chorwath, sessio 1 | Waczlow Babýcz, sessio 1.

Hi censu nullo tenentur, saltem labores omnes exercent.

Chýazkocz

Franciscus Kocýs, sessio 1 | Maczye Polýak, sessio 1 | Stefanowých Pawol, sessio 1 | Walýo Kýzel, sessio 1 | Mýklýo Hodowých, sessio 1 | Iacobus Swab, sessio 1 | Pascowa Dora, sessio 1 | Filowa, sessio 1 | Jacub Jankowých, sessio 1 quartale 1 | Iudex Jankowých Jano, sessio 1^{1/2} | Jambrýk Dlwhý, sessio 1 | Michael Wladowech, sessio 1 | Ioannes Brwnowský, sessio 1 | Waczlow Nakwaza, sessio 1 | Lucas Katanowech, sessio 1 quartale 1 | Urbanus Opýchach, sessio 1 | Michael Mankus, sessio 1 | Thomas Slechtowech, sessio 1 | Georgius Brwnowský, sessio 1 | Valentinus Opýchach, sessio 1 | Gregorius, sessio 1 | Ioannes Zwchor, sessio 1 | Relicta Slectowa, sessio 1/2. Hi sunt omnes censuales.

Qui nullo censu tenentur, quod habeant nova aedificia. Lucas Polýak, sessio 1 | Georgius Trnka, sessio 1 | Krysan Paschawech, sessio 1 minus quartale 1 | Matthias Barbýlý, sessio 1 | Emericus molitor, sessio 1/2 | Maczko Gýwrchýowech, sessio 1 | Ondrei Mýklýowých, quartale 1.

Sessionati, quorum domino coluntur terrae. Georgius Stefanowých, quartale 1 | Georgius Welýký, quartalia 3 | Valach Gýwranowech, sessio 1/2 | Terrae quaedam arabiles Antalowzke vocatae, quartalia 3 | Relicta Slectowa, sessio 1/2 | Deserta sessio 1 | Simon Opichach, sessio 1 | Georgius Bradati procurator molendini domini, qui est libertinus, habet sessionem 1 | Molendinum domini. Hi quoque, quorum terrae coluntur domino terrestri, nullum tenentur censum solvere.

Census eorundem. In feriis Bacchanalibus dare tenentur per ova 6. In Quadragesima pisa per medias 4. Brazeum ex milio tusum per medias 4. Granorum canapi per medias 4. A singula sessione per halec 1. Ad ferias Paschae per ova 10. Solvunt communiter agnellos 2. In festo Pentecostes per

⁴ A „quam ... quam” jelentése itt: mind ... mind.

pulliculos 2. Non exacti. A duabus sessionibus anserem 1. A singula sessione per caseum 1. A singulis duabus sessionibus butyri mediam 1. Iuvenum communiter tenentur dare 1. In festo Sancti Georgii solvunt a singula sessione per d. 31. In festo Sancti Michaelis totidem. Akonalia solvunt a singula sessione tritici metretas 2, siliginis metretas 2, avenae metretas 4. Communiter solvunt ordeï metretas 24. Canapum in stupis per ligaturam 1. Censum Natalis Domini solvunt per d. 20. Item tenentur dare per caponem unum et tortam 1. Porcum saginatum dant communiter unum.

Lezete

Iudex Petrus Ochenas, sessio 1 | Maczey Dobranka, sessio 1 | Maczko Tomasko, sessio $\frac{1}{2}$ | Nicolaus Bohdal, sessio 1 | Margeta Ochenaska, sessio 1 | Petrus Augustin, sessio $1\frac{1}{2}$ | Matus Zlepka, sessio 1 | Relicta Hlawka Anna, sessio 1 | Georgius Martinchjowech, sessio 1 | Georgius Hlawka, sessio 1 | Ioannes Jakwbowech, sessio $\frac{1}{2}$ | Sebowych Stjyephan, sessio 1 | Jano Gregorkowech, sessio $\frac{1}{2}$ | Michal Sjymonowech, sessio 1 | Barto Jankowych, sessio 1 | Paulus Lechar, sessio 1 | Ioannes Lecharowech, sessio 1 | Maczey Kwdelka, sessio 1 | Stephanus Krjyska, sessio 1 | Ioannes Chjapka, sessio 1 | Andreas Sjymonowych, sessio 1 | Michael Ochenas, sessio 1 | Maczey Mjhaljko, sessio $1\frac{1}{2}$ | Ladislaus Wlk, sessio 1 | Michael Rataj, sessio 1 | Ondrei Braskowech, sessio 1 | Jambrjk Sebowych, sessio 1 | Sjymonowych Kwbow, sessio 1 | Georgius Holych, sessio 1 | Petrus Holj, sessio 1 | Stephanus Hlawko, sessio 1 | Adamus Kjmlachko, sessio 1 | Machko Tamaskowych, sessio 1 | Thomas Petrowych cum fratre suo, sessio 1 | Marcjn Krajchjowych, sessio 1 | Georgius Rataj, sessio 1 | Paulus Rataj, sessio 1 | Margareta Skrehkowech, sessio 1. Hi praescripti solvunt omnes censum, exceptis saltem duobus sessionibus, quibus alter cedit ad partem officialis, alter vero ad partem iudicis.

Libertini. Iacobus Kjmlachko, sessio 1 | Gregorius Canjs, sessio 1 | Petrus Peterka, sessio 1 | Matthias Chorwatth, sessio $\frac{1}{2}$ | Petrus Motychko, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Motychka, sessio $\frac{1}{2}$ | Relicta Pepliowa, sessio 1 | Georgius Peterka, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Jankowych, sessio $\frac{1}{2}$ | Emericus et Dionysius Pepljowych, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Benjachko, sessio $\frac{1}{2}$ | Janko Hlwky, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius et Iacobus Braskowych, sessio $\frac{1}{2}$ | Relicta Marciska, sessio $\frac{1}{2}$ | Stephanus Pljchthowych, sessio 1 | Georgius Pljchta, sessio 1 | Nicolaus Pljchta, sessio $\frac{1}{2}$ | Krjisan Sebowych, sessio 1 | Adam Martinchjowych, sessio 1 | Gregorkowych Misso, sessio 1 | Valentinus Awgustjn, nova domus, sessio 1 | Paulus Krupenzky, nova domus, sessio 1. Ex his praescriptis libertinis solvunt angariales quas vocant pecunias, in singulis angariis a quattuor saltem sessionibus integris per f. 1.

Hostach. Ioannes Wylk, hostach 1 | Wjyzen Kornjal, hostach 1 | Bapko, hostach 1.

Proventus eorundem. Ad festa Bacchanalia solvunt a singula sessione per ova 6. In Quadragesima a singula sessione per halec 1. Pisum a singula sessione per medias 2. Brazeum ex milio tusum per medias 2. Granorum canapi a singula sessione per medias 2. In festo Paschatis a singula sessione per ova 10. Ad id tempus communiter tenentur dare agnellos 2. In festo Pentecostes communiter dare tenentur iuvenum 1. A singula sessione per pulliculos 2. A duabus sessionibus per anserem 1. A qualibet sessione per caseum 1. A duabus sessionibus butyri mediam 1. In feriis Divi Georgii et Michaelis solvunt censum a

singula integra sessione per d. 31. Censum Nativitatis Domini solvunt a singula sessione integra per d. 20. A singula sessione per tortam 1. A singula sessione per caponem 1. Circa id tempus tenentur communiter dare porcum unum saginatum. A singula sessione canapum in stupis per ligaturam 1. A singula sessione tritici metretas 2, siliginis metretas $1\frac{1}{2}$, avenae metretas $3\frac{1}{2}$. Communiter tenentur dare ordei metretas 24.

Koritna

Iudex Viczen Sýnkowých, sessio $1\frac{1}{2}$ | Mýklýo Wýdko, sessio 1 | Paulus Ztanýkowech, sessio $1\frac{1}{2}$ | Maczey Lemesowech, sessio 1 | Georgius Bachlen, sessio 1 | Georgius Walýchýatýowech, sessio 1 | Krýwý Tamas, sessio $\frac{1}{2}$ | Stephanus Hýsowech, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Wýdkowých, sessio 1 | Ioannes Pisciwech, sessio $1\frac{1}{2}$ | Ondrei Jwanowech, sessio $1\frac{1}{2}$ | Výczen Stýefan, sessio $1\frac{1}{2}$ | Ondrei Kraýza, sessio 1 | Ondrus Martinowech, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Pischýowých, sessio $1\frac{1}{2}$ | Thomas Bathur, sessio 1 | Iacobus Pischýowých, sessio 1 | Martinus Kobelka, sessio $\frac{1}{2}$ | Blasko Blaskowých, sessio 1 | Paulus Janchýkowých, sessio 1 | Ioannes Jwanowech, sessio 1 | Vaczlow Tamaskowých, sessio $1\frac{1}{2}$ | Ioannes Kraýchýowých, sessio 1 | Vaczlow Walýawých, sessio 1 | Petrus Handrlowých, sessio 1 | Petrus Janowých, sessio 1 | Laczko Sebowých, sessio $1\frac{1}{2}$ | Georgius Tamaskowých, sessio 1 | Marcus Stýefanowých, sessio 1 | Adam Jwanowech, sessio $1\frac{1}{2}$ | Andréas Jwrýkowech, sessio $\frac{1}{2}$ | Valýo Benýowých, sessio 1 | Adamus Dlwhý, sessio $1\frac{1}{2}$ | Simonus Dlwhý, sessio $1\frac{1}{2}$ | Marcýn Paulowých, sessio 1 | Mýklýo Blaskowých, sessio 1 | Kwbo Kwgelkowých, sessio $1\frac{1}{2}$ | Simon Hýnka, sessio 1 | Ioannes Skrechko, sessio $1\frac{1}{2}$ | Georgius Skrechko, sessio 1 | Ondrei Chorwatth, sessio 1 | Ondrei Paulowých, sessio $\frac{1}{2}$ | Laczko Blaskowých, sessio $\frac{1}{2}$ | Maczey Whlýkowých, sessio 1 | Katanka sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Gýwrýkowech, sessio $\frac{1}{2}$. Hi praescripti sessionati solvunt omnes censum, ex quibus excedit ad partem officialis sessio una, ad partem iudicis similiter una.

Novas qui habent domus. Andreas Tamaskowých, sessio 1 | Relicta Georgii Peplýowých, sessio $\frac{1}{2}$ | Maczeyi Janchýkowých, sessio $\frac{1}{2}$ deserta.

Hostach. Andreas Kubrýchký, hostach 1 | Machko Walýowech, hostach 1 | Martinus Suttor, hostach 1 | Kubo Pepliwých, hostach 1 | Ioannes Holýchka, hostach 1.

Census eorundem. In feriis Bacchanalibus a singula sessione integra per ova 6. In Quadragesima a singula sessione per halec 1. Pisa a qualibet sessione per medias 2. Brazeum ex milio tusum per medias 2. Semina canaporum per medias 2. In festo Paschae communiter solvunt agnellos 2. Ad id tempus a singula sessione per ova 10. In festo Pentecostes a singula sessione butyri per quartale 1, per caseum 1, per pulliculos 2. In feriis Divi Georgii et Michaelis a qualibet sessione solvunt censum per d. 31. Tenentur communiter dare iuvenum 1. Canapum in stupis a singula sessione per ligaturam 1. In feriis Nativitatis Domini solvunt censum a singula sessione per d. 20. Item ad festa Natalia communiter tenentur dare saginatum porcum 1. A singula sessione per caponem 1 et per tortam 1. A singula sessione per metretas tritici 2, siliginis metretas 2, avenae metretas 4. Metretas ordei communiter solvunt 24. A desertis terris solvunt per capetiam tertiam.

Praeterea ex praescriptis tribus pagis, Chýazkocz, Lezete et Korýtna communiter dare tenentur croci libram 1.

Oppidum Verbow

Iudex Georgius Pestjanzkÿ, sessio 2 | Andreas Hamar, sessio 1 | Paulus Slys, sessio 1/2 | Georgius Palenÿ, sessio 1 | Ioannes Zwetlÿk, sessio 1 | Martinus Marholnÿ, sessio 1 | Gregorius Blaskowÿ, sessio 1 | Ioannes Cherta, sessio 1/2 | Adamus Bohowÿh, sessio 1/2 | Michael Hewer, sessio 1 | Michael Fwkennÿk, sessio 1 | Thomas Ondrejowÿch, sessio 1 | Thomas Groff, sessio 1 | Iacobus Kwÿka, sessio 1 | Georgius Mezar, sessio 1 | Barto Kowach, sessio 1 | Iacobus Semos, sessio 1 | Martinus Zelenac, sessio 1 | Georgius Verbowskÿ, sessio 1 | Martinus Jawarnÿczkÿ, sessio 1 | Marko Matusowÿ, sessio 1 | Matthias Zelesÿ, sessio 2 | Martinus Wÿdowÿch, sessio 1/2 | Ioannes Dobso, sessio 1/2 | Stephanus Hrÿpta, sessio 1 | Iacobus Sugra, sessio 1/2 | Lucas Zwaska, sessio 1/2 | Stephanus Lÿzÿlÿ, sessio 1 | Ladislaus Podolzkÿ, sessio 1 | Petrus Krÿwos, sessio 1 | Georgius Zoczÿowÿczÿa, sessio 1/2 | Matthias Zwetlÿk, sessio 1 | Georgius Galÿk, sessio 1 | Petrus Slwsa, sessio 1 | Stephanus Gerwl, sessio 1 | Nicolaus Waczÿgh, sessio 1 | Marco Wacigh, sessio 1/2 | Georgius Hornÿak, sessio 1 | Petrus Leto, sessio 1 | Benedictus Chÿertowÿch, sessio 1 | Stephanus Swkmÿk, sessio 1 | Iacobus Lehen, sessio 1 | Blaho Hrnecÿar, sessio 1 | Michael Kwracz, sessio 1 | Blasius Sebota, sessio 1/2 | Michael Kraÿchÿ, sessio 1 | Ladislaus Whlÿdal, sessio 1 | Petrus Wrla, sessio 1 | Michael Chech, sessio 1 | Nemko Wÿczen, sessio 1 | Martinus Fÿlÿpecz, sessio 1/2 | Andreas Krakowzkÿ, sessio 1 | Georgius Hwska, sessio 1/2 | Ioannes Smoha, sessio 1/2 | Thomas Bohowÿ, sessio 1 | Georgius Bozormanÿ, sessio 1 | Martinus Swors, sessio 1/2 | Petrus Wÿdo, sessio 1 | Streho Wawro, sessio 1/2 | Andreas Janÿchko, sessio 1 | Georgius molitor, sessio 1 | Petrus Victorinus, sessio 1/2 | Krÿsan Demÿan, sessio 1/2 | Simo Martinus, sessio 1 | Georgius Swÿrÿkal, sessio 1 | Ioannes Swÿrÿkal, sessio 1 | Thomas Hargalas, sessio 1 | Bartho Skratko, sessio 1 | Ladislaus Kowach, sessio 1 | Georgius Franÿo, sessio 1/2 | Mÿklos Pawlÿchÿok, sessio 1/2 | Georgius Demÿan, sessio 1 | Ioannes Hruchÿar, sessio 1 | Petrus Hruchÿar, sessio 1 | Ioannes Rawaz, sessio 1 | Georgius Dremala, sessio 1 | Matthias Nemezc, sessio 1 | Osko Zahÿnwl, sessio 1/2 | Matthias Pernÿkar, sessio 1 | Martinus Rawas, sessio 1 | Ioannes Hrbati, sessio 1/2 | Cherto Krÿsan, sessio 1 | Ochkowskÿ Wawro, sessio 1 | Asolt Kraÿchÿ, sessio 1 | Michael Lopasowskÿ, sessio 1/2 | Martinus Mÿerka, sessio 1/2 | Stephanus Hruchÿar, sessio 1 | Ioannes Sterwskÿ, sessio 1 | Thomas Horwatth, sessio 1 | Georgius Zlwha, sessio 1 | Albertus Stÿruskÿ, sessio 1 | Georgius Zaha, sessio 1 | Iacobus Gracz, sessio 1 | Martinus Swba, sessio 1 | Ioannes Gwbawskÿ, sessio 1 | Ladislaus Zamochnÿk, sessio 1 | Iacobus Spanÿor, sessio 1 | Ioannes Mÿkzÿk, sessio 1 | Wÿczen Ochkowskÿ, sessio 1 | Michael Kacÿs, sessio 1/2 | Stephanus Wlk, sessio 1 | Gabriel Zamochnÿk, sessio 1 | Andreas Swkennÿek, sessio 1 | Emericus Konapa, sessio 1/2 | Petrus Kurcÿs, sessio 1/2 | Stephanus Kanÿa, sessio 1 | Stephanus Wasak, sessio 1 | Lukach Hrÿptanÿ, sessio 1 | Martinus Hrÿptanÿ, sessio 1 | Viczen Konopa, sessio 1/2 | Valentinus Hamar, sessio 1 | Georgius Karaz, sessio 1/2 | Vanko Zechkar, sessio 1 | Toman Zechkar, sessio 1 | Wawro Bartosko, sessio 1/2 | Vÿdo Rapczÿok, sessio 1/2 | Skoda, sessio 1.

Hostach. Georgius Swecz, hostach 1 | Thomas Boh, hostach 1 | Valÿo Albertowÿch, hostach 1/2 | Michael Albertowÿch, hostach 1/2 | Michael Hlawa, hostach 1 | Ioannes Hlawa, hostach 1 | Filo Hreho, hostach 1 | Nicolaus Hamar, hostach 1 | Matthias Spanÿor, hostach 1 | Paulus Haramÿa, hostach 1 | Georgius Zechkar, hostach 1 | Martinus Ztanÿo, hostach 1 | Georgius Ztanÿo,

hostach 1 | Ioannes Hrenchyar, hostach 1 | Matthias Mate, hostach 1 | Thomas Korbely, hostach 1 | Matthias Kraychy, hostach 1 | Symso, hostach 1 | Georgius Honspar, hostach 1 | Michael Machkowy, hostach 1 | Ioannes Blanar, hostach 1 | Matthias Andras, hostach 1.

Census eorundem. In festo Sancti Georgii solvunt communiter f. 100. In festo Sancti Michaelis similiter solvunt f. 100. In censu isto domina Orzagiana assumpsit f. 27.⁵ In festo Sancti Laurentii pecunias prandiales solent solvere f. 32. Crocum communiter tenentur dare libram 1. Ex molendino Verboiensis Sambokrety molitor per anni circulum tenetur dare tritici metretas 210.

In oppido habetur telonium.

Koztolyan

Ioannes Heregh, sessio $\frac{1}{2}$ | Wawro Bezedowech, sessio 1 | Blahowech Waczlow, sessio 1 | Iudex Mykolos Krskowych, sessio 1 | Matus Stefanchowech, sessio 1 | Jwryk Fylekowych, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Hakwlya, sessio 1 | Georgius Hakwlya, sessio 1 | Michael Walowych, sessio $\frac{1}{2}$ | Kwbo Janchyowech, sessio 1 | Ondrei Jwdasowech cum Valio Hryssawich, sessio 1 | Benedictus et Martinus Jsoltowych, sessio 1 | Georgius Panykowych, sessio 1 | Ioannes Sewchowych, sessio 1 | Georgius Gasparowych, sessio 1 | Nicolaus Twrkowych, sessio 1 | Martinus Gywrykowych, sessio 1 | Ioannes Benyowech, sessio $\frac{1}{2}$ | Benedictus Bereczkowych, sessio 1 | Urbanus Gywrykowych, sessio 1 | Andreas Panyk, sessio 1 | Martinus Judasowych, sessio 1 | Ioannes Orwyczky, sessio 1 | Michael Benyachkowych, sessio 1 | Martinus Bereczkowych, sessio 1 | Georgius Krysanowech, sessio $\frac{1}{2}$ | Stefanczyowych Pawol, sessio 1 | Ioannes Dowyczowech, sessio 1 | Ondre Bezedowych, quartale 1 | Michal Zobodnyk, quartale 1 | Michal Stiefanciowich, quartale 1. Nota : 3 quartalia constituunt sessionem integram 1 | Michael Sebenyowych, quartale 1 | Marcyn Blaskowych, quartale 1 | Michal Blaskowych, quartalia 2 | Ambrosius Mythnyk, sessio $\frac{1}{2}$. Suprascripti sessionati tenentur omnes solvere censum excepto iudice.

Qui censum non solvunt. Albertus Fylekowech, sessio 1 combusta | Martinus Kowach, quartale 1 combustum | Ioannes Senczyowych, sessio 1 combusta | Andreas Trasowzki, sessio 1 combusta | Ioannes Swecz, sessio, quartalia 2, combusta | Relicta Ursula, sessio $\frac{1}{2}$, libertina | Ioannes Ostrwzky, quartale 1, libertinus | Georgius Palene, sessio 1, libertinus | Mathie Koskowech, quartale 1, libertinus | Maczye Bezedowych, quartale 1, libertinus.

Hostach. Incombusti. Iacobus Senyowych, hostach 1 | Ondrei Paztyr, hostac 1, libertinus | Senyowych Adam, hostach 1, libertinus | Michael Senyowych, hostach 1, libertinus | Marcyn Hubynyowech, hostach 1 | Adam Kowach, hostach 1 | Gaspar Gywrykowech, hostach 1 | Ioannes Zykthowych, hostach 1 | Simonus Gywrkowych, hostach 1 | Ioannes Tomanowych, hostach 1 | Thomas Beczyk, hostach 1 | Georgius Hornyak, hostach 1 | Petrus Mezer, hostach 1 | Paulus Bereczkowech, hostach 1, libertinus | Maczey Strasowzky, hostach 1 | Vayda Holtowych, hostach 1, libertinus | Lukach Pwlychka,

⁵ Ez a mondat a Szent Mihály-napi censusra vonatkozik. „Domina Orzagiana” minden valószínűség szerint az uradalom 1567-ben elhunyt tulajdonosának, az utolsó Országának (Kristófnak) özvegye, Zrínyi Ilona, a szigeti hős leánya.

hostach 1, libertinus. Hi praescripti solvunt censum, exceptis libertinis, officiali seu spano.

Hostach. Combusti. Petrus Blahowýech, hostach 1 | Paulus Fýlekowýech, hostach 1 | Gywrkowýech Petro, hostach 1 | Martin Gywrkowech, hostach 1 | Stephanus Gasparowýech, hostach 1 | Georgius Kowach, hostach 1. De his sex hostach in praesenti quicquam⁶ solvunt, quoniam sunt cremati.

Census eorundem. Censum Sancti Georgii et Michaelis solvunt a singula sessione integra per f. 1. A qualibet integra hostach, qui terras habent proprias arabiles, ipsi officiali solvunt per d. 12, qui autem terras non habent, sed solummodo sunt quasi inquilini, tenentur per d. 6. Ab his hostach totaliter census cedit officiali seu spano et non domino. A quibuslibet duabus sessionibus tenentur dare per anserem 1, per caseum 1. A singula sessione per gallinam 1, per ova 4, per butyri quartale 1. Tritici communiter tenentur dare octo mutones, qui faciunt metretas 240, avenae similiter tenentur tantundem dare.

In possessione ista habetur telonium.

Zakožtolýan

Iudex Ioannes Brnowzký, sessio 1 | Maczýei Brnowzký, sessio 1 | Valýowýech Gaspar, sessio 1 | Stefan Kosak, sessio 1 | Jano Halatka, sessio 1 | Thomas Halatka, sessio 1 | Vlcezen Adam, sessio 1 | Nicolaus Zladok, sessio 1 | Andreas Jakwbowek sessio 1/2 | Ioannes Sebewý, sessio 1 | Georgius Bohowýech, sessio 1.

Hostach. Jwanowýech Fýlo, hostach 1 | Sefina Gywryk, hostach 1 | Rathkowzký Mýchal, hostach 1, nova domus | Adam Ztarý, hostach 1, nova domus.

Census eorundem. Censum Sancti Michaelis et Georgii tenentur solvere officiali a singula sessione per d. 20. In festo Nativitatis Domini tenentur iidem officiali a singula sessione per gallinam 1 et per tortam 1. Per anni circulum iidem officiali tenentur de tritico dare metretas 20, de avena totidem. Domino terrestri ad festa Natalia tenentur communiter dare unum porcum saginatum. In festo Paschae communiter dare tenentur domino caseum unum. Croci communiter tenentur dare lotones 8.

Dwbowany

Iudex Martinus Mlýnarowýech, sessio 1 | Maczey Wawrach, sessio 1 | Martinus Stýwkwowýech, sessio 1/2 | Nicolaus Supina, sessio 1/2 | Martinus Stýwkwowýech, sessio 1/2 | Ioannes Waný, sessio 1/2 | Adamus Wanýowýech, sessio 1/2 | Stephanus Tomanowýech, sessio 1/2 | Maczey Kwbenowýech, sessio 1/2 | Valýo Gywrowýech, sessio 1 | Georgius Tomanowýech, sessio 1 | Georgius Stýefkwowýech, sessio 1.

Combusti. Michael Blahowek, sessio 1 | Martinus Janchýowýech, sessio 1 | Andreas Lwkasowýech, sessio 1 | Ioannes Janchýowýech, sessio 1 | Ioannes Ramo, sessio 1/2.

Hostach. Maczýe Janchýowýech, hostach 1 combusta | Michael Wawrakowýech, hostach 1 | Kachýa Vanýowech, hostach 1 | Dora Blahowýech, hostach 1 combusta.

⁶ Valószínű jelentése : alig valamit.

Census eorundem. In festo Sancti Georgii et Michaelis a singula sessione tenentur census dare per d. 20. In festo Paschae a singula sessione tenentur dare per ova 4. Communiter tenentur dare agnellum 1. In festo Natalis Christi tenentur a singula sessione per gallinam unam et tortam unam. Census supra-scriptus omnino ceditur officiali, non domino. In festo Epiphaniarum domino tenentur dare porcum unum saginatum. Item communiter tenentur dare tritici metretas $112\frac{1}{2}$, unde inperceptae metretae 83, ex quibus officiali cedunt tritici metretae 30, reliqua pars domino datur. Avenae ab eisdem communiter dantur similiter metretae $112\frac{1}{2}$, unde 83 metretae inperceptae, ex quibus ad partem officialis cedunt metretae 30. Croci communiter tenentur dare lotones 8.

Kraýna

Iudex Blaskowých Hrehus, sessio 1 | Ioannes Hrywnach, sessio 1 | Maczey Mýchalowech, sessio 1 | Ztanýo Michalowech, sessio 1 | Martýn Mýlosowýcz, sessio 1 | Maczeyn Kowachýowých, sessio 1 | Relicta Dora Kolechýowých, sessio 1 | Martin Kolezowých, sessio 1 | Gregorius Berowech, sessio $\frac{1}{2}$ deserta | Lukach Watertowých, sessio 1 | Michael Janýkowých, sessio 1 | Kwbo Watertowých, sessio 1 | Vaczlow Walak, sessio 1 | Maczey Swba, sessio 1 | Jaros Mýklos, sessio 1 | Gregorius Kowachiwich, sessio 1, libertinus | Ioannes Kolezowých, sessio 1, libertinus, est teloniator | Relicta Marta Berowec, sessio $\frac{1}{2}$ deserta. Exceptis iudice, libertinis et desertis faciunt sessiones 13, qui census solvunt.

Inquilini. Viczen inquilinus | Jwzko Jwro inquilinus | Benýo Obwk inquilinus.

Census eorundem. In festo Sancti Georgii et Michaelis a singula sessione solvunt census per d. 20. In festo Nativitatis Domini solvunt census a singula sessione per d. 20. In feriis Bacchi solvunt communiter caseum 1, singulae sessiones per ova 4. A quattuor sessionibus butyri mediam 1. In Quadragesima pisa per medias 8. Brazeum ex milio tusum per medias 4. Granorum canapi per medias 4. A singula sessione per halec 1. In feriis Sanctae Pentecostes a duabus sessionibus anserem 1, caseum 1. A singula sessione per pulliculum 1. A quattuor sessionibus butyri mediam 1. A singula sessione per ova 4. In festo Sancti Michaelis, quemadmodum in feriis Sanctae Pentecostes, victualia solvunt. Iuvenum cum possessione Hrakowjstýe tenentur dare 1. In feriis Nativitatis Domini tenentur cum capone 1 et torta 1. Communiter solent dare triticum brazei,⁷ metretas 4, avenam a singula sessione zallas vocatam solent dare per metretas 2. Canapum in stupis a singula sessione per ligaturam kýta 1. Ad necessitatem seminaturae singuli tenentur dare per metretam unam, quaecunque semen postulabitur ab eis.

Lýwbýnýa

Iudex Andreas Zmwtká, sessio $\frac{1}{2}$ | Valýo Wýdokowých, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Mlýnarowých, sessio $\frac{1}{2}$ | Petrus Walach, sessio $\frac{1}{2}$ | Vawro Zmwtko, sessio $\frac{1}{2}$ | Petrus Stýephanowých, sessio $\frac{1}{2}$ | Maczey Kwetkowých, sessio

⁷ Valószínüleg búzadara.

$\frac{1}{2}$ | Stjēphan Drjān, sessio $\frac{1}{2}$ | Maczje Drjān, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Bwcho, sessio $\frac{1}{2}$.

Libertini. Petrus Suttur, sessio $\frac{1}{2}$ | Iacobus Blanar, sessio $\frac{1}{2}$ | Chernj Maczje, sessio $\frac{1}{2}$ | Swetos, sessio $\frac{1}{2}$ | Wjlk Mjkhāl, sessio $\frac{1}{2}$.

Inquilini. Zajchka Kachja inquilinus | Michael Mokos inquilinus | Holj inquilinus | Gabriel inquilinus | Relicta Senljchka inquilina | Petrus Ljsj inquilinus | Cherwenka inquilinus | Ztrwhar Ondre inquilinus | Benedictus inquilinus | Ochmellje Jano inquilinus | Jano Njewjs inquilinus | Laczko inquilinus | Relicta Hajljchka inquilina | Margeta Zlotowa inquilina | Jano Barthowech inquilinus | Relicta Borotka inquilina | Stephanus Matljik inquilinus | Vaczlow Skwtjel inquilinus | Peterka Zlota inquilinus | Maczje Wjdoska inquilinus | Jano Krajchj inquilinus | Vasko Mljnarowech inquilinus | Adam Roj inquilinus | Jwrjk Galawjek inquilinus | Toma Swljkowjch inquilinus.

Census eorundem. In feriis Bacchi dant communiter caseos 2. Butyri communiter dant medias 2. A singula sessione per ova 4. In Quadragesima communiter dant pisorum metretam 1. Milium communiter dant metretam 1. Granorum canapi similiter metretam 1. A singula sessione per ova 6. Tres census Sancti Georgii, Michaelis et Natalis Domini solvunt a singula sessione per d. 10. In festo Pentecostes communiter iuvenum 1. A singulis duabus sessionibus anserem 1, caseum similiter 1. A quattuor sessionibus butyri per mediam 1. A singula sessione per gallinam 1 et canapi in stupis per ligaturam 1. A singula sessione tenentur dare per metretam tritici 1, avenae tantundem. In festo Nativitatis Domini tenentur dare a singula sessione caponem unum et tortam unam.

Koztolna

Iudex Vawro Gjwratowjch, sessio 1 | Stephanus, sessio 1 | Jano et Thomas Petrowj, sessio 1 | Albertus Wjdyatowjch, sessio 1 | Martinus Dwsko, sessio $\frac{1}{2}$ | Michael Dwsko, sessio $\frac{1}{2}$ | Kwbo Horgasowjch, sessio $\frac{1}{2}$ | Nicolaus Ambrwsjkwowjch, sessio 1 | Emericus Sedo, sessio 1 | Kwbo Mjkosko, sessio 1 | Georgius Poljak, sessio $\frac{1}{2}$ | Petrus Peterkowjch, sessio $\frac{1}{2}$ | Martjn Grego, sessio 1 | Jano Knezkj, sessio $\frac{1}{2}$ | Michael Marczynowjch, sessio 1 | Pawel Hrehus, sessio 1.

Libertini. Wawro Horgas, sessio 1 | Ioannes Hora, sessio 1 | Ioannes Hwezko, sessio 1 | Matus Dworzkj cum fratre, sessio 1 | Georgius cum fratre suo Dworzki, sessio 1 | Janko Zemanowjch et Tomasko, sessio $\frac{1}{2}$ | Ondrei Mazanez, sessio $\frac{1}{2}$ | Kwbo Horgasowjch, sessio $\frac{1}{2}$ | Penes deserta sessio $\frac{1}{2}$.

Inquilini. Vaczlow Mrakjwa inquilinus | Stiephan Gjwratowjch inquilinus | Gracz inquilinus | Benjko inquilinus | Michal Queraciowjch inquilinus | Georgius Haramjn inquilinus.

Census eorundem. In feriis Bacchi singula sessio per ova 4. Communiter tenentur dare caseum 1, butyri communiter medias 2, pisorum metretas $1\frac{1}{2}$, milium metretam 1, granorum canapi metretam 1, a singula sessione per halec 1. In festo Paschae solvunt communiter agnellos 2. Iuvenum dant communiter 1. Singula sessio per ova 6. In feriis Divi Georgii, Michaelis et Natalis Domini solvunt census a singula sessione per d. 20. In feriis Pentecostes a duabus sessionibus anserem 1, caseum 1, butyri mediam 1. A singula sessione per gallinam 1, per ova 4. Circa festum Michaelis avenam zallas voca-

tam singula sessio per metretas 2. Communiter dant triticum brazei metretas 4. Circa Natalis Domini a singula sessione datur per caponem 1, per tortam 1. Canapum per ligaturam kita 1. Humuli per metretam 1.

Vagiocz

Iudex Petrus Ondrejowych, sessio 1 | Martinus Wýdkowý, sessio 1 | Adam Walkowý, sessio 1 | Nicolaus Benýkowý, sessio 1 | Georgius Raskowý, sessio 1 | Paulus Drsýk, sessio 1 | Albertus Mazak, sessio 1 | Valentinus Mazak, sessio 1/2 | Ioannes Paulowý, sessio 1/2 | Stephanus Wawrýk, sessio 1 | Kwbo Drsýk, sessio 1 | Lucas Pwlchýowý, sessio 1/2 | Relicta Barbara Benkowý, sessio 1 | Benýowzý, sessio 1/2.

Libertini. Ioannes Mezaros, sessio 1/2 | Ondrei Maczýak et Wawro Orlýk, sessio 1/2 | Zawaros, sessio 1 | Vaczlow Klýmo, sessio 1 | Paný Janowa, sessio 1 | Haramýn, sessio 1 | Martýn Holých, sessio 1 | Kasnýk, sessio 1 | Margeta Matus et Jano Sterniczowich, sessio 1 | Kwbo Blaho, sessio 1 | Paulus Sawuk, sessio 1/2 | Lucas Woýna, sessio 1/2 | Michael molitor et Paulus Wawrowý, sessio 1.

Combusti. Maczey Mýhalýowý, sessio 1 | Mýklos Maczýak, sessio 1 | Lucach Mazak, sessio 1/2 | Mýklos Petrowý, sessio 1 | Georgius Wagýchko, sessio 1 | Deserta sessio 1 | Emericus Halwb, sessio 1 | Maczeyý Wrbanowých, sessio 1 | Deserta sessio 1 | Kwbo Matus, sessio 1.

Hostach. Georgius Bahowý, hostach 1/2 | Zobotka, hostach 1/2 | Pawol Mazak, hostach 1/2 | Paulus Fýlep, hostach 1/2 | Relicta Hradelka, hostach 1/2 | Vawro Hradel, hostach 1/2 | Michael Malý, hostach 1 | Martin Chýba, hostach 1 | Jano Mýlas, hostach 1 | Georgius Morawchýk, hostach 1 | Blasko Kozthka, hostach 1/2 | Georgius Kwbyecz, hostach 1/2 | Martinus Orlýk, hostach 1/2.

Combusti. Franýo, hostach 1/2 | Vaczlow Holýecz, hostach 1 | Thomas Holwb, hostach 1 | Vawro Konechný, hostach 1 | Emericus Mýklýowý, hostach 1/2 | Jano Morawchýk inquilinus | Twrzo inquilinus.

Census eorundem. In feriis Bacchanalibus communiter dant caseum 1. Butyri a duabus sessionibus tenentur dare mediam 1. Singula sessio per ova 4. Pisorum communiter tenentur dare metretas 1 1/2. Granorum canapi metretam 1. Brazeum ex milio tusum metretam 1. A singula sessione per halec 1. In festo Paschae communiter tenentur dare agnellos 2. Ad id tempus a singula sessione per ova 6. Iuvenum unum communiter tenentur dare. In feriis Divi Georgii, Michaelis et Natalis Domini solvunt censum per d. 20. In feriis Pentecostes a singulis duabus sessionibus tenentur anserem dare 1, caseum 1, butyri mediam 1. A singula sessione per gallinam 1 et per ova 4. Tenentur dare communiter tritici metretas 4. Solverunt. In possessione ista habetur telonium. Circa Natalis Domini a singula sessione tenentur per caponem 1 et per tortam similiter 1. Canapum per ligaturam 1. Luppulum per metretam 1. A qualibet sessione ad seminaturam tenentur dare tritici metretam 1.

Twra

Iudex Fabianus, sessio 1 | Martinus Tomko, sessio 1 | Matus Wawro, sessio 1 | Valýo Jwrsowý, sessio 1 | Andreas Polyak, sessio 1 | Barswk, sessio 1 | Maczey Strýz, sessio 1 | Maczey Caro, sessio 1 | Martinus Whlýk, sessio 1 |

Pawol Chernoch, sessio 1 | Stjéffel, sessio 1 | Ladislaus Krnžyžy, sessio 1 | Martinus Poljyak, sessio 1 | Georgius Ztanjko, sessio 1 | Fabianus Aranjt, sessio 1.

Libertini. Passeka, sessio 1 | Petrus Rohachko, sessio 1 | Maczey Sterba, sessio 1 | Gregorius Chjwrydlo, sessio 1 | Ioannes Chjwrydlo, sessio 1.

Hostach. Janko Sterba, hostach $\frac{1}{2}$ | Martinus Ondrei, hostach $\frac{1}{2}$ | Ioannes Kljmachko, hostach $\frac{1}{2}$ | Maczey Drgony, hostach $\frac{1}{2}$ | Petrus Palchek, hostach $\frac{1}{2}$ | Mjchnjowa, hostach $\frac{1}{2}$ | Ioannes Nemečz, hostach $\frac{1}{2}$ | Adamus Podmonjczkj, hostach 1 | Maczey Tomko, hostach $\frac{1}{2}$ | Petrus Ondrejkwj, hostach $\frac{1}{2}$ | Mathwska Borskwj, hostach $\frac{1}{2}$ | Benjo molitor tenetur f. 2 | Krjšan Wrabelj molitor f. 2.

Census eorundem. Censum Sancti Georgii, Michaelis et Natalis Domini tenentur a singula sessione per d. 20. In festo Nativitatis Domini unaquaque sessio tenetur dare per gallinam unam et tortam unam. In festo Sancti Ioannis Baptistae a quibuslibet duabus sessionibus tenentur per anserem 1. Butyri per mediam 1, caseum 1, gallinam a singula sessione 1, ova a singula sessione 4.

Hrakowistie et Geblo

Maczey Geblowj, sessio $\frac{1}{2}$ | Ambrosius Barthowj, sessio $\frac{1}{2}$ | Iacobus Oswald, sessio 1 | Petrus Mraz, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Gebljowj, sessio 1 | Georgius Mraz, sessio $\frac{1}{2}$ | Andreas Stefanczjowjch, sessio $\frac{1}{2}$ | Iudex Lucas Dwsko, sessio 1 | Martinus Chernj, sessio 1 | Martinus Ljzj, sessio $\frac{1}{2}$ | Martinus, sessio 1 | Ioannes Dlwhj, sessio 1 | Andreas Oswald, sessio 1 | Stephanus Benjachko, sessio 1 | Molitor a molendino tenetur solvere d. 60.

Libertini. Gasparus Gebljowj, sessio 1 | Maczey Zela, sessio $\frac{1}{2}$ | Albertus Gebljowj, sessio 1 | Georgius Ohjwrydlo, sessio 1 | Deserta sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta sessio 1 | Jano Wjzkochil, hostach 1 | Jwryk Zljzjkj, hostach 1 | Thomas molitor inquilinus | Pawol Ondrei inquilinus.

Census eorundem. In festo Sancti Georgii, Michaelis et Natalis Domini solvunt a singula sessione per d. 20. In festo Sancti Georgii tenentur dare cum pago Krajna unam vaccam mactabilem. Praeterea ex possessionibus Hegjkeoz, videlicet Krajna, Ljwbjnja, Koztolna, Vagjocz, Twra, Hrakowjstje et Geblo tenentur communiter dare croci libram unam.

Brezowa

Iudex Lucas, sessio 1 | Michael, sessio 1 | Adamus, sessio 1 | Ioannes Zwlyk, sessio 1 | Ioannes Bahorecz, sessio 1 | Ambrosius Krek, sessio 1 | Petrus Brwnowzkj, sessio 1 | Georgius Swecz, sessio 1 | Martinus Kwbek, sessio 1 | Ioannes Korjtar, sessio 1 | Ioannes Kolar, sessio 1 | Maczey Kolar, sessio 1.

Hostach. Adam Patwchjok | Georgius | Urbanus | Fedor | Melchior | Martinus Gubernat | Georgius Tomko | Peterle | Nicolaus Gjwryk | Sjymko Koztelecz | Mador.

Pagus iste prorsus nullo censu tenetur, saltem labores, quibus opus est, exercent.

Eredetiye U. et C. 4/1. alatt. Az itteni szöveg nem közli az eredeti lapok alján feltüntetett telek-részösszegeket és a lapok szélére kivetett, de a szövegben is előforduló egyes szavakat. A külső lapon: „Urbarium possessionis arcis Cheythe, 1568.”

1695. március 5. A Nádasdy-családról a kincstárra szállott csejtei uradalom kincstári kezelésben tartott részének urbáriuma és becsüje

Az itt következő két 1695. évi urbáriumban megtaláljuk a csejtei uradalom 1568-ban összeírt valamennyi helységét (az egy Zakosztolán kivételével) és rajtuk kívül még öt községet (Miava, Visnyó, Beckó, Vágújhely, Botfalu); az utóbbiak egy része a XVII. század második felében Beckó várával jutott a Nádasdy-család birtokába és így kapcsolódott a csejtei uradalomhoz. A két összeírás közt eltelt időben a lakók száma a vidéket ért háborús csapások következtében kedvezőtlenül alakult, általában mindenütt csökkent a népesség (Koritnyán pl. az 1683. évi tatárdúlás nyomán 23 1/2 telek pusztává vált és csak 6 maradt lakott; Óturán az öregek mind elhaltak). 1568-ban a jobbágyok nagy többsége egész- és féltelken gazdálkodik, 1695-ben jobbra negyed- vagy ennél is kisebb telkek vannak a kezükön.

A cenzus a félfórintos átlagról háromszorosra vagy még többszörösre emelkedett, a robotteher az allódiások kiépülésével párhuzamosan nőtt meg. Mohács után az Ország-család földesurasága alatt csak a vár közelében fekvő pusztatelkek vannak allodiális használatban és csupán két falu (Komárnó és Brezova) parasztjainak kell robotolniuk, 1641-ben (U. et C 119/8), amikor nagy kiterjedésű szántók, rétek, kertek, erdők tartoznak a majorsághoz, már több robotra kötelezik a jobbágyokat, 1695-re pedig általánossá válik a hetenként 3 napi igásrobot; ugyanez az urbárium ad hírt egy időközben alapított új majorról meg újabb allodiális földekről is.

Az 1641-es felvétel adatai szerint a gazdák nagy részének az úrbéres földeken kívül van irtásföldje és — az alacsonyabb fekvésű helyeken — szőlője is. Általában 1—2 holdas, de sokaknál egészen nagy, 10 hold körüli irtásokról tudósít az urbárium.

Az állattartás nagyon kiterjedt volt; igásállatként a jobb módúak lovat, a szegényebbek ökröt tartottak. Az állatállomány azonban nem oszlott meg egyenletesen az egyes parasztháztartások között: a gazdák 58,3%-ának egyáltalán nem volt igásállata; a sok juh és kecske javarészét is csupán néhány család birtokolta.

Conscriptio et aestimatio bonorum Cseitentium, olim Nadasdiano-fiscalium, anno et die, quibus infra, per infrascriptos cameraliter ad id deputatos peracta

Oppidum Cseite

In hoc oppido sunt sessiones quartalisticæ integræ¹ populosæ sequentes. Georgius Fittma, sessio 1 | Iacobus Job, sessio 1/2 | Deserta eiusdem altera medietas, sessio 1/2 | Ioannes Gabel, sessio 1/2 | Martinus Pobieczky, sessio 1/2 | Georgius Hlado, sessio 1 | Ioannes Krehnyavi, sessio 1 | Nicolaus Kotrba, sessio 1/2 | Matthias Vanio, sessio 1/2 | Adamus Hlavnya, sessio 1/2 | Paulus Dosztál, sessio 1 | Ioannes Cserny, sessio 1 | Ioannes Málik, sessio 1 | Georgius Stupka, sessio 1 | Ioannes Krehnyavi, sessio 1 | Ioannes Sterbani, sessio 1 |

¹ „Teljes negyedtelkek”; Csejtén ugyanis negyedtelkek a számítási alapegység.

Ioannes Vasko, sessio 1 | Iacobus Salik, sessio $\frac{1}{2}$ | Martinus Salik, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Salik, sessio 1 | Relicta Gabloszka, sessio $\frac{1}{2}$ | Martinus Zamecz, sessio 1 | Adamus Galbani, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Meszár, sessio 1 | Ioannes Zima, sessio 1 | Relicta Uhrova, sessio 1 | Georgius Kubán, sessio 1 | Deserta, Ioannes Kubán, sessio 1 | Deserta, Ioannes Rexa, sessio $\frac{1}{2}$ | Iacobus Gyuricza, sessio 1 | Ioannes Maykrab, sessio 1 | Ioannes Kucherka, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Gabloszki, sessio 1.

Inquilinearum sessiones sequentes. Ioannes Marozinka, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Kovách, sessio $\frac{1}{4}$ | Adamus Konzsky, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta, Martinus Zamecz, sessio 1 | Georgius Kovách, sessio $\frac{1}{2}$ | Stephanus Gyuris, sessio $\frac{1}{2}$ | Daniel Peima, sessio $\frac{1}{2}$ | Adamus Vrbaniecz, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Kochula, sessio $\frac{1}{4}$ | Andreas Jmriska, sessio $\frac{1}{2}$ | Relicta Brehtava, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Uher, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Krisnyani, sessio $\frac{1}{4}$ | Georgius Szobotiski, sessio $\frac{1}{4}$ | Georgius Jmricska, sessio 1 | Ioannes Kriuh, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Heszterich, sessio $\frac{1}{2}$ | Alter Georgius Heszterich, sessio $\frac{1}{4}$ | Iacobus Gyuricza, sessio 1 | Ioannes Peima, sessio $\frac{1}{4}$ | Paulus Bednár, sessio $\frac{1}{2}$ | Leonardus Hrnchár, sessio 1 | Martinus Pavelka, sessio 1 | Andreas Kucherka, sessio 1 | Iacobus Sztreska, sessio 1 | Ioannes Katricz, sessio $\frac{1}{2}$ | Franciscus Viravay, sessio $\frac{1}{2}$ | Relicta Matthiae Svecz, sessio $\frac{1}{4}$ | Andreas Kovách, sessio $\frac{1}{4}$ | Ioannes Hlavnya, sessio $\frac{1}{4}$ | Martinus Jvanovszki, sessio $\frac{1}{2}$ | Matthias Balent, sessio $\frac{1}{2}$ | Matthias Sevchik, sessio $\frac{1}{4}$ | Georgius Urticius, sessio $\frac{1}{4}$ | Martinus Uher, sessio $\frac{1}{4}$ | Nicolaus Szlesák, sessio $\frac{1}{2}$ | Nicolaus Bohuniczki, sessio $\frac{1}{2}$ | Andreas Gunda, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Gyurkován, sessio $\frac{1}{4}$ | Matthias Turek, sessio $\frac{1}{4}$ | Andreas Funko, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Jánáček, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Streska, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Haschich, sessio $\frac{1}{2}$ | Stephanus Bichánszki, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Báchik, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Báchik, sessio $\frac{1}{2}$ | Stephanus Kachich, sessio $\frac{1}{4}$ | Ioannes Boralla, sessio $\frac{1}{4}$ | Nicolaus Hrlinyecz, sessio $\frac{1}{4}$ | Georgius Bukna, sessio $\frac{1}{4}$ | Ioannes Csakoday, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Szlepi, sessio $\frac{1}{4}$ | Georgius Nezauda, sessio $\frac{1}{4}$ | Relicta Malova, sessio $\frac{1}{2}$ | Adamus Gyuricza, sessio $\frac{1}{2}$ | Daniel Kupchovich, sessio $\frac{1}{4}$ | Michael Zamechnik, sessio $\frac{1}{4}$ | Ioannes Zrubez, sessio $\frac{1}{4}$ | Matthias Gregoroich, sessio $\frac{1}{2}$.

Summa sessionum quartalisticarum populosarum no. 25, desertarum vero no. 2, inquiliarum populosarum no. 29 $\frac{3}{4}$, desertae sessionis no. 1.

Census ordinarius priorum. A singula sessione quartalistica populosa in tribus terminis, nempe ad festum Nativitatis Domini, Sancti Georgii et Sancti Michaelis pro toto anno simul per f. 3 d. 75, pro 25 sessionibus vero simul solvuntur annuatim f. 93 d. 75. Iacobus Szedlar a sua quarta integra sessione solvit annuatim f. 15. Ioannes Kordos ab antiquo solvit f. 5.

Pro Nativitate Domini dant simul capones 25, ad d. 10 f. 2 d. 50,² anseres 12 $\frac{1}{2}$, ad d. 12 f. 1 d. 50, butyri mediam, ad d. 18 f. 4 d. 50, formagia 25, ad d. 8 f. 2. Pro croco dant simul f. 39.

Circa robothas. Vigore urbarii per totum annum tenerentur singula septimana tribus diebus cum suis iumentis laborare, ex eo tamen respectu, quod tam portionibus militaribus, condensationibus ac aliis occurrentibus oneribus onerentur hi subditi, ideo pro sublevamine illorum pro toto anno nonnisi dies 52 in hac aestimatione pro robothis una cum vecturis dominio

² Egy kappant 10 dénárta értékelték, így kapta az összeíró 25 kappanra a 2 forint 50 dénáros összeget. Az urbárium minden természetbeni szolgáltatás mellett megadja az értéket és az összesítést.

praestandis limitantur, pro qualibet die tantum d. 12 computando facit unius talis subditi robotha f. 6 d. 24, viginti autem quinque subditorum simul f. 157.

Inquilini solvunt pro toto anno singillatim per d. 50 nomine ordinarii census, in toto vero f. 14 d. 87. Inquilini huius oppidi solvunt praeterea per ova 6, simul ova no. $174\frac{3}{4}$, pro uno d. 4 computando facit pretium f. — d. $43\frac{3}{4}$.

Hi quoque, prout in omnibus huius domini possessionibus, singula septimana³ totius anni tenerentur tenore urbarii omnis generis manuales labores praestare, verum ob superius declaratas rationes nonnisi dies 52 quolibet anno pro singulo inquilino limitantur, pro talique una die d. 6 tantum apponuntur, quod constituit pro uno f. 3 d. 12, pro omnibus autem no. $29\frac{3}{4}$ facit f. 92 d. 82.

Subinquilini. Dum et quando reperitur apud aliquem per integrum annum habitans, tunc teneretur talis subinquilinus iuxta Haiszterianam conscriptionem⁴ pro regia tutela singulo anno d. 25 praestare. Quia vero similes miseri homines ob talem impositionem territi et nonnisi tempore culturarum vinearum, item messis et foeni collecturarum tempore comparerent, hinc nullus talis census pro moderno tempore potest exponi.

In hoc territorio Cseitensi, prout in aliis huius domini possessionibus, a terris arabilibus unius desertae sessionis quartalisticae solvuntur singillatim f. 1 d. $87\frac{1}{2}$, a duabus itaque desertarum sessionum terris f. 3 d. 75. Sutor Cseitensis tenetur singulo anno unum par ocrearum virilium, aliud muliebrium, item 16 paria peronum, quae omnia aestimantur ad f. 5.

In hoc oppido Cseitensi dantur de facto tria macella, a quolibet solvuntur annuatim sevi crediti librae 25, in toto vero librae 75, pro qualibet d. 8 computando facit f. 6.

Datur etiam unum telonium, ex quo nomine arendae solvuntur pro hac parte fisci f. 40.

Promontorium quoque datur, ex quo iuxta registrum proveniunt de iure montano vini urnae no. 164, singulam urnam ad f. $1\frac{1}{2}$ aestimando facit f. 246. In propriis domini vineis tres annos simul sumendo procreantur in uno anno urnae no. 130, quorum medietatem pro cultura vinearum relinquendo manent pro luero urnae no. 65, quamlibet praemisso modo aestimando facit pretium f. 97.

Vini educillatio in tribus locis continuatur in hoc oppido quotannis a festo Sancti Georgii usque ad festum Sancti Michaelis, in quibus et per quod spatium educillantur urnae no. 300, in singula urna (defalcata educillatorum mercede et respectu superius in vino factae et limitatae taxae⁵) proveniunt nomine lucri d. 25, simul f. 75.

Datur hic unum braxatorium satis desolatum, in quo per totum annum decies tantummodo institui potest coctura et hoc ob defectum lignorum, si enim subditi ad hoc braxatorium ligna ab uno milliari advehere deberent, tunc alii et necessarij labores negligenterentur. Praeterea, quod nobilibus in hoc

³ Itt valószínűleg elmaradt a hetenként kötelező robotnapok száma. (Jobbágyoknál három nap volt.)

⁴ Nádasy Ferenc kivégzése (1671) után még ugyanabban az évben egy Heister vezetése alatt működő bizottság becsülte meg és írta össze a kincstár által lefoglalt csejtei uradalmat. (*Jedlicska* i. m. II. 525.) Ez a Heister-féle összeírás az U. et C.-ben nincs meg.

⁵ „Taxa” itt talán a borból befolyó fent megbecsült jövedelemösszeget jelenti.

dominio degentibus per abusum ex aliis locis liceat sibi advchi curare cerevisiam, ob id, si cocturae pluries instituerentur, vel labores negligenter circa allodiaturas necessarii, vel vero ob talem abusum cerevisia distrahi minime posset. Una itaque, si ex 10 cocturis instituat, requiruntur hordei metretae no. 30, singulam respectu boni temporis ad d. 25 aestimando facit f. 7 d. 50. Item necessariae sunt lignorum vecturae no. 10, quamlibet d. 25 computando facit et hoc f. 2 d. 50, cum braxatoris (a singula enim coctura f. 1 limitata) f. 11. In decem cocturis faciunt ordinariae expensae f. 110.⁶ Ex 10 cocturis proveniunt urnae no. 320, pro quibus (defalcata educillatoris mercede) percipit dominus f. 320. Ex quibus suprascriptae expensae f. 110 si defalcantur, manent adhuc pro lucro f. 210.

Dantur in hoc territorio prata proferentia currus foeni no. 130, singulum currum singulis f. 1 aestimando facit f. totidem. In quolibet curru d. 30 pro mercede falcatorum, collectorum defalcando manebunt adhuc pro domino f. 91. In hoc territorio dantur terrae arabiles et quidem in fertilioribus locis capientes metretas 480, quarum tertia parte pro quiete relicta aliae duae partes inseminantur metretis no. 320, singulam unius metretae capacitatem ad d. 50 limitando facit f. 160. In sterilibus vero locis etiam dantur capientes metretas no. 198, quarum medietas pro quiete relinquitur,⁷ altera medietas metretis no. 99 inseminatur et quaelibet cuiusvis metretae capacitas ad d. 20 limitatur ac taliter facit arrenda⁸ f. 19 d. 80. Datur hic unum allodium etiam desolatum maiori ex parte, in quo tam maiora, quam minora cornuta pecora asservari possunt, quorum utilitas ideo non aestimatur, siquidem foeni pretium ubique exponatur. In fundo stabuli habitant sex inquilini, qui in universum solvunt annuatim f. 16.

Praeterea dantur hic tria molendina, quorum primum debet loci parochocensum dare urbarialiter, secundum est liberum, spectans ad heredes Kache-rianos, tertium profert dominio annuatim metretas mixti no. 25, singulam d. 40 computando facit f. 10. Hi molitores tenentur domino terrestri labores manuales, dum et quando necessarium est, praestare ac propterea cuiusvis labor per totum annum praestandus limitatur ad f. 10. In toto autem ad f. 30.

Hortulanus Cseitensis solvit annuatim ab horto et habitatione sua nomine arrendae de hortis Cseitensibus f. 30.

Summa oppidi Cseithae una cum allodialibus facit f. 1468 d. 43¹/₄

Possessio Solnafalva

In hac possessione dantur sessiones quartalisticae sequentes. Andreas Kubovich, sessio 1 | Georgius Vreczko, sessio 1 | Deserta Ioannis Jakubecz sessio 1 | Relicta Pardaua, sessio 1 | Georgius Gregorovich, sessio 1 | Simon Pollyák, sessio 1 | Ioannes Kubovich, sessio 1 | Andreas Gabrouich, sessio 1 | Andreas Holesovszki, sessio 1.

Inquilinae sessiones vero Ioannes Benyo, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Blaho, sessio $\frac{1}{2}$ | Michael Utli, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Horeczky, sessio $\frac{1}{2}$ | Michael Belák, sessio $\frac{1}{2}$ | Martinus Utli, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Utli, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes

⁶ Az árpa- és fafuvar (egy főzésre 10) összegét a sörfőzöt illető összeggel (vagy fuvarral) együtt, úgy látszik, főzési alkalmanként adják meg 11 forintban.

⁷ A terméketlen területen tehát két-, másutt háromnyomásos gazdálkodás folyt.

⁸ „Arrenda” itt nem bérösszeget jelent, hanem a földnek a belévethető magköblök szerint megbecsült jövedelemösszegét.

Moravus, sessio $\frac{1}{2}$ | Relicta Filova, sessio $\frac{1}{2}$ | Adamus Szterska, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta, Georgius Svecz, sessio $\frac{1}{2}$.

Census ordinarius sessionum quartalium no. 8, desertae sessionis no. 1. In tribus terminis, ut supra, solvuntur a singula sessione f. 3 d. 75, in toto vero a no. 8 sessionibus universaliter f. 30.

Dant praeterea simul anseres no. 8, ad d. 12 facientes f. — d. 96, capones no. 8, ad d. 10 f. — d. 80, pullos gallinaceos no. 16, ad d. 3 f. — d. 48, ova no. 64 seu f. — d. 16, butyri medias no. 4, ad d. 18 f. — d. 72, formagia no. 8, ad d. 8 f. — d. 64. Pro croco dant annuatim cum Kormarnensibus simul f. 6.

Hi quoque tenentur vigore urbarii per totum annum qualibet septimana tribus diebus robotare, nihilominus hi et alii huius domini subditi ad instar Cseitensium nonnisi ad dies no. 52 reducuntur et pro singula die d. 12 limitantur facientes pro octo quartalisticis in toto f. 49 d. 92. A desertae sessionis terra arabili solvuntur annui f. 1 d. 87 $\frac{1}{2}$.

Census ordinarius inquilinariarum no. 5, desertae no. $\frac{1}{2}$. In tribus terminis quaelibet sessio dat d. 50 facientes pro toto anno f. 2 d. 50. Circa robotas illorum eadem est limitatio, quae reliquorum et veniunt per annum per f. 3 d. 12 computando in toto f. 15 d. 60.

Summa possessionis Solnafalva facit f. 109 d. 85 $\frac{1}{2}$.

Possessio Komarno

In hac possessione sunt sessiones inquilinariae sequentes. Georgius Kurgyel, sessio 1 | Martinus Trebaticzký, sessio 1 | Deserta, Michael Hornyák, sessio 1 | Ioannes Kubovich, sessio 1 | Ioannes Trebaticzkj, sessio 1 | Alter Ioannes Trebaticzkj, sessio 1.

Census ordinarius horum no. 5, desertae sessionis no. 1. A qualibet sessione solvunt in tribus terminis per d. 50, simul f. 2 d. 50.

Praeterea dant simul anseres no. 5, ad d. 12 f. — d. 60, capones no. 5, ad d. 10 f. — d. 50, pullos gallinaceos no. 10, ad d. 3 f. — d. 30, butyri medias no. 5, ad d. 18 f. — d. 90, ova no. 40 seu f. — d. 10.

Respectu robotarum ad normam aliorum limitatur singulus illorum ad f. 3 d. 12 constituentibus simul f. 15 d. 60.

In hac et Solnafalvensi possessione dantur sutores no. 5, quilibet illorum praestare debet ad Nativitatem Domini unum par ocrearum, quod aestimatur f. 1, item 16 paria peronum, quae etiam aestimantur ad f. 1 d. 60, simul vero ad f. 13.

Ius montanum est inter Cseitense.

Summa et latus possessionis Komarno facit f. 33 d. 50.

Possessio Cszzkocz

Dantur in hac possessione quartalisticae sessiones, uti sequitur. Michael Moyses, sessio 1 | Thomas Balovich, sessio 1 | Michael Simovich, sessio 1 | Ioannes Vlk, sessio $\frac{1}{2}$ | Andreas Bagyitra, sessio $\frac{1}{2}$ | Stephanus Simovich, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Andreika, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Kosuth, sessio $\frac{1}{2}$ | Martinus Juriga, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Vlagjo, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta, altera media deserta sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Simovich, sessio $\frac{1}{2}$ | Nicolaus Momony, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta huius sessionis pars, sessio $\frac{1}{4}$ | Stephanus Vlagjo, sessio $\frac{1}{4}$ | Deserta altera sessio $\frac{1}{4}$ | Deserta Ioannis Vrabel sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Kubány, sessio $\frac{1}{2}$ |

Georgius Borza, sessio $\frac{1}{2}$ | Michael Andreika, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Simovich, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Maraucsik, sessio $\frac{1}{4}$ | Ioannes Andrejka, sessio $\frac{1}{4}$ | Adamus Galichka, sessio $\frac{1}{4}$ | Ioannes Simovich, sessio $\frac{1}{4}$ | Martinus Juriga, sessio $\frac{1}{4}$ | Georgius Czágán, sessio $\frac{1}{4}$ | Georgius Jakár, sessio $\frac{1}{4}$.

Inquilini sequentes. Martinus Juriga, sessio 1 | Georgius Czagan, sessio 1 | Deserta, Michael Moyses, sessio 1 | Thomas Valek, sessio $\frac{1}{2}$.

Census ordinarius sessionum quartalisticarum, quarum sunt no. 14, desertarum no. $2\frac{1}{2}$. In tribus terminis solvunt in toto f. 52 d. 50. Item ad festum Exaltationis Sanctae Crucis singula sessio dat metretas avenae no. 4, pisorum medias no. 4, pultium milii medias no. 4, seminis canabum medias no. 4; ligaturas canabum no. 1, in toto autem metretas tritici no. 28, ad d. 65 f. 18 d. 20, metretas siliginis no. 28, ad d. 35 f. 9 d. 80, metretas hordei no. 14, ad d. 25 f. 3 d. 50, metretas avenae no. 56, ad d. 15 f. 8 d. 40, medias pisorum no. 56, ad d. 1 f. — d. 56, medias pultium no. 56, ad d. 1 f. — d. 56, medias seminis canabum no. 56, ad d. 1 f. — d. 56, ligaturas canabum no. 14, ad d. 10 f. 1 d. 40, item dat quaelibet sessio per ova 16, simul no. 224 facientia f. — d. 56, formagia simul no. 14, ad d. 8 f. 1 d. 12, pullos gallinaceos simul no. 28, ad d. 3 f. — d. 84, capones simul no. 14, ad d. 10 f. 1 d. 40, tortas simul no. 14, ad d. 3 f. — d. 42. Totus pagus dat 5 medias butyri, ad d. 18 f. — d. 90, agnellum Paschalem f. — d. 30.

Item pro non educillatione vini dant in universum urnas 16, quae aestimantur f. 24.

In huius possessionis promontorio antehac de iure montano provenere vini urnae no. 32, nunc vero ob desolatas nonnullas vineas tantum no. 30 proveniunt, quae similiter aestimantur ad totidem f. 45.⁹

Communiter dant pro croco f. 11 d. 5.

Macellum etiam est hic unum, sed desolatum.

Singuli illorum robotata, prouti aliorum, ad f. 6 d. 24 limitata in universum facit f. 87 d. 36.

Procreatio vini in propria domini vinea quotannis obveniens iam est in Cheitensi computata.

Est hic unum molendinum rotarum 4, quinta pro pultibus. A quo molitor praestat nomine arendae annuatim metretas mixti no. 150 pro parte fiscali, singulam ad d. 40 aestimando constituit f. 60. Si non saginat sex maiiales, debet a singulo solvere f. 3 d. 50, simul f. 21. Cuius annualis labor instar aliorum aestimatur ad f. 10. NB. Molitor debet proprio aere lapides molares comparare.

A terris arabilibus duarum et mediae sessionum desertarum proveniunt annuatim f. 5 d. 62.

Est hic una exigua particula prati penes pratum Michaelis Andreka subditi huius domini iacentis et habiti, ex quo siquidem, prouti domini officiales informant, nullam habuisset utilitatem hoc dominium, neque operae pretium esset pro medio curriculo foeni robotatores eodem applicare, huius subditi prato est adiuncta erga censum annualem f. — d. 10.

Census inquilinorum no. $2\frac{1}{2}$. Sicuti alii, ita etiam hi pro toto anno solvunt per d. 50 facientes f. 1 d. 25. Robotata illorum, prouti aliorum, singillatim per f. 3 d. 12 computando facit simul f. 7 d. 11.

Summa possessionis Császkoz facit f. 373 d. 51.

⁹ A „totidem” az eredetileg beírt, később kivakart 30 forintra vonatkozott.

Possessio Leszete seu Podollya

Dantur in hoc loco sessiones quartalisticae sequentes. Deserta, Georgius Haleno, sessio 1 | Ioannes Matusiek, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Kubán, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta, Ioannes Obuch, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Sztriesko, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta Malarova dicta, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta, Georgius Sirok, sessio $\frac{1}{2}$ | Michael Benyasko, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta, Georgius Obuch, sessio $\frac{1}{2}$ | Valentinus Zavachka, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta, Ioannes Gyemko, sessio $\frac{1}{2}$ | Michael Kosztolanszki, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta, Ioannes Halemo, sessio $\frac{1}{4}$ | Relicta Janovichka, sessio $\frac{1}{4}$ | Georgius Makarszki, sessio $\frac{1}{4}$ | Deserta, Ioannes Laczak, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta, Ioannes Huba, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta, Georgius Szuchanszki, sessio 1 | Georgius Kraichovich, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta Michaelis Cservenianszki, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Zmrhala, sessio $\frac{1}{4}$ | Ioannes Kraichi, sessio $\frac{1}{2}$ | Michael Moska, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta, Andreas Lachaczek, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta, Ioannes Grác, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta, alter Ioannes Grác, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta, Ioannes Mosánszky, sessio $\frac{1}{2}$ | Martinus Cservenianszky, sessio 1 | Ioannes Horváth, sessio $\frac{1}{2}$ | Matthias Lefánt, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta altera media sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Ochenás, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta, Martinus Sztraka, sessio 1 | Deserta, Georgius Janoczka, sessio 1 | Deserta, Ioannes Zavaczki, sessio 1 | Michael Kudlách, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta altera media sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Mosko, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta, Georgius Dobra, sessio $\frac{1}{4}$ | Georgius Repa, sessio $\frac{1}{2}$.

Census ordinarius sessionum quartalisticarum no. $9\frac{3}{4}$, desertarum no. $12\frac{1}{2}$. In tribus terminis singillatim solvunt per f. 3 d. 75, simul solvunt f. 36 d. $56\frac{1}{4}$. Dant praeterea in communi metretas tritici $20\frac{1}{2}$, ad d. 65 f. 13 d. $32\frac{1}{2}$, metretas siliginis $14\frac{1}{4}$, ad d. 35 f. 5 d. $7\frac{1}{2}$, metretas avenae $33\frac{1}{8}$, ad d. 15 f. 4 d. $96\frac{7}{8}$, medias pisorum $20\frac{1}{2}$, ad d. 1 f. — d. $20\frac{1}{2}$, medias milii triti $20\frac{1}{2}$, ad d. 1 f. — d. $20\frac{1}{2}$, medias seminis canabum $20\frac{1}{2}$, ad d. 1 f. — d. $20\frac{1}{2}$, ligaturas canabum $9\frac{3}{4}$, ad d. 10 f. 1 d. $7\frac{1}{4}$. Pro Pascha unum agnelum, f. — d. 30. A singula sessione dant per ova 16, simul no. 156 seu f. — d. 39, anseres $9\frac{3}{4}$, ad d. 12 facit f. 1 d. 17, capones $9\frac{3}{4}$, ad d. 10 f. 1 d. $1\frac{1}{4}$, medias butyri $9\frac{3}{4}$, ad d. 18 f. 1 d. $75\frac{1}{2}$, gallinas $9\frac{3}{4}$, ad d. 5 f. — d. $48\frac{3}{4}$, formagia $9\frac{3}{4}$, ad d. 8 f. — d. 78, tortas $9\frac{3}{4}$, ad d. 3 f. — d. $30\frac{1}{4}$. Pro croco annuatim dabant f. 24 in communi propter terras extirpatitas, quia vero harum terrarum in quarta parte vites essent plantatae, iuri montano obnoxiae, ideo quarta pars in f. 6 defalcatur et tantum adscribuntur f. 18.

Labor illorum, prouti aliorum, limitatus ad f. 6 d. 24 singillatim, in universum sumendo facit f. 60 d. 84.

Inquiniliariae sessiones sunt sequentes. Martinus Szabo, sessio 1 | Georgius Janchik, sessio 1 | Deserta, Georgius Zavaczki, sessio 1 | Deserta, Nicolaus Gracz, sessio 1 | Deserta, Michael Huba, sessio 1 | Deserta, Ioannes Kubán, sessio 1 | Deserta, Georgius Kraichik, sessio 1 | Deserta, Michael Kulách, sessio 1 | Deserta, Georgius Repa, sessio 1.

Census ordinarius inquiniliarium no. 2, desertae sunt no. 7. Quilibet horum populosus solvit annuatim per d. 50, facit census f. 1. Robota illorum duorum annua constituit simul f. 6 d. 24.

Hic pagus quolibet Bacchanalium tempore singulo anno dat 2 medias butyri, singulas d. 18, facit f. — d. 36.

De iure montano olim provenerunt vini urnae no. $124\frac{3}{4}$, moderno tempore vero ob desertas vineas tantum 90 urnae percipiuntur et aestimantur f. 135.

Pro sicco educillo dabant olim annuatim urnas vini no. 32, iam autem urnas $10\frac{3}{4}$ ob desolationem pagi. Hae quoque limitantur ad f. 15 d. $37\frac{1}{2}$.

Dantur in hac possessione duo libertini, qui ad laboratos seu robotantes bene attendere et praeter hoc debent simul praestare quolibet anno f. 15.

A duodecim et mediae sessionum quartalisticarum desertarum terris solvuntur separatim per f. 1 d. $87\frac{1}{2}$, in toto vero f. 23 d. $43\frac{1}{2}$.

Datur hic pratum olim proferens currus no. 30, nunc autem ob incommoditates aquarum, quae in certa parte diminuerunt, nonnisi currus 20 profert, quemlibet currum (in singulo d. 30 iam defalcatis)¹⁰ ad d. 70 limitando facit proventus f. 14.

Summa possessionis Lessete seu Podollya facit f. 357 d. $81\frac{7}{8}$.

Possessio Koritnya

Sunt hic sessiones quartalisticae sequentes. Matthias Kucheravi, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Palek, sessio $\frac{1}{2}$ | Martinus Piszczu, sessio $\frac{1}{2}$ | Nicolaus Halász, sessio $\frac{1}{2}$ | Michael Makarszky, sessio $\frac{1}{2}$ | Barbara Makarka, sessio $\frac{1}{2}$.

In hoc loco sunt desertae $23\frac{1}{2}$, sed quo nomine vocentur,¹¹ nullus scit a desolationis per Tartaros factae¹² tempore. Interim a terris arabilibus percipiuntur, prouti in aliis possessionibus, de cuiuslibet desertae terris arabilibus per f. 1 d. $87\frac{1}{2}$, qui constituunt simul f. 43 d. $94\frac{1}{4}$. Georgius Mosko solvit annuatim a certo fundo inquilinario loco robotarum f. 5. Lucas Gasparovich a $\frac{1}{2}$ quartalistico fundo similiter annuos f. 8.

Census ordinarius harum sessionum quartalisticarum no. 3. Ut supra. solvuntur a singula sessione pro toto anno per f. 3 d. 75, in toto vero f. 11 d. 25.

Horum robotae in eodem valore, quo superius in aliis locis, appositae sunt per f. 6 d. 24, simul a tribus sessionibus praestandae in f. 18 d. 72.

Dant simul pro anno toto metretas tritici 6, ad d. 65 f. 3 d. 90, metretas siliginis $4\frac{1}{2}$, ad d. 35 f. 1 d. $57\frac{1}{2}$, metretas avenae 11, ad d. 15 f. 1 d. 65. Medias pisorum 6, ad d. 1 f. — d. 6, medias milii triti 6, ad d. 1 f. — d. 6, medias seminis canabum 6, ad d. 1 f. — d. 6, ligaturas canabum 3, ad d. 10 f. — d. 30, pro Pascha unum agnellum, f. — d. 30, anseres 3, ad d. 12 f. — d. 36, gallinas 6, ad d. 5 f. — d. 30, formagia 3, ad d. 8 f. — d. 24, capones 3, ad d. 10 f. — d. 30, butyri medias 3, ad d. 18 f. — d. 54, ova 48 vel d.,¹³ f. — d. 12, tortas 3, ad d. 3 f. — d. 9, pro Bacchanalibus 2 medias butyri, f. — d. 36, pro croco olim dabant f. 16 d. 50, nunc autem ob nimiam desolationem f. 8. Pro sicco educillo dabant etiam antea vini urnas 24, modo ob praemissam rationem nonnisi urnas $3\frac{1}{2}$, quarum limitatum pretium facit f. 3 d. 50. De iure montano obvenerunt similiter antea urnae no. $35\frac{3}{4}$, de facto vero propter desolatas nonnullas vineas percipiuntur tantum urnae 21, quae eodem modo limitantur ad f. 31 d. 50.

Prata huius loci comprehenduntur inter Cseitensia, respectu summae currulis.

Summa possessionis Koritnya facit f. 140 d. $12\frac{3}{4}$.

¹⁰ Ez a 30 dénár a kaszások és szénagyűjtők egy szekér széna után kapott nap-száma.

¹¹ Hogy ti. ki volt a telkek gazdája.

¹² Az 1683-as tatárpusztítás.

¹³ Az „ $\frac{1}{4}$ ” a szövegből kimaradt.

Oppidum Verbo

Dantur hic sessiones quartalisticæ sequentes et quidem populosæ. Georgius Szabo, sessio $\frac{1}{2}$ | Martinus Blasko, sessio $\frac{1}{2}$ | Martinus Szpál, sessio $\frac{1}{4}$ | Stephanus Kohut, sessio $\frac{1}{2}$ | Michael Sasa, sessio $\frac{1}{2}$ | Stephanus Liszi, sessio $\frac{1}{2}$ | Matthias Telniczki, sessio $\frac{1}{4}$ | Stephanus Skrobi, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Augustin, sessio $\frac{1}{2}$ | Martinus Augustin, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Bartoska, sessio $\frac{1}{2}$ | Michael Lago, sessio $\frac{1}{4}$ | Georgius Javnik, sessio $\frac{1}{4}$ | Ioannes Csanor, sessio $\frac{1}{2}$ | Martinus Kulhanek, sessio $\frac{1}{2}$ | Nicolaus Szeleccki, sessio $\frac{1}{2}$ | Michael Piestyanszkj, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Zlesák, sessio $\frac{1}{2}$ | Martinus Antal, sessio $\frac{1}{4}$ | Georgius Benyo, sessio $\frac{1}{2}$ | Stephanus Bartoska, sessio $\frac{1}{4}$ | Martinus Pollyachek, sessio $\frac{1}{4}$ | Relicta Bujna, sessio $\frac{1}{2}$ | Relicta Szvehova, sessio $\frac{1}{2}$ | Nicolaus Szveho, sessio $\frac{1}{2}$ | Martinus Lasso, sessio $\frac{1}{2}$ | Relicta Zasova, sessio $\frac{1}{2}$ | Abraham iudæus, sessio $\frac{1}{2}$ | Franciscus Bartos, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Bartos, sessio $\frac{1}{2}$ | Matthias Verla, sessio $\frac{1}{2}$ | Matthias Megen, sessio $\frac{1}{2}$ | Stephanus Szvetlih, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Bruhati, sessio $\frac{1}{2}$ | Martinus Magyo, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Albert, sessio $\frac{1}{4}$ | Ioannes Mracsko, sessio $\frac{1}{4}$ | Stephanus Pollyachek, sessio $\frac{1}{4}$ | Michael Bartoska, sessio $\frac{1}{2}$ | Relicta Bzichka, sessio $\frac{1}{2}$ | Stephanus Bednár, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Gabloszkj, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Liszi, sessio 1.

Desertæ sessiones quartalisticæ hæc sequentes. Szpalofszke sessio $\frac{1}{4}$ | Ioannis Vida sessio $\frac{1}{2}$ | Iunioris Ioannis Vida sessio $\frac{1}{4}$ | Andreae Makovi sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannis Liszin sessio $\frac{1}{2}$ | Martini Illafszki sessio $\frac{1}{2}$ | Georgii Ktelmiczki sessio $\frac{1}{2}$ | Martini Szuroui sessio $\frac{1}{2}$ | Stephani Hurtau sessio $\frac{1}{2}$ | Nicolai Koholánszky sessio $\frac{1}{2}$ | Csalofszke sessio $\frac{1}{2}$ | Michaelis Gregor sessio $\frac{1}{2}$ | Matthiæ Zlesák sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannis Benyo sessio $\frac{1}{2}$ | Nicolai Blaha sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannis Jamnik sessio $\frac{1}{2}$ | Pauli Korher sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannis Mathuz sessio $\frac{1}{2}$ | Martini Verla sessio $\frac{1}{2}$ | Martini Barto sessio $\frac{1}{2}$ | Georgii Podolszki sessio $\frac{1}{2}$ | Michaelis Benyo sessio $\frac{1}{2}$ | Stephani Preiczkj sessio $\frac{1}{2}$ | Stephani Gallik sessio $\frac{1}{4}$ | Ioannis Bartoska sessio $\frac{1}{2}$ | Martini Szelecckj sessio $\frac{1}{2}$ | Matthiæ Kohut sessio $\frac{1}{4}$ | Dubovszke sessio $\frac{1}{2}$ | Matthiasofszke sessio $\frac{1}{2}$ | Juriczofszke sessio $\frac{1}{2}$ | Buine sessio $\frac{1}{2}$ | Georgii Gablofszki sessio $\frac{1}{2}$ | Matuskove sessio $\frac{1}{2}$ | Michaelis Bednár sessio $\frac{1}{2}$ | Simonofszke sessio $\frac{1}{2}$ | Lukacs ofszke sessio $\frac{1}{2}$ | Klucsofszkeho sessio $\frac{1}{4}$ | Ducsofszke sessio $\frac{1}{4}$ | Matthiæ Banyák sessio $\frac{1}{2}$ | Bruhasofszkj sessio $\frac{1}{4}$ | Nencsofszke sessio $\frac{1}{2}$ | Pollyakofszke sessio $\frac{1}{2}$ | Zkasnofszke sessio $\frac{1}{2}$ | Stephani Trahta sessio $\frac{1}{2}$ | Remu sofszka sessio 1 | Matthiæ Blaha sessio $\frac{1}{2}$ | Matthiæ Kosa sessio $\frac{1}{2}$.

Libertatæ sessiones adhuc tempore Nadasdiano¹⁴ quartalisticæ. Joachimoszka sessio 1 | Szluhviinoszke sessio 1 | Kosztszkofszke sessio 1 | Rauasofszke sessio 1 | Tempore fisci¹⁵ Merkaiana sessio 1.

Inquiliaria sessiones populosæ. Michael Pilát, sessio 1 | Relicta Kraichova, sessio 1 | Stephanus Kulhanek, sessio 1 | Ioannes Konecsne, sessio 1 | Martinus Kankerla, sessio 1 | Georgius Skrobi, sessio 1 | Nicolaus Kubala, sessio 1 | Andreas Kuhár, sessio 1 | Matthias Banyák, sessio 1 | Georgius Szedlár, sessio 1 | Ioannes Kubala, sessio 1.

Inquiliaria desertæ sessiones. Kosakofszka sessio 1 | Lucsánszka sessio 1 | Pukerlofszke sessio 1 | Drucsinkofszke sessio $\frac{1}{8}$ | Vitkoszke sessio 1 |

¹⁴ Ez a birtokrész 1671-ig, Nadasdy Ferenc haláláig volt a család kezén.

¹⁵ Ti. tempore fisci libertata.

Zdukolszke sessio $\frac{1}{8}$ | Kudlofszke sessio 1 | Zakreszalofszke sessio $\frac{1}{8}$ | Gogolofszke sessio $\frac{1}{8}$ | Ioannis Zakreszal sessio $\frac{1}{8}$ | Kulhankofszke sessio $\frac{1}{8}$ | Pazitnykolszke sessio $\frac{1}{8}$ | Baltek Szecskara sessio $\frac{1}{8}$ | Simahanika sessio $\frac{1}{8}$ | Kubikofszke sessio 1 | Bilenotelcza sessio 1 | Petrasoszka sessio 1 | Visnyofszke sessio $\frac{1}{8}$ | Blanarofszke sessio $\frac{1}{8}$ | Laczkolszke sessio 1 | Valaholszke sessio 1 | Adamofszke sessio 1 | Gulaofszke sessio $\frac{1}{8}$ | Zubativaletofszke sessio $\frac{1}{8}$ | Mattyasofszke sessio 1 | Bubakofszke sessio 1 | Kichinkofszke sessio $\frac{1}{8}$ | Nyemeczofszke sessio $\frac{1}{8}$ | Stefanofszke sessio 1 | Bulkofszke sessio $\frac{1}{8}$ | Pauli Albert sessio $\frac{1}{8}$ | Kubalofszke sessio $\frac{1}{8}$ | Hudeszalkubouszke sessio $\frac{1}{8}$.

Summa sessionum quartalisticarum populosarum no. 19 $\frac{1}{2}$, desertarum vero no. 20 $\frac{1}{2}$, libertinorum nihil solventium no. 5, inquilinarum sessionum populosarum no. 10, desertarum sessionum talium¹⁶ no. 16 $\frac{1}{4}$.

Oppidum hoc pro singulo anno solvit contractualiter in duobus terminis f. 600, item pro certis pratis alias ad dominium spectantibus nomine arendae f. 40. Solvit praeterea pro croco f. 48. A telonio nomine arendae f. 18. Pro duabus vecturis, usque Posonium una, altera adhuc tanta ultro Posonium, solvit singulo anno f. 15.¹⁷ Ad festum Nativitatis Domini quaelibet sessio tenetur unam vecturam lignorum ad castellum Cseitense. Quamlibet vecturam ad d. 12 limitando facit in toto f. 2 d. 34. Item tenentur loco duarum pett lodicum dare singulo anno f. 12.

A mola Stephani, Georgii et Ioannis Mego solvuntur annuatim tritici metretae no. 105, singulam ad d. 65 aestimando facit f. 68 d. 25, item 80 libones vel f. — d. 80. Debent etiam duos maiales saginare vel dare f. 7. Alia mola Georgii Levaj dicta est desolata. Tertia est oppignorata, in quali autem summa, non scitur. A quarta Ioannis Miklosko solvuntur annuatim tritici metretae 20, quamlibet d. 65 limitando facit f. 13. Pro saginatione unius maialis, si non saginat, f. 3 d. 50. Hic molitor tenetur dominio praestare omnes manuales labores, qui aestimantur ad f. 10. Quintae molae census cedit parochiae.

Incolae huius oppidi tenentur certum pratum Cseitense falcare, conveyere.¹⁸ Die una falcant illud 20 falcatores, quorum labores per paus¹⁹ limitantur ad f. 4.

De iure montano proveniunt iuxta regestum vini urnae 200, quae aestimantur in toto ad f. 300.

Celebrantur in hoc oppido Cseitensi nundinae, in quibus proventus, siqui sunt pecuniarii, in medium oppidanorum contractualiter percipiuntur pro dominio nihil praeter aliquot ollas.

Macella sunt hic 4, a quibus dant in toto libras sevi crudi no. 100 seu f. 8.

Summa proventus oppidi Verbo facit f. 1149 d. 89.

Possessio Miava

In hac possessione dantur sessiones quartalisticae populosae sequentes. Thomas Szadloni, sessio 1 | Ioannes Csernak, sessio $\frac{1}{4}$ | Georgius Zrnko, sessio 1 | Ioannes Michalecz, sessio $\frac{1}{4}$ | Matthias Hras, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius

¹⁶ Ti. inquilinarium.

¹⁷ A mondat nem egészen világos, vesszőkkel való tagolása is bizonytalan.

¹⁸ Ti. a szénát.

¹⁹ Talán a „pauschale” (átalány) rövidítése.

Szvancsara, sessio 1 | Nicolaus Bor, sessio $\frac{1}{2}$ | Relicta Rapantka, sessio $\frac{1}{2}$ | Matthaues Borik, sessio $\frac{3}{4}$ | Stephanus Sziváček, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Papucha, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Blaho, sessio $\frac{1}{4}$ | Ioannes Trancheck, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Szladek, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Magoch, sessio $\frac{1}{4}$ | Matthias Scriban, sessio $\frac{1}{4}$ | Stephanus Dingo, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Michalichka, sessio $\frac{3}{4}$.

Ibidem desertae quartalisticae sequentes. Beszovszka sessio $\frac{3}{4}$ | Jancofszka sessio $\frac{1}{4}$ | Kozarovszka sessio $\frac{1}{2}$ | Michalicsovszka sessio $\frac{1}{4}$ | Szunczova sessio $\frac{1}{2}$, bis positus²⁰ | Borikova sessio $\frac{1}{4}$, bis positus | Szitnovszka sessio $\frac{3}{4}$ | Borikova sessio $\frac{1}{4}$ | Szunchova sessio $\frac{1}{2}$ | Pribrahova sessio $\frac{1}{2}$ | Pitkova sessio $\frac{1}{2}$ | Blahova sessio $\frac{1}{4}$ | Trancsekovszka sessio $\frac{1}{2}$ | Csernakova sessio $\frac{1}{4}$ | Babiarovszka sessio $\frac{1}{2}$ | Skribranovszka sessio $\frac{1}{4}$.

Inquilinariae sessiones populosae sequentes. Georgius Jahoda, sessio 1 | Ioannes Gyuga, sessio 1 | Georgius Klimek, sessio 1 | Georgius Hanachek, sessio 1 | Stephanus Hrainoha, sessio 1 | Ioannes Bucheniecz, sessio 1 | Georgius Mizerak, sessio 1 | Nicolaus Szrsen, sessio 1 | Ioannes Adassek, sessio 1 | Georgius Bachonik, sessio 1 | Georgius Stefanek, sessio 1 | Ioannes Sztielni, sessio $\frac{1}{4}$ | Michael Mizerák, sessio 1 | Matthias Dubrava, sessio 1 | Matthias Kauiczki, sessio 1 | Georgius Krisko, sessio 1 | Michael Sabka, sessio 1 | Georgius Kolecz, sessio 1 | Matthias Bruszka, sessio 1 | Ioannes Bichik, sessio 1 | Martinus Talchik, sessio 1 | Michael Gyuroszka, sessio 1 | Ioannes Zruta, sessio 1 | Matthias Skribrani, sessio 1 | Martinus Mertel, sessio 1.

Desertae sessiones inquilinariae. Babiarovszki sessio 1 | Binovszki sessio 1 | Kauiczki sessio 1 | Dankovszki sessio 1 | Szliveczki sessio 1 | Lovász, sessio 1 | Jakub, sessio 1 | Bolesovszki sessio 1.

Inquilini in terris extirpatitiis degentes et annuatim per d. 25 solventes, domos et terras habentes, ut sequitur. Matthias Valassek, sessio 1 | Ioannes Konik, sessio 1 | Ioannes Beszik, sessio 1 | Nicolaus Tarda, sessio 1 | Georgius Pecen, sessio 1 | Michael Valcsar, sessio 1 | Ioannes Konik, sessio 1 | Matthias Christoph, sessio 1 | Thomas Shupál, sessio 1 | Relicta Kruhiska, sessio 1 | Michael Radossoczy, sessio 1 | Georgius Drozdik, sessio 1 | Georgius Hrehus, sessio 1 | Georgius Sevcsik, sessio 1 | Georgius Kulchek, sessio 1.

Desertae in his locis. Zobdanovszki sessio 1 | Petercsik, sessio 1 | Zintovszki sessio 1.

Census ordinarius quartalisticarum sessionum populosarum no. 9 $\frac{3}{4}$, desertarum autem no. 6. In tribus terminis solvunt a singula sessione simul pro toto anno per f. 3 d. 75, simul autem f. 36 d. 56 $\frac{1}{4}$.

Solvit hic pagus a braxatorio nomine arendae annuos f. 50.

Item tenentur ex hordeo domini metretarum no. 56 cerevisiam braxare et pro tali hordeo dominio dare f. 56. Sed tunc intelligendum est, dum videlicet una metreta d. 30 venditur et faceret hordei metretarum 56 pretium f. 16 d. 80, quibus defalcatis ex f. 56 haberet dominium nomine luci f. 39 d. 20. Verum quia moderno tempore uno floreno et ultra²¹ possit (pro moderno tempore) vendi una metreta, ideo nullum lucrum, immo damnum haberet hocce dominium. Nihilominus ob respectum futuri et quidem melioris temporis, ubi tale pretium in hordeo decrescet, in medietate praespecificatum lucrum hoc loco apponitur, id est in f. 19 d. 60.

²⁰ „Bis positus”: ezeket a neveket ti. alább tévedésből megismételték.

²¹ Egy forintért, sőt még többért. Az eredetiben „ultra” áll.

Solvunt praeterea loco decimalium proventuum²² annuatim f. 40.

Pro croco a terris extirpatitiis f. 144. Item pro croco solvunt alii, vulgo Zahorszki²³ f. 12.

Singula sessio dat per 1 metretam tritici, 3 metretas avenae, insimul tritici $9\frac{3}{4}$, ad d. 65 facit f. 6 d. $43\frac{1}{4}$, avenae $29\frac{1}{4}$, ad d. 15 f. 4 d. $38\frac{3}{4}$. Dant simul pro polenta²⁴ 2 metretas tritici, quae limitantur ad f. 1 d. 30. Item dant simul pisorum medias 22, ad d. 1 f. — d. 22, milii triti medias 22, ad d. 1 f. — d. 22, seminis canabum medias 22, ad d. 1 f. — d. 22. Dant praeterea simul anseres no. 15, ad d. 12 f. 1 d. 80, butyri medias 17, ad d. 18 f. 3 d. 6, formagia 25, ad d. 8 f. 2, gallinas no. 25, ad d. 5 f. 1 d. 25, pullos gallinaceos no. 29, ad d. 3 f. — d. 87, ova no. 117 seu f. — d. $29\frac{3}{4}$, ligaturas canabum no. $9\frac{3}{4}$, ad d. 10 f. — d. $97\frac{2}{4}$, capones no. $9\frac{3}{4}$, ad d. 10 f. — d. $97\frac{2}{4}$. Simul agnellum paschalem f. — d. 30.

A macello solvuntur sevi crudi librae no. 25, ad d. 8 facit f. 2.

Molitor solvit a mola Georgii Monyiák annuatim hordei metretas no. 25, ad d. 25 f. 6 d. 25. A mola dominii solvit molitor (nomine census) mixti metretas no. 60, ad d. 40 facit f. 24. Si non saginat 3 maiiales, solvere debet in parata f. 10 d. 50. Item a mola Ioannis Eliasik et alterius Ioannis Mányiák solvuntur annui f. 15. Item a mola Georgii Dinga et Stephani Augustin insimul f. 8. Sunt hic silvae prohibitiuae, in quibus subditorum pecora pascuntur, nihil tamen obligati sunt solvere. 1. est Kesztliczki dicta | 2. Szovinyecz | 3. Rudnik | 4. Koritarka | 5. Baranova Czestu | 6. Popedolanka | 7. Paszenka.

Est hic unum allodium bene accommodatum, in quo possunt vaccae no. 40 interteneri et oves no. 150, pro nunc nulla pecora ibidem. Habet hoc allodium prata currus foeni no. 50 proferentia, singulum currum (defalcatis iam defalcandis) ad d. 70 limitando facit pretium f. 35. Spectant ad hoc allodium terrae arabiles et quidem in montibus, capientes metretas no. 1092, quarum una medietas in quiete relinquatur, altera inseminatur metretis no. 596. Singulae metretae capacitas, siquidem inter montes essent sitatae et habitatae, ad d. 15 limitatur²⁵ facitque f. 89 d. 30.

Robota cuiuslibet sessionis quartalisticae ad instar aliorum singillatim ad f. 6 d. 24 aestimatur, in toto vero f. 60 d. 84.

Inquinariae sessiones sunt no. $25\frac{1}{4}$, desertae vero sessiones no. 8. Census illorum ordinarius. Solvunt annuatim per d. 50, simul autem f. 12 d. $62\frac{1}{2}$. Robota illorum singillatim f. 3 d. 12 aestimatur, simul vero ad f. 81

²² Az 1641-es urbárium (U. et C. 119/8.) szavai szerint ugyanez „decimalis pecunia”. Szó lehet itt a földesúr által az egyháztól bérelt tizedről vagy a földesúr számára (valamilyen terményből, állatból) kilenced helyett szedett tizedről, illetve ezek pénzbeli megváltásáról. A pénzbeli megváltás mindkét esetben vonatkozhatik az egész kötelezettség megváltására, vagy — mint gyakran szokásos volt — a 10-es számon alul maradó termés-, illetve állatmennyiségek helyett fizetendő pénzre.

²³ Zahorszki, a másik urbárium szavai szerint „ob montes”: a hegyen túl lakók sáfrányfizetési kötelezettségére vonatkozó kifejezés. „Hegyen túli résznek” Nyitra megyében az egykori országhatár és a Kiskárpátok nyugati lejtői közti területet nevezték. Az uradalom 1641-es urbáriumá szerinti (U. et C. 119/8.) Miava község régebben (Nádasdy Ferenc részére) az irtásföldek után 1 font sáfrányt adott, 1640 óta 2 fontot. 1641-ben a sáfrány helyett 64 birodalmi tallért fizettek a hegy mögötti falvak, ezenkívül közösen minden földesúrnak 1 font sáfrányt. Az 1661-es (U. et C. 4/3.) és 1671-es U. et C. 4/5.) urbárium Miavánál a következőket mondja: Az irtványföldek után közösen fizetnek 3 font sáfrányért 144 forint és 8 uncia „hegy mögötti sáfrányért” 12 forintot.

²⁴ Polenta: itt talán a sörkésztetéshez szükséges maláta. Másik jelentése: lepény

²⁵ Azaz: egy mérő gabonát befogadó szántóterület jövedelmét 15 dénárba becsülték.

d. 78. Inquilini in terris extirpatitiis habitantes, quorum sunt 15, solvunt per d. 25, simul f. 3 d. 75. Sunt ibidem etiam desertae no. 4. Robotas hi no. 15 debent instar aliorum inquilinorum praestare, quae aestimantur f. 46 d. 80.

A terris desertarum no. 6 sessionum quartalisticarum solvunt f. 11 d. 25. Summa vero possessionis Miava facit f. 733 d. 56³/₄.

Oppidum O Thura

In hoc loco non possunt sessiones nominari, siquidem omnes senes-essent demortui, iuvenibus autem, uti ipsi fassi fuissent, non constant loco, rum sessionalium nomina. Nihilominus omnia sua contractualiter praestant uti sequitur.

Habentur hic sessiones in universum quartalisticae no. 15¹/₈, inquilinariae vero no. 2, a quibus, uti praemissum est, in duobus terminis contractualiter debent praestare f. 300. Pro croco f. 108. Ibidem molitores: Nicolaus Mlinar, annuatim solvit f. 6 | Ioannes Kuhaida, f. 6 | Ioannes Belchik, f. 4 | Matthias Vanyiek, f. 6 | Martinus Vrabel, f. 6. Idem pro laboribus solvit f. 8. Item hi oppidani obligati sunt, ut singulo anno ex cellario domini urnas vini no. 30, quamlibet mediam uno d. cariori pretio educillent,²⁶ quod lucrum facit f. 18 | Item Matthias Vanka a sua mola f. 6 | Georgius Vrabel a sua f. 14 | Ioannes Stannovik a sua solvunt f. 14 | Item a mola noviter erecta solvuntur annui f. 4.

Summa autem oppidi O Thura facit f. 500.

Possessio Visnyo

In hac possessione sunt inquilini sequentes. Martinus Pták sessio 1 | Andreas Czehlar, sessio 1 | Matthias Knap, sessio 1 | Ioannes Knap, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Andrasoich, sessio $\frac{1}{4}$ | Georgius Maczein, sessio $\frac{1}{4}$ | Adamus Czehlár, sessio $\frac{1}{2}$ | Deserta, relicta Margaretha, sessio $\frac{1}{2}$ | Michael Kovách, sessio 1 | Adamus Matusovich, sessio $\frac{1}{2}$ | Stanislaus Matusouich, sessio $\frac{1}{2}$ | Ioannes Kovách, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Svecz, sessio 1 | Martinus Lukáchik, sessio $\frac{1}{2}$ | Relicta Zednik, sessio 1 | Deserta, Adamus Matusovich, sessio $\frac{1}{2}$ | Georgius Knap, sessio $\frac{1}{2}$.

Hi nihil aliud praestant, quam omnes labores manuales, quocumque tandem opus est per totum annum. Nihilominus, sicut in prioribus limitatum est, ita et hic per totum annum nonnisi dies no. 52 apponuntur ac pro qualibet d. 6 nominantur et veniunt a 10¹/₂ inquilinis ita computando f. 33 d. 7¹/₂.

Summa et latus possessionis Vissnyo per se, id est f. 33 d. 7¹/₂.

Oppidum Beczko

In hoc loco sunt sessiones sequentes quartalisticae. Deserta, Andreas Pathera, sessio 1, ab hac solvunt arendam f. 7 | Deserta Miloska sessio 1, similiter solvunt f. 7 | Deserta Geregovszka 1, eodem modo f. 7, in eadem inquilini solvunt f. 3 | Deserta Kucharovszka 1, a qua solvuntur f. 7, in eadem inquilini solvunt f. 3 | Deserta Sedikovszka 1, solvunt f. 7.

²⁶ A bor iccégét 1 dénárral drágábban kellett itt kimérniök, mint amennyi a mindenkori eladási ár volt.

Inquilini sequentes. Michael Máhács, $\frac{1}{2}$ sessio, solvit annuatim f. 2 d. 50 | Ioannes Frastachki, $\frac{1}{2}$, solvit f. 2 d. 50 | Georgius Thuhi, $\frac{1}{4}$, solvit annuos f. 1 d. 25 | Deserta Miloszkova $\frac{1}{4}$, f. — | Andreas Siska, $\frac{1}{2}$ sessio, solvit f. 2 d. 50 | Deserta Manyeroszky 1 sessio, f. — | Matthias Galkovich, $\frac{1}{4}$ sessio, f. 1 d. 50 | Andreas Szabo, $\frac{1}{2}$ sessio, f. 2 d. 50 | Deserta, Michael Szeleczi, $\frac{1}{2}$ sessio, f. — | Michael Szudny, $\frac{1}{4}$ sessio, f. 1 d. 25 | Deserta, Ioannes Balazik, $\frac{1}{4}$ sessio, f. — | Georgius Gerul, $\frac{1}{2}$ sessio, f. 2 d. 50 | Michael Elias, $\frac{1}{2}$ sessio, f. 2. d. 50 | Nicolaus Muliska, $\frac{1}{4}$ sessio, f. 1 d. 25 | Nicolaus Kroichi, $\frac{1}{4}$ sessio, f. 1 d. 25. Iste per comitatum ob non exsolvendam taxam in f. 4 occupatus est²⁷ | Andreas Krochiti, sessio 1, quam similiter ob non exsolutam taxam idem comitatus in f. 50 occupavit, solventem alias f. 5, id est f. 5 | Matthias Beluski, sessio $\frac{1}{4}$, f. 1 d. 60 | Ioannes Zednik, sessio $\frac{1}{4}$, f. 1 d. 60.

Solvunt in communi pro croco f. 15 d. 25, pro sevo libras 80 seu f. 6 d. 40. Item de iure montano debent praestare vini urnas 18 seu f. 18. A duabus molis solvuntur annui f. 6.

Inquilini oppignorati,²⁸ sed totaliter ob exundationes Vagi sunt desolati sequentes. Desertae,²⁹ Stephanus Honszkj, sessio 1 | Andreas Sipakovszka sessio 1 | Kolarovszka sessio 1 | Rafaiovszka sessio 1 | Ioannes Raffai, sessio 1 | Thomanorofszka sessio 1 | Vaczlakovszka sessio 1 | Novosovszka sessio 1.

Summa vero oppidi Beezko facit f. 117 d. 40.

Oppidum Vág Uyhel

Dantur hic sessiones quartalisticae sequentes. Elias Pixiades, sessio 1 | Stephanus Zilhaua, sessio 1 | Adamus Skreka, sessio 1 | Domus Ferenczofszka, sessio 1 | Stephanus Szeluszki, sessio 1 | Michael Szenka, sessio 1 | Adamus Jakuboviel, sessio 1 | Matthias Lassut, sessio 1 | Ioannes Gonya, sessio 1 | Stephanus Urbanek, sessio 1 | Deserta Szlatkovszka sessio 1 | Deserta Janichoszka sessio 1 | Deserta Proczkovszka sessio 1 | Relicta Kromniczka, sessio 1 | Remienar, sessio 1 | Deserta Hazanyovszka sessio 1 | Georgius Petrik, sessio 1 | Ioannes Rozniczki, sessio 1 | Deserta, Valj Bruhovszka sessio 1 | Ioannes Balazik, sessio 1 | Matthias Tomáskovich, sessio 1 | Michael Klobuchnik, sessio 1 | Deserta, Georgius Kalamen, sessio 1 | Ioannes Zrnya, sessio 1 | Ioannes Kozachek, sessio 1 | Relicta Dosztalka, sessio 1 | Domus domini Sambokreti, sessio 1 | Deserta Ressakovszka sessio 1 | Iacobus Dosztal, sessio 1 | Andreas Rekesz, sessio 1 | Michael Mego, sessio 1 | Martinus Formanek, sessio 1 | Ioannes Pancsucsa, sessio 1 | Georgius Korbel, sessio 1 | Andreas Sziszel, sessio 1 | Ioannes Sziszel, sessio 1 | Ioannes Mandák, sessio 1 | Stephanus Fabian, sessio 1 | Ioannes Szokoloczki, sessio 1.

Sessiones quartalisticae no. 32, desertae vero no. 7.

Census et alii proventus annui. Solvunt contractualiter hi f. 180. Croci uncias no. $10\frac{1}{2}$ vel f. 15 d. 75. Item in festis Pentecostalibus tenentur dominii vinum urnarum no. 20 educillare, singulam mediam duobus denariis cariori pretio, facit lucrum in 20 urnis f. 24.

²⁷ A megye, királyi vagy megyei adó nem fizetése miatt, lefoglalta a telket.

²⁸ A zsellérek egy részétől befolyó jövedelmeket, úgy látszik, zálogba ádták.

²⁹ A „desertae” szó valamennyi itt következő sessiora vonatkozik (az eredetiben kapcsolójel mellé írták).

De iure montano praestant vini urnas no. 60, per f. 1 facit f. 60.

Teloniator solvit arendam annuatim f. 25.

Dantur in hoc promontorio vineae 2, quas praemissi incolae Beczkovienses excolere tenentur, in quibus proveniunt urnae circa 10, quamlibet per f. 1 computando f. 10.

Insuper, dum et quando necessum est, tenentur pro aedificiis ligna convehere, quae vecturae limitantur ad f. 8.

Summa autem oppidi Vág Uyhel constituit f. 322 d. $75\frac{1}{4}$.

Diversi proventus

In toto dominio dantur prohibitiis fluviali, in quibus nulli subditorum sub poena f. 12 licet piscari, verum pro parte domini terrestri singula septimana per totum annum (hi enim nunquam congelantur) capiuntur funduli, quae piscatura valet in universum f. 5.

In nona agnorum et agnellorum tres annos in unum computando veniunt pro uno anno agni no. $59\frac{1}{3}$, ad f. 1 f. 59 d. $33\frac{1}{3}$. Agnelli cum capriolis $43\frac{1}{3}$ seu 13.³⁰ Item proventus pecuniarius nonalis³¹ percipitur (modalitate praemissa computando) pro uno anno in f. 15.

Item in omni possessione huius domini tenentur praestare quartiria tam equilia, quam oralia, quae respectu moderni temporis in ordine ad pabulum et agazonum intertentionem facile exsurgerent ad f. 600 et ultra. Nihilominus considerando feliciora tempora in praesenti aestimatione limitantur universaliter ad medietatem, f. 300.

Summa et latus diversorum proventuum facit f. 392 d. $33\frac{1}{3}$.

Extractus praemissorum proventuum

Oppidi Cseitae	f.	1468	d.	$43\frac{1}{4}$
Possessionis Solnafalva	f.	109	d.	$85\frac{1}{2}$
Possessionis Komarno	f.	33	d.	50
Possessionis Császkoecz	f.	373	d.	$51\frac{1}{2}$
Possessionis Lessete	f.	357	d.	$81\frac{7}{8}$
Possessionis Koritnya	f.	140	d.	$12\frac{3}{4}$
Oppidi Verbo	f.	1149	d.	89
Possessionis Myava	f.	733	d.	$56\frac{3}{4}$
Oppidi O Thura	f.	500		
Possessionis Vissnyo	f.	33	d.	$7\frac{1}{2}$
Oppidi Beczko	f.	117	d.	40
Oppidi Vág Uyhel	f.	322	d.	$75\frac{1}{4}$
Diversorum	f.	392	d.	$33\frac{1}{3}$

Summa summarum facit f. 5732 d. $26\frac{15}{24}$

³⁰ Ti. f. 13.

³¹ Valószínűleg a meghatározottnál kevesebb számú és így természetben kilenceddel meg nem váltható bárány meg kecske után fizetett pénzösszeg.

Defalcatio³²

In iudiciis veniunt defalcandi, prout extractus sub littera D³³ dicitur f. 79 d. 86. In conventionibus officialium, familiae, sicut et in taxis in medium comitatum Trinchiniensis et Nitriensis solvendis, praemisso extractu clarius demonstrante, in universum veniunt etiam defalcandi circiter f. 1180 d. 30. Latus et summa defalcandorum facit f. 1260 d. 16, quibus ex praespecificato proventu constituenta f. 5732 d. 26 defalcatis manebunt pure nomine proventus f. 4472 d. 10. Ex quibus una cum Bezkoviensibus³⁴ exurgit capitale, 6 per centum f. 74 535, 5 per centum f. 89 442.³⁵

Aedificia Cseitensia cum sexta parte arcis Bezko et domo Bezkoviensi ruinosis aestimantur in universum f. 6150. Quod si vero proventus bonorum Bezkoviensium ex praemissa universali summa proventuali constituens f. 440 d. 15 (defalcatis iam defalcandis) subtrahatur, tunc manebunt pure nomine proventus ex bonis Cseitensibus obvenientis f. 4031 d. 95. Iuxta quos fit capitale, 6 per centum f. 67 199 d. 16²/₃, 5 per centum f. 80 639.

Medietas arcis³⁶ cum castello Cseitensi satis ruinata, braxatorium item et allodia similiter ruinosa aestimantur simul ad f. 6000.

Actum in bonis Cseitensibus die 5. Martii 1695. Casparus Sirthicz m. p., Stephanus Danesy m. p.

Notandum. In omni possessione huius domini Cseitensis vigore urbarii deberet domini terrestri cerevisia per totum annum educillari, sicut etiam burenda, haleces inter subditos distribui. Verum quia in braxatorio domini ob defectum lignorum alias per unum milliare advehendorum nonnisi decies per annum potest coctura cerevisialis institui, item burenda et haleces pro moderno tempore ob summam subditorum miseriam non distribuuntur ac consequenter tale lucrum in praesenti aestimatione non est appositum. Cacabi pro coquendo cremato seu palenka in nulla possessione de praesenti reperiuntur, alias solventes singillatim f. 1 d. 50.³⁷

A Magyar Kamara számára készült eredetije U. et C. 4/8. alatt. Az aláírás előtt pecsétetekkel. A „Notandum“-mal kezdődő befejező rész külön, egy mellékelt kis papírlapon található. Nem közöltük az urbárium lapjainak alapján található számmösszesítéseket. Forint-dénár összegeknél a dénárt az eredetiben csak kettőspont jelöli, mi a „d.” rövidítést használtuk.

³² Levonás a jövedelemből, azaz: a kiadások.

³³ A D) alatt mellékelt kivonat ma nincs a szöveg mellett. Többek között kimutatta, hogy a bírók szolgáltatásmentessége és esetleges más, nekik járó jövedelmek milyen csökkenését jelentették a földesúri hasznoknak.

³⁴ Beckó vára az 1640-es években szállott a Bánffyokról nőági örökösöikre. Így jutott hozzá egy részéhez a Nádasdy-család is.

³⁵ Az összeíró az uradalom tiszta jövedelmét 6, illetve 5%-os kamatnak veszi, és így számítja ki a tőkét (az uradalom értékét).

³⁶ A vár másik felére, amely a hozzátartozó birtokkal együtt Nádasdy Katalin örököseie volt, ez az összeírás nem terjeszkedik ki.

³⁷ Ezt az összeget a pálinkafőző üstök után fizették.

1695. március 9. A Nádasdy-családról a kincstárra szállott csejtei uradalom elzálogosított részének urbáriuma és becsüje

Conscriptio et aestimatio bonorum oppignoratorum Nadasdiano-fiscalium, alias ad dominium Cseithense spectantium, per infrascriptos¹ peracta

In oppido Nagj Kosztolán

dantur sessiones quartalisticae populosae no. 30, desertae no. 39. Inquilinariae populosae no. 6, desertae vero no. 17.

Census illarum. Quaelibet sessio quartalistica solvit annuatim in tribus terminis simul f. 3 d. 75, omnes autem pro toto f. 112 d. 50. Item dant simul tritici metretas Tyrnavienses no. 30, ad d. $48\frac{3}{4}$ f. 14 d. $62\frac{1}{2}$, avenae metretas 30, ad d. $14\frac{1}{4}$ f. 4 d. $27\frac{1}{2}$. Item dant annuatim simul anseres no. 30, ad d. 12 f. 3 d. 60, capones no. 60, ad d. 10 f. 6, butyri medias 15, ad d. 18 f. 2 d. 70, formagia no. 60, ad d. 8 f. 4 d. 80, ova no. 360 seu f. — d. 90. Pro² cuiusvis subditi sessionis quartalisticae ad robotandum nonnisi dies no. 52 limitantur et pro qualibet die ad instar Cseitensium d. 12 apponuntur, facientes f. 6 d. 24, simul vero f. 187 d. 20. A cuiuslibet sessionis quartalisticae desertae terra arabili libenter darent³ annuatim f. 1 d. $87\frac{1}{2}$ facientes in toto computando sessiones desertae no. 39 f. 73 d. $12\frac{1}{2}$. Quaelibet sessio inquilinaria populosa solvit pro toto anno in tribus terminis simul d. 50, faciunt a sessionibus no. 6 in toto f. 3. Hi similiter tenentur per totum annum praestare robotas pro singulo illorum nonnisi dies no. 52 limitando ac pro una die d. 6 apponendo simul f. 3 d. 12, constituit a 6 cedentes simul f. 18 d. 72. Solvunt in communi, loco croci, f. 24. Educillatio vini a Nativitate Domini usque ad festum Sancti Michaelis pro parte domini continuatur, per quod spatium extradantur urnae 100, in singula urna f. 1 d. 20 nomine luci, in toto vero exponuntur f. 120. A telonio pro hac parte solvuntur nomine arrendae f. 30. A macello dat lanio quotannis sevi crudi libras 50, ad d. 8 f. 4.

A mola Ioannis Jakobo, Martini et Georgii Bazdiovszki solvuntur tritici metretae Tyrnavienses 60 valentes f. 29 d. 25. Si non saginant 2 maiales, debent solvere f. 10. Omnis generis labores debent praestare, qui aestimantur ad f. 10. A mola Ioannis Jevotska et Martini Bzinokodj similiter,

¹ Az összeírást Sirthiez Gáspár és Danchy István kamarai tisztviselő (1687: a számadásmester segéde, 1704: pénztári ellenőr, 1707–1708: pénztáros) készítette. (*Ember Gy.*: Az újkori magyar közigazgatás története. Bp. 1946. 133–134., 137.) Az eredeti Danchy István kezeírása.

² A „pro” szó fölösleges.

³ A pusztaföldek, úgy látszik, nem voltak még a jobbágyok használatában, csak „szívesen fizettek volna” értük.

uti praecedentes, f. 29 d. 25. Pro saginatione f. 10. Praestant labores aestimatos ad f. 10. A tertia mola Hataka dicta similiter f. 29 d. 25. Pro saginatione f. 10. Labores non praestat.

Sunt hic terrae arabiles capientes metretas no. 698 in sex locis, quarum tertia pars pro quiete relinquitur, aliae duae partes inseminantur metretis no. 465 $\frac{1}{3}$, cuiuslibet metretae capacitas aestimatur ad d. 50, simul facientes f. 232 d. 66 $\frac{2}{3}$. Dantur prata ad currus foeni no. 70, singulum ad f. 1 aestimando facit pretium f. 70. In quolibet curru respectu falcatorum, collectorum defalcantur d. 30, manent f. 49. Est hic una prohibita silva, ex qua nullum lucrum, ex insula vero ad fluvium Vag habent pro foco et aedificiis ligna omnes huius partis subditi.

Summa praemissorum facit f. 1028 d. 86 $\frac{1}{6}$. Ex quibus in iudice⁴ f. 11 d. 22 $\frac{1}{6}$, in conventionem provisoris et officialis in parata et victualibus in pecuniam reductis f. 100, constituentes simul f. 111 d. 22 $\frac{1}{6}$ veniunt defalcandi, quibus defalcatis manent nomine proventus et utilitatis modo praemisso limitatae f. 917 d. 64.

Haec portio Kosztolanensis est oppignorata olim cuidam viduae Ochkaianae in f. 13 000.⁵ (Modo autem possidet generosus dominus Ioannes Ludovicus Gössinger in f. 11 000 cum facultate certam portionem per dictam Ochkaianam antea abalienatam imputatis iam bis mille florenis redimendi, tenore regiae resolutionis die 1. Iulii anni 1686. emanatae, praeter expensas in reparationem summe necessarias easque cum praescitu Camerali admittendas et tempore redemptionis legitime edocendas, una cum praescriptis 14⁶ milibus florenorum dicto domino Gószszinger vel suis successoribus refundendas et exsolvendas, uti eadem resolutione declaratur.)⁷ Quorum interesse extendit nonnisi ad f. 840, quibus ex summa florenorum 917 d. 64 praemisso modo limitatorum defalcatis manent iustum interesse superantes f. 77 d. 64, id est f. 77 d. 64.⁸

Possessio Dubován

Sunt hic sessiones quartalisticae populosae no. 20, desertae vero no. 12.

Singula sessio populosa solvit annuatim f. 3 d. 75, simul autem f. 75. A desertarum terris arabilibus singillatim f. 1 d. 87 $\frac{1}{2}$ limitando, faciunt f. 22 d. 50. Hi omnes compelluntur ad robotas cum iumentis suis omni die per totum annum, quorum robotae ad 100 dies merito possunt hic limitari,

⁴ A jövedelem egy része a bírónak járt.

⁵ A kosztolányi Nádasdy Ferenc-féle birtokrész 1658-ban vette zálogba Ocskay Ferenc 13 000 forintot. Özvegye Illésházy Zsófia volt. Leányuk, Ocskay Éva (Sárkány Istvánné) halálával a birtok magszakadás révén a fiskusra szállt, a fiskus pedig 1686-ban zálogosította el Gössinger János Lajosnak, a pozsonyi vár „curator”-ának és „aedilis scriba”-jának. (Orsz. Levéltár, Kincstári levéltár, Benigna Mandata 1686. júl. 1. — *Jedlicska P.*: K skárpáti emlékek Vöröskötől Szomolányig. Bp. 1882. II. rész. 333–334.)

⁶ A számjegyet 13-ból javították 14-re.

⁷ A zárójelben közölt rész ugyanattól a kéztől származó, külön lapra írt betoldás; kettévágja az eredeti mondatot, amelyben az „in f. 13 000” után következik a „quorum interesse”.

⁸ Az eredetiben a 840-et áthízták és fölébe 780-at írtak. De a 77 f. 64 d.-os maradványösszeget csak akkor kapjuk eredményül, ha a 917 f. 64 d.-ból 840 ft.-ot vonunk le. A 77 f. 64 d. helyén, eredetileg 137 f. 64 d. állott; ezt kivakarták és helyébe írták a 77 f. 64 d.-t. A 137 f. 64 d. maradvány viszont csak akkor volna helyes, ha a 917 f. 64 d.-ből 780 ft.-ot vonnánk le.

pro singula die d. 12 computando facit pro uno f. 12, pro viginti autem colonis simul f. 240. Dant simul tritici metretas no. 80, ad d. $48\frac{3}{4}$ constituit f. 39, avenae metretas 80, ad d. $14\frac{1}{4}$ f. 11 d. 40, anseres no. 40, ad d. 12 f. 4 d. 80, capones no. 40, ad d. 10 f. 4, butyri medias 40, ad d. 18 f. 7 d. 20, formagia 40, ad d. 8 f. 3 d. 20, ova no. 160 seu f. — d. 40. Pro croco dant simul f. 12. A Nativitate Domini usque ad festum Sancti Michaelis educillatur vinum pro parte domini, in quo spatio effluunt facile urnae 50, in qualibet urna est lucrum f. 1 d. 20, simul sumendo autem f. 60. A molendino Adami et Pauli Hrapko dantur annuatim metretae *Tyrnavienses* frumenti no. 60, ad d. 40 limitando faciet pretium f. 24. Si non saginant 2 maiales, f. 10. Pro eorum toto anno praestandis laboribus limitantur f. 10. Dantur hic allodiales terrae arabiles ad metretas no. 165, quarum tertia pars pro quiete relinquitur, aliae duae partes inseminantur metretis 110, a cuiuslibet metretae capacitate ponuntur d. 50,⁹ simul autem f. 55.

Summa vero constituit f. 578 d. 50.

Possessio Vagyocz

Dantur hic sessiones quartalisticae populosae no. $8\frac{1}{4}$, desertae no. $3\frac{1}{4}$, inquilinariae desertae no. $13\frac{1}{2}$.

Census ordinarius. Quaelibet sessio solvit per annum per d. 375, simul f. 30 d. $93\frac{3}{4}$. A desertarum terris arabilibus singillatim f. 1 d. $87\frac{1}{2}$, simul vero f. 6 d. $2\frac{1}{4}$. Robotae cuiusvis ad instar Dubovanensium (spectant enim ad unum et debent ita robotare, prout illi) per annum ad dies 100 limitantur et pro singulo colono f. 12, simul sumptim autem exponuntur f. 99. A braxatorio solvunt annuos f. 50. Dum una metreta venditur d. 30 hordei, tunc deberent ex hordeo domini metretarum 48 cerevisiam pro parte domini braxare et esset lucrum (tali pretio defalcato,¹⁰ nimirum f. 14 d. 40) in f. 33 d. 60, verum quia modo una metreta uno f. et ultra venditur, nullum haberetur ex tali braxatione lucrum, attamen ob respectum futuri et felicioris temporis pro tali commoditate in praesenti aestimatione apponuntur, in medietate, id est f. 16 d. 80. Item solvunt pro croco f. 54. Est hic unus libertinus singulo anno solvens f. 18. Dant praeterea annuatim simul tritici metretas $8\frac{1}{4}$, ad d. $48\frac{3}{4}$ f. 4 d. 2, avenae metretas $8\frac{1}{4}$, ad d. $14\frac{1}{2}$ f. 1 d. 14, pisorum medias $16\frac{1}{2}$, ad d. 1 f. — d. $16\frac{1}{2}$, milii triti $16\frac{1}{2}$, ad d. 1 f. — d. $16\frac{1}{2}$, seminis canabum $16\frac{1}{2}$, ad d. 1 f. — d. $16\frac{1}{2}$. Simul loco polentae metretas tritici 2, f. — d. $97\frac{1}{2}$, anseres no. $8\frac{1}{4}$, ad d. 12 f. — d. 99, capones no. $8\frac{1}{4}$, ad d. 10 f. — d. $82\frac{1}{2}$, gallinas no. $8\frac{1}{4}$, ad d. 5 f. — d. 41, butyri medias 4 et 1 sextarium, ad d. 18 f. — d. 81, formagia $16\frac{1}{2}$, ad d. 8 f. 1 d. 32, ova 33 seu f. — d. $8\frac{1}{2}$. A Nativitate Domini vinum educillatur usque ad festum Sancti Michaelis, per quod tempus educillantur circiter urnae 60, in singula urna nomine lucri f. 1 d. 20, simul vero facit f. 72. A macello solvuntur sevi librae no. 20 seu f. 1 d. 60. Ioannes Benjamin, Nicolaus Vravrovich et alter Nicolaus Palatovich solvunt a sua mola annuatim f. 3, 100 libones vel f. 1. Si non saginant duos maiales, f. 10. Loco laborum suorum manualium f. 24.

⁹ Azaz: minden 1 mérő gabonával bevetett földterület évi jövedelmét 50 dénár-ra becsülik.

¹⁰ A földesúrnak termett árpa eladási árát leszámítják a belőle készített sör értékéből, hogy a tiszta jövedelmet megkapják.

Dantur hic terrae arabiles inter montes pro inseminandis metretis no. 50, quarum medietas inseminatur metretis 25. Singulae metretae capacitas ad d. 15 limitatur, facientes in toto f. 3 d. 75. Summa vero possessionis Vagjocz facit f. 401 d. 18. Summa Dubován f. 578 d. 50. Simul faciunt f. 979 d. 68.

Hae duae portiones Dubován et Vagjocz erant domino Caspari Sandor oppignoratae in f. 13 000.¹¹ Quorum similiter iustum interesse 6 per centum faceret simul constituentes f. 780, quibus a suprascriptis proventualibus et nomine utilitatis obvenientibus subtractis manebunt legale interesse superantes f. 199 d. 65. In iudiciibus defalcantur in toto f. 36 d. 22. Manebunt superantes f. 163 d. 43.

Possessio Brezova

Dantur hic sessiones quartalisticae populosae no. 4, desertae autem no. 2. Inquinariae populosae sessiones no. 9, desertae no. 24. In terris extirpatitiis habitantes no. 26 $\frac{1}{2}$.

Hi omnes solvunt simul annuatim pro omnibus suis censibus, robotis et datiis f. 862. Ex nona ovium antiquorum uno anno ad minimum no. 50 obveniunt valentes f. 50. Latus et summa facit f. 912.

Portio haec habet onus in se Hölgyanum seu pignus in f. 8500. Item nomine auctionario per magnificum dominum Petrum Bereny huic inclytae Camerae Hungaricae anno 1686. die 22. Augusti depositi sunt f. 2000, item anno 1692. die 10. Decembris f. 2000 similiter, simul constituit onus f. 12 500.¹² Quorum iustum interesse 6 per centum facit f. 750, quibus similiter ex superioribus f. 912 defalcatis manent legale interesse superantes f. 162.

Possessio Lubinya

Sunt hic sessiones quartalisticae populosae no. 9 $\frac{1}{2}$, desertae no. 3. Inquinariae populosae sessiones no. 20, desertae no. 10.

Pro omnibus censibus pecuniariis robotisque solvunt contractualiter f. 600. In communi dant praeterea tritici metretas 9 $\frac{1}{2}$, ad d. 48 $\frac{3}{4}$ f. 4 d. 63 $\frac{1}{4}$, avenae metretas 28 $\frac{1}{2}$, ad d. 14 $\frac{1}{4}$ f. 4 d. 6 $\frac{3}{4}$, agnum Paschalem vel f. — d. 30. Loco polentae dant metretas tritici 4, f. 1 d. 95. Pisorum metretam 1, ad d. 44 f. — d. 44, milii triti metretam 1, f. — d. 44, seminis canabum metretam 1, f. — d. 44, anseres no. 19, ad d. 12 f. 2 d. 28, capones 9 $\frac{1}{2}$, ad d. 10 f. — d. 95, pullos gallinaeos 37, ad d. 3 f. 1 d. 11, butyri medias 2 et 1 sextarium, f. — d. 45, formagia no. 37, ad d. 8 f. 2 d. 96, tortas no. 9 $\frac{1}{2}$, ad d. 3 f. — d. 28 $\frac{1}{2}$, ova no. 114 seu f. — d. 28 $\frac{1}{2}$, ligaturas canabum 9 $\frac{1}{2}$, ad d. 10 f. — d. 95, gallinas 9 $\frac{1}{2}$, ad d. 5 f. — d. 47 $\frac{1}{2}$. Ad Bacchanalia dant 2 medias butyri, f. — d. 36. Solvunt in communi pro croco f. 48. Item pro croco ob montes f. 2 d. 50.¹³ A telonio proveniunt f. 2 d. 50. Ex macello dat lanio

¹¹ A duboványi, Nádasdy Ferenc-féle birtokrész a Sándor család egészen 1764-ig bírta zálogban. (*Jedlicska*, i. m. II. 349.)

¹² Az eredeti zálogbirtokos, Hölgyi Anna, Hölgyi Gáspár leánya volt („onus Hölgyanum”), utóbb a férje, Berényi Péter, Berényi György (1672-ben nyitra megyei alispán) fia lett az. „Nomine auctionario” = a zálogösszeg emelése címén. Szokásban volt, hogy a bizonyos összegért zálogba adott birtokot csak a zálogösszeg emelése fejében — azaz újabb összeg lefizetéséért — hagyták a zálogbirtokos kezén.

¹³ L. az előző urbárium 23. jegyzetét.

sevi crudi libras 50, quae valent f. 4. Pro vinea domini tenentur dare quolibet anno palos per 420, faciunt simul 3990 valentes f. 4.

A duabus molis Ioannis Szumeczka et alterius Ioannis Viczek solvuntur annuatim simul f. 6, libones 100 vel f. 1. Si non saginant 3 maiiales, f. 15. Cuiuslibet molitoris labor per totum annum domino praestandus aestimatur, sicuti aliorum ad f. 10, simul f. 20.

Dantur hic prata pro parte domini proferentia foeni currus 69, singulos aestimando (defalcatis defalcandis)¹⁴ ad d. 70, in toto vero f. 48 d. 30.

Duo libertini singulo anno solvunt simul f. 13 d. 50.

In nona ovium potest percipi proventus circiter in f. 3.

Summa vero praemissorum facit f. 789 d. 87.

Haec portio est oppignorata heredibus Rutkaiianis in f. 13 000. Quorum interesse 6 per centum constituit f. 780, reperiuntur hic etiam solitum interesse superantes f. 9 d. 87.

Possessio Bootfalva

Sunt hoc in loco sessiones quartalisticae populosae no. $7\frac{1}{2}$, desertae autem no. $2\frac{1}{2}$, inquilini populosi¹⁵ no. 10.

Census quartalisticarum sessionum. Singula ex illis solvit annuatim f. 3 d. 75, facit in toto f. 28 d. $12\frac{1}{2}$. Horum robota similiter ad dies 52 limitatur, siquidem singula septimana debeant eandem praestare, facientes per f. 3 d. 12 computando in toto f. 46 d. 80. A terris desertarum sessionum in toto ponuntur pro censu f. 5 d. $62\frac{1}{2}$. Inquilini solvunt in parata per d. 50, simul autem f. 5. Robota illorum in toto ad f. 31 d. 20.¹⁶ Libertini no. 4 solvunt simul f. 60. Quaelibet sessio quartalistica per ligaturam canabum¹⁷ insimul ligaturas $7\frac{1}{2}$ seu f. — d. 75. De iure montano proveniunt vini urnae no. 22, pro qualibet urna f. 1 d. 50 limitando facit f. 33. Agnellum pro Pascha dant seu f. — d. 30.

A macello dantur annuatim sevi crudi librae 25 seu f. 2. A mola Georgii et Martini Stephanovich solvitur annuus f. 1, libones 100 vel f. 1. Si non saginatur 1 maiialis, f. 5. Debet molitor omnis generis labores praestare, qui aestimantur f. 10. Ab altera mola Stephani Keresczet, Georgii Okruszki et Nicolai Hloskovich solvuntur in toto f. 9.

Habetur hic unum pratulum proferens currus foeni 3, singulum ad d. 70 modo praemisso aestimando f. 2 d. 10. A pascuatione incolae inferioris Bootfalva solvunt annuatim avenae metretas no. $112\frac{1}{2}$, singulam ad d. $14\frac{1}{4}$ limitando facit f. 16 d. $28\frac{1}{4}$. Capones no. 75, f. 7 d. 50. Tenentur praeterea praestare palos pro vineis domini singillatim 600 facientes in toto 4500 seu f. 7 d. 50. Nicolaus Tenczek solvit a sua sessione extraordinarie f. 4, item Martinus Stephanouich f. 3.

Summa autem praescriptorum facit f. 279 d. $18\frac{1}{4}$. Lucrum educilli in f. 10. Pro croco solvunt f. 3.

F. 292 d. $18\frac{1}{4}$.

Portio haec est oppignorata Petro condam domino Alvinczy in f. 6000, quorum 6 per centum interesse faceret quidem f. 360, ex quibus desunt

¹⁴ A szöveg a kaszásoknak és szénagyűjtőknek járó napszám levonására céloz.

¹⁵ Helyesebben: inquilinae populosae.

¹⁶ Ti. aestimatur.

¹⁷ Ti. dat.

respectu proventus et utilitatis superius limitatae f. 67 d. 81³/₄, qui tamen in uno vel altero refunduntur et recompensantur tacite per subditos.¹⁸

Possessio Kosztolna

Sunt hic sessiones quartalisticæ populosæ no. 11¹/₂, inquilinariæ desertæ no. 3¹/₂, libertini no. 2¹/₂. Hi solvunt simul annuatim f. 45. Quartalisticæ sessiones autem contractualiter præstant tam pro censu ordinario, quam robotis f. 115. Pro croco f. 20. Pro iuvenco et maiali f. 8. Pro victualibus f. 7. Pro vecturis f. 18. Præterea a qualibet quartalistica sessione per d. 60, simul f. 6 d. 90.

Molitores in toto solvunt f. 48.

Latus et summa f. 267 d. 90.

Portio hæc est hypothecata heredibus Georgii condam Mednyánszki in f. 4000, quorum legale interesse facit 6 per centum f. 240. Hic etiam reperiuntur superantes f. 27 d. 90.

Possessio Kraina

Dantur hic sessiones quartalisticæ populosæ no. 7, desertæ vero no. 1¹/₄. Inquilinariæ populosæ no. 5¹/₂, desertæ no. 4.

Hi solvunt pro omnibus contractualiter in parata f. 500.

Datur hic unum pratum allodiale proferens foeni currus 26, singulum ad d. 70 limitando facit f. 18 d. 20.

Latus et summa f. 518 d. 20.

Hæc portio heredibus Hólgianis fuit oppignorata in f. 7500, quorum (similiter 6 per centum) faceret interesse f. 450. A superiori summa defalcatis his manebunt adhuc superantes iustum interesse f. 68 d. 20.

Possessio Hrakovistya cum Gálbo

Sunt sessiones quartalisticæ populosæ no. 5¹/₂, desertæ no. 1¹/₄.

Solvunt annuatim contractualiter f. 100. Pro sicca educillatione f. 25. Pro croco f. 27. Libertini no. 4, f. 20.

A mola Georgii Mlinar f. 18. Loco saginationis 2 maialium f. 10. De iure montano proveniunt vini urnæ 20, f. 30. A mola Georgii et Martini Horoszki f. 3, 100 libones vel f. 1. Pro saginatione duorum porcorum f. 10.

Sunt terræ arabiles allodiales, quæ inseminantur metretis Tyrnaviensibus no. 20, quæ siquidem inter montes essent, tantum in media quantitate limitantur, id est capacitas decem metretarum (singulam ad d. 15 computando) facit f. 1 d. 50. Sunt præterea tria exigua prata proferentia currus no. 10. Singulum (in singulis d. 30 defalcando) ad d. 70 computando constituit pretium f. 7.

Summa vero f. 252 d. 50.

Portio hæc est heredibus Rutkaiianis oppignorata in f. 4000, quorum interesse 6 per centum facit f. 240. Hic etiam superat proventus in f. 12 d. 50.

¹⁸ A birtok zálogösszege után járó kamat tehát ebben az esetben magasabb volt, mint az elérhető jövedelem. Mivel ez ellenkezik az összeírónak azzal a szándékával, hogy mindenütt a kamatnál nagyobb jövedelemösszeget állapítson meg, ezért látszott szükségesnek a jobbágyok külön megterhelésére hivatkozni.

Praeinsertae portiones oppignoratae sunt simul sumendo in f. 72 000, quorum 6 per centum interesse constituit in universum f. 4320. Iuxta conscriptionem tamen et limitationem modernam comperti sunt nomine proventus et utilitatum in toto f. 4929 d. 97. Defalcando itaque ex his iustum interesse (a superiori capitali 6 per centum obveniens in f. 4320) manebunt adhuc legitimum interesse excedentes f. 609 d. 97. Ex his exurgit capitale 6 per centum ad f. 10 166 d. 16²/₃, 5 per centum ad f. 12 199 d. 40.¹⁹

Actum in oppido Verbo, die 9. Martii 1695.

Casparus Sirthiez m. p., Stephanus Danchj m. p.

A Magyar Kamara számára készült eredetije U. et C. 4/7. alatt. Ugyanott őrzik egy másolatát is, melyből az eredeti szöveg egyes részei hiányzanak, és amelynek végén összesítő jövedelem- és zálogjegyzék található. — Nem közöltük az urbárium lapjainak alján található számösszesítéseket; forint-dénár-összegeknél a dénárt az eredetiben csak kettőspont jelöli, mi a „d.” rövidítést használtuk.

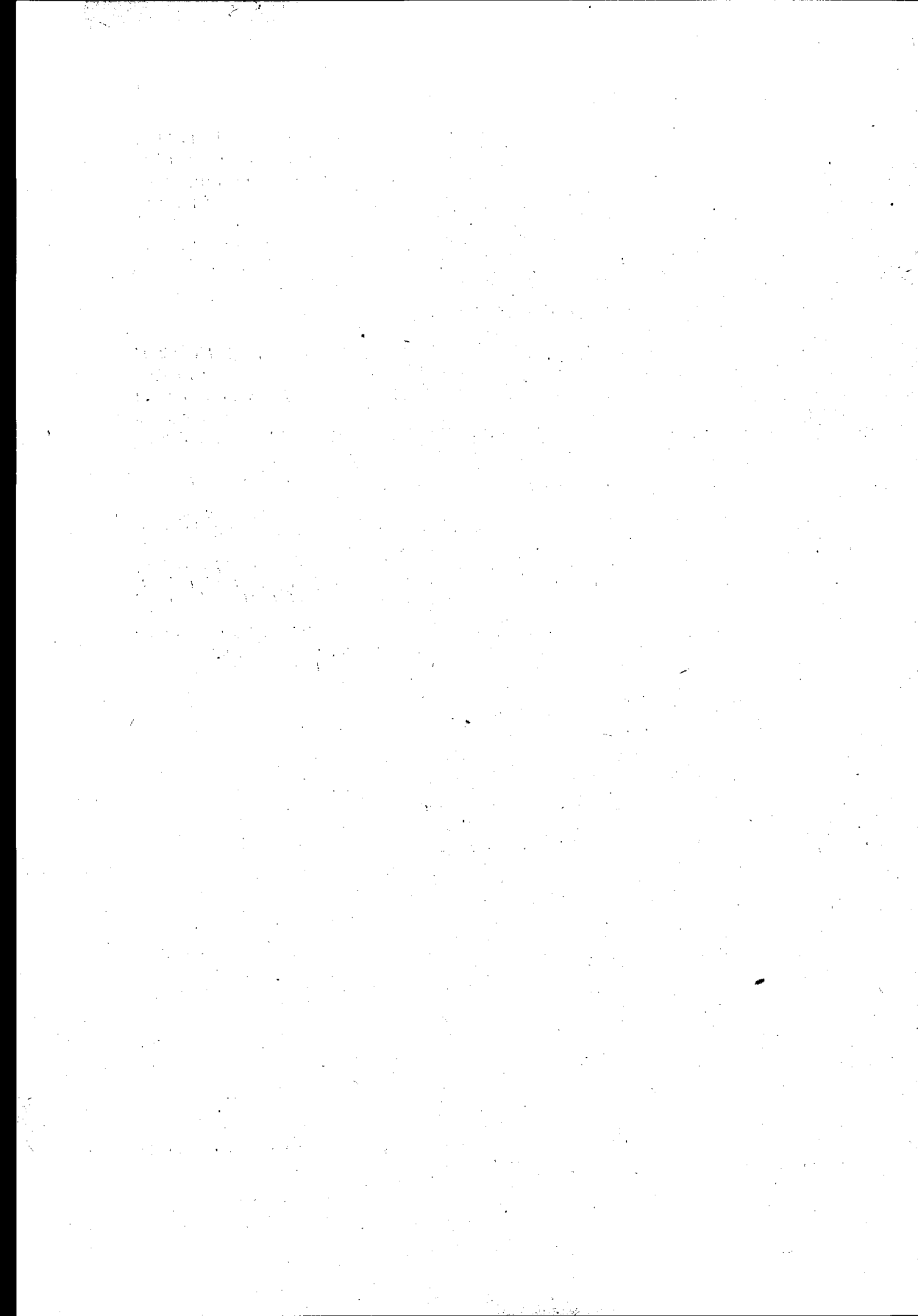
További XVI–XVII. századi források a csejtei uradalomra az Orsz. Levéltár U. et C. gyűjteményében:

1. Lakosok neve, foglalkozása, telkek nagysága, száma, pénz- és természetbeni szolgáltatásai: 1628 (4/2), 1641 (119/8), 1661 (4/3), 1671 (4/5), 1686 (119/21 és 119/22), 1691 (101/82), 1695 (4/6), év nélkül (42/41, 108/61, Irreg. 6/49).

2. Bevétel- és kiadásjegyzékek, birtok- és adókimutatások, kastély-, major-, felszerelés-, élelem-, állatteltárak: 1601 (95/15), 1657 (97/13), 1661 (87/7), 1662–1671 (4/10), 1662–1672 (98/21), 1684 (97/14), 1686 (4/5), 1692 (4/4), 1694 (87/6), év nélkül (93/67, 4/9).

Nyomatásban megjelent a csejtei várnagynak adott utasítás (1630, Magyar Történelmi Tár X. 240. Kisebb közlések Podhradczky Józseftől), valamint egy uradalmi rendtartás (1661, Magyar Gazdaságtörténelmi Szemle 1899. 234.)

¹⁹ Az összeíró itt a „legitimum interesse”-t meghaladó jövedelemtöbblet alapján számítja ki az elméleti tőkeösszeget.

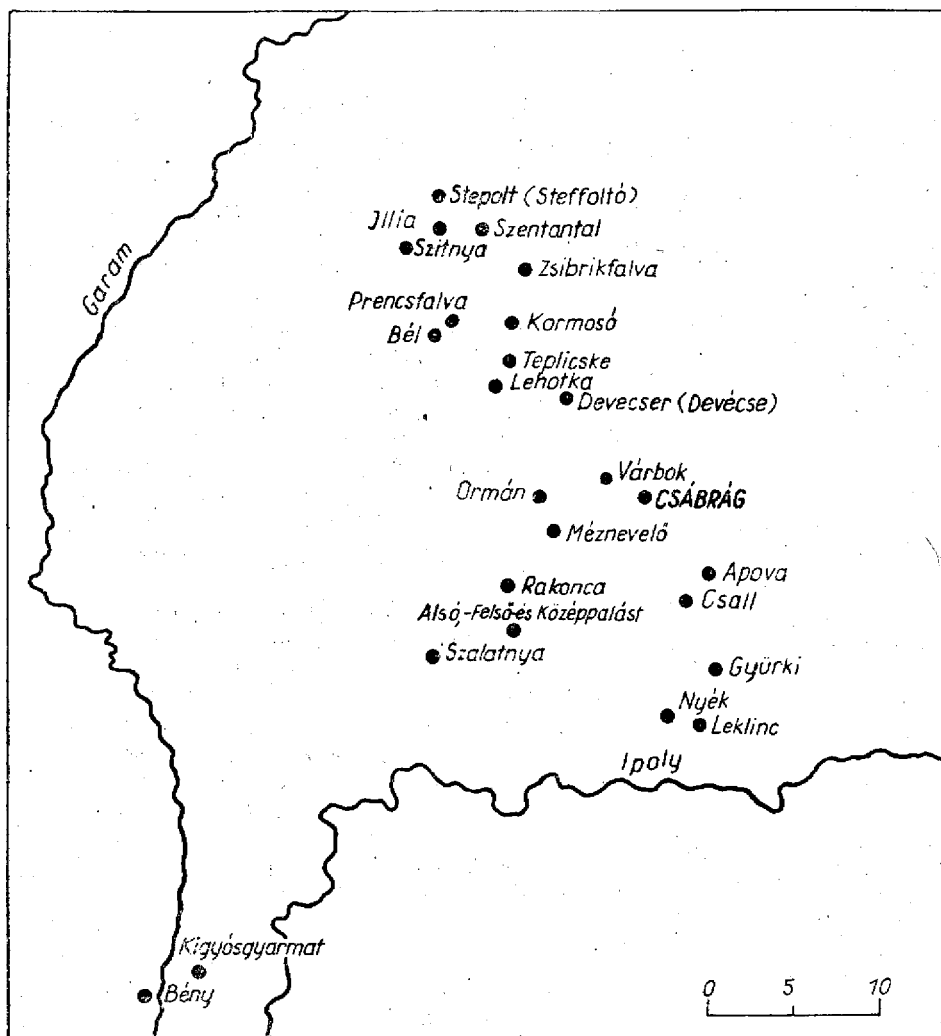


CSÁBRÁG—SZITNYA

A hontmegyei Csábrág vára a XIII. és XIV. században a Hontpázmány-nemzetség birtoka volt; utóbb királyi jószág a XV. század végéig. Akkor a lepoglavai Krussithok szereztek meg, és az ő örökösük, Fánchy Orbán adta el Bakócz Tamásnak 1511-ben. Bakócz halála után az Erdődy-családra szállott, majd az 1530-as években Pálffy Péter kezére. Az uradalomhoz ebben az időben az északabbra, Selmecebánya mellett fekvő szitnyai vártartomány is hozzátartozott. 1546-ban, illetve 1547-ben mindkét várat Balassa Menyhért, Zápolyai híve kerítette hatalmába, és onnan intézte támadásait a bányavárosok ellen. A rendek örvényben mondták ki e várak lerombolását és Salm Miklóst küldték ki elfoglalásukra. A visszafoglalás után mégis megmaradtak az erődítmények, királyi őrség védelme alatt. Ettől kezdve, de főként Drégely eleste (1552) után jelentős szerepet vittek a bányavidék védelmében, különösen hírszolgálatukkal. 1564-ben, amikor őrségüket megerősítették, Csábrágra 100, Szitnyára 42 gyalogos katonát vezényeltek. Pálffy Péter veje, Krussith János kapitány hosszú időn át védte a két várat eredményesen. Kincstári uralom alatt került sor az itt közölt első urbárium felvételére (1558).

Krussith halála után a csábrági—szitnyai vártartomány az özvegy kezével Illésházy István nádor birtokába került. Az Illésházy ellen indított hűtlenségi per során a fiskus ezt a birtokot is lefoglalta. Valószínűleg ez alkalommal készült az alább közölt 1602. évi összeírás. Illésházy később Bocskai Istvántól, majd a béke megkötése után a királytól is visszakapta az uradalmat; 1609-ben bekövetkezett halála után özvegye örökölte és annak elhunytával szállt vissza a koronára. 1622-ben II. Ferdinánd Koháry Péternek adományozta, ettől kezdve a Koháryaké. A függetlenségi harcok idején Bocskai István, Bethlen Gábor, I. Rákóczi György, Thököly Imre és II. Rákóczi Ferenc csapatai foglalták el Csábrág várát.

Irodalom: Hont vármegye és Selmecebánya város. Bp. 1906. (Magyarország vármegyéi és városai. Szerk. Sziklay J. és Borovszky S.) Demkó K.: Felsőmagyarországi várak és várbirtokok a XVI. században. Hadtört. Közl. 1914.



19. A csábrági—szitznyai uradalom falvai

1558 február. A csábrági(-szitnyai) kincstári uradalom urbáriuma

Connumeratio et conscriptio colonorum in pertinentiis arcis sacrae regiae maiestatis Chabragh cum eorundem ordinariis proventibus per dominos commissarios in mense Februario anno 1558. facta¹

Pertinentiae arcis sacrae regiae maiestatis, Chabragh

Zenthmýhal²

Integrae sessionis. Iudex Benýo Nagh | Benýo Mýhalow | Andreas Paskertha | Fabianus Koren | Valentinus Kerch | Petrus Horwath | Aegidius Sroffel | Laurentius Walther | Domus regiae maiestatis, ibidem telonium | Jwrko Gregwssowýcz | Michael Kowach | Laurentius Zthanýowýcz | Gregorius Zthanýowých | Maczko Phýlýph | Thomas Harch | Michael Stwbnar | Relicta Lazkow.

Mediae sessionis. Benýo Malý | Andreas Magýar | Pawol Jambor | Chrýstoph Makok | Matthaëus Schwecz | Maczko Kerch | Petrus Hracz | Matthaëus Zthanýowýcz | Aegidius Kamenýk.

Inquilini. Michael Hrwssowzký | Valentinus Paskerka | Pwrthel | Jwrko Kowach | Petrus Thenký.

Qui ex possessione Theplýcza huc commigrarunt. Martinus Olah | Lewko Maýdan | Simon Zthachw. Sessiones mediae desertae 4.

Censum hoc modo, qui sequitur, solvunt. Ad festum Sancti Georgii solvunt communiter f. viginti septem. Ad festum Sancti Michaelis solvunt communiter f. viginti septem. Nulla munera, neque servitia ad arcem Chabragh praestare tenentur, solvunt enim singulis annis pro laboribus f. sex. Pro usu terrarum deserti praedii Derffel vocati solvebant alias annuatim f. quattuor, nunc nihil solvunt, quia illis terris non utuntur. De molendino ibidem habito solvebant olim quartalia quinquaginta, nunc propter desolationem eiusdem molendini nihil solvunt. Est quoque hic fodina, in qua lapides pro aedificiis franguntur, de qua olim solvebatur, nunc nihil solvitur. Domum regiam teloniator regius inhabitat.

In telonio solvitur vectigal hoc modo. De uno curru vino sive frumento onerato exiguntur d. 12. Teloniator insuper accipit de singulo vase vini pro se vini mediam unam sive pretium eiusdem. De uno curru carbonum d. 2., de equo d. 2, de bove d. 2, a pedite d. 1, a muliere d. 1/2.

¹ Az összeírás készítői, a királyi commissariusok, nem ismeretesek.

² Valószínűleg elírás Szentantal helyett.

Sýbrýkffalwa

Iudex Fabianus Posawka | Petrus Koren | Thomas Rýmer | Vincentius Anthal | Leonardus Rýmer | Valentinus Schnayder | Gallus Baygel | Merthl Frydel | Merthl Posawka | Andreas Rýmer cum Blesel | Vincentius Mesther | Domus deserta una.

Censum hoc modo solvunt. Ad festum Sancti Georgii novem ex praescriptis solvunt per d. quinquaginta et decimus colonus solvit d. 36, undecimus solvit saltem d. viginti quinque, de domo deserta solvuntur quoque d. 25. Ad festum Sancti Michaelis per omnia, ut praemissum, solve tenentur. Metere et falcare tenentur duobus diebus. Est hic una piscina deserta.

Princzfalwa

Integrae sessionis. Iudex Janko Bogalowýcz | Jan Zthankow | Albertus Chernak | Laurentius Demether | Mýkws Stepanczowýcz | Nicolaus Whýryn | Emericus Kontas medius | Matthaeus Zlwkaý | Vrbán Marethýn.

Medii coloni. Janko Galowýcz | Anthal Benýowýcz.

Inquilini. Crýsan Zlaýko | Petrus Dwdak | Adam Gaal | Sandor Kýzan | Jano Hemplowých | Stephanus Solthýs | Sýmko Kapsowýcz | Ilgws Alberth | Berecz Lehoczky.

Censum et muneralia ita, ut sequitur, solvunt. Ad festum Sancti Georgii solvunt communiter f. viginti quinque, ad festum vero Sancti Michaelis solvunt totidem f., id est istis duobus terminis f. quinquaginta. Pro desertis terris solvunt annuatim f. 1. Muneralia nulla dant, sed servitia infrascripta praestare tenentur, nimirum duobus diebus arare, metere, falcare ac cumulare tenentur. Decimas frugum dant parochi ipsorum.

Beel

Iudex Petrus Korechnýk | Martinus Sellýak | Antonius Gwlyá | Michael Kelemen | Petrus Kelemen | Paulus Hranko | Freno Sweez | Lucas Sweez | Philippus Hranko | Stephanus Raythow | Benko Ztrwha | Sýmko Kazar | Ambrosius Ronýak | Michael Balogh | Matthaeus Hrywnak.

Inquilini. Stephanus Zwethak | Clemens Kowach | Ioannes Kwnýr | Tiburtius | Michael Zthrwhar | Sigismundus Krajchý | Antonius Wram. Desertae sunt 23.

Censum et muneralia hoc modo solvunt. Ad festum Sancti Georgii solvunt singuli coloni per d. quinquaginta, ad festum Sancti Michaelis solvunt iterum singuli coloni per d. quinquaginta. Pro terris desertis solvunt singulis annis f. unum d. quinquaginta.

Muneralia. Circa festum Sancti Georgii solvunt seu dant singuli coloni, ut sequitur. Unus dat panem 1, alter dat caseum 1 et sic consequenter. Circa festum Natalis Domini dant singuli pullum unum et tortam unam. Duobus diebus falcare, metere, cumulare et cumulata importare tenentur. Circa festum Natalis Domini tenentur simul duo plaustra lignorum ad arcem inducere. Decimas dant parochi eorum. Est etiam hic molendinum unum, de quo solvunt coloni officiali d. 25.

Kormozo

Iudex Georgius Klementh | Paulus Kowach | Florianus Benedyk | Simon Pawlowyk | Jowanis Prawotha | Jwrko Bwrdycz | Petrus Sypka | Petrus Walenthow | Antonius Weczko.

Inquilini. Ambrosius Hornok | Urbanus Holý | Thomas Hawer | Thomas Psýssak | Sresný Polýak | Andreas Sweez | Laurentius Schweez | Franciscus Rwnzak | Relicta Wýdowa | Urbanus Balassowých | Urbanus Kýthýk | Antonius Swlýa | Urbanus et Michael Wrana | Relicta Polka et Mýkws | Thomas Kwthýk. Desertae sunt quinque.

Censum et muneralia ita solvunt. Ad festum Sancti Georgii solvunt singuli coloni per d. viginti sex, ad festum Sancti Michaelis solvunt simili modo, scilicet per d. viginti sex.

Muneralia. Ad festum Sancti Georgii unus dat caseum unum, alter panem unum, ova sex et sic consequenter. Circa festum Sancti Michaelis unus dat pullum unum, alter panem unum et sic consequenter. De avena dant quartalia quattuor. Arare, metere, falcare et foenum cumulare tenentur. Circa festum Nativitatis Domini tenentur lignorum plaustra duo. De molendino ibidem habito tenentur dare d. quinquaginta duos. De frugibus dant decimam. Jobagiones Michaelis de Ebechko de aqua fluviali pecoribus ad potandum concessa solvunt annuatim d. quinquaginta.

Warbok

Iudex Valentinus Racz | Paulus Marýk | Benko Darýda | Petrus Bensa | Ambrosius Zolých | Ambrosius Darýda | Benedictus Czabaý | Simon Bensa | Chrýsan Zaják | Gaspar Rohoska | Valentinus Zolýk | Jwrko Kamenýkow | Thomas Therýak. Desertae sunt 4.

Ab eo tempore, quo arx Chabragh ad manus sacrae regiae maiestatis pervenit,³ coloni suprascriptae possessionis nullum censum neque muneralia solverunt. Iuxta antiquam consuetudinem deberent modo infrascripto solve. Ad festum Sancti Georgii singuli tenentur solve per d. triginta tres. Ad festum Sancti Michaelis simili modo solve tenentur.

Muneralia. Ad festum Paschatis singuli coloni dant ova sex. Ad festum Sancti Michaelis singuli dant pullum unum et tortam unam.

Akones. Singuli coloni tenentur annuatim hoc modo solve, videlicet tritici quartalia 4, siliginis quartalia 4, avenae quartalia 4. Fuit quoque hic telonium, quod tempore occupationis arcis ad rationem regiae maiestatis depositum est. Decimam quoque dant de frugibus.

Dewecher

Haec possessio propter oppressionem et magnam pactationem⁴ Turcarum a triennio deserta est, coloni commigrarunt ex eadem villa ad oppidum Korpona. Vineas in promontorio istius possessionis coloni adhuc colunt, de quibus dant decimas. Terras propter metum Turcarum non colunt.

³ 1549-ben, amikor Salm Miklós a várat Balassa Menyhérttől elfoglalta.

⁴ Pactatio itt: egyezségben kikötött adó.

Alsopalasth

Iudex Blasius Zwaha | Damianus Nag | Petrus Nag | Albertus Ispan | Farkas Zorath | Farkas Janos | Ioannes Mako | Albertus Warga | Petrus Mako.

Nullum censum solvunt modo; alias solverunt, ut sequitur. Ad festum Sancti Georgii singuli coloni solvebant per d. sedecim. Ad festum Sancti Michaelis similiter solvebant. De vinis et frugibus dant nonam et decimam.

Muneralia ita dabant. Ad festum Sancti Georgii singuli dabant caseum unum et ova quattuor. Ad festum Sancti Michaelis singuli gallinam unam et tortam unam. Ad festum Natalis Domini simili modo dabat unusquisque gallinam et tortam. Arare et seminare tenentur, item metere, falcare et foenum cumulare.

Zalathna

Iudex Sigismundus Zabo | Dionysius Zabo | Franciscus Warga libertinus | Michael Warga | Laurentius Zabo | Blasius Thoth | Michael Thoth | Alter Michael Thoth.

Nobiles. Balthasar Heghedews | Andreas Nemeth | Georgius Borÿ | Bartholomaeus Barna.

Censum ita solvunt. Ad festum Sancti Georgii solvunt singuli per d. viginti, ad festum Sancti Michaelis similiter tantum.

Muneralia. Ad festum Natalis Domini singuli dant pullum unum, tortas duas. Ad festum Beatorum Petri et Pauli Apostolorum dat quisque pullum et tortas duas. Arare, metere, falcare, foenum cumulare et importare tenentur. Sunt hic multa prata. Sunt quoque terrae arabiles, quas coloni arare et semente domini seminare tenentur.

Nÿek

In hac possessione habet sacra regia maiestas saltem certam portionem, nimirum istos, qui sequuntur.

Ioannes Gere | Petrus Zabo | Blasius Nag libertinus | Matthias Zabo | Aegidius Thoth | Damianus Thoth | Franciscus Zechenÿ | Petrus Cherno | Ioannes Thoth Antal | Damianus Chernos.

Isti suprascripti solent semel in anno, id est ad festum Sancti Michaelis per f. unum solvere.

Inquilini. Lucas Zarka | Stephanus Cheres | Simon Zarka | Clemens Oroz | Ioannes Gere | Balthasar Janos | Benedictus Molnar | Thoth Janos Thamas.

Muneralia. Circa festum Sancti Georgii duo coloni simul solvunt seu dant caseum unum et ova sex. Circa festum Natalis Domini duo coloni dant pullum unum et tortam unam. Ad festum Sancti Martini communiter dant porcum unum mactabilem. De frugibus et vinis dant nonam et decimam ad arcem. Sunt hic duo molendina, de singulis solvuntur per d. quadraginta, quae molendina coloni de Rasso⁵ tenent. Tertium molendinum est colonorum de Nÿek, qui de eodem solvunt annuatim d. 40.

⁵ Hrussó.

Habet in hac possessione regia maiestas bonam vineam, quam coloni colere absque solutione hactenus coacti sunt, quo miseri gravantur. Tenentur falcare et foenum cumulare.

Leklyncz

Fabianus Lazkowych et Damianus Frankow.

Inquilinus unus. Petrus Malý.

Semel solvunt censum in anno, hoc est ad festum Sancti Michaelis, singuli per f. unum.

Muneralia. Ad festum Sancti Georgii solvunt caseum unum et ova quattuor. Ad festum Nativitatis Domini pullum unum et tortam unam. De frugibus et avenis dant nonam. Ad festum Sancti Martini pro uno porco solvunt simul d. quinquaginta.

Meznewelew

Iudex Benya Oxa | Valentinus Kepes | Matthaes Doman | Benedictus Pyspek | Lucas Messal | Jwrko Doman | Franciscus Marko.

Inquilini. Michael Czeko | Demýen Ferencz | Gallus Messa | Jwrko Barla | Valentinus Mraz | Urbanus Herman | Thomas Serwacz | Jwrko Serwacz | Aegidius Ztanko | Gaspar Schwecz | Andreas Zorath | Aegidius Pyspek. Desertae per Turcas exustae sunt undecim, domus desertae tres.

Censum, neque akones a duobus annis non solverunt, quem iuxta veterem consuetudinem ita, ut sequitur,olvere deberent. Ad festum Sancti Georgii singuli coloni solvunt per d. decem. Ad festum Sancti Michaelis solvunt simili modo per d. decem.

Muneralia. Ad festum Paschatis singuli solvunt ova sex et tortam unam. Ad festum Nativitatis Domini dant singuli gallinam unam, tortas duas.

Pro nonis frugum solvunt ad festum Sancti Michaelis: tritici quartalia duo et avenae quartalia quattuor. Arare, metere, falcare et foenum cumulare tenentur. Circa festum Natalis Domini singuli coloni tenentur duobus plaustris lignorum. De vinis quoque dant decimas et nonas. Habet hic maiestas regia telonium.

Zenth Egýedh⁶

Haec possessio a tempore expugnationis arcis Chabragh possidetur ad arcem Zýthna.

Mýkws Lanko | Gaal Egýed | Lucas Hannos | Maczko Chancz | Relicta Gasparis | Alter Maczko Chancz | Mýklws Jwhan | Stanislaw | Hannus | Ioannes Frenno | Matheczký | Thomas Horný | Domus allodialis.

Inquilini. Relicta Dora | Mýkws | Pawol Jwhan.

Censum, ut coloni fassi sunt, dederunt semper ad arcem Chabragh, akones vero et labores ad arcem Zýthna praestiterunt.

Census. Ad festum Sancti Georgii singuli solvunt coloni per d. viginti octo. Ad festum Sancti Michaelis simili modo per d. scilicet viginti octo solvunt. Pro terris desertis solvunt et pro pratis singulis annis f. unum.

⁶ Szentegyed nevű helységet sem Szitnya tartozékai közt, sem a környéken nem ismerünk. Itt valószínűleg Ilia elírásáról van szó.

Muneralia, akones. • Ad festum Nativitatis Domini singuli sessionati tenentur dare avenae quartalia quattuor. Ad idem festum singuli tenentur unum plaustrum lignorum vehere. Falcare, metere et foenum cumulare tenentur. Decimas dant parochi eorum. In allodio Ioannes Krwssýth alit nunc sua propria pecora.

Zthepold

Iudex Simon | Thomas Janko | Georgius Majernýk | Emericus Sýmko | Paulus Mossko | Melchior Spýsko.

Censum ad arcem Chabragh, akones et labores ad Zýthna praestant.

Census. Ad festum Sancti Georgii singuli coloni solvunt per d. triginta sex. Ad festum Sancti Michaelis simili modo per d. triginta sex solvunt. De quodam molendino solvunt d. 25.

Muneralia. Ad festum Nativitatis Domini singuli coloni sessionati dant avenae quartalia quattuor. Eodem tempore singuli coloni tenentur uno plastro lignorum. Falcare, metere et foenum cumulare tenentur duobus diebus. Sub arce Zýthna sunt quaedam prata, quae coloni falcare coguntur.

Coloni possessionum infrascriptarum coram commissario non comparuerunt, sed iuxta priorem conscriptionem et connumerationem⁷ sunt hic earundem proventus annotati, ut sequitur.

Apowa

Jobagiones censum solventes sunt tres. Ad festum Sancti Georgii singuli coloni solvunt per d. novem. Ad festum Sancti Michaelis similiter solvunt per d. novem.

Muneralia. Ad festum Sancti Michaelis dant singuli avenae quartalia duo, gallinam unam. Ad festum Nativitatis Domini tenentur duo plaustra lignorum ad arcem vehere.

Chal

Jobagiones sessionati sunt, qui censum solvunt, novem. Ad festum Sancti Michaelis solvunt singuli coloni per f. 1. Est quoque hic telonium non admodum utile, exiguos siquidem proventus habet. Singuli coloni istius possessionis pro telonio tenentur solvere nummos⁸ et de avena fertalia 2. Falcare et foenum cumulare tenentur. Ad festum Natalem Domini tenentur singuli ducere duo plaustra lignorum.

Rakoncza

Jobagiones sessionati solventes censum sunt duo. Ad festum Sancti Georgii solvunt singuli per d. viginti. Ad festum Sancti Michaelis simili modo per d. viginti.

⁷ A korábbi összeírás, amelyre az összeírók itt hivatkoznak, az U. et C. 4/11. jelzetű 1549-es urbárium. Az Apovára, Csallra, Rakoncára, Bényre és Kigyógyarmatára vonatkozó adatokat ebből vették át, nem szám szerint ugyan, de lényegileg egyezően. Teplicétől kezdődően az összeírás újra saját korának adatait hozza.

⁸ Valószínűleg fejenként egy-egy pénzt (azaz egy-egy magyar dénárt).

Muneralia. Ad festum Sancti Georgii singuli dant tortam unam. Ad festum Sancti Michaelis singuli dant gallinam 1, tortas 2. Ad festum Nativitatis Domini dant ea, quae ad festum Sancti Michaelis annotata sunt et ad festum Sancti Michaelis dant singuli de frugibus fertalia 4 et de avena similiter fertalia 4. Metere tenentur duobus diebus, falcare non.

Been

Jobagiones sessionati census solventes sunt 12. Ad festum Sancti Georgii singuli sessionati solvunt per d. quinquaginta. Ad festum Sancti Michaelis simili modo solvunt per quinquaginta d.

Muneralia. Ad festum Sancti Georgii singuli coloni dant caseum unum, tortas duas et ova octo. Ad festum Sancti Michaelis singuli sessionati dant pullum unum, tortas duas. Falcare, foenum cumulare et inducere tenentur, metere non tenentur. Est hic telonium unum. Habetur quoque hic molendinum quattuor lapidum sive rotarum.

Kygyosgyarmathya

Jobagiones census solventes sunt sex. Ad festum Sancti Georgii singuli solvunt per d. 25. Ad festum Sancti Michaelis singuli solvunt similiter per d. viginti quinque.

Muneralia. Ad festum Sancti Georgii singuli dant caseum dimidium, pullum 1, tortam 1 et ova 4. Ad festum Sancti Michaelis dant singuli tortam 1, pullum unum. Falcare, cumulare et metere tenentur.

Teplyeze

Haec possessio est tam per Turcas, quam haydones desolata a festo Divi Martini anni 1557. Tres coloni ex hac villa ad Zenthantal et duo ad Prynczffalwa commigrarunt habentque adhuc in territorio istius desertae possessionis segetes hiemales.

Felsewpalasth

Kewzep Palasth

Bewrký et

Lehotka

Istae suprascriptae possessiones quattuor desertae et totaliter devastatae sunt.

Kamarai biztosok által készített eredetiye U. et C. 4/50. alatt.

1602 június. A szitnyai uradalom urbárium

A csábrági – szitnyai uradalmat 1602-ben megosztva írták össze : külön urbárium készült a Szitnyához és külön a Csábrághoz tartozó helységekről. Ebben a két urbárium-ban megtaláljuk az 1558-ban összeírt helységek zömét, csupán Bény és Kigyógyarmat hiányzik, meg három olyan falu – Felsőpalást, Középpalást és Gyürki –, amelyek már az 1558. évi felvétel idején teljesen pusztán állottak. A korábbi urbárium készítése óta eltelt 44 esztendő alatt az uradalom nyolc helységében minden háborús pusztulás ellenére nőtt a lakosok száma, egy helység pedig, amely 1558-ban pusztta volt (Devécsce), időközben benépesült; a családfők teljes száma 219-ről 245-re emelkedett. Egyes helyeken vámok, allodiumok pusztulásáról adnak hírt az 1602. évi urbáriumok, itt-ott viszont (Prenesfalván, Alsópaláston, Apován) allodiális földek tűnnek fel, amelyeket korábban nem említettek. A parasztság nehéz körülmények közt is megmaradt vállalkozókedvének bizonyosságai az új malmok, meg a Selmecebánya körül megindult szénégetés.

A paraszti terhek közül a robotot 1602-ben sok helyütt csak általánosságban említi, és így nem vehető össze számszerűen a régebbivel; a cenzus alakulásában csupán időszakos kedvezmények hoznak változást. Legtöbb helyen mint új teher jelenik meg a koresmáltatás kötelezettsége.

Urbarium arcis Zytinia et pertinentiarum eius per egregios dominos Matthiam Andreassith, domini locumtenentis regii magistrum protonotarium et Franciscum Naǵmihalý sacrae caesareae regiaeque maiestatis Camerae Hungaricae secretarium mense Iunio anno 1602. conscriptum

Possessio Zent Antal

Cum fortalitio muro cincto.

Gregorius Drahos iudex habet integram sessionem colonicalem | Gregorius Lukaczowý habet sessionem colonicalem | Valentinus Sýla habet sessionem colonicalem integram | Michael Ondrasowých habet sessionem colonicalem integram | Valentinus Polýak sessionatus.

Desertae sessiones. Andreas Demien | Sebastianus Polýak | Valentinus Krez | Pýctrowský | Andreas Morisow | Michael Kowaczowský | Ladislaus Vhrin | Thomas Harczowský.

Mediae populosae. Thomas Lazar | Stephanus Lukaczowých | Simon Lýptak | Matthaesus Wrana | Ioannes Hronýak | Blasius Hlawatý.

Inquilini. Andreas Thomas | Jacobus Maulacz | Ioannes Hrnecar figulus | Matthias Kowacz. Hi labores manuales secundum opificium ipsorum praestare tenentur¹ | Marcus Horwath | Relicta quondam Kropelka | Matthias Sweecz.

¹ Ez a megjegyzés a két előbbi zsellérré (Ioannes Hrnecarra és Matthias Kowaczra) vonatkozik, valamint a később következő Matthias Sweezre.

Inquilini in castello *Zent Antal*² degentes. Blasius Sýla.

Ibidem habentur pro domino terrestri domus duae, altera educilli et telonii, altera braxatoria.

Census. Pro censu annuali solvunt pro festo Divi Michaelis in paratis f. 4 d. 80.

Labores. Labores tenentur praestare universos.

Item habetur in vicinio quoddam praedium *Pachhauz*³ denominatum, a quo solvunt annuatim census nomine f. 4. d. —.

Habentur piscinae desertae duae.

Ibidem molendinum villanorum, cuius molitor tenetur manuales labores praestare et insuper porcum unum allodialem domini terrestris saginare.

Silvis usualibus pro foro⁴ libere utuntur, exceptis vetitis, quas ex annuentia domini terrestris succidunt.

Telonium. Ibidem habetur telonium, quod nunc arendatur pro f. 80.

Habent facultatem vina educillandi a festo Divi Michaelis usque ad Natalem Domini.

Item est quoddam pratum *Zlawýkowska* dictum, cuius gramen vendebatur pro domino terrestri quotannis f. 6.

Possessio Sýbryk

Cum fortalitio optimo similiter muro cincto.

Integrae sessiones. Elias Spisak | Michael Fridl | Iacobus Buzawka cum fratre Philippo | Michael Mýlner.

Desertae integrae. Stephanus Koren | Ioannes Remiar | Valentinus Czelo | Petrus Buzalka.

Mediae populosae. Andreas Waigl | Daniel Hremiar | Gregorius Hremiar | Demianus Slýwka | Alter Gregorius Hremiar.

Mediae desertae. Gregorius Hremiar | Alter Gregorius Hremiar.

Inquilini. Gregorius Buzawka | Andreas Koczka.

Census colonorum. Antiquitus hi praescripti coloni a qualibet sessione integra tenebantur annuatim singulum f. solvere, dominus tamen Illieshazý intuitu ipsorum paupertatis ex desolatione hostili acceptae ad sex duntaxat f. redegerat, id est f. 6.

Labores. Tenentur quosvis labores manuales et currules instar aliorum colonorum annuatim praestare.

Molendinum exstat ibidem villanorum, de quo nihil tenentur solvere.

Vina tenentur statis temporibus educillare, utpote quattuor festis diebus, Nativitatis, Resurrectionis Domini, necnon sacri festi Pentecostes et insuper tempore quoque Bacchanaliorum singula vasa.

Silvis usualibus utuntur pro foro, vetitis autem nonnisi cum praescitu domini terrestris.

Tenentur insuper pro necessitate arcis pro festo Nativitatis Domini ligna pro foco vehere.

² Szentantalon már a XV. században állott kastély. (*Borovszky*: Hont m. 65.)

³ Pachhauz puszta Szentantal közelében feküdt. 1342-ben egy oklevélben mint Pakhaz nevű falu szerepel.

⁴ Az urbárium szövege a fahasználattal kapcsolatban csaknem minden esetben ezt a kifejezést használja, holott hasonló összefüggésben a „pro foco” (tűzifa) volna a helyes.

Habent similiter facultatem a festo Divi Michaelis usque ad Natalem Domini vina educillandi.

Possessio Lehotha

Integrae sessiones populosae nullae habentur. Desertae sessiones integrae habentur no. 3.

Mediae. Ibidem mediae desertae habentur no. 5, quas nunc inhabitant villani ibidem degentes.

Inquilini. Iacobus Petro iudex | Georgius Swecz alias Polgar | Iacobus Philippi filius | Ioannes Mokus | Gregorius Trpka | Michael Mokus | Paulus Furko | Georgius Zleský | Ioannes Polczin | Bartholomaeus filius Vhriný.

Census. Quilibet tenetur annuatim dare f. — d. 50.

Labores quosvis pedestres et manuales nunc praestare solent instar colonorum.

Silvis utuntur usualibus pro foro, vetitis autem cum praescitu domini terrestres pro aedificiis succidere solent.

Praedium Tepliczke

Habuit prius sessiones colonicales sex, inquilinos quattuor.

Et sic a qualibet sessione annuatim numerabant ad festum Sancti Georgii f. — d. 25, similiter Divi Michaelis totidem f. — d. 25.

Possessio Dýwiczýe

Mediae sessiones populosae. Antonius Oczet iudex | Simon Brlas | Ambrosius Nemezc | Martinus Zladownik | Iacobus Brlas | Matthaeus Tancziar | Thomas Gialogh | Ioannes Brlas | Christophorus Brlas | Emericus Gasko.

Desertae mediae. Valentinus Saffar, quae duas medias sessiones continet⁵ | Paulus Turza | Bartholomaeus Czmela | Thomas Wareczka | Valentini Kowzko | Adami Kowsko | Paulus Repa | Simon Vstra | Prauotinzký | Lucae Ztrnadýk | Laukowsko | Týerokewsko | Gaskowska | Gýalokowsko | Halgowsko.

Inquilini. Valentinus Turza.

Census. Horum singuli a qualibet sessione ad festum Michaelis domino terrestri numerant f. — d. 18. Insuper dant singuli tritici quartale unum, siliginis quartale unum, avenae quartale unum.

Habent promontorium. A vineis solvunt nonas, extranei etiam similiter et insuper iidem extranei a qualibet vinea gallinam unam et unum circulum seu tortam, avenae quartale unum.

Labores. Labores quosvis tenentur domino terrestri anniversarie praestare et insuper ligna ad arcem pro festo Nativitatis vehere.

Silvis utuntur usualibus pro foro, vetitis autem cum praescitu domini terrestres.

⁵ Azaz : Valentinus Sáffár nevén két elhagyott féltelket tartanak nyilván.

Possessio Princhffalua

Integrae sessiones populosae. Iacobus Wanko | Martinus Slajko | Petrus Ztanko | Martinus Wanko | Simon Stanko | Andreas Wanko.

Integrae desertae. Iacobi Mihalowých | Ztankowých | Czernakowých | Thomae Polyak | Mýkusowých | Galowsko | Antonii Benýo | Clementis Lehotský | Stiemkowých | Thomae Abrahami | Miskoweck | Blasii Týes | Bakalárovsko.

Inquilini. Michael Kraýczý | Matthaesus Slaimar | Martinus Sandor | Iacobus Bohowých | Simon Fentýa | Georgius Hroniak | Laurentius Mihal | Ferienz | Paulus Slewsko | Martinus Walenczetch | Iacobus Bozý | Damianus Slewka | Thomas Kabza.

Census annualis. Hae integrae sessiones solvebant antiquitus a qualibet sessione d. quinquaginta, sterilitate autem temporis, tum etiam paupertate pressis condonati sunt ad f. 8.⁶

Labores quosvis domino terrestri instar aliorum praecedentium praestarent.

Habentur ibi tres molae, quarum duarum molitores ad arcem operas manuales opificii sui praestare tenentur, a tertia autem, videlicet Thomae Zýkora, annuatim in duobus terminis, festorum videlicet Laurentii et Michaelis penduntur f. 6.

Silvis caeduis utuntur pro foco ad libitum, vetitis autem et glandiferis nonnisi ad praescriptum domini terrestris.

Hi villani habent praeter proprias suas terras arabiles praedium quoque Sthállo⁷ nuncupatum, quo haecenus utebantur.

Vina in festis Nativitatis, Paschatis, Pentecostes et tempore dedicationis templi quattuor vasa (vini) educillare tenentur.

Est praeterea ibidem in vicino praedium quoddam Derfel nuncupatum et ad rationem domini terrestris pratium, ex cuius gramine possunt quotannis colligi foeni orgiae circiter viginti sex.

Possessio Bellya

Integrae sessiones populosae. Damianus Hranko iudex | Valentinus Lazthowicza | Benedictus Vaýchok | Ioannes Knechinch | Georgius Slaguda | Valentinus Konecznik.

Mediae sessiones. Matthaesus Nýemecz | Casparus Balogh | Paulus Gulya | Laurentius | Antonius Kraýchý | Antonius Saragula | Paulus Saragula.

Sunt praeter has desertae etiam tam mediae, quam integrae sessiones coloniales $9\frac{1}{2}$, quae propterea hic speciatim denominari nequiverunt, quod nec ipsi coloni cognomina illarum expresse denominare potuerunt.

Inquilini. Martinus Subený | Michael Whlar | Abrahamus Struhar | Melchior Gulya | Martinus Selliar | Ioannes Stiefko.

Census annualis. Solvunt nunc pro anno censum in paratis f. 6.

Labores quosvis domino terrestri instar aliarum sessionum praecedentium praestant.

⁶ A rossz termés és szegénységük miatt együttesen csak 8 forintot kell fizetniök.

⁷ Sthallo puszta közelebbi helyét nem ismerjük.

Habent hi villani molendinum unum, de quo solvebant quotannis f. — d. 25.

Silvis caeduis utuntur pro foco, vetitis autem, ut supra, nonnisi ad praescriptum domini.

A pratis domorum desertarum tenentur solvere f. 3.

Vina tenentur statis temporibus educillare, utpote tribus festis diebus, tempore Nativitatis, Paschatis et sacri festi Pentecostes.

Possessio Kormoso

Integrae sessiones populosae. Petrus Kowachowech iudex | Adamus Paulowich | Ioannes Dobos.

Integrae desertae. Sýpkowske | Wraniowske | Lawrowske | Thomisowske | Anthalowske | Florenowich | Kowachowých.

Mediae populosae. Iacobus Durinowich | Relicta Jelenowých | Benedictus Klýment | Ioannes Klýmentowých | Urbanus Kowach.

Inquilini. Thomas Burda | Alter Thomas Burda | Valentinus Solowech | Michael Sýbredowský | Martinus Kutýk | Iacobus Kutýk | Adamus Sulya | Petrus Hustia | Martinus Jagigýn | Nicolaus Kowach | Iacobus Orawský | Thomas Frolin.

Census annualis. Solvunt nunc communiter a singulis sessionibus colonialibus singuli d. 52, quod constituit f. 5 d. 20, insuper avenae quartalia quattuor.

Habetur ibi molendinum etiam, cuius molitor labores manuales tenetur praestare.

Educillum. Tenentur in anno unum vas vini urnarum circiter sex educillare.

Silvis caeduis utuntur pro foro, vetitis autem, ut supra, nonnisi ad praescriptum domini terrestres.

Possessio Illia

Integrae sessiones populosae. Laurentius Pez iudex | Ioannes Grohnus | Iacobus Demian | Iacobus Spisak | Paulus Graizl | Emericus Palio | Ioannes filius Abrahami | Blasius Orawský | Gregorius Graizl.

Integrae desertae. Gasparowskych | Banezowsko | Odreczowsko | Janczokowsko.

Inquilini. Matthaecus Czerwenka | Andreas Melczr.

Census annualis. Solvunt census nomine in parata pecunia annuatim f. 3 d. 50. Horum singuli sessionatorum tenentur anniversarie avenae quaterna⁸ solvere domino terrestri.

Allodium. Habetur ibidem allodium domini terrestres habens suas terras arabiles capientes frumenti quartalia 200. Item foenilia, ex quibus proveniunt circiter foeni orgiae octo.

Item prata domorum desertarum pro industria provisoris quotannis arendari consueverant⁹ adeo, ut nonnunquam f. 7 aut circiter inde collegerit, id est f. 7.

⁸ Valószínűleg „avenae quartale” helyett.

⁹ A bérösszeg, úgy látszik, a provisor hasznára folyt be.

Labores. Labores quosvis dempta vectura vini praestare tenentur.

Fluviolus. Habent fluviolum, in quo saxatiles capiuntur.

Silvis caeduis utuntur, ut alii, vetitas autem nonnisi indultu domini ipsorum terrestris succidere possunt.

Portio possessionaria Steffoth vocata

Sessiones colonicales. Valentinus Spisak habet quartales no. 3 | Iacobus Plesl habet quartales no. 2 | Matthaeus Spisak habet quartales no. 3 | Matthaeus Moczka habet quartalem no. 1 | Martinus Chnuara habet quartalem no. 1 | Relicta Petri Frolin habet quartales no. 2 | Relicta Ioannis Kowach habet quartalem no. 1 | Iacobus Mlinar habet quartalem no. 1 | Martinus Mosko habet quartalem no. 1 | Fridericus Pauman habet quartalem no. 1 | Albertus Pieczman habet quartalem no. 1 | Balthasar Sadar habet quartales no. 2 | Iacobus Dripl habet quartalem no. 1 | Georgius Zedliak habet quartalem no. 1 | Michael Slamiar habet quartalem no. 1.

Desertae sessiones. Martini Mosko quartalis no. 1 | Iacobi Plezl quartalis no. 1.

Census annualis. Hi olim solvebant a qualibet sessione decem f., postea tamen, ubi per Turcas et Tartaros devastati fuissent, prior ipsorum dominus terrestris conditionem ipsorum miseratus octo f. de singulis domibus integrae sessionis exigendis curavit.¹⁰

Ibidem habetur pro domino terrestri educillum, ad quod pro usibus oenopolae singuli illorum singula plaustra lignorum annuatim subministrare tenentur, item vina domini terrestris attrahere et in cellarium demittere obligantur.

Sic carnem quoque cuiuscunque generis usibus domini terrestris necessariam pro parata ipsius pecunia Semnicio aliisque locis adferre tenentur.

Ibidem habet quidam Schemniciensis molendinum, qui pro censu annuali solvit f. 1. Item molitor ibidem operas manuales fabriles ad arcem praestare tenetur.

Sciendum est in pagis Zent Antal, Illia, Sýbrik et Pinchfalwa¹¹ rusticos ligna in silvis cuiuslibet pagi, quem incolunt, pro exiguo censu succidere et artem carbonariam¹² inde exercere idque adeo frequenter, ut neglecta interim domi re familiari eorum nonnulli unico huic operi sese mancipantes bina aut terna quandoque carbonum plaustra singulis quibusque diebus Semnicium inducant et illorum quodlibet f. uno Renensi divendant, solo telonii vectigali duorum nummorum et pretio silvarum ipsis divendarum domino ipsorum terrestri cedentibus.

Matthias Andreassýcz domini locumtenentis regii protonotarius m. p. F. Nagmihalý m. p.

A Magyar Kamara számára készült és a királyi biztosok pecsétjével ellátott eredetije U. et C. 65/86. alatt.

¹⁰ A korábbi földesúr: Illésházy István. Török-tatár pusztítás ezen a vidéken utoljára 1594-ben volt. Az egésztelkenkénti 10, illetve 8 forintos census aránytalanul nagy a többi helységekben szokásos censushoz képest. Az sem világos, miért beszél itt az összeíró egésztelkenként fizetendő censusról, holott a telkek felsorolásakor négyedtelkekről van szó.

¹¹ „Princhfalwa” helyett.

¹² Ars carbonaria: a faszénégetés mestersége.

1602 június. A csábrági uradalom urbáriuma

Urbarium arcis Chabrag et pertinentiarum eius per praedictos dominos commissarios¹ mense Iunio anno 1602. conscriptum

Possessio Chal

Fuerunt olim in hac possessione integrae sessiones, quae nunc existunt desertae.

Mediae populosae. Francisci Lestar | Christophori Guracz, de novo restauratur | Antonii Laný | Andreae Santha | Georgii Santha | Nicolai Lawkus | Christophori Bertok | Thomae Lamý | Iacobi Kowach | Ioannis Wargha | Antonii Josa | Matthaei Lamý | Matthaei Hegedös | Francisci Thanczer, licet sit deserta, attamen attinentiis illius utitur | Caspari Lewkus | Antonii Bud | Simonis Lewkus | Andreae Lewkus | Thomae Berko | Andreae Berko | Matthaei Paloitáy.

Mediae desertae. Simonis Lonský | Francisci Lesta | Pauli Guracz | Pauli Zýkora | Laurentii Polgarik | Balthasar Misko | Matthaei Zladownik | Ambrosii Berko.

Tertiariae populosae. Iacobi Santha | Caspari Santha | Ioannis Santha.

Quartales. Sebastiani Josa | Stephani Lamý | Thomae Nagý | Georgii Berko | Relictae Andreae Berka.

Desertae quartales. Clemens Hrusoý | Casparus Sýkach.

Inquilini. Ioannes Wargha | Bubulcus villae.

Census annualis. Quilibet colonus integrae sessionis ad festum Divi Michaelis Archangeli solvit f. 1, mediam autem sessionem habens d. 50 et sic ad inferiora, videlicet tertiarias et quartales possessiones descendendo pro rata cuiusque parte census annualis exigitur.

Labores. Labores tenentur praestare universos. Vina tenentur in festivitibus Nativitatis, Paschatis, Pentecostes et dedicationis templi educillare.

Molendina. Simonis Santha desertum | Gaspari Lewkus | Francisci Lestar | Matthaei Lamý, de quibus domino terrestri nihil praestare tenebantur.

Muneralia. A qualibet integra sessione ad festum Divi Georgii tenentur contribuere quattuor ova et unum formagium. Insuper a singula integra sessione ad festum Nativitatis Domini dantur duo plaustra lignorum, media autem sessio unum.

¹ Az urbárium együtt készült az előbb közzétett szitanyaival. A királyi biztosok adatai ott találhatóak.

Fuit autem in hac possessione telonium etiam, quod nunc non exigitur propter desolationem hostilem,² tum etiam, quod in confinio sit constitutum.³

Possessio Warbok

Integrae sessiones populosae. Ioannis Pesko | Simonis Bense | Clementis Franko | Ambrosii Farkas | Ioannis Bense | Lucae Anthosko.

Desertae integrae. Benedicti Czabay | Georgii Czabay | Gregorii Ambrusyk | Laurentii Juhaz | Petri Bensa | Emericus Wrbowský.

Mediae populosae. Philippi Farkas iudicis | Emerici Bense | Valentini Giurian | Christophori Giurian | Pauli Marik | Andreae Marik | Aegidii Zelezý | Relictae Marthae Zajacowých | Relictae Dorotheae Zajacowých.

Media deserta. Andreae Zelezý.

Tertiaria. Ioannis Giurian, licet sessionem non inhabitet, attamen attententiis eius utitur.

Census annualis. Villani isti ad conservationem peditum castrensi-um annuatim in universonum tenentur contribuere f. 10.

Possessio haec prius habebat telonium etiam, sed nunc propter timorem hostilem cessavit.

Pro festo sacri festi Paschatis a singulis integris sessionibus dant ova 12.

Labores. Labores tenentur praestare universonos.

Molendinum. Paulus Marýk et Simon Bense habent molendinum, cuius tertiam partem proventuum annuatim domino terrestri pendere tenentur. Insuper unum maialem, quem dominus terrestris illis assignare debet, saginare sunt obligati. Molitor illorum sui opificii labores praestare est obstructus.

Habentur ibi pro domino terrestri duae piscinae.

Tenentur insuper a qualibet integra sessione annuatim dare duo plaustra lignorum, media autem unum. Vina tenentur in festivitibus Nativitatis, Paschatis, Pentecostes et tempore dedicationis templi singula vasa educillare.

Praedium Orman

Adiacet ad metas eiusdem possessionis Warbok et pertinet ad dominum terrestrem. Cuius terris arabilibus si Werbokenses uti volunt, tenentur inde domino terrestri nonas persolvere.

Possessio Mezneweľó

Integra sessio nunc in hac possessione nulla habetur.

Mediae populosae. Thomae Doman iudicis | Ioannis Kepes | Iacobi Harman | Damiani Doman | Iacobi Kepes | Francisci Doman | Matthaei Doman duae populosae | Alberti Doman | Georgii Marko | Laurentii Mandur | Damiani Lawko | Stanislai Galaý | Damiani Ondrey | Fabiani Hegedeös | Damiani Miklos | Pauli Czeko | Clementis Marko | Damiani Stiefko | Relictae Galli Mese | Ionae Doman | Benedicti Mandur.

Mediae desertae. Francisci Doman | Clementis Marko | Andreae Demien.

Labores. Labores tenentur praestare universonos.

² Az 1570-es évek óta megismétlődő támadások sorában a legutóbbi egy 1599-es török—tatár pusztítás volt.

³ Közel a török végvárákhoz.

Census annualis. Ad festum Georgii singuli coloni solvunt f. — d. 10. Ad festum Michaelis totidem f. — d. 10.

Pro nonis de integris sessionibus ad festum Michaelis singulis annis solvunt tritici quartalia 2, avenae quartalia 4. Ad festum autem Nativitatis Domini quilibet colonus tenetur dare duo plaustra lignorum. Annuatim unum etiam maialem pendunt.

Muneralia. Ad festum Paschatis singuli solvunt ova 6, tortam 1. Ad festum Nativitatis gallinam unam. De vineis autem dant decimas et nonas.

Habebatur in hoc pago prius telonium etiam, sed nunc propter grassantem tyrannidem hostilem nihil inde exigitur.

Vinum etiam educillabatur, nunc autem propter timorem haidonum⁴ cessavit educillum.

Molendinum Matthaei Doman cum suis fratribus habetur ibi, in quo domino terrestri molere tenentur.

Vina tenentur festivitatibus Nativitatis, Paschatis, Pentecostes et tempore dedicationis templi singula vasa educillare.

Portio possessionis Rakoncza

Integra deserta sessio Gregorii Mathusowjeh.

Mediae populosae. Georgii Laczkowjeh | Francisci Laczkowjeh.

Census annualis. Solvit quilibet colonus mediae sessionis ad festum Divi Georgii d. 10 et Michaelis⁵ totidem et sic in universum anniversarie facit d. 20. Contribuunt illorum bini, tritici quartalia no. 2, item avenae (similiter bini) quartalia no. 4.

Muneralia. Dat quilibet ad festum Divi Georgii tortam 1, ad festum autem Nativitatis Domini gallinam unam. Ad idem festum Nativitatis integra sessio dat lignorum plaustrum unum.

Labores. Labores tenentur praestare universos.

Habetur ibidem molendinum etiam commune pro dominis terrestribus.

Portio possessionis Zlatnýa

Mediae populosae sessiones. Clementis Kakuk aliter Wargha | Pauli Zabo senioris | Pauli Zabo iunioris | Michaelis Wargha | Alberti Simka.

Desertae sessiones mediae. Blasii Zabo | Martini Thoth | Ioannis Suba | Leonhardi Nemezek | Benedicti Kuksa | Blasii Thoth | Michaelis Wargha.

Census annualis. Solvunt pro vectura, quae dicitur allodialis, annuatim f. 1. Dant nonam domino terrestri de omnibus terra nascentibus. Similiter vini quoque nonam.

Labores. Labores universos tenentur praestare domino terrestri.

Allodium ibidem domini terrestris. Habetur ibidem allodium domini terrestris desertum et per Tartaros combustum,⁶ ad quod dicuntur sedecim terrarum arabilium iugera pertinere. Ibidem habetur foenile domini terrestris, quod nonnunquam suprascriptis incolis pro quattuor f. arendari consuevit.

⁴ A fizetetlen zsoldos hajdúk, akik legszívesebben a németek ellen harcoltak, 1601-ben annyira veszélyeztették Hont megyét, hogy Korpona védelmére 1000 gyalogos és 400 lovaskatonát kellett összevonni.

⁵ T. i. ad festum Michaelis.

⁶ Lásd a 2. jegyzetet.

Si autem non arendatur, tenentur tum hi, tum aliarum possessionum subditi defalcare.

Telonium. Huius annum censum incolae eiusdem loci exprimere nequiverunt, relinquitur ergo industriae domini terrestris, quantum inde exigere poterit.

Tenebantur ante desolationem Tartaricam vina certis temporibus educillare.

*Silvas habent sufficientes, quibus utuntur absque ullo defectu ad libitum.

Possessio Apowa

Desertae sessiones integrae hae sunt. Galli Barthÿ | Sebastiani Akoleda | Blasii Terbalay.

Mediae populosae. Vincentii Lÿthua iudicis | Stephani Wargha | Andreae Ztanko, qui dicitur inhabitare hanc mediam sessionem modo inquilinari, universis tamen attinentiis eius utitur | Bartholomaei Gregorii filii | Vincentii Fabok | Emerici Zabo aliter Hegedös | Matthaei Medwe | Valentini Berin | Christophori Mokos.

Desertae mediae. Matthaei Medwe | Urbani Berko | Ioannis Fabok | Andreae Maczek.

Inquilinus. Christophorus Fabok.

Census annualis. Solvit quilibet integrae sessionis subditus annuatim d. 18, ad festum videlicet Sancti Georgii novem, totidem ad Michaelis, d. 18. Mediae autem sessionis saltem novem ad utrumque terminum, d. 9. Singulis annis in universum pro maialif. 3 d. —. Insuper ad festum Nativitatis Domini a qualibet integra sessione ad arcem tenentur vehere duo plaustra lignorum.

Labores. Labores tenentur universos praestare domino terrestri.

Molendinum. Habentur ibi duo molendina satis vilia sine proventu.

Portio possessionis Lekincz

Integrae sessiones populosae. Michaelis Chudor | Ioannis Goÿza | Pauli Huszar.

Desertae integrae sessiones. Habentur ibi septem integrae sessiones colonicales, quarum nomina hic exprimi (propterea, quod ab hominum memoria incultae manserunt) non potuerunt.

Census annualis. Solvunt pro censu annuo illorum singuli singulas tortas. Ova autem ad festum Divi Georgii quaterna. Solvunt praeterea de pratis seu foenilibus suprascriptarum sessionum desertarum, quando illis utuntur, f. 1, gallinam unam. De frugibus et avenis aliisque bladis dant nonam. Ad festum Sancti Martini solvunt simul pro uno porco f. — d. 50.

Labores. Labores quosvis arcenses praestare tenentur. Ligna ad festum Nativitatis quaelibet sessio integra tenetur dare plaustra duo. Dant etiam nonam de vinis, quae in ipsorum promontorio proveniunt.

Portio in possessione Nÿek

Integrae sessiones populosae. Ioannis Boldisar iudicis | Emerici Swth | Laurentii Zarka | Laurentii Lestar | Damiani Tooth aliter Demien cognominati | Emerici Petreösel | Filii Matthiae Nÿekÿ. Hi omnes possident integras sessiones colonicales populosas praeter Michaellem Zehenÿ, qui habet duas.

Integrae desertae. Sessiones habentur ibidem desertae et inquilinares etiam aliquot, quarum nomina exprimi ad praesens non possunt.

Census annualis. Ad festum Divi Michaelis debent contribuere quilibet illorum f. 1. Ad festum autem Georgii quilibet illorum unum formagium et sex ova. Ad festum Nativitatis Domini similiter gallinam unam et tortam 1. Ad festum Sancti Martini communiter unum maialem mactabilem aut pro eo tres f. solvunt.

De frugibus et vinis dant nonam. Sunt ibi tria molendina, unum Efferici Petreösil, secundum Emerici Swth, tertium possessionis Hrwsow, de quibus singulis solvunt annuatim f. — d. 40.

Solvunt praeterea a desertarum sessionum pratis annuatim de singulis f. — d. 50, aut tempore vindemiarum singulum cubulum octo pintas vini continentem.

Labores. Labores tenentur praestare universos, instar aliorum praecedentium colonorum, domino terrestri. Vina tenentur in festivitatibus Paschatis, Pentecostes et dedicationis templi singula vasa educillare. Silvas habent amplissimas, quibus pro libitu utuntur.

Portio possessionis Alsö Palast

Integrae sessiones populosae. Andreae Wargha | Simonis Farkas | Simonis Wargha | Andreae Nagymihalý.

Integrae desertae. Habentur ibidem desertae integrae sessiones octo, quarum nomina per modernos officiales ex eo, quod exinde ab hominum memoria incultae iacuere, specificari singillatimque recenseri nequiverunt.

Census. Censum annum pecuniale nunc nullum solvunt. Nonas tamen de frugibus et vineis in promontorio eorum procreatis praestare tenentur. Ad festum Nativitatis Domini singuli illorum singulas gallinas pendunt. De terris arabilibus desertarum sessionum nonas persolvunt.

Labores. Labores quosvis instar aliorum colonorum praestare tenentur. Est ibi pratum ad arcem pertinens, quod coniuncta opera aliorum subditorum Zalatnya,⁷ Rakonceza defalcare et in acervum collocare tenentur. Ligna instar aliorum ad festum Nativitatis bina plaustra vehere tenentur. Habentur ibidem duae vineae domini terrestris, quarum altera deserta iacet, altera Andreae Wargha pro censu annuo septenariarum urnarum colenda concessa est, verum ob inopiam ipsius ac sterilitatem vineae hactenus nihil praestitit.

Postremo ad hanc arcem Chýabragh pertinent silvae quaedam amplissimae, habentur foenilia peroptima, in quibus multum foeni accumulari potest, quorum gramina subditi arcenses proximiores tenentur demetere et in acervum locare. Insuper villani etiam possessionum Rhruso,⁸ Cherý et Drenocz eo quod territorio eiusdem arcis...⁹

⁷ Helyesen: subditorum de Zalatnya.

⁸ Hrussó.

⁹ A szöveg nem folytatódik tovább, a mondat befejezetlen maradt. Utána már csak a két összeíró pecsétje és aláírása következik.

Matthias Andreasých domini locumtenentis regii protonotarius m. p.,
Franciscus Nagmihalý.

*A Magyar Kamara számára készült és a királyi biztosok pecsétjével el-
látott eredetije U. et C. 65/86. alatt.*

*További XVI—XVII. századi források a csábrági uradalomra az Orsz. Levéltár
U. et C. gyűjteményében:*

- 1. Telkes jobbágyok száma, szolgáltatásai, munkái: 1549 (4/11).*
- 2. Birtok- és adókimutatók, felszerelésleltár, építkezési költségjegyzék: 1561
(100/18), év nélk. (52/58, 57/67).*

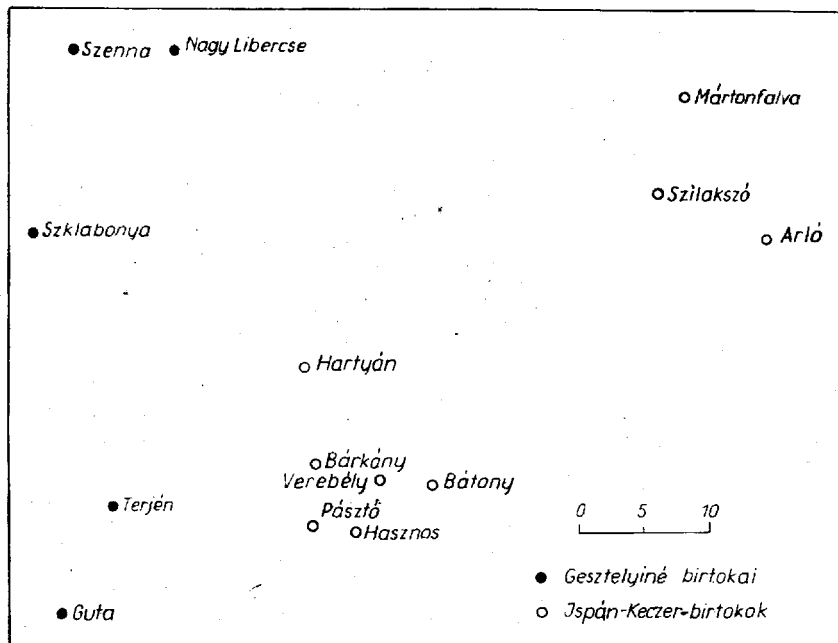
NÓGRÁD, HEVES, BORSOD, GÖMÖR MEGYEI KÖZÉPBIRTOKOK

A középnemesi birtokok gazdálkodásáról és úrbéri viszonyairól a XVII. század közepe előtti időből alig maradtak följegyzéseink. Az 1670-es években került sor először nagyobb számú középbirtokos nemes jószágainak összeírására: minden olyan birtokról leltárt, jövedelemjegyzéket kellett készíteni, amelyet a kincstár számára lefoglaltak, foglalás pedig a Wesselényi-összeesküvés meg a hozzákapcsolódó nemesi mozgalmak elfojtása után mindenütt sűrűn esett.

Az itt közölt első iratban Ispán Ferenc és Keczer András birtokait veszik számba. Az előbbi Abaúj megye nemesi ellenzékének vezére, akit Wesselényi Ferenc már az 1666-os murányi gyűlésre meghívott, és aki ettől fogva a mozgalom középnemesi szárnyának, utóbb a bujdosó rendek vállalkozásainak egyik legfontosabb alakja volt. Borsod-gömöri birtokai kétségkívül házasságok útján kerültek az Ispán-familiához. 1670-ben a kincstár lefoglalásukat rendelte el: Ispánt utóbb távollétében fej- és jószágvesztésre ítélték.

Keczer András — akit hasonló sors ért — a század közepén Sáros megyét képviselte az országgyűléseken. A mozgalmakban különösen testvérei vállaltak nagy szerepet, őt magát Carafa 1687-ben kivégeztette. Itt összeírt birtokaiba még 1659-ben iktatták be feleségével együtt.

A második összeírás özvegy Gesztelyi Jánosné Jankó Ilona lefoglalt nógrádi birtokainak jobbágyságait és jövedelmeit sorolja fel. Erről a kisebb nemesi családról nem tudunk közelebbi részleteket. A jegyzékben számba vett jószágai Balassa-birtoktesteken belül feküdtek, tehát valószínűleg a Balassa-család jószágaiából szakadtak ki.



20. Ispán Ferenc és Keczer András, valamint Gesztelyi Jánosné birtokai.

1670. november 12. (1671. január 4.) Ispán Ferenc és Keczer András kincstár számára lefoglalt mártonfalvai, arlói, szilakszói, pásztói, hasznosi, bátonyi, verebélyi, bárkányi és hartványi birtokainak urbáriuma

Inventarium Ispán Ferencz és Keczer András uraimék elő kigielmek holdulczághon léveő jószágokrúl

Inventarium anno 1670. die 12. Novembris

Az mi kegyelmes urunk ö felsege tekintetes nemes Szepesj Kamaraja comisziója mellet foglaltam el az ö felsege fiskusa számára nemzetes és vjtezlö Ispan Ferencz uram ö kegyelme ioszagat.

In comitatu Gömörjensj

In possessione Marton falva portio

Baktj Adam jobbagy, eökre 4, lova 6 | Baktj Janos jobbagy, eökre 4, lova 2.

Ezek adoza jobbagyok, esztendeji adajok f. 10 egyiktül egyiktül, ezen kjvül semmj.

In comitatu Borsod

In possessione Arló portio

Dül Istvan sellér | Tunya Gaspar sellér.
Ezeknek adajok esztendeigh f. 8.

Szilakszo nevö pusza teleknek az fele resze

mellyet harmad esztendöben szoktanak szantanj,¹ kjlenczed dezmat szoktanak kj adnj belöle. Mind ezeket ö felsege számára hittel köteleztem. Ezekis estendönkint Szent Görgy és Szent Mihálj napjain szokták adojojat le tennj.

Inventarium. Anno 1670. die 22. Decembris foglaltam el ö felsege számára az Keczer Andras uram ö kegyelme joszagat.

¹ A közbeeső években — nyilván gyenge talajminősége miatt — parlagon hevert.

• In comitatu Hevesjensj

In oppido Pasztoho kjlencz ház helybül allo portioja

az kjk adozej szoktanak esztendönkint no. f. 28. Az borbul, buzabul, tavaszbul² kjlenczedet adnak. Ezeketis ö felsege reszere hjttel köteleztem.

Meszáros Marton sellér | Lengyel Jakab seller | Hegedüs Istvan sellér | Szabo Geörgy jobbagy, eökre 4, lova 2 | Setet Janos sellér | Serfözö Janos jobbagy, ez az gondviselő³ | Lengyel Andras jobbagy, eökre 2 | Szoke Janos sellér.

In eodem comitatu

In possessione Hasznos vocata portio

Tót Janos jobbagy, eökre 6. Harom egész pusztá ház helyek.

Ennek adoja f. 3 d. 12. Buzabul, tavaszbul kjlenczedet ad, az erdőbelj haszonbul hetede az földes ure. Esztis ö felsege reszere hittel köteleztem.

In eodem comitatu

In possessione Batony portio

Bagoly Imre jobbagy, eökre 8 | Vas Jakab jobbagy, eökre 4 | Kjs Páál Janos jobbagy, eökre 8 | Kjs Páál Mihály jobbagy, eökre 8 | Karnjs Andras jobbagy, eökre 6 | Debröji János jobbagy, eökre 6 | Bársony Imre sellér | Kovác Andras jobbagy, eökre 8 | Padar Mathe jobbagy, eökre 6 | Hajdu Geörgy sellér | Kovach Mihály jobbagy, eökre 6 | Hajdu Tamas sellér.

Ezekis adoznak esztendönkjnt f. 29 no. Ugyan ezen falu mellet Lengyend nevö pusztá praediumnak az fele, ennek minden iövedelmének az fele. Az kjk rea követik az marhajokat,⁴ minden ekes ember 90 pénszt szokot adnj. Ezeketis ö felsege reszere hjttel köteleztem.

In comitatu Nogradiensj

Verebely nevö falu egészen

Csope Balas jobbagy, eökre 10 | Bosjk Benedek seller | Nagy Páál sellér | Bosik Peter jobbagy, eökre 8, meneses lova⁵ | Bosjk Mihály jobbagy, eökre 6 | Tót Balint sellér | Tót Tamas sellér | Verebelj Istvan jobbagy, eökre 8 | Nagy Istvan jobbagy, eökre 12 | Bosjk Péter sellér | Nagy Gabor jobbagy, eökre 8 | Nagy Andras jobbagy, eökre 6 | Gortva Geörgy jobbagy, eökre 10 | Gál Janos seller | Bordas Balas sellér | Surányi János sellér | Tót Pál jobbagy, eökre 6 | Gazur Mathe jobbagy, eökre 2 | Verebelj Gergely jobbagy, eökre 6 | Molnár Peter jobbagy, eökre 8 | Bosjk Antal jobbagy, eökre 6 | Bosjk Gergely jobbagy, eökre 4 | Csizmadia Mihály sellér | Tót Geörgy sellér | Varga Geörgy sellér.

Ezekis adot adnak f. no. 53. Azon kjvül majorságot üznek ugyan az ott valo hatoron.⁶ Az verebelj majorsághban vetnek el ez iden no. 20 kjla buzat. Ez tavaj májorságh buza dezmaival⁷ edgyüt let 22 kjevel szamlalvan no. 40

² Ti. tavaszi vetésből.

³ A földesúri utasítások végrehajtásával megbízott tisztartói funkciójú jobbagy.

⁴ Ti. engedélyt kérnek rá, hogy marhajukat ott legeltessék. (Követ = kér, Szarvas G. — *Simonyi Zs.*: Magyar nyelvtörténeti szótár Bp. 1891. II. 440.)

⁵ „Meneses”, azaz menesben tartott ló, az igáslóval szemben.

⁶ Ti. az úr majorságföldjét művelik.

⁷ Dézsma itt — majorságbúzával szemben — a jobbagyoktól szedett gabona-terméshányadot jelent.

kereszt buza. Zab, tenkel⁸ let no. 10 kereszt. Tót Vereb és Tribesj pusztá praedjomok egészlen, ezeknek az földektül, ha szantyak, kjlenczedet adnak; az tribesj erdötül, ha mak vagyón, tizedet. Ezeketis ö felsege részere hjttel köteleztem.

In comitatu Nograd

Barkany nevő faluban portio

Szöke Jakab jobbagy, eökre 6 | Szöke Mihaly jobbagy, eökre 6 | Karnjs Istvan jobbagy, eökre 6.

Ezek adoznak s adnak esztendönkint f. hat hat no., egyeb jövedelme azoknak nincsen. Ezeketis ö felsege részere hjttel köteleztem.

In eodem comitatu Nograd

Hartyan nevő faluban portio

Teres Balint jobbagy, eökre 2 | Tót Jakab sellér | Kozák Petér sellér | Veres Péter sellér.

Ezeknek adajok no. f. 17. Egyeb szolgálattyok semmj. Ezeketis ö felsege részere hjttel köteleztem. Ezekis adojokat Szent Mihalj napjan szoktak megh adnj.⁹

Datum Rimaszombat, anno et die, ut supra m. p.

Franciscus Török sacrae caesareae regiaeque maiestatis tricesimator Rimaszombatiensis m. p. Coram me Stephano Kapossi pastore ecclesiae Rima-Szombatiensis indigno manu sua. Coram me Stephano Harsányi altero ministro ecclesiae Rimaszombathiensis m. p.

A Szepesi Kamara utasítására készült eredetiye U. et C. 96|20. alatt. — A három aláírás alatt pecsét. A címlapon a cím fölött: Prae(sentatum) 6. Febr(uarii) anno 1674. Oldalt: No. 52.

⁸ Tönköly.

⁹ Az eredetiben itt bejegyzés következik Thökoly István két lefoglalt birtokára (Rimaszombatra és Gyöngyösre) vonatkozóan.

1673 december. Néhai özvegy Gesztelyi Jánosné Jankó Ilona kincstár számára lefoglalt gutai, szklabonyai, szennai, nagylibercsei, dolyáni és terényi birtokainak urbáriuma

Consignatio bonorum nobilis quondam dominae Helenae Janko egregii quondam Ioannis Gesztely relictæ viduæ ex commissione inelytæ Camerae Poseniensis pro parte fisci regii in comitatu Neogradiensi occupatorum

Medietas possessionis Guta

Ex omnibus eiusdem possessionis subditis nomine totius communitatis comparuerunt duo, utpote providi Martinus Volák et Georgius Nagý, qui etiam ad debitam erga dominium fisci regii fidelitatem iuramento sese obstrinxere et sub eodem seriem quoque universorum ibidem existentium incolarum, sicut et aliorum eiusdem relictæ bonorum fassi sunt sequenti tenore.

Sessio 1. Martinus Volák. Habet boves no. 8, vaccas 2.

Sessio 2. Michael Volák. Habet vaccam 1. Franciscus Volák.

Sessio 3. Georgius Molnár. Habet vaccas 2.

Sessio 4. Michael Simko. Georgius Nagý. Habet vaccam 1. Matthaëus Simko. Vaccas habet 3, iuvenum 1.

Sessio 5. Matthaëus Volák. Iuencos habet 4, vaccam 1. Ioannes Volák. Boves habet 2, equos 2, vaccas 2.

Sessio 6. Matthaëus Neczpal. Boves habet 6, equos 3, vaccas 4.

Sessio 7. Paulus Volák. Boves habet 5, equos 2.

Sessio 8. Petrus Martinak. Boves habet 4, equos 3. Michael Martinak. Boves habet 2, equos 2, vaccam 1.

Inseminarunt in eadem possessione anno praesenti tritici kilas no. 12. Decima huius¹ adhuc in crucibus existens et necdum excussa habetur ibidem, cruces nimirum 25 per manipulos 22 computando. Praeterea allodiale frumentum itidem in crucibus no. 11. Pro festis Natalitiorum Christi praestabant unam damam. Censum certum hi non solent praestare, verum solitos labores. Exercebant item allodiaturam in territorio Szécsényensi prae manibus Christianorum existentem.²

In possessione Szklabonyã sessiones duae

quarum unam incolit providus Georgius Nagý habens boves 4, equos 2, vaccas 2. Et hic etiam nullum solitum praestaret censum praeter labores allodiales.

¹ „Decima” itt a földesúrnak fizetendő gabonaterméshányad.

² Szécsény vára 1663 és 1683 közt török kézen volt, de a határában fekvő major-ságot, úgy látszik, magyarok használták.

Sessio 2. Varga Márton ház helye, dicta deserta, in qua sicut et alia certa sessione in possessione Ujfalu existenti habuit eadem relicta frumentum inseminatum praesenti anno kilas no. circa 45 puri tritici. Ex procreatione vero provenerunt kilae circa 75. De quibus infra in serie Szenensium. Habentur quoque certa prata ibidem, in quibus foenum procreatum quotannis vendi solebat, prout et hoc anno venditum est.

Ex possessione Szenna

comparentes providi Paulus Sztarohorszky, Andreas Francsok, Georgius Francsok et Georgius Volak. In qua ratam medietatem eadem relicta possedit.

Sessio 1. Paulus Sztarohorszky. Filios habet 2, boves 2, equum 1.

Sessio 2. Andreas Francsok. Boves habet 4, vaccas 3. Georgius Francsok. Vaccas habet 2. Ioannes Francsok. Boves habet 4, vaccas 2, iuencos 2. Ioannes Francsok iunior. Vaccam habet 1. Adam Francsok. Vaccam habet 1.

Sessio 3. Michael Markou. Boves habet 4, equos 2, vaccas 6.

Sessio 4. Michael Volák. Boves habet 2, equos 2, vaccas 3, filium 1, iuencos 2.

Sessio 5. Andreas Mravik. Boves habet 6, equum 1, vaccas 3, fratrem 1, Andreas Mravik senior. Filium habet 1, vaccas 2. Nicolaus Mravik. Boves habet 2, vaccam 1. Georgius Mravik. Iuencos habet 2, vaccam 1.

Sessio 6. Georgius Kizsel. Iuencos habet 2, vaccam 1. Ioannes Kizsel. Franciscus Kizsel. Boves habet 2, iuencos 3, vaccas 2.

Sessio 7. Ioannes Kosik. Boves habet 4, vaccas 2, iuencos 2.

Sessio 8. Matthias Francsok. Boves habet 2, equos 2, vaccas 4, iuencum 1.

Sessio media. Georgius Volák. Boves habet 4, equam 1, vaccas 3.

Praeter has habentur sessiones desertae no. 2.

Reperitur ibidem superius attractum frumentum in granis ex antelata Szklabonya eodem loci devectum kilae no. 75. Census eorundem annualis a qualibet sessione per f. 1. Item in rationem nonae avenae singuli per singulas kilas 2. Decimam omnium frugum, prout et aliarum decimari solitarum rerum praestare solent, prout et universos labores ad allodiaturam pertinentes, sicut et victualia pro culina pro lubitu in eisdem imponenda. Datur item medietas unius molae, cuius rata medietas pertinet ad dominium Diviniense.³ In crucibus reperitur ibidem frumentum, cruces no. 8, avenae cruces circiter no. 3. Uno anno porcum saginatum, altero vero a quovis per d. 4 tenentur praestare.

In possessione Nagy Libercse medietas

in qua septem sessiones eadem relicta possidet et sequuntur hoc ordine.

Sessio 1. Martinus Csernak. Filios habet 2, iuencos 2, vaccas 4.

Sessio 2. Iacobus Ratkojeh. Boves habet 4, equos 2, iuencos 3, vaccas 3. Nicolaus Ratkojeh. Boves habet 6, vaccas 2, iuencos 2.

Sessio 3. Blasius Práczky. Iuencos habet 2, vaccas 3.

³ A divényi uradalom, amelyből láthatóan az itt részletezett birtokok is kiváltak, a Balassa-családé volt.

Sessio 4. Stephanus Ratkojech. Boves habet 4, equos 5, vaccas 9, iuvenum 1, fratres 5.

Sessiones desertae habentur no. 3.

Pro culina, ut imponitur in eosdem, victualia praestare tenentur, labores item circa allodiaturam. Decimam ex porcis proveniente, veluti praetacti Szenenses tenentur. Datur avena in granis ibidem kilae no. 20. Molendinum quoque habetur ibidem unius rotae, pro parte quidem relictae. Census eorundem annualis a qualibet sessione per f. 1. Foeni quoque currus tres habentur ibidem.

NB. Habetur etiam unum praedium Dolyan nuncupatum in comitatu Neogradiensis, quod quotannis incolae possessionis Endrefalva appetiari solent.

Actum in castello Diviniensis, die 11. mensis Decembris 1673. Coram me Georgio Pelargo iudicum comitatus Neogradiensis m. p. Coram me Michaele Baimoczj protunc plebano ecclesiae Deuniensis m. p. Georgio Bezegh m. p.

Conscriptio subditorum possessionis Terjén⁴

1. Martinus Rigo. Possidet sessionem integram, habet filios 4, boves 6, equum no. 1, vaccas no. 4.

2. Benedictus Kouats. Possidet sessionem integram, habet filios 2, boves 2, equos no. 2, vaccas no. 4.

3. Iacobus Tott György. Possidet sessionem integram, habet filios 2, boves no. 10, equos no. 2, vaccas no. 4, oves circiter 40.

4. Albertus Tott György. Possidet sessionem integram, habet filium no. 1, boves no. 10, equos no. 6, vaccas no. 6, oves 60.

5. Laurentius Kis. Possidet sessionem integram, habet filios 2, boves 4, equum 1, vaccas 2.

6. Paulus Hegedős. Possidet sessionem mediam, boves habet 2, equum 1, vaccas 3.

Inquilini. 7. Albertus Csak. Inquilinus, habet filios 2, pecora nulla habet.

8. Ioannes Olah. Inquilinus, habet filios 2, vaccas 2.

Reliquae vero sessiones desertae. Cum autem non essent divisae, post iuramentum suprafati subditi fassi sunt, quod desertarum sessionum numerum non sciant neque nomina earundem.

Proventus domesticae culturae. Ex allodiali frumento Szklaboniensi inseminatae sunt killae 45. In territorio Terenyensis⁵ in desertas terras inseminatae sunt killae 26. Item ibidem ex allodiali frumento ex crucibus no. 6 frumentum in granis, quod quidem frumentum necdum ventillatum vulgo szoratlan.⁶ Item decimalis frumenti cruces no. 10, nonae frumenti ex crucibus no. 15⁷ necdum ventillatum, hordei mixti cum avena cruces no. 8. Praeteriti anni frumentum repertum in fovea killae 100. Hi subditi praeter labores census alios non praestant.

⁴ A Terjénnel kezdődő szövegrészt új füzetbe jegyezték be, ez azonban szorosán hozzátartozik az előzőhöz.

⁵ Valószínűleg elírás „Terjéniensis” helyett.

⁶ A „szórás” a kicsévelt gabonának a polyvától és apró szalmától való megtisztítását szolgálta.

⁷ Az összeíró itt — az előbbiektől eltérően — megkülönbözteti az egyházi tizedei a földesúri kilencedtől.

Actum in Divin, 19. Decembris 1673. Coram me Georgio Vranich proviso Diuiniensi⁸ m. p. Coram me Michaele Baimoczý pro nunc parochio ecclesiae Diuiniensis m. p. Casparus Csemiczky m. p. Georgius Bezegh m. p.

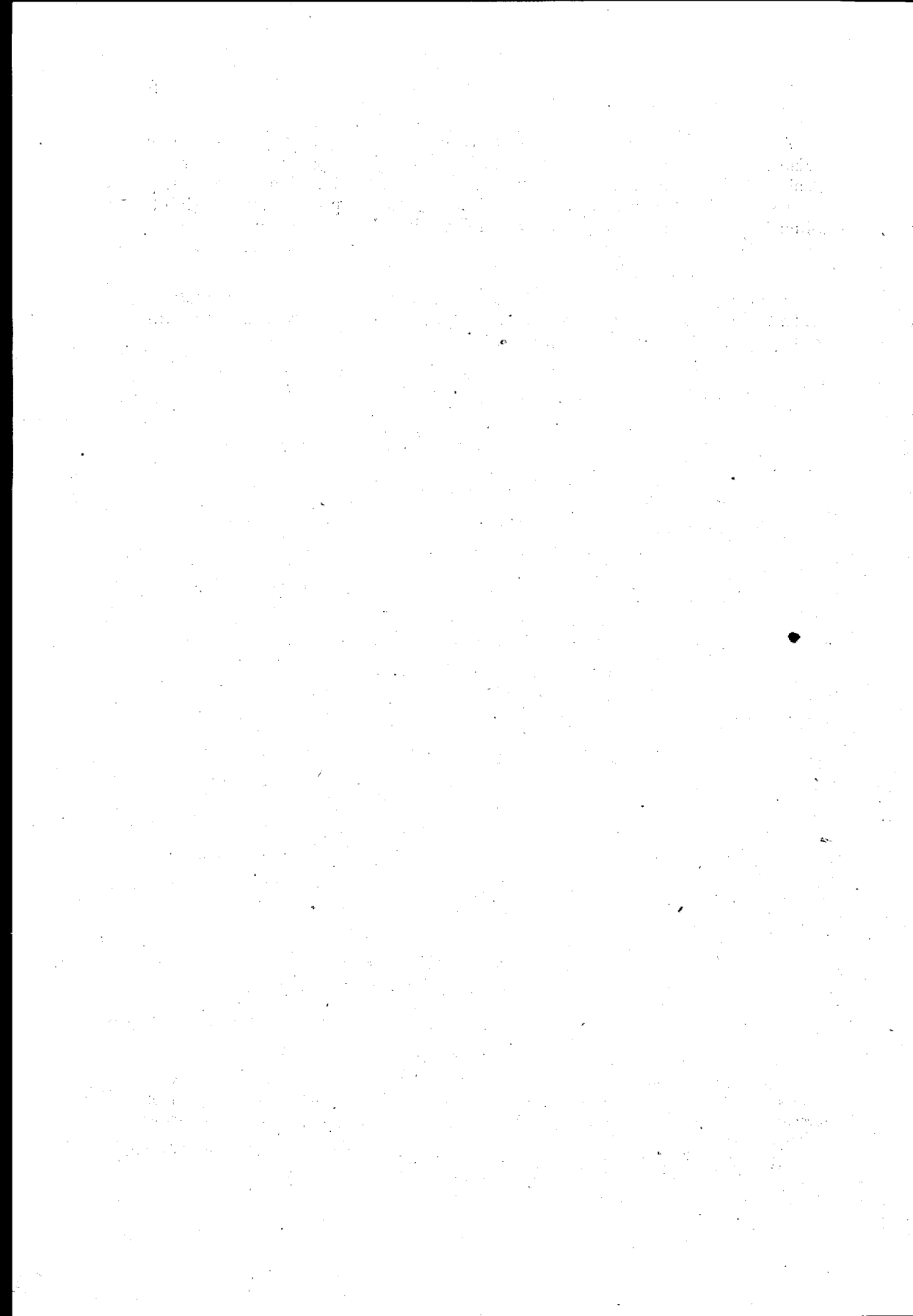
Datur etiam certa domus in praesidio Filekiensi⁹ pro centum et triginta duobus imperialibus empta, quod patebit ex inquisitione.¹⁰

A Pozsonyi Kamara utasítására készült eredetije U. et C. 99/31. alatt. — Mind a 7 aláírás alatt pecséték. — A hátsó lapon: „Regestum bonorum Geszteliarum pro inclita Camera Poseniensi.”

⁸ Provisus: a provisorral egy jelentésű szó. — Gesztelyiné birtoka, mint láttuk, szorosan kapcsolódott a divényi Balassa-uradalomhoz; így kapott szerepet az összeírásban a vártartomány udvarbírája.

⁹ Fülel a törökkorban végvár volt, 1553 és 1593 közt török, azután magyar kézen.

¹⁰ A birtokjogi részletekre kiterjedő „vallatást” nem ismerjük.

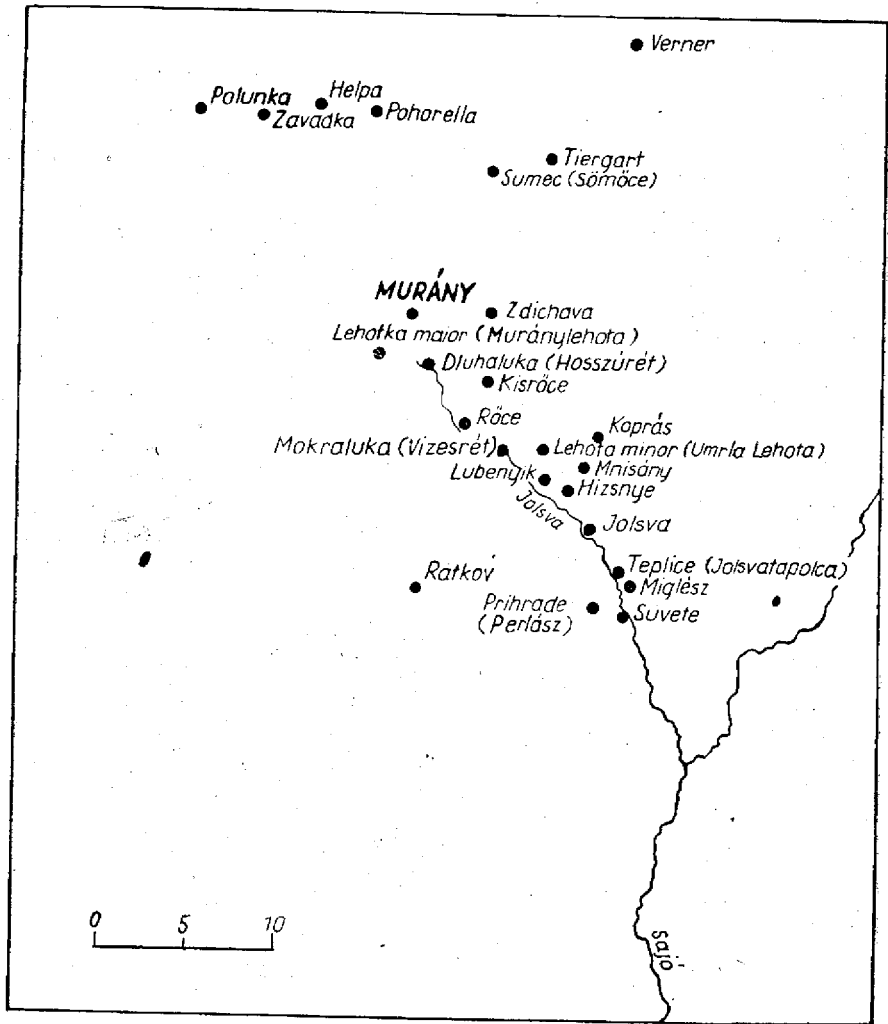


MURÁNY

Murány vára a tatárjárás után épült Gömör megyében. A vártartományt, amelyben erdős hegységek, havasi legelők, régi kultúrájú ércbányavidékek és termékenyebb folyóvölgyek váltják egymást, a XV. században Zápolyai István szepesi comes kapta meg Mátyás királytól. Zápolyai kezéről a Tornallyai-család birtokába jutott, majd az 1530-as években az egyik Tornallyai-fiú gyámja, Basó Mátyás ragadta magához, és gyakorolt a környék fölött hosszú időn át rémuralmat. Ellenfelének, Bebek Ferenc gömöri főispánnak javaslatára az ország ellenségévé nyilvánították; Salm Miklós császári vezér elfoglalta a várat és az uradalmat a kincstár birtokába vette. A vártartomány parasztjai az ellenkirályok harcai s a Bebekék, és Basók garázdálkodásai alatt szenvedtek a legtöbbet, a század közepétől pedig a sűrűsödő török pusztítások miatt.

Murány a kincstár kezelésében maradt 1548-tól 1605-ig. 1573-ban készítették az egyik itt közzétett urbáriumát. 1605-ben az uralkodó Rottal János Jakabnak, Thurzó Mária férjének adta zálogba, 1609-ben Széchy Tamás, majd fia Széchy György tulajdona lett az 1608: XXIII. t. c. értelmében, amely elrendelte, hogy az idegen kézen levő murányi és zólyomlipcsei uradalom a zálogösszeg megtérítése mellett „németek és más külföldiek kezéből visszáváltassék”. A murányi vár Széchy György leánya, Mária révén került 1644-ben második férje, Wesselényi Ferenc birtokába. 1670-ben az összeesküvés következtében ismét a kincstáré lett; egy ideig újra a Rottal-család parancsolt benne. Konfiskációja után készült az itt közölt második urbárium (1672).

Irodalom: Tomasik S.: Denkwürdigkeiten des Murányer Schlosses mit Bezug auf die vaterländische Geschichte. Bp. 1882. (Magyarul 1914-ben jelent meg.) Droppa J.: Murány várának története. Pohorella 1905.



21. A murányi uradalom falvai

1573 augusztus. A murányi uradalom urbárium

Ha a murányi uradalom 1573. évi urbáriumát két megelőzővel (1559., U. et C. 24/74., 1564. U. et C. 24/75.) egybevetjük, megállapíthatjuk, hogy a török pusztítás másfél évtizede itt sem múlt el nyomtalanul. 1559-ben öt falu hódolt a töröknek, 1573-ban már 9; négy falut ugyanakkor teljesen elhagyottnak mond az összeírás. Egyik községben (Helpán) csupán egyetlen lakos él, Murányalja népessége a felére fogyott. Az uradalom mezővárosias települései (Jolsva, Nagyrőce) viszont gyarapodnak, Jolsván több, mint 150 családot számolnak össze a conscriptorok. A zsellérek száma — az országos fejlődésnek megfelelően — emelkedést mutat; Polunkán pl. 5-ről 10-re, Rócén 8-ról 13-ra szökik.

Akadozik a vidék ipari termelése: a megannyi kis hámor és huta nem működhetik folyamatosan, részben a terület állandó veszélyeztetettsége, részben a már korábban jelentkező vashiány miatt. Murányalján 1559-ben egy-egy hámor, huta, fűrészmalom és sörfőző volt üzemben (két huta elhagyottan állt), 1573-ban csak egy működő malomról tudunk, 1–1 elhagyott serfőző és fűrészmalom, 3 hámor és 4 huta mellett. A mezővárosias fejlődés felé haladó Rócén és Jolsván viszont kismértékű ipari erősödés következik be. Mokralukán az ipari kapacitás egészében változatlan marad.

Az úrbéres jövedelmeket illetően a pénzübeli szolgáltatások növekedése figyelhető meg. A census általában változatlan, viszont a várbeli katonaság tartására meg az egyes robotmunkák megváltására fizetett összeg emelkedő tendenciát mutat. Ahol allodiális birtok van (Jolsva), ott erősebben érezhető a robotteher. Az allodiális létesítmények száma az adott időszakban általában változatlan.

Urbarium omnium proventuum arcis nostrae Mvran simul cum oculata substrictissimi iuramenti examinatione et interrogatione omnium iudicum, officialium, teloniatorum aliorumque servitorum eo pertinentium conscriptum per egregios fideles nobis dilectos Ioannem ab Ankerreitt, consiliarium Camerae nostrae Hungaricae et Franciscum Kamperum praefectum tricesimae nostrae Poseniensis, commissarios nostros in hac re expeditos in mense Augusto anno Domini 1573

Possessio Mvran

Iudex Valentinus Muranzkÿ et Thomas Herenowicz iuratus una cum ceteris sequentium possessionum iudicibus et iuratis substrictissimo iuramento requisiti fassi sunt, ut sequitur. Valentinus Mvranzkÿ, sessio integra et $\frac{1}{2}$ | Thomas Herenowicz, sessio integra | Gregorius Rustipan, sessio integra | Iacobus Mvranzkÿ, sessio integra | Ambrosius Czakow, sessio integra | Dionysius Rodow, sessio integra | Albertus Wÿlko, sessio media | Andreas Zadrocho, sessio integra | Andreas Gÿembsÿk, sessio integra | Martinus Hnustanczkÿ, sessio media.

Inquilini. Ioannes Balasko | Andreas Rwznak | Emericus Brezonzkÿ. Desertae. Desertas dicunt esse duodecim.

Census sessionum. Hi coloni praescripti solvunt per circulum anni pro qualibet integra sessione in festo Sancti Georgii d. 50, sic et in festo Sancti Michaelis d. 50.

Muneralia, id est khuchedienst carent.¹

Decima. Decimam tenent de frugibus universis tam aestivalibus, quam hiemalibus, item de alvearibus ab archiepiscopatu arendatis,² sed a domino capitaneo³ singulis annis ad arcem exigitur. Sic etiam in ceteris sequentibus possessionibus intelligendum est.

Telonium. Teloniator Christophorus Bobek sub strictissimo iuramento fassus est, ut sequitur. Praeteritis duobus annis 1571. et 1572. administravit ad arcem domino capitaneo in paratis f. 50 d. 67 $\frac{1}{2}$, salis vero lapides no. 71. Anno vero praesenti 1573. administravit ad arcem a 1. die Ianuarii usque ad 3. diem Augusti in paratis f. 28, salis vero lapides no. 44. Telonii proventus exiguntur, ut sequitur. De quolibet curru cupri dicit se levare f. 1, de quolibet curru panni onerato d. 50, si vero aliquot petiae⁴ transvehuntur, dicit se de qualibet petia panni levare d. 2, de quinquaginta salis lapidibus levatur no. 1, de 1000 scandulis⁵ levantur no. 10, de uno vase vini media no. 1, aut loco vini pecuniam,⁶ de uno equo d. 2, de uno bove d. 2, de una vacca d. 2, de ove aut capra d. 1, de homine pedestre d. 1, de una muliere d. $\frac{1}{2}$.

Intertentio peditum⁷. Praeterea affirmant, quod cogantur cum inquilinis suis ad intertentionem peditum in castello sub arce Mwrán omni mense solvere f. 2, sed propter educillationem vini per spatium quattuor annorum illos ab hac solutione exemptos fuisse.

Allodium. Est ibi etiam allodium, ubi dominus capitaneus sua propria pecora tenet. Ibi sunt etiam 33 alvearia, quae sunt suae maiestatis.

Terrae arabiles. Terrae arabiles ad arcem pertinentes sunt paucae et inter illas pars aliqua deserta, residua pars aratur pro caula⁸ ad arcis necessitates.

Molendinum. Est et unum molendinum unius rotae, quod procurat, molitor et quantum necessitas postulat, ad victualia arcis tenet semper molere sed quantum peregrini molere faciunt, de illis accipit suum telonium⁹ loco solutionis, nihilominus tamen oportet illum et lapides et omnia ad molendinum necessaria procurare.

Fuit etiam braxeda in possessione Mwrán, quae a Bebekio¹⁰ devastata erat et hucusque deserta iacet.

¹ Földesúri konyhára beszolgáltatandó élelemadót nem fizetnek. Nyelvtanilag helyesen „carent” mellett „muneralibus”-nak kellene állnia. A szövegíró a „carent”-et mindig ilyen vonzattal használja.

² Ezeket a tizedfajtákat a király — elsősorban honvédelmi célokra — az esztergomi érsektől bérelte.

³ A murányi várkapitány.

⁴ Ti.: panni (vászondarabok).

⁵ A murányi zsindey és deszka keresett árucikk volt még a megyén kívüli vásárokon is.

⁶ Ti.: levant.

⁷ A várórség élelmezését az uradalom terményeiből fedezték. A termények kezelése és értékesítése a Kamara által ebben az időben külön erre a célra alkalmazott tisztviselőnek, az élésmesternek volt a feladata. (*Ember*, i. m. 274—277.)

⁸ Valószínűleg „pro caulibus” helyett.

⁹ Malomvám, a molnár része a megőrölt terményből.

¹⁰ Bebek Ferenc gömőri főispán, Basó Mátyással, a murányi uradalom egyik bitorlójával való ellenségeskedéseinek következményeit a jobbagység viselte. Murányalja helység XVI. századi lakosságának felét Basó és Bebek kegyetlenkedései folytán vesztette el.

Serra una hic existebat, quae propter metum Turcarum adhuc deserta est.¹¹ Fuerunt etiam mallei tres et huttae quattuor, quae propter metum Turcarum itidem sunt depopulata. Labores omnes ad arcem tenent.

Possessio Lehotka maior

Est prorsus deserta, sed coloni habitant in fortalitia sub Myran. Fabianus Wazko, sessio integra | Clement Dornien, sessio integra | Laurentius Orloviech, sessio integra | Paulus Labosch, sessio integra | Ioannes Hammer, sessio media | Duro Zadroch, sessio media | Curillo, sessio media | Pwzik Maczko, sessio media.

Inquilini. Jazko Trabant | Vhrým | Matthaeus Zoÿak | Emericus Modri. Desertae carent.

Census sessionum. Qui non habent pecora, solvunt de sessionibus integris annuatim f. 1. Inquilini autem, cum sunt, qui non habent pecora, sed domunculas, solvunt annuatim d. 25. Sed coloni et inquilini, qui habent pecora, solvunt de pecoribus censum, ut sequetur.¹²

Muneralia. Idem coloni affirmant, quod cum ceteris Walachis,¹³ Lehotka minori, Kopracz, Ztichowa et Dluhaluca dant singulis annis in festo Nativitatis utrem¹⁴ vulgo temlö unum brencze.

Labores omnes ad arcem tenent.

Possessio Dlvhalvka

Est omnino deserta¹⁵ et duo coloni, qui habitabant prius ibi, habitant nunc in fortalitia sub Muran, sicut et ibi inscripti sunt, sed terrae arabiles et prata ad Dluhaluka pertinentia defalcantur et foeno de pratis obveniente ad necessitatem arcis utuntur, videlicet ad victualium pecora suae maiestatis, partim ad pecora domini capitanei, partim pro equis levis armaturae in castello utuntur, residua demum pars, quod non falcatur, venditur colonis.

Habetur etiam apud hanc desertam possessionem silva magna, in quo carbonarii laborant¹⁶ et de singulis struibus lignorum, ex quibus singula strue 4 aut 5 acervi carbonum cremantur, solvunt, quando laborant, d. 25.

¹¹ A XVI. század török betörései miatt a lakosság nagy része elmenekült. Az otthonmaradottak éjszakánként az erdőkben kerestek búvóhelyet. Félelmük nem volt alaptalan: 1574-ben a török teljesen fölégette és elpusztította a környéket.

¹² Ez a szövegben többször ismétlődő utalás az urbárium végén olvasható kimutatóra vonatkozik, amely az egyes helységeknek a legelőért fizetendő bérét adja meg.

¹³ A vlachok kiváltságos helyzetben voltak: a „ius valachale” magában foglalta a földesúri kilenced- és tizedmentességet. A murányi vlachok nem fizettek censust, csupán azok, akiknek nem volt állatállományuk, évenként 1 forintot. Akiknek juhuk volt, „vlach census”-t adtak: minden évben 100 juhonként 2 öreg juhot, 2 bárányt, 2 sajtot, 1 nemezt és 1 hevedert. Ajándék címén karácsonykor egy tömlő túrórt szolgáltatottak be. Az 1598-as murányi urbárium (U. et C. 24/79.) szerint nyájként még egy bárányal is tartottak.

¹⁴ A szövegben „utrem” helyett következetesen „utre” áll.

¹⁵ A török dúlások miatt a falu csaknem negyven évig pusztá volt, csak a század végén települt újra.

¹⁶ A szénégetés a Murányvölgy jobbágyainak egyik legjelentősebb pénzkereseti forrása volt. Egyes falvakban a lakosság szinte kivétel nélkül ebből élt. Utóbb, 1598-ban, a földesúr már a szénégetésre használt erdőért is bért követelt. (U. et C. 24/79.)

Possessio Rewvcze Turcis subiecta¹⁷

Iudex Benedictus Steller, sessio integra¹⁸ | Valentinus Koach | Ioannes Schrom | Iacobus Paulhanzo | Ioannes Schmid | Christophorus Schrom | Lampertus filius Galli | Thomas Finkh | Valentinkh | Michael Swecz | Matthaeus Swecz | Blasius Brodow | Iacobus Gyork | Stephanus Ianius | Ioannes Gregorýk | Georgius Schmidt | Blasius Zpissek | Antonius Kolezzar | Michael Sturma | Michael Paulus | Michael Gregori | Balthazar Hamornikh | Domus parochialis | Gregorius Býpaul | Matthaeus Martin | Thomas Zengar | Stephanus Twrchenczký | Stephanus Wozar | Andreas Marthin | Lazarus Hamernikh | Ladislaus Vhler | Georgius Koach | Leonhardus Valtenikho | Georgius Esmester | Gregorius Koach | Clemens Urbana | Thomas Malocha | Iacobus Just | Albertus Christoff | Georgius Kralow | Iacobus Gabor | Stephanik | Matthaeus Schmidt | Petrus Hanko | Stephanus Betko | Emericus Lanus | Matthaeus Bolzkow | Michael Zbýssek.

Inquilini. Leonhardus | Casparus Emericus | Thomas Malorebwczký | Thomas Finko | Florian | Stephanus Koach | Christophorus Hamernikh | Thomas Zabol | Georgius Paulhanzo | Antonius | Walko | Janko | Andreas Malorebwczký.

Desertae carent.

Census sessionum. Coloni supranominati solvunt censum sessionum per annum in tribus terminis, nempe ad festum Sancti Georgii, Michaelis et Nativitatis, in quolibet termino sive plures, sive pauciores sint, f. 25 d. —.

Muneralia carent.

Decima. Decimam tenent de frugibus universis, sic de apibus.

Intertentio peditum. Idem coloni solvunt ad intertentionem peditum in castello sub arce Mwrans singulis mensibus f. 4 d. —.

Molendinum. Habet hic sua maiestas molendinum unum duarum rotarum, duae partes proventus inde cedentis (ex quibus singulis mensibus 4, 5, 6 aut etiam 7 coreti fariminis¹⁹ cedunt, quorum numerus dissimilis est etc.²⁰) suae maiestati, tertia pars molitori cedit.

Ibidem existit aquae fluvius, inde pisces provenientes, quibus dominus capitaneus ad mensam suam utitur.

Mallei et huttae. Ioannes Schranko habet duos malleos ferri, singulis septimanis, quando laborat, solvit unoquoque²¹ 50 d. Facit f. 1 d. —. Item habet unam huttam cum 2 fornacibus, de qua, cum laborat, solvit per unam angariam f. 2 d. —. Item habet unam huttam cum duabus fornacibus, sed desertam. Ioannes Gregorikh habet unum malleum ferri, de quo, cum laborat, solvit per septimanam d. 50. Item habet unam huttam desertam. Benedictus Steller habet unum malleum ferri, de quo, cum laborat, singulis septimanis solvit d. 50. Item habet unam huttam cum 2 fornacibus, de qua, cum laborat, solvit singulis angariis f. 2 d. —. Clemens Urbana habet unum malleum medium, de quo, cum laborat, singulis septimanis ad ecclesiam solvit d. 25. Item habet unam huttam cum 2 fornacibus, de qua, cum laborat, solvit singulis angariis

¹⁷ Nagyróce. Mint a környező községek, Róce is 1556-ban került a törökök birtokába, de már Fülel elfoglalása óta adózott nekik.

¹⁸ Minden név mellett „sessio integra” áll, az itt közölt szövegben ezt csak egyszer tüntettük fel.

¹⁹ Farimen = örlemény. (Vö. farina = liszt.)

²⁰ Az eredetiben álló betű- és rövidítésjelnek ez a feloldása bizonytalan.

²¹ Mindegyik malom után.

f. 2d. — Matthias Scolnikh habet unum malleum medium, de quo, cum laborat, singulis septimanis solvit d. 25. Item habet unam huttam desertam. Ioannes Schmid habet unum malleum medium, de quo, cum laborat, singula septimana solvit d. 25. Item habet unam desertam cum duobus fornacibus huttam.

Possessio Kÿ, Rewvce

Omnino deserta et depopulata est, pratorum²² autem possessionis illius aliqua pars falcatur pro arcis necessitatibus, pars aliqua arendatur pro facultate graminis.

Possessio Mokraluka

Iudex Blasius Lehotzkÿ, sessio integra | Iacobus Lehotzkÿ, sessio tria quartalia | Andreas Sagha, sessio media | Antonius Frankh, sessio media | Benedictus Saffar, sessio media | Ioannes Boldisch, sessio media | Urbanus Martinowech, sessio media | Stephanus Gazo, sessio tria quartalia | Valentinus Nemezc, sessio media | Petrus Repÿer, sessio media | Christophorus Boldisch, sessio media | Ambrosius Sÿttak, sessio media. Sessiones 7 integrae.

Inquilini. Matthaueus Post | Iacobus Bsÿerth | Matthaueus Stropkh | Lucas Mihalcouech | Martinus Prÿzer.

Desertae. Sunt etiam ibidem aliquae desertae sessiones, sed ignorant, quot, quia. Ubi prius erant domicilia, ibi locus vacuus et graminosus est.

Census sessionum. Praescripti coloni solvunt censum de singulis sessionibus mediis in 2 terminis, Georgii et Michaelis, in quolibet termino medium f., facit f. 1 d. —

Muneralia carent.

Decima. Decimam dant de universis frugibus, sic etiam de apibus.

Intertentio peditum. Iidem coloni solvunt ad intertentionem peditum in castello sub arce Muran singulis mensibus d. 80.

Prata. Sunt etiam ibi duo prata ad arcem pertinentia, quae coloni una cum desertarum possessionum pratis et terris arabilibus falcare et cumulare tenentur, cuius foeni, cum pecora suae maiestatis aut domini capitanei equariae ibi non hiemantur, dominus capitaneus partem aliquando vendere solet, sed tamen summa est incerta, nonnunquam plus, nonnunquam minus.

Fuit quoque molendinum ibi, sed iam dudum est desertum.

Mallei et huttae. Est ibidem malleus unus et hutta una deserta, quam occupat Gregorius Lehotzkÿ ex possessione Lehotta et cum laborat, solvit, ut alii, de malleo-singulis septimanis d. 50 et de hutta cum una fornace solvit, quando laborat, singulis angariis f. 1 d. — Item ibi existit malleus unus et hutta una deserta, quas Matthaueus Schmidt ex Rewvce tenet et de malleo, quando laborat, solvit singulis septimanis d. 50. Fuerunt olim adhuc 2 huttae, quae iam desertae iacent.

Solutio carbonariorum. Coloni, qui sunt carbonistae, solvunt de quolibet strue lignorum, ex quibus cremantur 4 aut 5 acervi carbonum, quando laborant, d. 25. Iudex tenet rationes super illas strues, de quibus annuatim ad arcem solvunt, sed summa est incerta, quia nonnunquam plus, nonnunquam minus per annum laborant. Labores diversos ad arcem tenent.

²² Az eredetiben „bratarum”. A másoló „pratum” helyett következetesen „brata”-t vagy „bratum”-ot használ.

Possessio Lehotta minor, alias Vmrla Lehotta Turcis subiecta

Iudex Albertus Richtar, sessio media | Gregorius Lehotzký Steller, sessio integra | Ioannes Romay, sessio integra | Stephanus Sussenczký, sessio integra | Christophorus Gosso, sessio integra.

Inquilini. Gregorius Thýzoczký | Gregorius Rvwka | Martinus Golan. Desertae. Desertae sessiones sunt duae.

Census sessionum. Coloni praescripti solvunt de singulis sessionibus integris censum per annum in 2 terminis, videlicet in festo Sancti Georgii d. 50, in festo Sancti Michaelis f. 1 d. —.

Muneralia carent.

Decima. Decimam tenent de frugibus universis.

Intertentio peditum. Idem coloni solvunt ad intertentionem peditum in castello sub arce Mwrán singulis mensibus d. 30.

Prata. Prata desertarum possessionum²³ falcantur pro arcis necessitate.

Mallei et huttae. Habet quoque Gregorius Lehotzký Steller in hoc territorio malleum unum, de quo, cum laborat, solvit singulis septimanis medium centenarium ferri aut d. 50. Item habet unam huttam cum 1 fornace, de qua, cum laborat, solvit singulis angariis f. 1.

Carbonistae. Sunt ibidem carbonarii, quando laborant, de singulis struibus lignorum solvunt d. 25.

Labores diversos ad arcem tenent.

Possessio Chysne Turcis subiecta²⁴

Iudex Clemens Prokrutas, sessio integra | Gregorius Koprackký, sessio integra | Gallus Heýdur, sessio integra | Benedictus Zanger, sessio integra | Thomas Martinko, sessio media | Nicolaus Benko, sessio media | Thomas Horwenzký, sessio integra | Urbanus Woýezikh, sessio integra | Lucas Chýerth, sessio integra | Thomas Ozwaldt, sessio integra.

Inquilini. Nicolaus Gýwri | Ioannes Koprackký | Ioannes Pollýak | Petrus Koprackký | Ioannes Ozwaldt | Ioannes Zpýssek | Andreas Pastor | Emericus Koprackký | Gregorius Czeýka | Clemens pastor.

Desertae. Desertas aliquot affirmant esse, sed ignorant, quot sint, quia ubi prius erant domicilia, ibi nihil cognoscitur, eo quod locus ille omnino graminosus est.

Census sessionum. Coloni praenominati solvunt per annum de singulis integris sessionibus in duobus terminis, videlicet in festo Sancti Georgii d. 50, in festo Sancti Michaelis f. 1. Inquilini, qui pecora habent, solvunt de pecoribus censum, ut sequetur.

Intertentio peditum. Idem coloni affirmant se solvere ad intertentionem peditum in castello sub arce Mwrán singulis mensibus d. 60.

Decima. Decimam tenent de universis frugibus, sic de apibus.

Byrsagia. Clemens Prokrutas affirmat sub iuramento, quod ante 7 annos pro byrsagiis dederit f. 10 d. —.

Labores similiter omnes ad arcem tenent.

²³ Helyesen : sessionum.

²⁴ Az eredeti szövegben a cím mellett a bal lópszélen idegen kézírással : „In novo urbario Kishou”.

Possessio Kopracz Turcis subiecta

Iudex Ioannes Ztychawe, sessio integra | Nicolaus Kopracký, sessio integra.

Inquilini. Casparus | Gallus.

Desertae. Desertam unam affirmant esse sessionem.

Census sessionum. Hi coloni, qui oves habent, pecuniam non solvunt, nisi de pecoribus, si vero pecora non habent, solvunt de integra sessione per annum in festo Sancti Georgii d. 50, in festo Sancti Michaelis f. 1. Item in praescriptis 3 villis Vmrla Lehotta, Chýzne et Kopracz hucusque ad petitionem coniugis domini capitanei dederunt de singulis sessionibus ex sua benevolentia canaborum fasciculos 2 vel 3.

Muneralia carent.

Decimae carent.

Intertentio peditum. Iidem coloni affirmant se solvere ad intertentionem peditum castelli sub arce Mwan singulis mensibus d. 7.

Labores omnes ad arcem tenent.

Possessio Mnýsen Turcis subiecta

Gregorius Mathefý, sessio integra | Matthaëus Mathew novitius, sessio integra | Martinus Balaso, sessio media | Gregorius Czierbezzo, sessio integra | Matthaëus Owako, sessio integra.

Desertae. Desertas sessiones affirmant esse duas.

Inquilini carent.

Census sessionum. Hi coloni solvunt unusquisque de integra sessione per spatium anni festo Sancti Georgii d. 50, in festo Sancti Michaelis f. 1.

Muneralia carent.

Decima. Decimam dant de universis frugibus tam aestivalibus, quam hiemalibus, de apibus eodem modo.

Intertentio peditum. Item affirmant, quod ad intertentionem peditum in castello sub arce Muran existentium solvant singulis mensibus d. 28.

Prata. Existunt ibi prata desertarum possessionum, quae coloni ad rationem regiae maiestatis falcant.

Terrae arabiles. Sunt quoque ibi terrae arabiles, quas pacatis temporibus coloni suae maiestatis araverunt, sed nunc non, qui vero illas colunt et seminant, dant decimam de illis culturis ad arcem.

Item affirmant, quod ibi sint fodinae cupreae, sed nunc oclusae, cum nihil laboretur ibi.

Labores varios ad arcem tenent.

Possessio Lubenikh

Est prorsus deserta. Sunt ibidem prata eo pertinentia, quae coloni in Jolswa falcant et cumulant. Partim de foeno illo utuntur ad victualium pecora, partim ad domini capitanei pecora; residuum venditur et id, quod non falcatur.

Mallei et huttae. Est etiam in territorio Lubenikh malleus unus et huttae duae, quas tenet Gregorius Kopracký de Chýzne et de malleo, cum laborat, solvit singulis septimanis medium centenarium ferri aut in paratis d. 50. Item de duabus huttis, cum laborat, solvit singulis angariis de qualibet hutta f. unum, facit f. 2.

Possessio Iolsowa²⁵ Turcis subiecta

Notandum, quod in oppido praedicto domorum sessiones non, uti in aliis possessionibus seu villis, sed iuxta octualia sitae nominataeque sunt, videlicet quis inhabitatorum possidet domum in quattuor octualis, is pro integro jobagione numeratur. Quare si numerus octualiarum domorum in-scriptarum in unum computabitur, extunc reperietur summa jobagionum seu portarum ibidem existentium.²⁶

Prima pars. Nomina inhabitatorum. Sequitur numerus octualiorum. Domus regiae maiestatis deserta | Duo loci deserti | 2, prima domus Tarnok²⁷ | 2, Benedictus Torwas | Altera, sed deserta domus Tarnok | 1 $\frac{1}{2}$, Martinus Denkl | 2 $\frac{1}{2}$, Andreas Ziggell | 2, Stephanus Mazuch | Iacobus Zighel | 1 $\frac{1}{2}$, Ioannes Torbas | Locus desertus | 1 | 1 $\frac{1}{2}$, Stephanus Biclÿ | 1, Gregorius Mali | 1, Stephanus Zekernik | 1, Georgius Mikolasko | 1, Matthaeus Perecznik | 1, Urbanus Perecznikh | 1 $\frac{1}{2}$, Matthias Stanko | Loci deserti | 2 | 1 $\frac{1}{2}$, Iacobus Zadarnik | Ioannes Valerius Santa | 1 $\frac{1}{4}$, Ioannes caecus | 1 $\frac{1}{4}$, Thomas Propheta | 1 $\frac{1}{2}$, Christophorus Mnÿsen | 1, Ioannes Tepliczi | Locus desertus unus | 1, Matthaeus rotipar | Loci deserti | 2 | 1 $\frac{1}{2}$, relicta Martini Chÿsensis | 1 $\frac{1}{2}$, Caspar Kukle | 1 $\frac{1}{2}$, Petrus Jambor | 1 $\frac{1}{2}$, relicta Nicolai Hwzik | 1, Laurentius Ghubass | 1, Casparus Dopka | 1, Valentinus Mnÿsensis | 2, Lucas Wido | 1, Albertus Zajak | 1, Simon Polonus | 1, Urbanus Koban | 1, Christophorus Gÿwro | Locus desertus | 1 | 1 $\frac{1}{2}$, Ioannes Moÿses | 1 $\frac{1}{2}$, Petrus Kogeg | 1 $\frac{1}{2}$, Simon Kochler | 2, Demetrius Ianius | 2, relicta Thomae Chÿpko | 2, Christophorus Rodos | 2, Lucas malleator | Domus deserta Emerici litterati | Domus nova incipitur aedificari | 4, Antonius Orban | 4, Blasius Marcus | 3, Blasius Obondra | Loci deserti | 2 | 3, Fabianus Cromer | 3, Stephanus Marcus | 2, Christophorus filius parochi | 2, Valentinus Marcus | 4, Georgius Thÿzzaj iudex modernus | 1, Matthaeus serifaber | 1, Blasius Suchacz | Officialis Iacobus Zlameni | Locus desertus unus | 1, Thomas Mazuch | Locus desertus | 1 | 1, Matthaeus Razmann | Domuncula hoc anno 1573. nova per oppidum barbitonsori aedificata.

²⁵ Jolsva a murányi uradalom egyik legjelentősebb bányásztelepe, ahol kezdettől fogva különleges jogviszonyok voltak érvényben. A városhoz tartozó bányák és hámorok, huták, szénégetőhelyek jelentős földesúri hasznót biztosítottak, ezért a földesúr is igyekezett fellendülésüket előmozdítani. Jolsva a XIV. században az uradalom központja s egyúttal a megye egyik legélénkebb és legforgalmasabb helye lett. A fejlődésnek ezen az útján a XVI. században a török pusztítások, a csaknem félszázados hódoltságai állapot és a bányák fokozatos kimerülése jelentős mértékben visszavetette. A földesúri haszon csökkenésével arányosan vonta vissza a földesúr a város polgárainak addigi kiváltságait; az elszegényedett helység támogatása — amióta egyre kevesebb jövedelemre számíthatott onnan — már nem állt érdekében. Az 1598-as urbáriumban (U. et C. 24/79.) a jolsvai polgárok már alig győzik felsorolni sérelmeiket. Az ochtinai vasbányák műveléséről — amelyek felerészben Krasznahorkához, felerészben pedig Murányhoz tartoztak — Máriássy Ferenc (megh. 1613-ban), a Csetneki-örökösök gyámja tiltotta el őket. Ennek következtében a bányák elpusztultak. „Contra libertates antiquas istius oppidi” kényszerítették őket fahordásra, szénakaszálásra, aratásra és egyéb munkákra, vagy ezek megváltásaként 300 forint fizetésére. „Alázatosan könyörögnek a város szegény polgárai” az uralkodóhoz amiatt is, hogy a malomból nekik jutó búzajárandóságot a régi szokás szerinti mennyiségben kapják meg, ne rövidítsék meg őket a tisztek javára. A tisztek vették el tőlük a szénégetők számára rendelt erdőrészeket is és fizettették meg velük azok használatát, 50 dénárt számítva egy-egy szénégető-területért.

²⁶ A telkek, házhelyek itteni alapegységének, az „octuale”- vagy „octualium”-nak eredetileg nyolcadteleknek kellett lennie, itt azonban négy tesz ki belőle egy egészet.

²⁷ „Tárnok”-oknak a magyar királyság első századaiban a kincstári jövedelmek kezelőit nevezték. Lehetséges, hogy itt is kincstári házról van szó.

Secunda pars. 2, Christophorus Jambor | $1\frac{1}{2}$, Paulus sartor | 2, Georgius malleator | Locus desertus 1 | $\frac{1}{4}$, Albertus claudus | Locus desertus 1 | $\frac{1}{4}$, Alexius Demiani | Loci deserti 4 | $\frac{1}{2}$, Matthias ferrarius | $\frac{1}{2}$, Paulus carbonista | $\frac{1}{2}$, relictæ Pauli Kuchlia | 1, Dionysius faber | $\frac{1}{2}$, Melchior niger | $\frac{1}{2}$, Gregorius Schendler | $\frac{1}{2}$, Benedictus figulus | Loci deserti 2 | $\frac{1}{2}$, Martinus Soska | Nova domus Blasii Schendler | $\frac{1}{2}$, Petrus Lipo | $\frac{1}{2}$, Valentinus Lipo | $\frac{1}{2}$, Iacobus Chwost | $\frac{1}{2}$, Ursula de Ochtina | $\frac{1}{2}$, Michael Kuchar | Loci deserti 3 | $\frac{1}{2}$, Nicolaus faber | $\frac{1}{2}$, Thomas Chýonka | $\frac{1}{2}$, Stephanus Wapenik | 1, Clemens caecus | $\frac{1}{2}$, Stephanus Rohacz | $\frac{1}{2}$, relictæ Ioannis Korritarii²⁸ | Nova relictæ Stephani Mõcher, 1573. anno²⁹ | Locus desertus 1 | Nova Antonii Saara, 1573. anno | $\frac{1}{2}$, Andreas Tergartsgky | $\frac{1}{2}$, Benedictus Precopi | $\frac{1}{2}$, Stephanus faber | 1, Petrus Derda | $\frac{1}{2}$, Martinus Mikocz | 1, Gallus Nicolai | $\frac{1}{2}$, Ladislaus Mikocz | 1, Martinus Lubeniczký | $\frac{1}{2}$, Paulus cruceiger | $\frac{1}{4}$, Matthæus Carbo | $\frac{1}{2}$, Iacobus carbonista | $\frac{1}{2}$, Simon Malomessa | Loci deserti 7.

Tertia pars. $1\frac{1}{2}$, Nicolaus malleator | $\frac{1}{2}$, Ambrosius pellio | $\frac{1}{2}$, Christofik | 1, Balthasar Sziwetej | $\frac{1}{2}$, Ioannes Chýzar | $\frac{1}{2}$, Stephko cruceiger | Locus desertus 1 | $\frac{1}{2}$, Blasius Sziwetei | Loci deserti tres | 1, Antonius Mõcher | Locus desertus 1 | $\frac{1}{2}$, Balthasar serifaber | $\frac{1}{2}$, relictæ Elizabeth | 1, Petrus Kolleda | $\frac{1}{2}$, Aegidius ferrarius | $\frac{1}{2}$, Martinus Punt | 1, Albertus Sziwetej | Loci deserti 5 | $\frac{3}{4}$, Benedictus Gertler | $\frac{3}{4}$, Martinus Jesus | 1, Georgius faber | $\frac{1}{2}$, Christophorus Waller | Loci deserti 4 | $1\frac{1}{2}$, Ioannes mercator | Loci deserti 2 | $\frac{1}{2}$, Andreas Gýwro.

Quarta pars. Nova Andreae Hlawenka | Locus desertus 1 | $\frac{1}{2}$, Christophorus Thanai | $\frac{1}{2}$, Michael Czierbez | $\frac{1}{2}$, Albertus Peterlin | Loci deserti 2 | $\frac{1}{2}$, Petrus Fleischer | $\frac{1}{2}$, Antonius Czierbez | Locus desertus 1 | 1, Georgius Rhenus | 1, Martinus Gloria | Locus desertus 1 | 1, Laurentius Groman | 1, Ioannes Benuss | 1, Ioannes Greth | 1, Alexius Groman | 1, Andreas Benuss | 1, Valentinus carpentarius | Georgius Kosserikh | Locus desertus 1 | $\frac{1}{2}$, Valentinus Czierbes | $\frac{1}{2}$, Iacobus Georgii | $\frac{1}{2}$, Blasius Pwnkh | 1, Antonius Bachstelez | Gregorius Bachstelez | 1, Simon pellio | 1, Valentinus Razmann | 1, Laurentius Kloppan | $1\frac{1}{2}$, Michael Sýrotzka | $\frac{1}{2}$, Adam sutor | Domus deserta Laurentii sutoris | $1\frac{1}{2}$, Leonhardus Langh | $1\frac{1}{2}$, Ioannes Langh | 2, Leonhardus Mazuch | 2, Stephanus sutor | Loci deserti 3 | $1\frac{1}{2}$, Demianus Nýs | Locus desertus 1 | 4, Petrus sutor | Novam domum aedificare coepit Valentinus de Rausch | 4, Georgius Orbani | 2, Thomas Orzenik | 2, Benedictus sartor | Locus desertus unus, quem aedificare volunt | 2, Ioannes Cromerus | 1, Ambrosius Torlacz | Locus desertus 1 | 1, Demianus Ztari | 1, Thomas Czipkes | Nova Matthiae figuli domus.

Census sessionum. Hi praescripti coloni solvunt per annum in 3 terminis, Sancti Georgii, Michaelis et Nativitatis, singulo termino f. 50 d. —

Muneralia. Ad festum Paschatis dant ova no. 200, in paratis d. 25. In festo Nativitatis semper solvunt avenae coretos 50.

Ab antiquis obligati fuerunt educillare aliquot vinorum vasa, sed cum in tantum damnum et periculum pervenerunt, quamdiu sua maiestas arcem hanc possidet, hucusque illis non est inhibitum et si iam secus oporteret illos educillare vina, cogentur omnes aufugere.

²⁸ Valószínűleg „corrigarii” (szijgyártó) helyett.

²⁹ Az évszám valószínűleg a ház építésének idejét jelenti.

Decima caret, quia dant parocho in Jolsowa.

Intertentio peditum. Item affirmant praenominati coloni, quod ad intertentionem peditum in castello sub arce Mwrans singulis mensibus solvant f. 6 d. —.

Terrae arabiles. Ad domum desertam suae maiestatis in Jolsowa pertinent terrae arabiles, quarum tabulae 3 sunt, ex quibus domino capitaneo seminantur et coluntur a colonis tabulae duae, una avenae et altera tritici, uniuscuiusque sortis ad 20 coretos seminantur.³⁰

Prata. Existunt etiam ibi prata, quod foenum de illis falcatum singulis annis vendi affirmant.

Molendina. Item existunt ibi 2 molendina, unum cum 2 rotis, alterum vero cum una rota, ex quibus molendinis singulis mensibus proveniunt farininis 12, 14 aut 18 interdum coreti, sed numerus proventus illius aliquando dissimilis est.

Mallei et huttae. Existunt etiam ibidem quattuor mallei, de uno solummodo, quem usurpat Damianus faber, quando laborat, solvit singulis angariis f. 1. De ceteris tribus malleis, quando laborant, solvunt singulis septimanis de quolibet malleo $\frac{1}{2}$ centenarium ferri aut d. 50. Huttae erant quinque, sed tres iam sunt desertae. De duabus hutteis, quando laborant, singulis angariis solvunt de quolibet f. 1 d. —.

Carbonarii. Est una silva penes oppidum Jolsowa, ibi sunt carbonarii, qui de singulis struibus lignorum, quando laborant, solvunt d. 50.

Labores, ut ceteri coloni, non obligantur,³¹ nisi quando aliquid in arce struitur vel aedificatur, pro sua benevolentia ibi laborant.

Possessio Teplicze, alias Tapolcza, Turcis subiecta

Iudex Blasius Nagy, sessio integra³² | Franciscus Nagy | Blasius Zekhel | Thomas Synko | Petrus Soka | Benedictus Petras | Valentinus Myhalfy | Blasius Rohag.

Inquilini. Andreas Warga | Antonius Chyech.

Desertae sessiones sunt no. 11.

Census sessionum. Coloni praescripti, vel sint plures vel pauciores, habent censum ordinarium et solvunt per annum in 2 terminis, Georgii et Michaelis, f. 14 d. 50.

Muneralia. In festo Natalis Domini solvunt de qualibet integra sessione gallinam 1, item avenae coretum $\frac{1}{2}$.

Decima et nona. De universis frugibus tam aestivalibus, quam hiemalibus, item de apibus solvunt decimam et nonam.

Intertentio peditum. Item ad intertentionem peditum in castello sub arce Mwrans solvunt singulis mensibus d. 50.

Terrae arabiles. Item terrae arabilis iugera sunt tria, quae falcantur ad usum arcis et si non falcantur, tunc colonis venduntur.

Carbonarii. Item existunt ibi carbonistae. Quando laborant, de singula strue lignorum solvunt d. 25.

Labores universos ad arcem tenent.

³⁰ A háromnyomásos gazdálkodás rendje szerint itt a három tábla (tabula) egyikébe búzát, másikába zabot vetettek (20–20 korecet), a harmadik pedig vetetlen maradt.

³¹ Ti. teljesíteni. — 1598-ban ezzel szemben már több munka terheli őket.

³² Az eredetiben minden felsorolt név mellett a „sessio integra” áll.

Possessio Sýwethe Turcis subiecta

Iudex Lucas Kelementh, sessio integra | Michael Chrýstel, sessio integra | Matthaeus Baranich, sessio integra | Antonius Chordas, sessio integra | Michael Gýwrgas, sessio integra | Dionysius Benedictfý, sessio media | Matthaeus Perladi, sessio media | Dionysius Zteller, sessio integra | Georgius Gýwra, sessio integra | Petrus Sonkolýos, sessio integra | Albertus Gýwergas, sessio integra | Vincentius Boldisch, sessio media | Thomas Boldisch, sessio integra | Michael Kowew, sessio integra.

Inquilini. Andreas pastor | Iacobus pastor.

Desertae sessiones sunt quinque.

Census sessionum. Hi coloni solvunt per annum in quattuor terminis, unusquisque in festo Sancti Martini d. 50, in festo Nativitatis d. 12¹/₂, in festo Sancti Georgii d. 12¹/₂, in festo Sancti Michaelis d. 12¹/₂.

Muneralia. Coloni praescripti dant in festo Nativitatis Christi ad arcem quilibet gallinam 1 et avenae coretum ¹/₂.

Decimae et nonae. De frugibus universis tam aestivalibus, quam hiemalibus et de apibus solvunt de singulis sessionibus decimam et nonam.

Intertentio peditum. Ad intertentionem peditum in castello sub arce Mwran solvunt singulis mensibus d. 50.

Terrae arabiles. Sunt etiam hic terrae arabiles et prata ad arcem pertinentia, quae falcantur a colonis ad usum arcis.

Molendinum. Item habetur unum molendinum unius rotae, una pars proventus inde cedit molitori, ceterae duae partes arci cedunt, unde per integrum proveniunt vix fariminis coreti 20.

Officina ferri fuit olim, quae iam deserta est.

Labores universos ad arcem tenent.

Possessio Pryhrade, alias Perlak vel Pryhrazon, Turcis subiecta

Iudex Urbanus Chrýstell, sessio integra | Thomas Kewý, sessio integra | Stephanus Perlaký, sessio integra | Paulus Zajaký, sessio integra | Petrus Perlaký, sessio integra | Blasius Sonkolios, sessio media | Matthias Gýwrko, sessio integra | Petrus Zangar, sessio integra | Petrus Mathe, sessio integra.

Inquilinus. Valentinus Chrýstell.

Deserta est una sessio media.

Census sessionum. Supranominati coloni solvunt per annum in quattuor terminis de una possessione³³ integra in festo Sancti Georgii d. 25, in festo Sancti Michaelis d. 25, in festo Sancti Martini f. 1 d. —, in festo Nativitatis d. 25.

Muneralia. A singulis sessionibus dant in festo Nativitatis gallinam 1, avenae coretum ¹/₂.

Decima et nona. De universis frugibus tam aestivalibus, quam hiemalibus et de apibus dant decimam et nonam.

Intertentio peditum. Ad intertentionem peditum in castello sub arce Mwran solvunt singulis mensibus d. 50.

Labores universos ad arcem tenent.

³³ Helyesen : sessione.

Possessio Miglez

Iudex Valentinus Christian, sessio integra,³⁴ | Georgius Koach | Blasius Krýsnia | Sigismundus Fazekas | Stephanus Chrýstell | Ioannes Dennýe | Albertus Kresnýe.

Inquilini carent.

Desertae sessiones sunt novem.

Census sessionum. Hi coloni praescripti, sive plures, sive pauciores sint, habent censum suum ordinarium et solvunt per annum in duobus terminis, in festo Sancti Georgii f. 6, in festo Michaelis etiam f. 6.

Muneralia carent.

Decima et nona. De universis frugibus tam aestivalibus, quam hiemalibus solvunt a singulis sessionibus et de apibus decimam et nonam.

Intertentio peditum. Item ad intertentionem peditum in castello sub arce Mwrán solvunt singulis mensibus f. 50.

Labores universos ad arcem tenent.

Possessio Ztichawe

Iudex Benedictus Miklós una cum cognatis³⁵ suis habet pecora et sessionem integram | Ioannes Ztari Schultus una cum cognatis suis habet pecora, sessionem integram | Ioannes Rwsnak una cum suis cognatis habet sessionem integram | Andreas Janossoffi una cum suis cognatis habet sessionem integram | Thomas Rýfnak sessionem mediam.

Inquilini. Inquilini carent, sed quando sunt inquilini, qui habent domunculas, solvit unusquisque per annum d. 25.

Desertae carent.

Census sessionum. Coloni praescripti, qui non habent pecora, solvit unusquisque de integra sessione per annum ad festum Beati Georgii et Michaelis f. 1 d. —. Qui vero pecora habent, solvunt de centum ovibus antiquis oves antiquas 2, de centum agnellis agnellos 2, item caseos 2, subsellium 1, cinctorium 1.

Decima. Coloni a suis culturis nihil dant, quia sunt Walachi,³⁶ sed de apibus dant decimam. Gravantur etiam, quod ab antiquis non fuerit in usu et nunc coguntur dare.

Intertentio peditum. Item affirmant praescripti coloni, quod ad intertentionem peditum in castello sub arce Mwrán solvunt singulis mensibus f. 2 d. —.

Prata. Existunt etiam ibi prata, quae ad necessitatem arcis falcantur.

Byrsagia. Idem coloni dederunt byrsaghia eo, quod se volebant subiicere Turcae, ideo puniit illos dominus capitaneus pro bovis 3.

Est ibidem fodina argentea, sed nunc omnino deserta.³⁷

Labores idem omnes ad arcem tenent.

³⁴ A „sessio integra“-t az eredetiben minden felsorolt név után kiírták.

³⁵ Az eredetiben következetesen : „cognatibus”.

³⁶ A „ius valachale” valóban dézsmamentességet biztosított a vlachok számára. A XVI. századtól kezdődően ez a kiváltságuk egyre inkább veszélybe került, amíg végül az 1659 : 54. te. egészen megsemmisítette. (Ila : A gömörmezei jobbágyság, 23 — 25.)

³⁷ A következő századokban már meg sem említik az urbáriumok a község bányáit.

Possessio Pollvka, alias Zeer

Iudex Iacobus Koliba, sessio integra | Stanislaus Kohaida, sessio integra | Zenko Ztari, sessio media | Benedictus Koliba, sessio media | Iwan Zenko, sessio media | Matthaeus Mezzar, sessio media | Nicolaus Hlabach, sessio integra | Andreas Martschadt, sessio integra | Matthaeus Kolesar, sessio media | Petrus Nozko, sessio media.

Inquilini. Zurman Barko | Mwri Bazko | Antonius Popelich | Iacobus Maraditsch | Stanislaus Zlebodnik | Thomas Kraniczos | Stephanus Janko | Fedor Matzkowe | Sýnko Palenka | Benko Zedlek | Sýnko Wýlk | Stephko | Gregor Mitro | Jaros Komornik.

Desertae carent.

Census sessionum. Praescripti coloni, qui non habent pecora, solvunt de sessione integra per annum in duobus terminis, in festo Sancti Georgii d. 50, in festo Sancti Michaelis f. 1. Inquilini vero, qui non habent pecora, solvunt per anni circulum d. 25.

Hi coloni et inquilini, qui in paratis non solvunt, dant pro singulis quinquaginta denariis unam pellem mardurinam.

Muneralia. Idem singulis annis praescripti coloni et inquilini utrem, vulgo temle unum breneze solvunt.

Decima. Decimam de universis frugibus solvunt parocho in Breznobanĵa.

Intertentio peditum. Item solvunt ad intertentionem peditum in castello sub arce Mwrán singulis mensibus f. 2.

Prata. Ibidem etiam prata sunt, quae ad necessitatem arcis falcantur.

Serrae. Sunt ibidem quattuor serrae asserum et de qualibet, quando laborant, solvunt singulis septimanis d. 8 et ante 3 annos sunt aedificatae. Item fuit ibidem malleus ferreus, sed est omnino desertus.

Byrsagia. Zenko Ztari fassus est, quod dominus capitaneus acceperit ab eo byrsagia f. 14 d. —. Idem fassus est, quod ipse et Sýnko Wilk eo, quod dimiserunt unum captivum piscatorem, byrsagia dederint f. 15 d. —.

Labores omnes ad arcem tenent.

Possessio Helpe

Hic est saltem unus colonus, nomine Iacobus Helpenczký, qui habet sessionem integram et per omnia ita solvit, quemadmodum Polwnkenses.

Labores etiam omnes ad arcem tenet et illo iudicio subiectus est.

Possessio Thiergarth

Iudex Albertus Labosch, sessio integra | Laurentius Wýznĵ, sessio integra | Paulus Zekerko, sessio media | Dĵemko, sessio media.

Inquilini. Benedictus Lwhos | Lucatsch.

Desertae carent.

Census sessionum. Hi coloni, qui non habent pecora, solvunt de singulis integris sessionibus per annum in 2 terminis, Georgii et Michaelis, in toto f. 1 d. 50. Coloni et inquilini, qui in paratis non solvunt, pro singulis quinquaginta denariis unam pellem mardurinam dant. Inquilini, qui non habent pecora, solvunt per circulum anni d. 25.

Intertentio peditum. Idem coloni solvunt ad intertentionem peditum in castello sub arce Mwrán existentium singulis mensibus d. 3 f. $\frac{1}{2}$.

Molendinum. Est ibi unum molendinum, quod occupat Paulus Zekerko, sed nihil solvit ad arcem.

Holac. Sunt etiam ibi pascua, vulgo holae, quod gramen inde veniens peregrinis venditur aut pro censu ordinario conceditur.³⁸

Labores universos ad arcem tenent.

Possessio Wernner

Iudex Thomas Býrchina, sessio media | Emerichko officialis in Mwrán, sessio media | Lucas Hammer, sessio integra | Vedor Chernekoza, sessio media | Michael Hlista, sessio media | Melkowa Dorna, sessio integra | Demetrius Paposch, sessio media | Georgius Saffar, sessio integra | Valentinus Dupko, sessio integra.

Inquilini. Urbanus Býrchina | Thomas Petrenko | Philippus | Iwan | Thomas Hamor | Martinus.

Desertae carent.

Census sessionum. Coloni praescripti solvunt per circulum anni de integra sessione 3 pelles mardurinas aut in paratis in 2 terminis, Georgii et Michaelis, in toto f. 1 d. 50. Unusquisque inquilinus, qui habet pecora, non solvit in paratis, sed in pecoribus. Inquilini, qui habent proprias domunculas, solvunt per annum quilibet d. 25. Qui vero inquilini proprias domunculas non habent, solvunt per circulum anni unusquisque d. $12\frac{1}{2}$.

Muneralia carent.

Intertentio peditum. Iidem ad intertentionem peditum in castello sub arce Mwrán solvunt singulis mensibus d. $68\frac{1}{2}$.

Prata. Est etiam ibi pratium unum, quod falcatur ad usum arcis.

Labores universos ad arcem tenent.

Possessio Schvmecz

Iudex Marcus Schultus, sessio integra | Petrus Babinzen, sessio integra | Barko Barthos, sessio media | Ioannes Borý, sessio media | Ambrosius Zadroch cum fratre suo Agos, sessio integra | Andreas Bruchatsch, sessio integra | Filo, sessio integra | Gregor, sessio integra | Sinko, sessio media | Valentinus, sessio media.

Inquilini. Iwan | Micha | Balinth.

Desertae carent.

Census sessionum. Hi coloni solvunt per circulum anni, qui non habent pecora, de qualibet integra sessione in 2 terminis, Georgii et Michaelis, in toto f. 1 d. 50 aut 3 pelles mardurinas. Unusquisque colonus aut inquilinus, qui habet pecora, solvit in pecoribus, caseis, subselliis et cinctoriis.

Muneralia. Iidem coloni singulis annis dant utrem, vulgo temle unum brenceze.

Intertentio peditum. Ad intertentionem peditum praescripti coloni solvunt singulis mensibus d. 95.

³⁸ A quod szó a szövegben felesleges. — Az uradalom a lekaszált füvet eladta vagy bér fejében a jobbágyoknak adta át.

dissimilis est et raro tantum provenit, interdum enim per annum quattuor f., nonnunquam f. 5, interdum etiam per annum nihil quicquam cedit. Item 1572. anno provenerunt ex censibus carbonariorum f. 15 d. —.

Ioannes de Ankerreitt manu propria.

Eredetiye U. et C. 24/76. alatt. Azonos jelzet alatt az eredetinek egy egyszerű, kivonatos másolatát is őrzik. — Az aláírás előtt pecsétek. A szöveg végén az urbáriumnak a Kamarából 1733-ban történt kiadásáról szóló bejegyzés. — A lapok szélére kivettített összegezéseket nem közöltük.

1672. A murányi uradalom urbáriumá

Az 1573 óta eltelt évszázad sok szempontból gyökeres változást hozott az uradalom életében. A települések száma alig változott, a lakosság száma viszont ugrás-szerűen megnőtt. Ez a lélekszámnövekedés mind a vár alatt, mind a falvakban, mind a városias településeken megfigyelhető. A XVI. században elpusztult községek közül nem egy már a XVII. század közepére újjáépült.

A népesség gyarapodása a jobbágytelkek erős elaprózódásával járt együtt. Murány-alján 1573-ban 9,5 lakott telkek közül 7 volt egész és egy másfeles; 1672-ig ugyanitt a telkek száma 2,25-re csökkent, — kétségkívül a nagyfokú elszegényedés következtében, amelyet talán földfoglalások is fokoztak. A 2,25-ös telekösszeg javarésze 17 nyolcadtelekből tevődött össze. A nagyon erősen gyarapodó Polunkán a korábbi 7 (ebből 4 egész) telkek helyett most 10-et találunk, de itt is nagy — 63 — a nyolcadtelkek száma.

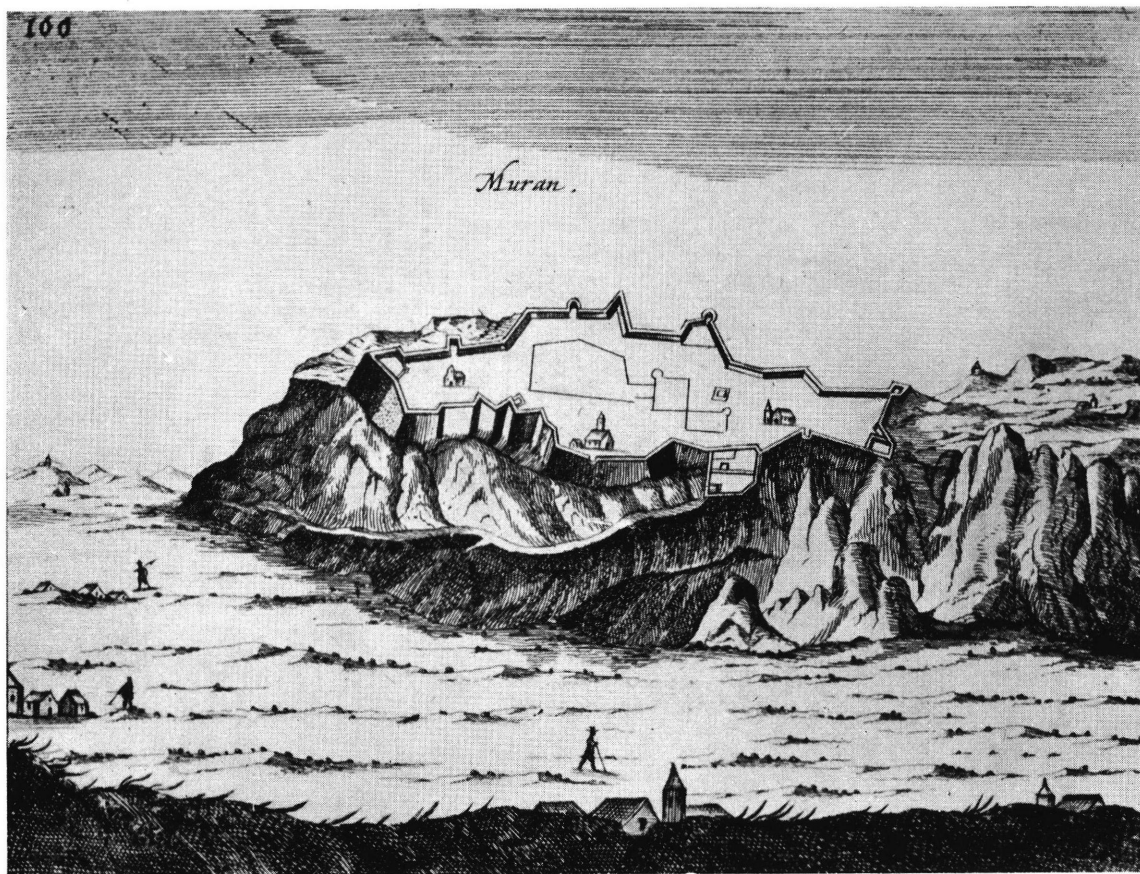
A zsellérek száma általában növekedett. Tipikus eset Polunkáé, ahol az összes családok száma 24-ről 136-ra, ezen belül a zselléreké 14-ről 56-ra nőtt. Az állatállomány a század közepén abszolút számra gyarapodott ugyan — 1652 és 1672 közt az összeirt állatok száma szinte megkétszereződött, Polunkán az 1564. évi 116 ökör helyett 1672-ben 390-et írunk össze —, de 1564-ben még kb. 8, 1672-ben már csak mintegy 3 ökör jutott egy háztartásra. Az ipari létesítmények a századforduló táján romlásnak indulnak, néhány évtizeddel utóbb azonban a regeneráció jelei láthatók (új hámorok, huták, kölyűk, kallók, fűrészek, malmok, szénégetők az 1652-es és 1672-es urbáriumban).

A szolgáltatások területén a századforduló után mindinkább a kézspénzszolgáltatás, illetve a megváltás lép előtérbe. 1605-ig még olyan új követelések tűnnek fel, mint a juhdezsma és a kenderbeszolgáltatás, 1652-ben azonban a „kántorélés” mellett már jelentős megváltási összegek terhelik a falukat; 1672-ig ugyanezek tovább növekednek. Terjed a korismáltatás kötelezettsége is. A század eleje óta a telkenként fizetett census helyett a „summás” adó válik általánossá. Murányalja a régi 4 forintos census és 24 forintos megváltás helyett 9 ft. census és 48 ft. megváltást fizet. Polunkán régebben csak azok fizettek fejenként 1,50 forintos census, akiknek nem volt állatállományuk: 1672-ben a falu egész censusa 400 ft. és ehhez 155 forintos megváltás járul. (A lakók száma közben mintegy ötszörösére szokott.) Röce 75 ft. census helyett összesen 555 + 117,50 ft. pénzbeli szolgáltatást ad (jóllehet lakossága csupán 96%-kal növekedett).

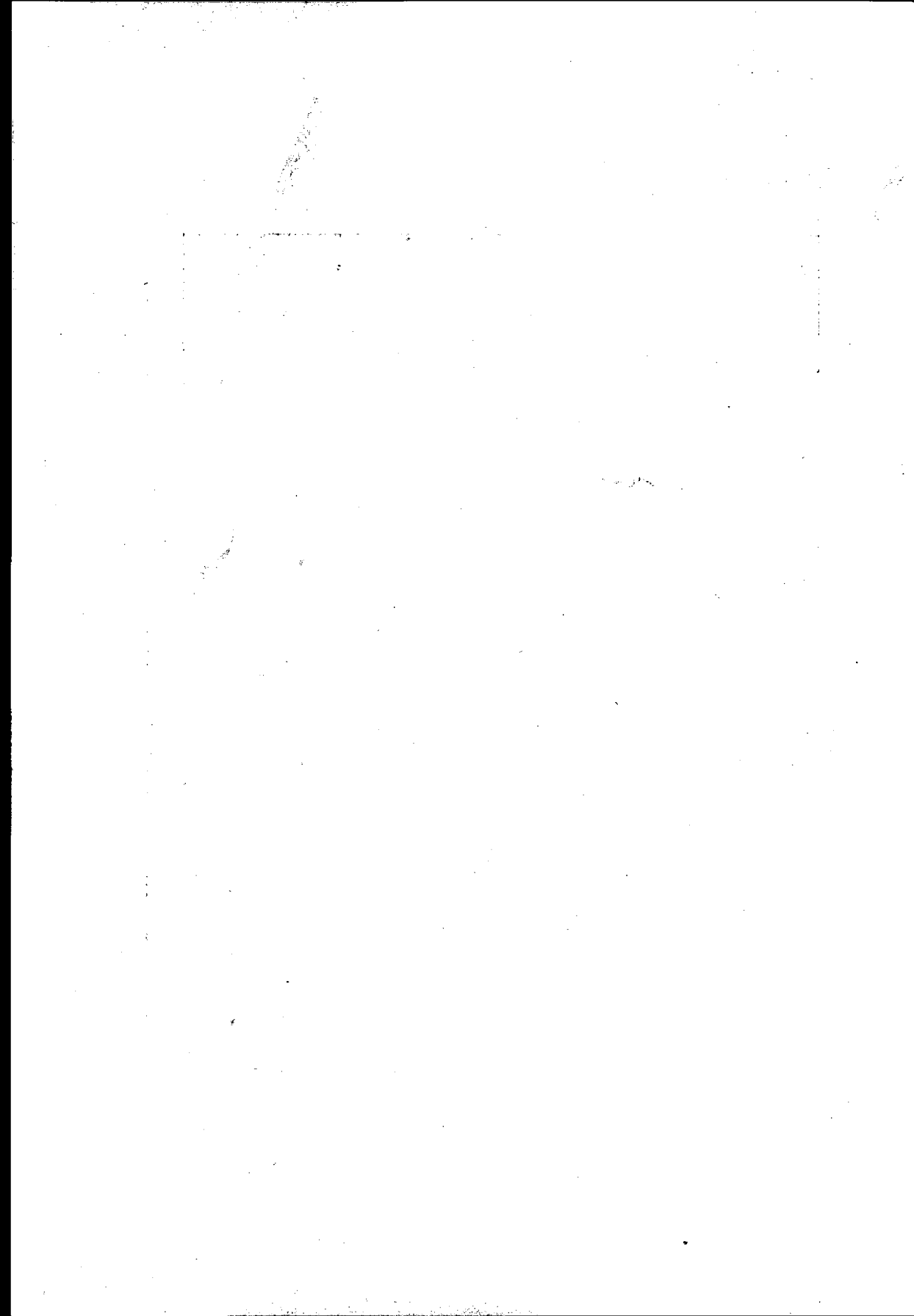
A majorgazdálkodás fejlődését az 1573 óta eltelt 100 év alatt sok pusztítás hátráltatta, de egészen mégsem gátolhatta meg. 1605-ben Jolsván két gazdátlanul maradt s a földesúrra szállott kúriát emlegetnek, „kiket maiorsagnak a földes vrnak foglaltanak és mostanis búza vetések vadnak benne”. Egy korábbi allodiális rétet ugyancsak szántónak törtek fel, és mindent beszámítva az allodiális földeken 36 köből gabonavetés volt. Csak a tavaszi szártókat nem vethették „az hajduk és egyéb vitezleó nep miat”. Ez az utóbbi panasz hangzik fel még Murányalján, ugyanott a majorház is pusztán áll. Az 1573-as urbárium többi majorságföldjének nagyobb része 1605-ben is megtalálható (Süvetén 16 kassai köblös szántó, időközben 6 réttel gyarapodott, Taplocán rét), az egykori lubeniki majorság azonban „az hayduknak insolentiaok miatt nem continualtathatott”, a mokralukai majorságrétet pedig zselléreknak osztották ki. A század közepére — mint egy 1652-ben kelt urbáriumából értesülünk — az időközben létesített polunkai majorság s egy-egy új sörnevelő, malom jelzi a fejlődés útját, 1672-re pedig sok helység nagykiterjedésű majorságföldei meg az újjászervezett lubeniki allodium.

Forrásaink szűkszávsága miatt nem tájékozódhatunk kellőképpen afelől, vajon a robotszolgáltatás változásai nyomon követték-e az allodiális gazdálkodás útját. (Az 1672-es urbárium a szövés robotját emeli ki a legtöbb helyen.)

Anno 1672. die 27. mensis Iunii et subsequentibus facta est conscriptio bonorum ad arcem Murany spectantium et in comitatu Gómóriensi habiturum



Murány vára a XVII. században (XVII. századi rézmetszet, Magyar Történeti Képesarnok)



Sub arce in possessione Murany allya

habetur unum allodium sat bene accommodatum cum universis suis requisitis et appertinentiis, ad quod dantur terrae allodiales in tribus campis. In primo campo Zahibi vocato sunt duo frusta terrarum, in quibus possunt seminari cubuli Cassouienses circiter no. 37. In eodem campo habetur unum aliud frustum terrae ad cubulos no. 8, in quo solet inseminari semen canabum, penes quod datur etiam alia terra ad cubulos Cassouienses no. 4. Item ibidem habetur hortus quoque pro implantandis caulibus. In altero autem campo seu calcatura Szuesi dol vocato sunt terrae in quattuor locis, ad unam¹ terram possunt inseminari cubuli Cassouienses no. 30, ad secundam no. 7, ad tertiam no. 12 et ad quartam no. 14. In tertio porro campo itidem ad quattuor partes eadem allodiales terrae dividuntur, in una parte possunt inseminari cubuli Cassouienses no. 25, in altera no. 4, in tertia no. 8, in quarta tandem no. 30.

Praeterea in horto ferarum vulgo Vadkert vocato habetur terra arabilis ad cubulos no. 40, ubi et alter hortus lupulinus, tertius autem seminabilis datur. Prata autem in communi habentur ad currus foeni circiter no. 100. Penes quod quidem allodium habetur etiam braxatorium sat commodum cum universis suis requisitis. In allodio autem sunt reperta pecora subsequencia. Vaccae mulgibiles no. 22, vituli praeteriti anni no. 14, huius anni no. 17, sunt praeterea in pascuis inter montes² steriles vaccae et iuvencae in universum no. 36, oves vero mulgibiles no. 308, caprae no. 70, steriles oves praeteriti anni no. 80, agnelli autem praeteriti anni no. 70, huius anni 280, caprellae 63, agni magni no. 27, haedi no. 3. Insuper porci no. 58, porcelli no. 49. Ad haec anseres no. 21, pulli anserini 10, indiaci no. 18, eorundem pulli no. 30, gallinae no. 40, pulli earundem no. 60 et anates no. 8. Sunt etiam aliae appertinentiae ad praemissam arcem, puta silvae tam glandiferae, quam etiam aliae pro aedificiis, scandulis et asseribus scindendis sat copiosae et amplae, in quibus si scandulae per rusticos scinduntur, solet quaelibet persona annuatim ab iisdem domino terrestri praestare no. 500 scandulas. Ratione asserum autem videre erit in conscriptione subsequentium bonorum seu possessionum, siquidem ibidem darentur tales serrae pro scindendis praemissis asseribus.³

Habentur praeterea certi montes vulgo holya dicti praecise ad arcem spectantes, a quibus varii proventus solent obvenire, siquidem ad eosdem pascuationis causa Scepusio etiam solerent equos suos nonnulli oppidanei vel vero villani transmittere subinde ad aliquot centenos, pro quibus certa pensio annuatim fluere consuevit. Huc pertinent alii etiam proventus annuales extraseriales et quidem primo quinque processuum comitatensium decima frumenti tam vernalis, quam et autumnalis, pro qua annuatim deponuntur ex arce talleri no. 1000.⁴ Sunt praeterea in bonis cacabi crematici circiter no. 35, a quorum singulis annuatim solent praestare f. 1 d. 50, insuper cacabi braxatorii circiter no. 12, ab his quoque solvuntur annuatim f. 1 d. 80.

¹ Helyesebben: primam.

² A hegyek közt ridegen tartott állatokkal szemben a többit bent a majorban, istállóban gondozták.

³ Ez a helytelen szerkesztésű mondat az alább felsorolandó fűrészmalombokból befolyó jövedelemre utal.

⁴ Az eredetileg az egyházat illető gabonadézsmáért — amelyet dézsmakerületenként (processus) szedtek — a kincstár 1000 tallér bérösszeget fizetett.

Possessio Súvite, portam habent no. 1.

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Vinae	Sessio	Iugera	Cubuli	
												insemi- nandi	insemi- nati
Iudex													
Albertus Urgas	Lucas uxoratus	6	—	4	—	10	—	—	—	1/3	12	12	4
Ioannes Boczko	Iacobus uxoratus	6	—	3	1	8	25	1	—	1/3	12	12	4
	Stephanus uxoratus												
	Andreas uxoratus												
Gregorius Bardý	Georgius uxoratus	4	—	2	—	4	—	—	—	1/3	12	12	4
Iacobus Bardý	Stephanus 18	2	—	1	1	2	—	—	—	1/3	12	12	3 1/2
	Matthaeus 5												
Petrus Bardý	—	2	—	1	—	—	—	—	—	1/3	12	12	3 1/2
Andreas Lórinicz	Ioannes 9	4	—	2	—	3	—	—	—	1/3	12	12	2
Ioannes													
Kenienyanský	Matthaeus 12	2	—	1	1	2	—	—	—	1/6	6	6	2
Georgius													
Kenienyanský	Michael 6	2	—	1	—	—	—	—	—	1/6	6	6	2
GregoriusMihaly	Ioannes 16	2	—	1	—	8	—	—	—	1/2	15	15	4
Andreas Péter	Petrus 12	4	—	3	2	6	—	—	—	1/2	15	15	5
Georgius	Stephanus 18	2	—	1	—	2	—	1	—	1/3	12	12	1 1/2
Micsinszký	Martinus 12												
	Georgius 6												
Thomas Dudor	Stephanus uxoratus	4	—	2	—	4	—	—	—	1/3	12	12	4
	Andreas uxoratus												
Stephanus													
Basnok	Georgius uxoratus	2	—	1	—	2	—	—	—	1/3	12	12	1 1/2
Stephanus Urgas	Paulus 6	—	—	—	—	—	—	—	—	1/3	12	12	—
Stephanus Janko	Georgius 12	—	—	—	—	—	—	—	—	1/4	8	8	—
Stephanus	Georgius uxoratus	4	—	2	—	10	25	—	—	1/2	15	15	5
Maczko	Matthaeus uxoratus												
	Georgius uxoratus												
Stephanus Filep	Georgius 16	6	—	3	—	10	—	—	—	1/4	12	12	4
	Ioannes 10												
	Michael 8												
Georgius Bartik	Georgius 4	4	—	1	—	1	—	—	—	1/4	8	8	2
Andreas Gyurak	Paulus 10	—	—	—	—	—	—	—	—	1/4	8	8	—
Stephanus													
Boczko	Andreas 8	2	—	1	—	2	—	—	—	1/6	6	6	2
Blasius Boczko	Michael 12	2	—	1	1	4	—	—	—	1/3	3	3	2
Ioannes Boczko	Andreas 16	2	—	1	—	5	—	—	—	1/3	3	3	1
Stephanus Dudor senior	Georgius 8	2	—	1	—	2	—	—	—	1/3	6	6	1
	Ioannes 2												
Andreas Dudor	Paulus 9	—	—	—	—	—	—	—	—	1/3	3	3	—
	Ioannes 6												
Stephanus Dudor iunior	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—
Andreas Lórinicz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	inquinus	inquinus	inquinus
StephanusHancz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	inquinus	inquinus	inquinus
Relicta	Georgius 17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	inquinus	inquinus	inquinus
Andreae Petrik	Michael 15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	inquinus	inquinus	inquinus
Petrus Bartik	Andreas 3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	inquinus	inquinus	inquinus
Andreas Fazikas	Andreas 12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	inquinus	inquinus	inquinus

Census horum. Communiter solvunt annuatim f. no. 75,⁵ pro victualibus f. no. 52 d. 50, pro vitulo f. no. 1.

Labor. Labores vero praestant, prout ipsis per officiales demandatur.

In territorio huius possessionis et fluvio Saio habetur molendinum duarum rotarum praecise ad dominum terrestrem spectans, cuius proventus annualis circiter ad cubulos Cassouienses no. 80 sese extendere potest, ex quo proventu tertia pars cedit molitori, qui molitor obligatur ad quaevis necessaria peragenda circa idem molendinum in tertia parte, praeterea porcos etiam saginare tenetur no. 2. Solvit a sessione 1 f.⁶

Ab universis segetibus suis decimari solitis, tam videlicet autumnalibus, quam vero vernalibus, dant nonam pro domino terrestri, ita et ab agnellis ac apibus. Nere etiam tenentur, prout ipsis praestitum fuerit. Silvae glandiferae in territorio hocce nullae habentur, unde neque a porcis solent decimam praestare, si tamen alio impulerint eosdem, dant decimam, infra decimum numerum⁷ a maioribus singulis polturas no. 8, a minoribus autem 4 pendunt. Dantur praeterea terrae quoque allodiales pro parte domini terrestri in territorio huius possessionis in tribus calcaturis no. 9 ad cubulos Cassouienses no. 12. Prata vero no. 4, in quibus tempore fertili possunt haberi foeni currus no. 2. In hac possessione habetur una sessio colonialis prae moderni perceptoris bonorum Muraniensium⁸ Andreae Madarasz in f. Hungaricalibus no. 100 a domina comitissa relicta palatinissa⁹ inscripta uxta conditiones in iisdem litteris inscriptionalibus expressatas.

⁵ A murányi uradalomban a XVII. századtól egy összegben fizették az adót.

⁶ Ezt a mondatot utólag írták be, más kézzel.

⁷ Ha a sertéseket helyi makkoserdő híján a falu határán kívül hizlalták, akkor meg kellett utánuk fizetni a dézsmát.

⁸ Valószínűleg az uradalom jövedelmeinek kezelésével megbízott kamarai pénztáros.

⁹ Wesselényi Ferenc nádor özvegyétől, Széchy Máriától szolgálatok vagy pénzfizetés ellenében időlegesen átengedett (inszkribált) telek.

Possessio Jolsva Taplocza, portae 4/3

Personae	Fili, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Vineae	Sessio	Iugera	Cubuli	
												insemi- nandi	insemi- nati
Iudex	Petrus uxoratus ...	6	—	4	—	10	18	—	—	4/3	15	15	5
Andreas Rohany	Iacobus 19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Andreas 12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ioannes Mihaly	Michael uxoratus ..	6	—	4	—	6	—	—	—	1/2	10	10	3
	Petrus 16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Georgius Kersnyak	Iacobus 16	4	—	1	—	2	—	—	—	1/4	6	6	2
	Petrus 9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Michael Nagy	fratrem Andream ¹⁰ .	18	4	—	2	—	4	—	—	1/4	8	8	2 1/2
Andreas Nagy	Emericus 14	6	3	5	2	10	—	—	—	1/4	8	8	3
	Petrus 8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Paulus 4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Benedictus Székely	—	4	—	2	1	2	—	—	—	1/4	8	8	3
Thomas Székely	Matthias 2	4	—	1	1	3	—	—	—	1/4	8	8	3
Petrus Székely	fratrem Martinum .	16	4	—	2	1	4	—	—	1/4	8	8	3
Martinus Bodis	Michael 4	4	—	2	1	4	—	—	—	1/4	8	8	3
Relicta Michae- lis Nagy	Petrus 12	4	—	2	—	4	—	—	—	1/4	8	8	3
Michael Nagy	—	2	—	1	—	2	—	—	—	1/4	8	8	2
Georgius Kaczián	Stephanus uxoratus	6	—	2	—	8	20	—	—	1/4	8	8	3
	Andreas 18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Michael Mocsary	Martinus 7	2	—	1	—	3	—	—	—	1/8	6	6	2
Georgius Vargha	fratrem Michaelem .	16	2	—	2	—	6	—	4	1/4	9	9	3
Petrus Vargha	Thomas uxoratus ..	8	—	2	—	10	20	—	—	1/2	12	12	4
	Iacobus 20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Stephanus 18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stephanus Migleszky	fratrem Georgium ..	16	6	—	3	1	8	—	—	1/2	10	10	3
Thomas Matthe	Petrus 12	—	—	—	1	—	—	—	—	—	inquinus		
Petrus Hetuas	Stephanus 14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	inquinus		

Census horum. Communiter solvunt annuatim in paratis f. no. 50, pro victualibus autem no. 51.

Labor. Laborare vero obligantur per omnia, uti proxime praecedentes. Quoad nonam etiam frugum, sicut et agnellorum ac apum, hi quoque sunt aequales iisdem proximepraecedentibus. Nerepariter ut praecedentes, tenentur.

Silvae glandiferae nullae habentur, ex eo neque a porcis decimam praestant. In territorio huius possessionis habetur unum pratum allodiale ad currus foeni circiter no. 3.

¹⁰ Ti. : habet.

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Vineae	Sessio	Iugera	Cubuli	
												Insemi- nandi	Insemi- nati
Thomas Galouicz	Ioannes	5	—	1	1	1	—	—	—	* }	4	4	1
	Petrus	2	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—
Matthias Galouicz	Georgius	17	2	—	3	1	—	—	—	} 1/4	4	4	2
	Matthias uxoratus . Iacobus uxoratus ..		6	1	4	—	6	50	10		—	10	10
Andreas Czerbesz	Andreas	16	4	—	2	—	2	30	—	} 1/4	10	10	4
	Gregorius	6	—	—	—	—	—	—	—		—	inquilinus	
Thomas Grego- rov	—		—	—	—	—	—	—	—	—	inquilinus		

Deserta hic loci nulla habetur.

In hac possessione possidet unum subditum Franciscus Nagy Lesseney, Iacobum Pacsek dictum, qui ante duos annos per dominam palatinissam Valencianam¹¹ pro successione¹² est datus eidem Francisco Nagy Lesseney.

Census horum. In paratis solvunt annuatim communiter f. no. 66 d. 66, pro victualibus f. no. 25 d. 25. Praeterea festivis diebus educillare obligantur.

Labor. Quoad labores autem, sunt per omnia conformes reliquis subditis. De reliquo a frugibus suis nullam nonam pro domino terrestri pendunt, neque ab agnellis vel apibus. Tenentur tamen oves vel capras habentes a singula mulgibili ove vel capra singulos d. 14 domino terrestri praestare, a sterilibus autem ovibus singulos d. 12, ita et a capris, haedis et agnis.

A porcis etiam nullam decimam pendunt, siquidem nullas silvas glandiferas haberent, si tamen alio ad silvas domini terrestres pellant praemissos suos porcos, dant decimam. Infra decimum autem numerum a maioribus singulis polturas octo, minoribus vero quattuor pendunt.

Nere pariter, prout reliqui, tenentur.

¹¹ Valószínűleg „Veselenianam” helyett.

¹² „Örökös tulajdonaként”.

* E a két család még az előző lapon jelzett negyedtelken lakott.

Possessio Kopras, porta 1/4

Personae	Filii, aetas	Flores	Equi	Vaccas	Irvenci	Porci	Oves	Apes	Vinea	Sessio	Iugera	Cubuli		
												insemi- nandi	insemi- nati	
Iudex Thomas Oravec	Georgius	4	4	—	2	—	1	—	—	—	} 1/4	6	6	2
Matthias Szikouszký	Georgius	8	4	—	2	1	2	—	—	—		6	6	2
Andreas Vaszko	Ioannes, annorum ..	4												
	Georgius	18	2	—	1	—	3	—	—	—	} 1/4	6	6	2
Georgius Vaszko	Michael	16										6	6	2
	Georgius	7	4	—	2	—	—	—	—	—	6	6	2	
Georgius Sebók	Georgius uxoratus .		4	—	—	—	10	—	—	—	} 1/4	6	6	1
Antonius Sebók	Matthias	12	4	—	4	—	5	30	—	—		6	6	1
	Ioannes	6												
Georgius Noszko	Petrus uxoratus ...		4	—	1	—	2	20	—	—	8	6	6	2
	Stephanus uxoratus													
Georgius Gubaszky	—		—	—	—	—	—	—	—	—		inquinus		

Deserta hic loci habetur no. 1. Sessionis $\frac{1}{8}$: Valentini Miklos. In hac possessione similiter possidetur per dominum Georgium Semsei pro successione a domina palatinissa ante tres annos datus unus inquinus, Andreas Polyak nominatus.

Census horum. Haec possessio solvit annuatim communiter f. 33 d. 33, pro victualibus autem f. 14.

Labor. Labores vero exequentur, sicut reliqui, iuxta mandata officium. Quoad reliqua, in consignatione proxime praecedentis possessionis Mnisan connotata sunt, per omnia conformes in iisdem Mnisaiensibus incolis, tam videlicet, quae ad nonam, quam et alia ibidem specificata.

Inquilini habentur no. 4. Iacobus Kouacs, qui filium Georgium annum 4 | Relicta Ioannis Bury, quae filios Georgium 20 et Petrum 18 annorum | Petrus Ondregko, qui filium annorum 6 | Ioannes Rusznak, qui filium Martinum annorum 20.

Census horum. Annuatim pendunt communiter in paratis f. no. 150, pro victualibus autem f. no. 38.

Labor. Labores vero ordinarios nullos praestant, nisi si quae necessitates circa aedificia dominorum terrestrium. Quoad nonam frugum, agnellos et apum, decimam item porcorum, sunt per omnia conformes Mnisaiensibus. Nere etiam, prout iidem, obligantur.

In hoc territorio habetur molendinum unius rotae, alias domini terrestris, verum olim a domina quondam comitissa relicta Georgii Szécsy scholae Josuaiensi applicatum, cuius proventus sese extendere potest per anni revolutionem ad cubulos Cassouienses circiter 15.

Silvae glandiferae nullae habentur.

In hac possessione possidetur in locum successionis¹³ unus inquilinus (Andreas Czerebesz) per dominum Thomam Beniczky, a domina comitissa Anna Maria Szécsy relicta palatinissa Weseleniana eidem datus.

Possessio Lubonik, porta 1/4

Personae	Fili, aetas	Bovae	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Aves	Sessio	Ingere	Cubuli		
											insemi-	nandi	insemi-
											nandi	nandi	
Iudex													
Ioannes Mokren	Iacobus 9	4	—	1	—	1	—	—	} 1/4	6	6	1	
Thomas Szidor	Petrus 10	4	—	1	1	2	—	—		6	6	1	
Georgius Gerenda	Georgius 12	6	1	2	—	3	—	1/4	8	8	2		
Thomas Hamar	Thomas uxoratus	4	1	2	—	2	10	1/2	10	10	2		
	Georgius uxoratus												
Georgius	Andreas 18	4	—	—	—	—	—	1/4	6	6	1		
Kemenyanský	Iacobus 5												
Paulus Lenhardt	Petrus uxoratus, qui filium Georgium 2	2	—	1	—	2	—	1/4	6	6	1		
Michael Cserták	— 6	6	—	2	—	2	—	1/4	6	6	2		
Martinus Belan	Ioannes 18	4	1	3	—	4	—	1/4	6	6	2		
Laurentius Suecz	Ioannes 1	4	—	1	—	1	—	1/4	6	6	2		
Iacobus Adam	— 6	6	—	2	—	2	10	1/4	6	6	2		
Paulus Belan	Thomas 6	4	—	2	—	3	—	1/4	10	10	3		
	Georgius 1												
Andreas Maczko	Ioannes 9	4	—	1	—	2	—	1/4	10	10	3		
	privignum Georgium .. 18												
Stephanus Kanitar	Paulus 8	4	—	2	—	1	—	1/2	12	12	3		
	Georgius 1												
Martinus Mokrin	Georgius 10	4	—	1	—	2	—	1/4	6	6	1		

¹³ „In locum successionis” valószínű jelentése: örökös tulajdonként.

Inquilini habentur hic loci no. 3. 1. Georgius Sztanko, qui filium nullum | 2. Georgius Rasztoczky, qui similiter nullum filium habet | 3. Simon Suecz, qui pariter nullum filium | Praeterea habetur quartus inquilinus, Ioannes Hudak, qui in locum successionis per dominam comitissam palatinissam est datus domino Nicolao Wukovicz.

Census horum. Annuatim dant communiter in paratis f. no. 32, pro victualibus autem pendunt f. no. 26.

Labor. Quoad laborem et alia accidentalalia, puta nonam a segetibus, agnellis et apibus ac decimam porcorum, sunt per omnia hi quoque conformes incolis possessionis Mnisan. Nere similiter, uti iidem, tenentur.

In hoc territorio habentur duae molae ferrariae, una Thomae Frenyo, altera Andreae itidem Frenyo, utriusque in possessione Kőúy residentis, quibus singulis solent praestare per f. no. 20, id est ab utraque mola ferraria proveniunt f. no. 40. Penes hanc molam ferrariam habetur unus inquilinus Salomon Steller vocatus, cuius filii 3, unus Salamon uxoratus, alter Michael uxoratus et tertius Ioannes, annorum 20. Item habetur unum molen-dinum pro parte domini terrestris duarum rotarum, cuius annualis proventus sese in quantum extendere potest, convertitur in salarium familiae allodii Lubonikiensis et rectoris scholae Josvensis, id est pro allodio praemisso cedunt cubuli no. 25, pro rectore autem cubuli $12\frac{1}{2}$.

Penes quod molendinum datur etiam quoddam pistrillum, a quo annuatim solvitur per molitorem f. 1, qui molitor tenetur annuatim saginare pro parte domini terrestris duos maiales seu porcos.

In hac possessione habetur educillum continuum domini terrestris, cuius proventus potest se¹⁴ extendi annuatim ad f. circiter no. 300. Item allodium etiam pro eodem domino terrestri ibidem datur cum universis suis requisitis, ad quod habentur terrae arabiles, uno tractu quattuor frusta.¹⁵ In primo frusto possunt inseminari cubuli Cassouienses no. $39\frac{1}{2}$, in altero autem possunt inseminari cubuli Cassouienses no. 42, in tertio porro possunt inseminari cubuli Cassouienses no. $37\frac{1}{2}$, at in quarto tandem possunt inseminari cubuli Cassouienses no. $42\frac{1}{2}$. Extat pro nunc seminatura siliginis in iisdem cubulorum Cassouiensium no. $59\frac{1}{2}$, avenae cubulorum Cassouiensium no. 40.

Prata autem habentur no. 4, in quibus possunt dari tempore fertili foeni currus no. 18. Dantur praeterea aliae etiam terrae pro seminatura seminis canabum ad cubulos no. 4. Insuper horti etiam duo¹⁶ habentur, unus seminabilis penes allodium, alter autem pro caulibus et tertius insuper graminosus.

Allodialia pecora pro nunc sunt reperta, vaccae mulgibiles no. 33, steriles no. 51, vituli huius anni no. 24, porci maiores no. 73, minores praeteriti anni no. 14, porcelli no. 35, anseres no. 22, pulli anserini no. 13, gallinae 36, pulli no. 57, asini no. 3. Piscina etiam habetur, sed non magni momenti, desolata.

¹⁴ A „se” itt felesleges és nyelvtanilag helytelen.

¹⁵ Az uradalmi szántóföldek nyomásonként négy darabban feküdtek.

¹⁶ Helyesen : tres.

Possessio Umrla Lehota, porta 1/2

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccæ	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio	Ingura	Cubuli		
											insemi- nandi	insemi- nati	
Index													
Martinus Kralik	Michael	5	6	—	2	1	4	—	1/2	20	20	5	
Georgius Kralik	Georgius uxoratus	—	—	2	1	—	2	—		20	20	5	
Georgius Polyak	generum Andream Hudak	—	6	—	2	2	3	—	1/2	20	20	4	
Michael Valach	—	—	4	—	1	1	2	—		20	20	4	
Georgius Sztanko	Ioannes uxoratus	10	1	3	2	6	25	—	1/2	20	20	5	
Stephanus Sztanko	Andreas uxoratus	—	6	—	2	—	5	—		20	20	5	
Andreas Makranszký	Andreas	8	4	—	2	1	2	—	1/4	12	12	3	
	Petrus	5	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—
Andreas Sasouiczka	Thomas uxoratus	10	—	2	2	6	—	—	1/2	20	20	5	
Iacobus Sosouiczka	Michael	18	8	—	2	1	4	—		20	20	5	
Alter Iacobus Sosouiczka	Iacobus uxoratus	—	8	—	2	1	4	—	1/2	20	20	6	
Stephanus Sosouiczka	Ioannes uxoratus	—	4	—	2	2	4	—		20	20	6	
Petrus Sztanko	—	—	4	—	1	1	2	11	1/2	12	12	2	
Martinus Gerenda	Andreas	18	2	—	2	—	2	—	inquinus				
	Stephanus	10	—	—	—	—	—	—	inquinus				
Martinus Valuch	Ioannes	6	2	3	2	—	4	—	inquinus				
	Georgius	3	—	—	—	—	—	—	inquinus				
Thomas Curian	—	—	—	—	—	—	—	—	inquinus				
Matthaeus Polyak	Thomas	4	2	—	2	2	4	—	inquinus				
Ioannes Labos	Ioannes	18	4	1	2	1	5	—	inquinus				
	Martinus	12	—	—	—	—	—	—	inquinus				
Matthaeus Polyak	—	—	—	—	—	—	—	—	subinquinus				
Georgius Valuch	Georgius	4	—	2	3	—	4	—	inquinus				

Desertae hic loci habentur no. 2. Una Benedikouszka dicta sessionis $\frac{1}{2}$, altera Boldisouszka $\frac{1}{4}$. Priorem posside tfamilia Sosouicsiana, posteriorem vero Kralikiana.

Census horum. Annuatim dant communiter in paratis f. no. 45, pro victualibus vero f. no. 30. Census praeterea Sancti Michaelis et Georgii f. no. 10.

Labor. Quoad labores et alia accidentalialia, in conscriptione proxime praecedentis possessionis specificata sunt, hi quoque iisdem proxime praecedentibus per omnia conformes. Nere etiam, ut iidem, obligantur.

Silvae glandiferae nullae habentur. In territorio huius possessionis habetur una terra arabilis allodialis domini terrestris, in qua possunt insemnari cubuli Cassouienses no. 40.

Praeterea habetur unum molendinum ferrarium, quod possident in possessione Kóui residentes Martinus et Georgius Frenyo, a quo solent annuatim pro domino terrestri pendere f. no. 40.

Possessio Vizes Réth, porta I

Personae	Filii, aetas	Bovae	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Cubuli			
											insemi- nandi	insemi- nandi	insemi- nandi	
Iudex														
Andreas Vranicz	—	4	1	3	—	4	—	—		3	3	1		
Thomas Vranicz	fratrem Martinum uxora- ratum	4	—	1	—	2	—	—	$\frac{1}{4}$	3	3	1		
Georgius Morauech	Andreas uxoratus	2	—	1	—	2	—	—	$\frac{1}{8}$	3	3	1		
	Ioannes	18	—	—	—	—	—	—						
Relicta	Martinus	16	2	—	1	—	2	—		3	3	1		
Martini Petrus	Ioannes	20	6	—	2	2	2	—		5	5	2		
Caspar Suecz	Martinus	10	—	—	—	—	—	—	$\frac{1}{4}$	5	5	2		
Relicta	Andreas uxoratus	6	—	2	2	2	—	—		5	5	2		
Nicolai Michalouicz	Georgius	16	—	—	—	—	—	—						
	Ioannes	9	—	—	—	—	—	—						
	Emericus	8	—	—	—	—	—	—						
Petrus Hodiak	fratrem Andream uxora- tum	6	—	4	2	6	—	—	$\frac{1}{4}$	9	9	3		
Georgius Lehoczký	Thomas uxoratus	6	—	2	—	2	—	—		3	3	1		
	Martinus	18	—	—	—	—	—	—						
Georgius Petrus	Ioannes uxoratus	8	—	3	2	6	—	2		9	9	3		
	Andreas	10	—	—	—	—	—	—	$\frac{1}{2}$					
Martinus Petrus	Paulus uxoratus	10	—	6	—	12	—	—		18	18	6		
	Ioannes uxoratus	—	—	—	—	—	—	—						
	Emericus	12	—	—	—	—	—	—						
Balthazar Horés	Georgius uxoratus	4	—	2	—	2	—	—	$\frac{1}{4}$	9	9	1		
	Ioannes	16	—	—	—	—	—	—						
Georgius Maczko	fratrem Ioannem uxoratum	6	—	3	—	2	—	—	$\frac{1}{4}$	5	5	2		
Georgius Németh	Ioannes	8	4	—	2	—	2	—		5	5	2		
Andreas Nemeth	Ioannes	19	3	1	4	1	6	25	$\frac{1}{4}$	6	6	2		
Andreas	Thomas uxoratus	8	1	3	1	6	—	—		12	12	4		
Tomaskouicz	Stephanus	18	—	—	—	—	—	—	$\frac{4}{3}$					
Ioannes Boldis	Thomas	16	—	—	—	—	—	—						
Georgius Spisak	Andreas	16	6	—	2	2	—	—		12	12	4		
	Ioannes	6	8	—	6	3	8	—	$\frac{1}{4}$	15	15	5		
Thomas Augos	Andreas	18	—	—	—	—	—	—						
Matthias Lukács	Georgius uxoratus	12	—	6	2	10	—	6	$\frac{1}{4}$	15	15	5		
		8	—	2	1	4	—	—		10	10	3		
Relicta														
Iacobi Nemeth	Ioannes	14	—	—	—	—	—	—	$\frac{1}{4}$	6	6	2		
Andreas Boldis	Georgius	10	4	—	1	—	4	—						
	Ambrosius	4	6	—	3	—	5	—	$\frac{1}{8}$	6	6	2		
Ioannes Tomasik	Andreas uxoratus	—	—	—	—	—	—	—						
	Michael	16	8	—	2	—	6	—		8	8	3		
Paulus Balasik	Stephanus	13	—	—	—	—	—	—	$\frac{1}{4}$					
	Andreas	6	4	—	3	—	2	—		8	8	3		

Personae	Filii, aetas	Bovēs 1672	Equi	Vaccæ	Iuvencl	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Cubuli		
											Insemi- nandi	Insemi- nati	Insemi- nati
Relicta	Georgius uxoratus	6	—	3	—	2	—	—	1/4 *	8	8	3	
Ioannis Balasik	Ioannes	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Georgius Dachot	Martinus	6	6	—	4	—	6	—	1/4	18	18	6	
	Ioannes	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Stephanus Petrus	fratrem Martinum uxora- ratum, qui filium Ste- phanum annorum	12	4	6	2	14	—	—	1/4	12	12	6	
	16	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—
Ioannes Petrus	—	8	4	3	1	10	—	—	—	8	8	4	
Ioannes Breznaý	Andreas uxoratus	4	—	3	—	6	—	—	1/8	6	6	2	
	Martinus uxoratus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Matthaeus Nemeth	—	2	—	1	—	2	—	—	1/8	4	4	1	
Andreas Sztanko	Martinus	2	4	—	1	2	—	—		—	4	4	1
Relicta	Ioannes uxoratus	—	—	1	—	—	—	—	inquilinus	—	—	—	
Georgii Kouacs	Michael	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Martinus	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Thomas	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Relicta	Ioannes	18	—	—	2	—	1	—	inquilinus	—	—	—	
Emerici Sztak	Georgius	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	generum Ioanem Csongrad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Georgius Sztak	Emericus	16	—	—	3	—	4	—	inquilinus	—	—	—	
	Thomas	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Martinus Bobka	Georgius	12	—	—	—	—	—	—	inquilinus	—	—	—	
	Ioannes	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ioannes Szaszik	Stephanus	8	—	—	—	—	—	—	inquilinus	—	—	—	
	Georgius	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Matthaeus Bobka	—	—	—	2	—	—	—	—	inquilinus	—	—	—	
Michael Rakoszy	Andreas uxoratus	—	2	—	1	1	2	—	inquilinus	—	—	—	
	Georgius	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Relicta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Georgii Kouacs	Michael uxoratus	—	—	1	—	—	—	—	inquilinus	—	—	—	

Deserta hic loci nulla.

Census. Haec possessio communiter pendit in paratis pro domino terrestri f. 80, item pro victualibus f. 54. Censum praeterea Sancti Georgii et Michaelis dant f. 16 d. 64.

Labor. Quo vero ad labores, decimas et nonas ac alia accidentalialia, sunt per omnia similes proxime praecedentibus. Nere quoque obligantur.

In territorio huius possessionis habetur una mola seu officina ferraria, quam possidet in hac possessione residens Stephanus Petrus, a qua solvit annuatim domino terrestri f. no. 25. Habetur praeterea unum molendinum unius rotæ, cuius proventus ab antiquo est conversus pro hospitali Josuensi. Penes quod molendinum datur etiam pistrilla miliacea, a qua solet domino terrestri annuatim pendere illius loci molitor f. no. 1.

* Ez a család az előző oldalon jelzett negyedtelken lakott.

Insuper unum frustum prati, quod solet pro parte domini terrestris falcari, ad currus foeni circiter no. 2. Aliquando solent cerevisiam educillare secundum placitum officialium. Silvas nullas habent glandiferas. In hac possessione possidetur unus inquilinus Ioannes Zibillyar per illustrissimum dominum Stephanum Zichý seniore, a domina palatinissa in locum successionis datus.

Possessio Zdichava, porta 1/4

Personae	Filii, aetas	Bovis	Equi	Vaccas	Iuvenca	Porci	Oves	Apea	Sessio	Iugera	Cubuli			
											insemi-	mandi-	insemi-	
											mandi-	tati		
Index														
Ioannes Orauecz	—	2	2	5	3	5	—	—			inquilinus			
Georgius Matus	Matthaeus 18	4	2	5	1	10	30	—	1	12	12	—	—	
	Ioannes 16													
Gregorius Razman	Andreas 18	4	2	6	3	5	75	—	1/2	10	10	—	—	
	Paulus 5													
Michael Matus	Georgius 24	4	2	6	2	5	25	—	1/2	10	10	—	—	
	Caspar 19													
Matthaeus Benyo	Georgius 3	8	—	6	4	8	78	8	1/2	10	10	—	—	
	fratrem Paulum 20													
Paulus Urbancsak	Michael 5	4	—	4	3	3	—	—	1/4	6	6	—	—	
Georgius Benkus	Matthias 6	4	—	2	1	4	6	—	1/4	6	6	—	—	
	Ioannes 2													
Martinus Matus	—	4	—	5	1	8	30	—	1/4	6	6	—	—	
Valentinus Pohorelszky	Andreas 30	6	2	8	7	10	20	16	1/2	10	10	—	—	
	Martinus uxoratus													
Iacobus Benyo	—	4	—	2	1	2	50	—	1/4	6	6	—	—	
Matthias Boczik	Ioannes 1/2	2	—	2	2	2	24	—	4	6	6	—	—	
Stephanus Balasik	—	4	—	6	1	2	—	—	1/4	6	6	—	—	
Ioannes Vernarszky	privignum Ioannem .. 8	4	1	6	2	4	60	1	1/4	6	6	—	—	
Paulus Benkaes	—	6	—	6	1	10	30	1	1/4	6	6	—	—	
Caspar Polyak	Michael 9	—	—	3	1	—	20	—		inquilinus				
	Andreas 6													
Georgius Redouszky	Martinus 12	—	—	—	—	—	15	—		inquilinus				
	Ioannes 10													
Thomas Rusznak	—	—	—	1	—	—	—	—		inquilinus				
Ioannes Klucsar	—	—	1	1	—	—	—	—		inquilinus				
Stephanus Matus	Andreas 12	—	—	—	1	—	—	—		inquilinus				

Hi inter montes residentes non solent autumnalia inseminare.¹⁷

Census horum. Annuatim pendunt communiter in paratis f. no. 24, pro victualibus autem f. no. 32. Praeterea dant censum Sancti Georgii et Michaelis f. no. 3 d. 80.

¹⁷ Ezen a hideg, terméketlen vidéken legfeljebb tavaszi gabonát vethettek. A lakosság elsősorban juhászatból és fuvarozásból élt.

Labor. Quo vero ad labores, nonas et decimas et alia universalia requisita, sunt per omnia hi quoque similes reliquis proxime praecedentibus. Nere pariter, ut iidem, tenentur.

In territorio huius possessionis habetur unum molendinum unius rotae quorundam rusticorum Michaelis et Georgii Matus, qui solent annuatim ab eodem pro domino terrestri pendere f. 3 et unam pellem marturinam aut in locum eiusdem similiter f. no. 3.

Item habetur unum pratum in montibus ad currus foeni circiter no. 18, quod pratum solet ibidem falcari pro ovibus domini terrestris.

Silvae etiam glandiferae habentur, in quibus tempore fertili possent saginari circiter no. 200 porci.

In hac possessione similiter possidetur unus inquilinus Rusznak Iuaczko vocatus per successores comitis condam Stephani Tőköli, eodem comiti pro successione per dominam palatinissam datus.

Possessio Kiss Rőcze, porta 1/4

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccas	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio	Cubuli			
										Lugera	Insemi-	Insemi-	
										mandi	insemi-	nati	
Iudex	Georgius	25	6	—	3	2	4	—	—	} 1/2	9	9	3
Martinus Hodos	Iacobus	16									9	9	3
Andreas Csiznan	Thomas	12	4	—	2	1	4	—	—		9	9	3
	Matthias	10											
	Georgius	6											
Matthias Valentov	Valentinus	25	6	2	3	—	3	26	3	1/4	9	9	3
	Andreas	20											
	Paulus	16											
Michael Beszeda	—		4	—	2	—	4	—	—	1/4	9	9	2
Georgius Mattyeiow	—		4	—	4	2	2	—	—	1/4	9	9	2
Thomas													
Csisnyanszký	Martinus	8	4	—	1	—	3	—	—	1/4	9	9	3
Martinus Meleh	Stephanus	12	6	—	4	2	3	—	—	1/4	12	12	4
	Matthias	8											
	Andreas	6											
	Georgius	4											
Matthias Meleh	Georgius	20	8	—	4	1	6	—	—	1/4	12	12	4
	Ioannes	16											
	Emericus	9											
	Andreas	8											
Georgius Homolya	fratres		6	—	5	4	2	—	—	} 1	12	12	3
	Georgium	20											
	Paulum	16											
Valentinus	Georgius	18	6	1	5	2	4	30	—	} 1/2	12	12	5
Zdichanszký	Martinus	15											
	Ioannes	12											
	Stephanus	10											
Andreas Profant	Ioannes	4	4	—	2	2	1	—	2	} 1/2	9	9	2
Ioannes Profant	Georgius	5	4	—	2	1	—	—	1		9	9	2
Iacobus Homolya	fratres		6	—	3	2	3	20	3		} 1/4	10	10
	Georgium	14											
	Matthiam	12											
	Andream	10											
Michael Homolya	Andreas	1/2	2	—	2	—	—	—	—	} 1/4	6	6	2

Personae	Filii, aetas	Bovēs	Equi	Vaccæ	Iuvenel	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Cubuli		
											insemi-	mandi-	insemi-
											mandi-	mandi-	mandi-
Michael Sturman	Ioannes uxoratus	6		4	2	10		5					
	Stephanus	10											
	Georgius	7											
	Christophorus	5											
Ioannes Ferdinandus	fratres												
	Matthiam	20	6		4	1	5						
	Martinum	16											
Salamon piscator	Andreas	10											
	Stephanus	13		4	2	1	4						
	Martinus	20	2		1	1							
Andreas Polyak	Blasius uxoratus												
	Ioannes	12											
	Balthazar	5	4		2	1	3						
Martinus Sramko	Andreas	1											
	Michael uxoratus	16	3	5	2	12							
	Martinus	8											
Georgius Mikus	Andreas	2											
	fratrem Albertum uxora-												
	tum												
Andreas Profant	—	4	2	3		5		7					
	Georgius Hophay												
	Ioannes	16	2	1	3		3						
fratrem Andream, qui filios	Georgium	8											
	Paulum	4											
	Georgium	1/2											
Valentinus Koleszar	fratrualem Paulum	12	2		2		4						
	Daniel	15			2	1	5						
	Ioannes	11											
Ioannes Gaidos	Michael	1											
	fratrem Georgium uxora-		4		3		5						
	tum, qui filios												
Andreas Vlk	Martinum	20											
	Iacobum	14											
	et Ioannem	7											
Thomas Mokrin	Matthaeus	16			1		4						
	Georgius	12											
	Martinus	7			2	1	4						
Christophorus Konesko	Stephanus uxoratus	2			2	1							
	Michael	16											
	Georgius	13											
Daniel Sukar	Matthias	8	3		2	1	4						
	Georgius	5											
	fratrem Andream, qui		4		2	1	4						
Paulus Kalina	filios Ioannem	12											
	et Andream	5											
	Iacobus	2	6		4	2	12		3				
Michael Zatroh	fratrem Martinum uxora-												
	tum												
	—	4			2	1	3		1				
Iacobus Zatroh	Iacobus Chohliar												
	Ioannes	10		1	3	2	10						
	Andreas	7											
Ioannes Ondregszik	Ioannes uxoratus	4			2	2	3						
	Iacobus Kouacs												
	Ioannes uxoratus	4			2		7						
Michael Urban	Georgius	16											
	Gregorius	15											
	—												
Laurentius Kouacs	Andreas	20	2		1		1						

Personae	Filii, aetas		Boves	Equi	Vivcae	Invencel	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Cubuli		
												inscimi-	mandi-	inscimi-
Andreas Benko	Andreas	14	4	4	4	1	4							
	Ioannes	11												
	Matthias	4												
	fratrem Matthiam, qui filios													
	Emericum annorum	15												
	Stephanum	7												
	Georgium	4												
Relicta Georgii Kussier	Georgius uxoratus		4		2		2							
Paulus Suchar	Ioannes uxoratus													
	Andreas uxoratus		2		2		2							
Ioannes Madranszky	Caspar	12												
	Stephanus	10												
	Ioannes	16	6		3	1	6							
	Paulus	10												
Andreas Valentik cum relicta Martini Barto quae filium	Stephanus	2												
	fratrualem Iacobum Kusyer													
	Ioannes uxoratus		4		2	1	4							
Ioannes Czernoch	Thomas	16												
	Georgium	16												
	fratrem Georgium, qui filios Paulum annorum	5	2		1	3	4							
Ioannes Galo	Matthiam	2												
	Ioannes	15	4		1		2							
	Ioannes Polyak	Stephanus	20											
Martinus Herzak	Georgius	18												
	Blasius	12												
	Christophorus	10												
	Emericus	8												
Martinus Herzak	Martinus	14	2		3		6							
	Emericus	12												
	Matthias	8												

In hoc oppido
nullas desig-
natas sessio-
nes, quae qualis sit, habent,
neque etiam
terras distinc-
tas, sed dun-
taxat tales
terras solent
inter se, ubi
necessitas fert
distinguere¹⁸

Relicta Ioannis Papucska filium huius loci praedicans,¹⁹ haec possidet sessionem colonicalem, sed a dominis terrestribus sola relicta, siquidem esset senio confecta, est ab omni contributione et labore exempta usque ad mortem. Praeterea alia sessio colonialis possidetur per heredem condam Matthiae Korvan, alias laitmanni²⁰ Muraniensis, eidem laitmano et hereditibus a domina palatinissa in certa summa collata seu inscripta.

¹⁸ Valószínű értelme: sem meghatározott kategóriába tartozó telkek (féltelek, egésztelek stb.) nem voltak, sem a telkekhez nem mérték ki meghatározott nagyságú szántókat, hanem a szükség szerint osztották ki a földeket.

¹⁹ Valószínűleg az egykori másoló hibájából eredő értelmetlen szövegrész. (Hihetőleg az özvegy fiára vonatkozik.)

²⁰ Hadnagy, a murányi várórség egyik tisztje.

Sequuntur inquilini

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccæ	Iuvenei	Porci	Oves	Apes	Sesio	Iugera	Cubali		
											insegni- mandi	insemi- nati	
Relicta Georgii Vargha	Valentinus 12 Andreas 3	—	—	—	—	—	—	—	inquinus				
Matthias Ostyak	Georgius uxora- tus	—	—	1	2	—	—	—	inquinus				
Georgius Zatroch	Paulus 12 Martinus 8	—	—	1	—	—	—	—	inquinus				
Relicta Georgii Sztupiar	—	—	—	1	—	—	—	—	inquinus				
Matthæus Kolaniar	fratrem Marti- num	—	—	—	—	—	—	—	inquinus				
Matthias Sturman	Georgius 12 Ioannes 10 Andreas 2	—	3	3	8	—	—	—	inquinus				
Ioannes Czirkousky	Stephanus 5 Paulus 4	—	—	2	—	1	—	—	inquinus				
Relicta Christophori Sramko	Georgius 18 Emericus 12	—	—	2	—	—	—	—	inquinus				
Paulus Sramko	Georgius 3	2	—	2	—	—	—	—	inquinus				
Adam Wlk	Ioannes 8 Matthias 6 generum Paulum	—	—	—	—	—	—	—	inquinus				
Conradus Lipka	Andreas uxora- tus	—	—	2	—	—	—	—	inquinus				
Georgius Gaidos	Georgius uxoratus Georgius 12 Georgius 6	—	—	1	—	—	—	—	inquinus				
Thomas Ribar	Ioannes 12 Martinus 5 Andreas 3 fratrem Georgium, qui filium Ge- orgium anno- rum	4	—	4	—	—	—	—	inquinus				
Georgius Droszko	fratrem And- ream, qui fi- lium Emeri- cum	—	—	—	—	—	—	—	inquinus				

Personae	Filii, aetas	Bovae	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	
Blasius Zatór	Georgius 16	—	—	—	—	—	inquilinus
Relicta Valentini Zaffoy	— 2	—	—	—	—	2	inquilinus
Michael Kutel	Stephanus 2	—	—	—	—	—	inquilinus
Michael Suderlak	Ioannes uxoratus ... Andreas 15	—	—	—	—	—	inquilinus
Ioannes Mészáros	Georgius 12	—	—	1	—	—	inquilinus
Caspar Mészáros	— 10	—	—	—	—	—	inquilinus
Thomas Heueder	Martinus 14 Stephanus 10	—	—	10	—	—	inquilinus
Relicta Pauli Maliak	Ioannes 20 Georgius 16 Martinus 6	—	—	1	—	—	inquilinus
Petrus Burnik	— 23	—	—	—	—	—	inquilinus
Ioannes Polyak	Petrus annorum 23	—	—	—	—	—	inquilinus
Georgius Mateisik	— 18	—	—	—	—	—	inquilinus
Georgius Josth	— 14	—	—	—	—	—	inquilinus
Ioannes Kouacs	— 18	—	—	—	—	—	inquilinus
Valentinus Polenszky	Andreas 18 et Stephanus 14	—	—	—	—	—	inquilinus
Relicta Matthiae Valach	Iacobus Szloszar, qui filium Iacobum uxora- ratum	—	—	—	—	—	inquilinus
Ioannes Lestar	Stephanus 13 Georgius 6	—	—	—	—	—	subinquilinus
Martinus Mészár	Martinus 7 Thomas 4	—	—	—	—	—	subinquilinus
Stephanus Svecz	Andreas 6 Ioannes 3	—	—	—	—	—	subinquilinus
Martinus Jorgus	Martinus 1/2	—	—	—	—	—	subinquilinus
Paulus Burto	— 1	—	—	—	—	—	subinquilinus
Martinus Czentlo	— 1	—	—	—	—	—	subinquilinus
Matthaeus Holy	— 1	—	—	—	—	—	subinquilinus
Martinus Berecz	— 1	—	—	—	—	—	subinquilinus
Martinus Rendek	— 1	—	—	—	—	—	subinquilinus
Ioannes Jorgonicz	— 1	—	—	—	—	—	subinquilinus
Martinus Kaszak	— 1	—	—	—	—	—	subinquilinus

Praeter hos sunt in oppido nobiles personae no. 2, Michael Abraham et relicta Georgii condam Csatlos, qui in fundis seu sessionibus colonialibus resident. Praeterea Balthasar Szócs, qui similiter in fundo coloniali resideret, interim tamen, nescitur unde motus, superinde regium sibi consensum impetrando semet (et in praeiudicium dominorum terrestrium) statui in eodem fundo fecisset hoc anno.²¹ Ad haec habetur una sessio colonialis inscriptitia, quam possiderent Emericus et Georgius Sramko, in persona nobiles et posterior modernus provisor horum bonorum Muraniensium.

Census annuus praemissi oppidi. In paratis dant communiter f. no. 555, pro victualibus f. no. 117 d. 50.

Labor. Quoad labores, sunt aequales praecedentibus subditis. A segetibus similiter suis nullum pendunt pro domino terrestri, neque a porcis decimam, nisi in silvas domini terrestres impellerent tales porcos, tunc obligantur dare decimam. Ab agnellis et ovibus, si quas haberent, tenerentur solvere, sicut reliqui proximi praecedentes. Nere etiam obligantur. Educillum hic loci domini terrestres nullum duntaxat praemissi oppidi, neque tenentur quidquam pro domino terrestri educillare. In hoc oppido habetur unum molendinum domini terrestres duarum rotarum, cuius proventus extendit se annuatim ad cubulos Cassouienses no. 30. Molitor huius loci tenetur duos porcos saginare quotannis et praeterea vel unum vitulum aut vero unum f. obligatur praestare domino terrestri. Penes hoc molendinum habetur etiam certa pistrilla, a qua solvuntur f. no. 2, item alia sutoria itidem pistrilla, a qua sutores solvunt f. 3. In territorio huius oppidi dantur officinae seu molae ferrariae no. 3. Unam possidet Ioannes Petrus in Vizes Réth residens colonus, a qua solvit annuatim f. no. 22, aliam vero Ioannes Benko in oppido Rócze commorans, a qua similiter solvit domino terrestri f. no. 22. Tertiam porro itidem Ioannes Benko iunior possidens solvit ab eadem f. 28. Silvae glandiferae nullae habentur, praeterquam pro quotidiano usu. In hoc oppido possidetur unus inquilinus Martinus Susman dictus per illustrissimum dominum Stephanum Zichy seniore a domina comitissa relicta palatinissa eidem pro successione assignatus.

²¹ Ez a nemes a földesúr adománya nélkül és annak sérelmére királyi paranccsal iktattatta be magát (statui fecisset) a jobbágytelekbe.

Possessio Hoszu Réth, portae 1½

Personae	Fili, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Invencol	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Semina- tura	
Iudex												
Ioannes Lehoczký	privignus Georgius	18	4	—	3	2	6	28	—	1/16	8	2½
Ioannes Philov	fratrem Michaellem, qui filium Andream	2	8	1	7	3	8	55	—	1/8	16	5
Relicta	Georgius uxoratus		6	4	5	2	10	130	2	1/8	16	5
Georgii Stephanko	Paulus	13										
	Ioannes	12										
Matthaeus	Martinus uxoratus		8	6	7	7	22	205	20	1/16	8	4
Stephanko	Paulus uxoratus, qui fi- lium Ioannem	2										
Ioannes Stephankov	Ioannes	8	6	2	6	4	18	198	—	1/16	8	3
	Paulus	5										
Stephanus	Martinus	26	—	4	1	—	—	—	—	1/16	8	2½
Mlinarsik	Matthias	13										
Georgius Polonský	Iacobus	9	4	—	1	—	2	—	—	1/8	16	2
Andreas Labos	—		—	—	2	—	7	1	—	1/16	8	1
Ioannes Katusik	Georgius	7	4	—	1	—	4	—	—	1/16	8	2½
	Andreas	4										
	Paulus	1										
Ioannes Casper	Ioannes	15	8	—	3	1	8	54	—	1/16	8	3
	Paulus	12										
	Thomas	8										
	Ioannes	6										
Ioannes Palcso	Stephanus	12	4	—	2	—	4	—	—	1/16	8	2
	Ioannes	9										
	Georgius	5										
	Iacobus	2										
Martinus	Ioannes uxoratus, qui filium Paulum	1	4	—	2	2	10	51	1	1/16	8	4
Hlabostyak	Ioannes uxoratus, qui filium Georgium	4	6	—	5	1	10	10	1	1/16	8	4
Ioannes Kukulyka	fatrem Georgium anno- rum	16	4	—	1	1	5	—	—	1/16	8	3
Andreas Borzik	generum Michaellem ...		4	2	3	3	8	28	—	1/16	8	2
Georgius Labos	Martinus	3	4	—	3	1	5	18	—	1/16	8	2
Paulus Labos	Ioannes	13	6	—	3	4	9	16	3	1/8	16	3
Michael Kukulka	Paulus	8										
	Andreas	4										
Lucas Pauliczkou	Ioannes	16	6	—	4	2	8	—	7	1/16	8	3
	Georgius	7										
	Paulus	4										
Georgius Pauluskou	Matthias	8	2	—	—	—	—	—	—	1/16	8	—
	Ioannes	5										
Ioannes Palcsuo	Ioannes	4	2	—	1	1	2	—	—	1/16	8	1½
Petrus Palcsou	Iacobus	5	2	—	1	—	—	—	—	1/16	8	1½
Ioannes Labos	Martinus	16	6	3	5	1	10	120	—	1/8	16	5
	Paulus	13										
	Georgius	3										
	Ioannes mensium	3										
Iacobus Vernatský	Martinus	16	6	4	3	2	9	70	1	1/16	8	3

Personae	Filii, aetas		Boves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apea	Sessio	Iugera	Cubuli			
												insemi-	mandi-	insemi-	
												natu			
Andreas Patrisko	Paulus	18	6	—	4	3	9	16	8	1/8	16	16	4		
	Andreas	16													
	Georgius	12													
Petrus Petrisko	Ioannes	2	4	—	3	1	6	—	2	1/16	8	8	3		
	Nicolaus mensium	2													
Martinus Petrisko	fratrem Ioannem, qui filios 2		6	—	5	2	10	—	—	1/8	16	16	3		
	Georgium	10													
	Paulum	1													
Andreas Palko	Martinus	20	4	—	6	1	4	—	—	1/8	16	16	4		
	generum Melchiorem, qui filios 2, Salamonem et Andream														
Ioannes Palko	Matthias uxoratus		4	2	3	2	9	10	—	1/8	16	16	5		
	Andreas uxoratus														
Albertus Kuku ka	Georgius	14													
	Petrus uxoratus, qui fi- lios 4		6	—	4	1	4	15	—	1/8	16	16	5		
	Petrum annorum	7													
	Ioannem	6													
	Martinum	2													
	Paulum	1													
	et Michaellem uxoratum														
Georgius Kukulyka	Ioannes uxoratus		4	—	3	2	5	12	4	1/8	16	16	3		
	Ioannes Liptak		4	—	4	1	2	—	—	1/16	8	8	3		
Georgius Janidlou	Ioannem	16													
	Georgium	8													
	et filios Martinum	4													
	Andream	2													
Iacobus Janidlou	Paulus	11	6	1	4	—	9	28	2	1/16	8	8	3		
	Michael	7													
Ioannes Kyss	Petrus	4	4	1	3	—	5	14	—	1/16	8	8	3		
	Georgius uxoratus		6	4	3	1	7	—	—	1/8	16	16	3		
Andreas Hogyak	Ioannes uxoratus														
	Iacobus	18													
	Ioannes	8	4	2	1	3	3	—	—	1/8	16	16	2		
Georgius Antalou	Michael	5													
	Ioannes	4	4	—	1	1	3	—	—	1/8	16	16	2		
Iacobus Antal	—		4	—	3	2	5	—	—	1/8	16	16	3		
Andreas Palco	Georgius	18	6	—	3	2	4	—	—	8	16	16	4		
Thomas Palco	Martinus	4	4	—	2	1	3	—	—	1/16	8	8	2		
Georgius Krajecz	Blasius uxoratus		2	2	2	1	3	—	—	1/16	8	8	2		
Martinus Krajecz	Georgius	12	2	2	2	—	2	8	—	1/16	8	8	2		
Ioannes Krajecz	Emericus	8	4	—	2	2	7	—	—	1/16	8	8	2		
Christophorus Krajecz	generum Ioannem		—	2	3	1	—	—	—	1/16	8	8	2		
	Georgius uxoratus		4	1	4	2	3	—	—	1/16	8	8	3		
Ioannes Huszar	Ioannes	3	2	—	1	2	2	—	—	1/16	8	8	2		
Michael Huszar	—		4	1	4	4	5	10	3	1/8	16	16	4		
Paulus Lukacz	—		4	—	2	1	10	15	—	1/8	16	16	4		
Martinus Lukacs	Ioannes	16	6	—	2	1	10	15	—	1/8	16	16	4		
	Lucas	13													
	Iacobus	9													
	Thomas	5													
	Paulus	3													
Petrus Lukacs	Thomas uxoratus, qui filium Thomam annorum	3	4	—	4	3	5	—	—	1/16	8	8	4		

Personae	Fili, aetas		Boves	Equi	Vaccae	Iuvenaci	Porci	Oves	Aves	Sessio	Iugera	Cubuli		
												insen-	nan-	nat
Iacobus Simon	Ioannes	12	4	1	3	1	4	24	—	1/16	8	8	3	
	Georgius	3												
Andreas Simon	—		4	1	2	2	7	24	—	1/16	8	8	3	
Andreas Bory	Thomas	10	4	—	4	—	6	—	—	1/16	8	8	3	
Michael Holoka	—		4	—	1	1	1	—	—	1/16	8	8	3	
Matthaeus Vraniecz	—		—	—	1	2	2	—	—		inquilinus			
Ioannes Vranycz	Ioannes	3	—	—	1	—	—	—	—		inquilinus			
	Michael	1	—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
Michael Vranycz	—		—	—	2	—	—	—	—		inquilinus			
Andreas Vranycz	Iacobus	12	—	—	3	2	2	—	—		inquilinus			
	Georgius	4	—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
	Matthias	1/2	—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
Michael Albertov	Georgius	1 1/2	—	—	1	1	1	—	—		inquilinus			
Georgius	—		—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
Brezoryczky	Ioannes	20	—	—	1	1	2	—	—		inquilinus			
Iacobus Csovanyecz	—		—	—	3	—	3	—	—		inquilinus			
Thomas Palaso	Paulus	7	—	—	1	—	—	—	—		inquilinus			
Georgius Jeszensky	Michael	22	—	—	2	—	2	—	—		inquilinus			
	Martinus	18	—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
	Paulus	12	—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
	Caspar	10	—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
	Andreas	8	—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
Thomas Cslouek	Ioannes	18	—	—	2	1	—	—	—		inquilinus			
	Petrus	12	—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
	Paulus	8	—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
Ioannes Polyak	Ioannes	4	—	—	2	—	2	—	—		inquilinus			
Ioannes Tiliarsky	Thomas	12	—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
	Ioannes	4	—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
Andreas Hudak	—		2	—	4	1	6	—	—		inquilinus			
Petrus Polyak	—		—	—	2	1	4	—	—		inquilinus			
Georgius Mayxner	David	18	—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
Ioannes Oesko	—		2	—	3	2	4	—	—		inquilinus			
Michael Bodnar	Nicolaus	2	—	—	—	—	1	—	—		inquilinus			
Andreas Mlinar	Paulus	16	—	—	1	—	—	—	—		inquilinus			
Relicta	Blasius	14	—	—	2	1	1	—	—		inquilinus			
Georgii Kostyak	Georgius	5	—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
Georgius Kouacs	Paulus annorum	20	—	1	—	1	4	—	—		inquilinus			
	Stephanus	8	—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
Relicta	Ioannes	20	—	—	2	2	5	—	—		inquilinus			
Andrae Mlinar	Michael	18	—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
Relicta	—		—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
Urbani Mocsarou	Iacobus	16	—	—	1	—	—	—	—		inquilinus			
	Ioannes	12	—	—	—	1	—	—	—		inquilinus			
Martinus Mlinar	—		—	—	2	—	4	—	—		inquilinus			
Michael Suecz	Ioannes	3	—	—	1	1	—	—	—		inquilinus			
Martinus Bosanyi	Petrus	14	—	—	—	1	—	—	—		inquilinus			
	Valentinus	10	—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
	Iacobus	8	—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
	Martinus	6	—	—	—	—	—	—	—		inquilinus			
Georgius Hruska	Ioannes	6	—	—	1	—	—	—	—		inquilinus			

Desertae hic loci nullae. In hac possessione datus est in locum successionis unus inquilinus Ioannes Paleso vocatus domino Francisco Nagy Lesenyei per dominam comitissam relictam palatinissam.

Census. Ab hac possessione proveniunt annuatim in paratis pro domino terrestri f. no. 200, pro victualibus autem f. no. 78 d. 75.

Labor. Quoad labores, decimas, nonas et alia universalia accidentalia, in proxime praecedenti possessionum conscriptione denotata sunt, per omnia iisdem praemissarum proxime specificatarum possessionum incolis similes. Nere etiam tenentur, prout iidem. In hac possessione dantur duo molendina, alteruter unius atque unius rotae, a quorum quidem molendinorum uno solvit praedictus pagus f. no. 6, ab altero autem quidam Petrus Mlinar vocatus subditus pendit similiter f. 6. Praeterea a singulo molendino proveniunt siliginis cubuli no. $7\frac{1}{2}$, id est ab utroque, faciunt cubulos no. 15, ex quibus cedunt parrocho eiusdem loci cubuli no. 6. Ad hanc summam pertinet etiam quaedam pistrilla penes molendinum habita.

Datur etiam in territorio huius possessionis officina seu mola ferraria, a qua annuatim solvuntur f. no. 18, item unum pratum allodiale domini terrestris, in quo possunt falcari tempore fertili circiter currus no. 4. Silvae habentur quidem glandiferae, exiguae tamen, in quibus vix aliquando 50 porci saginari possunt. Alterius²² nihilominus silvae habentur sufficientes. In praedictis molendinis solent etiam maiales seu porci saginari, in quibuslibet singulis annis no. 1.

Portio in possessione Zauadka, porta $\frac{1}{2}$, antea $\frac{1}{4}$

Personae	Fili, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugent	Cubuli		
											insami- nandi	insami- nati	
Iudex Ioannes Liptak senior	Andreas uxoratus, qui filios 2	10	6	13	12	18	151	6	$\frac{1}{4}$	14	14	7	
	Ioannem	3											
	et Andream	1											
Georgius Hruska	Georgius	18	4	2	4	3	8	60	—	$\frac{1}{4}$	14	14	4
	Gregorius	16											
	Ioannes	4											
	Andreas	1											
Georgius Bartko	Georgius	12	6	3	4	2	4	35	—	$\frac{1}{4}$	14	14	5
	Martinus	9											
	Stephanus	6											
	Paulus	3											
Christophorus Polya	Matthias	20	6	—	2	3	2	30	—	$\frac{1}{8}$	7	7	3
	Ioannes	3											
	Martinus	2											
Michael Hudak	Andreas	13	4	2	5	1	5	49	—	$\frac{1}{8}$	7	7	3
Ioannes Hudak	—	4	—	5	—	2	—	—	—	$\frac{1}{8}$	7	7	3
Ioannes Liptak iunior	Andreas	13	6	4	6	4	8	48	—	$\frac{1}{4}$	14	14	3
	Matthias	12											

²² Alterius: elírás, valószínűleg „aliae” vagy „alias” helyett.

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccæ	Iuvenoi	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iuger.	Cubuli		
											insemitandi	insemitati	
Ioannes Santik	Andreas	12	2	—	4	—	2	—	—	1/8	7	7	3
	Nicolaus	8											
	Ioannes	7											
	Martinus	4											
Martinus Repka	Michael	13	2	—	3	1	4	—	—	1/8	7	7	2
	Andreas	12											
	Paulus	10											
	Ioannes	3											
Matthias Noszko	Georgius	10	4	—	4	3	5	—	—	1/8	7	7	3
	Andreas	4											
Michael Ledna	Thomas	10	2	—	2	2	2	—	3	1/8	7	7	2
	Andreas	6											
	Paulus	3											
Iacobus Polyak	Iacobus	18	4	—	4	3	2	10	—	1/4	14	14	4
	Ioannes	8											
	Georgius	4											
	Andreas	2											
Nicolaus Polyak	Andreas	12	2	—	2	1	2	—	—	1/8	7	7	2
	Matthias	5											
Stephanus Hudak	Stephanus uxoratus, qui filium 1, Matthiam annorum	3	6	2	7	—	4	—	—	1/8	7	7	4
	Lucas Danko	Andreas uxoratus	6	3	5	7	8	54	—	1/4	14	14	4
Adamus Poselia	Paulus	7	6	4	5	6	7	58	2	3/8	18	18	5
Martinus Babnicz	Nicolaus	13	2	3	3	—	4	21	—	1/4	14	14	4
	Ioannes	10											
Michael Noszko	Ioannes	15	2	3	—	3	—	15	—	1/8	7	7	2
	Andreas	12											
	Adamus	8											
	Matthias	4											

Inquilini autem sunt subsequentes. Georgius Spisak, qui filium Melchiorum 14 annorum, inquilinus | Andreas Znak, qui filios Daniele 15 et Ioannem 10 annorum, inquilinus | Laurentius Polyak, filium Andream 4 annorum, inquilinus | Ioannes Liptak, filios Ioannem 4 et Georgium 1 annorum, inquilinus.

In hac possessione habentur in pignore apud dominum illustrissimum Joannelly sessiones colonicales no. 12.

Census. In paratis solvunt domino terrestri communiter annuatim f. 21 d. 66, pro victualibus autem solvunt f. 26 d. 66.

Labor. Quo vero ad labores, decimas, nonas ac alia universalialia accidentalialia, in proxime praecedentibus specificata sunt, iisdem proxime praemissis aliis incolis per omnia aequales. Nere quoque, ut reliqui, obligantur.

In territorio huius possessionis habetur unum molendinum unius rotae ipsius pagi, a quo solvunt communiter annuatim f. no. 4. Silvae glandiferae nullae habentur, duntaxat pro aedificiis et foco aptae. Habetur etiam una mola serraria, a quo dantur annuatim asseres no. 50.

Personae	Fili, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Ivrencl	Porci	Oves	Apes	Sessio	Ingera	Cubuli		
											insemi-	nandi	insemi-
Thobias Danko	Gregorius	12	2	1	2	—	1	—	—	1/8	12	12	3
	Thobias	3											
Thomas Sumaczký	Andreas	18	4	1	3	—	4	—	—	1/8 ²³	12	12	4
	Ioannes	14											
Christophorus Spisak	Georgius uxoratus	6	6	3	8	1	9	—	3	1/4	24	24	8
	Stephanus uxoratus ...												
Michael Kosztka	Andreas uxoratus	3	3	1	2	3	8	—	—	1/8	12	12	4
	Georgius	18											
	Iacobus	16											
Martinus Gyúrik	Georgius	14	2	1	3	—	4	—	—	1/8	12	12	4
Nicolaus Lesanczik	Andreas	18	4	3	6	4	10	25	—	1/8	12	12	4
Iacobus Kouacs	—		4	—	2	1	2	—	—	1/8	12	12	3
Thomas Jambrich	Matthias	12	6	4	5	4	7	150	—	1/4	24	24	8
	Georgius	7											
Ioannes Litua	Matthias	20	2	1	2	4	—	30	—	1/8	12	12	3
	Paulus	15											
Paulus Dacsco	Ioannes	5	4	—	5	2	5	—	—	1/8	12	12	4
	fratrem Georgium uxoratum, qui filium												
	Andream annorum	4	4	—	4	3	3	20	—	1/8	12	12	4
Martinus Sedz	Martinus uxoratus												
	Michael uxoratus												
	Georgius	18											
	Iacobus	16											
	Matthias	12	4	—	2	1	1	—	—	1/8	12	12	4
Ioannes Greksa	—		4	4	4	3	8	80	2	1/8	12	12	4
Martinus Oravec	Andreas	10											
	Ioannes	5											
	Iacobus	2	2	2	4 ²⁴	—	4	—	—	1/8	12	12	4
Georgius Vaida	—												
Ioannes Szűdra	Ioannes	10	4	2	6	4	6	46	1	1/8	12	12	4
	Martinus	1											
Ioannes Brozman affinem Georgium Lelio	—		6	1	6	4	5	80	—	1/8	12	12	4
Adamus Képet	Matthias	18	4	1	3	1	—	—	—	1/8	12	12	4
	Georgium	12											
	Iacobus	6											
	Ioannes	4											
	Paulus	2											
	Andreas	1											
Matthias Lehan	Georgius	14	2	1	5	4	5	—	—	1/8	12	12	4
	Ioannes	10											
	Matthias	8											
	Andreas	1											
Andreas Orauecz	Martinus	5	4	1	2	2	4	40	—	1/8	12	12	4

²³ Az eredetiben 8.²⁴ Bizonytalanul olvasható, átjavított szám, lehet 7 is.

Personae	Filii, aetas	Bovae	Equi	Vaccae	Iuvenot	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Cubuli		
											insemi-	mandi-	insemi-
											natii		
Nicolaus Koleszar	Michael uxoratus	4	—	2	4	2	—	—	—	—	—	inquinus	
	Paulus 18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	Georgius 12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Michael Greksa	Paulus 20	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	inquinus	
	Gregorius 15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	Ioannes 10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Ioannes Polyak	Ioannes uxoratus	2	—	6	2	—	—	—	—	—	—	inquinus	
	generum Georgium Polyak												
	filium Georgium 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Ioannes Noszko	Iacobus 4	—	—	3	1	1	—	—	—	—	—	inquinus	
Michael Mamska	Georgius 9	2	—	2	1	2	—	—	—	—	—	inquinus	
	Michael 7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	Iacobus 3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Martinus Polyak	Ioannes 7	2	—	2	1	3	—	—	—	—	—	inquinus	
	Georgius 4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Martinus Kantorisz	Ambrosius 17	2	—	2	1	4	—	—	—	—	—	inquinus	
	Martinus 12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	Georgius 9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	Ioannes 4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Andreas Szuhan	Iacobus 13	2	—	2	1	2	—	—	—	—	—	inquinus	
	Ioannes 9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Georgius Hoduabný	Andreas 10	2	1	3	—	2	—	—	—	—	—	inquinus	
Andreas Lilian	Georgius 18	2	1	3	5	4	—	—	—	—	—	inquinus	
Martinus Kralik	Martinus uxoratus	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	inquinus	
Martinus Noszko	fratrem Andream 20	4	—	2	—	2	—	—	—	—	—	inquinus	
	Georgium 12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Relicta	Georgius 6	2	—	2	—	3	—	—	—	—	—	inquinus	
Matthiae Bodaczik	Martinus 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Ioannes Orauecz	—	2	—	2	1	1	—	—	—	—	—	inquinus	
Ioannes Liptak	Matthias 15	2	—	1	4	1	—	—	—	—	—	inquinus	
Christophorus Mrazcko	Christophorus 15	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	inquinus	
Michael Geres	—	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	inquinus	
Thomas Scauniczký	Paulus 20	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	inquinus	
	Martinus 15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	Georgius 12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Georgius Dapeý	Martinus 6	2	—	4	3	7	—	—	—	—	—	inquinus	
	fratrem Matthiam uxoratum												
Ioannes Lichan	Martinus 14	2	—	4	3	2	—	—	—	—	—	inquinus	
	Ioannes 8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Michael Kohaida	Georgius 2	2	—	4	3	1	—	—	—	—	—	inquinus	
	fratrem Andream annorum 18												
Ioannes Fridman	Michael 6	4	—	3	2	1	—	—	—	—	—	inquinus	
Franciscus Polyak	Stephanus 15	2	—	5	1	7	—	—	—	—	—	inquinus	
Michael Szuidra	Michael 2	6	—	7	2	2	60	—	—	—	—	inquinus	

Desertae hic loci nullae.

In hac possessione habetur una sessio colonialis inscriptitia prae manibus Ioannis Golecz in talleris no. 100. Praeterea in locum successionis possidentur per venerabilem capitulum Strigoniensem duo coloni, unus Iacobus Hreblia et alter Georgius Thokar.

Census. Haec possessio communiter pendit annuatim in paratis f.) 400, pro victualibus autem f. 154 d. 96.

Labor. Quoad labores, nonas, decimas ac alia accidentalalia superius specificata, sunt per omnia aequales reliquis subditis proxime praecedentibus. Nere pariter, ut alii, obligantur.

Educillum cerevisiae ex parte pagi usque ad festum Pentecostes solet fluere, in festo autem Pentecostes tenentur iidem incolae huius possessionis ad rationem domini terrestris educillare itidem cerevisiae no. 24 acones, post festum Pentecostes et educillatis praemissis 24 aconibus demum²⁵ eorundem dicta educillatio cerevisiae fluere consuevit. Educillum autem vini duntaxat pro parte domini terrestris fluere semper solet.

Datur in hac possessione unum telonium, cuius proventus annuatim ad f. 6. circiter sese extendere potest. Praeterea habentur duo molendina ipsius pagi, alterutrum unius rotae, a quibus idem pagus solet annuatim pendere in paratis f. 20 et praeterea pro duabus martibus f. 6.

Item in hac eadem possessione habetur unum allodium domini terrestris, ad quod sunt terrae arabiles in tribus campis seu calcaturis, in uno campo iugera seu frusta terrarum no. 2, in quibus possunt inseminari cubuli Cassouienses no. 33, de praesenti seminatura siliginis totidem cubulorum in iisdem existens. In altero campo unum frustum ad cubulos Cassouienses no. 35, pro praesentiarum²⁶ totidem cubulorum seminaturam avenae in se continens. In tertio campo unum frustum ad cubulos Cassouienses no. 22 et $\frac{1}{2}$, pro nunc inseminabile haerens.

Sunt praeterea aliae terrae contiguatae vulgo Bacsuoszke²⁷ dictae, quae si inseminarentur, possent in easdem ingredi cubuli Cassouienses circiter no. 100, in quibus pro nunc sunt inseminati avenae cubuli Cassouienses no. 90. In quarum quidem terrarum contiguitate habentur etiam prata, in quibus tempore fertili possunt falcari foeni currus circiter no. 80. Habetur etiam aliud pratum in territorio huius possessionis ad foeni currus no. 2. Praeterea penes allodium est unus hortus seminabilis, in quo etiam unum pratum habetur, cuius gramen pro mulgibilibus vaccis converti solet.

In quo quidem allodio sunt reperta pecora subsequencia. Vaccae mulgibiles no. 30, steriles cum iuvenis no. 35, tauri no. 2, vituli huius anni no. 18, anseres no. 20, pulli anserini no. 24, gallinae no. 16, pulli no. 30.

In territorio huius possessionis habetur etiam mola serraria, a qua dantur annuatim anseres no. 50.

²⁵ Valószínűleg elírás „denuo” helyett.

²⁶ „Pro praesentiarum” vagy „in praesentiarum” = jelenleg.

²⁷ Ezek az egymás mellett elterülő (contiguatae) szántók a Polomkával határos Zólyom megyei Bucuch, Vacok (Bacúch, Csehszlovákia) nevű községtől vették nevüket.

Portio in possessione Tergart, porta $\frac{1}{2}$

Personae	Pillii, aetas	Bovēs	Equi	Vaccae	Iuveni	Povei	Oves	Apēs	Sessio	Iugera	Cubuli			
											insemi-	randi	insemi-	
Iudex														
Georgius Bodnar	Paulus	12	6	3	8	1	4	—	—	inquilinus				
Ioannes Palocskov	Michael	20	4	3	7	6	10	100	—	inquilinus				
Ioannes Soltis	Paulus	20	4	2	6	9	2	61	—	$\frac{1}{4}$	12	12	—	
	Andreas	18								$\frac{1}{4}$	12	12	—	
	Iacobus	14												
Martinus Szekerka	Ioannes	12	4	1	6	—	—	11	—	$\frac{1}{8}$	8	8	—	
	Andreas	4												
	Christophorus	1												
Georgius Szekerka	Iacobus	10	4	2	4	8	7	77	—	$\frac{1}{8}$	8	8	—	
	Georgius	3												
Paulus Szekerka	Georgius	16	2	5	6	6	7	90	—	$\frac{1}{8}$	8	8	—	
Ambrosius Szekerka	Ioannes	20	4	3	8	3	3	108	—	$\frac{1}{8}$	8	8	—	
	Michael	12												
	Georgius	4												
Michael Szekerka	Martinus	3	4	—	2	—	3	45	—	inquilinus				
Iacobus Majerecz	Georgius	14	—	2	4	—	—	—	—	inquilinus				
	Philippus	8												
Georgius Majerecz	Ioannes	8	2	1	3	1	—	—	—	inquilinus				
	Michael	4												
Paulus Hudý	Martinus	9	—	—	3	—	—	—	—	inquilinus				
	Christophorus	4												
	Ioannes	3												

In hac possessione in locum successionis praemissorum²⁸ habetur unus inquilinus, Christophorus Maierecz, condam comiti Stephano Thököly datus. Praeterea huius item possessionis duae ratae portiones sunt oppignoratae venerabili capitulo Scepusiensi, id est ex colonis no. 14, inquilinis autem no. 6 (duas integras sessiones facientibus) constituentibus, quae portiones de facto etiam per idem capitulum possidentur, duntaxat hac tertia portione praemissorum superius specificatorum subditorum ex una integra sessione constituyente pro fisco habita.²⁹

In territorio huius possessionis autumnalis seminatio nulla solet fieri, duntaxat vernalis, ex eo, siquidem terrae eadem, quas excolere solerent, inter montes et praecipue in locis saxosis situatae existerent.

Census. Annuatim solent in paratis pendere f. 18 d. 33, pro victualibus autem f. 20.

Labor. Quoad labores, nonam, decimas et alia accidentalia, sunt per omnia aequales proxime praecedentibus, excepto educillo.

²⁸ Ti. az esztergomi káptalan örökös tulajdonaként.

²⁹ A birtok $\frac{2}{3}$ -a, amelyen 14 jobbágy és (két egésztelkessel egyenrangúnak vett) hat zsellér lakott, a szepesi káptalannál volt zálogban; másik $\frac{1}{3}$ -a — ez egy egészteleknek számított — lett a kincstáré. „Constitutio” értelme itt: áll valamiből.

In possessione hac habetur unum telonium, cuius annualis proventus pro tertia rata parte extendit se ad f. no. 4. Item datur etiam unum molendinum unius rotae, a quo solvuntur annuatim in paratis f. no. 2, pro marte autem f. no. 3. Silvae glandiferae hic loci nullae habentur, pro aedificiis tamen et foco sat copiosae. Datur etiam mola serraria, a qua annuatim praestantur asseres no. 50, ex quibus tertia pars huc cedit.

Portio in possessione Wernard, porta $\frac{1}{4}$

Personae	Fili, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio	Cubuli			
										Iugera	insemi-	insemi-	
										insemi-	insemi-	nati	
Iudex													
Petrus Trubinszký	—	2	2	4	2	—	—	—	$\frac{1}{8}$	10	10	—	
Ioannes Orauecz	Ioannes uxoratus	2	1	3	2	2	—	—	$\frac{1}{8}$	10	10	—	
	Georgius uxoratus												
	Iacobus	17											
	Stephanus	12											
Michael Hliszta	Martinus	4	4	3	8	4	1	60	—	$\frac{1}{8}$	10	10	—
	Andreas	1											
Petrus Kolar	Petrus	4	2	—	2	2	2	—	—	$\frac{1}{8}$	10	10	—
	Ioannes	2											
Georgius Rusznak	Paulus	16	4	2	5	3	8	61	—	$\frac{1}{8}$	10	10	—
	Martinus	8											
	Matthias	4											
	Simon	3											
	Ioannes	1											
Michael Hliszta	Andreas	6	2	1	3	2	2	—	—	$\frac{1}{8}$	10	10	—
	Matthias	4											
Georgius Hliszta	Georgius	2	2	1	4	2	2	14	—	$\frac{1}{8}$	10	10	—
Ioannes Mlinar	Ioannes	7	4	1	3	3	3	56	—	$\frac{1}{8}$	10	10	—
	Georgius	4											
	Iacobus	1											
Ioannes Nekel	—	2	2	2	1	14	14	—					

In hac possessione habetur unus inquilinus, Matthias Trubinszký, domino condam comiti Stephano Thórkóly in locum successionis datus. Praeterea istius etiam itidem possessionis habentur prae manibus venerabilis capituli ecclesiae Scepusiensis oppignoratae duae ratae portiones, ex duabus integris sessionibus existentes, personas autem 15 colonicales et inquilinos no. 2 constituentes. Hi quoque nullas autumnales segetes solent habere prae via ex ratione.

Census. Annuatim solent hi in paratis pendere domino terrestri f. 23 d. 33, pro victualibus autem f. 15.

Labor. Quoad labores, decimas et nonas ac alia accidentalialia, sunt per omnia similes proxime praecedentibus aliis incolis. In possessione hac datur unum molendinum unius rotae, a quo pro tertia parte cedunt huc annuatim d. 69. Silvae glandiferae nullae, sed pro aedificiis aptae sufficientes.

Personae	Filii, aetas	Bovis	Equi	Vaccae	Invenci	Porci	Oves	Apes	Sesio	Ingere	Cubuli		
											insemi-	mandi-	insemi-
											nati		
Relicta													
Pauli Soltis	Iacobus 18	4	2	6	3	2	50	—	1/8	10	10	—	
Georgius Soltis	fratrem Ioannem annorum 19 et Thomam 17	4	1	6	4	3	60	—	1/8	10	10	—	
Michael Soltis	Ioannes uxoratus	4	2	5	1	4	110	—	1/8	10	10	—	
Ioannes Soltis	Iacobus 20 Matthias 18 Martinus 12	6	1	6	5	2	70	6	1/4	16	16	—	
Michael Dmitrov	Georgius 9 Paulus 4	3	2	5	4	3	50	—	1/8	10	10	—	
Michael Rusznak	fratrem Georgium uxoratum 20	2	3	3	2	—	40	—	1/8	10	10	—	
Lucas Matyeikov	fratrem Iacobum 20	4	—	4	—	—	20	—	1/8	10	10	—	
Georgius Janosko	Michael 20	2	3	4	3	1	80	—	1/8	10	10	—	
Martinus Petriusko	Martinus 7	4	2	4	2	4	9	—	1/8	10	10	—	
Matthias Petricsko	Ioannes 15 Martinus 8	2	—	5	1	7	60	—	1/16	5	5	—	
													Semina- tura
Paulus Petriczko	Matthias 2	2	1	4	—	1	3	—	1/16	5	—	—	
Michael Polyak	— 2	2	—	4	1	—	—	—	1/16	5	—	—	
Iacobus Dolniak	Paulus 14 Lucas 8 Thomas 7	2	—	2	—	—	—	—	1/16	5	—	—	
Stephanus Lisý	Georgius uxoratus ... Petrus 12	2	—	5	1	3	—	—	1/16	5	—	—	
Nicolaus Roma	— 2	2	—	3	1	1	—	—		inquilinus			
Ioannes Roman	Ioannes 6	2	—	3	—	1	—	—		inquilinus			
Philippus Polyak	Iacobus 7	—	—	4	2	2	—	—		inquilinus			
Martinus Sigmond	Martinus 12 Lucas 7 Iacobus 4	—	—	1	—	—	—	—		inquilinus			
Christophorus Polyak	Michael 12 Ioannes 7	—	—	3	—	—	—	—		inquilinus			
Caspar Polyak	Matthias 10	3	—	3	—	1	—	—		inquilinus			
Valentinus Ivanczo	Andreas 20	2	—	4	1	5	—	—		inquilinus			
Michael Polyak	Ioannes 4	2	—	5	1	1	—	—		inquilinus			
Petrus Suecz	Michael 14 Christophorus 10	—	—	2	—	—	—	—		inquilinus			
Georgius Piliar	— 4	4	—	3	—	—	—	—		inquilinus			
Paulus Istok	Ioannes 10 Iacobus 4 Petrus 1	2	—	3	2	3	—	—		inquilinus			

Personae	Fili, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Semnatura
Thomas Bobrik	Ioannes	19	—	—	2	1	—	—	—	—	inquinus
	Martinus	8	—	—	—	—	—	—	—	—	inquinus
Simon Hromý	Martinus	10	—	—	1	—	—	—	—	—	inquinus
	Paulus	8	—	—	—	—	—	—	—	—	inquinus
	Matthias	6	—	—	—	—	—	—	—	—	inquinus
	Cubuli										
Simon Polyak	Martinus	16	—	—	2	—	—	—	—	—	inquinus
	Michael	12	—	—	—	—	—	—	—	—	inquinus
Thomas Polyak	Paulus	4	2	—	3	—	—	—	—	—	inquinus
Valentinus Polyak	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	inquinus

Deserta no. 1 scssionis $\frac{1}{16}$.³⁰

Census. Haec possessio solvit annuatim communiter in paratis f. 80, pro victualibus autem f. 95.

Labor. Quoad labores, decimas, nonas et alia accidentalia, sunt per omnia aequales hi quoque aliis subditis proxime praecedentibus. Nere quoque tenentur, prout alii. Consimiliter, in quantum ipsis per officiales impositum fuerit ex parte educillationis cerevisiae, in³¹ tantum effectui id ipsum mancipare obligantur. In territorio istius possessionis habetur unum molendinum unius rotae, a quo praemissi incolae Sómóczienses solent annuatim f. 5 pendere et praeterea pro marte f. 3. Insuper datur serra asserina, ubi a quolibet asserere cedit molitori d. 1. Silvae glandiferae nullae, pro aedificiis tamen aptae sufficientes reperiuntur in territorio hocce. Habetur etiam unum pratum domini terrestri, in quo prato falcari possunt foeni currus 4. Hic quoque nullae autumnales segetes solent haberi.

Possessio Murany Lehota, porta $\frac{1}{4}$

Personae	Fili, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Cubuli		
											insemi- nandi	insemi- nati	
Iudex Andreas Mlinar	Stephanus	18	2	—	4	1	8	1	—	$\frac{1}{6}$	5	5	—
	Georgius	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Georgius Smian	Petrus	20	6	15	7	2	20	140	10	$\frac{1}{2}$	12	12	6
	Georgius	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Thomas	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Lucas	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

³⁰ Ennek a pusztateleknek a nagysága $\frac{1}{16}$ telekének felett meg.

³¹ Az „in” szók fölöslegések és zavarják a szöveg értelmét.

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apos	Sessio	Iugera	Cubuli	
											insemi- nandi	insemi- nati
Paulus Labostyat	Petrus	6	4	3	13	14	60	—	1/2	12	12	6
	Michael	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ioannes Kusnir	Georgius	4	—	1	2	2	—	3	1/6	5	5	3
Matthis Senko	Georgius	—	—	3	2	3	—	—	1/6	5	5	—
	Simon	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iacobus Senko	Michael	10	1	—	3	2	—	—	1/6	5	5	—
	Georgius	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Thomas Csiszouský	Thomas	13	—	—	1	1	1	—	1/8	3	3	—
	Michael	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Martinus	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Matthias	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Alexander Rusznak	Daniel	14	—	—	4	2	4	—	1/8	3	3	—
Ioannes Rusznak	Lucas	18	—	1	2	1	—	20	1/8	3	3	1
	Alexander	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Martinus	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Martinus Labostya	—	—	—	1	1	—	—	—	1/8	3	3	2
Petrus Labos	Thomas	8	6	7	6	3	12	85	1/4	10	10	5
	Martinus	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Matthias Polyak	Iacobus uxoratus	—	—	1	1	—	—	—	1/6	5	5	—
Paulus Fabian	Martinus	20	6	4	6	2	12	100	1/4	10	10	4
	Ioannes	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Georgius	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Paulus	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Lucas	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Timothaeus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rusznak	—	4	—	1	1	1	—	—	1/4	10	10	2
Georgius Rusznak	Matthias	16	4	—	1	2	5	—	1/4	10	10	2
	Georgius	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Martinus Juricsko	Thomas	6	4	—	4	4	2	—	1/4	10	10	1
	Martinus	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Georgius Ivanou	Georgius	7	—	—	1	—	—	—	1/4	10	10	—
	Martinus	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ioannes Casper	Petrus	3	7	—	1	—	4	—	1/4	10	10	—
Georgius Labostyat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	inquilinus	—	—
Laurentius Rusznak	—	—	—	—	—	—	—	—	—	inquilinus	—	—

In hac possessione possidetur unus inquilinus, Georgius Rostar, per Michaelem Fischer incolam Nouisoliensem,³² a domina comitissa relicta palatinissa pro successione eidem assignatus.

Census. Annuatim solvunt in paratis communiter domino terrestri f. 21 d. 50, pro victualibus autem f. 31.

Labor. Quoad laborem et alia universalia accidentalialia, sunt per omnia aequales proxime praecedentibus. In territorio huius possessionis habetur unum molendinum unius rotae dicti iudicis Andreae videlicet Mlinar, a quo idem solet annuatim solvere domino terrestri f. 6. Habentur etiam penes eundem pagum tres piscinae ad arcem pertinentes. Silvae etiam glandiferae habentur ad possessionem pertinentes, in quibus tempore fertili possunt saginari circiter no. 100 porci, de reliquo, quoad aedificia apta lignea roborata, habentur sufficientes.

³² Királyi városok polgárai nem birtokolhattak jobbágyokat a nemesekéhez hasonló országos jogon; ehhez armálist kellett szereznüik.

Personae	Filiū, aetas	Bovēs	Equi	Vaccāe	Iuvenci	Porci	Oves	Ape	Sessio	Iugera	Cubuli		
											insemi-	nandi	insemi-
											nati		
Ioannes Ribar	Andreas 15 Martinus 8 Georgius 4			2	1	1						inquilinus	
Relicta Michaelis Orauecz	—			1	1							inquilinus	
Ioannes Korbik	Ioannes 14			1	1							inquilinus	
Ioannes Chrobak	—		2	2	1	1						inquilinus	
Georgius Dudas	Ioannes 1			1	1							inquilinus	
Ioannes Haiduk	Andreas 3			1			116					inquilinus	
Ioannes Csonka	Georgius 6											inquilinus	
Georgius Koleszar	Petrus 3											inquilinus	
Relicta	Ioannes 6											inquilina	
Michaelis Kucsera	Georgius 6											inquilina	
Relicta Nicolai Csonka	Andreas 3			2								inquilina	
Andreas Kreseny	Iacobus 16 Georgius 8 Ioannes 5 generum Basilium Rusznak			1	3	2						inquilinus	
Martinus Krsztin	—												
Martinus Cseh	Nicolaus 8		1	1								inquilinus	
Thobias Frandl	Ioannes 18 Andreas 8 Stephanus 6			2								inquilinus inquilinus	
Gregorius Pourazink	generum Petrum Kyss			2								inquilinus	
Haec sessio est inscripta per dominam comitissam relictam palatinissam in f. no. 50.													
Laurentius Cseh	Ioannes 18	4		1	1	3						inquilinus	
Andreas Kótoles	Ioannes 4 Paulus 1	5	6	6		10						inquilinus	
Georgius Szócs	Ioannes uxoratus Franciscus 18	4	5	6	3	12						inquilinus	
Relicta Matthiae Laczov	Georgius 14 Michael 10											inquilina	
Iacobus Orolni	Michael 11 Georgius 1			1	1							inquilinus	
Georgius Bisztran	Martinus 17 alter Martinus 16 Ioannes 6			2	1	1						inquilinus	
Gregorius Pilanszky	Iacobus uxoratus et Michael uxoratus			4								inquilinus	

Hic Gregorius Pilanszky in persona sua ante duos annos a domina comitissa palatinissa usque ad dies vitae dictae dominae comitissae et ipsius Pilanszky est exemptus ab omni labore et datia, filii tamen ipsius non sunt exempti.

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenei	Porci	Oves	Apes	Sessio	Lugera	Cubuli			
											insemi-	mandi-	insemi-	insemi-
Relicta Martini Franol	Matthias	20	—	6	4	4	8	—	—	—	inquilinus			
	Ioannes	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	Georgius	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	Martinus	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	Paulus	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Melchior Boiko	privignos Ioannem	20	—	2	—	—	2	—	—	—	inquilinus			
	Georgium	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Relicta Simeonis Rusznak	Ioannes	22	—	—	—	—	—	—	—	—	inquilinus			
	Iacobus	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Ioannes Buguský	Iacobus	18	—	—	3	1	—	—	—	—	inquilinus			
Ioannes Bayusz	Georgius	9	—	—	2	—	—	—	—	—	inquilinus			
	Martinus	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	Ioannes	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Gregorius Kötöles	privignos Ioannes	9	—	—	2	—	—	—	—	—	inquilinus			
	cum relictis Martini Tkacz, quae filios		—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	Paulum annorum	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	Ioannem	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	Martinum mensium	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Simon Rusznak	Michael	14	—	—	4	2	—	—	—	—	inquilinus			
Andreas Csatlos	—		—	—	2	—	—	—	—	—	inquilinus			
Michael Suecz	Matthias uxoratus		—	—	7	2	7	—	—	—	inquilinus			
	Georgius uxoratus		—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Ioannes Bodnar	Stephanus	24	—	—	1	1	—	—	—	—	inquilinus			
Michael Kominar	Michael	18	—	—	—	—	—	—	—	—	inquilinus			
	Andreas	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	Lucas	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	Adamus	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	Ioannes	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Michael Szlabý	Georgius	24	2	—	2	—	2	—	—	—	inquilinus			
Martinus Terjany	Martinus uxoratus		4	—	2	—	—	—	—	—	inquilinus			
Ioannes Csepel	Ioannes	13	—	—	—	1	—	—	—	—	inquilinus			
	Georgius	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Relicta Georgii Kralon	—		—	—	1	—	—	—	—	—	inquilinus			
Laurentius Nyemesik	—		—	—	—	—	3	—	—	—	inquilinus			
Martinus Ilczak	Michael	13	—	—	2	—	—	57	—	—	inquilinus			
Andreas Maczur	Georgius	14	—	—	—	—	—	—	—	—	inquilinus			
	Michael	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	Paulus	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—			

In hac possessione habetur una sessio colonialis, quam de praesenti Stephanus et Ioannes filii condam providi Davidis Koczka inhabitarent, quae sessio adhuc eidem condam Davidi Koczka et ipsius utriusque sexus heredibus cum exemptione laborum et datiarum in f. 150 ab excellentissimo

condam domino Francisco Weseleny palatino et moderna eiusdem relicta comitissa Anna Maria Szécsy esset inscripta. Item alia inquilinaria cum suis pertinentiis Matthaeo Majoros et ipsius utriusque sexus heredibus in f. 180 Hungaricalibus cum pari exemptione, ut supra, a praedicta domina comitissa iam relicta inscripta. Praeterea habetur inquilinus Martinus Macsur dictus pro successione civitati Semnicziensi per praememoratam dominam comitissam assignatus.

Census. Haec possessio communiter solvit annuatim in paratis f. 9, pro victualibus autem f. 48.

Labor. Quoad labores ac alia universa accidentalia, puta decimas, nonas et reliqua in prioribus specificata, sunt per omnia aequales hi quoque reliquis subditis.

In hac possessione habetur telonium cum diversorio et continuo educillo tam vini, quam et cerevisiae, a quo telonio solvuntur annuatim excepta educillatione in paratis f. 36 per teloniatorem. Qui teloniator, siquidem educillationem vini adusti pro se quotannis arendaret, solvit ab eadem annuatim talleros no. 14. Habetur etiam molendinum duarum rotarum, cuius proventus extendit se annuatim ad cubulos Cassouienses circiter no. 40. Qui molitor tenetur quotannis per duos maiales pro parte domini terrestris saginare, praeterea loco unius vituli solvit f. 1. A pistrilla autem similiter dat annuatim f. 1.

Sequuntur bona, quae alias ad praemissam arcem Murany pertinerent, essent nihilominus partim oppignorata, partim vero inscripta. Oppidum *Jolsva*, possessio *Mighesz*,³³ possessio *Perlacz*, possessio *Pohorela*, possessio *Helpa*. Praeterea duae ratae portiones in *Tergarth* et *Vernarth*. Et licet dictum oppidum Jolsua esset in certa summa patribus Jesuitis³⁴ inscriptum, in territorio nihilominus eiusdem habentur certae officinae seu molae ferrariae no. 3, pro nunc etiam ad arcem spectantes, a quibus solvuntur annuatim f. 49, item certae etiam terrae arabiles et prata ac insuper una piscina.

³³ Miglész.

³⁴ A Wesselényi-birtokok rekatolizációja során Széchy Mária 1670-ben hozatott katolikus papot Jolsvára. (*Ila B.*, Gömör megye. Bp. 1944. II. 460.) Valószínűleg a lakosság erőszakos térítésére irányuló kísérletekkel egy időben került sor a jezsuitáknak (bizonyára a kassai rendháznak) való inskripcióra is.

Conscriptio possessionis Pohorela

olim ad Cameram Neozoliensem³⁵ pertinentis, videlicet unius tantum possessionis.

Nomina colonorum	Filii, aetas	Bovae	Vaccae	Inveni	Equi	Porci	Oves	Apes	sessio
Iudex									
Andreas Sztanko	—	2	3	1	1	1	30	—	1/16
Martinus Krisko	—	—	3	1	1	—	15	—	1/16
Matthias Sosnya	Andreas uxoratus Iacobus . 12	—	3	1	—	—	—	—	
Georgius Kubik	Adamus uxoratus 20 Andreas 20 Matthias 14	1	5	—	—	3	30	1	1/16
Matthias Kubiczko	Iacobus uxoratus 20 Matthias 20	2	3	—	—	—	—	—	1/16
Michael Repka	Matthias uxoratus 20 Bartholomaeus uxoratus Andreas 20	1	3	—	1	1	20	—	1/16
Simeon Sztrapko	Georgius uxoratus 20	2	3	1	1	2	5	—	1/16
Adamus Jasko	—	1	3	1	—	—	—	—	
Stephanus Ondreg	Matthias 20 Michael 16 Ioannes 8 Georgius 3	2	4	1	—	1	20	—	1/16
Adamus Polak	—	2	3	1	1	1	10	—	1/16
Ioannes Adamov	Adamus 13 Martinus 8	2	6	3	2	4	60	—	1/16
Thomas Repka	Paulus uxoratus 20 Georgius uxoratus 20 Ioannes 20	2	4	—	1	2	70	—	1/16
Ioannes Kubiczko	Georgius 20 Iacobus 18 Paulus 10	—	3	3	2	—	10	—	1/16
Martinus Sosnya	Ioannes uxoratus 2 Paulus uxoratus 2	2	3	1	—	—	—	—	1/16
Adamus Konkoly	Andreas 4	1	3	1	—	1	15	—	1/16
Matthias Dorczak	Matthias uxoratus 2	2	5	3	3	2	80	10	1/16

In hac possessione dantur sessiones (videlicet 1/16) colonorum desertae no. 7.

Inquilini									
Ioannes Voigtaczko	Georgius 16 Michael 10 Andreas 8	2	4	1	2	2	50	—	—
Ioannes Galgho	Paulus 20 Iacobus 15 Georgius 14	2	3	—	—	2	—	—	—
Simeon Infernik	Michael 10 Thomas 5	—	2	—	—	—	—	—	—
Georgius Alexander	Michael 20 Iacobus 16	2	2	—	1	—	5	—	—

³⁵ Besztercebányai kamarának a besztercei rézvállalatot (bánya-, kohó- és értékesítő üzem) nevezték, amelyhez erdőgazdaságok, más gazdasági szervek és birtokok is tartoztak.

In hac possessione dantur pro bonis Muranensibus duae portiones. Tertiariae partis possidet Ioannes Berzovuzký,³⁶ cui assignata est pro successione. Has duas partes quando possidebat Neozoliensis Camera, iidem³⁷ solvebant annuatim in censum victualia, pro laboribus, necnon censu ovium arendam f. 200 Hungaricales in paratis.³⁸ Segetes autumnales (terrae ibidem ob continuum frigus) nullas proferunt fruges, sicut et silvae nullas dant glandes.

Possessio Helpa

Nomina colonorum	Fili, aetas	Boves	Vaccinae	Irvanci	Equi	Porci	Oves	Apes	sessio	
Iudex	Paulus	14	2	4	3	—	4	40	—	1/8
Petrus Helpanszký	Georgius	8								
	Ioannes	1								
Matthias Draytko	Martinus	20	2	2	—	—	—	—	—	1/8
Ioannes Fantik	—		2	1	—	—	3	—	—	
Matthias Helpan	Ioannes	2	2	4	—	—	5	90	4	1/8
Petrus Hamar	Michael	18								
	Georgius	10								
	Paulus	5								
Michael Hamar	Ioannes	9	2	2	—	—	2	22	—	1/16
	Paulus	1								
Matthias Hamar	Thomas	11	2	2	—	—	1	15	—	1/16
Ioannes Dravec	—		2	1	—	—	—	8	—	1/16
Ioannes Kovacz	Georgius	12	1	2	1	—	3	30	—	1/8
Iacobus Polyak	—		2	4	3	1	4	50	—	1/8
Valentinus Polyak	Ioannes	14	2	2	1	—	—	24	—	1/8
Relicta Hirnova	Jacobus	21	—	2	2	—	—	—	—	
Matthias Oravec	Iacobus	10	2	2	—	1	2	20	—	1/16
	Thomas	8								
	Matthias	4								

In hac possessione dantur colonicales desertae no. sessiones $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ in quarum terras nullas segetes et summa ulla³⁹ solent inseminare.

³⁶ A birtok 2/3-a a kincstáré, 1/3-a Berzovszkýé.

³⁷ Ti. a 2/3-rész lakói.

³⁸ Az árendát itt más kötelezettségek (census, élelemadó, robot, juh-census) helyett is fizették.

³⁹ Talán „semina nulla” helyett.

Inquilii

Personae	Filii, aetas	Boves	Vaccae	Equi	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio
Georgius Mlinar	Michael 18	2	2	1	—	—	35	—	—
Petrus Fallo	Ioannes 10	2	2	—	—	2	—	—	—
	Georgius 6	—	—	—	—	—	—	—	—
Petrus Prazdni	Martinus 8	—	1	—	—	—	—	—	—

In hac possessione datur pro parte domini Muraniensis modo una portio, duas autem possidet Ioannes Berzoveczký, cui assignatae sunt pro successione. Dictam unam portionem possidebat. Neosoliensis Camera, quae annuatim solebat solvere summam pro censu anniversario, victualibus et censu ovium, necnon laboribus in paratis f. IIungaricales no. 130.⁴⁰ Profitentur tamen subditi, quod antehac solebant ad arcem Muranensem f. 30 pro censu solvere.

Praefectus uram eő kegyelme alkutt meg velek esztendőnkint szaz forintban, melyet kétszer tartoznak esztendőben meg adni, Szent György és Szent Mihaly napokban.

Possessio Miglesz

Personae	Filii, aetas	Boves	Vaccae	Equi	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio
Nicolaus Sztroka	Lucas frater uxoratus	6	4	—	—	4	—	—	1/4
Megjeszi Jacob	Andras 8	8	4	—	—	7	—	—	1/4
	frater Stephanus	—	—	—	—	—	—	—	—
Andreas Demjnan	Andreas 4	6	4	—	2	4	—	—	1/4
Jancsikow Janko	affinis Matthias figulus ...	6	3	—	—	—	—	—	1/4
Ioannes Hegedus	—	—	1	—	—	—	—	—	1/4
Strosik Janko	—	—	1	—	—	—	—	—	1/4
Inquilinus Michael Kardos	Iacob 3	—	—	—	—	—	—	—	—
Inquilinus Tobias Istok	—	—	—	—	—	—	—	—	—

In hac possessione dantur duae integrae sessiones colonicales $\frac{1}{4}$ ⁴¹ desertae, tertia autem domini terrestris integra, talis, quae est nobilitaris fundus, ad quem pertinent ibi terrae in tribus campis. Laborant pro imperio domini terrestris. Parvulam silvam quercinam habent. Potissimum ex figulis

⁴⁰ A Besztercebányai Kamara talán a Wesselényi-uradalomnak fizette ezt az összeget a birtokharmadrész jövedelmének használata fejében.

⁴¹ Mivel a község jobbágynak többsége negyedtelken élt, a negyedtelket számították alapegységnek és a töredéktelkekhez viszonyítva „integra“-nak.

consistunt incolae.⁴² 6 vel 7 domus desertae sunt. Toth Andras ex Nostrai⁴³ venit et viduam Stephani Janesikowi ducet, inquilinus.⁴⁴

Eredetije U. et C. 25/7. alatt. Utolsó lapja valószínűleg leszakadt. — Az eredeti szöveg a dénár rövidítésére az ismert kétvonásos jelet alkalmazza. A „Matthias”-nak átírt nevek egy részét az eredetiben „Matth.” rövidítéssel írták, tehát „Matthaeus”-nak is értelmezhetőek volnának, mivel azonban rövidítés nélkül a szövegben csak az előbbivel találkozunk, valószínű, hogy minden esetben „Matthias” a helyes feloldás. — A 3 utolsó községre vonatkozó „conscriptio”-t nem az a kéz írta be, amelyik az urbárium törzsét.

1672 után az uradalomban — mint egy 1699. évi urbáriumból kitűnik — általában a korábbi idők egyenesvonalú fejlődése folyt tovább.

A népesség — Murányját kivéve — kissé emelkedik, a zsellérek számának nagyarányú szaporodása meglassul, a telkek viszont tovább aprózódnak.

Az allodiális gazdálkodás terén a század végéig nincs lényeges változás; vasipari berendezések továbbra is a városias települések mellett találhatók. Állandósulás figyelhető meg a szolgáltatások területén: a török visszaszorulásával együttjár a szigorúbb, racionálisabb fiskális gazdálkodás, amire a korábbi zavaros időkben nem volt lehetőség.

Jólsván átalakult az adózás formája. A város 1598-ban 175 ft. készpénzt, 200 juhot és 50 korec zabot szolgáltatott, s ugyanekkor kb. 300 ft. értékű — szerinte jogtalan — robotmunka miatt panaszkodott. 1615 óta — mint az 1699. évi urbáriumból kitűnik — már mindent pénzen (1500 forint) vált meg. Ez az összeg számszerűen azonos azzal az adóval, amelyet 1598 előtt a török a várostól kikényszerített.

További források a murányi uradalomra vonatkozóan az Országos Levéltár U. et C. gyűjteményében (1526–1700):

1. *Jobbágy- és zsellérnevek, állatállomány, paraszti terhek, telekmegosztás, elköltözött jobbágyok új lakóhelyei, földesúri jövedelmek, épületek, allodiális földek, hadiszerek-ingóságok-állatok-élelmiszerek leltárjai, birtokhatárok, jobbágymentesítések, uradalmi konvenciók, rendtartások, nemességet igénylők jegyzéke: 1550 (97/16), 1558 (4/49), 1559 (24/74), 1564 (24/75), 1573 (24/76), 1574 (24/77), 1584 (24/78), 1598 (24/79), 1605 (44/52), 1652 (24/80), 1652 (25/1), 1657 (25/2), 1663 (25/5), 1664 (25/6), 1666 (101/74), 1666 (118/5), 1670 (87/47), 1672 (161/2), 1672 (41/6), 1672 (25/7), 1678 (88/52), 1683 (36/67), 1685–6 (95/17), 1686 (108/16), 1690 (25/30), 1690 (88/81), 1693 (95/18), 1694 (84/118), [1695] (88/92), 1696 (92/41), 1699 (25/18), 1699 (25/20), 1699 (215/7), 1699 (25/19, az előbbi másolata), év nélkül (25/34, 25/35, 37/12, 90/88, 119/29, Irreg. 7/46, Irreg. 7/65, Irreg. 7/23).*

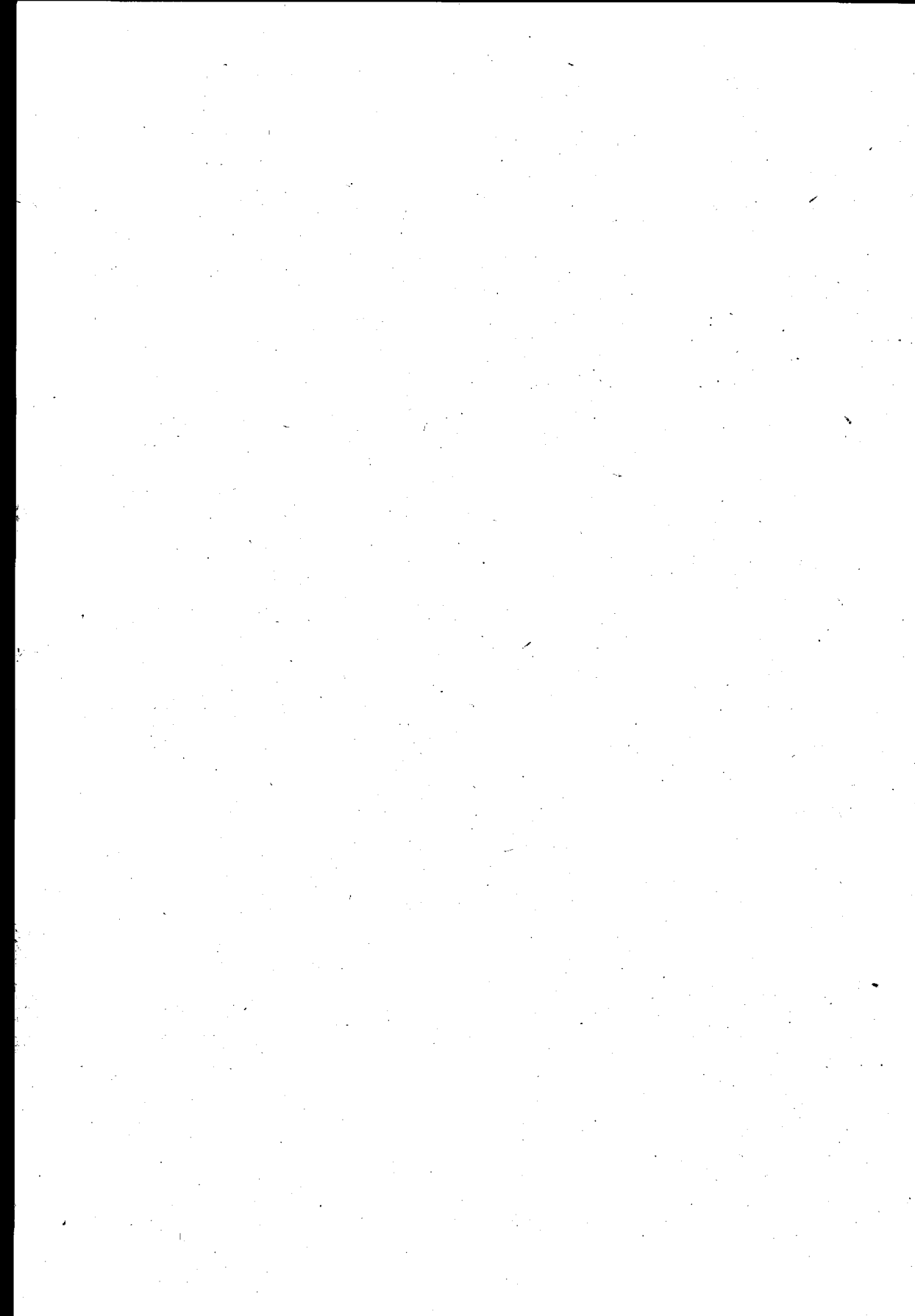
2. *Összesítő kimutatások a birtokokról, telekszámokról, az eladási és zálogösszegekről, földesúri osztozások, jövedelembecslések: 1612–72 (104/10), 1671 (68/47), 1671 (88/30), 1673 (Irreg. 4/16), 1676 (30/25), 1677 (25/8), 1683 (Irreg. 5/21), 1686 (10/20), 1686–92 (25/12), 1689 (Irreg. 4/18), 1690 (25/31), 1690 (25/32), 1690 (25/9), 1690–97 (25/22), 1692 (25/11), 1692 (111/18), 1693 (25/14), 1693 (95/18), 1693 (95/19), 1694 (142/23), 1694 (25/15), 1697 (98/72), 1697 (25/17), 1699 (25/20), 1699 (90/126), 1699 (90/127), 1699 (95/16), 1700 (28/73), 1700 (84/23), év nélkül (25/32).*

Nyomatásban megjelent utasítás a murányi udvarbíró részére (1662): Magyar Gazdaságtörténelmi Szemle 1901. 267. Döry F. közlése.

⁴² Többségük fazekas (figulus).

⁴³ Valószínűleg Márianosztra.

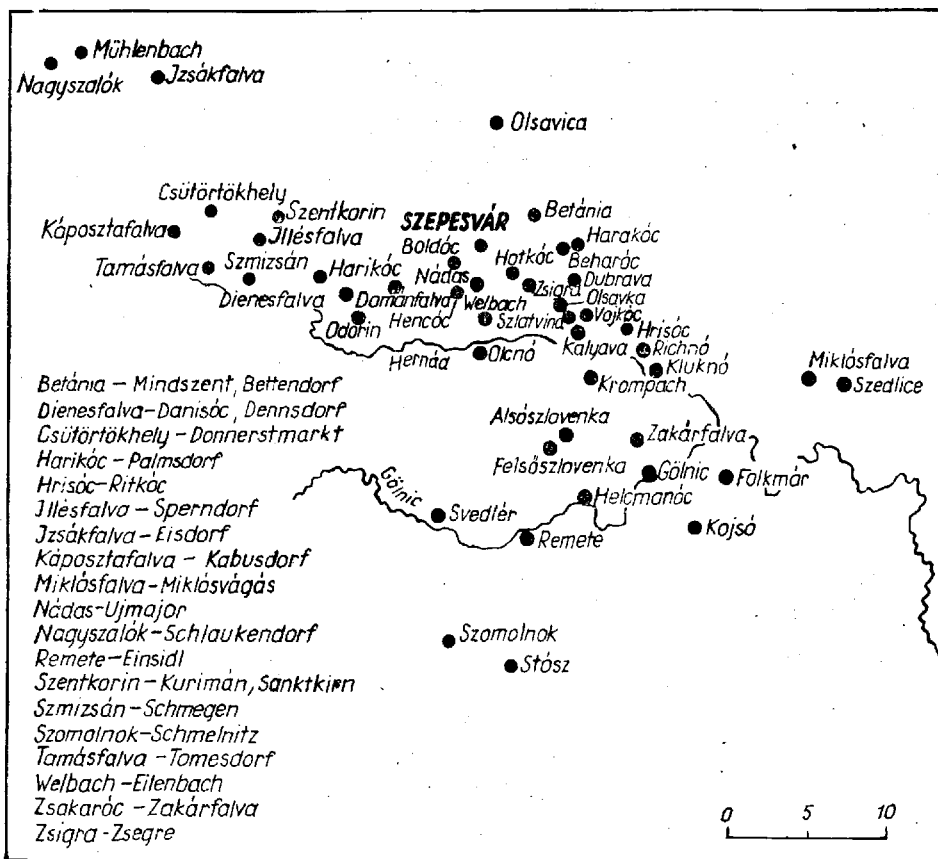
⁴⁴ Az utolsó 5 mondat (Laborant...) idegen kéz betoldása. A miglészai névsort ugyanez a kéz javította át mai formájára.



SZEPESVÁR

A szepesi vár valószínűleg már a tatárjárás előtt állott, a XIII. század végén pedig a vártartomány körvonalai is bontakozóban voltak. Sokáig a király, illetve a királyi család egyes tagjai birtokolták. A husziták rövid ideig tartó uralma után a Thurzó-, majd az 1460-as évektől a Zápolyai-család kapta meg. A Zápolyaiak idején már a „11 város” is hozzátartozott — ezek maradtak meg a Zsigmond király idején elzálogosított 24 szepesi városból. Szepes erősségét 1528-ban Katzianer János rövid ostrom után Ferdinánd számára szerezte meg; Habsburg-adomány útján került az 1530-as években Thurzó Elek kezére, és a Thurzóké maradt, most már a szepességi királyi bányavárosokkal együtt, egészen 1636-ig, a család kihaltáig. Az ő idejükben állították össze az itt közölt 1565. és 1605. évi urbáriumokat. A Thurzók után nőági leszármazottuknak, Csáky Istvánnak sikerült rá mixta donatiót szereznie. István egyik fia, Ferenc, a Wesselényi-összeesküvés részese volt; 1670-ben bekövetkezett halála után a pozsonyi rendkívüli törvényszék maga elé idézte örökösait és elkobozta náluk Ferenc javait. Várbeli részét és jószágait a Szepesi Kamara foglalta le; a közölt 1672-es összeírás ezeknek a lefoglalt részeknek a helyzetét rögzíti. Az uradalom utóbb, 1688-ban Csáky István kezén újra egyesült.

Irodalom: Deák F.: Egy magyar főúr a XVII. században. Gr. Csáky István életrajza. Bp. 1888. Weber S.: Újabb adalékok Szepes megye történetéhez. Bp. 1905. Bal J.: Mikép szerezte meg Szepesvárárt a Csáky család? (Közlemények Szepes vm. múltjából. 1910. 24.) Bal J.: Szepesvára története. (A Szepesmegyei Történelmi Társulat Évkönyve, 13. évf. Lócse, 1914.) Fekete Nagy A.: A Szepesség területi és társadalmi kialakulása. Bp. 1934. Berlász J.: A Thurzó-birtokok a XVII. század első harmadában, különös tekintettel a jobbágyság gazdasági helyzetére. Bp. 1936.



22. A szepesvári uradalom falvai

1565. április 16. A szepesvári uradalom urbáriumai

Ampt Register dess Schloss Cypsserhaus, angefangen den 16. Tag Aprilis des 1564. Jhars vnd volendet den 16. Aprilis des 1565. Jhars

Beschreýbung, was die Stette, auch Derffer vorpflicht zu thun vnd zu geben, darneben, was diss Jhar ahn Renthen eýngenomen ist wordenn.

II Stette¹

Eýlenbach

Ihn diesem Mittel seint 21 gesessener Leütte. Zinnsen dreýmal des Jhars, auff Johanni, Martini vnd Mitffastenn, iden Termin F. 10 D. 6. Thutt jherlich F. 30 D. 18. Item sie geben auch dreý mhal ihm Jhare Wein Geldt, auff Ieogy, Iacobi vnd Weýnachten, yden Termin F. 5 D. 50. Thutt jehrlich F. 16 D. 50. Item sie geben auch Bier Geldt dreý mhal ihm Jhare, dorumb, das sie kein Bier aus dem Breuchause nemen, idoch, so lange es *Seiner Gnaden*² gefeltt, auff Pfingste, Bartholomei vnd Dreý Konige, yden Termin F. 3 D. 75. Thutt jehrlich F. 9 D. 75. Item sie geben auch auff Purificationis Marie Holcz Geldt. Thutt F. 6. Item sie sein auch schuldig auffss Haus zu geben jehrlich Kornn Kübel 21, Gersten Kibel 21, Habern Kibel 21. Item sein auch schuldig auffss Haus zur Kuchen zu gebenn Kaphinner 42, Gense 21, Eýer 210, Kelber 2. Sunst sein sie schuldig zum newen Mewerhof³ zu ackern vnd alle Arbeit, auch Fhur zu Schlosse, was von Nothen ist. Der Pharher ist schuldig ihn dem Mittel jehrlich auffss Haus zu geben Habern Kübell 20.

Entphengnis des Eýnkhomens von Eýlenbach ohn Borschafft. Zinns von da entphangen auff alle dreý Termin, iden Termin F. 9 D. 6. Thutt Summa F. 27 D. 18. Es soll aber sein F. 30. Jhnen aber am idem Zins F. 1 nochgelassen, noch lautt der altten Quitantz, des halben, das man ihnen die Wiszen mitt den Teýchen benhomen. Item Weýngeldt von da auff zwen Termin gehnomen, jden Termin F. 5 D. 50. Thutt F. 11. Auff Jeorgi des 1564. Jhars hott es der Her Feýgel⁴ entphangen. Item Biergeldt von da auff 3 Termin

¹ Az összeírás itt és más helyütt – mint látni fogjuk – „11 város” alatt 12 helységet sorol fel. (Vellbach, Odorin, Dénesfalva, Pálmafalva, Sümeg, Szentkorin, Illésfalva, Csütörtökhely, Káposztafalva, Izsákfalva, Mühlenbach, Nagyszalók.) „11 város”-nak a 24 szepesi városból Zsigmond király zálogolása után megmaradtakat nevezték.

² Seine Gnade = Thurzó Szaniszló, a birtok tulajdonosa, 1559–1584 közt szepesi főispán.

³ Az Újmajor (utóbb Nádas vagy Tersztin néven is), Hincóctól, a későbbi Szepes-nádasdtól északra, Szepes m.

⁴ Feýgel Pétert és testvérét, Jánost, 1554-ben az Udvari Kamara küldte ki a nagybányai bányák megvizsgálására. (*Ember*: i. m. 503.)

entphangen, idenn Termin F. 3 D. 15. Thutt F. 9 D. 45. Item Holzegeldt von da entphangenn. Thutt F. 6. Summarum von Eýlenbach ahn Barschafft F. 53 D. 63 entphangen.

Oderin

Ihn diesem Mittel seindt 28 gesessener Lewttte. Zinnsen dreý mhal des Jhares, auff Johannis, Martini vnd Mittfasten, iden Termin F. 8 D. 61. Thutt jehrlich F. 25 D. 83. Item sie geben auch dreý mhal ihm Jhare Weýngeldt, so lange es *Seiner Gnaden* gefeltt, auff Georgý, Jacobi vnd Weýnachten, yden Termin F. 8 D. 50. Thutt jehrlich F. 25 D. 50. Item sie geben auch dreýmhal ihm Jhare Bier Geldt, das sie kein Bier aus dem Brewhause nehmen dürffen, doch so lange es *Seiner Gnaden* gefeltt, auff Pffingsten, Bartholomei vnd Dreý Konige Tag, jden Termin F. 4 D. 20. Thutt jehrlich F. 12 D. 60. Item sie geben auch auff Purificationis Marie Holcz Geldt. Thutt jerlich F. 6. Item sie seint auch jerlich schuldig auffs Haus zu geben Kornn Kibel 23, Gersten Kibel 23, Habern Kibel 23. Sein auch vorpflicht zur Kuchen zu gebenn jehrlich Kaphinner 46, Gense 23, Eýer 230, Kelber 2. Die Arbeýtt sein sie schuldig zu thwn, wie die Eýlenbacher. Der Pfarher aus demselbigenn Mittel ist schuldig jehrlich auffs Haus zu geben ahn Haber Kibel 29. Es ist auch ein Steinbruch beý diesem Mittel, do man ihn die Lewttsch vnd anders wo Stein brichtt zu Fenstern vnd Tiren. Wer ihn auff ein Jhar dingtt, der soll zu einer Tir vnd Kreütz Fenster Stein geben zu Schlosse, oder wie man sunst mitt ihm eins wirdt.

Entphangen par aus diesem Mittel. Zinns von Oderinn alle dreý Termin entphangen, jden Termin F. 8 D. 45. Thutt F. 25 D. 35. Es soll aber sein F. 25 D. 83, ihnen aber an ihdem Zinns D. 16 nochgelen, dan sie ein Freýtums Brieff von *Seiner Gnaden* haben, von 2 Heýsernn. Item Weýngeldt von da auff zwen Termin entphangen, iden Termin F. 8 D. 50. Thutt F. 17. Auff Jeorgi hott es der Her Feýgel entphangen. Item Bier Geldt von da auff dreý Termin entphangenn, iden Termin F. 4 D. 20. Thut F. 12 D. 60. Item Holcz Geldt von da entphangenn F. 6. Summarum von Oderin ahn Barschafft F. 60 D. 95.

Dennsdorff

Ihn diesem Mittel sein 8 gesessener Leütte. Zinnsen dreý mhal ihm Jhare auff Johanni, Martini vnd Mittfasten, iden Termin F. 1. Thutt jehrlich F. 3. Item sie geben auch dreý mhal ihm Jhare Wein Geldt, so lange es *Seiner Gnaden* gefellig, auff Jeorgý, Jacobi vnd Weihnachtten, yden Termin F. 2 D. 75. Thutt jerlich F. 8 D. 25. Item sie geben auch dreý mhal ihm Jhare Bier Geldt, wie die andern, so lange es *Seiner Gnaden* gefellig, auff Pffingsten, Bartholomei vnd Dreý Konige Tag, jden Termin F. 1 D. 50. Thutt jehrlich F. 4 D. 50. Item sie geben auch jerlich auff Purificationis Marie Holcz Geldt F. 2. Item sie geben auch jherlich ahn Getrede Korn Kibel 8, Gersten Kibel 8, Haber Kibel 8. Item sein auch vorpflichtt zur Kuche zu gebenn jehrlich Kaphinner 16, Gense 8, Eýer 80, ein Kalb, 1. Sein auch schuldig zum newen Mewerhof zu ackern vnd alle andere Arbeitt zu thun, was von Nothen ist. Den Zehn-

Beſesrebourg maſt
die Stelle altes Dorf
für, vorreist zu

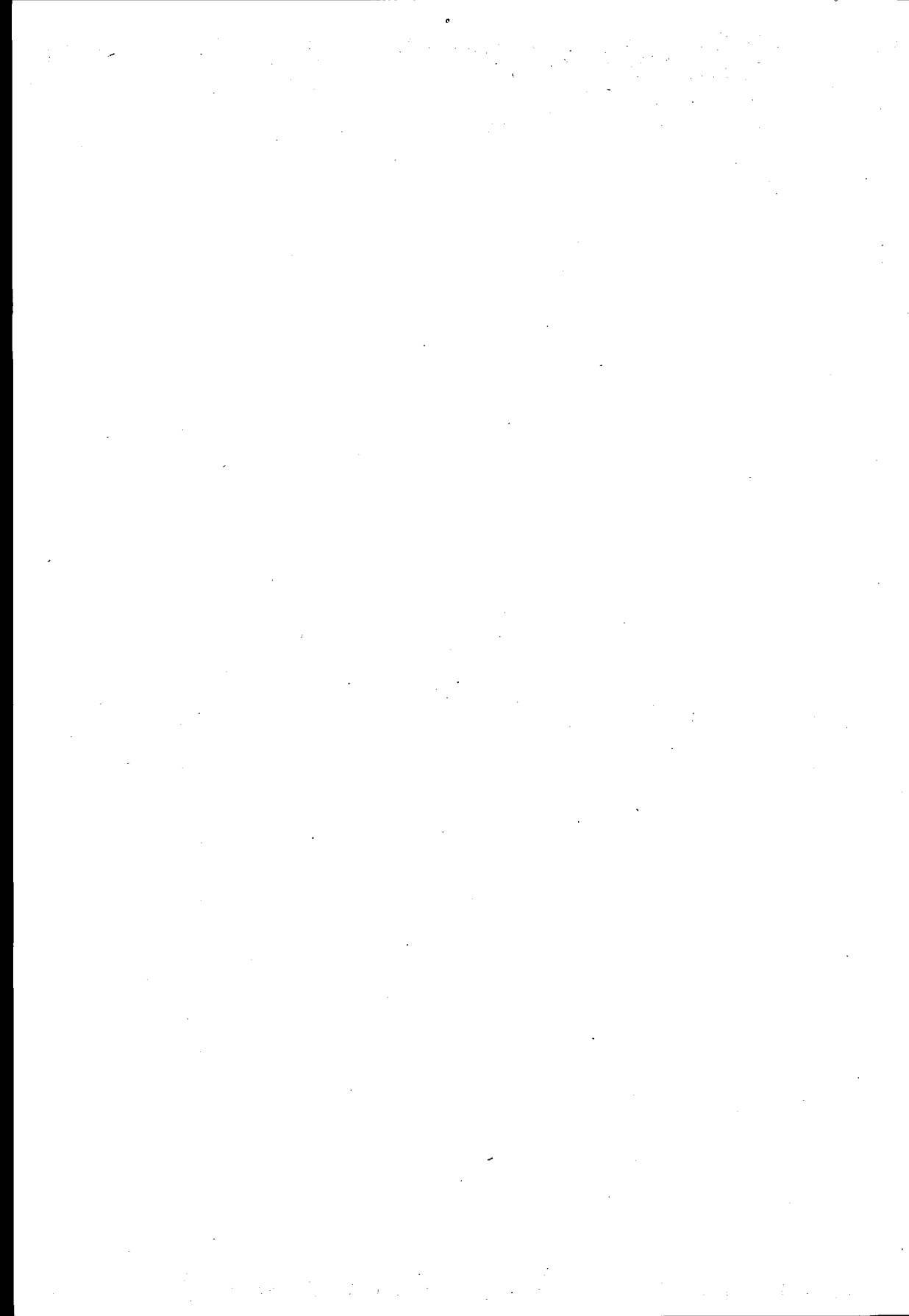
Esinn vord zu geben. Dar
wider was dieſe Herr den
Königen eingekommen ist
Werdenn

21. **Eylendag** ^{Statt}

Den Dinstag Michael dinst 21. g.
solbener dinst, zuntzen dinst
und des Herrs, auch Johannes
Martini und Michaelis
den Termin - L 10 1/2
Esinn Herrs - L 10 1/2

Item die geben uns dinst
den Herrs vord. dinst
Johannes, Jacob und Margareten
den Termin - L 5 1/2
Esinn Herrs - L 10 1/2

Item die geben uns dinst
dinst inſal den Herr, dinst
das ist kein dinst aus dem dinst.
Johannes, dinst, dinst, dinst
dinst, dinst, dinst, dinst
dinst, dinst, dinst, dinst
den Termin - L 3 1/2
Esinn Herrs - L 9 1/2



den geben sie auff's Kapittel,⁵ wen aber solches die Tumhern⁶ vorkauffen wellen, so ist *Seine Gnade* der nechste dartzu.

Entphangen aus dem Mittell Dennesdorff. Zinns von Dennesdorff auff dreÿ Termin entphangenn, iden Termin F. 1. Thutt F. 3. Item Weÿn Geldt von da auff zÿwen Termin entphangen, jden Termin F. 2 D. 75. Thut F. 5 D. 50. Auff Ieorgi hott es der Her Feÿgel entphangenn. Item Biergeldt von da auff dreÿ Termin entphangenn, iden Termin F. 1 D. 50. Thutt F. 4 D. 50. Item Holczgeldt von da entphangenn F. 2. Summarum von da jhn alles an Barschafft F. 15 D. — entphangen.

Palmsdorff

Ihn diesem Mittel sein 44 gesessener Leÿtze. Zinsen dreÿ mhal ihm Jhare, auff Johanni, Martini vnd Mittfasten, iden Termin F. 18 D. 36. Thutt jehrlich F. 55 D. 8. Item sie geben auch dreÿ mhal ihm Jhare Weÿn Geldt, so lang es *Seiner Gnaden* gefellig, auff Jeorgÿ, Jacobi vnd Weÿnachtsenn, yden Termin F. 8 D. 50. Thutt jehrlich F. 25 D. 50. Item sie geben auch dreÿ mal ihm Jhare Bier Geldt, ydoch so lange es *Seiner Gnaden* gefellig, auff Pffingsten, Bartholomei vnd Dreÿ Konige Tag, jden Termin F. 4 D. 20. Thutt jehrlich F. 12 D. 60. Item sie geben auch jerlich auff Purificationis Marie Holczgeldt F. 6. Item seindt auch schuldig jehrlich auff's Haus zu geben ahn Getrede Kornn Kibel 24, Gersten Kibel 24, Habern Kibel 24. Item sein auch vorpflichtt ihn die Kuchen zu geben Kaphinner 48, Gense 24, Eÿer 240, Kelber 2. Sein auch schuldig zum neÿwen Meÿerhof zu ackernn vnd sunst alle Arbaitt zu thun, was von Nothen ist. Der Pfarher aus diesem Mittel gibtt jehrlich auff's Haus Habern *Kübel* 20.

Entphangen aus diesem Mittel Palmsdorff. Zinns von Palmsdorff auff dreÿ Termin entphangen, jden Termin F. 18 D. 36. Thutt F. 55 D. 8. Item Weÿngeldt von da auff zÿwe mal entphangen, iden Termin F. 8 D. 50. Thutt F. 17. Auff Ieorgi hott es der Her Feÿgel entphangen. Item Biergeldt von da auff dreÿ Termin entphangen, jde Zeitt F. 4 D. 20. Thutt F. 12 D. 60. Item Holczgeldt von da entphangenn F. 6. Summarum von da ihn alles ahn Barschafft F. 90 D. 68.

Schmegen

Ihn diesem Mittel sein 49 gesessener Leÿtze. Zinsenn dreÿ mhal ihm Jhare, auff Johanni, Martini vnd Mittfastenn, jden Termin F. 26 D. 13. Thutt jehrlich F. 78 D. 39. Item sie geben auch dreÿ mhal ihm Jhare Weÿngeldt, so lang es *Seiner Gnaden* gefellig, auff Jeorgi, Jacobi vnd Weÿnachten, yden Termin F. 11. Thutt jehrlich F. 33. Item sie geben auch dreÿ mhal ihm Jhare Bier Geldt, das sie kein Bier aus dem Breÿhause nemen dirffen, jdoch so lang es *Seiner Gnaden* gefellig, auff Pffingsten, Bartholomei vnd Dreÿ Konige Tag, jden Termin F. 6. Thutt jehrlich F. 18. Item sie geben auch jehrlich auff Purificationis Marie Holczgeldt F. 8. Item sie sein auch jehrlich auff's Haus schuldig zu geben an Getrede Kornn *Kübel* 40, Gersten *Kübel* 40, Habern *Kübel* 40. Item sein auch schuldig zu gebenn in die Kuchen Kaphinner 80, Gense 40,

⁵ A szepesi káptalan, amelynek kiváltságos helyzete biztosította az egyházi tizedet.

⁶ Domherren, a káptalan kanonokjai.

Eyer 400, Kelber 3. Sein auch vorpflicht zum neuen Mewerhof zu ackern vnd sunst alle Arbeit zu thuen, was von Notten ist. Es sein auch ihn diesem Mittel zwo Brettmhoelen oder Segen *Seiner Gnaden* zu gehörig, dortzu seint sie vnd alle Mittel der eylff Stette schuldig Holz zu furen, ein Notturfft.⁷ Den Zehnden geben sie dem Probest.⁸ Man lesctt ihn aber von ihm vor *Seinen Gnaden* vmb F. 51. D. 59.

Entphangen aus diesem Mittel Schmegeu. Zinns von Schmegeu auff dreÿ Termin entphangen, ide Zeÿtt F. 26 D. 13. Thutt F. 78 D. 39. Item Weÿngeldt von da auff zwo Termin entphangen, jden Termin F. 11. Thutt F. 22. Auff Jeorgÿ hott es der Her Feÿgel entphangen. Item Biergeldt auff dreÿ Termin von da entphangen, jden Termin F. 6. Thutt F. 18. Item Holzgeldt von da entphangenn F. 8.

Summarum von Schmegeu ahn Barschafft F. 126 D. 39.

Sendt Kiren

Ihn diesem Mittel sein 8 gesessener Leüthe. Zinsen dreÿ mhal ihm Jhare, auff Johanni, Martini vnd Mittfastenn, jden Termin F. 2 D. 38. Thutt jehrlich F. 7 D. 14. Item sie geben auch dreÿ mhal des Jhars Weÿngeldt, auff Jeorgi, Jacobi vnd Weÿnachten, jden Termin F. 2 D. 75. Thutt jehrlich F. 8 D. 25. Item sie geben auch dreÿ mal ihm Jhare Biergeldt auff Pfingsten, Bartholomei vnd Dreÿ Konige Tag, jden Termin F. 1 D. 75. Thutt jehrlich F. 5 D. 25. Item sie geben auch jehrlich auff Purificationis Marie Holzgeldt F. 2. Item sein auch schuldig auffs Haus zu geben an Getrede Kornn Kübel 8, Gersten Kübel 8, Habern Kübel 8. Item sein auch schuldig jehrlich ihn die Kuche zu gebenn Kaphinner 16, Gense 8, Eÿer 80, ein Kalb, 1. Sie sein vorpflichtt zum neuen Mewerhof zu ackern vnd sunst alle andere Arbeit zu thuen, was von Notten ist. Den Zehnden sein sie schuldig zum Hause zu geben. Dafon gibtt man dem Pfarher F. 6.

Entphangen aus diesem Mittel Send Kiren. Zinns von Send Kiren auff dreÿ Termin entphangen, ide Zeÿtt F. 2 D. 38. Thutt F. 7 D. 14. Item Weÿngeldt von da entphangen auff zwen Termin, jde Zeÿtt F. 2 D. 75. Thutt F. 5 D. 50. Auff Jeorgi hott es der Her Feigell entphangen. Item Biergeldt von da entphangen auff dreÿ Termin, jden Termin F. 1 D. 75. Thutt F. 5 D. 25. Item Holzgeldt von da entphangenn F. 2.

Summarum von Sendt Kiren bar F. 19 D. 89 entphangenn.

Schperndorff

Ihn diesem Mittel sein gesessener Leüthe 29. Zinsen dreÿ mhal ihm Jhare, auff Johanni, Martini vnd Mittfastenn, jden Termin F. 20 D. 11. Thutt jehrlich F. 60 D. 33. Item sein auch schuldig dreÿmal ihm Jhare Weÿngeldt, so lang es *Seiner Gnaden* gefellig, auff Jeorgi, Jacobi vnd Weÿnachten, jden Termin F. 8 D. 50. Thutt jehrlich F. 25 D. 50. Item sie geben auch dreÿmal ihm Jhare Biergeldt, so lang es *Seiner Gnaden* gefellig, auff Pfingsten, Bartholomei vnd Dreÿ Konige Tag, jden Termin F. 4 D. 20. Thutt jehrlich F. 12 D. 60. Item geben auch jehrlich auff Purificationis Marie Holzgeldt F. 6. Item sein

⁷ Szükség esetén.

⁸ A szepesi prépost, a káptalan feje.

auch schuldig zu geben auff's Haus an Getrede Korn *Kübel* 29, Gersten *Kübel* 29, Habern *Kübel* 29. Item sein auch schuldig jerlich in die Kuchen zu gebenn Kaphinner 58, Gense 29, Eyer 290, Kelber 2. Item sie geben auch jehrlich auff Nicolai von einem wisten Felde F. 7. Item sie sein auch schuldig zu geben *Seiner Gnaden* Zehenden von einem Felde, dorfur gibtt *Seine Gnade* inns Kapitel F. 2 D. 25. Sein auch vorpflichtt ihn newen Mewerhof zu ackern vnd alle andere Arbeit zu thuen, wie die andern. Der Pfarher von daselbest gibt jehrlich auff's Haus Haber *Kübell* 23.

Entphangen aus dem Mittel Schperndorf. Zinns von Schperndorff auff dreÿ Termin entphangen, jden Termin F. 18 D. 61. Thutt F. 55 D. 83. Es sollt aber sein F. 60 D. 33. Sein Genade haben Francz dem altten growen auff ein Jhar den Zins erlossen, aus Vrsach, das ehr abgebrennt, thut F. 4 D. 50. Item Weÿngeldt von da entphangen auff zwen Termin, iden Termin F. 8 D. 50. Thutt F. 17. Auff Ieorgi hott es der Her Feÿgel entphangenn. Item Biergeldt von da auff dreÿ Termin entphangenn, ide Zeÿtt F. 4 D. 20. Thutt F. 12 D. 60. Item Holczgeldt von Schperndorf entphangenn F. 6. Item von einem wisten Felde von da entphangen F. 7.

Summarum von Schperdorff ahn Barsechaft F. 98 D. 43 entphangenn.

Dunerstmargk

Ihn diesem Mittel sein gessener Leüthe 61. Zinsen dreÿ mhal ihm Jhare, auff Johanni, Martini vnd Mittfastenn, ide Zeitt F. 16 D. 30. Thutt jehrlich F. 48 D. 90. Item sie geben auch dreÿ mhal ihm Jhare Weÿngeldt, auff Ieorgi, Jacobi vnd Weÿnachten, jden Termin F. 11. Thutt jehrlich F. 33. Item geben auch Biergeldt dreÿ mhal ihm Jhare, so lange es *Seiner Gnaden* gefellig, auff Pffingsten, Bartholomei, vnd Dreÿ-Konige, jden Termin F. 5 D. 75. Thutt jehrlich F. 17 D. 25. Item geben auch Goldt Zinns⁹ jehrlich auff Martini, thutt F. 30. Item sie geben auch jehrlich auff Purificationis Marie Holczgeldt F. 10. Item sein auch schuldig zu geben auff's Haus an Getrede Korn *Kübel* 32, Gersten *Kübel* 32, Habern *Kübel* 32. Item sein auch schuldig zu geben ihn die Kuchen Kaphinner 64, Gense 32, Eyer 320, Kelber 2. Sein auch vorpflichtt ihn newen Mewerhof zu ackern vnd alle andere Arbeit, wie die andern. Der Pfarher von da ist schuldig jerlich auff's Haus zu gebenn Habern *Kübel* 23.

Entphangen aus dem Mittel Dunerstmargk. Zinns von Dunerstmargk auff dreÿ Termin entphangen, jden Termin F. 8 D. 88. Thutt F. 26 D. 64. Es sollte sein F. 48 D. 90. Sein Genade haben denen Freÿtumb geben, welche gar abgebrennt worden, von denen khomenn sollte F. 22 D. 26. Item Weÿngeldt von da auff zwe Termin entphangen, jdenn Termin F. 11. Thutt F. 22.

⁹ Az „auridatum“ (Goldzins, aranyadó) eredetileg a királynak, illetve a szepesi vár urának fizetett földbér volt, ennek ellenében kaptak földet a XIII. században a szepességi aranyadók (auridatorok). A királyi adománylevél (vagy a szepesi várispántól nyert adománylevél) tulajdonképpen bérleti szerződés volt; ha ennek feltételeit megtartották, a terület örökbirtokká válhatott. Amikor az aranyadó-birtok tulajdonosai bejutottak a nemesek sorába, az auridatum fizetését áthárították jobbágyaikra, majd, amikor a szepesi vár magánföldesúri kezekbe, a Thurzó-család birtokába jutott, annak számára is tovább kellett ezt a szolgáltatást fizetni. Csütörtökhely körül is voltak ilyen auridatummal terhelt földek, ezeket a város a XIII–XIV. században lassanként összevásárolta, és a király 1336-ban a város, illetve a szász comes hatósága alá rendelte, aranyadó jellegük azonban megmaradt. (*Fekete Nagy* i. m. 194., 317–327.)

Auff Jeorgi anno 1564. hott es der Her Petter Feigel entphangen. Item Biergeldt von da auff dreÿ Termin entphangenn, ide Zeitt F. 5 D. 75. Thutt F. 17 D. 25. Item Holczgeldt von da entphangenn F. 10.

Summarum von Dunerstmark F. 75 D. 89 entphangen.

Kabesdorff

Ihn diesem Mittel sein gesessener Leütthe 87. Zinsen dreÿ mhal jhm Jhare, auff Johanni, Martini vñnd Mittfastenn, jhde Zeÿtt F. 23 D. 63. Thutt jehrlich F. 70 D. 89. Item geben auch Weÿngeldt dreÿ mhal jhm Jhare, so lang es *Seiner Gnaden* gefellig, auff Jeorgi, Jacobi vñnd Weÿnachttenn, jden Termin F. 11. Thutt jehrlich F. 33. Item sie geben auch Biergeldt dreÿ mhal ihm Jhare, auff Pffingsten, Bartholomei vñd Dreÿ Konige Tag, jden Termin F. 6. Thutt jehrlich F. 18. Item geben auch jehrlich auff Purificationis Marie Holczgeldt F. 10. Item sein auch schuldig zu gebenn ahn Getrede Kornn *Kübel*, Gersten *Kübel*, Habern *Kübel*.¹⁰ Item sein auch schuldig zu geben in die Kuchen auffs Haus Kaphinner, Gense, Eÿer, Kelber 2. Die Arbeit sein sie vorpflichtt, wie die andern vñd zum newen Meÿerhof ackern. Der Pfarher ist schuldig jerlich zu geben Haber *Kübel* 23. Es ist auch ein Waldt beÿ diesem Mittel, da faren vil Leütthe dohin noch Holcze. Solches soll man wehrenn. Es ist auch ein Säg Mohle, da vor *Seine Gnaden* seien schuldig Holz da zu fuhren¹¹.

Entphangen aus dem Mittel Kapsdorff. Zinns von Kapsdorff auff dreÿ Termin entphangen, jde Zeitt F. 23 D. 63. Thutt F. 70 D. 89. Item Weÿngeldt von da auff zÿmhal entphangen, ide Zeÿtt F. 11. Thutt F. 22. Auff Jeorgi anno 1564. hatt es der Her Feÿgel entphangenn. Item Biergeldt von da auff dreÿ Termin entphangenn, iden Termin F. 6. Thutt F. 18. Item Holcz Geldt von da entphangenn, thutt F. 10.

Summarum ihn alles von da F. 120 D. 89 entphangen.

Eÿsdorff

Ihn diesem Mittel sein gesessener Leütthe 36. Zinnsen dreÿ mhal ihm Jhare, auff Johanni, Martini vñnd Mittfastenn, jde Zeÿtt F. 37 D. 13. Thutt jehrlich F. 111 D. 39. Item geben auch Weingeldt dreÿ mhal ihm Jhare, wie die andern, so lange es *Seiner Gnaden* gefellig, auff Jeorgi, Jacobi vñnd Weÿnachttenn, jden Termin F. 11. Thutt jehrlich F. 33. Item geben auch Biergeldt dreÿ mhal ihm Jhare, so lang es *Seiner Gnaden* gefellig, auff Pffingsten, Bartholomei vñd Dreÿ Konige, iden Termin F. 4 D. 75. Thutt jherlich F. 14 D. 25. Item geben auch jherlich auff Purificationis Marie Holcz Geldt F. 6. Item sein auch vorpflichtt jehrlich zu geben ahn Getrede Kornn *Kübel* 35, Gersten *Kübel* 35, Habern *Kübel* 35. Item sein auch schuldig auffs Haus zu geben ihn die Kuche Kaphinner 70, Gense 35, Eÿer 350, Kelber 2. Sein auch vorpflichtt ihn newen Meÿerhof zu ackern vñnd sunst alle Arbeit zu thuen, wie die andern. Der Pfarher von da ist schuldig jherlich zu geben Haber *Kübel* 34.

¹⁰ A szöveg leírója a számokat — itt és a következő mondatban — nem tüntette föl.

¹¹ Ezt a mondatot utóbb más tintával áthúzták.

Entphangen aus diesem Mittel Eýssdorf. Zinns von Eýssdorff auff dreý Termin entphangen, jde Zeitt F. 37 D. 13. Thutt F. 111 D. 39. Item Weýngeldt von da auff zwenmal entphangen, ide Zeýtt F. 11. Thutt F. 22 D. —. Auff Jeorgi hatt es der Her Feýgel entphangen. Item Biergeldt von da auff dreý mhal entphangen, jden Termin zu F. 4 D. 75. Thutt F. 14 D. 25. Item Holczgeldt von da entphangenn F. 6.

Summarum von Eýssdorff ihn alles F. 153 D. 64.

Millenbach

Ihn diesem Mittell sein gesessener Leütthe 21. Zinsen dreý mhal ihm Jhare, auff Johanni, Martini vnd Mittfasten, jden Termin F. 17 D. 11. Thutt jehrlich F. 51 D. 33. Item geben auch Weýngeldt dreý mhal ihm Jhare, wie die andern, so lange es *Seiner Gnaden* gefellig, auff Jeorgi, Jacobi vnd Weýnachten, jde Zeitt F. 8 D. 50. Thutt jerlich F. 25 D. 50. Item geben auch Bier Geldt dreý mhal ihm Jhare, so lange es *Seiner Gnaden* gefellig, auff Pffingsten, Bartholomei vnd Dreý Konige Tag, jde Zeýtt F. 3 D. 75. Thutt jerlich F. 11 D. 25. Item sie geben auch jerlich auff Purificationis Marie Holczgeldt F. 5. Item sein auch schuldig zu geben auffs Haus an Getrede Kornn Kübel 17, Gersten Kübel 17, Habern Kübel 17. Item sein auch schuldig auffs Haus in die Küche zu gebenn Kaphinner 34, Gense 17, Eýer 170, Kelber 2. Die Arbeýtt sein sie auch vorpflichtt zu thuen, wie die andern Mittel. Der Pfarher von da ist schuldig zu geben jerlich auffs Haus Habern Kibel 28.

Entphangen aus diesem Mittell Milenbach. Zinns von Milenbach entphangen auff dreý Termin, iden Termin F. 17 D. 11. Thutt F. 51 D. 33. Item Weýngeldt von da auff zwen Termin entphangen, jde Zeýtt¹² F. 8 D. 50. Thutt F. 17. Auff Jeorgi hatt den dritten Zins der Her Feýgel entphangen. Item Biergeldt von da auff dreý mhal entphangen, jde Zeýtt F. 3 D. 75. Thutt F. 11 D. 25. Item Holczgeldt von da entphangenn, thutt F. 5.

Summarum von Milenbach ahn Barschaff F. 84 D. 58.

Schlaukendorff

Ihn diesem Mittel sein 30 gesessener Leütthe. Zinsen dreý mal ihm Jhare, auff Johanni, Weýnachten vnd Mittfastenn, jden Termin F. 19 D. 13. Thutt jehrlich F. 57 D. 39. Item geben auch jerlich Weingeldt dreýmal ihm Jhare, wie die andern, so lange es *Seiner Gnaden* gefellig, auff Jeorgi, Jacobi vnd Weýnachttenn, jden Termin F. 11. Thutt jerlich F. 33. Item geben auch Bier Geldt dreý mal ihm Jhare, so lang es *Seiner Gnaden* gefellig, auff Pffingsten, Bartholomei vnd Dreý Konige Tag, jden Termin F. 4 D. 75. Thutt jerlich F. 14 D. 25. Item geben auch Holcz Geldt auff Purificationis Marie jherlich F. 6. Item sein auch schuldig auffs Haus zu geben ahn Getrede Kornn Kübel 25, Gersten Kübel 25, Habern Kübel 25. Item sein auch vorpflichtt jherlich ihn die Kuchen zu gebenn Kaphinner 50, Gense 25, Eýer 250, Kelber 2. Die Arbeit sein sie schuldig zu thuen, wie die andern. Den Zehnden nimptt *Seine Gnade* vnd geben dem Probest dafür F. 51 D. 59.

¹² Az eredetiben ezt a két szót megismételték.

Entphangen aus diesem Mittel Schlaukendorff. Zinns von Schlaukendorff auff dreÿ Termin entphangen, jden Termin F. 18 D. 88. Thutt F. 56 D. 64. Es sollt aber sein F. 57 D. 39. Aber einem armen Man ist an jdem Zins D. 25 erlossen, von wegen das er sich erst dohin geseetzt vnd ein neÿes Hewslin gebauet, thutt D. 75. Item Weÿngeldt von da auff zÿwen Termin entphangenn, ide Zeÿtt F. 11. Thutt F. 22. Auff Jeorgi anno 1564. hatt es der Her Feÿgel entphangenn. Item Bier Geldt von da auff dreÿ Termin entphangenn, ide Zeÿtt F. 4 D. 75. Thutt F. 14 D. 25. Item Holczgeldt von Schlaukendorff entphangen F. 6.

Summarum von Schlaukendorff ahn Barschafft F. 98 D. 89 entphangenn.

Summarum von den eÿlff Stetten ihn alles ahm Parschafft F. 998 D. 86 entphangen.

Folgen die Dörffer, die beÿ dem Hause ligenn¹³

Bettendorff

Ihn diesem Dorff sein 19 gesessener Leithe. Zinnsen dreÿ mhal ihm Jhare, auff Johanni, Martini vnd Mittfastenn, geben iden Termin F. 11 D. 21. Thutt jerlich F. 33 D. 63. Item es sein auch schuldig, die so Bier breÿen, jerlich auff Michaeli ahn Gelde F. 12 vnd 50 Kibel Habern. Item sein auch schuldig auff Ostern zu geben 2 Lehmlen, 80 Eÿer vnd vor ein Vhas¹⁴ Bier, F. 1 D. 25. Item sein auch schuldig auff Pffingsten zu geben ein Schultter Blatt vom Ochsen, 4 Lott Pfeffer, $\frac{1}{2}$ Pfund Wachs vnd 6 Keese. Item auff Aller Heiligen Tag sein sie schuldig 6 Hinner vnd 6 Koleczenn.¹⁵ Item sie pflegen auch von einem wusten Felde zu zinsen F. $1\frac{1}{2}$, das ist aber diss Jhar vor Seine Gnaden einzogen. Item sein auch vorpflicht jerlich dreÿ Kuffen Wein aus zu schencken. Item sein auch schuldig alle Wochen Bier aus dem Breÿhause zu nehmen. Sein auch schuldig alles Holcz zu Breÿhause zu schaffenn. Item sein auch vorpflicht ihm altten Mewerhof¹⁶ alle Arbeit vnd auch zu Schlosse. Sein auch schuldig das Krautt zu sezenn. Item sein auch schuldig jerlich auffs Haus zu geben am Getrede Kornn Kübel 15, Gersten Kübel 15, Habern Kübel 15. Item sein auch vorpflicht auffs Haus ihn die Kuchen zu gebenn Kaphinner 30, Gense 15, Eÿer 150, ein Kalb, 1. Den Zehnden nimbt der Pfarher nur die Helffte, das ander kumptt Seiner Gnaden.¹⁷

Entphangen aus diesem Dorffe. Zinns von Bettendorff auff dreÿ Termin entphangen, jden Termin F. 11 D. 21. Thutt F. 33 D. 63. Item von den, so Bier daselbest breÿen, entphangen F. 12.

Summarum von da ihn alles F. 45 D. 63 entphangen.

Tomesdorff

Ihn diesem Dorff sein gesessener Leüthe 27. Zinnsen dreÿ mhal ihm Jhare, auff Johanni, Martini vnd Mittfasten, iden Termin F. 14 D. 93. Thutt jerlich F. 44 D. 79. Item sein auch schuldig auff Michaelis zu geben

¹³ A vár közelében fekvő falvak (circumiacentes pagi): a vártartomány törzsterülete. Településeinek jó része már a XIII. században Szepeshez tartozott.

¹⁴ Fass, hordó.

¹⁵ Kalács.

¹⁶ A „régí major” a vár közelében, Zsigrán volt (Zegra, Csehszlovákia).

¹⁷ Ezt a mondatot utóbb – más tintával – kihúzták.

von einem wüsten Felde mitt **Namen Arnoltowecz**¹⁸ F. 4. vnd 8 Hinne, 8 Koleczen. Item sein auch schuldig zu geben auff Weÿnachten von Dierner Waldt, das sie freÿ Holz holen mogen, F. 4. Item sein auch schuldig jerlich auffs Haus zu geben ahn Getrede Kornn *Kübel* 18, Gersten *Kübel* 18, Haber *Kübel* 18. Item sein auch vorpflichtt ihn die Kuchen jerlich zu gebenn Kaphinner 54, Gense 27, Eÿer 270, Kelber 2. Item vier Kuffen Wein sein sie vorpflichtt jehrlich aus zu schenken. Sein auch schuldig alle Arbeytt zu thuen vnd ihm altten Meÿerhof ackern. Den Zehenden nimbt man alle Jhar ihns Kapittel.

Entphangen aus diesem Dorffe. Zinns von Tomesdorff auff dreÿ Termin entphangen, jden Termin F. 14 D. 93. Thutt F. 44 D. 79. Item von da Zins von einem wüsten Felde, Arnoltowecz genant entphangenn F. 4. Item noch von da entphangen von Dirner Waldt, das sie freÿ Holz alda holen mogen, thutt F. 4.

Summarum ihn alles entphangenn F. 52 D. 79.

Hottkowecz

Ihn diesem Dorffe sein 10 gesessener Leüthe. Zihnsen dreÿ mhal ihm Jhare, auff Johanni, Martini vnd Mittfastenn, iden Termin F. 5. Thutt jerlich F. 15. Item sein auch schuldig jerlich ahn Getrede auffs Haus zu geben Kornn *Kübel* 6, Gersten *Kübel* 6, Habern *Kübel* 6. Item sein auch vorpflichtt auffs Haus ihn die Küche zu gebenn Kaphinner 20, Gense 10, Eÿer 100, ein Kalb, 1. Item auff Ostern ist ein jeder Pauer vorpflichtt zu gebenn 10 Eÿer vnd semptlich ein Lehmlen. Item auff Pffingsten sein auch schuldig zu geben 4 Hinner, 4 Koleczen. Item auff Vnsers Hern Vorklerung sein sie auch so vil schuldig. Item sein auch schuldig zu gebenn auff Pffingsten die 3 Dorffer (Bettendorff, Beharowetz vnd Hottkowecz) 4 Lott Pfeffer, $1\frac{1}{2}$ Pfund Wachs vnd $\frac{1}{4}$ Fleisch von einem Ochsenn, auch ein Vhas Bier oder F. 1 D. 25. Item sein auch schuldig dreÿ Kuffen Weÿn aus zu schenckenn. Item sein auch vorpflichtt ihm altten Hofe zu ackern vnd sunst alle Arbeit zu thun. Den Zehenden geben sie auffs Kapittel.

Entphangen aus diesem Dorffe. Zinns von da auff dreÿ Termin entphangen, ide Zeitt F. 4 D. 35. Thutt F. 13 D. 5. Es soll aber sein F. 15. Der Stalmeister hatt von *Seiner Gnaden* Freÿtum auff jden Termin D. 65, macht Summa F. 1. D. 95.

Summarum F. 13 D. 5 entphangen.

Olschewka

Item ihn diesem Dorffe sein 7 gesessener Leithe. Zinsen dreÿ mhal ihm Jhare, auff Johannis, Martini vnd Mittfastenn, jden Termin F. 1 D. 80, thutt jerlich F. 5 D. 40. Item geben auch jerlich auffs Haus ahn Getrede, nemlich Kornn *Kübel* 4, Gersten *Kübel* 4, Habern *Kübel* 4. Item sein auch schuldig zu geben ihn die Kuchen Kaphinner 8, Gense 4, Eÿer 40, ein Lhemlen, 1. Item sein auch schuldig zu geben auff Ostern jder Paur 10 Eÿer. Item sein auch schuldig auff Michaelis zu geben von einem wüsten Felde mitt

¹⁸ Tamásfalva közelében fekszik Arnoltfalva. Talán erről vagy határának egy részéről van szó.

Namen Kalinka F. 1 D. 50. Sein auch vorpflichtt auser Bröheuse Bier zu nemen wechentlich. Item sein auch vorpflichtt ihm alten Mewerhofe zu ackern vnd sunst alle Arbeit zu Schlosse, oder wo man ihnen schafft. Den Zehnden nimptt der Pfarher ihn die Siger.¹⁹ Es ist auch eine kleine Mhoele alda, ist diss Jhar gar wiste gestandenn, aber auff Weynachtten des 1565. Jhars ist ein Mhoeler angenhomen worden, soll jerlich dauon geben F. 4, vnd soll ein Schwein mestenn.

Entphangen aus diesem Dorffe. Zinns von da auff zwen Termin entphangen, ide Zeÿtt F. 1 D. 80. Thutt F. 3 D. 60. Den dritten Zins hatt man ihnen nachgelossen, dieweÿl man auff ihrem Lande vor *Seine Gnade* 300 Kibel Getrede geseett.²⁰ Das wiste Feldt, dauon sie jerlich F. 1 D. 50 getzinstt, hott man auch vor *Seine Gnade* eintzogen.

Summarum von da F. 3 D. 60 entphangenn.

Beharowetz

Ihn diesem Dorffe sein gesessener Leütche 4. Zinsen dreÿ mhal ihm Jhare, als nemlich auff Johanni, Martini vnd Mittfastenn, jden Termin F. 3 D. 20. Thutt jerlich F. 9 D. 60. Item sein auch schuldig jerlich auffs Haus zu geben an Getrede Kornn *Kübel* 4, Gersten *Kübel* 4, Habern *Kübel* 4. Item sein auch vorpflichtt zu geben ihm die Kuchen Kaphinner 8, Gense 4, Eÿer 40. Alle Arbeit sein sie auch schuldig zu thuen, wie die andre Dorffer. Beharowetz von einem wisten Feld F. — D. 50.

Entphangen von Beharowetz. Zinns von Beharowecz auff dreÿ Termin entphangen, jde Zeÿt F. 2 D. 30. Thutt F. 6 D. 90. Es soltte sein F. 9 D. 60. Es ist aber ein Pauer alda, ehr heist Greger Wrobel, welcher Freÿtum auff dreÿ Jhar gehabt, von wegen, das ehr abgebrant gewesenn ist. Am Zins abgangenn F. 2 D. 70.

Summarum latus F. 6 D. 90 entphangenn.

Zlathwina

Ihn diesem Dorffe sein gesessener Leütche 8. Zinsen dreÿ mhal ihm Jhare, auff Johanni, Martini vnd Mittfasten, iden Termin F. 1 D. 99. Thutt alle dreÿ Zeÿtt F. 5 D. 97. Item sein auch schuldig jerlich Getrede zu geben, sempptlich Kornn *Kübel* 8, Gersten *Kübel* 8, Habern *Kübel* 8. Item sein auch schuldig auffs Haus ihn die Kuche zu gebenn Hinner 12, Gennse 6, Eÿer 60, ein Lehmlen, 1. Sein auch vorpflichtt ein jder Pauer auff Ostern 10 Eÿer zu gebenn. Den Wein nemen sie mitt den Hottkoczern, Bier auch wechentlich auser Bröheuse. Item sein auch vorpflichtt ihm alten Mewerhof zu ackern vnd sunst alle Arbeit zu thun. Es sein ihn diesem Dorffe Acker vnd Wiesen, welche *Seiner Gnaden* zu gehoren, man braucht dieselben zu dem Mewerhof in der Siger.

Entphangen von Zlathwina. Zinns von da auff dreÿ Termin entphangen, jde Zeÿtt F. 1 D. 99. Thutt F. 5 D. 97.

Summa F. 5 D. 97 entphangen.

¹⁹ Zsigrá.

²⁰ Az úr az ő földjükbé vetette el 300 köböl gabonáját, azaz paraszti földet sajátított ki magának.

Baldowetz

Ihn diesem Dorffe sein 6 gesessener Leütthe. Zinnsen dreÿ mal ihm Jhare, auff Johanni, Martini vñnd Mittfastenn, jden Termin F. 2 D. 52. Thutt jerlich F. 7 D. 56. Item sein auch schuldig auffs Haus zu geben ahn Getrede Kornn *Kübel* 6, Gersten *Kübel* 6, Habern *Kübel* 6. Item sein auch vorpflichtt ihn die Küche zu gebenn Kaphinner 12, Gense 6, Eÿer 60, ein Kalb, 1. Item sein auch schuldig Wein zu nemen mitt den von Hottkowiecz. Item Bier sein sie auch schuldig aus dem Brëwause zu nemen wechentlich. Item sein auch schuldig in dem altten Mewerhof zu ackern vñnd sunst alle Arbeit zu thun, was man ihnen schafftt. Den Zehnden nimptt man ihns Kapittell. Sein auch vorpflichtt den Hencker zu holen, wen man ihn bedarff.

Entphanen von Baldowetz. Zinns von da auff dreÿ Termin entphanen, jde Zeÿtt F. 2 D. 52. Thutt F. 7 D. 56.

Summarum F. 7. D. 56 entphanen.

Dubrawa

Ihn siesem Dorff sein 11 gesessener Leütthe. Zinnsen dreÿ mal ihm Jhare auff Johanni, Martini vñnd Mittfastenn, jden Termin F. 1 D. 98. Thutt jerlich F. 5 D. 94. Item sein auch schuldig von einem wüsten Felde, Kaliwka genant, auff Michaelis F. 3 D. 96. Item sein vorpflichtt auffs Haus zu geben an Getrede Kornn *Kübel* 6, Gersten *Kübel* 6, Haber *Kübel* 6. Item sein auch schuldig zu geben ihn die Küche Kaphinner 12, Gense 6, Eÿer 60, ein Kalb, 1. Item sein auch schuldig auff Ostern zu geben ein jder Pauer 10 Eÿer vñd sempttlich ein Lehmlenn. Item sein auch schuldig Schaffzehenden, wer Schaffe hatt. Bier sein sie vorpflichtt aus dem Brëwause wechentlich zu nehmen vñd mitt den von Hottkowiecz den Weÿn. Item sein auch schuldig ihn dem altten²¹ zu ackern vñnd sunst alle Arbaytt zu thun, was man jhnen schafftt. Der Pfarrer aus der Siger nimptt den Zehnden von Getrede.

Entphanen von Dubroÿa. Zinns von Dubrowa auff dreÿ Termin entphanen, ide Zeÿtt F. 1 D. 98. Thutt F. 5 D. 94. Item von einem wüsten Felde, Kalinka genant, entphanen F. 3 D. 96.

Summarum F. 9 D. 90 entphanen.

Harakotz

Ihn diesem Dorff ist nur ein Pauer *Seiner Gnaden* zugehorig. Zinstt dreÿmal ihm Jhare, auff Johanni, Martini vñd Mittfastenn, iden Termin D. 65. Thutt jerlich F. 1 D. 95. Ist auch schuldig zu geben jerlich an Getrede Kornn *Kübel* 1, Gersten *Kübel* 1, Habern *Kübel* 1. Item auch schuldig ihn die Küche zu gebenn Hinner 2, Gans 1, Eÿer 10. Alle Arbaytt zu Schlosse ist ehr schuldig zu thun vñd ackern zu dem altten Mewerhof. Item geben auch von einem wüsten Acker auff Michaelis F. 1.

Entphanen von Harakocz. Zins von Harakocz auff dreÿ Termin entphanen, jden Termin F. — D. 65. Thutt F. 1 D. 95.

Summarum F. 1 D. 95 entphanen.

²¹ Ti. „alten Meuerhof“.

Segre

Ihn diesem Dorff sein gesessener Leütthe 8. Zinsen dreÿ mhal ihm Jhare, auff Johanni, Martini vñnd Mittfastenn, iden Termin F. 2 D. 3. Thutt jerlich F. 6 D. 9. Item sein auch schuldig zu geben auff Michaelis von einem wüsten Felde F. 3 D. 75. Item sein auch schuldig zu geben jerlich an Getrede Kornn *Kübel* 5, Gersten *Kübel* 5, Habern *Kübel* 5. Item sein auch vorpflicht zu geben ihn die Kuche Hinner 10, Gense 5, Eÿer 50, ein Kalb, 1. Sein auch schuldig auff Ostern zu geben ein ider 10 Eÿer. Item sein auch vorpflichtt Bier ihm Breÿhause zu nehmen vñd zu schenckenn. Den Weÿn nehmen sie mitt den Hottkoczernn. Alle Arbeÿtt seÿn sie schuldig zu thun, wie die andern. Den Zehnden geben sie ihrem Pfarher. Item Edelleitte, Pauern ihn der Siger sein schuldig dreÿ mhal ihm Jhare Holcz ihn Meÿerhof zu firenn. Es ist auch eine Mhole alda, *Seiner Gnaden* zu gehorig, da nimbt der Mhoeler vom Einkhomen ein Teÿl, vñd auff *Seine Gnaden* zÿve Teÿll.

Entphangen aus diesem Dorffe. Zinns von da auff dreÿ Termin entphangen, ide Zeyt F. 1 D. 76. Thutt F. 5 D. 28. Es sollt aber F. 6 D. 9 sein, weÿl man aber des Kacianers²² Acker zum Meÿerhof besehtt, gehett es ab am Zins D. 81. Item von einem wüsten Felde alda entphangenn F. 3 D. 75.

Summarum F. 9 D. 3 von da entphangenn.

Woÿkocz

Ihn diesem Dorff sein gesessener Leütthe 4. Zinnsen dreÿ mal ihm Jhare, auff Johanni, Martini vñnd Mittfasten, iden Termin D. 48. Thutt jerlich F. 1 D. 44. Item sein auch schuldig jerlich auff's Haus zu geben an Getrede Kornn *Kübel* 3, Gersten *Kübel* 3, Haber *Kübel* 3. Item sein auch vorpflichtt ihn die Kuchen zu gebenn, nemlich Hinner 8, Gense 4, Eÿer 40. Auff Ostern ist auch ein jder Pauer schuldig 10 Eÿer zu geben. Item alle Arbeit sein sie vorpflichtt zu thuen, wie die andern vñnd zu dem alten Meÿerhof zu ackernn.

Entphangen von Woÿkocz. Zinns von da auff dreÿ Termin entphangen, jde Zeyt D. 48. Thutt F. 1 D. 44.

Summarum F. 1 D. 44 entphangen.

Olschewitza

Ihn diesem Dorffe ist nur ein Pauer *Seiner Gnaden* zugehorig. Zinst ein mhal des Jhares auff Martini D. 52. Item gibbt auch jerlich auff's Haus an Getrede Kornn *Kibel* 1, Gersten *Kübel* 1, Haber *Kübel* 1. Item ehr gibbt auch ihn die Kuchen jerlich Hinner 2, Gans 1, Eÿer 10. Er ist auch vorpflichtt alle Arbeit zu Schlosse, was man ihm schafftt.

Entphangen von Olschewitza. Zinns daselbest von einem Pauer entphangenn F. — D. 52.

Summarum D. 52 entphangen.

²² Katzianer János, I. Ferdinand fővezére, 1528-ban vette át ura számára Szepes várát. Nem tudjuk, hogy jutott ehhez a földhöz, amelyet az összeírás idején a major-sághoz csatolva műveltek.

Henczowtze

Ihn diesem Dorff sein gessener Leütthe.²³ Zinnsen dreÿ mhal ihm Jhare, auff Johanni, Martini vnd Mitffastenn, iden Termin F. 2 D. 40. Tutt jerlich F. 7 D. 20. Item sein auch schuldig auffs Haus zu geben ihn die Kuchen Hinner, Gennse, Eÿer. Item sein schuldig den Zehnden zu gebenn, den nimptt man ihnn neÿen Meÿerhof. Item sein auch vorpflichtt Bier aus dem Breÿhause zu nemen vnnnd zu schenckenn. Sein auch vorpflichtt alle Arbeit zu Schlosse vnd ackern zu dem neÿen Meÿerhof.

Diese alle Dorffer ahn die elff Stette sein schuldig vir Wechter auffs Schloss zu haltten vnnnd zu betzalen nach jhrer alten Ordnung.

Entphanen von Henczowecz: Zins von da auff dreÿ Termin entphanen, jde Zeitt F. 2 D. 40. Thutt F. 7 D. 20.

Summarum F. 7 D. 20 entphanen.

Summarum auss den Derffer, so beÿn Hause gelegen, ihn alles ahn Parschaff entphanenn F. 165 D. 54.

Volgen die Bergk Stette

Gÿnitz

Ihn dieser Stadt sein gessener Leütthe 122, gebèn kein Zinss, ist ein freÿe Bergkstatt, geben vom Bergkweg die Vrber. Sein aber dreÿ mal ihm Jhare Weÿngeldt vorpflichtt zu geben, auff Ostern, Jacobi vnd Weÿnachtten, idenn Termin F. 30. Thutt jerlich F. 90. Sein sunst kein Arbeit schuldig zu thun, auserhalb, das sie nach Weÿn fahrnn. Item sein aber vorpflichtt, wens die Nott erfodertt, Drabanten zum Haus zu haltten vnnnd allen gehorsam zu thun.²⁴ Item Kuchen Dienst sein sie auch schuldig, von Rhen, Haselhinner, Fegell,²⁵ was man begertt vnnnd sie bekhomen khenenn. Es hatt auch alda *Seiner Gnaden* Ecker vnnnd Wiesenn, dauon zinnsen sie, wie man mitt jhnen eÿns werden khan. Es hatt auch Brettseggen alda vnnnd von Welden zinsen, die so schindeln oder ander Arbeit machenn. Kumptt ein Jhar vom Walde, Brettmoelen vnnnd Eckern F. 24 D. 30, auch mher vnd auch weniger, der Vrber Graff²⁶ heltt Rechnung dauon. Item wen auch die Bisseecker²⁷ gerotten vnnnd man Schÿwein doreÿn treibett, kumptt *Seiner Gnaden* der Zehnde von Schÿweinenn.

Entphanen von der Gÿnitz. Anno 1564. hatt der Her Petter Feÿgel das Weÿngeldt, welchs sie auff Ostern gebenn, entphanen. Item Weÿngeldt auff Jacobi habe ich entphanen F. 30. Item auff Weÿnachtten von da Weÿngeldt entphanen nur de Helfffte, F. 15. *Seine Gnaden* haben ihnen die

²³ A számok — itt és két mondatallal alább — kimaradtak a szövegből.

²⁴ A „Gehorsam zu thun“: a drabantok kötelessége.

²⁵ Vögel.

²⁶ Urbergraff, valószínűleg nem a királyi urbura behajtásának felügyeletével megbízott urburafelügyelő (superintendens urburarum, *Ember*, i. m. 369.), hanem a földesúri jövedelmeket számontartó tiszt. (Vö.: „graffius montanorum oppidorum”, az 1672-es szepesi urbáriumban.)

²⁷ Valószínűleg egyik határrész neve.

ander Helffte nachgelassen, dieweyl sie Weyn zu vorscheneckenn genhommenn. Item von Wieszen vnd Eckernn von da Zinns entphangen noch lautt des Vrbergrawes Rechnung F. 9 D. 75. Item Waldt Zins noch lautt des Vrbergrawens Rechnung entphangenn F. 15 D. 7.

Summarum F. 69 D. 82 entphangenn.

Schmelnitz

Ihn dieser Statt sein gesessener Leütthe 65, gebenn auch kein Zinns. Ist eine freye Bergstatt, geben die Vrber *Seiner Gnaden* von jhren Bergkwerkenn. Item sein dreÿ mal ihm Jhare Weyn Geldt schuldig zu geben, auff Ostern, Jacobi vnnnd Weÿnachtten, iden Termin F. 20. Thutt jerlich F. 60. Sein kein Arbeit nicht schuldig zu thuen, haben solche Freÿheit, wie die Gÿlnitzer. Item sein aber vorpflichtt, wens die Nott erfordertt, Drabanten zum Hause zu haltten, vnnnd allen Gehorsam zu leisten. Item Kuchen Dienst sein sei auch schuldig, wie die Gelniczter, von Rehn, Haselhinnern vnd andern Fegeln, wen mans fodertt vnd sie auch solches bekhomen khenen.

Entphangen von der Schmelnicz anno 1564. hatt der Her Petter Feÿgel das Weÿngeldt, welches sie auff Ostern geben, entphangen. Item Weÿngeldt auff Jacobi habe ich entphangen, F. 20. Item auff Weÿnachten von da Weingeldt nur die Helffte entphangen, F. 10. *Seine Gnaden* haben ihnen die andre Helffte nachgelassen, dieweil sie Weyn zu vorscheneckenn vom Hause genhomen.

Summarum F. 30 entphangen.

Schwedler

Ihn diesem Mittel sein gesessener Leütthe 66. Zinnsen funff mhal ihm Jhare, auff Ieorgi, Jacobi, Michaelis, Martini vnd Mittfastenn. Ieorgi F. 4 D. 9, Iacobi F. 6 D. 6 $\frac{1}{2}$, Michaelis F. 6 D. 6 $\frac{1}{2}$, Martini F. 4 D. 9, Mittfasten F. 6 D. 6 $\frac{1}{2}$. Thutt jerlich F. 26 D. 37 $\frac{1}{2}$. Item sein auch dreÿmal ihm Jare Weÿngeldt schuldig, so langes es *Seiner Gnaden* gefellig, auff Ostern, Jacobi vnnnd Weÿnachtten, iden Termin F. 20. Thutt jerlich F. 60. Item Kuchen Dienst sein sie auch schuldig, wie die Gilnitzer vnd jerlich ein Kalb. Es hatt auch alda gutte Fisch Wasser, von Fheren, Eschenn vnnnd Grindeln,²⁸ sollen auch was dauon zur Kuchen geben. Item man bault auch Bergkwerck dasselbest, da sein sie auch daruon die Vrber schuldig *Seiner Gnaden* vnnnd wen man Spissglas brentt, gebirt *Seiner Gnaden* von jdem Centner 10 D. Dorauff soll der Richtter beÿ seinem Eydt auffmerckenn. Sie gebenn die Vrber zusammen mitt denn Eÿnsidlernn.

Entphangen von Schwedler. Zinns von Schwedlern auff funff Termin entphangen F. 26 D. 37 $\frac{1}{2}$. Item Weÿngeldt auff Jacobi von da entphangen F. 20. Item Weÿngeldt auff Weÿnachten nur deHelffte²⁹ entphangenn, F. 10. *Seine Gnaden* haben ihnen die andere Helffte nachgelassen, dieweyl sie Waÿn

²⁸ Fohre (pisztráng), Esche (tomolykó, halfajta), Grundel (Gründling, kövi ponty).

²⁹ „die Helffte“ helyett (másutt is így).

zu vorschrecken vom Hause genhomen. Anno 1564. hott der Her Feýgel das Weýngeldt, welchs sie auff Ostern geben, entphangen, noch lautt jhrer Quitantz.

Summarum F. 56 D. 37¹/₂ entphangenn.

Sthoss

Ihn diesem Mittel sein gesessener Leütthe 24. Zinnsen zwe mhal ihm Jhare, auff Jeorgi vnd Martini. Jeorgi F. 5, Martini F. 7. (Solten 8 F. seýn.) Thutt F. 12. Item sein auch schuldig zu geben jerlich auff Martini von einer Mhoele F. 1. Item sein auch zu geben schuldig von einer Sege Mhoele auff Martini F. 2. Item sein auch vorpflichtt zu geben dreý mhal ihm Jhare Weingeldt, auff Ostern, Jacobi vnd Weýnachtten, iden Termin F. 10. Thutt Summa F. 30. Ihn die Kuche sein sie vorpflichtt zu geben, wie die Gilnitzer vnnd ein Kalb. Alle Arbeit sein sie auch vorpflichtt zu thuenn. Seine Gnaden haben auch einen Bihn Gartten alda, daselbest ist ein gutt Fehren Wasser, das soll man ihm Vorbott haltten.

Entphangen von Sthoss. Zinns vom Sthoss auff zwen Termin entphangen F. 12. Item Weingeldt auff Jacobi von da entphangen F. 10. Item Weýngeldt auff Weýnachten nur deHelffte entphangen, F. 5. Anno 1564. hott der Her Feýgel das Weýn Geldt, welches sie auff Ostern geben, entphangenn. Item Zinns von einer Mhoele von da entphangen F. 1. Item Zinns von einer Sege-mhoele, Zinns entphangenn F. 2.

Summarum F. 30 entphangen.

Hentzmanowetz

Ihn diesem Dorff sein 16 gesessener Leütthe. Zinnsen ein mhal ihm Jhare auff Michaelis F. 10. Item sein auch dreý mhal ihm Jhare schuldig Weýngeldt zu geben, auff Ostern, Jacobi vnd Weýnachtten, iden Termin F. 6 D. 66. Thutt jherlich F. 19 D. 98. Item sein auch vorpflichtt zu geben den Schoff Zehnden, auch jder Pauer ein Keese, der Schoffe hatt, vnnd auch ein ider ein Lehmlen. Item mher sein sie schuldig zu geben ein Fesslen Brindzen oder ein Zigen Fhel vol, vnnd ein Wanne Putter. Item geben auch Getrede Zehnden, darumb mus man dem Pfarrer ihm Eýnsidel F. 4 gebenn. Diesen Zehnden braucht man vor *Seiner Gnaden* Scheffereý.³⁰ Item Kuchen Dienst sein sie auch shuldig, wie die Gilnitzer vnnd jerlich ein Kalb. Item sein auch vorpflichtt ein Pokroczen³¹ auffs Haus zu gebenn vnnd Rossgirtte. Item sein auch vorpflichtt alle Arbeýtt zu thun, wie die andern. Item wen sie Behren schlagenn, sein sie die Hautt auff Schloss schuldig zu geben, auch die Taczen vnnd ein Buck,³² darumb gibtt man jnen Tranckgeldt. Man focht³³ alda zur Zeýttenn auch wilde Schwein, senndt sýauch schuldig auff das Hauss zue geben, darumb gibtt man jnen aýn Trinnekgeltt.³⁴

³⁰ A 4 forintot valószínűleg az uradalom fizette a papnak, akit eredetileg a tized egy része illetett volna. A tizedjövédelmet, úgy látszik, a majorsági juhászat használta fel és értékesítette.

³¹ Pokróc.

³² Lapocka.

³³ Leterít.

³⁴ Ez a mondat más kéz írása.

Entphangen von Hentzmanowecz. Zinns von Hentzmanowecz entphangenn F. 10. Item Weýngeldt auff Iacobi von da entphangenn F. 6 D. 66. Item auff Weýnachtten Weingelt entphangen nur de Helffte, F. 3 D. 33. Anno 1565. der Her Petter Feýgel hatt das Weýngeld, welches sie auff Ostern geben, entphangen noch laut der Quitanczen.

Summarum F. 19 D. 99 entphangenn.

Eýnsidel

Ihn diesem Dorff sein gesessener Leütthe 34. Zinsen funff mhal ihm Jhare, auff leorgi, Iacobi, Michaelis, Martini vnd Mittfastenn, iden Termin F. 3 D. 3. Thutt jerlich F. 15 D. 15. Es ist auch alda eine Mhoele *Seiner Gnaden* zu gehorig. Zinsen daruon jerlich auff Pfingsten, nemlich F. 7. Item sein auch schuldig dreý mal ihm Jhare Wein Geldt zu geben, auff Ostern, Jacobi vnd Weýnachtten, jden Termin F. 10. Thutt jerlich F. 30. Item man brentt auch Spissglass ihn diesem Mittel, dorauff soll der Richtter beý seýnem Eýd Achtung geben. Es gebirtt *Seiner Gnaden* von jdem Centner 10 D. Item Kuchen Dienst sein sie schuldig, wie die Gilnitzer. Item es ist auch ein gutt Fheren Wasser, auch Eschen, da mogen auch zur Kuchen was darfon gebenn. Item ein Kalb sein sie auch vor pflichtt zu gebenn. Alle Arbeitt sein sie schuldig zu thuen, was man ihnen aufflagt.

Entphangen von Eýnsidel. Zinns vom Eýnsidel auff funff Termin entphangen, jde Zeitt F. 3 D. 3. Thutt F. 15 D. 15. Item Weingeldt auff Iacobi von da entphangen F. 10. Item Weýngeldt auff Weýnachten nur deHelffte, F. 5. Anno 1564. hott das Weýn Geldt, welchs sie auff Ostern gebenn, entphangenn der Her Feýgel. Item Zinns von einer Mhoele daselbest entphangen F. 7.

Summarum F. 37 D. 15 entphangenn.

Item von Eýnsidel von 90 Centner Spissglass entphangen F. 9. Item altt Shuldt von daselbest auch vom Spissglass, welch beý dem Hern Feýgel schuldig gewesenn, entphangen F. 3.

Summarum F. 12 entphangen.

Koischow

Ihn diesem Dorff sein gesessener Leütthe 8. Zinsen ein mhal ihm Jare, auff Michaelis F. 6. Item sein auch schuldig dreý mal ihm Jhare Weýngeldt zu geben, auff Ostern, Jacobi vnd Weýnachtten, jden Termin F. 3 D. 34. Thutt jerlich F. 10 D. 2. Sein auch den Schaff Zehndenn schuldig vnd ider Pauer einen Kese, der Schaffe hatt, auff Michaelis. Item sein auch vorpflichtt zu geben ein Wanne Putter vnd ein Tonlen Brindze. Item Kuchen Dienst sein sie schuldig, wie die Gilnitzer. Ein Kalb sein sie auch schuldig zu geben vnd ein Oster Lamb. Sein auch vorpflichtt auffs Haus zu geben ein Pokroczen vnd Rossgirtte. Sein auch schuldig alla Arbeitt, so man jhnen aufflegt. Der Schultess ist vorpflichtt mitt einem Pferd mitt *Seiner Gnaden* zu reytenn oder mitt den Amptleitten, wen es von Notten ist. Item es ist auch ein gutt Feren Wasser da, solchs soll man jhm Vorbott haltten, oder jhnen auff erlegen fur die Kuchen Fische zu bringen.

Entphangen von Koýschoŵ. Zinns von Koischoff auff ein Termin entphangenn F. 6. Item Weýngeldt auff Jacobi von da entphangen F. 3 D. 34

Item Weýngeldt auff Weýnachten nur deHelffte entphangen, F. 1 D. 67. Die ander Helffte haben ihnen *Seine Gnaden* erlossen, dieweil sie Weýn vom Hause genhomen auszu schenkenn. Anno 1564. hatt der Her Petter Feýgel das Weýngeldt, welchs sie auff Ostern geben, entphangen.

Summarum F. 11 D. 1 entphangen.

Summarum aus den Bergk Stetten jhn alles ahn Barschafft F. 266 D. 34 $\frac{1}{2}$ entphangen.

Eredetije az Országos Levéltárban, a Csáky-család kassai levéltárának 48. fasciculusában. Az eredeti szöveg az itt közzétett rész után tovább folytatódik, de többé nem urbárium-jellegű, hanem összesítőn foglalja írásba a különböző uradalmi jövedelmeket és kiadásokat. (Készpénzjövedelem, termények, állatok, a hámborból, vámokból, bírságokból befolyó jövedelmek stb.) — A lapok alján kivetített részletösszegeket nem közöltük.

1605. A szepesvári uradalom urbárium

Szepes várának 1605-ben készült urbárium az 1565-ös urbáriumban összeírt helységek közül részletesen csak a bányavárosokat veszi számba (Stósz, Szomolnok, Svedlér, Gölnicbánya oppidumok és Remetét meg Helcmanócot; Kojósó most hiányzik a bányavárosok közül, megjelenik viszont Korompa oppidum). A 11 városnak és a vár körüli falvaknak csupán a szolgáltatásait jegyzik fel, sőt az utóbbiak közül néhányat meg sem említenek. A 6 összevethető bányaváros népessége az 1565. évi 327 családfőről 442-re emelkedett (Svedléren, ahol a legnagyobb a gyarapodás, 66-ról 167-re). Csökkenés csupán Gölnicbányán mutatkozik.

Határozott fejlődést jeleznek az 1565 után épült új hámorok és malmok is (Vö. U. et C. 49/17).

A bányavárosi census annyi, mint régen, a bor- és sörpénz is mindenütt változatlan összegű, csupán Helcmanócon emelkedett néhány forinttal, várórség tartásához viszont most egy város sem járul hozzá. A 11-ből megmaradt 9 oppidum pénzadója 1605-ben összesen 1115 forintra rúg, az 1565. évi kb. 760 forinttal szemben. Állat- és terménytizedet a XVII. század elején eggyel több bányaváros ad, mint korábban, de ajándékaikat csaknem mindenütt elengedték. A 9 város ajándékai ugyanakkor általában a régié; gabonaköböl helyett itt és a várköri falukban a kilenced vált általánossá.

A robot kevésbé súlyos, mint régen: a 9 városiak az egykori korlátozás nélküli majorságművelés és szekerezés helyett most csupán bort fuvaroznak, egyedül Velbach köteles továbbra is minden munkát elvégezni a majorhoz, a többi városban már csak a zsellérek végeznek bizonyos robotot (kaszálást, szénagyűjtést, és behordást). Enyhül az úrdolga a bányavárosokban is: korábban csak egyikük-másikuk élvezett robotmentességet, most némi fuvert leszámítva valamennyien felszabadultak alóla, ha másképp nem, váltság fizetése útján.

Urbarium arcis Scepusiensis pro anno 1605

Oppidum Stooz

Integrae sessionis

Iudex Balas Gaspar	Matthias Gaspar
Fain Boldisar	Stencz Christoff
Juhaz Thamas	Hozu Janos
Marcus Balintth	Hozu Mathe
Menihartt Balas	Halaz Marthon
Rooll uduarhaza	Rosman Matthias

Mediae sessionis

Lukach Thamas	Eőkőr Andras
Bodnar Jacab	Matthe Thamas
Molnar Janos	Thamas Gaspar

Thamas Miklos
 Osuald Benedek
 Koruatth Daniel
 Christoph Boldisar

Ztenczell Görgh
 Hegedös Mihallý
 Thasnatth János

Inquilini

Molnar Christoff
 Varga Janos
 Taiz Mihallý
 Göböl Peter
 Egied Mattias
 Hozu Menihartth
 Hozu Gergelly

Taiz Janos
 Sobortth Marthon
 Pentek Mihallý
 Simon Kelemen
 Thamas Istuan
 Hozu Boldisar

No. 38

Census. Adotth háromzor adnak eszthendeöben egez varasull, Zentth Görgi napian f. 6 d. 50, Zentth Marton napiannis f. 6 d. 50.¹ Bor penzth az bor arultatasertth² háromzor adnak egy eztendöben, Zentth Görgý napýan f. 10, Zentth Marthon napýan f. 10, Zentth Mihallý napianis f. 10.

Proventus. Barany desmaual tartoznak az földes vrnak, az az minden tiz baranibul eggiel, dizno dezmaualis tartoznak, midön az maknak termese uagion, minden öreghtöl d. 10, kichintöl penigh d. 5. Buza es az meh dezmatth az reghy zokas zerentth az varasy praedicatornak adnak. Az praedicator penigh pactataual az ö rendelesek zerentth tartozik az földes vrnak.³ Semminemő elessell, se tiukkall, se luddall, se mezell, se vajall es seminemő konihara ualo zýkkeseg eslessel nem tartoznak.

Servitus. Az földes vrnak semminemő zolgalattall nem tartoznak, hanem minden eztendöben bor hozasra io akarattiokbul egizer attanak három auagy negy zekeretth. Itt vas hamor kettö uagion, de Rooll az varhoz fizethetth rola bizonios sommatth eztendönkentth.

Oppidum Zomolnok

Iudex Varga Andras
 Hekker Bertalan
 Egar Marcus
 Tisler Joseffne
 Stuerin Janos
 Peer Gaspar
 Hekker Jacab
 Tisler Janos
 Zabo Tobias

Pronhaub Marthon
 Smider Janos
 Haster Balintth
 Tierlenczer Menihartth
 Kun Menihartth
 Haster Benjamin
 Tierrencz Isak
 Riz Marthon
 Pissell Balintth

¹ A harmadik határidőt a szövegíró kifelejtette.

² Borárulási kötelességük megváltásául.

³ A pactatát vagy székpénzt (cathedraticum) a szepességi plébánosok eredetileg a szepesi prépostnak évenként Szt. András napján „engedelmesség” címén fizették, a préposttól nekik átengedett dézsma ellenében. (*Pirhalla*: A szepesi prépostság vázlatos története. Lőcse 1899.) Itt a dézsma, úgy látszik, a préposttól a földesúrra szállt (talán bérletként) és ezért kellett a pactatát az úr számára fizetni. — „Rendelések szerint”: a földesúr és a prédikátor elrendezése, megegyezése szerint.

Megra Istuan
 Zabo Menihartth
 Stuerin Gaspar
 Krauz Bernard
 Tuppez Janos
 Rooll haza
 Bazerpaum Janos
 Peeren Janos
 Bayz Andras
 Bogner Janos
 Bazerpaum Vriell
 Prauer Istuan
 Hast Janos
 Kruh Antall
 Sueff Gaspar
 Naur Janos
 Vlachka Bodisar
 Kezupp Mihallÿ
 Kouach Istuan
 Faffnpackher Tobias
 Langh Boldisar
 Tasna Sebastien
 Bazerpaum Gaspar
 Bindis Mihallÿ

Rooll haza
 Bayz Balintth
 Kreczen Jacob
 Paur Janos
 Krauz Lajos
 Voÿttka Andrasne
 Stanner Mihallÿ
 Krauz Janos
 Raub Lörincz
 Langh Hieremias
 Praur Mattias
 Raub Janos
 Oksz Janos
 Hierthth Janos
 Czettnefene Jacob
 Varga Tamas
 Smid Miklos
 Tierrenczell Erhartth
 Pissll Peter
 Czttnefeningh Andras
 Lanczman Janos
 Bazerpaum Jacob
 Roess Tamas

No. 65.

Desertae domus

Stuezell Gaall
 Suerger Bertalan
 Draylickh Gaspar
 Hozen Gaall

} haza

Lankll Janos
 Lank Tobias
 Stuer Janosne
 Hekcell Sebastien

} haza

No. 8.

Census. Bor es sör penzthtth attak az földes vrnak az varhoz eztendeigh varasull f. 60. Verberrell tartoznak az földes vrnak az baniabull, azaz minden tizenketh penz iüedelemnek eggik penzeuell.

Proventus. Semminemö dezmaual nem tartoznak az földes vrnak es se vajall, se saÿtall, se mezeli es semmifele elessell az konihara.

Servitus. Mierthth hogÿ verberthth attak es mind chiak banielak lakÿak az varasth, semit nem zolgálnak, se nem zanttnak, se uetthnek, se kazálnak, se zekerethth sohova nem adnak az földes vrnak. Itth igen io vas es rez banielak uadnak, haznossakkis.

Suedler oppidum

Iudex Mezaros Orban
 Kouach Mihallÿ
 Mezaros Janos
 Kayll Peter

Mezaros Jacob
 Jonos Janos
 Huebler Mathe
 Kropiczzer Gaspar

Krupiczter Tobias
 Grepner Balintth
 Feffell Tobiasne
 Kiersner Bodisar
 Vöytkka Gaspar
 Soltez Gaspar
 Holla Janos
 Krozna Andras
 Semecza Janos
 Cimerman Balasne
 Jonas Jacob
 Sirme Mihallý
 Mazaros Janos
 Gulden Filöp
 Mezaros Jacob
 Kouach Boldisar
 Jonas Amburusne
 Tisler Gaspar
 Parttll Miklos
 Mezaros Jacob
 Mezaros Gaalne
 Langh Marton
 Farkas Görgý
 Klan Görgý
 Plander Balintth.
 Paur Mihallý
 Naur Gaall
 Saiffer Janosne
 Hirs Gaspar
 Mox Janos
 Praedicator haza
 Molnar Boldisar
 Rootth Pal
 Czimerman Daniel
 Halbsuckh Kelemen
 Gro Daud
 Czelde Marton
 Molnar Görgý
 Vnger Görgý
 Pagh Janos
 Vaiuoda Görgý
 Kraczer Jacobne
 Halaz Imrene
 Kocza Amburusne
 Hierse Gaspar
 Czimerman Balintth
 Horn Hieremiasne
 Fain Görgý
 Hulop Mattias
 Grozner Filöp

Varga Christoph
 Prechsnaider Daud
 Krauz Andrasne
 Soltez Joseff
 Soltez Meniharttne
 Saiferd Janos
 Dominica Istuanne
 Mezaros Janos
 Vnga Amburus
 Jonas Gaalne
 Mezaros Gasparne
 Kayll Cristophne
 Krupiczter Josef
 Golpeckh Cristoph
 Paur Daudne
 Palner Albertth
 Jonas Andras
 Miklos Gaspar
 Golpeckher Janos
 Plackh Tobias
 Molnar Gaspar
 Toppa Janos
 Rheber Balintth
 Raicz Görgý
 Tisler Tobias
 Dominik Janos
 Poda Balintth
 Hirtth Balas
 Raczenperger Janos
 Wolph Janos
 Varga Görgý
 Mezaros Janos
 Teppe Menihartth
 Czeller Menihartth
 Golpeckher Janos
 Paur Görgýne
 Sleppar Bodisar
 Kozak Balintth
 Palczen Tamas
 Molnar Cristoff
 Rain Miklos
 Tassu Tobiasne
 Koczar Maczkone
 Grepne Janosne
 Krupiczter Janos
 Tresse Jacob
 Grepman Gaspar
 Marton Laczko
 Daud Janosne
 Staiger Tamas

Kroczer Mihallý
 Molnar Janos
 Vnger Mihallý
 Mezaros Farkas
 Tiglis Janosne
 Kraz Joseph
 Rau Lörinczne
 Molnar Janos haza
 Kland Mattias
 Hierth Hieremias
 Balla Janosne
 Varga Procopius
 Czeldner Tobiasne
 Maukertth Istuan
 Mezaros Jacab
 Kouach Joseph
 Gron Mihallýne
 Nicz Tamas
 Szalczér Görgý
 Molnar Mattiasne
 Draýer Gaspar
 Lachker Janos
 Klan Janos
 Langh Sebestien
 Kouach Kristoph
 Glaz Peter
 Koller Mihallý
 Maýxner Palne
 Tehen paztorok es
 dizno paztorok haza

Golpeckher Andrasne
 Varga Balas
 Kraczer Janos
 Mezaros Jacab
 Mocznik Janosne
 Topsa Janosne
 Hegedw's Tobiasne
 Lendl Daniell
 Pok Gaspar
 Slaiffer Albertth
 Raczenperger Janos
 Czimerman Görgý
 Mezaros Janosne
 Slaifer Jacab
 Taiz Janos
 Gron Vrbanne
 Golpeckher Balas
 Langh Joseph
 Poliak Albertth
 Paztircuicz Amburus
 Gutthliebett Sebestien
 Golpeckher Menihartne
 Vngerne
 Mezaros Josef
 Krozner Janos
 Langh Gergelly
 Klauz Andras
 Hierser Lenartth kuldus

No. 167.

Combustae

Jonos Balas
 Mezaros Balintth
 Hierser Balintth
 Kouach Janos

Siermer Jacab
 Mezaros Balintth
 Maixner Görgý
 Lapis Görgý

No. 8.

Desertae

Zabo Ellies
 Czeller Janos
 Kraczer Janos
 Kouach Janos
 Maixner Janos
 Peckh Gergelly
 Langh Anna

} haza

Lapis Janos
 Czeller Filöp
 Jonos Jacab
 Golpeckher Lörincz
 Mezaros Gaspar
 Soltez Gaspar

} haza

No. 13.

Census. Adotth adnak eöttzer eztendöben, böytt közebbe f. 6 d. 6¹/₂, Zentt Görgy napban f. 4 d. 8¹/₂, Zentt Jacab napban f. 6 d. 6¹/₂, Zentt Mihally napban f. 6 d. 6¹/₂, Zent Marton napban f. 4 d. 8¹/₂. Bor es ser arultatasertth adnak az földes vrnak Zentth Görgi napyan f. 20, Zentth Jacab napyan f. 20, Zentth Mihally napyan f. 20. Verber adot is adnak, az az az bania iouedelem-böl minden tizenketth penzböl eggieth az földes vrnak.

Proventus. Semminemö elest es aýandekotth, konihara ualotth, se vayath, se mezetth, semit nem adnak, hanem új eztendöre adnak egy borniut auagi egi özetth.

Servitus. Semmitth nem zolgálnak, hanem eztendeigh uarasull az zolgalaterth adnak f. 40. Itt malom uagion negy kerekre ualo, de az varas birya.

Remethe

Iudex	Krautflais Jacab	Varga Mihally
	Helickh Elies	Hietth Peter
	Spettwéckh Andras	Zabo Janos
	Mezaros Janos	Tanczer Ellies
	Loý Marthon	Gwldna Görgy
	Hietth Görgy	Vapotth Fabyan
	Kouach Janos	Taijz Mihally
	Margroft Zacharias	Göczll Janos
	Francz Marthon	Kouach Istuan
	Slaifer Tamas	Taijz Thamas
	Zabo Janos	Leftlar Jacab
	Slaifa Görgy	Zabo Isak
	Leffler Gaall	Mezaros Simon
	Mezaros Tobias	Bencz Janos
	Taiz Meniharthth	Tais Tobiasne
	Zabo Mihally	Benell Janos
	Benell Balintth	Taiz Paal
	Slaifer Bertalanne	Zabo Tobias
	Varga Görgy	Wlackh Mihally
	Kouach Janos	Francz Janos
	Zabo Daud	Göczll Balintth
	Hietth Görgy	Taiz Kelemen
	Dobra Marthon	Tanczer Thobias
	Spittswéckh Lörincz	Taiz Balintth
	Benell Jacab	Benell Fridericus
	Benell Andras	Taiz Andras
	Spittswéckh Amburus	Bogner Jacab
	Göczll Istuan	Benell Jonas
	Taiz Balintth	Göczll Jacab
	Zabo Mihally	Mezaros Janos
	Czill Janos	Blackh Lörincz
	Benell Balinttne	Czimerman Janos
	Blackh Janosne	Binterr Gaall
	Grenczer Istuan	Kouach Jacab

Census. Adotth adnak eöthzer eztendöben az földes vrnak, böytht közepben f. 3, Zentt Görgi napban f. 3, Zentth Jacab napban f. 3, Zentth Mihaly napban f. 3, Zentth Marton napban f. 3. Bor es ser arultatasertth adnak az földes vrnak haromzer eztendöben, az földes vrnak Zentt Jacab napban f. 10, zűrettkor f. 10, böythtben f. 10. Verber adotis adnak az földes vrnak, az az az bania iüedelméből minden tizenkett penznek eggiketth. Malom uagion itth kett kerekre ualo, kit az varas birtth es attanak az földes vrnak töle eztendeigh f. 12.

Proventus. Semminemö dezmat *nem* adnak az földes vrnak, hanem chiak az praedicatornak, se tiukkal, se luddal, se vajall es semmiuel nem tartoznak.

Servitus. Semmifele zolgalattal nem tartoznak az földes vrnak, hanem io akarattiokbul eztendöben egizer adnak bor ala Tarczallra harom auagi negy zekeretth.

Gelnicz oppidum

Iudex Melczer Balintth	Bazarpaum Egied
Moranzky Jacab	Klan Mihally
Stark Boldisar	Henl Janos
Maurer Janos	Czelner Gaspar
Sűcz Janos	Frudlickh Thobias
Halaz Albertth	Raitl Andras
Krepler Janos	Traýber Görgy
Luch Marthon	Fraýtagh Albertth
Kouach Imre	Szierer Marton
Marton Janos	Bogner Jacab
Kóller Janos	Okz Janos
Kweller Balintth	Raitigh Christoph
Fux Jonas	Griger Janos
Sicz Albertth	Minickh Balas
Sebean Janos	Praýer Gaspar
Fruelickh Andras	Draýer Albertth
Fliger Gaspar	Kelhner Demýen
Klan Marthon	Molnar Balintth
Maurer Janos	Okz Görgy
Kickhell Jonas	Heiml Janos
Halaz Andras	Hoz Marthon
Fraýtagh Bertalan	Draýer Gaspar
Melczer Görgy	Rooll Jobb
Ritter Görgy	Sűcz Gaspar
Sűczuender Andras	Molnar Marthon
Virschfeld Henricus	Kouach Bertalan
Zűch Vilhelm	Langh Gaspar
Langh Andras	Gócz Christoph
Kouach Janos	Melczer Lenarth
Fliger Bertalan	Heiml Marthon
Lankfeldner Janos	Minickh Gergelly
Stark Gaspar	Starckh Janos
Mayer Gergelly	Molnar Janos

Krueller Gaspar
 Okz Janos
 Hoz Andras
 Fraytagh Lenartth
 Heendll Gaall
 Kueller Andras
 Fraytagh Janos
 Kouach Marton
 Illnikfeld Görgy

Has Marton
 Fassier Leopold
 Kouach Janos
 Czignfuez Andras
 Kuereller Adam
 Heenll Janos
 Fruelickh Bodisar
 Henll Balintth

No. 83.

Desertae sunt no. 25.

Census. Semminemö egieb adotth nem adnak, hanem az bor arultataserth haromzor eztendöben, Zentt Jacab napjara, Karachion napjara es Husuet napjara adnak az földes vrnak f. 90. Verber adotth adnak az földes vrnak, az az minden tizenharmadik penznek es tizenharmadik masa uasnak eggiket az baniabul.

Proventus. Dezmatt az földes vrnak semmiböl nem adnak, hanem chiak az praedicatornak. Az praedicator tartozik pactataual enihani arannial az w rendek zerentth. Semminemö elesell es ajandokal nem tartoznak.

Servitus. Semmit nem zolgálnak az földes vrnak, hanem egizer eztendöben tartoznak bor hozassall. Itt egy romlotth varis uagion, annakis Gelnicz neue.

Krombackh oppidum

Iudex Zabo Balintth
 Matthias Andras
 Stainmeez Farkas
 Sekhattuattner Janos
 Lunfa Miklos
 Mezaros Jacab
 Paal Janos
 Brenczer Janos
 Francz Görgy
 Veber Janos
 Mikloss
 Fledner Thobias
 Zepesy Imre
 Vniczko Janos
 Kolber Jacab
 Breuer Janos
 Pretsteller Jacab
 Foýffur Janos
 Vapner Bertalan
 Mepund Janos
 Scholinský Janos
 Dönsckh Jakab
 Kouach Lenartth
 Daudid Henczll

Tisler Balas
 Terpauckh Juanko
 Anna Kinicckh
 Zendreöy Janos
 Haczer Christoph
 Chech Benedek
 Acaty Peter
 Katschenerus Mathe
 Bartusne
 Zwéck Christoff
 Waidlingh Paall
 Zabo Thamas
 Zabo Lórinicz
 Veber Janos
 Haas Gaspar
 Petra
 Búszerczer Jacab
 Tidrenczell Andras
 Haan Marthon
 Varga Görgy
 Vapner Balintth
 Tirexen Mihally
 Fabian Janos
 Varga Simon

Vapner Andras
Koller Mihallý
Vinczellbruckh Ambrus
Sloz Andras
Flais Andras
Goldpeckher
Vapner Benedek
Fansmid Janos
Krompholcz Gergelly
Moldner Janos
Konez Mihallý

Lakatgiarto Imre
Kouach Görgy
Kouach Gaspar
Mollnar Imre
Kouach Lenartth
Fansmid Gergelly
Fansmid Simon
Vetcz Janos
Konez Janos
Chorba Janos
Konez Mikloss

No. 70.

Census. Adotth haromzor ad eztendöben az földes vrnak, vyeztendö napian f. 12, Zentt Görgi napian f. 12, Köröztölö Zent Janos napian f. 12. Bor arultatasertth adnak az földes vrnak Zentt Görgi napian f. 40, Zentt Mihalli napian f. 40. Sör arultatasertth adnak eztendeigh f. 13, Langh Jacab felesége eztendeigh egi rettwíl ad f. 10, d. 10. Agoston egi rettwíl f. 15 d. 15.

Proventus. Az hamorosok, kiknek magoknak hamorok uagion, tartoznak az földes vrnak eztendeigh tizenött masa vasatth, ezek ketten uadnak. Item Leftler Janos az eö hamoratul f. 4, Pfansmid Janos az eö hamoratul f. 4, Pfansmid Simon az eö hamoratul f. 4. Vagion ott egi malom, kit az varas bír, fizet tölö az földes vrnak eztendeigh f. 120. Semminemö konihara ualo elessel *nem* tartoznak, hanem Moldner Janos egi darab földtwwíl ad egi artantth. Semminemö dezmat az vrnak *nem* adnak, hanem az praedicatornak, az praedicator pactataual tartozik enihani aranniall.

Servitus. Semmitth *nem* zolgalnak az földes vrnak, hanem az zolgalatertt adnak eztendeigh f. 100.

Henczmanocz

Iudex Timko biro
Kopcha
Vazechkaj Görgy
Czebrik Peter
Klopta Görgy
Mikoll Amburuska
Miklo Mihallý
Petras Gergelly
Pathaj Lazlo
Fedor Kurilo
Vhrin Janos

Czmary Jacob
Simko Görgy
Hosiczka Istuan
Kopach Mattias
Klopta Tamas
Zojak Lukach
Nemet Janos
Czebrik Pááll
Hricz
Kozma Oroz

No. 21.

Census. Adotth adnak egez eztendeigh haromzor, Zentt Jacab, Karachion es Husuet napian f. 10. Item Zentth Mihallý adajatt f. 6.

Proventus. Barany dezmatth adnak az földes vrnak, buzabul penigh es egieb fele elettböl az praedicatornak. Az praedicator pactataual tartozik enihani aranniall. Semminemö elessel *nem* tartoznak, hanem chiak Karachion napýara egy borniuual es egy özell.

Indicium Oppidā ad vicem
Scepusiensem pertinet.

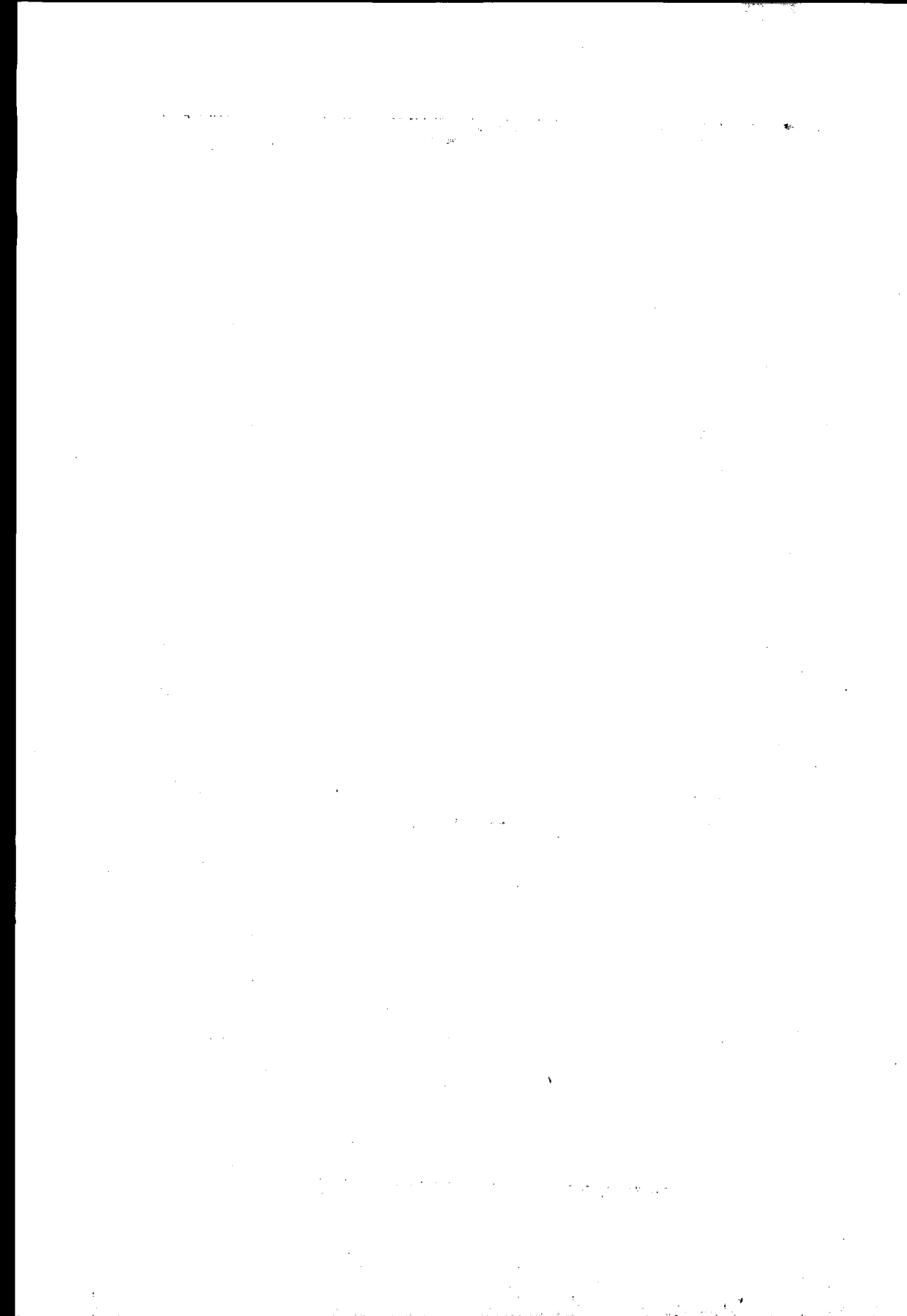
Nagy Zalok	} Ez az kilenc város az város birtok.
Hunders muckb	
Smogardoff	
Zenkierm.	
Palmisdorff	
Elkősfalva	
Arénisdorff	
Odorin	
Velbackb.	
Avirdorff	
Miltzpackb	} Ez két város, Slovák Marko birtok Zalayban.
Kapuzsafalva	} Ez az város az amir kapt. anake alabig.

CENSUS

Ez az kilenc város kőb az város birtok, adós az földes
Vnák adósok Szejca közepben

Bened Janos napban	fl. 700.
Zenck Marton napban	fl. 700.
Bor János adnak Zene Gergo napban	fl. 200.
Zene János napban	fl. 500.
Karacsionga	fl. 500.
Seőnapozás adnak, Dinkóidzo	fl. 100.
Zene Borcalan napján	fl. 50.
Viz közep napján	fl. 50.
	fl. 50.

Az 1605. évi szepesvári urbárium egy lapja



Servitus. Eztendő által semmifele zolgalattal nem tartoznak az földes vrnak, hanem bor hozasba fizettnek Gelnicz varas közibe.⁴
Ezek vas es rez baniaik.

Undecim oppida⁵ ad arcem Scepusiensem pertinentia

<i>Nagy zalok</i>	}	Ezt az kilencz varast az varhoz birtak
<i>Hunders marckh⁶</i>		
<i>Smegendorff</i>		
<i>Zenttkiernn</i>		
<i>Palmsdorff</i>		
<i>Illiesfalua</i>		
<i>Dienesdorff</i>		
<i>Odorin</i>		
<i>Velbackh</i>		

<i>Aizdorff</i>	}	Ez kétth varast Horuat Marko birya zalagban
<i>Millnpackh</i>		

Kapoztafalua Eztth az varast az annioknak attak eltheigh⁷

Census. Ez az kilencz uaras, kitth az varhoz birtak, adotth az földes vrnak adóóttb böytt közepben f. 200, Zentth Janos napban f. 200, Zentth Marthon napban f. 200. Bor penzt item adnak Zentt Görgi napban f. 100, Zentt Jacab napban f. 100, Karachionba f. 100. Seór penztis adnak Pwñkösdre f. 50, Zent Bertalan napjara f. 50, Vizkerezt napjara f. 50. Fa penztth adnak eztendeigh földes vrnak f. 50. Dezka penztth item karachiomban f. 15.

Proventus. Kilenczedett adnak az földes vrnak buzabul, zabbul, arpa-bull. Tizedetth penigh adnak az praedicatoroknak, az praedicatorok chatedra-ticummall, enihani arannial tartoznak az zepesý praepostsaghoz. Husuettra minden biro tartozik egi egi baranniall. Minden varas ket ket borniuual tartozik Karachionra. Tiukmonniall haný szazal tartozik minden biro, azt magok iol tudgiak. Minden malomba ualahany kw uagion, anni artant tartoznak benne hizlalny.

Servitus. Velbackh az ottualo majorhazhoz mindennemö zolgalattal tartozik. Az sellierek minden varasban tartoznak az vrnak zolgalny, kazalny, zenatth be giöytený es az vr majoryaban segethený be hordany. Item az sellierek aratassal tartoznak. Item az varasok egienlö kepen tartoznak adny bor hozasra Tarczallrul tizen niolcz zekeretth.

⁴ Azaz: a gölniciek borfuvarozási költségeihez járulnak hozzá.

⁵ „11 város”-nak nevezték a 24 szepesi városból Zsigmond zálogolása után megmaradtakat. Itt 12-t sorolnak föl, közülük kettőt általában nem volt szokás ebbe a csoportba számítani.

⁶ Hundertmark: nyilvánvalóan elírás Dunerstmark (Csütörtök helyi) helyett.

⁷ A birtokosok (Thurzó Szaniszló és Kristóf) anyja: Zrinyi Miklós leánya, Borbála.

Pagi ad arcem Scepusiensem pertinentes⁸

<i>Dubrava</i>	}	Ezekből az falukbul az praedicatornak adnak dezmatth. Az praedicatorok pactatat az zepessy praepostsaghoz, kilenczedet az földes vrnak adnak
<i>Ollsauka</i>		
<i>Zigra cum allodio</i>		
<i>Henczocz</i>		
<i>Harkocz</i>		
<i>Vojkocz</i>	portiones	

<i>Hottkocz</i>	}	Dezmatth az zepessy captolomnak adnak.
<i>Domanfalua</i>		

<i>Betania</i>	}	Ez kett falubul az varhoz uezik az dezmatth, az praedicatoroknak penigh az varbul fizettnek.
<i>Beharocz</i>		

Bona ad dirutum castrum Rikhno pertinentia⁹

<i>Rikhno</i>	}	Ezeketth az falukatt Berthoty Lajos vram birya zalagban, eottth ezer forinttban.
<i>Hrjsocz</i>		
<i>Kallaua</i>		
<i>Zakarfalua</i>		
<i>Volkmar</i>		

*Klugnotth*¹⁰ Ayandokon atta Bertotinak Turzo Christoph.¹¹

<i>Zedlicz</i>	}	Ez ket falut Bajory Janos birya zalagban kilencz ezer forinttban.
<i>Miklosfalua</i> ¹²		

Olczno Ezt az falutt birya zalagban Nagy Zombathy Gergelly kett ezer forinttban.

<i>Also Zlouenka</i>	}	Ezekett birya Rooll zalagban ketezer forinttban.
<i>Fölsö Zlouenka</i>		

Krombakotth az varhoz birta Turzo Christoph.

Eredetije U. et C. 113/8. alatt. — Ennek az urbáriumnak a parasztsneveit kivételképp nem összevontan, hanem az eredeti szöveg rendjének megfelelően szloposan közöltük.

⁸ Más néven „circumiacentes pagi”: azok a falvak, amelyek kezdettől fogva Szepes várához tartoztak.

⁹ Rikhno vár tartománya közvetlenül kapcsolódott a szepesi uradalomhoz, sokáig közös volt a tulajdonosuk is.

¹⁰ Kluknó.

¹¹ Thurzó Kristóf 1603-ban osztozott meg bátyjával, Szaniszlóval, a családi birtokon, és az osztozás alapján 1603-tól 1614-ig (haláláig) a várbirtok tulajdonosa és egyben szepesi főispán volt.

¹² Miklósvágása.

1672. A szepesvári uradalom egyik felének (a néhai Csáky Ferenc gróftól a kincstár számára lefoglalt félnek) az urbáriuma

Az itt következő 1672. évi urbáriumban a szepesi uradalomnak azt a részét írták össze, amelyet Csáky Ferencnek a Wesselényi-összeesküvésben való részvétele miatt örökösaitól elvettek és a kincstár számára lefoglaltak. Ez a rész az uradalomhoz tartozó minden oppidum és falu felét foglalta magában. (Csupán Izsákfalva, Tamásfalva és Hotkóc hiányzik az urbáriumból.)

Az összeírás az allodiális gazdálkodásnak a Csákyak birtoklása idején végbement nagy fejlődését mutatja a legszembetűnőbben: a féluradalomban összesen kb. 1600 köblös szántó és 300 szekér szénás rét tartozott a majorsághoz.

A népesség a bányavárosokban az 1605. évi helyzethez képest számban gyarapodott, helyenként igen jelentősen (Remetén pl. 68 családfőről 166-ra). Ez a gyarapodás fokozatos volt; legtöbb helyen már az 1633. évi urbárium (U. et C. 98/16.) is nagyobb számú lakosságot jegyzett fel, mint az 1605. évi. (Remetén 1633-ban 115 családfő élt.)

A jobbágytelkek nagysága 1672-ben 30–80 hold; némi szántóföld a házas zseléréknek is jut. Az uradalom parasztjainak összesen 4500–4600 köblös szántójuk van. A telkek aprózódása a vár körüli falvakban kisebb mértékű, mint a II városban; az előbbieket az állatállomány tekintetében is jobb helyzetben vannak az utóbbiaknál. A bányavárosokban természetesen kevés a föld és az állat is.

A census összege a bányavárosokban jelentősen emelkedett. A korábban hosszú időn át robotmentes bányavárosoknak 1672-ben aratókat és kaszásokat kell kiállítaniuk, sok helyütt viszont inkább fuvart kíván a földesúr.

Anno 1672. die 8. et subsequentiis mensis Iulii in arce Scepusiensi facta est conscriptio bonorum illustrissimi condam comitis Francisci de Csaky confiscatorium ad ratam medietatem arcis eiusdem Scepusiensis pertinentium ac in comitatu Scepusiensi existentium, modo subsequenti

Allodium subarcense

Sub arce habetur unum allodium ad formam castelli ex lapidibus extractum, cuius rata itidem medietas praefuerat condam dicto comiti Francisco Csaky, iam vero pro parte fisci regii occupata cum universis suis appartenentiis, hortis, horreis agrisque et pratis.

Ad quod quidem allodium pro rata hac medietate pertinentes terrae arabiles sunt subsequentes in tribus campis. In uno campo seu calcatura sunt frusta terrarum no. 4, in quibus possunt inseminari cubuli Cassouienses no. 286. In altero campo iugera no. 6 ad cubulos Cassouienses no. 319¹/₂. In tertio demum campo iugera seu frusta terrarum no. 4, in quibus possunt inseminari cubuli Cassouienses no. 338¹/₂. In iisdem terris exstat pro nunc seminata, tritici cubuli Cassouienses no. 87, siliginis no. 199¹/₂, hordei no. 274¹/₂, avenae no. 18, pisorum no. 7¹/₂, lentium no. 3³/₄, canabum no. 1, lini no. 1¹/₂. Datur praeterea unum frustum terrae in territorio Mintszentiensi huc pertinens ad cubulos Cassouienses no. 92, in quo de facto habetur seminata avenae cubulorum 84, pannici cubulorum 8.

Prata autem habentur no. 3 ad hoc allodium spectantia, unum infra Granes ad currus foeni no. 12 circiter, alterum Pasztovnik dictum ad currus foeni no. 6 et tertium ibidem ad currus foeni no. 3. Item datur unum aliud pratum in territorio Mintszenthieni huc spectans, in quo tempore fertili possunt haberi foeni currus circiter no. 60. Ibidem in praedicto Mintszenthieni territorio habetur alterum etiam pratum versus possessionem Felseö Szalok, in quo similiter anno fertili possunt haberi foeni currus circiter no. 40. Item datur unum pratum inter territoria Olsaviczensia et Kolbachiensia Margiczan dictum ad currus foeni circiter no. 20.

In allodio autem praedicto habetur braxatorium cum universis suis instrumentis et appertinentiis, commune tamen cum illustrissimo domino comite Stephano Csaky.¹ Similiter duae ollae pro coquendo cremato itidem communes. Praeterea habentur quattuor horti, duo seminabiles, Also et Felseö kert vocati, tertius Vad kert dictus et quartus pro caulibus.

Animalia vero in eodem allodio sunt subsequencia reperta. Oves Moravicae alias birke vocatae, mulgibiles quidem no. 239, steriles cum agnis no. 162, agnelli huius anni no. 130, item currules equi no. 8, bobali² no. 2, porci maiores no. 47, minores autem no. 38.

Dantur praeterea in montibus Svedliriensibus oves mulgibiles no. 102, capri no. 118, oves steriles cum capris et agnellis no. 145. Quarum ovium habet graffius montanorum oppidorum³ curam et de eis rationes dare tenetur. Dantur etiam prata in iisdem montibus Svedliriensibus, sicut et in territoriis Helezmanocz et Gölnicz, ad currus foeni circiter no. 40, quorum pratorum foenum reservatur pro praedictis ovibus in montibus existentibus.

Ad haec in suprascripto allodio subarcensi habetur etiam educillum continuum cum praenominato domino comite commune.

Praeterea una piscina infra possessionem Sigra.

Aliud allodium Nadas alias Terstyan

Huius allodii similiter rata medietas cum suis aedificiis, horreis et stabulis, item hortis, pratis, agris et silvis huc, pro fisco regio spectat. Ad quod allodium pro hac parte pertinentes terrae sunt subsequentes in duobus campis. In uno campo seu calcatura sunt frusta terrarum no. 9, in quibus possunt seminari cubuli Cassouienses no. 272¹/₂. In altero autem campo frusta no. 7 ad cubulos Cassouienses no. 187. In quibus exstat pro nunc seminatura, tritici cubuli Cassouienses no. 29¹/₂, hordei no. 58¹/₂, avenae no. 210, pisorum no. 1, pannici no. 11. Sunt et aliae terrae in territorio Domaniczieni huc spectantes, in quibus de praesenti exstat seminatura avenae cubulorum Cassouiensium 107¹/₂.

Prata autem habentur ad currus foeni circiter no. 16. Item unus hortus lupulinus et una piscina desolata communis ac silvae pro aedificiis aptae prohibittiae.

¹ Csáky István, az elhunyt Csáky Ferenc öccse. Apjuk, Csáky István, kettejükre hagyta szepesi javait, harmadik fiára, Lászlóra pedig erdélyi birtokait.

² Bubuli, bubali (bivaly) helyett.

³ A bányavárosok: Gölnicbánya, Szomolnok, Svedlér, Stósz, Helemanóc, Remete, Kojso. A „graffius montanorum oppidorum” itt valószínűleg nem királyi kamarai tisztviselő, hanem a Csákyak által a bányavárosok igazgatásával megbízott személy, aki a hegyi legeltetés ügyeiért is felelős volt. (Vö. „graffius oppidorum”, alább, l. az 1565-ös szepesi urbárium 26. jegyzetét is.)

In hoc eodem allodio Nadasiensi sunt reperta pecora subsequencia. Vaccae mulgibiles no. 21, steriles no. 9, iuvencae praeteriti anni no. 2, iuventus no. 1, tauri antiqui no. 4, iuvenes no. 2, vituli no. 13, anseres 19, anates 38, indiaci no. 17, capones 5, gallinae 21 et apes 18.

Habentur insuper duo telonia huc ad arcem spectantia, unum in oppido Varallya sub arce communi cum domino comite Stephano Csaky, a quo teloniator solvit annuatim f. 70, in medietate cedunt f. 35, praeterea tenetur etiam tam vinum, quam et cerevisiam alternatim educillare. Et si negotiatores salem ducunt, cedens⁴ a quolibet curru unus lapis salis ex iisdem, postmodum tam ex una, quam et altera parte unus lapis salis eidem teloniatori. Aliud telonium habetur in Kolynnocz. Arendatur annuatim plus minus pro f. 50. Hic quoque tenetur educillare vinum teloniator.

Sequuntur portiones possessionariae.

Portio in possessione Mint Szenth, porta 1.

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenes	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Cubuli Cassovienses		
											inseni- nandi	inseni- nati	
Michael Matiszulo	fratres												
	Georgium 16	4	4	4	2	13	35	—	1	43	43	13	
	Andream 12												
Christophorus	Matthiam ⁵ 10												
	Matthias 10	4	5	6	6	11	12	2	1	43	43	13	
Groffezin	Paulus 6												
Andreas Mika	Georgius 12	2	5	6	2	12	18	1	1	43	43	13	
	Matt(hias) 8												
Matthias Steffanuw	— 4	4	4	5	5	10	50	3	1	43	43	13	
Andreas Steffanuw	Georgius 8	6	5	6	4	12	40	2	1	43	43	13	
	Andreas 4												
Matthias Jambek	Martinus 16	2	3	2	5	8	50	—	1/2	20	20	6	
	Petrus 12												
Relicta	Ioannes uxoratus.	2	2	2	1	4	—	—	1/2	20	20	6	
Pauli Kolar	Paulus 16												
	Adamus 12												
	Ioannes 20	2	3	1	1	2	—	—	1/2	20	20	6	
Matthaeus Katrinzin	Ioannes 19	3	3	2	—	6	—	—	1/2	20	20	6	
	Georgius Jawcsak	Matth(ias) 8											
Iosephus Peczolt	— 2	2	—	2	1	3	—	—	1/2	20	20	3	
Iacobus Kasperum	— 2	2	2	1	3	5	4	—	1/2	20	20	6	
Ioannes Mika	— 2	2	2	2	2	6	8	—	1/2	20	20	6	
Michael Musikant	— 2	—	—	1	—	4	—	—	1/2	Libertinus			
Georgius Hornik	Martinus 5	—	2	1	—	—	—	—	—	Inqui- linus	4	4	1
	Matthias 3												
Michael Balascin	— 4	4	—	—	—	1	7	—	—	Inqui- linus	4	4	1
Georgius Hudak	— 2	2	—	1	—	—	—	—	—	Inqui- linus	4	4	1
Georgius Sima	Georgius 8	2	—	2	1	4	—	—	—	Inqui- linus	4	4	1
	Ioannes 7												
	Iacobus 1												

⁴ Helyesen : cedit.

⁵ Ti. : habet. Matiszuló Mihályal nem fiai, hanem testvérei éltek egy háztartásban.

Personae	Filii, aetatis		Boves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Aves	Stesso	Iugera	Cibuli Cassovienses		
												inseni-	mandi-	inseni-
Sequuntur alii inquilini agros non habentes														
Petrus Deta	Ioannes	18	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	Inquilinus
	Andreas	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Caspar	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Stephanus	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ioannes Kravec	Ioannes	10	—	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—	Inquilinus
	Georgius	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Paulus	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Adamus	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Andreas Haas	Andreas	11	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	Inquilinus
	Caspar Kravec	2	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	Inquilinus
Ioannes Stasik	Martinus	4	2	—	1	3	5	10	—	—	—	—	—	Inquilinus
Martinus Groffesin	Matthias	15	—	—	2	1	5	—	—	—	—	—	—	Inquilinus
	Ioannes	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Relicta			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Georgii Kratulka	Michael	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Inquilinus
Michael Slosar	Martinus	12	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	Inquilinus
Martinus Kovaly	Iacobus	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	Inquilinus faber
Christophorus Bodnar	Ioannes	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	Inquilinus et victor

Huius possessionis alteram ratam medietatem possidet dominus illustrissimus comes Stephanus de Csák.

Census. Hi censum pecuniarium nullum praestant praeterquam quod pro vigilibus arcensibus iuxta antiquam consuetudinem pecuniam vigilialem ipsis impositam contribuant et eandem groffio suo administrent.

Labor. Quoad labores, coloni integrae sessionis solent singulis diebus suis propriis aratris et currubus effectui mancipare,⁶ mediae sessionis autem duo ad invicem iuncti id ipsum praestare obligantur, inquilini demum ad pedestres labores sunt restricti, terras habentes singulis diebus, reliqui vero, prout ipsis mandatur. Linum quoque nere coloni quidem per libras no. 5, inquilini vero per libras no. 3 tenentur. Habetur hic loci educillum cerevisiale, quod iudex supportare tenetur.⁷

⁶ Ti. : laborem.

⁷ Vállalni, azaz a kimérésről gondoskodni.

Portio in possessione Dubrawa, porta $\frac{1}{2}$

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Cubuli	
											insemi- nandi	insemi- nati
Georgius Pawlik	Ioannes uxoratus.	8	4	6	—	4	50	5	1	30	30	10
Ioannes Fila	Iacobus 12	8	3	4	2	8	20	—	1	30	30	10
	Georgius 16											
Andreas Baluh	Andreas 13	4	1	3	4	7	10	—	1	30	30	10
	Stephanus 11											
Andreas Simanko	—	2	—	3	2	5	—	—	Inqui- linus	7	7	2 $\frac{1}{2}$
Franciscus Franko	Ioannes 6	2	—	3	3	—	—	—	Inqui- linus	7	7	2
	Andreas 4											
Georgius Mlinar	—	2	—	3	—	4	—	—	Inqui- linus	7	7	2
Ioannes Mlinar	Georgius 1	2	—	1	—	2	—	—	Inqui- linus	7	7	2
Blasius Tkacs	Nicolaus 10	—	—	—	—	—	—	—	Inqui- linus	7	7	—

Hi praemissi tam coloni, quam et inquilini, quoad labores et alia proxime superius specificata, sunt per omnia aequales iisdem proxime praecedentibus accolis Mintszentiensibus. Praeterea decimam ovium et agnellorum pendunt. Habetur in hac possessione unum molendinum unius lapidis, a quo molitor labores praestat et nihil pendit. Huius possessionis similiter medietatem dictus dominus comes possidet.

Portio in possessione Sztatwina, porta $\frac{1}{4}$

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Cubuli	
											insemi- nandi	insemi- nati
Iacobus Banik	—	6	2	8	2	4	40	20	$\frac{1}{2}$	30	30	10
Matthias Dolni	Georgius 18	6	3	5	3	5	20	4	$\frac{1}{2}$	30	30	10
	Petrus 7											
Lucas Fila	Georgius 1	6	2	4	1	6	10	—	$\frac{1}{2}$	30	30	7
Vidua Iacobi Odkusz	Ioannes 18	—	—	1	—	—	—	—	Inqui- linus	7	7	—
	Matth(ias) 16											
Iacobus Dubravsky	Ioannes uxoratus.	2	—	1	—	3	—	—	Inqui- linus	7	7	—
Ioannes Babin	—	2	—	2	1	1	—	—	Inqui- linus	7	7	2

Census et labores. Quoad census et labores, hi quoque sunt, ut proxime praecedentes, per omnia aequales, ita quoad decimam agnellorum et ovium ac etiam educillationem cerevisiae. Silvae glandiferae in territorio hocce nullae, sed binae pro aedificiis aptae.

Portio in possessione Olsawka, porta $\frac{1}{4}$

Personae	Fili, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio	Cubuli		
										Iugera	Insemi- nandi	Insemi- nati
Ioannes Deakuw	Iacobus 12	6	3	6	2	6	20	—	$\frac{1}{2}$	24	24	8
Andreas Steffanuw	Iacobus 7 Georgius 4	6	4	3	3	8	22	—	$\frac{1}{2}$	24	24	8
Thomas Turiek	Martinus 7 Georgius 5	—	—	2	1	6	—	—	Inqui- linus	6	6	1
Ioannes Csurilo	Matth(ias) 2 Georgius 1	2	—	2	—	1	—	—	Inqui- linus	6	6	2
Simon Kocerbiak	—	2	—	2	—	—	—	—	Inqui- linus	6	6	1

Alteram ratam medietatem huius possidet dictus dominus comes.

Census et labores. Eisdem praestant hi quoque, quos reliqui proxime praecedentes, cum educillo cerevisiae et decima ovium ac agnellorum. Hi silvas nullas habent.

Portio in possessione Sibra, porta $\frac{1}{4}$

Personae	Fili, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio	Cubuli		
										Iugera	Insemi- nandi	Insemi- nati
Georgius Gunda	Martinus $\frac{1}{2}$	4	—	1	1	1	—	—	$\frac{1}{2}$	30	30	8
Ioannes Lusczik	privignos ⁸ Andreas 20 Georgius 18	2	4	5	2	6	—	—	Inqui- linus	10	10	3
Ioannes Bendicsko	Ioannes 4 Andreas 1	2	—	1	—	4	—	—	Inqui- linus	10	10	3
Matthias Cseh	Ioannes 16	4	—	2	2	6	—	—	Inqui- linus	10	10	3
Matthias Cresznek	Matth(ias) 3	2	—	1	—	—	—	—	Inqui- linus	10	10	2
Michael Luscsik	Ioannes 9	4	4	3	4	12	—	—	Inqui- linus	10	10	3
Sequuntur alii inquilini, terras non habentes												
Matthias Sewezin	Ioannes 4 Michael 1	2	—	1	—	1	—	—	Inqui- linus	—	—	—
Stephanus Rusznak	Stephanus 5	—	—	—	—	—	—	—	Inqui- linus	—	—	—
Albertus Bily	—	—	—	—	—	—	—	—	Inqui- linus	—	—	—
Valentinus Sweez	—	—	—	—	—	—	—	—	Inqui- linus	—	—	—

⁸ Ti. : habet.

Huius possessionis similiter alteram medietatem possidet suprafatus dominus comes.

Census et labores. Eosdem similiter praestant, quos praecedentes alii. Iudex autem cerevisiam educillare tenetur. Habetur hic et mola sub piscina duorum lapidum, quorum unus, videlicet superior, spectat ad fiscum regium, penes quam⁹ mola habetur et altera pannificia et piscina magna supra eandem. Molitor nullum censum dat neque porcos saginare obligatur, duntaxat labores effectuare, qui ipsi impositi essent. Datur etiam hortus penes piscinam praescriptam infra templum cum horto domini comitis Stephani Csaky divisus.¹⁰ Silvas nullas habent.

Portio in possessione Harakocz, porta $\frac{1}{4}$

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Cubuli	
											insemi- nandi	insemi- nati
Paulus Peloz	Ioannes 3	4	—	3	1	7	17	3	Inqui- linus	10	10	3
Georgius Mokrinszky	Andreas 9	—	1	2	1	3	—	—	Inqui- linus	10	10	1
Iacobus Brezoviczky	Martinus 14	2	2	4	1	11	—	—	$\frac{1}{2}$	—	Liber- linus	—
	Michael 5											

Hi quoque ad ea praestanda obligantur, prout reliqui inquilini. In hac possessione habentur nobiles personae no. 2. Aliorum sessiones autem tam colonicales, quam et inquilinares no. 9.¹¹

Portio in possessione Henczocz, porta $\frac{1}{4}$

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Cubuli	
											insemi- nandi	insemi- nati
Georgius Katunszky	Ioannes 13	—	4	2	—	7	—	—	$\frac{1}{2}$	24	24	7
	Andreas 6											
	Stephanus 3											
Matthias Placskuw	Matthias 4	4	4	6	4	8	—	16	$\frac{1}{2}$	24	24	10
Sequuntur inquilini												
Iacobus Ondregczin	Georgius 5	4	—	2	1	4	—	—	Inqui- linus	6	6	2
	Iacobus 2											
	Ioannes $\frac{1}{2}$											
Matthias Moczidlansky	Ioannes 5	—	—	2	1	—	—	—	Inqui- linus	6	6	$1\frac{1}{2}$

⁹ A szó írása nem világos.

¹⁰ Hihetőleg: Osáky István kertjétől elválasztva.

¹¹ Ez a más birtokokhoz tartozó jobbágy- és zselléreltek összege.

Deserta no. 1.

Huius possessionis similiter medietatem possidet dominus comes Stephanus Csaky. Inscriptitii habentur no. 2, Ladislaus Rady, qui possidet integram sessionem colonicalem et Simon Zemany, qui possidet mediam sessionem a defuncto condam comite Francisco de Csak collatas.

Census et labores. Eisdem praestant praemissi hi omnes subditi, quos reliqui villani. Tenentur praeterea non tantum cerevisiam, sed et vinum educillare. In territorio huius possessionis habentur certae terrae domini terrestres, in quibus possunt inseminari pro parte fisci circiter 60 cubuli Cassouienses, prata etiam ad currus foeni circiter no. 60. Quae omnia ad allodium Nadasiense sunt applicata. Silvae habentur communes, non tamen glandiferae, sed pro aedificiis aptae.

Portio in possessione Baldocz, porta $\frac{1}{4}$

Personae	Fili, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Cubuli		
											insemi-	nandi	nati
Matthias Balduch	Thomas	21	4	4	2	—	3	3	—	1	50	50	14
	Ioannes	19											
	Martinus	18											
	Matthias	14											
	Stephanus	3											

Sequuntur inquilini

Thomas Liptak	Iacobus	10	2	—	4	1	4	—	—	Inqui-	12	12	4
Nicolaus Rak	Georgius	9	2	—	2	—	2	—	—	Inqui-	12	12	4
	Gregorius	5								linus			
	Michael	2											
Iacobus Melcher	Georgius	8	2	—	1	—	2	—	—	Inqui-	12	12	3
	Melchior	2								linus			
Ioannes Baran	Ioannes	20	—	4	2	2	2	7	3	Inqui-	12	12	4
	Matth(ias)	18								linus			
	Georgius	16											
	Andreas	3											
Relicta													
Ioannis Pucsko	Georgius	20	—	—	—	—	—	—	—	Inqui-	12	12	—
	Albertus	17								linus			
Paulus Lopusanszky	Adamus	3	—	—	1	1	—	—	—	Inqui-	6	6	—
										linus			

Hic quoque alteram ratam medietatem possidet dictus dominus comes.

Census et labores. Eisdem praestant hi etiam, quos reliqui villani, subinde tenentur educillare cerevisiam etiam. Habentur in hoc territorio certae terrae arabiles ad allodium subarcense spectantes ad cubulos Cassouienses circiter no. 25. Pratum etiam habetur ad currus foeni circiter no. 5. Silvae nullae.

Portio seu medietas in possessione Helczmanocz, porta 1 $\frac{1}{4}$

Personae	Filii, aetas	Bovae	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apea	Sessio	Cubuli		
										Iugera	inseml- nandi	inseml- nati
Andreas Kuchta	Ioannes 12	6	2	6	2	10	14	—	1/2	20	20	4
	Michael 4											
Michael Gyurka	Thomas 16	4	—	2	—	2	20	—	1/2	20	20	3
	Andreas 12											
	Ioannes 10											
	Matth(ias) 2											
Thomas Korwal	—	4	2	2	1	3	—	—	1/4	15	15	2
Ioannes Csuhran	Thomas 22	2	—	4	1	—	20	—	1/4	15	15	2
	Andreas 17											
	Matthias 15											
	Ioannes 14											
	Item privignos											
	Ioannes 12											
Georgius Tozeczuz	Iacobus 10											
	Georgius 8											
	Georgius 17	6	—	4	1	6	134	—	1/4	15	15	4
	Ioannes 8											
Georgius Horinkuw	Matthias 4											
	Thomas 12	4	—	3	—	5	30	—	1/4	15	15	3
	Georgius 5											
Georgius Komar	Ioannes 1											
	Ioannes 8	4	—	2	1	1	15	—	1/4	15	15	2
Michael Marczin	Andreas 5											
	Georgius 8	—	—	3	2	2	—	—	1/4	12	12	—
Paulus Czucha	generum	2	—	1	—	1	5	—	1/4	15	15	1
Relicta	Matthiam Suszko											
Ioannis Bahor	Paulus 16	4	—	4	1	4	40	—	1/4	15	15	3
	Matthias 20											
	Iacobus 18											
Martinus Hornik	Iacobus 17	4	—	3	1	5	—	15	1/4	15	15	3
	Matthias 12											
Georgius Perhacz	Georgius 16	2	—	2	1	1	—	—	1/4	15	15	1
	Ioannes 12											
	Matthias 8											
Georgius Ragota	Michael 20	2	—	1	—	—	7	—	1/4	15	15	1
	Georgius 16											
	Ioannes 12											
	Martinus 7											
Stephanus Rusznak	Matthias uxoratus	—	—	1	1	—	—	1/4	15	15	—	
Michael Ondreg	Andreas 16	6	—	1	—	7	30	—	1/4	15	15	3
	Michael 12											
Andreas Mlinar	Ioannes 18	2	2	2	—	1	—	—	1/4	15	15	2
Georgius Buczko	—	2	—	1	—	1	20	—	1/4	15	15	1

Desertae habentur hic loci no. 3, una Vereniczowa, altera Burikowa et tertia Sustischina dictae. Praeterea unus inquilinus Martinus Suffik. Huius possessionis alteram medietatem possidet dominus comes Stephanus Csaky.

Census et labores. Pendunt annuatim in paratis f. 58 d. 30, a serra f. 1 d. 50, a malleo f. 3. Culinae subministrant pro singulis septimanis per anserem no. 1, gallinas no. 2, ova no. 12.

Haec possessio Helczmanocz cum Koyso singulis mensibus dant butyri vannam no. 1 quinque iustarum, id est Helczmanocz tres, Koyso autem duas medias solet dare. Ex ovibus et ex frumento dant decimam, quod decimale frumentum in horreum ibidem exstructum convehunt et idem horreum, si ruinam aliquam patiatur, reparant. Pro quartirio subministrant avenae cubulos Scepusienses $112\frac{1}{2}$, Cassouienses $56\frac{1}{4}$.¹² Clavos tigneos pendunt no. 500. Asseres et scandulas iuxta necessitatem et limitationem administrare, prout et reliquos labores instar aliorum praestare tenentur. In hac possessione habetur unum molendinum duarum rotarum ipsius pagi, cuius proventus computatur cum censu pecuniario. In territorio autem habentur prata domini terrestris, in quibus tempore fertili possunt haberi currus foeni circiter no. 20. Habentur etiam silvae glandiferae, ad quas si glandinationis causa impulerint dicti Helczmanoczienses porcos suos, tenentur dare decimam, infra decimum autem numerum iidem Helczmanoczienses a singulis per d. 8, alii autem extranei per d. 10 pendunt. Silvae autem sunt, in quibus possunt tempore fertili saginari circiter 1000 porci, non tamen omnes eadem silvae sunt in hoc territorio.

¹² Az $56\frac{1}{4}$ kassai köblöt a szöveg írója csak magyarázatképpn írta hozzá a szepesi köbölszámhoz. Egy 1585. évi adat szerint (lásd: *Tagányi K.*: Régi gabona- és bormértékek, *M. Gazd. tört. Szemle* 1894. 107–108. egy kassai köből egyenlő értékű volt két szepesi köböllel. — Ezt a szolgáltatást a katonai szállásadás megváltatása gyanánt (pro quartirio) teljesítették.

In hac possessione pro hac rata medietate habetur una deserta inquilinaria, vulgo Sztuparovska dicta.

NB. Hic vix aliquando solent inseminari autumnales segetes, sed tantum vernaes, ideo, ut de facto haberent et praemissis autumnalibus quicquam.

Census et labores. Solvunt annuatim in communi f. 30 d. 30. A serris f. 5. A mola et altera tusoria panni f. 3. Administrant pro culina menstruatim anseres no. 2, gallinas no. 4 et ova no. 20. Pro quartirio pendunt avenae cubulos Scepusienses 62 $\frac{1}{2}$. Ex ovibus et porcis ad silvas glandiferas pulsus decimam praestant ad instar Helczmanoviensium accolarum. Asseres et scandulas iuxta necessitatem ac limitationem administrare ac reliquos labores, ut alii, peragere tenentur. Butyri singulis mensibus dant cum Helczmanoviensibus unam vannam. Dantur in territorio huius possessionis silvae glandiferae, in quibus tempore fertili possent saginari circiter 1000 porci. Possessio Aranyitka pro lignatione in hoc territorio pendit annuatim f. 14. Malleus seu mola ferrea Cassouiensis et serra (pro roboribus ad usum asserum devehendis) pendunt annuatim f. 3.

Portio in possessione Olsawicza

Habetur hic colonus mediae sessionis Ioannes Brezenszky, qui ligna pro carbonibus ad usum fabrorum et carbones ad arcem, prout et virgulta pro circulis viatori ad arcem devehere et subinde etiam metere ac falcare tenentur.

Medietas possessionis Biharocz

Habetur hic sessio colonialis una et inquilini no. 7. Hanc medietatem possessionis possidet de praesenti relicta vidua egregii quondam Ioannis Szent-Iuaný, in locum quorum dicitur dedisse aliam suam portionem in comitatu Lyptoviensi habitam defuncto condam comiti Francisco Csaky.¹³

Portio in possessione Woykocz

Habentur hic mediae sessionis coloni no. 2 et inquilinus no. 1. Quos de facto possideret in pignore generosus dominus Sigismundus Hollo.

¹³ „Hanc medietatem”: a jobbágytelek és a hét zsellér a birtok felét tette ki. Szentiványi Jánosné ezt, úgy látszik, Csáky Ferencsel cserélte el.

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenet	Porci	Oves	Apes	Sessio	Tugera	Cubuli	
											insemi-	nandi-
Caspar Groo	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Michael Czelder	Georgius 12	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Ioannes Hulop	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Andreas Dulin	Martinus 20	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Michael Morschorffer	Ioannes 7	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Paulus Pulcz	Michael 5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Michael Seregy	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Gregorius Venczel	Ioannes 19	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Zacharias Stern	Zacharias 3	4	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Caspar Fleischer	Salomon 12	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Michael 8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ioannes 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Melchior Kochin	Albertus 20	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Caspar Dulin	Caspar 5	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Gregorius Hanck	Iacobus 24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Martinus 22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Michael 16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Georgius Müller	Caspar 12	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ioannes 8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Georgius 3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ioannes Herman	Ioannes 14	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Oves
Iacobus Patcz	Michael 24	6	—	2	30
	Ioannes 22	—	—	—	—
	Iacobus 20	—	—	—	—
	David 16	—	—	—	—
Ioannes Groo	Michael 16	—	—	2	—
	Bartholomaeus 8	—	—	—	—
	Thobias 6	—	—	—	—
Michael Grebner	—	—	—	4	—
Ioannes Kupersmidt	Ioannes 5	—	—	2	—
	David 2	—	—	—	—
Ioannes Morschorffer	Laurentius 12	—	—	—	—
Samuel Schmuk	Thobias 8	—	—	4	—
	Michael 1	—	—	—	—
Relicta Valentini Schusterin	Petrus 20	5	—	2	—
Georgius Getcz	Ioannes 12	6	1	2	15
Caspar Braum	—	—	2	1	—
Michael Nemeth	Leonardus 3	6	2	2	—

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Oves
Caspar Müller	—	—	—	1	—
Ioannes Zayfert	—	—	—	—	—
Michael Tepper	—	—	—	2	—
David Loy	—	—	1	2	—
Iosephus Cselder	Ioannes	24	—	—	1
	Thobias	20	—	—	—
	Ionas	3	—	—	—
	Iosephus	1	—	—	—
Melchior, Grebner	Paulus	6	—	—	1
Martinus Lacher	Martinus	13	—	—	1
	Michael	11	—	—	—
	Ioannes	9	—	—	—
Ioannes Hempell	—	—	—	1	—
Andreas Krausz	Daniel	1	—	—	—
Ioannes Unger	Ioannes	20	—	—	—
Blasius Lendell	—	—	—	—	—
Relicta Georgii Fleischerin	Adamus	18	4	—	2
Daniel Schloszer	—	—	—	1	—
Ioannes Fischer	—	—	—	4	—
Valentinus Kroszner	Ioannes	20	6	—	3
	Valentinus	12	—	—	60
Samuel Kroszner	Michael	1	—	—	2
Iacobus Schnejder	Iacobus	20	—	—	2
	Daniel	12	—	—	—
Daniel Kroszner	Daniel	5	—	—	—
Matthias Fleischer	—	—	8	1	8
					6

Desertae habentur in hoc oppido no. 25, quarum nomina resciri minime possunt. NB. Hoc oppidum quia esset per se liberum neque ullas distinctas rusticanas sessiones haberet, dumtaxat in communi solitam ab antiquo arendam annuatim domino terrestri solveret, ex eo neque tales eorundem sessiones aut vero iugera terrarum poterant hic et nunc conscribi. Cuius quidem oppidi ratam alteram medietatem dominus comes Stephanus Csaky possidet.

Census et labores. In anno solvunt angariatim arendae per f. 250 constituentes in toto f. 1000. Pro butyro et vitulis f. 25. Annuatim a malleo ferri centenarios no. 4. Scandularum administrant no. 7000, asseres no. 300. Pro culina hebdomadatim administrant per anserem no. 1½, gallinas no. 3, ova no. 20, trutas iuxta possibilitatem. Pro quartirio avenae cubulos no. 300 Scepusienses, Cassouienses no. 150. Ex ovibus decimam praestant. Messores in anno dant pro decem diebus no. 30, falcatores similiter pro decem diebus no. 15. Habetur hic loci et praedium Stellbach dictum, ubi prata habentur pro parte hac ad foeni currus circiter no. 8, circa quae Koysouienses et Helczmanovienses subditi laborare tenentur.

Medietas alterius oppidi montani Remethe, portae I ⁴/₃

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Oves
Isaac Schneider	Jacobus uxoratus	4	1	2	—
	Michael	25			
	Martinus	18			
Thobias Loy	—	4	—	1	23
Petrus Taysz	fratrem Petrum	8	—	3	—
Andreas Ketzcel	Thomas	15	4	—	2
Michael Loy	fratres				
	Michaellem	18	4	1	2
	Andream	12			
Petrus Loy	Caspar	15	2	—	1
	Iacobus	12			
	David	6			
Relicta Davidis Eisen	Thobias uxoratus	6	—	3	—
	Michael	18			
Thobias Schneider	Isaac	20	4	—	1
	Iacobus	16			
	Ioannes	12			
Ioannes Loy	Michael	9	2	—	1
	Ioannes	5			
Martinus Taysz	Thobias	12	2	—	2
	Iacobus	10			
	Martinus	7			
	Caspar	4			
Georgius Venczell	Ioannes	16	4	—	2
Ioannes Czebrik	Laurentius	14	—	—	—
Michael Ventzell	Andreas	4	—	—	1
Relicta Georgii Venczell	Caspar	25	—	—	—
	Ioannes	18			
Relicta Andreae Loy	Iacobus	16	—	—	1
	Petrus	4			
Iacobus Tanczer	—	2	—	1	—
Gallus Lerch	Thobias	9	—	—	—
	Sebastianus	7			
	Paulus	1			
Andreas Leffler	—	4	—	2	—
Michael Schneider	Abraham	14	4	—	1
Michael Taysz	—	6	—	2	—
Melchior Venczell	Caspar	18	2	—	1
	Michael	14			
	Iacobus	7			
	Thobias	5			
Melchior Hosenreiter	Valentinus uxoratus	6	—	—	72
Iacobus Lerch	Iacobus	22	4	—	2
Michael Lerch	Paulus	10	2	—	1
	Michael	8			

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Oves
Michael Galinszky	—	2	—	1	—
Benedictus Leffler	Benedictus 3	4	—	1	26
	Iacobus 1/2				
Iacobus Venczell	Iacobus 12	4	—	2	—
	Andreas 3				
Iacobus Vogner	Michael 14	6	—	3	—
	Caspar 12				
	Ioannes 7				
	Georgius 4				
	Stephanus 1				
Georgius Tajsz	Georgius 12	4	1	—	3
	Andreas 5				
	Iacobus 1/2				
Christianus Taysz	Michael uxoratus	4	—	—	50
	Matthias uxoratus				
	Andreas 7				
Ioannes Ambros	—	—	—	2	—
Michael Schneyder	Michael 1	—	1	1	—
Caspar Venczell	Ioannes 22	6	1	1	—
Michael Schleyffer	Ioannes 18	4	2	3	86
	Michael 6				
	Paulus 2				
Ioannes Jager	Andreas 18	5	2	2	39
	Ioannes 4				
Ioannes Taysz	Ioannes 10	4	—	2	—
Zacharias Grenцер	Stephanus uxoratus	2	1	2	—
David Gildner	Georgius 12	—	—	—	—
	David 8				
Andreas Wentzell	Andreas 3	—	1	1	—
Relicta Clementis Bartsch	—	—	—	2	—
Ioannes Fleischer	Paulus 22	—	1	2	—
	Michael 18				
Iacobus Venczell	Iacobus 8	—	1	1	—
Andreas Hirth	Andreas 5	—	—	—	—
Relicta Tobiae Grossin	—	—	—	—	—
Petrus Kordoss	fratrem Michaelem annorum 16	4	2	1	—
Iacobus Langh	Michael 9	2	—	2	—
	Iacobus 3				
Thobias Hosenraiter	—	4	—	1	47
Andreas Zimmerman	—	—	—	1	—
Michael Schnejder	Michael uxoratus	4	—	3	—
Alter Michael Schneider	Ioannes 12	4	—	1	—
	Michael 8				
Gallus Schnejder	Iacobus 16	—	1	2	—

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Oves
Relicta Andreae Zeller	Ioannes uxoratus, qui filios ¹⁴	6	—	4	—
	Andreas	8			
	Ioannes	5			
Petrus Koszman	Petrus	7	4	—	2
	Ioannes	5			
Caspar Benedicti	Michael	9	2	—	3
	Iacobus	7			
	Caspar	5			
	Ioannes	1			
Paulus Venczko	—	4	—	1	9
Iacobus Spötschu	Iacobus	5	—	1	—
	Ioannes	1			
Ioannes Schicz	—	—	1	1	—
Valentinus Lerch	Georgius	8	—	—	1
	Ioannes	2			
Caspar. Schmögner	Caspar et Ioannes	1/2	2	1	1
	Iacobus uxoratus				
Matthias Lerch	Matthias	4	—	—	2
	Ioannes	2			
Relicta Michaelis Wentczlin	Michael	16	—	—	1
Thobias Zimerman	—		—	—	1
Valentinus Spiczo	—		—	—	—
Alexius Rusznak	Michael	20	—	—	—
	Georgius	10			20
Iacobus Schneider	fratres				
	Georgium	18	6	—	2
	Paulum	15			
	Thobiam	11			
Relicta Stephani Mozin	Ioannes	15	2	—	1
Paulus Schnaider	Iacobus	5	—	—	1
	Paulus	1/2			
Ioannes Speczo	Iacobus	10	2	—	3
	Ioannes	8			
	Valentinus	6			
Ioannes Venczell	Ioannes	10	4	1	1
	Michael	7			
	Georgius	5			
Andreas Taysz	Ioannes	9	2	1	3
Georgius Lerch	Ioannes	10	2	—	—
Thobias Schmidt	Ioannes	5	2	—	2
Michael Loy	Michael	5	4	—	1
	Iacobus	1/2			
Iacobus Schnajder	Philippus	25	4	1	1
	Michael	11			20
	Andreas	7			
	Georgius	4			

¹⁴ Ti. : habet.

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Oves	
Michael Sontagh	Michael	8	5	3	—	
	Ioannes	6				
	Iacobus	4				
	Thobias	1/4				
Iacobus Spötschu	Iacobus	3	4	—	3	—
Leonardus Kaill	—	4	—	1	—	
Ioannes Tazipodi	—	—	1	1	—	
Stephanus Kaill	—	4	—	1	—	
Michael Schnaider	Michael	23	—	1	1	—
	Ioannes	16				
	Isaac	}10				
	Iacobus					
Andreas Taysz	Michael	22	4	2	—	—
	Andreas	1				
Martinus Schnaider	Georgius uxoratus	5	1	3	50	
	fratrem					
	Casparem uxoratum					
Michael Flaischer	Iacobus	22	4	1	2	30
	Michael	12				
	Ioannes	4				
	Laurentius	2				

Hoc quoque oppidum similis conditionis, sicut alterum proxime praeteritum, cuius pariter ratam alteram medietatem possideret dictus dominus comes Stephanus Csaky.

Census et labores. Solvunt arendam angariatim per f. 187 d. 50, in toto per annum constituentes f. 750. Pro butyro et vitulis annuatim solvunt f. 20. Ab uno malleo ferri centenarios no. 2. Singulis annis administrant scandularum no. 5000, asseres no. 100. Hebdomadatim administrant pro culina anserem no. 1, gallinas no. 2, ova no. 12. Pisces quoque iuxta possibilitatem administrare tenentur. Ex ovibus decimam dant. Messores subministrant iuxta contractum antiquum pro decem diebus no. 20, falcatores similiter pro decem diebus no. 10. Pro quartirio dant avenae cubulos 200. Habetur hic loci telonium, de cuius proventibus tenetur dare rationem groffius montanorum oppidorum. Cuius quidem proventus extendere se potest annuatim ad f. circiter no. 30.

Medietas oppidi Gőlnicz

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Oves	
Emericus Müller	Emericus	23	—	—	2	—
	Caspar	15	—	—	—	—
	Martinus	11	—	—	—	—
	Iacobus	3	—	—	—	—
	Michael	1	—	—	—	—
Paulus Bartz	—	—	—	1	—	
Iosephus Hanell	Iosephus	15	—	—	3	—
	Iacobus	13	—	—	—	—
Gregorius Czauder	Ioannes	20	—	—	1	—
	Andreas	15	—	—	—	—
	Vilhelmus	12	—	—	—	—
	Martinus	8	—	—	—	—
Christophorus Glierin	Ioannes	18	—	—	1	—
Iacobus Rimer	Iacobus	12	—	—	—	—
	Georgius	8	—	—	—	—
Laurentius Gőbell	Andreas	18	—	—	2	—
Martinus Hewer	Martinus	5	—	1	2	—
Henricus Mauricz	Daniel	3	1	1	—	—
	Michael	1/2	—	—	—	—
Samuel Lucae	Samuel	24	4	1	2	—
	Georgius	12	—	—	—	—
	et Ioannes	8	—	—	—	—
Blasius Schlieff	Ioannes	18	—	—	2	—
Relicta Hirteniana	Martinus	10	—	—	1	—
	Ioannes	4	—	—	—	—
Thobias Frajtagin	Andreas	22	—	—	1	—
	Ioannes	18	—	—	—	—
Martinus Sockelsdorffer	Ioannes	10	—	—	1	—
Georgius Herczogh	Georgius	16	—	—	1	—
	Paulus	3	—	—	—	—
Relicta Mattyasin	Christophorus	20	—	—	2	—
Andreas Schancz	Michael	20	4	—	1	—
Ioannes Hanell	Petrus	20	6	—	1	—
	Michael	12	—	—	—	—
Gasparus Múm	Ioannes	16	—	3	3	—
Relicta Stangelin	—	—	—	—	2	—
Emericus Mauricz	—	—	4	—	2	—
Andreas Starek	Ioannes	6	—	1	2	—
Andreas Frajtagh	Ioannes	24	6	—	3	—
Andreas Krieger	—	—	6	—	6	—
Ioannes Meltzerin	Georgius	18	—	—	—	—
Andreas Haasz	Andreas	18	—	—	3	—
	Martinus	10	—	—	—	—
Caspar Patez	—	—	—	1	3	—

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Oves	
Christophorus Gotsch	Martinus	14	6	—	3	—
	Georgius	3				
Caspar Krieger	Andreas	6	—	—	2	—
	Daniel	4				
Christophorus Oksz	Georgius	6	4	—	2	—
	Martinus	4				
Ioannes Grepner	—		—	—	1	—
Georgius Koszman	—		—	—	1	—
Iacobus Jager	Martinus	10	—	—	2	—
	Ioannes	4				
Martinus Polyak	—		—	1	2	—
Henricus Kwirschvelch	Ioannes	14	—	—	—	—
Michael Urben	Michael	14	—	—	3	—
	Caspar	10				
	Georgius	7				
Balthasar Klein	—		—	—	2	—
Bartholomaeus Mullian	Ioannes	20	4	—	2	—
	Balthasar	10				
Andreas Vajda	Andreas	20	4	—	1	—
	Caspar	18				
	Daniel	12				
Valentinus Zelder	Ioannes	12	6	—	6	—
	Caspar	8				
Andreas Hanell	Martinus	10	—	—	1	—
Ioannes Hanell	Georgius	12	—	—	1	—
	Martinus annorum	8				
Michael Óelischer	Michael	18	4	1	1	17
	Caspar	15				
	Andreas	10				
	Balthasar	3				
Ioannes Koszman	—		—	—	3	—
Georgius Voberth	—		—	—	1	12
Michael Fuchs	Martinus	12	—	—	2	—
Ioannes Knobloch	Ioannes	24	—	—	1	—
	Martinus	20				
Relicta Kantorin	—		—	—	—	—
Michael Mauricz	Martinus	20	—	—	—	—

Desertae praeterea hic loci habentur, quoad hanc medietatem, no. 20, quarum nomina resciri minime possunt. Alteram autem ratam medietatem possidet praefatus dominus comes Stephanus Csaky.

Hoc oppidum etiã eiusdem sortis, prout reliqua proxime praecedentia montana, ex eo nec hic poterant sessiones ipsorum conscribi.

Census eorundem et labores. Solvunt angariatim arendam per f. 125 constituentes in toto per annum f. 500. Pro culina annuatim administrant anseres no. 22, capones no. 35. Messores et falcatores nullos praestant. Asseres

et scandulas quando administrant, in defalcationem arendae id praestare solent. Pro festis iuxta possibilitatem ferinam¹⁵ et aves subministrant culinae. Ab ovibus decimam pendunt. Ab uno malleo cedit medietas proventus pro fisco et altera medietas pro illustrissimo domino comite Stephano Csaky. Cuius quidem proventus in toto annuatim extendit se ad centenarios ferri no. 14. Ab alio autem malleo, qui similiter communis, in toto proveniunt centenariorum no. 6. In territorio hocce Gölnicziensi confectis scandulis singulis mille solvuntur per extraneos d. 30.

Habentur in hoc territorio prata no. 3 ad arcem spectantia, unum quidem Gratth, alias Spitalszky, alterum Hosszu rét et tertium Sternsglas dictum, quae defalcare et colligere tenentur Helczmanovienses. Praeterea habentur etiam silvae glandiferae in copia, ad quas si tempore procreationis glandium pellantur porci, decimantur.

NB. In montibus praemissorum horum trium oppidorum, utpote Gölnicz, Remethe et Schvedler, solent interteneri oves dominorum terrestrium.

Incolae montanorum oppidorum tenentur iuxta limitationem groffii eorundem currus pro advehendis Tarczalino et Gönczino vinis praestare et pro singulis currubus Tarczalinum sic expeditis solent defalcari ex arenda f. 13, pro singulis vero Gönczinum expeditis currubus f. 6. Insuper haec montana oppida administrabant pro singulis septimanis perdices no. 4, leporem no. 1 et pro duabus septimanis vitulum no. 1.

Szomolnok et Stoós

De facto possidet illustrissimus dominus Andreas Joannelli camergraffius nomine arendae, de quibus annuatim tenetur dominus arendator f. 4000, cuius medietas, ubi arenda expleta fuerit, pro fisco cedit.¹⁶

Tenentur haec duo oppida certum censum, prout et culinaria, praestare ad formam Gölnicziensium, sed vigore certi contractus per dominos comites condam Franciscum et modernum Stephanum Csaky domino arendatori sunt cessa.

¹⁵ Ferina : vadbús.

¹⁶ A kincstár csak akkor veszi át a Csáky Ferencre eső és a fiskusra szállott árendarészt, ha a bérlő az egészet kifizette.

Sequuntur alia oppida Scepusiensia¹⁷

Medietas oppidi Csötörtökhely, portam habet in toto no. 1

Personae	Filti, aetas		Boves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Cubuli Casso-nienses		
												inseni-	nandi-	inseni-
Michael Brosko	Michael	2	2	6	6	5	7	6	—	1/2	45	45	15	
Laurentius Boko	fratres													
	Ioannem	16	—	5	2	1	2	3	—	1/2	45	45	15	
Valentinus Bitner	Iacobum uxoratum													
	Laurentius	30	—	5	2	2	2	4	—	1/2	30	30	10	
Gregorius Svarcz Cziriak	—		—	6	2	2	3	4	—	1/2	30	30	10	
Melchior Alexander	Ioannes	18	—	5	5	—	2	—	—	1/2	30	30	10	
	Simon	12												
	Ionas	6												
	Iacobus	4												
Simon Klimko	Michael	4	—	8	4	4	6	—	1/2	30	30	10		
Iacobus Spak	Michael	6	2	4	3	—	2	—	—	1/2	30	30	12	
	Gregorius	1/2												
Valentinus Roder	Paulus	21	2	4	2	2	6	3	—	1/2	30	30	12	
	Caspar	14												
	Gregorius	9												
Iacobus Maurer	Georgius	16	—	3	3	2	1	—	1/4	20	20	7		
Paulus Burzo	Michael	16	1	4	1	—	1	—	—	1/4	20	20	6	
	Ioannes	3												
Michael Greff	—		—	3	3	2	2	—	—	1/4	20	20	6	
Georgius Kolibaba	Georgius	24	—	2	2	—	2	—	—	1/4	20	20	5	
	Andreas	16												
Iacobus Barnasko	—		1	2	—	—	1	—	—	1/4	20	20	5	
Ioannes Puolainer	Martinus	16	—	2	2	—	2	—	—	1/8	10	10	3	
	Gregorius	14												
	Ioannes	12												
	Iacobus	5												
	Simon	1												
Bartholomaeus Klainsneyder	Georgius	5	—	—	2	—	—	—	—	1/8	10	10	2	
	Samuel	2												
Samuel Kinczel	Samuel	6	—	5	1	2	1	—	—	1/8	10	10	2	
Georgius Gaydos	Simon	9	—	1	2	—	—	—	—	1/8	10	10	3	
	Michael	5												
Paulus Filecz	Iacobus	9	—	2	2	1	3	—	—	1/8	10	10	3	
	Paulus	6												
	Martinus	4												
	Gregorius	1												

¹⁷ Ezek a Zsigmond király zálogolása után a 24-ből megmaradt „11 városhoz” tartoznak.

Personae	Filii, aetas	Bovae	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Cubuli		
											insemi- nandi	insemi- nati	—
Sequuntur inquilini agros habentes													
Michael Halwa	Michael 1	—	—	2	1	2	—	—	—	Inqui- linus	6	6	2
Ioannes Kovács	Gregorius 18	2	—	1	2	2	—	—	—	Inqui- linus	6	6	2
	Martinus 14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Iacobus 9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ioannes 6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Georgius 5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Petrus 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Albertus Jalis	Caspar 20	—	—	—	—	—	—	—	—	Inqui- linus	6	6	—
	Melchior 18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Andreas 12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Georgius Halyva	Melchior 6	—	2	2	1	3	3	—	—	Inqui- linus	6	6	3
Franciscus Mika	Laurentius 16	—	2	2	2	1	—	—	—	Inqui- linus	10	10	4
	Caspar 15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Michael 9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Martinus Svabowsky	Ioannes 4	—	—	2	—	—	—	—	—	Inqui- linus	—	—	—
	Stephanus 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Georgius Svarcz	Michael 20	—	—	1	1	—	—	—	—	Inqui- linus	—	—	—
	Laurentius 16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ioannes 14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Paulus 4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ioannes Cserny	—	2	—	2	—	2	—	—	—	Inquilinus	—	—	—
Georgius Schnaider	Simon 25	2	—	4	2	2	—	—	—	Inquilinus	—	—	—
	Ieremias 14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ioannes Schmidt	Daniel 9	—	—	—	—	—	—	—	—	Inquilinus	—	—	—
	Ioannes 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Simon Bolch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Inquilinus	—	—	—

Desertae habentur no. 10, una Girgolowsky dicta quartalis sessionis, reliquae 9 inquilinae, quarum nomina resciri minime possunt.

Census et labores. Hi praedicti omnes in communi solvunt annuatim f. 98, angariatim per f. 24 d. 50. Decimam ex omni frumento pendunt fratribus Franciscanis,¹⁸ ex collatione excellentissimi quondam domini comitis Francisci de Csák, undecimam parcho.¹⁹ Auridatum²⁰ etiam solvunt annuatim pro festo Sancti Andreae f. 15, quos similiter praefatus dominus comes proventibus eorundem fratrum Franciscanorum applicuit. Pro quartario pendunt avenae

¹⁸ A minoritákat Csáky Ferenc 1668-ban telepítette be Csütörtökhelyre, egy az evangélikusoktól elvett kápolna gondozására és térítómunkára. Hozzá telket, földet adott és az itt említett tizedet. 1672-ben Csáky István a plébániatemplomot is az ő számukra foglalta el az evangélikusoktól. (*Karácsonyi J.*: Szt. Ferenc rendjének története. II. 423–429.)

¹⁹ A földesúri kilencednek és az egyházi tizednek itt tized és tizenegyed felelt meg. (Az első a ferencesekre, a második a papra szállott.)

²⁰ Auridatum = aranyadó. L. az 1565-i szepesvári urbárium 9. jegyzetét.

cubulos Scepusienses no. 210, Cassouienses cubulos facit no. 105. Hebdomadatum pro culina per anserem no. 1, gallinas $1\frac{1}{2}$ et ova no. 15. Labores et vecturas solent praestare circa messem, falcaturam et vinorum lignorumque convehendorum,²¹ prout ipsis impositum esset, araturam tamen nullam exequantur neque aliter circa allodialia sunt adstricti.

Medietas oppidi Kaposztafalva, portae 3 absque $1/4$

Personae	Filii, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuveni	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Cubuli		
											insemit- mandi	insemit- nati	
Adamus Scherffel	privignos												
	Urbanus	30	2	10	6	3	12	9	—	1	50	50	15
	Antonius	22											
	Thomas	18											
Gallus Schmidt	Iacobus	9	—	6	4	5	11	—	$3/4$	45	45	15	
Caspar Kladny	Ioannes	8	—	4	2	1	2	—	$1/2$	25	25	9	
	Caspar	5											
	Georgius	2											
	—												
Lucas Rochser	Thobias	5	—	4	2	—	7	—	$1/2$	28	28	9	
Valentinus Purcz	Paulus	3	—	6	3	2	6	5	$1/2$	28	28	10	
Thomas Raich	Ioannes	15	2	3	2	1	3	—	$1/2$	25	25	8	
	Martinus	4											
Jacobus Gettverdt	—		—	4	3	2	5	—	$1/2$	27	27	9	
Ioannes Bartki	fratrem												
	Iacobum annorum ..	26	—	4	1	2	4	5	—	$1/2$	25	25	6
Simon Topczer	Ioannes	15	1	3	2	1	5	—	$1/2$	25	25	7	
	Thobias	5											
Matthias Stomp	Georgius	15	—	4	2	2	5	2	—	$1/2$	30	30	9
	Thomas	11											
	Ioannes	9											
	Matthias	7											
	Iacobus	2											
Georgius Raich	Georgius	4	4	6	3	1	6	2	—	$1/2$	30	30	9
Ioannes Vainschenker	Ioannes	15	—	3	1	2	5	—	$1/4$	15	15	5	
Ioannes Tanhaiser	Ioannes	10	—	4	2	1	5	—	$1/4$	15	15	6	
Elias Hayer	Daniel	20	—	5	—	—	—	—	$1/4$	15	15	6	
David Hren	Matthias	18	—	2	1	1	2	—	$1/4$	15	15	6	
Andreas Kloczko	Andreas	14	—	1	2	1	—	—	$1/4$	15	15	5	
	Martinus	8											
Ioannes Vall	Gregorius	8	—	3	2	—	1	—	$1/8$	10	10	3	
	Paulus	3											

NB. Elias Koch esset mediae sessionis colonus, interim dicit terras suas esse fere omnes distractas ipsumque in paupertatem deventum. Desertae praeterea habentur no. 4, mediae sessionis no. 2, Galli Toperczer et Ioannis Vallis, quartales totidem, Georgii Branjcz et Danielis Gettferdt.

²¹ Ti. : laborem.

Sequuntur inquilini nullas terras habentes

Personae	Filii, aetas	Bovae	Equi	Vaccae	Iuvenes	Porci	Oves	Apes	Sessio
Ioannes Schmith	Balthasar 28	—	—	2	—	1	—	—	Inquilinus
Thomas Veber	Georgius 16	2	—	1	—	—	—	—	Inquilinus
	Paulus 11	—	—	—	—	—	—	—	
Gallus Toperczer	Gallus 12	—	1	2	—	1	—	—	Inquilinus
	Thomas 6	—	—	—	—	—	—	—	
	Iacobus 3	—	—	—	—	—	—	—	
Paulus Vall	Georgius 4	—	—	2	1	1	—	—	Inquilinus
Michael Schönvizner	—	—	—	2	—	2	—	—	Inquilinus
Relicta Ioannis Borken	Michael uxoratus	—	—	1	—	2	—	—	Inquilinus
	Ioannes 20	—	—	—	—	—	—	—	
	Georgius 18	—	—	—	—	—	—	—	
	Zacharias 12	—	—	—	—	—	—	—	
Ioannes Szmolar	—	—	2	1	—	—	—	—	Inquilinus
Ioannes Spak	Ioannes 4	—	—	2	—	2	—	—	Inquilinus
	Martinus 1/2	—	—	—	—	—	—	—	
Ioannes Veber	—	—	—	—	—	—	—	—	Inquilinus
Simon Dresler	Gregorius 12	—	—	—	—	—	—	—	Inquilinus
	Ioannes 10	—	—	—	—	—	—	—	
Simon Raich	—	—	—	2	—	3	—	—	Inquilinus
Iacobus Schuster	Iacobus 7	—	—	1	—	1	—	—	Inquilinus
Andreas Arnoltowsky	—	—	—	2	—	1	—	—	Inquilinus
Gregorius Poliak	Thomas 4	—	—	2	1	3	—	—	Inquilinus
	Ioannes 2	—	—	—	—	—	—	—	
Michael Poliak	Adamus 8	—	—	2	—	2	—	—	Inquilinus
Blasius Szmolar	—	2	2	2	2	5	—	—	Inquilinus
Paulus Sztop	Ioannes 10	—	—	2	1	2	—	—	Inquilinus
Martinus Pugel	Ioannes uxoratus	—	—	2	—	2	—	—	Inquilinus
Henricus Kirschner	Paulus 8	—	—	2	—	2	—	—	Inquilinus
	Martinus 6	—	—	—	—	—	—	—	
	Michael 7	—	—	—	—	—	—	—	
Ioannes Kaul	—	—	—	1	—	—	—	—	Inquilinus
Bartholomaeus Sleszak	Ioannes 10	—	—	1	1	3	—	—	Inquilinus
Relicta	—	—	—	—	—	—	—	—	
Michaelis Keiser	Zacharias 16	—	—	1	—	—	—	—	Inquilinus
Elias Kordass	Andreas 12	—	—	2	1	2	—	—	Inquilinus
	Ioannes 4	—	—	—	—	—	—	—	
Relicta	—	—	—	—	—	—	—	—	
Matthiae Kolar	Georgius 5	—	—	1	—	—	—	—	Inquilinus
	Matthias 1	—	—	—	—	—	—	—	
Valentinus Csizmadia	Georgius 2	—	—	—	—	—	—	—	Inquilinus
Ioannes Poliak	Ioannes 4	—	—	1	—	—	—	—	Inquilinus
	Benedictus 2	—	—	—	—	—	—	—	
Samuel Rokser	privignos	—	—	—	—	—	—	—	
	Michael 14	—	—	—	—	—	—	—	Inquilinus
	Ioannes 10	—	—	—	—	—	—	—	
Relicta	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bartholomaei Kroner	Gregorius 18	—	—	—	—	—	—	—	Inquilinus
Melchior Szmolar	Nicolaus 10	—	—	1	—	—	—	—	Inquilinus
	Melchior 1	—	—	—	—	—	—	—	
Martinus Polyak	Ioannes 5	—	—	2	1	2	—	—	Inquilinus
Martinus Guttleb	—	—	—	2	—	—	—	—	Inquilinus

Desertae inquilinariae habentur no. 11, quarum nomina resciri minime possunt.

Census et labores. In anno solvunt angariatim per f. 78 constituentes in toto f. 312. Decimam etiam ex frumento pendunt domino terrestri. Pro quartirio avenae dant annuatim cubulos Scepusienses 262 $\frac{1}{2}$. Hebdomadatim culinae praestant anseres no. 2, gallinas no. 3, ova no. 20.

Fruges, foenum et ligna convehere tenentur coloni, inquilini vero pedestres labores praestare obligantur ad instar reliquorum oppidanorum. In territorio istius oppidi et fluvio Illinecz fuit antea una mola ferraria, a quo possessor eiusdem solvebat annuatim f. 15. Ibidem sunt prata et silvae, quibus utebantur cives Topsinenses²² ad malleum suum seu molam ferrariam, de quibus annuatim debebant dare pro festo Sancti Michaelis laminas ferri no. 100. Molitor huius oppidi tenetur annuatim saginare porcos no. 4 pro parte domini terrestris. In hoc oppido habentur inscriptionalistsae no. 2, Christophorus Steiszli et Martinus Melczer, uterque unam atque unam integram sessionem colonicalem possidens.

Medietas oppidi Danisocz, porta 1/4

Personae	Fili, aetas	Boves	Equi	Vaccae	Iuvenel	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Cubuli	
											insemi- nandi	insemi- nati
Michael Szowa	Iacobus 14	4	3	3	1	10	9	—	1/2	25	25	7
	Michael 12											
	Andreas 8											
	Matthias 4											
	Ioannes 2											
Georgius Novak	Andreas 5	4	1	3	—	2	2	—	1/2	25	25	5
	Georgius 3											
	Thomas 2											
Blasius Rusznak	—	2	2	1	1	8	2	—	1/2	25	25	4
Relicta Iacobi Nowak	Simon 16	—	4	1	2	3	—	—	1/2	25	25	8
	Andreas 9											
Andreas Novotny	Andreas 9	4	—	2	—	5	—	—	1/2	25	25	7
	Gregorius 4											

Sequuntur inquilini

Laurentius Svecz	—	2	—	2	—	9	—	—	Inqui- linus	9	9	2
Dionysius Saletrnik	Ioannes 12	2	1	2	—	7	10	—	Inqui- linus	9	9	3
	Dionysius 6											
	Iacobus 4											

Deserta inquilinaria no. 1, Ioannis Saletrnik.

Census et labores. Pendunt in anno angariatim per f. 6 constituentes in toto f. 24. Decimam ex omni frumento dant. Pro quartirio avenae cubulos Scepusienses no. 45. Subministrant culinae una hebdomada per anserem no. 1,

²² Dobsinaiak.

altera per gallinas no. 2 alternatim, ova hebdomadatim no. 5. Coloni fruges et foenum in horrea convehere et ligna pro necessitate arcis ad arcem devehere obligantur. Inquilini vero pedestres labores praestare tenentur.

Medietas oppidi Nagy Szalok, portae 1 3/4

Personae	Filii, aetas	Foves	Equi	Vaccae	Iuvenci	Porci	Oves	Apes	Sessio	Iugera	Cubuli	
											insemi- nandi	insemi- nati
Martinus Gaudium	—	—	7	5	2	7	—	—	3/4	30	30	6
Andreas Limks	Michael 25 Iacobus 20	—	8	5	1	7	2	—	3/4	30	30	9
Martinus Kaul	Matthias 6	—	6	5	—	8	7	—	3/4	30	30	8
Ioannes Bricz	Thobias uxoratus ..	—	8	7	3	10	—	—	3/4	30	30	8
Martinus Svarcz	—	—	5	3	1	5	—	—	3/4	30	30	6
Ioannes Bartki	Michael 1	—	2	1	1	1	—	—	1/2	15	15	5
Ioannes Nikazy	—	—	4	2	—	6	—	—	1/2	20	20	4
Christophorus Kass	Georgius 4	—	4	2	—	2	—	—	1/2	20	20	6
Andreas Blasy	—	—	6	3	1	3	—	—	1/2	20	20	5
Georgius Kaul	Philippus 20	—	6	2	1	5	7	—	1/2	20	20	5
Ioannes Milnbecher	Iacobus 2	—	6	5	1	5	—	—	1/2	20	20	5
Ioannes Ajsdorffer	Laurentius 4	—	6	3	1	4	2	—	1/2	20	20	5
Ioannes Hensz	Iacobus 4 Georgius 1	—	3	2	—	2	—	—	1/4	10	10	3
Laurentius Bernstein	—	—	2	1	—	2	—	—	1/4	10	10	2
Thomas Hensz	Ioannes 3	—	3	2	1	4	2	—	1/4	10	10	3
Thomas Liptak	Thomas 5	—	1	—	—	1	—	—	1/4	10	10	2
Adamus Klain	Ioannes 5 Iacobus 3	—	2	—	—	2	—	—	1/4	10	10	2
Andreas Hecht	Ioannes 3	—	3	3	1	5	—	—	1/4	10	10	3
Georgius Haas	Martinus 2	—	—	—	—	—	—	—	1/4	10	10	1
Michael Blasy	—	—	2	2	—	1	—	—	1/4	10	10	2
Michael Vitki	Andreas 4	—	2	2	1	2	—	—	1/4	10	10	2
Christophorus Svarcz	Georgius 6	—	2	1	1	2	5	—	1/4	10	10	3
Iacobus Toperczer	—	—	2	1	1	1	—	—	1/8	7	7	2
Ioannes Langh	Georgius 1	—	—	1	—	1	—	—	1/8	6	6	1
Andreas Polkrich	—	—	—	1	—	—	—	—	1/8	6	6	—
Paulus Schmidt	Bartholomaeus 15	—	1	1	—	1	—	—	1/8	6	6	1
Martinus Mercz	Ioannes 11	—	2	1	1	1	—	—	1/8	6	6	2
Sequuntur inquilini												
Martinus Laudamus	Martinus 1	—	—	1	—	—	1	—	—	Inquilinus		
Iacobus Millembacher	Iacobus 5	—	—	1	1	2	—	—	—	Inquilinus		
Martinus Bader	Thomas 16 Martinus 12 Matthias 10	—	—	—	—	1	—	—	—	Inquilinus		

Desertae hic loci habentur no. 7, una mediae sessionis, Michaelis Melczer, altera quartalis, Andreae Plettingh et quinque inquilinariae, quarum nomina resciri minime possunt.

Census et labores. In anno pendunt angariatim per f. 33 constituentes in toto f. 132. Decimalis pecuniae²³ administrant pro festo Sancti Iacobi per f. 25 et pro festo Sancti Andreae f. 50 constituentes in toto f. 75. Ex omni frumento dant iustam decimam. Pro quartirio avenae cubulos Scepusienses no. 187 $\frac{1}{2}$. Per hebdomadas duas pro culina per anseres no. 3, gallinas no. 5 et ova no. 30. Trutas in autumnno praestare debent no. 75. Labores et vecturas effectuant, ut reliqui undecim oppidani.

Medietas oppidi Odorin, porta 1 in toto

Personae	Fili, aetas	Bovae	Equi	Vaccae	Iuveni	Porci	Oves	Apes	Sessio	Ingera	Cubuli		
											insemi-	mandi-	insemi-
											mandi-	insemi-	mati
Ioannes Petrik	—	4	7	8	2	12	15	3	1	50	50	18	
Ioannes Pongracz	Andreas 20	4	5	1	3	8	2	—	1	50	50	15	
	Georgius 15												
	Ioannes 9												
	Matthias 1												
Gregorius Stephanicz	—	3	7	6	4	10	4	—	1	50	50	15	
Michael Helmesz	Iacobus 13	4	7	6	1	10	—	—	1	50	50	18	
	Ioannes 4												
Philippus Helmes	Georgius 22	—	5	3	—	—	—	—	$\frac{1}{2}$	25	25	8	
	Matthias 12												
	Iacobus 7												
Andreas Krupnik	—	—	4	3	—	3	—	—	$\frac{1}{2}$	25	25	10	
Matthias Krupnik	Ioannes 4	—	4	1	—	—	—	—	$\frac{1}{2}$	25	25	8	
Paulus Szovka	Ioannes 12	—	4	3	—	6	—	—	$\frac{1}{2}$	25	25	8	
	Matthias 8												
Iacobus Szedlacsco	Matthias 14	—	3	2	1	2	—	—	$\frac{1}{4}$	12	12	4	
Sequuntur inquilini													
Ioannes Mulik	Iacobus 13	2	—	2	—	2	—	—	Inqui-	—	—	—	—
	Ioannes 5								linus				
Relicta													
Ioannis Hotass	Ioannes 18	—	—	2	—	—	—	—	Inqui-	—	—	—	—
	Iacobus 12								lina				
Lucas Stepankow	—	2	—	3	1	4	—	—	Inqui-	6	6	2	
									linus				
Valentinus Polyak	Ioannes 11	2	—	2	3	2	—	—	Inqui-	6	6	2	
	Martinus 5								linus				
	Matthias 1												

Huius oppidi similiter possidet medietatem dominus comes Stephanus Csaky.

²³ Decimalis pecunia : talán a disznótized megváltásaként fizetett pénz.

Huius oppidi alteram medietatem possidet dominus comes Stephanus Csaky.

Habentur hic loci pro hac parte desertae no. 4, integrae sessionis no. 1 Lorinczowska dicta, altera mediae sessionis Naykarowska vocata et duae inquilinae, Petrihovska et Slimerovska vocatae. Inscriptioalista autem no. 1, Franciscus Tarnoczy unam integram sessionem et duas inquilinarias possidens.

Census et labores. In anno solvunt angariatim de censu per f. 11 constituentes in toto f. 44. Hebdomadatim subministrant culinae per gallinas no. 2, ova no. 10 et anserem $\frac{1}{2}$. Pro quartirio pendunt avenae cubulos Scepusienses no. 75. Labores pedestres ad allodium Nadas praestare et fruges ad idem allodium convehere tenentur. Prata in montibus Welbachiensibus, quae praecise possidebantur a domino comite quondam Francisco Csaky, falcare et foenum colligere sunt obligati, in quibus potest haberi foenum tempore fertili ad currus circiter no. 16. Decimam ex frugibus dant et vinum educillare tenentur.

Horum omnium praemissorum oppidorum, sicut et pagorum ratas medietates possidet illustrissimus dominus comes Stephanus Csaky.

NB. Reliqua oppida, utpote *Smisan* iure dotalitio, *Illyesfalcam* cum castello ibidem extructo, *Kurimam*, *Harikocz* et *Millembach* titulo pignoris illustrissima domina comitissa relicta quondam domini comitis Stephani Csaky senioris possidet, alias eorundem quoque oppidorum directa medietas huc spectaret. Qui quidem omnes praedicti undecim oppidani pro advehendis ex Tarczal et Göncz vinis iuxta limitationem groffii eorundem undecim oppidorum²⁴ currus subministrare obligantur. Cum simul in integro (vivente illustrissimo quondam comite domino Stephano Csaky seniore) possessa fuissent haec undecim oppida, administrabant hebdomadatim pro culina butyri vannas no. 2, lepores no. 2, perdices no. 10, pro festo Natalis Christi damas no. 3. In aestate vero pro singula ave pullos gallinaceos no. 3, vel d. 50. Similiter et pro singulis leporibus non administratis administrandi praecipiebantur singuli d. 50. Parochi seu praedicantes administrabant avenae, Kaposztalfalvensis cubulos Scepusienses no. 11 $\frac{1}{2}$, Quintoforensis no. 11 $\frac{1}{2}$, Velbachiensis no. 10, Odoriensis no. 10.

Dirutum castrum Richno et bona ad idem pertinentia

Oppida in comitatu Scepusiensi: *Krompach*, *Folykmar*. Possessiones in eodem comitatu Scepusiensi: *Richno*, *Klukno*, *Ritocz*,²⁵ *Zacharocz*, *Kaliaua*, *Also Szlovenka*, *Felső Szlovenka*. Possessiones in comitatu Scepusiensi:²⁶ *Szedlicze*, *Miklos vágása*.

Nota, quod bona Richnoviensa in quattuor divisa fuerint partes, quorum tres partes spectant iure hereditario ad dominos comites quondam Franciscum et modernum Stephanum Csaky, quarta vero pars pertinet ad dominos Ioannem et Casparem Sandor, praescriptarum itaque trium partium annotatorum bonorum directa medietas olim Francisci Csaky, quoad ius hereditarium pro fisco est occupata. Sed haec omnia praerecensita bona prae manibus diversorum possessorum habentur de facto in pignore excepta possessione Oleczno, cuius medietas pro fisco cedens habet infrascriptos colonos.

²⁴ A „groffius” valószínűleg a 11 város élén álló földesúri tiszt.

²⁵ Hrisóc.

²⁶ Helyesen: Sarosiensi.

Medietas possessionis Oleczno, porta 1/2

Personae	Filii, aetas	Bovēs	Equi	Vaccae	Invenci	Porci	Oves	Apes	Sessio	Tugera	Cubuli		
											Inqui- linus	mandi- nus	Inqui- linus
Georgius Szedlak	Ioannes	14	4	4	5	4	7	56	—	1	50	50	20
	Georgius	8											
Matthias Domian	Ioannes	20	2	3	5	3	3	—	—	1/2	25	25	8
	Georgius	16											
Thomas Szedlak	Andreas	20	—	2	2	2	4	—	—	1/3	25	25	4
Georgius Jancsow	—		—	2	1	1	—	—	—	Inqui- linus	8	8	3
Georgius Psenicza	Thomas	6	—	—	2	—	3	—	—	Inqui- linus	8	8	2
	Michael	4											
	Martinus	1											
Georgius Tkacs	—		—	—	—	—	—	—	—	Inqui- linus	8	8	—
Matthias Cservinko	Ioannes	4	2	—	3	—	2	—	—	Inqui- linus	8	8	1
	Georgius	2											
Iacobus Kubinszky	Michael	2	2	—	1	1	1	—	—	Inqui- linus	8	8	2
Andreas Cziak	—		—	—	—	—	—	—	—	Inqui- linus	—	—	—

Desertae hic loci, quoad ratam hanc medietatem, habentur no. 2, una mediae sessionis Bartasowska dicta et altera inquilinaria Buborcizina vocata. In hac possessione habetur unus inscriptionalista Paulus Szudy integram sessionem colonicalem possidens. Pratum habetur in territorio huius possessionis huc spectans, ad currus foeni no. 4.

Census et labores praestant, quales reliqui villani ad arcem Scepusiensem spectantes, cum educillo quoque cerevisiae.

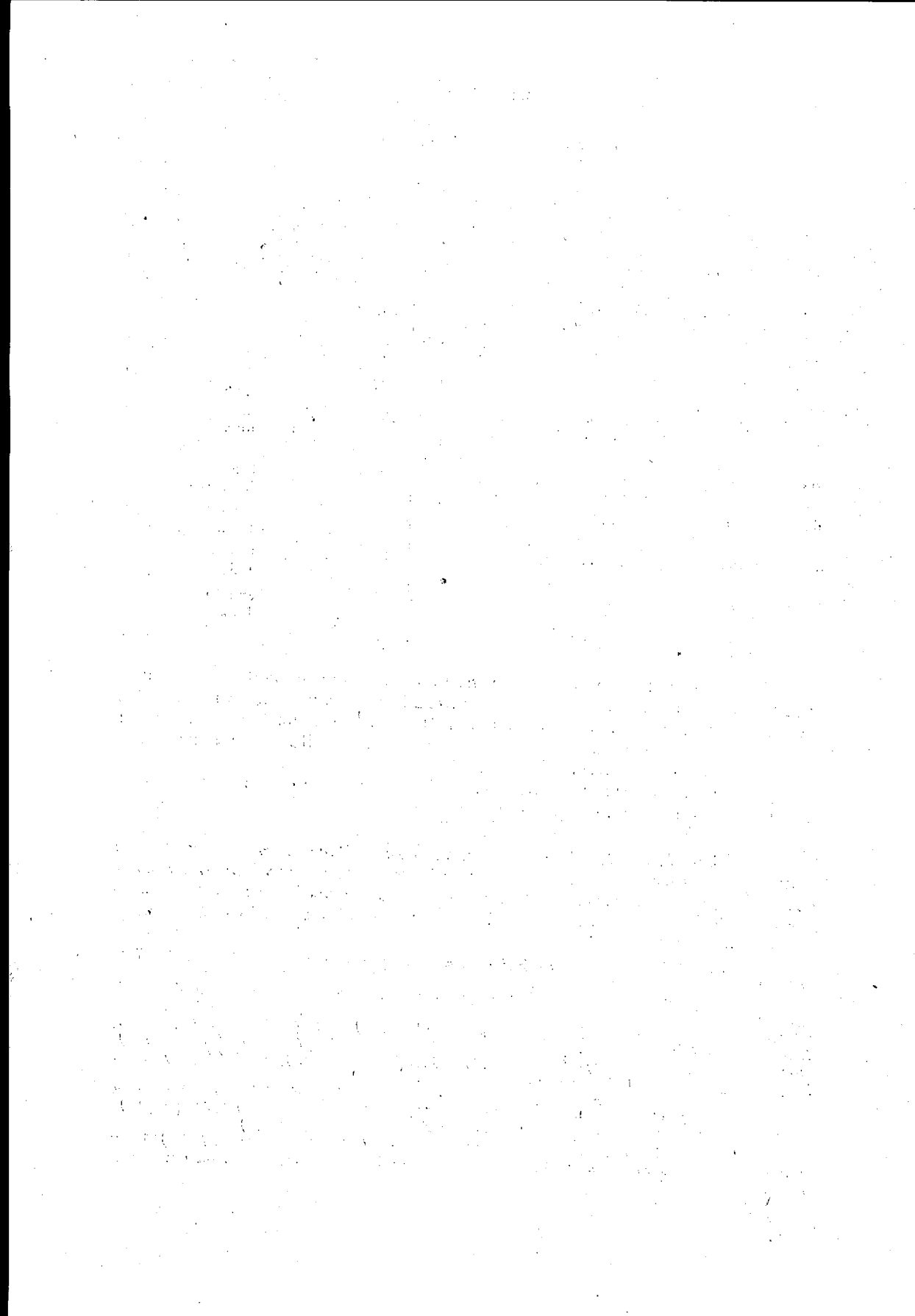
*Eredetiye U. et C. 49/26. alatt. Hátlapján: „Bona Scepusiensia comitis Francisci Csáky confiscata”. A füzet mellett különálló lapon az uradalom malmai-nak (a belőlük folyó hasznoknak) és az úri halastavaknak egytápos, erí sen meg-
csonkult jegyzéke. — A rövidített „Matth.” nevek feloldása nem kétségtelen.*

További XVI–XVII. századi források a szepesi uradalomra az Orsz. Levéltár U. et C. gyűjteményében:

1. Lakosok neve, száma, a telkek nagysága és száma, állatállomány, pénz- és természetbeni szolgáltatások, a vár állapota, felszerelése: 1558 (Irreg. 7/9), 1596 (49/17), 1633 (90/14, 98/16), 1634 (49/20), 1636 (49/21, 49/22, 49/23), 1638 (49/21, 55/32, 113/12), 1644 (49/24), 1671 (49/25, 86/5), 1672 (14/12, 42/76), 1673 (42/76), 1674 (111/8), 1675 (49/28), 1676 (68/53), 1685 (49/29), 1686 (49/30, 49/32), 1687 (49/33), 1688 (82/73), 1689 (49/34) év nélkül. (Irreg. 7/5).

2. A vár és a majrok leltára, felszerelésük, élelmiszerkészletük leltárai, alkalmazottak fizetésjegyzéke: 1597 (113/7), 1636 (93/17, 97/8), 1671–73 (44/24), 1674 (49/27), 1677 (152/21), 1688 (152/39), 1689 (152/41) év nélkül. (Irreg. 10/11.)

A Csáky család kassai levéltárában (fasc. 1. no. 4. és fasc. 48., Orsz. Ltár.) őrzött és a szepesi uradalomra vonatkozó összeírások, feljegyzések túlnyomó része nem urbárium-jellegű.



SZENDRŐ — CSETNEK — SERKE — DERENCSENY

A Borsod megyei Szendrő várát már a XIV. század végén mint uradalom központját emlegetik. Ekkor és még sokáig pelsőci Bebekek voltak a tulajdonosai. A XVI. század közepén Bebek Ferenc, a vár ura, sikerrel védte meg Ferdinánd foglalási kísérletei, majd a török támadásai ellen. 1558-ban bekövetkezett halála után a birtok fiára, Györgyre szállott, aki — apjához hasonlóan — hol a Habsburgok, hol Zápolyai pártjára állt. Miksa király végül is, hogy biztonságos helyzetet teremtsen, 1566-ban Schwendi Lázárt küldte Szendrő ostromára. A vár elesett és Schwendi német őrséget rakott bele.

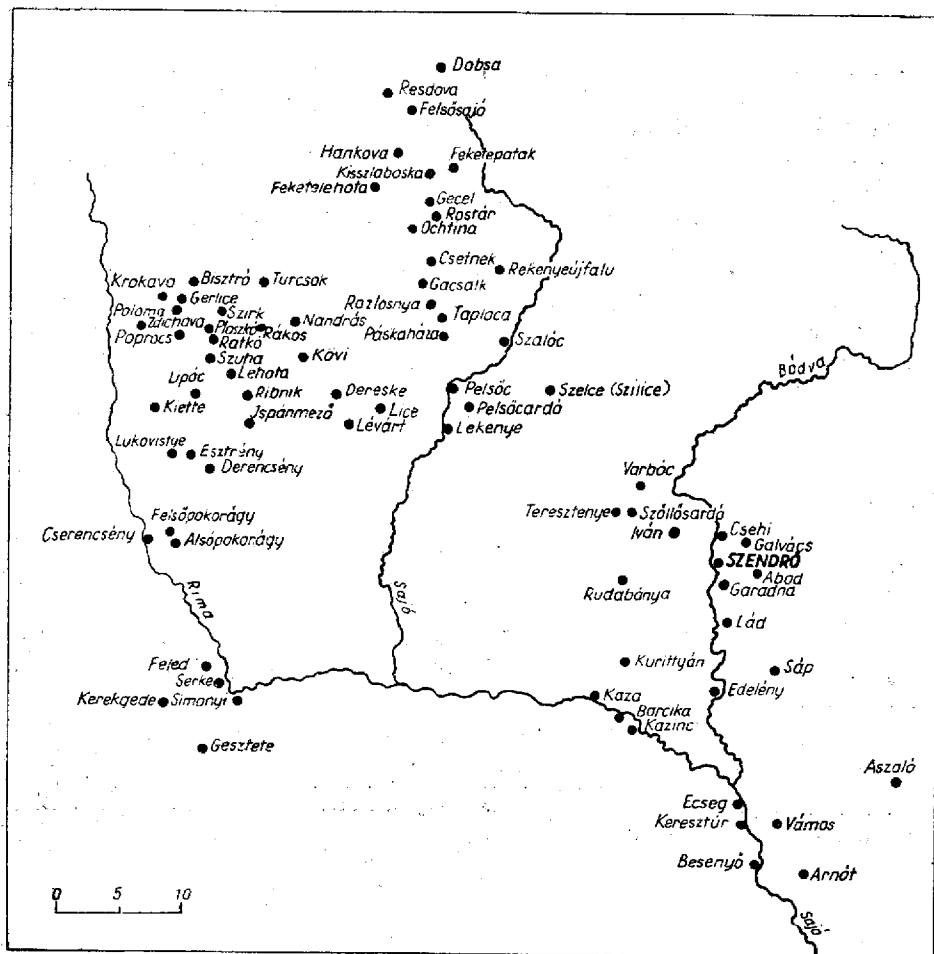
Amikor Bebek György 1567-ben elhunyt, vele kihalt a család fiága, és birtokai végképp a fiskusra szállottak.

Az 1570-i urbárium összeállításának idején a szendrői uradalom a Szepesi Kamara kezelésében áll. A Kamara a szomszédos falvak jövedelmét fordítja a várőrség fenntartására; Zolthay István a várkapitány. A vár a Bebek birtoklásának utolsó századában meglehetősen elhanyagolt állapotban volt, most lassanként erős támaszponttá épül ki. Alatta terül el a város: még csak egyetlen utca, az ún. Gerse utca.

Szendrő a későbbiek során még többször cserélt gazdát; a XVII. század folyamán váltakozva Bocskai, Bethlen, I. Rákóczi György, török, kuruc és császári kézen található, átmenetileg Csákyak, Wesselényiek és Zrínyi Péter birtokolják. 1670-ben újból a császár veszi magához hosszabb időre. Területe sok idegen eredetű birtokrészszel bővül.

Az 1686-os összeírás idején Gvadányi Sándor a főkapitánya. 4 évvel utóbb Csáky István országbíró nyer rá adományt. A vár története 1707-ben zárul, amikor II. Rákóczi Ferenc parancsára lerombolják.

Irodalom: Szendrői regesták a XVI—XVII-ik századból (Kandra K.: Adatok az egri egyházmegye történelméhez. I. Eger 1885. 152. skk.), Borovszky S.: Szendrő vára. Bp. 1908. (Ertekezések a tört. tudományok köréből 22.), Borovszky S.: Borsod vármegye története. Bp. 1909.



23. A szendrői uradalom falvai (a Serkei- és Derencsényi-birtokokkal)

1570. május 24. A szendrői uradalom urbáriuma

Urbarium arcis Zendewrew ac omnium proventuum una cum numero colonorum integrae, mediae etc. sessionis, conscriptum commissariis¹ Blasio Býhorý ac Stephano Tholnaý constitutis et existentibus, 24. Maii, anno Domini 1570.

Oppidum Zenderew

1. In hoc oppido, hereditario iure ad arcem Zendrew spectanti, nullus colonus inhabitat, quandoquidem post captam arcem,² illis eiectis singulas domos Germani et Hungari milites inhabitant. Transmigrarunt autem³ in coloniam suburbii Gerse⁴ vocati. 2. Fatentur coloni in loco arcis Zendrew olim fuisse abbatiam,⁵ qua occupata per violentiam Ioannis Bebek, coepta est aedificari ex fundamento arx, quae modo nominatur Zenderew.⁶ 3. Pertinentiae autem huius abbatiae fuerunt pagi Gerse, Iwan, Garadna, Laad, Abod, Galwach et Chehý.

Suburbium sive colonia Gerse

1. Stephanus Mezaros iudex, iurati cives, Demetrius Boros ac Paulus Kochan cum reliquis iudicibus et iuratis possessionum ad Zendewrew pertinentium iurati et examinati ad fidem Deo debitam in hunc, ut sequitur, modum fassi sunt et retulerunt:

In hoc suburbio nullus colonus existit integrae sessionis.

¹ A magyar kamara kiküldött biztosai.

² A várnak 1566-ban Schwendi Lázár által történt elfoglalása után. (Lásd a bevezető szöveget.)

³ Ti. : coloni.

⁴ Az urbáriumban itt is, a következőkben is külvárosnak vagy coloniának nevezett Gerse tulajdonképpen a szendrői vár alatt elterülő város akkori egyetlen utcája, amelyről az egész vár alatti suburbiumot Gersének nevezték. Ennek az elnevezésnek ma már nem található nyoma.

⁵ Szendrőn már 1332-ben volt plébánia, amelynek a környékbeli falvak lakosai tizedet fizettek, az apátságról azonban semmi közelebbit nem tudunk.

⁶ A XIV. században épített vár a XVI. század elejére, úgy látszik, már erősen megrongálódott, birtokosai nem sokat törődtek vele. Viszonylag épen csak az apátság maradt, amelyet Bebek János – valószínűleg a növekvő török veszély miatt – lerombolt, hogy helyén újjáépítse az erősséget. Szándékában támogathatta a reformáció terjedése is. Ez időben – a katolikusok panasza szerint – prédikátorok árasztották el Szendrőt, és a lakosság nagy része a kálvinista hitre tért. A XVI. század elején Borsod megyében gyakoriak a monostordúlások; ekkoriban pusztul el a kácsi, a sajládi, a szentléleki apátság; a szerzeteseket elkergetik, bitrokaikat elfoglalják.

Nomina colonorum mediae sessionis. Stephanus Mezaros | Paulus Kochjān | Barnabas Zjwos | Ioannes Bochkor.

Inquilini domos proprias habentes. Paulus Faboch | Paulus Zewch | Stephanus Thornjōs | Antonius Dewbredj | Paulus Warga | Antonius Bwdaĵ | Andreas Thar | Georgius Boza.

Inquilini in aliensis domibus habitantes. Demetrius Boros | Relicta Blasii Bochkor | Petrus Njrew | Relicta Georgii Benjch.

Nomina nobilium in eodem suburbio in domibus colonorum habitantium. Stephanus Kys | Georgius Sely | Petrus Racz | Sebastianus Kysffalwdj | Melchior Balog | Michael Themeswarj | Georgius Tharzaĵ.

Ordinarius sive annuus census. Coloni integrae sessionis in feriis Divo Michaeli dicatis numerant f. unum Hungarici numeri,⁷ mediae sessionis d. quinquaginta, tertiariae d. triginta tres et unam tertiam, quartarii d. 25.

1. Habuit hic Franciscus Bebek ad varios arcis usus duo plaustra una cum bobus et mercenariis mercede conductis, quibus Zendrewienses oppidani una cum possessionibus ad eam attinentibus, videlicet Chehĵ, Galwach, Abod, Iwan, Garadna et Laad, numerarunt in feriis Divi Georgii a singulis colonis integrarum sessionum d. decem et septem, mediarum octo cum dimidio, tertiarii d. 5, duas tertias, quartarii sive inquilini⁸ d. 4 et $\frac{1}{3}$, quae pensio etiam nunc exigitur ab eis.

Proventus annualis. 2. Est hic vinetum sive promontorium, ex quo nonae dantur, feraci tempore vasa vini media 12, nonnumquam quattuordecim, alias plus minus pro temporum qualitate. 3. Est hic terra arabilis ampla et copiosa, ex qua coloni pendunt nonas, quae feraci tempore faciunt gelimas frugum 150, alias plus minus. Si daretur facultas,⁹ quilibet colonorum pro se posset quinquaginta et amplius cubulos seminare. 4. Dant nonas ex agnis. Vinorum educillatio sit et exercetur pro arbitrio domini terrestris. 5. Oppidani Zenderwienses una cum suburbio Gerse pendunt pro decima porcorum iuxta morem a Francisco Bebek institutum singulis annis f. 7. 6. Ex apum examinibus pendunt nonas, ubi vero nonarius numerus deficit,¹⁰ a singulis alvearibus examinum pendunt binos denarios. 7. Hi habent silvam quotidianis usibus sufficientem.

Muneralia. 8. In feriis Nativitatis Domini Nostri Iesu Christi oppidum Zendrew cum attinentiis praenominatis dant bovem unum, feras, capones etc. iuxta possibilitatem virium suarum. 9. Iidem oppidani una cum septem pagis in feriis Nativitatis iuxta consuetudinem ab antiquo receptam ex singulis integris sessionibus pendunt unum plaustrum ligni, duae mediae item unum plaustrum ligni, tertiariae autem et quartariae sessionis coloni debuerunt caedere ligna in silvis.

Propria arcis Zendrew. 10. Est hic vinea quaedam magna Kēweches vocata, cuius unam culturam¹¹ vix absolvunt homines trecenti, quae temporibus Francisci Bebek protulisse dicitur vasa vini media octoginta, nonnumquam quinquaginta, nonnumquam vero triginta. Nunc vero, etsi culta sit et singulis annis colatur, tamen vix viginti quinque aut sedecim producit. Haec colitur

⁷ Azaz 1 (100 dénárból álló) magyar forint.

⁸ Eszerint a zselléreket negyedtelkesekkel vették egyértékűnek.

⁹ Azaz, ha lenne elegendő igazsökrük. (L. alább a 3. gravament.)

¹⁰ Azaz, ha a kilences szám nem telik ki.

¹¹ Azaz egyszeri kapálását.

fol. 1

Urbarium Arcis Zenderew ac omnium
 frontentium una cum Numero Colonorum
 Integre, Medice, et Sessioms constitutis
 Commissariis Blasio Byjorg ac Steppano
 Cholnaji constitutis, et existentibus
 24. May Anno dmi. 1570.

Oppidum Zenderew

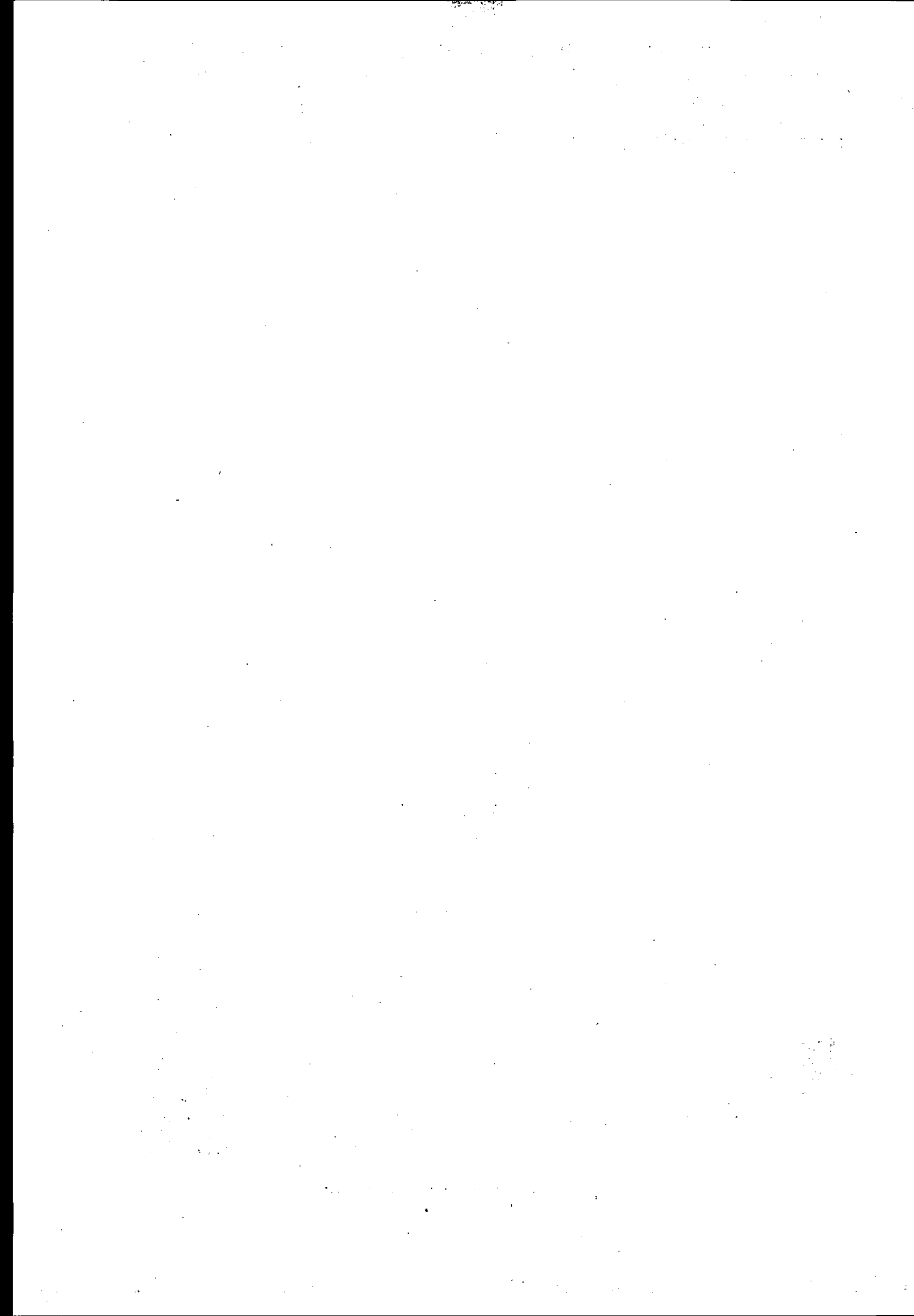
- 1 In hoc oppido funditorum Jurati, ad Arcem Zenderew
 spectant, Nullus Colonorum infra arcem, quoad quicquam
 fuit captam Arcem, illis Comitibus singulis
 de mos, Beremani, et Jungan. Militibus, in his
 Transmigrationibus aut in Colonia Suburbij Conf-
 uti.
- 2 factus in loco dicitur Zenderew olim fuisse
 Albarium, quia conparata per violensia parricidii
 et sic, Cista est adificari, et fundamur de hoc,
 que modo nominatur Zenderew.
- 3 Partium autem juris Albaria fundum fagi Conf-
 fiam, Canadua, Laad, Hlod, Caluarag, et
 Conf-ij

Suburbium sive Colonia Berse

- 1 Signis Magaros Judex Jurati, Comes Dominus
 Boros, ac Paulus Kofkan, cum reliquis Judicibus
 et Juratis possessionem, ad Zenderew partium,
 Jurati et Quamitati ad fidem dno d. d. d. d.
 In hunc et sequens modum poss. sunt et retuler.
- In hoc Suburbio Nullus Colonos cepit infra Sessioms

Nomina Colonorum Media-Sessioms

Signis Magaros	Karabas Zyros
Paulus Kofkan	Joannes Kofker
In quibus domos proprias gentes	
Paulus Kofkan	Paulus Warga
Paulus Zyros	Augustinus Bardaj
Signis Zyros	Audreas Zyros
Augustinus Zyros	Georgius Zyros
In quibus in alienis domibus habitant	
Dimitrius Zyros	Georgius Zyros
Konrad Blasij	Konrad Zyros



ab oppidanis *Zendrewiensibus* ac¹² pertinentiarum eius gratuita opera. 11. Est hic mola farinaria, nunc trium rotarum tantum, quae antea habuit sex, quarum duae volvuntur in rationem militum praebendariorum, tertia servit usibus publicis colonorum et hinc unius integri anni spatio provenire¹³ dicuntur cubuli frugum 80, alias plus minus. Posset autem facile restitui et reformari impensis et opera artificum. 12. Est hic fluvius piscosus Boldwa circa arcem; qui ab arce *Zendrew* usque ad pagum *Chehÿ* fuit prohibitus a piscatione, verum nunc milites praesidiarii pro arbitrio piscantur.

Allodiatura. 13. Est hic domus allodialis ac circa exercendam allodiaturam *Franciscus Bebek* habuit aratra sex cum bobus arabilibus 48, item bigis, iugis, vomeribus et omnibus instrumentis ad ea attinentibus, quibus exercuerunt allodiaturam, additis mercenariis idoneis pretio conductis. 14. Est hic terra arabilis propria sacrae caesareae maiestatis tribus calcaturis distincta iuxta trium annorum revolutionem, quarum prima calcatura capit cubulos frugum 200, secunda similiter 200, tertia vero cubulos 225. Ex quibus omnibus provenisse dicuntur acervi frugum 25.

15. Est hic foenetum proprium ad allodiaturam, quod producere potest orgias foeni 32, alias plus minus. 16. Hanc allodiaturam, prout coloni fatentur, absolvunt,¹⁴ tam quod ad sementem, quam etiam falcaturam ac portationem omnium frumentorum autumnalium et vernalium attinet, gratuita opera *Zendrewiensis* ac pertinentiae eius. Cum vernali necessitas postulavit, coloni arcis *Kraznahwrka* ac incolae possessionum *Azalo* et *Banÿa*¹⁵ auxilio fuerunt, simul et adiumento. Est hic domus *braxatoria*, ubi militibus stipendiariis et praebendariis coquitur cerevisia ad rationem et commodum suae maiestatis. In calcatura una terrae allodialis anno 1569. seminati sunt cura provisoris eiusdem anni *Francisci Vrsinj* cubuli, frumentorum cubuli 135, avenae autem cura moderni provisoris egregii *Wolfgangii Ferber* seminati sunt cubuli 45, ordei autem vernalis cubuli 38, pisorum cubuli 3, lentium cubuli 3, canaborum semina, cubuli 3. Ob loci commoditatem in hac allodiatura possunt ali oves fetosae no. 1000, boves, iuveni, vaccae mulgibiles 100 et amplius, porci 200 no., anseres, anates domesticae, capones et gallinae plurimae. Hic locus est idoneus etiam erigendo columbario. Si fuerint retia venatoria, in huius arcis ditione libere possint venari damae, lupi, vulpes et lepores.

Mulcta. Hic sanguinum effusores mulctantur a provisore solutione unius f. Quicumque convicti fuerint capitali sententia, sunt in gratia domini terrestris. Quicumque ob convitia, maledicta et execrationes diras contra proximum ad famae denigrationem protulerit¹⁶ lingua virulenta, mulctabitur praecisione linguae, quam redimit a domino terrestri f. viginti. Qui vincitur *hcmagio* in sede iudiciaria, mulctatur solutione quadraginta florenorum.

Servitus. A temporibus *Francisci Bebek* intertententur intra et extra arcem, prout necessitas postulat, duo vigiles solutione oppidi *Zendrew* ac pertinentiarum eius, quorum interest aquam ad coquinam ferre, hypocaustum calefacere succenso furno, piscari, releta dolia e cella vinaria educere et aqua diligenter abluere ac in horto fodere. Serviunt hi¹⁷ curru, bobus, equis, prout

¹² Ideértendő a „colonis” szó.

¹³ Ti. a falubeliek által öröltetett gabona után járó malomvám címén.

¹⁴ Végzik, ti. az allodiummal kapcsolatban fennálló kötelezettségeiket.

¹⁵ Valószínűleg Rudabánya.

¹⁶ Nyilván „protulit verba” (beszélt) helyett.

¹⁷ Ti. a jobbágyok.

ratio necessitatis requirit, incessanter. Viduae mulieres tenentur cribro purgare frumentum, in horto ex semente nocivas herbas semina suffocantes eradicare, fructus legere et arefacere. Licium candelarum tenentur nere et facere dato penso ex arce.

Gravamina et difficultates, quibus miseri coloni se premi queruntur. 1. Intolerabilis servitus culturae vinearum, quae fit gratuita subditorum opera. 2. Agriculturae continuum exercitium adeo, ut ad usus proprios nec vineas proprias colere, nec sementem facere liceat. 3. Fatentur oppidani *Zendrewienses* se in universum habuisse cum bobus arabilibus et iumentis aratra 95, quibus et domino terrestri, et sibimet ipsis potuerunt sementem copiosam facere, nunc vero post huius arcis expugnationem se in eam egestatem redactos, ut ex omnibus pertinentiis, Gerse, Iwan, Garadna. Laad, Abod, Galwach et Chehÿ, vix queant quattuordecim aratra instituere. Nihilominus tamen tam quod ad arationem et sementem, quam etiam culturam vinearum attinet, tantum operae ab eis exigitur, quantum pacatis temporibus requirebatur ac colonos non sine causa migrasse alio, siquidem subditi nobilium in proxima vicinia et alibi existentium ab omnibus fere dominorum servitiis liberi et immunes, non secus ac temporibus Matthiae regis existunt, se vero multiplicium servitiorum generibus divexari, ut ne ferendis quidem sufficientibus lignis ad varias arcis, domus braxatoriae ac militum Germanorum, nec non pistorum necessitates, nedum aliis laboribus sint pares et sufficientes. 4. Conqueruntur de militum Germanorum, simul ac Hungarorum importunitate et actionibus iniuriosis, qui neque vineis, neque segetibus, neque pratis foenatorum, neque fructibus quicquam parcant, sed cum primum praecoces esse coeperint, depraedari et diripere incipiunt, nullum respectum vineae ac foeneti sacrae caesareae maiestatis habentes.

Praeterea fatentur hi se hac ratione posse in ditione sacrae caesareae maiestatis perseverare, si tantorum tamque intolerabilium servitiorum mitigatio aliqua fiat hocque pacto se etiam numero colonorum posse augmentari, quod nisi fiat, affirmant se nequaquam posse servitutem hanc immoderatam perferre atque ideo cogantur loco cedere. Est hic locus iudiciorum et appellationis ab omnibus incolis possessionum *Zendrew*,¹⁸ ubi appellans de iure ab antiquo recepto cogitur provisorii sacrae caesareae maiestatis quadraginta nummos Hungaricos deponere.¹⁹

Iwan

Haec possessio est hereditaria arcis *Zenderew*.

Nomina colonorum mediae sessionis. Andreas Aczel | Petrus Kowach | Wolffgangus Kowach | Stephanus Atzel.

Inquilini domos habentes. Lucas Kowach | Relicta Antonii Kowach | Emericus Rÿgo | Fabianus Rÿtho | Ambrosius Chÿk | Stephanus Thot.

Fundus Demetrii Warga.

Hic pagus distat a *Zendrew* duobus stadiis.

Census legitimus. 1. Hi singulis annis in festo Divi Michaelis ex sessione integra solvunt f. unum, mediae sessionis coloni pendunt d. 50, quartarii d. 25. 2. In feriis Divo Georgio dicatis coloni integrarum sessionum ex debito

¹⁸ Ti. : ad Szendrő pertinentium.

¹⁹ A helyi uradalmi tisztek és a községi bírók ítéletétől lehetett a provisorhoz fellebbezni.

numerarunt mercenariis duobus in allodio Zendrewiensi laborantibus d. 17, mediarum sessionum d. 8^{1/2}, tertiarii et quartarii solverunt, prout supra annotatum est. Notandum autem est, quod tam census ordinarium, quam tributum in feriis Divi Georgii mercenariis exigendum ex aequo numerant una cum oppido Zendrew septem isti pagi, Gerse, Iwan, Garadna, Laad, Abod, Galwach et Chehÿ.

Proventus. 1. Hic de frumento, siligine, hordeo et avena, item agnellis dant nonas. 2. Pro nonis porcorum numerant f. 2. 3. Ex apum examinibus dant nonas, pro redemptionalibus²⁰ binos d.

Muneralia. 1. Singuli coloni integrae sessionis in feriis Nativitatis dant gallinas duas, mediae sessionis unam, de reliquis muneralibus agunt coloni pro arbitrio. 2. Iisdem diebus Nativitatis iam saepe dicti pagi una cum oppido Zendrew dant bovem unum ut supra dictum est. Singuli coloni integrae sessionis in feriis Nativitatis Domini dant iuxta consuetudinem ab antiquo receptam unum plaustrum ligni, mediae duae similiter unum.

Propria arcis. Est hic foenetum, quod centum hominibus vix potest defalcari, ex quo provenire dicuntur foeni orgiae 32, alias plus minus. Habent hic coloni terram arabilem in sufficientia, ut quilibet ipsorum queat et possit ad viginti quinque cubulos et amplius seminare.

Mulcta. 1. Pro sanguinis effusione exigitur f. unus. 2. Qui convictus fuerit poena capitali, stabit in gratia domini terrestris. 3. Qui per violentiam aliquid admiserint, si de eo facto querimonia fuerit iudici eiusdem loci facta, exigitur f. unus, si vero domino terrestri fiat ex postulatio cum querela, similiter f. unus. 4. Qui convincuntur poena homagii, stant in gratia domini.

Servitus. 1. Servitia exhibent tam in aratione, cultura vinearum, foeniseccio et aliis id genus servitiorum generibus circa²¹ allodium Zewndrewiense attinentibus, quam etiam ad arcis crebras easque varias necessitates. Conqueruntur et hi de immodicis servitiis, quorum mitigationem instar aliarum possessionum ad Zendrew attinentium summo desiderio anhelantes expetunt, a quibus, nisi facta fuerit aliqua saltem mediocris liberatio, coguntur (ut quidem ipsi fatentur) deserto patrio solo alio migrare.

Garadna

Possessio hereditaria arcis Zendrew, quae distat a Zendrew quartali unius miliaris Hungarici.

Nomina colonorum mediae sessionis. Emericus Olah | Valentinus Chÿk libertinus, qui neque ex frumento, neque ex vino pendit nonas | Joannes Olah.

Domus desertae. Galli Mÿskeu | Stephani Chÿk | Francisci Pazthor.

Fundi sive loca deserta, in quibus aedificia nulla apparent, sunt no. 12.

1. Hi ob metum Turcicum aufugerunt, nolentes facere deditioem, verum si aliqua mitigatio servitiorum concederetur, fatentur se iterum posse reformari ac etiam colonorum numero augmentari. 2. Et hi coloni habent terras arabiles et pratium foenetorum in habundantia.²² 3. Census annuum, tributum, nonas ex frumento, hordeo, avena et apibus instar antedictorum colonorum solvunt. 4. Est hic silva glandifera, quae cum glandes produxerit, ab his, qui eo com-

²⁰ Kilencen aluli számú sertések után.

²¹ Helyesebben: „ad”.

²² „Abundantia” helyett.

pulerint porcos, exigitur decima. 5. Pro porcis decimalibus dant f. 2, verum temporibus provisoris Vrsini dederunt f. unum d. 25. 6. Et hi pro omnibus delictis ad exemplum aliorum villanorum mulctantur. 7. Serviunt autem, prout alii coloni pertinentiarum²³ Zendrew. 8. Hic notandum venit, quod hi septem pagi ad arcem Zendrew attinentes, Gerse, Iwan, Garadna, Laad, Abod, Galwach et Chehÿ, per omnia et in omnibus, censu, tributis, proveniuntibus, muneribus, mulctis ac servitiorum generibus simili consuetudine fruuntur.

Laad

1. Possessio hereditaria arcis Zendrew et distat medio milliaria Zendrew. Sed per Turcicam irruptionem penitus depopulata et desolata est, quam nullus hominum inhabitat. 2. Cum fuit integer hic pagus, in censum annuum Divi Michaelis quilibet colonus integrae sessionis numeravit f. unum, mediae sessionis d. 50. 3. De frugibus, vinis, agnellis, examinibus apum dant²⁴ nonas. 4. Pro decimis porcorum solverunt temporibus Francisci Bebek f. 5. 5. Dant munera pro voto domini terrestris.

Propria arcis. 6. Est hic vinea caesareae maiestatis, quae subditorum eius loci gratuita cultura omnibus numeris²⁵ culta est, quae producere dicitur vasa²⁶ vini tria, alias quinque et plus minus pro anni fertilitate. 7. Fuit hic molendinum duarum rotarum caesareae maiestatis, sed nunc desolatum iacet. 8. Est hic promontorium non contemnendum, in quo in nonas et decimas²⁷ provenisse dicuntur vasa vini media quinquaginta, alias plus minus. 9. Est hic silva glandifera, ex qua alieni dant decimas.²⁸ 10. Pro redemptione porcorum denarium numerum non attingentium²⁹ dantur denarii quini pro singulis. 11. Est hic terra arabilis bona et spatiosa. 12. Muletam instar aliorum colonorum pro omnibus delictorum generibus dant.

Servitia omnis generis excepta vincarum cultura exercent circa alodium Zendrewiense. Educillant vina in feriis Nativitatis Domini, Paschatis et Pentecostes ad rationem suorum dominorum terrestrium, quemadmodum in aliis pagis ad oppidum Zendrew attinentibus.

Abod

Possessio hereditaria arcis Zendrew depopulata per Turcas, quae distat a Zendrew dimidio milliari.

Nomina colonorum mediae sessionis. Thomas Gyérĕh | Andreas Joo | Andreas Jakab.

Inquilini proprias casas habentes. Paulus Mwlyā | Damianus Santha | Matthaeus Mester | Clemens Pÿpÿs | Thomas Nÿwzo.

²³ Itt kimaradt: „de”.

²⁴ Az összeíró itt is, mint alább, jelen időt használt, holott Lád már pusztán állott.

²⁵ Nyilvánvalóan azt akarja mondani, hogy az egész falu jobbágynépe együttesen vonult ki az urasági szőlő művelésére.

²⁶ A szöveg más helyeiből, úgy látszik, hogy az összeírók „vas”-on is a félakkora úrtartalmú „medium vas”-t értették. (L. Aszaló helységénél.)

²⁷ A bordézmát itt, úgy látszik, a földesúr bérelte.

²⁸ Ti: porcorum.

²⁹ Itt a tízes számot (denarium numerum) el nem ért sertések megváltásáról van szó.

Censum annuum et tributum una cūm nonis frugum, vernalium, agnorum et apum pendunt iuxta morem et consuetudinem praemissorum pagorum.

Muneralia. Singuli coloni in feriis Nativitatis Domini dant munera instar aliorum colonorum.

Propria domini. Est hic foenetum proprium caesareae maiestatis, quod vix potest centum hominibus defalcari, ex quo cumulantur foeni orgiae quadraginta, alias plus minus. Habent terram arabilem et silvam glandiferam in copia, unde provenire dicuntur porci decimales ab extraneis 12, aliquando plus minus, infra denarium numerum redimuntur d. 6.

Mulcta. Muletantur pro delictis et omissionibus omnis generis, sicut iam saepedicti coloni pertinentiarum Zenderew.

Servitus. Serviunt assidue in cultura vineae sacrae caesareae maiestatis in vineto Zendrewiensi existentis, item circa allodium arcis eiusdem in omnibus, quae ad id spectare dinoscuntur, ut aratione, seminatione, foenisecio, frumentorum comportatione, trituratione et id genus aliis, ut lignorum crebra comportatione ad usum et necessitatem domus braxatoriae, pistorum, vigilum et arcis Zenderew.

Gravamina. Et isti similiter de immodicis et intolerabilibus servitiorum generibus conqueruntur, quibus nisi aliqua relaxatio concedatur, dicunt se nequaquam posse hic diutius permanere, verum si mitigatio fiat servitiorum, affirmant se etiam numero colonorum posse augeri, non curantes Turcicam barbariem, nam cum sint paucissimi, fatentur se non esse pares tantis tamque magnis laboribus tolerandis.

Galwach

Possessio hereditaria arcis Zenderew, quae distat a Zendrew unius quartalis milliariis. Ex quo in his pagis coloni partim ob Turcicam tyrannidem, partim vero ob intolerabilia servitia in maximam egestatem simul et paucitatem sint redacti, nemo colonorum existit, qui sit integrae sessionis.

Nomina colonorum mediae sessionis. Dionysius Galwachÿ iudex, Albertus Banÿ iuratus exominati ad fidem Deo debitam fassi sunt haec, quae sequuntur, ita se habere. Ionnes Danko | Stephanus Kwlchar | Iacobus Fazokas | Benedictus Danko | Albertus Banÿ.

Inquilini domos proprias habentes. Martinus Fazokas | Gregorius Banÿ | Georgius Olah | Paulus Kerthez | Michael Lenarth | Dionysius Galwachÿ | Matthaëus Gyergthamas.

Domus deserta. Thomae Gyergth.

Fundi sunt in universum 12.

Census annuus. 1. Et isti in feriis Michaelis Archangeli, item Georgii Martyris iuxta consuetudinem supra memoratorum pagorum dant censum et tributum, muneralia similiter, item nonas ex omnibus. Servitia cum ceteris exhibent circa allodium, prout necessitas postulat. 2. Est hic silva glandifera, ex qua dantur decimae ab alienigenis et extraneis. 3. Pro nona porcorum numerant domino terrestri f. 4 d. 15. 4. Habent coloni terram arabilem in mediocritate. 5. Pratum et foenetum usibus ipsorum sufficientia, verum tamen conqueruntur anno hoc praesenti se sua iumenta non posse inde enutrire, eo quod milites suos equos eo compulerint saginandi et aestivandi gratia,

maxime vero contra Georgium Tharchy.³⁰ 6. Et isti de gravitate servitiorum conqueruntur. Dant nonas ex agnorum fetibus, sed fatentur post nonarum exactionem non fuisse in usu pro redemptionalibus binos denarios,³¹ verum tamen tempore provisoratus Francisci Vrsinj extraordinarie solvisse.

Cheh̄

Possessio hereditaria arcis Zendrew, quae distat per spatium unius stadii a Zendrew.

Nomina colonorum mediae sessionis. Valentinus Thot | Paulus Anthal deak.

Inquilini domos proprias habentes. Paulus Zendȳ | Ioannes Boza | Sebastianus Machȳ | Blasius Bohos | Stephanus Warga | Antonius Kowach | Michael Zobonȳa | Ambrosius Bwdaȳ | Andreas Wérés | Anastasia Nagh.

Loca deserta³² et per Turcas combusta 15.

Census annuus. 1. Censum, tributum, muneralia, nonas, servitia exhibent, prout alii coloni, similiter muletantur pro qualitate criminis, quaemadmodum alii subditi. 2. Est hic molendinum proprium caesareae maiestatis unius rotae, ubi antea fuit trium rotarum, quod facile posset aedificari et reformari impensis et opera artificum.

Azalo oppidum

Thomas Sypos ac Paulus Thwz iurati et examinati fatentur totalem hanc possessionem Azalo fuisse violenter occupatam per Georgium Bebek³³ e manibus Georgii Seredȳ, quam Gaspar olim Seredȳ a capitulo Waradiensis violenter similiter occupaverat. Distat autem a Zendrew milliariibus tribus Hungaricis.

Nomina colonorum integrae sessionis. Gregorius Palfȳ | Paulus Kozma | Andreas Kys̄ | Benedictus Rethȳ | Matthaeus Kys̄ | Thomas Thot | Stephanus Balassa | Thomas Wayda.

Mediae sessionis colonorum nomina. Gregorius Berssȳ | Martinus Berssȳ | Demetrius Fekethe | Thomas Sypos | Matthias Cheh | Michael Hege-dys̄ | Petrus Gyenge | Petrus Thot | Paulus Horwath | Albertus Arnothȳ | Gregorius Cheh | Ambrosius Keerchȳ | Laurentius Waszewg | Georgius Wayda.

Tertiariae sessionis. Paulus Thwz | Andreas Felleg | Urbanus Cheh | Simon Josa | Matthaeus Bywthessȳ | Benedictus Warga | Paulus Nagh | Matthias Rawaz | Ionnes Thorda | Michael Ewkrews | Gregorius Mayor.

Inquilini in alienis domibus agentes. Stephanus Zekel | Matthaeus Sythew | Relicta Laurentii Nakh | Benedictus Bythessȳ.

Desertae domus. Michaelis Henzel | Urbani Cheh | ac Stephani Reeth. Fundi plures quadraginta.

³⁰ Ideértendő: conqueruntur.

³¹ Ti.: solvere. A kilences számon aluli bárányokért fizetett két-két dénárról van szó.

³² Ti. házhelyek.

³³ Bebek György apjával, Ferencsel együtt Izabella oldalára állt, de utóbb sikerült őt Ferdinándnak a maga részére megnyernie. 1562-ben török fogságba esett, onnan János Zsigmond szabadította ki, s ezután ismét szembefordult Ferdinánddal. Miksa Schwendi Lázárt küldte Szádvár ellen. Az erődtést Bebek felesége védte és végül csak azzal a kikötéssel adta fel, hogy férje kegyelmelet kap.

Census annuus. 1. Hic ab omnibus colonis in universum iuxta consuetudinem ab antiquo receptam in feriis Divo Michaeli dicatis domino terrestri dantur f. viginti quinque Hungarici. 2. Officiali eius loci in feriis Divi Georgii singuli integrarum sessionum coloni pendunt d. 14 annuatim, mediae sessionis coloni d. 7. 3. Praeterea eidem officiali pendunt decimas ex pullis anserum, duo ova et caseum unum, Hungaricum obolum valentem.

Proventus. 4. Est hic terra arabilis satis ampla et spatiosa, unde coloni iuxta usitatum morem ex frumento, hordeo, avena, spelta nonas dant domino terrestri, verum ex falcatura hordei et avenae alteriusque generis sementis nihil pendunt.³⁴ In nonam autem provenisse dicuntur pacatis temporibus gelimae frugum 150, alias plus minus. 5. Est hic vinetum praestantissimum, ex cuius proventibus nonae dantur domino terrestri. Hinc autem provenire dicuntur vasa vini media quinquaginta (prout anni fertilitas fert et colonorum circa culturam earum industria), nonnunquam triginta duo, alias plus minus iuxta temporis qualitatem. Anno autem 1566. provenisse affirmant vasa vini 72. 6. In nonandis autem frugibus et vino hunc ordinem fuisse servatum affirmant, nempe quod iudices anni illius cibo et potu nonatores sustentarunt, quibus nonae frugum autumnalium et vernalium relaxatae sunt deputaruntque insuper nonatores iudicibus ob insumptas impensas nonas frugum unius coloni.³⁵ 7. Praeterea officialis quoque iuxta morem et consuetudinem receptam nonas frugum unius coloni sibi met ipsi accepisse et retinuisse dicitur. 8. Quod ad nonam vinorum attinet, hunc ordinem servatum fuisse affirmant, quod iudices ad tertium usque diem debuerunt nonatores cibo et potu alere, quibus elapsis oportuit nonatores ex proventibus consuetis se suosque sustentare.³⁶ 9. Primo, tam accolae huius oppidi, quam etiam extranei tempore vindemiarum obligantur de iure caponem unum et duos panes dare in eo promontorio vineas habentes.³⁷ 10. Secundo, omnes coloni istius oppidi vineas habentes et propria aratra dant de iure nonatoribus singillatim cubulum avenae 1. Si vero duo coloni habuerint aratrum unum, horum quilibet medium cubulum avenae. 11. Tertio, quilibet colonus dat officiali istius loci cubulum vini 1. Extranei nihil pendunt officiali. 12. Postremo, si quis colonorum habuerit cubulos vini centum, de singulis centenis cubulis vinorum pendit d. 6, extranei autem d. 12.

Propria domini. 1. Est hic foenetum, quod homines sedecim defalcare possunt, unde provenire dicuntur orgiae foeni 5, alias sex, nonnunquam plus minus. 2. Est hic mola farinaria trium rotarum, unde per integri anni spatium provenire dicuntur octoginta cubuli frumentorum. 3. Ad rationem³⁸ terrestris educillarunt tribus anni festivitatis vina, diebus Nativitatis Domini, Paschae et Ioannis Baptistae, quibus exceptis sibi ipsis educillarunt, at nunc pro arbitrio provisorum educillantur.

Mulcta. 1. Pro querimonia coram iudice aut iurato cive facta, pro effusione sanguinis aut vibice, etiamsi ante ingressum litis inter se dissidentes

³⁴ A gabonát az általánosan elterjedt, sarlóval való aratás helyett időnként é helyenként „kaszálták”, főleg ahol gyöngébb minőségű volt.

³⁵ A bírók a kilencedszedéskor adott ellátás fejében kapták egy jobbágy gabonakilencedét; ők maguk mentesek voltak a nónától.

³⁶ A bíró csak három napig adott nekik ellátást, azon túl a befolyó földesúri terményjövödelmeket használták fel az élelmezésükre.

³⁷ „In eo promontorio vineas habentes”: helyes szórendben az „extranei” szó után kívánkozik.

³⁸ Itt kimaradt: domini.

partes convenerint, tamen numerare cogantur et solvere d. 96. At si revisio iuris fiat, dare coguntur f. unum, cuius duae partes fuerunt officialis, tertia vero iudicis. 2. Per iudicem arestatus dat d. 40, per officialem arestatus similiter d. 40. 3. Siquis convictus fuerit poena capitali, stat in gratia domini, officiali vero debuit f. unum. Pro redemptione linguae dant f. 20.

Servitus. Serviunt in omnibus, quae ad alodium Zendrewiense pertinere dinoscuntur, prout provisoribus visum est, excepto hoc uno, quod isti colunt vineam Warkoch vocatam in promontorio Tallÿensi, quae producere viginti quinque, nonnunquam viginti vasa vini media dicitur, colitur autem hoc gratuitis istorum subditorum operis. Una huius vineae cultura vix absolvitur labore 150 hominum.

Celebrantur hic nundinae quattuor in anno, in feriis Circumcisionis, Dominica Palmarum, Ioannis Baptistae ac Simonis et Iudae Apostolorum, in quibus a singulis curribus onustis et vacuis exiguntur bini denarii, a mercatoribus singulis unus loto piperis.

Hi tributarii sunt Turcis *Fÿlekiensibus*³⁹ et in taxam annuatim numerant f. 150 in paratis, mellis pintas 35, butyri similiter 35, pro una vacca fetosa singulis annis f. quinque, pro pellibus duabus mardurinis f. duos, cum muneribus autem summa taxae excrecit ad f. 450.

Querimonia. 1. Conqueruntur et isti de intolerabilium servitiorum multitudinem, in primis vero quod egregius Franciscus Pesty, perceptor tunc proventuum sacrae caesareae maiestatis tempore expugnationis arcis Zardensis⁴⁰ emerit pretio deciso ab oppidanis media vasa vini sexaginta, in quorum pretium etiam nunc dictum egregium Franciscum Pesty quadringentis octoginta f. debere affirmant atque ideo domos suas a Turcis combustione funditus eversas reaedificare non potuisse vineasque colere, quare plurimos colonorum deposito terragio alio migrasse. 2. Fatentur praeterea isti coloni se plurima indicta causa⁴¹ fuisse perpressos ab egregio Francisco Vrsino, nempe quod diris convitiis affectos incarceraverit, quo audito subditi post oppidi conflagrationem non sunt reversi. 3. Fatentur postremo se ita posse restitui et numero quoque colonorum augmentari, si multiplicium eorumque intolerabilium servitiorum saltem mitigatio fiat, alioqui etiam nunc non pauci de migratione cogitant.

Kerezthwr

Possessio totalis excepta curia nobilitari Nicolai Galhazÿ occupatitia est e manibus relictæ uxoris Francisci Rakoczÿ, quae ab annis triginta quinque possidetur ad arcem Zendrew, a qua distat tribus miliaribus. Curia ista nobilitaris post decessum Blasii Gaalhazÿ occupata est ad rationem maiestatis caesareae tempore ingressus Ioannis Bornemisza in officium provisoratus.^{41a} Est autem oppidum Kerezthwr iam ab annis quattuordecim subiectum et tributarium Turcis in Hathwan,⁴² quibus in taxam dant singulis annis in paratis

³⁹ Füleke, korábban nevezetes végvár. Miután Bebek Ferenc kivonult belőle, a török 1554-ben bevette.

⁴⁰ Szádvára, romjai Derenktől keletre található. A vár ostromára lásd a 33. sz. jegyzetet.

⁴¹ Pörös eljárás mellőzésével.

^{41a} Ezt a mondatot utólag írták be a lap szélére.

⁴² Hatvan a Tisza mentén a legerősebb várak egyike. A török, miután elfoglalta, szandzsák-bég székhelyévé tette.

f. 425, pintas mellis quinquaginta, butyri similiter 50. Cum muneribus autem tota summa excrevit ad f. 600.

Nomina colonorum integrae sessionis. Emericus Kathona | Paulus Czýgan | Simon Balog | Ioannes Lewkews | Andreas Kathona | Matthaeus Kowach | Urbanus Czwdar | Benedictus Posa | Valentinus Chech | Nicolaus Warga | Petrus Kowach | Albertus Warga | Ioannes Domokos.

Nomina colonorum mediae sessionis. Blasius Wajda | Benedictus Warga | Gallus Warga | Lucas Wýzes | Simon Warga | Gregorius Warga | Sebastianus Kappan | Thomas Isthok | Valentinus Olah | Benedictus Beres | Thomas Mezaros | Paulus Czompos | Petrus Warga | Ambrosius Ambrus.

Tertiariae sessionis colonorum nomina. Ioannes Gewsz | Andreas Czýgan | Gregorius Kassa | Paulus Gewsz | Matthaeus Zwhaj | Michael litteratus.

Quartariae sessionis. Paulus Bogo | Iacobus Warga | Iacobus Egýed | Martinus Phýlep | Ambrosius Zechen | Petrus Lewkews | Thomas Pongoracz | Laurentius Kowach | Stephanus Czako | Ioannes Doczý | Martinus Gewcz | Valentinus Dobos | Andreas Kowach | Albertus Lewkews | Georgius Bordas | Georgius Bona | Laurentius Kowach | Bartholomaeus More | Ioannes Farkas | Blasius Icho.

Inquilini casas proprias habentes. Thomas Chompos | Relicta Bwzýtaj | Georgius Zakach | Stephanus Kýs | Stephanus Býro | Thomas Bako | Ambrosius Weegh | Iacobus Beres.

Inquilini in alienis domibus agentes. Paulus Nanas | Blasius Padarý | Ioannes Kowach.

Domus deserta una.

Census ordinarius. 1. Singuli coloni in sessionibus integris commorantes in feriis Divo Michaeli dicatis singulis annis dant f. unum, in media sessione agentes d. 50, tertiarii d. $33\frac{1}{3}$, quartarii d. 25. 2. In feriis Divi Georgii quilibet colonus integrae sessionis dat officiali singulis annis d. 7, ova 6. Mediae autem sessionis d. $3\frac{1}{2}$, ova 3. Deficiente officiali data sunt haec provisorii.

Proventus annuus. 1. Est hic vinetum, ex quo domino terrestri dant nonas, quae tempore fertiliori iuxta temporis qualitatem producent vasa vini media 32, alias 20, nonnunquam plus minus. Educillatio vinorum pro arbitrio provisorum. 2. Ad eundem modum et de frumentorum, hordeorum et avenarum semente pendunt nonas, quae facere dicuntur gelimas frugum 150, aliquando 125. 3. Ex agnorum fetibus dant nonas, infra nonarium autem numerum redimuntur d. 5. 4. Ex apum examinibus dant similiter nonas, infra nonarium autem numerum redimuntur d. 3. 5. Pro decimis porcorum singulis annis numerant f. 12. 6. Singulis annis seminarunt cubulum unum canabi, qui posteaquam succreverit, mulieres viduae emulserunt, extirpantes et omni praeparatione necessaria concussantes ad effectum perducentes⁴³ paratum una cum seminibus duxerunt in arcem Zendrew.

Muneralia. In feriis Nativitatis Domini dant domino terrestri damam 1, cuius copiam si habere non potuerint, offerunt capones, anseres, gallinas, etc. Nunc vero, quamvis extraordinarie, sed tamen exigitur ab ipsis bos unus.

Propria domini terrestris. 1. Est hic curia nobilitaris, quae collata est a sacra caesarea maiestate, ut dicitur, egregio Nicolao Galhazý cum omnibus ad eam attinentibus, terris scilicet arabilibus sub tribus calcaturis capientibus

⁴³ „Emulserunt”, „extirpantes” a kender kitépésére (a nyúvésre), „concussantes” az eleséplésére, sulykolására vonatkozik.

cubulos tritici 275 $\frac{1}{2}$, item foeneto, quod ducentis hominibus vix potest defalcari. Atque ideo coacti sunt in territorio Echegiensi seminare autumnalium frugum cubulos 100, vernalium vero, hordei scilicet et avenae 84 $\frac{1}{2}$ ad rationem sacrae caesareae maiestatis. Ac nisi carerent terris arabilibus, isti oppidani possent (ut ipsimet fatentur) ad rationem eiusdem maiestatis ducentos et amplius cubulos sine difficultate seminare autumnalium et vernalium. 2. Est hic in confiniis territorium terrarum arabilium Palffalwa, ubi sementem facientes isti oppidani dant nonas domino terrestri. 3. Est hic vinea una caesareae maiestatis, quae gratuita opera colonorum Kerezthwriensium colitur, ex qua provenire dicuntur vasa vini media 25, nonnunquam pro temporis qualitate quattuordecim, alias plus minus. 4. Hi coloni et alteram vineam caesareae maiestatis in finibus promontorii Bessenÿew gratuita opera colunt, quae quattuor aut quinque vasa media vini producere dicitur.

Servitus. Fatentur et isti se immodicis ac variis servitiorum generibus in dies affligi, a quibus si mediocris saltem liberatio fiat et concedatur, affirmant et sibi, et caesareae maiestati tam pensionibus, quam etiam servitiis multo plus posse proficere et commodare numeroque colonorum magis magisque augeri et multiplicari.

Querimonia. Conqueruntur isti contra egregium Franciscum Pesthÿ, quod anno abhinc quarto per Blasium Regÿ ac Franciscum Vrsinum occupaverit ab ipsis ad usum militum sacrae caesareae maiestatis vasa vini media 40, quorum pretium nondum persolvit. Neque hoc ducunt negligendum fore, quod anno praesenti egregius Wolffgangus Ferber, modernus arcis Zendrew provisor ademerit ipsis vasa vini media viginti, pro quibus nihil solvit.

Muleta. 1. Qui capitali sententia convincuntur, stant in gratia domini terrestri. 2. Querela pro effusione sanguinis si fiat coram officiali, nocens persona dat f. unum, cuius tertia pars cedit iudici. 3. Nocturno tempore captivati per iudicem dant officiali d. 40, quorum tertia pars cedit iudici. 4. Si quis vincetur muleta homagii, dat officiali f. unum, actori vero f. viginti. 5. Pro appellatione iuris in praesentiam officialis aut provisoris appellans dat d. 40.

Besserÿew

Possessio haec totalis est occupatitia per violentiam a Nicolao Derencheny per Franciscum Bebek et applicata ad arcem Zendrew. Quae distat ab ea milliaribus tribus et sunt tributarii Turcis ab annis quattuordecim. Pendunt taxam Turcis in Hathwan existentibus in paratis f. 40, mellis pintas 20, butyri similiter 20, quae summa cum denariis excrescit ad summam f. septuaginta.

Nomina colonorum integrae sessionis. Stephanus Halaz.

Mediae. Michael Bende | Michael Bodnar | Lucas Bende.

Tertiariae. Gregorius Fazokas.

Quartariae sessionis. Emericus Nemes | Blasius Nemes | Matthaeus Markws | Petrus Balog.

Inquilini domos habentes. Blasius Olah | Relicta Petri Barany | Relicta Pauli Nemes | Relicta Emerici Was.

In alienis domibus agentes. Iosephus Pap | Relicta Pauli Nemes | Paulus Racz | Emericus Swba.

Census ordinarius. In feriis Divo Michaeli Archangelo dicatis coloni integrae sessionis singillatim dant f. 1, mediae sessionis d. 50, tertiariae d. $33\frac{1}{3}$, quartariae sessionis d. 25.

Proventus. Est hic promontorium haud contemnendum, ex quo dant domino terrestri nonas, ubi provenire dicuntur vasa media vinorum nonalium 25, nonnunquam 32, alias plus minus. Ex frumento, hordeo et avena, agnorum fetibus ac apum examinibus dant similiter nonas.

Pro decimis porcorum dant f. 3. Pisa, lentes una cum oppidanis *Kerezthwriensibus* et *Echegiensibus* pro voto provisorum (quamvis extraordinarie) singulis annis dant, canabum similiter.

Muneralia. Munera dant in feriis Nativitatis una cum *Echegiensibus*, damam 1 aut, cum iudices una cum civibus causa publicorum negotiorum accesserint ad dominum terrestrem, offerunt iuxta facultatem virium suarum capones, anseres et id genus altilia.

Propria domini terrestris. 1. Est hic vinea quaedam ad rationem sacrae caesareae maiestatis, quae centum hominum cultura vix perficitur, quod ad primam proscissionem attinet,⁴⁴ haec producere dicitur vasa vini media 32, nonnunquam plura, alias plus minus. 2. Haec eadem vinea colitur a subditis possessionum Wamos, Echegh et Bessenÿew gratuita opera. 3. Est hic foenetum caesareae maiestatis *Kewzég* vocatum, quod per homines 140 potest defalcari. Hoc producere dicitur orgias foeni 50, alias plus minus. 4. Sunt in hac possessione Bessenÿew terrae arabiles spatiosae, item prata et pascua ampla, ut facile queant ibi oves mille, boves 200, porci 50 ali et enutrir.

Muleta. 1. Pro effusione sanguinis si fiat querela coram officiali vel iudice, nocens persona dat f. 1, cuius tertia pars cedit iudici. 2. Siquis capitali sententia fuerit convictus, in arbitrio domini terrestris situm est, quid de illo decernere velit et qua in parte honorum aut corporis muletare velit. 3. Siquis homicidium commiserit, citra consensum domini terrestris nec dimitti, nec occidi poterit, sed in arbitrio situm est, quid de illo velit decernere.

Servitus. Serviunt isti circa allodiaturam possessionis Wamos aratione, seminatione, foenili falcatione, trituratione ac omnibus servitiis ad allodiaturam pertinentibus. Quod ad inordinariam servitutem⁴⁵ attinet, cum bobus et equis una cum *Kerezthwriensibus* serviunt ad arcem *Zendrew*. Possessiones *Kerezthwr*, *Echegh* et *Bessenÿew* tenentur propriis sumptibus in *Zendrew* vigilem unum intertenere.

Querimonia. Conqueruntur isti de foenetorum suorum occupatione per Ioannem *Semsey*, tunc provisorum *Francisci Bebek* et *Wamosiensibus* collatorum.⁴⁶

Wamos

1. Haec totalis possessio occupatitia est violenter per *Franciscum Bebek* cum omnibus pertinentiis, *Palfalwa*, medietate pagorum *Arnod* et *Kelechen*, qui nunc sunt desolati, item medietate pagi *Kemey*, quem *Georgius Bebek* possidendum *Columano Balay* contulit e manibus *Nicolai Derencheny*. Distat autem a *Zendrew* miliaribus tribus et sunt tributarii *Turcis Hath-*

⁴⁴ Úgy látszik, az első kapálás jelentette 100 ember munkáját.

⁴⁵ Nem rendszeres, rendkívüli szolgálat.

⁴⁶ A „collatorum” helyett világosabb volna „collatione”.

waniensibus ab annis 10, quibus in taxam annuatim numerant in paratis f. 350. 2. Imperatori Turcico⁴⁷ 40. 3. Dant praeterea mellis pintas 40, butyri similiter pintas 40, una autem cum donariis tota summa excrecit et extenditur ad f. 450. 4. Isti per irruptionem Turcarum ac Tartarorum subitam sunt decapulati, adeo ut ex hac possessione personae trecentae sint abductae in captivitatem et occisae. Est hic nobilis quidam Franciscus Gombos, qui neque nonas, neque decimas pendit.

Nomina colonorum integrae sessionis. Matthias Bende | Petrus Kechen | Gregorius Nagh Bende | Petrus Derley.

Mediae sessionis colonorum nomina. Georgius Bende | Paulus Fyntha | Valentinus Zewlews | Ioannes Nagh Fynta | Georgius Thar | Ioannes Thar.

Tertiariae. Ioannes Bende | Stephanus Zewlews | Ioannes Fazokas | Lucas Zanizlo | Georgius Derley | Martinus Nyrew | Georgius Jobagh | Michael Weragh | Paulus Kochan | Emericus Thar | Petrus Andoch | Antonius Beke | Ioannes Kys Fyntha | Valentinus Azalos.

Quartariae sessionis. Albertus Wyllam | Valentinus Wyda | Martinus Kowach | Relicta Lucae Bende | Valentinus Zabo | Michael Chepes | Clemens Thot | Ladislaus Wadazy | Lucas Kenyer | Ioannes Kalach | Demetrius Mezaros | Thomas Balas | Stephanus Mezaros | Antonius Balas | Paulus Wyllam | Franciscus Zygyartho | Lucas Werdy | Urbanus Wyrraztho | Iacobus Maly | Gregorius Kys Bende | Antonius Zabo | Thomas Keczen | Paulus Benchyk | Dionysius Foryntos | Andreas Soos | Martinus Kenyer | Andreas Ando | Franciscus Meggyessy | Franciscus Madaras | Martinus Mezaros | Georgius Wyllam | Laurentius Zwnya | Stephanus Balog | Stephanus Derley | Laurentius Zanizlo.

Fundi plus quam 100.

Census ordinarius. In feriis Michaelis Archangeli singuli integrae sessionis coloni numerant f. unum, coloni mediae sessionis d. 50, tertiariae d. 33¹/₃, quartariae sessionis coloni d. 25.

Proventus annualis. 1. Ex frumento, hordeo, avena, item agnorum fetibus, apum examinibus dant nonas. 2. Agnelli infra nonarium numerum redimuntur d. 5. 3. Examina vero apum redimuntur d. 4. 4. In nonam frugum autumnalium et vernalium provenire dicuntur gelimae 150, alias plus minus. 5. Pro decima porcorum dant f. 13, verumtamen iure iurando affirmant per Petrum Saffaryth ab hac solutione defalcatos fuisse f. tres et numerasse tantum f. decem. 6. Est hic promontorium, unde nonas dant coloni, dicuntur autem ibi provenire in nonam vasa vini media 16, alias plus minus.

Muneralia. 1. Cum publica necessitate urgentur,⁴⁸ iudices et cives pro voto ipsorum proprio offerunt capones, gallinas, anseres etc., alioqui de iure non dant munera. 2. In feriis Nativitatis Domini singuli coloni integrae sessionis dant singula plaustra ligni. 3. In feriis Paschae aut Nativitatis Domini dant bovem unum, sed extraordinarie.

Propria domini. 1. Est hic terra arabilis duabus calcaturis distincta ad rationem sacrae caesareae maiestatis, quarum una capit cubulos frumenti 150. 2. Altera iugera 175 habere et continere dicitur. 3. Est praeterea territorium sive fundus desertus Palfalwa⁴⁹ vocatus, ubi Wamosienses una cum

⁴⁷ Ez a török „császár adója”, amelyet minden önállóan kereső gazda fizetett. (Salamon F.: Magyarország a török hódítás korában, Bp. 1885. 221.)

⁴⁸ Amikor vi. valamilyen közös szükségük ügyében az úrhoz fordulnak.

⁴⁹ Pálfalva község akkor pusztán állt.

possessionibus vicinis, Bessenjew, Echegh et Arnod, tanquam in allodio arare, seminare, falcare, demetere, triturrare et in acervum comportare de iure tenentur. Unde provenisse dicuntur acervi frugum, hordei et avenae temporibus Francisci Bebek octo, siquidem illis temporibus pacatis coloni istius loci habuerunt, ut ipsimet fatentur, aratra centum, nunc vero ob tyrannidem Turcarum in eam sunt egestatem redacti, ut vix quattuordecim aratra cum omnibus bobus et iumentis queant constituere et ordinare. 4. In hoc territorio provisor anni proximi praeteriti, Franciscus Vrsinus, seminari fecit autumnalium frugum cubulos 100, modernus vero provisor, Wolffgangus Ferber, vernalium, avenae scilicet et speltarum cubulos 75 ad rationem sacrae caesareae regiaeque maiestatis. 5. Sunt hic duo foeneta, quae centum quinquaginta hominibus vix defalcari possunt, quorum unum vocatur Wr rethe, alterum Ispan rethe, ex quibus aggregari dicuntur orgiae foeni 50, alias plus minus, quae gratuita colonorum opera defalcantur et comportantur. 6. Est hic mola farinaria trium rotarum, quae producere in unius anni spatio dicitur cubulos frugum 70, alias plus minus, siquidem hic extranei ob molarum farinarium frequentiam non molant exceptis *Kerezthwriensibus*.⁵⁰ 7. Est hic telonium propter pontem ibi in flumine Saÿo extractum, quod producere dicitur in paratis in unius anni spatio f. 50, portiones salis 40, alias plus minus. 8. Hic locus est satis idoneus ad exercendam allodiaturam, nam sunt ampla pascua et prata, ut tam oves, quam boves, porci, altilia numerose possunt ali et enutririi. Nam, quemadmodum coloni fatentur, antiquis quoque temporibus Nicolaus Derenchenÿ intertenuit hic aratra quattuor cum bobus et pretio conductis mercenariis, quibus magna cum utilitate exercuerunt allodiaturam. 9. Est hic locus commodus et aptus ad venandum, ubi non licet citra consensum officialium colonis venari.

Muleta. Muleta pro effusione sanguinis, homicidio, homagio et qui capitali sententia fuerit convictus, item pro diurna et nocturna captivitate facinorosorum per iudices aut officiales eadem imponitur, quae in oppido Saÿo Kerezthwr.

Servitus. Serviunt, quemadmodum supra dictum est, aratione, seminatione, trituratione, lignorum comportatione et aliis servitiorum generibus ad arcem Zendrew necessariis, instar aliorum subditorum.

Querimonia. Hi conqueruntur se per Turcarum et Tartarorum tyrannidem plane esse desolatos et tamen tam multa tamque varia servitia ab ipsis per provisos expeti, quanta requirebantur tunc, cum omnia fuerunt pacata ac nisi aliqua concedatur servitiorum remissio, nequaquam posse tantos tamque magnos labores tolerare. Conqueruntur praeterea de *Agriensibus*,⁵¹ quod per ipsos compellantur decimas frugum in granis Agriam perferre, a quibus septem milliariibus distant, quod antea nunquam est factum. Conqueruntur contra egregium Franciscum Vrsinum provisorum arcis Zendrew anno praeterito, quod occupaverit et ademerit istis colonis vina, in quorum pretium obligatur f. 39. Conqueruntur praeterea contra egregium Wolffgangum Ferber modernum arcis Zendrew provisorum pro adeptis quinque mediis vasis vinorum, in quorum pretium nihil solvit.

⁵⁰ A lap szélén : „Saÿo”.

⁵¹ A kincstár kezelésében álló egri váruradalom.

Edelÿn

1. Totalis possessio haec fuit quondam Ioannis waywodae Transsilvaniensis,⁵² qui liberali sua munificentia pro servitiis (ut dicitur) contulerat Ioanni Kallaÿ Wÿtez, e cuius manibus occupata est violenter per Franciscum Bebek et applicata ad arcem Zendrew. Hic pagus plane desolatus est circa festum Divi Georgii et aliqua pars etiam combusta. Sunt tributarii Turcis Fÿlekiensibus et in taxam numerarunt beko⁵³ singulis annis in paratis f. 300, imperatori Turcarum f. 30, waywodae in Zabathka similiter f. 30, mellis pintas 75, butyri similiter 75, pro farina et avena f. 34, pro vacca una et bove uno mactabili f. 14. 2. Cum vero gravem hanc exactionem Turcicam et alia intolerabilia servitiorum genera, quibus assidue divexati sunt, tolerare non possent, dispersi sunt relicta patria terra in loca tutiora. Quidam vero ipsorum, numero quindecim, iuxta articulos regni⁵⁴ in diversos nobilium possessiones abducti sunt. 3. Distat hic pagus a Zendrew uno tantum milliari ad ripam fluminis Boldwa.

Nomina colonorum ex priori regesto⁵⁵ huc adscribenda duximus. Antonius Kowach | Georgius Thot | Matthaues Wÿmber | Andreas Sebew | Thomas Gal | Benedictus Demien | Matthaues Sigmond | Benedictus Pap | Georgius Kowach | Petrus Warÿw | Blasius Kazaj | Lucas Iwan | Benedictus Mester | Ambrosius Menthe | Mattheus Kehÿ | Antonius Bordas | Ioannes Chaak | Benedictus Warga | Relicta Ladislai Philep | Andreas Chonthos | Benedictus Bÿro | Petrus Iwan | Michael Kozma | Albertus Iwan | Michael Iwan | Petrus Koza | Gregorius Chonthos | Lucas Gagÿ | Georgius Warga | Paulus Mÿklos | Andreas Warga | Bartholomaeus Zÿne | Thomas Demien | Stephanus Kwchar | Stephanus Czinae | Ioannes Rethÿ | Paulus Loranth | Antonius Bordas | Stephanus Warga | Iacobus Chonthos | Michael Bagÿ | Paulus Warga | Georgius Iwan | Albertus Pogan | Andreas Bordas | Petrus Kowach | Albertus Zakach | Matthaues Menthe | Relicta Benedicti Konchos | Gregorius Bartha | Benedictus Rethÿ | Antonius Kanda.

Census annuus et ordinarius. In feriis Michaelis Archangeli coloni integrae sessionis dant f. unum, mediae d. 50, tertiariae d. $33\frac{1}{3}$, quartariae d. 25.

Proventus. 1. Ex semente, hordeo, avena, frumento, apum examinibus et agnorum fetibus nonas dant. 2. Ex promontorio sive vineto dant similiter nonas. 3. Pro porcorum decimis temporibus Francisci Bebek dederunt f. 15, at Georgius Bebek precibus Georgii Rakoczÿ⁵⁶ victus concessit ad f. quinque. 4. Singuli coloni integrae sessionis in feriis Nativitatis Domini dant singula plaustra ligni, duo mediae sessionis coloni similiter unum plaustrum. 5. Habent isti terram arabilem satis spatiosam, ut quilibet eorum posset, modo facultas adesset, viginti quinque frumentorum cubulos autumnalium seminare, vernalium, hordei scilicet et avenae similiter. 6. Sunt praeterea hic prata et pas-

⁵² Zápolyai János király (1526–1540), akinek itt — minthogy Habsburg-részre készült összeírásról van szó — szándékosan korábbi, 1526-ig viselt vajdai címét használják.

⁵³ Ti. a füleki bégnek.

⁵⁴ A jobbágyok 1514-ben elvett költözési szabadságát az 1556: 27–33., majd az 1566: 27. tc.-ek visszaadták, de szigorú feltételekhez kötötték.

⁵⁵ Ezt a korábbi összeírást nem ismerjük.

⁵⁶ Valószínűleg a fejedelmi ág alapítójának, Rákóczi Zsigmondnak György nevű fiáról van szó, aki 1568-ban szatmári kapitány volt és birtokos a Szendrőhöz közel fekvő Felsővadászton. Föltehető, hogy Rákóczi eredetileg saját — a szendrői uradalom területén makkoltató — jobbágyai számára kért dézsmakedvezményt.

cua ampla, ut pecora omnis generis queant ibi in copia interteneri. Vina hic quoque educillata sunt tribus festivitibus, Nativitatis Domini, Paschae et Pentecostes, quemadmodum in aliis possessionibus, verumtamen nunc omnia pro arbitrio provisorum fiunt.

Munerata. 1. Ex debito quidem munera non dederunt, attamen temporibus Francisci Bebek coacti sunt in feriis Nativitatis Domini bovem unum dare, alias pro ipsorum arbitrio obtulerunt donaria, capones, gallinas et cetera altilia. 2. Pro arbitrio dominorum dant pisa, lentes et lichmina.

Propria domini. 3. Est hic terra arabilis tribus calcaturis distincta ad curiam nobilitarem nunc desertam, quarum una capit cubulos 100, secunda septuaginta quinque, tertia octoginta, ubi provisor anni proximi praeteriti Franciscus Vrsinus seminari fecit cubulos frumenti 72, modernus autem provisor Wolfgangus Ferber hordei simul et avenae cubulos $47\frac{1}{2}$. 4. Haec tota terra culta est et seminata a colonis possessionum Edelÿn et Saap gratuita opera. 5. Est hic vinea propria domini terrestris in vineto possessionis Edelÿn, quae colitur gratuita opera istorum colonorum. 6. Sunt hic foeneta duo propria domini, quae vix possunt sexaginta hominibus defalcari. Haec defalcantur a colonis possessionum Edelÿn et Saap et ab eis in struem et acervum comportantur.⁵⁷ 7. Est hic mola farinaria duarum rotarum, quae in unius anni spatio dat proventum frumentorum cubulos 65, alias plus minus. 8. Est hic etiam telonium, ex cuius proventibus administrari dicuntur per annum f. 20, nonnunquam sedecim, alias plus minus. 9. Ad exercendam allodiaturam intertenuit hic Ioannes waywoda duo aratra cum bobus et pretio conductis mercenariis. 10. Praeterea habuit hic greges ovium, armenta pecorum, anseres et omnia iumenta, quae ad allodiaturam spectant.

Muleta. Qui poena capitali fuerit vitio convictus, stat in gratia domini, officiali vero pendit f. unum. Qui effuderit sanguinem vulnus infligendo, pro querela muletatur persona nocens f. uno, cuius tertia pars cedit iudici.

Servitus. 1. Hi serviunt nunc pro arbitrio provisorum. 2. Ceterum septem pagi Edelÿn, Saap, Kerezthwr, Bessenÿew, Wamos, Echeg et Arnoth tenentur ad varias arcis et provisoris necessitates propriis impensis intertenere tres viros, qui temporibus Francisci Bebek vigiles vocati sunt et nocturnis temporibus excubias egerunt in arce Zendrew.

Querimonia. 1. Tres ipsorum cura provisoris acciti interrogati sunt, quidnam causae sit, cur derelicto pago Edelÿn alio migraverint. Illi iure iurando ad fidem Deo debitam responderunt causam discessus ipsorum esse tyrannidem Turcicam et gravissimas exactiones, quibus ferendis et supportandis pares et sufficientes esse prae nimia egestate nequeunt, item intolerandos et continuos labores circa allodiaturam et arcem Zendrew, quibus tempore provisoratus egregii Francisci Vrsinj praeter modum sollicitati sunt, adeo ut ne victum quidem quaerendi occasio ulla oblata fuerit ipsis. Nam isti fatentur in tota ista possessione Edelÿn fuisse ante tempora expugnationis huius arcis aratra centum viginti quinque, quibus et domino terrestri citra molestiam potuerunt circa exercendam allodiaturam aliasque necessitates inservire et sibimet ipsis copiosam annonam ordinare. Nunc vero vix sex aut septem aratra cum omnibus iumentis in medio ipsorum ordinari possunt. 2. Fatentur praeterea se ita posse restitui, si servitia immodica aliqua in parte mitigabuntur et nonae frugum duobus annis ipsis relaxabuntur.

⁵⁷ „Strues” valószínűleg az egybe való összehordásra, „acervus” a kazalba rakásra vonatkozó kifejezés.

Saap

Totalis haec possessio occupatitia est per Franciscum Bebek de manibus Ioannis Kallay Wýtez, cui quondam Ioannes waywoda contulerat. Distat autem milliari uno a Zenderew suntque tributarii Turcis in Fýlek, quibus in taxam numerant singulis annis f. 66, imperatori Turcico f. $8\frac{1}{2}$, mellis pintas viginti, butyri similiter viginti, pro vaccis duabus f. 10, pro pelle una mardurina f. 1.

Nomina colonorum mediae sessionis. Simon Mýhal | Benedictus Andras.

Tertiariae. Barlabas Pascka | Emericus Kelew | Petrus Kelemen.

Quartariae sessionis. Barnabas Damonkos | Matthaeus Zanizlo.

Inquilinus. Albertus Zanizlo.

Census ordinarius. In feriis Divo Michaeli Archangelo dicatis coloni integrae sessionis, si modo forent, dant singillatim f. unum, mediae d. 50, tertiariae d. $33\frac{1}{3}$, quartariae sessionis coloni d. 25.

Proventus. 1. Ex proventu terrarum arabilium, frumento, hordeo et avena, item vineti sive promontorii, agnellorum, examinum apum dant nonas, infra nonarium numerum singula alvearia examinum redimuntur binis denariis. 2. Pro decima porcorum temporibus Francisci Bebek dederunt f. $7\frac{1}{2}$, temporibus vero Petri Saffaryth et capitanei Germanici⁵⁸ Gornýez dant f. $4\frac{1}{2}$. 3. Ex nonis promontorii huius provenisse dicuntur vasa vini 10, alias sex, nonnunquam plus minus. 4. Persona appellans ad sedem iudicariam provisoris dat d. 40. 5. Extraordinarie pro arbitrio provisorum dant canabum, semina canabi, pisa, lentes, prout necessitas postulat. Isti in usum proprium habent terram arabilem et silvam usualem sufficientem.

Muneralia. Isti adiuncti sunt colonis possessionis Edelyn tam quod ad servitia, quam quod ad denariorum oblationem attinet dantque una cum illis in feriis Paschae bovem unum.

Propria domini. 1. Est hic vinea quaedam propria caesareae maiestatis, quae gratuito labore sexaginta colonorum potest perfici, quae (ut dicitur) producit duodecim, alias plus minusve, prout temporis ratio fert, media vasa vini. 2. Colitur autem haec a subditis possessionum Edelyn et Saap. 3. Est foenum hic quod Ispan rethe vocatur, quod defalcatum producit tria plaustra foeni.

Muleta. Muleta hic quoque percipitur, quemadmodum in aliis locis.

Servitus. Isti una cum colonis possessionis Edelyn arant, sementem faciunt, metunt, triturant, ligna convehunt bobus et equis circa allodiaturam et arcis necessitates, prout ipsis a provisoribus commissum fuerit, continue serviunt.

Querimonia. Hinc tempore provisoratus Vrsinj quattuor coloni discesserunt.

Rwda Banja

Hoc oppidum violenta occupatione applicatum est per Franciscum Bebek ad arcem Zenderew e manibus Alexii Thurzo, quod depopulatum est a Turcis abductis etiam ipsorum iumentis anno 1567. supra millesimum quingentesimum. Distat autem a Zenderew uno milliari et sunt tributarii

⁵⁸ Helyi német őrségparancsnok.

Turcis numerantque in taxam per singulos annos in paratis f. 300. Una cum donariis autem extenditur summa ad f. 600.

Nomina colonorum. Nicolaus Hwthman | Bartholomaeus Chewzý | Ioannes Balaspal | Antonius Kohnya | Valentinus Kohnya | Blasius Zakal | Ioannes Kowach | Thomas Fodor | Gregorius Weeg | Iacobus Kalmar | Antonius Zabados | Valentinus Jakab | Stephanus Jeczew | Ioannes Gedew | Maththias Balog | Georgius Zabo | Melchior litteratus | Clemens Hwthman | Vincetius Anderko | Paulus Lwkach | Caspar Zewch | Antonius Swra | Caspar Fýlek | Ioannes Czegel | Ioannes Forýs | Damianus Gond | Iacobus Nemeth | Benedictus Zekel | Stephanus Chwzý | Iacobus Gedew | Laurentius Deak | Gregorius Czegel | Gregorius Gal | Matthaues Kowach.

Domus desertae et fundi 63.

Nicolaus Hwthman iudex primarius oppidi Ruda Banja, Melchior litteratus libertinus iuratus ac Clemens Hwthman examinati ad fidem Deo debitam fatentur uno ore, quod cum 1. habuerint oppidum ab antiquis temporibus libertate donatum, neque censum, neque nonas ex frumento et vino solverunt, verumtamen violatis ipsorum privilegiis per Franciscum Bebek privati sunt omni libertate, 2. siquidem stante ipsorum libertate ex fodinis domino terrestri dederunt nonas mineralium,⁵⁹ depuratum autem argentum⁶⁰ non licuit aliis dividere, nisi domino terrestri dando marcham pro f. 6, alias 7. 3. Ex fodina quoque cupri nonas mineralium de iure dederunt domino terrestri, qui impensis et opera propria curavit purgari et cuprum inde fieri.⁶¹

Census. A temporibus Francisci Bebek in feriis Divi Michaelis numerant in universum f. 14.

Proventus. Ex frumento, hordeo et avena, vino, agnellis et apum examinibus dant nonas, infra nonarium vero numerum singula alvearia examinum redimuntur binis denariis, aliquando tribus, nonnunquam vero quattuor, pro arbitrio decimatorum.

Muneralia. Muneralibus de iure non tenentur, verumtamen cum publica aut privata necessitate compulsi accesserunt,⁶² tulerunt pro arbitrio ipsorum capones, gallinas, perdices etc. alia.

Proprium. Est hic territorium quoddam in finibus oppidi huius, quod possidetur et defalcatur a colonis istius oppidi ad usum et necessitatem arcis Zendrew, quod vocatur Ormos ac inde provenire dicuntur orgiae foeni 25, alias plus minus pro ratione temporis.

Mulcta. Pro effusione sanguinis et sententia capitali, homagio, emenda linguae, querimonia, prout alibi, ita etiam hic mulctantur facinorosi.

Servitus. Et isti circa allodiaturam Zendrewiensem arant, seminant, metunt, convehunt ligna ad necessitatem domus braxatoriae, arcis, calcis combustionem et vigillum nocturnas lucubrationes.⁶³

Querimonia. 1. Conqueruntur isti de servitorum difficultatibus, quod quamvis a tempore expugnationis arcis Zaardensis sint per Turcas omnibus fere bonis et facultatibus spoliati, tamen quod ad servitia attinet, a provisoribus nihil parcatur ipsis atque ideo nequaquam posse diutius perseverare,

⁵⁹ „Nonae” itt a kibányászott éreből a földesúrnak járó hányadot (az „urburát”) jelenti.

⁶⁰ Finomított ezüst, amelyet a bányászott ére feldolgozásával állítottak elő.

⁶¹ Az urburaként beadott ércet tehát a földesúr dolgoztatta fel.

⁶² Ti. a földesúrhoz.

⁶³ Itt kimaradt: perficiunt.

nisi aliqua servitorum mitigatio accedat. 2. Conqueruntur, quod egregius Franciscus Vrsinus ademerit ipsis occupando viginti media vasa vini, in quorum pretium debet f. 51 d. 63. 3. Conqueruntur praeterea contra modernum provisorem egregium Wolffgangum Ferber, quod pro ablatis sex vasis vinorum (vindemia proxime praeterita) nihil solverit.

Kwrÿthÿan

Haec possessio occupatitia est per Georgium Bebek a fratribus heremitis in coenobio Gombazewg agentibus,⁶⁴ quae distat a Zendrew uno milliari, suntque tributarii Turcis Fÿlekiensibus, quibus in taxam numerant f. 44^{1/2}, mellis pintas 3, butyri similiter tres: Hi cum sint iam aliquoties depopulati et ipsorum domus quater fuerint combustae, relicto pago aufugerant, sed nunc pauci quidam eorum sunt reversi.

Nomina colonorum. Valentinus Hannez | Petrus Hannez | Iacobus Molnar | Gregorius Bartha.

His, ut eo libentius revertantur, concessa est libertas sex annorum⁶⁵ per Franciscum Vrsinum.

Census ordinarius. Singuli coloni integrae sessionis numeraverunt singillatim viginti octo d., quam summulam solverunt quattuor vicibus anni.

Proventus. 1. Est hic promontorium et terra arabilis, de quorum proventus dant nonas, unde provenisse dicuntur vini vasa sex, gelimae frugum 32. 2. Ex fetibus agnorum similiter et apum examinibus dant nonas. 3. Est hic terra arabilis fecunda, sed ob colonorum fugam iacet inculta. 4. Est et silva usibus necessaria.

De muneribus nihil certi habemus, cum isti subditi heremitarum non diu in potestate Georgii Bebek manserint.

Propria domini. 1. Est hic vinea quaedam propria domini terrestris, quae a temporibus Georgii Bebek mansit inculta, verum provisore Francisco Vrsino existente aliquae eius portio coeperat coli, ex qua anno proxime praeterito provenit una tina uvarum. 2. Est praeterea hic terra arabilis propria tribus calcaturis distincta, quae capere potest centum frumenti cubulos. 3. Postremo est foenetum proprium, quod a centum hominibus vix potest defalcari, unde provenire dicuntur centum plaustra foeni. 4. Est hic locus molendini in fluviolo Zwha vocato, sed ab annis iam sedecim deserta iacet.

Multa. Omnes facinorosi mulctantur secundum leges oppidi Rwda Banÿa.

Servitus. Coloni integrae sessionis temporibus heremitarum araverunt dimidium diem, vineas coluerunt uno die, falcaverunt uno die, singillatim messuerunt duas capetias coloni integrae sessionis,⁶⁶ mediae vero sessionis capetiam unam, omnes inquilini pro pecuniis laboraverunt.

Echegh

Penitus deserta ob Turcicam tyrannidem et gravissimas exactiones intolerabiliaque servitorum genera circa arcem Zendrew. Verum hi quoque, qui iurati et examinati fassi sunt, ex Saÿo Kerezthwr sunt revocati. Nicolaus

⁶⁴ A gombaszögi pálos kolostor remetéi.

⁶⁵ Ti. hat évi adó- és szolgálatmentesség.

⁶⁶ „Coloni integrae sessionis”: felesleges ismétlés.

Pal, Thomas Bodo fatentur totalem hanc possessionem fuisse hereditariam Nicolai condam Derencheny, sed per Franciscum Bebek fuisse per violentiam occupatam et applicatam ad arcem Zendrew. Hi fuerunt tributarii Turcis in Fylek a temporibus expugnationis arcis Zendrew. Solverunt autem in taxam f. quadraginta in paratis, mellis pintas 10, butyri similiter 10, pro vacca mulgibili f. 5.

Nomina colonorum integrae sessionis. Paulus Gal | Barnabas Bodo. Mediae sessionis. Andreas Bodo | Dionysius Chanj | Gregorius litteratus. Inquilini. Thomas Bodo | Valentinus Pal.

Census ordinarius. In feriis Divi Michaelis integra sessio dat f. 1, media d. 50. In feriis Divi Iacobi ab omnibus fundis desertis terrisque arabilibus et foenetis eorum dant officiali in universum pariter f. unum.

Proventus. 1. Ex frumento, hordeo, avena, item examinibus apum et agnorum fetibus dant nonas, redemptio apum d. 3. 2. Pro decima porcorum dant f. tres d. quinquaginta. 3. Pro faciendis funibus, lichminibus ac aliis ad arcem Zendrew necessariis coacti sunt dare canabum contritum et bene praeparatum.⁶⁷ Item pisa et lentesc.

Muneralia. In feriis Nativitatis Domini una cum Sayokerezhwriensibus dant damam unam, verum cum aliqua necessitate urgentur, venientes officiali aut provisorio honorifica munera offerunt.

Propria domini. Est foenetum hic Wrzewgy vocatum, quod defalcatum producit orgias foeni quinque, alias plus minus.

Muleta. Si pro sanguinis effusione si⁶⁸ fiat querela coram officiali, dant f. unum, pro revisione iuris coram provisorio d. 40.

Servitus. Arant, seminant, metunt, convehunt in acervum frumentum et foenum in territorio Wamosiensis ac cum iisdem colunt vineam gratis in promontorio Bessenjewe.

Pelszewcz

Conscriptio Pelsewch oppidi et pertinentiarum eius.

Andreas litteratus libertinus, Demetrius Beze iudex, Matthaeus Rathko ac Matthaeus Kardos cives iurati examinati ad fidem Deo debitam fatentur medietatem huius oppidi cum omnibus pertinentiis et possessionibus, Paschahaza, Rososnya, Gachalk, Thaplocza et Pelsewcz Ardo fuisse hereditariam Francisci Bebek, medietatem vero cum omnibus similiter pertinentiis occupavisse violenter a Ioanne waywoda Transsilvaniensi et applicasse ad arcem Zendrew. Isti in pertinentiis sunt tributarii Turcis in Fylek et oppidani isti in taxam annuam pendunt beko f. 350, caesari Turcarum f. 40, mellis pintas 35, butyri similiter pintas 35, pro bobus mactabilibus f. 12, waywodae in Zabathka f. 35, interpreti f. 2. Cum muneralibus extenditur summa taxae ad f. 591. Totum hoc oppidum fuit combustum per Turcas demptis domibus sex. Distat autem ab arce Zendrew milliaribus 3.

Nomina colonorum integrae sessionis. Matthaeus Kardos | Gregorius Wyncze | Demetrius Gewmbj | Stephanus Lwkach | Matthaeus Rathko. No. 5.

⁶⁷ „Contritum” valószínűleg a kender nyűvésére és áztatás utáni törésére, morzsolására vonatkozó kifejezés, „bene praeparatum” az ezután következő fésülésre, becsavarásra. A nyers kendert eszerint megmunkálva, fonásra, fonal-, gyertyabélkészítésre készen szolgáltatták be. (Vö.: A Magyarság néprajza I. 298. skk.)

⁶⁸ A „si” szó fölösleges.

Mediae sessionis. Demetrius Becze | Stephanus Zwhay | Petrus Thwza | Ladislaus Kerekes | Relicta Valentini Sybeth | Matthaes Warga | Antonius Sythew | Ambrosius Balog | Ioannes Nagh | Ioannes Zabo | Lucas Bencze | Ioannes Harka | Blasius Thwry | Nicolaus Orban | Petrus Lenarth | Albertus Wyncze | Michael Krýsky | Michael Galdeak | Valentinus Bakos | Ioannes Thembel | Martinus Zabo | Gregorius Thompa | Ambrosius Sythew | Nicolaus Sowany | Gaspar Kardos. 25.

Inquilinorum domos habentium. Balthasar Thwry | Franciscus Becze | Relicta Pauli Thewrés | Martinus Warga | Georgius Sypos alias Mezaros | Paulus Paldeak | Gregorius Denchyk | Relicta Mathýws | Bartholomaeus Dob | Barlabas Kowach | Ioannes Warga | Caspar Drabanth | Blasius Werraztho | Albertus Kowach | Ioannes Becze | Antonius Boba.

Census ordinarius. 1. Singuli coloni integrae sessionis in feriis Divo Michaeli dicatis dant singillatim singulis annis f. unum, mediae sessionis d. 50. 2. In feriis Nativitatis Domini integrae sessionis dant d. 24, gallinam 1, cubulum avenae Pelsewziensem $\frac{1}{2}$, plaustrum ligni 1, mediae sessionis d. 12, avenae $\frac{1}{4}$ cubulum Pelsewziensem, duo coloni mediae sessionis gallinam 1, plaustrum ligni 1. F. 4. d. 20. 3. In feriis Georgii Martyris integrae sessionis coloni dant d. 24, mediae sessionis d. 12. 4. In feriis Nativitatis Ioannis Baptistae coloni integrarum sessionum dant d. 24 singillatim, mediarum sessionum d. 12.

Proventus. 1. Ex agnorum fetibus dant domino terrestri nonas. 2. Isti sunt liberi a solutione nonarum frumenti, hordei et avenae, decimas vero dant parocho istius loci. 3. Pro decima porcorum singuli coloni integrarum sessionum singulis annis numerant d. quinquagenos, mediae sessionis d. 25. 4. Diebus veneris pro ipsorum facultate dant pisces.

Propria domini. 1. Est hic terra arabilis tribus calcaturis distincta, quarum prima capit cubulos frumenti 25, secunda cubulos 20, tertia cubulos 17. 2. In hac terra per Vrsinum provisorum anni praeteriti seminati sunt frugum autumnalium cubuli $24\frac{1}{2}$, vernalium vero, avenae scilicet per modernum provisorum Wolffgangum Ferber cubuli Cassouienses 22. 3. In his tribus calcaturis proveniunt (ut dicitur) gelimae frugum et avenarum cubuli⁶⁹ 150. Colitur autem et seminatur et in acervum comportatur simul et trituratur gratuita colonorum opera. 4. Est hic terra allodialis sub tribus calcaturis, ubi opera colonorum seminatur canabus,⁷⁰ quem evellere, conterere, praeparare,⁷¹ ut stamina inde ac lichmina commode fiant et usibus arcis necessariis serviant. Modernus provisor hic seminari fecit cubulos seminis canabi 2 minus $\frac{1}{4}$.⁷²

Propria domini. 1. Haec, quae sequuntur, pertinent ad eum locum, ubi propria domini descripsimus. 2. Est hic molendinum duarum rotarum, quod in spatio unius anni producere dicitur cubulos frugum 50, alias plus minus. 3. Est hic foenetum proprium, quod labore quinquaginta hominum vix defalcatur et hoc producere dicitur orgias foeni 21, alias plus minus. 4. Defalcatur autem et comportatur gratuita opera colonorum huius oppidi. 5. Est hic telo-

⁶⁹ Vagy a „cubuli” szó felcsleges, vagy pedig a „frugum” szó után maradt ki a „gelima”-mennyiség.

⁷⁰ Szokottabb a „canabum”, „cannabis” alak.

⁷¹ Itt kimaradt: obligantur.

⁷² Itt az eredeti urbárium lapja véget ér; legalul, más írással, a következő bejegyzés olvasható: „Quaere plura in altero folio”, ami a „Propria domini” most következő, második csoportjára utal.

nium super fluvium Sajó, ex cuius proventibus per anni spatium percipiuntur f. triginta duo, alias plus minus.

Muneralia. Oppidani isti cum pertinentiis supra memoratarum possessionum⁷³ in feriis Paschatis dant de iure duos boves. Cum propter privata aut publica negotia iudex aut iurati ingrediuntur in arcem, pro arbitrio ipsorum offerunt capones, anseres, lepores, gallinas etc.

Mulcta. 1. Mulcta effusi sanguinis f. 1. 2. Arestationis mulcta d. 8. 3. Appellatio ad provisorum f. 1. 4. Siquis convincitur poena capitalis stat in gratia domini. 5. Mulcta homagii f. 40. 6. Tales convicti dant officiali f. 1.

Servitus. Isti serviunt curru, equis, bobus ad varias arcis Zendrew necessitates, prout res postulat. Quamquam autem tribus anni festivitibus, Nativitatis scilicet, Paschae et Pentecostes educillarunt ante haec tempora vina, nunc tantum pro arbitrio provisorum coguntur educillare.

Querimonia. 1. Conqueruntur oppidani isti de immodicis servitiorum difficultatibus una cum pertinentiis memoratis, quae ad varias multiplicesque necessitates arcis, domus braxatoriae ac allodialis continue exiguntur ab eis. 2. Matthaeus Kardos de Pelsewez conqueritur de summa indignitate sibi suaeque familiae universae per Behmeth bekum Fýlekýensem illata, quod videlicet indicta causa una cum filio et famula fuerit proximis his diebus, undecima die Aprilis, in durissimam captivitatem abductus, unde eliberari non potuit prius, nisi dicto beko solveret f. triginta sex, oves septingentas triginta sex una cum fetibus, equos quinque, petiam panni Moraviensis. Conqueruntur praeterea oppidani contra egregium Georgium Perbes, quod in possessione sua Hozzwzo vocata in comitatu Gewmeriensi telonium ipsius, ut vocant, aridum iusto iudicio nobilium ac regnicolarum depositum et deiectum rursus erexerit, id quod in notabile damnum tam sacrae caesareae maiestati, quam etiam proventibus arcis, iudicio bonorum omnium⁷⁴ vergit.

Paskahaza

Blasius Bwza iudex examinatus est⁷⁵ ad fidem suam deo debitam fassus est totalem hanc possessionem Paskahaza fuisse hereditariam Francisci Bebek. Distat autem miliaribus tribus a Zendrew et sunt tributarii Turcis in Fýlek, dant autem singulis in taxam in paratis,⁷⁶ mellis pintas 20, butyri similiter 20, pro bove mactabili f. 6, pro equo donario f. 13, Pro conductis vectoribus, qui scandulas ferrent Bwdam, numerarunt f. 16. Serviunt autem indesinenter ad Fýlek.

Nomina colonorum integrae sessionis. Stephanus Fabian | Antonius Sýmon | Lucas Beh | Paulus Domaný | Franciscus Bartha.

Mediae sessionis. Blasius Bwza.

Inquilinorum domos habentium. Relicta Prýska Sýnkio | Stephanus Behe | Albertus Bwza | Nicolaus Sýmon | Valentinus Fabian | Clemens Anderko | Ambrosius Beh.

In alienis domibus. Thomas Papontho inquilinus.

Fundi deserti 5 $\frac{1}{2}$.

⁷³ Értelme: a fent felsorolt birtokokkal (a vár, ill. Pelsőc tartozékaival) együtt.

⁷⁴ Valószínűleg „praeiudicio bonorum omnium” (a birtokok kárára) helyett.

⁷⁵ Az „est” szó felesleges.

⁷⁶ A „singulis” utáni „in” helyett valószínűleg „annis” értendő; a „paratis” után pedig hiányzik az összeg.

Census ordinarius. 1. In feriis Divi Georgii dant singuli coloni integrae sessionis d. 24, mediae sessionis d. 12. 2. In feriis Divi Michaelis Archangeli singuli coloni integrae sessionis singulos f. 3. Mediae sessionis d. 51. In feriis Nativitatis Domini coloni integrarum sessionum singillatim dant d. 24, gallinam unam, medium cubulum avenae Pelsewchiensem, qui facit cubulum unum Cassouiensem, mediae sessionis d. 12, ambo gallinam unam ac semicubulum Pelsewchiensem avenae. In feriis Nativitatis Domini dant plaustrum ligni integrae sessionis, mediae autem sessionis ambo similiter plaustrum ligni 1.

Proventus. 1. Ex omni agricultura, frumento, hordeo, avena, spelta, siligine, examinibus apum dant nonas. 2. In feriis Nativitatis Ioannis Baptistae pro fundorum desertorum arabilibus terris et foenetis integrae sessionis dant d. 24, mediarum vero sessionum d. 12. 3. Pro decimis porcorum decimium singuli integrae sessionis coloni dant singulis annis d. 48, mediae sessionis d. 24.

Propria domini. 1. Est hic foenetum, quod defalcatum gratuita colonorum opera producit duo plaustra foeni. 2. Est hic terra arabilis sub duabus calcaturis, quarum in prima nunc tempore autumnali⁷⁷ cura provisoris Vrsiny seminati sunt cubuli frugum Cassouienses 10. 3. Altera capere potest cubulos Cassouienses 20. 4. Est hic molendinum unius rotae, quod ante annos 20 Franciscus Bebek contulit et donavit Andreae litterato Pelsewcy libertino, quod etiam nunc ab eodem possidetur. Pro arbitrio provisorum educillantur nunc hic vina.

Mulcta. Mulcta sanguinis d. 64 inter colonos, si vero referatur ad officialem, f. 1. Siqui convincuntur poena capitali, stant in gratia domini. Pro petitione sigilli ab officiali d. 8.

Muneralia. Paskahaza, Rososnyá, Gachalg, Thaplocha et Pelsewez Ardo in feriis Paschae dant bovem 1.

Servitus. Serviunt in omnibus ad varias arcis Zenderew necessitates, in aratione, foeni falcatione, vinearum cultura et aliis.

Thaplocza

Thomas Groz iudex fatetur portionem possessionariam huius pagi fuisse hereditariam Francisci Bebek, quae distat tribus milliaribus a Zenderew et sunt tributarii Turcis in Fylek, quibus in taxam in paratis dant f. 35¹/₂.

Nomina colonorum integrae sessionis. Paulus Cecus | Thomas Groz | Symon Chyre.

Mediae sessionis. Stephanus Wý | Ladislaus Nagh Peter.

Fundi deserti novem.

Census ordinarius. 1. In feriis Georgii Martyris coloni integrarum sessionum dant d. 24, mediarum sessionum d. 12. 2. In feriis Divi Michaelis Archangeli integrae sessionis coloni singillatim dant f. unum, mediae sessionis d. 50. 3. In feriis Nativitatis Domini integrae sessionis coloni dant d. 24, gallinam unam, cubulum avenae Cassouiensis unum, plaustrum ligni 1, mediae sessionis d. 12, ambo gallinam unam, cubulum Cassouiensem avenae 1, plaustrum ligni 1.

Proventus. 1. Ex frumento, hordeo, avena, spelta, examinibus apum dant nonas. 2. Pro redemptionibus apum binos d. A fundorum quinque desertorum terris arabilibus et foenetis dant in feriis Ioannis Baptistae d. 24. Pro

⁷⁷ Ebbe a nyomásba akkor éppen őszi gabonát vetettek.

decimis porcorum decimalium singuli coloni integrae sessionis dant d. 48, mediae sessionis d. 24.

Muneralia. Isti cum possessionibus Paskahaza, Rososnyá, Gachalk et Pelsewcz Ardo in feriis Paschae dant bovem unum. Alias pro ipsorum voto et arbitrio offerunt honorifica munera.

Propria domini. 1. Est hic terra arabilis propria domini, quae (ut dicitur) fuit quondam curiarum duarum nobilitarium, sub duabus calcaturis, quarum una capere potest cubulos Cassouienses 16. 2. Altera viginti. 3. In terris arabilibus fundorum desertorum ad rationem sacrae caesareae maiestatis semina-verunt hic cubulos Cassouienses avenae 18. 4. Sunt hic foeneta tria, quae per homines 20 possunt defalcari et producere possunt orgias foeni 10, alias plus minus.

Mulcta et servitus, prout alibi, ad arbitrium officialium. Conqueruntur de immodicis servitiis, praesertim tempore provisoratus Francisci Vrsinj exhibitis.

Rososnyá

Balthasar Koswh iudex fatetur totalem hanc possessionem fuisse hereditariam Francisci Bebek. Distat autem a Zendrew milliariibus tribus et sunt tributarii Turcis, quibus in taxam dant f. 75, mellis pintas 10, butyri similiter 10, pro vacca mulgibili f. 4 singulis annis, agnellos 2. Pro servitiis exiguntur ab eis f. quattuor.

Nomina colonorum integrae sessionis. Sebastianus Kozwh | Antonius Mezaros | Ambrosius Bolthÿs | Balthasar Kozw.

Mediae sessionis. Damianus Eche | Urbanus Benko | Andreas Hannez | Georgius Eche | Antonius Hannez | Paulus Benedek.

Inquilinorum in propriis domibus agentium. Clemens Lwkach | Emericus Kwkwk | Gregorius Kowach | Urbanus Zewke.

In alienis habitantium. Michael Gÿergh | Caspar Lwkach | Petrus Hanko | Albertus Balas.

Fundi deserti $4\frac{1}{2}$.

Census ordinarius. 1. In feriis Divi Georgii coloni integrarum sessionum singillatim dant d. 12, mediarum sessionum d. 6. 2. In feriis Divi Michaelis integrae sessionis coloni singillatim dant f. unum, mediae vero sessionis d. 50. 3. In feriis Nativitatis Domini coloni integrarum sessionum dant d. 12, mediae sessionis d. 6; similiter coloni integrarum sessionum dant gallinam unam, cubulum avenae Cassouiensem 1, plastrum ligni 1, mediarum sessionum coloni ambo gallinam unam, cubulum avenae, plastrum ligni dant.

Proventus. Ex frumento, hordeo, avena, siligine, spelta, apum examini-bus, fetura agnorum dant nonas. In feriis Nativitatis Ioannis Baptistae pro terris arabilibus et foenetis fundorum desertorum integrorum dant duodenos d., mediorum vero fundorum d. 6. Pro decimis porcorum decimalium singuli coloni integrae sessionis dant d. 48, mediae sessionis d. 24.

Muneralia. Et isti una cum accolis possessionum Paska haza, Gachalk, Thaplocza et Pelsewcz Ardo in feriis Paschatis dant bovem unum.

Propria domini. Est hic molendinum, quod possidetur ab hominibus duobus, Antonio Hannez et Andrea Hannez, a quo molendino singulis annis dant f. $2\frac{1}{2}$. In exigendis mulctis utuntur consuetudine Pelsewchiensi.

Servitus. Serviunt ad necessitatem arcis Zendrew aratione, seminatione, foeniseicio, trituratione, cultura vinearum et aliis.

Gachalg

Ioannes Paulÿth iudex fatetur totalem hanc possessionem fuisse hereditariam Francisci Bebek, quae distat a Zendrew milliaribus tribus et sunt tributarii Turcis in Fÿlek, quibus in taxam dant singulis annis in paratis f. 80, mellis pintas 10, butyri similiter 10, pro vacca mulgibili f. 4, pro servitiis exhibendis dant f. 4.

Nomina colonorum integrae sessionis. Urbanus Janko | Ioannes Paulÿth | Michael Dobos | Bartholomaeus.

Mediae sessionis. Bartholomaeus Mezaros | Petrus Gÿwrko | Matthaeus Jakab | Valentinus Gÿwrko | Benedictus Pÿlathÿ.

Fundi deserti $3\frac{1}{2}$.

Census ordinarius. In feriis Divi Georgii coloni integrarum sessionum dant d. 12, mediarum sessionum d. 6. In feriis Michaelis Archangeli coloni integrae sessionis dant f. 1, mediae sessionis d. 50. In feriis Nativitatis Domini coloni integrarum sessionum singillatim dant d. 12, gallinam unam, cubulum avenae *Cassouiensem* 1, plaustrum ligni 1. Mediarum vero sessionum coloni ambo dant tantumdem.

Proventus. Ex frumento, hordeo, avena, siligine, spelta, item apum examinibus ac agnorum fetibus nonas dant. In feriis Nativitatis Ioannis Baptistae ex singulis integris sessionibus fundorum desertorum coloni integrae sessionis dant d. 12, mediorum vero fundorum desertorum sessionibus d. senos. Pro porcis decimalibus coloni integrae sessionis dant circa festum Nativitatis Domini d. 48, mediae sessionis d. 24.

Muneralia. 1. Et isti una cum incolis possessionum Paskahaza, Rososnyá, Thaplocza et Pelsewez Ardo dant in feriis Paschae bovem unum, alias de iure nihil dare tenentur. 2. Educillantur vina pro arbitrio provisorum.

Muleta, servitus exiguntur ab eis, sicut a *Pelsewchiensibus*, cum isti omnes pagi sint in eius pertinentiis.

Pelsewez Ardo

Valentinus Bala iudex fatetur portionem possessionariam unam pagi huius fuisse hereditariam Francisci Bebek, alteram vero devolutam fuisse a Ioanne wayvoda ad arcem Zendrew. Quae distat a Zendrew tribus milliaribus et sunt tributarii Turcis, quibus in taxam dant in paratis f. 54, mellis medias 5, butyri similiter medias 5.

Nomina colonorum integrae sessionis. Blasius Jakab | Petrus Domonkos. Valentinus Bala.

Inquilinorum domos habentium. Georgius Berczk | Nicolaus Batha. Domus deserta 1, fundi deserti 3.

Census ordinarius. In feriis Divi Georgii coloni integrae sessionis dant singillatim d. 10, mediae sessionis d. 5. In feriis Divi Michaelis Archangeli coloni integrae sessionis dant f. 1 d. 10, gallinam unam, cubulum *Cassouiensem* avenae 1, mediae vero sessionis ambo dant tantumdem. In feriis Nativitatis Domini coloni integrae sessionis dant d. 10, plaustrum ligni, mediae sessionis ambo dant tantumdem. In feriis Nativitatis Ioannis Baptistae coloni integrarum sessionum dant d. 10, mediarum d. 5.

Proventus. Ex frumento, hordeo, avena et ex omni seminatura, quae in manipulos colligatur, item agnorum fetibus, apum examinibus dant nonas.

Examina apum infra nonarium numerum redimuntur binis denariis. De terris arabilibus et foenetis fundorum desertorum integrorum dant d. 25, mediorum vero d. 12 $\frac{1}{2}$. Pro porcis decimalibus coloni integrarum sessionum dant d. 48, mediarum vero sessionum coloni d. 24.

Munceralia. Hi cum sint municipes⁷⁸ cum accolis possessionum Paskahaza, Thaplocza, Rososnyá, Gachalk et Pelsewez Ardo, dant una in feriis Paschatis bovem unum, ut saepissime annotatum est, alias nulla de iure tenentur dare munera.

Hi omnes pariter conqueruntur de intolerabilibus servitiorum generibus et gravissima exactione Turcica, quibus ferendis et tolerandis insufficientes se fatentur ac nisi aliqua servitiorum mitigatio accedat, minime posse permanere, at ea concessa fatentur se et libenter servituros ac numero quoque colorum multiplicandos iri.

Arnoth

Martinus Thot iudex anni praeteriti iuratus examinatus fassus est totalem hanc possessionem prae metu et formidine Turcarum pene esse desolatam ac in ea nonnisi quattuor colonos residere, eo quod hactenus deditionem facere Turcis recusaverint. Distat hic pagus a Zendrew milliaribus tribus. Fatetur praeterea medietatem huius possessionis fuisse hereditariam ad arcem Zendrew, medietatem vero Nicolai condam Derencheny, sed temporum successu hanc quoque medietatem violenta occupatione applicatam ad eandem arcem Zenderew fuisse.

Nomina colonorum tertiariae sessionis. Martinus Thot $\frac{3}{3}$ | Petrus Kardos $\frac{3}{3}$.⁷⁹

Quartariae sessionis. Ladislaus Chonka | Benedictus Fyathal.

Iudex Ioannes Zerke integrae sessionis.

Census ordinarius. In feriis Divi Michaelis mediae sessionis coloni dant d. 50, tertiariae sessionis d. 33 $\frac{1}{3}$, quartariae sessionis d. 25. 1. Hi Martinus Thot et Petrus Kardos possident tres partes unius integrae sessionis ac ideo quilibet istorum duorum dat septuaginta quinque d. 2. Ex frumento, hordeo, avena, spelta, examibus apum, fetibus agnorum dant nonas, redemptio apum et agnorum infra nonarium numerum facit binos d. 3. Pro decimis porcorum dant d. 120. 4. Munera pro arbitrio ipsorum offerunt, cum aliqua adacti necessitate dominum aut provisorem adeunt.

Propria domini. Est hic terra arabilis propria domini sub una tantum calcatura, quae capere potest cubulos frumenti 250, quae nunc inculta iacet. Allodiatura posset hic exerceri ob terrae fertilitatem et pascuorum habundantiam.⁸⁰

Muleta exigitur ab his, prout in Wamos.

Servitus. Serviunt, quod ad araturam attinet, in territorio possessionis Wamos atque ibidem metunt, convehunt in acervum, tritulant et alia servitiorum genera usibus humanis idonea praestant.

⁷⁸ A „municipes” szó értelme itt: közös igazgatás alá tartozik. — Pelsőcardó neve ebben a felsorolásban felesleges.

⁷⁹ Az alábbiakból kiderül, hogy Thotnak és Kardosnak nem $\frac{3}{3}$ — $\frac{3}{3}$, hanem $\frac{3}{4}$ — $\frac{3}{4}$ telke volt. Eszerint a „tertiariae sessionis” megjelölés sem helyes. — Valami-vel alább utólagos bejegyzés: Iudex Ioannes Herke integrae sessionis.

⁸⁰ Helyesen: „abundantiam”.

Conscriptio pertinentiarum Rakos

Dereskeh

Philippus Bolthýsar iudex, Andreas Boczký, Iacobus Sýro iurati et examinati fide mediante fatentur medietatem integram pertinentiarum arcis Rakos, Lýcze, Lewarth, Dereskeh, Kéwý, Rakos et Nandras fuisse quondam Ioannis Thornalý,⁸¹ quam expugnata arce Mwrán Franciscus Bebek violenta occupatione applicavit ad arcem Zéndrew ac etiam modo ad eam possidetur. Distat autem a Zéndrew milliaribus quinque suntque tributarii Turcis in Fýlek, quibus in taxam singulis annis dant f. 300, mellis pintas 70, butyri similiter pintas 70, avenae cubulos Cassouienses 66, frumenti cubulos 16, a mola farinaria hic in Dereskehe existenti cubulos frugum 12¹/₂, pro vacca mulgibili f. quinque, pelles quattuor vulpinas, pro pelle lupina f. quattuor, ab omnibus colonis integrarum sessionum singulos anseres, imperatori Turcico f. 32¹/₂ serviuntque Turcis in Fýlek continue.

Nomina colonorum integrae sessionis. Andreas Beczký | Ioannes Borlo | Albertus Bewýtés | Ambrosius Derde.

Mediae sessionis. Antonius Borko | Balthasar Phýlep | Blasius Kwrez | Clemens Thot | Matthaëus Dwzza | Georgius Bonthos | Demetrius Kaythor | Antonius Lewarthý | Clemens Derde | Laurentius Pal Bencze | Iacobus Sýro.

Inquilinorum domos habentium. Valentinus Lukach | Antonius Benchýk | Ioannes Warga | Antonius Wýczen | Pettras | Thomas Kowach | Nicolaus Wýiecz | Paulus Kwrez | Valentinus Nagh | Stephanus Kowach | Caspar Ferenko | Valentinus Geztessý | Antonius Kowach | Dominicus Wýcze | Valentinus Demeter.

Census ordinarius. 1. In feriis Nativitatis Domini coloni integrarum sessionum dant d. 24, gallinam unam, duo coloni mediae sessionis tantumdem; item plaustrum ligni 1. 2. In feriis Divi Georgii dant d. 24 coloni integrae sessionis, mediarum autem sessionum coloni tantumdem pendunt ambo. 3. In feriis Divi Michaelis Archangeli coloni integrarum sessionum singillatim dant f. 1, mediarum vero sessionum coloni singillatim quinquagenos d. 4. In feriis Divi Martini coloni integrae sessionis dant d. 24, mediae vero sessionis duo coloni tantumdem dare tenentur.

Proventus. 1. Ex frumento, avena dant nonas. 2. Pro decima porcorum dant singulis annis f. quinque. 3. Pro terris arabilibus et foenetis desertorum fundorum coloni istius loci singulis annis numerant f. quinque. 4. Pro foeneto in territorio Borzký habito et ad rationem domini terrestris defalcato dant f. quinque.⁸² 5. Educillantur hic vina pro arbitrio provisorum.

Muneralia. Coloni isti una cum possessionibus pertinentiarum Rakos singulis annis de iure dant in feriis Paschatis duos boves, alias pro arbitrio ipsorum offerunt capones, gallinas etc.

Propria domini. 1. Est hic molendinum unius rotae, unde per unius anni spatium provenisse dicuntur cubuli Cassouienses frumentorum 16, alias plus minus. 2. Est hic terra arabilis sub duabus calcaturis, quae capit cubulos frugum Cassouienses 22, quarum in una anno praesenti seminati sunt cubuli frugum 8, in altera cubuli avenae 14. 3. Exercetur autem et colitur haec gratuita colonorum huius loci opera.

⁸¹ Murány vára 1549-ig Thornallyay Jánosé volt.

⁸² A megfogalmazás nyilván helytelen: a kérdéses rét az allodiumhoz tartozott, de maguknak használták, azért fizettek érte.

Mulcta. In puniendis et castigandis facinorosis omnes accolae pertinentiarum Rakos uno eodemque modo utuntur. Pro effusione sanguinis dant f. unum, pro homagio mulctantur f. 40. Qui capitali sententia fuerint convicti, stant in gratia domini et pro eorum arbitrio puniuntur. Siquis in facie possessionis huius non fuerit contentus iuris administratione,⁸³ appellare licebit ad provisorum eius maiestatis, persona vero appellans dat d. 40.

Servitus. Arare, sementem facere, metere, in acervum comportare, falcare tenentur et ligna ad varias arcis, domus braxatoriae, vigilum, domus allodialis necessitates convehere.

Querela. Conqueruntur de continuis et intolerabilibus servitiis, quae in cultura vinearum gratuita opera, item agricolatione et aliis circa allodiaturam pertinentibus exiguntur ab eis. Neque putant se diu partim ob tyrannidem Turcicam gravissimamque exactionem, partim continuos arcis labores posse hic perseverare, nisi aliqua servitorum fiat remissio vel saltem mitigatio.

Lýcze

Bernardus Czako iuratus fatetur medietatem huius pagi fuisse Ioannis quondam Thornali, verum tempore expugnationis Mwan occupatam per Franciscum Bebek, qui contulerat heremitis in Gombazewg possidendam, a quibus expugnata arce Zaard⁸⁴ occupata est et applicata ad arcem Zendrew. Distat miliaribus quattuor a Zenderew suntque tributarii in Fýlek Turcis ac in taxam numerant f. 120, caesari Turcarum f. 28, mellis pintas 32, butyri similiter 32, pro bove mactabili et vacca una mulgibili f. 8, pro pellibus ferinis f. 6, avenae 33 cubulos Cassouienses, frumenti 20 cubulos. Sine intermissione serviunt Turcis in Zabathka et Fýlek agentibus, cum tantum duobus miliaribus distent ab eis.

Nomina colonorum integrae sessionis. Bernardus Czako.

Mediarum sessionum. Sigismundus Bene | Demetrius Kwdra | Gregorius Mýchký | Ioannes Czako | Stephanus Mýskeh | Blasius Kowach | Andreas Berenthe | Petrus Bene | Albertus Hereny | Stephanus Kotho.

Inquilinorum domos habentium. Gregorius Hereny | Gregorius Hannez | Ambrosius Kys | Lucas Bene | Paulus Ippo | Ioannes Thot.

Census ordinarius. In feriis Divi Georgii coloni integrae sessionis dant d. 12, mediae sessionis d. 6, in feriis Divo Michaeli Archangelo dicatis coloni integrae sessionis f. unum, mediae vero d. 50. In feriis Martini Episcopi integrae sessionis coloni singillatim dant quindenos d., mediae vero d. 7 $\frac{1}{2}$. Annis 1576., 1577., 1579., 1585. et 1588. omissus, anno 1578. rursus insertus.⁸⁵ In feriis Nativitatis Domini singuli integrae sessionis coloni gallinam unam dant, item plaustrum ligni, duo vero mediarum sessionum coloni similiter gallinam unam et plaustrum ligni. Medietatem istius pagi, quae fuit hereditaria Francisci Bebek, contulerat idem usu fruendam parochi Pelsewchiensz una cum censu et aliis proventibus ad eandem medietatem huius possessionis attinentibus atque ideo haec portio in feriis Nativitatis Ioannis Baptistae ex integris sessionibus numeravit dicto parochi Pelsewchiensz quindenos d., ex mediis vero d. 7 $\frac{1}{2}$. Medietas vero altera huius pagi, quam post expugnatio-

⁸³ A helyi földesúri tiszt bíraskodásától lehetett a provisorhoz fellebbezni.

⁸⁴ Szád vára. L. a 33. jegyzetet.

⁸⁵ Ez az utólagos lapszéli bejegyzés az adófajta átmeneti elengedésére vonatkozik.

nem arcis Mwrān occupavit Franciscus Bebek, in diebus feriis Nativitatis Ioannis Baptistae nihil solvit.

Proventus. Ex frumento, spelta et avena pendunt nonas.

Muneralia. Una cum aliis possessionibus pertinentiarum Rakos dant duos boves, quamvis fateantur isti se adactos et compulsos ad hoc tempore provisoratus Francisci Vrsiný.

Propria domini. 1. Est hic terra arabilis unius calcaturae tantum, quae capere potest cubulos frumenti aut avenae Cassouienses 7. 2. Hacc colitur gratuita colonorum opera. Est hic foenetum, quod similiter opera colonorum defalcatur et producere dicitur duas aut tres foeni orgias. Anno 1585. omissum.⁸⁶ Fuit hic molendinum unius rotae, quod nunc desertum manet.

Muleta. Et hic muletantur facinorosi pro omnibus delictis, quemadmodum in aliis possessionibus pertinentiarum Rakos.

Servitus. Serviunt bobus, equis, curru pro arbitrio provisorum circa allodium Zendreense.

Querimonia. Et isti de difficultatibus pensionum Turcicarum et multiplicium servitorum intolerabili gravitate, quemadmodum alii omnes coloni pertinentiarum Rakos conqueruntur.

Kéwý

Alexius Czangar iudex, Albertus Zwhay ac Benedictus Molnar iurati de hac quoque possessione id ipsum fatentur, quod superius dicti coloni pertinentiarum Rakos, quod scilicet medietas huius possessionis Kéwý fuerit hereditaria Ioannis quondam Thornalý, medietas vero Francisci Bebek, qui expugnata arce Murañ applicavit eam quoque medietatem ad arcem Zendrew. Distat autem a Zendrew miliaribus quinque et est tributaria Turcis in Fýlek, quibus in taxam numerant coloni singulis annis f. 300, imperatori Turcico f. 18, in connumerationem⁸⁷ f. 7, a templo hic fundato⁸⁸ aureum 1, a mola farinaria similiter aureum unum, mellis pintas 35, butyri similiter 35, passae zw⁸⁹ f. 30, mellis pintas 17 $\frac{1}{2}$, butyri similiter 17 $\frac{1}{2}$, avenae cubulos Cassouienses 20, frugum cubulos 8, pro vacca una mulgibili et bove mactabili f. 10, pro pellibus vulpinis f. 5. Isti, quotiescunque necessitas postulaverit, servire continue coguntur Búdam, quo etiam nunc pro ferendis scandulis conduxerunt currum unum pro f. 9.⁹⁰

Nomina colonorum integrae sessionis. Gywrok Sýnko | Michael Jan | Domos Iwanis.

Mediarum sessionum. Antonius Hethwcýes | Michael Nadranczký | Thomas Dalen | Michael Kosthýalý | Petrus Pozmaný | Antonius Ztano | Iacobus Steller | Gallus Potthýem | Petrus Kostalý | Albertus Zwhay | Iacobus

⁸⁶ Ez a lapszéeli bejegyzés hihetőleg arra utal, hogy a kincstár lemondott a parasz-tok kaszálórobotjáról és a rétet nekik engedte át.

⁸⁷ Talán az állatok és a termények megszámlálása (connumeratio), becslése alapján gyakran pénzben kivetett török tizedadó (*Salamon*, i. m. 212.) egy fajtája.

⁸⁸ A keresztényeknek kivételesen átengedett templomok után a törökök megváltási díjat, „tapu”-t szoktak követelni. (*Fekete L.*: Budapest a törökkorban. Bp. 1944. 157.)

⁸⁹ A szubasinak, aki általában alsóbb rangú, rendfenntartó török tisztviselő volt (*Fekete*, i. m. 176.), az alábbi szöveg szerint „officialis”.

⁹⁰ A fuvart bérelniük kellett, és ez került 9 forintba.

Kochÿan | Lucas Eremoek | Paulus Domos | Alexius Czangar | Michael Pozman
| Caspar Fhwrkaecz.

Inquilinorum domos habentium. Maczko Iwanÿs | Nicolaus Dalen |
Georgius Koban | Georgius Berethÿn | Petrus Nyawalak | Stephanus Maczko |
Benedictus Molnar | Martinus Mÿnthzaer.

Census ordinarius. 1. In feriis Divi Georgii Martyris coloni integrae ses-
sionis dant singillatim d. 24, gallinam unam, duarum mediarum sessionum
coloni similiter d. 24, gallinam unam. 2. In feriis Divi Michaelis Archangeli
coloni integrarum sessionum dant f. 1 d. 24, gallinam unam, mediarum vero
sessionum duo coloni tantumdem pendunt. 3. In feriis Nativitatis Domini
integrae sessionis coloni dant d. 24, gallinam unam, plaustrum ligni, media-
rum sessionum coloni ambo tantumdem dant.

Proventus. 1. Ex frumento et avena atque ex omni agricultura dant
nonas. 2. Pro porcis decimalibus coloni integrae sessionis dant quinquagenos
d., mediae sessionis d. 25. 3. Pro terris arabilibus et foenetis fundorum deser-
torum dant singulis annis f. 5, alias plus minus, prout cum provisoro convenire
potuerunt.

Muneralia. Hi quoque coloni cum aliis pertinentiis Rakos una⁹¹ dant
boves duos in feriis Paschatis.

Propria domini. 1. Est hic terra arabilis propria domini pro duabus
calcaturis, quae capit cubulos 20 Cassovienses, in quarum una seminati sunt
(ut dicitur) cura provisoris Vrsinj autumnalium frumentorum cubuli 10, in
altera vero vernalium, avenae scilicet, cura moderni provisoris Wolfgangi
Ferber similiter cubuli 10. 2. Aratur autem haec terra et seminatur gratuita
colonorum istius pagi opera. 3. Est praeterea hic foenetum proprium, quod per
colonos defalcatum emitur a provisoribus,⁹² sive multum, sive parvum foeni
producat, f. 6. 4. Postremo est hic molendinum unius rotac, quod per anni
spatium producere dicitur cubulos frugum Cassovienses 15, alias plus minus.

Muleta. Muleta exigitur hic, quemadmodum in aliis locis.

Servitus. Ad similitudinem aliarum possessionum ad Rakos attinentium
hi quoque arant, seminant, ligna convehunt, vineas colunt et alia servitiorum
genera exercent circa allodium Zendrew.

Haec, quae sequuntur, referri debent ad eum locum, ubi de proventibus
huius pagi agitur. Sunt hic quattuor furni cum quattuor follibus germanice
Bloswerkh vocati, ubi minera ferri opera montanistarum et artificum liquefit
in rudem massam ferri,⁹³ a quibus singulis diebus Nativitatis Domini, Pente-
costes et Michaelis Archangeli per anni spatium dantur quinquageni d. Pri-
mum possidet Michael Rohach, alterum Georgius Sÿnka, tertium Iacobus
Steller, quartum Domos Iwanis, omnes de Këwÿ.

Rakos

1. Petrus Banez iudex, Valentinus Kowach iuratus examinati fassi
sunt per omnia, ut Dereskeienses, quod ad proprietatem⁹⁴ et occupationem
pertinentiarum Rakos attinet. 2. Distat a Zendrew quinque milliaribus et
sunt tributarii Turcis in Fÿlek numerantque in taxam singulis annis f. 140.

⁹¹ Helyesebben : una cum aliis pertinentiis Rakos.¹

⁹² A jobbágyok a lekaszált szénát vették meg.

⁹³ A vasércnek kohóban nyersvassá való feldolgozásáról van szó.

⁹⁴ Tulajdonjogára.

caesari Turcarum f. 12, pro duabus vaccis f. 10, passae szw, qui et officialis dicitur, f. 14, mellis pintas 17, butyri totidem, pro pellibus vulpinis f. 4. 3. Frumentum et avenam cubulorum Cassouiensium $4\frac{1}{2}$.⁹⁵ Serviunt isti Turcis in Fýlek et Büda, quo etiam nunc pro ferendis scandulis conduxerunt aurigam f. 9.

Nomina colonorum mediae sessionis. Philippus Horwath | Gallus Banjáz | Nicolaus Banjáz | Petrus Banjéz | Alexander | Abraham Steller | Stephanus Swýhla.

Inquilinorum domos habentium. Stephanus Zathko | Valentinus Kowach | Emericus Thwrehok | Leonardus Rawaz | Georgius Arhal.

Census ordinarius. Colonus integrae sessionis in feriis Georgii Martyris dat singulis annis d. 16, ova sex, mediae sessionis d. 8, ova tria. In feriis Divi Michaelis coloni integrae sessionis dant singillatim f. 1 d. 16, gallinam 1, mediae sessionis coloni ambo dant tantumdem. In feriis Nativitatis Domini integrae sessionis coloni dant d. 16, gallinam 1, mediae sessionis coloni ambo numerant tantumdem.

Proventus. 1. Nonas dant ex avena tantum. 2. Pro porcis decimalibus coloni integrae sessionis singillatim dant quinquagenos d., mediae sessionis d. 25. 3. In feriis Nativitatis Domini coloni integrae sessionis dant plaustrum ligni, mediae sessionis ambo unum plaustrum ligni. 4. Sunt hic fodinae ferri octo, ubi eruitur minera ferri, a quibus sabbatis diebus per montanistas dantur d. quaterni. Quantumcunque minerarum eruere poterant, nihil refert. 5. Est hic silva, in qua carbonarii ab uno quolibet combustionis carbonis loco⁹⁶ dant per annum d. 25. 6. Est hic furnus Blos werkh dictus germanice Abrahami Steller, de quo tribus angariis numerat quinquagenos d. 7. Siquis denuo opera montanistarum fodinam facere aggreditur,⁹⁷ dat d. 50, qui vero neglectam purgaverit, dat d. 25.

Muneralia. Donaria offerunt una cum aliis possessionibus pertinentiarum Rakos.

Propria domini. Est hic foenetum unum plaustrum foeni producens, venditur colonis a provisoribus d. 33. Sunt hic territoria tria in finibus Rakos possessionis, Thürchok, Waskwth et Thwardosso vocata, quorum terras arabiles et foeneta, prout provisoribus visum fuerit, usu fruenda colonis distrahunt.

Mulcta. Pro mulcta sanguinis exigitur f. 1, pro homagio f. 40, qui dantur aut uxori aut liberis a percussore⁹⁸ et persona nocente. Si vero occisus uxorem et liberos non habuerit, cedunt domino terrestri. Pro emenda linguae f. 1 officiali.

Servitus. Arare, seminare, metere et falcare tenentur una cum Nandrasiensibus in territorio Këwý.

Nandras

Paulus Malýnczký libertinus, Petrus Banez íurati id ipsum fassi sunt pro parte huius possessionis, quod reliqui coloni pertinentiarum Rakos. Distat

⁹⁵ Ti. : dant.

⁹⁶ A szénkupacok helyei, ahol a szénégetők a kohókba, kovácsműhelyekbe stb. szükséges faszenet kitermelték.

⁹⁷ Vállalkozó, aki a bányászok munkájával új bányát nyit.

⁹⁸ A gyilkostól.

a Zendrew milliaribus quinque. Subiecti sunt interpreti passae Budensis, cui in taxam numerant f. 45, pintas mellis 5, butyri similiter 5, imperatori Turcico f. 7¹/₂, officiali f. 4, pro vacca mulgibili f. 5.

Nomina colonorum mediae sessionis. Gregorius Rohach | Stephanus Steller | Iacobus Steller.

Inquilinorum. Ladislaus Iwanisko | Paulus Iwanisko.

Census ordinarius. 1. In feriis Georgii Martyris colonus mediae sessionis dat d. 10, ova tria. 2. In feriis Michaelis Archangeli colonus mediae sessionis dat d. 50, ambo gallinam unam, iisdem feriis dat d. 10. In feriis Nativitatis Domini colonus mediae sessionis dat d. 10, ambo gallinam unam et plaustrum ligni.

Proventus. Ex omni agricultura, frumento et avena dant nonas. Pro decimis porcorum coloni integrae sessionis dant d. 50, mediae sessionis d. 25. Pro terris arabilibus et foeneto fundorum desertorum dant d. 60, nonnunquam 50 et sicut cum provisorum conveniunt. Sunt hic duo furni mineralibus ferri liquefaciendis erecti, a quibus tribus angariarum terminis numerantur quinquageni d., quorum unum possidet Iacobus Steller, alterum Stephanus Steller.

Munera, mulcta et servitia exiguntur ab his quoque instar colonorum in pertinentiis Rakos agentium.

Lewarth

Isti carent iudice, sed praest ipsi iudex possessionis Lÿcze, qui ad fidem Deo debitam fatetur medietatem huius possessionis fuisse hereditariam Francisci Bebek possessamque ad castellum Pelsewez, quod dirutum est,⁹⁹ medietatem vero fuisse Ioannis condam Thornalÿ et post arcis Mwan expugnationem applicatam ad arcem Zenderew violenta occupatione. Distat a Zendrew milliaribus quattuor et sunt tributarii Turcis, pendunt per anni spatium f. 70.

Nomina colonorum mediae sessionis. Lucas Lewarth | Paulus Lewarthÿ | Demetrius Wérés.

Inquilinorum. Lucas Gal | Philippus Lewarthÿ | Petrus Stanislo.

Census ordinarius. Coloni integrae sessionis in feriis Divi Michaelis dant singillatim f. unum d. 10, gallinam unam, mediae sessionis coloni d. 55, ambo gallinam unam. In feriis Nativitatis Domini singuli coloni integrae sessionis dant denos d., mediae sessionis quinos d. In feriis Divi Georgii similiter coloni integrae sessionis dant denos d., gallinam unam, duas tortas, mediae sessionis vero coloni quinos d. et tortam unam, ambo gallinam unam.

Proventus. Ex frumento et avena dant nonas. Munera, servitia hi quoque ad similitudinem et morem reliquorum colonorum tam quod ad agriculturam, quam etiam¹⁰⁰ vinearum culturam et alia servitiorum genera attinet, pro voto et imperio provisorum exhibent.

A Magyar Kamara utasítására készült eredetije a Csáky-család kassai levéltárában, 68. fasc. 1. no. jelzet alatt. A címlapon: „Urbarium Zenderouense per Blasium Biharij et Stephanum Tholnaij conscriptum in mense Maio anni 1576.” — A címlap belső oldalán csaknem egykorú mutató, amely a szendrői várbirtokokat sorolja fel, és az urbarium lapszámaira utal.

⁹⁹ Pelsőc várát és városát a törökök 1558-ban pusztították el.

¹⁰⁰ Helyesebben: quam etiam quod ad.

1686 június. A szendrői, valamint a kincstárra szállt egykori csetneki, serkei és derencsényi uradalom urbáriumra

A hódoltsági korszak végén egészen más területek tartoztak a szendrői vár irányítása alá, mint egy évszázaddal azelőtt. Az 1570-ben összeállított urbárium községei közül mindössze háromnak (Licének, Kövinek, és Rákosnak) vannak meg az adatai itt is. A többiek jó része csak a XVI. század közepén a Bebek-család hatalmaskodásai idején kapcsolódott Szendrőhöz (Pelsőc tartozékai, a Tornallyai-jószág egy része stb.), és csakhamar le is szakadt róla.

Helyettük most a Lorántffy-család egykori nagy kiterjedésű birtokai (a korábbi csetneki, serkei és derencsényi uradalmak) kerültek felvételre: a kincstár mint Rákóczi- és Apaffi-örökséget vette őket gondozásba.

Az 1570-es és az 1686-os urbáriumban is felsorolt falvak adatainak összevetéséből kitétnék, hogy a lakók száma a közbeeső időben általában megnőtt, a telkeké azonban inkább csökkent, kétségtelven a paraszti teherbíró képességnek a pusztítások nyomán beállott csökkenése következtében. Így történhetett, hogy korábban a fél- és egésztelkes jobbágyok voltak többségben, 1680-ban pedig a lakók legnagyobb része töredéktelken élt.

Az egy családra eső census összege csak egy községben emelkedett számottevően, az újabban meghatározott váltságösszegek azonban elég tekintélyesek voltak. A XVII. század közepe óta a telkenként szedett census helyett „summásat” követeltek. A gabonakilencedet a XVII. század végén is szedik, bár az 1686-os urbárium egy helyen kőből-gabonát emleget; tyúk- és tojásajándék helyett ugyanez most a vadbeszolgáltatást hangsúlyozza. A részletesen meg nem határozott robot dolgában nincs szembeszökő változás.

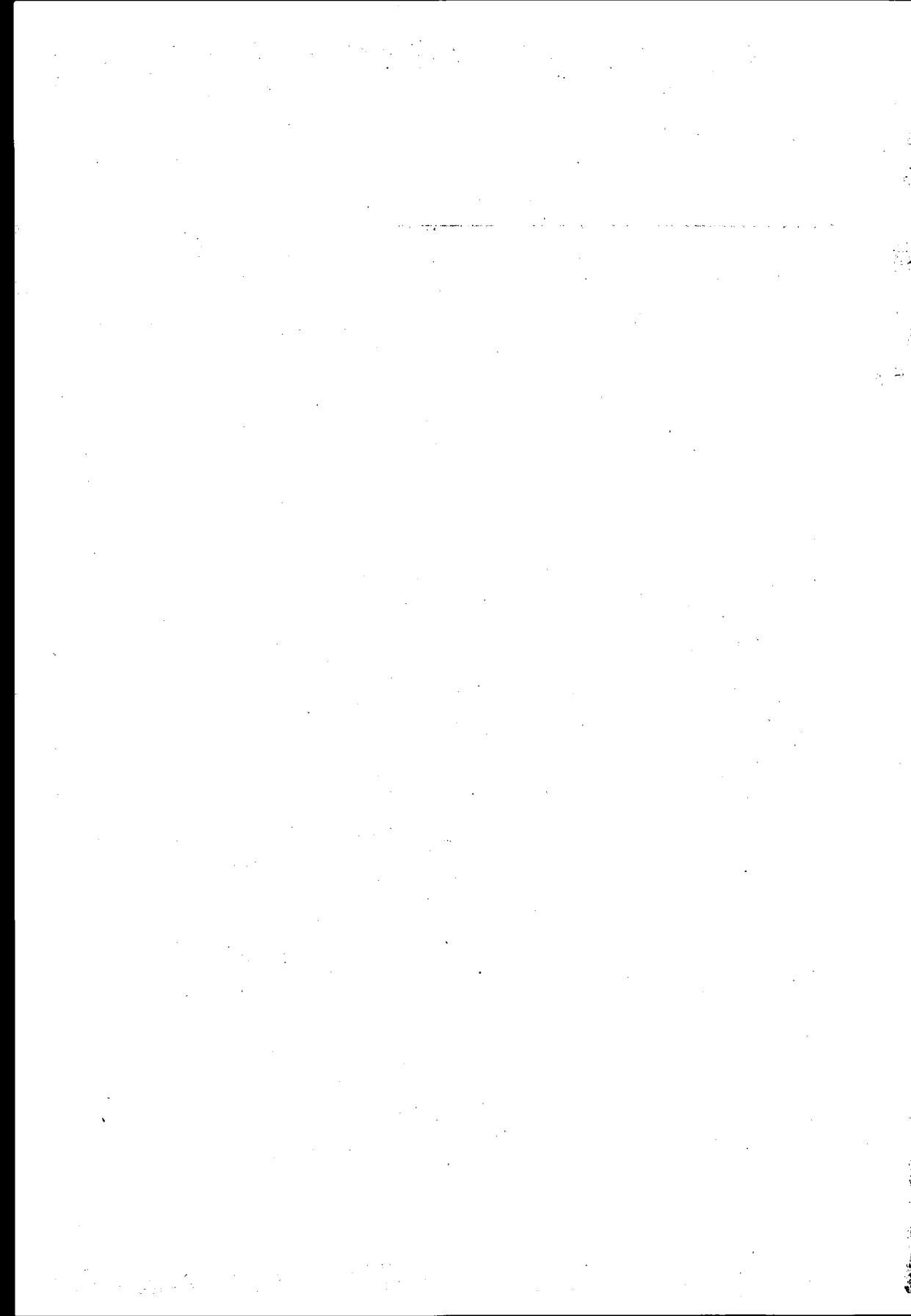
Ha az 1686-os urbárium adatait annak az urbáriumnak a rovataival vetjük össze, amelyet 1610-ben a Szendrőből irányított Lorántffy-birtokokról készítettek (U. et C. 120/2), akkor — néhány községet leszámítva — ugyancsak a paraszti családfők számának gyarapodását állapíthatjuk meg. A census általában megnőtt, váltságpénzekkel egészült ki, a természetbeni szolgáltatások inkább csökkentek. A paraszti állatállomány, a pusztítások hatására, igen nagy mértékben megapadt. A majorság nőtt ugyan valamit, de az összeírások nem a legjobb állapotban találták.

Conscriptio bonorum Sendroviensium hereditariorum per generosum dominum
Andream Jászy praefatorum bonorum provisorum facta diebus mensis Iunii,
anno 1686

Abbildung der Vöftung SENDRK in Ungarn. 1665.



Szendrő vára a XVII. században (Lukas Schnitzer rézmetszete, Magyar Történeti Képcsarnok)



Inquilini sic dicti. Petrus Koban | Martinus Poszman | Iacobus Nagý | Lucas Malicz | Iacobus Macsko | Paulus Kragecs | Ioannes Pellio | Andreas Tomasko | Stephanus Gallo | Georgius Kochlak | Matthias Koniczen | Paulus Demian | Michael Takaacs | Lucas Chotvas.

Census horum annuus communis erat inf. 170. Loco victualium pendebant annuatim f. 15. Loco pascui f. 6. A praedio Tardosova⁴ f. 7. Silvas habent communes pro sua communi et domestica necessitate aptas. Molae dantur duae, una duorum lapidum et altera unius lapidis, ex quibus tempore corrente proventus cedit domino terrestri. Labores tenentur praestare varios et quidem secundum postulata dominorum suorum. Pro feriis Natalibus tenentur praestare singulis annis unam damam, duos lepores, tres attagenes.

Possessio Rakoss	Fili	Boves	Vaccae	Invanci	Equi	Porci	Caprae	Sessiones
Iudex Ioannes Bancs	Andreas	2	2	1	—	2	—	1/4
Petrus Bancs	Paulus, Georgius	3	2	—	—	2	—	
Michael Bancs	Georgius	3	2	—	—	2	—	1/4
Ioannes Swyhla	Georgius, Paulus	1	1	—	—	—	—	1/8
Petrus Swyhla	—	—	1	—	—	—	—	1/8
Martinus Swyhla	Ioannes, Paulus	Libertinus pro nunc in sessione						1/8
Martinus Rusznak	Georgius	—	1	—	—	—	—	1/8
Gregorius Huszar	Michael, Petrus et Gregorius	2	2	—	—	2	—	1/4
Andreas Sandor	—	—	1	—	—	1	—	1/4
Martinus Sandor	Martinus	1	1	—	—	1	—	
Blasius Urban	Paulus, Andreas, Georgius	3	2	—	—	—	—	1/4
Andreas Gyürkovicz	Andreas	—	1	—	—	—	—	1/8
Ioannes Sandor	Matthias, Ioannes	2	2	—	—	—	—	1/4
Benedictus Bancs	Matthias	2	2	—	—	1	—	1/4
Michael Bancs	Georgius	2	1	—	—	1	—	1/4
Iacobus Orawecz	Michael	4	2	2	—	3	—	1/4
Ioannes Abrasz	Iacobus	3	2	—	—	—	—	1/8
Petrus Sandor	Michael, Andreas	—	2	1	—	1	—	1/8
Hricz Andreas	Michael, Stephanus	4	3	—	—	4	—	1/4

Inquilini. Georgius Buchta | Gregorius Bruszik | Stephanus Petrenko | Andreas Nemogha | Michael Bencsok | Ioannes Abrasz | Paulus Abrasz | Blasius Miško.

Census I. annualis horum fuere f. 10 d. 40, II. a praedio Cservenany⁵ dicto pendere f. 6 d. —. Pro victualibus f. 5, a porcis non sagenatis f. 6. Pro

⁴ Ennek a puztának a közelebbi helyét nem ismerjük.

⁵ Közelebbi helyét nem ismerjük.

educillis f. 6, ab uno prato pendere f. 1. d. 80 et ab altero f. 1. d. 50, a duabus molis f. 2. Silvas habent communes pro suo commodo domestico. Decimam regiam⁶ ex frugibus tam autumnalibus, quam vernalibus praestare tenentur. Loco autem nonae frugum praestare tenentur ayenae cubulos Cassovienses 6 pro seminatura Lycensi.⁷ Laborare circa allodia iuxta commissiones dominorum suorum obligantur. Pro feriis Natalitiorum more solito praestant unam damam, duos lepores, duos attagenes.

Possessio Szyrk	Filii	Bovae	Vaccae	Invenc	Equi	Porci	Caprae	Scissiones
Iudex Stephanus Zaesak	Andreas, Paulus, Ioannes, Stephanus, Martinus	—	—	—	—	—	—	1/8
Ioannes Agostan	Michael	—	—	—	—	—	—	1/4
Martinus Korczek	Ioannes, Paulus, Thomas	—	—	—	—	—	—	1/8
Martinus Zaczak	Thomas	—	—	—	—	—	—	1/8
Georgius Wodiansky	Andreas, Paulus	—	—	1	—	2	—	1/4
Andreas Wodianský	Thomas	—	1	—	—	—	—	1/4
Relicta Andreae Snopko	Georgius, Gregorius, Michael	—	—	Profugi cum genitrice			—	1/4
Andreas Paesiak	Andreas, Ioannes	—	—	—	—	—	—	1/4
Michael Contra	Gener Andreas	—	—	Profugus		—	—	1/4
Stephanus Medwed	Ioannes, Andreas	—	—	—	—	—	—	1/8
Andreas Kastrilský	Georgius, Andreas	—	1	—	—	2	—	1/4
Ioannes Pilanský	Georgius	—	1	—	—	—	—	1/8
Andreas Trak	—	—	—	—	—	—	—	1/4
Petrus Medwed	Paulus, Georgius	—	—	—	—	1	10	1/4
Relicta Agostan	Petrus	—	—	—	—	1	—	1/4
Martinus Agostan	Michael et Thomas	—	—	—	—	1	—	1/4
Paulus Belicz	Petrus, Georgius	—	—	—	—	—	—	1/4
Paulus Agostan	Ioannes, Thomas, Martinus, Paulus	—	—	—	—	—	—	1/8
Paulus Zdrchanský	Andreas	—	—	—	—	—	—	1/8

Census horum annuus ordinarius erat in Ungaricalibus f. 40 et d. 60. Pro victualibus in f. 5, a praedio Cservenany dicto pendere f. 6, ab educillis f. 6, a porcis non sagenatis f. 3. Labores secundum postulata et mandata domini sui terrestres singulos praestare tenentur. Silvas habent mixtas, communes scilicet et fructiferas⁸ usibus propriis servientes, sed tempore

⁶ A kincstár által bérelt egyházi tized.

⁷ Lice területén az uradalomnak majorságszántója volt.

⁸ Gyümölcs-erdők.

fertiliori cedit etiam domino suo pars quaedam de proventu. Singulis annis in fine anni tenentur dare unam damam, duos lepores, duos attagenes. Loco nonae frugum dant annuatim pro seminata Lycensi avenae cubulos Cassovienses no. 6, id est sex.

Possessio Lycae	Fili	Boves	Vaccae	Iuvenci	Equi	Porci	Caprae	Susones
Iudex Ioannes Berecz	—	2	1	—	—	—	—	1/2
Emericus Nicske	Martinus	—	2	—	—	—	—	1/2
Stephanus Gyurke	—	—	1	—	—	—	—	1/2
Michael Dudor	Martinus	—	Mendi- cus	—	—	—	—	1/4
Matthias Bene Pál	Gregorius, Ioannes	—	—	—	—	—	—	1/4
Thomas Nicsky Pál	—	3	2	—	—	—	—	1/2
Martinus Palko Mihok	—	1	2	—	—	—	—	1/2
Matthias Palko	Stéphanus	2	2	—	—	—	—	1/2
Georgius Miklos	Iacobus	2	2	—	—	—	—	1/2
Matthias Bene Pál	Nicolaus, Ioannes	3	2	—	—	—	—	1/2
Stephanus Szegyedí	Georgius, Andreas, Ioannes	—	—	—	—	—	—	—
Relicta Szegyedí Nicolai	Benedictus, Georgius, Matthias	4	4	2	—	—	—	1/2
Georgius Czako	Ioannes, Thomas	—	—	—	—	—	—	1/4
Andreas Kovacs	—	—	1	—	—	—	—	1/4
Andreas Rakosy	Gregorius	—	Pro- fugus	—	—	—	—	1/4
Iacobus Polak	—	—	Advena	—	—	—	—	1/4
Martinus Mokren	—	—	Pro- fugus	—	—	—	—	1/4

Census horum annuus erat in f. 25. Pro victualibus in f. 5. Pro educillis in f. 6. A porcis non sagenatis imperiales no. 4. A porcis vero bene sagenatis pendere imperiales no. 8, id est octo. Labores similes tenentur, velut alii subditi, secundum mandata superiorum suorum praestare. Tempore feriarum Natalitiorum, hoc est in fine anni, tenentur unam damam, unum leporem, duos attagenes praesentare. Habetur una mola duorum lapidum usibus domini terrestris serviens iuxta proventus provenientes.⁹ Dantur terrae arabiles domini terrestris ad fruges autumnales et vernaes proficuae, quas domini officiales solent distribuere colonis ad seminandum in nonam ex talibus terris pro domino terrestri recipiendam. Decimam regiam et nonam pro domino suo ex frugibus autumnalibus et vernalibus praestare tenentur.

⁹ Az összeiró megkerüli az összeg megjelölését.

Possessio Turcsok	Fili	Boves	Vaccae	Iuvenci	Equi	Porci	Caprae	Sessioes
Index Matthias Stoliar	Ioannes	—	—	—	—	—	—	1/4
Relicta Belan Petri	Iacobus et Georgius	—	1	—	—	—	—	1/4
Petrus Hosciak	Paulus, Ioannes	—	—	—	—	—	—	1/4
Michael Tomko	Ioannes, Petrus	—	—	—	—	—	—	1/4
Relicta Thomae Poliak	Stephanus et Michael	1	1	—	—	—	—	1/4
Andreas Strýhla	—	—	Inquili- nus	—	—	—	—	1/4
			Deserta sessio integra					1

Census annualis Sancti Michaelis f. 3. A porcis non sagenatis f. 1 d. 50. Ab educillo f. 3. Pro victualibus pendere f. 2. Pro feriis Natalibus praestare tenentur duos attagenes, leporem unum. Labores singulos secundum mandata officialium domini sui terrestri obligantur praestare. Nonam frugum autumnalium et vernalium domino suo praestare tenentur. Silvas habent communes pro domestica sua necessitate.

Possessio Szőlős ardo	Fili	Boves	Vaccae	Iuvenci	Equi	Porci	Caprae	Sessio- nes
<i>Francisci condam. Kataj¹⁰</i>								
Michael Rito	1	—	—	—	—	—	—	1
Martinus Déese	1	—	—	—	—	—	—	1
Michael Rito iunior	—	2	1	—	—	—	—	1
Iacobus Deese	—	—	—	—	—	—	—	1
Iacobus Peres	—	—	1	—	—	—	—	1
Georgius Doban	2	4	—	—	—	—	—	1
Petrus Bene	1	—	1	—	—	—	—	1
Ioannes Bene	1	—	—	—	—	—	—	1/2
Petrus Osvár	1	—	—	—	—	—	—	1
Gregorius István	—	—	—	—	—	—	—	1/2
Stephanus Torkoś	—	—	—	—	—	—	—	1
Martinus Rito	—	—	—	—	—	—	—	1
Stephanus Raki	1	—	—	—	—	—	—	1
Petrus Janka	1	2	2	—	—	—	—	1
Martinus Balogh	—	—	—	—	—	—	—	1
Michael Raki	1	2	—	—	—	—	—	1
Martinus Osvár	1	—	—	—	—	—	—	1

Desertae sessiones integrae no. 6, mediae no. 5.

¹⁰ Kátay Ferenc, Mihálynak, Boesky István kancellárjának fia. Birtokai 1670-ben, utódok nélkül történt elhaltával szállottak a kincstárra. Így került szőlősárdói földje a közeli Szendrő vár igazgatása alá. — Kátay nevét utólag írták be, akárcsak a következő 5 birtokrész tulajdonosaiét.

Censum nullum dant, sed laborant, sicut ipsis demandatur. Vineae alio-
dialis una Barát Szőlő nuncupata, si esset in bona cultura, tempore fertili
possent procreari vasa no. 100, sed hoc rerum statu est nimis desolata, vix
decem vasa vini provenire possunt. Est etiam vinea altera Elő hegy nuncupata,
quae est totaliter desolata. Est etiam vinea tertia post decessum unius subditi
devoluta ad dominum terrestrem, ad vasa vini unum et medium. Sunt terrae
allodiales ad cubulos frumenti 60, de facto seminant subditi, unde dant nonam
domino terrestri. Dant ex omnibus generibus frumentorum, ita etiam ex vinis
domino terrestri nonam. Fuit mola 1 ad 1 lapidem, sed iam propter praedones
est desolata.

Possessio Terezstenye	Filii	Boves	Vaccae	Iuvenoi	Equi	Porci	Caprae	Sessiones
<i>Andreae et Ladislai Sziny¹¹</i>								
Andreas Rigo	—	—	—	—	—	—	—	1
Stephanus Biro iunior	2	4	1	—	—	—	—	1/2
Benedictus Biro	1	—	—	—	—	—	—	1
Stephanus Sigo	1	—	1	—	—	—	—	1
Petrus Biro	—	2	—	—	—	—	—	1/2
Martinus Barto	—	—	1	—	—	—	—	1
Ioannes Biro	4	4	—	—	—	—	30	1
Petrus Vairo	2	2	—	—	—	—	—	1/2

Dant nonam ex omnibus generibus frumenti et vino domino terrestri.
Est vinea una allodialis Pal szőlő nuncupata. Si esset in bona cultura, pro-
creare posset vasa vini 20, 21 et plura, iuxta fertilitatem temporis. Laborant
subditi Terezsteniensis. Pratum est unum Szegöt nuncupatum ad currus foeni
circiter 12. Habent duos campos, in quibus dominus terrestris habet duas
terras allodiales ad cubulos frumenti 12, solent seminare subditi, si frumentum
ipsis datur.

¹¹ A terezstenyei Szinyek helyi birtokos családjának öröksége ugyancsak a kincs-
tára szállott.

Possessio Kaza	Filii	Boves	Vaccae	Iuveni	Equi	Porci	Caprae	Sessio- nes
<i>Apaffiana</i> ¹²								
Stephanus Kelemen iunior	—	—	—	—	—	—	—	1/2
Andreas Csigó	—	—	—	—	—	—	—	1/2
Andreas Töröcz	1	2	—	—	—	—	—	1/2
Stephanus Sarosi	—	—	—	—	—	—	—	1/2
Petrus Sarosi	—	—	—	—	—	—	—	1/2
Paulus Benedek	1	—	—	—	—	—	—	1/2
Stephanus Töröcz	2	—	—	—	—	—	—	1/2
Petrus Szekel	—	—	—	—	—	—	—	1/2
Ioannes Szekel	1	—	—	—	—	—	—	1/2
Georgius Török	3	—	—	—	—	—	—	1/2

Censum nullum pendunt, sed laborant, prout ipsis a domino terrestri demandatur. Nonam ex omnibus frugum et leguminum, veluti et vini generibus solvunt. Silvas nisi pro foco habiles habent.

Possessio Kazincz	Filii	Boves	Vaccae	Iuveni	Equi	Porci	Caprae	Sessio- nes
<i>Apaffiana</i>								
Stephanus Sandor	2	2	—	—	—	—	—	1/2
Ioannes Sandor	—	—	—	—	—	—	—	1/2
Gregorius Bende	2	—	—	—	—	—	—	1/2
Martinus Kondai	1	—	—	—	—	—	—	1/2
Stephanus Kondai	—	—	—	—	—	—	—	1/2
Michael Tatt	1	—	—	—	—	—	—	1/2

Est una vinea in promontorio Arnod dicto, quae tempore culturae procreat vini vasa 20, sed modo propter desolationem tantum 10, quam hi tres supra specificati pagi excolere quotannis tenentur. Datur una mola in Kazincz ad 1 lapidem. Quarta pars ex illa proventus cedit fisco, ex quo per annum circiter decem cubuli frumenti proveniunt.

¹² Kaza és több, alább felsorolt birtok a Lorántffy család tulajdona volt. A Lorántffy-uradalmak a három utolsó Lorántffy-leány kezével kerültek, megosztottan, a Rákóczi- és Apaffi-család birtokába. (Lorántffy Zsuzsánna férje I. Rákóczi György, Máriáé Rákóczi Zsigmond, Katáé Apaffi István, a fejedelem testvére volt.) A Rákóczi-birtokok most annak következtében válnak — átmenetileg — kincstáriakká, hogy tulajdonosaikat, a Rákóczi-árvákat, akik édesanyjukkal együtt Munkács várába zárkóztak, a „rebellisek” táborába számítják, gyámjukat, Thököly Imrét pedig szabadságharcosaival együtt kiűzték már erről a vidékről. — A Rákóczi-birtokok összeírása során veszik számba a tőlük nemrégén elvált Apaffi-jószágot is. Erdély küszöbön álló császári megszállásával kapcsolatban ezek lefoglalása is szerepelhetett a tervek között. — Mindezeknek a földeknek az összeírása a legközelebb eső szendrői kincstári uradalom udvarbírójára várt.

<i>Possessio Barczika</i>	Filii	Boves	Vaccae	Iuvenei	Equi	Porci	Caprae	Sessio- nes
	<i>Petri Danftj</i>							
Ioannes Sandor	3	2	—	—	—	—	—	1/2
Nicolaus Botoš	1	—	—	—	—	—	—	1/2
Gregorius Sandor	1	—	—	—	—	—	—	1/2
Andreas Haraszti	—	—	—	—	—	—	—	1/2
Georgius Csapo	1	—	—	—	—	—	—	1/2
Stephanus Papa	—	—	—	—	—	—	—	1/2

Censum nullum habent, laborant ad mandatum domini terrestris. Nonam ex omnibus pendunt, etiam ex vinis.

<i>Possessio Varboez</i>	Filii	Boves	Vaccae	Iuvenei	Equi	Porci	Caprae	Sessio- nes
	<i>Francisci condam Kataj</i>							
Stephanus Porcs	1	2	1	—	—	—	—	1
Ioannes Nagy	—	2	1	—	—	—	—	1/2

Censum nullum praestant, sed laborant circa allodiaturam Szendroviensem.

Conscriptio bonorum Sendroviensium fiscalium condam Czetnekiensium dictorum¹³

per generosum dominum Andream Jaszay praefatorum bonorum provisorum facta, diebus mensis Iunii, anno 1686.¹⁴

Descriptio bonorum condam Francisci Rakoczy¹⁵ ad castrum Czetnek pertinentium iuxta districtum oppidorum et possessionum, sive portionum

Descriptio castrum et allodii Czetnek

1. Dantur molae duae trium lapidum, ex quibus pro domino terrestri cedit proventus molaris partialiter cum aliis ad eas pertinentibus dominiis. Hic proventus ordinatus est ab antiquo ad solutionem iuxta conventionem hajdoni circa castrum et allodium servienti continue.

2. Datur allodium, circa quod dantur terrae et agri arabiles in tribus calcaturis territorii, ubi in unius calcaturae terras possunt inseminari cubuli Cassovienses ciciter no. 100. Dantur prata 13, ex quibus tempore fertili provenere foeni currus circiter 13, id est tredecim.

¹³ A csetneki uradalom központja, Csetnek vára, a XV. században épült, a birtoktest tulajdonosai már 1243-tól az Ákos-nemzetségbeliek, illetőleg a belőlük származó Csetneki-család. Leányágon jut a XVI. században a Lorántffyak, majd Lorántffy Zsuzsanna útján a Rákóczi-család kezére.

¹⁴ Itt új, az előbbivel egybekötött füzet kezdődik. A címlap alján helységnevek futó följegyzése: „Sz. Kiraly, Pelsőcz, Edelin, Perkorpa (!), Szalonna, Martonyi, Meszes, Gyöngyös, Kaza, Kazincz, Sz. Ivanj, Rakaczta Szend (!), Josva”.

¹⁵ I. Rákóczi Ferenc választott erdélyi fejedelem, a jog szerint 1686-ban birtokos Rákóczi-árvák édesapja.

3. Dantur horti pro plantis implantandis, lupuli procreatione, seminis canabum inseminatione. Circa haec opera et alia ad castrum ac allodium pertinentia ad beneplacitum domini terrestris subditi tenentur labores praestare.

4. Circa praesens castrum et allodium necessario debet interteneri unus satrapa, cui solvitur menstruatim per f. 2 et per unam mensuram¹⁶ siliginis et hinc ex censu annuo defalcantur f. 24. Ad haec inquilini nullam arendam tenentur praestare.¹⁷

Oppidum Czestnek	Filii	Equi	Boves	Vaccae	Oves	Caprae	Apes	Sessio- nes
<i>Partis Apaffianae coloni seu sessiones</i>								
Georgius Anderko	2	—	—	2	—	—	—	1/2
Paulus Simko	2	—	—	1	—	—	—	1
Iacobus Szuecz	—	—	—	—	Inquilinus		—	—
Lukaes György	—	—	—	—	Inquilinus		—	—
Iacobus Zabos	3	—	—	—	Inquilinus		—	—
Iacobus Lakatos	—	—	—	Deserta	} inquilinares	—	—	1/2
Nicolai Bencze	—	—	—	deserta		—	—	1/2
Martinus Restei	—	—	—	Deserta		—	—	1/2
Trnawský	—	—	—	Deserta		—	—	1/2
Junger	—	—	—	Deserta		—	—	—

Census annualis. Singuli coloni integreae sessionis solvere per f. 1 d. 36, mediae autem sessionis per d. 69. Inquilini obligati sunt ad oboedientiam dominorum suorum.¹⁸ Decimam coloni porrigunt parochi suo.

Possessio Rostar	Filii	Equi	Boves	Vaccae	Oves	Caprae	Apes	Sessio- nes
Andreas Krásnak	2	—	4	2	—	—	—	1/2

Census eius annuus d. 69, una gallina. Labores praestare tenetur.

Possessio Geczal	Filii	Equi	Boves	Vaccae	Oves	Caprae	Apes	Sessio- nes
Iacobus Ivan	2	2	2	2	—	—	—	1
Georgius Rusznak	1	—	2	1	—	—	—	1/2
Iacobus Koehol	2	—	4	2	Inquilinus		—	—

¹⁶ Mensura itt nyilvánvalóan a helyben szokásos kassai köblöt jelenti.

¹⁷ A satrapát az urbéresek fizetik, és ezért a földesúr elenged valamit évi censusukból, nem különben a zsellérek által fizetendő összeget sem követeli.

¹⁸ Ti. ha munkát követelnek tőlük.

Census annuus. Sancti Michaelis a sessione integra solvunt per f. 1 d. 36, a media per d. 69, per unam gallinam. Decimam frugum praestant parcho suo. Nonam non obligantur. Labores ad placitum dominorum suorum praestare obligati sunt.

Possessio Fekete Lehotá	Filii	Boves	Vaccae	Oves	Caprae	Porci	Apes	Sessio- nes
Simeon Kovác	2	—	2	—	—	—	—	1/2

Censum annum Sancti Michaelis solvit d. 69, unam gallinam, ad castrum et allodium labores pro placito domini sui praestare tenetur. Nonam dare non obligatur. Decimam parcho suo praestat.

Possessio Fekete Patak	Filii	Boves	Vaccae	Oves	Caprae	Porci	Apes	Sessio- nes
Georgius Simon	2	—	—	—	—	—	—	1
Andreas Remik	2	—	—	—	—	—	—	1/2

Census annuus Sancti Michaelis, ab integra sessione pendunt per f. 1 d. 36, a media vero per d. 69 et per unam gallinam. Nonam ex omnibus segetibus praestare coguntur. Vecturam lignorum ad castrum pro igne similiter praestare tenentur.

Possessio Rekenye Uy falu	Filii	Boves	Vaccae	Oves	Caprae	Porci	Apes	Sessio- nes
Andreas Koziar	1	—	—	—	—	—	—	1

Census huius Sancti Michaelis, ab integra sessione solvit f. 1 d. 36, unam gallinam et unum cubulum avenae, 1. Laborare circa castrum tenetur.

Possessio Szalocz	Filii	Boves	Vaccae	Oves	Caprae	Porci	Apes	Sessio- nes
Georgius Temer	3	—	2	—	—	—	—	1/2
Georgius Thamar	2	—	—	—	—	—	—	1/2

Census annuus. A sessione media pendunt per d. 36, per unam gallinam, per cubulum avenae 1 sive 1/2, ad castellum vecturam lignorum tenentur. Nonam ex singulis segetibus praestant.

Possessio Lekenye	Filii	Equi	Boves	Vaccae	Oves	Caprae	Apes	Sessio- nes
Gregorius Csóre	1	—	2	2	—	—	—	1

Censum annuum Sancti Michaelis solvit per f. 2. Nonam ex singulis segetibus praestare tenetur. Datur mola trium lapidum, ex qua pro domino terrestri ex proventibus molaribus cedit quarta pars.

Oppidum Dobscha	Filii	Equi	Boves	Vaccae	Oves	Caprae	Apes	Sessio- nes
Stephanus Csešška	1	—	—	1	—	—	—	1/2
Petrus Vajkos	1	—	—	—	—	—	—	1/2
Andreas Podemarsky	1	—	—	1	—	—	—	1
Paulus Apsony	—	—	—	—	—	Deserta	—	1/2
Antonius Illiss	—	—	6	4	—	—	—	1/2
Simeon Apsony	—	—	—	—	—	Deserta	—	1/2
Andreas Keizer	1	—	4	3	—	—	—	1/2
Relicta Illona	—	—	4	2	—	—	—	1/2
Vencislaus Csešška	2	—	—	—	—	—	—	1/2
Matthias Géméré	—	—	4	1	—	—	—	1/2
Georgius Géméré	2	—	—	1	—	—	—	1/2
Laurentius Kejzer	2	—	—	—	—	—	—	1/2
Josephus	—	—	—	1	—	—	—	1/2

Census horum annuus. Singuli oppidani annuatim solvere obligantur per d. 40. Labores autem nullos alios praestant praeter messem et falcaturam, sed tempore messis singuli oppidani tenentur ad unius hebdomadae tempus expedire per unum messorum et tempore falcaturae graminum per unum falcatorem praesentare. Singuli itidem oppidani per unum vas vini vel cerevisiae vel potus martialis annuatim educillare obligantur.

Oppidum Dobsina, census f. 26, 50.¹⁹

Oppidum Czetnek	Sessiones	Filii	Equi	Boves	Vaccae	Porci	Apes	Arenda
		<i>Partis Rakoczj coloni sive sessiones</i>						
Iacobus Grébecz	1/2	—	—	—	—	—	—	4.50
Martinus Súveges	1	—	—	—	—	—	—	6.—

¹⁹ Ezt a sort más tintával írták be, és az összeget nem a fenti censuskulcs alapján számították. Az 50 elől elmaradt a d.

Oppidum Czetnek	Sessio- nes	Filii	Equi	Boves	Vaccae	Porci	Apes	Arenda
Petrus Grébecz	1/2	—	—	—	—	—	—	3.—
Petrus Csekus	1/2	—	—	—	—	—	—	4.50
Daniel Thobik	1/2	—	—	—	—	—	—	4.50
Stephanus Grébecz	1/4	—	—	—	Inquilinus ²⁰	—	—	3.—
Hyssyra	1/4	—	—	—	—	—	—	3.—
Sebastianus Grosz	1/4	—	—	—	—	—	—	3.—
Andreas	1/4	—	—	—	—	—	—	3.—
Summa personarum 9	4	—	—	—	—	—	—	34.50

Oppidum Dobseba	Sessio- nes	Filii	Equi	Boves	Vaccae	Porci	Apes	Arenda
Paulus Finesz	1	—	—	—	—	—	—	8.—
Ioannes Finesz		—	—	—	—	—	—	2.50
Andreas Deker	1	—	—	—	—	—	—	5.—
Thomas Ivanics	1	—	—	—	—	—	—	2.50
Michael Czangar		—	—	—	—	—	—	3.50
Georgius Ivanicz	1/2	—	—	—	—	—	—	2.50
Petrus Rusznak	1/2	—	—	—	—	—	—	2.50
Georgius Wajda	1/2	—	—	—	—	—	—	2.—
Stephanus Saffar	—	—	—	—	Inquilinus	—	—	26
Summa personarum 9	4 1/2	—	—	—	—	—	—	26

Kun Taploca	Sessio- nes	Filii	Equi	Boves	Vaccae	Porci	Apes	Arenda
Andreas Drenko	}	Sessio 1. Arenda f. 9.						
Nicolaus Drenko								

Avenae pendunt cubulum no. 1. Unum attagenem, no 1.

Possessio Roetar	Sessio- nes	Filii	Equi	Boves	Vaccae	Porci	Apes	Arenda
Georgius Ziman	1	—	—	—	—	—	—	f. 9.— ²¹
Paulus Rusznak	—	—	—	—	Inquilinus	—	—	f. 3.—

Tenentur annuatim per cubulum avenae 1 et per unum attagenem.
A mola pendunt similiter per f. 2.

²⁰ Czetneknél és a következő községeknél a megjegyzéseket a rovatok után írták.
²¹ Itt és a következő 2 községnél a pénzösszeget egy új; fölösleges rovatba írták („Sessiones”).

Possessio Gerzel	Sessio	Filii	Equi	Boves	Vaccae	Porci	Apes	Arenda
Thomas Petko	1	—	—	—	—	—	—	f. 9.—
Filius Georgius		—	—	—	—	—	—	f. 9.—
Martinus Bucsko		—	—	—	—	—	—	9.—
Andreas Emricz		—	—	—	—	Inquilini ambo et uterque	—	2.—
Ioannes Arvay		—	—	—	—		—	2.—
Ioannes Stambroczkj		—	—	—	—		—	2.—

Ab integra sessione solvunt per unum cubulum avenae, 1 et per unum attagenem. A mola, quam possident, solvunt f. 3.

Possessio Pusta Slaboeka	Sessio	Filii	Equi	Boves	Vaccae	Porci	Apes	Arenda
Thomas Blasko	1	—	—	—	—	—	—	12.—
Thomas Blasko		—	—	—	—	—	—	—

Pendant annuatim per unum cubulum avenae, 1 et per unum attagenem.

Possessio Uy Falu	Sessio	Filii	Equi	Boves	Vaccae	Porci	Apes	Arenda
Lestak Ioannes	1/2	— De- serta	—	—	—	—	—	f. 4.50
Ioannes Simko	1/2		—	—	—	—	—	

Pendant cubulum avenae medium 1²² et medium attagenem.

Berdarka	Sessio	Filii	Equi	Boves	Vaccae	Porci	Apes	Arenda	
Andreas Hricz	inquilinus solvit								
Petrmany	Sessio	Filii	Equi	Boves	Vaccae	Porci	Apes	Arenda	
Laurentius Hurda	1/4	—	—	—	—	—	—	f. 3.— de cetero nihil	
Possessio Szalocz	Sessio	Filii	Equi	Boves	Vaccae	Porci	Apes	Arenda	
Georgius Kovacs	1	—	—	—	—	—	—	f. 4.80	
Gregorius Kovacs		—	—	—	—	—	—		
Martinus Ander		1/2	—	—	—	—	—	—	
Gregorius Szekely		1/2	—	—	Desertae		—	—	—
Ioannes Gal		—	—	—	—	—	—	—	

²² Félköblöt.

Tenantur annuatim praestare cubulum avenae 1 et unum attagenem. Siquidem autem compulsus sunt ad labores varios praestandos, tum abhinc deberent esse ab hoc praeterito et praesenti censu esse²³ immunes ac liberi, alias plus valebunt labores pro commodo suae maiestatis sacratissimae, quam hic census.

Conscriptio bonorum Sendroviensium fiscalium condam Serkiensium²⁴ dictorum per generosum dominum Andream Jaszay praefatorum bonorum provisorum facta diebus mensis Iunii, Anno 1686²⁵

Possessio Szelcze	Filii	Bovis	Vaccae	Iuveni	Equi	Porci	Caprae	Sessiones
	<i>Ex parte Rakoczy sessiones</i>							
Petrus Szurel	Petrus, Andreas	—	—	—	—	—	6	1/4
Michael Sykora	Stephanus	2	2	—	—	2	—	1/4
Gregorius Szurel	—	—	1	—	—	—	—	1/4
Paulus Balas	Michael, Petrus	2	2	—	—	2	—	1/4
Michael Bóttó	Andreas	—	—	—	—	—	—	1/4
Blasius Bóttó	—	—	—	—	—	—	—	1/4
Stephanus Bóttó	—	—	—	—	—	—	—	1/2
Gabriel Crisel	Michael	2	2	—	—	2	—	1/2
Blasius Crisel	Ispanus loci	4	1	—	—	—	—	1
Petrus Bóttó	Michael	—	—	—	—	—	—	1/2
	<i>Apaffiana pars²⁶</i>							
Benedictus Angyal	Michael	2	1	—	—	1	—	1/2
Ambrosius Angyal	Andreas	2	1	—	—	—	—	1/4
Andreas Angyal	—	—	—	—	—	—	—	1/4
Andreas Sykora	Andreas	2	1	—	—	1	—	1/2
Petrus Dienés	—	—	—	Deserta			1/2	
Georgii Janur	—	—	—	deserta sessio			1/2	
Gregorii Balay	—	—	—	deserta			1/2	
Simonis Koncos	—	—	—	deserta			1/2	
	<i>Rakoczy partis</i>							
Petri Bóttó	—	—	—	deserta			1/2	
Michaelis Syra	—	—	—	deserta			1/4	

²³ Felesleges szóismétlés.

²⁴ A serkei uradalom a Lorántffy-család ősi birtoka, kialakulása a XIV. században megy végbe. A Lorántffyaktól szállott a Rákóczi-családra.

²⁵ Itt újabb, de az előzőkkel ugyancsak egybekötött füzet kezdődik.

²⁶ Itt és az alábbiakban még néhányszor az eredetiben „Apaffianae” áll „Apaffiana” helyett.

Census horum ab integra sessione penditur per f. 8, per unum attagenem. Decimam frugum autumnalium praestant regiam. Silvas habent glandiferas ac frugiferas, in quibus tempore fertili insaginari possunt porci circiter 300. Ex quibus dominus terrestris percipit decimam per d. 24, a propriis, prout alias²⁷ etc.

Possessio superior Pokoradz	Filii	Bovae	Vaccae	Invenci	Equi	Porci	Caprae	Sessiones
	<i>Partis Rakoczy sessiones</i>							
Georgius Kovacs	Petrus, Ioannes et Stephanus	—	—	—	—	—	—	1/4
Ioannes Banský	Martinus, Simon	2	—	—	—	—	—	1/4
Paulus Szeber, frater Antonius	—	—	1	—	—	—	—	1/2
Michael Szeber, fratres Matthias, Martinus	Ioannes, Georgius	—	—	1	2	—	—	1/2
Paulus Banský	Paulus	—	—	—	—	—	—	1/4
Paulus Banský alter	Martinus, Ioannes et Michael	2	1	—	—	—	—	1/4
Andreas Banský, fratres Michael, Martinus, Stephanus, Paulus	—	2	—	—	—	—	—	1/2
Georgius Banský	Gabriel	—	—	—	1	—	—	1/4
Matthiae Kovacs	—	—	—	—	deserta	—	1/2	
	<i>Partis Apaffianae sessiones</i>							
Gregorius Varga	Ioannes	—	1	—	1	—	—	1/4
Relicta Varga Thomae	Petrus	—	—	—	—	—	—	1/4
Gabriel Benko	Michael	2	1	—	—	—	—	1/2
Relicta Petri Benko	Martinus	—	—	—	—	—	—	
Ioannes Rakouczy	Ioannes, Paulus	—	—	—	—	—	—	1/4
Relicta Iacobi Ferke	Matthias, Georgius, Ioannes, Stephanus et Andreas	—	—	—	1	—	—	1/4
Ioannis Timar	—	—	—	—	deserta	—	1/2	sessio media
Matthaei Lakatos	—	—	—	—	deserta	—	1/2	
Antonii Benko	—	—	—	—	deserta	—	1/2	
Stephani Ferkel	—	—	—	—	deserta	—	1/2	
Ioannis Rakoczy	—	—	—	—	deserta	—	1/4	

Census horum annuus. Annuatim pendunt ab integra sessione per f. 8: Silvas habent glandiferas et communes. Decimam a singulis frugibus, et autumnalibus et vernalibus, praestant regiam.

²⁷ Odavetett megjegyzés az allodiális jövedelmekre („propria”).

Inferior Pokoradz	Filii	Bovae	Vaccae	Iuvenei	Equi	Porci	Caprae	Sessiones	
	<i>Partis Rakoczy coloni seu sessiones</i>								
Andreas Varga, fratres Michael et Paulus	—	4	—	—	—	—	—	1	
Petrus Mihally	Sessio integra deserta manet ab annis 50. No. 1.								
Andreas Timar	Similiter manet ab annis 50 deserta								1/2
	<i>Apaffi pars</i>								
Michael Buday	Stephanus, Petrus	4	1	—	—	—	—	1/2	
Ioannes Warga	Georgius	2	—	—	—	—	—	1/2	
Stephanus Janko, frater Petrus	Andreas	2	1	1	—	—	—	1/2	
Paulus Janko	—	Deserta, qua nullus utitur ab annis 50.						1/2	

Census horum annuus fuere I. In festo Sancti Michaelis f. 3 d. 50. In festo Georgii²⁸ f. 3 d. 50. Silvas habent communes. Decimas praestant ex singulis autumnalibus et vernalibus frugibus regias.

Possessio Czerencseny	Filii	Bovae	Vaccae	Iuvenei	Equi	Porci	Caprae	Sessiones
	<i>Rakocsy pars</i>							
Georgius Warga	—	2	—	—	—	—	—	1
Ioannes Warga, frater Michael	Gregorius, Martinus	—	—	—	—	—	—	1/2
Daniel Klobucznik	—	—	1	—	—	—	—	1/2
Emerici Varga	—	—	—	—	—	deserta		1/2
	<i>Partis Apaffianae coloni seu sessiones</i>							
Valentinus Perso	Michael	—	1	—	—	—	—	} 1/2
Ioannes Perso	Thomas	2	1	—	—	—	—	
Michael Hincžir	—	—	1	—	—	—	—	1/2
Iacobus Fazekas	Georgius	—	1	—	—	—	—	1/2
Paulus Kovacs	—	—	—	—	—	Deserta		1/2

Santa Kousko. Deserta integra sessio I, ab anno 50.

²⁸ Az „in festo” elől elmaradt a II.

Census annuus fuere I. Sancti Michaelis f. 3 d. 50.²⁹ Sancti Georgii f. 3 d. 50. Silvas habent communes usibus domesticis subservientes. Decimas praestant ex singulis frugibus regias. Molam habent duorum lapidum, quae de facto est in pignore Rimassambatini, apud Stephanum Koss, Franciscum Tolvay et Petrum Czik in Hungaricalibus f. 500, id est quingentis.

Possessio Serke	Filii	Bovae	Vaccae	Lucae	Equi	Porci	Caprae	Sessiones
	<i>Partis Rakoczý coloni seu sessiones</i>							
Ioannes Warga	Michael	—	—	—	—	—	—	1/2
Matthias Kiss	Stephanus	1	—	—	—	—	—	1
Matthias Warga	Ioannes	—	—	Inquilinus	—	—	—	1/2
Michael Szabo, frater Andreas, Stephanus	—	2	—	—	—	—	—	1
Michael Barbil, frater Petrus	—	—	—	—	—	—	—	1/2
Stephani Bolobas	—	deserta sessio integra			1	—	—	—
Antonius Toth, frater Albertus	—	—	—	—	—	—	—	1
Petrus Kisfaludi	Michael	2	2	—	—	—	—	1
Gregorius Hando, frater Michael	—	—	—	—	—	—	—	1 1/2
Albertus Kisfaludi, frater Matthias	—	—	—	—	—	—	—	1/2
Michael Salisnou	Ioannes	—	—	—	—	—	—	1/2
Ioannes Warga	Stephanus	—	1	—	—	—	—	1/2
Matthias Orosz, fratres Andreas	—	2	—	—	—	—	—	1/2
Andreas Varga, frater Matthias	—	—	—	—	—	—	—	1
Stephanus Salmon, frater Petrus	—	—	—	—	—	—	—	1/2
Paulus Orosz, fratres Emericus, Petrus et Michael	—	4	2	1	—	—	—	1
Ioannes Csomay	Paulus	—	—	—	—	—	—	1/2
Ioannes Szeker, fratres Andreas, Michael, Stephanus	—	4	1	—	—	—	—	1

Iacobi Czomary deserta media sessio 1/2

²⁹ Elmaradt a II.

Possessio Serke	Filii	Bovae	Vaccae	Iuvenel	Equi	Porci	Caprae	Sessiones
<i>Partis Apaffianae coloni seu sessiones</i>								
Albertus Molnar, frater Andreas	—	4	2	—	—	—	—	1
Ioannes Kovacs, frater Michael et Petrus	—	—	—	—	—	—	—	} 1/2
Petrus Janos	Stephanus	—	—	—	—	—	—	
Martinus Czirboecz, fratres Thomas, Iacobus	—	2	2	—	—	—	—	1
Michael Nagy	Ioannes	—	—	—	—	—	—	1/2
Matthias Bottnik, frater Ioannes	—	2	1	—	—	—	—	1
Gregorius Toth	Ioannes	—	—	—	—	—	—	1/2
Lucas Toth	Michael, Stephanus	—	—	—	—	—	—	1/2
Stephanus Balogh	—	—	Inquilinus	—	—	—	—	1/2
Ioannes Kovacs	—	—	Inquilinus	—	—	—	—	1/2
Ambrosius Chomay, frater Ioannes	—	—	—	—	—	—	—	1/2
Andreas Torma	Iuvenis	—	—	—	—	—	—	1/2
Michael Torma	Gregorius	—	—	—	—	—	—	1/2
Michael Orosz, frater Paulus	Iacobus	4	2	—	1	—	—	1
Stephanus Toth	Martinus	—	—	—	—	—	—	1/2
Albertus Kovacs	Paulus, Stephanus	4	1	—	1	—	—	1
Petrus Kovacs	Paulus, Andreas	—	—	—	—	—	—	1/2
Matthias Varga	Ioannes	—	—	—	—	—	—	1/2
Stephanus Lókes	Gregorius, Emericus	4	2	—	—	—	—	1
Stephanus Kovacs	—	4	2	pro nunc ispany	—	—	—	1
Ioannis Kando deserta sessio media 1/2								

Census horum annuus fuere f. 6 ab integra sessione colonicali. Decimam³⁰ praestant ex frugibus et autumnalibus, et vernalibus in nona et decima regia, ex liberis agris, dictis kopane, praestant septimam.³¹ Silvas habent communes. Educillum habent. Mola datur trium lapidum, ex qua proventus molaris cedit pro domino terrestri, unde tempore pacato seu pacifico extendit sese proventus ad cubulos 40. Dantur terrae arabiles seu allodiales domini terrestres,

³⁰ A „decimának” (dézsmának) itt átfogó jelentése van: kétféle adót értenek rajta.

³¹ Az irtványok (szlovákul kopane, kopan) — mint amelyeket a paraszt saját munkájával tett termővé — az úrbéres földeknél szabadabb földek voltak. Itt ez az utánuk fizetendő terményszolgáltatás csekélyebb mennyiségében is megmutatkozik: a kétszeres tized (1/5) helyett csak heted terhelte őket.

ubi in una calcatura territorii possunt inseminari cubuli *Cassovienses* circiter 30. Dantur etiam prata, ex quibus tempore fertili proveniunt foeni currus circiter 12. Silvas nullas habent.

Possessio Simony	Filii	Bovis	Vaccæ	Invenci	Equi	Porci	Caprae	Sessiones
Bód Istvany, frater Paulus, Andreas	—	2	1	—	—	—	—	1
Paulus Tókös, frater Matthias	—	1	1	—	—	—	—	1
Ioannes Varga, fratres Ioannes, Michael	—	—	—	Inquilinus,	deserta	—	—	1/2
Stephanus Babas	Stephanus	2	1	—	—	—	—	1
Gál Estvan	Michael, Stephanus	—	—	Inquilinus	—	—	—	1/2

Census horum annuus fuere per f. 6. Silvas nullas habent. Laboribus Serkiensem allodiaturam tenentur promovere.

Desertæ habentur Ioannis Babas sessio integra 1 | Pauli Babas sessio integra 1 | Ambrosii Kattonae sessio media 1/2.

Decimam frugum, nonam et decimam tenentur præstare. Dantur terræ inter ipsos, ex quibus septimam recipit dominus terrestris.

Possessio Gestete	Filii	Bovis	Vaccæ	Invenci	Equi	Porci	Caprae	Sessio
	<i>Apaffi pars</i>							
Paulus Okrös, fratres Georgius, Emericus	—	4	3	—	—	—	—	1
Iacobus Battou	Ioannes, Emericus	4	2	—	—	—	—	1
Ioannes Battou	—	—	—	Inquilinus	—	—	—	1/2

Censum annum præstabant in f. 6 a sessione integra. Silvas habent glandiferas, in quibus tempore fertili possunt insaginari porci circiter 400, id est quadringenti. Decimam iuxta conventionem officialium ex porcis tenentur præstare. Nonam et decimam regiam ex frugibus, ex liberis alias kopian dictis septimam obligantur præstare.

Possessio Gestete	Filii	Boves	Vaccae	Invencl.	Equi	Porci	Caprae	Sessiones
	<i>Partis Rakocsy</i>							
Matthaeus Albert	—	4	2	—	—	—	—	1
Balthazar Albert	—	4	3	—	—	—	—	1
Albertus Csanga	—	—	—	Inquilinus	—	—	—	1/2

Similis census et aliae res similes horum, sicut et Apaffianae colonorum per omnia.

Possessio Keregedu	Filii	Boves	Vaccae	Invencl.	Equi	Porci	Caprae	Sessiones
Gregorius Birou	—	2	2	—	—	—	—	1
Andreas Birou	Andreas	2	1	—	—	—	—	1/2

Census similis praecedentium colonorum est. Silvas habent glandiferas, in quibus tempore fertili possunt insaginari porci circiter 400, a quibus decima cedit domino terrestri secundum morem consuetum. Ex frugibus decimam et nonam pendunt regiam.³² Ex liberis dictis kopan praestant septimam.

Possessio Feledy	Filii	Boves	Vaccae	Invencl.	Equi	Porci	Caprae	Sessiones
	<i>Pars Rakocsy</i>							
Matthias Kossik	Stephanus	—	—	Inquilinus	—	—	—	1/2
Ioannes Kossik	Andreas	—	—	Inquilinus	—	—	—	1/2
Martinus Együgy	—	4	—	—	—	—	—	1
Stephanus Torma	—	—	—	Inquilinus	—	—	—	1/2
	<i>Partis Apaffianae coloni seu sessiones</i>							
Michael Toth	—	—	—	Inquilinus	—	—	—	1/2
Stephanus Pölös, frater Andreas	—	4	2	—	—	—	—	1
Nicolaus Kovacs	Paulus, Benedictus	4	3	—	—	—	—	1
Stephanus Imrecze	—	—	—	Inquilinus	—	—	—	1/2
Gregorius Pölös	—	2	—	—	—	—	—	1/2

³² A „regia” jelző csak a decimához illik.

Census horum annuus fuere f. 6 d. 60. Silvas habent frugiferas, in quibus tempore fertili possunt insaginari porci circiter 300. Domini decimatores seu officiales more consueto et tempore statuto a talibus porcis recipiunt decimam. Datur mola duorum lapidum, ex qua etiam quaedam pars cedit domino terrestri. Ex frugibus, et vernalibus, et autumnalibus, pendunt et nonam, et decimam. Ex agris autem liberis seu kopan dictis tenentur praestare septimam.

Conscriptio bonorum Sendroviensium fiscalium condam Drencsiniensium³³ dictorum per generosum dominum Andream Jaszay praefatorum bonorum provisorum diebus mensis Iunii facta anno 1686³⁴

Possessio Gerlicze	Fili	Bovae	Vaccae	Iuvenci	Equi	Porci	Caprae	Apes	Sessiones
	<i>Ex parte Rakoczzy</i>								
Georgius Balas	Georgius, Andreas	2	1	—	—	2	4	2 ³⁵	1/4
Benedictus Kossa, gener Martinus	—	2	1	—	—	3	—	2	1/8
Michael Kossa	—	—	1	—	—	—	—	—	1/4
Melchior Kossa	Stephanus	—	—	Mendicatione vivit				—	1/4
Petrus Kossa	Martinus	—	—	—	—	—	—	—	1/8
Ioannes Klimo	Georgius, Matthias	2	—	—	—	1	3	—	1/4
Iacobus Klimo	Georgius	2	1	—	—	—	—	—	1/4
	<i>Ex parte Apaffiana</i>								
Iacobus Balas	Andreas, Michael	2	2	1	1	1	—	—	1/2
Paulus Balas	Nicolaus, Andreas	2	3	2	—	5	—	1	1/4
Martinus Balas	Gregorius, Petrus	2	2	—	—	—	—	—	1/8
Relicta Balas Pauli	Georgius, Paulus	2	1	1	—	1	—	—	1/8

Census annuus horum. Pars Rakoczy ab integra sessione pendere annuatim per f. 4, per unum attagenem et per tres mensuras dictas drewankas³⁶ avenae, id est nro. 3. Pars autem Apaffiana ab integra sessione pendere per f. 7. Praeter hanc nil pendere obligati erant. Silvas habent communes domesticis usibus servientes. Decimam praestant ex omnibus frugibus regiam. Praedium Svadvina dictum³⁷ habent in communi, a quo nil pendebant dominis suis terrestribus.

³³ A Derencsényiek már a XIV. században birtokosai a Derencsény körül kialakuló uradalomnak, amely azután Derencsényi Borbála kezével száll a XVI. században a Lorántffyakra és onnan a Rákócziakra.

³⁴ Ezzel újabb és az előbbiekkal ugyancsak egybekötött füzet kezdődik.

³⁵ A méhkasok száma.

³⁶ Helyi szlovák gabonamérték. Drevanka, drevianka eredetileg faedényt jelent.

³⁷ Közelebbi helyét nem ismerjük.

Possessio Poprocz	Filii	Boves	Vaccæ	Iuvenci	Equi	Porci	Caprea	Apes	Sessiones
	<i>Apaffi pars. Rakoczij hic loci nil datur</i>								
Kwaka Matthaeus, frater Georgius	Matthias	—	1	2	—	20	—	—	1/2
		Pauli Kwaka deserta						—	—

Census fuere ab praesenti sessione f. 7. In silva communi fertili possunt insaginari porci circiter 30. Decimam praestant ex omnibus frugibus regiam.

Possessio Bistró	Filii	Boves	Vaccæ	Iuvenci	Oves	Caprae	Porci	Apes	Sessiones
	<i>Rakoczij pars</i>								
Michael Mazik	Michael	—	1	2	—	—	2	—	1/3
Paulus Hak	Iacobus, Ioannes	2	—	1	8	—	1	2	1/3
Ioannes Hak, frater Georgius	Martínus	2	1	—	—	—	2	—	1/3
Nicolai Lupčzanský	Matthias	—	—	—	deserta		—	—	1/3
	Andreas Hak inquilinus habens domum cum hortulo								
	<i>Apaffi pars</i>								
Stephanus Kristan	Ioannes, Georgius et Petrus	2	3	2	20	—	4	2	1/6
Relicta Javor Andreae	Andreas, Matthias	2	1	—	—	—	1	1	1/6
Gregorius Balas	Thomas, Petrus, Martinus, Ioannes	2	1	2	14	—	3	—	1/4
Christophorus Balas	—	2	1	1	—	—	1	—	1/4
	Datur inquilinaris domus deserta.								

Census annualis ex parte Rakocsy fuere ab integra sessione f. 8, hoc est Sancti Georgii census f. 4 et Sancti Michaelis f. 4. Apaffiana f. 7, ab integra, insimul pendere per unum attagenem. Silvas habent frugiferas, ex quibus tempore fertili secundum conventionem officialium tenentur praestare decimam, ab extraneis vero recipitur decima regia. Molam habent propriis sumptibus exstructam, quae de facto est in pignore.

Possessio Plosko	Filii	Bovae	Vaccae	Iuvenei	Oves	Caprae	Porci	Apes	Sessiones
	<i>Rakoczy pars</i>								
Matthias Gregor	Matthias et Michael	—	2	—	—	—	—	—	1/4
Georgius Gregor	—	—	2	—	—	—	—	—	1/4
	Deserta media sessio								1/2
	<i>Apaffi pars</i>								
Matthias Soltis	Ioannes	2	3	1	—	Equi	Porci	Caprae	1/4
Paulus Soltis	Michael, Paulus	2	—	—	—	—	2	—	1/4
Martinus Jancsik	Georgius, Matthias	2	2	—	—	—	—	—	1/2

Census annuus. Ab integra sessione Apaffiana tenentur praestare Sancti Michaelis f. 3 d. 50 et Sancti Georgii f. 3 d. 50. Rákóczianae ab integra f. 8. Silvas habent communes et eas exiguas. Molam, quam habent, possidet Matthias Soltis.

Oppidum Ratko	Filii	Bovae	Vaccae	Iuvenei	Equi	Porci	Caprae	Apes	Sessiones
	<i>Rakoczy pars</i>								
Georgius Koren	Ioannes, Stephanus, Georgius	—	3	—	—	4	—	—	1/4
Petrus Koren	Martinus, Matthias et Ioannes	—	1	—	—	—	—	—	1/4
Michael Faluba	Ioannes, Andreas	—	2	—	—	—	—	—	1/4
Relicta Falubi Stephani	Georgius, Andreas et Matthias	—	2	—	—	—	—	—	1/4

Georgius Koziar alias Cordo, qui de facto est libertinus, habens domum inquilinarem.

			Datur deserta sessio 1/2						
	<i>Apaffi pars</i>								
Matthias Raczik	Georgius, Christophorus	—	2	—	—	—	—	2	1/2
Stephanus Vajda	Balthazar, Andreas, Martinus, Georgius	—	1	—	Inquilinus	—	—	—	—
Georgius Vajda	Martinus, Andreas	—	2	—	—	—	—	—	1/4
Relicta Vajda Pauli	Matthias, Andreas, Georgius	—	3	—	—	—	—	—	1/8
Martinus Slohár	—	—	1	—	—	—	—	—	1/8
Martinus Seratoris	Andreas	—	1	—	—	—	—	—	1/6
Michael Bobrowsky	Matthias	—	—	—	—	—	—	—	1/6
Ioannes Cserenansky	Georgius	—	—	—	—	—	—	—	1/6
			Inquilinus habens domum cum hortulo						

Census annuus fuere horum ex parte Rakoczy ab integra sessione per f. 8, ex parte Apaffiana per f. 7. Silvas habent communes satis viles. Decimam praestant ex omnibus frugibus autumnalibus et vernalibus regiam. Molam habent communem, quam possidet dominus generosus Matthias Baltzier,³⁵ ex qua cedit pars proventuum exigua etiam pro domino terrestri, quae impenditur communiter in eiusdem restaurationem.

Possessio Sucha	Filii	Boves	Vaccas	Iuvenci	Equi	Porci	Caprae	Apes	Sessiones
	<i>Rakoczy pars</i>								
Iacobus Meszar	Georgius	1	1	1	—	—	—	—	1/6
Iacobus Duzik	Matthias, Michael	—	1	—	—	—	—	—	1/4
Michael Fogass	—	—	Profugus, deserta			—	—	—	1/4
Georgii Meszar	—	—	—	—	deserta		—	—	1/6
	<i>Apaffi pars</i>								
Michael Machan	Petrus	—	1	2	—	—	—	—	1/2
Martinus Machan	Georgius, Iacobus	—	1	1	—	—	—	—	
Petrus Palicz	Iacobus, Matthias	2	—	—	—	—	—	1	1/4
	Laurentii Palicz	—	—	deserta		—	—	—	1/4
	Michaelis Machan	—	—	deserta		—	—	—	1/2

Census horum annualis fuere pridem, hoc est Apaffianae f. 7, Rakoczy vero partis f. 5. Silvas habent communes. Decimam praestant ex omnibus frugibus autumnalibus et vernalibus regiam.

Possessio Lipocz	Filii	Boves	Vaccas	Iuvenci	Equi	Porci	Caprae	Apes	Sessiones
	<i>Rakoczy pars</i>								
Petrus Koren	Gregorius	2	1	—	—	—	—	—	1/4
Georgius Koren	Georgius, Urbanus	—	—	—	1	—	—	—	1/4
Matthias Loczy	Ioannes	1	1	—	—	—	—	—	1/6
Petrus Loczy	Clementinus	—	—	—	Deserta		—	—	1/8
Iacobus Loczy	—	—	—	—	—	—	—	—	1/4
	<i>Apaffi pars</i>								
Gregorius Bugar	—	2	—	—	—	—	—	—	1/4
Michael Bugar	Martinus	2	—	—	—	—	—	—	1/4
Michael Bugar alter	Michael, Andreas, Petrus	—	—	—	Deserta		—	—	1/4
Nicolaus Bugar	—	—	—	Inquilinus, mendicatione vivit			—	—	
Andreas Bugar	Petrus	—	—	—	—	—	—	—	1/4

³⁵ A Balczerek Gömör megyei birtokos családjának egyik tagja. — A „possidet” arra utal, hogy övé volt a malomból a legnagyobb rész és így nyilvánvalóan ő gondozta a malomjvedelem és a malom körüli munkák ügyeit.

Census annuus horum fuere ex parte Apaffiana f. 6 f. 60, ex parte Rakoczy f. 5, ab integra sessione etiam pendere per unum attagenem, per cubulum Cassoviensem avenae, id est no. 1. Silvas habent communes et glandiferas ad saginandum porcorum circiter no. 100. Decimam ex segetibus autumnalibus et vernalibus tenentur praestare regiam.

Possessio Ribnik	Filii	Bovae	Vaccae	Iuvenci	Equi	Porci	Caprae	Apes	Sessiones	
	<i>Ex parte Rakoczy</i>									
Michael Bugar	Simon	2	1	—	—	1	—	—	1/2	
Paulus Drien	Andreas	2	2	—	—	—	—	—	1/2	
Ioannes Bugar	Iacobus	2	2	—	—	—	—	—	1/2	
Andreas Bugar	Matthias	2	1	—	—	—	—	—	1/2	
Ioannes Stanko	Andreas	Inquilinus. Deserta media						—	—	1/2
	<i>Partis Apaffianae</i>									
Ioannes Orosz	Michael	2	1	1	—	—	—	—	1	
Georgius Orosz	—	—	—	—	—	—	—	—	1/2	
Andreas Pastir	Andreas, Martinus	Inquilinus cum hortulo et domuncula. Deserta media						—	—	1/2

Census similis annuus praecedentis sessionis in nummis. Silvas habent communes pro necessitate domestica. Decimam tenentur praestare regiam.

Possessio Lehota	Filii	Bovae	Vaccae	Iuvenci	Equi	Porci	Caprae	Sessio-nes	
	<i>Rakocsy pars seu sessiones</i>								
Michael Koren, frater Andreas	Matthias	—	1	—	—	2	—	—	1/2
Georgius Gregor, frater Paulus	—	—	—	—	—	—	—	—	1/2
	Michaelis Koren deserta	media sessio						—	1/2
	<i>Apaffi pars</i>								
Martinus Kudela, frater Georgius	—	—	2	—	—	2	—	—	1/2
Georgius Palicz	—	—	—	—	—	—	—	—	1/4
Iacobus Palicz	Gregorius	—	2	—	—	—	—	—	1/2
Georgius Palicz alter, frater Andreas	—	—	1	—	—	—	—	—	1/4
		—	Deserta	—	—	—	—	—	1/2

Census annuus horum similis proxime praecedentium fuere per omnia Decimam tenentur praestare regiam.

Possessio Ispan Mezu	Filii	Bovae	Vaccae	Juveni	Equi	Porci	Caprae	Sessiones
	<i>Pars Rakoczy</i>							
Andreas Banik	Ioannes, Petrus et Martinus	—	1	—	—	—	—	1/3
Martinus Gajdos, frater Petrus	—	—	1	1	—	—	—	1/2
—	—	—	—	Deserta	—	—	—	1/4
Georgius Banik	—	—	—	—	—	—	—	1/6
Georgius Banik alter	Gallus	—	—	—	—	—	—	1/3
Ioannes Darmo	Michael	—	—	—	—	—	—	1/3
Thomas Darmo	Iacobus	—	—	—	—	—	—	1/3
Urbanus Darmo	Thomas, Andreas, Paulus, Iacobus	—	—	—	—	—	—	1/3
Nicolai Giercz	—	—	—	deserta	—	—	—	1/2
	<i>Pars Apaffi</i>							
Andreas Filo, frater Martinus	—	—	1	—	—	—	—	1/2
Relicta Ilona Filo	—	—	1	—	—	—	—	1/4
Blasius Filo	Paulus	—	1	—	—	—	—	1/4
Ioannes Filo, fratres Martinus, Nicolaus	—	—	—	—	—	—	—	1/6
Thomas Filo, frater Blasius	—	—	—	—	—	—	—	1/4
Nicolai Giercz	—	—	—	deserta	—	—	—	1/2

Census annualis fuere ex parte Rakoczý f. 7, pendere per unum attagenem, cubulum avenae 1. Ex parte Apaffiana f. 6 d. 60. Silvas habent communes et glandiferas, ex quibus tempore fertili secundum limitata officialium et suorum dominorum tenentur a porcis sagenatis solvere. Decimam frugum autumnalium et vernalium praestant regiam.

Possessio Estreny	Filii	Boves	Vaccae	Iuenci	Equi	Porci	Caprae	Sessioles
	<i>Sessioles condam Rakoczy</i>							
Ioannes Kele	Michael, Ioannes, Iacobus	2	1	1	—	4	—	1/6
Iacobus Kele	Iacobus	2	—	1	—	1	—	1/4
Gregorius Kele	Michael, Georgius, Ioannes	—	2	—	—	1	—	1/4
Gallus Kele	Matthias, Blasius	2	1	2	—	1	—	1/6
Georgius Kele	—	—	1	—	—	—	—	1/3
	<i>Apaffianae</i>							
Simon Kele	Ioannes, Iacobus	2	2	—	—	2	—	1/4
Relicta Kele Pauli	Iacobus	2	1	—	—	—	—	1/4
Andreas Kossa	Gener Ioannes	2	3	—	—	1	—	1/4
Andreas Kossa	Georgius, Thomas et Iacobus	1	2	—	—	3	—	1/4

Census annuus. A singula integra sessione pendunt per f. 7, per unum attagenem, cubulum avenae 1. Silvas habent glandiferas. Decimas frugum praestant regias. In parte Apaffina dantur duae mediae sessiones desertae.

Possessio Lukovistae	Filii	Boves	Vaccae	Iuenci	Equi	Porci	Caprae	Sessioles
	<i>Rakoczy pars</i>							
Blasius Santa, fratres Gregorius, Stephanus	—	2	2	—	—	3	—	1/12
Martinus Santa iuvenis	—	—	—	—	—	—	—	1/12
Relicta Santa Petri	Georgius, Iacobus	—	—	—	—	—	—	1/12
Relicta Santa Melchioris	Nicolaus	1	—	—	—	—	—	1/12
Relicta Santa Georgii	Antonius	—	1	—	—	—	—	1/6
Andreas Santa	Ioannes, Iacobus	2	2	—	—	—	—	1/3
	<i>Andreae Santa alterius deserta</i>							
	<i>Apaffi pars</i>							
Martinus Urban	Martinus, Iacobus	2	3	2	—	1	—	1/2
Thomas Marton, frater Ioannes, Stephanus	—	2	1	1	—	—	—	1/2
Simon Balas	Stephanus, Lukacs	2	1	—	—	2	—	1/2
Gallus Balas	Ioannes	2	1	—	—	—	—	1/4
Relicta Georgii Balas	Nicolaus, Michael, Thomas	—	1	—	—	—	—	1/4

Census horum annuus fuere, parti Rakoczianae ab integra sessione pendere per f. 5, per cubulum avenae et unum attagenem, parti Apaffianae³⁹ per f. 7. Silvas habent glandiferas ad sagenandum porcos circiter 100. Ex Lehotensi territorio ex frugibus praestant nonam, ex propria decimam.

Possessio Kiette	Filii	Boves	Vaccae	Juveni	Equi	Porci	Caprae	Sessiones
	<i>Rakocz pars</i>							
Paulus Matto	Iacobus	2	1	—	—	—	—	1/3
Georgius Matto, frater Blasius	Ioannes	2	2	—	—	—	—	est integra ⁴⁰ 1/2
	<i>Apaffiana pars</i>							
Iacobus Uhliar	Georgius	•	—	—	1	—	—	} 1
Relicta Ioannis Uhliar	Blasius, Georgius	—	—	—	1	—	—	

Ssisiakousko et Grossowsko⁴¹ integrae desertae 2.

Census horum anni partis Rakocsianae f. 5, Apaffianae f. 7. Rakóczy pars pendere avenae cubulum 1 1/2, Apaffi nil. Attagenes Rakóczy ab integra sessione per 1. Silvas habent glandiferas, in quibus tempore fertili possunt insaginari porci circiter no. 100. Decimam ex singulis frugibus praestant regiam.

Possessio Krokawa	Filii	Boves	Vaccae	Juveni	Equi	Porci	Caprae	Sessiones
	<i>Sessiones partis Rakocz</i>							
Andreas Benko	Matthias, Iacobus	4	2	1	—	5	—	1/4
Andreas Benko alter	Iacobus, Martinus, Georgius	2	•	—	—	—	—	1/4
Martinus Benko	—	—	2	1	—	3	—	1/4
Georgius Kozlok	Andreas, Ioannes	2	1	—	—	—	—	1/2
Thomas Benko	Georgius	—	1	—	—	—	—	1/4
	<i>Apaffiana pars</i>							
Georgius Rampel	Andreas	3	2	—	—	1	—	1/2
Matthias Rampel	Thomas, Matthias	—	—	—	—	—	—	1/4
Georgius Rampel alter	—	2	1	—	—	—	—	1/4

³⁹ Helyesebben: ex parte Rakocziana, ex parte Apaffiana.

⁴⁰ Ez az — úgy látszik helyesbítő — megjegyzés az eredetiben a két rovat közt van.

⁴¹ Volt tulajdonosaikról nevezett puszták.

Census annualis partis utriusque fuere pro festo Sancti Michaelis per f. 4, pro festo Sancti Georgii per f. 4, hoc est similis. Ab integra sessione solvere per unum attagenem, avenae per mensuras 3. Silvas habent frugiferas et communes in praedio Trstia,⁴² in quibus tempore fertili ex parte pagi possunt insagenari porci circiter 30, a quibus dominus terrestris solutionem discretione sua percipiebat. Decimam frugum praestant regiam.

Possessio Zdichawa	Filii	Bovae	Vaccae	Invenci	Equi	Porci	Caprae	Sessio
Georgius Trocha	Matthias, Ioannes	2	1	1	—	4	8	1/2

Census huius annuus fuere pro festo Sancti Michaelis f. 4, pro festo Sancti Georgii f. 4. Molam habet propriam unius lapidis. In silvis frugiferis eiusdem dominus terrestris percipit fructum.

Possessio Poloma	Filii	Bovae	Vaccae	Invenci	Equi	Porci	Caprae	Sessiones
	<i>Sessiones condam Rakoczy</i>							
Poproczy Martinus	Georgius	2	1	1	—	—	—	1/2
Thomas Petrok	Ioannes, Gregorius	—	—	Inquilinus	—	—	—	1/2
Michael Kwaka	—	2	—	—	—	—	—	1/4
Christophorus Kwaka	Georgius	—	—	hajduk inter Muranyenses ⁴³			—	1/4
Thomas Petrok alter	Gregorius, Thomas	—	1	Inquilinus	—	—	—	1/2
	<i>Apaffianae</i>							
Petrus Rusznak	Andreas, Ioannes	2	1	1	—	1	—	1/3
		—	—	Deserta	—	—	—	1/4
Georgius Kewlar	Michael, Martinus et Paulus	—	—	—	—	—	—	} 1/2
Frater Petrus	—	—	—	—	—	—	—	
Matthias Kewlar, frater Andreas	—	2	—	—	—	—	8	1/2
		In parte Rakoczy Georgii Poproczy deserta sessio 1						

Census horum fuisse⁴⁴ ab integra sessione pars Rakoczy annuatim per f. 8, per unum attagenem et per cubulum avenae 1. Apaffi pars per f. 7. Silvas habent communes. Decimam praestant ex segetibus regiam.

⁴² Közlebbi helyét nem ismerjük.

⁴³ Murány vára ebben az időben császári kézen volt; benne császári szolgálatban álló hajdúk. (A hajdú egyes száma németesen: „hajduk“.)

⁴⁴ A szokott „fuere” helyett.

Possessio Derecseny	Filii	Bovae	Vaccae	Iuvenae	Equi	Porci	Caprae	Sessiones
Georgius Balas	Petrus, Thomas	—	—	—	—	—	—	1/2
Andreas Gesska	—	—	—	—	—	—	—	1/4
Andreas Gesska alter	—	—	—	—	—	—	—	1/4

Census horum fuere annuus ab integra sessione f. 7. Silvas habent communes et glandiferas. Decimam praestant regiam, etc. Siquidem autem compulsi sunt ad labores varios praestandos, tum abhinc deberent esse ab hoc praeterito et praesenti censu esse immunes ac liberi, alias plus valebunt labores pro commodo suae maiestatis sacratissimae, quam hic census.

Possessio Szilice	Filii	Bovae	Vaccae	Iuvenae	Equi	Porci	Caprae	Sessio
	<i>Bona Rakocziana et Apaffiana</i>							
Martinus Szakál szabados	2	—	—	—	—	—	—	1/2
Ioannes Czokus	1	2	—	—	—	—	—	1/2
Ioannes Pasztor	1	—	1	—	—	—	—	1/2
Ioannes Tamas	2	—	1	—	—	—	—	1/2
Ioannes Kovács	2	—	—	—	—	—	—	1/2
Martinus Daczo	1	2	2	—	—	—	—	1/2
Stephanus ⁴⁵ Miklóš relicta	2	—	—	—	—	—	—	1/2
Andreas Ambrus	—	2	2	—	—	—	—	1
Andreas Kovács	—	2	2	—	—	—	—	1/2
Martinus Vincze	2	2	1	—	—	—	—	1
Thomas Demeter	1	—	1	—	—	—	—	1
Stephanus Mato	—	—	—	—	De- serta	—	—	1/2

Censum solvunt annuatim ab integra sessione f. 1, a media vero sessione d. 50. Laborant ad mandatum domini terrestris. Ex parte autem Apaffiana solvunt a sessione integra d. 51. Nonam ex omnibus exhibent. Silvas nisi pro foco habiles habent.

Andreas Jaszaý provisor bonorum Szenroviensium m. p.

A Magyar Kamara utasítására készült, Jászaý pecsétjével ellátott eredetiye U. et C. 142/44. alatt. A címlap hátoldalán a következő bejegyzés áll: „Haec conscriptio est perfunctorie facta et cum praecedentibus, uti et urbario discrepans plurimaeque sunt ommissa. Ideo antiquae conscriptiones et urbaria inspicienda sunt. Caspar Vas bonorum praefectus m. p.”

⁴⁵ Helyesen : Stephani.

A hódoltság alól felszabadult vidék néhány esztendei fejlődéséről ad képet az 1690-ben kelt szendrői urbárium. (U. et C. 102/24.) Megtudjuk belőle, hogy a lakosság száma — részben bizonyára bevándorlás útján — máris nőtt valamit, és hogy az állatok száma jelentősen meggyarapodott. Az újabban Szendrőhöz csatolt kisebb nemesi birtokokon sok helyen nem szednek censust, csak a kilencedet és a robotot követelik meg.

További, 1526–1700 között kelt források Szendrőre vonatkozóan (a csak számmal jelöltek az Országos Levéltár U. et C. gyűjteményéből valók):

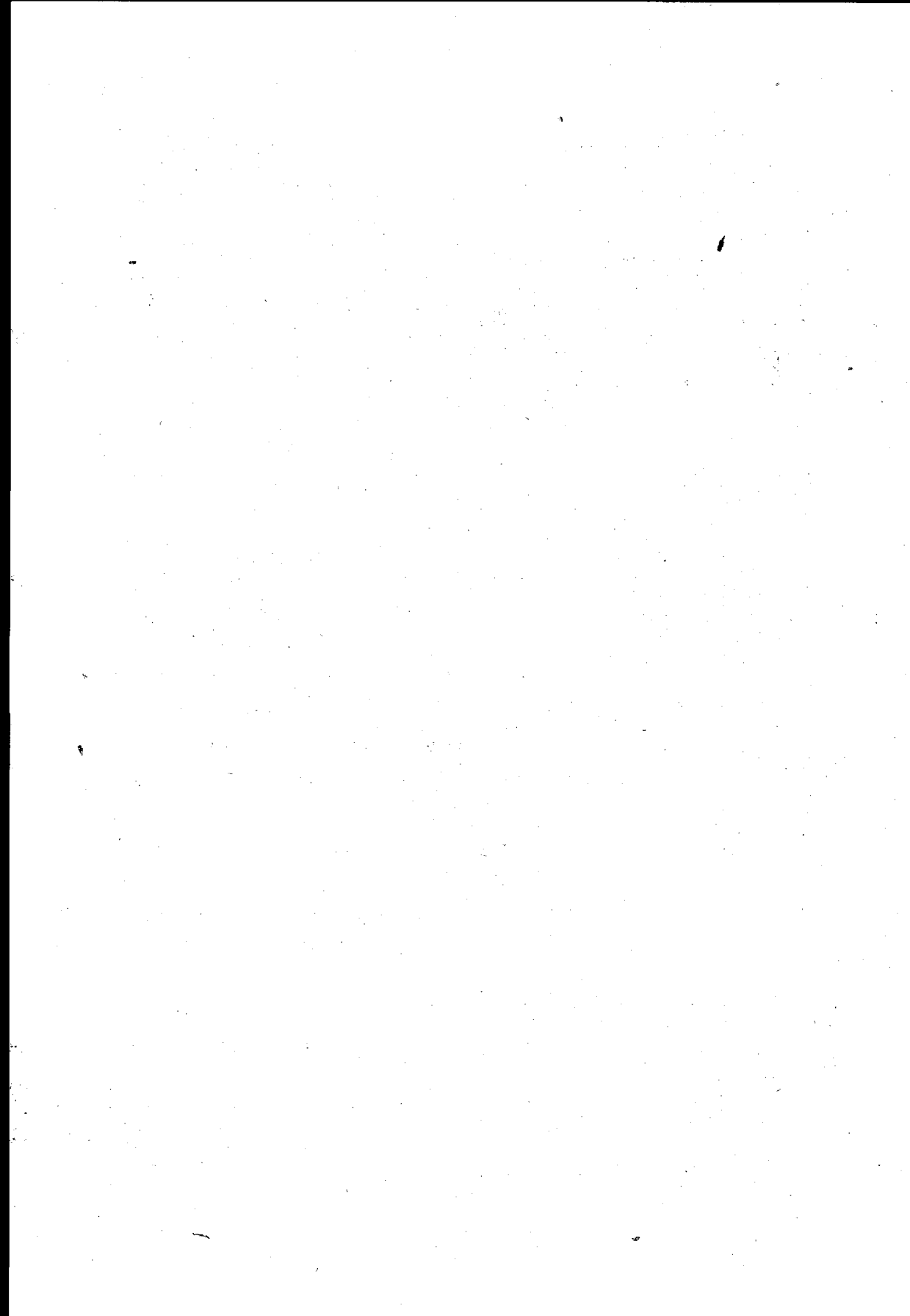
1. Jobbágy- és zsellérnevek, családtagok, állatállomány, telekmegosztás, telektartozékok, puszta telkek, paraszti terhek, büntetések, az elköltözők új lakóhelyei, földesúri jövedelmek, allodiális földek, szőlők rétek, kertek, épületek, majorok: 1576 (153/41), 1582 (59/13), 1624 (57/1), 1652 (24/80), 1652 (146/78), 1657 (25/2), 1670 (57/4), 1670–1673 (157/73), 1671 (87/39), 1671 (113/20), 1672 (1/24), 1672 (36/76), 1672 (57/13), 1672 (57/14), 1672 (57/12), 1672 (57/16), 1672 (57/18), 1673 (6/51), 1673 (57/17), 1676 (57/18), 1678 (57/19), 1679 (57/18), 1681 (57/22), 1686 (142/44), 1688 (66/23), 1690 (102/24), év nélk. (57/4, 90/10).

2. Összesítő kimutatások, táblázatok, vagyonösszeírások, jövedelembecslések, élelem- és állatösszeírások, leltárak: 1585 (115/2), 1617 után (142/49), 1650 (Orsz. Levéltár NRA 995/44), 1668 (118/7), 1670 (57/3), 1670 (57/5), 1671 (57/7), 1671 (57/8), 1671 (57/9), 1671 (37/43), 1672 (9/36), 1672 (96/21), 1672 (158/2), 1672–73 (81/14), 1673 (87/32), 1673 (113/25), 1673 (142/43), 1676 (90/34), 1676 (104/14), 1677 (9/78), 1677 (57/35), 1682 (65/36), 1690 (142/47), 1694 után (90/8), év nélk. (9/79, 15/22, 15/39, 57/4, 90/9, 104/80, 114/38, 114/39, 114/65, 142/48, Irreg. 6/15, Irreg. 7/125, Irreg. 10/11, Orsz. Levéltár NRA 1033/41).

A Csáky-család kassai levéltárában őrzött szendrői urbáriumokról, leltárakról, jegyzékekről és más iratokról — amelyek ma az Országos Levéltárban találhatóak meg — Kandra Kabos cikke számol be. (Szendrői regesták a XVI–XVII-ik századból. Adatok az egri egyházmegye történetéhez. I. Eger 1885. 152. skk.)

Nyomtatásban megjelent utasítások szendrői udvarbíró, kulcsár részére: Magyar Gazdaságtörténelmi Szemle 1901, 114. (Kármay Ö.: Utasítás a szendrői uradalom udvarbírája részére 1652-ből). Uo. 1900. 274. (Utasítás a szendrői uradalmi kulcsár részére 1652-ből.)

Nyomtatásban megjelent adatok az uradalom történetére: K. G.: Hivatalos nyomozások a török adó s hódítások körül Borsodban, a XVII. század első felében (Magyar Történelmi Tár VI. 103. skk.; 1641-es adatok a szendrői uradalom helységeiről.) Nagy I.: Egy jó középrendű nemes úr birtokállaga a XVII. században (Történelmi Tár 1898. 463. skk. Fekete László birtokainak urbárium, benne a serkei, utóbb szendrői uradalom községre vonatkozó adatokkal.) A csetneki, a serkei, a derencsényi és a pokorágyi uradalmak néhány urbáriumát közli kivonatolva Makkai: I. Rákóczi György birtokainak gazdasági iratai. 146. skk.



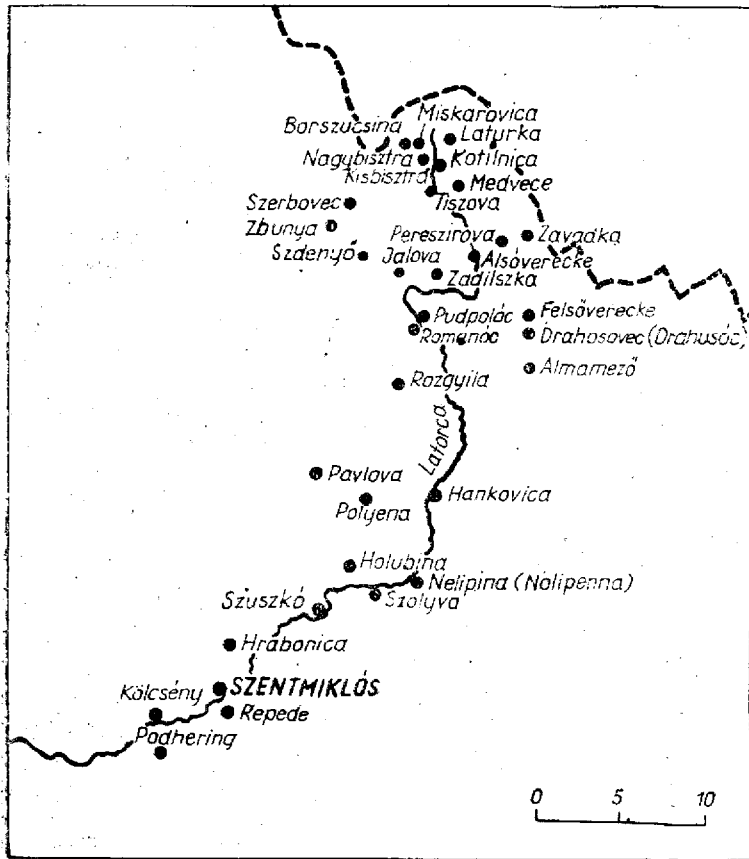
SZENTMIKLÓS

A szentmiklósi uradalom Bereg megye legészakibb részén, az egykori magyar ország-határon feküdt, felső sávja a Kárpátok magashegység-zónájába esett. Magva már a XIII. században megvolt; vára a hozzátartozó, javarészt kárpátukrán jobbágytelepülésekkel a XIV–XV. századtól kezdve a Perényi-családé. A XVI. század második felében, a Perényiek kihaltja után, hosszú időn át Telegdiék voltak birtokosai, és Telegdi Pálné Várdai Kata második házasságával, valamint leányával szállott a XVII. század elején a Nyáryakra, majd — Eszterházy Miklósné Nyáry Krisztina útján — az Eszterházy-familiára, illetve annak leányági leszármazóira. Ők készítették 1648-ban az első, itt közreadott urbáriumot. Ez a rokonsági csoport csak 1673-ban, Homonnai Drugeth Györgyné Eszterházy Mária lemondásával adta fel minden jogát egy másik dg, a Lónyay-utód Rákócziak javára. A Lónyayak először Bethlen Gábertől kapták meg adományként Szentmiklós vártartományát, ennek a donciónak azonban akkor még alig sikerült érvényt szerezniük. 1649-től Lónyay Zsigmond már III. Ferdinánd adományára és leánya házasságára hivatkozhatott birtokköveteléseinél. Özvegyérdő, a későbbi Rákóczi Lászlónéról és annak mostohaleányáról, Rákóczi Erzsébetről — akinek jogait az 1660-as években a király is megerősítette — szállott az uradalom hosszas perlekedések után végül teljes egészében Rákóczi Erzsébet gyámjára, II. Rákóczi Györgyné Báthory Zsófiára, és az ő 1680-ban kelt végrendelete értelmében menyére, I. Rákóczi Ferencné Zrinyi Ilonára és unokáira, II. Rákóczi Ferencre és Rákóczi Júliára.

A Thököly-felkelés bukása után a kincstár tette rá kezét az óriási kiterjedésű Rákóczi-birtoktestre, de a birtok ügyeit nem sokkal utóbb már Klobusiczky Ferenc, a Rákóczi-árvák hivatalból kirendelt gyámja vezette. Az 1693-as egyezségben a két testvér még osztozott Szentmiklós birtokán, 1699-ben már az egészet Rákóczi Ferenc vette át. Ekkor állították össze az itt közölt második urbáriumot. A fejedelem ezt a birtokot — az 1708-ban Sennyei kuruc generálisnak eladományozott néhány község kivételével — a szabadságharc alatt mindvégig magának tartotta meg.

A vártartomány parasztsága, bár török pusztítás és hódoltság közvetlenül nem sújtotta, mégis rendkívül sokat szenvedett a II. Rákóczi György veresége után ide is behatoló lengyel hadak pusztításai, majd a 60–70-es évek gyakori birtokosváltásai és az ezekkel járó erőszakoskodások, végül a Thököly-mozgalom megrázkódtatásai során.

Irodalom : Lehoczky T.: Bereg megye monographiája. I–III. Ungvár. 1881.



24. A szentmiklósi uradalom falvai

1648 február. A szentmiklósi uradalom urbárium

Az uradalom korábbi állapotáról egy 1567-ben kelt urbárium adatai alapján lehet a legalkalmasabban tájékozódni. (U. et C. 53/12.) Az 1567 és 1648 közt eltelt 8 évtized erre a tájra nem hozott nagyobb megpróbáltatásokat és így a parasztcsaládok meg a telkek községenkénti száma csaknem mindenütt erősen emelkedhetett, sőt a kirajzó népességből nem egy új település is alakult a régiak határában. A használható föld azonban ezen a terméketlen tájon erősen korlátozott volt: 1567-ben még fél- vagy egésztelek jutott a családok többségére, 1648-ban már csak negyed vagy fél. A kenéz-családok nagy szaporulata a rájuk jutó kenézföldek erős csökkenését eredményezte. Szembetűnő a zsellérek (különösen a házatlan zsellérek) szaporodása a XVII. század közepéig.

A törökorszak első évtizedeiben az uradalom legtöbb jobbágya 2 forintot fizetett egésztelekenként census címén. Disznói után tizedet adott, falunként egy-egy tehenet és egy-egy özet, néhol bárányt, sajtót, szénát, kendert, zabköblöt, nyest- vagy rókabőrt. Robot csak a tisztartónak járt néhol, és az is kevés. Kenézek és batykók a maguk különleges kiváltságai szerint adóztak.

1648-ra a készpénzszolgáltatást tekintélyes összegű váltáságpénzek növelték meg (szárazkocsmá, tehén-, nyest-, evetkepenéz stb.), de a hegyvidéki pásztorokultúrának ezen a félreeső táján a természetbeni szolgáltatások sem vesztették el jelentőségüket: az egykoriak helyett most só, vaj, méz, „kemencezab” beadását követelték meg, a disznótíz mellé méhtized és juhbeszolgáltatás járult. A robotnak, úgy látszik, még ekkor sem volt jelentős szerepe, pedig már több helyen megjelentek az urasági majorok üzemei.

Anno 1648. Consignatio honorum Szent Miklosiensium per me Georgium Horuat Kisseuith sacrae caesareae regiaeque maiestatis sedis iudiciariae de curia regia iuratum notarium praesentibus egregiis dominis altero Georgio Horuat ec tertio Georgio Hollosj Francisci de Nadasd etc., necnon Michaele Miticzký Ladislai Eszterhazy etc. illustrissimorum dominorum comitum primariis aulae familiaribus ac ad praesens negotium plenipotentiariis celebrata¹ anno 1648. die 13. Februarii ac subsequentibus

Consignatio honorum Szent Miklós. Also vidék

Vagion egy kastél, melljbe jo hazak, palota élés haz, io jstallok etc. Az kastel mind bold pinczeken áll. Egy kis templomis vagjon, az urake. Item giümöczos kert, a mellet io maior haz. Azon maiorhoz valo paitas kért, melybe io paita. Azon kerbe öt ros asztagh és egj abaidocz ezeken kiuül. Felső Vereczken két zab asztagh, eggjk kisseb, masik nagj. Melette egy

¹ Az uradalomhoz mindkét főúr mint Eszterházy Miklós nádor feleségének, Nyáry Krisztinának örököse formált magának jogot. Eszterházy László a mostohafia, Nádasdy Ferencné Eszterházy Anna pedig mostohaleánya volt Nyáry Krisztinának.

vetemenyes kert, be van őszi hagymával ultetve. Item egy kaszallo kert, meljbe giümczfkis vannak. Item egy méhes kert, kopü méh no. 33. Vagion item egy lugos kert,² melybe egy kiseded halastoczka. Item vagion mas vetemenyes két kis kertis az kapu előtt. Item vagion egy kaposztas kert. Item egy vetemenyes Vargha neuü kert. Azon maiorba vagion fejös tehen no. 16. Eökörtino no. 4. Vszö tino no. 8. Taualy borju no. 14. Öregh bika no. 2. Lud no. 67. Tiuk no. 70. Kacza no. 21. Disznót haitottak innen helmecki³ erdőre no. 110. Malaczno disznó vagion no. 12. Szopo malaczok no. 20. Juh vagion s kechke no. 480. Vagion az uraknak egy nagy pusztá halastoiok, jeh veremis kettő. Vagjo az uraknak egy malmok, egy kerekre, kasa törois raita. Maiorsagh foldek tablak no. 19. Kölcheni mezón tizen három darab föld be vagyon vetve rossal huszon eöth köböllel, no. cubulis 25. Ugyan kölcheni mezón vagyon darab föld niomas⁴ no. 10, ebben megjen cubuli 15. Podherenj mezón vagyon darab föld no. 16, megjen bele gabona cubuli no. 32, niomas. Szatko neuó föld Szent Miklosi mezón no. 7, megjen bele cubuli 15, niomas. Perboinal vagion darab föld no. 32, megjen ezekben no. cubuli 50, niomas.⁵ Puha földek, vagion darab no. 16, megjen bele cubuli 32, niomas. Kosarischa neuó darab föld no. 7, megjen bele cubuli 15, niomas. Kopania neuó darab föld no. 32, megjen bele cubuli 50, niomas. Hoszu földek, darab no. 6, megjen bele cubuli 16, be vagyon vetve rossal. Fazekkas földek, darab no. 3, megjen bele cubuli 5, rossal van be vetve. Pasztovnik foldek, darab no. 24, megjen bele cubuli 32, be van vetve tizta buza cubuli 14, ros a' többj. A malmon innet vagyon Kullik neuó darab föld no. 4, megjen bele cubuli no. 6, rossal van be vetve. Kopanya neuó föld, darab no. 3, megjen bele cubuli 2, be van vetve rossal. Kerek mezzon Kuurik neuó föld darab no. 2, megjen bele cubuli 1¹/₂, be van vetve rossal. Kerek mezón mas helien vagyon darab no. 8, megjen bele cubuli 12, be van vetve abaidocz. Kabola mezon vagion darab föld no. 5, megjen bele cubuli 16, be van vetve abaidozal.⁶ Magas partontul vagion darab föld no. 2, megjen bele cubuli 16, be van vetve abaidosal. Porgolat kapun innet vagion darab föld no. 6, megjen bele cubuli 9, be van vetve rossal. Porgolat kapun innet vagion darab föld no. 7 a' Latorcza mellet, megjen bele cubuli 14, be van vetve rossal.

Kaszalo retek, maiorsaghoz valo, no. 8. Inghlinczen innet Ubava neuó rett, megh terem jo termeskor szaz baghlia szenat, no. 100. Malom mellet vagion egy ret, megh terem jo termeskor husz baghlia szenat, no. 20. Kapuntul leuó rett Voivoczki megh terem negj baghliat, no. 4. Masikkis Voivoczki rett, terem baghlia szenat no. 12. Leuklasz neuó rett Halaszontul megh terem baghlia szenat no. 20. Holicza neuó rett megh terem baghlia szenat no. 30. Demtoczkin tul vagion egy rett, megh terem baghliat no. 18. Voivoczki rett Brodnal a' Latorcza mellet egy ret, megh terem baghlia szenat no. 8.

Berek szaszi hegyen leuó maiorsagbeli szolók. Egik Chepegó nevuó szöllő, terem bora jo termeskor no. 6.⁷ Masik Szuniogh neuó szollo, vasa no. 50. Harmadik Sarogh hegye neuó szoló, vasa 250. Munkachi joszagh. Laokay

² Szőlőlugas.

³ Putkahelmecek.

⁴ Ti. ezek a földek is beletartoztak a község nyomásrendszerébe. (Ez ugyanis majorságföldnél nem magától értetődő.)

⁵ Az eredetiben „nionas”. Az összeíró alább is több helyen ír „n”-et „m” helyett.

⁶ Abajdóccal.

⁷ Ti. vasa (hordó).

hegyén azis maiorsagbeli szőlő, jó termeskor terem hordo bor no. 7. Ezekben az szőlőkben termet ez esztendoben mindenestől hordo bor no. 40. Ment az teltelekjere negy hordoival. Obor vagyon hordoival no. 5. Most vagyon egész hordo bor no. 29. Löre egész hordo no. 5.

Kaposzta vagjon ket kaddal. Ket vanna vaj. Boronza vannával no. 3. Lepes mez egy boros hordoival. Fel vannával mez olvasztott. Ecet vagyon atalaggal no. 5. Szalonna ez idej vagjon no. 9. Oria⁸ no. 7. O szalonna no. 1¹/₂. Sodar no. 17. Haj no. 9.

Coloni	Equi	Boves	Vaccate	Povci	Oves
Ruszin Stecz negied rez helien lakik	—	—	1	—	—
Halchich Sandor fel heles	—	4	1	1	—
Sirilla Lazno fertal	—	—	1	1	—
Sirilla Ferencz fertal	—	4	1	—	—
Jukla Tamas fel heles	—	2	3	2	—
Tur Orban fertal	—	—	1	—	—
Cherno Bronecz Janos fertal	—	—	2	—	—
Panta Simon fertal	—	2	2	2	—
Panta Tinkko fertal	—	6	3	5	—
Dumko Tamas fel heles	—	2	4	10	—
Szolvay Szawa fertal	—	—	1	—	—
Leb Jakab fertal	—	4	1	2	—
Orosz Demeter fertal	—	—	1	—	—
Ruszin Jurko fertal	—	—	1	—	—
Szöch Janos fel heles	—	—	2	—	—
Leb Lukach fertal	—	2	1	—	—
Leb Laszlo fertal	—	2	1	—	—
Molnar Geörgy fel heles	—	4	2	4	—
Katrik Mihál fertal	—	2	2	—	—
Ach Andras fertal	—	—	1	6	—
Nalisztki Janosne fel heles	—	—	2	3	—
Sido Mihál felheles	—	4	3	3	—
Zubri Janos fel heles	—	—	2	—	—
Sido Simon fertal	—	4	6	10	—
Sido Gergely fertal	—	4	1	5	—
Erdős Andras sellier	—	2	1	—	—
Ruszin Janos sellier	—	—	2	—	—
Hrosko Ferencz sellier	—	—	2	—	—
Huszak Marton fel heles	—	—	2	2	—
Pap Gergeli fel heles, nem ad adott, battiko ⁹	—	6	4	—	—
Pap Istvanne nemes aszoný, nem tudjak, mi forman birja	—	—	—	—	—
Kovacz Gergely fertal, mestersegel szolgal	—	—	3	—	—
Kovacz Geörgy fertal, mesterseggel szolgal	—	—	3	—	—
Kovach Janos fel hel	—	—	—	—	—
Pillanto Pall fertal	—	4	—	—	—
Koho Janos fertal	—	2	2	1	—
Koho Tamas sellier	—	2	1	—	—
Varga Ferencz fel hel, mesterseggel szolgal	—	4	4	1	—
Rezilkami Ferencz fertal	—	—	3	—	—
Ruszin Laszlo sellier	—	—	2	—	—
Pap Matte fertal	—	4	2	1	—
Pap Janos fertal puszta	—	—	—	—	—
Halchich Janos fel heles	—	4	5	6	—

⁸ Orja (a disznó nyakszirtje).

⁹ Batykó.

Coloni	Equi	Bovcs	Vaccar	Porci	Oves
Erdős Miklos fertal	—	—	2	4	—
Holubina Janos fel hel	—	4	2	—	—
Igneti Istvan nemes ember, nem tudgiak, mint biria	—	—	—	—	—
Fias Ferencz fertal	—	—	2	—	—
Fias Palne eözvegj, fertal	—	—	—	—	—
Pahuta Andras fel heles	—	—	2	3	—
Piros Fedor fel heles	—	—	1	3	—
Tur Pall fertali	—	2	1	—	—
Tur Ferencz fertal	—	—	2	4	—
Pahuta Janos fel heles	—	2	2	—	—
Halchicz Geörgy fel heles	—	4	1	3	—
Veghseó Mihál fertal	—	4	3	7	—
Veghseó Pall fertal	—	4	2	8	—
Czeghledi Istvan fel hel inscriptioban f. 300	—	—	—	—	—

Fel hel utan vagyon földók no. 7. Megjen gabona bele cubuli 6. Rettiek semi ninchen hel utan.

Census. Szent Geörgy adataiban, melliet szoktanak nevezjn sztronganak, adnak vago tehenert az szent miklosiak penzt f. 3. Szent Peter napban szaraz korchma penzt f. 6. Szent Mihál nappaban fel heltül fizetnek szaz niolcz penzt,¹⁰ egy icze vaiat, egy icze vajert es egj icze mezert adnak hatvan hat penzt es igy in toto fel heltül fizetnek f. 1 d. 74. Karachon napban szaraz korchma penzt f. 6. Diszno tizeddelis tartoznak, az honnet penigh nem illik,¹¹ eoregh disznotul d. 4, malacztul 2. Kemencze zabbalis tartoznak fel heltul cubulo 1, negjedresztül cubulo $\frac{1}{2}$. Vagjon egy vamis, melliet arandaban birnak in florenis f. 30. Itt az battikok ado fizetessel nem tartoznak, miuel az vamnak az eö gonduisselese eokett concernallia es mikor az tisztuiselő ki megjen az kastelbul, tartoznak az kastel eörzeseuel, melliet ha nem prestalnak, az tisztuiselő büntetese alat leszen. Ado sovalis tartoznak, az ki fel heleth bir, egy vekaval, az ki negjed reszt, annak az felevel.

¹⁰ Azaz magyar dénárt.

¹¹ Azaz nem jár, mert a disznók száma tizen alul marad.

Possessio Repede

Coloni	Erni	Roves	Vaccas	Perci	Oves
Kenez Pap Mihály fel heles	—	4	2	5	—
Kenez Kopcha Roman fel heles	—	4	2	3	—
Baranko Pall egész heles szabados, lova hatan szolgá	10	10	8	20	—
Chernj Simon fel heles	1	4	4	5	—
Chernj Matte fel heles	1	4	3	6	—
Korecz Ferencz fel heles	—	4	3	4	—
Kechke Hricz fel heles, ach mestersegei szolgá	—	—	2	—	—
Deman Dómótór fel hel	1	—	1	—	—
Kusz Hricz fel hel	—	2	2	—	—
Kalabiska Peter fel heles	—	2	1	—	—
Kalabiska Haurillo fel hel	—	4	1	2	—
Chernj Peter egész heles	2	3	3	10	100 ¹²
Ruszin Jvan sellier	—	—	2	—	—
Gurella Jvan fel hel	—	—	5	2	—
Gurella Jiles kuldus sellier	—	—	—	—	—
Krepesztan leánya sellier	—	—	—	—	—
Klimouich Hricz fel helies	—	—	3	—	—
Sitko Mihály harmad rez	1	4	3	2	—
Farkas Laszlo fel heles	—	—	1	—	—
Jesenicz Vasily harmadrez	—	4	3	3	—
Chonka Tamas koldus sellier	1	—	2	—	—
Likovich Tamas egész heles	—	4	3	5	—
Deman Ferencz fel hel	—	4	4	4	—
Kreszul Stecz fel hel	1	4	4	5	—
Pap Janos fel hel	—	4	2	5	—
Kindelesz Janos fel hel	—	—	6	1	—
Kotis Dumko sellier	—	2	2	2	—
Chernj Lazar fel hel	—	—	1	3	—
Danilovich Mikula fel hel	—	—	2	2	—
Likouich Janos fel hel	4	3	4	4	—
Kurnik Laszlo fel hel	—	—	2	2	—
Kimnicz Laszlo fel hel	—	—	2	1	—
Kurnik Matte fel hel, ach mestersegeivel szolgá	—	—	2	4	—
Ruszin Jachko sellier	—	—	2	1	—
Battjko Pap Mihal tartozik esztendeigh f. 1	—	—	1	—	—

Födgyok fel hel utan no. 8 darab ket mezöre, megjen gabona¹³ bele no. 4. Retiek ninchen hazok utan. Erdejek semmi ninchen.

Census. Az kenezek tartoznak Szent Geörgy napban sztrongan penzt le tenj f. 10 d. 25. Egesz heles jobbagy tartozik f. 1 d. 20, fel heles annak az felevel. Vago marhajert adnak falustul f. 3. Szent Peter adaiaval, mellet szaraz korchmanak hinak, adnak f. 6. Szent Mihal napban, az ki egész heliet bir, tartozik ado penzel f. 2. Ket icze mezzel, ket icze vayal, egj sital, meli ket icze mezert, vajert es saitert kel deponalni f. 1 d. 80 es igy teszen egy egész helnek az adaja esztendeigh f. 3 d. 80. Karachon napban szaraz korchma penzel tartoznak f. 6. Drabantok fizeteseuel¹⁴ tartoznak f. 4. Az batiko tartozik adoval f. 1. Ado soval is tartoznak egész heltül egy vekaval, fel heltül fel vekaval.

¹² A szám kiolvasása erősen bizonytalan; az is kérdés, hogy valójában juhokra vonatkozik-e.

¹³ Az eredetiben „gona”.

¹⁴ A földesúr által tartott zsoldoskatonák (drabantok) zsoldjához való hozzájárulásként.

Possessio Szuszko

Coloni	Equi	Bovis	Vaccae	Porci	Oves
Kenez Panasz Janos fel heles	—	2	1	6	—
Kenez Panasz Laszlo	—	4	2	6	—
Kenez Panasz Ivan	—	—	2	6	—
Kenez Panasz Miklos	—	2	1	—	—
Kenez Panasz Laszlo	—	2	2	5	—
Kenez Panasz Ivan	—	2	1	2	—
Kenez Panasz Palko	—	—	—	—	—
Ezek miniaian fel kenessegen laknak, rendel jar az kenessegh közöttök, az nem jar ur dolgatt, a' mellik kenez közölök, de az többj szert jar mint az jobbagy ¹⁵					
Szohiovin Jvan sellier	—	2	1	—	—
Orosz Jachko fertal	—	—	1	—	—
Orosz Laszlo fertal	—	—	1	—	—
Onisko Jhnat fertal	—	—	2	—	—
Jzdik Laszlo sellier	—	—	2	—	—
Kovach Agoston egész heles liber, loa hatan szolgal	—	—	—	—	—
Battjko Motilouicz Gergelj esztendeigh ad f. 1	—	—	—	—	—
Orosz Mihal sellier	—	—	1	—	—
Marko Bobal fel hel pusza	—	—	—	—	—

Santo földek helek után az mi volt, el vesztette az viz s egj nap megh szanthattja, a' mi marat, három köbol gabonával vethetj be. Retik semmi ninchen hazok után.

Census. Szent Geórgy adoia, melliet sztronganak hinak: szokasok szerint az kenezek adnak f. 10 d. 25. Az jobbagoik fizetnek egész heltul f. 1 d. 20, az ki penigh fel helt bir, megh az felenivel. Vago marhaiert adnak d. 70. Szent Peter napban szaraz korchmaiert adnak f. 1. Szent Mihal napban adnak vajert, mezert, saitert f. 4. Karachon napban szaraz korchmaiert f. 1. Drabantok fizetesere f. 2. Az batjko ad esztendeigh f. 1. Viasz gertiaval tartozik singel no. 12.

¹⁵ Az évtizedekkel korábban kiváltságot nyert család leszármazói valamennyien kenézeknek számítottak ugyan (és telkük nem minősült jobbágyteleknek), de valóságos bírói jogokat gyakorló kenéz csak az volt közülük, akire abban az évben „a rend járt”. A többinek szerjárást (egymást váltó robotszolgalatot) is teljesítenie kellett.

Possessio Hollubina

Coloni	Equi	Boves	Vaccine	Porci	Oves
Egesz kenessegh s egy negyed resz					
Kenezek :					
Demko Gures	—	4	2	—	20
Gurus Jllcs	—	4	4	2	—
Guris Jvan	—	4	4	2	—
Guris Dmet	—	4	5	3	—
Guris Jvan	—	4	2	6	60
Guris Mikita	—	4	2	—	20
Guris Vaszilj	—	4	2	—	—
Guris Dmeth	—	6	3	—	20
Guris Andre	—	4	2	4	—
Ezek fel kenezsegen laknak					
2. Kenezek					
Hripko Hricz, meheis vagy 8 kópüvel ¹⁶	10	10	5	20	—
Janko Hripko	—	4	3	10	40
Hripkouicz Peter	1	4	5	7	—
Hripkouich Jvan	—	6	5	10	—
Hripkouich Mikola	—	4	3	1	—
Hrikpouicz Vasilj	—	—	1	—	10
Hripkouicz Dmeth	—	4	1	—	—
3. Hripko Vihnad fel kenezsegh					
Hripkouich Jvan	—	2	1	2	20
Hripkouich Pavel	—	4	1	5	—
Hripkouich Pavel	—	4	2	1	—
Hripkouich Andre	—	4	3	1	—
Hripkouich Giurko	—	4	2	2	—
Hripkouich Luka	—	4	2	2	—
Hripkouich Mikula	—	—	4	—	—
4. Resz kenesseghen laknak					
Choklan Hricz, mehe vagjon 4 kópüvel	1	6	2	1	—
Chaklian Matias	—	4	2	6	20
Choklan Jhnatt	—	2	1	1	16
Choklan Oleksza	—	4	—	—	—
Chaklan Janos szabados, loa hatan szolgal	1	4	3	6	—
Chakan Stecz	—	2	2	—	—
Jobbagysagh					
Malinich Mikhal fertalheles	—	—	3	—	—
Zupko Stecz	—	—	3	3	—
Zupko Andre } ketten vannak egy fertalion	—	—	2	—	—
Choklan Mihál sellier, d. 25 penzre lako	—	2	1	4	—
Halasz Haurillo sellier, d. 25 penzre lakik	—	4	2	1	—
Chaklan Janos sellier, d. 12 penzre lakik	—	—	2	1	—
Huczouich Petro fertal hel	—	2	3	7	—
Huczouich Mikhalko fertal	—	2	1	—	—
Onifrebicz Michal fertal	—	2	1	—	—
Onifrebicz Hricz fertal	—	—	2	—	—
Oniferbicz Mikhalko sellier, d. 12 penzre lakik	—	—	1	—	—
Onifrebicz Prokup sellier, d. 12 penzes	—	—	2	—	—
Sotak Fedur fel fertal }	—	2	2	6	—
Sotak Andras fel fertal } NB.	—	4	2	1	—
Onifrebich Stofan fertal	—	2	2	1	—

¹⁶ Kópüvel.

Coloni	Equi	Bovis	Vaccas	Porci	Oves
Olexa Bedne fertal	2	6	2	4	40
Huczouich Jvan sellier, d. 12 penzre lakik	—	2	2	4	—
Jurkauich Jvan fertal	—	—	2	1	—
Szamuzin Mark sellier, d. 12 penzes	1	2	2	2	—
Vaszil Kraszniczkj fertal	—	2	2	—	—
Malinich Jvan fertal	—	2	2	4	—
Onifrouich Jurko fertal	1	6	5	5	—
Onifrouich Vaszily fertal	—	—	2	1	—
Medvedi Simon fertal	1	4	2	6	—
Bratkauch Jvan fertal	—	—	1	—	—
Halouich Demko sellier, kuldus	—	2	1	2	—
Szinko Hrich fertal	—	6	2	5	—
Jvatkouich Lazur fel heles	—	3	2	3	—
Lesko Danko fertal	—	—	1	—	—
Jvaskouich Lukach fertal	—	—	2	—	—
Malinich Roman fertal	—	2	2	2	—
Malinich Bodner } fertal	—	—	2	—	—
Miklalk Kusnier } fertal	1	4	2	—	—
Medvedich Stofan fel fertal } külön kenieren	—	2	1	—	—
Damkouich Metro fel fertal }	—	3	2	—	—
Hrisin Stecz fertal	—	—	—	—	—
Oniffrouich Roman fertal	—	4	3	5	—
Malinich Mikhalko fertal	—	4	2	—	—
Veklinick Matje fertal	1	—	—	—	10
Malinicz Jurko } fertal	—	—	2	—	—
Malinicz Kusty } edgiüt	—	—	2	—	—
Ruszin Jvan selliar, d. 12 penzes	—	2	2	—	—
Lopaczko Mikhal fertal	—	—	2	—	—
Hosko Dmetth selliar, d. 25 penzes	—	—	2	—	—
Meseniecz Mikhal fertal	—	—	2	—	—
Masonicz Jvan sellier, d. 12 penzes	—	—	2	—	—
Batjko Jvan felheles	1	6	2	10	—
Jvaskouich Andrij fertal	—	2	1	—	—
Jvaskouich Mikula halasz, fertal, mestersegel szolgal	1	4	2	—	—
Lapaczkouicz Jvan selliar, d. 25 penzes	—	—	2	—	—
Jvaskouicz Jlko selliar, d. 12 penzes	—	2	2	—	—
Szobin Vaszil selliar, d. 12 penzes	—	4	3	—	—
Murgas Andrij sellier, d. 12 penzes	—	—	2	—	—
Pikhovicz Dmet selliar, d. 25 penzes	—	4	3	2	6
Jvaskouich Jvan selliar, d. 12 penzes	—	—	2	—	—
Halouicz Dmett fel fertal } NB. egj helien laknak	—	—	1	—	—
Haduszenicz Petro fel fertal }	—	2	1	—	—
Hriczin Jvan felfertal } NB. ezek kis egy helien laknak	—	4	1	—	—
Hriczin Kust fel fertal }	—	4	2	—	—
Lapaczko Mikula sellier, d. 12 penzes	—	—	—	—	—
Chureniecz Matie sellier, d. 12 penzes	1	—	1	—	—
Jvaskovich Jvan sellier, d. 12 penzes	—	—	—	—	—

Hel utan földök annj vagyon, egy kőbol zabnal a' vagy gabonanal nem megjen bele.¹⁷ Hel utan sem retiek ninchen, mezejek sinchen. Erdejek

¹⁷ Ti. több.

sinchen, mivel mind Mukachoz fogháltak.¹⁸ Attul sumatt kel adni zabul a' magokktúl.¹⁹ Az kenezeknek vagjon ket malmok.

Census. Szent Geörgy napban az kenezek tartoznak sztronga adoval f. 35 d. 85. Mellieknek az jobbagjok közül juhok vagjon, tartoznak minden jutul valtsagot adnj pro d. 4, az kiknek penigh ninchen, fertal hel utan Szent Geörgy adaia d. 30. Vago marha penzel tartoznak f. 3. Drabantok fizetesevel f. 3. Drabant penz f. 3.²⁰ Szent Peter adaia, szaroz korchma penz f. 15. Szent Mihaly adaiban fertal heltül d. 50. Fertal heltül egy egy meszel vay, egy egy meszel mez, egj egy sait, kiert fizetnek penzül d. 47. Drabant penz f. 3. Karachon napban szaraz korchmajert fizetnek f. 15. Minden fertal heltül kett kett jeze soot. Meh dezmaivalis tartoznak.

Possessio Hankouicza

Coloni	Equi	Boves	Vaccas	Porci	Oves
Fel kenezsegh					
Hankouicz Janos	—	2	2	—	40
Hankouich Jvan	1	2	1	4	50
Hankouicz Janos	1	2	2	—	—
Hankouicz Petro, meheis vagy 6 kópó	1	2	2	—	50
Jobbagjok ezek, chak ugy laknak, ninchen rend közöttök hel szerent					
Husznianý Lukach	—	2	2	1	—
Husznianý Vaszil	—	1	2	2	—
Sandruszki Szavka	—	2	2	1	—
Sandruszki Hricz	1	2	3	2	—
Vukovech Olex	—	—	—	2	40
Vukovech Andre	—	—	1	2	20
Husznianin Jaczko	—	—	—	—	20
Tinko Klimeczki	—	4	2	—	—
Husznianin Jvan	—	—	2	1	—
Mikita Hankouich, mehe vagon 6 kópü	2	4	3	4	—
Artin Vukouich	—	—	2	—	—
Husznienin Jvan	—	—	2	—	—
Jvan Verekhouch	1	—	3	2	—
Tinko Serbuczki	1	2	2	—	—
Vekliniecz Mikula	—	—	2	—	—
Vrenkovecz Vaszilý	1	2	2	3	—
Hankouich Mikhalko	—	—	1	—	—
Batiko Stephan tartozik f. 1	—	2	1	3	—

Ezek mivel kenezsegen laknak, ninchen semi bizonios földgök. Sem rettik, sem erdejek, mind el vagjon foghálva. Szent Geörgy napban tartoznak fizetnj f. 12 d. 36. Szent Mihál napban hel utan f. 6 d. 36. Drabantpenzt f. 2. Meh dezmatiss adnak.

¹⁸ Munkácsshoz, a Rákóczi-család munkácsi uradalmi erdejéhez.

¹⁹ Meghatározott mennyiségű (summa), szemtermésben (magokból) fizetendő zab-adó, amelyet, úgy látszik, az urak számára kisajátított erdő paraszti használatáért követték.

²⁰ Az ismétlés valószínűleg a másoló hibájából történt.

Possessio Szolium media pars

Coloni	Equi	Boves	Vaccæ	Porci	Oves
Ranchi Miklosko fel heles	—	—	1	—	—
Pletiak Lazar fertal heles, nestert ²¹ f. 1	1	2	2	6	—
Pletiak Steffan fertal heles	1	2	2	3	—
Jvankouich Mikula fel heles	—	2	2	2	—
Ruszin Oniffrin fertal heles	—	—	1	1	—
Klusza Fedur felheles, nestert ad f. 2	1	4	2	6	40
Klusza Mikhalko felheles	—	2	2	2	—
Safran Andras fertal heles	—	—	2	1	—
Sidum Lazar fertal	1	—	1	4	—
Dosinik Szinko felheles	—	4	2	6	—
Kovach Ferencz felheles	—	4	3	5	—
Hoszen Mihal felheles	1	6	2	10	—
Fondouicz Jurko fertal	—	—	2	—	—
Fondouich Panko fertal	—	—	1	—	—
Mihalouicz Pavel fertal	2	4	2	6	—
Szoffroni Andrj fertal	1	2	1	—	—
Boghdany Janos fertal	—	—	1	—	—
Chakan Janos	—	2	1	2	—
Jurdar Janos selliar, d. 25 penzes	—	—	2	—	—
Ruszin Pavel selliar, d. 50 penzes	2	—	1	2	—
Pelekhan Luka fertal	—	4	1	3	—
Pelekhan Hricz, Pelekhan Sztanko fertal	1	2	2	4	—
Subicz Danko selliar, d. 50 penzes	—	2	1	4	—
Subicz Matie fertal	—	2	2	4	10
Subicz Janos fertali	—	4	4	6	—
Kovach Lukacz fertal	—	2	1	—	—
Torkoczi Jurko fertal	—	2	1	2	—
Ruszin Mihal egesz heles	—	2	1	3	—
Kobecz Haurillo felhen ²²	1	2	2	4	—
Kobecz Vaiszko	—	—	2	—	—
Kobecz Hricz	—	4	2	4	—
Fondouicz Petro selliar, d. 25 penzes	—	2	1	3	—
Fondouicz Jurko selliar, edgyüt adgiak	—	2	1	3	—
Katrinicz Dmethro fertal	2	4	2	4	—
Katrinicz Mattias	—	—	1	—	—
Kis Janos fertal	—	—	1	—	—
Oniffricz Veklicz selliar, d. 12 penzes	—	—	1	—	—
Luko Veklicz fertal	1	2	2	2	—
Mikita Veklicz	—	—	1	—	—
Veklicz Jvan	2	4	2	3	—
Veklicz Jurko fertal	—	—	1	1	—
Veklich Vaszil	1	—	1	—	—
Veklicz Haurillo	—	—	2	3	—
Kopouich Lazý fertal	—	—	1	—	—
Kopouicz Dmet, semie sinch, halasz	—	—	—	—	—
Hranchi Haurillo selliar, d. 50 penzes	—	—	2	3	—
Soffroni Vasil selliar, d. 50 penzes	—	—	2	2	—
Stoffan Janos selliar, d. 50 penzes	—	—	3	3	—
Olexandricz Dmeth selliar, d. 25 penzes	1	4	3	6	—
Olexandri Andrj selliar, d. 12 penzes	—	—	2	—	—
Olexandri Mati selliar, d. 25 penzes	—	—	2	4	—
Olexandre Janos selliar, d. 12 penzes	—	—	1	—	5
Fondouicz Janos selliar, d. 12 penzes	—	—	1	—	—

²¹ Nyestért.²² „Felhelen” helyett.

Földgiók fertal hel után kettő egy esztendőre, masrais kettő marad.²³ Megjen esztendeigh bele vetésekben két kóból, mas esztendőre is anni. Semi erdejek ninchen, retiek semmi ninchen hel után.

Census. Szent Georgy napban tartoznak vago tehen penzel f. 3. Szent Peter napban szaraz korchma penzel f. 10. Drabantok fizeteseuel f. 3. Szent Mihal napban tartozik minden fel heltül adni f. 1 d. 80. Mezel egy jezevel, vajalis egy jezevel, az melliert tartoznak penzül fizetni d. 66. Kemencze zabis fel heltül cubulus no. 1. Negjed resztül annak feleuel. Disznobolis tizeddel, ha tized nem jut, az eóreghtül per d. 4, süldótül per d. 2. Drabant penztis szoktanak adnj f. 3. Karachon napban nest penzt szoktak fizetnj, felheltül egy nestert per f. f. 2. Negjed resztul felet, f. 1. Az batiko tartozik per f. 1, tizenket singh gertiaval, no. 12. Ado soval tartoznak harmad fel vekaval. Mehtül dez matt.

Az uraknak itt maioriokkis vagyon.²⁴ Jo maiorhaz, jo udvara, olis vagyon. Vagyon ezen maiorban fejós tehen no. 8, fiatal tulkok no. 8, tinochka no. 4, ez jdej boriuchka no. 4, lud no. 12, tiuk no. 17, kacha no. 9. Ezen maiorhoz valo földek. Fölső egik niomasra darab föld no. 30, ez be vagjon vetue. Also masik niomasra darab föld no. 35. Ezen kiuöl vagjon az fölső niomashoz megh ket darab kichin föld affele viz mosas között. Malomis vagyon hozza egj kerekre. Tartozik diszno hizlalással, mostis kettő van benne. Jegh veremis vagjon.

Possessio Putpolocz

Coloni	Equi	Boves	Vaccas	Porci	Oves
Ezen faluban vagyon fel kenezsegh					
Kenez Koli Dmetth	—	4	5	4	30
Koly Jvan	3	8	8	10	—
Kulý Petro	1	—	2	4	10
Kolý Fechko	—	2	4	3	—
Koli Luch	8	4	4	10	50
Koli Hricz. Ezek vannak az fel kenezsegen	—	—	2	—	20
Jobbagyok					
Jhnat Linza fertal	—	4	2	4	20
Lintouit Jeczko fel heles	2	4	8	4	50
Tulaika Hricz fertal)	1	2	4	—	—
Tulaika Ferencz fertal)	—	—	2	—	—
Linta Roman felheles	3	4	4	6	—
Szinko Boricz felheles	—	2	2	—	—
Mikula Marillin felheles	1	—	1	—	—
Szomos Jvan fertal	—	1	3	2	—
Szomos Tinkko fertal	—	2	1	—	20
Szomos Haurillo fertal	—	—	—	—	10
Szomos Dmeth fertal	—	—	—	—	6
Andri Lenta fel hel pusza	—	—	—	—	—
Szeni Keblek sellier, kuldus	—	—	—	—	—

²³ A két-két föld, mint a következőkből kiderül, két-két köblös földet jelent.

²⁴ Az eredetiben „vagyon” helyett „vagy”.

Szanto földök fel hel utan anni vagyon, deligh megh szantia, egy kóból zab megjen bele egy esztendőre, mas esztendőre js anzi. Semý retiek ninchen hazok utan, erdejek semmi ninchen, mind az varhoz biriak, onnet elnek fizetesek utan.²⁵ Malmok vagjon egy, kenezekke, abbul semit sem ad. Meh dezmalis tartoznak.

Census. Szent Geórgy napban az kenezek sztrongapenz adnak f. 10 d. 25. Az kiknek juhok vagjon, minden juhtul ad d. 4. Az kiknek penigh ninchen, hel utan tartozik fizetnj, az ki menit bir, úgy mint fel heltul no. f. 1 d. 8. Vago tehen penzt adnak d. 90. Szent Peter napban szaraz korchma penz f. 2. Szent Mihal napban minden fel hel utan adnak egy jcze mezert, egy jcze vajert d. 66. Drabant penzt adnak f. 3. Saitert egjert adnak fel hel utan d. 24. Karachon napban szaraz korchma penzt adnak f. 3 d. 50. Drabant penzt adnak f. 3. Sott adnak falustul cubulum $\frac{1}{2}$. Minden fel heles jobbagy ad ezer sindelt, fertal heles eöt szazatt.

Possessio Romanocz

Coloni	Equi	Boves	Vaccae	Porci	Oves
Fel kenezsegh					
Kenez Haichicz Dmetth	1	2	3	—	20
Haichicz Jeczko	1	2	2	1	—
Haschicz Haurillo liber, lova hataz szolgal	2	4	4	—	50
Dudirecz Andre	2	4	4	3	—
Szamos Jvan	—	2	2	2	—
Jobbagsagh					
Cherný Vasil fertal	1	—	1	—	—
Samos Jechko fel heles	1	2	—	—	20
Linta Janos fertal	—	4	1	4	—

Semi földök ninchen, se retiek, se erdejek. Egy malmok vagjon, de semit sem adnak tole. Meh dezmalival tartoznak.

Census. Ezek az kenezekis Szen Geórgy adaiaban sztronga penzt adnak f. 10 d. 25. Az also videkben minden kenez ad egy egy chaszar madarat; ha madarat nem ad, mindenik tartozik adni d. 15. Putpoloczal edgjút adgjak az tob²⁶ adott. Sindeltis hasonlo keppen adnak az putpolocziakkal.

²⁵ Azaz: fizetniük kell az uradalmi erdő használatáért, „éléséért”.

²⁶ Ti. többi.

Fólsó vidék. Possessio Sdeniho²⁷

Coloni	Equi	Boves	Vaccas	Porci	Oves
Egesz kenessegh					
Papiriczo Tomas	2	4	6	3	80
2. Bilichkouich Tomas	2	6	10	3	—
Istvan	1	4	4	6	—
Belichkouich Stecz	—	2	1	—	—
Belickkouich Mihal	1	4	4	5	—
Belichkouich Mikhalko	—	2	2	—	—
Fertali kenezsegh. Ez az kenizsegh e kotilniczainak neuzeztetik ²⁸					
Gesznia Petro	2	2	3	4	40
Koczanouich Andrij	—	—	1	—	—
Jobbagisagh					
Kochanouich Jhnath sellier, 50 penz	—	2	2	—	—
Kristouich Olexa	—	—	—	—	—
Kristouich Szinko } fel helen laknak harman	—	—	2	—	—
Kristouich Pavel }	—	2	2	—	—
Tomasouicz Szinkova }	1	2	6	3	—
Pankouich Pavel } fel helen harman	1	2	4	3	30
Pankouich Lukach }	—	2	1	—	30
Palaszouich Makszil fel hel	—	—	—	—	—
Panaszouich Kuszt fel hel	—	—	—	—	—
Kaphorouich Prekup fel heles	1	4	6	6	60
Skriban Lukach selliar, 25 penzes	—	—	4	1	—
Jkonich Levko selliar, 25 penzes	—	—	—	—	10
Tomasouicz Vasil selliar, 25 penzes	1	—	1	—	—
Ruszin Stoffan sellier, 25 penzes	—	—	2	—	—
Czeckkouich Petro fel heles puszta	—	—	—	—	—

Földgiok fel hel utan anni vagyon, egy esztendore egy kóból zabbal vetj be, mas esztendorejs szinten ugy egy földglok egj kóból zab alá. Erdejek semmi, semi retiek ninchen hazok utan. Minden külön kenieres jobbagy arendaba poratkáért²⁹ ezer sindelt ad. Az sellier sindelt előtt szazat. Meh dezma- val tartoznak.

Census. Szent Geörgy adaiaban sztronga penzt adnak az kenezek f. 25 d. 62¹/₂. Ket rokat avagy erette f. 4, a' fertálj rokaert f. 1. Az jobbagioknak, kiknek juhok vagyon, minden juhtul ad per d. 4. Az kinek juha ninchen, fel heltül tartozik adnj d. 62. Vago tehen penz f. 1. Szent Peter napban szaraz korchma penzel tartoznak f. 2 d. 50. Drabant penzel tartoznak f. 2 d. 50. Szent Mihal napban tartozik minden fel heles jobbagy egy jze vajal, melliert ad per d. 31. Jze mezert tartozik adni hasolokeppen d. 31. Sajtert tartozik adni d. 25. Fel heljtül f. 1. Karachon napban szaraz korchma penzt adnak f. 2 d. 50. Drabant penz f. 2 d. 50. Tómló penz f. 1. Evtke penz egy egesz heltul d. 3. Battjko Szent Mihal nappban ad f. 1. Singh viasz gertiat 12.

²⁷ Szdenyó.

²⁸ Az elnevezés talán a kenézek származására utal.

²⁹ A szerjársért (poratkáért) fizetendő váltságot, mint alább világosan kiderül, itt árendának nevezték.

Possessio Zhuna

Coloni	Equi	Boves	Vaccae	Porci	Oves
Fel kenezsegen laknak					
Kenez Panaszouich Jvan	1	2	4	2	—
Panaszouich Jvan iunior	1	2	3	2	—
Dehlekouicz Fetýko	—	2	1	—	—
Jobbagysagh					
Oleksza Margueza sellier, 25 penzes	—	—	3	—	—
Uhronouich Hricz selliar, 25 penzes	—	—	4	1	—
Chakanovicz Jvan selliar, 12 penzes	—	2	1	—	—

Ezeknek semi földök ninchen hazok utan, se retiek, se erdejek. Meh dezmaival tartoznak. Egý malnok vagjon, de semit sem adnak tole.

Census. Szent Geórgy napban sztronga penzt adnak az knezek f. 10 d. 25. Roka bórt edgiét a' vagý azert f. 2. Minden sellier sindel eótt szazatt. Sdenýhoiakkal adgyák hasonlo keppen az tób adojokkat.

Possessio Serbovecz

Coloni	Equi	Boves	Vaccae	Porci	Oves
Fel kenezsegh					
Kenez Keleman Vaszil	1	4	4	2	—
Keleman Miklus	1	1	4	—	20
Keleman Jartin	1	4	4	5	100
Kelemen Vaszil	1	2	4	2	—
Jobbagysagh					
Haraszin Prokup fertal	—	2	5	2	—
Haraszin Mihal fertal	—	—	3	—	—
Haraszin Jvan fertal	1	—	1	—	—
Marko Kuklich fertal	—	2	3	—	—
Daniel Jhnatt fertal	—	—	4	—	—
Prokutt Pruszín fertal	—	2	4	2	30
Horbouich Jvan) fel fertal	—	—	2	—	—
Szinko Kuklich (fel fertal	—	—	4	2	—
Mikhal Turaniecz fertal	—	2	3	—	—
Matje Haraszin fertal	1	2	3	2	60
Hricz Ruszin fertal	1	2	6	3	—
Kurichka Waszill fertal	—	—	4	2	—
Ruszin Mihal fertal	1	2	3	2	—

Hel utan semmi fodgjók ninchen, se retiek, se erdejek, mivel Mukacha foghlaltak, Telegdi Afina halala utan.³⁰

³⁰ Nyáry Istvánné Telegdi Anna halála (1635), úgy látszik, alkalmat szolgáltatott I. Rákóczi Györgynek arra, hogy a Telegdiek szentmiklósi uradalmából erdőket foglaljon a szomszédos Munkácshez.

Census. Szent Geórgy naptajban sztronga penzt tartoznak adni f. 10 d. 25. Az jobbagoiknak kiknek juhok vagyon, minden juhtul per d. 4, az kiknek juhok ninczen, fertal heltül adnak d. 50. Arenda penzt szerjarastul adnak falustul f. 18. Az kenezek adnak egy rokat avagy f. 2. Ket czaszar madarralis tartoznak az kenezek, kiert adnak d. 30. Szent Mihal napban fertal heltül d. 50. Egy jeze mezert, egy jeze vajert, saitert d. 45. Meh dezmavalis tartoznak.

Possessio Rozgilla. Also videk

Fel kenezsegh volna, de el holtak rola es a' pinterekkis, kozepette laknak.³¹

Coloni	Equi	Boves	Vaccas	Porci	Oves
Kenez Kerczan Andrij	1	2	2	2	—
Kerczan Vaszil	—	4	3	—	—
Kerchan Vaszil iunior	—	4	3	—	—

Census. Szent Geórgy adaiaban sztronga pezel tartozik per f. 4. Egy chaszar madaraval tartozik avagy penzül adnj d. 15. Meh dezmavalis tartozik.

Possessio Pollianna. Also videk

Podheréhez valo joszagh, melljet Telegghi Gaspar vetet volt zaloghba Borbelj Mathénak in f. 400, melljet Borbe Mathe viszopt adot Moricz Martonnak azon summaba Bethlen Gabor ki jüvetelekor. Moricz Marton ment oda fel chaszar ő felseghe hüseghere, mely falut Nyáry Istvan az haboruba propria autoritate ide foghlaluan Szent Mikloshoz, az üdotul foghua mind eckoraigh ide birtak és birjak.³²

Coloni	Equi	Boves	Vaccas	Porci	Oves
Fel kenezsegh					
Kenez Kuczker Janos	—	2	1	—	10
Kuczker Janos	—	2	—	—	10
Kuczker Andrij	—	4	3	2	20
Kuczker Petro	—	4	2	3	—
Kuczker Jvan	1	2	3	2	—
Kuczker Janos	—	6	3	3	—
Kuczker Stecz	1	4	3	8	—
Kuczker Andrij	—	2	3	4	20
Kuczker Giurko	—	—	2	—	10
Kuczker Roman	—	—	—	—	6

³¹ A lakók kicserélődésére utaló mondat.

³² Utólagos betoldás a lap alján. — Podhering mint régi Telegdi-jószág került zálogba Borbélyhoz, majd Móriczhoz, és amikor Bethlen Gábor hadjárata idején az utóbbi a császárhoz állt, Nyáry István kállói főkapitány, Bethlen híve foglalta el a birtokot magának. Az uradalmat később testvére, Nyáry Krisztina, majd ennek férje, Eszterházy Miklós nádor és utódai kezén találjuk.

Coloni	Equi	Boves	Vaccae	Porci	Oves
Kuczker Matje	—	2	2	—	—
Kuczker Fedur	—	—	2	—	—
Kuczker Mikhalko	—	2	2	1	—
Kuczker Sztanko	2	—	2	—	—
Kuczkir Petro	—	2	2	2	—
Kuczkir Jurko	—	2	1	1	—
Kuczker Janos	—	—	—	—	10
Kuczker Janos iunior	1	2	—	—	10
Kuczker Marton	1	4	3	—	20
Kuczker Miklos	—	—	1	—	—
Skabrouicz Petro	—	4	2	—	—
Szeneczky Lukach	—	4	2	4	10
Kuczker Janos	—	—	—	—	6
Jobbagiok					
Zubreuicz Stecz fertal }	—	—	1	—	10
Hoskouich Jvan fertal }	—	2	2	—	—
Ladikouich Kuzma fertal }	—	—	3	—	—
Ladikouich Lazur	—	2	2	—	1
Hoskouich Istvan fel fertal	—	2	2	—	—
Markouich Andrj fertal	—	—	1	1	—
Markouich Dnicz fertal	—	2	4	—	10
Szarkouich Luko fertal	—	2	1	—	10
Szarkouich Jvan fertal	—	2	2	4	12
Szarkouicz iunior Jvan fertal	—	—	2	—	—
Szarkouich Andrj fertal	—	—	2	—	—
Szarkouich Jurko fertal	—	2	1	—	—
Janko Hurillo fertal, liber, drab(ant)	1	—	—	3	—
Selliar Mihal Doszatnik fertal	—	—	1	—	—
Selliar Dankouicz Olexa sellier, 12 penzes	—	—	—	—	—
Dmetro Szin fertal	—	—	2	—	—
Szarkouich Lukacz fel fertalios	—	2	1	1	10
Ruszin Haurillo fel fertaly	—	—	—	—	6

Semi földiök ninchen hel utan, sem retiek, sem erdejek. Meh dezmaival tartoznak.

Census. Arendat Szent Geörgy napban tartoznak praestalni f. 30. Szent Mihal napban szinten úgy f. 30. Drabant penzt diversis vicibus f. 4.

Possessio Rabonicha. Also videk

Coloni	Equi	Boves	Vaccae	Porci	Oves
Fel kenezsegh					
Kenez Jhnat Miklosuith	1	6	4	6	70
Jvan Miklosuith	1	4	3	8	30
Jhnat Richouit	—	2	4	—	30
Paniko Hriczouicz	1	2	4	—	—
Hriczouit Koszt	—	2	3	—	20

Census. Szent Geörgy napban sztronga penzt tartoznak adnj f. 10 d. 25. Meh dezmaival tartoznak.

Possessio Kis Biztra. Felső vidék

Coloni	Equi	Boves	Vaccas	Porci	Oves
Fél kenisség					
Kruczkouicz Olexa	4	6	6	20	80
Kruczkouicz Marko	4	4	6	20	80
Jobbágsagh					
Vmazanik Hricz harmad részt bir egy jobbágy heljnek	1	—	3	—	—
Vasil Ruszin harmad részt bir	—	—	3	—	—
Ruszin Vasil iunior, fertalj	—	2	2	—	—
Kruczkouicz Hricz fertalj	—	2	2	3	—
Vmazanik Juan fertalj	—	2	2	—	—
Fegyko Kobulin sellér, 25 pénzes	—	—	1	—	—
Paul Bomba seller, 25 pénzes	—	—	2	—	—
Cherneny Jaczko sellér, sem haza, sem földgye, csak mas embernél lakik, de fizet ezis d. 25	—	—	2	1	—
Vaszil Tokaiczin sellér, ezis mas embernél lakik, de fizet d. 25	—	—	2	—	—

Heljek vtan sem fodgiok, sem rettyek.

Census. Szent Giorgy napian sztronga penzt tartoznak adni f. 10 d. 25 Egy rokat auagy erette f. 2. Ket fogoly madarat auagjerettek d. 60. A jobbágyok kiknek juhok vagion, minden juhtul d. 4, a kiknek juhok nincz, fertaly heljtul tartoznak Szent Giorgj napiára d. 31. Szent Mihaly naprais tartoznak a' jobbágyok fertalj helytül d. 50. Item Szent Mihaly napba egy meszel vajal, melyert ad d. 15 es egy meszel mezzel, azerits ad d. 15. Saitertis minden fertalj heljes ad d. 12. Vagho marhaert adnak d. 36. Drabant penzt adnak d. 34. A tomló penzt es evetke penzt az Szent Mihaly adaiaual egybe computaluan adgiak. NB. Szaraz korczmaert Szent Peter napian adnak, Karacson napiannis.

Possessio Tissóv. Felső vidék

Coloni	Equi	Boves	Vaccas	Porci	Oves
Fél kenisség					
Ruszin Fedor	1	4	4	3	10
Koltun Juan	2	6	6	8	20
Koltun Matye	1	2	2	4	—
Koltun Prokup	1	6	7	3	—
Koltun Hricz	—	2	3	2	—
Koltun Feduor	1	2	3	4	—
Koltun Juan	1	2	4	6	—
Koltun Vasil	2	6	6	8	60
Jobbágsagh					
Ruszin Márko fertalj heljes	—	—	3	4	—
Burnilo Hricz fertaly pusztaiia, de fizetnek tole	—	—	—	—	—
Kapturicz Szauka fertalios	—	—	1	1	—
Ruszin Hricz fertaly	—	—	1	1	—
Bresko Marko sellér, 25 penzes	—	—	—	—	9
Drisztaiuch Onophrit seller, 25 penzes	—	—	—	—	—
Koltun Leuko fertaly, libertinus, loua hatan szogal	—	—	—	—	—

Semmi szanto, sem kaszallo földök ninczen helyek vtan.

Census. Szent Giörgj napjara sztronga penzt az kenezek fizetnek f. 10 d. 25, egy rokauaal auagj egj nestel auagj erette f. 2. Két chaszar madarat auagj erettek d. 60. A jobagiok vaghó marhaert d. 72. NB. Korczmaert fizetnek, Szent Giörgj napra minden fertalj heljes fizet d. 30. Drabant penzt két izbe d. 25. Egj meszel vaiért d. 15, egj meszel mézert d. 15, saitért d. 14. Szent Mihalj adaiat fertalj heljes ad d. 50. Szent Péter napjara s Karacson napjara is szaraz korczmaert also vereczkeieckel eggyüt. Ezek penigh mas faluckal eggyüt szoktak beadni.

Possessio Zadilchky. Felső vidék

Coloni	Equi	Bovis	Vaccae	Porci	Oves
Fél kenissogh					
Roman Kósun	2	1	2	2	—
Kosun Dmit	—	2	2	—	20
Kosun Simko	1	4	4	2	—
Kosun Fedor	—	2	2	—	—
Jobbagysagh					
Kosun Jaczko fertalj	1	—	6	3	—
Fundis Prokub fertalj	—	2	1	—	20
Ruszin Lukacz harmad részes	—	2	2	—	—
Gris Ondrás fertalj	—	2	3	1	28
Nyalabos Damko fertalj	1	2	3	2	—
Diniszouicz Hricz fertalj	1	4	4	2	—
Diniszouicz Demko harmad részes	—	2	5	—	—
Nialabouich Andri harmad részes	1	2	6	2	55
Hliuaz Simko harmad részes, bodnar mesterséggel szogal, semmi adot nem ad	1	2	1	3	—
Olegar Jhnad fertalj	—	2	3	—	—
Gerekeuich Haurillo fertalj	—	6	6	3	—
Hirholich Jhnad seller, 25 penzes	—	—	1	—	—
Kuzma Mikutinicz seller, 25 penzes	—	—	2	—	—
Maxin Mikutinicz seller, 25 penzes	—	1	—	—	—
Ruszinicz Makar sellér, 25 penzes	—	—	3	—	—
Petrালেuich Juan seller, 25 penzes	—	—	2	—	—
Hladouich Fedor seller, 25	—	—	2	—	—
Ruszin Jhnad seller, d. 25	—	2	2	—	—
Ruszin Petro seller, d. 25	—	—	1	—	—
Hlino Zmikula seller, d. 25	—	—	3	—	—

Sem fodgiok, sem rettjek heljek vtan.

Census. A kenezek Szent Giörgj napra sztronga penzt fizetnek f. 10 d. 25. Egy rokat auagj erette f. 2. Két chaszar madarat auagj erettek d. 60. A jobbagiok a' kinek juhok vagion, minden juhtul d. 4. A kinek juha nincz, fertalj heljes heljtül Szent Giörgj napra d. 31, Szent Mihalj napra d. 50. Egj meszel mézert d. 16¹/₂, egj meszel vaiértis d. 16¹/₂, saitért d. 12. Drabant penzt minden külöm kenjeres d. 12. Szaraz korczma penzt Szent Peter napra jalouiackal eggyüt adnak f. 6. Karacson napiannis vgyan az jalouiackal adnak szaraz korczma penzt f. 7. Item Karacson napiannis drabant penzt minden külöm kenjeres d. 12. Minden fertalj heljes arenda penzt ad f. 2.

Possessio Jalloua. Felső vidék

Coloni	Equi	Boves	Vaccæ	Porci	Oves
Fél kenizség					
Balos Jaczko	1	2	3	3	40
Jobbagság					
Rosenkouycz Stephan fertaly, ách mesterseggel szogal	—	2	2	—	—
Rosenkouich Andri fertaly	—	2	2	1	—
Lipicheuich Philip fertaly	—	2	3	4	—
Roman Ruszin fertaly	1	2	1	—	16
Prökopouich Juan fertaly, halasz	—	2	3	—	20
Artimouich Mattye fertaly	—	2	1	1	—
Zubouecz Juan fertaly	—	3	1	2	30
Posiuach Dmitr fertaly	—	—	2	—	30
Hladouich Kusma seller, 25 pinzes	—	—	2	—	—
Rosenkouich Lukach seller, 25 penzes	—	2	2	—	—
Posiuach Fedor seller, 25 penzes	—	2	2	—	—

Sem földgiók, sem rettjek heljek vtan.

Census. A keniz Szent Giörgj napra sztronga penzt ad f. 10 d. 25. Egy rokat auagj érette f. 2. Két chaszar madarat auagj érettek d. 60. A jobbgiók a kinek juha vagion, minden juhtul d. 4. Akjnek juha nincz, minden fertaly heljtul Szent Giörgj napra f. — d. 31, Szent Mihaly napra fertaly heljtul d. 50. Egy meszel mézért d. $16\frac{1}{2}$, egy meszel vaiért d. $16\frac{1}{2}$, saitért d. 12. Drabant penzt d. 12. Szent Peter napra szaraz korezma penzt az zadilchkyackal eggjut fizetnek f. 6. Karacson naprais szaraz korezma penzt vgian az zadilchkiackal eggüt fizetnek f. 7. Item meghint drabant penzt minden kulom kenjeres Karacson napra ad d. 12. Pisztrangos patakiok vagion.

Possessio Also Werezke.³³ Felső vidék

Coloni	Equi	Boves	Vaccas	Porci	Oves
Eghész kenesség van ebbe a faluba					
Első fél kenesség					
Kruczkouich Lukacz	—	4	2	1	—
Kruczkouicz Michalko	1	6	4	4	40
Kruczkouich Fedina	2	6	5	5	60
Kruczkouich Petro	—	—	—	—	—
Kruczkouicz Janos	—	2	1	—	—
Kruczkouich Hricz	—	—	2	—	—
Kruczkouich Andri	—	2	1	—	—
Masik fél kenesség					
Kraczur Olexa	1	4	2	2	—
Kraczur Wasil	1	2	1	1	—
Kraczur Mihály	1	2	2	1	—
Hrisnauicz Ferencz	1	4	8	6	—
Hrisnauich Juan	—	—	2	—	—
Jobbagysagh az első fél kenesség alatt valo					
Halauich Andri harmad részes	—	2	1	—	—
Lomagha Juan harmad részes	—	2	1	—	—
Lomaga Lukacz harmad részes	—	—	2	—	—
Penakouich Onufri fertalj	1	2	2	2	—
Penakouich Dmisz fertalj	—	2	2	2	—
Marinicz Maczë harmad részes	1	6	4	2	—
Piszkouicz Juan fél helyes	—	2	—	—	—
Piszkouich Prokup harmad részes	1	2	2	2	—
Nylas Sztecz harmad részes	—	2	2	—	—
Boriszouich Stephan fél heljes	—	2	2	2	—
Jurchouich Prokup fél heljes	—	2	1	1	—
Durauch Juan harmad részes	—	—	1	—	—
Petraly Juan két harmad részes	—	—	1	1	—
Lipichar Hricz felhelyes	—	2	1	—	—
Juszouicz Hricz felhelyes	—	2	1	2	—
Koltos Michalko fertalj	—	2	1	1	—
Koltos Kuzma fél helyes	—	—	1	—	—
Mandrik Dmitr két harmad részes	1	4	3	2	10
Wuianchouicz Pael fél heljes	—	—	1	—	—
Walhauich Michalko két harmad részes	—	4	5	3	—
Hainicz Jhna harmad részes	—	—	1	—	—
Ruszin Danko fél heljes	—	—	—	—	—
Boghir Simko felheljes	1	—	3	2	—
Ruszin Marko fél heljes	—	—	2	2	—
Czmulin Roman két harmad részes	1	2	4	3	—
Czmulin Fedor harmad részes	—	—	—	—	—
Kurak Sztecz fél heljes, libertinus, loua hatan szogal	2	8	8	8	70
Kurak Koszt fél heljes, libertinus, lo haton szogal	2	4	2	5	80
Kurak Juan eghesz heljes, libertinus, loua hatan szogal	2	3	2	6	30
Tretinik Dmitr fél heljes	1	4	3	3	—
Drisztouich Matje fél helj pusztla	—	—	—	—	—
Tretinik Simko fél heljes	1	2	1	—	—
Drisztouych Jhna fél heljes	—	—	2	—	—
Andri Petrasko fertalj	1	2	2	3	—

³³ Utólagos beírás: O falu.

Coloni	Equi	Boves	Vaccas	Porci	Oves
Turakszouicz Hricz két harmad részes	—	2	1	—	—
Kopin Marko harmad részes	—	—	1	—	—
Badela Juan sellér, 25 pénzes	—	2	—	—	—
Peniakouich Andri sellér, 12 pénzes	—	—	1	—	—
Poszkouich Matje seller, d. 12	—	—	—	1	—
Hlibouich Lazur seller, d. 12	—	2	—	—	—
Juszouich Simko seller, d. 12	—	—	—	—	—
Koltos Petro sellér, d. 25	—	2	—	—	—
Liszkouich Pavel sellér, d. 12	—	—	—	—	—
Wuljanczouich Dmitr seller, d. 12	—	—	—	—	—
Haninicz Juan seller, d. 12	—	—	2	—	—
Czmulý Juan seller, d. 12	—	2	—	—	—
Szmich Michalko seller, d. 12	—	2	—	—	—
Ruszin Hricz seller, d. 25	—	—	2	—	20
Somoska Juan seller, d. 25	—	—	1	1	—
Bihon Danko sellér, d. 12	—	—	1	—	—
Drisztouich Hricz seller, d. 12	—	—	—	—	—
Az másik fél kenisségh alatt valo jobbagysagh					
Prissaznik Juan fel heljes	—	2	—	1	—
Jlko Trikouch harmad reszes	—	2	—	—	—
Sochouich Roman fel heljes	—	—	1	—	—
Bobaszouich Lazur, harmad rész pusztai volt, de felül megh irt kenéz Kraczur Wasil epitet raita hazat es szogal tole	—	—	—	—	—
Bobaszouich Dmitr harmad részes	—	—	2	2	—
Bobaszouich Petro harmad részes	—	4	1	2	—
Puskarouich Michal felheljes	1	2	3	1	—
Puskarouich Petro fertalj	—	2	3	2	—
Malinich Dmitr félhely, libertinus, loua hatan szogal	1	4	3	2	—
Raiouich Jaczko fertaly	—	2	2	—	20
Kuzmjkouich Andri fertaly	1	—	3	2	—
Puskarouich Fetyko félhelj	1	—	2	—	—
Ardosouich Timko fertalj	—	—	2	—	18
Raiouich Jhnad fertaly	—	—	2	—	—
Ardosouich Juan felheljes	1	—	3	2	17
Ruszin Dmitr félhely	—	4	1	4	—
Ardoszouich Juan felheljes	1	2	3	2	10
Szamszouich Fetyko felheljes	—	—	—	—	—
Ardosouich Petro felheljes	1	4	3	3	—
Kusniczkj Dmitr félheljes	1	4	4	2	—
Gardan Simko harmad reszes, vamos, nem szogal	—	—	—	—	—
Kobzéh Jhnad fel helj puszta	—	—	—	—	—
Gardan Andri } ezek ketten harmad részt birnak	1	4	3	3	30
Gardan Feduor }	—	—	—	—	—
Hazuda Haurillo harmad részt	1	—	2	2	—
Hazuda Timko harmad reszes	—	2	1	—	—
Koszmach Janko felheljes	—	—	3	1	—
Lutkouich Mikola fél heljes	—	2	3	2	—
Boboikouich Marko felheljes	—	—	1	—	—
Szuroouich Juan felheljes	—	2	4	2	—
Szalkouich Jhnad fel heljes	1	2	3	2	—
Popouich Jhnad eghesz heljes, libertinus, lova hatan szogal	1	4	6	6	—
Szperneuich Juan eghesz heljes	—	2	1	1	—
Sikora Fetyko harmad részes	—	2	2	1	—
Sikora Sjmko harmad rész	—	2	2	2	—
Wunkouich Hricz harmad részes	—	—	—	2	—

Coloni	Equi	Boves	Vaccas	Porci	Oves
Jleuch André fertaly	—	—	2	2	—
Álch Maxin felheljes, ách mesterseggel szogal	—	1	1	—	—
Lutkouich Kostj felhelj puszta	—	—	—	—	—
Pajko Herman felheljes	—	2	3	2	—
Paiko Stephan fertaly puszta	—	—	—	—	—
Kouradan Pauei batyko	—	—	—	—	—
Kraczur Dmetr fertaly pusztaia, de felül megh irt keniz Kraczur Mihal birja s adot tóle, mint mas fertaly heljtül	—	—	—	—	—
Fézani Stephan sellér, 25 penzes	—	—	4	—	—
Kobzouich Juan seller, 25 pénzes	—	—	1	—	—
Boboikouich Olexa sellér, 25 pénzes	—	—	2	—	—
Kosmas Matje seller, d. 25	—	—	2	—	—
Kusniczkj Olexa seller, d. 25	—	—	2	—	—
Plessa Mihalj seller, d. 25	—	—	1	—	—
Puskarouich Mihalko seller, d. 25	—	—	2	—	—
Puskarouich Fetjko seller, d. 25	—	—	1	—	—
Ardosouich Wasil seller, d. 25	—	2	4	—	—
Raiouich Panýko seller, d. 25	—	—	1	—	—
Samszonich Stephan seller, d. 25	—	—	—	—	—

Fél helj vtan vethetni cubulos no. 12. Heljek vtan semmi rettek nincz.

Census. A kenezség Szent Giorgj napian sztrongapénzt ad f. 19 d. 50.

Egyéb arant 20 forint es d. 50 vona, de miuel az kenizek kozzul egyyk szabadosa let, egj forint defalcaltatot az summabul. Egy rokat auagj erette f. 2. Négy chaszar madarat auagj erettek f. 1 d. 20. A jobbagiok a kinek juhok vagion, minden juhtul d. 4, a kinek nincz, Szent Giorgj napra minden félheljtul fizet d. 61. Szent Pétér napban szaraz korcza penzt f. 19. Karacsonra ismég szaraz korcza pinzt f. 19. Drabant penzt két izbe f. 12. Vago marhaért f. 6. Minden fel heljes Szent Mihalj napra f. 1. Egy icze mezért d. 33, egj icze vaiertis d. 33, saitért d. 25, tomlóért s eözért f. 3 d. 60. Euetke penzt d. 60. Vagion ezen faluba az uraknak egj vamiok, ad arendat a vamos tole annuatim f. 25. A battjko ad f. 1. Vjasz gyertiat ulnas no. 12.

Possessio Latorka. Felső vidék

Coloni	Equi	Bovae	Vaccae	Porci	Oves
Eghész kenizség					
Maszallouich Wasil	8	8	6	10	80
Maszallouich Hricz	2	8	5	10	90
Maszallouich Jaczko	1	4	3	6	30
Maszallouich Fegio	1	4	3	6	30
Maszallouich Juan	1	4	4	5	20
Maszallouich Lukacz	1	4	4	6	20
Maszallouicz Juan iunior	—	2	2	1	—
Maszallouich Dmitr	—	2	2	—	20
Jobbagisagh					
Jelniczky Jhnad	—	2	2	1	—
Jelniczký Damko	—	2	2	—	20
Miskouich Juan	—	2	2	—	15
Miskouich Paul	—	2	2	1	—
Popouich Feduor fel heljes	1	2	2	2	—
Mikitouich Juan	—	2	2	1	15
Mikitouich Hricz	—	2	1	—	—
Sideich Vasil fertaly	1	2	2	2	—
Sideich Damko fertaly	—	2	1	—	—
Kouacz Olexa fel helynek harmad reszit biria	1	2	2	1	—
Kouacz Jaczko fel helynek harmad reszit	—	—	1	—	—
Kouacz Mikola fel helynek harmad reszit	1	6	5	4	30
Ruszin Juan fél heljes	—	2	2	1	—
Popouich Wasil félheljes	1	2	2	1	20
Seherbanno Feduor felhely	—	4	3	2	10
Lukaczouich Vasil félhelyes	1	2	2	—	—
Lukaczouich Hricz fertalj	1	2	2	2	—
Lukaczouich Petro fertaly	—	2	1	—	—
Lapkouich Marko fertaly	—	2	2	2	—
Andri Jelniczkj fertaly	—	4	3	2	15
Pop Jhnad batyko	—	—	—	—	—
Szinko Volosin eghesz heljes	—	2	2	1	14
Barnich Juan fel heljes	1	2	2	1	—
Kriuenzich Vasil harmad reszes	—	2	1	1	—
Olexi Halko félhely	—	2	1	—	12
Kriuenzich Halko harmad reszes	—	—	1	—	—
Kriuenzich Juan harmad reszes	1	4	3	3	20
Kriuenzich Michalko fel heljes	—	—	1	—	—
Romanich Juan fel helyes	—	2	1	—	—
Brezko Jurko fél heljes, libertinus, loua hatan szogal	2	4	4	6	—
Sztanion Jhnad fertalj	—	—	1	—	—
Ruszin Haurillo félheljes	—	2	3	2	—
Jaczkouicz Vasil fel heljes	—	2	1	—	—
Chaluz Michalko fel heljes	—	2	2	2	—
Koposz Matye fertalj puszta	—	—	—	—	—
Chaluz Simko fél heljes	—	2	2	1	—
Artin Ruszin fél helynek harmad reszit biria	—	2	3	2	—
Lazinchin Petro félheljnek harmad reszit	—	2	—	2	—
Juszouich Dmetr félheljnek harmad reszit	2	6	4	2	40
Chaluz Lazur harmad reszes libertinus, loua hatan szogal	1	2	2	6	30
Chaluz Petro harmad reszes libertinus, loua hatan szogal	—	2	2	2	—
Chaluz Olexa harmad reszes libertinus, loua hatan szogal	1	4	6	2	—
Sutouich Feduor fel heljes, nem lakik raita, de fizet tôle	—	—	—	—	—

Coloni	Equi	Bovis	Vaccae	Porci	Oves
Bihun Lukacz fel helyes	—	—	3	3	—
Kopulouich Demko harmad részes	1	2	2	2	—
Ruszin Fedina harmad reszes, álch mesterseggel szogal	—	—	2	2	—
Ruszin Olexa sellér, 25 penzes	—	—	1	—	—
Ruszin Pael seller, d. 25	—	—	2	—	—
Petro Mikitouicz seller, d. 25	—	2	1	—	—
Mikitouich Jurko seller, d. 25	—	2	1	—	—
Ruszin Dmitroua seller, d. 25	—	—	1	—	—
Jhnad Kosichin sellér, d. 25	—	2	2	—	—
Ruszin Juan seller, d. 25	—	—	2	1	—
Czetkouich Prokup seller, d. 25	1	2	1	—	—
Wülk Khoma seller, d. 25	—	—	2	—	—
Wulk Prokup seller, d. 25	—	—	2	—	—
Ruszin Panyko sellér, d. 25	—	—	1	—	—
Ruszin Petro seller, d. 25	—	—	1	—	—
Ruszin Fetyko seller, d. 25	—	—	1	—	—
Chikotuoro Simko sellér, d. 25	—	—	1	—	—

Fel hely vtan vethetni cubulos no. 8. Semmi réttjek ninczen heljek vtan. Census. Ez a kenésség Szent Giörgj napra sztronga penzt ad f. 20 d. 50. Egy rokat auagj érette f. 2. Négy chaszar madarat. A jobbágisagh a' kinek juha vagion, minden juhtul ad d. 4, a kinek juha nincz, minden fél heljes Szent Giörgj napra d. 62. Szent Péter napra szaraz korcзма penzt adnak f. 6. Karachon szaraz korcзма penzt f. 7. Drabant penzt két izbe f. 8. Vago marhaert f. 3. Szent Mihaly napra minden fel heljes f. 1. Egy itcze mézért d. 33, egj itcze vaiért d. 33, saitért d. 25. Tomló penzt faluiul d. 40. Eözért s euetkeért minden fel heljes per d. 1 $\frac{1}{2}$. A battjko f. 1. Viasz gyértjat ulnas no. 12. Van ebbe a' heljbe az vraknak egj deszka meczzó fürjészek, de penzen vesznek deszka metezni valo fat.

Possessio Nagy Bisztra. Felső vidék

Coloni	Equi	Boves	Vaccas	Porci	Oves
Vagion fél kenisség					
Fél kenisség					
Sutouicz Fedor	1	4	4	3	—
Sutouecz Luka	—	2	2	—	—
Sutouicz Kuzma	—	2	1	1	—
Sutouecz Dmeth	1	4	3	4	—
Sutouich Jhnad	—	2	3	4	—
Sutouicz Marco	2	6	9	4	—
Sutouicz Haurillo. Habent subditos*	1	4	5	4	—
Possessio Borszuchina					
Fél kenisség					
Khalusz Juasko	2	4	8	10	50
Khalusz Lukacz	—	—	3	—	—
Khalusz Kosztý	1	2	4	1	20
Khalusz Mihály	—	2	1	2	—
Khalusz Matýe	—	—	1	—	—
Khalusz Simko	—	2	1	—	—
Prokopouith Jurko	—	4	3	2	20
Prokopouith Artin. Habent subditos**	—	—	1	—	—
Possessio Miskarouicza					
Két fertal kenisség					
Első fertalj kenizsegh					
Michkarouich Demko	1	2	4	—	—
Michkarouich Juan	—	—	2	—	—
Michkarouich Kosztj	—	2	3	2	—
Michkarouich Michalko. Habent subditos***	—	2	2	—	—
Masodik fertalj kenisség, melljet bir Latorkan lakozo Maszalouicz Hricz, kitúl fizet f. 5 d. 12 s fel rokaert f. 1 s egj chaszar madarat.					
Possessio Kallitouicza					
Fertal kenizsegh					
Kalitis Jaczko	1	4	5	2	30
Kalitis Matýe	—	—	1	—	—
Kalitis Fetýko. Habent subditos****	—	—	1	—	—
Jobbadsagh					
*Cherninchich Pael fertalý }	1	—	1	2	—
Petro Tersuczky seller, d. 25 }	—	2	3	1	—
**Moczinecz Fedor fertalýheljes	1	2	3	2	—
Czabarin Petro fertalý	1	—	2	—	—
Moczinecz Hricz fertalý	1	2	4	2	15
Ruszin Mikula sellér, d. 25	—	—	3	2	—
Ruszin Lukacz seller, d. 25	—	—	—	—	—
***Juschinich Hricz fertalý	—	—	4	1	—
Bombinecz Andrioua vidua, seller, d. 25	—	—	2	—	—
***Lukach Juankouich seller, d. 25	—	—	3	—	—
Horizdra Juan seller, d. 25	—	—	1	—	—

Semmi fodgiok, sem rettjek nincz heljek vtan.

Census. Az nagy bisztrai kenisségh Szent Györgj napra sztronga penzt fizet f. 10 d. 25. Borszuczina, rokat minden fél kéniz egyet egyet, facit no. 2. Az eggjk fertalj kenizis rokat no. 1, az másik fertalj keniz penigh rokaért f. 1. Chaszar madarat ószue no. 7. Ha pénzt vesznek raitok erettek, minden madarért adnak d. 30, quod facit in toto f. 2 d. 10. A jobbagoiok akinek juhok vagion, minden juhtul d. 4. Akinek juhok nincz, fertaljheljtul d. 30. Szent Peter napra szaraz korczaért adnak f. 1. Karaczon napiannis annýt, f. 1. Drabant penzt két izbe adnak f. 2 d. 31. Vagho marhaért minden fertalios ad per d. 6. Eözért, tómlóért, euetkeért fertalheljtul d. 3. Minden fertalj heljes Szent Mihalj napian egj meszel vaiert d. 15, egj meszel mezért d. 15, saitért d. 12. Szent Mihalj adaiat fertalj heljes ad d. 50.

Possessio Kotilnicza. Felső vidék

Coloni	Equi	Boves	Vuocae	Porci	Over
Fél kenisségh					
Kundratouech Koszty	2	4	4	3	—
Kundratouich Juan	1	4	2	1	50
Kundratouich Petro	2	4	6	4	—
Kundratouich Szanka	—	2	3	2	—
Kundratouich Matje	1	4	2	4	30
Kundratouich Wasko	2	4	3	1	—
Kundratouich Matýe	1	4	3	2	—
Kundratouich Hriez	1	4	3	3	12
Kondratouich Onufrik	1	2	2	2	—
Jobbagsagh					
Poninicz Juan fertalj	—	2	2	2	—
Keczeluch Juan sellér, 25 pénzes	—	—	2	—	—
Ruszin Janko seller, d. 25	—	2	3	1	—
Neczkouicz Haurilo seller, d. 25	—	—	2	—	—
Lach Jurko seller, d. 25	—	—	2	—	—
Ruszin Philip sellér, d. 25	—	—	2	—	—
Scherban Jhnad seller, d. 25	—	—	2	—	—
Wisochanszkj Juan seller, d. 25	—	—	—	—	—
Alter Viszochanszkj Juan seller, d. 25	—	—	—	—	—

Ennek a negj sellernek nincz hazok, csak mas ember hazaba laknak, de fizetnek szinten vgj, mint mas szellerek.

Census. A kenissegh Szent Györgj napra sztronga penzt f. 10 d. 25. Egj rokaért f. 2. Czaszar madarat no. 2. A jobbagsagh Szent Györgj napra szaraz korchmaért adnak d. 72. Szent Peter napra is szaraz korczaért d. 72. A kinek juha van, minden juhtul d. 4, a' kinek nincz, fertalj heljtul d. 31. Drabant penzt adnak két izbe d. 66. Vago marhaért d. 9. A fertalj heljes egj icze mezert Szent Mihalj napra d. 15, egj itcze vaiert d. 15, saitért d. 12. Szent Mihalj adaiat d. 50.

Possessio Meduesse. Felső vidék

Coloni	Equi	Bovis	Vaccae	Porci	Oves
Fél kenisség					
Tersuczky Hricz	1	2	2	2	10
Tersuczky Mihalko	1	6	4	3	20
Tersuczky Juan	—	—	3	—	—
Tersuczky Maxin	—	4	4	2	15
Jobbágiság					
Tersuczky Fetýko harmad részes	1	—	1	1	14

A kenisség Szent Giörgj napian sztronga penzt f. 10 d. 25. Egy rokat auagj erette f. 2. Két chaszar madarat auagj erettek d. 60. Ez a fertalj heljes jobbaj minden juhatal d. 4. A mikor juha nincz, heljtül d. 30. Szent Peter szaraz korcзма pénzét az tiszoiackal eggiüt. Karacsonrais d. 25. Drabant penzt két izbe d. 25. Vagho marhaert ad d. 9. Egj meszel mézert d. 15, egj meszel vaiert d. 15, saitert d. 12. Szent Mihal adaiat ad d. 66.

Possessio Peresziro. Felső vidék

Coloni	Equi	Bovis	Vaccae	Porci	Oves
Fél kenisség					
Kraczun Juan	8	8	2	6	40
Sestak Hricz	3	10	8	10	60
Jobbágiság					
Szamszouich Fettjko fel heljes	—	2	1	1	—
Paczakouich Mihalko felheljes	1	2	1	1	—
Bodnar Petro felheljes	—	2	2	1	—
Horleouich Feytko félheljes	1	2	2	2	—
Jaczko Paczak seller, 25 penzes	—	2	—	1	15
Orinicz Wasko seller, d. 25	—	—	1	—	—
Korosztouich Fetýko seller, d. 25	—	2	1	1	—
Uhrinchin Stephan seller, d. 25	—	—	1	—	—
Paczakouich Fetjko seller, d. 25	—	2	1	1	—
Louaszno Dmitr seller, d. 25	—	—	2	—	—

A kenissigh Szent Giörgj napra sztronga pénzt ad f. 10 d. 25. Egy rokaert f. 1. Chaszar madarat no. 2. A jobbágiság a kinek juhok vagion, minden juhtul ad d. 4. A kinek nincz, Szent Giörgj napra fél heljtül d. 62. Szent Péter szaraz korcзма pénzét f. 1 d. 20. Karacsonbannis szaraz korcзмаert annit, f. 1 d. 20. Drabant penzt minden félheljes d. 25. Vago marhaert maghok sem tuthattiak, adnaké, nemé. Eözert, tömlöert, uetkeert falustul d. 26. Minden félheljes egy jcze mezert d. 33, egj jcze vaiert d. 33, saitert d. 25. Szent Mihal adaiat felheljes f. 1.

Possessio Zauatka. Felső vidék

Coloni	Fugii	Boves	Vaccas	Forci	Oves
Eghész kenissegh vagion, de csak félétul fizetnek, miuel az masik fel kinisseghet Tetacz Mikula libertinus megh vette az reghi vraktul in summa f. 400, mostis loua hatan szogal.					
Fél kenisseghen laknak					
Tetach Juan	2	6	5	10	60
Tetach Prokut	10	6	6	12	90
Tetach Szticz	—	1	1	—	—
Tetach Mihal	2	4	8	8	40
Jobbagisagh					
Puskarouicz Janos félheljes	1	2	—	2	40
Puskarouicz Simko félheljes	—	2	1	—	30
Khlibnik Dmitr félheljes	—	2	1	1	10
Sutlyak Simko félheljes	—	2	2	—	—
Ruszin Juan félheljes	—	4	1	4	30
Juanis Ruszin seller, d. 25	—	2	—	2	—
Puskarouicz Fetyko sellér, d. 25	—	2	1	—	10
Kauinicz Juan seller, d. 25	—	—	1	—	—
Hambecz Lukacz seller, d. 25	—	—	2	—	—
Melin Pael seller, d. 25	—	2	—	—	—
Paczak Pael seller, d. 25	—	2	1	—	—
Chorni Jaczko seller, d. 25	—	—	—	—	—
Ruszin Matje seller, d. 25	—	—	—	—	—
Ruszin Danko seller, d. 25	—	—	—	—	—
Koris Petro seller, d. 25	—	2	2	3	—
Ruszin Juan inas, embernel lakik, ³⁴ de fizet, seller, d. 25	—	—	1	—	—
Alter Ruszin Juan sellér, d. 25	—	2	2	—	—
Simko Ruszin sellér, d. 25	—	—	2	—	15

Census. A fél kenisségh Szent Giörgy napra sztrongha penzt f. 10 d. 25. Rokaért ezis priuilegiumia szerint, mint a pereszirai kenizek f. 1. Chaszar madarat no. 2. A jobbgiok a kinek juhok vagion, minden juhtul d. 4. A kinek juha nincz, fél heljes ad d. 62. Szent Péter szaraz korczmaért penzt falustul f. 2 d. 50. Karacsonrais szarazkorczma penzt f. 2 d. 50. Drabant penzt minden fél heljes d. 25. Vagho marhaert maghok sem tudgiak, adnake, nemé. Eozért, tómlóért falustul d. 40, euetkeért d. 9. Szent Mihalj adaiaba fel heljes f. 1. Vgian ackorra a' fél heljes egj icze mezért d. 33, egj icze vajért d. 33, saitert d. 25.

³⁴ Ti. más házánál.

Possessio Palloua. Also vidék. Media pars

Coloni	Equi	Bovés	Vaccae	Porci	Oves
Fél kenisségh					
Haurilo Demko	—	4	3	10	60
Czigan Janos	—	4	3	4	—
Dumko Jhnad	1	4	3	8	—
Dumko Juanné vidua	4	3	3	8	—
Pop Hricz batjko	—	—	—	—	—
Jobbagysagh					
Luczouicz Juan fertaly heljes	—	—	6	6	—
Ruszin Lukacz fertaly	—	2	2	—	—
Ruszin Deman felheljes	—	2	1	3	—
Dumkouich Fetyko félhelj	—	—	1	3	20
Sipouich Janos fél heljes	—	4	4	6	—
Sipouich Olexa fél heljes	—	—	2	6	—
Kalabiska Jhnad fél helj	1	4	4	6	—
Ruszin Hricz fertaly	—	2	2	—	20
Ruszin Matje fertaly	—	1	1	—	—

A kenisségh Szent György napiara sztronga penzt f. 10 d. 25. Chaszar madarat no. 1. A jobbagysagh a kinek juha van, minden juhtul per d. 4, a kinek juha nincz, fél heljtul d. 61. Szent Peter szaraz korcзма penzt f. 1. Karaczon napiannis szaraz korcзмаert f. 1. Drabant penzt faluiul két izbe annuatim f. 2. Vagho marhaert falustul d. 70. Fél helyes egy jteze vaiert d. 33, egj iteze mézertis d. 33, saitert d. 25. Szent Mihalj adaja minden fel heltul f. 1 d. 38.

Nelipina. Also vidék. Media pars

Coloni	Equi	Bovés	Vaccae	Porci	Oves
Fél kenisségh					
Markouich Fedor	2	4	3	2	30
Markouicz Hricz	1	4	2	4	30
Markouicz Simko	—	6	4	1	20
Markouicz Juan	1	4	2	2	30
Markouicz Janko	—	4	3	2	40
Kosar Wasil	—	4	3	5	—
Kosar Dmetr	1	2	3	2	—
Mozoluicz Juan	1	—	2	4	—
Romanouicz Szticz	—	2	2	1	—
Fedak Mikula	—	—	3	5	—
Fedak Fetyko	—	2	3	4	—
Markouicz Szticz	—	2	2	—	30
Jobbagysagh					
Jaczkouicz Lukacz masfel fertalyos	3	6	3	2	100
Jaczkouich Jllias masfél fertalj	3	6	2	6	—
Szenyko Kotis masfel fertalj	—	—	3	4	—
Kotis Haurilo masfel fertaly	—	—	2	2	—

Coloni	Equi	Boves	Vaccae	Porci	Oves
Pribiteuich Juan fél fertály }	—	—	1	2	—
Pribiteuich Simko fél fertály }	—	—	1	2	—
Meghenya Fedor fertály	1	—	2	2	—
Lazurchouich Jhmad fertály	—	3	2	2	—
Hrabopouc Dmetr fel helyes	—	—	2	—	—
Hrabopouc Jacz felhelj	—	—	1	—	—
Halouich Juan fertályos	—	2	2	2	—
Szkibouich Hricz fertály	2	—	2	—	—
Szkibouicz Fedor fertály	—	—	2	—	—
Zebra Kouich Hricz fél fertály }	—	2	3	6	—
Zebra Kouich Juan fél fertály }	—	6	4	6	—
Ezek ketten töb adot nem adnak, ³⁵ hanem f. 2 d. 50 s poratkarais jarnak					
Hanyko Prokup masfél fertalj	1	—	—	—	—
Loiouich Mikula fertály	—	—	3	—	—
Szoroka Mihalý fertály	—	2	3	—	—
Megereuich Jakim fertály	—	6	4	2	—
Uliszko Vasil fertály puszta	—	—	—	—	—
Puhrichka Jacz fertály puszta	—	—	—	—	—
Brunko Simcka fertály puszta	—	—	—	—	—
Moszor Miklos fertály puszta	—	—	—	—	—
Körös Lukach fertály puszta	—	—	—	—	—
Sellérek					
Petro Doros d. 25	—	—	1	—	—
Bubas Matje d. 25	—	—	1	—	—
Szkiba Marton d. 25	—	—	1	—	—
Andri Haiduk d. 25	—	—	1	—	—
Feczin Demko d. 25	—	—	—	—	80

Fertalj helj vtan bë bethetni fodet, vékat no. 3.

Census. Szent Giörgj napra sztronga pénzt a kenizek adnak f. 10 d. 25. Chaszar madarat no. 2. A jobbágisagh a kinek juha van, mindez juhtul d. 4. A kinek juha nincz, Szent Giörgj napra fertály heljtül d. 31. Szaraz korcзма penzt karacsonra f. 10. Szent Peter napra nem adnak. Drabant pénzt falustul két izbe adnak f. 4. Vagho marhaért f. 3. Fél heljes ad Szent Mihalj napra egj itcze mézert d. 66, egj jtcze vaiértis d. 66, sajttert d. 24. Szent Mihalj adaiba fél heljes ad f. 1 d. 8.

³⁵ Az eredetiben : „ad”.

Felső Vereczke.³⁶ Felső vidék

Coloni	Equi	Boves	Vaccas	Porci	Oves
Eghész kenisség					
Hriczkouicz Mihály	1	4	4	2	40
Hriczkouich Dmetr	—	2	1	—	—
Jobbಾಗಿ					
Andri Popouich eghesz helyes, egj rokat auagj a rokaært f. 2 s két chaszar madarat ad, egyebet <i>nem</i> ad, sem <i>nem</i> szogal tőle	—	—	—	—	—
Ruszin Danko fél heljes	—	—	1	2	—
Kozikouich Kuzma fél heljes batyko	—	—	—	—	—
Dubinecz Roman fel helyes	—	2	1	—	—
Molinecz Maxin fél helyes	—	2	1	—	—
Bosindouich Juan eghesz heljes drabant ad placitum dominorum ³⁷	1	2	3	4	10
Soldra Hricz eghesz heljes	—	2	2	—	—
Koleuich Fetjko fél helyes	—	4	2	2	—
Dezamka Mihalko eghész helyes	—	4	3	4	50
Dezemkouich Mikola eghesz heljes	1	2	1	4	20
Dezemkouich Juan félheljes	—	—	—	—	—
Dezemkouich Wasil fel heljes	—	2	1	—	—
Jakimouich Mihal eghesz helyes	—	2	1	—	—
Mihalouich Fetjko fel helyes	1	2	—	—	—
Pauel Szimirchak fel helyes	—	—	1	—	10
Petralouich Artin fél hely	—	—	2	—	—
Sztinich Marko fél hely	—	2	1	—	—
Mikouich Kosztý eghesz helyes	—	—	1	—	—
Szuchouicz Haurilo fel helyes	1	2	1	—	10
Jankouich Jhnad felheljes	—	—	1	—	—
Jakumouich Olexa fel heljes	—	—	1	—	—
Kaplouich Mikola eghesz heljes	3	4	1	2	40
Hriczkouich Mikula fel heljes	—	2	1	—	—
Hricz Ruszin fél heljes	—	—	1	—	—
Sztanko Ruszin fel heljes	—	—	1	—	—
Dankouich Mihály eghész heljes libertinus, loua hatan szogal	2	4	3	—	50
Mitnik Lukacz eghesz heljes vamos	—	2	1	—	40
Keliman Fetjko fel helyes	1	2	2	—	—
Pletyakouich Hricz fél helyes	—	—	1	—	10
Kelimanouich Dmetr fél helyes	—	2	1	—	—
Jhnadzouich Dmetr fel helyes	1	2	1	—	30
Dalilouich Jurko felheljes	—	—	2	—	—
Pirohouich Dmetr fertalj	1	2	1	2	50
Pirohouich Koszt eghesz heljes	1	2	3	3	60
Chakossouich Simko felhelyes	1	2	1	—	—
Kasznik Olexa felhelyes	1	2	2	—	—
Klasim Mikula felhelyes	—	—	1	—	—
Damkouich Lukacz félheljes	—	2	2	—	—
Damkouich Simko fel heljes	—	—	2	—	—
Sika Szticz eghesz heljes, ach mesterseggel szogal	1	2	1	—	—
Broszlacz Simko fel heljes	—	—	2	—	—
Wasko Korinda eghész helyes	1	2	2	1	—
Sztinicz Mihal fél hely puszta	—	—	—	—	—
Klischauich Fetjko fel hely puszta	—	—	—	—	—
Khoma Ruszin eghesz hely puszta	—	—	—	—	—
Derenko Sztanko eghesz hely puszta	—	—	—	—	—

³⁶ Az eredetiben betoldva a név fölé: O fahu.³⁷ A tulajdonosok tetszésétől függ, meddig alkalmazzák drabanti szolgálatra.

Coloni	Equi	Boves	Vaccue	Porci	Oves
Puskar Lukacz fel hely puszta	—	—	—	—	—
Driszleuich Hadin eghesz hely puszta	—	—	—	—	—
Krolauich Hricz eghesz hely puszta	—	—	—	—	—
Kharanich Wasil eghesz hely puszta	—	—	—	—	—
Hadinka Michal felhely puszta	—	—	—	—	—
Kroljouich Jhnad eghesz hely puszta	—	—	—	—	—
Sellerok					
Szuchouich Olexa d. 25	—	—	2	—	—
Chornaninecz Juan d. 25	—	2	1	—	—
Waszilian Dmetr d. 25	—	—	1	—	—
Krasznic Szticz d. 25	—	—	2	—	—
Szanka Krasznic d. 25	—	2	1	—	—
Lisznjezka Juan d. 25	—	—	2	—	—
Klimouich Sztecz d. 25	—	—	1	—	—
Slogun Koszt d. 25	—	—	1	—	—
Ruszin Sztecz d. 25	—	2	1	—	—
Chakusz Olexa d. 25	—	—	1	—	—
Sologhuro Szticz d. 25	—	—	1	—	—
Krasznic Simko d. 25	—	2	1	—	—

Eghész hely vtan vethetni cubulos no. 2. Semmi rettyék nincz.

Census. Szent Giorgj napra ez a' kenessögh sztrongha pöntz fizet f. 15. Egý roka auagj érette f. 2. Két chaszar madarat auagj érettek d. 50. A jobbagiok a kinek juha vagion, minden juhtul d. 4, a' kinek nincz, eghesz heljes annuatim f. 1 d. 25. Vago marhaért f. 3. Drabant pöntz f. 12. Minden fél heljes Szent Mihalj adaiat f. 1. Egj itcze mézért penigh d. 33, egj itcze vaiertis totidem d. 33, saitért d. 25. A batjko ad f. 1, viasz giertjat ulnas no. 12. Van ezen faluba egj vamis, arendat ad tóle az vamos annuatim f. 10. Minden külöm kenjeres iobbagj ember szer járas-rt tartozik fizetni arendat annuatim f. 2. Vagion it az vraknak 50 köböl zab ala valo pusztak vtan valo földek, melljeket tartoznak ezek az felső vreczkeiek be vetni, fel aratni etc. az vr szamara, drahosoucziekel eggyüt.

Possessio Drahosouech. Felső vidék

Coloni	Equi	Bovis	Vaccae	Porci	Oves
Eghesz kenisség					
Keliman Simko	1	2	2	1	20
Ruszin Juan	—	—	2	2	20
Mustyan Mikula	—	—	1	2	—
Drenko Timko	1	2	2	4	—
Ruszin Puop batyko	1	2	2	4	—
Keliman Koszt	1	2	1	2	30
Jobbagj					
Bokssa Jhmad fertaljhelyes	1	2	2	—	—
Sztruna Jurko fertalyos	—	2	—	—	—
Kopacz Juan fel helyes	1	2	2	2	30
Bokssa Pael eghesz helyes	—	2	2	—	30
Jaczko Drenko fertaly	1	2	2	2	—
Kuriczka Jhmad fertalj	1	—	—	—	—
Sellér					
Ruszin Jaczko d. 25	—	—	2	—	—
Kronuich Onufrtj d. 25	1	2	2	—	—
Ruszin Juan d. 25	—	—	2	—	10
Roman Bokssa d. 25	—	—	2	—	—

A kenessegh sztronga penzt ad Szent Giörgj napra f. 15. Egj rokat auagi erette f. 2. Két chaszar madarat aut d. 50. A jobbagiok a kinek juhok vagion, d. 4, a' kinek juha nincz, eghesz heljes f. 1 d. 25. Fel helyes Szent Mihalj napra tartozik adni egj itcze mézért d. 33, egj itcze vajertjs d. 33, saitert d. 25. Minden külöm kenjeres iobbagj ember arendat szerjarastul annuatim ad f. 2. Vagho marhaért s drabant penzt az felső werczkeieckel adnak egjiút.

Notandum

1. Az eghész szent miklosy joszagh tartozik mēh dezmaual.
2. Sem tauaszi, sem őszi vetemenbül dezmaual nem tartoznak.
3. Ez a joszagh két reszbül al, vgj mint felső és also vidékbül.
4. A felső vidék tartozik az vrak juhait ki telelni, mikor reaiok osztjak, tudni illik kire harmat, kire negyet s kire hogj, ertekek szerint³⁸ ra szoktanak osztani.
5. Mind az also s mind a felső videkben a' melj jobbagynak juha vagion, valamikor kivantatik az vr szukségheze, szama nekül szoktanak el hozni tölök s ez az oka, hogj a kinek juha vagion, nem fizet helj vtan sztrongat, hanem csak 4 penzt ad egj egj juhtul, ut supra.
6. Lud, tjuk, tykmonj etc. valamikor kivantatik, tartoznak az vr konj-haiara adni.

³⁸ Ti. vagyonuk (teherbíró képességük) szerint.

7. Az felső vidék Felső Vereczke nekül annuatim tartozik az vr számara cubulis no. 100.³⁹

A joszagh penigh illj rendel vagion (prius tamen advertendum est, vadnak reghi faluk, kikbül szarmasztak mas faluk, melj falukat ký szallot faluknak szoktanak neuezni).

Also vidék. Caput bonorum Szent Miklos, reghi falu Repede totalis, reghi Holubina totalis, reghi Szusko totalis, reghi Szolýua media, reghi Nelipina media, ki szallot falu Hanykoucza totalis, reghi Pudpolocz totalis, ki szallot Romanocz totalis, reghi Hrabunicza totalis, ki szallot Rozgylla totalis, reghi Paloua media, reghi Polyana totalis.

Felső vidék, integre birjak ezt az vrak. Reghi falu Sdenýho, ký szallott Zbuna, Serbouecz, reghi Laturka, ki szallot Kis Bisztra, Nagj Bisztra, Borszuczina, Miskaroucza, Kallitoucza, Kotilnicza, Kotilniczni,⁴⁰ reghi Also Werezke, ki szallot Tissoó, Meduesse, Peresziro, Zauatka, Zadilchkj, Jalloua, reghi Felső Werezke, ki szallot Drahosouecz.

Finivimus volente Deo hanc consriptionem die 21. Februarii anno 1648.⁴¹

Eredetiye U. et C. 53/18. alatt, számos kihúzással, javítással és betoldással. Néhány utólagos bejegyzést, amelyek a szöveggel nem voltak szoros kapcsolatban, nem közöltünk. Így a címlapra írott számjegyeket és állat-számadatokat, a községnevek mellé írt sorszámokat (nagyobb részüket már egykor kihúzták) és az egyik lap alsó szélén látható íráspróbát. — Az állatállomány fejrovatait viszont ott is kitöltöttük, ahol az eredetiben a szövegíró üresen hagyta őket.

³⁹ Valószínűleg 100 kőből zabbal.

⁴⁰ Talán Kotilnica valamilyen közelebről nem ismert melléktelepülése.

⁴¹ Az eredeti urbáriumhoz itt még hozzátoldottak egy néhány soros szöveget a Perényiektől zálogba vett derceni birtokrész jobbágyairól és szolgáltatásaikról, továbbá arról, hogy miként jutott Felsőverecke a Telegdiektől Vinnai Kristófon és Eszterházy Miklóson át Nyáry Pálné kezébe. (A végső keltezés 1648. febr. 22.)

1700. április 6. A szentmiklósi uradalom urbárium (készült 1699-ben)

A népességyarapodásnak azt a folyamatát, amely Bereg megye hegyvidékén a török korszakban sokáig szinte megszakítatlan volt, a századvég pusztításai törték meg. A parasztsaládok és a telkek száma ekkor csaknem a másfélszázaddal korábbi szintre süllyedt vissza, és tovább csökkent az egy családra jutó telekátlag is, viszont erősen felszökött a pusztatelkek aránya.

Az 1648 és 1699 közt eltelt félszáz év a pénz-, termény- és állatszolgáltatás mennyiségében nem hozott lényeges változást. A census- és váltáságpénzek szerkezete és a terményadók egy része azonban lassanként mégis átalakult. A juhtenyésztő gazdák most egységesen sztróngával tartoztak. Azoknak, akik irtáson vagy majorságföldeken vetettek gabonát, tizedet kellett adniuk. A Verhovinával kötött új egyezség értelmében az ottani parasztság egyebek között baromfit és vadmadarat szolgáltatott be. A pusztításoktól sújtott települések átmenetileg kedvezményekben részesültek.

Részletes tájékozódást nyerünk az 1699-es urbáriumból az időközben meggyarapodott majorságföldekről és robotterhekről.

Urbarium dominii Szent Miklosiensis in anno 1699. noviter conscriptum.
Repraesentatae die 2. Iunii, anno 1700¹

Observationes

Mint hogy eleitül fogvást nem jghen jo formában lött, hogy a connumerationak alkalmatosságával a sessiok de vicino in vicinum nem irattatanak megh, hanem az munka czifrazáért² a marhás jobbagy, gyalogh szeres, relicták, az officiolatusok, taxások, szolgák etc. mind külön külön irattatanak fel, melly nem keves kárára nemelly helyeken eö nagyságoknak esset, mert nemelly nemes emberek a magok szabad sessiojokhoz a mellettek levö pusztas sessiókból jo darabokat applicáltak es ugy amplificáltak szabad curiájokat, hasonlokeppen az hatalmas jobbagyokis azt el követték, mostan azért minden sessiókat (szabadott, parasztott, kenességhez es parochiahoz valokat, pusztát, nepest) perlustrálván, fel circalván, az ighen réghi embereknek hitek szerint lött ki mutogatások által vétettek jo, igaz es megh marado rendben es azok szomszedrül szomszedra ugy irattattak meg, hogy eleitül fogvást akarmelley sessionak mennyisége mint volt (integra, media, quarta, octava), igazan perlustrálván es megh tudván, ugy vetettek rendben pro futura cautela. A tiszt³ nem csak meg tekintse az urbariumot es ighy tegyen itiletett, hanem egy-

¹ A Rákóczi-javak központjában (valószínűleg a praefectus előtt) való bemutatás ideje.

² Valószínűleg elírás „cifrazásáért” helyett (= a munka csinos külsejéért).

³ Ti. a földesúr tiszttartója, akinek feladata volt, hogy az urbáriumban foglaltaknak érvényt szerezzen.

nehanszor által meg által olvassa, ha azt akarja, hogy az irant valo dolgait jól folytathassa. Valaki az urbariumot nem tudgya, ratioja sem egészséges, annak hianosnak kell lenni. Mint hogy sok helyen abbreviatioval kellett elni az írásban a szokás szerint a neveknek le írása után a rubrica első lineaja mellett, az hol ilyenek vannak. P. t. teszi pusztá telek ; P. h. teszi pusztá ház. Hatul pedig a rubrica mellett m. m. h. teszi maga meg holt. E. k. v. teszi egy kenyeren vadnak. K. k. v. teszi külön kenyeren vadnak. A bujdosó jobbágyok irant talasz helyet a rubricaban, melly faluban (hazas, nőtelen, kinek hijjak) laknak, vagy magok a gazdák vagy azoknak fiai.

Urbarium seu nova connumeratio pagorum, colonorum et inhabitatorum totius domini Szent Miklosiensis in inlyto comitatu Beregiensi existentis habiti una cum sessionibus scultetorum,⁴ sacerdotum, colonorum cultis ac desertis, eorundem filiis, equis, bobus, vaccais, ovibus, porcais, apibus, item servitiis, consuetudinibus, ritibus, usibus etc., similiter censibus, arendis et aliis pecuniariis proventibus, nec non muneribus usitate debentibus ordinarietque administrandis ex benigna celsissimi principis⁵ ac domini domini Francisci Rakoczy de Felseő Vadász etc. commissione per Matthiam Hagara suae celsitudinis rationum exactorem ad id deputatum et exmissum coram iudicibus, scultetis ac iuratis ubique locorum constitutis anno 1699., diebus mensium Octobris et Novembris factum et conscriptum⁶

⁴ „Scultetus” (soltész) itt a „kenéz”-t helyettesítő latin kifejezés.

⁵ A „princeps” címet Rákóczi mint fejedelmi őseitől örökölt és 1694-ben a császári udvar által is elismert titulust használta.

⁶ Az eredeti szövegben itt az „Index Urbarii” következik ; kerületenként adja a községek nevét és a lapszámot, amely alatt a rájuk vonatkozó adatok találhatóak. Rozgilla praediumra, Hraboniczára, Podpoloczra és Romanoczra vonatkozóan megjegyzi, hogy mivel nagy távolságra, a Pinna hegység mögött fekszenek és nem nagy jelentőségűek, a 3. kerülethez volnának csatolhatók, és oda fizetnék az árendát.

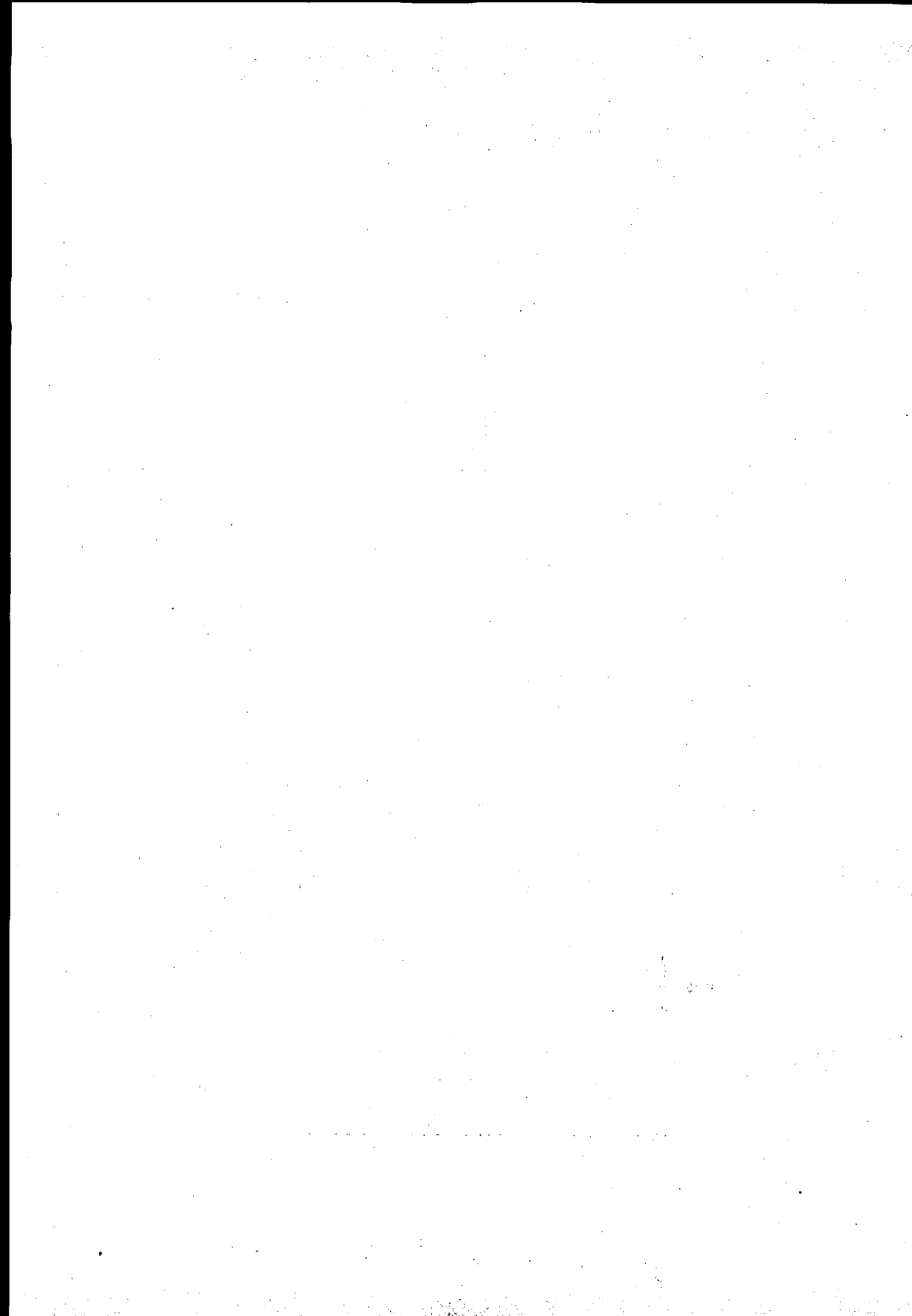
PRIMVS PROCESSVS

ahij díaz Inferior. Pármegye ad. Szent Miklós (v. s. p. e. s. Fagy)

PODBERIN

Nomin. Termin	Nomin. Termin	Quarta	Quinta	Sexta	Septima	Octava	Nonas	Idus	Calendas	Idus	Calendas
Karselhy											
Kén. tscab											
Plessony	Jan. 1.										
Szomiz. Margay	Jan. 7.										
Jurkany. Csiba	Jan. 7.										
Cserny. Finko	Jan. 2.										
Feli. Amst. Ft.	Jan. 7.										
Hlavars. Jakab	Jan. 3.										
Hlavars. Maxim	Jan. 5.										
Takacs. Janos	Jan. 7.										
Fandak. Pal	Jan. 16.										
Kubac. a. s. top	Jan. 7.										
B. Rap. Perce	Jan. 2.										
Madar. a. s. Porgy	Jan. 7.										
Frimkai. Maron	Jan. 3.										
K. or. Sany. Hally	Jan. 7.										
Hadinka. And.	Jan. 3.										
Nahujko. Pringy	Jan. 7.										
hazajja. Sany	Jan. 7.										
Barrab. And.	Jan. 7.										

Az 1700. évi szentmiklósi urbárium első lapja



Primus processus
alias dicitur inferior pertinetque ad Szent Miklós, constat ex pagis
Podherin

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovae	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Kastély	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ez most pusztán áll, csak a kő fal, fedele nintsen, azt mondgyak, hogy regenten pap helye volt, úgy foglalták el az urak és papnak más helyett mutattak
Kenessegh	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	It soha nem volt, hanem bíroság jár közöttök
Plessovai Pap Ferencz	1/2	Iván	1	—	—	1	—	—	—	—	Ez fogadó? Pap nem regen jött ide, a modo in posterum leszen adaja nyest 1
Sztanicz Matyas	1/4	Janos	7	—	—	2	—	1	—	—	Gyalog szeres jobbágy
Jurkanicz László	1/4	—	—	1	4	2	—	8	—	—	Most juhász feő gazdája eo nagyságának
Boronya Timko	1/4	Andras	2	—	4	1	—	—	—	—	Marhával szolgáló jobbágy
Feér János pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Maga meg holt, a teleket birja Nalivajko György, adót fizet tüle
Hlavats Jakab	1/4	Lukács	3	—	—	1	—	—	—	—	Gyalog szeres jobbágy
Hlaváts Maxim	1/4	Peter	5	—	—	1	—	—	—	—	Gyalog szeres
Takács János pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ez régi pusztá, most szallót rá a jövevény, pro hoc duntaxat anno a reghi mod szerint fél adót ad
Zandfalusi Pál	1/4	Peter Mattye	16 10	—	1	1	—	5	—	—	78 Gyalog szeres jobbágy
Kabács László pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket fel fogta ⁹ b.
b) Pap Peter	—	Fedur	2	—	—	1	—	—	—	—	Jövevény, fel adót ad
Madarász Gergely	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a telekeres szallót eidem c.
c) Trinkács Marton	—	Andreas	3	—	—	1	—	1	—	—	Jövevény, fel adoval fizet
Korhány Miklos	1/4	Iván	—	6	2	1	4	—	—	—	78 Marhával szolgáló jobbágy
Hadinka Andras Nalivajko György, hazas fia Jaczko	1/4	Tamás	3	—	—	—	—	—	—	—	78 Gyalog szeres jobbágy
Barthazi Andras Ulinecz László	1/2	—	—	1	4	4	—	6	2	1	54 1/2 Marhas jobbágy, néha loval szolgál
Kobra Ferencz, hazas öitse Koszt	1/4	Sandor Pál	6 3	—	2	2	—	2	—	—	78 Marhas jobbágy
Plesko Simon	1/4	Andras	2	—	—	2	—	—	—	—	78 Gyalog szeres

⁷ Mint alább kiderül, ez a kifejezés „fogadott”-nak felel meg és a község által fel fogadott pópára vonatkozik. — A pópák családneve itt még gyakran Pap.

⁸ Valószínűleg első ember valamelyik juhtenyészet juhászai között.

⁹ A betűjelek itt és a következőkben az utánuk következő névre utalnak.

Nomina hominum	Sessiones	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Boves	Vaccas	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Janos deak pt.	1										
			Ez személyeben nemes volt, a sessio is exempta, de mint doboruszkay tiszt volt, számadatlanul holt meg, azért a telek redealt a földes urra, amintis az elobbeni conscriptiokor 1691. földes ur számára fel iratták és el foglalták; most mondgyák, hogy valami adosságért el vitte volt ungvári Brodi nevü szücsné, es el adta Galgóczy Mihály urnak in f. Ungaricalibus no. 70, Galgóczy uram ujjonnan el adta Novaj Ferencznek, mondatik felöle, hogy verchovinai jobbágy volna, most mar nemes embiernek tartja magát, azért a tisztnak incumbál, igazan vegire menván, el foglalhattya. cum omnibus appertinentiis.								
Nalivajko Miklos	1/2	—	—	—	2	1	—	—	—	1	54 1/2
Vaszillio Holováts	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
d) Sztoinaj Pankó	—	Iván Ferencz	12 5	—	—	—	—	—	—	—	39
			Ez iden jött, azért fizet pro nunc in medietate								
Maczko István	1/4	Jakab Prokop Ilko	2 16 3	—	—	—	—	—	—	—	39
			Gyalog szeres jobbágy								
Bronya Mihály pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Maga meg holt, a fia, Tinkó, más teleken lakik, szállot rea e.								
e) Mente Janos pt.	—	Janos Hricz	17 5	—	—	2	—	—	—	—	78
			Gyalog szeres								
Plessko István, mostoha fia	1/2	Péter Péter	12 6	—	—	1	—	—	—	1	54 1/2
			Gyalog szeres jobbágy								
Thurczai Laszlo pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Deficialt, a telekre szállott f.								
f) Sarkadi Simon, veje Sztronaj Peter	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	78
			Pro hoc anno fél adot ad, azután, mint a többi, egész adót								
Kertész Daniel	1/4	Istok Jancsi	9 3	—	2	2	—	4	—	—	78
			Az urak kertesze, az urak telekenis lakik								

Cercum itt nincsen, az előtt sem volt, Kosztyanfalvára jarnak, batyko ez iden szállott. Parochia a kastely helyet rendeltetik,¹⁰ a modo in posterum leszen nyest adaja f. no. 4.

Census az reghi meltosaghos földes urak idejében determinálva volt, mostis a szerint observaltatik ordinarie, hogy ebben a Podherinben ha valami jobbágynek volna egész teleke, attúl tartozik annualis adóval f. 3. d. 9, fél helyes jobbágy fél annyit, fertályos pedig d. 27 1/4. Az előbbeni 1691. esztendőbeli connumeratiokor meg tekintvén mind pedig azt, hogy a jobbágy el fogyott es fogyatkozott, arra nevezve per defalcationem in quartalitate iratott a sessio-

¹⁰ Valószínű jelentése: a szolgáltatás, amely mostanig a kastélynak járt, az egyházé lesz.

ra¹¹ ad beneplacitum domini terrestris, most már, hogy jobbacskán épültek, előbbeni adott tartoznak fizetni. A pusztá telekek aránt penig observálni kell, hogy a reghi boldog udőben, ha valaki valamely pusztát fel fogott, annak fele adajával pro uno duntaxat anno tartozott es mostis ugy tartozik, amint in rubricis videre est. Es ugy pro hoc currente anno 1700. talátatott egész sessioja no. 7¹/₂, provenialna f. 23 d. 17¹/₂, mivel penig ez iden fogták fel egy teleket es három quartát (³/₄), azoknak defálcáltatik fele censusa, f. 2 d. 70¹/₂, maratt f. 20 47 d.

Battyko adaja egy nyest vel f. 4.

Summa f. 24, 47 d.

Konyha elest itt ab antiquo nem praestaltanak, most sem praestálnak.

Falu summás adaja. Ezen falu tartozik vago marháért három forintal, eddig, mint hogy el szegenyedtenek, elis fogytanak, a sok fele fizetesis meg nyomta eőket, arra nezve, hogy jobban epülhessenek, usque ad beneplacitum ezen három forintis le vetetett vólt rolok, ugyan most már, hogy kezdettenek epulni, fizessenek három forintott, f. 3. Szaraz korcsma : ezertis eleitül fogvást tartoztanak per annum currentem f. 3, ugy hogy ha a tiszték korcsmát nem árultattanak vélek, mihelt árultanak, azon három forint praestalasatulis immunisok, az f. no. 3. Es igy az egész adaja volna per annum f. 33, 17¹/₂ d.

Vámis vagyon, az el mult esztendőben (1699) arendaban birták mind a korcsmát vámostul in f. no. 50.

Proventus. A majorság szanto föld ezen hataron ket nyomásra vagyon. Az elso nyomason, Szokolyán, vagyon ket tabla, buza es ros ala való. Az elso tablában megyen cubuli Cassovienses no. 40, a másik táblában megyen cubuli Cassovienses no. 10, — 50. Also nyomásban van ket tábla, első táblában megyen Cassovienses cubuli no. 50, másokban megyen Cassovienses cubuli no. 25. — 75.¹²

Majorság ret vagyon kettő. Első a kert,¹³ bü termes idején ennek szenaja lehet currus no. 20, meg kaszálhattya tizenött kaszás. Masodik a viz parton vagyon a füzesek között, lehet tizen hat kaszás allya, jo fu idejen szenaja currus no. 15.

Gyümölsős kert első a kaszalló kert körül való, melly nagyobb részről dió fakból áll es bu termés idejen lehet diója Cassovienses cubuli 20. Ugyan itt egyéb féle gyümölsős fakis vannak. Masodik gyümölsős vetemenyes kert, ez kertész keze alatt vagyon es micsodás légyen, az inventarium¹⁴ meg mutattya.

Vizi malom. Ez a reghi boldog udőben a falu fele volt a Latorczán, negy bokor köre forgott,¹⁵ azon kívül kasa törő kölükis vóltanak, ugy kallóis, mind ezek el pusztultak es most csak az helye vagyon, kár illy hasznos joszagnak pusztan állani.

¹¹ Azaz : sessionként az addigi adónak csak egynegyedét fizették.

¹² Ez a szám a két táblába vethető köböl számok összegét adja.

¹³ Ti. kaszálókert, elkerített kaszáló.

¹⁴ A szentmiklósi uradalom 1673-as leltára, amelynél későbbi keletű leltárat 1699 előtt nem ismerünk, U. et C. 53/20. jelzet alatt található, és a podheringi vetemenyes-kertet új sövénnnyel kerítettnek, tövissel rakottnak, félszeresnek mondja, bejáró kis ajtóval; a kertnek 39 ágya van őszi fokhagyma ültetésére és 10 ágya mogyoróhagymára.

¹⁵ A „bokor” egyik régi jelentése : pár. A bokor-kő : kettős, faragott malomkő-pár.

Tilallmas erdeje ezen határnak nintsen. Halaszó vize a Latorcza, *nem* tilalmas. Disznójokból pasit tizeddel tartoznak, per decimam váltoja¹⁶ az öregnek per d. 8, süldőjének per d. 4. Rajbul¹⁷ tizedet adnak, ennek váltoja d. 4. Sztronga, errülis in commentario lathatni alább, signanter in *Szent Miklos*. Majorság szőlő a Szarka nevű hegyen vagyon kettő, annak minden munkájából esztendőt által a podheringiek tartoznak, lehetet egy nap tiz ember kapa allya. Isten aldásából bő termés idején bora hol negy,¹⁸ hol több, hol kevesebb. Szőlő hegye a Szarka nevű hegy, mely a munkátsi határban specificáltatik, dezmatís¹⁹ oda adnak.

Eőszi, tavaszi vetésekből az itt való lakosok a dominus terrestris számára ab antiquo dezmat nem adnak, hanem ha vidéki ember, mas jóságbul való, ezen határon vetett, az földes ur számára kilenceddel tartozik.

Servitia. Ab antiquo ennek egyeb szolgálattya nem vólt, hanem mind marhás, mind gyalog az itt való udvarhoz, kerthez tartoztak szolgálni. Esztendőt által mostannis observaltatik. Az itt való határban levő mezei szántást az a szolvaj vidék tartozik veghez vinni. Ugyan ezek a podheringiek az eő idejeben tartoznak asztg rakássalis.

Munera nulla.

Muleta. Ittis a tizenkét forintos birság, a mint egyéb jószágokbannis, ugy mint vér es kék mutatás, hatalmaskodás, halált nem hozó lopás, szabad személyek közt való bujaság,²⁰ urara való tilalomnak meg nem állása,²¹ s egyebek effélék, mint hogy tizenkét forint tilalom alatt való dolgok,²² in toto az földes ur számára percipialtatnak, az homagium avagy díj fizetesis az ure.

Limites. Munkátsi, kölcseni, *szent* miklossi, repedi, kuszván falvi, kende-recskey határokkal vicinaltatik, meta sine impedimento.

¹⁶ A váltó (8, illetve 4 dénár) azt az összeget jelenti, amellyel a 10-es számon alul maradó disznókat megváltották.

¹⁷ Ti. méhrajból.

¹⁸ Valószínűleg nem négy hordó, hanem négy akó bor.

¹⁹ Ez a bordézsmá, akárcsak a következő mondat vetés- (gabona-) dézsmája, valószínűleg nem a földesúr által bérelt egyházi tized, hanem a földesúrnak járó rendes terményszolgáltatás. (A gabonatized ebben az esetben a kilencednek felel meg.)

²⁰ Prostitúáltakkal való érintkezés.

²¹ Ilyenek pl.: földesúri erdő, halászhely stb. tilalma.

²² Bizonyos összegezen felüli birságok országszerte a földesurat illették, míg a kisebbeket a bíró, officialis szedte.

Repede

Nomina hominum	Sessiones	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Boves	Vaccæ	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
Eörökös kenésség itt nincsen, hanem a kik szokták a bírósgót viselni, eszteni-dönkint ezek következnek.												Kenességírant itten az observáltatik, a ki fo kenész, az fizet regenten f. 10. Az előbbeni, 1691. esztendőbeli conscriptio-kor, mint hogy el szegényedtek, in medietate præstálták, most is ugy hagyadtatik usque ad beneplacitum domini terrestris Ez most feő biro, avagy kenész
Dechman Péter	1/2	Mikula Jaczko	12	—	4	1	—	3	—	5	—	
Koppin Andras	1/2	—	3	—	—	2	—	2	3	1	12	
Dechman Iván	1/2	Fédur	12	—	—	—	—	—	—	1	12	
Pop János	1	Fédur	4	—	—	1	—	2	4	2	24	Külöm kenyeren vannak
Pop Hricz		Ivan	2	—	—	2	—	2	2			
Jobbagyók		—	—	—	—	—	—	—	—			
Baranko János	1/2	—	—	—	2	1	—	2	—	1	12	Marhas jobbagy
Baranko Máté	1/2	—	—	—	2	1	—	2	—	1	12	Marhas jobbagy
Biskanicz Laszlo	1/2	—	—	—	2	2	—	2	—	1	12	Marhával szolgáló jobbagy
Ugyan öve, pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Pusztán áll, senki se usuállya
Koppin Kuzma	1/2	—	—	—	1	2	—	3	6	1	12	Marhás jobbagy
Makomas Lőrincz pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Maga megholt, a fiai Ilko, Mate a Nyirben ²³ szolgálának, a teleket senki nem birja
Kopesa Román pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, az urra szálolt ²⁴
Kosztrup György, házas fia Demeter	1/2	Vasil Ivan Vaszil	20	2	—	2	—	4	—	1	12	Gyalog szeres jobbagy, e.k.v.
Ugyan eove, pt.	1/2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	Senki nem birja ezt a pusztat
Csapi István	1/2	—	—	—	—	1	—	1	—	1	12	Gyalog szeres
Csapi Janos	1/2	—	—	—	2	1	—	2	—	1	12	Marhás jobbagy
Gurdia János pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56	Deficialt, a telek után földnek reszet Pop Laszlo be vetette, fizet tittle
Melnik János pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90	M. m. holt, a fia Mihály, a Nyirben Dersén lakik, a teleknek némely részét be vetette Koppin Pál
Koppin Gergely pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56	Koldús, a földet be vetette Koppin Andras
Ruszzsin Tamás	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialtak, senki sem usuállya
Jecsovicz Laszlo	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kovats Laszlo pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56	Deficialt maga, a földet be vetette Koppin Kozma
Ruszzsin Peter	1	Iván	6	—	2	1	—	—	—	2	24	Joveveny jobbagyok
Michalovich Sticz	1	—	—	—	—	2	10	—	—	2	24	

²³ A Nyírségen. Erre a jó gabonatermő vidékre gyakran jártak le a hegyvidékiek munkát keresni.

²⁴ Ti. a telek (jobbagyörökösök híján).

Nomina boninum	Sessiones	Nomina villorum	Anni eorum	Equi	Foves	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
Rusznak Laszlo pt.	1	—	—	—	—	1	—	1	—	2	24	Gyalog szeres
Karpa Janos	1	—	—	—	—	2	—	1	—	2	24	Nötelen jövevény job- bagy
Dechman Maxin	1/2	—	—	—	—	1	—	1	—	1	12	Gyalog szeres
Kolnik Andras pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt
Pop Jaczko	1/4	—	—	—	2	2	—	1	3	—	—	Ez a batyko egy nyestel tartozna, mivel penig fertaly teleken lakik ad beneplacitum fel nyestre ad f. 2

Cercum. Parochia van egy kicsiny helyen.

Fugitivi coloni, ut in rubricis. Munkalkodgyék a tiszt, hogy repetalhassa az urak prokatora által.²⁵

Census. Eleitül fogvast mind ez ideig az ado irant itt Repeden ilyen rend tartás volt, hogy az egész helyes jobbágy tartozott telek adajával f. 2 d. 24, két icze mezert f. 1, két icze vajért f. 1. Sajt penz d. 24, melly in toto tett f. 4 d. 48. Fél helytül fel ennyit adtak, egy fertalytul negyed részt. Es így a populosa sessiojatul (no. 10) f. 22, 40 d. Mezert es vajért f. 20, saitért f. 2 d. 40, pusztá sessiojatul f. 2, 88 d. Ahoz kenész avagy fő biro adaja f. 5. Item battyko nyést penz f. 2.

Falu summás penz adaja. Falujul közönsegessen fizettek ilyen adót. Darabant pénz f. 4, vagho marhaért f. 3, száraz korcsmaert f. 6. Facit in toto f. 67, 68 d.

Proventus. Vizi malom ezen folyo vizen.²⁶ A falunak in tempore volt ket malma, mellyekbülis, amint fateallyák, a földes ur számára nem contribuáltak. Most vagyon egy malma, annak taxaja f. 2. Palyinkas fazek²⁷ harom vagyon, azoknak taxaja per f. 1 f. 3. Kalló. Ser főző nintsen. Folyo pataka rákos, kövi halas. Sztronga, ut in Szent Miklos.

Eőszi, tavaszi vetesbül valo dezmat, pasit tizedet, raj dezmat ab antiquo a dominus terrestris számára nem praestáltak, iuxta fassionem azoktul immunitisok voltának, mostannis abban hagyatnak.

Servitia. Az heti szeres szolgálatott²⁸ es a majorsag szolgálatott es egyeb munkátis a szerint tartoztanak es mostis a szerint tartoznak veghez vinni, a mint a tisztek kívántak es mostis kívánnyák.

Munera nulla. Muleta, ut in Podhering, folio 5.²⁹

Limites. Hatara podheringi, kölcsenyi, szent miklosi, egreskej hatarakkal vicinaltatik.

²⁵ Jobbágyköltözések, szökések ügyében a szolgabíróhoz és a megyei esküdthöz kellett fordulni, fellebbezés onnan egyedül a megyei törvényszékhez volt lehetséges.

²⁶ Repede határában a Latorca folyó és egy kisebb patak fut.

²⁷ A pálinkafőzés, különösen a XVII. század óta, falun is jelentős haszonszerző forrás. A földesúr kisebb királyi kaszonvételei közé tartozik.

²⁸ „Heti szeres”, azaz sorban egymást váltó hetes szolgálat.

²⁹ Utalás, mint alább is több ízben, az eredeti példány lapszámára.

Keölcseu

Nomina hominum	Sexus	Nomina filiorum	Anni eorum	Fiqui	Poves	Vaocae	Oves	Porci	Apes	Census			
										f.	d.		
Gyaloghi György	1	Laszlo Andras	7 3	—	2	1	—	—	—	—	1	62	Ez most falubeli feó biro
Revesz Gergelly	1	Ferencz	3	—	—	—	—	—	—	—	1	62	Gyalog szeres jobbágy
Kozup Páll pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	62	M.m.h., a fia Iván Nyiregyhazon szolgái, a hazat fel fogta veje, a. Gyalog szeres
a) Prochavicz Pál	1/2	Ferencz Ivan	14 4	—	—	—	—	—	—	—	—	81	Nyomorult szegcny ember
Plessa Pap pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a telek nyomasba van, ³⁰ aki bevette, fizette
Bodnar György pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a telekre szallot b.
b) Kudrinyecz Gergel	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	Gyalog szeres
Biszzaha János pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	62	Deficiált, a teleket fel fogta c.
c) Gyaloghi György	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	Gyalog szeres jobbágy
Pap Mihály, házasa fia Pap Janos	1	Ivan	10	—	2	2	—	1	1	—	—	—	Ez fogadott battyko, a modo in posterum léssen adaja nyestel ³¹ f. 4
Porochnavicz Ferencz	1/2	Iván Maxin	8 3	—	—	1	—	—	—	2	—	81	Gyalog szeres
Files Márton pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	62	Deficiált, a telekre szallot d.
d) Hamoros Danko	—	Mihok	14	1	4	2	—	5	4	—	—	—	Most krajnai vidékek ispannya ³²
Pap Illyes pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81	Deficiált, a teleket Hamoros Danko bevette
Sztreviczko Janos pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket a gaz fel nőtte
Lengyen Sandor ph.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81	Deficiált, az hazban szallott e.
e) Varga Tamás	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Varga mester ember
Supányi Daniel	1	Iván Maxin Roman	10 4 2	—	—	1	—	—	—	—	1	62	Gyalog szeres jobbágy

³⁰ Azaz : az állandó jelleggel a telekhöz tartozó földeket a nyomásos gazdálkodásnak megfelelően művelésbe vették.

³¹ Az eredetiben : „nyest, nyestel”.

³² Krajnának azt a Munkácstól keletre fekvő tíz falut hívták, amelynek kárpát-ukrán lakói már a XIV. században autonóm kerületként kiváltságokat élveztek. A falvak élén kenézek álltak, az egész kerület feje pedig a közülük választott vajda volt. A XVI. század közepén még megerősítették privilégiumaikat, utóbb azonban a Rákócziak munkácsi uradalmának lettek részévé. (Tört. Tár 1890. 165. skk.)

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Boves	Vaccæ	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
Primus Mihaly	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	62	Maga Szent Miklóst lakik, szallot f.
f) Hraboczi János	—	—	—	—	—	2	—	—	3	—	—	Gyalog szeres
Mikicse Pal pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81	Deficiált, a teleket bevettette Pap János
Szakaly Janos pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81	Deficiált, ezis bevettette Pap János
Szvalyiga János pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81	Sidofalvara ment lakni szallot rea g.
g) Stegura Simon	—	Sztanko Ivan	14 3	—	—	1	—	—	—	—	—	Gyalog szeres
Relicta Kundrinicz Miklosne	1	Szanko Vaszil Ivan	12 3 1	—	—	1	—	—	—	1	62	Ferhez ment h.
h) Kaczur Stephanhoz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Gyalog szeres
Kokoc Ferenc	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	62	Deficiált, a telek után földet a tisztek engedelméből bevettette Csaplinski David

Cercum itt van, parochia nem volt, hanem annak szükségére perpetuáltatt Pap János és Dussinai András telekek.

Census. Eleitül fogvást mind ez ideig observáltatt, egy egész telektül f. 1, 62 d., két icze mezert f. 1, két icze vajert f. 1 és így egész adoja volt egész telektül, ha in natura mez és vaj *nem* exigáltatt, f. 3, 62 d. és így fel telektül fél ennyit, egy quartatul negyed rész. Így az populosa sessiojatul no. 6¹/₂, ut in rubrica, imputáltatvan, mezert és vajert provenial f. 23, 83 d., pusztá sessiojatul (no. 8¹/₂) f. 10, 53 d. Ahoz battyko nyest adajat, f. 4. Falu summás adaja annuatim száraz koreszmáert f. 3, vago marháert f. 3. Facit in toto f. 44, 36 d.

Proventus. Majorság szanto föld két nyomásra vagyon. Felső nyomásra vagy egy tabla a jarasnál,³³ 17 holdbul álló, pro cubulis *Cassoviensibus* no. 40, már egy részt a viz el vitt. Also nyomásra van egy tabla, 15 holdbul álló, pro cubulis *Cassoviensibus* 30. Ezen két jarásban való földek buza alá valók.

Majorság ret ezen határban ninchen.

Halaszo viz a Latorca, melly tilalomba *nem* tartatik.

Eőszi, tavaszi vetés dezmaja.

Diszno tized, raj dézma és egyéb ususok, ritusok, consvetudok, quoad exactionem, a szerint observáltatik, a mint Podheringben és Szent Miklóst³⁴ megh irattak.

Servitia, munera, muleta per omnia, ut in Szent Miklos, vide folio.³⁵

Limites. Podheringel, Oroszveggel, Szelestoval, Ingliczel, Szent Miklos-sal vicináltatik.

³³ Valószínűleg: a csordajárásnál. — A „vagy” szó „vagyon” vagy „van” helyett áll.

³⁴ Ezt a nevet utóbb — más tintával — kihúzták.

³⁵ A lap száma elmaradt.

Szent Miklós

Nomina hominum	Sexus	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovés	Vaccæ	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
Hacsy Sandor pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, a teleket senki nem usuallya	
Selera Janos pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	8	Deficialt, a telekre szallot a.
a) Smicsma Laszlo	—	Mihaly	6	—	2	1	—	1	—	—	—	Marhas jobbágy
Leb Laszlo pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	8	M.m.h., maradéki alot laknak, a telekre szallott b.
b) Orosz Ferencz éöcse	—	Pal	10	—	—	1	—	—	—	—	—	
Mikovics Janos pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	8	Deficialt, a teleket birja c.
c) Orosz Kundrath	—	Miszko Pal	10 6	—	2	1	—	—	—	—	—	Más házában lakik sel- lersegeben
Pavota István	1/2	—	—	—	2	1	—	1	—	2	8	Marhas jobbágy
Pavotha Demeter } Thamás }	1/2	—	—	—	2	1	—	2	—	2	8	Marhával szolgáló job- bágy
Skipenecz János ph.	1/8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52	M.m.h. a fia mas hata meget lakik ³⁶ az hazba szallott d.
d) Paskilyi Dmeter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Gyalog szeres
Sido Tamás	1/2	Györgj	—	—	—	1	—	—	—	2	8	Gyalog szeres jobbágy
Szűcs Lőrincz, házas fia Fe- rencz	1/2	Vaszil Pál	16 10	—	2	1	—	—	—	2	8	Szűcs mester emberek es hazas fia Janos Nyirben, Dersben lak- kik
Varga János	1/2	Ferencz Mihok	18 6	—	—	—	—	—	—	2	8	Kastélyos drabant ³⁷
Leb Andras, há- zas fia Leb Mihaly	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	8	Gyalog szeresek
Katrenecz Mihaly pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, teleket senki nem birja. Aki fel fogja, fizessen tüle
Katrenecz Hricz	1/4	—	—	—	1	1	—	1	—	1	4	Ez kastélybeli kertész
Furanicz Illyes	1/4	—	—	—	2	1	—	1	—	1	4	Marhas jobbágy
Furanicz Györgj éöcsei	1/2	Ferencz Sandor	13 8	—	—	1	—	—	—	2	8	Gyalog szeres
Illyes János ph.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M.m.h., a fia Mihály az atya fiánál lakik, a teleket senki nem birja
Olexander Sandor	1/2	Mihok Iván	8 4	—	2	1	—	—	—	2	8	Marhas jobbágy

³⁶ Azaz más háza mögött lakó, házatlan zsellér.³⁷ A kastélyban szolgáló földesúri zsoldoskatona.

Nomina hominum	Sessiones	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovae	Vaccatae	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
Sido András	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	Ez most falubeli fő bíró
Gabliri Vaszil	1/4	—	—	—	—	1	—	—	—	1	4	Gyalog szerez
Orosz Miklos	1/8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52	Falu közönséges földén ³⁸ lakik
Czegledi Ferencz	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Személyében nemes, a sessio inscripta in f. 300 cum appertinentiis
Pirinicz Janos, házas eötte Mihaly	1/2	—	—	—	2	1	—	2	—	2	8	Marhas jobbágy
Pap Mihaly, házas fia Pap Janos	1/2	Iván	4	—	4	2	—	2	—	—	—	Ez battyko, adaja egy nyest, f. 4.
Popovecz Janos	1/2	—	—	—	2	1	—	2	—	2	8	Személyében nemes ember. Szabadossággal szolgál ³⁹
Kovats Laszlo, házas eötte Laszlo	1/2	—	—	—	—	1	—	—	—	2	8	Kovats mester emberek
Ignetzy Istvan	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Személyében nemes, a sessio exempta
Annovicz Pal	3/8	Vaszil Ivan	10 6	—	—	1	—	—	—	1	56	Gyalog szerez
Ferenczik Matyas, házas eötte Janos	3/8	Iván	10	—	—	2	—	—	—	1	56	Gyalog szerez
Ferenczik Roman	3/4	György Janos Andras	16 14 4	—	—	1	—	1	—	3	12	Gyalog szerez
Popovich Laszlo	1/4	—	—	—	—	1	—	—	—	1	4	Gyalog szerez jobbágy
Másik sor												
Halesis Simon ph.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, senki nem használja
Turanics János	1/4	Vaszil	12	—	1	1	—	1	—	1	4	Marhas jobbágy
Leb Ferencz	1/2	Ilko	4	—	—	1	—	—	—	2	8	Gyalog szerez
Igneuczý Laszlo	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Személyében nemes, a sessio inscripta in f. 500
Pap Peter pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	8	Deficiált, a telekre szallott f.
f) Szabo Mihály	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	Mester ember
Orosz János	1/4	—	—	—	—	1	—	—	—	1	4	Gyalog szerez
Piros Miklos pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált. Senki nem bírja a teleket

³⁸ A község birtokában levő közös földön.

³⁹ A „szabados”-nak rendszerint szabadsága elnyerése után is kellett valamit fizetnie vagy robotolnia földesura számára.

Nomina hominum	Sessiones	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Boves	Vaccæ	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
Orosz Tamas pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M.m.h., a fiai, Iván, Simko, itt szolgálnak, telekeket senki nem colálja
Pavolcha László	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Maga a Karaszón, Nyirben lakik, a teleket csak bitangollyák ⁴⁰
Ruszzsin Simko pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Dericiált, a teleket senki nem usuálja
Hácsis László pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	8	M.m.h., a fia Olexa, Bereg Szaszón lakik, a telekere szállott g.
g) Orosz Orbán	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	Gyalog szeres
Esztergalyos Janos pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Maga meg holt, a fia Janos Nyirben, Tasban szolgál

Cercum van, parochialis van ab antiquo.

Fugitivi coloni, ut in rubrica marginis:

Census iuxta antiquam observationem, determinationem et exactionem.

Ezen itt való jobbágyok mind ez ideig ekképpen fizették adajokat, úgy mint egész sessiotul f. 2 d. 8, két icze vajert f. 1 d. 4, két icze mezért f. 1 d. 4, fel helytül fel ennyit es így a populosa sessiojátul (no. 9^{3/8}) f. 37, puszta sessiojátul (ut in rubrica, no. 6^{7/8}) f. 10, 92 d. Ehez battyko adaja egy nyest, vel f. 4.

Száraz korcsma. A száraz korcsmaért mindenkoron tartoztak a földes ur számára annuatim f. 16. Drabant pénztis ab antiquo praestaltak f. 12. Vagho baromért pedig falujul fizettek f. 6. Facit in toto f. 85 d. 92.

Observatio. Valamikor sido avagy más rend béli ember arendaban nem,⁴¹ az adon kívül való proventusokat az fellyebb meg irt modalitas szerint tartoznak a dominus terrestris számára fizetni, most penig bizonyos nevű sido arendaban birja ezeket, úgy mint a szent miklossy vámot, száraz korcsmat es malmot, also verecskej vámot, korcsmat es zavatkai korcsmat in et pro f. Ungaricalibus 160, sub dato 22. Decembris 1699. alkudván, azért száraz korcsmaért fel tett adobul f. 16 defalcálván, marad az ado a falu censussal edgyut f. 69, 92 d.

Proventus. Majorság szanto föld ket nyomásra vagyon. Edgyik a magas part alat, másik a repedei oldalon. A felső nyomásra ket tábla pro cubulis Cassoviensibus no. 300. Vagyon ahoz a felső nyomashoz a falu alat való föld hold no. 19 pro cubulis Cassoviensibus no. 60. Also nyomásra ket tabla, edgyik pro cubulis Cassoviensibus 500, az az Dubrova allyán es Kozaruskán, másik pro cubulis Cassoviensibus no. 20.

Majorság ret a felső mezőn ket darab, a szent miklossi oblázokban, mind ket darab circiter 10 ember kasza allya. Szenaja circiter currus no. 10. Also nyomásra Igniez alat circiter 120 ember kasza allya. Szenaja jo fü idejen currus no. 100. Harmadik a kastély körül circiter 15 ember kasza allya, pro curribus no. 10.

⁴⁰ Ti. mások használják jogtalanul.

⁴¹ Valószínűleg a „bírná” szó maradt el.

Majorság szőlő Podheringben specificaltatott, vide folio 5. Ezen határban majorság szőlő *ninchen ugyan*, mindazonáltal a munkatsi Pap hegyen vagyon kettő, 20 ember kapa allya, bő termes idejen lehetne bora vasa no. 8. In urbario 1688.⁴² iratik, hogy Szent Miklóshoz volna negy majorsag szőlő, edgyike a beregszászi hegyen, harma pedig a munkatsi hegyen, mellyen observálni kell, hogy ezek közzül egy, melly munkatsi promonthoriumon Csertész hegyen volt, in anno 1690. ex commissione perillustris ac generosi domini administratoris visza adatott a vérnek,⁴³ azért mostan léssen csak három Szent Mikloshoz. Az beregszászy hegyen, Bocskor nevü hegyen circiter 10 ember kapa allya vólna, de igen el pusztúlt, ha ép volna Isten aldasabul, bora teremne circiter 8 vasa.

Gyümölsős kert kettő, mindenik a kastely körül. Vetemenyes kert ennek előtte kettő volt, de az egyikének az helye ennek utánna csürös kertnek convertaltatott, léssen ugy csak egy, ugy mint a melly a kastély elleneben vagyon.

Malom ezen határban a Rabonyicza vizen egy vagyon egy bokor köre forgó, mellette kása törő kölyü vagyon. Ezen malomban a molnár harmados, mellyre nezve heti kenyere nem jár, most annak proventusát arendas sido veszi meg. Ha öröje büven jár, lehet circiter cubuli 12, neha pedig cubuli 6.⁴⁴ A malom por pedig bő örles idején az ur számára való munkások szükségere convertáltatik, ha pedig szük az örles, ollyankor a molnáre. A malom szükségere való eszközöket (vasat, aczelt) a köz vámbul tartozik csináltatni,⁴⁵ vas szerszám esináltatasaért pedig *nem tartoznak* fizetni, mi⁴⁶ az itt való kovács arra köteles, a mellyert eo is vámadással, mikor öröl, *nem tartozik*. Diszno hizlalással is tartozik a molnár per annum 1. Malom követ mikor az ide való szükségre hoznak, a köz vámbul tartoznak adni a tisztek egy köert gabonat cubulum 1 et f. 1. Ha mikor a malmot valamelly épülete irant restaurálni kell, a josszággal⁴⁷ viteti véghez a tisztt.

Vam itt egyeb nintsen száraz vámnál, mellynek proventusa per annum boldogh időben volt circiter f. 100, most birja arendaban a sido (a mint fellyeb iratott, folio 12.), ser, palinka koresmával, a mint Podheringben iratatot in f.⁴⁸

Bor koresma itt per annum három angariaban observaltatik, a 1. Januarii ad ultimum Septembris, mellynek proventusa, az az a bornak árultatása mennyire extendaltatik, a partiale⁴⁹ mutattya meg, mindazon által observaltatott, hogy az három angariaban hat hordo bor alig költ el, a száraz koresmának adajat nem kell érteni a bornak árultatására, hanem sernek es pályinká-

⁴² U. et C. 53/21.

⁴³ Annak, akit vér (azaz örökség) szerint illetett. — Az administrator: az uradalom kincstári kezelése idején a gazdasági vezetéssel megbízott (tehát a prefektuséhoz hasonló funkciójú) személy: Klobusiczky Ferenc.

⁴⁴ A malom jövedelme tehát a bérlőé, aki — úgy látszik, a szokástól eltérően — nem előre megszabott lisztmennyiséget (heti kenyeret) fizet a molnárnak, hanem a haszon egyharmadát engedi át neki.

⁴⁵ Ti. a molnár. Vas és acél a tengelyen és más malomalkatrészeken kívül a malom-épület javításánál használt szerszámok (fejsze, kalapács stb.) készítéséhez is szükséges volt.

⁴⁶ A szó felesleges.

⁴⁷ Az uradalom jobbágyaival.

⁴⁸ A szám (50 forint) itt elmaradt a szövegből. — Az utolsó 9 szó utólagos betoldás.

⁴⁹ Részletes kimutatás.

nak. Most arendában sido birja, addig a földes urnak semmi köze hozza, sztronga ideiben penig ket station⁵⁰ szoktak két hordo bort ki árulni.

Halaszó viz a Latorcza, de ez tilalomba nem tartatik. Rabonicza vizeis, melly kövi halas, rákos, tilalomba nem tartatik. Regenten halas to is volt, el púsztult, nád es láp fogta el.

Tilalmas erdő, melly a kastelyhoz valo volna, ezen hatarba nintsen. Szabad elő erdejek. Ezen határban valamennyi erdő vagy on, szabadon elik, makja penig ezen erdőknek, a tölgnék, a majorság tilalmában tartatik. A bik mak, ha mikor teremis, nem tilalmas a lakosok disznajoktul.

Eőszi, tavaszi vetésekbül valamikor az itt valo lakosok a völgyön vetnek, akkor sem öszi, sem tavaszi vetesekbul dezrát nem adnak a dominus terrestris számara, de ha a munkatsi jóságbelieknek leszen vetesek ezen szent miklossi jóságban a völgyeken, azok tartoznak onnanis per decimam dezrát a dominus terrestris számára, mellyis a szent miklossy kastelyhoz congeraltatik.

Ha mikor a szent miklossy jóság, ugy Szent Miklós is, az hegyen teszen vetést, innen tartozik dezrát adni a földes ur számára per decimam. Ilyenkor penig az hegyrül valo dezma az egész szent miklossi jóságbul Munkatshoz adatik. Quoad ulteriorem illuminationem decimarum, vide in Szolyva, folio.⁵¹

Pasit tizedet tartoznak praestálni, váltoja az eöregnek per d. 4, süldei-nek d. 2. Rajbulis a földes ur számára tized exigáltatik, váltoja per d. 2. Ugyan itt Szent Miklos on ab antiquo most sem praetermittaltatik, minden fel helytül a jobbágy tartozik máramarossi sóval, fel fel vékával,⁵² mely proventus ennek utannais exigáltatik.

Kemencze zab proventusa az egész szent miklossi jóságban observáltatik ilyen, hogy kemencze zabbalis tartoznak a lakosok, mellyrül ilyen determinatio volt elcítül fogvást, hogy ha valamely házban 3, 4, 6, 9 etc. gazda lakik is es bár külömb kenyeressek legyenek is, mindazonáltal többel nem tartoznak, csak Cassoviensi cubulo 1 (noha mondgyák, hogy két két köböllel fizették, de nem bizonyosodott meg, nemis praetendaltathatik). Akár egész session, félen es quártán lakjanak a gazdák, többel nem tartoznak. Vice versa, ha valamely haznál csak egy gazda lakik is, ugyan csak egy cassai köblöt tartozik.

Stronga ezen szent miklossy jóságban szinte ugy observáltatik, mint munkácsy jóságban. Valakinek a jobbágyok kozzül juha vagy on, minden dezrával⁵³ tartozik a földes ur számara per vigesimationem, az az minden juhos jobbágy ember husz fejös juhtul ed edgyet bárányostul, ha huszra nem telik, per d. 12 redimállják. Husz meddöbül egyet, ha huszra nem telik, redemptioja per d. 6. Husz fejös kecskebül edgyet gedó stul, ha huszra nem telik, redemptioja per d. 12. Husz meddó kecskebül edgyett, ha huszra nem telik, redemptioja a meddó kecskenek per d. 6. Kos es bak ha huszra nem telik, per d. 12 redimállják. Rea vigyazzanak penig a sztrongások, hogy elégséges es jó marhát⁵⁴ vegyenek el, mert mas képpen az eö károk leszen.

⁵⁰ A hegyi juh- és kecskeszolgáltatás beszédésekor, úgy látszik, két helyen állítottak fel bormérést.

⁵¹ A lapszám elmaradt.

⁵² Mellette, a lapszámon futó bejegyzés idegen tintával („Non”).

⁵³ A dézsma itt, mint látható, nem tizedet, hanem — általánosan — természetben szedett szolgáltatást jelent.

⁵⁴ Ti. állatot.

Minden juhót, kost gyapjastul exigállyanak, ha a gyapját elő nem adhattya, per d. 18 redimállya. Item minden juhos jobbágy ember (akár sok, akár keves juha vagyon) tartozik a földes ur számára egy egy sajtal.

Minden kenész (feő es közönseges), valakinek juha vagyon, a dominus terrestris számára ket két saital tartozik, ha penig a kenésznek juha nem leszen, ugyan csak tartozik egy egy saital vagy annak árával per d. 24. A battykók magok személyekben a földes ur számára az ilyen proventus irant semmivel sem tartoznak, a vigesimalastul immunisok. Sztrongás accidentiaja. A jobbágy semmivel nem tartozik, a kenész penig a kinek juha vagyon, egy egy báránnyál tartozik, azon kívül tizenhat hat⁵⁵ pénz el is, d. 16. A battykók is azon strongásnak, vagy van juha,⁵⁶ vagy nincs, tizenhat hat pénz el tartoznak, szinte egy, mint a munkatsi joszágban.

Servitia. Ezen joszagbéli jobbágyok ab antiquo szolgáltnak, mostis így observaltatik, harmadik héten heti szerrel szolgálatban, a majorsaghi munkat penig (szantást, vetést, aratást) a munka végeig tartoznak continuálni, es a melly majoros munka egy hétnél tovab terjed, a tiszt tartozik élessel sustentálni eöket, praevie pedig ez irant kell praefectus urnak eö kegyelmének hirt tenni ez extraordinaria erogatio iránt. A kenézekis es battykók minden fele majoros munkat harmad harmad nappal tartoznak segiteni.

Munera nulla, ab antiquo semmi ajandekkel nem tartoznak.

Mulcta, ut in Podhering, vide folio 5.

Limites. Iglinczi, raboniczai,⁵⁷ egreskei, dubroncsai, repedej, szuszkei, paszokaj, kölcseyi, podheringi hatarokkal vicinaltatik, meta ex omni parte sine impedimento.

NB. Egy néhány esztendővel szent miklossi joszaghoz applicáltatott krajnai vidéknek faluja, Tökös nevü. Ha úgy akarja a dominus terrestris, allyon eo nagysága kegyelmessegeben ha oda szolgáltatni el engedtetik, es a munkatsi joszágtul ab alienaltatik. Annak minden commoditását lathatni a munkatsi urbáriumban.

⁵⁵ Valószínűleg „16–16” helyett. Ezt az összeget – a báránnyal együtt – az adót behajtó „sztrongás” kapta.

⁵⁶ Helyesen: juhuk.

⁵⁷ Hrabonica.

Secundus Processus Szolyvaiensis

Szollyva

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovae	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
Ruszzsin Péter	1/4	Fedur Iván	3 1	1	4	4	—	4	—	1	50	
Kelevoida Olexa pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M.m. holt, a fia Iván, házas, munkátsi püspök urnáls ⁵⁸ szoigál, repetálni ⁵⁹ kellene, a teleket senki nem bírja
Raicsics Stephán pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket senki nem usálya
Feko Ferencz, házas fia Ivan	1/2	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	Gyalog szeres jobbágy
Molcsán Vaszil pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiáltak, a teleket ha akarja fel fogni, fizessen, mint többi
Husztarko Roman pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pletyák Ivan pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M.m.h., az hazba szálót veje, a.
Pletyak Roman	1/4	Iván	10	—	—	—	—	—	—	1	50	
a) Pletyak Péter	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	Gyalog szeres jobbágy
Boris Iván pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, eddig senki nem usálya
Klevoda Hriez	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	Gyalog szeres jobbágy
Boris Demko pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiáltak
Ivankanics Roman pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ruzsicz Onofer	1/4	Ivan	5	—	—	1	—	1	—	1	50	Gyalog szeres jobbágy
Murkovics Stanko	1/4	—	—	—	—	2	—	1	—	1	50	Gyalog szeres jobbágy
Glussa Mihályo pt.	3/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált
Zrebrin Luka	1/2	Luka	2	—	—	—	—	—	—	3	—	Gyalog szeres jobbágy
Sztarosza Havrilo pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M. m. holt, ezt a teleket Sufleanties dezmaban be vetette, az utau aki akarja birni, fizesse az adaját
Řuszzsin Timko	1/4	Ivan	1/2	—	—	1	—	—	1	1	50	Gyalog szeres jobbágy
Szidur Fedúr	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	Gyalog szeres jobbágy
Boris Hriez pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	M. m. h., a teleket be vetette Ruszzsin Petro mostani biro
Szian Lucz	1/4	Fedur	7	—	—	1	—	—	—	1	50	Gyalog szeres jobbágy
Gula Demeter	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	Gyalog szeres jobbágy
Szian Pop Fedur	1/2	—	—	1	4	4	—	4	3	—	—	Ez a batykó, adaja egy nyest, f. 4

⁵⁸ A kárpátaljai oroszok munkácsi, ekkor már görög katolikus püspöke.⁵⁹ Visszakövetelni.

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Eorum anni	Equi	Bovæ	Vaccæ	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
Sofilka János	1/2	Kuzma Vaszil	4 2	—	2	3	—	4	—	3	—	Marhás jobbagy
Jurias Lukáts pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	Deficialt, a teleket Sofilka Janos bírja
Komanicz Ivan } Popik Janos }	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ez a telek a parochiara rendeltetett, ha penig a battykók nem akarják colalni, szabadosan a dezma alá akarják vesse
Sellerek												
Janovits Jurkó	1/8	—	—	—	—	1	—	—	—	—	50	
Kopecz Matyus, Györgj, hazas fia Vaszil	1/8	—	—	—	—	1	—	—	—	—	50	1/4
Peticsko György, házas ötse Fedur	1/8	—	—	—	—	1	—	—	—	—	50	
Peticsko Ferencz	1/8	—	—	—	—	1	—	—	—	—	50	
Katrincez Vaszil	1/8	Iván	8	—	—	—	—	—	—	—	50	
Folnovicz Jurko	1/8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	
Kelevoida Iván	1/8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	
Folnovicz Panyko	1/8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	
Bondasz Philip	1/8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	

Cercum, parochia réghi.

Fugitivi coloni, ut in margine rubricarum.

Census. Circa censum ab antiquo volt ilyen determinatioja es igy exigaltatott, hogy a melly jobbagnak egész teleke volt, tartozott adni telek adajában vaj, mez, sajt es nyest redemptioban in toto f. 9, 72 d., fel helytül f. 4, 86 d. Anni 1691. conscriptiokor meg tekintven a rajtok forgo el viselhetetlen sok fele fizetést, azon ordinarius proventust in medietate per defalcationem fizették ez ideig. Mostan penig, mint hogy a sok fele fizetés egy keveset meg szünt, ad beneplacitum domini terrestris igy fizetnek, mint rubricaban fel iratott, ugy mint telek adajat es nyest redemptioját egész helyes jobbagy f. 6, vajjat, mézet, sajtott in natura praestálni fogják. Ha penig penzül kellene redimálni, egész helyes jobbagy ad f. 2, 50 d., fél helyes jobbagy fel ennyit, fertalyos in quartalitate es igy a populosa sessiojatul (no. 10¹/₄) f. 61, 50 d., a puszta sessiojatul, ut in rubrica, (no. 7⁵/₈) f. 9. Vajert, mezert es sajtért, hogyha in natura nem kivantatik, penzül kell redimálni. Provenial, ut in rubricis, 10 egész sessiotul es 1/4-tul f. 25, 62¹/₂ d. Ahoz ket battykónak ket nyest adaja f. 8. A sellerek vagy jövevények⁶⁰ igy szoktak adózni. Ha kinek kalyibaja a falu földén vagyon es ahoz valo kertecskeje vagy egyeb commoditássa nintsen, tartoznak adni per annum d. 25. A kinek penig kalyibaja a falu földén vagyon es ahoz valo kertecskeje vagy egyeb commoditássa lészen, tartozik adni per annum d. 50 es igy 10 sellertul f. no. 5.

Kenész hely itt ab antiquo nem volt, azért kenez ado sincsen.

⁶⁰ Az idegenből jöttek — igaerő és fölszerelés híján — rendszerint zsellérsorban kollett, hogy kezdjék új életüket.

Falu summás adaja. Ab antiquo mindeltig szaraz koresma pénzt fizettek falustul per annum f. 10, tiz forintot, mostis így lészen, ha a földes ur⁶¹ *kegyelmességhe nem accedal* hozzája. Vagho marháért valo penzt fizettek f. 3, ezis in toto ugy marad. Drabant penz exigaltatott rajtok per annum f. 3, ezis in toto ugy marad. Computalyán in unum egeszsen a falu adajat, hogy ha vajat, sajtott, mezet in natura nem *praestálnak*, tartoznak esztendőnkint f. 125, 12¹/₂ d., ha penig többre extendaltatik a populosa sessioja vagy kevesebre, ez iránt a tisztnek kell vigyázni, hogy a földes urnak semmi kára ne következék, olyanokat a tisztnek recognoscaltatni kell, hogy se több populosa sessioja, se kevesebb nem találtatott, mint a rubricaban fel iratott.

Proventus. Majorság szanto föld ket nyomásra vagyon, felseo nyomásra egy tábla, zab ala valo, pro cubulis Cassoviensibus no. 200, also nyomásra három tábla. Első a kereszt mezon pro cubulis 50, másik tabla Verkovies pro cubulis Cassoviensibus 40, harmadik tabla Verkovies pro cubulis Cassoviensibus 30.

Majorság ret itt nincsen.

Malom az ur számára itt egy vagyon, a bisztrai patakon egy bokor köre forgo. A molnár benne eötödös, heti kenyérré rendeltetett, mixturae vam fél véka,⁶² vasat, követ az kőz vambul vesznek. Diszno hizlalással tartozik a molnár per annum 1. Most ennek a malomnak a proventusat a sido arendaban tartya, ad per annum a földes urnak f. Ungaricales no. 40.

Apro halas pataka, akin a malom vagyon, nem tilalmas.

Vam so⁶³ arendaja. Mig az kereskedés nem confiscaltatott eo felseghe⁶⁴ számára, az ideig az itt valo vam so proventusát szokták volt meg arendálni in f. 10, melly quaestus ha solvalódik, ezen proventusat a tiszték ennek utánna is az ur hasznával arendaban adhatnák. Mindazonáltal a falu adó soval minden fel sessiotul, ut in Szent Miklos, fel fel vekával, akar hol szerezzon, esztendőnkint tartozik.

Pasit tizedet, raj dezmat ab antiquo nem *praestáltak*, oka ez, mert in tempore ez a Szolyva váras lévén, az uraknak itt kedves lako helyen valo udvarházok vólt es hogy gyakorta recreationis causa itt meg fordultak, arra nezve ez irant ez proventusokat a lakosoknak meg engedték volt es effélével eöket mind ez ideig nem onerálták, most mar ebben meg marade vagy sem, allyon az eö *nagyságok* *kegyelmességében*. Mindazonáltal a tiszt ezt a proventusat urgeállya, supplicállyanak, ha confirmaltatik meg mostani földes urral eö *nagysagával*. Az eö reghi immunitassága ki tetzik az eö *nagysaga* *kegyelmes* *resolutiojából*.

Eöszi, tavaszi vetésekbül valo dezma a szerint observaltatik, a mint a Szent Miklosst meg irattatott, ugy a kemencze zab is, ezt mindazonaltal observálni kell, hogy az egész *szent* *miklóssi* *joszágbán* ha valaki a maga teleke utan valo földekben, az az a völgyben valo mezőben avagy sikon teszen tavaszi s őszi vetést, abbul dezmat nem ad, ha penig valaki a *majorság* *földekben* avagy puszta telek utan valo földekben (hogy censust nem fizet töle) tenne öszi, tavaszi vetést, abbul az ur számára dezmat tartozik adni per decimam.

Servitia, munera, muleta per omnia, ut in Szent Miklos.

Limites. Nolipennával, Holubinával, Sztroinával, Bisztrával,⁶⁵ Szutzkóval, Pászikával vicinaltatik, meta sine impedimento.

⁶¹ Az eredetiben az utolsó három szót megismételték.

⁶² Mixtura: valószínűleg kétszeres (búza és rozs vegyesen). A molnárnak a befolyó jövedelem ötödén kívül heti kenyér (valószínűleg előre megszabott lisztmennyiség) járt.

⁶³ A vámon átszállított só (és esetleg más áruk) után szedett sóilleték.

⁶⁴ Ti. Rákóczi Ferenc.

⁶⁵ Nagybisztra, a múlt században Szolyvába olvadt.

Nollipenna

Nomina hominum	Sessionis	Nomina filiorum	Eorum anni	Equi	Bovae	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Kenezseg											
Egy kenez, Romanovits Vaszil, hazas eotse Luk	—	Peter	3	—	2	1	—	1	—	—	—
Falis Olexa, hazas fia, egyik Andras, másik Iván	—	Stephan	10	—	2	2	—	3	—	—	—
Markovicz Hricz	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Kosan Fedur	—	Ivan	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Bagacs Havrillo	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Chlanthi Koszt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jobbagyok											
Jaczkovics Vaszil	3/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kottis Olexa pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kovats Laszlo pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ulisko Hricz pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trinkaacs Mathe, házass fia egyik Iván, másik Damko	1/4	Hricz	16	—	—	2	—	—	—	1	31
Trinkaacs Hricz	1/4	—	—	1	—	2	—	—	—	1	31
Simonovits Danilo pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szabovits Fedur pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Madarko Peter pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuka Iván pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hrabo Porcs Iván, hazas fia edgyik Danilo, 2-dik Stephán	1/4	—	—	1	—	1	14	—	—	1	31
Hrabopores Peter, Iván	3/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Prokoptsa Iván	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Halevits Ivan	1/4	Pavel	1	—	—	1	—	—	—	1	31

Ezek a kenezek eddig fizettek a proxima connumeratione per defalcationem az egész kenezsegtől omnibus imputatis impunitandis per f. 10, a modo in posterum vigore urbarii antiqui⁶⁶ fogják fizetni az egész adot f. Ungaricales no. 20

Deficialt, a teleket senki nem colállya

Deficialt, a telek nyomásban volt, azért senki nem usualta⁶⁷

M.m.h., a teleket parochianak rendelték, mostis colállya a batyko

Deficialt, senki nem bírja

Gyalog szeres jobbágy

Marhas jobbágy

Ezek mind deficiáltak, senki eddig nem usualt. Most szabad akaróknak szállani rea, szabadsága készen az utan fizet, mint a többi

Gyalog szeres

Deficialt, a teleket senki nem usuallya

Deficialt, a teleket senki nem bírja

Gyalog szeres

⁶⁶ Utoljára 1688-ban vettek be egy összesítő kimutatásba 20 forintos nollipennai kenezadót (U. et C. 53/21.), 1691-től (U. et C. 53/22.) rendszeresen 10 forintot fizetnek.

⁶⁷ Azaz: a telekhez a határnak nyomásos gazdálkodás alatt álló részéből tartoznak szántóföldek, és ezek, mivel nem esnek újraosztás alá, tőle el nem szakíthatók. Ezért nem használhatja azokat senki, nem is foglalhat belőlük, amíg magát a jobbágytelket át nem vette.

Nomina hominum	Sessiones	Nomina filiorum	Eorum anni	Equi	Bovae	Vividae	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
Skiba Hricz pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	31	Deficiált, a teleket Trin- kas Mate birja
Zebrika Danilo	1/2	Andras	5	—	—	1	6	1	—	2	62	Gyalog szeres
Bubats Oléxa pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált
Lojovits Janos pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a telekre sza- bad akarkinek szál- lanj
Szabovits Fedur pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, hasonlokepp rá száíhatni
Szoroka Vaszil pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	31	M. m. h., a fia Pál seller- kedik ottan, a teleket birja Pap Pavel
Mészaj Janos pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, senki nem usuállya
Kukálnik Iván pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	31	Maga Szaszukan lakik, a teleket kenezs Ro- manovits Vaszil usu- állya
Mogenya Fedur pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	31	Szaszukan lakik, maga birja a teleket ⁶⁸
Miskovitz Hricz pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket senki nem colállya
Lazurca Iván pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	31	Deficiált, a telekre szal- lot a.
a) Pap Pál	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	Ha nem akar ur dolgára járni, mint hogy batty- ko, fizessen nyest penzt, f. 4
Paidovits Ivan pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Maga meg holt, az unokajara nezendő, szolgál, ⁶⁹ a teleket senki nem birja
Hranko Fedúr pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, senki nem colállya
Dardunovits Stephan pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Maga Beregszaszon la- kik, a teleke pusztán áll
Falis Michalko	1/4	Olexa	18	—	—	2	11	—	—	1	31	Gyalog szeres
Panovits Andrej	1/2	—	—	—	—	1	—	—	—	2	62	Gyalog szeres
Panovits János	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	31	M. m. h., a teleket Mar- kovits Hricz birja
Ulenics Lukats Jaczko } pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket senki nem colállya
Pap Simon	1/2	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	Ez batyko, adaja egy nyest vel f. 4

Sessiones no. 12.

⁶⁸ Jelentése talán: „Szaszókából, a szomszéd faluból is maga művelte a telket”.⁶⁹ Ti. a teleknek az unoka volna az örököse, az azonban szolgálatban van.

Cercum es parochia itt egy vagyon, ki tetzik a rubricából.

Kenezs ado. Az egész kenezseg adaja, ide ertven minden fizetéseket, omnibus computatis volna f. 20, ut in rubricarum margine videre est.

Census ab antiquo így observaltatott es igyis exigáltatott, hogy a melly jobbagy egész teleket bir, tartozik töle fizetni telekért, vajért, mezért, sajtért f. 5, 24 d., fél helyes f. 2, 62 d., quartas f. 1, d. 31. Mostan a populosa sessiojatul, ut in rubricis, (no. 2¹/₄) esik f. 11 d. 79. Pusztasessiojatul, ut in rubricis, (no. 8) f. 7 d. 86. Ahoz batyko adaja egy nyestért f. 4. Kenez adaja f. 20.

Falu summas adaja. A falu eleitül fogvást közönsegessen adott ilyen adot, ugy mint szaraz korcsmaért f. 9, drabant penzt f. 3, vagho marhaert f. 3. Ez iránt mondatik summas adajárul, hogy valamelly üdőben a földes urak medietassat el engedtek volna, mindazonáltal errül irást vagy irás által valo annuentiat nem producalhatnak, azért allyon az földes ur kegyelmessegében, ha el akarja engedni a medietassat. Most egész adaja lészen a falunak f. 58, 65 d.

Proventus. Ado so, ut in Szent Miklos ac Szolyva.

Eösi es tavaszi vetés dezmaja a szerint observaltatik, mint Szent Mikloson meg irattatott.

Servitia, munera, mulcta, ut in Szent Miklos.

Limites: szaszukay, plessaj, martinkaj, szolvaj, holubinaj hatarokkal vicinaltatik, hatara bantodas nélkül.

Hollybina

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Forum anni	Equi	Boves	Vaccæ	Oves	Porci	Alpæ	Census	
										f.	d.
Kenezseg kettő											
Első											
Csoklyan Illyes ha- za, első Fedur, masik Ivan	1/2	Ilko Iván	16 15	—	2	1	16	1	2	—	—
											Itt a kenezség ketto, melly negy reszre dividaltatik, reghi üdőben, mikor a falu ép vala, fizettek in toto a kenezek f. 42
											Ez maga vilagtalan szegény ember, ezeknek az adaja ad beneplacitum domini terrestris in medietate leszen f. 5, 25 d.
Mozganyics Janos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szezenko Ivan	1/2	Danko Ihmat Szanka	8	1	—	1	—	—	1	—	—
Ribkovitz Vaszil			6	—	—	—	—	—	—	—	—
Denész Iván			12	—	—	—	14	—	1	—	—
Masik kenezseg											A fia házas, Andrus, Csobonyan laknak
Ruszzsin Petro	1/8	Iván	8	—	—	1	—	—	—	—	—
Glante Ivan			—	—	—	—	—	—	—	—	—
											Ezeknek is hasonló adaja, ad beneplacitum domini terrestris f. 5 d. 25
											Ezeknek a kenezeknek adaja, mint hogy szegény állapotban vannak, leszen ad beneplacitum domini terrestris f. 3 d. 75

Nomina hominum	Sessalones	Nomina filiorum	Forum anni	Equi	Boves	Vaccæ	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
Gurics Fedur	1/2	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	Ezeknek hasonló adaja f. 3 d. 75 ad beneplacitum domini ter-restris
Gurics Gergely	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ez Martinkan lakik
Jobbagyok	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Zarevo Pap Mikula	1/2	Hricz Vaszil Iván	10 6 4	1	2	2	—	1	3	—	—	Ez a parochia, battyko annualis adaja egy nyest vel f. 4
Gyurkánics Andras	1/4	Lukats	13	—	—	1	—	—	—	1	50	Gyalog szeres
Ivaskovics Marko pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M.m.h., a fia, Sándor, más teleken lakik, esztet senki nem colállya
Tilos Janos	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	Gyalog szeres
Kovats Stephan pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ezek deficiáltak, a teleket senki nem usu-allya
Bludnik Vaszil pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pikovics Mate pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Medvenyicz János pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Meg elt, a viz el mosta ezt a teleket, a fia Vaszil más teleken lakik
Szajko Prokop	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	Gyalog szeres
Helega Sandor pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiáltak, senki nem usu-allya
Ivaskovich Kundrat pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ivaskovics Lazur pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ivaskovits Marko	1/4	Simko	6	—	—	1	—	—	—	1	50	Gyalog szeres
Romanecz Sandor pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M.m. holt, fia Kundrat Balkenyben, Nyirben lakik, a teleket senki nem usu-allya
Kuspirez Fedor pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiáltak, a teleket senki nem usu-allya
Veklinicz Jakab pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Medveezky Janos pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M.m.h., a fia Vaszil más teleken lakik
Ivaskovits Sándor	1/4	Kuzma	10	—	1	1	—	—	—	1	50	Marhás jobbágy
Medvedovits Vaszil	1/4	—	—	—	—	1	—	—	—	1	50	Gyalog szeres
Malonics Fedor pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Maga Doboson, Nyirbe lakik
Hosko Marci pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiáltak, senki nem colállya az ő telekeket
Mosonicz Andras pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bulganicz Andras pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tarko Stephan pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Maga meg holt, a fia Ilko sellerségbe lakik Guricz Fedornál
Bodnar Sandor	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Maga meg holt, a fiai Karason laknak, rea szállott a telekre b.

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Eorum anni	Equi	Boves	Vaccæ	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
b) Szakaly Iván	—	—	—	—	—	1	—	—	2	1	50	Gyalog szeres
Kozutik Gergely pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Maga meg holt, a fia Vaszil Karaszon lakik
Makar Stephán pt. Sellérek	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Maga meg holt, a fia Egeresken lakik
Pikovits Timko	1/8	Petro	9	—	—	1	20	—	—	—	75	
Bodnár Janos	1/8	—	—	1	—	1	10	—	—	—	75	
Molnar Mikula	1/8	—	—	—	—	1	—	—	—	—	75	

Fugitivi, ut in rubricarum margine.

Cercum, parochia vagon.

Census. Ab antiquo mind ez ideig volt az ado egyarant. Hogy neha per defalcationem exigaltatott, az nagy pusztulasaért eset. Pro nunc vajért, mezért, saitért es sessioert, ut prius fizettek, ugy ez utan is fizetnek f. 6 es így a populosa sessiojatul (no. 13/4) facit f. 10, 50 d.

Kenesség adaja. Ab antiquo minden fel kenezsegtül fizettek per f. 10 50 d. pro omnibus computatis. Itt leven ket kenesseg négy reszre el oszolva, az adaja extendaltatik ad f. 42, latvan penig szegenyeknek a fizetesre valo impossibilitásokat, mostani connumeratior usque ad beneplacitum domini terrestris hagyta, prout in rubricis iratot, ad f. Ungaricales no. 18.

Battyko adaja egy⁷⁰ vel per f. no. 4.

Harom sellerek adaja f. no. 2, 25 d.

Falu summás adaja. Falujul per annum tartoznak fizetni szaraz korcsmaért f. no. 18, drabant penz f. no. 9, vago marhaert f. no. 3. A mostani nagy szegenysegekhez kepest relaxaltatike nekik vagy sem, állyon a dominus terrestris kegyelmességében. Es így egész fizetések közönsegesen leszen in toto f. 64, 75 d.

Proventus. Dezma, pasit tized, raj dezma, stronga a szerint obser-
vattatik, mint Nolipennán meg vagon irva.

Servitia, munera, muleta, ut in Szent Miklos.

Limites. Szolocsinaj, polyenay, hankovitzaj, nolipennaj, szolyvaj hata-
okkal vicinaltatik.

⁷⁰ „Egy nyest” helyett.

Polyena

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Eorum anni	Equi	Boves	Vaccæ	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Kenesseg egy											
Kenezek											
Kótskir Ivan, házasa ötse Fedor	—	Hricz	1	—	2	1	16	—	—	—	Ezek a kenezek vi resolutionis celsissimæ principissæ Sophiæ Bathori, ⁷¹ simul tamen cum jobbagyoiulibus pagi, fizetik a közönséges falu adaját, nempe f. 32
		Demeter	2								
Kueskir Olexa, az ötse	—	Györgj	10				10	—	—	—	
Kueskir Demeter, Kueskir Vaszil házasa fia Ivan	—	Ivan	15			1	6	—	—	—	
		Vaszil	13			1	—	—	—	—	
		Pál	1								
Kues kir Lukats	—	Fedor	15		2	1	—	—	—	—	Ez battyko, adaja nyest egy, vel f. 4
		Ivan	5								
		Stephan	2								
Jobbagyok											
Zburovitz Ivan	1/2	Mihaly	5			1	—	—	—	—	
Ladikovics Jaczko	1/2	—	—	1	2	2	—	6	—	—	Ez az egész telek neha Spitaly Miklose volt
Kueskir Vaszil	1/2	Pal	6								
		Fedor	3								
Skrabovits Tamás	1/4	—	—			1	—	—	—	—	
Skrabovits Janos, házasa fia Vaszil	1/4	Ivan	2								
Skrabovits Janos pt.	1/4	—	—								Maga egy fiával Hriczel Nagy Bisztran lakik, a teleket birja Skrabovics Tamás
Skrabovits Olexa pt.	1/4	—	—								
Kueskir Janos pt.	—	—	—								M. m. h., az házasa fia János Karason lakik, a teleket parochiara rendelték
Havrillo Janko pt.	1/4	—	—								
Briskovics Jaczko pt.	1/4	—	—								Maga sellerkedik, a teleket senki nem birja
											Deficialt, a teleket Kueskir Janos kenéz birja
											Deficialt, a teleket a gazis fel nőtte

Cercum van, réghi, parochianak Skrabovits Olexa pusztá teleke rendeltetett.

Fugitivi coloni, ut in rubricarum margine.

Census. Ab antiquo iuxta sessiones itt census nem observallatott, hanem sub domino Homonnaiano⁷² falujul in toto computatis omnibus fizettek summas adot f. 64. Et sub dominio sequenti, id est moderno, a meltosaghos Rakoczy urak uraságha alá devéniálván ezen jország, ezen falunak illy nagy el pusztulása leven⁷³ a meltosagos Bathori Sophia fejedelem asz-

⁷¹ Báthory Zsófia, II. Rákóczi György özvegye, 1673-ban lett az uradalom végleges tulajdonosává, és ennek ügyeit haláláig, 1680-ig vezette. (*Lehoczky*, i. m. III. 724.)

⁷² Homonnai Drugeth Györgyné Eszterházy Mária az 1660-as évektől 1673-ig birtokolta az uradalmat. (*Lehoczky*, i. m. III. 723.)

⁷³ Pusztítások ezen a környéken a Báthory Zsófia és Eszterházy Mária közti vizálykodások idején (1667–68-ban), valamint a Thököly-felkelés és Munkács ostromzára idején (1683–88) voltak. (*Lehoczky*, i. m. III. 574. skk.)

szony eő nagysaga idejében, hogy a lakosok jobban epülhetnének es szamosodhatnának, fellyebb irt adojok relaxáltatott ilyen formában. A falu summas adaja determináltatott in f. 26, egy eökörert f. 6, facit in toto f. 32.

Battyko adaja ordinarie egy nyést vel f. 4.

Proventus. Pasit tized, eöszi, tavaszi dezmaja, raj dezma, strongha per omnia, ut in *Szent Miklós*.

Servitia, munera, mulcta, ut in *Szent Miklos*, ugy observaltatik ittis.

Limites. Holubinaval, Szolocsinával, Diszkoriczával, Pavlovával, Uklinával, Hankoviczával vicinaltatik.

Pavlova

Nomina hominum ⁷⁴	Sessiones	Nomina filiorum	Eorum anni	Equi	Bovés	Vaccas	Oves	Porci	Apes	Census			
										f.	d.		
Kenezseg itt volt egy												Teljessegesen el pusztul tes mint hogy deficialt, tollaltatik az eő annualis adaja is	
Jobbágyok													
Luczevics Timko pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt in semine, a teleket senki nem bírja
Zebovits Marko	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	M. m. h., a veje ra szallott, a.
a) Ruszszin Panko	—	Iván Pál	12	—	—	1	—	—	—	—	—	—	Gyalog szeres
Stepovits Andre, házas fia Mathe	1/2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	Gyalog szeres
Czigány Janos pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ezek mind deficiáltak, az eő telekeket senki nem usuállya, ha valaki fel forja, fizessen, mint a többi a rubricában
Ruszszin Hriez pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ruszszin Demeter pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Csardan Janos pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Petricska Matte pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lazurszke reghi pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pap Demeter	1/2	Hriez Ivan Szemko	16 9 8	— 1	—	—	—	—	—	—	—	—	Ez battyko, annualis adaja volna egy nyest, mivel penig a rubricabul ki tétzik, hogy nincs több egy lovánál, ad beneplacitum domini terrestris hagyatik ad medietatem, f. 2
Stegura Andras, házas eotse Fedur	1/4	Fedur Ivan	13 10	1	2	4	10	2	6	1	50	—	Marhával szolgáló jobbágy

⁷⁴ A fejezetek az eredetiben üresen maradtak.

Cercumok nintsen, hanem Bisztrára jarnak.

Fugitivi coloni nulli.

Census. Telek adaja, kenez adaja, ha volna, battyko adaja, seller adaja a scrint volna, mint Holubinán, avagy Romanócson, mivel penig kenezség deficialt es a battyko igen el szegenyedet, azért a census, mint a rubricaban fel iratott, ugy exolvaltassék, az az populosa sessiojatul (no. 1^{1/4}) f. 7 d. 50, puszta sessiojatul no. 2. Mivel senki nem colalt eddig, semmit sem fizethetni.

Battyko adaja ad beneplacitum domini terrestris per defalcationem f. 2.⁷⁵

Falu summas adaja ordinarie volna száraz korcsmaert f. 4. Drabant pénz f. 2. Vagho marhaért f. 1. Ennek három rendbeli adónak, ha semmi defalcatioje nem leszen, tehát fizetnek in toto falujul f. 16 d. 50.

Proventus. Eőszi, tavaszi vetés dez mája, pasit tized, raj dezma, stronga, ut in Szent Miklos.

Servitia, munera, muleta pariter, ut in Szent Miklos.

Limites. Polyenával, Kis Bisztrával, Olenával vicinaltatik, meta sine impedimento.

Hankovicsa

Nomina hominum	Sessiones	Nomina filiorum	Forum anni	Equi	Boves	Vivacae	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Kenesseg ittegy van											
Pukes Olexa	1/2	Iván	8	—	—	1	—	—	—	—	Ezek a kenezek szinte ugy fizetik az adót, mint Románócson, omnibus inclusis, kész pénz, rókaért, madárért es 1/2 kenesseg-től f. 10, 50 d.
Pukes Jaczko		Iván	3	—	—	1	—	—	—	—	
"		Iván	1	—	—	—	—	—	—	—	
Fenyinecz Iván	1/2	Símko	6	—	—	1	—	—	—	—	Ezek a kenezek szinte ugy fizetik az adót, mint Románócson, omnibus inclusis, kész pénz, rókaért, madárért es 1/2 kenesseg-től f. 10, 50 d.
Fenyinecz Vaszil		Miclo	3	—	—	1	—	1	—	—	
Fenyinecz Ivan		Vaszil	2	—	—	1	—	1	—	—	
Jobbagyok											
Ruszin Pavel	1/4	Tímko	6	—	—	1	—	—	—	—	84 Gyalog szeres
"		Iván	2	—	—	—	—	—	—	—	
Pap Péter, házas fia Iván	1/4	—	—	1	—	2	—	—	—	2	84 Gyalog szeres
Veklenicz Ivan	1/2	Vaszil	8	—	—	1	—	—	—	—	68 Gyalog szeres
"		Iván	3	—	—	—	—	—	—	1	
Krivnák Andrej	1/4	Tímko	6	—	1	1	—	1	—	—	84 Gyalog szeres
"		Iván	3	—	—	—	—	—	—	—	
Krivnak Matte	1/4	—	—	—	—	1	—	1	—	—	84 Nyomorult koldus jobb-ágj
Krivnak Andre	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84 Fellyeb iratott
Ruszzsin Pavel pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84 Pap Ferencz birja
Szolvai Márko	1/2	—	—	—	—	1	—	—	—	1	68 Gyalog szeres
"		—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pop Ferencz	1/4	Andre	12	—	—	1	6	2	—	—	Ezek battykók, adajok egy nyest vel f. no. 4
Pop Istvan		Ferencz	6	—	1	1	6	2	1	—	
"		Luka	2	—	—	—	—	—	—	—	

⁷⁵ Az eredetiben itt egy kihúzott „4” és az „f” áll.

Cercum, parochia réghi vagyon.

Fugitivi nincsen.

Census. A telek adajárul hasonló observatio volna, mint Románoczon meg iratott, de in tempore az hely igy el pusztult vólt, azért az akkori mel-
tosagos földes urak determinálták vólt, melly mind ez ideig observáltatott
es mostannis helyben hagyatott, hogy egy quarta sessio adaja legyen d. 84,
azert mostannis a rubricában igy kellet inserálni, hol a populosa sessiojatul
(no. 2^{1/4}) f. 7, 56 d. Puszta sessiojatul (no. 1/4) d. 84, ahoz kenéz adaja omnibus
imputatis f. 10 d. 50, battyko adaja egy nyest vel f. 4. Summa in toto facit
f. 22 d. 90.

Falu summas adaja. Itt a fele proventus nem observáltatott, nincsen is.
Proventus. Eőszi, tavaszi vetes dezma, pasit tized, raj dézma, stronga
per omnia, ut in *Szent Miklos*.

Servitia, munera, multa pariter, ut in *Szent Miklos*.

Limites. Szaszukával, Holubinával, Abrankoval vicináltatik.

Szveszko

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Eorum anni	Equi	Bovae	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
Kenesseg itt fel van Panasz Luka	1/2	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	Ez a kenésseg annyira el pusztult, hogy ennek a földet dez-mában vettek, a kaszállót pedig az urak számára kaszálták. most szolgálatból jö-ven egy maradéka, ⁷⁶ per defalcationem fi- zet in quartalitate ⁷⁷ f. 2, 62 d.
Jobbagyok												
Orosz Janos pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	Deficiáltak, a teleket bírja pavlovi jobbagy, Fe- dor
Tokar Demeter pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiáltak, a teleket senki nem colállya
Ruszzsin Marko	1/2	Hricz	8	1	—	1	—	—	—	3	—	Gyalog szeres, az előtt bírta Ruszzsin Mikita
Ugyan az eove, pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Senki nem colállya
Ruszzsin Iván p.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiáltak, a teleket senki nem colállya
Ruszzsin Prokop	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ruszzsin Peter pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Maga meg bolt, a fia Marko mas teleken lakik
Sellerek												
Halasz Danko	1/8	Iván	5	—	—	1	—	—	—	—	50	Ez most az urak halásza
Ruszzsin Roman	1/8	Leczo	8	—	—	1	—	—	—	—	50	Ez is az urak halásza
Szűcs Demeter	1/8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	
Ruszzsin Jaczko	1/8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	

⁷⁶ Ti. az egykori kenéznek.

⁷⁷ A teljes összeg negyedrészt.

Census. Itt a jobbágy telek adaja, quoad antiquam determinationem, volna ez szerint, a mint Zavatkán iratott, az az telek adaja f. 3, 52 d., ket icze vajert f. 1, ket icze mezert f. 1, egy sajtert d. 48, faciens in toto f. 6 es ily a populosa sessiojáért, kit Ruszszin Marko bir (no. $\frac{1}{2}$) f. no. 3, pusztta sessiojatul, ut in rubrica, (no. $2\frac{1}{4}$) f. 3, négy sellertül, a mint Romanoczon, per d. 50 f. 2.

Ezekhez kenez adaja volna f. 10, 50 d., mivel penig tsak most szarmazott haza szolgálatbul a maradeka, a domini terrestris ad beneplacitum ad, ha adhat, f. 2, $62\frac{1}{2}$ d.

Falu summás adaja ab antiquo vólt itt száraz korcsmáért f. 1 d. 80. Drabant penz f. 2, vago marhaért d. 20. Facit f. 4. Ennek mostis ily kellene lenni, de mint hogy ily szegenyek, azert per defalcationem usque ad beneplacitum domini terrestris leszen f. 2. Facit in toto f. no. 12, d. $62\frac{1}{2}$.

Battyko adja volna ordinarie f. 4, de mint hogy mostan itt battyko nincsen, a parochiais el pusztult, azert a proventustis pro nunc nem exigalhatni.

Proventus. Eőszi, tavaszi vetes, dezma, pasit tized, raj dézma, stronga, ut in Szent Miklos, observaltatik.

Hal tarto helyis⁷⁸ vagyon, halászok tartoznak minden penteken halat szolgáltatni Szent Miklosra vagy Munkácsra, ha az urak udvara vagy magok az urak ott vannak.

Servitia, munera, muleta, ut in Szent Miklos.

Limites. Paszszikai, jobloviczaj, szolyvaj, holubinai, szent miklossi határokkal vicináltatik, metales sine impedimento.

Noszgila praedium

Noha itt volt kenessegnek egy quartaja, jobbágy három quarta egészen el pusztult, egy reszrül nem lakhatták a tolvajok miatt, mas reszrül keves vetese lévén, nagy portiot vetettek rajok, azert el oszolni kellet.

Mikor ep falu vólt, a kenezek ugy fizettek, mint Románoczon, egy quartatul f. 5, 25 d., jobbagy három quártátul omnibus inclusis f. 4, 50 d. Summas adot soha nem fizettek, mivel csak nagy hegyen, erdök közt laktak.

Kaszallojanak a ki hasznát vérszi, proportionaliter fizessen vagy jo idejen alkudgyon a tisztel, maskeppen a földes ur részére a réteknak fructusát el kell foglalni.

⁷⁸ Valószínűleg halastó.

Hrabonicsa

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovis	Vaccæ	Oves	Porci	Apes	Census			
										f.	d.		
Hricsovits Pál	1/4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	Ezt a falut nem regen szállották, az előtt csak praedium volt Ez kenésesen lakik, nem regen szállot rea, pro nunc fizet per defalcationem, mint hogy szegenyis, f. 2 d. 62 1/2.	
Miklasovicz Hriez	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M. m. h., a fia, Hriez, Demeter, házask, Szkotárszán lakaak	
Miklasovitz Andras	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M. m. h., a fia Fedor Izvoron lakik	
Spandiez Fedur	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Magha Iiko fiával Románóczon lakik, ezek ide való kenezek voltak	
Jobbágyok													
Krivesanicza Hriez	1/4	Ivan	2	—	—	2	—	—	—	—	1	50	Gyalog szeres jobbágy
Krivesanicza Szimko	1/4	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	50	Marhas jobbágy
Krivesanicza Fedur	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	Gyalog szeres jobbágy
Hriezovicz Panko pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, a teleket az ur számára kaszaltak, mostis kaszallyak meg
Sellér	1/8	Mikal	4	—	—	2	—	20	—	—	—	50	Ez jobbágyazhatik, ⁷⁹ szállyon ezutan pusztá telekre
Umazanicz Mihaly													

Cercumok, parochiajok soha nem volt, hanem Podpoloczra járnak. Fugitivi, ut in rubricis.

Census. Telek adajáról, kenez adóról, seller adóról sine defalcatione a szerint kell erteni, mint Románóczon meg iratott.

Falu summás adaja lehet, mikor a falu ep volt regenten, hogy exigaltott rajtok, mint hogy pengi reghi praediumnak irattatik, usque ad beneficium domini terrestris rajtok ne exigaltassék.

Proventus. Eöszi, tavaszi dezma, pasit tized, raj dezma, stronga, ut in Szent Miklos.

Servitia, munera, mulcta, ut in Szent Miklos.

Limites. Rozgillával, Izvorral, Podpolóczsal vicinaltattatik.

⁷⁹ Ti. jobbágyt adókat vállalhat valamelyik üres jobbágytelken.

Podpolóc

Nomina hominum	Sessiones	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovae	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Fél kenesseg van itt Kenesz Kolin Mikita, veje Legező Demeter	—	—	—	1	2	4	—	1	—	—	—
Kolin Iván, házasa fia György	1/2	Pál	12	—	1	2	2	—	—	—	—
Kolin Ivan iffiabbik	—	Simko	10	—	1	1	—	—	—	—	—
Kolin Vaszil	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—
Kolin Danilo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jobbagyok	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Linta Peter	1/4	Jacsko	9	—	—	—	—	—	—	1	50
a) Dudik Vaszil	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—
Linta Andre pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Linta Vaszil pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ruszszin Pavel pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Köblös Iván	1/4	Peter	16	—	—	1	—	—	—	1	50
Linta Iván pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szamos Ivan pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szamos Szimko pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75
Szamos Fedur pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szamos Prokop	1/4	Olexa	8	—	—	1	—	—	—	1	50
Decsinecz Ivan seller	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	50
Pap Gergely	1/4	—	—	1	2	4	—	1	—	—	—

Kenesz adajat omnibus inclusis

M.m. holt, a fia Iván 16 esztendő. Itt a fahuzar szolgál

M.m.h., a feleséget vette el a.

Gyalog szeres

Deficialtak, a telekeket az ur számára szokták kaszáltatni, ha mas nem talaltatik ra szállani

Deficialt, a telek parochiara rendeltetett, pro 1699. fizettek tole d. 75

Gyalog szeres

M.m.h., a fia Maxin Nyirben. Genzen⁸⁰ lakik. házasa, a teleket fel fogta volt kenéz Mikita veje, Legező Demeter. Mint hogy az ipának két fiat a szmolakok⁸¹ meg öltek, magához vette, a teleket pusztan hadta

Deficialt, a teleket senki nem bírja, valaki fel fogja vagy be veti. fizessen

Deficialt, a teleket be vetette volt Kolin Györgj

Maga Nagy Abrankan lakik, a teleke pusztan áll

Gyalog szeres

Ez battyko, nyest adaja 1. 3 per defalcationem ad beneplacitum domini terrestris

⁸⁰ Gemzsén.⁸¹ Valószínűleg: szurokkészítők. A szurkot gyantatartalmú fenyőfából termelték ki, elsősorban fákyának, azután fakészítmények (hordók, csónakok) konzerválására. A munkácsi Krajna-vidék jobbágjai 1645-ben is „fenyő-fát”, „lámpásba való”, adtak a földesúrnak. (U. et C. 19/1. Makkai László szives közlése.)

Cercumok, parochiajok vagyon, mivel penig parochianak nem volt csak egy quartaja, azért rendeltetett meg hozzája Ruszszin Pavel deficialt mas quartaja.

Fugitivi, ut in margine rubricarum.

Census. A jobbágy adajának, kenész adajának, seller pénznek az szerint kellene lenni, mint meg iratott Románoczon. Most lészen a populosa sessio-játul (no. $\frac{3}{4}$) f. 4 d. 50, pusztá telekektül (no. 2) f. 1 d. 50, egy sellertül d. 50. Kenész adaja fel kenézségtül f. 10 d. 50. Battyko adaja per defalcationem f. 3.

Falu summas adaja ilyen observaltatott ab antiquo. Szaraz kores-maert f. 3 d. 50. Drabant penz f. 1 d. 50. Vagho marhára d. 50. Mostis így fizessenek, ha az földes ur *kegyelmessége* nem accedal rea⁸² es így in toto f. 25 d. 50.

Proventus. Eoszi, tavaszi vetés dezma, pasit tized, raj dezma, stronga, ut in *Szent Miklos*.

Servitia, munera, muleta per omnia, prout in *Szent Miklos*.

Limites. Sdenyoval, Jalovával, Abrankával, Románoczzal, Hankoviczával, Rozgillával vicináltak, metaja bantatas nélkül vagyon.

Romanocz

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Annieorum	Equi	Bovae	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Kenesség van itt fél											
Kenezek											
Hasztics György	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—
Hasztics Pavel	$\frac{1}{2}$	Mihaly	9	—	1	1	—	1	—	—	—
Szamos Stephán	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szamos Olexa	—	Fedor	12	—	—	—	—	—	—	—	—
Jobbágyok											
Ruszszin Ivan	$\frac{1}{4}$	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, a teleket senki nem usuállya
Szomonicz Iván	$\frac{1}{2}$	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M. m. h., a fia Olexa házas, Pusztá Petriben, a Nyírbe lakik, telek pusztán áll
Maliko Ivan	$\frac{1}{4}$	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, senki nem bírja, néha a podpolocziak dezma alá szoktak be vetni

Cercumok, se parochiájok ab antiquo nem volt, se battyko, hanem Podpoloczra járnak.

Fugitivi, ut in margine rubricarum.

Census. Itt a szolyvai processus beli mindenik faluban a telek adaja ilyen, úgy mint egy egész telektül kesz penz f. 3 d. 52, két icze mezért f. 1, két icze vajert f. 1, sajtert d. 48, facit in toto f. 6. Fel telektül fél ennyi, quartátul negjed resz. Mint hogy itten mind pusztá a sessiojok es senki sem usuállya, azért a telek adaját nem inseralhatni pro nunc. Sellérek a sellér penzt úgy fizetik, mint Szolyván.

⁸² Valószínű értelme : ha nem járul hozzá valamilyen kedvezményhez.

Kenezs ado ezen szolyvai processusben. Hol volna egész kenezsseg, annak adaja ilyen, omnibus inclusis (kesz penz, roka, madár penz) f. 21, fél kenezsegtül fel ennyit.

Itt Romanocozon mint hogy fel kenezsseg vagyon, adaja omnibus inclusis, a mint a rubrica margojan annotatur, f. 10 d. 50.

Proventus. Eöszi, tavaszi vetes dezma, raj dezma, pasit tized, stronga a szerint, mint *Szent Miklóson*.

Falu summas adaja. Ab antiquo ezen faluban nem observaltatott ily proventus.

Servitia, münera, mucta, ut in *Szent Miklos*.

Limites. Abrankával, Hankoviczaval s Podpoloczal vicináltatik.

Tertius processus superior Verchovinensis

Zavadka

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovae	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
Kenezsseg itt van												Egész kenezségnek az adaja regentea, most is ugy observaltatik, kesz penz f. 20 d. 50, ket roka büért f. 4, ket madárért f. 2 es így egész kenezsegtül ebben a processusban fizetnek f. 26, 50 d., omnibus scilicet imputatis et accluis. Ezeket a sok kenezeket dispertialván, három kenezéghis lehetne ezekben, állyon mindazonáltal a dominus terrestris gratiájában
Kenezék												
Tatács Levkó, házas unokája Péter hazas fiai		—	—	1	8	4	80	4	—	—	—	
edgyik Tatács Vaszil,	—	Lucz	10	1	4	2	30	3	—	—	—	
ennek hazas fia	—	Levko	3	—	—	—	—	—	—	—	—	
Stephan	—	—	—	1	2	1	20	2	1	—	—	
masik fia Tatács Iván	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tatacs Havrilo veje	—	Simko	15	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bilkovits Innat	—	Ivan	10	1	2	3	30	—	—	—	—	
	—	Levko	4	—	—	—	—	—	—	—	—	
	—	Timko	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
	—	Ivan	10	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tatács Mikula	—	Mikula	6	—	—	—	—	—	—	—	—	
	—	Havrilo	3	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tatács Fedur	—	Fedur	4	—	—	1	—	—	—	—	—	
Tatács Pap Janos, házas fia Tatács Ivan	—	Vaszil	6	—	—	—	—	—	—	—	—	
	—	Simko	10	—	—	—	—	—	—	—	—	
	—	Stephan	6	1	2	2	30	2	—	—	—	
masik fia Michalo	—	Fedor	3	—	—	—	—	—	—	—	—	

Ez battyko, kenezek kozze fizet, nyest pénztis ad f. 4

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum							Census		
			Equi	Bovis	Vaccarum	Oves	Porci	Apes	f.	d.		
Tatacs Janos, házas fia Tatacs Stephán	—	—	—	1	2	2	30	2	—	—	—	Ez szabadossággal szolgál, ezen kívül a kenézek tartoznak az egész kenéz adótt fizetni
Tatacs Péter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M.m.h., a fiai, Fedor, Pál, Antal, szolgálnak, a teleket Tatacs Simko bírja
Tatacs Simko, veje Kraacsuly Mihály, unokája Tatacs Andras	—	Péter	2	8	6	4	40	7	—	—	—	
Tatacs Vaszil, házas fiai Tatacs Ivan es Tatacs Levko	—	—	—	1	3	2	30	3	—	—	—	
Tatacs Stephán	—	Péter	8	—	2	1	8	1	—	—	—	
Tatacs Maxin	—	—	—	—	2	1	10	—	—	—	—	
Jobbágyok	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Szent Miklósban sellérekedik, a teleket eddig vetette Tatacs Vaszil, a Levkonak a fia, fizet tőle f. 3, azután aki akarja birni, fizessen per f. 3
Sutlak Iván	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Harkabusz Sztanko	1/2	—	—	—	2	1	—	—	1	3	—	Marhával szolgáló jobbágy
Puskarovics Fetzko pt.	1/3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a telekere szallot a.
a) Ruszszin • Hav- rilo	—	—	—	—	2	1	—	—	—	2	—	Marhás jobbágy
Puskarovics Simko pt.	1/3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a telek nyomásba volt, aki akar usualni, fizessen f. 2
Puskarovits Marko pt.	1/3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a telek parochiara perpetuáltott, azért nyest penzt fizetnek
Hlibnik Hriez pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket TatacsMaxin colallya, edig fizetett f. 3
Seller Hlibnik Simko	1/8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	

Cereumhoz valo parochia itt nem volt, hanem perpetuáltott azon szükségre Puskarovits Marko deficiált pusztá teleke.

Fugitivi jobbágyiones nulli.

Census. Circa censum observálni kell, hogy ezen faluban az egész telektul valo adó ab antiquo volt es mostis a szerint practicaltatik telek adaja f. 3, 52 d., ket icze mezért f. 1, két icze vajért f. 1, sajt pénz d. 48. Faciens f. 6. Fel sessiotul fel ennyi, negyed része egy quartátul. Most, mint hogy csak fél populosa sessioja talaltatik, leszen f. 3. Pusztá telektul (no. 1²/₄) eddig fizettek f. 10. Ez utan ki usuállya, ugy fizessék. Seller d. 50.

Kenez adaja, mint a rubricaban extál. Fizetnek, hogy ha egy egész kenéssegen hagyatnak, f. 26 d. 50. Battyko adaja ab antiquo egy nyest vel f. 4. In toto facit f. 44.

Proventus. Malom, melly a kenézeké, Verbias vizen egy vagyon, mely-tul ebben a *szent* miklosj jországban egyéb adozással nem tartozik, hanem a mikor az ur dolga ugy kívánnya es szükség leszen, ácsot tartoznak *praestálni*.⁸³

Serföző, kallo ha szinten volnais itt a kenézeknek, iuxta relationem et fassionem ab antiquo ez illyentül semmit nem adoztanak.

Pályinkas fazek ha találtatik, annak annualis adaja f. 1.

Falu summas adaja száraz korcsmáért f. 5 d. 50, drabant pénz f. 2, vagho marhára f. 1. In toto f. 8, 50 d. Ezen adótt mind közönsegessen, kenez, jobbágy, annuatim tartoznak fizetni.

NB. Circa censum eztis kell observálni. Mint hogy a kenézeknek incumbál az, a mint hogy leveleis azt tartya, ut ipsi conficiant pagum populosum per hoc, ha eök a falut nem népesitenek es a jobbágy teleket pusztán tartják, az jobbágy summás es egyéb adajokat eök tartoznak *praestálni*, mivel a kenezek annyira szaporodtak, hogy jobbágynek nincs már helye, hol telepedhetne.

Eoszi, tavaszi vetes dezma, pasit tized, raj dezma, stronga ebben a verchovinai processuban szinten így observaltatik, mint munkatsi vagy also processusokban.

Servitia, munera, muleta, ut in *Szent Miklos*.

Limites. Verbiasi, felseo vereczkeý, also vereczkeý, laturkaj, peressirovai határokkal vicinaltatik.

⁸³ A molnárok ugyanis rendszerint maguk készítették és javították malomépiletüket, tehát az ácsmesterséghez érteniük kellett.

Peressirovo

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum							Census			
			Boqui	Boves	Vaccae	Oves	Porci	Apes	f.	d.			
Kenesseg itt fel van													
Kenezek													
Kracsoly Vaszil, veje Kracsoly Mattye	—	—	—	1	2	1	6	1	—	—	—	—	
Kracsol Szimko, ház- as fia Stephan	1/2	Hriez	8	—	—	1	10	1	—	—	—	—	
Seszták Ivan, ház- as fia Prokop Maxim	—	Timko	8	1	2	2	—	3	—	—	—	—	
Seszták Fedur	—	Ivan	7	—	2	1	10	—	—	—	—	—	
Jobbágyok													
Ruszzsin Illyes ko- váts	1/2	Mihaly	8	—	—	—	—	—	—	—	3	—	Gyalog szeres
Fia Ruszzsin Vaszil	1/2	—	—	—	2	1	—	—	—	—	3	—	Marhas jobbágy
Bodnár Jaczko	1/2	Mihaly	5 ⁸⁵	—	1	1	—	—	—	—	3	—	Gyalog szeres
Igen regli puszta t.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nem emlékeznek, hogy valaki lakott volna rajta, a vizis anyira el mosta, nem lak- hatni rajta
Hordei Mihályne	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75	—	Enek a teleknek is kárt tett a viz, azért per defalcationem fi- zet

Cereum itt ab antiquo nem volt, hanem Zavadkára járnak.

Census. Ittis a telek adaja a szerint exigaltatik, mint Zavadkán meg iratott, most a populosa sessiojátul (no. 1^{3/4}) provenial f. 10 d. 50, mint hogy pedig reszet egy quartának a viz el mosta, így per defalcationem annotaltatik f. 0 d. 75.

Kenéz adó. Ezis a szerint, valamint Zavadkán es így a kenésségtul obvenial omnibus inclusis f. 13, 25 d.

Falu summas adaja. F. no. 3 (mellyben a száraz koresmáért, vagho marháért es drabant pénz inclusive vagyon) szoktak adni az also vereczkej summás adozhoz. Azzal edgyütt administrallyák, most, mint hogy Verecskétül separáltatott, maganossan tartoznak praestalni.

Proventus. Malom, ez a kenézé, mellyrül hasonloképpen kell érteni, a mint Zavadkán meg iratott.

Eöszí, tavaszi vetes dezmaja, pasit tized, ráj dezma, stronga ugy, mint Zavadkán annotaltatott.

Servitia, munera, muleta, ut in Szent Miklos.

Limites, Zavadkay, also verecskei, felseo verecskei határokkal vicinaltatik. Sine impedimentis.

⁸⁴ Az összeg az engedmény ellenére is több a 6 forintnál, nyilván a mellékszolgáltatások beszámítása miatt.

⁸⁵ A számot 1/2-ből írták át 5-re.

Also Verecske

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovae	Vaccinae	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Kenesseg egy											
Kenezek											
Kruskovicz Simko		—	—	—	1	2	—	—	—	—	
Kruskovicz Hricz		Simko	8	—	—	—	6	—	—	—	
Kruskovicz Iván, házas fia Ilnát	1/2	—	—	—	—	2	—	1	—	—	
Kruskovicz Jaczko	—	Lukáts	17	—	—	1	—	—	—	—	
Gárdán Peter, há- zas fia Gardán	1/4	—	—	—	2	2	—	1	—	—	
Iván, a veje Bobela Iván	—	Mattye	1	—	—	—	—	—	—	—	
Sestak Hricz pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jobbágyok											
Boboleskovicz											
David pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pennakovicz Miklos											
pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
a) Veje Ruszszin	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	
Olexa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Badelya János	1/3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
pt.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Poskovits Hricz,	1/3	Iván	18	—	—	1	—	—	—	2	
házas fia Vaszil	1/3	Stephan	10	—	—	—	—	—	—	—	
Nyilabovits Jacz-											
ko, házas fia	1/3	—	—	—	—	2	—	—	—	2	
Iván	1/2	—	—	—	—	1	—	—	—	3	
Marinecz Timko	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ugyan öve, pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mandrik Fetyko	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Petracs Ferenc	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
b) Ruszszin Ivan,	—	Stephan	15	—	2	1	7	—	—	87	
házas fia Vaszil	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Inzevits Iván pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jusavitz Andras	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kutas Mihaly pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Belinkovitz	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Iván pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Az kenéz adaja a szerint fizettetik, mint Zavadkán, mint hogy pedig 1/4 sessio nem coláltatik, azért per defalcationem inseruntatik nempe f. 19, 37 1/2 d.

M. m. h., a fia Iván Abránkán házasodott, a másik fia Lazar Patakon⁸⁶ szolgál, a teleke pusztán áll

M. m. h., a fia Andras Lengjen országba lakik, a teleknek negyed részét be vetette Antalóczy Pál, fizet f. 1 Deficiált, a teleket be vetette a.

Deficiált, a teleket senki nem bírja

Koldus szegény jobbágy

Gyalog szeres

Gyalog szeres

Senki nem usuállya

Deficiált, a teleket senki nem bírja

Deficiált, a telekre szalót b.

Marhas jobbágy

Deficiált, a teleket senki nem bírja

Deficiált, a teleket Melyes Micso egy reszről usalt, fizet f. 1 d. 50

Deficiált, a teleket senki nem colallya

Deficiált, a teleket usuállya c.

⁸⁶ Sárospatak.

⁸⁷ A szám elmaradt.

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovae	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Kravicz Fetyko ⁸⁸	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
d) Zikovicza Pál pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vajdics Iván	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
Voranik Danko pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vakolics Iohnát	1/3	Timko	10	—	—	1	—	—	—	3	—
Smulevicz Iván, hazas fia Péter	1/2	—	—	—	1	1	—	1	—	3	—
Ugyanazeöve, pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Buresitsko pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mandrik Maxim, házas fia Simko	1/2	Iván	14	—	—	1	7	—	—	3	—
Dubinecz Fedur, hazas fia Simko	1/2	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—
Brestavitz Vaszil	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50
Ruszszin Fedur	1/2	Jaczko	5	—	—	1	—	—	—	3	—
Tretnik Iván pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Chodan Iván pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szuszkarovics Panko pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ravicz Iohnát	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ardosovics Pál, ⁹⁰ házas fia Péter	—	Jaczko	6	—	2	1	—	—	—	—	—
Koricz Timko pt.	1/3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ardosovits Mihály	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bajovics Danko pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Koricz Pavel pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Samsicsko Podócz pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kozma Koczky pt.	1/3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hodiszka Mihály pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

⁸⁸ A név elől elmaradt: „c”.

⁸⁹ Az eredetiben ezt a szót kétszer írták le.

⁹⁰ A név elől elmaradt: „a”.

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Boves	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
Kovács Iván	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	Szegény ember
Ugyan az öve pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Szegénysége miatt nem bírhattya
Janicsko Iván pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket senki nem bírta
Ruszszin Ferencz pt.	2/3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, senki nem usuállya
Plessa Hricz pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiáltak, az elő telekeket valaki ha usuálni akarja, fizessen az adót tőlök
Bubasovicz Matye pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Buczalin Kozma pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kaber Mihály pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sztankalicz Demeter pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ruszszin Andras pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket kez Roldá Ivan colta, fizet f. 3
Kasztened Andras	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a telekre szalot b.
b) Kovács Timko	—	Demetr	8	—	—	1	—	—	—	3	—	Gyalog szeres
Ruszszin Iván pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket senki nem bírja
Kopezavicz Paiko	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket kez Gardán Peter bírta, fizet f. 3
Ravics Matye	1/2	Iván	12	1	—	1	—	—	—	3	—	Gyalog szeres
Lutkovics Olexa pt.	1/3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a telekre szalot d.
d) Ruszszin Fetyko	—	Prokop	16	—	—	1	—	—	—	2	—	Gyalog szeres
Lutkovics Miklos pt.	2/3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiáltak, senki nem usuállya
Lutkovics Ivan pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sikora Román	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a telekre szalot e.
e) Selzanicz Peter, Ugyan öve	1/2	—	—	1	2	2	10	—	—	6	—	Deficiált. Ezt bir Selzanicz Péter
Levitsz Andre	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	
Szalkovits Ihnat pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált. Senki nem usuállya
Csurovics Iván	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a telekre szalot a.
Ravics Mihály ⁹¹	—	Maxón	6	—	—	1	—	—	—	—	—	Gyalog szeres
Lutkovics Pavel	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket usu alt b.
b) Puskarovics Vaszil	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	

⁹² A név elől elmaradt: „a”.

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovis	Vaccæ	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Duninecz Fedur pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt. a teletet Ruszszin Iván colálta. fizet f. 3
Geszno Pap Vaszil, veje Mikicsin Ivan	1/2	Iván	8	1	4	2	—	—	—	—	Ez battyko, egy nyest vel f. 3 adaja
Antaloczi Pál	1/2	—	—	—	2	1	—	1	—	—	Szabadosnak tartya magát
Kurak János	}	Jaczko	12	1	2	—	—	—	—	—	Ezek szabadosok, lo háton szolgálni tartoznak, exstant litterae sub dato 2. Martii 1617. dominae Varday Kata, confirmatae per Annam Telekys ⁹²
Kurak Ferenecz		Andre Ivan	10 15	1	2	2	12	1	—	—	
Kurak Sirako	}	Pál	12	1	2	1 ⁹²	—	—	—	—	Ezekis szabadosok
Kurak Stephan, az eötte		Jaczko Samu	10 8	—	—	—	—	—	—	—	
		Fedur	5	—	—	—	—	—	—	—	
		Mattye	3	—	—	—	—	—	—	—	
Birkovics Prokop	}	Maczko	4	—	—	—	—	—	—	—	
Kurak Jaczko házasa fia											
Ihnát	}	Jaczko	3	—	—	—	—	—	—	—	
Kurak Illyko											
Malinecz Lecz Popovecz Mikita, unokaja	1/2	Jaczko	3	—	—	1	—	—	—	—	}
Olexa	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Cereumjok, parochiajok reghi vagyon.

Census. Itt hasonló ado observaltatik, mint Zavatkan meg iratott, az az egy egész telek adaja f. 3 d. 52. Ket icze vajert f. 1, ket icze mezert f. 1, sajtert d. 48, in toto f. 6. Pro nunc populosa sessiojatul (no. 10¹/₁₂) teszen f. 60, 50 d. A pusztá telekektül obvenialt (no. 19⁵/₆) f. 19 d. 50.

Kenezeknek adaja volna itt, ut in Zavadka, mivel penig az kenéssegnek egy quartaja pusztán áll, azert per defalcationem, meddig Sestak Hriez fia Iván maga örökseget meg nem szállya, fizetnek f. 19 d. 87¹/₂.

Battyko adaja egy nyest, vel, prout in rubrica, f. 4.

Falu summas adajok. Iuxta antiquam observationem et determinationem a falu summas adaja illy völt. Száraz korcsmaert fizettek f. 18, drabant penzt f. 12, vagho marhaert f. 6. Summa facit f. 36. Mind azon által meg kel tudni, hogy noha annak elötte ezeknek adajokat segitettek fizetni ezen faluk,

⁹² Ez a három szám korábbi vonások helyén áll, az utolsó egy vonással és egy 2-es számjeggyel együtt. Nem lehet eldönteni, melyik jelet szánták véglegesnek.

⁹³ Özvegy Nyáry Pálné Várday Kata. Kiváltságlevelét Lehoczky szerint a munkácsi görög katolikus püspökség levéltárában őrizték. A módosítás és megerősítés (Várday Kata első férjétől származó leányának, Telegdy Annának jóváhagyásával) 1626-os keletű (Lehoczky, i. m. III. 791.)

ugy mint Zadilszka f. 1, Perestilo⁹⁴ f. 3, Medvecze f. 1, Tissova f. 2, mivel hogy ezen apro faluknak ez irant valo adajok ki hagyattatott es mindenik falu a maga helyetül fizeti meg, ut ibi videre est, azért per defalcationem ez a falu igy tartozik száraz korcsmaért f. 14, 50 d., drabant penz f. 9 d. 66, vago marhaért f. 4 d. 84, in toto f. no. 29.

Mivel penig a korcsmat sido birja arendában, azért valameddig arendat mas fizet, száraz korcsmaért nem fizetnek, hanem csak drabant penzt es vago marhaért es igy per defalcationem leszen f. 14, 50 d.

Vam. Ezen faluban a melly vám vagyon, a mint referállyák hittel, megh arendaban a sido nem birta, a tiszték ugyan arendában szokták vólt el adni másoknak ad minimum in f. 25, mostan penig a sidónál arenda alatt vagyon, a mint *Szent Miklos*on annotáltatott.

Korcsma. Itt, valamikor a tiszték akarják, mindenkor árultathatnak az ur számára bort, ha lattyák haszonnal lenni, non obstante, ha valáki arendába birjais, az tsak sertül, palyinkátul arendál, nem a bor árulásatul, mindazonáltal, mikor a korcsma van közöttök, olyankor szaraz korcsmaért nem szoktak fizetni, amint fellyebb annotáltatott.⁹⁵

Proventus. Majorság szanto föld ezen határban a Privorottyán vagyon ket járasra,⁹⁶ felső mezön négy tábla, 16 holdbúl álló, pro cubulis *Cassoviensibus* no. 24, also Holicsány mezön 4 tabla, 16 holdbul allo, pro cubulis *Cassoviensibus* 24.

Majorság rét itt nincsen, mindazonáltal tartoznak a jobbágyok itt a falu hatarán castelly szükségere annyi szenat csinálni, a mellybül ket aborával ki tellyék, melly contineal circiter currus no. 24.

Malom. Kenezek es szabadosok malmárul, serfözörül, karlórul, palyinkas fazekrul hasonlo az observatio, mint Zavadkán meg iratott, vide folio 37.

Eöszi, tavaszi vetes dezmaja, pasit tized, raj dezma, stronga a szerint, mint Zavadkán es *Szent Miklos*t.

Servitia, munera, mulcta, ut in *Szent Miklos*.

Limites. Felseo verecskeý, zavatkai, zagilszkaj, tissovaj, abránkaj hatarokkal vicinaltatik.

⁹⁴ Pereszirova.

⁹⁵ Az eredetiben : „annotaltat”.

⁹⁶ „Járás” itt a nyomással egyértelmű.

Felső Verecske

Nomina hominum	Sexus	Nomina filiorum	Anni eorum	Populi	Boves	Vaccæ	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
Kenesség van egy												
Kenezek												
Slamka Mikula,	—	Roman	12	1	2	2	20	2	2	—	Itt a kenességnek adaja, valamint Zavadkán, meg írtott, omnibus imputatis f. 26 d. 50.	
cotse Kozik Olexa	—	—	—	—	2	1	14	—	—	—		
Kozik Prokop	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Zubak Koszt, hazas fia Fedur	—	Prokop	6	—	—	—	—	—	—	—		
Szincsina Szimko	—	—	—	—	2	1	—	1	—	—		
Szincsina Mihály	—	Gurko Matye	4 2	—	—	—	—	—	—	—		
Kozik Olexa	—	Ivan	10	—	—	1	—	1	—	—		
Szincsina Iván	—	{Ivan Mattye Fedor	8 5 12	—	—	1	—	—	—	—		
Jobbágyok												
Kaplenicz Jurko	1	—	—	1	—	2	6	1	—	6		Gyalog szeres jobbágy
Prokovits Mihály, hazas fia Vaszil	1/2	Vaszil	1	1	4	3	60	3	4	3	Marhas jobbágy	
Prokovitz Hricz, házas fiai	1/2	Ivan Stephan	10 1	—	3	—	30	—	—	3	Marhas jobbágy	
1. Mihály												
2. Ilko												
3. Demeter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Rintovicz Iván pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a telek pusz- tán áll	
Rintovicz Fedor pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket senki nem írja	
Kazip Pap pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket birta Kozik Olexa kenéz, fizetet f. 2	
Dubovicz Román pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleknek na- gyobb része a nyo- masban volt, vala- mit vetett Ruszszin András benne, fize- tet f. 1	
Dubovicz Innat pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M.m.h., a fia Iván Viz- niczin szolgál, a tele- ket reszről a víz el mosta, másik resz nyomasban van, 3-dik reszt colallya a.	
a) Kocskodán Pal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	
Docsinecz Ilko pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált. Eztis reszről ⁹⁷ Kocskodán Pal colály- lya, fizet f. 1 d. 50	

⁹⁷ Részben.

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovae	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
Hadinka Andras	1/2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	Gyalog szeres
Bosznita Iván pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Regenten cercum ezen a teleken vólt, más telekre transferáltak, ki annuentiajabul, nem tudgyák, azon a teleken temető he'y van. Egy reszt a viz el mosta, in quartaltate colallya Kaplénicz Jurko, fizet f. 1, d. 50
Savicz Marko pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket birta Kozik Olexa, fizetis tole f. 2 d. 60
Karavicz Andras pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, senki nem colallya
Mihalovicz Jurko pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket kenez Samka usallya, fizet is tole f. 3
Mihalovicz Fetyko pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M.m.h., a fia Hallyo Ivan Demecseren, Nyirben lakik, teleket senki nem birja
Seinicz Andrej pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Maga koldussággal él, a fia Vaszil Uklinau lakik, a teleket senki nem usallya
Socsevicz Onefra pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleke cercumnak perpetuáltott, a többi pusztán áll
Ivanik Demeter pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a telek pusztán áll
Jakinovicz Prokop pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M.m.h., a fia Mattye keneznel szolgát, a telek pusztán áll
Ruszszin Sandor pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket tel fogta b.
b) Ruszszin Filip	—	Ivan Prokop	5 3	—	—	1	—	—	—	—	3	Ez iden immunis, az utan, ut in rubrica
Domkovicz Vaszil	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	Mint hogy senmie sincs, in medietate hacjattott, mig fel lából
Domkovitz Ivan pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, senki nem colallya
Pletyak Lazar pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket usualta Pirokovicz Mihály, fizetett f. 3
Pletyak Fedor	1/2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	Gyalog szeres
Ruszin Demeter pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket colalta Piro
Csornalin Román pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, senki nem usallya
Dankovicz Lucz	1/2	Andras	5	1	—	6	6	1	—	—	3	Gyalog szeres
Sztankovicz Simko pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, senki nem birja a teleket

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovae	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census		
										i.	d.	
Simkovicz Roman pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, senki nem usuallya	
Puskarovicz Jurko pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, senki nem usuallya	
Hadulka Simko pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, a teleket birja Hadnicza Iván, fizet tole f. 2	
Motusz Hricz pt.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, a telekre szallot c.	
e) Rintovicz Pap Mihaly	—	Hricz	1	1	—	1	—	2	—	—	A battyko, adaja egy nyestért f. 4	
Krasznik Mihalo pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, a teleket birta Csibanicz Iván, fizettets f. 1 d. 50	
Krasznik Mikula pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, senki nem birja	
Perovicz Stephan, veje Ruszin Havrilo	1/4	—	—	—	—	—	10	—	—	1	50	Gyalog szeresek
Jacobovics Illyes pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, senki nem usuallya
Szemercesek Olexa	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	Ki tettzik a rubricából, hogy semmie sínes, azért ad beneplacitum domini terrestris hagyattatik per defalcationem

Cercumjok vagyon. Parochiajok nem vólt, hanem az előbbeni connumeratiokor perpetuallatott deficialt Motus Hricz teleke.

Fugitivi jobbagyiones, uti in rubrica.

Census. A jobbagyoktul egész telek adaja, mezért, vajért, sajtért való pénz, prout in Zavotka, omnibus inclusis f. 6, most populosa sessiojátul (no. 5^{1/4}) f. 31, 50 d., pusztá telektül, amint in margine rubricarum, (no. 21^{3/4}) f. 21, battyko adaja egy nyest vel pro ea f. 4.

Kenész adó. Mint hogy ebben az helyben egész kenésseg vagyon, annakokaért annualis adaja ilyen, ugy mint kesz pénz f. 20 d. 50, rokákért f. 4, madarakert f. 2. Summa facit f. 26, 50 d.

Falu summás adaja száraz korcsmáért f. 15, drabant pénz f. 10, vagho marhaért f. 5. Facit in toto f. 30. Vam pénzis volt, per annum f. 10, de ezen proventus transferallatott Also Verecskére.⁹⁸ F. 113.⁹⁹

Proventus. Eőszi, tavaszi vetes dezmaja, pasit tized, raj dezma, stronga, ut in Szent Miklos.

Observatio. Noha in urbariis praecedentibus, miulta a méltóságos Rakoczi házra deveniált az a jország, nem volt annotálva, mindazonáltal usallatott annuatim, hogy ezen felső verchovinaj processusbeli jobbagyok tartoztanak el vetni magok saját zabjokból castély szükségere Cassovienses cubulos no. 100, melly az eő idejeben procreatioval edgyütt accumulallatott

⁹⁸ A vámot ti. áthelyezték.

⁹⁹ Ez a szám a jövedelmek összegét jelenti.

es administratátott a castély szüksegere. Mostannis ezen majorkodást a szerint kellene praestálni, de mint hogy a jobbagyok, a verchovinai processus-beliek, a méltóságos fejedelemmel arendára alkuttak meg, alkuvásképpen magok zabjokat vessenek el cubulos Cassovienses no. 20, mellyhez földet is magok adnak ollyat, a minemüt a tiszték szeretnek.

Servitia, munera, mulcta, ut in *Szent Miklos*.

Limites. Timsorj, zavatkaj, beregóczy, abrancakaj, voloveczy, kanoraj, betskedi határokkal vicináltatik.

Lattrka

Nomina hominum	Sessiones	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovae	Vaccuae.	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
Kenesség egy												
Kenezek												
Maszalo Simko	—	—	—	—	2	1	12	2	—	—	—	
Maszalo Iván	—	Iván	10	—	2	1	—	1	—	—	—	
Maszalo Pavel	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	
Tormi Illyko	—	Ivan	10	—	1	1	—	2	—	—	—	
Tormi Jaczkó	—	Ivan	1	—	—	1	—	—	—	—	—	
Maszalo Román	—	Hricz	3	—	—	1	—	—	—	—	—	
Kurak Jurko	—	Vaszil	5	—	—	1	—	—	—	—	—	
Kurak Jurko	—	Vaszil	5	—	—	1	—	—	—	—	—	
Kurak Ivan	—	Jaczko	10	1	2	1	4	2	—	—	—	
Jobbagyok												
Ilniczky Mikita	1/2	Pavel	10	—	—	—	—	—	—	3	—	Gyalog szeres jobbgy
Popovecz Jaczko	1/4	—	—	—	—	1	—	—	—	1	50	Gyalog szeres jobbgy
Mikitovicz Roman	1/4	Olexa	12	—	—	1	—	—	—	1	50	Gyalog szeres
Sidecz Pavel	1/2	Ivan	2	—	—	—	—	—	—	3	—	Gyalog szeres
Kováts Jaczkó, házas fia Iván	1/4	Fedur	12	—	—	3	—	—	2	1	50	Küllöm kenyeresek, gyalog szeres
Ruszin Lukáts	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	Gyalog szeres
Ugyan az eöve, pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Senki nem usuállya
Csorban Andras	1/4	Ivan	6	—	1	1	—	—	—	1	50	Gyalog szeresek
Csorban Fedur, házas fia Demeter	1/4	Andras	2	—	—	1	—	—	—	1	50	
Lukacsovicz Mihálko	3/4	Illyko	3	1	—	—	—	—	—	4	50	Gyalog szeres
Illyniczky Iván, az eötse	1/2	Ivanko Hricz	3 10	—	—	2	—	—	—	3	—	Gyalog szeres
Voloszin Prokop	1/2	—	—	—	2	1	—	—	—	3	—	Marhas jobbgy, jövevény
Voloszin Lukats	1/2	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	Notelen legény
Popovics Szinko	1/4	Stephan	10	—	—	—	—	—	—	1	50	Gyalog szeresek
Popeluez Marko,	1/4	Vaszil	8	—	—	1	—	—	—	1	50	

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovés	Vaccae	Oves	Porci	Apos	Census		
										f.	d.	
Ugyan eöve, pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Senki nem bírja
Ruszszin Mikita	3/4	Iván	6	—	—	1	12	1	1	4	50	Gyalog szeres
Bracsko Vaszil, ház- as fia Vaszil,	1/2	Iván	5	1	2	2	18	1	—	—	—	Szabados, van levele rola Varady Kata aszonytul 1613. 1. Mai!
az eötsej	—	Fedor. (Stephan)	20 10	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kalusz Mikula	1/2	Ivan	5	—	2	1	—	—	—	3	—	Marhás jobbágy
Krivanecz Vaszil	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	Szegeny jobbágy
Kalus Markó	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	M.m.h., a fia Iván Bracsko Vaszilnál lakik, a teleket usu- allya
Krivanecz Ihnat	1/2	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	Gyalog szeres
Ruszszin Mihálko	1/4	Iván	3	—	—	1	—	—	—	1	50	Jövevény jobbágy
Jusovicz Hriez, ház- as fiai, edgyik Iván, másik Lu- kacs	3/4	Ihnat Stephan	8 8	1	2	5	21	1	—	4	50	
Jusovitz Vaszil	1/2	—	—	1	2	2	14	1	1	3	—	
Ruszin Szanka	1/2	—	—	1	—	1	—	2	—	3	—	
Ruszin Lukáts	1/4	Ihnat	5	—	—	1	—	—	—	1	50	
Ruszin Iván	1/4	—	—	—	—	1	—	—	—	1	50	Nótelen legény
Kopolecs Kereghi pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a sessiojat perpetuatta parochi- ara, mostis usuállya.
a) Maszajlo Pap Lukáts	—	—	—	1	2	2	—	—	—	—	—	Ez a battykó, egy nyest adaja f. 4
Kopolecs Kere- ghi pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, eddig Kurák Iván kenéz usuálta, fizetet f. 1
Koposoczky Matye pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Reghi puszta volt, most Jusovicz Hriez colál- ta, adot f. 1 d. 50
Riben pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, senki nem usuállya

Cercum. Itt régi parochia nem volt, hanem, a mint fellyebb, perpetuáltatott deficiált Kopolecske pusztaja, 1/2 sessiobul allo.

Census. Ittis a jobbágy egész telek adaja, ugy a félis es quarta telek adaja iuxta antiquam observationem et exactionem a szerint observáltatik, mint Zavadkán meg iratott, omnibus imputatis per f. 6, mostan penig a populosa sessiojatul, ut in rubricis videre est, (no. 10 1/2) f. 63, a puszta sessiojatul (no. 2) f. 2 d. 50.

Kenez adajarul, quoad omnem determinationem et observationem, ittis hasonloképpen vagyon, mint Zavadkán, f. 26 d. 50.

Falu summás adaja száraz korcsmaert f. 18, drabant penz f. 12, vagho marhaert f. 6, in toto f. 36. Errül a summas adókul meg kell ittis tudni, hogy a

melly apro falu apros adojojkkal ennek előtte ezeknek adajokat segítettek, azok separáltattak es kinek kinek a maga helyeben iratik meg az adaja, ugy mint Nagy Bisztra¹⁰⁰ f. 2, Karitovicza d. 50, Miskarovicza d. 50, Borcsucina f. 2, Kis Bisztra f. 1, Kotelnicza f. 1. Es ezeket az hét forintokat defalcálván, marad, mint Also Verecsken, száraz korcsmaért f. 14 d. 50, drabant penz f. 9, 66 d., marhára f. 4, 84 d., in toto f. 29. Es így egész falunak az adaja in toto facit f. 125.

Proventus. Halász vize, noha a Latorcza itt veszen eredetett, mindazonáltal hal, rak nélkül.

Eőszi, tavaszi vetes dezma, pasit tized, raj dezma, stronga, kémencze zab, ut in Szent Miklos.

Servitia, munera, mulcta, ut in Szent Miklos.

Limites. Beczkedey, nagy bisztrai, verbiassaj határokkal vicinaltatik, metajok bantodás nélkül vagjon.

Kotelnicza

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Arni eorum	Equi	Boves	Vaccæ	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Kenésség itt fél											
Kenezék											
Kondrat Pavel	—	Timko	3	—	—	1	—	—	—	—	
Kondrat Iván	—	Mihaly	4	—	1	1	—	—	—	—	
Kondrat Pavel	—	Iván	1	—	1	1	—	—	—	—	
Relicta Kondrat Ivánne	—	Hriez	20	—	—	—	—	—	—	—	
Dolinka Iván	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
Kondrát Kamazin, fia Iván	—	Andre	7	—	—	1	—	—	—	—	
Ruszzsin Fedur	—	Ivan	6	—	—	1	—	1	—	—	
Relicta Kondrat Andréne	—	Matje	6	—	—	—	—	—	—	—	
Relicta Kondrat Stephanne	—	Mihalj	3	—	—	—	—	—	—	—	
Jobbágyok											
Ruszzsin Demeter pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ezen Koczka Szalazon lakik
Gogál Kondráth pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ezek mind deficiáltak, ez iránt a pusztia irant a jobbágy hitfel referállya, hogy soha semmi jobbágy teiek nem volt, most sem agnoszályák. Honnan iratott ez 1691. urbariumban, nem tudhatni ¹⁰¹
Kondrat Koszt pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kondrát Hriez pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mikita Kondráth pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

¹⁰⁰ Nagybisztra a XVII. században Felsőkisbisztrával egyesült. Megkülönböztetendő a másik, utóbb Szolyvába olvadt, beregmegyei Nagybisztrától.

¹⁰¹ Vö. U. et. C. 53/22.

Cercum itt soha nem vólt, hanem Kis Bisztrára járnak.

Census. Ittis a telek adajárul, vaj, méz es sajt redemptiojarul akkép-
pen kel érteni, mint Zavadkán meg iratott, mivel penig egy populosa sessio
sem talaltatik, azért telek adaját nem irhatni.

Kenezs adó. Mint hogy kenez helynek csak medietássá, azért, mint fel
kenessegtul, adoznak per f. 13 d. 25 omnibus inclusis, mint Zavadkan sub
censu meg iratott.

Jobbágyok summás adaja. Ezen falu lakossa¹⁰² ab antiquo fizet summas
adótt omnibus inclusis f. 1, mint hogy most itt jobbágy nincsen, fizetni tar-
toznak a kenezek, mivel eök nepesíteni tartoznak a falut.

Battyko itt nincsen, azért adajais nincsen.

Proventus. Eoszi, tavaszi vetés dézma es pasit tized, raj dezma, stronga,
kemencze zab, prout in Szent Miklos.

Servitia, munera, mulcta, ut in Szent Miklós.

Limites. Tissovával, a két Bisztrával, Laturkával, Medveczevel vici-
naltatik.

Tissova

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovés	Vaccæ	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Kenesség van fél											
Kenezek											
Iffju Kutun Ste- phán	—	Ivan	1	—	—	1	—	—	—	—	
Kotun Iván	—	Havrila	1	—	—	1	—	—	—	—	
Kotun Leczó	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	
Kotun Prokop, há- zas cöste Iván	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	
Eoreg Kotun Stephan	—	Ivan	8	—	—	1	—	—	—	—	
Kotun Pavel, az cöste Kotun Iván	—	Peter	10	—	2	—	27	2	2	—	
Papis Iván, házas fia Fedor	—	Hricz	10	1	2	2	16	1	1	—	
Jobbágyok	1/4										
Smincsak Vaszil pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ruszszin Szalka pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ruszszin Gyurka pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ruszszin Szivák pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kotun Vaszil	1/2	Vaszil	6	—	—	2	10	—	—	—	
Kotun Lazar, az cöste Kotun Iván		Petro	8	—	2	2	—	1	—	—	
		Olexa	6	—	—	1	—	—	—	—	
Pap Janos		—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Az ellobbeni 1691. cons-
criptiokor notálták,
hogy itten egész ke-
nesség lenne, mind-
azonalatt producál-
ták a kenezek kenez
levelet Nyári Istvan-
tuli es Váradí Katátul
eö nagyságoiktul sub
dato 1618., tsak fel
keneszéghrül van em-
lekezett. Azert nem
jol tették fel egész
kenez helynek, hanem
fél helynek, teszen az
adajok f. 13, 25 d.

Maga Munkátson lakik
Deficialt, senki nem
usuállya

Deficialt, perpetuálta-
tott parochiának,
mostis usuállya baty-
ko

Deficialt, senki nem
colállya

Ezek szabadosok, ex-
tant litterae princi-
pissae dominae So-
phiae Bathorj 1673.,
taxa per annum f. 12

Ez battyko, egy nyest
adaja f. 4

Cercum. Reghi parochia itt nem vólt, hanem az előbbeni conscriptio-
kor perpetuált Jurko deficiált pusztá telekét, $\frac{1}{4}$.¹⁰³

Census. Az telek adajarul, kenezek adajárul, battykó adajárul (quoad integritatem et usum) a szerint kell érteni, amint Zavadkán megh iratott, mivel penig a jobbágy telekek pusztán álnak, azoknak adaja nem specificál-
tatik, hanem a szabadosok vigore litterarum tartoznak annuatim, a mint a rubrica margoján meg irattatott.

Kenezek adaja omnibus inclusis f. 13, 25 d.

Battyko nyest adaja egy vel f. 4.

Jobbágy summás adaja. Itt ab antiquo a summás ado omnibus inclusis vólt es mostis van f. 2. Mivel penig nincsen,¹⁰⁴ a szabadosokkal tartoznak a kenezek summás adóval f. 2. Facit in toto f. 31 d. 25.

Proventus. Eőszi, tavaszi vetes dezmaja, pasit tized, raj dezma, stronga es kemence zab, ut in Szent Miklos.

Servitia, munera, mulcta, ut in Szent Miklos.

Limites. Zavadkával, Also Verecskével, Kotilniczával vicinaltatik, meta sine impedimento.

Nagy Bisztra

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni corum	Equi	Hoves	Viciae	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Kenezseg itt van fél											
Kenezek											
Sutevicz Iván, há- zas fia Hriez	—		—	1	3	2	17	3	—	—	—
Sutevicz Jaczkó	—	Timko	7	1	2	2	13	2	—	—	—
Relicta Sutevicz Fedurne	—	Jaczko	13	—	—	—	—	—	—	—	—
Sutevicz Fedur	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Jobbágyok											
Ruszin Jaczko, há- zas fia Ruszin Hriez	$\frac{1}{4}$	Iván	7	—	—	2	—	1	—	1	50
Kalusz Iván pt.	$\frac{1}{4}$	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Deficiált, a teleket usu-
alta Sutevicz Hriez,
fizet f. 1 d. 50

Cercum itt nincsen, se parochia, hanem Laturkara járnak.

Census. Telek adaja, kenész adó, quoad antiquam exactionem et obser-
vationem, itt is a szerint observaltatik, a mint Zavadkán es in rubricis meg
iratott, ugy mint a pusztá sessiojatul ($\frac{1}{4}$) f. 1 d. 50, populosa sessiojatul
($\frac{1}{4}$) f. 1 d. 50, kenez adaja, ut in rubricis, f. 13 d. 50.

¹⁰³ Ti. ezt a negyedtelket kapta a parókia.

¹⁰⁴ Ti. jobbágylakó.

Jobbágy summás adaja. Mellyek régenten a laturkay adot segítették¹⁰⁵ és onnán mostan separaltatvan, tartozik praestálni omnibus inclusis f. 2. In toto facit f. 18 d. 50.

Proventus, servitia, munera, decima, mulcta per omnia, ut in Zavadka et Szent Miklos.

Limites. Miskaroviezával, Laturkával, Kotilniczával, Kis Bisztrával vicináltatik.

Miskarovicza

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovae	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Kenezseg van itt fél											
Kenezek											
Miskár Kuzma	1/2	Jaczko	12	—	—	1	—	—	—	—	—
Kundrat Matye		Iván	10	—	2	1	12	1	—	—	—
Chalus Fettyko	}	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M.m.h., a fia Mattye
Kundrat Iván		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jobbágyok											M.m.h., a fia Vaszil Laturka lakik
Nyestenez Hricz pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, a teleket le kaszáltatta Surovics Vaszil sellér, fizetet r. 1 d. 50
Szidurueska pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, a telek nyomásban volt

Cercum itt ab antiquo nem volt, hanem Laturkára járnak.

Census. Telek adaja, mint hogy jobbágy nincsen, proventusis nincs, hanem puszta telektől f. 1 50 d.

Kenez adó. Mint hogy itt fel kenezseg vagyon, adajo omnibus inclusis f. 13 d. 25.

Jobbágy summás adaja. Ha jobbágy lakna, iuxta antiquam observationem omnibus computatis volna summás adaja f. 1, de mint hogy jobbágy hic et nunc nincsen, ergo nec proventus.

Proventus. Eőszi, tavaszi vetes dezma, pasit tized, raj dezma, stronga, ut in Szent Miklós.

Servitia, munera, mulcta, ut in Szent Miklós.

Limites. Borecsuzinával, Nagy Bisztrával, Beczkéddel vicináltatik, métája bantodas nélkül.

¹⁰⁵ A nagybisztraiak korábban a laturkai adóhoz járultak hozzá. — Az eredeti szövegben fölösleges szóismétlés („adot adot“).

Borcveszina

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni corum	Equi	Boves	Vaccæ	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Kenesség itt van fel											
Kenézek											
Kalusz Mihály	1/2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Kalusz Iván		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalusz Stephán		Mihály	10	1	2	—	—	—	—	—	—
Jobbágyok											
Maczinecz Dmeter, házas fiai Ste- phán, Iván, másik fia	1/4	—	—	—	—	2	12	—	—	1	50
Ruszin Fedur	1/4	—	—	—	—	1	7	—	—	1	50
Macsinecz Fedur pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

M.m.h., a fia Pál házas,
szent miklósi majo-
ros

Cercum itt ab antiquo nem vólt, hanem Laturkara jarnak.

Census. Telek adaja per omnia, ut in Zavadka, mint a rubricaba fel irattatott, populosá $\frac{1}{2}$ sessiotul f. 3.

Kenes ado. Fel kenesseg adaja volna f. 13 d. 25, mivel penig igen szegények, meg kevesedtekis, ad beneplacitum domini terrestris leszen adajok per defalcationem f. no. 8.

Jobbágy summas adaja. Omnibus inclusis ab antiquo fizettek, mostis praestálni tartoznak f. no. 2.

Proventus. Decimatio frugum, apum, porcorum, stronga, ut in Szent Miklós.

Servitia, munera, mulcta, ut in Szent Miklos.

Limites. Beczkeddel, Havashegyel, Miskaroviczaval vicinaltatik.

Zadilszka

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni cerum	Equi	Rovae	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Itt fel kenesség van											
Kenézek											
Kosun Vaszil, az eotsei	—	Maxin	4	—	—	1	10	2	—	—	—
	—	Vaszil	24								
	—	Dmiter	16								
	—	Pavel	16								
Kosun Iván, az uno- kája	—	Dmiter	12	—	—	1	10	1	3	—	—
Kosun Mihalo, az eöcse	—	Hricz	6	—	—	2	—	—	—	—	—
	—	Illyko	15								
Kosun Marko, eöcse	—	Koszt	15	—	—	2	—	1	12	—	—
Kosun Leczo	—	Fedur	14	—	—	—	—	1	—	—	—
Jobbágyok											
Rozenka Fedor pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M.m.h., a fia Fedur házast. Munkátson szolgál
Ruszin Dmeter.	1/4	—	—	—	—	1	—	1	—	1	50
Nilabovicz Mihalko, házast eöcse Onofer	1/2	Ivan	12	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	2	7	1	2	3	—
Denyesztovics Maxin pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M.m.h., a fia Stephan házast, Seleton ¹⁰⁶ lakik
Koloban Vaszil	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, senki nem usuállya
Reblis Fedur, házast eöcse Sztanko	1/4	Vaszil	13	—	—	2	—	2	—	1	50
Hlias Danko, házast fia Iván	1/2	Iván	16	—	—	2	8	2	2	3	—
	—	Ivan	2								
Bilega Kuzma pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M.m.h., a fia Ivan Lengyel országba lakik
Giresovits Lukáts pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, senki nem usuállya
Giresovics Havrillo pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, ez a telek parochiara perpetuallatott, mivel soha itt cerum nem volt, most építették fel
Pap Vaszil	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ez csak ez idén szállott meg, ez után leszzen egy nyest adaja f. 4

Cerum itt soha nem volt, hanem most ujjonnan állítottak fel. Parochianakis perpetuallatott Griczovicz Havrilo deficialt pusztá teleke, egy quartábul álló.

¹⁰⁶ Szelesztó.

Fugitivi jobbágyiones, ut in margine rubricarum.

Census. Adaja ez szerint observáltatik, mint Zavadkán irattatott meg, omnibus inclusis per f. 6, most, prout in rubricis, a populosa sessiotul (no. 1^{1/2}) f. no. 9.

Kenész adaja pro 1699. per defalcationem vólt f. 8 d. 42.

Battyko adaja leszen egy nyest, pro nunc semmit sem adott, mivel tsak ez iden szállott egj puszta telekre.

Proventus. Eoszi, tavaszi vetes dezmaja, pasit tized, raj dezma, stronga, kemence zab, ut in *Szent Miklos*.

Servitia, munera, mulcta, ut in *Szent Miklos*.

Limites. Also Verecskével, Jalovával vicináltatik.

Kis Bisztra

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovae	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Kenesség van itt fel											
Kenéz Mekicsik Jaczko, eöitse Mekicsik Demeter Mekicsik Pap Vaszil	1/2	—	—	—	—	—	20	—	—	—	—
Jobbágyok											
Bombonicz Stephan pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt. Ezt a teleket az elöbbeni 1691. connumeratítorok perpetuáltatott ¹⁰⁸ parochianak
Bombonicz Peter pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M.m.h., az unokai, Ieczko, Vaszil, szolgáltnak Biloszaviczán
Morkovicz Lukacs pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, senki nem usuállya
Umazanics Stephan pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ezen a deficialt teleken cercumot építettek
Umazanics Dmiter pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficialt, senki nem usuállya
Pap Vaszil	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ez a battyko, adaja egy nyest, f. 4

Cercum reghi volt, ujjonnan építetett fel Umazanics Stephan puszta telekén. Parochia itt nem vólt, hanem rendeltetet az előbbeni conscriptiokor Bombonics Stephan deficialt puszta telekén, ut in rubrica videre est.

Census. A kenész adaja es a telek adaja az szerint, ut in Zavadka exigáltatik, de a kenézeknek nagy szegénységek miatt es keves voltak szerint cum defalcatione irattatot, ut in rubricis, f. 6.

Battyko adaja, ut in margine rubricarum, f. 4.

Falu summás adaja ab antiquo volt, most is legyen f. 1.

¹⁰⁷ Ha ti. megnősülnek és azután is itt fognak gazdálkodni.

¹⁰⁸ Helyesen : perpetuálták.

Proventus. Eőszi, tavaszi vetes dezmaja, pasit tized, raj dezma, stronga, kemencez zabb, ut in Szent Miklos.

Servitia, munera, mulcta, ut in Szent Miklos.

Limites. Tissovával, Borzuczínával, Katidilnyiczával,¹⁰⁹ Havas hegygel vicinaltatik.

Jalova

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Boves	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Kenezseg itt van fél											
Kenezek											
Dussár Stephan, veje Gesmo Michálko,	—	—	—	—	—	1	16	2	—	—	—
eötse Dussar Matejko,	—	Fedur	4	—	—	—	—	—	—	—	—
masik Stephan	—	Pavel	2	—	—	1	9	1	—	—	—
Jobbagyok											
Bilkan Matye, veje	1/4	—	—	—	2	1	—	1	—	1	50
Bilkan Ivan	1/4	Vaszil	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Csekan Stephán	1/4	—	—	—	—	1	—	—	—	1	50
Ruszin Olexa pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ruszin Michalko pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ruszin Román pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rosenka Hriez pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Halasz, azért ur dolgára nem jár

M. m. h., a fia Matye hazas, Iványiban lakik a telek pusztan áll

M. m. h., a fia Dmitter keneznel lakik

Deficialt, a teleket usualta Bilkan Ivan, fizet d. 50

Deficialt, a teleket birta Bilkan Mate, fizet d. 50

Fugitivi jobbagyiones, ut in rubricis.

Cercum itt soha nem vólt, Vereckére járnak, battykois nincsen.

Census. A telek adaja itt volna, quoad antiquam observationem, mint Zavadkán, egész sessiotul per f. 6 omnibus inclusis, most populosa sessiojatul, ut in rubricis, (no. 1/2) f. 3, egy egész pusztas sessiojatul f. 1.

Kenéz adaja itt fel kenessegtül volna omnibus inclusis f. 13 d. 25, de cum defalcatione fizetnek f. 8 d. 42.

Jobbagy summas adaja szaraz korcsmaert f. 2, drabant penz volt, mostis fizessenek f. 1. Facit in toto f. 15 d. 42.

Proventus. Eőszi, tavaszi vetes dezmaja, pasit tized, raj dezma, stronga, kemencez zabb, ut in Szent Miklos.

Servitia, munera, mulcta, ut in Szent Miklos.

Limites. Zadilszkaval, Zdenyoval, Popoleczzal,¹¹⁰ Havassal vicinaltatik, meta sine impedimento.

¹⁰⁹ Kotilnica.

¹¹⁰ Pudpolóc.

Szdenyő

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Egri	Boves	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Kenesseg egész van itt											
Kenezek											
Lopatin Iván,	—				1	1					
eőtse Lopatin Fedur	—					1		1			
Pap Vaszil	—					1		1			
Biliczkovicz	—	Vaszil	12		1	1		1			
Jaczkó	—	Mihaly	8								
Ilyasovicz Iván	—					1					
Ruszzsin Hricz, veje	—				1	1					
BrucheniczStephan	—										
Jobbagyok											
Kocsán Miklos	1/4				1	2		2	3	1	50
Druskocz Pavel	1/4									1	50
											Erről az egy quartarul hittel referállyák, hogy jobbgy sessioja nem volna, hanem bizonyos kenez szegeny leven el zalogositotta maga földeit neki, ¹¹¹ Ál helyi pedig sellerseg volt, ¹¹² mindazonáltal fizetet, mint a többi, az után
KorolevicsIhnát pt.	1/4										M.m.h., a fia Peter Erdelybe lakik
Ulinecz Ivan pt.	1/4										Deficiált, a teleket Kocsan Miklos birta, fizetet d. 50
Ulinecz Ihnat pt.	1/4										M.m.h., a fiai, Ivan Bubulistyan, Jaczko Sztaromesztan laknak, a teleket fel fogta ¹¹³
Ruszin Szimko	—				1	1					Gyalog szeres jobbgy
Csakan Andras pt.	1/2										Deficiált, senki nem usuállyá
Csakan Demeter, házas fia Peter	1/2	Stephan Jaczko	14 12		1	1		2		3	Egy fia Alexa Munkatson szolgál
Panaszovicz Koszt	1/2	Stephan	5			1				3	Gyalog szeres
JuszoviczJaromi pt.	1/2										Deficiált, senki nem colállyá
Ruszin Andras pt.	1/2										Deficiált, a teleket parochianak perpetuáltak
Pap Alexa	—										Battyko, nyest adaja f. 4
Ruszin Iván pt.	1/4										Also Verecskón lakik, a teleket szabadosok usuállyák, fizessen I. 1 d. 50
Gesno Ivan, hazas fia Gesno Iván	3/4	Stephan	16		1	2	2	20	3		
Gesno Vaszil					1	2	1	16	3	1	
											Szabadosok, az hova kívántatik, loval szolgálnak

¹¹¹ „Ál”: talán „a” helyett.¹¹² Druskocz Pavel telke tehát zsellértelek lett volna, de ő egy szegény kenéztől földeket vett hozzá.¹¹³ Ti. a következő helyen felsorolt Ruszin Szimko.

Fugitivi jobbgyiones, ut in margine rubricarum.

Cercum reghi, parochia nem volt, hanem in anno 1691. conscriptiokor perpetuáltatott azon szuksegere Ruszin Andre deficiált pt. $\frac{1}{2}$ sessioja.

Census. Ittis a telek adaja a szerint observáltak, mint Zavadván, omnibus imputatis et inclusis egész telektől per f. 6 es így mostani conscriptiokor találattik, amint in margine rubricarum extal, (a populosa sessioja no. $1\frac{3}{4}$) f. 10 d. 50. Pusztá telek in universum no. $2\frac{1}{2}$, f. 2, 25 d.

Kenez adó. Mint hogy egész kenesség vagyon, volna adaja f. 26, 50 d., de mostani súlyos portiókra nevezve hagyattatott pro dumtaxat anno 1699. ad f. 10. Ex post fizessenek, mint a többi, f. 26 d. 50. Battyko nyest adaja egy vel pro ea f. 4.

Jobbágy summás adaja száraz korszáért f. no. 5, drabant penz f. 3, vagho marhára f. 1. Ehez a summas adohoz egész falujul mind kenezek, szabadosok concurrálni tartoznak. Summa in toto facit f. no. 35 d. 75.

Proventus. Eőszi, tavaszi vetes dezmaja, pásit tized, raj dézma, stronga es kemence zab, ut in Szent Miklós.

Servitia, munera, mulcta, ut in Szent Miklos.

Limites. Zbunyával, Podpoczal,¹¹⁴ Polyonával, Hussnyával vicináltak, meta sine impedimento.

Zbvnya

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Populi	Poves	Vaccae	Oves	Ponei	Aptes	Census			
										f.	d.		
Kenesség van itt fél Kenez												Ebből a fel kenességből egy quarta pusztán áll, mint rubricából ki tétzik, azért csak egy 4-tatul fizetnek f. 6 d. $62\frac{1}{2}$, ha pedig pusztá reszit colálai fogják, fizetnek, mint a többi	
Panaszovics Janos, veje Gyakonovics Janos	$\frac{1}{4}$	Iván Fedor	8 2	1	2	2		1	1				
Panaszovics Pankó pt.	$\frac{1}{4}$	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	M.m.h., a fia Oleva Nagy Mogjoroso(n) lakik	
Panaszovics Ivan pt.													
Jobbágyok												Bezkednél, Blavocsan ¹¹⁵ lakik	
Krivcsavics Peter pt.	$\frac{1}{4}$	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, négártélyos nemet ölte meg, ¹¹⁶ a teleket senki nem bírja	
Uhrinovics Lukaes pt.	$\frac{1}{4}$	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, senki nem usuallya	
Livian Danko pt.	$\frac{1}{4}$	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiált, a teleket senki nem colállya	
Kopul Marko	$\frac{1}{3}$	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	50	Gyalog szeres jobbágy

¹¹⁴ Pudpolóc.

¹¹⁵ Talán határnév Beesked területén.

¹¹⁶ Az elszállásolt német katonák kegyetlenkedései országszerte ismertek voltak.

Census. A telek adaja, kenéz ado ordinarie ittis a szerint observaltatik, mint Zavadkan meg iratott es ige $\frac{1}{4}$ populosa sessiotul leszen adozasa f. 1, 50 d. Kenéz ado lenne f. 13, 25 d., mivel penig $\frac{1}{4}$ pusztán áll, azért per defalcationem fizet f. 6, $62\frac{1}{2}$ d., hogy ha penig a pusztá teleket a kenézek fel fogják es colállják, ex toto fizetnek f. 13, 25 d.

Jobbágy summás adaja. Ez ab antiquo vólt, mostis leszen omnibus inclusis d. 60.

Proventus. Ezen határban vagyon a castelly szuksegere egy hasznos furesz malom, mellyet nem regen építettek fel, mostis deszkat metzhet az urak szükségére, mivel elégedendő fa töket szerezhetni hozza.

Eoszi, tavaszi vetes dezma, pasit tized, raj dézma, stronga, kemencze zab, ut in Szent Miklos.

Servitia, munera, mulcta, ut in Szent Miklos.

Limites. Szerbócczal, Zdenyővel, Polyánával, Bukócczal vicinaltatik, meta sine impedimento.

Szerbocz

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovae	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Kenesség fel van itt											
Kenezek											
Artim Ivan	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	
Artim Simko, veje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
a) Ruszin Leczo	—	Ivan	5	1	1	3	10	—	—	—	
Kanyuk Mihály	—	Györgj	6	—	—	1	—	—	—	—	
Artim Timko, hazas fia Artim György	—	Ihnat	10	—	—	2	—	—	—	—	
Kanyuk Mihály	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jobbágyok											
Fidor Istvan, hazas fia Fidor Mihály	$\frac{1}{4}$	Szimko	2	1	—	1	—	—	—	1	50
Ruszin Nemezinecz	$\frac{1}{4}$	Peter Ivan	10	—	—	2	—	—	—	1	50
Heszur Fettykó	$\frac{1}{4}$	—	—	—	—	1	10	—	—	1	50
Teslovics Iván, hazas fia Teslovics Pál	$\frac{1}{4}$	Fedor	2	—	—	2	—	—	—	1	50
Motrincez	$\frac{1}{4}$	Ivan	2	—	—	1	—	—	—	1	50
Havrillo	$\frac{1}{4}$	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tritsko Mihály pt.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Riszula Iván pt.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kanas Olexa	$\frac{1}{4}$	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) Kovats Matye	—	Ivan Szimko	16	—	—	1	—	—	—	1	50
Herbovicz Iván pt.	$\frac{1}{4}$	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—

¹¹⁷ Valószínűleg az Ung megyei Turjabisztra.

Nomina hominum	Sessiones	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovae	Vaccuae	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
Relicta Ruszin Olexane Ruszin Iván pt.	1/1 1/1	András ---	10 ---	— —	— —	— —	— —	— —	— —	1 —	50 —	
Harasim Ivan pt. Haraszim Mihály pt. Haraszim Prokop pt. Pap Andre	1/4 — 1/4 — 1/4 —	— — — — — —	— — — — — —	— — — — — —	— — — — — —	— — — — — —	— — — — — —	— — — — — —	— — — — — —	— — — — — —	— — — — — —	<p>Ezek deficiáltak, a teleket senki nem bírja s el pusztultak</p> <p>Ez Lattyko volna, csakez idén tatár rabságából szabadult fel,¹¹⁸ ide jött sellersegre, míg valami pusztát nem rendelnek neki. Egy nyest adajat nem fizethet, azért perpetuál¹¹⁹ Triszko Mihály puszta teleke</p>

Cercum reghi, sokaig pusztán állot. Parochia nem vólt, hanem rendeltet es perpetuáltatott Triszko Mihály deficiált *puszta* teleke.

Fugitivi, ut in rubricis.

Census. A telek adaja, ugy a kenezs adajais a szerint vagyon, mint Zavadkán meg iratott es így a populosa sessiojatul, mint in rubricarum margine extál, (no. 1³/₄) facit f. 10, 50 d.

Kenezek adaja omnibus inclusis f. 13, 25 d.

Falu summás adaja iuxta antiquam determinationem et usum practicum száraz koresmáért f. 5, drabant penz f. 2, vagho marhara f. 1, mostis szinten így exigáltassék. Facit in toto f. 26 d. 75. Battyko adaja pro nunc nincsen, mivel csak ez iden szabadult fel a tatár rabságából. Sellersegenben lakik, mivel a teleken, mely rendeltetett neki, parochianak semmi épülete nintsen. Ha száll telekre, fizessen akkor egy nyest adajat, f. 4.

Proventus. Eösz, tavaszi vetes dezmaja, pasit tized, raj dezma, stronga, kemenceze zab, ut in Szent Miklos.

Servitia, munera, mulcta, ut in Szent Miklos.

Limites. Bukóczal, Zbunyával, Zdenyővel, Libohovával vicináltatik, meta sine impedimento.

¹¹⁸ A tatárok az 1660-as évekbeli nagy pusztítás óta többször betörték az ország északkeleti vidékeire, és az ilyen hadjáratok rendszerint nagy fogolyzsákmánnyal zárultak. (*Lehoczky*, i. m. I. 157.; *Szabó*: Ugoosa, 198. skk.)

¹¹⁹ „Perpetuáltatott” helyett. A mondat első fele valószínűleg a zsellérsorban élő pap szegénységére utal.

Drahvsócz

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovae	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Egy kenesség va- gyon itt											
Kenézek											
Chabrovics Andrej	1/2	—	—	—	—	2	12	2	—	—	—
Chabrovics Iván		Stephan Koszt Andras	12 8 1	— — —	— — —	— — —	1 — —	— — 12	— — —	— — —	— — —
Nyuszkovics Timko	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Legesztecz Iván		—	—	—	—	2	1	—	1	—	—
Legesztecz Fedur, veje	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nyuszkovics Iván		—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
Popovics Pavel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jobbágyok											
Kuzevics Hricz	1/4	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1 50
Trepacs Iván	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krunevitz Roman, hazas fia Iván	1/4	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Boxovics Andre	1/4	—	—	—	—	2	1	6	—	—	1 50
Halovits Fedur	1/4	Fedur	5	—	—	—	—	—	—	—	1 50
Kuricskanics Fedor	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) Pindelovics Pap Fedor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Gyalog szeres
Deficiat, a teleket sénki
nem usualya

Ezektől a telekektől
Lazar Pataki bizonyos
lazokat el foglalt,
semmit sem fizet tőle

Marhas jobbágy

Maga Beregoecon lakik.
a telekre szállot a.

Ez battyko, kinek per-
petuallatott ez a tele-
kek, most nem fizet
nyest pénzt, hanem ez
után per defalcationem
f. no. 2

Cercum reghi vagyon. Parochiának perpetuallatott mostani connumeratiokor Kuricskanics Fedur puszta teleke.

Census. Ittis a szerint a telek adaja, kenéz adaja observallatik, mint Zavadkán es így a populosa sessiotul, mint in margine rubricarum irattatott, (no. 1) f. 6. Kenéz adaja iuxta antiquam observationem et determinationem omnibus inclusis f. 26, 50 d. Battykó adaja pro anno 1700. leszen per defalcationem f. 2.

Falu summas adaja a szerint, mint annotallatott az 1691. urbarium-béli conscriptioban, omnibus inclusis f. 1. In toto facit f. 35 d. 50.

Proventus. Eöszi, tavaszi vetés dezma, pasit tized, raj dezma, stronga, kemenéze zab, ut in Szent Miklos.

Servitia, munera, muleta, ut in Szent Miklós.

Limites. Felső Verecskével, Lazar Patakával, Voloveczel vicinallatik, meta sine impedimento.

Medvecze

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovae	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census	
										f.	d.
Fel kenesség van itt											
Kenezek											
Pradilovicz Hricz	—	Fedur	9	—	—	2	6	1	—	—	—
Pradilovicz Lazur	—	Lukaacs	9	1	—	1	8	1	—	—	—
Pradilovicz Mattye	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Bobasovicz Marko	—	—	—	1	—	2	—	1	—	—	—
Jobbagyok											
Pradilovicz Fetykó pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiat regem, a teleket mar a gaz fel nőtte
Kilkovicz Hricz pt.	1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deficiat, a teleket senki nem usállya

Cercum, se parochia itt soha nem volt, hanem mashova járnak.

Fugitivi nulli.

Census. Itt a telek adaja, kenez adajais hasonlo, mint Zavadkán, mivel penig a sessiojok pusztán állanak, azért semmi pénz a telek adajanak nem annotaltatik. Kenezek secundum antiquam determinationem et practicatam observationem omnibus inclusis fizetnek fel kenesestül f. 13, 25 d.

Falu summás adaja is omnibus imputatis reghi mód szerint vólt f. 2, 22 d. Jobbagyok penig ninesenek, azért magok a kenezek nem fizethetnek, hanem ha jobbágy telekeket usuálnak, ugy fizessék ezen summás adót, f. 2, 22 d. Facit in toto f. 15 d. 47.

Proventus, servitia, munera, mulcta, ut in Szent Miklos.

Limites. Kotilniczával, Tissovával, két Bisztrával vicinaltatik.

Jablonovo

Almamező

Nomina hominum	Sessio	Nomina filiorum	Anni eorum	Equi	Bovae	Vaccae	Oves	Porci	Apes	Census		
										f.	d.	
Fél kenesség van itt												
Kenezek												
Golana Jaczko, veje Csmuly Peter	1/2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	Ennek a fél kenességnek adaja omnibus inclusis, mint Zavadkán, f. 13, 25 d.	
Golana Fedor		—	—	1	2	2	26	3	—	—		
Golana Hricz, az öötso		—	Vaszil	3	—	2	1	17	—	—		—
Golana Iván		—	Ivan	5	1	—	2	15	—	—		—
Golana Iván		—	Vaszil	2	—	—	—	—	—	—		—
Jobbagyok												
Régli jobbágy telek pt.	1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Reghi pusztá, senki nem colállya	

Cercum itt soha nem volt, hanem mashova járnak.

Census. Telek adaja az szerint observáltatik itt ab antiquo, valamint Zavadkán. Most a jobbágy telekek pusztán állnak, census nullus.

Kenéz adaja, ut in aliis locis fel iratott, omnibus inclusis a modo in posterum léssen f. 13, 25 d.

Falu summás adaja pro nunc nintsen.

Proventus. Eoszi, tavaszi vetes dezmaja, raj dezma, pasit tized, stronga, kemencze zab per omnia, ut in *Szent Miklos*.

Servitia, munera, mulota, ut in *Szent Miklos*.

Limites. Voloveczel, Drahusoczal, ket Bisztrával vicináltatik.

Eőkör mező

Ez igen reghi praedium. Hasznos commoditási, igen hasznos kaszállok vannak ezen határon, mellyet usualnak a volovecziek es kenezek minden contributio nélkül.

Karitovicsa

Ez is igen regi praedium. Ezen határban levo pascuátiot marhajokkal usuáltatták, ugy mint a nagy bisztrai, miskaroviczaj es borzucsina lakosok, sine omni contradictione et contributione.

Finis urbarii *Szent Miklosiensis*.

Notandum. Processus Verchovineus

Huius dominii siquidem ob distantiam locorum labores manuales, uti et pecorales commode cum magno detrimento eorum exequi et perfici non possent,¹²⁰ ad supplicem illorum instantiam cum celsissimo domino principe in аренда pro universa annuali pensione, servitiis, muneribus convenerunt hoc sequenti modo pro hoc currenti anno 1700., die 1. Ianuarii.

Praestabunt paratae pecuniae f. Ungaricales no. 1900, pro pecoribus culinariis f. 300, gallinas no. 250, anseres no. 100, ova gallinacea no. 2000, butyri non lique facti¹²¹ iustas no. 200, vitulos tres, no. 3, attagenes seu perdices no. 80, praeterea in territorio Szerencsiensi allodiaturae seminaturas post cubulos 120 demetere, quibus pro pane sustentandis dabuntur farinae cubuli *Cassoviensis* 8, ibidem centum quinquaginta (150) cumulos foeni comparare, ita ut ex singulo cumulo duo currus mercenarii onerari possint et pro pane habebunt farinae cubulos *Cassovienses* 8.

Kemencze zab, decimam frugum et strongam, prouti antea, sic etiam in posterum praestare tenebuntur.

In processu suo, ubi domino officiali placebit, viginti cubulos *Cassovienses* propriae avenae inseminare, demetere et excutere¹²² tenebuntur.

Libertinus in Zavadka, Ioannes Tatács, siquidem multifarie expeditur in Poloniam pro coemendis rebus necessariis, per annum a simili pensione

¹²⁰ A robotmunkákat hegyvidéki lakóhelyeik szétszórtsága miatt csak nagy károsodással vagy egyáltalán nem tudják teljesíteni.

¹²¹ A vaját a jobbágyok gyakran olvasztva adták be.

¹²² Kicsépelni.

arendatoria specialiter eximitur, reliqui libertini proportionaliter solvant arendam, ubicunque in praedicto processu reperibiles fuerint.

Extradatum ex rationaria Rakocziana, Saros Patak, die 6. Aprilis 1700.
Per Matthiam Hagara, rationum exactorem m. p.

A pataki Rákóczi-számvevőségen készült és Hagara Mátyás pecsétjével ellátott eredetije U. et C. 53/25. alatt. A „d.” helyén az eredetiben sok helyütt ismétlőjel (”), vagy semmi sem áll. Helyenként az összesítésre vonatkozó lapszeli bejegyzések. — Az urbárium másodpéldánya, amelyet a Magyar Kamara utasítására az eredetivel egybevetettek, Beöthy István, Klobusitzky Gáspár és a szentmiklósi uradalom provisorja pedig aláírásukkal és pecsétjükkel láttak el, U. et C. 53/43. alatt fekszik. — Egy 1700 április 6-i keletű, U. et C. 53/24. jelzetű urbárium lényegében egyezik a fentiekkel, de annak összefüggő szövegrészeit (a táblázatok utáni szolgáltatás- stb. jegyzékeket) nem közli és számos eltérést is mutat.

További 1526–1700 közt kelt források a szentmiklósi uradalomra az U. et C. és N. R. A. gyűjteményben (a csak számmal jelöltek az U. et C.-be tartoznak):

1. Jobbágy- és zsellérnevek, családtagok, telekmegosztás, telektartozékok, pusztatellek, parasztok-kenézek terhei, állatállomány, különleges szolgálati viszonyok, az elköltözők új lakóhelyei, majorságok, földesúri jövedelmek, egyházi viszonyok, épületek-berendezések-majorság-földek-eszközök stb. leltárai, erdőkimutatás: 1567 (53/12), 1567 után (11/10, részben az előzőnek másolata), 1569 (53/13), 1570 (53/14), 1572 (53/15), 1574 (53/16), 1640 (53/17), 1673 (53/19), 1673 (53/20), 1688 (112/10), 1691 (53/22), 1693 (53/23), év nélk. (Irreg. 2/14, NRA. 874/55.)

2. Összesítő kimutatások és részletadatok helységekről, zálogolásról, telkekről, zsellérek-ről, szabadosokról, mesteremberekről, papokról (és vagyoni viszonyaikról), állatokról, földesúri jövedelmekről, majorságföldekről, termésről: 1567 (68/38), 1622 (18/27), 1685 (19/3), 1688 (53/21), 1694 (106/2), év nélk. (53/44).

Nyomatásban megjelent a szentmiklósi udvarbírónak szóló, 1697-ben kelt utasítás: Magyar Gazdaságtörténelmi Szemle 1895. 303. Virágh E. közlése.



NAGYBÁNYA

A Szatmár megyei Nagybánya (más néven: Asszonypataka) XIII. századi alapításától kezdve királyi bányaváros. Csak ritkán volt nagybirtokosok kezén (1411–15 között, az 1540-es években, majd 1560–64 között). Az 1490-es évek óta a romló közállapotok, a bányavállalkozók kapzsisága és a nagybányai polgárság belső viszályai folytán a bányagazdálkodás és a városi életszínvonal erős hanyatlásnak indult; Fráter György intézkedései csak évtizedekkel később hoztak rövid ideig tartó fellendülést. 1551-ben a város a keleti országrésztől Ferdinánd uralma alá került. Az 1560-as években ismét válságos időköt kellett átélnie: Balassa Menyhért zálogbirtoklása, az 1562-es török hadjárat, majd a négyszeri, ostromokkal és rombolásokkal járó uralomváltás újra erősen megriselték. (1564-ben és 1567-ben János Zsigmond, 1565-ben és 1570-ben Ferdinánd hadvezérei foglalták el, az 1565-ös bevonulás után rendelték el az összeírást, és ennek emléke az itt közölt 1566-os urbárium.)

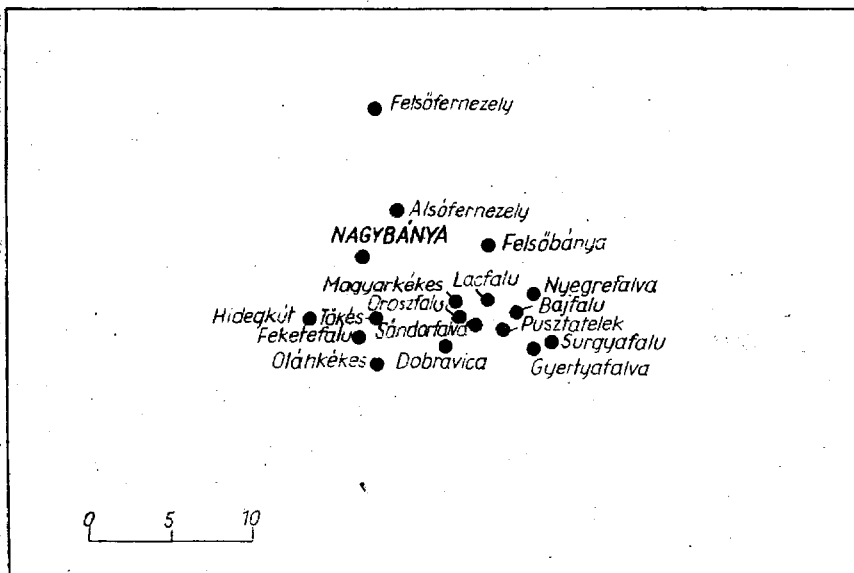
A város 1583 és 1613 közt az erdélyi fejedelmek földesurasága és a magyar uralkodóknak csak néveleges főhatósága alatt áll, 1613-tól azonban ismét a Habsburg-király kezén van. A valóságos irányítást és a jövedelmek behajtását az egész időszakban csaknem állandóan a gyors haszonra törő és kíméletlen fejedelmi, illetve királyi bérlők végzik. Ennek az állapotnak Bethlen Gábor idején szakad vége, aki biztosítja a fejedelemség számára a bányákat, és 1620 körül felszámolva a bérlői rendszert, a föllendülés újabb, tartósabb korszakát nyitja meg.

Nagybánya és környéke csak II. Rákóczi György balsikerű hadjárata után (1659-ben) került ki véglegesen az erdélyi fejedelemségtől és került Habsburg-uralom alá. A 60-as évek végétől császári katonák is állandó szállást vettek itt, és ettől kezdve a XVII. század végéig napirenden volt az ellenséges seregjárás, egymást követték a sarcok.

A város terjedelmes, erdőborította határában 1400 körül települt meg az első tíz, javarészt román népességű falu; mivel azonban Nagybánya ezután még jó ideig, egészen a XVII. századig nem volt teljes jogú szabad királyi város, hanem csupán „oppidum”, a város tartozékainak úrbéri szolgáltatásai a kincstárnak és nem a város polgárságának hasznát növelték. Nagybánya jobbágyfaluit ennek megfelelően a század második felétől a szatmári királyi vártartományba sorolták; egyes helységek azonban, a többitől különváltan, a nagybányai királyi bányauzemek, illetve pénzverőház alá tartoztak (ezek összeírására került sor 1688-ban), mások — adomány- vagy zálogként — átmenetileg magánbirtokosok kezére jutottak. Ám ezeknek a birtokosoknak javarésze az 1672-es Szatmár megyei kuruc megmozdulást követő pörök során hűtlenség minősült, és így porcióik a kincstárra szállottak vissza.

A faluk nagyrészt együtt szenvedték városukkal a szüntelen uralomváltozás, az egymást követő hadjáratok, pusztítások, sarcok és rablógazdálkodás terheit.

Irodalom: Palmer K., Nagybánya és környéke. Nagybánya 1894. Schönherr Gyula dr. emlékezete. (Kia. Schönherr A.) Bp. 1910.



25. A nagybányai uradalom falvai

1566. A nagybányai kincstári uradalom urbáriuma

Rivuli Dominarum

Cives, qui commissariis praesentibus adfuerunt fidemque et oboedientiam sacrae caesareae maiestati iuraverunt.¹ Lucas litteratus iudex | Ioannes Torday | Ioannes Lakatos | Michael litteratus | Simon Pataj | Ambrosius politor | Ioannes Petri | Caspar Caroleus notarius | Valentinus litteratus | Benedictus Hentelet | Sebastianus Zenth | Ioannes Appaczak | Ioannes Ordög | Stephanus Kalmar | Valentinus faber | Iacobus Kekessy | Michael Fazakas | Laurentius Penzwerö | Bartholomaeus faber | Andreas faber.

Nomina profugorum. Ioannes Katus | Franciscus Barbel | Antonius Músay | Georgius Haydú | Ioannes Chyanadi | Blasius Lugassy | Paulus Almassy | Ioannes Zewch | Valentinus Coloswarý | Demetrius pello | Franciscus Chýkos | Stephanus Örwes | Nicolaus Nagý | Damianus Hutman | Benedictus Raský | Ioannes Pechý | Paulus aurifaber | Emericus Borssos | Matthaeus Kadar | Franciscus Boho | Caspar Nagý | Petrus litteratus | Stephanus Fodor | Ioannes Gwlay | Ladislaus Sardor | Clemens Ianius | Andreas Anilaj | Benedictus Sardor | Petrus Czimmerman | Ioannes Sardor | Emericus Lantos | Albertus Törös | Albertus Bereghy.

Census annuus f. 150. Quod ad cetera, liberi, colunt fodinas et administrant Camerae aurum et argentum.²

Felső Banja, alias Medius Mons

Urbanus Chieff iudex | Oswaldus Pogan | Dominicus Kowachs | Martinus Bassa | Ioannes Nagý | Cristophorus Pogan | Nicolaus Thot | Valentinus Bek | Ioannes Wýzkel | Petrus Schleher | Melchior Swoger | Elias Czorba iurati³ | Matthias Balog | Nicolaus Deak | Michael Bochkay | Benedictus Balbýr | Matthias Farkas | Simon Mastos | Gregorius Bornomýzza | Lucas Deak | Aegidius | Demetrius Zabo | Georgius Kon | Valentinus Zabo | Ambrosius Farkas | Ioannes Odar | Stephanus Maýlath | Ioseph Zekeres | Ioannes Boyer | Franciscus Pogan | Sebastianus Maýthin | Georgius Hútman | Marton Kómeews | Michael Zabo | Martinos Chegöldy | Franciscus Mezzaros | Bartha Jamb | Albertus Zekel | Damianus Thot | Paulus Foglar | Emericus Thot | Georgius Deak | Georgius Mezzaros | Franciscus Hakaz | Andreas Zekeres | Ioannes Kadas | Gregorius Astar | Blasius Orý | Matthaeus Orýs | Martinus

¹ A királyi biztosokat nem sokkal a városnak a Habsburgok számára történt visszahódítása után küldték ki. Feladataik közé tartozott a hűségaskú fölvétele is.

² A polgároknak a kibányászott nemesércet a nagybányai bányakamarának kellett átadniuk beváltásra.

³ Ez a szó az utolsó 11 névre vonatkozik.

Zyws | Ioannes Schnobol | Benedictus Zenko | Ioannes Dompady | Stephanus Abrodý | Albertus Zekews | Gregorius Borhýthý | Ioannes Tarchaj | Andreas Thot | Stephanus Deak | Martinus Wýzkel | Stephanus Czorbe | Blasius Regý | Matthaëus Molnar | Emericus Gúrko | Dionysius Zalazehý | Gregorius Hútman | Ioannes Gor | Stephanus Gor | Caspar Dompady | Antonius Zazzurkczy | Petrus Bangos | Gregorius Aranaz | Demetrius Chaba | Matthaëus Thezzar | Stephanus Söld | Georgius Bassa | Thomas Feifcwaldý | Relicta Blasii Deak | Relicta Sigismundi | Relicta Georgii Balogh | Relicta Pauli Chaba | Relicta Adami Keler | Relicta Matthiae Foglar | Relicta Stephani Bardý | Relicta Simonis Zabo | Relicta Petri Syket | Relicta Martini Thot.

Duae domus desertae mortuis inhabitatoribus, quae iam a nemine habitantur.

Census. Censum ordinarium solvunt semel in anno f. 25, quem tamen diversis temporibus exigere solent officiales.

Servitia. Servitia nulla se praestitisse aiunt, sed tantum macavisse cultura fodinarum.⁴

Muneraria. Ad Nativitatis Domini dederunt unum vitulum officiali.

Dobrawýcza

Ioannes Kerekes iudex | Nicolaus Harkal | Relicta Iacobi Czaky | Valentinus Marcús | Stephanus Kapan | Valentinus Celemen | Franciscus Arkal | Relicta Ioannis Arkal | Matthias Ördög | Andreas Ördög | Ioannes Saffar | Georgius Kerekes, per Turcam combustus⁵ | Ioannis Erdewt, duo filii superstites cum matre, domus combusta per Turcos | Paulus Gombus | Dionysius Geregies | Urbanus Warga | Albertus Kappa | Thomas Warga pauper | Martinus Zekel | Stephanus Kúsa | Ambrosius Domka | Stephanus Balogy | Franciscus Thot | Ioannes Búsch | Emericus Warga | Michael Mada⁶ ras | Bernhardus | Emericus Búsch | Georgius Kisspeter | Andreas Talws | Georgius Týmar | Matthe Toth, horum domus sunt combustae per Turcos⁶ | Ambrosius Kerekes pauper | Valentinus Joss | Relicta Blasii nil habens | Franciscus Dobos pauper, manuum labore se sustentat | Albertus Komunchý pauper | Ioannes Madaras | Valentinus Molnar | Georgius Cherý | Antonius Fazakas | Stephanus Jose.

Desertae sessiones novem habentur no.

Census. Cum possessio haec fuit integra, solvit ordinarium censum in anno semel f. 22, antequam novem sessiones desertae essent. Videat provisor.

Servitia. Tenentur unum diem falcare, uno die cumulare, datur tamen, ut ipsi aiunt, eis cibus et potus, praeterea obeunt servitia, quae imponuntur.

Habent vineta et aliquam pro se ipsis faciunt agriculturam. Nonam tamen, ut ipsi aiunt, non consueverunt dare, sed plebano ipsorum dant decimam.

Mulctae. De sanguine misso f. 1, hinc cedit iudici pars tertia, de verberatione, tumque de potentiario actu, si in iudicium res adducitur, item f. unus. In sententia capitis et bonorum arbitrium est penes dominum statuendi

⁴ Csak bányaműveléssel foglalkoztak.

⁵ Az 1562-es török pusztítások idején.

⁶ Ez a mondat a két utolsó névre vonatkozik.

tam de capite, quam de bonis, qui si poenam remittit, vel imponit taxam prohibito,⁷ vel si⁸ eam quoque condonat.

De porcis macalibus⁹ antea dederunt unum porcum de grege quamvis magno, nunc decima exigitur. De glandibus itidem seu silvis decimam dant.¹⁰ Apum decimam dant parochi ipsorum.

Muneraria. Capreolum unum dant nomine strenae, ad diem Paschae vitulum unum.

Kekes Hungarica

Franciscus Amachy iudex | Ioannes Amachy iuratus | Gregorius Vrban | Antonius Zekel | Ioannes Paul | Relicta Martini Vrban | Relicta Sophia Kolossy | Benedicti Kerekos | Thomas Laposy | Ioannes Kolozsy | Thomas Elie | Georgius Elie | Iacobus Kolozy | Iacobus Hangoch | Relicta Elena Kosta | Relicta Bartholomaei Gregory | Georgius Zekel | Georgius Kosta | Ioannes Gergessy | Relicta Margaretha Thomae Vrban | Michael Bencha | Silvester Gregory | Gregorius Varias | Relicta Sophia Gregorii Nagh | Ioannes Mochary | Relicta Catherina Demetrii | Relicta Kyrassa | Relicta Anna Gregorii Michaelis | Relicta Urbani Benche, inquilina, aedes alienas inhabitat.

Census. Ad diem Sancti Martini solvunt censum ordinarium f. 11.

De servitiis. Tenentur falcare uno die in prato domini in Nagh Banyá et cumulare uno die, olim cibus dabatur. Tenentur saepes facere ad castellum.

Nonam nullam dant. Decimam accipit plebanus.

Muneraria. Capreolum unum strenae nomine. Paschatis vitulum unum. Conferunt quoque caulium capita pro facultate.

Mulctae praecise, ut in praecedente pago.

Conqueruntur, quod omnibus facultatibus a Turcis sint exhausti et in extremum redacti pauperiem.

Sandorfalva

Gregorius Molnar, vayda pro tempore constitutus | Nicolaus Deak | Lucas Simon | Matthaeus Zichw | Marcus Molnar | Georgius Bartos nil habens | Relicta Lucae, quae omnibus a Turcis spoliata est.

Census. Censum ordinarium solvunt ad diem Sancti Martini f. 4.

Servitia. Olim triduum falcabant foenum et cumulabant id ipsum, si ultra triduum laborabant, fiebat ipsis solutio, illa tamen merces minor fuit, quam publice dabatur, duobus nummis.¹¹ Alias faciunt imperata. Falcationem faciunt in iugo montis Rosal et prato Góbel, in territorio Rivuli Dominarum.

Muneraria. Ad Natalem diem tenentur singuli singulum vehiculum lignorum in castellum vehere, qui vero boves non habet et ligna importare non potest, dat unam gallinam, aiunt.

Est quoddam genus pensionis non ita pridem apud ipsos institutum, ut aiunt, videlicet de singula vacca d. 2 et praeter omnem priorem consue-

⁷ Az „imponit taxam prohibito” értelme: pénzbírságot vet ki arra, akinek megkegyelmezett.

⁸ A „si” szó fölösleges.

⁹ Helyesen: mactabilibus.

¹⁰ Ti. az ott legelt disznók után (földesúri disznódezmát).

¹¹ A három napon túl kaszálást végzők bére két pénzzel (dénárral) volt kevesebb, mint a szokásos bérösszeg.

tudinem. De apibus dant decimam, nimirum de examinibus. De vetustioribus, quae antea sunt decimatae, non datur decima. Infra decem alveus quilibet redimitur d. 4. De silvis glandiferis decima de porcorum gregibus solvitur, id est decimus quisque porcus aufertur domino. Waydae et iudices¹² tenentur singuli Nativitatis Domini¹³ unum capreolum vel tres lepores. Liberti singuli tenentur singulos nisos aestivali tempore, quem si non habet, solvit pro eo d. 35. Libertinorum officium est portare litteras, quorsumcunque opus est, quibus expensae dantur competentes. Tenentur etiam ingredi castellum¹⁴ atque ibi cum praefecto permanere, si aliquis metus est. Item liberti tenentur habere apparatus equestrem in promptum et cum praefecto, si opus est, in bellum proficisci.

Eodem modo waydae et iudices.

Iudices singuli tenentur dare, item et waydae, aestivali tempore nisum unum aut d. 35 et Nativitatis Domini unum capreolum; quem si non habet, solvit pro eo d. 45. Waydae dant castellano eadem. In porcorum numeratione datur waydis, qui numerant in singulis villis, unus porcus et in apum decimis unus alveus, aiunt. Ztronga ovium apud ipsos non fuit in usu, nec est. Qui oves habet vel capras, dat pro festo Sancti Georgii unum agnum aut unum haedum domino et duodecim nummos. Qui ex alienis locis oves pellunt in terram regiam castello subiectam, tempore vernali dant unam ovem cum agno, si in autumnum, unum caseum, quem waydae ad se pertinere dicunt et unam pellem mardurinam. Item quilibet pagus tenetur dare unam vaccam ad festum Sancti Georgii, aut si officialis non vult habere vaccam, curat recenseri boves seu vaccas et sumit duos nummos de singulis in toto pago. Villae Walachicae¹⁵ maiores singulae dant singulos boves, minores tres aut duae coniunctim dant unum bovem.

Mulctae. De sanguinis missione f. 1. De verberatione, de quolibet actu¹⁶ d. 60 Hungarici. Quod si in principali membro, ut facie, oculis, capiti infertur, de uno ictu f. 4, vel prout deliberatio fuerit iudicum de loco plagae. Siquis sententiam capitis et bonorum incurrit propter maleficium vel caedem, si capiti fit gratia, solvit f. 60. Hoc enim est homagium walachorum plebeiorum, nobilium vero centum f., in minoribus casibus, prout concordat officialis, in viginti vel sedecim vel duodecim f. vel sicut ei libet. De raptu virginis voluntario f. duos solvit utraque persona, et unus et alter. De violento vero, ambarum manuum praesectio aut redemptio duodecim florenorum. Idem etiam de muliere vi capta. Divortium non fere conceditur inter hos, nisi ob crimen moechationis, quod oportet legitime probari aut accusator homagium solvit. Si aliquis wayda, libertus aut iudex moritur, equus eius cum omni armatura cedit domino, vel si equum non habet, f. 4.

Praeterea in census exactione hoc observatum aiunt, quod qui bona in valore f. sex habeat, solvat pro festo Sancti Martini domino f. 1, qui minus habet, solvit pro quantitate. Iam tamen propter paupertatem colonorum singulis villis, uti supra patuit, certa summa imponitur, quam videntur posse solvere sine oppressione.

¹² Ezek a szavak azért állanak többesszámban, mert ez a szabályozás a szomszéd községek bírásra és vajdáira is vonatkozik.

¹³ Ti.: in festo Nativitatis Domini.

¹⁴ A nagybányai királyi kastély.

¹⁵ A „vlach falu” elsősorban jogi kifejezés. Itt, a szó eredeti értelmének megfelelően, román hegyipásztorokról van szó.

¹⁶ Ti.: actu potentiario.

Baýfalwa

Týwadar Bottis | Theodorus Weres | Gregorius Bottos | Simon Manko | Peter Bottos.

Tres desertae domus, ex quibus inhabitatores profugerunt.

Census. Ad diem Sancti Martini f. 3. Cetera cuncta, ut alibi.

Ligna Nativitatis Domini tenentur in castellum vehere.

Gyerthyafalwa

Týwadar Dan | Simon Dan | Thomas Kis | Gregorius Hozzw | Lucas Crachin.

Quinque domus desertae, ex quibus propter continua bella inhabitatores profugerunt.

Swrgafalwa¹⁷

Gregorius Halos | Gregorius Búd | Lazarus Halas.

Census. Ad diem Sancti Martini f. 1 d. 50. Cetera omnia, ut in praecedentibus.

Orosfalwa

In hac possessione fuerunt antea viginti domus, nunc post populationes Turcicas vix decem supersunt. Petrus Oroz | Lucas Marcús | Theodorus Simon | Petrus Oroz | Andreas Marcús | Petrus Lucas | Simon Domchýl | Theodorus Alt | Petrus Nagh | Ioannes Danchal | Ioannes Temless.

Census. Ad diem Sancti Martini f. 4. Cetera cuncta, ut alibi. Est rivulus in hac possessione, ex quo solent praefecto, antequam exsiccatur aestivali tempore, feriis sextis pisces demere.¹⁸ Ligna Nativitatis Domini et muneraria, ut alibi.

Tökes

Alexa Rauh iudex | Iacobus Lucas | Danus Herzeg | Elia Zao | Lucas Miclos | Theodorus Darabas | Lazarus Zakalus | Petrus Raba | Danus Zeo | Marcus Bowttýa | Simon Kotte | Andreas Pal | Ioannes Pal | Petrus Proche | Simon Foza | Ioannes Foza | Relicta Ioannis Bottis, ipse¹⁹ a Turcis interfectus, ipsa alibi habitat, domus deserta | Relicta Petri Proche, interfectus a Turcis | Michael Raba interfectus a Turcis, domus deserta | Georgii Botta deserta, ipse profugit | Relicta Lazari Zeo, profugit, domus deserta | Ioannes Proh alter, mortuus, uxor commigravit alio ad parentes | Margaretha Zeo | Simon Proche | Ioannes Crainick | Theodorus Crainik | Stephanus Búda | Relicta Lazari Kotta | Simon Santha | Paulus Dan, horum omnium domus desertae, ipsi profugerunt.²⁰

Haec possessio olim frequens et optima, nunc pene deserta propter castra Turcica, quia ibi iacuerunt et maiorem partem colonorum trucidarunt.

¹⁷ Surjánfalva.

¹⁸ A szó a szövegben nem olvasható ki világosan.

¹⁹ Ti. a férje.

²⁰ Ez a mondat a nyolc utolsó névre vonatkozik.

bonaque diripuerunt, quod praeter sex boves in toto pago nihil remanserit. Ex profugis nonnulli redituri essent, si pacis spes appareret.

Census. Pago integro existente aiunt se ad festum Sancti Martini solvisse censum f. 14.

Servitia. Qui inter eos sunt artifices, ut fabri lignarii, adhibentur ad aedificiorum structuras, aliis oneribus et pensionibus sunt immunes. Datur autem eis cibus et potus in arce, dum opus faciunt. Falcarunt in prato regio Göbel et sub montibus Rosal, quamdiu falcatio durabat et foenum cumulabant feceruntque alia imperata convehendis lignis, virgultis ad arcem. Nam ad munitiones arcis tenentur laborare tam cum suis personis, quam cum iumentis.

Muneraria. Iudices, waydae nisos et capreolos tenentur. Pagus vaccam vel bovem. Ligna natalicia et cetera cuncta, ut alibi.

Ola Kekes

Ioannes Damian iudex | Simon Alez | Gregorius Mýhez | Gregorius Gratos | Marcus Oroz | Simon Trýff, hoc anno novam domum erexit | Theodorus Cosma | Michael Cosma | Demetrius Kýss | Simon Pop.

Pagus devastatus a Turca, unde novem sessiones prorsus desertae.

Census. Ad diem Sancti Martini solvunt censum f. 5. Cetera servitia, muneraria praestant, ut in praecedentibus possessionibus.

Laczfalwa

In hac possessione sunt quindecim sessiones desertae, devastatae per Turcam. Ioannes Czymmerman iudex | Bud Czymmerman | Kadar Czymmerman | Theodorus Býro | Costa Nagh | Marcus Bud | Relicta Gregorii Fatúl | Ioannes Cýgan | Demetrius Dragotta | Simon Santha | Elias Makay.

Census. Cum fuit pagus integer, aiunt se solvisse censum ad festum Sancti Martini f. 8, videbit provisor.

Cetera servitia, muneraria et alia cuncta praestant, ut in prioribus possessionibus.

Hydegkwtt

In hac possessione sunt sedecim sessiones desertae penitus a Turcis devastatae. Ioannes Peter iudex | Michael Kiss | Ioannes Pop | Andreas Hydegkwthý | Christophorus Wanza | Ioannes Molnar | Relicta Ioannis Hende | Hermannus Simon | Lucas Nagh.

Census. Cum villa fuit integra et non desolata, solverunt census nomine f. 7, ut aiunt, et Calnasium²¹ minus propter vastationem exegisse.

Servitia, muneraria cuncta praecise, ut in praecedentibus possessionibus.

Fernezey inferior

In hac possessione sunt desertae quattuor per Turcam devastatae et dicunt subsequentes, qui adhuc adsunt, quod et ipsi abire coguntur, nisi benignam sublevationem a maiestate caesarea habuerint, quia in extremam

²¹ Hihetőleg az adót behajtó tiszt neve (Kálnási).

paupertatem redacti sunt, nec habent terras arabiles, sed in fodinarum cultura sustentationem laboribus suis acquisiverunt.

Ioannes Rantaz wayda | Marcus Kerekós | Stephanus Rawaz | Cosmian Halaz | Lazarus Zaz | Ioannes Cosma | Lucas Cosma.

Inquilini. Theodorus Cosma | Nicolaus Kiss.

Census. Ad festum Sancti Martini censum solverunt cum superiori Fernezeÿ, ut ipsi aiunt, f. 5. Servitia. Pisces tenentur singulis sextis feriis ferre provisorii ad culinam, incipiendo a festo Sancti Georgii Martyris usque ad festum Galli. Cetera servitia, muneraria cuncta praecise, ut alibi.

Fernezey superior

Petrus Halaz | Ioannes Doma | Lazarus Halaz | Iacobus Halaz.

Duae desertae devastatae per Turcam.

Census. Censum aiunt se solvere cum praecedente possessione coniunctim, videlicet f. 5 pro festo Sancti Martini, quod videbit provisor. Cetera praecise, ut alibi.

Feketefalw

Theodorus Istwan iudex | Petrus Fessalichen | Petrus Rozka | Lazarus Zer | Thomas Fatwl | Relicta Michaelis Pop | Philippus Sýket | Iacobus Fissete | Simon Kiss | Lazarus Cosman.

Desertae sessiones sunt undecim propter Turcicam devastationem, qui²² ibidem castra habuit et omnia diripuit.

Census. Cum villa fuit integra et non desolata a Turcis, prout nunc est, aiunt se solvisse censum ordinarium ad festum Sancti Martini f. 5. Nunc in tanta devastatione per Calnasium minus exactum. Cetera cuncta praecise, ut in praecedentibus pagis.

Eredetiye U. et C. 101/44. alatt. A borítólapra írt feljegyzés szerint ez az összeírás a Torda Zsigmond, Kilmann András és Taczger János kir. biztosok 1566 áprilisában a magyar kamarához beadott jelentésének melléklete volt.

²² Ti. a török.

1688. december 24. A nagybányai pénzverőház alá rendelt kincstári birtokok urbárium

Az 1566-os urbárium a nagy pusztítás utáni helyzetet rögzítette. A következő évszázad lassú regenerációt hozott. 1576 körül, 1614-ben és 1621-ben készült felvételek (U. et C. Irreg. 7/164, U. et C. 88/19, U. et C. Irreg. 5/15), valamint az itt közölt 1688-as keletű urbárium valamennyien a gazdák számára lassú gyarapodásáról tanúskodnak; a telkek osztódása is megindult.

Paraszti terhek tekintetében a XVII. század közepe előtt nem sok a változás; egy idő óta néhány helyen tretinát, másutt özbeadást követelnek, egyik szőlőtermő településen növelik a robotot, hogy a majorsági művelést ingyen munkaerővel is végbe tudják vinni. Több helyen most tűnik fel először a nagyméretű educillatio.

Az 1650-es évektől azután gyökeresebben módosul a szolgáltatások rendszere: általában csökkentik vagy teljesen elengedik a cenzust, és nem követelnek többé kisebb állatszolgáltatásokat, jelentéktelen robotfajtákat sem. Az úrdolga ugyanakkor változott formában jóval nehezebbé válik: elsősorban a bánya- és pénzverő számára kell most a parasztságnak sokágú segédmunkát végezni, fuvart adni. Dobrovica egykori heti háromszoros robotja mindennaposá válik, a korábban munka ellenértékeként adott pénzjuttatásokat megvonják.

Conscriptio seu urbarium bonorum hereditariorum et simulimpignoratorum Nagybaniensium suae maiestatis sacratissimae ad domum cusoriam seu monetariam Nagybaniensem¹ ratione colonorum, eorundem filiorum, bovum, vaccarum censuumque in comitatu Szathmariensi habitorum et existentium in anno 1688. corrente, die vero 24. Decembris connumeratum, facta per Michaelem Protzner provisorem domus cusoriae² in praesentia generosi domini Stephani Bekecs sacrae caesariae regiaeque maiestatis tricesimatoris, simul et postarum magistri Nagybaniensis

¹ A Nagybánya városához tartozó faluk legnagyobb részének szolgáltatásai ebben az időben a nagybányai pénzverőház és bányaiüzemek jövedelmét gyarapították.

² A provisor (udvarbíró) itt a pénzverőházi birtokok igazgatásával megbízott személy; ugyanő a pénzverőház vezetője (conservator) is.

Possessio Sándorfalva

Nomina personarum	Filii	Boves	Vaccae	Equi	Porci	Oves	Apes	Sessio
Ioannes Gergely	3	—	2	1	1	10	1	1/2
Thomas Lazár	—	—	1	—	—	—	—	—
Gregorius Kiss	3	2	2	—	—	—	—	1/4
Ioannes Gergely	1	2	2	—	4	—	—	1/4
Lazarus Ignáth	2	—	1	1	3	—	—	1/2
Hordus Kosztin	2	—	2	—	1	—	—	1/2
Stephanus Csicsó	—	—	2	1	3	—	—	1/2
Demetrius Veress	—	—	1	—	—	—	—	1/4
Theodorus Bójtcs	2	2	2	—	1	—	2	1/4
Advenae sequuntur								
Ioannes Rogozi	—	—	2	—	—	—	—	1/2
Gregorius Fazakass	3	—	1	—	2	—	3	1/4
Georgius Rabb	1	—	2	—	—	—	—	1/2
Paulus Csicsó	2	—	1	—	—	—	2	1/2
Latus facit subditorum no. 13. .	19	6	21	3	15	10	8	4 ³ / ₄

Census. Census pro festo Sancti Martini annuatim solvebant f. Hungaricales 8 una cum ceteris quattuor pagis infra declarandis, quem quidem census per inclytam Cameram³ ab annis 30 ipsis esse relaxatum et condonatum iuramento edocere parati sunt.

Silvam habent fago glandiferam, in qua circiter 2000 porci saginari possunt, sed rarissime dantur fructus. Ab ista silva decimas porcorum dare solent. Ex uno grege ovium pendunt unum agnum, nihil plus, quem etiam redimere licet d. 62. Ex porcis dant decimas, si vero decimum numerum non attingit, redimitur porcus d. 4. Ex apibus etiam dant decimas. Si autem decimum numerum non attingit, redimitur alveus unus d. 4.

Servitium praestabant, prout dominus terrestris aut provisor eorum voluit.

Ex frugibus nullas solent praestare decimas.

Sessionses desertae sunt no. 10.

Possessio Pusztá-Telek⁴

Nomina personarum	Filii	Boves	Vaccae	Equi	Porci	Oves	Apes	Sessio
Georgius Bonta	2	—	2	—	—	—	—	1/4
Lucas Bonta	—	—	—	—	—	—	—	1/4
Michael Bonta	—	—	1	—	3	10	1	1/4
Relicta Stephani Bonta	2	—	1	—	1	—	—	—
Georgius Kéresej	2	—	1	—	—	—	—	1/4
Advanae								
Simon Fonaczi	—	—	1	—	2	10	—	—
Stephanus Szava	1	—	—	—	—	—	—	—
Ioannes Csicsó	2	2	1	—	3	—	—	1/4
Ionas Mihoeska	1	—	—	—	—	—	—	1/2
Latus subditorum no. 9	10	2	7	—	9	20	2	1 ³ / ₄

³ A nagybányai bányakamara.

⁴ Erre a falura egy, az urbáriumhoz mellékelt külön lap is tartalmaz még adatokat.

Census, servitia et decimatio rerum convenit per omnia cum consuetudine praetactorum Sandorfalusiensium.

Habent silvam propriam pro aedificatione templi destinata.

Sessiones desertae sunt no. 5.

Possessio Gyertya-falva

Nomina personarum	Filii	Boves	Vaccae	Equi	Porci	Oves	Apes	Sessio
Theodorus Simonka	2	—	2	—	3	—	—	1/4
Ioannes Thamas	1	—	1	—	3	10	2	1/2
Andreas Thodae	—	2	2	—	3	—	2	1/4
Thomas Christa	2	—	2	—	1	—	1	1/4
Stephanus Pula	1	—	2	—	3	—	—	1/4
Advenae								
Rogozam Kostin	2	1	2	—	1	—	—	1/4
Georgius Bille	—	—	—	—	—	—	—	1/4
Philippus Berenczei	—	—	2	—	2	—	—	1/4
Volfgangus Barlin	—	—	2	—	2	—	2	1/4
Volfgangus Bocz	1	—	1	—	—	—	—	1/4
Lazarus Bodo	—	—	—	—	—	—	—	1/4
Ioannes Gavrius	—	—	—	—	1	—	—	1/4
Andreas Longh	—	—	2	—	1	—	—	1/4
Ioannes Longh	—	2	1	—	2	—	—	1/4
Volfgangus Merceze	2	—	2	—	—	—	—	1/2
Relicta Ladislai Longh	—	—	1	—	1	—	—	1/4
Ioannes Longh	—	—	1	—	—	—	2	1/4
Gregorius Dán	2	—	3	—	3	—	—	1/4
Petrus Merceze	2	2	1	—	3	—	—	3/4
Volfgangus Kiss	3	—	—	—	—	15	—	1/2
Ieremias Gavrius	1	—	1	1	3	—	—	3/4
Latus	19	7	28	1	32	25	9	7
Latus subditorum no. 21.								

Census ac servitia decimatioque simili modo ac consuetudine cum Sándorfalusiensibus se habet.

Silvam glandiferam communem cum Sándorfalusiensibus habent.

Sessiones desertae sunt no. 3.

Possessio Bayfalu

Nomina personarum	Filii	Boves	Vaccae	Equi	Porci	Oves	Apes	Sessio
Georgius Finta cum uno fratre	6	—	4	2	—	—	—	1/2
Ladislauus Gergely	1	—	2	—	2	—	—	1/2
Georgius Farkass cum fratre	4	—	—	—	1	—	—	1/4
Michael Karácson	2	—	1	—	—	—	—	1/4
Georgius Karácson	1	—	1	—	—	—	—	1/4
Simon Fáth	1	2	1	1	—	40	2	1/2
Ionas Poduez	—	—	1	—	1	—	1	1/4
Demetrius Veress	—	—	1	—	—	—	—	1/2
Advenae								
Ioannes Fath	1	—	2	—	2	—	—	1/4
Georgius Urszul	1	—	—	1	2	20	2	1/4
Relicta Ladislai Gyúrgiszor	3	—	2	—	—	—	—	1/2
Relicta Ioannis Karácson	—	—	1	—	1	—	—	1/4
Relicta Simonis Sztelicza	2	—	2	—	2	—	—	—
Latus subditorum no. 13.	22	2	18	4	11	60	5	4

Census ac servitia decimatioque simili modo cum praescriptis Sándorfalusiensibus per omnia se habet.

Silvam glandiferam communem cum Sándorfalusiensibus habent.

Sessiones desertae sunt no. 2.

Possessio Negre-falu

Nomina personarum	Filii	Boves	Vaccae	Equi	Porci	Oves	Apes	Sessio
Petrus Golomán	2	2	1	—	2	—	—	1/2
Ioannes Mocha	4	—	3	—	—	20	—	1/4
Szavul Horgass	1	—	2	—	—	—	—	1/2
Advenae								
Petrus Ráma	2	—	2	—	—	15	—	1/2
Gregorius Mészáros cum fratre	1	2	4	—	—	—	—	1/2
Relicta Petri Ulrichan	2	—	1	—	—	—	—	—
Ieremias Czurri	1	—	2	2	1	25	1	1/4
Relicta Theodori Bersudzán	3	—	3	—	—	—	—	1/4
Ioannes Ducla	1	—	—	—	—	—	—	1/4
Latus subditorum no. 9	17	4	18	2	3	60	1	3

Census ac servitia decimatioque simili modo cum Sándorfalusiensibus per omnia observantur.

Silvam glandiferam communem cum Sándorfalusiensibus habent.

Specificati quinque pagi pro domino terrestri nec agros, nec prata habent.

Birsagii pecuniarii duae partes cedunt provisorii, tertia vero pars vojvodae seu ispano⁵ in his quinque pagis praetactis.

⁵ A vajda — akárocsak a magyar bíró — első sorban a földesúr érdekeinek képviselője. Ezért áll a neve itt az ispáné (urasági alkalmazotté) mellett.

Possessio Surgya-falu

Nomina personarum	Filii	Boves	Vaccae	Equi	Porci	Oves	Apes	Sessio
Timothaeus Barda iudex	1	4	3	—	5	—	—	1/2
Ladislau Kotosz	1	—	3	—	1	—	—	1/4
Stephanus Kocz	3	4	3	—	5	30	—	1/2
Thomas Barda	—	2	3	1	5	—	3	1
Stephanus Brondzán	2	—	2	—	—	—	—	1/4
Ladislau Kotész	4	2	3	1	3	—	—	3/4
Ioannes Kotész	5	2	3	—	5	13	1	1/2
Ioannes Golomán	3	—	2	—	8	—	3	1/2
Georgius Sztóp	4	—	2	—	3	—	—	1/2
Petrus Berda	2	2	1	—	3	—	—	3/4
Volfgangus Bud	3	4	3	—	6	—	—	1/2
Stephanus Golomán	1	2	3	—	4	—	3	1/2
Volfgangus Golomán	1	2	2	1	3	—	2	1/2
Matthias Fáth	—	—	2	—	3	2	—	1/4
Ioannes Sztóp	2	—	2	—	1	—	2	1/4
Volfgangus Sztóp	1	2	1	—	2	—	—	1/4
Ioannes Bud	1	1	2	—	8	—	2	1/4
Gregorius Szima	2	—	—	—	—	—	—	1/2
Ioannes Brendzán	—	—	2	—	1	—	—	1/4
Theodorus Brendzán	1	3	3	—	6	—	—	1/2
Advenae								
Stephanus Rogozán	1	—	3	—	2	—	—	1/2
Petrus Kotoz	—	2	3	—	5	—	—	1/2
Stephanus Cse-Kotoz	2	3	4	—	5	—	—	1/4
Ioannes Marosán	2	2	2	—	4	10	—	1/2
Simon Horgass	1	1	3	—	2	—	—	1/2
Simon Tepei	1	—	2	—	2	12	—	1/2
Ladislau Korponezi	—	—	—	—	—	—	—	1/4
Kozma Pinte	1	—	—	—	—	—	—	—
Ladislau Buth	—	—	2	—	—	—	—	1/2
Latus subditorum no. 29	45	38	64	3	92	67	16	12 ³ / ₄

Censum Sancti Martini et Michaelis nullum dant, sed a quolibet bove et vacca annuatim solvunt d. 2. Ex grege porcorum, si in glandine saginantur, decimum solent dare porcum, si vero domino terrestri ita placet, redimere possunt porcum f. 2. Si autem decimatio numerum decimum non attigerit, tunc redimitur porcus d. 4. Ex alveis apum etiam pendunt decimam et, si decimum numerum non attigerit, tunc etiam unus alveus redimitur d. 4. Omnis rusticus carens bobus pro festo Nativitatis Christi domino suo terrestri unam gallinam vel vero eiusdem pretium dare tenetur. Ex uno grege ovium, etiamsi centum vel plures oves contineret aut saltem decem, domino terrestri unum agnum et caseum decimae loco praestare tenentur. Decimum etiam agnum redimere possunt d. 62.

Servitiis suis continuo adesse tenentur domui cusoriae, pro quibus servitiis antea ipsis ex domo cusoria solvebatur, nunc vero eadem gratis ligna findendo, vehendo, circa carbones⁶ laborando et introducendo aliosque

⁶ A faszén fontos kelléke a kohászat és a pénzverés műveletének. A nagy mennyiségű fa is elsősorban a szénégetéshez volt szükséges.

labores praestando administrate tenentur. Item quilibet habens boves pro Nativitate Christi domino terrestri unum plaustrum lignorum combustibilium advehere tenetur.

Sessiones desertae no. 3.

In his tribus pagis, Surgyafalu, Latzfalu et Oroszfalu birsagii 12 f. duae partes cedunt provisorii, tertia vero ispano.

Possessio Latz-falu

Nomina personarum	Pili	Boves	Vaccac	Equi	Porci	Oves	Apes	Sessionis
Petrus Tericza iudex	—	2	1	—	—	20	—	1/4
Ignatius Czimmerman	2	4	2	—	—	—	—	1/2
Ioannes Dragutta	1	6	2	1	6	—	4	1/2
Nicolaus Kádár	4	4	2	—	—	13	—	1/2
Lucas Nestor	2	4	3	—	4	—	—	1/2
Petrus Czimmermann cum fratre	—	6	2	1	5	—	—	1/4
Elias Kyre	—	2	3	—	1	—	2	1/2
Theodorus Raduly	1	—	2	—	—	—	—	1/4
Matthias Tericza	3	—	2	—	1	—	5	—
Demetrius Kérán	2	—	1	—	—	—	—	1/4
Gabriel Sánta	1	4	—	—	—	18	—	1/4
Simon Prikopp	2	2	1	—	4	—	4	1/2
Relicta Michaelis Pap	3	—	2	—	3	—	2	3/4
Theodorus Farkass	2	—	2	—	—	—	—	1/2
Relicta Ioannis Horgas	1	—	1	—	—	—	—	1/2
Volfgangus Dreca	1	2	2	—	1	—	3	1/4
Stephanus Dreca	2	2	2	—	4	—	—	1/2
Thomas Andrusa	1	—	1	—	—	—	—	1/4
Volfgangus Tenkés	1	2	3	1	1	—	—	1/2
Roman Kosztin	—	—	2	1	—	—	—	—
Amrahamus Laszlo ispan cum duobus fratribus	—	—	1	—	—	—	—	3/4
Iosephus Moyszín	—	4	1	1	7	18	3	1/2
Advenae								
Ioannes Bud	3	2	—	—	2	—	—	1/2
Demetrius Cziple	2	—	1	—	—	—	—	1/4
Ioannes Boesika	2	—	1	—	2	—	—	1/4
Ioannes Kontz	2	—	2	—	—	—	—	—
Fonaczi Pinte	2	—	3	—	2	—	—	1/4
Bartholomaeus Peter	2	—	2	—	3	—	—	1/2
Volfgangus Kozma	—	—	1	1	2	—	—	1/4
Philippus Zura	4	—	—	—	—	18	2	1/2
Volfgangus Horgass	1	2	1	—	—	—	1	1/4
Latus subditorum no. 31	47	48	49	6	48	87	26	11 ³ / ₄

Possessionis huius census, servitia, labores et consuetudines pari modo se habent, uti antelatorum Surgyafalusiensium.

Unum pratum datur in territorio Felsőbaniensi a Daniele Pap confiscatum et prope situm ad Latzfalvam, in quo aliquando 16 currus foeni praeparantur.

Sessionis desertae no. 6.

Possessio Orozfalu

Nomina personarum	Filii	Boves	Vaccae	Equi	Porci	Oves	Apes	Sessio
Volfgangus Czimmernán	2	2	3	—	1	—	—	3/4
Lazarus András	—	4	2	—	2	—	—	1/2
Simon Kosztin	4	4	1	—	7	—	—	1/2
Lucas Tómlósi	—	2	2	—	3	—	—	1/4
Georgius Andras	5	2	2	—	2	—	—	1/2
Lucas Antal	1	—	2	—	2	—	2	1/2
Simon István	2	—	2	—	—	—	—	3/4
Nicolaus Oztan	2	2	3	—	1	—	—	3/4
Ladislau Malé	—	—	2	—	—	—	—	3/4
Lucas Malé	—	—	1	1	6	—	—	1/2
Relicta Petri Tómlósi	—	2	1	—	—	—	—	1/4
Advenae								
Nicolaus István	2	—	2	—	1	—	—	1/2
Gregorius Jeremias	—	2	1	—	7	—	2	3/4
Lucas Koszta	—	—	1	—	—	—	—	1/4
Latus subditorum no. 14	18	20	25	1	32	—	4	7 1/2

Possessionis huius census, servitia, labores, consuetudines etc. pari modo se habent, uti praescriptae possessionis Latzfalusiensis.

Agri, prata vel allodialia pro domino terrestri in dictis tribus pagis Surgyafalu, Latzfalu et Orozsfalu nulla habentur.

Sessiones desertae no. 6.

Possessio Dobrovicza

	Filii	Boves	Vaccae	Equi	Porci	Oves	Apes	Sessio
Michael Benedek	3	4	3	—	2	—	2	1/4
Andreas Molnar	1	6	2	—	4	—	10	1/2
Michael Brassaj	1	4	1	—	4	—	—	1/4
Martinus Kovács	1	6	3	—	6	—	7	1/2
Michael Kovács	4	4	2	—	—	—	2	1/2
Stephanus Varga	—	—	—	—	—	—	2	3/4
Ioannes Imre	2	—	2	—	5	—	10	1/2
Stephanus Huszti	1	—	2	—	—	—	1	1
Andreas Sáfár	—	4	—	—	4	—	—	1/2
Andreas Varga	—	—	—	—	—	—	—	1/2
Michael Buss	1	4	1	—	3	—	—	1/2
Ioannes Molnár	1	—	2	—	4	—	—	1/2
Ioannes Molnár	—	—	1	—	—	—	—	1/2
Ioannes Jósa	1	—	—	—	—	—	—	1/2
Martinus Nagy	1	—	2	—	—	—	10	1/2
Advenae								
Ioannes Szekely	—	—	—	—	4	—	—	1/2
Ioannes Kappan	1	—	2	—	—	—	—	1/2
Andreas Szilagi	—	4	1	—	4	—	1	1/3
Volfgangus Balint	—	—	1	—	—	—	—	1/2
Ignatius Orosz	3	2	2	—	3	—	—	—
Sztoika Gyekei	1	2	2	—	4	—	—	1/2
Michael Josa	1	2	2	—	4	—	—	1/2
Latus subditorum no. 22	23	42	31	—	51	—	45	10 3/4
Summa subditorum cum advenis no. 161	220	169	261	20	293	329	116	63 1/4

Census. Censum festi Martini annuatim nunc sex, nunc quinque, nunc plus, nunc minus f. Hungaricales solvebant, prout dominus terrestris eorum ipsis imposuerit. Ex porcis caespitalibus, simul et glandine saginatis dare solent decimas. Redemptio autem unius porci decimum numerum non attingentis sunt d. 4. Ex ovibus, si haberentur in eodem territorio, decimam ex illis⁷ non tenentur dare, sed prout cum domino terrestri convenire possent, id praestarent. Sunt et prata allodialia vulgo Tisza-Réth nuncupata, quae sub impignoratione apud Uyfalusiensis de facto sunt. Agri quocunque nomine appellandi pro domino terrestri nulli.

Servitia seu labores oeconomicae priori suo domino terrestri praestiterunt qualibet hebdomada tribus diebus, nunc quoque, sed quotidie, prout officiales expostulant. Pro Nativitate Christi et festo Pentecostes dabant pro culina domino terrestri unam damam, pro festo Paschatis vero unum agnum.

Birsagia cedunt domino terrestri.

Sessiones desertae sunt no. 12.

Informatio super servitio hebdomadatim praestito praestandoque

possessionum seu subditorum praedeclaratorum.

1. Quinque pagorum, utpote Sandorfalu, Gyertyafalu, Bajfalu, Pusztatelek et Negre servitium consistit in lignis indesinenter findendis, comportandis et ad exustionem pro carbonibus adaptandis. Huic servitio adduntur alii quoque tum ordinarii, tum extraordinarii labores, qui non solum per ipsos homines, sed et pecora eorum perficiuntur. Istorum igitur quinque pagorum servitium limitando extendit se ad numerum personarum 640 et facit f. 640. Item pro necessitate officinae conflatoriae et officialis hospitii⁸ attulerunt hoc anno lignorum combustibilium currus 200, quilibet limitatus per d. 39 facit in summa f. 78. Item defalcatio pratorum, cumulatio et invectio foeni facit f. 20. Summa servitii ordinarii mentionatorum quinque pagorum seu possessionum facit f. 738.

2. Sequentium trium pagorum, utpote Latz-, Orosz- et Surgyafalu servitium continuum consistit hoc anno et alias penes domum cusoriam in advectione 14 cumulorum, vulgo mélyér carbonum ad officinam conflatoriam et domum cusoriam. Continet autem quilibet cumulus carbonum in se onera 20 curruum, ac sic computando currus facit 280 currus. Quemlibet vero limitando per f. 1 in advectione facit f. 280. Item consistit in adferendis lignis combustibilibus ad domum separatoriam et hospitium domini Vardain⁹ necessariis currubus 700, quemlibet currum limitando per d. 39 facit f. 273. Item in findendis ac secandis lignis pro necessitate officinae vitriolialis 2000 passuum,¹⁰ quorum unus passus per d. 9 limitatus facit f. 180. Item solent hebdomadarios, vulgo hetess dictos exmittere ad domum cusoriam per annum personas 186, quorum servitium cuiuslibet personae per f. 1 limitatum facit f. 186. Item consistit in 100 personis foeniseis, quamlibet

⁷ Ez a két szó itt felesleges.

⁸ Valamelyik kamarai tiszt szállása.

⁹ Wardein, pénzbecsör, ebben az időben egy személy a kamarai szervezet élén álló pénzverőmesterrel.

¹⁰ A „lépések” itt bizonyára a kivágandó erdő területét adják.

limitando per d. 40 facit f. 80. Item consistit in 100 personis cumulatoribus foenum,¹¹ limitando unam per d. 15 facit f. 15. Item consistit in 72 currubus foenum introportantibus, quemlibet currum per d. 45 limitando facit f. 32 d. 40. Summa servitii harum trium possessionum f. 1046 d. 40.

3. Servitium possessionis Dobrovicza nuncupatae et pro pecunia acquisitae consistit in variis et maxime necessariis laboribus, utpote in lignis adferendis tum combustibilibus, tum vero necessariis pro aedificio domus cusoriae, officinae conflatoriae et teribulorum vulgo stomp. Aliquando coguntur deportare lapides minerales ex fodinis ad teribulum, aliquando vitriolium et excrementa mineralia¹² Felsőbányo.¹³ Item a parte ligna pro craticula, vulgo róst. Aliorum quoque innumerorum laborum onere non sunt immunes. Circa foeni praeparationem, invectionem, argillae allationem etc. adesse tenentur. Praeterea annuatim emittuntur duo currus in Transsilvaniam pro ferramentis variis ac necessariis. Limitando igitur obiter solum labores seu servitia eorum iuxta conscientiosam limitationem iudicum extendunt se ad f. Hungaricales 300.

Informatio super qualitate

enumeratarum possessionum.

1. Priores quinque pagi, nimirum Sándorfalu, Pusztatelek, Györke-, Negre- et Bayfalu, hereditaria bona sunt existentia in comitatu Szathmariensi. Diversis autem vicibus pagi isti ubi ad arcem Szethmariensem, ubi ad domum cusoriam et fodinas Nagybianienses deputati erant. Iam vero ab annis aliquot sic urgente necessitate denuo ab inelyta Camera pro servitio in commodum suae maiestatis sacratissimae ad domum cusoriam et fodinas deputati sunt. Servitium seu labores eorum apparent ex praecedentibus.

2. Posteriores tres pagi, utpote Latz-, Orosz- et Surgya-falu similiter bona hereditaria sunt. Isti pagi a memoria hominum ad inelytum comitatum Szathmariensem nec contributorunt, nec aliquod servitium praestiterunt, sed directe et unice ad domum cusoriam et fodinas Nagybianienses pertinuerunt omnemque dependentiam ab inelyta Camera solum habuerunt.

3. Dobrovicza vero ita nuncupatus pagus pro pecunia acquisitus est, quem inelyta Camera (dum supra enumerati subditi non sufficerent ad peragendos labores) ante aliquot annos pro mille sexcentis et nonaginta quinque f. Hungaricalibus a quodam Gabriele Szabo¹⁴ acquisitum et emptum ad continuos labores penes domum cusoriam seu monetariam et fodinas Nagybianienses ordinare ac deputare voluit.

Horum iam enumeratorum pagorum servitia seu labores ex praecedentibus apparent.

Coram me, Stephano Bekecz tricesimatore Nagy Bányaiensi m. p. Michael Proczner sacrae caesareae regiaeque maiestatis domus cusoriae Nagybianiensis conservator et bonorum fiscalium provisor.

¹¹ Helyesebben : foeni.

¹² A bányászat melléktermékei.

¹³ Ti. Felsőbányáról.

¹⁴ Szabó Gábornak a kincstár számára elkobzott javait 1672-ben írták össze (U. et C. 34/24.)

A nagybányai pénzverőház birtokainak udcarbírója által készített és az aláírók pecsétéivel ellátott eredeti példány, egykorú másolatával együtt, U. et C. 26/86. alatt található. 1690-ben — az „Informatio” elhagyásával — készült másodpéldányait U. et C. 26/87. és (későbbi másolattal) 95/32. alatt őrzik.

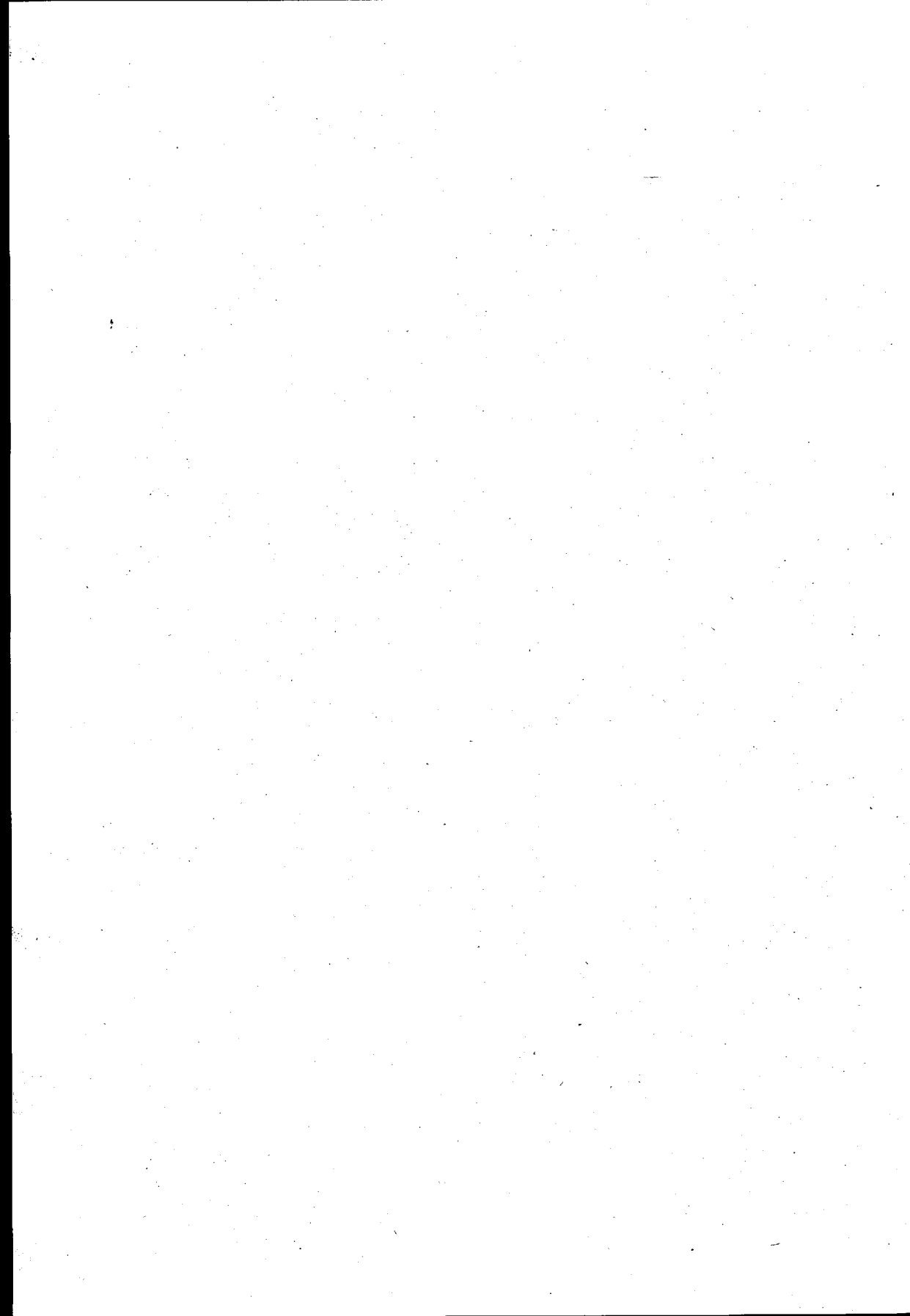
Két, 1699-ben kelt összeírás (Nagybánya városé: U. et C. 27/45, Dobravicéé: U. et C. 90/124) adatai megszaporodott népességet és változatlan szolgáltatásokat mutatnak be.

A városra és jobbágyfalaira az Orsz. Levéltár U. et C. gyűjteményében az itt közölt darabokon kívül még a következő 1526 és 1700 közt keletkezett források találhatóak:

1. Jobbágymevek, szabadosok, telekmegoszlás, állatállomány, paraszti terhek, földesúri jövedelmek, ingatlanbecslés (a városhoz vagy egyes bányáihoz, a pénzverőházhoz tartozó birtokok, nemesektől elkobzott javak, városi polgárok házi-birtokai-jövedelmei): 1576 körül (Irreg. 7/164), 1614 és 1660 (88/19), 1621 (Irreg. 5/15), 1671–72 (8/39), 1673 (34/24), 1674 (111/10), 1674 (26/85), 1674 (26/84), 1696 (27/45), 1699 (90/124), év nélk. (153/11).

2. Összeoglaló kimutatások telekmegoszlásról, jövedelmekről: 1697 (104/47), 1699 (111/25).

Nyomatásban megjelent az 1592-es szatmárvári urbárium, benne Nagybánya tartozékainak összeírásával, A nagy-károlyi gróf Károlyi család oklevéltára (sajtó alá r. Géresi K. Bp. 1882—) III. kötetének 529. skk. és 547. lapjain, továbbá egy 1680-ban kelt nagybányai bányászati és pénzverő-utasítás (Magyar Gazdaságtörténelmi Szemle 1903. 179. Kárfy O. közlése.) Szatmár 1648-as urbáriumát a Nagybánya tartozékaira vonatkozó résszel együtt kivonatossan közli Makkai: I. Rákóczi György birtokainak gazdálkodása. 404. skk.



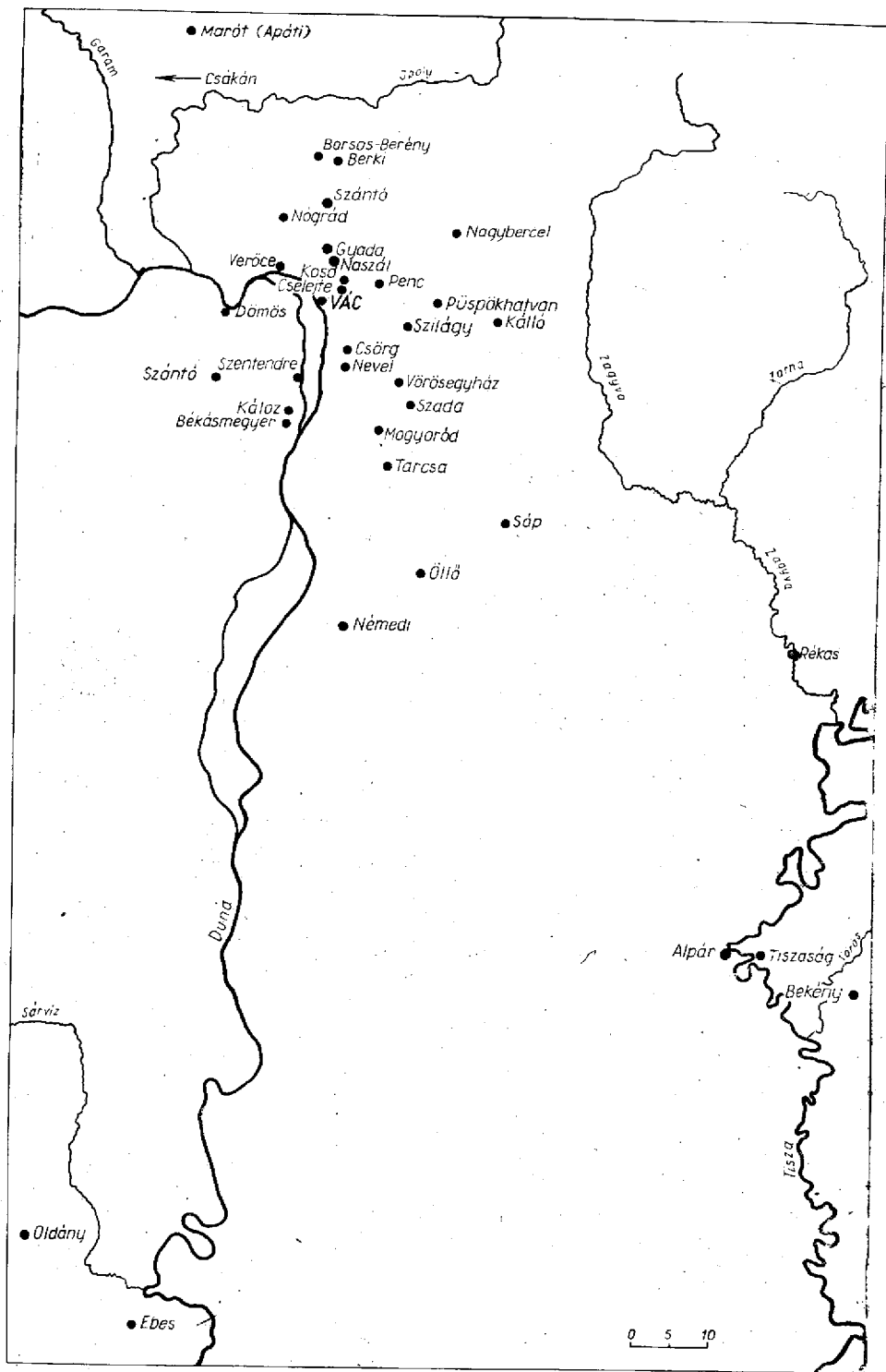
VÁC—PILIS—LUDÁNY

A váci püspökség I. István király alapítása, későbbi birtokai nagy részét akkor kapta adományul. Amikor a Brodarich püspöktől megerősített váci várat a török 1541-ben bevette, a püspökök kénytelenek voltak menekülni, és attól kezdve jobbra Nógrád várában tartózkodtak.

A török megszállás 140 éve alatt a császáriak néhányszor visszafoglalták ugyan a várost, de rövidesen mindig újra gazdát cserélt. E harcok és a török portyázások feldúlták a püspökség birtokait. Vácot 1686-ban sikerült csak a hódoltság alól végleg felszabadítani.

A Mohács utáni időben szokássá vált, hogy a király hódoltsági területre eső és ezért nem működő apátságok birtokait püspököknek adományozta. Így kerültek a III. Béla által 1184-ben alapított és 1541-ben a török elől menekülni kényszerült pilisi cisztercita apátság birtokai — az apáti címmel együtt — a váci püspök kezére már a XVI. század közepén, és így kapta meg 1578-ban Mosóci Zakariás váci püspök a XII. században alapított ludányi bencés apátságot, amely Mohács után sokáig világiak és a bencésrenden kívül álló egyháziak kezén forgott. Ettől az időtől fogva tartották együttesen számon a három egyházi intézmény jövedelmeit, s így került sor a birtok 1578-as összeírására.

Irodalom: Desericius, J.: Historia episcopatus dioecesis et civitatis Vaciensis. Pest 1767. Karcsú A. A.: Vác város története. Bp. 1880. Tragor I.: Vác vára és képei. Vác 1906. Tragor I.: Vác története. Vác 1927. Tragor I.: Vác múltja és jelene. Vác 1928. Tragor I.: Az emberi élet Vácon és vidékén az őskortól napjainkig. Vác 1936. Mezősi K.: A váci egyházmegye a török hódoltság idején. Kiskunfélegyháza 1939. Szarka Gy.: A váci egyházmegye történeti földrajza a török hódítás korában. Vác 1940. Rajz M.: A váci egyházmegye a török uralom végén. Vác 1943. Szarka Gy.: A váci egyházmegye és püspökei a török hódítás korában. Vác 1947. Békefi R.: Apilisi apátság története. Pécs 1891—92. II. 6. skk. Sörös P.: A pannonhalmi Szent Benedek-rend története. XII. 183. skk.



26. A váci uradalom falvai a pilisi és ludányi apátság birtokaival

1578. május 8. A váci püspökség, a pilisi és a luddnyi apátság birtokainak urbáriuma (kiegészítve az 1580-as évek elejéig)

Examen nuntiorum ex infrascriptis possessionibus episcopatus Vacienſis et abbatiarum Pilienſis¹ ac Ludaniensis missorum ad articulos interrogatorios factum Posony octava die Maii, anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo octavo, id est 1578

Nagy Berczel alias Nagj Berzel

Ad episcopatum Vacienſem cum capitulo pertinens in comitatu Nogradienſi. Eiusdem possessionis nuntii, Ioannes Choma, Matthias Garlamy, sub iuramento retulerunt infrascripta.

Commetanei eius possessionis praedium Kys Berszel familiae de Kys Berszel, praedium Keowesd alias Fekethe, Erdey Lazloe, praedium Fogach, Benedicti Fay, praedium Ordass, praedium Wanyarcz et possessio Beer domini Nicolai Bathory.

Coloni. Providi Matthaues Dossa iudex in sessione integra | Casparus Kowach i. s. i. | Ioannes Fayther i. s. i. | Blasius Bokry i. s. i. | Thomas Chypos i. s. i. | Ioannes Choma i. s. i. | Matthias Garlamy i. s. i. | Stephanus Tharnocz i. s. i. | Relicta Michaelis Sypos i. s. i. | Michael Santha i. s. i.

Inquilini. Thomas Somogy in sessione media | Ioannes Weegh | Iacobus Chythyary | Ioannes Barla | Paulus Kowach.

Desertae sessiones et combustae. Deserta sessio Andreae Garlamy.

1578. domino Ioanni Kruzyth, ut infra, folio 13.²

Occupavit nobilis Sigismundus Berszely certam particulam terrae ibidem in possessione Berszellyensi³ alias ad episcopatum Vacienſem pertinente et aedificare curavit tres domos, qui nec terras arabiles, nec prata habent. Supplicat, ut vestra reverendissima dominatio⁴ pro eis apud dictum Sigismundum Berczely laboraret et eos eliberaret.

Habent vineas in promontorio dictae possessionis Berchel et eiusdem promontorii meliorem partem possident nobiles de Kys Berszel. Ex vineis dabant nonam antea, sed nunc non dant, est condonata per praedecessorem

¹ A mai Pilisszentkereszt községben, Pilis m.

² Megjegyzés a jobbágynevek felsorolása mellett, oldalt. Alább is több esetben így. Arra az alább következő megjegyzésre utal, amely szerint a váci püspök Nagyberceli nyolc további községgel és egy pusztával együtt 1578-tól 1580-ig Krusith János királyi tanácsosnak és udvarmesternek adta bérbe.

³ Az eredetiben „Berszellyen” áll, rövidítés nélkül, és ez az alak alább is ismétlődik.

⁴ A megszólítás, mint az alábbiakban is, a váci püspököt illeti, akinek részére az urbárium készült.

dominationis vestrae reverendissimae Ioannem ab Wylak. Decimas vini et frugum percipiebat Ioannes Krwsȳth in arenda. Arendam earum nesciunt. Singulis annis singuli pro festo Nativitatis Domini censum ordinarium dabant per d. 7, nihil aliud. Decimam solvunt episcopo Vacienſi.⁵ Possidebat eos dominus Krwssȳth ad Chabragh.⁶ Habitant ultra Wacz ad spatium miliarium trium ad orientem versus, similiter ad Danubium et Ipol miliarium trium.⁷ Terras, prata et silvas sufficienter habent. Possidet eos ipsemet passa Bwdensis Muztaffa Sokolowȳth suffocatus iam,⁸ cui solvunt decimas frugum et vini.

In pecunia dant pro festo Beati Georgii singuli d. 50. In festo Beati Michaelis similiter dant singuli d. 50, butyri in festo Georgii singuli mediam⁹ l, in festo Michaelis similiter singuli mediam l Budensem. A singulis porcis et porcellis dant d. 4. Habent intolerabiles molestias a Sigismundo Berszelȳ, qui nunc in possessione Arka prope arcem Regez moram ducit, primo ratione metarum propriarum dietae possessionis Berszellÿensis, quibus et pecora abegisset septuaginta et pro eisdem pecoribus solvere eos oportuisset f. 42, adhuc f. 28 postulandos.¹⁰ Praeterea unum hominem et cohabitatorum ipsorum, Casparum Kowach, captivasset, super quem f. 12 accipere pro mulcta, vulgo jargalo pÿnzth, vult. Residuitatem florenorum nempe 70, f. 28 quoque ad hodiernum usque diem postulat.

Anno 1584. Berczel medio Ioanne Chania iudice¹¹ pro primo termino Divi Gregorii f. 28 d. 50, pro secundo, Martini medio Matthia Galanj f. 28 d. 50.¹²

Kösd

Ad episcopatum Vacienſem pertinens in comitatu Neugradiensi et eius nuntius Sebastianus Rewÿsz iuratus sub iuramento retulit.

Commetanei Cheleÿthe episcopi Vacienſis, Chöreogh eiusdem domini episcopi Vacienſis, Raad domini Ioannis Petheo possessiones.

Coloni. Matthaeus Heghedeoss iudex i. s. i. | Ioannes Bartha i. s. i. | Ioannes Borssodȳ i. s. i. | Fabianus Beless i. s. i. | Relicta Petri Bartha i. s. i. | Dionysius Beless i. s. i. | Matthias Nagÿ i. s. i. | Michael Chwka i. s. i. | Relicta Petri Szalkaȳ i. s. i. | Ambrosius Nagÿ i. s. i. | Matthaeus Nagÿ i. s. i. | Thomas Wargha i. s. i. | Lucas Kerek i. s. i. | Lucas Halasz i. s. i. | Ioannes Meszer i. s. i. | Sebastianus Rewÿsz i. s. i. | Martinus Chuka i. s. i.

Inquilini domos habentes. Paulus Godo | Georgius Bak | Valentinus Somogȳ | Georgius Toth | Stephanus Benchÿk | Thomas Resze | Georgius

⁵ A „solvunt” nyilván csak azt akarja kifejezni, hogy a tized a püspöknek járt. A valóságban Krusith bérelte és szedte be a községből származó valamennyi jövedelemmel együtt már megelőzőleg is, most pedig, 1578-tól 1580-ig, ismét.

⁶ Csábrág várára l. a csábrági urbáriumok bevezető szövegét.

⁷ Úgy értendő, hogy Bercel a Dunától (Váctól) északkeletre, az Ipoly folyásától (Balassagyarmattól) pedig délre három-három mérföldnyire fekszik.

⁸ Szokoli Musztafát, mint a szöveg is utal rá, a szultán 1578-ban megfojtatta; az urbárium felvételekor, május 10-én még nem nevezték ki utódját. (Vö. *Fekete Lajos*: Budapest a török korban, 1944. 137–138., 191., 199., 275.)

⁹ Az eredetiben: modiam.

¹⁰ A nyelvtani szerkezet helytelen.

¹¹ A falu által befizetett összeget a bíró adta át a földesúrnak.

¹² Ez a mondat utólagos bejegyzés 1584-ből (amilyen az egyes falvakra vonatkozó szövegek végén másutt is található).

Chörgh

Ad Vacien Epatum pertinent, in Cotu Pestis Civitate Wacz in proxima eius
Quatuor Emmericus Thaly iuratus, sub iuramento retulit.

Commetanai
Civitas Wacz, Epatus Vacien
Chelcyeza,
Kord. yojimoes ad Vacien Epatum pertinentes.

1 5 7 8
Do. Jo. Kruzys
ut infra.

Coloni
Jaumes Kutz Judex
Dionis Groler
Laurentius Thaly
Paulus Poesenij
Paulus Pomasz
Dionisius Kutz
Emmericus Thaly
Damianus Kvon signator Coloni. / vij
~~Paulus Pomasz~~
Inquilini domos Sabentes.
Benedictus Houdel
Sebastus Fodor
Laurentius Pajj / iij
Demetrius Jakobij

Vineas habent, et hacten a quatuor annis inceperunt colere eas.
Deciman frugum dederunt Epato vacien.
Possidebat eos Jo. Kruzys ad Chelcyeza
Per anni solucioni szekaztma dno Kruzys Flor 7
Habent et tenent oves, ex quibus Decima Kruzys habent.
Terras prata Orjmas habent usq. sed pociore partem Turca possidet.
Possessor eorum est Turca Orzmanlygha, Castellanus arcis Wacz qui
Solvent annuatim singuli Flor 7
In Festo Beatorum Georgij callibachis per
Butiri singuli medias duas per annu. d 50



Horwath | Benedictus Polch | Nicolaus Cheress | Georgius Balogh | Christophorus Fodor | Blasius Szwrpa | Franciscus Horwath | Thomas Beless.

1578. domino Ioanni Krwzÿth, ut infra, folio 13.

Habent vineas in promontoriis ipsorum Falwfely et Dereghinÿe ac Almahath vocatis. Decima huius possessionis frugum et vini pertinet ad episcopatum Vaciensem. Per annum dabant pro censu ordinario domino Krussÿt integros f. 14. In sortem unius porci dabant singulis annis eidem f. 2 d. 50. Inquilini iuvabant colonos in exsolutione censuum, quisque pro posse suo. Labores nullos¹³ domino Krwsitio. Pisces et alia non dabant, nisi quandoque dono. Officialibus, neque¹⁴ provisoribus domini Krwsÿth nihil dabant, nisi aliquando munus. A Danubio non procul habitant, tribus stadiis. Terras, prata et silvas paucas habent. Turca pro se occupavit omnia. Solus passa Budensis possidet eos et concredidit eos suo waydae Jussop, waydae in Wacz commoranti, cui solvunt. Dant singuli pro singulis pintis vini eidem Jussop waydae d. 13. Dant decimam ex vino et frugibus. A singulis accipit unum keobeol vini, super quo lamentabiliter conqueritur nuntius et misere vexari dicunt.¹⁵ Censum Jussop waydae ordinarium solvunt singuli pro festo Sancti Georgii d. 50. Mediam unam butyri singuli dant. Pro festo Beati Michaelis similiter singuli pro censu solvunt d. 50 et unam mediam butyri. Labores omnis generis Turcae praestant.

Anno 1584. Kosd medio Matthia Hewesÿ pro primo termino Beati Gregorii deposuit f. 52, pro secundo termino Divi Martini deposuit f. 52 medio Stephano Tot.

Chórg

Ad Vaciensem episcopatum pertinens, in comitatu Pesth, civitati Wacze proxima. Eius nuntius Emericus Thabÿ iuratus sub iuramento retulit.

Commetanei civitas Wacz, episcopatus Vacziensis, Cheleÿthe, Kosd, possessiones ad Vacziensem episcopatum pertinentes.

Coloni. Ioannes Kwth iudex | Dominicus Gheller | Laurentius Thabÿ | Paulus Pethenÿ | Paulus Pomasz | Dionysius Kwth | Emericus Thabÿ | Damianus Kwn, sessionati coloni.

Inquilini domos habentes. Benedictus Hendel | Stephanus Fodor | Laurentius Nagÿ | Demetrius Janossÿ.

1578. domino Ioanni Kruzÿth, ut infra.

Vineas habent et saltem a quattuor annis inceperunt colere eas. Decimam frugum dederunt episcopo Vacziensi. Possidebat eos Ioannes Krwssÿth ad Chabragh. Per annum solverunt szakaszthwa¹⁶ domino Krwssÿth f. 7. Habent et tenent oves, ex quibus decimam Krwsÿthio dabant. Terras, prata et silvas haberent utique, sed potiore partem Turca possidet. Possessor eorum est Turca Oszmanÿ agha, castellanus arcis Wacz, cui solvunt annuatim singuli f. 1, in festo Beatorum Georgii et Michaelis¹⁷ per d. 50, butyri singuli medias duas per annum.

¹³ Ti. praestabant.

¹⁴ Helyesebbon: et.

¹⁵ Helyesebben: misere eos vexari dicit.

¹⁶ Valószínűleg: két részletben.

¹⁷ Helyesebben: in festo Beati Georgii et in festo Beati Michaelis. (A szövegíró alább is helytelenül egyesíti a két ünnep nevét.)

Anno 1584. Chörg medio Petro Kakony censum pro primo termino, scilicet Gregorii Papae deposuit f. 27. Pro secundo termino Divi Martini Gallus Farkas deposuit f. 27.

Naszal

Ad episcopatum Vaciensem pertinens, in comitatu Neugradiensi. Eius possessionis nuntius Anthonius Kwrndan iuratus eiusdem possessionis sub iuramento retulit.

Commetanei possessio Cheleÿthe, civitas Wacz ad episcopatum Vaciensem pertinentes.

Coloni. Matthaëus Walkay iudex | Laurentius Toth | Ioannes Naszalÿ | Georgius Toth | Laurentius Bodonÿ | Antonius Kwrndan, sessionati coloni.

Inquilini habentes domos. Thomas Szekeress alter | Thomas Gyadaÿ | Ioannes Botthryk | Stephanus Gheocze | Andreas Nagÿ | Nagÿ Kalman | Martinus Thomposs | Casparus Wass | Ioannes Nagÿ | Albertus Cantor | Nicolaus Kyss | Matthaëus Toth | Ambrosius Nagÿ | Barnabas Helek | Ioannes Szalay | Antonius Wargha.

1578. domino Ioanni Krwzÿth, ut infra.

Habent vineas in Essperner, Keozepmaal, Pathakfeo, Ghombass, Herman promontoriis suis et meliorem partem vinearum Vacientes in iisdem promontoriis adiacentes possident. Decimas frugum et omnium bladorum ac vini dant episcopo Vacienti. Censum bis anno dabant, in festo Sancti Martini singuli a singulis ipsorum sessionibus per d. 25, in festo vero Beati Michaelis similiter per d. 25. Pro porco dabant per annum f. 2 d. 50. Molestias ipsos habere a domino Krwssÿth nullas dixit. Penes Danubium habitant. Terras arabiles paucas habent. Prata fere nulla. Possidet eos Oczman agha, tricesimator Vacientis Turcicus ibidem commorans, cui solvunt in parata pecunia in duobus terminis, ut praecedentes, per d. 50 singuli per annum, unam pintam butyri singuli per annum. Pro qualibet pinta vini solvunt singuli singulos d. 12. Nonae decimum manipulum¹⁸ ex frugibus eidem Turco dant. Servitia omnis generis praestant. Restantiae nullae sunt inter eos. Dominus Krwssÿth eos possidebat ad Chabragh. Dicam regiam christiano imperatori solvunt f. 5. Dicam quoque imperatori Turcico dant singuli aureum unum.¹⁹ Pro laboribus et aedificiis arcis Chabragh solvunt singulis annis f. 5^{1/2}.²⁰

Anno 1584. Nazal medio Paulo Zenÿ censum pro primo termino Gregorii Papae deposuit f. 28, pro secundo termino Divi Martini medio Ioanne Mancho deposuit f. 28.

Weroeozze

Ad episcopatum Vaciensem pertinens in comitatu Neugradiensi. Eius nuntius Matthias Ssym iuratus sub iuramento retulit.

Commetanei Szokollya Francisci Dobo ab una parte, ab altera Danubius, a tertia civitas Maross ac Vacz civitas a quarta.

¹⁸ Minden tizedik k v t. „Nonae”: kilenced címén (amely a tizeddel általában magyar területen is egyértékű volt).

¹⁹ A minden önállóan kereső gazda által fizetett „császár adója”.

²⁰ Az orsz ggy lesek a jobbágyokat – m g a h dolts giakat is – a megyék vezetése alatt teljesitendő „gratuitus labor”-ra rendelték, amit rendszerint várak er d t s re fordítottak. Ez a munka id nk nt pénzen volt megv lthat .

Coloni. Providi Iacobus Wargha iudex | Andreas Berhneer i. s. i. | Petrus Sthóber i. s. i. | Matthaeus Takach, bonus vir et facundus | Ioannes Ghaýd | Laurentius Nykaman | Benedictus Plonk | Iacobus Seres | Ioannes Szabo | Petrus Andrass | Adamus Kowach | Ioannes Domankoss.

Inquilini domos habentes. Matthaeus Ssým dictus | Petrus Agosthon | Ioannes Sthraký | Valentinus Ssoam | Iacobus Egýwg | Georgius Kýs | Caspárus Nemeth | Albertus Haýnal | Benedictus Kowach | Benedictus Kýss | Andreas Kowach.

1578. domino Ioanni Kruzýth, ut infra.

Habent vineas in promontorio Grwnth, Magýarmalý, Omalý vocatis suas. Est et aliud promontorium Nywtechýmá jobagionum Valentini Balassý, sed ex eo quoque provenit decima vini ad rationem domini episcopi Vacienſis. Decimam frugum et vini dant domino episcopo Vacienſi. Singulis annis szakazthwa dederunt et solverunt pro censu annuali domino Krwzithio f. 10, pro porco autem saginato f. 2¹/₂. Dabant tapete unum aut culcitram, illud tamen ad petitionem domini Krwzýth. Possedit eos Krwzýth ad Chabragh. Officiali nihil dabant. Penes Danubium habitant et fere in litore Danubii. Terras, prata et silvas paucas habent. Possessor eorum Turcicus est Juszoff agha Budae commorans, cui solvunt annuatim pro festo Beati Georgii singuli d. 50, pro festo Beati Michaelis singuli sessionati coloni d. 50. Nonam frugum eidem quoque dant. Nonam vini solvunt pecunia, a qualibet pyntha vini per d. 12. Butyri mediam unam singuli penes censum dant. Ad Chabragh dant pro aedificio et munitione arcis eiusdem per annum f. 14. Christiano imperatori dant dicam regiam f. 14. Eos iuvant et inquilini.

Anno 1584. Verócze medio Iacobo Vargha iudice censum pro primo termino Gregorii Papae deposuit f. 52, pro secundo termino Sancti Martini medio Iacobo Demi deposuit f. 52.

1581. anno 23. Maii. Item in territorio eiusdem possessionis Werócze est molendinum rotarum duarum Zenth Zyghmond malma dictum, quod possidet p̄unc iure emptitio Michael Zobonýa ex Maruss emptum a Turca f. 300.

Tasza alias Tassa praedium

Prope Werócze.

1578. domino Ioanni Kruzýth, ut infra, cum reliquis possessionibus novem.

Kallo

In Pestienſi comitatu. Eius nuntii Petrus Toth iudex et Demetrius Therenney.

Commetanei possessiones Kwrth Alberti Kalnaý, Tharcha nobilium Ioannis Tharchaý et Emerici, Werssegd Iacobi quondam Thornay.

Coloni sessionati. Demetrius Feolep | Gallus Egýed | Michael Dora | Casparus Demýen | Stephanus Mathýassý | Paulus Wargha | Petrus Nagý | Benedictus Dora | Ambrosius Czýkel.

Inquilini. Gregorius Chabaý | Blasius Sandor | Demetrius Therenney praefatus | Petrus Toth iudex praedictus, nuntii²¹ | Pastoris domus.

²¹ A „nuntii” szó a kapcsolójellel egybefűzött Therenneyre és Tóthra vonatkozik, mint akik a községről Pozsonyban bevallást tettek.

1578. domino Ioanni Kruzýth, ut infra.

Vineas habent in promontorio ipsorum Cheghze vocato. Decimam vini et frugum dant domino episcopo. Censum ordinarium singuli coloni integrae sessionis semel in anno dabant d. 50, coloni mediae sessionis d. 25, inquilini singuli in festo Beati Nicolai d. 12¹/₂. In eodem festo dabant porcum saginatum unum aut f. 2. Decimam agnellorum dant et obligantur, nondum dederunt. Terras et prata habent sufficientes, silvam quoque, sed fere desertam. A Wacz distat dicta possessio quattuor milliaribus. Turcae possessores eorundem sunt pedites in arce Bwýak²² degentes, unius decurionis nomen Kýs bwlýk passa,²³ Hamza bwlýk passa. Eisdem pro censu ordinario solvunt bis in anno singuli d. 52. Pecuniam foeni szena penz singuli eorum dant singulum f. 1. Nonam vini et frugum et aliorum bladorum dant eisdem. Hoc addiderunt, si quando decimam vini in specie pro se dominus Krwzýth percipere et colligere noluit, pro qualibet pintha vini et prout in Chabragh propinabatur, tantum solvere eos coegit.²⁴ Pro decima tritici, nempe pro qualibet cruce in se manipulos 15 continente, cum triticum ab eis habere nolisset, a singulis f. unum extorsit, plus minus. Annis superioribus pro laboribus Agriensibus²⁵ nihil dabant, nunc autem f. 2 annuatim Agrienses postulant. Maiestati suae imperatori dicam regiam a singulis portis solvunt per annum singuli d. 80.

Anno 1584. Kallo medio N. pro primo termino Beati Gregorii Papae deposuit f. 28 d. 50, pro secundo termino Sancti Martini medio Petro Tot f. 28 d. 50.

Saap

In Pesthiensi, Neogradiensi.²⁶ Eius nuntius Ioannes Fodor iudex. Commetanei possessio Gwtha, possessio Acha, possessio. Leghind, praedium Chew.

Coloni sessionati. Ioannes Fodor iudex | Matthias Zabo | Vitalis Zanthaý | Demetrius Baran | Ioannes Toth | Matthaecus Derssý | Stephanus Chama | Stephanus Kabarch | Blasius Ferencz | Relicta quondam Thomae Zabo | Martinus Doma | Ioannes Kowach | Andreas Akatiuss | Georgius Romaný.

Inquilini domos habentes. Gregorius Laaz | Dionysius Leorýncz | Maththaeus Derszý | Stephanus Chama.

1578. domino Ioanni Krwzýth, ut infra.

Vineas habent paucas in promontorio eorum Saap. Terras et prata habent sufficientes. Decimam vini et frugum domino Ioanni Krwssýth dabant nunc viginti, nunc plus, nunc minus urnas. Antea debebant quoque nonam episcopo, sed iam eam solvunt Turcae. Bis in anno solvunt censum, pro festo Sancti Georgii et Michaelis singuli per d. 25, per annum porcum saginatum aut f. 2. Dicam regiam solvunt ad Agriam. Possessor ultimus fuit eorum Ioannes Krusith, a quo magnas molestias habuerunt. Turcius possessor eorum est Mwztafa týhaýa in Wacz degens, cui ex vino et frugibus dant eidem²⁷

²² Buják vára 1551-től 1593-ig török kézen volt.

²³ Bölükbasi.

²⁴ Az „et” fölösleges. — Krusith természetbeni bordézsmá helyett olykor a csábrági bor kimérési árának megfelelő pénzbeli váltáságot kért.

²⁵ Ti. az egri várban (amely csak 1596-ban került török kézre) végzendő ingyen-munkáért.

²⁶ A „Pesthiensi” fölé írt utólagos javítás; előlük, mint a következőkben is gyakran kimaradt a „comitatu” szó.

²⁷ Ez a szó fölösleges.

nonam. Singuli coloni dant f. 1, singuli inquilini annuatim solvunt' d. 50. Penes Danubium²⁸ est possessio dicta distans milliaribus duobus a Danubio. Iam pro servitio solvent f. 3 singuli aut ad minus f. 2.

Anno 1584. Saap medio Ioanne Nagfejw pro primo termino Gregorii Papae deposuit f. 28 d. 50, pro secundo termino Sancti Martini medio Stephano Kabarchy deposuit f. 28 d. 50.

Peospekthathwana

In Pestiensis. Petrus Nagy nuntius.

Commetanei possessio Acha, praedium Gyeork nobilium, possessio Zylad.

Coloni. Paulus Wargha | Benedictus Szodon | Dionysius Pether | Demetrius Bonbor | Andreas Nagy | Thomas Nagy | Antonius Lesthal | Ioannes Kopasz | Clemens Bombor | Petrus Thanka.

Inquilini. Petrus Nagy | Martinus Peghran | Thomas Benke | Gregorius Mesther | Valentinus Holycz | Petrus Toth | Franciscus Balassko | Stephanus Haygatho | Thomas Tothka.

1578. domino Ioanni Kruzyth, ut infra, folio sequenti.

Habent vineas in promontorio eorundem Peospekthathwana, ex quibus domino terrestri dant decimam et ex frugibus quoque. Habent terras et prata silvasque. Censum solvunt bis in anno pro festo Divorum Georgii et Michaelis singuli singulos d. 25, porcum unum saginatum aut f. 2. Possessor Turcicus Amhath bek Budae degens eorum est, cui per annum dant singuli f. 1. Nonam partem vini et frugum eidem dant. Butyri pintam singuli dant. A Danubio distat possessio dicta 2 milliaribus. Dica Turcarum imperatori. Habent molestias a Ioanne Krussyth, postulat iam post²⁹ decessum Ioannis Wylaky praedecessoris dominationis vestrae reverendissimae ab eis f. 16 d. 56, veluti restantias ab annis octo.

Anno 1584. Pyspekhatuana medio Gregorio Chytary censum pro primo termino Gregorii Papae deposuit f. 28, pro secundo termino Sancti Martini medio Petro Nagy f. 28.

Zylad

In Pesthiensis. Eius nuntius Ioannes Janossy iudex.

Commetanei possessio Peospek Hathwana, praedium Gyeorke, praedium Wyffalw, possessio Nemejy³⁰ nobilium, possessio Pencze.

Coloni. Benedictus Wyncze | Martinus Imbrycze | Iacobus Kyss | Martinus Zabo | Paulus Gardagh | Albertus Kowach | Matthaeus Zabo | Matthaeus Kyral | Casparus Janossy | Paulus Kyral | Petrus Matthaë | Hegy Matthe | Toth Imre | Iacobus Szeody | Ioannes Kyral.

Inquilini sessionati.³¹ Ioannes Janossy iudex | Stephanus Kaman | Benedictus Deak | Thomas Maior | Andreas Imrycze | Valentinus Hegy | Matthaeus Zabo | Matthaeus Wyncze | Gregorius Kyral | Petrus Jancssy.

²⁸ Ti. a Duna közelében (nem mellette ; a távolság légvonalban kb. 20 km.) A mér-földekben megadott távolság utólag került bejegyzésre.

²⁹ „Post” jelentése itt : óta.

³⁰ Némedi.

³¹ A házatlan zsellérekkel szemben telken lakó (sessionatus) zsellérek.

1578. praescriptas possessiones usque ad hanc possessionem inclusive, nimirum Nagý Berezel, Kozd, Chórgb, Naszalý, Weróeze, Tasza praedium, Kallo, S.áp, Pispókhathwana et Zýlad, a festo Sancti Gregorii Papae anni 1578. usque ad alterius anni 1579. eiusdem Divi Gregorii Papae festum modo et conditionibus, quibus praedecessor noster arendare solebat, locavimus magnifico domino Ioanni Kruzyth magistro curiae et consiliario sacrae caesareae maiestatis pro Ungaricis f. 400. Item secundo anno easdem possessiones ab eodem festo Divi Gregorii anni 1579. usque ad idem festum Divi Gregorii anni 1580. locavimus eidem domino Kruzyth f. 400.

Terras et vineas habent paucas, ex quibus dant domino terrestri nonam. Censum ordinarium annuatim dant bis in anno, ut superiores, singuli per d. 25, porcum unum aut f. 2. Eos quoque possidebat ultimo dominus Ioannes Krwssýth ad Chabragh. Possessor Turcicus eorum est Kamber bwly bassa, Vaciensium peditum decurio. Eidem solvunt annuatim singuli per f. 1. Nonam ex omnibus dant.

Anno 1584. Zýlad censum Gregorii Papae deposuit f. 27, pro secundo termino Sancti Martini medio Matthaео Hegý deposuit f. 27.

Cheleythe

Ad episcopatum Vaciensem pertinens, in comitatu Neugradiensi. Eius nuntius, Demetrius Jwnak iuratus, sub iuramento retulit.

Commetanae possessiones Kosd, civitas Wacz, Naszal episcopatus Vaciensis.

Coloni. Matthaеus Berthalan iudex i. s. i. | Thomas Madarasz i. s. i. | Martinus Noghrady i. s. i. | Vitalis Nagý i. s. i. | Gabriel Kerek i. s. i. | Blasius Pathaký i. s. i. | Demetrius Jwnak i. s. i.

Inquilini domos habentes. Ioannes Wayda | Zech Benedek | Kýs Mýhalý | Czwdar Kelemen | Barnabas Baran | Andreas Hathwaný | Zabo Bodýssar | Ioannes Bozok | Lanthoss Lazlo.

1578. haec possessio nobis solvit singulis annis in duobus terminis, videlicet in festo Sancti Georgii et in festo Divi Lucae Hungaricales f. 40 idque pro censu, decima et servitio.

Habent vineas in promontoriis Weghfeo et Wýman suis. Nonam et decimam, cum ex vino, tum ex frugibus, dabant episcopo. Censum dabant annuatim szakazthwa antea f. 4. His praeteritis annis duobus coacte dabant f. 8. Restant apud eos adhuc f. 8. Pro porco dabant in pecunia f. 2 d. 50. Labores solitos praestiterunt et vna domino Semberio deducebant usque Sember suam³² et triticum.³³ Habent molestias a Chabraghiensibus, qui singulis annis ab eis extorquent ad rationem aedificii arcis et oppidi Chabragh f. 7. Dicam regiam solvunt Christiano imperatori per annum f. 8. Habitat penes Danubium. Terras, prata et silvas habent adeo paucas propter Waczienses. Turca possessor eorum est passa Bwdensis et post eum Jwszop wayda in Wacz degens. Eidem dant annuatim in parata pecunia pro festo Sancti Georgii singuli per d. 50, mediam unam singuli³⁴ butyri. Pro festo Beati Michaelis similiter pro censu dant singuli per d. 50, singuli unam mediam butyri. Nunc nonam frugum et vini passae dant.

³² Valószínűleg: „suam possessionem” (Zsember).

³³ Ti. a dézsmabört és dézsmabúzárt vitték Zsemberre.

³⁴ A helyes szórend: singuli mediam unam butyri.

Anno 1584. Chelethe medio Martino Nogradi censum Divi Gregorii Papae deposuit f. 28, pro secundo termino Sancti Martini medio Matthias Pathaký deposuit f. 28.

Kýs Pencz

Commetanei Nagj Pencz, Zylad, Rád.

Coloni. Stephanus Thörök | Urbanus Chór et filius | Chor Istwan | Paulus Banký | Blasius Wargha, habet oves | Ioannes Thörök | Matthias Kakas | Czene Pal.

Inquilini.³⁵

Decima de Nagj Pencz 1580. vini cubuli 44, tritici cruces 10.

1580. Tritici cubuli 16; oves 4. Censu eius est f.³⁶ 3.

Kýs Pencz solvet singulis annis pro decima et censu ac servitiis f. 12, vini decimam solvent cum Nagj Pencz, in cuius territorio vineas habent.

Borsos Beren, portio

Coloni. Georgius Gal | Petrus Buszek | Albertus N.

Inquilini. Blasius Helek | Thomas Buszyk | Paulus Haias.

1578. Coloni et inquilini in ista possessione commorantes solvunt pro servitio et censu annuo singulis annis tapete unum valoris a f. quinque ad f. quattuor ad festum Sancti Martini.

Solvebant domino episcopo f. 3 et deducebant eius vinum ad milliaria octo. A Turca ipsorum magnas habent molestias. Anno 1580. solverunt tapetum valens f. 5.

Anno 1582. solverunt tapetum unum et f. 10.

Anno 1584. Borsos beren medio Clementis Bosý et Thomas idem³⁷ censum integri anni pro festo Sancti Martini deposuit f. 10, tapete unum.

Arx Nograd

In comitatu Neogradiensí.

Ibidem civitas Nograd

In eodem comitatu Nogradiensí.

Gýada praedium

Prope Nazal et Chelethe in comitatu Nogradiensí.

In Nötecz quoque commorantes utuntur isto praedio, qui compellendi sunt ad solutionem aliqualem pro condigno,³⁸ nam per usum istum totum praedium successive sibi vendicarent, quod ab antiquo ad episcopatum pertinet.

³⁵ A Kispencere vonatkozó szöveg más kéz utólagos, hevenyészett írása; az „in-
quilini” címet beírta, de nevek utána — akár, mert nem volt zsellér a községben, akár
mert felsorolásuk kimaradt — nincsenek.

³⁶ Az 1580-ban beírt utólagos bejegyzések közül ez a három adat ismét Kispenc
dézsmájára és censusára vonatkozik.

³⁷ Hibásan, „Thomae idem”, azaz „Thomae Bosý” helyett.

³⁸ Ti. „pro condigno pretio”.

Praedium Newel

Intra metas Gewdj³⁹.

Berký

Hoc praedium in comitatu Nogradiensi possident ad praesens coloni possessionum Horpach et Borsos Berýn in eodem comitatu existentes. Casparus Berký est libertinus episcopi Vacziensis in eadem Berký iam deserta.

Zantho

Hoc praedium est in comitatu Nogradiensi, quod possident incolae possessionum Rethchagh familiae Wýdffý et Notech⁴⁰ Valentini Balassa.

Oldan

In comitatu Tolnensi.

Kemeche

In comitatu Tolnensi.

Ethe

In comitatu Tolnensi.

Dééeh

In comitatu Tolnensi.

Ebés

In comitatu Tolnensi.

Wöröseghaz

Ad episcopatum Vaciensem pertinens in comitatu Pesth habita, eius nuntius Lucas Toth.

Commetanei possessiones Szada episcopatus Vaciensis, Zenth Mýklos Ioannis Soos de Polthar, Bathian, Footh nobilium et praedium Zenth Jacab episcopatus Vaciensis et ad Wöröseghaz pertinens, sed eius fructus percipiunt possessionis Mogýorod incolae ad Vaciensem pertinentis episcopatum.

Nomina colonorum. Providi dictus Lucas Toth iudex i. s. i. | Demetrius Nagý i. s. i. | Benedictus Thwray i. s. media | Matthaeus Godor i. s. media | Emericus Radý i. s. i. | Benedictus Szabo i. s. i. | Gregorius Kýss i. s. i. | Bartholomaeus Radý i. s. media | Blasius Horwath i. s. media | Franciscus Thary i. s. i. | Vitus Bako i. s. media | Franciscus Bathe i. s. media | Bartholomaeus Somoghý i. s. i. | Casparus Szomýw i. s. i. | Gregorius Pergheo i. s. i. | Melchior Szomýw i. s. i. | Ioannes Waný i. s. media | Bartholomaeus Borsos i. s. media.

Inquilini sessionati. Michael Pomazý | Stephanus Býro | Thomas Thoth | Benedictus Chethe | Stephanus Horwath.

³⁹ Gód.

⁴⁰ Nótines.

1578. pro censu, servitio et decima in duobus terminis, in festo Sancti Georgii et Divi Lucae solvunt f. sexaginta tres et d. quinquaginta, id est f. 63 d. 50.

Vineas habent, eius promontorii nomen tantum Zeleohegy. Decimam frugum et vini solvunt episcopo Vacienti. Nonam ex frugibus et vino dabant olim domino terrestri, sed iam solvunt Turcae. Pro censibus annualibus summam f. 50 ipsos dare dicit⁴¹ et eam summam solvunt et deponunt pro festo Sancti Martini Episcopi domino terrestri. Inquilini iuvant colonos in exsolutione censuum et semper solvunt medietatem, quantum quisque colonorum solvit.⁴² Officiali. Officiali tota possessio pro defensione maiori⁴³ dabant annuatim f. 2. Possidebat eos ultimo Georgius Rechký ad Agriam, ab eo nullas molestias habuerunt. Molendinum habent unius rotae in fluvio Zóles wýz, nihil dat⁴⁴ domino terrestri, inter ceteros solvit. Labores omnes praestabant domino terrestri. Pro laboribus gratuitis Agriam annuatim singuli eorum bis dant et solvunt d. 40, sed puto, potius dicam regiam.⁴⁵ Pro caponibus et aliis honorarium condignum domino suo terrestri dabant. Dicta possessio a Danubio distat duobus miliaribus. Terras, prata pauca habent. Silvas utique sufficientes, ex qua ligna Budam deferunt venundatum.

Possessor Turcicus. Possident eos pedites Turciei in Wacz commorantes bochkorossok vocati,⁴⁶ quibus annuatim singuli eorum singulos d. 50 bis dant et solvunt. Decimam ex vino et frugibus eisdem dant et alia, quae ab ipsis postulant. Dieti coloni sunt inter eos distributi et quilibet colonorum suo possessori praestat labores.

Nyemegh alias Nemej⁴⁷

Episcopatus Vacientis in Pesthiensi. Eius nuntius Matthias Gazdagh iudex.

Commetanei praedium Waný nobilis Ioannis Hartyaný Agriae commorantis et dicatoris⁴⁸ Agriensis, possessio Taxsson, Ochya, Harazth Francisci Kathay ista sola, praedicta Gyál⁴⁹ Kenderessý Balthasaris, Zenth gyeness, Kerekegyház.

Coloni sessionati. Matthias Gazdagh iudex | Ioannes Czegher | Michael Nagý | Ioannes Korlath | Martinus Waný | Michael Georffý | Matthaenus Jako | Damianus Molnar | Paulus Agosthon | Emericus Harazthý | Petrus Balogh | Stephanus Kalmar | Relicta Michaelis Wegh | Gregorius Molnar | Michael Czeghyer | Lucas Bwýak | Ambrosius Bolary | Andreas Bolary | Casparus Wegh | Paulus Bwýak | Demetrius Býlleý | Benedictus Becheý | Stephanus Borssos | Urbanus Karady | Valentinus Szel | Petrus Zenthpalý | Matthias

⁴¹ Ti. az adatokat bemondó, mindjárt a bevezető mondatban említett és azután a jobbágyfelsorolásban „dictus”-szal jelzett Tóth Lukács bíró.

⁴² Azaz feleannyit, mint a telkesjobbágyok.

⁴³ Az adót eredetileg azon a címen követelték, hogy a tiszttartó azt felhasználva jobban megszervezhesse a falu védelmét.

⁴⁴ Ti. a malom birtokosa.

⁴⁵ A jelenlevők nem tudták eldönteni, hogy az Egerbe fizetett pénzadó az ingyenmunka megváltása volt-e, vagy rovásadó.

⁴⁶ „Bocskoros” valószínűleg a janicsár gyalogságot a lovasoktól megkülönböztető elnevezés.

⁴⁷ Némedi.

⁴⁸ Az eredetiben csak : „dicator”.

⁴⁹ A „praedicta” jelző téves, Gyálról nem volt még szó.

Waný | Paulus Somogý | Lucas Nemess | Osvaldus Nagý | Gabriel Jako | Barnabas Býlleý | Andreas Kwrđý.

Inquilini domos habentes. Stephanus Berthalan | Georgius Berthalan | Emericus Mesther alias Meszaros.

1578. solvit pro servitiis, censu et decima terminis quibus Wórósegýház, per annum f. sexaginta, id est f. 60.

Vineas nullas habent, terras, prata et silvas paucas. Solvunt iam in primo termino f. 30, in secundo totidem. Officiali tota possessio per annum solvebant f. 2. Eorum possessio a Danubio distat milliari uno. Possessor eorum est Turca Haszon olajbeek⁵⁰ in Pesth degens. Bis in anno solvunt ei censum, in quolibet termino singuli eorum d. 50. Decimam ex frugibus eidem dant. Pro decima capetia⁵¹ foeni quilibet eorum solvit, veluti decimam, f. 1 d. 50. Tenentur singuli dare per annum unum plaustrum lignorum pro foeno,⁵² singuli eorum pro singulo plastro foeni solvunt d. 64. Imperatori Turcico per annum singuli solvunt d. 60. Pro dica regia dant singuli per annum f. 1. Pro laboribus ad arcem Agriensem solvunt singuli eorum d. 80. Molestantur a peditibus Agriensibus, optant defensionem. Pisces, pullos, capones, porcos et alia nulla dabant, excepta summa praedicta f. 60: A commetaneis nullas molestias habent.

Ewileo

Ad episcopatum Vacziensem, in Pesth. Eius nuntius Michael Nagý sub iuramento retulit.

Commetanei praedia Lep,⁵³ Halom, Wechech, Maghlod et possessiones Gyemreo, Monor et praedium Petherý.

Coloni sessionati. Dictus Michael Nagý iudex | Michael Jakoo | Michael Takach | Gregorius Kwn | Thomas Fabyan | Vitus Býro | Georgius Thakach | Dionysius Nemeth | Vincentius Nagý | Martinus Makoy | Blasius Chórthe | Clemens Takach | Ioannes Nemeth | Ambrosius Matthe | Andreas Mýhaffý | Ioannes Totthfý | Vincentius Takach | Petrus Toth | Stephanus Matthe | Andreas Dýenyess | Thomas Kwrđý | Laurentius Kowach | Augustinus Kalmar | Ioannes Dapassý | Ambrosius Matthe | Ioannes Kalmar | Ambrosius Erký.

Inquilini domos habentes. Clemens Pathryk | Franciscus Heogý | Gregorius Kechkess | Gallus Kechkess | Georgius Somogý | Albertus Kys.

1578. solvit pro servitiis, censu et decima in festis Sancti Georgii et Lucae annuos f. sexaginta, id est f. 60.

Vineas nullas habent, terras, prata et silvas paucas. Decimas nullas dant, sed pro decima et censu ordinario ac aliis proventibus, laboribus domino terrestri annuatim iam solvunt f. 62, officiali eius annuatim f. 2. Possidebat eos Georgius Rechký ultimo, nullas ab eo habent molestias. Possessio a Danubio distat tribus milliariibus. Possessor eorum Turca Gzýaffer wayda in Pesth commorans, quem crudelem et severum esse dicit nuntius. Ei singuli bis in anno dant d. 50, unum plaustrum lignorum pro foco singuli per annum et unum plaustrum foeni. Labores gravissimos praestant. Nonam frugum

⁵⁰ Hasszán alajbég.

⁵¹ A „capetia (egyébként az 50–80 gabonakévéből álló kepe) itt boglyát jelent.

⁵² Elírás „foco” helyett.

⁵³ Lób puszta.

dant et eam solus exigit.⁵⁴ Imperatori Turcico singuli semel in anno solvunt f. 1 d. 60. Dicam regiam imperatori nostro, *Agriensibus*⁵⁵ in duobus terminis solvunt per d. 56. Pro laboribus, quos Agriae tolerare deberent, gratuitis solvunt singuli per annum per d. 80.

Szada portio tantum

Episcopatus *Vaciensis* in *Pesth.* Eius nuntius *Matthaeus Jasz* iudex.

Commetanei possessio dicta *Wöröss egyhaz Vaciensis* et *Varadiensis* episcopatum, possessio *Gedelleo Wolfgangi Dancz Agriensis.*

Coloni. *Matthaeus Jasz* iudex | *Andreas Zenth Jakabý* | *Demetrius Kÿss* | *Nicolaus Bako* | *Simon Magyar* | *Bartholomaeus Kowach.*

Inquilini sessionati. *Stephanus Toth* | *Benedictus Kőwer* | *Georgius Kerezthwry* | *Albertus Peorgheo* | *Lucas Choka* | *Benedictus Kenyeress* | *Albertus Kasza* | *Petrus Hana* | *Andreas Nemeth* | *Franciscus Seoreoss* | *Simon Madarasz* | *Gregorius Nandory* | *Laurentius ZenthJakaký* | *Michael Seress.*

Vineas habent in promontorio ipsorum *Szaday hegý* vocato. Decimam frugum et vini domino terrestri dant. Et iam solvunt in primo termino Sancti *Georgii* f. 21, in secundo totidem (*Sanctae Lucae*) f. 21. Officiali *Georgio Rechký* per annum dabat tota possessio f. 1, praeterea nihil, nisi honorarium aliquod domino terrestri. Eorum possessio distat a *Danubio* milliaribus 3. Possessor eorum *Turcius Memhed chawz.* Ei dant per annum bis singuli d. 50. Decimam vini et frugum dant, praeterea, quantum ex eis accipere vult. *Butyri* singuli per annum unam pintam dant. Terras arabiles et prata adeo exigua.⁵⁶ Pro laboribus singuli per annum ad *Agriam* solvunt d. 80. Dicam regiam singuli per annum solvunt f. 1. Imperatori Turcico singuli uxorati viri solvunt a personis eorum f. 1 d. 75.

1578. Solvunt, ut hic in ordine,⁵⁷ f. 42 pro servitiis, decima et censu.

Tharcza

Episcopatus *Vaciensis* in *Pesthiensi.* Nuntius *Laurentius Panthvss* iudex.

Commetanei possessiones *Zynghotha*⁵⁸ ad *Agriam*, *Kerepess* similiter ad *Agriam.*

Coloni sessionati. *Laurentius Panthoss* iudex inquilinus | *Thomas Baan* | *Albertus Kÿs* | *Petrus Panthoss* | *Dionysius Gallÿoss* | *Ioannes Kapry* | *Ioannes Baan* | *Martinus Polyak.*

Inquilini. *Valent nus Bwbady* | *Casparus Pythyelya* | *Benedictus Gal* | *Barnabas dictus* | *Ioannes Barath* | *Antonius Wry.*

Vineas habent in suo promontorio *Tharchay hegý* vocato. Decimam solvunt episcopo. Nonam *Turcae* dant. Officiali domini episcopi *Vaciensis* per annum solvunt communiter f. 1. Molestiae nullae. Possessio dicta duobus milliaribus a *Danubio* distat. Terras habent, sed inutiles, prata exigua,

⁵⁴ Homályos megjelölés, valószínűleg arra utal, hogy Dzsáfer vajda a gabona-kilencedet is mind a maga számára hajtja be rajtuk.

⁵⁵ A magyar király rovásadóját, mint láttuk, erről a vidékről Egerbe kellett beszolgáltatni.

⁵⁶ Ti. habent.

⁵⁷ Ut hic in ordine = amint itt fel van sorolva.

⁵⁸ Cinkota.

silvulam vilem. Possidet eos Gheomly agha Budensis, cui pro censu eidem⁵⁹ bis in anno solvunt singuli coloni d. 50, inquilini vero d. 25. Nonam vini et frugum eidem dant. Labores praestant. Quilibet colonorum dat butyri mediam 1, inquilini vero mediam $\frac{1}{2}$ per annum.

1578. Haec possessio terminis, quibus Wórós egyhaz, pro servitio cum censu et decima solvit f. triginta, id est f. 30.

Monjorod

In Pesthiensi. Nuntius Benedictus Barath iudex.

Commetanei eius possessionis possessio Keoreopess, Footh, Felsseo Tharchya episcopatus Vaciensis et praedium Szent Jakab.

Coloni. Benedictus Barath inquilinus, iudex pro reverendissimo domino episcopo,⁶⁰ Martinus Myszer | Michael Georffy | Iacobus Kwn | Valentinus Lwkach iudex pro Turca | Andreas Swraný | Michael Kerepess | Blasius Kÿss | Ambrosius Cheke | Georgius Parlagh | Elias Kerepess | Andreas Gyeness | Benedictus Ferencz | Andreas Sass | Laurentius Takach | Clemens Szýdo | Ioannes Theoteth | Matthias Szabo.

Inquilini sessionati. Georgius Myszer | Michael Kÿss | Georgius Szep | Albertus Somogy | Laurentius Wargha | Valentinus Swraný | Paulus Suraný | Domus pastoris.

1578. terminis, quibus Wórós egyhaz, itidem pro servitio, censu et decima solvit annuos f. sexaginta duos, id est f. 62.

Habent vineas in ipsorum promontorio, ex quibus dant decimam episcopo. Danubius distat a dicta possessione duobus milliaribus. Terras habent non ita utiles, prata adeo pauca, silvulam omnem fere desertam. Possessor Turcicus Boszna Hwszajm in Pesth degens ipsorum est, cui nonam solvunt et labores continuos praestant, butyrum et quaedam alia exsolvunt. Turcarum imperatori solvunt annuos f., maiestati imperatoriae a portis solvunt f.⁶¹

Kys Alpar

In Pesthiensi comitatu. Eius nuntius providus Georgius Thorompos iudex.

Commetanei possessiones Felseo Alpar Wolfgangi Ssarý ad Agriam possidentis, Zenth Kýral, Zenth Lóryncz Francisci Kathay, Wýfalw eiusdem Francisci Kathay, Sass magnifici Petri Zaj et fratrum suorum, Palka maiestatis caesariae ad Agriam pertinens.

Nomina colonorum. Praefatus Georgius Thorompos iudex | Albertus Sýwló | Petrus Bartha | Florianus Thereo | Ambrosius Meszaros | Andreas Bewd | Thomas Toth | Demetrius Zýgiarho | Andreas Boszoghý | Laurentius Kÿs | Antonius Zabo | Iacobus Fekethe | Michael Barachý | Georgius Dopzay | Ambrosius Nagý | Michael Kýral.

1578. haec possessio nobis in illis terminis, quibus Wórós egyhaz, pro censu, servitio et decima solvit annuos f. quadraginta, id est f. 40.

⁵⁹ Az „eidem” felesleges.

⁶⁰ Több birtokos esetén egy községben több bíró is lehetett. Itt a magyar és török földesúrnak volt külön bírója.

⁶¹ Az összeg bejegyzése mindkét helyen elmaradt.

Vineas nullas habent. Decimas tritici nullas dant, sed pro decimis et aliis omnibus annualibus proventibus in parata pecunia per annum in duobus terminis, in festo Beati Viti Martyris f. 19 et in festo Beati Martini Episcopi similiter solvunt f. 19. Pro censu ordinario alias saltem f. 17 $\frac{1}{2}$ singulis terminis solvebant. Domino Georgio Rechký pro defensione iidem coloni solvunt Agriam pecuniam falcationis f. 4, prius tamen dabant saltem duos, petunt adimi alios duos ex eo, quia vi ab eis duos extorsit. Pro gratuitis laboribus Agriensibus et convectione lapidum singuli a singulis portis et uti dicantur,⁶² a portis nempe 14, per annum d. sexaginta solvere eos oportet. Manent non fere ad ripam Tibisci.⁶³ Terras arabiles adeo paucas habent et quas habent, illas inutiles. Silvas fere nullas habent. Dicit Georgius Thorompos nuntius dictae villae Alpar, quod hactenus villa Alpar habuisset super fluvium Thýzza unam navem, ad quam divi imperatores et reges prata quaedam Kis Thýzza vocata et usque metam Szeoleo Bokor vocatam adiacentia et se extendentia dictae possessioni Alpar contulissent.⁶⁴ Eorundem pratorum certam particulam iam etiam iure mediante obtinuissent superindeque litteras a Mwsztafa passa, passa Budensi haberent. Dicit nuntius, quod et litteras reverendissimi⁶⁵ condam Ioanis ab Wýlak super collatione pratorum Kýs Thýzza vocatorum habuisset. Ea prata possident nunc incolae dictae possessionis Sass, praefati magnifici Petri Zaý et fratrum suorum coloni. Possessor eorum Turcius est Hamza chawz in Pesth degens. Eidem pro censu ordinario singuli d. quinquaginta in duobus terminis per annum dant et solvunt. Labores universos praestant. Ex frugibus eidem decimam dant.

Rekas

In Hewessiensi comitatu. Eius nuntius Michael litteratus Szerechen.

Commetanei possessio Abony Caspari Horwath, Wýszaz Laurentii Wýzazý castellani Agriensis, Szaz Berek Nicolai Bathory, Szenth Iwan Maththiae Wýczmandý et Ach eiusdem Matthiae Wýczmandý.

Coloni. Idem Michael litteratus Szerechen iudex | Andreas Szeoch | Vitalis Domo | Gregorius Ghal | Thomas Millýak | Michael Deak | Matthaëus Bozass | Ambrosius Wýnceze | Valentinus Thakach | Albertus Chómörý | Ladislaus Martho | Ambrosius Wagho | Paulus Kýsspal | Elias Szabo | Ioannes Bozass | Ladislaus Czako | Paulus Adorýan | Matthaëus Szerechen | Stephanus Raho | Martinus Dwro | Georgius Toth.

Inquilini domos habentes. Blasius Kwn | Valentinus Szerechen | Michael Meszaros et | Paulus Fekech : in loco, ubi hactenus episcopi Vaciensis domus fuerat, degens colonus.

1578. haec possessio nobis iam solvit in duobus terminis Sancti Georgii et Divi Lucae pro censu, servitio et decima annuos f. quadraginta, id est f. 40.

Vineas nullas habent, prata nulla, terras arabiles sufficientes. Censum ordinarium bis in anno solvunt domino terrestri, in festo Beati Viti Martyris f. 19 et in festo Beati Martini Episcopi quoque f. 19, uti incolae possessionis Alpar. Et quia antea saltem in toto f. 35 solvebant et iam incolae possessionis

⁶² Ti. a rovásadó kivetése szerint.

⁶³ A Tisza partján van a település.

⁶⁴ A tiszai révről van szó, amelyhez rétet kaptak adományba.

⁶⁵ Az eredetiben : „reverendissimus”.

Ewlló eis censum ordinarium auxerint,⁶⁶ supplicat nuntius, ut Georgius Rechký aut reverendissima dominatio vestra inter eosdem Rekasienses et Eölleoienses solutionem veram limitet. Dicit et hoc nuntius, quod antea dicta possessio fere deserta fuerit et propterea minus, quam incolae de Ewlló, cum et alioquin ipsi plures sint et ditiores, solvere deberent, de hoc similiter supplicat. Domino Georgio Rechký pro defensione pecuniam falcationis solverunt singulis annis f. 4. Et quia ex aliis possessionibus saltem f. duo dantur, petunt, ut et ab ipsis f. 2 saltem per dominum Rechký exigantur. Pro gratuitis laboribus Agriam a singulis portis, a portis nempe 12, solvunt per annum d. 60. Distat ab eis Tibiscus unum milliare. Possessor eorum Turcicus est prybek, alias Pirhispahia⁶⁷ in Pesth commemorans, cui pro censu ordinario annuatim solvunt in duobus terminis singuli per d. 50. Decimam ex omnibus dant. A vicinis nullas molestias habent, sed pacifice habitant.

1578. Nota. Praescriptae possessiones Werősegyhaz, Nemezh, Ewlew, Zada, Tarza, Mogyórod, Kis alpar, Rekas, quibus addita sunt praedia Zenth Jakab et Zenth Wýd, solvunt nobis communiter in duobus terminis, festo Sancti Georgii et Divi Lucae annuos f. 400. Item Georgio Rechký solvunt kaszalo penz f. 16. Munera honoraria tempore adventus ipsorum⁶⁸ sunt voluntaria.

Týszasaagh

Nuntii venerant providi Zacharias Ambros et Matthias Będek. In comitatu Chongradiensi.

Commetanei dictae possessionis Keorth⁶⁹ Ladislai Zaý, Wgh^{69a}, Sás familiae Zaý, Chýpa⁷⁰ Laurentii Morýcz. Degent penes Thýzza.

Coloni. Michael Chomorka | Petrus Kýss | Caspar Toth | Andreas Czedees | Blasius Czedees | Benedictus Ghecze | Zacharias Ambros | Matthias Będek | Benedictus Nagý et | Georgius Czedees.

Inquilini non habentur.

1579. hanc possessionem nos non possedimus anno 1578., sed Franciscus Kathay, cui quondam frater Georgius⁷¹ eam contulerat, sed neque praecessor noster possedit. Nobis in festo Sancti Ioannis Baptistae, ut hic in ordine, solvunt f. annuos viginti quinque.⁷²

Terras arabiles habent paucas, prata utcunque. Possidet eos Turca Hallwl agha ad Zolnok, cui in paratis nihil dant, sed ad labores eos cogit saepissime. Singuli singulam pintam butyri dant ei. Possidebat eos Franciscus Kathay, cui in paratis nihil dabant, sed singulis annis dabant porcos quinquaginta non ita bonos. Molestias fere nullas habent. Habent silvas sufficientes. Debebunt per annum reverendissimo domino in paratis duobus terminis

⁶⁶ Talán az üllőiek censusával párhuzamosan emelték a rékasiakét is. Mint fentebb olvasható, az üllőiek 60, illetve 62 forintot fizettek census címén.

⁶⁷ „Pirhispahia” = Píri (török személynév) szpáhi (lovass katoná). (*Fekete Lajos* szíves közlése.)

⁶⁸ Ha ti, urukat, vagy annak képviselőit valamely ügyükben felkeresik.

⁶⁹ Kürt.

⁶⁹ Valószínűleg Zug.

⁷⁰ Csépa.

⁷¹ Fráter György valószínűleg mint János király kincstárnoka és bizalmas híve rendelkezett ezzel a birtokkal.

⁷² Ellentétben az alábbi rendelkezéssel, amely az adó felét egy második terminusra rendeli.



Vác vára a XVII. században (Justus van der Nypoort metszete a Birkenstein-féle, 1686-ban megjelent metszeteskönyvben)

...the first of the ...

...the second of the ...

...the third of the ...

...the fourth of the ...

...the fifth of the ...

...the sixth of the ...

...the seventh of the ...

...the eighth of the ...

...the ninth of the ...

...the tenth of the ...

...the eleventh of the ...

...the twelfth of the ...

...the thirteenth of the ...

...the fourteenth of the ...

...the fifteenth of the ...

...the sixteenth of the ...

...the seventeenth of the ...

...the eighteenth of the ...

...the nineteenth of the ...

...the twentieth of the ...

solvere f. 25, in festo Divi Ioannis f. 12 d. 50 pro primo, pro secundo terminis totidem et pisces, carpones videlicet no. 50, quae omnia Vacium ad Michaellem Zabo suis temporibus deducere debebunt.⁷³

Tewszegh praedium

Prope Rēkas in comitatu Zolnok.

Bekenÿ possessio

In comitatu Chongradiensī ultra T. biscum.

Zenth Wÿd praedium

In comitatu Pesthiensī.

Pro usu huius praedii possessio Bychke solvit singulis annis f. 8. Ex regesto domini Zemberÿ.⁷⁴ Anno autem Domini 1581. solverunt iidem coloni de Bychke f. 9, anno 1582. solverunt iidem coloni de Bÿchke f. 16.

Zenth Iacob praedium

In comitatu Pesthiensī. Istud praedium est prope Mogÿorod.

Civitas Vaciensis

Commetanei Chelethe, Naszal, Kosd, Werőeze et a partē occidentali Danubius.

Iudex Simon Zabo anni 1578., Ioannes Matheÿ 1579.

Singulis annis in festis Sancti Georgii et Michaelis solvunt iam Ungarici numeri f. ducentos,⁷⁵ item pro festo Divi Lucae usonem unum.

Bona abbatae Pilisiensis

Maroth

Possessio Apathÿ in comitatu Honthensī ad abbatiam Pilisiensem pertinens et eiusdem possessionis nuntii, Ambrosius Sthÿazthnÿ alias Bÿro et Benedictus Kozar, sub iuramento retulerunt.

Commetanei Eghegh, coloni praepositi Saghensis⁷⁶ et Dalmad Francisci Tharlodÿ, Balthasaris Semberÿ ac Szwd nobilium de eadem Szwd, utpote Benedicti Szwdÿ et Ioannis Domanikÿ, necnon possessio Nadas ad praeposituram Saghensem, item Egÿhaz Maroth possessio, Venceslai Zmesskal et Ioannis Soos de Polthar iunioris etc.

Coloni. Lucas Chernak iudex | Gallus Holecz | Laurentius Toncha | Petrus Sthÿazthnÿ | Benedictus Koszar | Gallus Draztha | Casparus Booth | Paulus Draztha | Matthaeus Chernak | Ambrosius Sthÿazthnÿ | Lucas Thorda.

Inquilini domos habentes. Matthaeus Marssa | Aegidius Benek | Emericus Mÿthfwcz | Martinus Szawka | Valentinus Drasztha | Antonius Wargha |

⁷³ Itt a lap szélére „N” betüt írta, valószínűleg „NB” jelentéssel.

⁷⁴ A lap szélére írt mondat.

⁷⁵ 200 magyar forintot.

⁷⁶ A sági (ipolysági) premonstrei prépostság feje.

Albertus Kelech, pwsztaba szaloth mosth⁷⁷ | Relicta quondam Valentini Beneek | Iacobus Thorda | Casparus Kozar | Iacobus Kwdlÿek | Georgius Barthaw | Valentinus Gyëghwl | Ioannes Berthalan | Ioannes Benek | Relicta Stephani Fekech | Blasius Hrywnak, alias Balogh.

1578. haec possessio solvit f. septuaginta quinque, id est f. 75 pro serviitiis et censu.

Ab anno Domini 1578. solvit haec possessio annis singulis f. 70 in paratis, cuius decimam emimus a capitulo Strigoniensi.⁷⁸

Vineas habent in promontoriis Baka et Machkas hegÿe ipsorum, non procul a villa. Nonam non dant ex vineis, sed decimam dant capitulo Strigoniensi. Possessionum Zantho et Maroth decimae frugum et vini florenis 32 arendantur.

Census. Singulis annis singuli coloni pro festo Beati Martini Episcopi dant f. 1. Tritici, avenae metretae Karponensis pro eodem festo Beati Martini dant fertal 2,⁷⁹ siliginis autem metretae, ut ipsi dicunt, fertal 1 dant singuli coloni. Tempore vindemiae singuli ipsorum harom keobeolthwl, a' ky eonekyek deszmawhl megh marad, adnak egÿ egÿ penzth, myndenÿk.⁸⁰ Officiali dictae possessionis a desertis terris arabilibus tota possessio dat annuatim f. 1. Habent calamitates et molestias ab incolis dictae possessionis Eghegh ratione metae Rybnÿk et Machkas, quas paraverunt iidem de Eghegh. Degunt penes fluvium Weorpecz vocatum. Terras arabiles paucas se habere dicunt, silvas paucas habent, saltem pro foco et non vetitas. Prata habent exigua.

Solutio Turcis. Possident eos Turcae ad Noghrad. Nomen Turcae Szarach agha unius, alterius Mwztaffa tyhaya, tertii Gzdÿafer tyhaya. Eisdem solvunt per annum singuli f. 1 tam coloni, quam inquilini Eisdem ex mello decimam dant, id est decimum alvear. Dant butyri singuli medias 2. Decimam ex omnibus dant, tritico et aliis bladis, anseribus, vino et pro vino solvunt pecuniam. Pro palibet pintha vini solverunt antea d. 10, anno praeterito vero d. 11, de hoc conqueruntur, quod sit ipsis valde molestum et extraordinarium. Mynden kepe kerezthwl,⁸¹ ky tyszen manipulos 16, adnak harom harom fertalth szebelÿbyth bwzath, rosth, ketttheoth ketttheoth mynden kerezthwl. Penÿgh egÿ kerezthwl, ky theth 20 keweth, fÿzetthenek d. 20, az az mynden kyweotheol⁸² d. 1. Szena pÿnzth adnak myndenÿk eztendeo altal d. 50. Wagho tehenth egÿyeth a' wagÿ a' thehenÿerth adnak f. 4. Massth fejeoss tehenth, a' wagÿ f. 4. Apro baromthwl adnak d. 4. Szeoleo pÿnz dant Turcis per d. 4 singuli, qui habent vineas et eae qualescunque sint. Labores praestant dictis Turcis curiales⁸³ et pedestres. Török chaszar adafia f.⁸⁴ Item szokas ez, hogÿ mynden eztendeobe byronak egÿ embernek, jobagÿnak ieowedelme sadoÿa pÿnszwl es borrlwl jar.⁸⁵ Item egÿ eghesz szeoleothwl egÿ

⁷⁷ Azaz most vett művelés alá egy puszta telket.

⁷⁸ Ez a terület már az esztergomi érsekség alá tartozott.

⁷⁹ Ha a „metr.” rövidítések itt közölt feloldása helyes, akkor a „fertal” (quartale) itt a koronai mérő 1/4-ével egyenlő űrmérték.

⁸⁰ „Pénz” itt a magyar dénárt jelenti.

⁸¹ A kepe általában a gabonakereszt négyszerese, 50–80 kévéből állott. Itt a learatott gabona kévéből álló legkisebb, 16 kévés egységet nevezik kepekeresztnek.

⁸² Kévéből.

⁸³ Helyesen: currules.

⁸⁴ Az adó összege kimaradt.

⁸⁵ A bíró, aki tisztségviselésének évében általában adókedvezményeket élvezett, itt az adóból is részesült: az egy jobbágytól befolyó földesúri készpénz- és borjővedelmet is kapta.

fertal zaboth, keth kappanth es keeth kalachoth adnak wýdýkýek,⁸⁶ a kýnek az marothý hegýeken szeoleoýe wagyon. Annak feletthe adnak harom harom kebeol borthwl egy egy penzth mýnd marothýak s mýnd wýdekýek az apath urnak.⁸⁷ Ex decima frugum et vini datur sedecima plebano ipsorum.⁸⁸

Marot annuatim solvit f. 80.

Anno Domini 1584. ad festum Beati Gregorii Papae deposuit Maroth f. 40. Item 1585. Maroth medio Petri Kobich et Emerico Mitfwecz deposuit f. 40.

Zantho possessio

Ad abbatiam de Pilis pertinens, in comitatu Honthensi. Eiusdem possessionis nuntii providi Paulus Tothgal iudex et Nicolaus Keerý.

Commetanei eiusdem possessionis Erssek gyármath, Demýend, Magýarad, Dalmad, Borý, Chank sunt possessiones.

Coloni in eadem possessione. Paulus Tothgal iudex | Ioannes Keerý | Berza Wrban | Benedictus Antal | Ioannes Demether | Demetrius Kossýk | Petrus Chombok in sessione media | Gallus Herczegh | Emericus Mýghle | Stephanus Markwss | Valentinus Zabo | Gregorius Paxý | Laurentius Paxý in sessione media | Antonius Wargha | Nicolaus Keerý | Ioannes Beszýdes | Gregorius Zabo | Iacobus Tothgal | Ioannes Zabo | Michael Anthal | Sebastianus Kossýk | Valentinus Tothgal | Augustinus Kobele | Matthaeus Zabo.

Inquilini domos habentes. Ioannes Takach | Bartholomaeus Mýgle | Demetrius Moszýk | Paulus Farkas | Albertus Toth.

1578. haec possessio solvit f. septuaginta quinque, id est f. 75 pro censu et servitio.

1579. solvit f. octuaginta idque in duobus terminis, in festo Sancti Georgii et Lucae.

Habent vineas in promontorio ipsorum Chonkass vocato. Nonam non dant domino terrestri neque ex frugibus, neque ex vino. Decimam vini et frugum capitulo Strigoniensi dant cum possessione Maroth et ut supra in possessione Maroth, hae duae possessiones arendantur f. 32.⁸⁹ Domino terrestri dabant singulis annis coloni integras sessiones colonicales possidentes ab integris sessionibus pro festo Divi Martini f. 1, mediarum sessionum coloni d. 50. Singuli item pro eodem festo Sancti Martini tritici fertal Sebeliensis⁹⁰ civitatis duo, 2, avenae fertal 2, siliginis fertal 1.

Maroth et Zantho possessionum decimas a capitulo Strigoniensi f. 32 emimus, quae collecta valet ad minus f. 120.⁹¹

Inquilini nihil solvunt. Habent molendinum vile. Dabant singuli officiali Lewae manenti fertal duo avenae abbatis de Pilis,⁹² de hoc supplicare volunt,⁹³

⁸⁶ Vidékiek : azok a szomszéd községbeliek, akiknek a maróti szőlőhegyen szőlőjük van.

⁸⁷ A pilisi apátnak.

⁸⁸ A püspök a neki járó dézsmából bizonyos részt (rendszerint 1/16-ot, sedecimát) a helybeli plébánosnak szokott átengedni.

⁸⁹ A dézsmának az esztergomi káptalantól való bérléséről van szó.

⁹⁰ Szebellébi fertály.

⁹¹ Azaz : a két község dézsmája, amelyet az apátság 32 forintért bérelt az esztergomi káptalantól, valóságosan 120 forintot ért.

⁹² A helyes szórend : „officiali abbatis de Pilis Lewae manenti”.

⁹³ Ti. elengedését kérnék.

nam antea non dabant, sed pro sustentatione equorum officialis promiserant daturus domino abbati. Dum in flore fuit abbatia, praestabant labores solitos. Habent molestias ab incolis de Dalmad domini Sembery ratione certarum terrarum Teo feleth walo feoldek et Nagy oszlas ac Karachon weolgye, pro rectificatione suarum metarum supplicant. Ab⁹⁴ incolis Eossek gyarmath possessionis ratione rubeti ipsorum, quod iidem incolae pro suo tenent, Marothienses vero pro suis itidem, quae res indigeret rectificatione. Moram ducunt penes fluvium Borpathak, ubi est aqua acida.⁹⁵ Habent terras, prata et silvas utique sufficientes. Nomen Turcae est Chery passa,⁹⁶ homo senex Budae commorans. Decimam eidem ex omnibus in terra nascentibus, ut tritico, siligine, avena dant, singuli annuatim singulum f. 1, vaccam unam aut f. 4. Pro sibus communiter dant eidem Turcae ipsorum f. 3. Alias nullas molestias neque a Christianis, neque a Turcis habent, dicunt bonum patronum fore dominum Stephanum Ispan. Dicunt, quod ex decima frugum decimum manipulum pro se alias semper perceperunt, nunc quoque, ut percipere possint, si cui in arendam decima possessionis dictae locata fuerit, supplicant.

Anno 1583. Zantho et Maroth possessionum decimas emimus a capitulo Strigoniensi f. 40.

Anno 1584. decimas Zantho et Maroth emimus f. 40.

Chakan

In comitatu Pisoniensi.

Commetanei eiusdem possessionis Chetórtók dominorum Merej, Nagy Magyar sanctimonialium de observantia minorum nunc Posony degentium.⁹⁷ Et⁹⁸

Coloni in eadem possessione simul cum inquilinis. Ioannes Nagy iudex | Osualdus Jumper | Gregorius Zalay | Martinus Zalay | Margaretha relicta Barnabae Soos | Benedictus Demether | Michael Maar | Stephanus Poar | Blasius Molnar | Matthaeus Jumper | Thomas Sebesthyen | Stephanus Farkas | Valentinus Wýda | Matthaeus Palfy | Helena relicta Caspari Gywrg | Iacobus Palfy | Georgius Raýz | Antonius Hegy | Georgius Roadl | Ambrosius Raýz | Laurentius Wewlegyen | Wolfgangus Kraýcz | Martinus Poar | Matthias Somogy | Matthaeus Kozma | Helena relicta Urbani Kelemen.

Anno 1582. sacratissimus imperator Rudolphus mihi Martino Pethe de Hethees episcopatum Vaciensem benigne contulit una cum abbatia Pilisiensi, ad quam abbatiam ab antiquo pertinuit ista possessio Chakan.

Pro anni praesentis 1582. decimis istius possessionis ex omnibus bladorum genere provenientibus dedi domino Stephano Baranyay provisorio archiepiscopi Pisoniensis⁹⁹ f. 20. Arendabatur olim pro f. 16.

Item anno 1583. ab eodem domino Stephano Baranyay emimus decimam possessionis Chakan florenis 20.

⁹⁴ Az „ab” szó elé értendő: „porro”.

⁹⁵ Savanyú (szénsavas) víz.

⁹⁶ A falu török birtokosa valamelyik magasrangú, pasa címet viselő méltóság.

⁹⁷ Az óbudai, 1541-ben Pozsonyba menekült klarissza-apácák birtoka. Vö.: *Karácsonyi J.*: Szt. Ferenc rendjének története Magyarországon 1711-ig. Bp. 1924. II. 515. skk.

⁹⁸ Itt valószínűleg a további szomszédok felsorolása maradt el.

⁹⁹ A török hódítás miatt Pozsonyban székelő esztergomi érsek. A dézsma őt illette, tőle kellett bérelni.

Hae quoque possessiones ad abbatiam Pilisiensem pertinent. *Zantho, Demes, Keurtwyltho*,¹⁰⁰ *Bekas megjer, Kalocz, Zentendre.*

Prope Mýsserd nomine

Jedersdorff vel Jedesdorff praedium

In comitatu Psoniensi ad abbatiam Pilisiensem pertinens.

Coloni domini Kruzýth ad Sanctum Georgium pertinentes et alii in possessione Mýsserd commorantes prope possessionem domini archiabbatis Sancti Martini¹⁰¹ Dýnesd vocatam singulis annis profesto Sancti Michaelis a terris et toto territorio praescripti praedii Mýsserd¹⁰² solvunt Ungaricales f. 10, capones bonos 10, plaustra lignorum, quae Ponium usque advehere debent, 10. Item ex omnibus segetibus nonam solvunt.

Solebant pro nona domino abbati dare ad festum Michaelis Myserdienses f. 10, capones 10, plaustra ligni 10, verum abrogatus usus iste inconueniens per me Martinum Pethe, Vaciensem episcopum et abbatem Pilisiensem et solvunt decimam et nonam in specie et dant ad festum Nativitatis Domini capones decem et tenentur etiam fruges et avenam ipsimet Miserdienses ad Chakan vehere.

Anno 1582. habui seminaturam in isto territorio meo iugera tritici 5, anno 1583. avenae iugera 10. Ne autem istud praedium praedictum abalienaretur ab abbacia, dedi istud praedium 1583. utendum et fruendum supradictis conditionibus oppidanis de Pyspeký, ne istud praedium Miserdienses per longum usum sibi vendicarent.

Telonium et census ex civitate Psoniensi

proveniens abbatiae Pilisiensis.¹⁰³

Numerus domorum et vinearum.

Regestum super census vini abbatiae Pilisiensis.

Vinea Shmýdel,¹⁰⁴ Georgius Gruemilner, nunc vero Gregorius Gruemilner vini $\frac{1}{2}$ urnam,¹⁰⁵ piperis $\frac{1}{2}$ quartam. Simon Degkeer vini $\frac{1}{2}$ urnam, piperis $\frac{1}{2}$ quartam. Wolffgangus Ahýnger, nunc vero Christophorus Shacz vini $\frac{1}{2}$ urnam, piperis $\frac{1}{2}$ quartam. Gregorius Pfaab, post illum Vitus Knap, nunc vero heres Joannes Phlastrer vini 1 urnam, piperis 1 quartam.¹⁰⁶ Iacobus Fux, nunc vero Stephanus Springinkle vini $\frac{1}{2}$ urnam, piperis $\frac{1}{2}$ quartam. Ioannes Týmbler, nunc vero Stephanus Naghy vini $\frac{1}{2}$ urnam, piperis $\frac{1}{2}$ quartam. Iacobus Peck, nunc vero Casparus Schwarcz vini $\frac{1}{2}$ urnam, piperis $\frac{1}{2}$ quartam. Thomas Rýmbel, nunc vero Casparus Schwarcz vini $\frac{1}{2}$ urnam, piperis $\frac{1}{2}$ quartam.

¹⁰⁰ Körtvélytó, Körtvélyes.

¹⁰¹ A Szent Mártonról elnevezett pannonhalmi bencés főapátság feje.

¹⁰² Misérd neve itt tévesen áll a mellette fekvő Jedesdorff puszta helyett.

¹⁰³ Pozsony város területén vám, házak és szőlők voltak az apátság birtokában, amelyeket már a XV. század óta rendszeresen bérbe adott. (A ház és a szőlők után „census” járt.) Vö. *Békefi R.*: A pilisi apátság, II. 26.

¹⁰⁴ A pozsonyi szőlőkre (Schmidl, Hochweingarten, Donauleiten) l. *Ortway T.*: Pozsony város története, II. 432., 400., 381.

¹⁰⁵ Ti. dat.

¹⁰⁶ Itt és alább „quartam” „urnam” és „piperis” helyett az eredetiben többször „quarta”, „urna” és „piper” áll.

Vinea Hoffner. Wolfgangus Korenmeecz, post illum Andreas Koerenmeecz, nunc Andreas Fejertag vini $\frac{1}{2}$ urnam, piperis $\frac{1}{2}$ quartam. Anna, uxor Fridrih Egkerÿ, alias relicta Ioannis Fischer vini $\frac{1}{4}$ urnam. Petrus Egher vini $\frac{1}{4}$ urnam. Anna uxor Friderici Egherÿ, alias relicta Ioannis Fÿscher tenet¹⁰⁷ censum plebano Poseniensi. Vinea Hauszberg vnterm Hausz debet pro censu dare annuatim vini urnas $2\frac{1}{2}$, piperis $2\frac{1}{2}$ quartas, quam vineam habet nunc Ioannes Wenckler.

Vinea Hohwayngarth. Ioannes Grueber, nunc vero Antonius Kunÿtsh vini 1 urnam, piperis 1 quartam. Ioannes Kayser, post illum Leopoldus Milner, nunc vero Casparus Lÿeichtenberger vini 1 urnam, piperis 1 quartam.

Thonaleÿtenn. Martinus Prinner, post illum Kalmar Nicloss, deinde Laurentius Bÿtrnÿczer, nunc Fabian Rhedelÿ vini $\frac{5}{4}$ urnas. Georgius iudaeus, nunc vero Ioannes Radt vini $2\frac{1}{2}$ urnas. Vittus Meszrer, nunc vero heredes Colmaÿr Nicloss vini $2\frac{1}{2}$ urnas.

Wollradell. Martinus Shuester, nunc Matthias Rÿszel vini $\frac{1}{2}$ urnam, piperis $\frac{1}{2}$ quartam.

Census pecuniarum eiusdem abbatiae Pilisiensis ex domibus. Stephanus Aczel habet domum in civitate in foro f. 8 d.¹⁰⁸

Platea Spital.¹⁰⁹ Stephanus Lÿeichtshÿerer, deinde Agneta Cÿpserin, nunc vero Ambrosius Krutsko f.¹¹⁰ cr. 20. Stephanus Rabenspurger, nunc Georgius Grosz f. cr. 20. Bartholomaeus Shmÿt, nunc Christophorus Tysler f. cr., Ioannes Fuerman, nunc Matthias Graff piperis $\frac{1}{2}$ quartam. Thomas Fleÿshagker, nunc Matthias Lÿeichtschÿer f. cr. 15, piperis $\frac{1}{2}$ quartam,

Platea Thonaunoÿsÿdelÿ. Marcus Roth f. V. 20. Bartholomaeus Mÿlner. nunc Valentinus Gumbrecht f. V. 20. Thomas Rawas, nunc Thomas Egker f. V. 10. Valentinus Prantelj, nunc Gregorius Schmÿdel f. V. 10.

1578. proventus telonii Poseniensis cum aliis obventionibus maioribus nobis ex civitate Poseniensi provenire debentibus, exceptis ollis et quibusdam minutis rebus, millesimo quingentesimo septuagesimo octavo anno egregio Francisco Kamper tricesimotori Poseniensi usque ad ultimum diem Aprilis anni 1579.¹¹¹ Ungaricis f. 70 et ab eodem die ad alterum diem ultimum Aprilis anni 1580. eidem Francisco Kamper elocati sunt iidem proventus vinearum, censuum, telonii, exceptis minutis rebus, ollis, scutellis, cepe etc. Ungaricis f. 75.

Item anno 1581. totus iste proventus telonii et census, exceptis minutis, ut supra, arendatus est civitati Poseniensi f. 85. Reversales civitas dedit sub sigillo.

Item anno 1582. proventus telonii arendatus est, exceptis minutis, ut supra, civitati Poseniensi f. 85.

¹⁰⁷ Tenet jelentése itt: tartozik.

¹⁰⁸ A szám elmaradt.

¹⁰⁹ Pozsony utcáira (Spital, Donauneusiedel) l. *Ortway* i. m. II. 93. skk.

¹¹⁰ A „f.” után a következőkben mindenütt hiányoznak a számok, egy esetben a „cr.” után is.

¹¹¹ Ti.: arendabatur.

Dica regia

Ex bonis episcopatus Vacziensis solvitur secundum rationem

Camerae sic :		et colonorum relationem sic :
Chelethe	6 portae	
Naszál	11 «	10
Pispókhathwana	0 «	5
Sááp	0 «	4
Cherghe	0 «	5
Kozd	18 «	15
Berezel	16 «	10
Werőcze	16 «	14
Borsos Beren	10	
Kÿs Pencz	0	
Wacz	0	
Zÿlagÿ	— «	7
Kallo	— «	5
Werős egyház	18 «	
Monÿorod	7	
Nemegh	34	
Maroth apathÿ	3 ¹ / ₂ «	
Zantho	6 «	
Chakan	4 ¹ / ₂ «	
Lwdan	3 ¹ / ₂ «	

Ewilleő¹¹²

Laurentius Kowach iudex anni 1568. pretia agnorum 1594. per 4¹¹³ vendendo praesentavit excepta octava parte plebanatus. Remanserunt domino reverendissimo f. 22 minus d. 10. Idem¹¹⁴ censum Divi Georgii Martyris praesentavit f. 7. Frugum habuerunt cruces¹¹⁵ 140 excepta portione plebanatus, sub fide venditae praesentavit f. 30.¹¹⁶ Censum Sancti Michaelis praesentavit f. 7. In summa per dominum gratiosissimum impositis¹¹⁷ idem praesentavit f. 65.

Monÿorod

Quarta Novembris Thomas Gewffÿ iudex anni 1568. sub fide dicit nullas prorsus habuisse segetes neque vernalia praeter cruces 2, quas eidem dono dedi. Vinum habuerunt cubulos 40, communis fuit cum Turca, pro quibus ad rationem domini gratiosissimi accepi f. 19 d. 20, kazalo penzth f. 2. Censum Sancti Martini idem praesentavit f. 4.

¹¹² A most következő szöveg az eredetiben külön lapon olvasható. Úgy látszik, az 1578-ból származó és 1583-ig terjedő utólagos bejegyzésekkel kiegészített főrésznél korábbi eredetű, 1568-as szöveg bemásolt töredéke.

¹¹³ Ha ez a szám pénzegységet jelent, amelyben a dézsmabárányok árát elszámolják, akkor az a magyar dénárnak csaknem hétszeresét érte. (L. az előbbi szöveget, Alpárnál.)

¹¹⁴ Ti. Kovács Lőrinc bíró.

¹¹⁵ Lásd a 81. jegyzetet.

¹¹⁶ Értelme: a bíró eladta a gabonakereszteket és a „hitére” bevallott eladási összeget adta át.

¹¹⁷ Ti.: ex impositis per dominum ...

Alpar

Vigesima quinta Septembris Georgius Zeles iudex anni 1568. censum Divi Georgii Martyris praesentavit f. 3. Item pretia agnorum 18 per 4 vendendo praesentavit f. 5. Idem dicit provenisse quartalia 48 per canistria seu quartalia 3 venditum,¹¹⁸ pretium praesentavit f. 14. Turcae violenter duobus saccis abduxerunt. Sed ista sub fide praesentavit. Pabulum habuerunt communiter cum Turcis, de quibus mihi pro pabulo duxerunt quartalia seu canistria 17.¹¹⁹

Tarcha

Vigesima quinta Septembris Paulus Vasonto iudex 1568. dicit sub iuramento provenisse frugum crucēs 24, de quibus provenerunt tritici quartalia 9, pro quibus praesentavit f. 5. Vinum habuerunt cubulos 28. Mensuratis faecibus habuerunt cubulos 3.¹²⁰ De puro vino praesentavit f. 11. Censum Divi Georgii praesentavit f. 3. Censu Sancti Michaelis restat ibidem.

Rekas. Praedium

Eredetiye — amelyet az egyes helységekből kiküldöttek jelentése alapján a váci püspök számára készítettek — U. et C. 62/32. alatt található. Kötése díszes egyházi szöveggel teleírt hártya. Külsején: „Urbarium episcopatus Vaciensis et abbatis Pilsiensis”, valamint futó feljegyzések. Az urbárium eredetileg 1578-as állapotot tüntetett föl, de belevezették a 80-as évek elején bekövetkezett változásokat is. A névsorok végén a jobbágyok, zsellérek számát is beírták. Ezeket a számokat nem köztöltük, hasonlóképpen egy, a lapszámozásra vonatkozó, egykorú megjegyzést sem. A szöveg elején Ernő főhercegnek a Magyar Kamarához küldött, a váci püspök tiszteletdíja ügyében tett rendelkezése áll kivonatos másolatban. A szöveg lapjai közé illesztett apró papírlapon: „Rekas, Jász Birinienses possident”.

További, 1526 – 1700 között kelt források a váci uradalomra az Orsz. Levéltár U. et C. gyűjteményében:

1. Jobbágy- és zsellérnevek, telekmegosztás, telektartozékok, paraszti terhek: 1591 (62/33).

2. Összesítő jövedelemkimutatások, tamivallomások az uradalom részeire vonatkozóan: 1578 (62/32), 1591 (62/34), 1689 (62/35), 1699 (69/6).

¹¹⁸ „Canistrum” eredetileg kenyérkosár; a szövegíró itt a quartale-val egy jelentésűnek veszi és valószínűleg gabonára vonatkoztatja. A szöveg és a számítás itt sem világos.

¹¹⁹ Itt valószínűleg dézsmazabról van szó.

¹²⁰ Ti. a 28 köből borból három köből seprő volt.

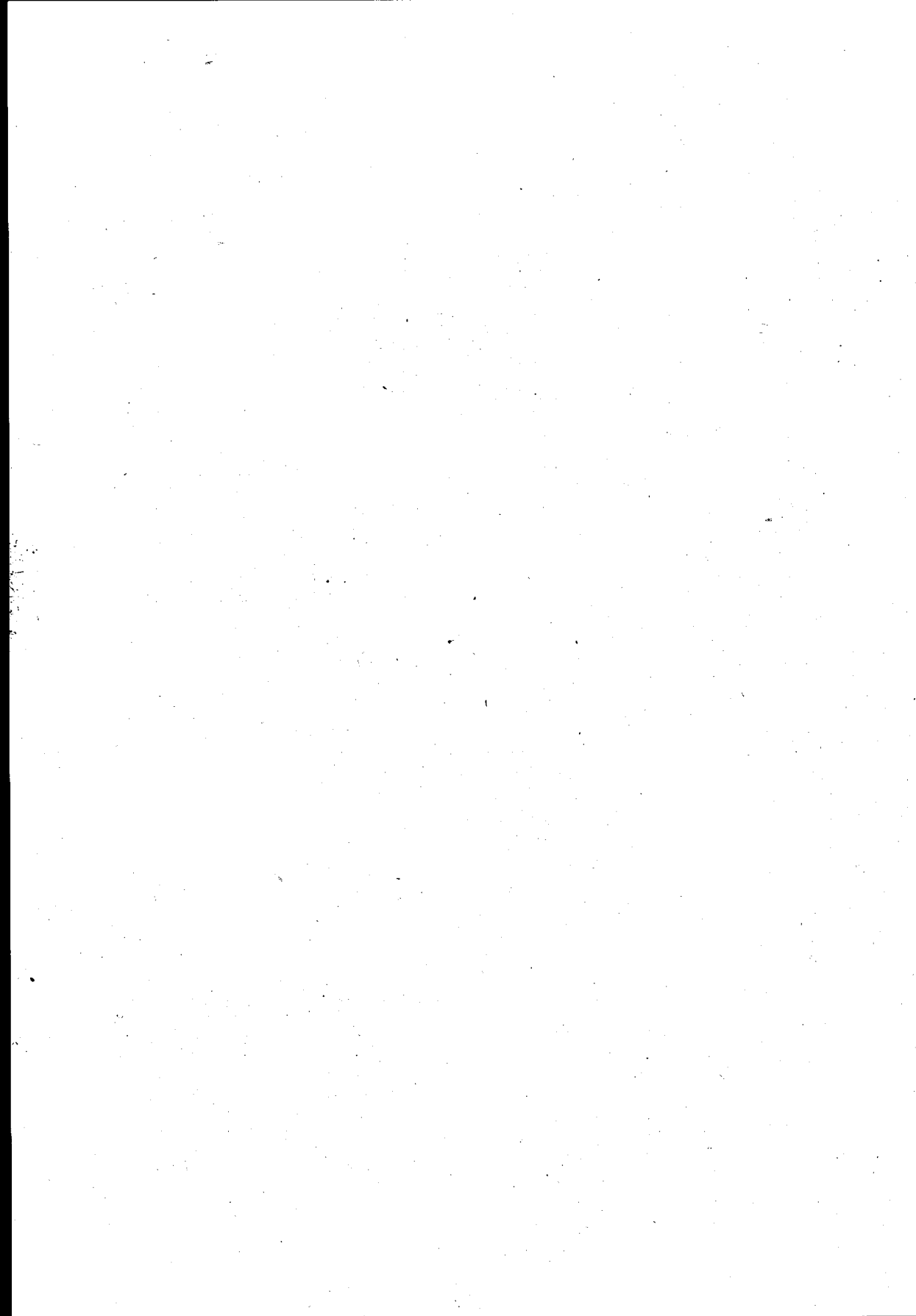
CSONGRÁD

Csongrád vára — alapítása még a magyar honfoglalás előtti szláv korszakba nyúlik vissza — a Mohácsot megelőző évszázadokban többnyire a magyar király vagy királyné kezén volt, egy ideig a szegedi várhoz tartozott. A Mohács utáni években Pestyéni Gergely kapott rá adományt, családjának 1557-ben történt kihalta után pedig Zay Ferenc és a Viczmándyak.

Az új birtokosok azonban alig élhettek már jogaikkal. A török a környéket 1542-ben elfoglalta és 1566-ban, Gyula vár eleste után, véglegesen is berendezkedett rajta. 1605-ben a szolnoki bég végeztetett építkezést Csongrád várában.

A XVII. században erdélyi fejedelmek jóvoltából újabb birtokosok gyakoroltak fölötte — inkább elméleti — tulajdonjogot és követeltek tőle úrbéri szolgáltatást; így Mosdossy Imre, a Szepesi Kamara tanácsosa, majd unokaöccse, Szuhay Mátyas (II. Rákóczi György alatt kállói kapitány, a fölkelők hadnagya), valamint testvére, Gáspár, ugyancsak kuruc hadnagy. A kincstár — sok más birtokkal együtt — már 1670-ben konfiskálta tőlük Csongrádot. A város a 80-as években szabadult fel a török uralom alól, egy ideig a kincstár kezelte, majd nem sokkal később, 1697-ben, a Kamara adományából került Schlick Lipót császári ábornok kezére és ekkor került sor összeírására is.

Irodalom: Károlyi L.: A Károlyi-család összes jószágainak birtoklási története. Bp. 1911. II. 18. Zsilinszky M.: Csongrád vármegye története. Bp. 1897—1900. I. 87., 170. skk. Csikvári A.: Csongrád vármegye. Bp. 1938. Dongó Gyárfás G.: Egy adat Csongrád vára XVII. századbéli történetéhez. (Történelmi Tár 1898. 191.)



1697. április 12. Csongrád város urbáriumá és becsüfe (1696 novemberi felvétel alapján)

Beschreibung und Schätzung des Orths Csongrad, 1697.

Beschreibung desz Orths Csongradt sowohl Razisch,¹ alsz Vngerischer Seithen mit allen seinen Appertinentien, wie sich solches heüthe, dato den 30-ten November anno 1696. befunden vndt zwar anfangs vngerischer Seithen

	Knaben	Mädel	Wittwen	Wäyszen	Ochsen	Pflieg	Rossz	Fühler	Kühe	Kölber	Schoff	Gaisz	Schwein	Fercki	Peinl	Weingarten	Fischnezz ²
Der izige ³ Richter, namens Bodak Pál, verheüthet undt hat	—	—	—	1 Mädl	4	—	—	—	4	2	—	—	4	—	—	1,3 Tagwerg ⁴	—
Deak János verheüthet, sambt desszen leiblich Bruder Nagy Gyeorgy, verheüthet mit allen Vermögen auff gleichen Theil	2 2	1 —	—	—	8	—	2	1	9	8	—	—	8	—	2	1,3 Tagwerg	—
Lántos István, verheüthet	2	1	—	—	6	—	3	—	4	6	—	—	1	—	—	1,3 Tagwerg	—
Ján János, sambtseinem Vetter Ján Albert, bede verheüthet und in einem Brodt	— —	— —	—	—	5	—	—	—	1	1	—	—	3	—	—	1,10 Tagwerg	—
Nagy Mihál, Nagy Pál, Nagy Gergöl, alle dreü Brüder verheüthet undt in einem Brodt	1 — —	1 1 1	1	—	6	—	—	—	2	3	—	—	5	—	—	1,3 Tagwerg	—

¹ Szerbek már az 1691-es nagy betelepülés (Csernovics Arzen akciója) előtt is jelentős számban éltek a megye területén, nagyobb részük azonban csak akkor telepedett be.

² „Pflieg” = Pflüge, „Fühler” = Füllen, „Kölber” = Kälber, „Schoff” = Schafe. „Peinl” jelentését nem ismerjük.

³ Jetzig.

⁴ Az első szám a birtokolt szőlők számát jelzi, a második — területmérték helyett — a megműveléséhez szükséges napszámot (Tagwerke).

	Knaben	Mädel	Witwen	Waÿszen	Ochsen	Pflieg	Rossz	Fübler	Kühe	Köber	Schoff	Galsz	Schwein	Ferchl	Peinl	Weingarten	Fischnezz
Nagy Gergöl, verheÿrathet	3	1	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	7	—	—	1,3 Tagwerg	1 kleines
Lenardj István, verheÿrathet, mit 3 Brüdern, 2 verheÿrathet undt einer ledig, alle in einem Brodt	— —	1 1	—	—	7	—	3	—	8	5	—	—	8	—	2	1,4 Tagwerg	—
Gyolljay András, verheÿrathet, mit seinem Sohn Mihál, auch verheÿrathet undt hat Kin- der	—	2	1	—	2	—	—	—	1	2	—	—	3	—	—	1,3 Tagwerg	—
Forago Mihál, verheÿrathet und des obern sein Inwohner ⁵	—	—	—	—	2	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—
Lantós Pál, verheÿrathet	1	1	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	1	—	—	Ein neÿwe ohne Genus	1 kleines
Csorba Mihál, verheÿrathet, Nagy János, desszen Inwoh- ner, verheÿrathet	1 —	1 3	— —	— —	4 2	— —	— —	— —	2 1	1 1	— —	— —	1 1	— —	— —	1,2 Tagwerg 1,2 Tagwerg	— —
Pajko Gyeorgy, verheÿrathet	2	1	—	—	1	—	—	—	2	2	—	—	2	—	—	1,4 Tagwerg	—
Bosso Balas, sambt seinem Sohn, beede verheÿrathet	1	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	1 neÿwe, ohne Nuz	1 kleines
Szábo Mihál, verheÿrathet	1	2	—	1 Mädl	6	—	—	—	3	2	—	—	4	—	—	—	—
Szolga Mihál, verheÿrathet	—	—	1	—	2	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	1,3 Tagwerg	1 kleines

⁵ „Inwohner“, másutt „Holde“ az önálló házzal nem bíró zsellért, lakót jelentette.

	Knaben	Mädel	Wittwen	Waiszen	Ochsen	Pflieg	Rossz	Pföhler	Kühe	Kölber	Schoff	Gaisz	Schwein	Ferckl	Feinl	Weingarten	Fischnez
Schebek Thomas, verheÿrathet und dessen Nagÿ Gezi Inn- wohner	1	—	—	—	4	—	—	—	3	1	—	—	1	—	—	—	—
Gullÿas István, verheÿrathet	—	—	1	1 Mädl	6	—	—	—	3	2	—	—	3	—	—	1, ein Tagweg	—
Gÿakra Mihál, sein Inwohner, verheÿrathet	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Katona Mihál, desz Kis János Inwohner, verheÿrathet	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 kleines
Schandor András, verheÿrathet, sambt seinem Bruder Schan- dor Gyurka in einem Brodt	2 1	—	1	—	4	—	—	—	1	4	—	—	4	—	3	1,8 Tagweg	1 kleines
Börös István, verheÿrathet	—	1	—	1 Mädl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1, ein Tagweg	1 kleines
Haydu János, verheÿrathet	2	1	—	—	3	—	—	—	3	1	—	—	2	—	—	1, ein Tagweg	—
Kengyel János, verheÿrathet	1	2	—	—	2	—	—	—	2	6	—	—	4	—	1	1,3 Tagweg	1 kleines
Kacsinta Lukacz, verheÿrathet	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ballas Retkei, verheÿrathet	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Weres János, sein Inwohner, verheÿrathet	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 kleines
Lantos János, verheÿrathet	—	3	—	—	—	—	—	—	4	2	—	—	3	—	—	1,5 Tagweg	—

	Knaben	Mäd.	Wittwen	Waiszen	Ochsen	Pflug	Ross	Fähler	Kühe	Külber	Schaf	Gaisz	Schwein	Ferkel	Peinl	Weingarten	Fischwez
Szöke Mattyas, verheyrathet, Molnar Mihal, deszen Inwoh- ner, vnverheyrathet	1 —	— —	— —	— —	6 —	— —	1 —	— —	3 —	3 —	— —	— —	1 —	— —	— —	1,2 Tagwerg 1 newe	— —
Kis Ferenc, verheyrathet	2	—	1	—	4	—	—	—	4	5	—	—	4	—	—	1,2 Tagwerg	—
Varga Fülöp, verheyrathet, Racz Gergöl, sein Inwohner, ist verheyrathet	— 1	— —	— —	— —	6 —	— —	— —	— —	2 1	5 1	— —	— —	6 —	— —	25 —	1,3 Tagwerg	— —
Pajko Marton, verheyrathet, Pajko Benedek, sein Äydem, ⁶ mit ihm in einem Brodt	1 2	1 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	1 —	2 —	— —	— —	2 —	— —	— —	1,6 Tagwerg	1 grosz
Bajaki János, verheyrathet	1	—	1	1 Knabe	2	—	—	—	3	2	—	—	2	—	—	1,2 Tagwerg	1 kleines
Cseh Cáspar, verheyrathet	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Tot Mattyas, verheyrathet, Bako Miska, verheyrathet, mit ihm in einem Brodt	— 1	— —	— —	— —	2 —	— —	— —	— —	2 —	4 —	— —	— —	1 —	— —	— —	1,2 Tagwerg	—
Katona Peter, verheyrathet, Katona Albert, sein Bruder alsz Inwohner bey ihm, ver- hewrathet	1 1	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	1 —	— —	— —	— —	— —
Japias Demeter, verheyrathet, Japias Istok, sein Bruder, verheyrathet, in einem Brodt	— —	1 —	— —	— —	7 —	— —	— —	— —	5 —	11 —	— —	— —	5 —	— —	5 —	—	1 kleines
Lajos Thomas, verhewrathet	2	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	1,3 Tagwerg	1 kleines

⁶ Eidam.

	Knaben	Mädl	Witwen	Waiszen	Ochsen	Pflüg	Rossz	Fühler	Kdhe	Kfber	Schoff	Gaisz	Schwein	Ferkel	Feinl	Weingarten	Fischnezz
Gemes Górg undt Gemes János, beede Brüder, verheyrathet und in einem Brodt	1 2	— 2	1	1 Mädl	6	—	—	—	5	4	—	—	4	—	—	1 neüwe	1 kleines
Forago Chatta, eine Wittib ⁷	1	—	—	1 Mädl	4	—	—	—	4	5	—	—	3	—	—	—	—
Pap János, verheürathet	—	2	1	—	2	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	1,5 Tagwerq	—
Menhtier István, verheürathet, Menhtier Caspár, verheürathet, in einem Brodt	1 1	— 1	1	—	8	—	2	—	5	7	—	—	6	—	—	1,1 Tagwerq 1 neüwer	—
Borsos Marton, verheürathet, Borsos István, sein Sohn, verheürathet, in einem Brod	— —	— 2	—	—	4	—	—	—	1	1	—	—	3	—	—	1,2 Tagwerq	1 kleines
Szábo János, verheürathet	2	—	1	1 Knabe	3	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	1,2 Tagwerq	1 kleines
Bodo Mihály, verheürathet, Mi- los Racz, sein Inwohner, ver- heürathet	2 1	— —	— —	1 Mädl	6	—	3	—	6	8	40	—	—	—	6	1,2 Tagwerq 1 neüwen	— —
Bodor Peter, verheürathet	2	1	—	—	2	—	—	—	1	1	—	—	3	—	—	1 neüwe	—
Fodor Gergöl, sein Inwohner, verheürathet	1	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—
Maczha Ferencz, verheürathet, sambt seinem Sohn Maczha Gyrka, verheürathet und in einem Brodt, Maczha István, Inwohner, hat nichts, alsz ein weniges	1 — —	2 1 —	— — —	— — —	4	—	—	—	3	6	—	—	—	—	1	— 1,2 Tagwerq	1 kleines —

⁷ Witwe.

	Knaben	Mádl	Wittwen	Waisen	Ochsen	Pflüg	Ross	Pähler	Kühe	Köber	Schoff	Gansz	Schwein	Ferkel	Peinl	Weingarten	Fischwez
Lantos Mihály, verheyrathet, Lantos András, sein Sohn, verheyrathet und in einem Brod	3 1	2 —	—	—	—	—	4	—	1	1	—	—	1	—	—	1,2 Tagwerg	1 kleines
Csapo János, verheyrathet mit sambt seinem Sohn, Csapo István und in einem Brodt	1 —	1 —	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	2	—	—	—	1 kleines
Papti Marton, verheyrathet, Lovas Mihál, sein Vetter, wohnt mit ihm in einem Hausz, verheyrathet	2 2	1 1	— —	— —	2 —	— —	— —	— —	2 1	2 1	— —	— —	— —	— —	— —	1, 1/2 Tagwerg	1 kleines —
Dot Gyeorgy. verheyrathet	2	1	—	—	4	—	—	—	1	1	—	—	3	—	—	1, 3 Tagwerg	—
David János, verheyrathet, sambt seinem Bruder, so noch unverheyrathet, des Ba- logh Mattyas Inwohner	1	—	—	—	4	—	—	—	2	3	—	—	—	—	1	1, 1 neue	—
Balogh Mattyas. verheyrathet, Balogh János, sein Sohn, verheyrathet, in einem Brod	— 1	— 1	—	1 Mádl	4	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	1,3 Tagwerg	—
Papti Jacob, Wittwer und Papti Gyeorgy, sein Sohn, verheyrathet, in einem Brod	— 1	— —	—	—	4	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—
Agoston Albert, verheyrathet, Finta Mihál, verheyrathet undt des Agoston Inwohner	— —	2 1	— —	— —	2 3	— ←	— —	— —	1 —	3 1	— —	— —	— 2	— —	— 2	— —	— —

	Knaben	Mädl	Wittwen	Waiszen	Ochsen	Pflieg	Rossz	Föhler	Kühe	Köiber	Schoff	Gaisz	Schwein	Ferkel	Feinl	Weingarten	Fischnez
Nagy Istok, verheyrathet, Nagy Berta, sein Bruder, ledig, in einem Brodt, Vida Ferenz, sein Inwohner, verheyrathet	1 1	1 —	1 —	1 Knab —	— —	— —	— —	— —	1 —	4 —	— —	— —	— —	— —	— —	1,2 Tagwerg —	1 kleines
Sipos Lucacz, verheyrathet	1	—	1	1 Knabe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Föszö Mattha, verheyrathet, Föszö Mihály, sein Schwager, verheyrathet, in einem Brod	1 —	2 —	—	—	2	—	—	—	2	2	—	—	3	—	2	1 newer	—
Hodi Bolthisár, verheyrathet	1	1	—	—	2	—	—	—	2	3	—	—	3	—	—	—	1 kleines
Borbola Peter, verheyrathet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1,2 Tagwerg	—
Pető András, Pető Miklós, Pető János, verheyrathet, alle dreÿ Brüder und in einem Brodt beysammen	— 2	1 2	1 —	1 Knabe 1 Mädl	5	—	3	2	5	4	—	—	2	—	—	1,4 Tagwerg	—
Balint István, verheyrathet	1	1	—	—	2	—	—	—	2	5	—	—	—	—	—	—	—
Kis János verheyrathet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,3 Tagwerg	—
Ambrus Gyurka, verheyrathet, mit seinem zweÿ Brüdern, Ambrus Istok, ledig und Ambrus Ferke, ledig, in einem Brod	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	1 kleines
Lántos Gergöl, verheyrathet	1	—	—	—	4	—	—	—	3	4	—	—	1	—	—	1,3 Tagwerg	—

	Knaben	Mädl	Wittwen	Waisen	Ochsen	Pflug	Ross	Füher	Kühe	Kölber	Schaff	Gaisz	Schwein	Ferkel	Peinl.	Weingarten	Fischwez
Messei Mihál, der Gemeyn ihr Leüthgeb, ⁸ verheÿrathet undt deszen Inwohner	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1, ein Tagwerg	—
Papti Gyeorgy, verheÿrathet, sambt seinen zweÿ Brüdern, Papti Marton, verheÿrathet undt Papti Matthias, ledig, alle dreÿ in einem Brod	— 2 —	2 — —	— 1 —	—	7	—	—	—	3	3	—	—	1	—	—	1,2 Tagwerg	—
Bujaki Mihál, verheÿrathet, Bujaki Gyurka, ledig, alle zweÿ Brüder in einem Brodt	—	2	—	1 Mädl	6	—	—	—	5	6	—	—	4	—	—	1,4 Tagwerg	—
Agoston Gergöl, verheÿrathet, Tot István, sein Inwohner, verheÿrathet	— 1	1 —	— —	—	3	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—
Pap András, verheÿrathet	—	2	1	—	8	—	—	—	5	10	—	—	2	—	—	—	—
Szegedi Mihál, verheÿrathet	1	2	—	—	—	—	—	—	2	3	—	—	1	—	—	1,2 Tagwerg	—
Baksai István, verheÿrathet	2	1	—	—	4	—	—	—	2	2	—	—	3	—	5	—	—
Bede István, verheÿrathet, Csatrenÿ Janós, sein Inwohner, verheÿrathet	— 1	2 1	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Siha Ferencz, verheÿrathet, sambt seinem Aÿdem Dekan János, in einem Brodt und haben Kis János sein Inwohner, verheÿrathet	— 1 1 —	— 1 —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

⁸ Leitgeb der Gemeinde.

	Knaben	Mädli	Witwen	Waiszen	Ochsen	Pflieg	Rossz	Fühler	Kühe	Kölber	Schoff	Gaisz	Schwein	Ferkel	Feinl	Weingarten	Fischwez
Igaz János klein Richter, verheyrathet, Syocke Gyeorgy, Inwohner, verheyrathet	1	1	—	—	1	—	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	1 kleines
Kovacs Pál klein Richter, verheyrathet	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1,3 Tagwerg	—
Nagy Kata, eine Wittib, hat	3	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1,2 Tagwerg	—
Bán Mihaly, verheyrathet, mit seinem Aydem, Lakatos István, in einem Brodt	—	1	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	1,2 Tagwerg	—
Szentei János, verheyrathet, sambt seinem Sohn, Szentei Mihál, in einem Brodt undt auch verheyrathet	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1 kleines
Borssos János, verheyrathet	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jaksa Görgel, verheyrathet	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,4 Tagwerg	1 kleines
Balogh István, verheyrathet	—	3	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	1,2 Tagwerg	1 kleines
Lantos Gyeorgy, verheyrathet	2	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	1,4 Tagwerg	—
Bosso Ferencz, verheyrathet	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Boczo István, verheyrathet undt wohnt bey seinem Bruder in einem Hausz, aber nicht in einem Brodt	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 kleines

	Knaben	Mädl	Wittwen	Wayszen	Oxen	Pflege	Rossz	Fühler	Kühe	Köiber	Schoff	Gaisz	Schwein	Ferckl	Peinl	Weingarten	Fischnez
Varga János, verheÿrathet	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1 kleines
Banfy Gyeorgÿ, verheÿrathet, dieser ist des nachkommen- den sein Inwohner, Vaczi An- dor verheÿrathet	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,1 Tagwerg	1 1 kleines
Gyolyai Gyeorgÿ verheÿrathet	2	2	—	—	2	—	—	—	2	2	—	—	1	—	—	1, ein Tagwerg	1 kleines
Hegyessi Imre, des Orths No- tarius, verheÿrathet	1	—	—	—	2	—	—	—	2	2	—	—	2	—	—	1 newer	—

Summarischer Extract vngerischer Seythen

No.	Bauren mit acht, 7 und 6 Ochsen	Bauren mit 5 und 4 Ochsen	Baurn mit 3, 2 und 1 Oxen	Baurn oder Inwohner	Knaben	Mädl	Wittwen	Wayszen		Ochsen	Pflieg	Rossz	Fühler	Kühe	Köiber	Schoff	Gaisz	Schwein	Peinl	Weingarten			Ferckl	Fischnez
								Knaben	Mädl											mit Nutzen	ohne Nutzen	Tagwerg		
15	18	23	47	106	90	18	5	10	222	—	21	3	172	206	40	—	155	57	52	9	146	—	31	

Der so genandte Orth Csongradt, von welchem auch das Comitatus seinem Nahmen hat, liegt hart an dem Theýsz Flusz 6 Vngerische Meillen herauffwerths Segedin undt soviel abwerths Szolnok, hat vorhero, wie den alten Leúth, alsz Paiko Marton, alt 60 Jahr, Lontos István, beýlauffig 52 Jahr, Deak János, alt 51 Jahr, sagen beý ihrem Aýdt und Gewiszen ausz, dasz beý ihren Andencken der Grundtherr Mosdoczki Cáspar,⁹ ein Caschauer Cammer Rath gewesen seýe, nach desszen Absterben hat es Zohai Caspar undt Zohai Matthias Mutter (die eine Schwester desz Mosdoczki Gaspar gewesen seýn soll) bekommen haben und nach ihrem Todt ist es auff diese beede Söhn gefallen, alsz aber der Zohai Mattjas einer von denen vornehmsten undt Urhebern der Rebellion, so nun anno 1670. entstanden,¹⁰ gewesen und auch hernach derentwegen flüchtig worden, so hat diesen Orth die Caschauer Cammer confiscirt, es war aber des Grundtherrn Vngern sein Tribut oder so genandte GrundtDiensz nichts gewisses, sondern bestunde nur in Einkaufung unterschiedlichen tirkischen Wahren, lebendiges Wildbrádt alsz Schwannen, Krännich undt auch Kuchel Regalien,¹¹ ja gar nichts gewisses. Die Caschauer Cammer aber hat hernach auch jährlich 62 f. von ihnen genohmen undt desszen Verwalter¹² Frau ein Stückl tirkischen Schlewér.

Dasz Territorium dieses Orths extendirt sich von Elles, woran es auffwerths gránizet, nach Länge der Theýsz hinab bisz Böld, allwo es hinabwerths anstosset in der Länge ein halbe teútsche Meill undt hinauswerths gegen der óden Kirchen Posta Peter¹³ gegen 1½ Meillen und jenseiths der Theýsz erstrócket es sich in der Länge wie hierúben, aber hinauswerths gegen der Gyuller Seithen in der Braiten bisz 1¼ meillweegs. Die Kórösch so beý Wardein¹⁴ undt Gyulla vorbeý fließt, gehet gleich beý diesen Orth fast in die Mitte in die Theýsz, welches andere Landt das Wasser fast alle Jahr überschwemet undt also von Inwohnern wenig zu genússen ist, die Fischwasser aber thuen sich in der Theýsz und Kórös gleich den Grundt und nit weither extendieren, allein dieser Zeit weil selbige Gegend fast bisz Szolnok hinauffódt, nicht weniger jenseiths bisz Gyulla, alsz fischen sýe diese Wásszer so weith, alsz sie können. Auff Vngerischer Seithen haben sie eine Landt oder Ochsen Mühl, die der Gemeýn gehörig, in gleichen einen Weinschanekh, aber kein Fleischbanek, keine Waltung¹⁵ hat es auch nit, sondern müssen von andern Órthern undt Awen ihr nothwendiges Holz beýführen.

Die Türcken so in diesen Orth ein gar schlechte Pallanken besessen, haben von ihnen den Zehendt genohmen undt von jedem Wirth, so Viech gehabt, jährlich 3 f., von Inwohnern oder Bauren ohne Viech aber jährlich 1 f. 30 cr. undt ein jeder, sowohl mit, alsz ohne Viech, hat jährlich 3 Tag robathen müssen, benebens in die Kuchel ein Wirth mit Viech jährlich ein Maasz Schmalz und der Inwohner ein halbe Maasz. Von Húnnern undt andern

⁹ Valószínűleg Mosdossy Imrénék — a kassai igazgatóságnál működött magyar kamarai tanácsosnak — az emlékezetben eltorzult neve. Vö. *Ember* i. m. 132, 176.

¹⁰ A magyar urak Wesselényi Ferenc nádortól vezetett Habsburg-ellenes összeküvése.

¹¹ Az összeíró a földesurat illető ún. regálék (kisebb királyi hasznovételek) közé számítja azokat az élelmiszereket, amelyeket a parasztlakosság az úri konyha számára adott.

¹² A Kamarának a birtok ügyei intézésével megbízott tisztviselője.

¹³ Pusztapéteri.

¹⁴ Nagyvárad.

¹⁵ Waldung.

Geflügelwerckh hat kein Gesaz gehabt, von einer Theÿsz Mühl haben sÿe jährlich ein Mezen¹⁶ Gethraÿdt oder Waitzen geben, die Landt Mühl, so nur eine wahr, hat er freÿ gelasszen. Anizo¹⁷ seÿndt 2 Schiff Mühlen allda, item haben sÿe anizo 5 grossze Fischnez, beÿ den ersten ist der rechte Herr oder Fischer der Bodor Mihál mit nebst 6 Cammerrathen,¹⁸ beÿ den andern der Balogh János mit 7 Cammerrathen, beÿ den dritten der Szóke Mattÿas mit 5 Camerrathen, beÿ den 4. Deak János sambt 7 Camerrathen, beÿ den 5-te Marton Pajko sambt 7 Cammerrathen undt haben jährlich den Türcken ihrer Aussag nach ein jeder so beÿ den Fischnez ein Csinagel¹⁹ gehabt hat, ein Vngarischen Gulden bezahlt.

¹⁶ Metze.

¹⁷ Jetzt.

¹⁸ Kamerader.

¹⁹ Csónak.

Beschreibung desz Orths Csongradt mit seinen Inwohnern undt Appertinentien, alsz Rázischer Seýthen, so
geschehen den 30-ten November 1696.

	Knaben	Mädel	Wittwen	Waýszen	Ochsen	Pflüg	Rossz	Fühler	Kühe	Kóiber	Schoff	Galz	Schwein	Ferckl	Peinl	Weingarten	Fischnez
Der Rázische Obrichter ²⁰ Miloe Keber Meschanin, ver- heýrathet undt hat	—	2	—	1 Mädl	5	—	1	—	—	—	60	—	4	3	—	—	—
Marco Kokan, Starivuk, Dogo- zav, alle dreý Brüder, ver- heýrathet und in einem Brodt	— 1 —	— — —	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 kleines
Panro Biro, verheýrathet, der ander klein Richter	—	1	—	1 Knab	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lukacz Bossanin, verheýrathet, Bogyi, sein Bruder, verheý- rathet, Peti, sein Bruder, le- dig, alle dreý in einem Brodt	1 — —	1 — —	—	—	4	—	1	—	2	—	—	4	—	3	—	—	—
Mittar Hadnagy, verheýrathet	2	2	—	—	4	—	1	1	2	2	—	—	3	4	—	1,6 Tagwerg	—
Nedo St. Gyuracz, Mitar, Sa- cula, alle 3 Brüder verheýra- thet undt beýsammen in einem Brodt	— 1 1	— 2 —	—	—	4	—	2	—	2	2	—	—	2	8	—	—	—

²⁰ Obrichter : a rác városrészt főbírója.

	Knaben	Mädel	Witwen	Wäyszen	Ochsen	Pfleg	Ross	Füher	Kühe	Köber	Schoff	Gäns	Schwein	Ferkel	Peinl	Weingarten	Fischnez
Sivko Messei Meschanin sambt seýnem 3 Brüder, Nena, Gyuricza, Misko, in einem Brodt undt alle verheýrathet	1 2 1 —	— 2 — —	—	—	5	—	4	2	—	—	63	—	3	4	—	—	—
Jovan Szaleta, verheýrathet	—	2	—	—	2	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	1,2 Tagwerg	—
Sivko Sankt Gyuracz, Nicola, sein Bruder, Radivoi, sein Vetter, alle dreý verheýrathet undt in einem Brodt	2 1 —	— — —	—	—	6	—	3	1	4	5	—	—	3	—	7	1,3 Tagwerg	—
Sivko Csongradacz, verheýrathet	1	—	—	—	3	—	—	—	1	1	—	—	—	1	17	1,2 Tagwerg	—
Marco Csongradacz, verheýrathet	1	1	—	—	3	—	—	—	1	1	—	—	—	2	—	1,2 Tagwerg	—
Stojanin Csuresia, verheýrathet, Marcika, sein Bruder, ledig, aber mit ihm in ein Brod	1	1	1	—	2	—	—	—	3	2	—	—	—	4	—	—	—
Gyurko Csonadacz, verheýrathet, Sivko, sein Inwohner, verheýrathet	— —	— —	— —	— —	2	— —	1	— —	1	1	— —	— —	2	1	— —	— —	— —
Mikola Budinigý, Vesselin, sein Bruder, beide verheýrathet und in einem Brod	— 1	1 —	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	2	—	—	1, 2 $\frac{1}{2}$ Tagwerg	—
Mihock Csonadacz, verheýrathet	2	1	1	—	1	—	1	1	2	3	—	—	1	2	—	1, ein Tagwerg	—

	Knaben	MädI	Wittwen	Wäyszen	Ochszzen	Pflüg	Rossz	Fühler	Kühe	Kölber	Schoff	Gaisz	Schwein	Ferkel	Peinl	Weingarten	Fischnez
Nessa Benezli, verheÿrathet, Maxim, sein Bruder, alsz Inwohner bey ihm, verheÿra- thet	1	—	—	—	4	—	3	—	2	2	—	—	2	6	—	—	—
Nicola Inatoss, verheÿrathet	—	—	1	2 Knabe	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Marco Badanjacz, Sivko, sein Sohn, beede verheÿrathet	—	1	—	1 Knabe	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Marian Badaniacz, verheÿrathet undt mit Janko, sei Bru- dern, in einem Brod	—	1 1	1	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Radack Bjogradacz, sambt sei- nem Sohn, Radovan, in ei- nem Brodt und beede ver- heÿrathet	1	—	—	—	—	—	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Issak Monaracz, verheÿrathet	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sivko Halacz, verheÿrathet, mit seinen Sohn, Marko, in einem Brod, verheÿrathet	1	1	—	—	2	—	2	—	3	1	—	—	—	—	7	1, ein Tagwerg	1 kleines
Raka Racz, verheÿrathet, Pero, sein Bruder, verheÿrathet	—	1 1	—	—	4	—	1	—	2	2	—	—	2	—	7	1,4 Tagwerg	—
Gyora Sedtinacz, verheÿrathet, Mikola, sein Bruder, verheÿ- rathet	2	2	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ranissan Schoradacz, verheÿ- rathet	—	1	—	1 Knabe	3	—	—	—	1	2	—	—	5	3	2	1,3 Tagwerg	—

	Knaben	Mädl	Wittwen	Wayszen	Ochsen	Pflieg	Ross	Pfliler	Kühe	Köber	Schoff	Gaisz	Schwein	Ferckl	Fetnl	Weingarten	Fischnez
Raja Boziaschanin, verheŵrathet, Illja, sein Bruder, verheŵrathet	1	2	—	—	6	—	2	—	4	3	18	—	5	—	7	1,6 Tagweg	—
Peter Sirianacz, Gyuro, sein Bruder, beede verheyrathet undt in einem Brod	2 1	1	—	—	4	—	—	—	1	1	4	—	1	2	—	—	—
Vukojavi Sarvassanin, verheŵrathet	—	—	—	1 Mädl	4	—	—	—	2	2	—	—	1	—	—	—	—
Radovan Tersia, verheŵrathet	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bossa Csonadacz, sambt seinem Bruder, Marian in einem Brodt undt beede verheŵrathet	1	1	—	—	4	—	—	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—
Vukvi Csongradacz, verheyrathet	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paval Sarvassanin, verheŵrathet	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2	—	—	—
Subotha von Ofen, handelt, ist verheyrathet, noch ohne Haus	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Millissavin Halacz, verheyrathet, des obern sein Wirth	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 klein
Petar Kupiracz, verheŵrathet, Stojan, sein Bruder, verheŵrathet undt in einem Brod	—	—	—	—	3	—	—	—	2	2	—	—	1	—	—	—	—

	Knaben	Mädl	Wittwen	Waiszen	Ochsen	Pfleg	Rossz	Fühler	Kfhe	Kóiber	Schoff	Galsz	Schwein	Ferckl	Feinl	Weingarten	Fischnez
Radovicza Maister, verheýrathet, sambt seinen Sohn Stranýa, verheýrathet, in einem Brodt	— —	— —	—	—	—	—	3	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—
Pejo Technacz, Gabrielo, sein • Bruder, Jován, dessen Sohn, alle dreý verheýrathet undt in einem Brodt	— 1 —	— — —	—	—	2	—	1	—	2	2	10	—	2	—	—	—	1 klein
Milos Horga, Sivko, sein Sohn, beede verheýrathet	— 1 —	— — —	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	3	—	—	—
Radivoi Berko, verheýrathet, Radovicza, sein Bruder, verheyrathet	— 1 —	— — —	—	1 Mädl	2	—	2	—	2	1	—	—	5	—	—	—	—
Gyurko Bados, verheýrathet undt handelt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Mihálo Bajacz, Ugles, sein Bruder, beede verheýrathet in ein Brod	— 1 —	— — —	—	—	4	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—
Miscroda Csonadacz, Raichoda, sein Bruder, beede verheýrathet und in einem Brod	— 1 —	— — —	—	—	2	—	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	—
Wesselin Staracz, verheyrathet	— 1 —	— — —	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Golub Beeskereki sambt seinem Bruder, Stoyko, in einem Brodt, ledig, der ober verheyrathet	— — —	— — —	—	—	3	—	—	—	—	—	13	—	—	1	—	1 neýe 2 Tagweg	— 1 klein

	Knaben	Mädel	Wittwen	Waiszen	Ochsen	Pflieg	Rossz	Pühler	Kühe	Kölber	Schoff	Gaisz	Schwein	Ferchl	Peinl	Weingarten	Fischnez
Bolthisar Aradi, verheyrathet	1	1	—	1 Madl	4	—	1	—	4	4	60	—	4	—	3	—	—
Milos Csokinacz, mit seinen Sohn, Miho, in einem Brodt undt beide verheyrathet	—	—	—	—	3	—	—	—	2	2	—	—	4	—	—	1,10 Tagweg	1 kleines
Bogossa Csobroniacz, verheyrathet	—	1	—	1 Mädl	2	—	—	—	—	—	40	—	3	—	—	—	—
Voissen Bassaczia, verheyrathet, siedt Bossa ²¹	1	—	—	—	4	—	—	—	1	1	—	—	8	—	4	—	—
Radovicza Badaniacz, Bossa Sieder, Radossa, Sava, alle 3 Brüder verheyrathet undt in einem Brodt	1	—	—	—	3	—	1	—	2	2	—	20	16	—	—	—	—
Sava Csurczia, verheyrathet	1	—	—	—	4	—	3	1	—	—	83	4	1	—	—	1,5 Tagweg	—
Stojan Bellisan, verheyrathet	1	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	7	—	—	—	—	1 klein
Zmolian Sarasanin, verheyrathet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Joszim Velissan, verheyrathet	—	3	—	—	4	—	—	—	2	2	—	—	3	—	—	—	—
Tossa Csongradacz, verheyrathet, Nennus, sein Bruder, ledig, beý ihm	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,4 Tagweg	—

²¹ Bozát főz.

	Knaben	Mädlel	Wittwen	Waýszen	Ochsen	Pflieg	Rossz	Fühler	Kühe	Küßer	Schoff	Gaisz	Schwein	Ferckl	Feinl	Weingarten	Fischnez
Vassely Badanjacz, Kusman, sein Sohn, beide verheyrathet undt in einem Brodt	2	—	—	—	2	—	1	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—
Rab Mihaly, verheýrathet	1	—	—	—	3	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—
Mihok Sarvasanin, verheýra- thet	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Sivko Keversmessag, verheýra- thet	—	1	—	1 Mádl	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Nedelko Kakoczanin samb seinem Bruder Mihoin einem Brodt und beide verheýra- thet	1	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Abraha Nuiratos, Plusa, deszen Bruder, beide verheyrathet undt in einem Brod	1	1	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Jovan Krentus, Miet, sein Bru- der, beide verheýrathet und in einem Brod	1	—	—	—	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Jovica Martonos, verheýra- thet, Simo, dessen Bruder, ledig und in ein Brod	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Marianý Gulý, verheýrathet	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Cbe Cогienec, varheyrathet, sambt seinem Bruder, Ahto- gia, ledig, in einem Brodt	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	35	—	—	—	—	—	—

	Knaben	Mädel	Wittwen	Waýszen	Ochsen	Pflieg	Rossz	Fühler	Kühe	Köber	Schoff	Gasz	Schwein	Ferkel	Penl	Weingarten	Fischnez
Gruica Lipanez, mit seinem Bruder Suba in einem Brod und beede verheyrathet	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Proton Noytos, verheýrathet	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Panna Rosinek, Stanko, sein Bruder, beede verheyrathet und in ²²	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Radossa Gyulinacz, Jovan Korl, Angia Schýfcinia Wittfe, Peter Kupinec, Sima, deszzen Bruder, alle verheyrathet undt beýsamb in einem Brod	1 1 — —	1 — 2 1 —	—	1 Knabe	3	—	2	1	5	2	—	—	1	—	—	—	—
Stojan Sokoschar, verheyrathet, Gurica und Mihai, Inwohner und 2 Brüder, verheýrathet	1 — 2	— — —	— — —	— — —	— 2 —	— — —	— 2 —	— 1 —	— 1 2	— — 5	— — —	— — —	— — —	— — 3	— — —	— — —	— — —
Radossa Pohoor, Pöco, dessen Bruder, Miho, deszen Vetter, alle dreý verheýrathet undt alle in einem Brod	— — 2	— 1 —	— 1 —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— 1 —	— 3 —	— — —	— — —	— — —
Stojca Schavoser, verheýrathet	—	1	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	1	—	—	—	1 klein
Jurissa Palotina, verheýrathet	1	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	1	—	—	—	1 klein

²² Elmaradt : einem Brodt.

	Knaben	Mädel	Wittwen	Wayszen	Ochsen	Pfleg	Rossz	Fühler	Kühe	Kölber	Schoff	Gaisz	Schwein	Ferckl	Feinl	Weingarten	Fiscinez
Dorok Istok, verhey ^r rathet	—	1	—	1 Mädl	1	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—
Dotorý Novokogello, verhey ^r rathet	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Schyfko Kereschany, verhey ^r rathet	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Jovica Martonos Wittwer, Dobrica, deszen Bruder, verhey ^r rathet, in ein Brod	1 —	— 2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—
Lafán Ponkugian, verhey ^r rathet	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—
Mitar Metischany sambt seinem Sohn Stoica in einem Brodt und alle beed verhey ^r rathet	— —	— —	—	—	—	—	2	1	—	—	33	—	1	3	—	—	—
Mill Iratos mit Inwohner, verhey ^r rathet, Stanko Sent Martinos, verhey ^r rathet	— 1	— 1	—	— 1 Mädl	— 2	—	2	—	1 1	1 2	—	—	— 1	1	—	—	—
Stojan Metervaba, Maninl und Vukl, Blass und Gurica, alle 5 Brüder verhey ^r rathet und beysammen in einem Brodt	1 — — —	— — — —	—	1 Knabo	4	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	1 kleines
Schola Muschany mit seinem Bruder Jován in einem Brodt und alle bedt verhey ^r rathet, Jován Novossellen Inwohner, verhey ^r rathet	— — 3	1 1 —	—	—	—	—	2	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—

	Knaben	Mädel	Wittwen	Weyszen	Ochsen	Pflüg	Rossz	Füller	Kühe	Köber	Schoff	Galsz	Schwein	Ferkel	Peinl	Weingarten	Fischwez
Jafór Sinkovar, Miho Schetinek, Peter, dessen Bruder, alle dreý verheýrathet und in einem Brodt	1 1	1	—	—	2	—	—	—	4	4	—	—	1	9	—	—	1 kleines
Jován Marianec mit seinem Bruder Mihál in einem Brodt und alle beedt verheýrathet	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—
Balleta Canatec, Mileta, dessen Bruder, Belhtil, deren Mutter, in einem Brodt	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	2	—	—	—
Schyfko Chyrianec mit seinem Bruder, Joban in einem Brod undt alle beed verheýrathet	1 —	2 1	—	—	2	—	2	2	5	2	—	—	3	2	—	—	—
Jovan Stratgin, verheýrathet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	10	—	—	—	—	—
Joica Comorasoný, verheýrathet	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Jossa Pusacia, verheýrathet	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	5	8	—	—	—
Mie Conater, Raja Caplor, Wago, alle dreý Brüder verheýrathet und in einem Brodt	— — 1	1	—	—	4	—	—	—	4	2	—	—	—	—	—	—	1 klein
Nicolai Posiasaný, verheýrathet	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Knaben	Mädel	Wittwen	Waisen	Ochsen.	Pfleg	Rossz	Fühler	Kühe	Köber	Schoff	Gaisz	Schwein	Ferckl	Peinl	Weingarten	Fischnezz
Stora Rotianin, verheyrathet, ein Inwohner	—	1	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Stara Gyulinacz, eine Wittib, hat bey ihr zwey Söhn, Stojan und Gyuricza, all beedt ledig	—	—	—	—	2	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—
Boho Strodien, verheyrathet	4	1	—	—	4	—	—	—	2	3	—	—	—	—	3	—	1 klein
Peter Scatyurec, verheyrathet	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1 klein
Illia Potancz, verheyrathet	—	—	—	—	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1 klein
Stano Csongradec, verheyrathet	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1 klein
Janco Julay, Meotyena, sein Bruder, in einem Brodt	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 klein
Stojan Hallas	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1 kleines

Summarischer Extract Reizyscher Seythen

No.	Bauren mit 8, 7 und sechs Ochsen	Bauren mit fünf und vier Ochsen	Bauren mit dreß, 2 und 1 Ochsen	Bauren ohne Viech oder Inwohner	Knaben	Mädel	Wittwen	Wayszen		Ochsen	Pfleg	Rossz	Fühler	Kühe	Köber	Schoff	Gaisz	Schwein	Ferckl	Peinl	Weingarten		Fischnezz
								Knaben	Mädel												mit Nutz	Tagberg	
2		20	49	52	94	72	9	7	8	191	—	73	13	135	122	506	50	110	99	64	16	57 $\frac{1}{2}$	25 klein

Die Rázen bekennen undt sagen sub iuramento ausz, das sie weder denen Tircken, noch Vngerischen Grundtherrn nichts geben, dann sÿe Tirckens Zeit keine Bawren Arbeit gethann, sondern seÿnt ins Feldt gangen,²³ haben auch keinen Vngerischen Grundherrn nicht erkennet, weil sÿe denen Tircken gedienet undt ihnen vnterworffen wahren, kein Mauth oder 30gst seÿe auch Tirckens Zeit nicht allda gewesen, wohl aber hätte der daszig Tirckische Commendant oder Eming von jedem Stuck abtreibenden Viech, grosz oder klein, 4 Vngerischen²⁴ genohmen. Sÿc, Rázen haben auch eine Landt Mühl, wovon sÿe ebenfahls nichts bezahlt. Die Fischer aber, deren jezo ohne der kleinen zweÿ grosse Fischnez allda seÿn, beÿ den ersten ist der Wirth Schiffa Bechiz sambt 10 Camerrathen, beÿ den andern Schyfko Bonyoviza mit 11 Camerrathen. Die haben, ein jeder, gleich den Vngern, den Türcken jährlich einen Vngerischen Gulden bezahlt.

Segedin,²⁵ den 21. Januarii 1697. Joseph Comet m. p. Gegen Handler.²⁶

Schätzung des Markts Csongrad

In diesem hievor ausführlich beschribenen Marekht Csongrad finden sich Hungarischer Seiten 15 ganze, 18 halbe vnd 24 viertl Bauern, zusamb den Viech nach 30 ganze Lehen, welche dem Grundtherrn jährlich Grund-Dienst zu reichen haben a 3 f. 75 d., thuet 112 f. 50 d.

Die Roboth, so sie jährlich verzichten müssen, 52 Täg, à 12 d. angeschlagen, 187 f. 20 d. Vnter diesen finden sich 47 Holden oder Inwohner, welche jährlich 9 Tag robothen müssen, à 12 d. 50 f. 76 d.

Rázischer Seiten seind dem Viech nach gerechnet 2 ganze, 20 halbe vndt 48 viertl, zusamb 24 ganze Lehen. Weillen aber dise Rázen Türckens Zeit, in Ansehung sie zu Feld gedient, nichts praestirt vnd sonstn alsz ein vnbeständiges Volckh nicht wohl zu adstringiren, wird deren GrundDienst vnd Roboth Geld nur mit der Helffte angeschlagen, von bemelten 24 Lehen machet 119 f. 88 d. 52 Inwohner oder Holden auch mit der Helffte ihrer 9tägigen Roboth thuet 28 f. 8 d. Der Sommer-Weinschanckh von Georgii bis Michaelis vnd die Fleischbanckh Zúnsz,²⁷ woruor die Raizen nicht ausgenohmen, khann leicht jährlich tragen 200 f. Von den 2 Landt- vnd 2 Teÿsz Mühlen jährliche Recognition²⁸ 20 f. Die Fischer können von ihren 7 grosszen Fisch Nezen vnd andern kleinen Fahrzeüg neben andern Fisch Regalien jährlich abstatten zum wenigsten 50 f. Ausz dem alda sich fischreich befindlichen See Hold Körös genant, welchen der Grundherr für sich zu reserviren hat, khan jährlich die Fisch Nutzung genohmmen werden aufs wenigst zu 100 f. Ein Überfuhr beÿ der Teÿsz vnd Körös, so füglich kann aufgerichtet werden, wird unterdessen angeschlagen an Einkunfft über Abzug aller Uncosten nur

²³ Katonai szolgálatot teljesítettek.

²⁴ Ti. Gulden.

²⁵ A keltezés és az aláírás más írással; az utána következő szöveg ismét más írással.

²⁶ A Szegedi Kincstári Prefektura ellenőre.

²⁷ A mézszárszék után fizetett „Zins” (census) a földesurat illető ún. regalék (kisebb királyi haszonvételek) alapján járt a kincstárnak. „Sommer-Weinschank”: a földesúr hasznára nyáron kimért borból befolyó jövedelem.

²⁸ A földesúrnak járó szolgáltatás.

mit 18 f. Endlichen bringt dasz Neündl²⁹ ein Jahr ins anderte wenigstens 450 f. Summa 1336 f. 42 d.

Diese jährliche Nuzung bringt in Capital zu 6 pro cento³⁰ 22273 f. Zu 5 pro cento summa 26728, 4 pro cento summa 33410.

Ofen, den 12. April 1697.

Innermeltes Orth Czongrad hat hiesiges Cameral Administrations Buchhalterey³¹ dem gewöhnlich Formular nach aestimirt. Ofen, ut supra. Josef Adthau m. p.

Eredetiye, amelyet a Szegedi Kincstári Prefektúra, illetve a Budai Kamarai Adminisztráció az adományozás alkalmából készített (az utóbbi a becsüt állította össze) egy későbbi másolattal együtt U. et C. 221/17. alatt található. Az eredeti példány az egyes lapok alján is közli a rovatok összegeit; ezek a számok az itt közölt szövegben nem szerepelnek. A szöveg kisebb nyelvtani hibáit és következetlenségeit) „seinen” helyett „seinem”, és megfordítva, „Bruder” helyett „Brudern” „einem” helyett „ein” stb.) nem jeleztük külön jegyzetekben. — A külső lapon: „Beschreibung und Schätzung des Orths Csongrad, 1697”. Későbbi írással: „Conscriptio oppidi Csongrad et aestimatio per praefecturam Szegediensem anno 1697. peracta, in qua denotatur oppidum hoc per Casparem Mosdoczky cameralem consiliarium Cassoviensem, hoc vero demortuo per sororem eiusdem, quae fuit Casparis et Matthiae Szuhay mater, possessum fuisse. Modo dictum autem Matthiam Szuhay una cum fratre in possessionem matri successisse anno 1670., notam incurrisse et profugisse.”

További 1526–1700 közt kelt források Csongrádra és a hozzá tartozó birtokokra az Orsz. Levéltár U. et C. és N. R. A. gyűjteményeiben (a csak számokkal jelöltek az U. et C.-be tartoznak):

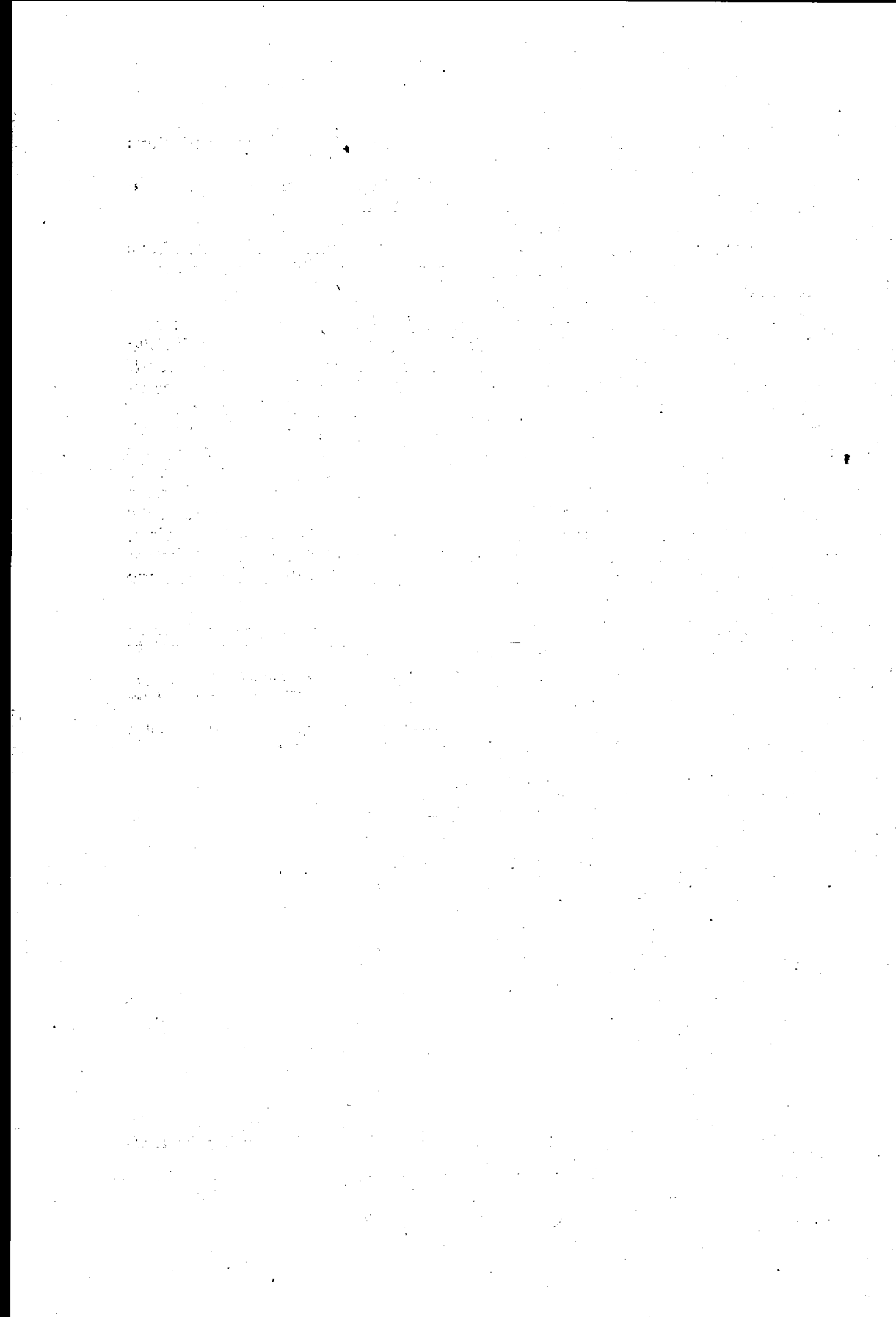
1. Jobbdgy- és zsellérnevek, állatállomány, paraszti terhek, telekmegosztás, földesúri jövedelem és becsüösszegei: 1679 (90/46), 1693 (3/3 és 35/81: az előbbi másolatának töredéke), 1697 (35/84).

2. Összefoglaló kimutatások a birtok tulajdonosairól, lakói számáról, a birtokból folyó jövedelemről: 1676 (57/18), 1685 (106/20), év nélk. (53/36, 104/83).

²⁹ Neuntel.

³⁰ A főt megadott évi jövedelem alapján becsülték meg a birtoknak, mint tőkének, értékét, 6, 5 és 4%-os kamattal mellet.

³¹ A Budai Kamarai Adminisztráció számvevősege.



EGER—SZARVASKŐ—BÉLHÁROMKÚT—JÁSZSÁG— NAGY- ÉS KISKUNSAÁG

Az egri püspökséget elsőnek az alapító I. István király látta el tekintélyes birtokokkal. A XIII. század második felében a későbbi egri váruralalom legnagyobb része egybetartozott már. Falvai később két vár, Eger és Szarvaskő körül csoportosultak. A Mohács utáni évtizedekben a két vártartomány többször cserélt gazdát; a Habsburg- és a Zápolyai-párt váltakozva tartotta magáé. Legtovább Perényi Péter birtokolta; I. Ferdinánd király csak Perényi halála után, 1548-ban tudta özvegyétől a maga számára megszerezni. Ekkorra már szokásossá vált a püspökségek jövedelmeinek lefoglalása a végvár-védelem költségeinek fedezése céljából: 1548-tól az egri jövedelmek kétharmadrészben, egy 1563-i szerződés óta pedig egészében a királyi kincstárhoz folytak be. A folytonos török dúlások azonban a paraszti lakosság nagyméretű pusztulásával jártak, és így a beszédhető jövedelmeket erősen csökkentették. Az uradalom vezetősége a megmaradt parasztság terheinek növelésével és más területek, így a Kunság és a Jászság szolgáltatásainak az egri vár alá rendelésével próbálta az 50-es években a kieséseket pótolni. Eger azonban minden erőfeszítés ellenére sem volt tovább tartható a század végénél: 1596-ban egész környékével együtt a hódoltsági terület részévé vált és az maradt egészen 1687-ig.

Valamennyi közzétett összeírás a kincstár utasítására készült, 1558-ban, 1567-ben, 1676-ban és 1687-ben.

Irodalom: Gorové L.: Eger városának történetei. Eger 1876. Balogh J.: Eger vár története. Eger 1881. Pataki V.: Az egri vár élete. Eger 1934. Ruzsás L.: Az egri vár gazdálkodása a XVI. században. Bp. 1939.



27. Az egri—szarvaskői uradalom falvai a Jázság, Kis- és Nagykunság községeivel valamint a bélháromkúti apátság birtokaival

1558 január. Az egri—szarvaskői uradalom, a bélháromkúti apátsági birtokok, a Jászság, a Nagy- és Kiskunság urbáriuma

Perlustratio et connumeratio colonorum in pertinentiis arcis Agriensis existentium, eorundemque censuum, munerum et servitiorum ordinariorum pura conscriptio per magnificos et egregios dominos Franciscum Thwzronem de Bethlemffalua Camerae Aulicae praefectum, Franciscum Salamanca, Gabrielem Doczy, Franciscum Pesthiensem et Petrum Ewrdegh commissarios sacrae Romanorum regiae maiestatis mense Ianuario, anno Domini 1558. facta

Pertinentiae arcis Agriensis

Civitas Agriensis

Teatrum incolentes sunt nonaginta.

Census ac muneralia solvunt modo infrascripto. Ad festum Beati Georgii Martyris solvunt communiter f. quadraginta. Ad festum Beati Michaelis Archangeli solvunt communiter f. quadraginta et pullos quinquaginta. Ad festum Nativitatis Domini dant simul porcos sex, avenae quartalia 120, pullos 120, ligna plaustris 50, foenum plaustris octo, duo media vasa cervisiae, sales sex, piperis libram unam, cerae marcas duas. Ad festum Paschae dant communiter agnos sine cute, id est excoariatos duos, ova 120, caseolos parvos novos 12.

Falcatores tenentur dare quadraginta illorumque falcata cumulare et importare. Tenentur ad arcem dare vigilatorem unum singulis annis, propriis eorum impensis. Tenentur molendinum frugum Agrię constitutum ad episcopatum pertinentem tempore necessitatis aggeribus reficere ac reparare. Tenentur decimas ex territorio Agriensis civitatis, quo iussi fuerint, importare. Decimas dant de frugibus et bladibus, apibus, porcellis, de vinis quoque decimam et quintam dant. Tenentur ligna et virgultas pro clausura zegye de Nana et morothwa in Halaz existenti huc advecta usque Thallya per eorum currus deducere. Magistri essedarii, vulgo korcholyassok, tenentur cum inquilinis civitatis vina decimalia curribus deponere et in cellaria arcis collocare. Inquilini tenentur aquam sufficientem ac necessariam pro caulibus sale condiendis importare et glacies pro aestate secare ac in locum collocare.

Birsagia. Siquis in f. quadraginta convictus fuerit, solvet reverendissimo domino¹ marcas² tres, si vero in f. viginti, medietatem marcarum trium solvet. Effusio sanguinis f. unus de sexaginta. Ex emenda linguae cedunt reverendis-

¹ Az egri püspöknek.

² A márkát az urbárium összeállítói 1 ft. 60 dénárral, másutt 64 dénárral vették egyenlő értékűnek.

simo domino marca una cum dimidia. Capitis et bonorum sententia est in gratia domini reverendissimi.

Est etiam hic allodium unum, in quo pecora pro arcis necessitate servantur.

Platea Olaz weza vocata

Hanc plateam incolentes sunt septem. Nobiles sunt sedecim.

Censum ac muneralia solvunt modo infrascripto. Ad festum Paschae de singula sessione dant ova duo, communiter dant caseolos duos et agnos duos. Ad festum Beati Georgii dant de singula integra sessione d. decem et de media d. quinque. Ad festum Beati Michaelis solvunt simili modo ac de qualibet sessione dant pullum unum. Ad festum Nativitatis Domini dant communiter porcum saginatum unum. Avenae vero quartalia octo.

Decimas dant de frugibus et bladis, apibus et porcellis, de vinis dant quintam partem, de promontorio vero Farkas hegÿe dant domino reverendissimo decimam.

Tenantur singulis annis in arce intertenere vigilatorem unum propriis eorum impensis. Tenantur dare cribratores pro purgando tritico ad arcem quovis tempore.

Birsagia. Sanguinis effusio f. 1 d. 60, ostensio vibicis d. 40, arestum d. 40, querela marca una. Siquis in f. 40 convincitur, reverendissimo domino cedent marcae tres. Siquis vero in f. 20, solvet medietatem. Capitalis sententia est in gratia reverendissimi domini.

Universas terras sessionum desertarum inter sese divisas aequaliter utuntur.

Platea Zabadhel

Sessiones integras incolentes sunt septem, medias incolentes triginta. Nobiles propter metum Turcarum in hac platea habitantes 4.

Incolae neque censum, neque muneralia solvunt.

Dant decimam de frugibus et bladis, de vinis quoque dant decimam et quintam, quae et importare tenentur.

Tenantur cribratores pro purgando tritico ad arcem quovis tempore dare. Tenantur litteras reverendissimi domini, quocumque opus fuerit, usque ad duodecim miliaria propriis eorum impensis perferre quovis tempore.

Birsagia habent aequalia cum colonis plateae Olaz weza.

Universas terras sessionum desertarum aequaliter inter se divisas possident.

Platea Sancti Nicolai

Haec platea totaliter est deserta a tempore expugnationis arcis Agriensis per Turcas.³

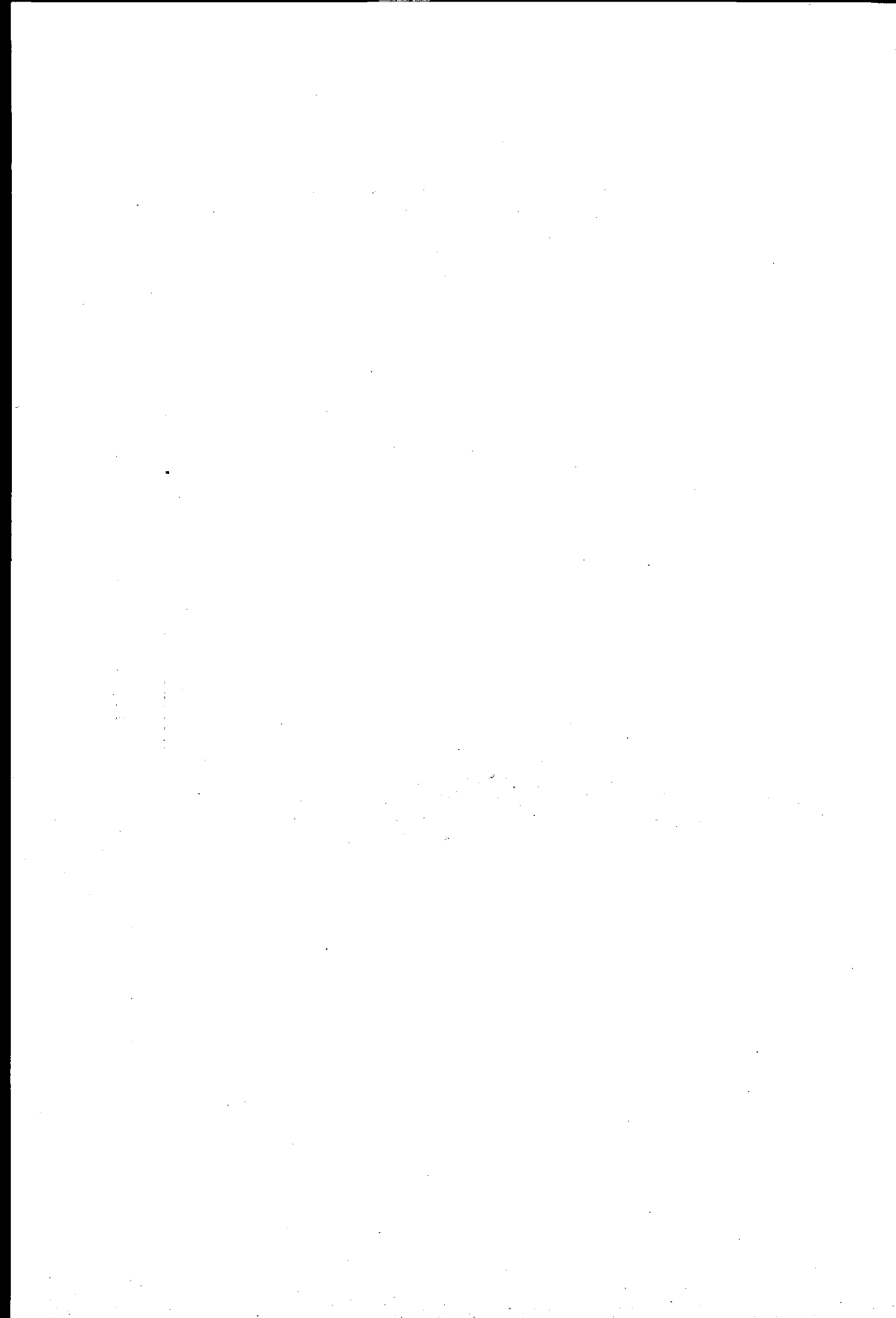
Platea Wijwaros

Ista platea a temporibus disturbiorum totaliter est deserta.

³ Eger 1552-es ostroma.



Eger vára a XVII. században (Metszet a „Theatri praecipuarum totius mundi urbium liber sextus” című, 1617-ben megjelent könyvben)



Felnemeth

Coloni sessionati sunt 32, inquilini sunt 35, libertini sunt 3, desertae sunt 8.

Census ac muneralia modo infrascripto solvere tenentur. Ad festum Beati Georgii solvunt communiter f. quadraginta. Ad festum Paschae dant communiter ova 120, caseos tres d. valentes sex, agnos cum pellibus duos et cervisiae cubulos sex. Ad festum Pentecostes dant communiter castratos⁴ duos, caseos quadraginta. Ad festum Mariae Magdalenae dant communiter vas vini unum continens cubulos triginta duos. Ad festum Beati Michaelis dant communiter f. quadraginta, pullos 40, pullorum quarta pars cedit plebano ibidem. Ad festum Nativitatis Domini dant avenae quartalia 120, pullos 120, panes unius denarii 120, ligna plaustris quinquaginta, porcos saginatos sex, salis lapides sex, piperis libram unam, cereae marcas duas, cervisiae cubulos 32 ac foeni plaustra octo. Ista omnia communiter dant.

Decimas dant de frugibus et bladis ac apibus, redemptio apum d. duo. De porcellis tempore Paschali et messis dant quintam partem, quorum redemptio d. unus. Qui anseres habent, dant unum. De promontorio Kezep hegÿ vocato dant decimas ad Tharkan, de reliquis vero promontoriis dant domino reverendissimo quintam partem.

Tenentur dare falcatores quinquaginta ad unum diem falcare, cumulare falcata et Agriam importare. Si falcatores plures ab ipsis postularentur, in singulos dies pro diurno labore cuique illorum numerabuntur d. decem et id ex censu Sancti Michaelis deputabatur, falcata tandem cumulare et sine solutione importare. Tenentur pro clausura moroſthwa in Halaz habita usque Agriam ligna no. sexaginta et virgulta trecenta semel in anno ex silvis superiorum currus deducere. Si quando ad labores arcis compellebantur cum curribus et iumentis ipsorum, solvebantur in singulos currus sales tres regales aut d. quindecim pro diurno labore, si vero pedes⁵ inservire cogebantur, uni eorum dabantur ales duo aut d. quinque. Tenentur decimas proprias Agriam importare, vigilatores quoque duos propriis eorum impensis singulis diebus et noctibus in arce intertenere debent.

Tenentur per anni circulum tribus in terminis vina domini reverendissimi ad numerum sex vasorum plus uno denario, quam sua propria educillare.

Terras arabiles et prata foenilia desertarum sessionum aequaliter inter se divisas possident.

Birsagia. Effusio sanguinis f. unus. Siquis convincitur in f. 40, cedunt domino reverendissimo marcae tres. Siquis convincitur in f. 20, dimidia pars marcarum eidem domino reverendissimo, singulam marcam ad f. unum d. sexaginta computando. Capitis autem et bonorum sententia est in gratia reverendissimi domini.

Siquis testatus obierit absque heredibus, legare debebit talis reverendissimo domino iumentum unum aut loco iuveni aureum f. unum, sin minus, de rebus talis habebit dominus reverendissimus facultatem disponendi. Siquis vero colonus intestatus obierit sine prolibus et heredibus, illius bona in reverendissimum dominum condescendent.

⁴ Ürü.

⁵ Gyalogosan (a gyakran használt „pedester” helyett).

Nagh Thallya

Coloni sessionati 56, inquilini 86, libertinus unus, desertae per Turcas combustae sunt aliquot.

Census ac muneralia modo infrascripto solvere tenentur. Ad festum Sancti Georgii Martyris solvunt communiter f. viginti duos, agnos cum pellibus duos, tempore quoque lactationis ovium dant communiter caseos duodecim, singulus valens d. unum. Ad festum Pentecostes communiter dant castratos duos, cervisiae cubulos 6. Ad festum Sancti Michaelis dant communiter f. viginti duos et singuli coloni pullum unum. Ad festum Natalis Domini communiter dant porcos saginatos sex, sales sex, cervisiae cubulos 32, avenae fertalia centum et viginti, pullos 120, piperis libram unam, cerae marcas duas, foeni plaustra octo, panes centum et viginti, lignorum plaustra viginti octo. Ad festum Paschae dant communiter ova centum et viginti, cervisiae cubulos sex.

De frugibus et bladis dant decimas et apibus, redemptio apum est d. unus. De porcellis tempore Paschatis dant quintam, tempore vero messis dant decimas, quorum singulorum redemptiones tempore Paschatis d. duo, tempore vero messis d. unus. Qui anseres habent, dant unum. Excepto promontorio Planczws vocato, quod est decimale, de aliis promontoriis omnibus dant quintam partem vinorum. Tempore vindemiae de singulis sigillis⁶ dant pabuli metretam unam, qui vero sigillum redimere voluerint, solvunt d. quattuor.

Tenentur falcatores ad viginti octo per diem unum dare,⁷ falcata cumulare et quocumque iussi fuerint, introducere. Siquid superflue falcare deberent, singulis falcatoribus solvuntur d. decem, quae omnia cumulare et importare tenentur. Tempore vindemiae tenentur dare doleatores, ita tamen, ut singulis per diem d. decem solventur pro diurno labore. Tenentur dare in singulos dies vigilatores duos ad arcem propriis eorum impensis. Tenentur vina decimalia et fruges undecunque Agriam introducere, quocumque ire compelluntur. Tenentur cum curribus et iumentis ac pedes tempore necessario ad arcem inservire, ita tamen, ut singulis peditibus detur sal unum, aut loco salis d. quinque.

Pecunia gantharpenz vocata tempore vindemiae solvitur decimatori huius loci, aliis vero temporibus hanc pecuniam teloniator eius loci percepit.

Tenentur vina reverendissimi domini in anno tribus terminis educillare, ad numerum vasorum sex.

Birsagia. Siquis in f. 40 convincitur, domino reverendissimo cedunt ex his marcae tres, singulam marcam ad f. unum d. sexaginta computando. In f. vero viginti cedit domino dimidia pars marcarum praescriptarum. Ostensio sanguinis aut vibicis f. unus. Capitis et bonorum sententia est in gratia domini reverendissimi.

Maklar

Coloni sessionati 17, inquilini sunt 31.

Census ac muneralia solvunt modo infrascripto. Ad festum Beati Georgii Martyris solvunt communiter f. duodecim, formagia 16, ova 32 et agnum

⁶ A község területéről — eladás céljából — kivitt hordókat le szokták pécsettetni.

⁷ Egy napra 28 kaszást kell adniok.

unum. Ad festum Sancti Michaelis solvunt communiter f. duodecim et de qualibet domo pullum unum. Ad festum Nativitatis Domini dant communiter porcos saginatos tres, avenae fertalia 32, panes 32, piperis fertionem unum, cerae marcam unam, pullos 32, lignorum plaustra 32, foeni currus quinque, cervisiae cubulos 12.

De frugibus, bladis ac leguminibus, utputa ordeo, avena, spelta, pisis, lentibus, apibus et agnis dant decimas. Redemptiones apum et agnorum singulorum d. duo. De porcellis circa festum Paschae dant quintam, quorum singulorum redemptio d. duo, tempore messis dant iterum de porcellis decimas, quorum redemptio est d. unus. Qui anseres habent, singuli dant unum. De promontoriis Nag azo, Dÿznomal et Palanczws dant decimas, de reliquis promontoriis omnibus dant quintam.

Tenentur decimas undecunque et quascunque Agriam inducere per currus eorum proprios, quocunque ire coguntur. Tenentur curribus una cum iumentis eorum ac pedes ad arcem inservire, ita tamen, ut si pedes serviunt, pro diurno labore datur singulis sal regalis unus vel d. 5. Tenentur singulis diebus vigilatorem unum propriis eorum impensis dare. Tenentur dare falcatores triginta duos ad unum diem falcataque cumulare et ad arcem introducere. Si plures falcatores supra praedictum numerum dederint, solvuntur singulis falcatoribus d. decem, aut de censu Sancti Michaelis, aut aliunde.

Tenentur per annum in tribus terminis vina domini reverendissimi per proprios currus de arceeducta educillare.

Birsagia. Siquis in f. 40 convincitur, ex his domino reverendissimo cedunt marcae tres singulam marcae ad f. unum d. sexaginta computando. In f. autem 20 cedunt domino marcae una cum dimidia, effusio sanguinis f. unus d. 60. Captivitas per officialem d. 40, similiter et arestum. Capitis et honorum sententia est in gratia domini reverendissimi.

Habet hic dominus reverendissimus telonium satis fructuosum.

Terras arabiles et prata foenilia sessionum desertarum coloni aequaliter inter se divisas possident.

Kysmaklar

Haec possessio propter depopulationem et conflagrationem Memhet passae tempore Thomae Warkoch penitus devastata et desolata est.

Census istius possessionis et labores erant communes cum colonis de Nagh Maklar, cuius terras et prata foenilia⁸ modo incolae de Nagÿ Maklar utuntur, de quibus dant decimas.

Kerezthes Pÿspekÿ

Coloni sessionati 12, mediae sessionis seu inquilini sunt 5.

Census et muneralia solvunt modo infrascripto. In festo Beati Georgii Martyris de singulis sessionibus tam integris, quam mediis solvunt d. duos cum medio. De singulis duabus sessionibus modo praescripto habitis solvunt seu dant caseum unum et ova duo.

De omnibus rebus decimari solitis tempore messis dant decimas, duae sessiones pullum unum. De porcellis, agnis, apibus dant decimas, singulorum redemptio facit d. unum. In festis Natalitiis Domini de singulis duabus sessio-

⁸ Helyesen: terris et pratis foenilibus.

nibus tam integris, quam mediis dant avenae aut ordei quartale unum, singulae duae sessiones pullum unum et una quaevis sessio dat panem unum.

Tenantur undecunque fruges et vina decimalia Agriam introducere, quocunque ire compelluntur. Officialis inter eos nunquam habitavit, sed quando contigit eum illuc venire, dederunt illi prandium vel coenam.

Byrsagia. Effusio sanguinis f. unus, ostensio vibicis d. duodecim, praesente officiali f. unus,⁹ querela officiali simili modo. Captivitas per officialem in campo f. unus, in villa d. 40. Emenda linguae f. viginti, officiali cedit f. unus. Capitalis et bonorum sententia est in gratia domini reverendissimi.

Harsan

Coloni integrae sessionis 2, mediae sessionis sunt 19, novae domus sunt 3.

In festo Beati Georgii Martyris de singula integra sessione dant d. octo, de media autem sessione d. quattuor. De quibuslibet sessionibus integris quattuor dant caseum unum, de una sessione integra ovum unum et panem unum. In festo Sancti Michaelis de singula integra sessione dant d. quattuor, de media autem sessione d. duos. De singulis integris sessionibus dant avenae quartale unum, de mediis quartale medium. In festo Beati Martini de singulis integris sessionibus dant d. octo, de media autem sessione d. quattuor. De quolibet tam integra, quam media singuli dant pullum unum.

De frugibus et vernalibus dant decimas, de porcellis similiter, singulorum porcellorum redemptio d. unus, de apibus quoque dant decimas, redemptio apum d. duo. Qui ancas habent, singuli dant unam. De promontorio Ponkhegye dant decimam vinorum, de ceteris promontoriis omnibus dant quintam.

Tenantur omnes decimas vinorum et frugum proprias ac quocunque ire compelluntur, introducere. Ligna pecuniis domini reverendissimi pro clausura zegye vectare, succisa tenentur de silvis possessionis Kysgyeor usque Harsan ducere. Tenantur foenum per colonos Papý officiali falcatum ad Harssan ducere.

Terras arabiles et prata foenilia desertarum sessionum communiter possident.

Inquilini tenentur litteras reverendissimi domini in bonis episcopatus propriis expensis perferre.

Habet officialis ibidem prati foenilis portiones duas, non tenentur falcare.

Byrsagia. Sanguinis effusio d. 64, ostensio vibicis similiter d. 64, captivitas d. 12, capitalis et bonorum sententia est in gratia domini reverendissimi.

Possessio ista habet silvam, de qua jobagiones episcopatus de singulo curru, si quando ligna ducunt, solvunt d. unum. Aliorum vero jobagiones solvunt de singulis bobus d. unum.

Zyrak

Sessiones sunt 12.

Census ac muneralia modo infrascripto solvunt. In festo Beati Georgii Martyris de singulis integris sessionibus solvunt d. octo. In festo Beati Michae-

⁹ Ha az ügy az officialis előtt folyt, több volt a bírság, mint amikor csak a közégi bíró ítélkezett.

lis similiter de singulis integris sessionibus solvunt d. octo. In festo Nativitatis Domini communiter solvunt d. 16, de mediis sessionibus medietatem. De qualibet sessione integra dant avenae cubulum medium, panem unum et pullum unum. In festo Purificationis Mariae de singulis sessionibus integris solvunt d. octo.

De omnibus rebus terrae nascentibus et etiam leguminibus decimas dare tenentur. De vinis decimas dant, similiter et de apibus, redemptio apum est d. unus.

Est ibi molendinum duarum rotarum, cuius proventus officialis nunc percipit.

Tenantur duo prata officialis falcare, cumulare et importare. Tenantur quascunque decimas, quocunque iubentur, importare.

Byrsagia. Effusio sanguinis sive ostensio vibicis officiali d. 24, captivitas per officialem d. 40, inhibitio d. 16. Ex emenda linguae, f. 20, officiali cedit f. unus. Capitalis sententia et bonorum est in gratia reverendissimi domini.

Terras arabiles et prata foenilia sessionum desertarum aequaliter inter se dividunt.

Heÿcze

Sessiones medias incolentes 40, quartales sessiones 3, inquilini 46, desertae mediae 4.

Census et muneralia modo infrascripto solvunt. In festo Sancti Georgii de singula media sessioneolvere tenentur d. 25, de quartalibus vero d. $12\frac{1}{2}$. In festo Sancti Michaelis similiter de singulis mediis sessionibusolvere tenentur d. 25, de quartalibus vero d. $12\frac{1}{2}$. In festo Beati Martini de qualibet media sessioneolvere tenentur f. unum. Tempore messis de qualibet sessione tam media, quam quarta, solvunt pullum unum. Qui ancas habent, dant unam.

Decimas dant de porcellis, quorum redemptio d. unus, de apibus quoque dant decimas, redemptio quoque apum d. unus. De frugibus, siligine, avena, ordeo et spelta dant decimas. In festo Paschae de capreolis dant decimas. De promontorio Nemethzer vocato dant decimas, de aliis vineis dant quintam. Extranei in eorum promontorio vineas habentes tempore vindemiae singuli dant pullum unum.

Tempore decimationis frugum tenetur iudex decimatorem cum servitoribus et equis usque perfectionem decimae alere, ita tamen, ut decimator unius coloni decimas iudici dare et convertere debeat.

Tempore decimationis vinorum iudex ad locum decimarum omnia servitia tenetur exhibere, decimator vero iudicem cum suis coadiutoribus alere debeat.

Tempore vindemiae de singulis vasis vinorum vacuis, quocunque per eos ducta fuerint, de singulo milliari habuerunt d. unum.

Vina decimalia particulatim ducuntur per eos ad Hÿdwegh, in genere vero cum ceteris circumvicinis villis ad episcopatum pertinentibus Agriam ducuntur.

Byrsagia. Sanguinis effusio d. 64, captivitas per officialem d. 40, iudicium per officialem factum d. 40. Mutilatio cuiuscunque generis decem f.

faciens, officiali f. unus. Ex emenda linguae f. 20, officiali f. unus. Capitalis et bonorum sententia est in gratia reverendissimi domini.

Terras desertarum sessionum coloni aequaliter inter se dividunt et possident.

Saŷo Hŷdwegh

Coloni integrae sessionis 10, pauperes duos equos habentes 8, inquilini 5.

Census ac muneralia modo infrascripto solvunt. In festo Sancti Georgii de qualibet sessione integra solvere tenentur d. 16, qui vero terras desertarum possident, nihil solvunt. De singula sessione integra dant ova 4, caseum unum valentem d. unum. In festo Sancti Michaelis de qualibet integra sessione modo supradicto solvunt d. 16. In festo Nativitatis Domini de singula integra sessione dant pullum unum et panes tres.

De frugibus, siligine, ordeo, avena et spelta dant decimas, quae vero de his falcata fuerint,¹⁰ de his nihil dare tenentur. De apibus dant decimam, redemptio apum est d. unus.

Pecuniae sarlorenz vocatae, sive ab extraneis, sive incolis huius loci, etiamsi quattuor vel ultra fuerint et ad unam partem messuerint, solvuntur duntaxat d. sex. Etiamsi sibipsi aut alteri messuerit, d. tantum sex dare tenentur.¹¹

Ex antiqua consuetudine tempore vindemiarum tenentur undecunque vina decimalia et fruges semel aut bis Agriam inducere. Foenum officialis importare tenentur, sed alia servitia eidem nulla facere debent.

Est ibidem molendinum trium rotarum et unum karlo vocatum, cuius tertia pars proventuum cedit molitori, duae, vero partes cedunt domino reverendissimo. Coloni istius possessionis tenentur portare ad molendinum lapides molares ex Pathak vel aliunde. Ligna pro molendino hoc necessaria tenentur incolae possessionis Harssan ducere. Coloni autem istius loci tenentur omnia necessaria servitia circa molendinum hoc praestare.

Habetur hic silva prohibita, unde ligna pro aedificiis praefati molendini advehi curantur.

In fluvio Saŷo est vadum, cuius vectigal dividitur in tres partes, prima cedit domino reverendissimo, altera ad castrum Onod,¹² tertia nautis aut vadiariis cedit.

Fluvius Hernad subtus molendinum est prohibitus, hinc piscium prehensorum tertia pars cedit domino reverendissimo, duae reliquae partes piscatoribus.

Terras et prata sessionum desertarum communiter inter se dividunt et possident.

Byrsagia. Effusio sanguinis aut captivitas d. duodecim, ostensio keek d. viginti quattuor, inhibitio d. duodecim, arestatio d. 40. Ex emenda linguae f. viginti, officiali f. unus, mutilatio sive gladio sive fuste marcae tres, singulam marcam per d. 64 computando. Siquis pugno percusserit, marca una. Homicidium, marcae decem reverendissimo domino cedent, sententia capitalis stat in gratia reverendissimi domini.

¹⁰ Amit a sarlós aratástól eltérően kaszával vágta le.

¹¹ Önálló gazdáktól és aratómunkásoktól egyaránt behajtották.

¹² Onod vára ebben az időben Perényi Gábor birtoka.

Kýwrth¹³

Coloni sunt viginti.

Censum nullum solvunt, neque muneralia dant.

Fluvium Heýo tenentur claudere¹⁴ et prehensorum piscium tertia pars cedit domino reverendissimo, duae vero reliquae partes colonis. Fluvius tamen iste a festo Michaelis usque ad vernalis tempus per colonos pro se ipsis libere piscatur. Tenentur servire ad clausuram zegýe dictam in fluvio Tycie habitam, die noctuque advecta ligna in locum clausurae collocare, magistro tamen clausurae debet dominus reverendissimus solvere f. tres et doricam unam. Proventus autem istius clausurae dividuntur in duas aequales partes, una cedit domino reverendissimo, altera colonis, ita tamen, ut quousque pro successione lignorum eiusdem clausurae f. duodecim facientium pretiaque navium et retium per reverendissimum dominum ordinandarum satisfactum non fuerit,¹⁵ coloni nullam interim partem de doricis habituri sunt.

Si quando sales navium dimittuntur et coloni clausuram ante naves aperire et levare debent, et de singulis navibus habebunt coloni sales quinquaginta, quorum medietas domino reverendissimo, altera vero medietas colonis cedit.

Tenentur fruges et vina decimalia undecunquē bis Agriam introducere, decimas quoque ex eadem possessione provenientes.

Dant decimas de frugibus, vernalibus et apibus et agnis oves habentes.

Nulla alia servitia ad arcem Agriensem praestare, neque officiali eorum praestare tenentur.

Terras arabiles et prata foenilia sessionum desertarum aequaliter inter se divisas possident.

Byrsagia. Effusio sanguinis d. 40, inhibitio 12, accusatio potentialis d. 40, captivitas extra villam f. unus, in villa d. 40. Ex emenda linguae officiali f. unus. Sententia capitis et bonorum est in gratia domini reverendissimi.

Papý

Coloni sunt quindecim.

Censum et muneralia modo infrascripto solvunt. In festo Sancti Martini solvitur de singula sessione f. unus. In festo Nativitatis detto. Ad festum Sancti Michaelis simili modo solvunt.

Tenentur vina decimalia et fruges de singulis sessionibus bis aut ter undecunquē Agriam introducere inquilinis adjuvantibus. Ad clausuram piscium in Kýwrth servire tenentur, doricam item et alios pisces ex Kewrth in clausura presos huc adductos Agriam inducere tenentur. Sessionati coloni tenentur officiali falcare saltem medium diem, inquilini cumulare, importare vero foenum non tenentur.

De omnibus rebus terrae nascentibus et post araturam procreatis dant decimas, simili modo de agnis et apibus.

Habet hic officialis pratum magnum olim per officiales a colonis potentialiter occupatum et abalienatum, quod centum falcatores falcare solent.¹⁶

¹³ Kürt.

¹⁴ Rekesztékes halfogószerkezettel elzární.

¹⁵ A mondat nyelvtani szerkezet nem kifogástalan és így a rövidítések feloldása is kétséges.

¹⁶ Lekaszálása 100 embernek egy napi munkája.

Birsagia. Effusio sanguinis f. duo minus d. octo, ostensio vibicis d. 64, accusatio similiter d. 64, si vero tales concordarent, solvunt medietatem, captivitas d. 40, inhibitio d. 40, emenda linguae f. viginti, ex his officiali f. unus, reverendissimo domino marcaesex, unam marciam per d. 64 computando. Sententia capitis et bonorum est in gratia reverendissimi domini.

Zyhalom

Sessiones integras incolentes sunt quinque, sessiones per Turcas combustae et desolatae sunt septem.

Censum nullum neque muneralia dant.

Tenantur tam fruges, quam vina decimalia singuli semel aut bis Agriam importare. Tenantur ligna bis aut ter per annum Agriam ad castrum importare. Tenantur de prato episcopatus foenum bis aut ter Agriam inducere.

Decimas dant de omnibus frugibus, siligine, ordeo, avena ac spelta et porcellis, quorum singulorum redemptio est d. unus, de apibus etiam dant decimas, redemptio d. unus. Qui ancas habent, dant singuli unam.

Habet hic dominus reverendissimus telonium, in quo saltem a vectoribus salium vectigal exigitur, a singulo scilicet curru sal unum, in reditu vero tales solvunt d. duos.

Byrsagia. Effusio sanguinis aut ostensio vibicis f. unus, arestum d. 40, captivitas d. 40, inhibitio f. unus. Capitis et bonorum sententia est in gratia reverendissimi domini.

Terras arabiles et prata foenilia¹⁷ desertarum sessionum communiter et aequaliter utuntur.

Mezewhýdwegh

Coloni sunt octo, sessiones desertae 31.

Censum nullum solvunt neque muneralia.

Tenantur falcare pratum domini in territorio istius possessionis existens, falcata cumulare et importare, de qualibet sessione ex proprio foeno tempore falcationis tenantur dare foeni plaustrum unum. Dum extra pratum domini falcare compelluntur, solvitur singulis per integrum diem per d. 10. Habebat hic reverendissimus dominus domum et curiam nobilitarem cum allodiatura, ad quam omnia servitia coloni praestare cogebantur.

Est hic telonium siccum parvae admodum utilitatis.

Decimas dant de omnibus rebus, frugibus, siligine, ordeo, avena, spelta, apibus, quarum apum redemptio sunt d. duo. De agnis et porcellis quoque dant decimam, quorum redemptio est unus.

Terras arabiles et prata foenilia sessionum desertarum communiter et aequaliter possident.

Byrsagia. Effusio sanguinis f. unus cum dimidio, captivitas d. 40, vibicis ostensio d. 48, emenda linguae f. viginti. Capitis et bonorum sententia est in gratia domini.

Magyarad

Coloni sunt tres, sessiones desertae 9.

Censum nullum solvunt.

¹⁷ Helyesen: terris arabilibus et pratis foenilibus.

In festis Beatorum Michaelis, Galli, Natalis Domini et Paschatis de qualibet sessione tenentur dare pullum unum et tortas duas. De qualibet sessione tenentur dare foeni plaustrum unum.

Decimas dare debent de frugibus, siligine, ordeo, avena et spelta, quae etiam Agriam importare tenentur. De apibus dant decimas, redemptio apum d. duo, de agnis quoque et porcellis dant, quorum redemptio est d. unus. Qui anseres habent, dant unum.

Quaevis servitia necessaria una cum villanis possessionis Halaz aequaliter ad piscinam unam magnam vulgo morothwa vocatam in Halaz existentem praestare similiter et piscare, pisces prensos ad rationem reverendissimi domini cedentes tempore piscationis Agriam ducere tenentur. Tenentur falcare in prato domini ibidem existente per medium diem, siquid plus vel ultra falcaverint, pro labore diurno solvuntur singulis per d. decem.

Byrsagia. Effusio sanguinis f. unus, querela d. viginti quattuor, captivitas d. 40, vibex f. unus, arestum d. 24, emenda linguae f. 20. Capitibus et honorum sententia est in gratia domini.

Halaaz

Coloni sunt quinque, desertae sunt 14.

Censum nullum habent.

In festo Paschae de qualibet sessione dant ova quattuor et tortas duas.

Decimas dant de omnibus aequaliter cum colonis possessionis Magyárad praescriptae.

Ligna pro clausura piscinae morothwa tenentur de Nag Thallya adducere. Servitia omnia et labores tam ad morothwa, quam alio aequali et simili modo habent cum incolis de Magyárad.

Proventus piscinae magnae morothwa hic existentis in duas partes dividuntur, partem unam dant domino reverendissimo, alteram partem dividunt inter se coloni huius loci et de Magyárad.

Byrsagia omnia aequalia habent cum incolis possessionum Hýdwegh et Magyárad.

Sarwd

Coloni sunt tres, inquilini 15, desertae sessiones 34.

Census et muneralia modo infrascripto solvunt. In festis Beatorum Georgii, Michaelis et Natalis Domini de qualibet sessione solvunt d. duos.

Tempore decimationis frugum de singula sessione dant pullum unum, qui anseres habent, dant unum. De frugibus, vernalibus, apibus, porcellis et agnis dant decimas, redemptio autem porcellorum et agnellorum d. unus, apum vero d. duo.

Quaelibet sessio tenetur per diem medium in foenetis domini reverendissimi falcare, inquilini cumulare et sessionati importare. Siquid ultra falcare deberent, solvuntur illis pro diurno labore per d. decem. Omnia servitia ad curiam et allodium in Hýdwegh habitum cum ceteris commetaneis possessionibus episcopatus praestare deberent. Decimas frugum et vinorum, undecunque et quocunque iubentur, Agriam inducere debent.

Est hic stagnum parvum, cuius proventus tertia pars cedit officiali, duae vero reliquae partes colonis istius loci.

Byrsagia omnia cum colonis de Hýdwegh aequalia habent, terras vero desertarum sessionum aequaliter possident.

Týzzanana

Coloni 23, novae domus 6.

Censum et muneralia modo infrascripto solvunt. Ad festum Sancti Georgii de singula sessione tam integra, quam media solvere tenentur d. duos. Ad festum Sancti Michaelis de qualibet sessione tam integra, quam media tenentur solvere d. decem.

De frugibus, ordeo, siligine, avena, spelta, apibus et porcellis dant decimas. Redemptio apum et porcellorum singulorum d. unus. Qui anseres habent, dant unum, qui etiam gallinas habent, dant quoque unam.

Tenentur fruges et vina decimalia undecunque Agriam inducere. Singuli sessionati coloni tenentur uno die integro domino reverendissimo falcare, falcata cumulare et inducere, segetes quoque domini tenentur cum aliis incolis episcopatus in Hýdwegh metere. Tenentur ligna pro zegýe advecta in Týciam ponere et locare et clausuram praeparare.

Proventus istius clausurae persolutis prius expensis domini reverendissimi dividuntur in tres partes, prima domino reverendissimo, altera colonis huius loci, tertia vero magistro clausurae datur.

Habet hic dominus piscinam morothwa vocatam per reverendissimum quondam dominum Ipolitum¹⁸ a colonis occupatam, cuius proventuum medietas cedit domino, altera vero medietas colonis eisdem, coloni tenentur partem domini Agriam inducere.

Byrsagia, sive mulctae. Effusio sanguinis ac ostensio vibicis f. unus cum dimidio, querela d. 40, captivitas in villa per officialem d. 40, extra villam f. unus, emenda linguae f. viginti. Capitis et bonorum sententia est in gratia domini.

Terras sessionum desertarum coloni inter sese divisas aequaliter possident.

Thwrkedy

Coloni sunt 14, inquilini 3, desertae 2.

Censum solvere tenentur modo infrascripto. Ad festum Sancti Georgii de singula sessione solvunt d. duos. Inquilini domos habentes per d. unum. Ad festum Sancti Michaelis de qualibet sessione solvitur f. unus. Ad festum vero Nativitatis Domini solvunt de singula sessione d. duos, inquilini autem domos habentes d. unum.

De frugibus, siligine, ordeo, avena, spelta, agnis, apibus decimas dant, redemptio agnorum et apum singulorum d. unus.

Habet ibidem dominus reverendissimus molendinum bonum duarum rotarum, cuius proventus dividuntur in quattuor partes, quarta pars molitori, reliquae tres partes domino reverendissimo cedunt. Expensae necessariae ad molendinum fiunt ex communi proventu eiusdem molendini.

Defluit hic fluvius Berekýo¹⁹ vocatus, qui dum piscatur, tertia pars proventuum cedit domino reverendissimo, duae partes colonis istius loci. Coloni istius possessionis tenentur aggeres molendini praescripti reformare, cum omnibus rebus ad id necessariis.

Est hic silva nemorosa Keorthwelyes vocata, quae omnino prohibita est, in qua siquis ligna viva exciderit, tenetur solvere f. unum, si vero falce ramos descaverit, d. 13.

¹⁸ Estei Hippolit.

¹⁹ Berettyó.

Agnos et vina decimalia ex partibus Makra²⁰ ad hanc possessionem adducta tenentur usque Ticiam deducere et agnos ad unum locum compellere. Tenentur vina domini bis aut ter in anno educillare ipsaque vina per proprios currus ex Agria educere.

Byrsagia. Effusio sanguinis f. unus, captivitas extra villam f. unus, in villa d. 40, emenda linguae f. 20. Capitis et honorum sententia est in gratia domini reverendissimi.

Est hic praedium quoddam Nachua appellatum, cuius territorii partem maiorem possident coloni istius loci, residuam vero partem possident coloni Thwrpaztho. Incolae huius loci ad partem domini reverendissimi de territorio praefati praedii dant decimas.

Thwrkewy

Coloni integrae sessionis 19, inquilini sunt octo.

Censum solvunt modo infrascripto. Ad festum Sancti Michaelis de qualibet integra sessione solvunt per f. unum. Ad festum Beatae Elizabeth de singula sessione solvunt d. duos. Ad festum Nativitatis Domini de qualibet sessione solvunt simili modo. Ad festum Sancti Georgii eodem modo solvunt.

Decimas dant de frugibus, ordeo, avena, siligine, spelta, agnis et apibus. Agnorum vero et apum redemptio singulus d. unus.

Ad aggeres molendini de Thwrkeddy habiti aequaliter cum colonis eius loci servire tenentur. Decimas cuiuscunque generis ex comitatu Zarand huc advectas et compulsas tenentur ducere et compellere usque Tyciam. Tenentur homines domini reverendissimi signum proprium et litteras eiusdem domini habentes per currum, si quo necesse fuerit, ducere.

Vina domini reverendissimi ad educillandum bis aut ter in anno data tenentur Agria in propriis curribus eorum deducere atque educillare.

In Silva in Thwrkeddy descripta simili iure utuntur, similiter et in²¹ fluvio Berekyo cum incolis eius loci.

Siquis colonorum causa habitandi huc commigraverit et in domum aliquam condescenderit, primo anno talis nullum censum solvere tenetur.

Byrsagia. Effusio sanguinis, sive querela, sive captivitas extra villam f. unus, in villa vero captivitas d. 40, arestum d. 40, emenda linguae f. viginti. Capitis et honorum sententia est in gratia reverendissimi domini.

Si pisces in fluvio Berekyo sine scitu iudicis aut officialis prensi venderentur per aliquem colonorum, talis tenetur officiali f. uno.

Ewrs

Coloni sessionati demptis inquilinis sunt 19. Sunt ibidem nobiles fugitivi ex comitatu Pesthienzi, in eadem possessione domos desertas aedificantes et possidentes.

Censum nullum neque muneralia solvunt.

Tenentur de qualibet sessione integra domino reverendissimo falcare unum diem, cumulare et foenum importare. Tenentur fruges ac vina decimalia Agriam importare, undecunque ducere compelluntur.

²⁰ A későbbi Apatelek, másként Mokra (Zaránd m. — Mocrea, Románia) közelében fekvő Mokra hegy, amelynek környékén a püspökségnek birtokai voltak.

²¹ Az „in” szók fölősegek.

De frugibus, ordeo, avena, siligine, apibus et agnis dant decimas. Redemptio apum et agnorum singulorum d. unus.

Est ibidem quaedam piscatura inutilis, cuius proventus tertia pars cedit officiali, duae reliquae partes colonis istius loci.

De universis excessibus sive mulctis, cuiuscunque generis sint, officiali nunquam uno floreno debent.

Ewren

Coloni integrae sessionis 7, desertae sunt 14.

Census solvunt modo infrascripto. Ad festum Sancti Georgii, Nicolai et Natalis Domini de singula sessione tam integra, quam media, sive inquilinatus solvunt singulos d. 2.

Decimas dant de frugibus, ordeo, avena, agnis et apibus. Redemptio agnorum et apum singulorum d. unus.

Tenantur metere et falcare in Mezewhýdwegh diem unum, falcata cumulare et importare. Tenantur quaecunque decimalia de Makraallýa²² advecta et agnos compulsos ad Zýhalom vel ad Maklar ducere et compellere. Tenantur vina domini reverendissimi ad educillandum data per proprios currus deducere et educillare bis aut ter in anno.

Habet hic dominus reverendissimus piscinas morothwa duas Kýs Thýza et Brozonogh vocatas, quorum proventuum tertia pars cedit domino, reliquae duae partes colonis huius loci. Partem domini tenantur coloni vendere vel Agriam ducere.

Habet hic dominus reverendissimus telonium unum non admodum fructuosum.

Byrsagia omnia de quibuscunque excessibus aequalia habent cum colonis de Ewrs.

Universas terras arabiles et prata foenilia desertarum sessionum aequaliter inter sese divisas possident.

Peczer

Sessiones integras incolentes sunt novem.

Censum nullum habent, muneralia hoc modo solvere tenantur. Ad festum Nativitatis Mariae singuli sessionati dant pullos duos, panes duos. Ad festum Natalis Domini singulus sessionatus dat pullum unum et panes duos. Ad festum Paschatis singulus colonus dat ova sex, tortas aut panes duos.

Decimas dant de universis frugibus, ordeo, avena, et de aliis bladis, item apibus et agnis. Redemptio apum et agnorum singulorum d. unus.

Tenantur decimas frugum proprias et agnos decimales ex comitatu Zarandt provenientes usque ad Thwrkeddy ducere et compellere. Decimas quoque vinorum de eodem comitatu provenientes tenerentur ad curiam sive domum nobilitarem domini reverendissimi olim in oppido Sýmánd habitam per currus eorum ducere, apes vero decimales Agriam usque perferre. Tenantur officiali prata foenilia aliqua pro suo usu falcare, cumulare et importare.

Byrsagia sive mulctae. Effusio sanguinis f. unus, querela d. 33, arestum d. 40, captivitas officialis extra villam f. unus, in villa d. 40. Sententia capitis et bonorum est in gratia domini reverendissimi.

²² A Zaránd megyei Mokra hegység aljában fekvő püspöki birtokok.

Est ibidem locus telonii satis idoneus, olim valde utilis, nunc stat vacuus.

Est ibidem fluvius Keres,²³ qui dum piscatur, ex prensis piscibus cedit domino reverendissimo aut officiali pars tertia.

Habet hic dominus reverendissimus silvam magnam glandiferam, de qua tempore decimationis porcorum proveniebant olim domino reverendissimo in decimis porci circiter ducenti.

Borosthelek

Sessiones integras incolentes sunt numero viginti. Nova aedificia in sessionibus desertis, ad duodecim annos libertatem habentes novem. Sessiones desertae sunt quinque.

Census et muneralia modo infrascripto solvunt. Ad festum Sancti Martini de singula sessione solvunt d. quinquaginta. Ad festum Sancti Michaelis de singula sessione solvunt d. sex. Ad festum Sancti Georgii de qualibet sessione solvunt per d. sex. Ad festum Nativitatis Mariae singuli dant pullum unum. Ad festum Paschatis singulus colonus dat ova quattuor et tortam unam.

Dant nonas de frugibus, ordeo, avena et aliis bladis.

Est ibidem molendinum trium rotarum et unum karlo pro faciendoc darocz domini reverendissimi, cuius proventus tertia pars molendinatori, duae aliae partes domino reverendissimo cedunt.

Tenentur coloni aggeres istius molendini praeparare et pontem pro molendino aliasque necessitates molendini providere.

Est hic silva una prohibita, quae pro aedificiis saltem molendini servatur.

Expensae molendini ex communi proventu fiunt.

Coloni istius possessionis tenentur vasa vinaria vacua ad locum decimationis comitatus Zarand ex Sýmand ducere, cum scilicet decimae in specie colliguntur.

Byrsagia sive mulctae. Effusio sanguinis f. unus cum dimidio, arestum d. 40, vibex d. 12, captivitas per officialem extra villam f. unus, in villa vero d. 40, querela d. 32. Sententia capitis et bonorum est in gratia domini reverendissimi.

Zomboreg' haz

Sessiones integras incolentes 25.

Possessionem istam inhabitant Rasciani a tempore Pettrowyth²⁴ obsessam et condescensam, quibus cum libertas sit observata, census ac muneralia huius possessionis de veteri consuetudine debita non constant.

Halas thelek

Sessiones integras incolentes 7, sessiones desertae sunt 5.

Censum nullum solvunt, neque muneralia dant.

Tenentur piscium tertiam partem in fluvio Kewres prensorum domino reverendissimo a festo Palmarum usque festum Beati Iacobi provenientium Agriam inducere, carpones et alii electi pisces in toto cedunt domino reverendissimo.

²³ A Fehér-Körös folyó.

²⁴ Petrovics Péter.

Sunt ibidem duae marothwa, una Býalos, altera Naghfok vocatae. Dum occluduntur,²⁵ tertia pars piscium prensorum dantur domino reverendissimo.

Byrsagia. Effusio sanguinis f. unus, querela d. 60, captivitas in villa d. 40. Sententia capitis et honorum est in gratia domini reverendissimi.

Kýs Bwda

Sessiones integras tenentes 3, inquilini sunt 2, desertae per Turcas abductis colonis combustae 13.

Censum ac muneralia solvunt hoc modo. Tempore falcationis dant officiali communiter d. quinquaginta et de sessione integra pullum unum et panem unum.

Decimas dant de frugibus, ordeo, avena et bladis, apibus, agnis et porcellis, quorum singulorum redemptio d. unus.

De qualibet sessione, si habuerint ancas vel pullos istius anni, de singulis dant unum.

Sessionati coloni tenentur duobus diebus falcare domino reverendissimo, falcata cumulare et importare. Inquilini tenentur tribus diebus falcare falcataque cumulare et sessionati haec importare. Tenebantur ad allodium in Pwztha Zýkzo habitum cum curru et iumentis eorum omnia servitia praestare, metere cum inquilinis et importare. Tenentur ex locis circum vicinis decimas agnorum, frugum similiter et vinorum undecunque super eorum currus Agriam importare.

Byrsagia de omnibus excessibus ac muletis, cuiuscunque generis sint, etiam si capitis et bonorum sententia ageretur, quae est in gratia domini, dant officiali f. unum.

Universas terras arabiles et prata foenilia désertarum sessionum aequaliter in sese divisas possident.

De territorio possessionis Pwzthazýkzo, quas ipsi ex aliqua parte colunt, dant decimas.

Abon

Sessiones integras incolentes 5, desertae integrae sessiones per Turcas combustae sunt 10, inquilini sunt 8.

Neque censum, neque muneralia solvere tenentur.

Decimas universas ex frugibus et bladis dant simili modo cum colonis de Kýs Bwda.

Tenentur in anno ter arare in territorio possessionis Pwzthazýkzo, arata seminare et ad allodium ibidem habitum importare. Alia omnia servitia et labores quoscunque habent aequaliter cum incolis de Kýsbwda.

Byrsagia quaelibet simili modo solvunt, prout coloni de Kýsbwda.

Terras arabiles et prata foenilia sessionum desertarum aequaliter inter se divisas possident.

²⁵ Halászás előtt a halászhelyeket „elzárták”, hogy a halak ne menekülhessenek a holtágakkal összefüggő külső vizekbe.

Kapolna

Sessiones integras incolentes 8, desertae sessiones per Turcas devastatae 6, inquilini sunt 7.

Census et muneralia solvunt hoc modo. Ad festa Sancti Georgii et Michaelis singula sessio solvere tenetur d. viginti quattuor. Tenentur de qualibet sessione ad festum Beati Demetrii iuxta concessionem reverendissimi domini quondam Francisci de Frangepanibus dare capita caulium quadringenta, iurati vero cives duo tantum, quantum a sessione una integra datur.

Habet ibidem dominus reverendissimus molendinum frugum unum duarum rotarum pro nunc desertum nullius utilitatis, olim satis utile.

Tenentur coloni aggeres molendini cum rebus necessariis facere et praeparare.

Decimas dant de frugibus et bladis aliisque leguminibus et de vinis ac apibus. Redemptio apum d. unus.

Tenentur ad allodium in Pwzthazykzo olim habitum tam sessionati, quam inquilini uno die metere et triturare persoluta parte trituratorum.²⁶ Tenentur vina et fruges decimales, undecunq̄ue et quocunq̄ue compelluntur, Agriam importare, similiter et servire ad arcem necessitate requirente cum curribus et iumentis.

Byrsagia. Effusio sanguinis f. duo, vibicis f. unus, captivitas sive ares-tum sive querela d. quadraginta, emenda linguae f. viginti. Sententia capitis et bonorum est in gratia domini reverendissimi.

Czegled

Coloni sessionati sunt 10, inquilini sunt 4, desertae sunt 13^{1/2}.

Census et muneralia modo infrascripto solvere debent. Ad festum Beati Georgii de singula sessione media solvunt d. 7 et pullum unum. Ad festum Pentecostes dant cervisiae cubulos 4 et de singulis mediis sessionibus panem unum. Ad festum Nativitatis Domini dant communiter porcum unum, singulae duae mediae sessiones pullum unum et ligna plaustris sex. Ad festum Paschatis dant communiter caseos sex, quaelibet media sessio dat ova duo et communiter agnos duos.

Tenentur dare falcatores sex ad diem unum, falcata cumulare et Agriam importare.

Decimas dant de omnibus frugibus et bladis ac apibus. Redemptio apum d. 4. Dant quintam partem de porcellis bis in anno, in festo Beati Georgii et tempore messis, quorum redemptio d. unus. Qui ancas habent, dant unam. Decimas omnes tenentur aequaliter cum incolis de Felnemeth ad arcem Agriensem importare. De vineis eorum in promontorio Keozephegy et Berna vocatis dant decimas ad Tharkan, de reliquis vero promontoriis omnibus dant quintam partem vinorum domino reverendissimo.

Tenentur in singulos dies ad arcem pro ferenda aqua ad coquinam unum hominem dare.

Byrsagia omnia aequalia habent cum incolis de Felnemeth.

²⁶ A cséplők a gabonából részesedést kaptak.

Also Tharkan

Coloni sunt integrae sessionis 8, mediae sessionis sunt 2, inquilini 11. Census et muneralia modo infrascripto solvunt. Ad festum Beati Georgii solvunt communiter f. quattuor. Ad festum vero Paschatis dant communiter ova quadraginta. Ad festum Beati Michaelis solvunt communiter f. quattuor. Singula sessio tam integra, quam media dat pullum unum, plebanus istius loci dat,²⁷ habet quartam partem pullorum. Ad festum Nativitatis Domini dant porcos saginatos duos aut pro illis f. quattuor, ligna plaustris viginti, pullos viginti, avenae quartalia viginti, panes viginti.

Tenantur dare falcatores ad unum diem, falcata cumulare et quo maluerint, importare. Ligna illa sexaginta et virgulta trecenta, quae coloni de Felnemeth pro clausura morothwa in Halaz habita Agriam usque deducere debent, in silvis Tharkaniensibus succidere tenantur. Tenantur ligna pro aedificiis domorum arcis necessaria in silvis succidere, quae postea aliarum possessionum coloni Agriam inducere tenantur. Tenantur cum colonis arcis vicinis ad id deputatis hortum domini reverendissimi in Felsew Tharkan habitum saepibus suo tempore reficere. Tenantur calcem per alios adustam propriis eorum curribus Agriam deducere, quibus pro mercede in singulos currus numerabantur d. duodecim.

Dant decimam de frugibus et bladis ac apibus. Redemptio apum d. unus, de porcellis vero dant in tribus terminis, Nativitatis Domini, Michaelis et tempore messis quintam partem, quorum singulorum redemptio est d. unus. De promontoriis Keozephegy et Berna vocatis dant decimas, de aliis vero promontoriis dant quintam partem. Tenantur omnes decimas eorum proprias in arcem inducere.

Habet hic dominus reverendissimus silvam prohibitam. Siquis sine scitu iudicis aut officialis causa abducendorum lignorum in silvam se contulerit, talis convincitur officiali in f. uno.

Habet etiam hic dominus reverendissimus locum molendini frugum unius rotae, quod nunc desertum iacet.

Byrsagia. Effusio sanguinis aut ostensio vibicis aut querela officiali f. unus, reliqua omnia byrsagia habent cum colonis de Felnemeth aequalia.

Felsew Tharkan

Sunt ibidem sessiones penitus desertae a tempore periculi Mohachiensis per Turcas combustae et depopolatae viginti.

Zenthmarya

Coloni sessionati sunt 7, inquilini 6, desertae sessiones per dominum Seregy²⁸ in his disturbiorum temporibus desertae factae 8.

Georgius Somogy est exemptus, quia est nobilis.

Census ac muneralia modo infrascripto solvunt. Ad festum Nativitatis Domini de singula integra sessione solvitur f. unus. Ad festum Sancti Michaelis dant de qualibet integra sessione d. octo. Inquilini vero solvunt d. quattuor.

²⁷ Ez a szó tévedésből került a szövegbe.

²⁸ Serédi Gáspár.

Dant decimas de frugibus et bladis aut de singula capetia pro redemptione d. octo. De apibus quoque dant decimam, quorum singulorum redemptiones sunt d. quattuor. De porcellis etiam dant decimam, quorum singulorum redemptio est d. unus cum dimidio.

Tenentur decimas frugum et vinorum undecunque, quocunque scilicet ire iubentur, importare, apes quoque similiter. Tenentur falcare officialiorum medio die, falcata cumulare et importare.

Universas terras arabiles sessionum desertarum inter se aequaliter divisas possident.

Est in fluvio Waagh vadum, cuius proventuum media pars est domini reverendissimi.

Habentur ibidem in Zenthmarja piscinae tres, ex quibus piscium prensorum tertia pars est domini reverendissimi aut officialis eiusdem loci.

Habet hic dominus reverendissimus silvam glandiferam satis magnam, quae dum fructus uberiores de glandibus produxerit, solvuntur de porcis extraneorum decimae.

Habet hic dominus reverendissimus pro officialibus domum unam, quam tenentur coloni lignis ac saepibus necessariis providere.

Byrsagia. Effusio sanguinis d. 32, vibicis ostensio d. 64, arestum per officialem d. 40, captivitas similiter. Capitis et bonorum sententia est in gratia domini.

Gyengyes Pyspekj

Sessiones integras incolentes 10. Sessiones desertae tempore cladis Mohachiensis per Turcas combustae 10. Sessiones tempore Warkoch post captam Bwdam²⁹ tam per Turcas, quam alia impedimenta desolatae, quae ab incolis domos habentibus inhabitantur, 6.

Census modo infrascripto solvere tenentur. Ad festum Sancti Martini de singula sessione integra dant d. quinquaginta. Ad festa Sancti Georgii et Michaelis singuli sessionati dant in his duobus terminis d. 10.

Decimas dant de frugibus et bladis, apibus et porcellis, quorum singulorum, apum scilicet et porcellorum redemptio est d. unus. Decimas et nonas dant de vinis et tempore vindemiarum singuli vineas habentes dant pulum unum.

Habent coloni in territorio istius possessionis molendina frugum duo rotarum quattuor et unum karlo, de quibus ad festum Sancti Ioannis Evangelistae, tempore Nativitatis Domini solvunt domino reverendissimo insimul f. unum cum dimidio. Habet hic dominus reverendissimus molendinum unum cum dimidio, de quibus Turcis una pars, domino reverendissimo altera, tertia molendinatori cedit.

Habet ibidem dominus reverendissimus domum et cellarium, quamvis domum iam desolatam, cellarium tamen est excellentissimum.

Tenentur decimas frugum et vinorum, quocunque iussi fuerint, iuxta eorum facultatem administrare.

Habet ibidem dominus reverendissimus pratium foenile, quod opera colonorum falcatur, cumulat et importatur.

Habet ibidem dominus reverendissimus silvam unam olim satis utilem, in praesenti rerum statu parvae utilitatis.

²⁹ 1541.

Tenentur aedificia, domus et cellaria tempore necessitatis in omnium rerum eventu cum omnibus rebus necessariis curare.

Universas terras arabiles et prata foenilia desertarum sessionum inter se divisas aequaliter possident.

Qui non habent segetes, pro pecunia Christianitatis solvunt singuli per d. sex.

Byrsagia. Effusio sanguinis f. unus d. octuaginta quinque, ostensio vibicis d. 60, captivitas officialis d. 40, arestum similiter d. 40, querela d. sexaginta. Capitis et bonorum sententia est in gratia domini.

Solmos

Sessiones integras incolentes 7, inquilini sunt 5, sessiones per Turcas combustae 14.

Censum solventes omnes census cum colonis de Pÿspekÿ ex singula sessione aequaliter solvunt.

Habebat hic dominus reverendissimus molendinum unius rotae, quod nunc penitus est desolatum nulliusque utilitatis.

Universas terras inter se aequaliter divisas possident.

Decimas et nonas de frugibus ac vinis bladisque, de apibus vero duntaxat decimas dant. Redemptio apum d. unus.

Habent coloni in territorio istius possessionis molendina frugum octo unius rotarum, de quibus ad festum Sancti Stephani, tempore Nativitatis Domini dant per d. sexaginta.

Pecuniae Christianitatis a segetes non habentibus solvuntur per d. sex.

Officiali tenetur singula sessio dare foeni plaustrum unum.

Byrsagia et alia omnia servitia cum colonis de Pÿspekÿ aequalia dare et praestare tenentur.

Zeleske³⁰

Sessionati coloni sunt 7, desertae sunt 18.

Censum nullum neque muneralia dant.

Decimas dant de frugibus et bladis, apibus et porcellis, quorum omnium redemptio, videlicet apum et porcellorum sunt d. duo. Qui anseres habent, dant unum. De vino dant domino reverendissimo quintam partem et vineas habentes dant singuli pullum unum.

Tenentur ad aggeres molendini Agrię existentis virgulta sive arbusta tempore necessitatis in curribus et iumentis eorum vehere. Tenentur pro tegimine acervorum frugum, foeni et fovea, in qua glacies aestate servatur, longos palos, vulgo pozmanth³¹ adducere. Tenentur ad coquinam in arce singulis annis servitorem unum alere propriis eorum impensis, cui praebenda seu victus in arce datur. Tenentur ad festum Corporis Christi frondes virides adferre. Tenentur decimas vinorum pro eorum facultate administrare et vasa vinaria vacua ad locum decimationis tempore vindemiae Agria educere.

Universas terras ac prata foenilia inter sese divisas sessionum desertarum aequaliter possident.

³⁰ Szöllöske vagy Szöllös.

³¹ Póznát, karót: a gabonaosztagok és szénakazlak megtámasztására, befödésére és a jégvermekbe. Vö. *Számota—Zolnai* i. m. 785.

Habet hic dominus reverendissimus silvam unam, quae a communi usu colonorum huius loci omnino prohibita est. Aedificia tamen domorum illius loci ex eadem fieri permittuntur.

Byrsagia. Effusio sanguinis f. unus d. 60, captivitas per officialem d. 40, arestum d. 40, ostensio vibicis d. 40. Siquis in f. 40 convincitur, cedunt marcae tres, in f. vero 20 marca altera cum dimidia (faciens marca una f. unum et d. sexaginta). Capitis et bonorum sententia est in gratia domini.

Possessiones infrascriptae sunt omnino desertae, cum sint combustae et abducti coloni per Turcas

Pwztha Zijkzo est deserta, cuius terris et pratis utuntur coloni de Maklar et Thalja, de quibus dant decimas.

Zenpathak est deserta, cuius terras possident coloni de Soljmos, de quibus dant decimas.

Dob est deserta, cuius terrae non arantur.

*Bewthelek*³² est deserta, cuius terrae possidentur ad Hewes, de quibus dant decimas.

Kjyskompolth est deserta, cuius terrae non arantur.

Pertinentiae arcis Zarwaskew

Zarwaskewallja

Coloni sunt 18.

Censum nullum solvunt.

Tenentur vias, per quas ad telonium itur, praeparare.

Telonium est hic satis utile.

Falcare, cumulare et falcata atque cumulata importare tenentur.

Est hic silva glandifera, ex qua in decima proveniunt porci saginati.

Est ibidem quoque molendinum unum frumentarium ad arcem Zarwaskew pertinens.

Decimas dant de frugibus et bladis ac vino atque de porcellis.

Fedemes

Coloni sunt octo.

Census hoc modo solvunt. Ad festum Nativitatis Domini singuli coloni solvunt per d. undecim. Ad festum Sancti Georgii singuli coloni dant per d. novem et panem unum. Ad festum Sancti Michaelis singuli solvunt per d. octo et panem unum. Ad festum Sancti Martini singuli solvunt per f. unum.

Decimas dant de frugibus et bladis et porcellis aliisque rebus decimari solitis omnibus, et qui anseres habent, dant unum. Tenentur decimas omnes ad Zarwaskew importare.

Medietas colonorum tenetur falcare die una, altera medietas tenetur falcata cumulare et cumulata communiter importare.

³² Bútelek.

Bathor

Coloni sunt octo, inquilinus unus.

Censum hoc modo solvunt. In festo Nativitatis Domini singuli dare tenentur per d. unum, pullum unum, avenae quartale unum et tortam unam. In festo Sancti Georgii singuli dare tenentur d. 12, tortam unam, ova duo, caseum unum. In festo Sancti Michaelis singuli dare tenentur d. sedecim. In festo Sancti Martini singuli dare tenentur f. unum, tortas duas, pullum unum.

De frugibus, porcellis et apibus aliisque rebus omnibus decimari solitis tenentur dare decimas. Tempore decimationis frugum singuli coloni tenentur dare pullum unum. Qui anseres habet, dat unum.

Quilibet colonorum tenetur unum plaustrum lignorum ad arcem devehere. Medietas colonorum tenetur una die falcare, altera medietas falcata cumulare cumulataque insimul importare.

Sunt ibi prata, quae coloni praescripto modo falcare tenentur.

Baktha

Quartam partem sessionis incolentes 13, integrae sessionis unus, inquilini sunt 6.

Censum hoc modo solvunt. In festo Nativitatis Domini singuli tenentur importare lignorum plaustrum unum, pullum unum, panes duos, avenae quartale unum. Quattuor coloni simul tenentur dare porcum unum, cervisiae cubulos quattuor, cerae marcam unam, de pipere fontonem unum, croci unciam unam. Cerdones dant communiter quadraginta.³³ In festo Paschae singuli tenentur dare ova duo, caseum unum, panes duos. Communiter dant agnellos duos et cervisiae cubulos quattuor. In festo Sancti Georgii de una integra sessione tenentur dare d. duodecim. In festo Pentecostes singuli dant pullum unum, panes duos, communiter cervisiae cubulos quattuor, mutonem unum. Cerdones dant quadraginta. In festo Sancti Michaelis singuli tenentur dare d. sedecim. Cerdones communiter d. quadraginta. In festo Sancti Martini singuli coloni tenentur dare f. unum, avenae quartale unum et pullum unum. Communiter dant porcum unum, singuli dant panes duos, de cervisia dant cubulos quattuor.

De frugibus et porcellis ac aliis rebus omnibus decimari solitis decimas dare tenentur. Tempore decimationis singuli dant pullum unum. Qui anseres habet, dat unum.

Vigilatores duos quotannis propriis eorum impensis in arce Zarwaszew alere tenentur. Tenentur falcare, falcata cumulare et cumulata ad Zarwaszew importare.

Demÿen

Coloni sunt 6, qui computantur pro integris colonis $3\frac{1}{2}$. Inquilini sunt 14.

Censum hoc modo solvunt. In festo Sancti Martini quaelibet sessio tenetur f. 1. In festo Omnium Sanctorum quaelibet sessio tenetur d. quinque, quattuor simul debent dare avenae quartale unum et quattuor pullum unum,³⁴

³³ Ti. denarios. (A tímárok Szt. Mihály-napkor is ennyivel adóztak.)

³⁴ „Négyen együtt” adnak egy fertály zabot és egy csirkét.

quaelibet sessio per se panem unum. In festis Paschae et Sancti Georgii quaelibet sessio dare debet d. quattuor, ova duo, quattuor homines caseum unum.

Habet hic dominus episcopus pratum, quod coloni falcare et cumulare atque foenum importare tenentur.

Ligna ad arcis necessitatem vehere tenentur. Vigilatores duos singulis annis propriis eorum impensis in arce Zarwaskew intertenere debent.

Boch et Kelechen

Hae duae possessiones quoque pertinent ad praedictam arcem Zarwaskew, sed sunt per haec disturbia totaliter desolatae et desertae.

Pertinentiae abbatiae de Beel,³⁵ alias Trium Fontium

Apathfalva

Coloni sunt 12, inquilini 12.

In festo Sancti Michaelis singuli coloni dant avenae quartale dimidium, tortas duas. Extranei de vineis ipsorum singuli dare tenentur avenae quartale unum et pullum unum.

Iuga boum habentes arare et semine domini seminare tenentur et metere, coloni gelimas quattuor, inquilini gelimas duas, quae etiam importare debent. Falcare quoque per medium diem tenentur.

In festo Sancti Martini singuli tenentur dare f. unum. In festo Nativitatis Domini singuli dant avenae quartale medium, tortas duas, lignorum plaustrum unum, duo simul dant pullum unum. In Carnisprivio singuli dant pullum unum. In festo Paschae singuli dant tortas duas, ova 2.

Tempore decimationis frugum singuli tenentur dare pullum unum. Qui ancas habet, dat unam. De porcis, frugibus, avena, ordeo, milio, pisis, lentibus, apibus, vinis et aliis rebus decimari solitis dant decimas.

Sunt hic piscinae septem, duae modo piscibus repletae, aliae quinque a multis annis desolatae.

Sunt tres particulae terrae Ecclesiae vocatae, quas coloni arare et semine domini seminare tenentur. Sunt quoque in tribus locis prata, quae coloni falcare et cumulare ac importare tenentur, solent aliquando quinquaginta currus foeni provenire.

Boltha

Coloni medias sessiones incolentes 6, inquilini sunt 5.

Censum hoc modo solvunt. In festo Sancti Georgii singuli coloni solvunt per d. quindecim, alias solverunt per d. 25. In festo Sancti Martini singuli tenentur dare f. unum. In festo Nativitatis Domini singuli tenentur dare per d. quindecim, alias dederunt d. viginti quinque, avenae quartale unum, duo simul gallinam unam, communiter dant singulis annis bovem mactabilem unum, alio vero anno dant porcum unum.

Coloni falcare, inquilini cumulare et coloni iterum cumulata importare tenentur.

³⁵ A bélháromkúti eisztercita apátság 'Apátfalva közelében.

Decimas dant de frugibus, vino et porcellis aliisque rebus decimari solitis.

Extranei de vineis eorum avenae quartale unum et pullum unum singuli dare tenentur. Qui anseres habent, dant unum. De terris desertis solvunt officiali f. unum.

Wpon

Coloni sunt 12, qui omnes pro quattuor integris sessionibus computantur. Inquilini sunt 9.

Censum hoc modo solvunt. In festo Sancti Martini singulae integrae sessiones solvunt per f. unum. In festo Sancti Georgii, Michaelis et Natalis Domini singuli integrae sessionis solvunt per d. 60. In festo Nativitatis Domini singuli sessionati dant avenae quartale dimidium, duo simul dant pullum unum et tortam unam. Tenentur singulis³⁶ dare bovem unum mactabilem aut porcum unum.

Decimas dant de frugibus et bladis ac vinis, item apibus et porcellis. Qui anseres habet, dat unum.

Merche

Coloni sunt 4, inquilini 7.

Censum hoc modo solvunt. In festo Sancti Michaelis singuli dant per d. decem et octo, avenae quartale unum, pullum unum et tortam unam. In festo Sancti Martini dant singuli f. unum. In festo Nativitatis Domini dant singuli per d. unum, duo simul dant pullum unum, avenae singuli quartale unum. Communiter dant de semine canabi quartale unum, singuli dant canabi purgati manipulos sex. In festo Sancti Georgii singuli dant per d. quindecim, tortam unam, ova duo, duo simul dant caseum unum.

Decimas de omnibus dare tenentur, sicut in Boltha praescripta declaratum est.

Falcare et metere tenentur, sicut illi de Boltha. Extranei dant de vineis eorum avenae quartale unum et pullum unum.

Qui anseres habent, dant unum.

Banhorwath

Coloni excepto iudice sunt mediae sessionis, id est 14. Iudex est integer et alter quoque et sic sunt integrae sessionis 2, inquilini 7.

Censum hoc modo solvunt. In festo Sancti Georgii dant singuli per d. viginti quattuor, caseum unum, ova quattuor, tortas tres. In festo Sancti Michaelis dant singuli per d. viginti quattuor, avenae quartale medium, pullum unum et tortas tres. In festo Sancti Martini singuli dant f. unum. In festo Natalis Domini singuli solvunt avenae quartale medium, pullum unum et tortas tres.

Dant decimas de omnibus rebus, sicuti in praescriptis possessionibus.

³⁶ Ti. singulis annis.

Dant quoque canabum politum et semen eiusdem. Vindemiarum tempore extrenei vineas habentes dant avenae quartale unum et pullum unum.

Terras praedii Darocz arare et prata ibidem falcare tenentur.

Est quoque hic in hac possessione Horwath molendinum unius rotae.

Ostoros

Inhabitatores sunt 12. Domos non habent, eas enim Turcae tempore obsidionis arcis Agriensis totaliter combusserunt, habitant igitur in cellariis.

Neque ullum censum solverunt, neque modo solvunt.

De frugibus, avena, milio, porcis, apibus et aliis rebus decimari solitis dant integras decimas.

Tempore vindemiae incolae istius possessionis vineas habentes dant singuli avenae quartale unum, pullos duos et panes duos. Extranei vineas ibidem habentes dant singuli per d. 6. Tempore decimationis vini pecuniae sigilli faciunt f. octo, ad minus f. septem.

Sunt quoque hic prata, quae coloni falcare tenentur.

Kýraldh

Haec possessio est totaliter deserta.

Cumani maiores sedis Kolbaz

*Chorba, Morycz, Kíjswízalas, Thormas Twrgon, Thoth Thwrgon, Kolbaz, Bolcha, Magjárzalas, Karczagwízalas, Azzon zallas, Orgonda Zenthmyklos, Keödzalas, Fabijan Sebestjen, Madaras, Kopolnas, Marjálaka.*³⁷

Proventus villarum prascriptarum. Ad festum Sancti Georgii solvunt communiter f. 111. Ad festum Sancti Michaelis solvunt communiter f. 111. Ad festum Sancti Iacobi solvunt communiter f. 55 d. 75.

Singulis annis solvunt simul akones tritici quartalia Bwdensia 223, ordei quartalia Budensia 223. Dicam regiam solvunt singulis annis.

Infrascriptae possessiones pertinent ad praescriptam sedem Kolbaz, quae partim ad arcem Gywla,³⁸ partim vero per nobiles possidentur.

Ad Gywlam

*Zenthmarthon, Baboczka, Eched, Mestherzalas, Homok, Thelekzalas, Pohonjora,*³⁹ *Kaba, Kakad,* hanc possident Ioannes et Stephanus Wýtez, Hegyës, hanc possidet Ioannes Andorko, nunc vero eam possidet Gaspar Hegyessy.

Cumani minores

Thatar Zenthmyklos, Ferencz zallassa, Kíjs zalas, Palka, Kara, Thewrtel, Lajjos, Míjsse, Kochy, haec non comparuit.

³⁷ A Nagykunság, korábban Kolbász-szék egykori települései.

³⁸ A gyulai végvár 1566-ig volt Ferdinánd király kezén. Ebben az időben számos alföldi falu jövedelmét rendelték fenntartására.

³⁹ Pohamara.

Istae duae possessiones sunt exemptae ad annos quattuor: *Zabadzalas, Kerekeghaz*.⁴⁰

Solvunt infrascripto modo. Ad festum Sancti Georgii excepta possessione Kochy, quae non comparuit et duabus possessionibus Zabadzalas et Kerekeghaz, quae exemptae, solvunt simul f. 53 d. 70. Ad festum Sancti Michaelis solvunt simul iterum f. 53 d. 70.

Akones. Thatarzenthmýklos dat decimam de frugibus et agnis, reliquae possessiones excepta Kochy et Zabadzalas ac Kerekeghaz solvunt akones simul, ut sequitur. Tritici *Budensia* quartalia 70 $\frac{1}{2}$, ordei *Budensia* quartalia 70 $\frac{1}{2}$.

Dicam quoque regiam solvunt singulis annis.

Philistini seu Jazyges

Arokszallasa, Dosa, Nyeghzalas,⁴¹ *Jakohalma, Mýhal teleke, Apathy, Kýssýr*,⁴² *Ladan, Bodoghaza, Ago, Jazberýn, Felseozenthgyeorg, Alsozenthgyeorgh* (anno 1557. noviter condescensa), *Fenzarw* deserta.⁴³

Censum ordinarium solvunt Ioanni Balassa singulis annis f. sexcentos.

Akones solvunt regiae maiestati tritici quartalia 1200, ordei quartalia 1200.

Capitanei⁴⁴ solvunt singulis annis f. Hungaricales quinquaginta. Villae praescriptae tenentur singulis annis dare boves mactabiles decem. Eaedem villae dant quoque milium, butyrum et caseos. Educillatione quoque vinorum tenentur.

Pro dica regia solvunt singulis annis f. quadringentos.

A Magyar Kamara kiküldött biztosai által készített eredeti példányt U. et C. 4/48. alatt őrzik. Ugyanott, a közölt urbáriummal egybekötve található még két sárosvári és egy kassai urbárium, valamint Csábrág vár leltára. Az egész kolligátumot egyházi szöveggel teleírt hártya fogja össze.

⁴⁰ A Kiskunság egykori települései. — „Non comparuit”: a falu nem küldte el megbízottait az összeírók idézésére. — Exemptae: adó alól mentességet kaptak.

⁴¹ Négyzállás.

⁴² Kisér.

⁴³ Az egykori jász települések.

⁴⁴ „Kapitányoknak” (szálláskapitányoknak) nevezték a XV. század óta a kun és a jász birtokosréteg tagjait, akiknek a birtoktalan jászkunokkal szemben az országos nemesekéhez hasonló helyzetük volt. (*Kring M.*: Kun és jász társadalomelemek a középkorban. Századok 1932. 57. skk., 176. skk.)

1558. *Az egrí uradalom kiváltságainak, rendes, rendkívüli és sérelmes szolgáltatásainak jegyzéke*

A paraszti szolgáltatásoknak és sérelmeknek ez a jegyzéke jól egészíti ki a vele szinte egy időben készült és fentebb közölt urbáriumot. Azok a szolgáltatások, amelyeket a jegyzék készítői legálisaknak ismernek el, általában az urbárium megfelelő rovataiban is megtalálhatók, néhol azonban a jegyzék olyan helységek census-kötelezettségét is említi, amelyeket az urbárium menteseknek mond (Mezőhídvég, Halász). Más esetekben viszont a sérelmeket felsoroló panaszosok tekintenek törvénytelennek olyan terményszolgáltatást vagy fuvarot, amelyet az urbárium törvényesnek állít. (Pl. a magyarádiak kalácsajándékát, a sarudiak tizedfuvarját). Az eltérésnek nem tudjuk más magyarázatát adni, mint hogy a két írásmű összeállítói, illetve adatközlői egyfelől más-más időpontok gyakorlatát tartották szem előtt, másrészt, hogy közléseiken keresztül hol a földesúri, hol a paraszti érdekek kaptak inkább hangot.

A közölt szöveg ismerteti a visszaélészerűen megkövetelt szolgáltatásokat és szolgáltatásokat, és rajtuk kívül más értékes adatokat is. (A kocsmáltatás részleteiről, a tiszahalászi lakók elvándorlásáról stb.)

Libertas et praerogativa incolarum plateae Agriensis Zabadel vocatae

a divis quondam Hungariae regibus ipsis concessa.

Item quod iidem incolae nullum prorsus census vel taxam ad arcem Agriensem, nulla etiam servitia de antiqua eorum libertate et consuetudine dare ac exhibere debuerunt, praeter quod litteras pro necessitate arcis ipsius Agriensis ad duodecim milliaria terrae propriis eorum expensis deferre ac frumenta cribrari facere in praefata arce debuerunt ac fecerunt. Quam quidem libertatem et praerogativam iidem incolae sacrae quoque maiestati, domino eorum clementissimo proxime per supplicem libellum declarandam esse curaverunt.

Servitia et gravamina extraordinarie facta. Item quamvis iidem incolae vecturis lignorum, lapidum, caementi, laterum et aliarum necessitatum ad praefatam arcem de iure minime teneantur, tamen ipsi a praefectura Thomae Warkoch singulis officialibus dictae arcis et singulis integris sessionibus¹ pro huiusmodi indebita vectura singulum f. unum cum dimidio dare et solvere fuerunt coacti singulis annis.²

De exactione decimarum frugum et vinorum de medio ipsorum facta parvam ipsi curam habuerunt, quandoquidem decimator ex arce expeditus eas perceperit et certum regestum super his tenere debuit.

Item Matthaeus Kermendy viceprovisor eiusdem arcis Agriensis anni praeter(riti)³ et tempore iudicatus Benedicti Kowach ad propriam domum

¹ Egésztelkenként.

² A lap szélén: inter se solverunt conducendo vectores.

³ A szó vége kiszakadt. Az „et” szó fölösleges.

suam Agrie habitam ex ipsis incolis plus quam centum et quinquaginta laboratores per vim habuit iudicemque ipsum indebite verberavit et in carcerem coniecit.

Item anno praeterito iidem incolae, quod alias in usu nunquam fuit, septem vina dictae arcis per d. sex indebite, anno vero praesenti tria⁴ duo eorum per quinque terminos⁵ per sex d. educillare coacti sunt.

Item sunt plurimi nobiles Agriani pulsi, qui vina sua propria tempore, quo ipsi incolae vina arcis praedictae educillant, exponunt et libere educillant in praedictae eorundem colonorum, per quod vina dictae arcis tardius saepe educillari et deficere solent. Item sunt et alii plurimi nobiles Agriani pulsi, signanter Ioannes Barna, Wolfgangus Nadasdy, Ioannes Isten mezey et Georgius Lypthaÿ, domos in terris eorundem incolarum habentes, qui vina eorum propria tempore, quo ipsi incolae vina arcis educillare coguntur, exponunt et vendunt. Nihil census, nihil quoque servitiorum in medium eorundem incolarum praestant in praedictum eorundem incolarum.

Humillime supplicant ipsi universi incolae dictae plateae Zabadhel spectabili et magnificae dominationi vestrae,⁶ dignetur gratiose efficere, ut quibus ipsi incolae hactenus gravati indebite et contra eorum libertatem fuerunt, his per futuros eiusdem arcis officiales in posterum non opprimerentur. praesertim quum ipsi hoc tempore per Turcam etiam oppressi vix miseri respirent. Dignetur praeterea sua spectabilis et magnifica dominatio apud sacram quoque maiestatem regiam intuitu Dei optimi maximi laborare, quo eorum antiqua libertas a divis quondam regibus concessa per maiestatem quoque suam confirmetur et observetur.

Praerogativa libertas possessionis Halaz, in qua sunt sessiones quinque

Item ordinarius eorum census per annum f. 2¹/₂.

Item decimas dant tritici, vernalium, agnorum, apum, porcellorum.

Item tenentur decimam huc Agriam adferre. Item particulam quandam foeneti tenentur defalcare ac illa foena ad possessionem Hydweg in hortum iudicis congregare.

Item singuli dant in anno unum pullum ac unum anserem. Item tempore Paschae dant circulos duos ac ova quattuor.

Extraordinarii census. Item in uno anno auferunt ab eis colonis officiales Agrienses pisces valentes f. centum in maximum eorum damnum, quibus non deberemus.

Item eos cogerunt ad feriam sextam adferre pisces vivos centum, si vero tantum non potuerunt adferre, extunc eos incarceraverunt ac insuper equis propriis eorum colonorum provisores huius arcis Agriensis divenditis in foro Agriensi emerunt pisces, quantum ipsis visum est et ita miseri coloni coacti sunt suos proprios equos redimere ab ipsis, a quibus pisces emerunt ipsi provisores. Item olim, cum non dabant huc pisces vivos tam multos, fuerunt in hac possessione Tyza Halaz sessiones 21, insuper et inquilini aliqui, sed quoniam non valuerunt sustinere tanta servitia ac tantos pisces

⁴ Ti. „tria vina” (értsd: tria vasa vinorum).

⁵ Az év öt időszakában ilyen borkimérés rendszerint nagy ünnepeken, farsangkor, húsvétkor stb. volt.

⁶ Valószínűleg a Magyar Kamara elnökének.

dare, aufugerunt fere omnes in tantum, ut saltem iam sunt in ea possessione sessiones quinque. Propterea supplicant vestrae magnificentiae, quatenus liberet eos a praesentatione tantorum piscium, nam penitus coguntur illam possessionem derelinquere. Item anno praeterito ab eis abduxerunt huc *Agriam* pisces salitos trecentos, qui cessissent ad rationem ipsorum colonorum, nec quicquam pro eis solverunt ipsis colonis. Item anno praesenti similiter abstulerunt ab eis colonis pisces 102^{1/2}, pro quibus nihil eis dederunt.

Item habent quandam piscinam vulgo morothwa vocatam, quae olim fuit bona, sed nunc iam fere est deserta, nec possent in ea tantum piscis prendere, quantum prius. Nam et anno praesenti piscaverunt eam usque ad duos menses, nec plus piscium, quam 500 potuerunt habere.

Praerogativa libertas possessionis Mezeo Hýdweg, in qua sunt sessiones octo

Item ordinarius census eorum f. tres d. octodecim ad rationem regiae maiestatis, episcopo nihil solvunt.

Item decimas dant tritici, vernalium, agnorum, apum, porcellorum.

Item quandam particulam foeneti tenentur defalcare ac non plus. Item decimas⁷ tenentur ibidem in unum componere. Item foenum, quod ibi defalcant, in unum componere tenentur a singulis sessionibus singulo uno curru.

Item birsagium pro effusione sanguinis pro more habent f. 1^{1/2}, quorum duae partes officiali, tertia vero pars iudici cedit. Item cum officialis equo insidendo comprehenderit quempiam hominem, tunc habet a tali homine f. 1. Si vero pedester⁸ comprehenderit, habebit d. 40. Iudex autem quando hominem ceperit, habebit ab eo d. 12.

Item dum aliquod vinum ex hac arce *Agriensi* eis dederunt ad educillandum, tale vinum iudex iuratus educillavit et quantum iudex dixit ex eo vino provenire, tantumdem habuerunt, fidem dictis suis adhibendo, nam est iuratus.

Extraordinariae sunt, quae sequuntur. Item compellunt eos tam decimam, quam foenum ibidem defalcatum huc *Agriam* adferre, id quod nunquam debuerunt facere.

Item, quando hic ad rationem episcopi defalcaverunt, extunc solverunt singulis personis singulos decem d. ad unum diem, verum nunc prorsus nihil dant.

Item dum iudex educillat aliquod vinum ad rationem episcopi, de pretio illius non credunt verbis iudicis, sed mensurant vas et quantum integre fuit vinum, pro tanto volunt habere rationem, non cogitantes, quod dietim stillando deficit, ad multum namque tempus protrahitur vini educillatio, nam pauci sunt coloni.

Item cogunt officiales aedificare sibi domum cum dictis colonis,⁹ in qua aedificatione nunc tribus diebus, nunc vero per integram hebdomadam laborant nihilque eis solvunt, neque victum, nec aliud quippiam.

Item iudex modernus tempore Pentecostes educillavit unum vas vini per 6 d. continens cubulos 30, eum faece 32, ex eo proveniunt f. 22, non plus,

⁷ A gabonadézmát.

⁸ Ha az elfogatáskor a tisztnek nem kellett lóra ülnie, kevesebb volt a költsége, és így kevesebb bírságot is szedett.

⁹ Helyesebben : dictos colonos.

sed fidem iudicis verbis non adhibent, rogant f. 27. Item anni praeteriti iudex educillavit unum vas vini cubulorum 42 per d. 5, ex eo provenit f. 25 d. 35, sed rogant f. 26^{1/2}. Item idem iudex aliud vas vini educillavit continens cubulos 15 per d. 6 ac ex eo provenerunt f. 12, rogant f. 12 d. 40. Item socius iudicis huius educillavit duo vasa vini, sed quantum ex eis provenerit, ignoramus, nam ille iudex non est praesens. Item nunc etiam unum vas vini educillatur in dicta possessione Mezeo Hüdweg.¹⁰

Praerogativa libertas possessionis Sarud, in qua sunt sessiones tres

et quidam inquilini, qui non taxantur, sed tantummodo litteras deferunt.¹¹

Item ordinarius census horum colonorum a singulis sessionibus in anno ter est, primo namque singuli solvunt singulos d. duos, secundo item duos, tertio similiter duos, non enim plus debent solvere pro censu per integrum annum, quam sex d. singuli.

Item tenentur decimas dare tritici, vernalium, agnorum, apum ac porcellorum.

Item quandam particulam foeneti tenentur defalcare, quod possunt perficere usque ad meridiem,¹² ultra non debent defalcare. Item tenentur decimas ac foenum ibidem defalcatum ad possessionem Hüdwegh comportare ac illic in unum componere.

Item a singulis sessionibus, qui habuerunt, dederunt singulum unum pullum et anserem unum ad rationem officialis.

Item dum inter eos educillaverunt vinum ex hac arce Agriensi extradatum, illud iudex iuratus educillavit et quantumcunque pretii importavit, tantundem habuerunt, fidem illius verbis adhibendo.

Extraordinarii census ac servitia. Item a tempore Stephani Dobo singuli solverunt singulum unum f. ad rationem regiae maiestatis praeter consuetudinem ipsorum antiquam, nam nunquam plus debuerunt solvere, quam d. sex per integrum annum. Id quod probare parati fuissetis personis centum annorum, sed noluit admittere dominus Stephanus Dobo.

Item cogunt eos vivos pisces huc adferre ad sextam feriam ad rationem episcopi ex possessione Halaz. Item compellunt eos decimas ac foenum huc Agriam adferre.

Item quando defalcaverunt ad rationem episcopi foenum, extunc singulis personis solverunt singulos decem d., nunc autem omnino nihil dant.

Item ex parte pretii vini educillati nunc temporis non credunt verbis iudicis, sed mensuratur vas, quod antea nunquam fuit, nam est iudex iuratus, qui vina inter eos ad rationem episcopi educillat.

Item cogunt eos officiales aedificare domum contra ipsorum libertatem.

Item anno abhinc tertio iudex educillavit duo vasa vini, pro cuius pretio quittantiam praesentabit, nam pretium praesentavit. Item iudex anni

¹⁰ A szöveg alatt, más írással: Mezew Hydwegh, 1558.

¹¹ Az uraik által küldött leveleket hordják.

¹² Reggeltől délig, fél napi munkával.

praeteriti educillavit unum vas vini cubulorum 20¹/₂ simul cum faece per d. 5, provenerunt ex eo f. 12 d. 27. Ex his praesentavit f. 12, adhuc rogant insuper f. 2 minus denariis 15.

Praerogativa libertas possessionis Magyárad, in qua sunt sessiones 3

Item nullum ordinarium censum habent.

Item decimas dant tritici, vernalium, agnorum, apum, porcellorum.

Item quandam portionem foeneti tenentur defalcare, quam perficere possunt ad meridianum tempus. Item decimas ac foenum tenentur comportare ad Hýdwegh.

Item a singulis sessionibus solverunt singulum unum pullum ac unum anserem, qui habuerunt.

Extraordinaria servitia ac census. Item cogunt praedictos colonos decimas ac foenum huc Agriam adferre.

Item a tempore domini Stephani Dobo coacti sunt quater in anno a singulis sessionibus ad rationem officialis dare singulum unum pullum ac circulos duos, videlicet tempore Paschae unum pullum, duos circulos, secundo, tempore Sancti Michaelis item unum pullum et duos circulos, tertio, tempore Divi Galli, quarto, tempore Nativitatis Domini.

Item officialis modernus Ioannes Thornalj rogat a singulis eorum singulum unum f., quem nunquam antea rogaverunt, nec possunt solvere, nam sunt nimis miseri.

Item compellunt eos huc Agriam adferre vivos pisces ex possessione Halaz ad sextam feriam. Pisces 100.

Item cogunt officiales praedictos colonos domos sibi aedificare et nunc laborant eis tribus diebus, nunc vero in integra hebdomada. Item dum huc adferunt foenum, extunc cogunt eos officiales ad ducenda ligna de silvis, id quod nimium grave sibi ducunt praedicti miseri coloni.

Quapropter hi praedicti coloni possessionum Hýdweg, Sarud et Magyárad supplicant vestrae magnificentiae, dominationi,¹³ dignetur eos tueri in sua praerogativa libertate, alias enim coguntur omnes loca sua deserere, nam non valent sustinere tanta servitia, quoniam et Turcae nimis eos gravant, tam censu, quam etiam servitiis complurimis.

Eredetiye U. et C. 68/35. alatt, az egyes községekre vonatkozó szövegek külön-külön lapokon. Ugyanott még néhány lap, Eger adózó lakóinak névsorával és egri szolgáltatás-adatokkal. Az Egert érintő szöveglapok külső oldalán: „Praerogativa incolarum plateae Zabadhel et eorum indebitae oppressiones.”

¹³ Ezt a szót más tintával írták be, a mondat szerkezetébe nem illik bele.

1567. július 7. Az egri és szarvaskői uradalom kivonatos
urbárium

Az 1558-as és az 1567-es adatfelvétel közti időben az egri uradalom parasztnépessége megszorodott. Telkesjobbágynak száma 614-ről 916-ra emelkedett, a zselléreké viszont 277-ről 205-re, a pusztatelkeké 231,5-ről 100 alá süllyedt. Szarvaskő községeinek lakószámában ugyanakkor alig állott be változás: 54 telkesjobbágyot és 34 zsellért írtak össze a 9 év előtti 54 jobbággal és 21 zsellérral szemben.

A jászkun községek népességének alakulását nem lehet számszerűen követni; náluk a nagykunsági és kiskunsági census megterményadó növekedése tűnik fel (a jászsági változatlan marad). Legális szolgáltatásaikat törvénytelenül szedett adók tetézték.

Summariolum colonorum et censuum pertinentiarum arcium Agriensis et Zarwaskew ac diminutionum¹ eorundem addita educillatione vinorum et extraordinariarum exactionum

Coloni ad arcem Agriensem in integris, mediis et quartariis sessionibus residentes sunt 916, inquilini sunt 205, libertini sunt 10. Desertae domus sunt 46, desertae sessiones sunt 52. Nobiles Agrie residentes 114.

Census ordinarius colonorum facit per annum f. 318 d. 65.

Educillata per biennium vini vasa 1059, quorum pretium facit f. 18 830 d. 30.

Extraordinariae exactiones per dominum Magochium² factae faciunt f. 1282 d. 50.

In combustis per Tartaros et Turcas possessionibus octo coloni sessionati et inquilini deficiunt, respectu connumerationis factae tempore dominorum commissariorum reverendissimi domini Gregorii Bornemýzza episcopi Chana-diensis et Francisci Thurzo etc. no. 199.

Census imminutus respectu eiusdem connumerationis f. 70 d. 23, exceptis quattuor possessionibus circa Gywla³ existentibus, quae modo huc non possidentur.

Zarwaskew. Ad arcem Zarwaskew in sex possessionibus sunt coloni 54, inquilini sunt 34.

Census annualis facit f. 35 d. 35.

Vina tempore castellanatus Pauli Kapochý eidem educillarunt vasis 51.

In quinque possessionibus anno praeterito et praesenti per Tartaros et Turcas combustis deficiunt coloni no. 65.

Census imminutus f. 53 d. 99.

¹ Adózók és adók hiánya egy előző összeíráshoz viszonyítva.

² Mágócsy Gáspár, 1564-től egri várnagy.

³ A gyulai végvár, ahová a környék jobbágyfalvainak szolgáltatásai befolytak.

In quattuordecim possessionibus *Philistinorum seu Jazigum* sessionati coloni sunt no. 452, inquilini sunt 297. Desertae domus sunt 235, desertae sessiones 85.

Censum ordinarium annuatim dant communiter f. 600.

Dicam regiam f. 400.

Akones loco decimarum tritici quartalia 1200, hordei quartalia 1200, boves mactabiles 10.

Educillarunt sub biennio vini vasa 117, quorum pretium facit f. 3256.

Dominus Magochÿ super Jaziges extraordinarie extorsit f. 2318 d. 48.

Capitanei inter Jaziges sunt 20, dant pharetralem pecuniam per annum f. 50. Super quos Magochÿ extorsit extraordinarie f. 204.

In sedecim possessionibus *Cumanorum maiorum* sessionati coloni sunt 419, inquilini sunt 90. Desertae domus sunt 3, desertae sessiones sunt 232.

Censum ordinarium per annum solvunt f. 318 d. 75.

Akones loco decimarum dant tritici quartalia 255, hordei quartalia 255, boves mactabiles 12.

Educillata intra biennium vini vasa 109, quorum pretium facit f. 3249 d. 86.

Dominus Magochÿ super Cumanos extraordinarie extorsit f. 464 d. 50.

Capitanei inter Cumanos maiores sunt 67, qui dant pharetralem pecuniam per annum f. 36. Super quos dominus Magochÿ extraordinarie extorsit, ut Benedictus Köles, Thomas Czarú et Anthonius Keethazÿ fassi sunt, f. 500.

In undecim possessionibus *Cumanorum minorum* sunt sessionati coloni 208, inquilini sunt 28, desertae domus 5, desertae sessiones 15.

Censum ordinarium per annum solvunt f. 155.

Dicam regiam dant f. 202.

Akones loco decimarum dant tritici quartalia 94, hordei quartalia 94, boves mactabiles 13. Nonnulli pro bobus dant pecuniam f. 18.

Educillarunt vini vasa 42, quorum pretium facit f. 1134 d. 55.

Dominus Magochÿ super eos extraordinarie extorsit f. 9 d. 50.

Capitanei sunt in medio eorum 11. Solvunt per annum pharetralem pecuniam f. 7.

Summa summarum. Ad utramque arcem sunt in integris, mediis et quartariis sessionibus residentes excepta abbatia Kaach⁴ coloni 2049, inquilini sunt 654, desertae domus 289, desertae sessiones 384, libertini 10.

Census et dica annualis facit f. 3429 d. 75.

Akones loco decimarum faciunt tritici quartalia 1549, hordei quartalia 1549, boves mactabiles 35 et f. 18.

Educillata per biennium vini vasa 1327, quorum pretium facit f. 26 470 d. 71.

Extraordinariae exactiones tempore capitaneatus domini Magochÿ faciunt f. 8366 d. 40.

Capitaneorum Jazigum et Cumanorum solutio per annum facit f. 93.

Imminutio colonorum et proventuum patet supra.

*Oppida occupatitia.*⁵ Oppidum Debreczen dat Agriam per annum censum f. 500. Per triennium domino Magochio dedit f. 1500.

⁴ Az egykori kácsi bencés apátság.

⁵ A török által elfoglalt városok.

Oppidum Zeged dat Agriam per annum censum f. 900. Per triennium domino Magochio solvit f. 2700.

A nobilibus comitatum Pesth, Sooth et Saarköz⁶ nomine defensionis dominus Magochius extorsit f. 1978.

Ratione restantialis pecuniae per Benedictum Bachy⁷ domino Magochio relictæ, prout idem Baachy testatus est, domino Magochio solverunt f. 300.

Conquesti sunt cives de Zeged, Balthasar Chötörtök et Gregorius Boros iuramento deposito referentes, quod dominus Magochy extra omnem viam iuris et iustitiæ ab eis extorsisset f. 400. Insuper pro censu anni 1567. præsensis pro festo Sancti Georgii extorsisset f. 300.

Dominus Magochy super incolis oppidi Czegled monialium⁸ pro decimis extorsisset f. 759 d. 42.

Idem dominus Magochy super oppido Wýwaras⁹ præter omnem viam iuris, prout eius loci Matthias Apanczy iudex et Alexander Bosnyak iuratus sub iuramento fassi sunt, extorsisset f. 150.

Eredetiye U. et C. 104/3. alatt. A külső lapon: „Tempore Magochy. Extractus brevis inquisitionis.” — Más írással: „Exhibitum 7. Iulii 1567.”

Az egri és szarvaskői uradalom parasztságának helyzete a századközep összeírásai utáni évtizedekben nem változott lényegesen. Mint a Szent János-könyvbe bevezetett 1587-es urbáriumból (*Kandra K.: Adatok az egri egyházmegye történelméhez, Eger 1885. I. 531. skk.*) kitűnik, időközben számos elpusztult falu újranevesült (Felsőtárkány, Kismaklár, Pusztaszikszó, Szénpatak, Dob, Kiskompolt, Bocsi, Kerecsend, Királd) és mások lakossága is meggyarapodott (Eger, Cegléd).

A census összege — egy-két kivételes esetet leszámítva — változatlan maradt vagy emelkedett. Alig változott a termény- és állatadók összetétele (újnak csak a baromfi és a bárány-, kecsketized tekinthető néhol), a régi típusú „ajándékok” mennyisége azonban sok helyütt megnőtt.

A robotoltatásban beállott módosulásokat az 1587-es szöveg szükséztelensége miatt nem tudjuk pontosan figyelemmel kísélni és ugyanez áll a többi földesúri jövedelmek, valamint a majorságföldek alakulására is.

⁶ Soltszék, eredetileg Fejér megye része, a XVI. századtól önálló megyének számított. Sárköznek, a kalocsai érsek nemesi székének ugyancsak a megyékéhez hasonló autonómiája volt. Mindkettő a mai Pest megye nyugati, Duna-menti sávján, Solt és Kalocsa között terült el.

⁷ Bácsi Benedek egri számtartó, aki 1561-ben kamarai parancsra a jáász jövedelmeket beszedte (*Gyárjás I.: A jáász-kunok története, Kecskemét—Szolnok—Budapest, 1870—85. IV. 123.*).

⁸ Cegléd város az óbudai klarissza-apácák birtoka volt.

⁹ Talán a mai Balmazújváros.

1676. július 15. A Jászság, a Nagy- és Kiskunság kivonatos urbárium

A török kiűzése előtt nem volt alkalom a jász-kunok új szolgáltatásainak pontos rögzítésére, ezért a Szepesi Kamara levéltárában csupán tájékoztatásul, egykori források alapján írták össze a száz évvel korábbi állapotot. A terményszolgáltatások összegszerű megfelelőjét kikalkulálták.

A megadott census-összegek, szolgálatváltások és terménymennyiségek hasonlóak az 1587-es felvételből ismertekhez. A telekszámok és dica-összegek csupán a korábbi, 1558-as adatokkal vethetők egybe: nagyobbak azoknál, tehát ezek is kétségkívül későbbi, XVI. századvégi állapotnak felelnek meg.

Jaziges et Cumani sub rege Hungariae Carolo primo Martelli filio, quivis separatim per no. 17 pagos, in universum possidebant possessiones no. 51,¹ circa annum vero 1570. usque ad expugnationem arcis Agriensis 1596. tantum no. 45 habebant pagos, a quibus census, munera et labores praestabant Agriam, utpote

Jaziges sive Philistaei a no. 14 possessionibus continentibus no. 571 sessionibus colonialibus, inquilinaribus² vero no. 278 solverunt annuatim pro censu ordinario in tribus terminis f. 596 d. 25, pro censu servitii seu robotha hiemali f. 198 d. 75, pro dica regia f. 520 d. —, in akonem loco decimarum tritici quartalia no. 1184 vel per d. 50 f. 592 d. —, hordei quartalia no. 1184 vel per d. 25 f. 296 d. —, butyri pintas no. 183 vel per d. 12 f. 21 d. 96, caseos et formagia no. 201 vel per d. 10 f. 20 d. 10, vaccae mactabiles no. 8 vel per f. 6 f. 48 d. —. Summa in toto f. 2293 d. 6.

Quem proventum eorum capitanei colligere et Agriam administrare tenentur, ipsi vero capitanei pro sua persona olim debebant administrare f. 50, quos successu temporis officialibus dederunt.

Cumani maiores sedis Kolbaz adhuc integrae³ pro tempore illo no. 17 pagos, no. 455 colonicales, inquilinares vero no. 108 continent sessiones possidentes administrabant de censu ordinario etc. tribus in terminis f. 318 d. 36¹/₂, pro censu seu servitio hiemali f. 124 d. 92, pro dica regia f. 261 d. —, in akonem loco decimarum tritici quartalia no. 243, per d. 50 f. 121 d. 50, hordei quartalia no. 243, per d. 25 f. 60 d. 75, butyri pintas no. 125¹/₄, per d. 12 f. 15 d. 3, caseos et formagia no. 124¹/₂, per d. 10 f. 12 d. 45. Summa f. 914 d. 1¹/₂.

*Cumani minores sedis Kecskemet*⁴ a pagis no. 14 continentibus sessionibus colonialibus no. 311, inquilinaribus vero no. 47 solverunt de censu ordinario

¹ Ez a szám a 17-essel szemben későbbi időpontra vonatkozik.

² Helyesen: sessiones colonicales, inquilinares...

³ Az egykori Kolbász-szék a Nagy-kunság területének legnagyobb részét magában foglalta.

⁴ Kecskemet város egykor a kiskunok székhelypontja volt.

in 3 terminis f. 186 d. —, pro censu servili hiemali⁵ f. 93 d. —, in dicam regiam f. 239 d. —, Tatar *Szent Miklos* pro decima f. 16 d. —, 2 possessiones *Myse* et *Lajos* pro coctura salisnitri f. 36 d. —, in akonem tritici quartalia no. 95, per d. 50 f. 47 d. 50, hordei quartalia no. 95, per d. 25 f. 23 d. 75, butyri pintas no. 98¹/₂, per d. 12 f. 11 d. 82, caseos et formagia no. 113, per d. 10 f. 11 d. 30, pro 18 bobus a f. 6 f. 108 d. —. Praeterea omnes Cumanii nobiles pro pecunia pharetrali vocata simul solvunt f. 36 d. —. Summa f. 808 d. 37.

Et sic in universum annuus proventus ad rationem regiae maiestatis Agriam administrari solitus constituebat usque ad expugnationem dictae arcis in 1596. anno *Jazigum* seu *Philistaeorum* f. 2293 d. 6, Cumanorum utriusque sedis f. 1722 d. 38¹/₂. Summa universa f. 4015 d. 44¹/₂.

Praeterea quoque labores aestivales praestabant.

Insuper etiam officialibus extraordinarie dabant in paratis, servitiis hibernalibus, tritico, hordeo, foeno, butyro, caseis, larido et aliis victualibus ac pecoribus iuxta limitatam taxam sese annuatim extendentes ad f. 828 d. 12.

Quantum vero post expugnatam arcem Agriensem, utrum constitutis eorum iudicibus, palatinis,⁶ an in toto vel in parte vel quorsum praemissum proventum administraverint, vel de praesenti ad *Cameram Hungaricam* administrare soleant, utrumve possessiones illas no. 45 plenariae adhuc possideant, mihi non constat, nec quidquam super eo inter huius archivi acta reperire potui.

Ex archivo *Camerae Scepusiensis* die 20. Septembris anno 1676.

A Szepesi Kamara levéltárában összeállított eredetije U. et C. 145/17. alatt található. Mellette 1686. július 15-én keltezett másolata.

⁵ Téli robot helyett fizetett adó címén.

⁶ A nádorok a kunok bírái, ügyeik legfőbb irányítói voltak.

1687. december 17. A szarvaskői uradalom urbáriumma

A szarvaskői uradalom községeinek lélekszáma a török uralom 130 esztendeje alatt inkább csökkent, mint növekedett.

A lakókra nehezedő terhek a Szent János-könyv 100 évvel korábbi adatszolgáltatásaival egybevetve bizonyos eltérést mutatnak. Több helyen megnőtt a robot — különösen a fahordást és a kaszálást erőltetik az urak —, a várór-tartás kötelezettsége viszont enyhült. Nem egy községben most említik először az urasági borok kötelező kimérését. (Néhány helység paraszti szőlőt is a XVII. század folyamán telepítették.) Mindenütt behajtásra került a dézsma — egy helyen „contra antiquam consuetudinem” zöldség-dézsma is, — a kisebb termény- és állatszolgáltatások viszont néhol csökkentek s egy-egy helyen a census összege is kisebb lett.

Pertinentiae arcis Szarvaskeő

Szarvaskeő-allya

Integrae sessionis. Ferencz Balás | Vámos Péter | Thot Antal.

Inquilini. Czen Albert | Farkas János | Varga Györgyné | Katzane re-
lieta | Was Anna.

Desertae domus novem.

Censum nullum solvunt, verum omnis generis servitia ad arcem praestant.

Locus ibidem est deserti molendini.

Telonium quoque est ibidem, cuius proventus quantum faciat, ignorant, sed dicunt se audivisse a teloniatore, quod intra hebdomadam saepius nec unicum d. accipiat.

Vina educillant praefecto arcis Szarvaskeő.

Turcae Juszuf vajdae ad Hatvan¹ solvunt f. 13. Caesari Turcarum f. 3 d. 20.

Fedemes

Coloni mediae sessionis. Iudex Matthias Vynsze | Ioannes Vynsze | Stephanus Szabo | Caspar Vynsze | Franciscus Syke, est mortuus | Demetrius Sebestyén.

Inquilini. Lucas Mezeő | Nyilas István | Franciscus Gergely.

Desertae sessiones duae.

Census. Ad festum Nativitatis Domini quaelibet media sessio dat f. — d. 11, ad festum Sancti Georgii dat f. — d. 9, panem unum, ad festum Michae-

¹ Hatvan szandzsák-székhely volt.

lis una media sessio dat f. — d. 8, panem unum, ad festum Sancti Martini singula sessio media solvit per d. 50.

Decimae. Decimas dant de frugibus, vernalibus, porcellis, apibus, anseribus ac omnibus decimari solitis.

Servitia. Decimarum importatione ad Szarvaskő tenentur.

Pacatis temporibus medietas colonorum uno die falcare tenebatur, alio die medietas falcata cumulare et importare tenetur.

Est ibidem foenetum, quod olim pertinebat ad sacras aedes,² cuius proventus officiales pro se percipiunt.

Item tenentur cum possessionibus Báthor, Battha³ et Bathor dare vigilem unum ad arcem, quotannis conducitur unus, f. 12.

Turcis Szurin⁴ summa f. 45.

Pro dica caesari Turcico f. 5.

Szablya pénz nondum solverunt.

Bocz

Desertum plus, quam a 25 annis.

Bathor possessio

Provincialis.⁵

Coloni mediae sessionis. Iudex Ambrosius Daneg | Valentinus Daneg | Emericus Daneg | Stephanus Daneg | Antonius Daneg | Andreas Nagy | Blasius Török | Lucas Daneg | Lucas Csorba. Isti coloni omnes habitant in quattuor sessionibus jobagyionalibus et in una quarta parte sessionis.

Quartarius. Iuratus Antonius Balogh, nihil solvit, nec pecora ulla habet.

Inquilini. Antonius Egyed, abivit ad Felnemeth | Antonius Barla, est quartarius, solvit d. 25 | Ambrosius Nagy, nil solvit.

Domus sessionis desertae duae.

Census. In festo Sancti Georgii singulae sessiones mediae d. 6. Tenentur etiam ova et caseum, unus uni.⁶ In festo Sancti Michaelis singulae sessiones mediae dant d. 8. In festo Sancti Martini singulae mediae sessiones dant d. 50. In festo Nativitatis Domini quaelibet duae mediae sessiones tenentur dare pullum unum, avenae cubulum unum, tortas duas.

Decimae. Dant decimas de frugibus, vernalibus, porcis, porcellis, apibus, bladis et aliis omnibus decimari solitis. Redemptio porcellorum d. 1, apum⁷ d. 2. Singuli habentes anserem tenentur unum dare. Item tempore decimationis frugum, qui dant decimas, tenentur singuli unum pullum gallinaceum dare. De leguminibus quoque contra antiquam consuetudinem exigunt decimas.

Propria domini. Habent unum pratium, quod profert foeni plaustra minora circiter no. 40.

Servitia. In festo Natalis Domini tenentur singulae sessiones integrae dare unum plaustrum ligni, sed nunc ad plurima coguntur, ita, quod per

² Aedes sacra : az egyház klasszikus latin neve.

³ Bakta. — Bátor nevét tévedésből ismételték meg.

⁴ A szó — talán török — jelentése ismeretlen.

⁵ A „provincialis” jelentése talán : a várhoz tartozó.

⁶ Hibás fogalmazás. Talán : „egyenként eggyel-eggyel”.

⁷ Ti. méhkasonként.

annum circiter 50 currus coguntur vehere tam ad arcem Agriensem, tam ad domum Sandrini Kapi in civitate.

Tenantur saltem tria vasa educillare per annum idque tribus terminis, in festo Paschatis, Pentecostes et Natalis Domini.

Tenantur foenilia arcis falcare, falcata cumulare, cumulata importare. Tenantur arare in territorio Boch deserto una cum possessionibus Baktha et Fedemes terram capientem seminum 10 vel octo.⁸

Turcis solvunt in paratis f. 110, caesari eorum pro dica f. 18, cum additionibus.

Baktha

Coloni integrae sessionis. Iudex Ambrosius Varga, no. 1. Dicunt, quod in toto sint 19.

Mediae sessionis. Nicolaus Beder | Petrus Syke | Urbanus Kis | Ioannes Hegedus | Demetrius Mező | Antonius Fodor | Sebastianus Toth. No. 7.

Quartarii. Blasius Gács | Ioannes Kovács | Thomas Török | Blasius Fodor.

Inquilini. Gregorius Bodo | Emericus Bodo | Petrus Chymfor | Fodor Orbán | Lucas Bakoházi | Ioannes Beder | Thomas Varga. No. 7.

Habent consuetudinem, quod si inter sese iudicem quantumvis miserimum creaverint, illico computatur pro colono integrae sessionis, collega eiusdem iuratus pro quartalitate,⁹ etiamsi antea mediae fuerit.

De sessionibus ante multos annos desertis nil recordantur.

Census. In festo Sancti Martini singula sessio integra f. 1, media d. 50, quartaria d. 25. In festo Sancti Georgii solvunt similiter et nunc pro singulo suo ex censu provenientes coguntur dare binos cubulos vini,¹⁰ cum antea pecuniam dare sint soliti. Ad festum Nativitatis Domini de singula sessione tenantur dare singula plaustra ligni, nunc vero quantumcunque opus est, coguntur portare, alioquin ex silva vivunt et vinis. Circa messem quilibet sessionatus tenetur dare unum pullum gallinaceum, qui habent anseres, anserem quoque unum.

Decima. Decimas dant de vino, frugibus, bladis, porcis, porcellis, apibus et aliis rebus decimari solitis.

Servitia. Cum possessionibus Bathor, Baktha, Fedemes solent intertenere in arce vigilem unum, cui per annum solvunt f. 12. Tenantur dare falcatores sex, falcata cumulare, cumulata importare, sed nunc non servantur in ista praerogativa. Tenantur omnis generis decimas ad arcem importare. Tenantur educillare tria vasa vini, duo iudex, tertium iuratus. Habetur ibidem pratum mediocre plebanatus, ex quo ad arcem occupato officiales percipiunt plaustra foeni 16, alias plus minus.

Turcis solvunt in paratis f. 125, pro dica eisdem f. 12, nunc vero 20 f. solvunt.

Demjen

Infrascripti coloni sessionati. Dionysius Chehi | Petrus Csorba | Andreas Borsos | Gregorius Sereghi.

⁸ Itt valószínűleg a „cubulos” szó maradt el.

⁹ A bíró társa, az esküdt negyedtelkesnek számított.

¹⁰ Az „ex censu provenientes” itt (a kilenceddel szemben) hegyvám jellegű bor-szolgáltatásra utal.

Coloni mediae sessionis in una sessione. Ioannes Varga | Adamus Sewkeő.
 Coloni quartarii. Petrus Tolvay | Mattheus Tolvay | Petrus Kis.
 Inquilini. Demetrius Tolvay | Laurentius Hollo | Paulus Hollo | Andreas
 Balogh | Iudex Valentinus Csirke.

Ibidem est unus nobilis, Nicolaus Zalai.

Domus desertae sunt no. 7.

Census. Circa festum Sancti Martini singuli coloni integrae sessionis tenentur dare f. 1. Facit f. 5 d. 75. In festo Omnium Sanctorum quaelibet sessio tenetur dare d. 5. Facit d. 29. Quattuor sessiones communiter dant avenae unum,¹¹ pullum unum, item quaelibet sessio panem unum. In festo Natalis Domini quaelibet sessio tenetur dare d. 5. Facit d. 29. Item singulae quattuor sessiones avenae 1. In festis Paschae vel Sancti Georgii quaelibet sessio tenetur dare d. 4. Facit d. 23. Ova duo, quattuor homines caseolum unum.

Decima de frugibus, hordeo, avena, apibus, agnis et capris. Redemptio apum d. 2. Anno 1677. ex decima frugum provenerunt cubuli circiter triginta duo. Ex avena et spelta circiter undecim, ex capris circiter tres provenerunt in decimam. De porcellis dant decimas bis in festo Paschatis et tempore messis. Infra decem redimunt d. singulis. Redemptio foeni circa d. 20 anno 1677. Quilibet habentes anserem dant singulum, ex quibus anno 1677. provenerunt circiter tres. Ibidem habetur vinetum, ex quo dant decimas. Anno 1677. ex eo provenerunt cubuli circiter 9. Anno praeterito 5¹/₂ cubuli provenerunt.

Habetur ibidem possessio deserta, veluti recordantur, Kis Demjen dicta, cuius territorii et silvis ex certa limitatione a tempore sui Stephani Dobo cum colonis capituli Agriensis de Szalok communiter utuntur.

Servitia. Est ibidem unum pratum, quod prius fratrum monachorum claustrum Beatae Virginis Agriae fundati¹² praefuit, quod tenentur falcare, falcata cumulare, cumulata Agriam importare, quod cum tempus favet, profert foeni plaustra 20. nonnunquam sex tantum, et anno 1578. quoque.

Ligna ad arcis necessitatem portare debent. In libro Sancti Ioannis¹³ habetur, quod isti vigilatores duos singulis annis conductos eorum sumptibus in arce Szarvaskő intertenere tenentur. Verum isti iuramento affirmant se ipsos cum colonis de Kelecsen unum tantum intertenere debere, cui per annum solvunt ambae possessiones f. 12. Item fatentur colonos de Fedemes, Bacta et Bathor debere intertenere vigilem unum.

Turcis pendunt in paratis pecuniis f. 14. De omnibus terrae nascentibus dant decimas. Servitia omnis generis praestant. Dant unam vaccam cum vitulo et unum bovem mactabilem. De butyro dant singuli unam pintam et de melle similiter. Caesari Turcarum nomine dicae pendunt f. 6. Cum munerabilibus facit f. 12.

Kelechen

Coloni integrae sessionis. Sebastianus Bede | Stephanus Homonna | Ioannes Vajas et in una sessione Fejes Marton | Veres Balás et Fejes Tamas, in una domo. No. 3.

¹¹ Valószínűleg: „cubulum”.

¹² A Szent Szűzről nevezett egri ferences kolostor.

¹³ A Szent János könyv az egri püspökség javait foglalta írásba. Kiadta *Kandra* i. m. I. 393. skk.

Mediarum sessionum. Iudex Antonius Kloszár, unum equum habet et numeratur inter inquilinos.

Inquilini. Laurentius Fekes | Ioannes Takács | Osvaldus Chado | Petrus Brede. No. 4.

Domus desertae sunt no. 16.

Census. In festo Sancti Georgii quaelibet sessio dat per d. $7\frac{1}{2}$, in festo Sancti Michaelis solum per d. $2\frac{1}{2}$. Inquilini nil solvunt. In festo Sancti Martini singulae sessiones dant per d. 50. Facit f. 1 d. 75. In festo Natalis Domini dant unum porcum saginatum. Duae sessiones unum avenae.¹⁴

Decima. Dant decimas de vino, frugibus, vernalibus et apibus, porcellis, porcis et agnis. Qui habent anseres, dant unum. Item quicumque dant decimas, dant pullum unum gallinaceum. Porcellos redimunt d. uno, apes d. duobus.

Servitia. Pacatis et tranquillis temporibus dabant falcatores 8, nunc ad plures coguntur dare. In festo Nativitatis Domini quilibet sessionatus debebat dare ad arcem unum plaustrum ligni, verum nunc quocumque iubentur portare, portantur. Dant officiali arcis Szarvaskó singulis annis porcum unum vel f. no. 3. Cum colonis de Demjén tenentur unum vigilem intertenere, cui insimul solvuntur f. 12. Tenentur educillare legitime vini tria vasa.

Turcis solvunt in paratis f. $14\frac{1}{2}$. Caesari cum additionibus f. 23. Ex omnibus decimari solitis dant decimas. Servitia praestant intolerabilia et indesinentia ad Pesth. Ter in anno intrant et viginti diebus laborare coguntur, secunda et tertia vice iterum totidem.

Pariatum in archivo Camerae Scepusiensis, die 17. Decembris, anno 1687. Ioannes Gundelfinger conservator archivi m. p.

A hihetőleg nem sokkal 1687. dec. 17. előtt összeállított eredetiről a Szepesi Kamara levéltárában készült — hitelesített — másolat, illetve másodpéldány U. et C. 54/11. alatt található. Az aláírás mellett pecsét.

További források az egri és a szarvaskői uradalomra az Orsz. Levéltár U. et C. gyűjteményében (1526—1700):

1. Paraszti terhek, jobbágypanaszok. — a felszabadító háborúk után a városban maradt törökök névjegyzéke: év nélkül (Irreg. 8/104, Irreg. 2/24).

2. Összejoglató jegyzék egyes birtokok szántóföldjeiről és állatállományáról, helységnevek: 1687 (68/40), év nélkül (106/65).

Nyomatásban megjelent „Az egri főegyház Szent János könyve” (Kandra K.: Adatok az egri egyházmegye történelméhez. Eger 1885. I. 393. skk.)

¹⁴ Valószínűleg: „cubulum”.



TOKAJ

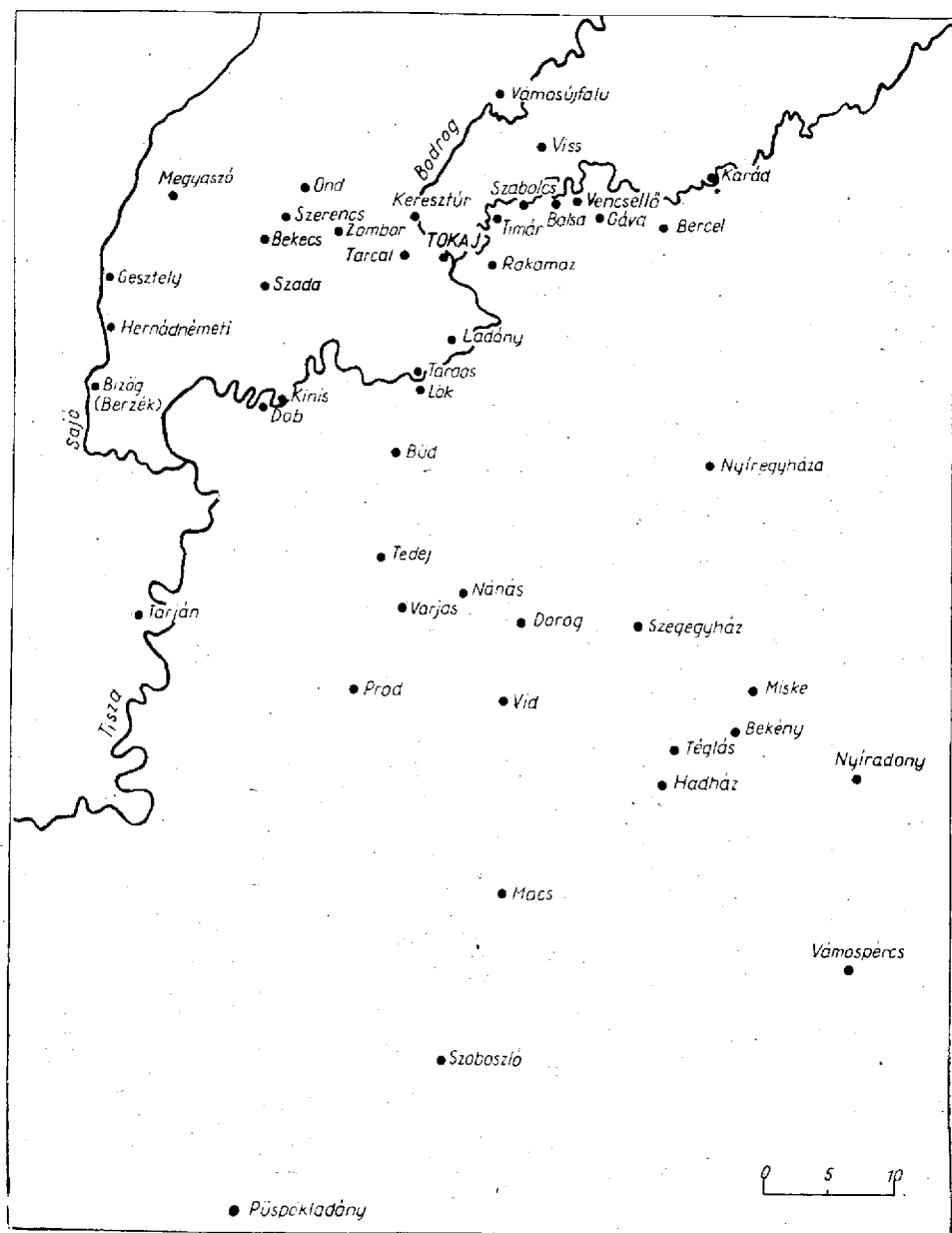
A Tiszának azon az átkelőhelyén, ahol ma Tokaj község fekszik, s ahonnan a Tiszai folyó két partjának széles térségei ellenőrizhetők, már a XI. században vár állott, a XIII. század óta pedig körülötte találjuk azoknak a jobbágyfalvaknak jó részét is, amelyekből a későbbi uradalom kialakult. A vár a hozzátartozó községekkel együtt az első évszázadokban gyakran cserélt gazdát, az uralkodók egyik nagybirtokos után a másiknak adományozták. Csak I. Mátyás idején került hosszabb időre a Zápolyai-család birtokába. 1527-től kezdve — amikor első ízben foglalták el Ferdinánd csapatai Zápolyai Jánostól — a XVII. század elejéig huzamosabban volt Habsburg-kézen. Az 1530—40-es években Serédi Gáspár tokaji kapitány a vár ura, 1550-től a Serédi-család más tagjai, majd Németi Ferenc. Valahányszor János király, János Zsigmond és párthíveik, később Báthory István és Bocskai István hatalmukba kerítették, pár év után mindig fel kellett adniuk. A XVI. században császári, erdélyi és török csapatok számtalanszor megfordultak ezen a tájon; a várat, a várcsát és falvait gyakran pusztította ostrom, tűzvész, öldöklés. Básta hadainak dúlása (1604) különösen kegyetlen következményekkel járt.

Bocskai halála után Thurzó György vette be Tokajt s lett — II. Mátyás adománya alapján — birtokosává. Az erdélyi fejedelemség hatalmának megszilárdulásával fordult a helyzet: 1622-től állandóan Bethlen Gábor, majd 1647-től a Rákóczi-család volt a vár ura, II. Rákóczi György halála után özvegye, Báthory Zsófia és utóbb az ifjú Rákóczi Ferenc. A Rákócziak uralma idején csatoltak Tokajhoz több olyan falut, illetve birtokrészt, amelyek korábban a sárospataki uradalomhoz tartoztak.

Lipót császár II. Rákóczi György bukását követően, 1662-ben átmenetileg megszállja és német katonákat szállásol bele. I. Rákóczi Ferenc hűtlenségbe esése után (1670) és Thököly Imre rövid uralmának (1683—85) letűntétől kezdve ismét császári csapatok állomásoznak itt. Caprara 1685-ben veszi be a várat és az új császári uralom rövidesen olyan viszonyokat teremt, amelyek a Hegyalja népét 1697-ben felkelésbe kergetik. Vár és város azonban ekkor is csak rövid ideig lehet Tokaji Ferenc és felkelőtársai birtokában, császári katonaság hódítja vissza a fiskus számára.

Kincstári uralom idején készültek azok az urbáriumok is (1581, 1688), amelyeket itt közreadunk.

Irodalom: A tokaji uradalom 1575-ben (Magyar Gazdaságtörténelmi Szemle 1895. 135.) Speck L.: Tokaj város leírása. (Adalékok Zemplén vm. történetéhez. 1904.) Soós E.: A tokaji vár története, hadi- és műleírása. Sátoraljaujhely 1914. Mosolygó J.: Tokaj és vidéke. Bp. 1930.



28. A tokaji uradalom falvai

1581. A tokaji kincstári uradalomnak részben korábbi felvételek alapján készült urbáriuma

A tokaji uradalom 1581-ben urbáriumát két 1565-ben kelt összeírással (U. et C. 122/1 és 89/3) egybevetve, megállapítható, hogy a lakók száma e 16 zaklatott esztendő alatt nemhogy nőtt volna, de néhány községben még csökkent is. Az egészszelkes jobbágyok erősen megkevesbedtek, helyettük a zsellérek száma szökkent fel.

Ami a paraszti terheket illeti, az 1565-ben kelt jegyzék alapján jóval korábbi időkre, János király uralmának évtizedeire lehet visszatekinteni. Ennek az 1541-gyel záruló korszaknak viszonylagosan alacsony készpénz- és termény- meg állatszolgáltatás-terhei elsősorban Serédi Gáspár, Serédi Benedek és Németi Ferenc alatt növekedtek meg: néhol emelték a censust, szigorították a disznótized behajtását, a majorság áthelyezésével kapcsolatban újjászervezték és növelték a robotot, s ami mindezeknél súlyosabb, megannyi törvénytelen zaklatással, pénz és termény erőszakos elvételével keserítették meg parasztaik életét.

1565 után a helyzet bizonyos mértékig enyhült: a visszaélések száma csökkent, a háborús pusztításra való tekintettel néhol elengedtek valamit a censusból, néhány robotfajtát sem kívántak már meg. Másfelől azonban újonnan létesített majorságföldök új munkát követeltek, volt hely (így Hernádnémeti), ahol a korábbi néhány napos munkát korlátlaná tették, az úri borok kimérésének kötelezettsége pedig most vált csak igazán nagy teherrel. Több községben a halászjobbágyoknak is kevesebb részesedést hagytak meg zsákmányukból, mint korábban.

Urbarium bonorum et pertinentiarum arcis Thokay sacrae caesareae regiaeque
maiestatis anno 1581. conscriptum

Oppidum Thokay

Coloni integrarum sessionum. Thomas Mezzaros. Praeterea nullus integrae sessionis, nam omnia integra loca et fundi possidentur per nobiles et alios viros militares.

Ceteri autem subsequentes coloni curaverunt sibi fieri domicilia aut in cellariis aut in hortis suis. Dobo Janos | Torczyk Mihál | Nicolaus Accz | Ioannes Czykor | Petrus Nehez | Gregorius Sandor | Ladislaus Soss | Stephanus Tassý | Relicta Valentini Accz | Andreas Dobo | Gaspar Molnar | Georgius Kysz | Relicta Benedicti Lowas | Ambrosius Halaz | Matthaeus Zobonya | Martinus Eordeg | Relicta Demetrii Fekete | Nicolaus Taar | Stephanus Adam | Andreas Zobonya | Lucas Zabo | Demetrius Mezzaros | Demetrius Czetený | Ioannes Gaczal | Michael Kenczes | Stephanus Balog | Nicolaus Thamas deak | Ioannes Pankothay | Ambrosius Szanta | Blasius Zabo | Mathias Kertes | Petrus Keký | Franciscus Gengessý | Relicta Petri Barath | Relicta Antonii Seeres | Ioannes Nagý | Paulus Mathe | Stephanus Porrtoró | Andreas Chako | Stephanus Chako | Franciscus Borsos | Thomas Veres | Michael Gyarmathý | Ioannes Keres | Michael Dobraný | Iacobus Samosközý | Ioannes Tybar | Iacobus

Nywlasz | Josa Thomas. Hi praefati cives habent, ut superius praemissum est, exigua tuguriola sub radicibus montium, in locis cellariorum et hortorum suorum. Quando per milites Germanos et Hungaros ac nonnullos artifices exclusi privatique sint antiquis suis sedibus, terras habent nullas, saltem vineolas, ex quarum cultura et fructibus vivunt. Aliqui eorum habent per duos boves vel equos, cum quibus sibi et domino terrestri serviunt.

Libertini. Michael Magyar | Relicta Bankodý | Paulus Szwez | Paulus Borbell | Gregorius Foszosz | Blasius Borbell | Stephanus Lakogyarto | Gaspar Zabo | Ioannes Pwskas, est domini Emerici Bornemizza libertinus | Georgius Zabo | Demetrius Nagy baywsw, est quoque domini Bornemizza libertinus | Gregorius Mayor vietor | Stephanus Zabo | Martinus Tott et Ioannes Czyszar, sunt domini supremi capitanei¹ libertini | Valentinus Zabo, cellarius suae maiestatis | Stanislaus Kowach, est quoque domini Bornemizza libertinus.

Nobiles. Michael Fodor, nobilis ex donatione suae maiestatis | Gregorius Deak, se quoque nobilem asserit, adque oppidum et alias nihil servit.²

Diversi servitores et exempti. Antonius Szwez iudex in vado | Servitores in vado suae maiestatis ad arcem nihil, neque ad oppidum solventes,³ aut quicquam servitii praestantes. Paulus Adaczý. Ladislaus Toth, Ioannes Compolar, Paulus Toth, Petrus Týsza | Matthias Tott, habet curam molen-dini et braxatorii et propterea solutionem a provisoro habet | Demetrius Szarka, est unus ex palleris ligna in arcem invehi curantes⁴ | Georgius Toth, nihil prorsus ad oppidum vult servire, nihilominus tamen silvis et pratis eiusdem utitur.

Lanii. Hi lanii inter cives non serviunt, sed capitaneis⁵ in portandis ad Rwkza litteris, unde postea Cassouiam⁶ ducuntur per equos vel pedester. Idque secundum ordinem faciunt. Michael lanius | Balthasar | Martinus lanius⁷ | Emericus | Urbanus | Matthaecus lanius.⁸

Piscatores ad arcem. Urbanus Halasz iudex | Ioannes Varsas | Franciscus Arany | Paulus Szantha | Paulus Iacob. Hi nullas habent hereditates. Hebdomadatim dant capitaneis et provisoro pisces feriis sextis et sabbato.

Propria domini. Ad arcem pertinent vineae undecim, Kolchag, Nylas. Jozan, Lyztes, Barath Szerenne in promontorio Mezesmal, Palotha supra oppidum Thokkay, Polekas, Feketehé zeoleo, Pinczefeol, Nywlas in promontorio Remethe. Ex his vineis vineas Kolchag, Nylas et Jozan colunt Ladanienses, Lystes autem, Barath. Zerenny et Palotha Thokajenses, Polekas vero, Feketeszeoleo et Pinczefeol colunt Rakomazienses. Vineae Nywlas propriis pecuniis⁹ colitur, et iam a quadriennio inculta iacuit, nisi quod Stephanus Dianoczý opera quorundam sclavorum¹⁰ praesenti anno eandem iterum

¹ Valószínűleg Kollonich János kassai főkapitány, aki korábban tokaji kapitány volt.

² Mint nemes csak a város közös szükségleteihez járul hozzá; egyébként nem tartozik.

³ Az előbbi a földesúri adókra, az utóbbi a város szükségleteire szolgált volna.

⁴ Helyesen: curans vagy curantibus.

⁵ A tokaji várkapitányoknak.

⁶ A levelezés nyilvánvalóan a kassai országos főkapitánnyal folyt.

⁷ A „lanius” szó mindkét utóbbi személyre vonatkozik.

⁸ A „lanius” szó a három utóbbi személyre vonatkozik.

⁹ Ti. az úr saját költségén, nem robotmunkával.

¹⁰ Valószínűleg a megye északibb fekvésű részeiről származó szlovák lakók,

excolere incepit. Fatentur subditi, quod in praedictis vineis nulla vitium propagatio facta sit a tempore Benedicti Seredy.¹¹

Proventus. Externi homines volentes ultra Tybiscum undecunque vina ducere accipiunt a decimatore sigillum et solvunt de singulis vasis vini per sex d., de vasculis per 3 d. De vinaceo quoque 3 d. Pecunia autem ista venit ad utilitatem caesaris. Haec solutio pecuniarum sigillarium durat saltem per tempus vindemiae. Sunt in Thokaÿ quinque piscatores nullas hereditates habentes et ex sola piscatione viventes, qui hebdomadatim solent dare pisces sartellares¹² diebus Veneris et Sabbati domino terrestri. Nunc autem coguntur dare capitaneo et vicecapitaneo et provisorii arcis.

Muleta. Pro muleta effusi sanguinis solvitur provisorii per f. unum. Appellans pro appellatione a iudice oppidano ad provisorium solvit provisorii d. 40.

Educillatio. Vina educillantur per hominem provisoris in Thokaÿ a festo Sancti Thomae Apostoli usque ad festum Michaelis.

Census. Ioannes Dobo anni 1570., Matthaëus Zobonya iuratus anni 1571., Valentinus Zabo iuratus anni 1572., Petrus Kendÿ iuratus anni 1573., Georgius Bognar iuratus anni 1574., nam iudex anni 1575. cum iuratis mortui, Ambrosius Halaz iudex anni 1576. et praefatus Valentinus Zabo iudex anni 1577. iurati et examinati fassi sunt in hunc modum, quod temporibus Gasparis et Benedicti Seredy et Francisci Nemethy¹³ censum Sancti Martini solverunt singulis annis f. 20, quamvis olim praedecessores eorum saltem annuatim solverint f. 12. Tempore Emerici Zÿkzay¹⁴ solverunt censum, ab anno 1572. incipiendo usque ad praesens tempus per duos annos tempore moderni provisoris fuerunt exempti propter exustionem oppidi per Tartaros factam¹⁵ ac etiam per Germanos tempore expugnatae arcis,¹⁶ solverunt autem his octo annis per f. 20. Cum nullos agros habeant, neque seminaturam ullam faciant, neque decimam, neque nonam solvunt, neque etiam oves ullas alunt. De porcis decimam dant, quando porcos ad silvas glandiferas pellunt, sed paucos porcos solent tenere propter militum rapacitatem. Et tempore moderni provisoris nullos porcos se ad silvas glandiferas pepulisse testantur.

Proventus vinearum. Vineta habent optima et feracia boni et generosi vini, de quibus dant quintam, hoc est decimam et nonam, ad arcem. Decimam enim nullam solvunt episcopo Agriensi. Quantum anno 1570. provenerit, iudex nescit, nam decimatores eius anni sunt mortui. Franciscus Dobo, qui est senior civis, recordatur, quod aliquando centum et decem, aliquando centum viginti vasa provenerint, aliquando viginti, aliquando quadraginta. Ex his decimis quantumcunque provenerit, sive multum, sive parum, tamen dantur parrocho oppidi singulis annis quattuor media vasa vini. Decimatores dantur ex Camera Scepusiensi.¹⁷ Est recens mala consuetudo inventa tempore Serediorum, quod cum in cadis de promontorio vinacea inferuntur, eiusmodi

¹¹ Serédi Benedek, Serédi Gáspár öccse, az 1550-es évek elején volt a vár ura.

¹² Valószínűleg az olaszosan készített „sardella” (tengeri hal) nevéből. (Du Cange: Glossarium mediae et infimae Latinitatis VII. Niort, 1886, 310.)

¹³ Némethi Ferenc mint Serédi István gyámja kapta meg a tokaji kapitányságot.

¹⁴ Szikszai Imre korábban, az 1570-es években, az uradalom udvarbírája volt.

¹⁵ Tatárok 1564-ben és 1570 körül dúlták a környéket.

¹⁶ A császáriak a várost 1564-ben, Schwendi Lázár császári kapitány vezetésével foglalták vissza, majd újra az 1567-es török támadás után.

¹⁷ Amióta a tizedet a kincstár az egri püspöktől bárbe vette, a Szepesti Kamara közegei szedték be.

repleti cadi terebro perforantur et mustum decimatores excipiunt. Et insuper a singulis cadis vinaceorum per unum cubulum vini decimatores accipiunt. Certo tamen nesciunt, an ad utilitatem domini terrestris cedant ista vina, quia extra caesaris cellarium collocantur. Extranei homines vineas habentes in promontorio Tokaj solvunt tempore vindemiae singuli unum caponem aut duas gallinas et quattuor panes, d. 12, ova totidem, cubulum hordei aut avenae. Eaque omnia ad manus provisoris dantur.

Cellaria ad provisoratum pertinentia. In arce unum, ubi acetum et olera hactenus asservari solita fuerunt. In oppido Meszaros Janos pincze, Hozzu pincze, Kysz Mora pyncze, Korczina pincze.

De vado et eius proventu. Ioannes Barbell de Kereztur iudex in vado, Fabianus Kowach de Tokaj servitor in vado ab annis septem, Petrus Tyzza servitor vadi a triennio iurati et examinati fatentur, quod cum ex pertinentiis Chettnek in curru adducitur ferrum per equos, tunc de quolibet curru solvuntur duae laminae ferri, item de singulis equis duo d. Hungarici. Si vero currus huiusmodi bobus trahitur, de singulis unus d. Cum vero iidem currus revertuntur ac sales vehunt, dant de singulis currubus duos sales et de equis binos d. Si autem currus vacui redierint, solvunt de quolibet vacuo curru sex d. De equis vero, quotquot fuerint, binos, de bobus singulos pendunt. De Transilvanicis currubus sales adducentibus eodem modo solvunt, scilicet de singulis currubus duos sales, de equis binos, de bobus singulos d. pendunt. De Maramarosiensibus currubus sales vehentibus accipiuntur saltem de singulis quattuor sales, de equis vel bobus nihil solvunt. Cum autem huiusmodi currus onerati vel vacui redeunt, etiamsi duodecim vel viginti boves curru iunctos haberent, solvunt saltem duodecim d., nihil amplius. De currubus communibus quascunque merces vehentibus et sex equos habentibus solvunt duodecim d. De currubus quinque equos habentibus pendunt decem d. Quattuor, trium et duorum equorum currus solvunt octenos d., sive onusti sint, sive vacui. De equis, bobus, porcis, vaccis aliisque iumentis, etiamsi Tybiscum transnatando transierint, accipiuntur bini d. De uno equite duo d., de pedite unus d. exigitur, qui antea tempore Francisci Nemethy dicuntur fuisse nautarum. De vinis, quae navi afferuntur vel etiamsi per Tybiscum ipsum in aqua vina demittuntur, de singulis vasis capiuntur d. 4. De cymbis seu naviculis vendendi gratia adductis de singulis solvuntur d. duo. De ovibus, agnis ac capris, quot f. valuerint, de singulo f. accipitur d. 1. Superioribus annis, cum uberiores fuerunt proventus vadi, una septimana efficiebant cum sale et ferro f. 70, nunc autem, quia negotiatores ab Hungaris¹⁸ impediuntur et mirifice molestantur, aliquando 8, 12, 17 vel f. 20 raro efficit.

Oppidum Kereztur integrum

Nomina colorum integrae sessionis. Paulus Szaaz | Martinus Zekely | Antonius Bartha | Ioannes Dysznos | Thomae litterati deserta | Matthaeus Nagy | Georgius Fohnagh | Matthias Kyrál | Gregorius Both | Ioannes Zabo | Simon Zabo | Valentinus Kowach | Stephanus Komaý | Lucas Kadar | Stephanus Chaký | Michael Kyrál | Nicolaus Zabo | Relicta Gregorii Erdeósz | Andreas Bartha | Gregorius Hamara | Petrus Wersendý | Ioannes Barbely |

¹⁸ „Magyarok”-on valószínűleg nem a császár magyar katonái értendők — akikre az uradalom népének másutt panaszai vannak —, hanem inkább a velük szemben ellenséges hajdúk.

Gregorius Klara | Ioannes Herman | Ioannes Thetÿ | Gaspar Margith | Petrus Zabo Santa | Lucas Huztÿ | Blasius Kÿs | Gaspar Kowach | Martinus Bodnar | Paulus Ferencz.

Mediae sessionis coloni. Iudex Stephanus litteratus | Christophorus Tokaÿ | Blasius Kochis | Petrus Nagy | Franciscus Oroz | Stephanus Kerÿ | Stephanus Zekely | Thomas Zekely | Ioannes Bwzas | Relicta Petri Ispan | Martinus Keerÿ | Andreas Hattwanÿ | Petrus Totth | Lucas Zabo | Petrus Zabo | Matthaeus Benche | Ladislaus Boczykor | Thomas Chynecz | Georgius Thanda | Stephanus Ispan | Matthias Wytez | Ioannes Hegedeos | Gregorius Zabo | Petrus Balogh | Franciscus Moczyonÿ | Laurentius Czyakÿ | Ioannes Cristan | Nicolaus Josa.

Inquilini domos habentes. Ioannes Byro | Ioannes Totth | Stephanus Syrasso | Stephanus Szaacz | Lucas litteratus | Matthias Thanda | Nicolaus Kÿs | Ioannes Bodor | Emericus Szoleos | Michael Nagy | Relicta Ioannis Kowach | Relicta Valentini Simon | Michael Zabo | Emericus Petyke | Stephanus Herman | Ioannes Laskaÿ | Stephanus Hws | Ioannes Wago | Nicolaus Dw | Ioannes Kÿsz Josa | Michael Laskaÿ | Laurentius Kowach | Matthias Orszagh | Matthias Mayer | Relicta Demetrii, Kowach | Ioannes Mezzaros | Balthasar Nagy | Laurentius Pap | Blasius Zeke | Nicolaus Bartha | Oswaldus Dombradÿ | Blasius Beke | Relicta Petri Nyry | Ioannes Debreczenÿ | Blasius Zabo | Albertus Eöz | Iacobus Totth | Thomas Feyteo | Matthias Szaaz | Philippus Toth | Gregorius Zabo | Georgius Mezzaros | Ioannes Boda | Petrus Farkas | Matthaeus Leorincz | Matthias Zabo | Blasius Fazekas | Martinus Totth | Matthias Laczaÿ | Thomas Pal | Benedictus Byal | Georgius Toth | Michael Zeogy | Georgius KÿszPaztor | Lucas Nagygergely | Ioannes Kÿsz | Thomas Balasko | Thomas Kÿswadas.

Inquilinÿ domos non habentes. Albertus Keregyartho | Moyses Zabo | Andreas Kysz | Benedictus Dayka | Martinus Rostas | Blasius Kowach.

Piscatores. Gregorius Szantho | Lucas Geonÿ | Stephanus Peczÿ | Iacobus Toth | Ioannes Twros | Ioannes Achel | Ioannes Byro | Demetrius Kanthor | Ionas Bereok | David Kanthor | Ioannes Adam.

Nobiles libertatem habentes. Blasius Byharÿ | Benedictus litteratus | Matthias Nagy | Georgius litteratus | Georgius Zilassÿ | Michael Parlagÿ | Ioannes Bambelÿ.

Census. Censum ordinarium affirmant se a tempore Benedicti Sereÿ nunquam plus solvisse, quam quadraginta quinque florenos. Etiam provisoribus haec tantum solverunt.

Proventus. Nonam dant de tritico, hordeo et avena ad Tokaÿ, similiter etiam de vinis solvunt nonam. Decimam frugum dant Agriam et dimidiam decimam de vinis, altera dimidia pars decimae vinorum percipitur ad Tokaÿ secundum arendationem.¹⁹ Si vero vina copiose proveniunt, saepe integra decima arendatur. Dant etiam, cum vinum educitur, eductores de singulis vinis per d. sex. Anno 1574. iudex Franciscus Paal fatetur, quod nona fuerit tritici 63 cubuli in Kereztur, quod facit $78\frac{3}{4}$ cubulos Cassouienses.²⁰ Anno 1575. iudex Stephanus litteratus dicit nonam tritici fecisse 96 cubulos Cassouienses. Hordeum et avenam non seminant, quia non habent terras. Idem pecuniam substratilem provisorii dedit f. 3 d. $39\frac{1}{2}$. Anno 1576. iudex Matthias

¹⁹ Az egri pÿspököt illető tizedet a kincstár bérelte és Tokaj vára fenntartására rendelte.

²⁰ Ennek a köbölnek a 83 literes kassai köböl — mint látjuk — kb. $1\frac{1}{4}$ -szerese.

Kyraly triticum nonale dedit cubulos Cassouienses 29^{1/2}, decimale triticum cubulos 18. Quando defalcant fruges cum falce falcatoria,²¹ tunc redimunt fruges illas, singula iugera per d. duodecim. Eodem anno vinum nonale vasa 12, decimale octo provenerunt. Item torcularis vini fuerunt duo vasa,²² unum percepit decimator Georgius Semsey, aliud datum provisorii. Eodem anno idem dedit azokpinzt 4 f. provisorii, de quolibet videlicet vase per d. 6.

Silvas liberas glandiferas olim meliores habuerunt, sed ligna quercina quotidie desecantur et ad arcem Tokaj inducuntur. Dant de porcis decimas. Quando autem peregrini sive extranei aliunde pellunt porcos in silvas, quae Kerezhuriensibus cum Kysfalw et Szegy sunt communes, tunc duae partes porcorum decimalium ad Tokaj dantur, tertiam partem possessor antefatarum possessionum percipit. Infra et supra numerum denarium²³ qui fuerint, redimuntur d. 5. De numero pecuniarum redemptionalium et decimalium porcorum non recordantur, quia officiales provisorii ceperunt, qui magni dissipatores fuerunt.

Habent promontorium amplum. De vinis dant nonam ad arcem Tokaj ad quinquaginta vel sexaginta vasa iuxta fertilitatem anni. Decimam dant Agriam. Sedecima cedit parochi eius loci.²⁴ Exteri vineas ibidem habentes solvunt nonam et decimam. Singuli dant per unum cubulum avenae, duas gallinas aut unum caponem, duos panes et duodecim d.

Est consuetudo apud eos, cum uvae bene calcatae et expressae in cadis ad domos reducuntur, decimator diligenter inspicit, an uvae sint sufficienter expressae et tunc asseribit²⁵ ad unum cadum capientem 10 aut 12 urnas²⁶ cubulum puri musti. Si vero animadverterit uvas non esse satis expressas, aut denuo calcari iubet, aut pro suo iudicio duos, tres aut quattuor cubulos asseribit et etiam exigit et hoc vocant vinum torculari. Erunt aliquando 5, 6 et octo vasa vini torcularis. Emptores vinorum de singulis vasis vini, quae in ipsorum medio²⁷ emuntur et educuntur, quoviscunque solvunt per d. 6. Quae quidem pecunia datur per iudicem oppidi ad manus provisorii.

Habet ibidem caesar vineas Ozompol, Keery in promontorio Salgo, Hegysarky, Kyskows, Nagykeses, Kunzolo, Barathzeoleo in promontorio Kakas hegy, Poklos in promontorio Poklos. Ex his vineis olim colebant cives de Kerezthur saltem quattuor absque pecuniis, quattuor autem pro pecuniis. Nunc vero iam a tribus annis omnes has vineas colunt absque omni solutione, quorum laboribus vehementer aggravantur.

Est in promontorio Zombor vinea caesaris Kezer vocata, quam uno die centum homines vix fodere possunt, cuius cultura ipsis quoque imposita est. Primo quidem pro cultura pecunia ipsis dabatur, nunc vero absque pecuniis laborare coguntur, quod ipsis valde onerosum est. Hae autem vineae

²¹ Ha ti. a gabona learatása — az általában szokásos sarló helyett — kaszával történt.

²² A borsajtolás után beadott mennyiség; beszédésének módját az urbárium alább részletesen leírja.

²³ A „deni” (10—10) szóból. A tíznél kisebb számú vagy a végösszegben kerek tízesen felüli sertésekről van szó.

²⁴ A tized kisebb hányada (rendszerint 1/10-a) a helyi plébánosnak vagy lelkésznek járt.

²⁵ Kiró (ti. beszolgáltatandó bormennyiségként).

²⁶ A mondat megfogalmazása nem kifogástalan. Az összeíró, úgy látszik, 10—12 akós „cadus”-ról beszél, amely az ismert eszter- és hordóméreteknél jóval nagyobb.

²⁷ Bent, a falu és lakói között.

omnes valde sunt desertae et vitibus carentes. Primo, quia nulla facta est propagatio a longe tempore. Secundo propter malam et negligentem culturam. Non enim sufficiunt praedicti cives ad tot vinearum culturam et in huncusque diem non sunt fossae excepta illa, quae vocatur Keczer.

Munera. Munera dant ad tria festa praecipua²⁸ iuxta suam possibilitatem.

Sunt ibidem aquae piscosae ex Bodrog et Tybisco exundantes, quae vocantur Nagytro,²⁹ Bogdan, Nyenew, Tycze, Kylycze, Saro, Baratho, Remenze, Palaczka. Hae aquae omnes sunt prohibitae. Piscium in iisdem captorum cedebant olim duae partes domino terrestri, tertia pars piscatoribus dabatur, nunc vero ab eo tempore, quo arx haec in potestatem caesareae maiestatis pervenit, unam partem piscium capitaneus arcis accipit, alteram provisor, tertia cedit piscatoribus. Iudex tempore Iacobi Sparwein³⁰ dicit se dedisse provisorio moderno semel f. 60 de pretio piscium. Bartha Andras dicit tempore capitanei Kolonich se per biennium fuisse iudicem ac uno anno dedisse ex pretio piscium provisorio f. 19. Altero anno nihil dedisset, quia non fuissent pisces. Anno praesenti capitaneus accepisset 105 pisces ex piscinis Tycze et Kylycze prope arcem in ripa fluvii Bodrogh, quas capitanei sibi pro propriis vendicant. Ex illis nemini ullam partem dant, neque etiam piscatoribus. Piscatores tenentur singulis feriis sextis et sabbato pisces dare ad mensam capitanei, provisoris et quotiescunque iidem mandant.

Foeneta habent sufficientia, in quibus provisor tantum foeni falcare potest, quantum vult, etiamsi dominus terrestris non habet peculiare pratum ad arcem pertinens, faciunt tamen singulis annis plerumque ad orgias 32, interdum etiam 34. In quos usus provisor foenum convertat, ignorant ipsi.

Servitia. Ad allodium Zada arare, seminare, demetere et importata triturare tenentur. Interdum duabus et tribus etiam septimanis ibidem in laboribus retinentur.

Mulcta. Muletam propter verberationes et sanguinis effusionem solvunt, sicuti alii coloni.

Educillatio. Vinum educillare a prima Ianuarii usque ultimam Septembris ad rationem caesareae maiestatis tenentur. Aliis tribus mensibus propria educillant.

Oppidum Tharczal integrum

Nomina colonorum integrarum sessionum. Ioannes Jazý | Caspar Eotwes | Paulus Kallay | Matthias Kallay | Demetrius Meszaros | Melchior Zabo | Gregorius Kardos | Georgius Komoroczý | Stephanus Zabo | Nicolaus Pap | Ioannes litteratus | Matthias Zabo | Ioannes Kowach | Ioannes Kerekesz | Petrus Keönthes | Albertus Barath | Emericus Reszegh | Albertus Veresz | Blasius Fazekas | Nicolaus Kysz | Matthaeus Kysz | Andreas Kowach | Thomas Kowach | Andreas Czyszar | Antonius Nywl | Oswaldus Kowach | Thomas Biro | Stephanus Kolos | Cyriacus Sarý | Georgius Byka | Relicta Michaelis Kwnicolýt | Antonius Zabo | Laurentius Keonteos | Lucas Osuartt | Thomas Kazdag | Ambrosius Hegý | Thomas Faxýt | Georgius Palaj | Gregorius Macza.

²⁸ Ti. karácsonyra, húsvétra és pünkösdre.

²⁹ Helyesen: Nagy tho. (L. az 1688-as urbáriumot.)

³⁰ Valószínűleg az egykori udvarbíró.

Inquilini domos habentes. Iudex Paulus Keomyues, habet vineas | Petrus Kowach | Michael Kÿsz | Demetrius Fekete | Gregorius Zigyarto | Michael Dios, habet vineam | Petrus Detkÿ, habet vineam | Gregorius Hayas, habet vineam | Michael Zeke | Martinus Papabÿ | Iacobus Panÿ, habet vineam | Petrus Zeoch | Ioannes Horwath, habet vineam | Gregorius Zeoch, habet vineam | Antonius Zekelÿ, habet vineam | Thomas Lengelÿ, habet vineam | Michael Achko, habet vineam | Michael Gaal, habet vineam | Michael Ichio, habet vineam | Andreas Kozzoros, habet vineam | Stephanus Chaszar, habet vineam | Matthaëus Zeoch, habet vineam | Nicolaus Teglassÿ, habet vineam | Paulus litteratus, habet vineam | Martinus Poor | Michael Borgyas, habet vineam | Gregorius Balassÿ, habet vineam | Orphani Stephani Nagÿ | Nicolaus Barbely, habet vineam | Relicta Francisci litterati, habet vineam | Matthias Barbely, habet vineam | Petrus Fakaÿ, habet vineam | Thomas Kowach, habet vineam | Franciscus Mezzaros, habet vineam | Hieronymus Basilicus | Matthaëus Poor, habet vineam | Ioannes Cyriak, habet vineam | Valentinus Zekeres, habet vineam | Iosephus Nagy, habet vineam | Michael Moradÿ, habet vineam | Petrus Burÿa, habet vineam | Relicta Pauli Szwlin, habet vineam | Clemens Kontar, habet vineam | Michael Onga, habet vineam | Emericus Jambor, habet vineam | Gregorius Keotteos, habet vineam | Ioannes Adam, habet vineam | Valentinus Terek | Ladislaus Zekeresz, habet vineam | Georgius Kozma | Stephanus Bachko | Georgius Boros, habet vineam | Thomas Toth, habet vineam | Alter Thomas Toth | Franciscus Hattwany, habet vineam | Valentinus Balatÿ, habet vineam | Ioannes Szarwas, habet vineam | Georgius Toth, habet vineam | Emericus Kalmar | Benedictus Kalmar | Relicta Pauli Illies, habet vineam | Andreas Sypos, habet vineam | Georgius Kochys | Ambrosius Raach, habet vineam | Bartholomaeus Cheriko, habet vineam | Matthias Kowach, habet vineam | Paulus Maadÿ, habet vineam | David Janos | Gregorius Santha, habet vineam | Ioannes Kos, habet vineam | Ladislaus Karachyon, habet vineam | Gregorius Kowach | Ambrosius Toth | Stephanus Keteleos | Michael Nagÿ, habet vineam | Martinus Nemeth | Nicolaus Kantor | Valentinus Kÿs | Petrus Nagy | Paulus Kowach, habet vineam | Ioannes Kyraly, habet vineam | Nicolaus Kyraly, habet vineam | Ioannes Dochs, habet vineam | Caspar Molnar, habet vineam | Michael Zomotorÿ, habet vineam | Martinus Kowath | Valentinus Zelesz, habet vineam | Valentinus Kyraly, habet vineam | Gregorius Zabo, habet vineam | Nicolaus Sondÿ | Ioannes Zabo | Nicolaus Zaz | Blasius Puha | Lucas Medwesz | Laurentius Nagy | Georgius Borsos | Paulus Taar, habet vineam | Iacobus Nagy Janos, habet vineam | Thomas Balassÿ | Andreas Toth, habet vineam | Relicta Valentini Kentesz, habet vineam | Paulus Horwath, habet vineam | Relicta Lucae Hydegh, habet vineam | Ioannes Kwn, habet vineam | Ioannes Hegedes, habet vineam | Ioannes So wago, habet vineam | Michael Zabo, habet vineam | Thomas Bwthkaÿ, habet vineam | Blasius Nag, habet vineam | Relicta Francisci Zabo, habet vineam | Lucas Nagy, habet vineam | Benedictus Toth, habet vineam | Paulus Cheh, habet vineam | Ioannes Zekeres, habet vineam | Franciscus Gal, habet vineam | Emericus Beke | Franciscus Bwdaÿ, habet vineam | Ioannes Zillagÿ | Aegidus Zabo, habet vineam | Ioannes Horwath, habet vineam | Paulus Taar | Michael Wayda, habet vineam | Matthias Chykos, habet vineam | Ioannes Wayda, habet vineam | Petrus Zakach, habet vineam | Gregorius Sewt | Iosephus Borsos, habet vineam | Benedictus Kÿsz, habet vineam | Lucas Jozan | Stephanus Maÿor |

Matthias Abody Syraso, habet vineam | Blasius Lestar | Andreas Tanczos, habet vineam | Abel Kallaÿ, habet vineam | Albertus Jozan, habet vineam | Caspar Horwath, habet vineam | Georgius Barath, habet vineam | Blasius Kaza, habet vineam | Michael Pintek, habet vineam | Blasius Zabo | Laurentius Toth, habet vineam | Antonius Chyzzar, habet vineam | Stephanus Varga | Matthias Chyotta, habet vineam | Caspar Gyarmathy, habet vineam | Demetrius Somogy, habet vineam | Antonius Nagy, habet vineam | David litteratus, habet vineam | Gregorius Kapossÿ, habet vineam | Ioannes Toth, habet vineam | Blasius Fabian | Demetrius Byro, habet vineam.

Inquilini domos non habentes. Franciscus Zabo | Ioannes Barbelÿ | Ioannes Mezzaros | Gabriel Pap | Ladislaus Zabo | Matthias Toth.

Fundi desertarum domorum. Relictae Gregorii Wegh | Relictae Benedicti Gazdag | Francisci Bartha | Andreae Joh | Orphanorum Matthaei Kÿs | Orphanorum Stephani Byro | Petri Zoleossÿ et orphanorum | Clementis Dozÿ | Antonii Zekeres | Ambrosii Machÿ.

Extraneorum domus vineas in Tarczal habentium. Valentinus Boda in Pwg³¹ habitans | Matthaeus Nitraÿ Cassouiae | Georgius Borsos Cassouiae | Relicta Francisci Tôresdÿ in Debreczen | Vincentius Pap in Saarospatak | Antonius Perezÿ minister verbi in Tokaÿ | Ioannes Zasskowskÿ Cassouiae | Relicta Ioannis Feÿerwarÿ in Eperies.

Nobiles domos liberas habentes. Petrus Moszdoszÿ | Georgius Czegledÿ | Ionas Monakÿ | Paulus Hew.

Domus oppidi, in quo maiestatis caesareae vina educillantur.

Census. Censum Sancti Martini solvunt ordinarie f. nonaginta novem annuatim, ab anno 1572., quo libertas eorum a sacra maiestate caesarea concessa expleta est, solverunt hucusque singulis annis f. nonaginta novem.

Proventus. Nonam solvunt ad Tokaÿ de tritico, hordeo et avena. Cum autem triticum, hordeum et avenam falce falcatoria propter utilitatem defalcant, tunc de quolibet iugere solvunt per 6 d. ad Tokaÿ. Decimam de frugibus autumnalibus et vernalibus solvunt totaliter parrocho et etiam de agnis. Nonam primarius iudex et duo iurati non solvunt, neque decimam, sed iudex primarius cuiuscunque concivis nonam et decimam accipit et eius dimidietatem tam ex nonis, quam decimis sibi retinet, alteram medietatem dividunt inter se duo iurati idque ipsis conceditur ratione expensarum tempore decimationis.³² Decimam apum et examinum solvunt ad arcem. Ubi denarius numerus non completur, redimunt unum examen apum d. 2. Decimam de porcis, etiamsi silvas glandiferas non habent, solvunt annis singulis, licet antiquitus de fetura saltem illius anni decima dabatur, infra et supra denarium numerum redimuntur d. quinque. De vinis et vineis huius oppidi provenienti-bus solvunt quintam partem totaliter ad Tokaÿ, qua centum, aliquando ducenta vasa, plus minusve proveniunt. Ex quinta parte vini dantur parrocho huius oppidi tinnae quadraginta annuatim. Extranei vineas habentes dant unum cubulum hordei sive avenae, unum caponem sive gallinas duas, duos panes et per d. 12. In exigenda quinta hanc habent consuetudinem, quod uvas calcatas et expressas ex vineis ducunt ad domum iudicis, ubi decimatores sunt. Ibi dolia sive cadi aut perforati sunt, aut perforantur supra sextum circulum, inde quidquid musti effluit, totaliter cedit domino terrestri. Si vero

³¹ Ptriÿgy.

³² A gabonatermés olyan jelentékelen volt, hogy egész tizedét és kilencedét a bíró meg az esküdtek kaphatták.

decimator animadverterit uvas non bene expressas esse, iubet in eodem cado denuo post effluxionem musti uvas tales calcari et quidquid musti iterum effluit, id percipit decimator pro muleta persoluta, tam ex eiusmodi musto quinta pars domino terrestri cedit. De vinis in vasa infusis datur quinta pars vinorum domino terrestri. Quilibet emptor, qui hic vinum aut loram emit et educit, debet de quolibet vase solvere d. 6 et de vaseculo d. 3 idque per totum annum, exceptis vinis, quae quis a parocho aut iudice emit, de illis nihil solvitur. Silvas pro restaurandis aedificiis habuerunt, sed sunt desectae ad arcem Tokaÿ.

Propria domini. Vineas caesarea maiestas habet ibi novem, Zabo Peter, Lestar zeoleó, Bakssó, Kyralyal, Feketehegy, Chekewolgy, Tar Balas, Eló-hegy, Nagy Remethe. Aliae quinque vineae pro pecuniis coluntur, verum a tribus annis nihil est solutum.

Servitia. In promontorio Zombor compulsi sunt vineam colere Nagy-kyralyszeoleo absque omni solutione. Hae vineae sunt quidem cultae ab ipsis et fossae, prout fieri potuit, sed propagatio in illis a tempore Francisci Scredÿ³³ non est facta. Ex his novem vineis, quando annus est fertilis, proveniunt 40, 50 vasa, aliquando minus. Anno praeterito 1576. provenerunt vina³⁴ 12, anno 1575. provenerunt vina 52.

Sunt hic lacus piscosi quinque, Holdos, Tholma, Takta, Kengyel et Ewthy, quorum duo priores non piscantur propter abundantiam et densitatem herbarum, quae non permittunt retia in iis trahi. Quando piscantur alii, dantur duae partes piscium ad Tokaÿ, tertia cum minoribus piscibus piscatoribus. De proventibus harum piscinarum fatetur Michael Nagy iudex piscatorum, quod pisces in diversas partes distrahantur, alii Cassouiam, alii ad Tokaÿ, alii ad loca, quae ipse ignorat. Quodsi omnes venditi fuissent, pretium illorum per annum constituisset f. 100.

Munera. Ad tria festa solent dare capones duos aut tres, anseres, agnos, ova et similia, quae possunt.

In foenetis huius oppidi non falcatur foenum pro domino terrestri. In Tokaÿ tenentur falcare in foeneto Ezlarzegy ad orgias 35, 40 et 50. Aliquando coguntur falcare in Harangod et alibi, ubi provisor voluerit.

Ad allodium Zada arare, seminare, importare et triturrare tenentur, sed aggravantur in eo multum, quia propter tales labores allodiales coguntur culturam vinearum negligere.

Tempore decimationis solent decimatores iudicium litigantibus administrare, maxime in causis debitorum vel etiam aliis causis, in praesentia iudicis et iuratorum huius oppidi. Neque etiam licet ulli partium ab hoc iudicio decimatorum causam appellare, sed decimator compellit convictum ad satisfactionem per detentionem vinorum et quaecunque pars convicta in iudicio fuerit, solvit d. quadraginta ad Tokaÿ. Eadem consuetudo servatur etiam in Kerezturn.

Birsagia. Birsagium sanguinis solvitur unus f. ad arcem. De querela indigna d. 3 et vibice d. 64 dantur iudici. De captivatione hominis nomine officialis facta tam in oppido, quam campo datur f. unus ad Tokaÿ. In oppido hoc ab antiquo domini terrestres non servabant officiales, sed officialis fuit iudex oppidi.

³³ Valószínűleg elírás Németi Ferenc (Serédi István gyámja) helyett. Serédi Ferenc ugyanis a család egy másutt élő ágának volt tagja.

³⁴ Ti.: vini vasa (alább ugyanúgy).

Educellatio. A tempore vindemiae usque ad festa Nativitatis Domini vina sua propria educillare possunt et alioquin quoque, quando venia et indulgentia eis ad petitiones eorum a provisoro datur.

Zombor oppidum, portio

Integrae sessionis. Iudex Andreas Fekete | Ioannes Toth | Gregorius Keregyarto | Michael Czipelcos | Paulus Toth | Relicta Ioannis Madaraszy.

Mediae sessionis. Matthaeus Görgfj | Gregorius Jo | Thomas Veres | Stephanus Vegh | Petrus Zakal | Michael Mezzaros | Emericus Feoczcon | Franciscus Zabo | Benedictus Salomon.

Inquilini domos habentes. Michael Vywarj | Fabian Nagy | Michael Fabian | Stephanus Toth | Andreas Dobj | Albertus Racz | Thomas Vegh | Relicta Dionysii Madaraz | Relicta Antonii Kwn | Relicta Ambrosii Kyrál.

Inquilini domos non habentes. Ladislaus Beteg | Emericus Botka | Andreas Lonthos | Iacobus Betegh | Nicolaus Matthywsz | Stephanus Czontos | Seraphin Botka | Emericus Thamasz | Georgius Toth | Relicta Petri Boghnar.

Census. Censum olim solvebant f. 24 pro festo Sancti Martini. Postea Camera suae maiestatis³⁵ relaxavit ad duodecim f., quod erant etiam tunc diminuti numero colonorum. Factum id anno 1573. Uno anno, videlicet 1572., solverunt provisorii 24 f. Anno autem 1574. usque ad 1576. solverunt per f. duodecim. Tres quoque iudices continui annorum 1578., 1579. et 1580. fatentur se nonnisi f. 12 pro censu Divi Martini provisoribus solvisse.

Proventus. Nonam frugum et vinorum solvunt ad Thokaj, decimam Agriam³⁶ cum agnis et apibus. Anno 1576. iudex dicit se in nonam dedisse tritici cubulos 35 et hordei 5 cubulos. Octavam agnorum et apum dant decimatores Agrienses parrocho huius loci. De porcis dant decimas annuatim, redimuntur vero infra et supra denarium numerum d. 5. De vinaceis, quae in cadis deducuntur, eadem est consuetudo, quae in Ond observatur, videlicet de 40 cubulis puri vini unum cubulum ratione vinacei et de vinis iterum denuo calcatis quidquid exprimitur, decimator percipit pro se. Anno 1576. Keregyarto Gergel pro nona dicit se ad Tokaj dedisse 14 vasa vini caesari. Eodem anno nulla sunt vina occupata, sed alii capitanei et milites Germani, qui ad vina dederant pecuniam, sunt soluti cum vinis,³⁷ per f. 10 vas vini computando. Anno 1575. Pap Antal iudex fatetur ex vino nonali provenisse vina quinquaginta. Anno 1574. vina nonalia provenerunt vasis 13, vina nulla occupata sunt. Iudex anni 1573. mortuus est, de nonalibus referri potuit nihil.

Extranei. Extranei solvunt unum cubulum hordei aut avenae et duas gallinas vel unum caponem ac duos panes, cives de Eperies et Cassouia unum cubulum hordei et octavam unius librae piperis. Sunt autem extraneorum vineae circiter 46.

Propria domini. Caesarea maiestas habet in hoc promontorio novem vineas, Mwsaj, Kjskyral, Nagykyral, Philpessj, Keczer, Keowes, Farkas,

³⁵ A Szepesi Kamara, amely a király nevében a kincstári birtokok szolgáltatásait megszabta.

³⁶ Az egri püspöknek.

³⁷ A mondat értelme nem világos. A német katonák „foglás” helyett ez alkalommal valószínűleg pénzért vásárolták az uradalom borát.

Fridrik, Christoff. Olim sine pecuniis colebant vineas Keowes, Kyskyral et Christoff, sed quia ita ab anno 1575. sunt diminuti, saltem vineam Kyskyral sine pecuniis colunt. Sunt hic piscinae duae NagyToo et Serth, quarum tertia pars cedit ad Tokaj et duae partes piscatoribus et ex tertia parte Tokaiensium octava pars datur nobilibus Fekeshazy. Foeneta habent pro se et pro usu caesaris copiosa, sed vel in Ladan vel Harangod falcant. Anno praeterito propter paucitatem colonorum nihil falcarunt.

Birsagia. Mulctam solvunt hic quoque, sicut in Tarczall.

Servitia. Arare et seminare cum laboribus aliis ad Zada tenentur.

Munera. Muneralia voluntarie solvunt ad tria festa et quocumque intrant.³⁸

Educillatio. Educillare vina tenentur per annum, sed nobiles hic existentes quoque multa vina educillant.

Bizógh³⁹ portio

Integrae sessionis. Iudex Matthias Zabo | Andreas Feoldeos | Nicolaus Fóldeos | Bartholomaeus Melezdó.

Inquilini. Gallus Berzótha | Andreas Mellezdó | Relicta Michaelis Zabo | Lucas Salga | Relicta Stephani Mellezdó | Andreas Nagy.

Domus desertae. Stephani Mellezdó | Matthaei Kynczeosz | Vincentii Modor | Emerici Taar | Emerici Nagy | Thomae Zóke.

Fundi deserti.⁴⁰ Thomae Zóke | Alberti Pochygh | Blasii Fóldeos | Pauli Kery | Benedicti Kazza.

Census. Fatentur, quod tempore Gasparis Serejy possessio totaliter est possessa ad Tokaj et solverunt census Sancti Martini per annum f. 3. Quoniam autem altera et maior dimidietas est nobilium, accedente etiam commissione commissariorum⁴¹ annorum praeteritorum solverunt postmodum saltem f. 1 d. 50, quamquam provisor anni praeteriti Petrus Petrovitzky eos iterum coegit ad solutionem trium f. Matthias Zabo iudex anni praesentis et Bartholomaeus Meleszdo iudex anni abhinc tertii loci istius fatentur, quod Emericus Zykzay curiam nobilitarem cum attinentiis emerit a nobili Thoma Wattaý, qui duxerat uxorem filiam Francisci Baranchy. Ad hanc curiam nobilitarem tam terras arabiles, quam foeneta habent sequestrata. At processu iuris medietas huius curiae nobilitaris cum attinentiis reobtentata est per Wolfgangum Orgowaný, Antonium Zwhay et Michaellem Horwath. Cuius medietas nunc quoque possidetur ad rationem suae maiestatis propterea, quod Emericus Zykzay clam, nulla ratione provisoratus Thokajensis reddita discesserit.

Munera. Munera saltem dant ad festum Nativitatis Domini per unam gallinam et kolach⁴² et quocumque intrant.

Proventus. De omnibus frugibus nonam dant ad Tokaj. Decimam agnorum et frugum Agriam. Nonam anno 1576. iudex dedit 10 cubulos tri-

³⁸ Ti. ahányszor csak a várba, az udvarbíróhoz mennek valamiért.

³⁹ Berzék.

⁴⁰ „Fundus desertus” itt — a „domus deserta”-val szemben — valószínűleg az eredetileg is ház nélkül álló jobbágytelkeket jelenti.

⁴¹ Kamarai biztosok, a Szepesi Kamara küldöttei.

⁴² Kalács.

tici, 20 cubulos hordei. Anno 1571. nona fuit 15 cubuli tritici, hordei et avenae totaliter octo. Anno 1574. fuit nona 18 cubuli tritici, hordei et avenae 12 cubuli. Decimas porcorum annuatim solvunt, sicuti alii, redimuntur maiores per d. 5 et omnes, qui non sugunt. Est ibidem pratum caesaris Belszoj reth, in quo plaustrum foeni vix provenit, adeo spinetis est desolatum.⁴³ Haberent foeneta sufficientia pro sua necessitate, sed equites ex arce Onod depascunt fere singulis annis. Habet caesar molendinum totale ibidem cum tribus rotis, verum ut plurimum, saltem ad domum annonariam in Tokaj molitur. Extra hoc nesciunt, quid proventus molendini faciat.

Birsagia. Birsagium solvunt, secundum quod convenire cum officiali possunt. Soliti sunt olim dare pro capitali poena f. 6 d. 40. Pro querela ante contestationem litis iudici facta solvunt d. 40.

Servitia. Laborare tenentur ad allodiatuam Zada. Colunt etiam gratuita opera vineam Mwsaj in promontorio Zomboriensi. Quia autem eorum sunt pauciores, eam pro necessitate colere non possunt.

Educillatio. Vina coguntur educillare ad-nutum provisoris, ut ipsimet fatentur.

Hernadnemety integra

Coloni integrae sessionis. Iudex Stephanus Mochary | Petrus Wegh | Gregorius Wegh | Ioannes Nagy | Ambrosius Wegh | Balthasar Nyery | Valentinus Nyery | Benedictus Kemej | Iacobus Bodo | Paulus Pap | Matthaeus Zeled | Georgius Pap | Michael Banyaz.

Mediae sessionis. Petrus Pipo | Paulus Byka | Andreas Zerdahely | Demetrius Pap | Ioannes Molnar.

Inquilini. Ambrosius Santa | Matthaeus Kadar | Ioannes Hegedeosz | Blasius Nagy | Lucas Kyrál | Bartholomaeus Andras | Thomas Toth | Gregorius Gadnay | Simon Molnar | Sigismundus Zakal | Georgius Kos | Paulus Kysz.

Desertae. Francisci Suba | Bartholomaei Andras | Blasii Nagy | Nicolai Simon | Pauli Pap.

Est ibidem curia nobilitaris, quam inhabitare dicitur nunc Simon Kysz, olim inhabitavit eam Nicolaus Nagy. Habet et Lucas Seryeny (nescitur, unde et per quem obtinuerit) domum quandam in Hernadnemethy, cui et alteram adiunxit, quae concernit heredes quondam Urbani et Gregorii Tollasz.

Census. Censum ordinarium ad festum Divi Martini solvunt in una summa quotannis f. 12 a tempore Benedicti Seredy et provisoribus pro tempore constitutis.

Proventus. De frumento eorum, tritico, hordeo et avena secundum veterem ipsorum consuetudinem dant ad arcem Tokaj duodecimam. Decimam solvunt de omnibus Agriam, tritico, hordeo, avena, agnis, apibus. Silvas glandiferas non habent, verum a tempore Gasparis Seredy decimas de porcis dare tenentur. Infra numerum autem denarium redimunt quinis d.

Tempore Ioannis vaiuodae⁴⁴ fuit hic allodium et intertenuerunt tria aratra, quae tres particulas terrae, quae ad allodium occupatae fuerant,

⁴³ Azaz : elpusztult és tövissel benőtt.

⁴⁴ Zápolyai János király, korábban erdélyi vajda, Tokaj várát 1527-ig megszállás nélkül, később rövid időszakokra több ízben is birtokában tartotta.

ararunt una cum auxilio possessionum Dob, Taryan, Hernadnemethy et Bezegh, verum a tempore occupationis arcis ad rationem caesariae maiestatis intermissa fuisset, illinc agricultura omnis translata ad Zada, quo et Hernadnemethy et alii pagi ad agriculturam servierunt. Postea tempore provisoratus Ioannis Paczoth fuit eis concessum, ut coloniterras illas domini colerent et ad arcem duodecimam solverent de eorum segetibus, de quibus decimam Agriam non dederunt. Anno tamen praeterito 1576. coacti sunt decimam solvere Agriam de iis quoque. Habet molendinum illic in fluvio Hernad trium rotarum, quod pertinet ad arcem Tokaj, ubi a molitoribus accipitur decima pars, ex qua datur molendinatori tertia pars. Reliquae duae partes administrantur ad rationem caesariae maiestatis. Hoc molendinum dedit olim magnas utilitates, verum ab eo tempore, quo illic molitur triticum caesaris in usus militum Germanorum, minores habet utilitates.

Muneralia. Munera dare tenentur per annum ordinarie ter, in festo Paschatis, Pentecostes et Nativitatis Domini pro eorum facultate.

Muleta. Birsagium effusionis sanguinis est unus f., ostensio vibicis similiter unus f. Querela si facta fuit officiali, exiguntur d. 40, si vero iudici, d. 4. De adulteris exigitur f. unus.

Servitia. Servitia tenentur praestare omnis generis, arare autumno et vere, metere, comportare, triturrare, item falcare, et alia servitia ad arcem praestant.

Educellatio. Vina educillare tenentur pro voluntate provisoris.

Zada portio

Iudex Gregorius Nagh | Lucas Marton | Franciscus Horgaz | Matthaeus Kotro | Relicta Pauli Jwhaz | Georgius Fekete libertinus | Benedictus Fakzo | Benedictus Kantor | Relicta Matthaei Wass.

Census. Censum Sancti Martini solvunt per annum f. unum.

Proventus. De tritico, hordeo et avena dant duodecimam ad Tokaj, decimam episcopo Agriensi de frugibus, apibus et agnis. De porcis dant annuatim decimas ad Tokaj. Redemptio porcorum fit per d. 5. Anno elapso 1576. in decimam proveniunt porci tres. Foeneta habent in copia, non saltem pro suis usibus, sed etiam pro domino terrestri, tantum, quantum ipse voluerit et mandaverit.

Habetur hic allodium caesaris propter copiam terrarum arabilium et pratorum pascuorumque amplitudinem et fluvii Takta ad alenda omnia animalia in loco peroptimo, in quo possessiones cistybiscanae tenentur arare, seminare et omnes labores praestare. Feruntur olim ex allodiatura tempore Gasparis Seredy provenisse gelimae 250 et 300 tritici et hordei. Nunc quoque copiosissima seminatura fieri posset, circiter duo vel tria ac quatuor milia cubulorum. Armenta boum in bona copia. Oves ad 2000 vel 3000. Item porcos aliquot centum, cum habeant locum commodum in pratis circa Tybiscum, intertenere in allodio possent. Allodiatura hoc tempore est satis exigua, repertae sunt pro nunc oves 196, pecora maiora una cum vitulis annualibus 86, vituli anni praesentis 26. Est hic vorago piscosa. Piscium pars ad Tokaj datur, altera nobilibus de Monak, tertia piscatoribus cedit. Cum est piscium copia, potest una pars piscium per annum vendi f. 20, 30, 40 et 60.

Munera. Munera, quando provisorem accedunt, pro facultatibus dare solent.

Mulcta. Pro effusione sanguinis, si sanguis primum ostenditur officiali, tunc officialis percipit duas partes ex 64 d., tertiam iudex. Et e contra, si primum iudici, iudex de d. 64 duas partes capit, officialis unam.

Ladany integra

Nomina colonorum integrae sessionis. Iudex Nicolaus Aratho | Adamus Warro | Gregorius Benedyweha | Blasius NagyWincze | Martinus Zabo | Relicta Ioannis Kwlin | Georgius Orban libertinus, ut ipsemet iudex et iurati referunt.

Mediae sessionis. Paulus Bitter | Laurentius Bitter | Thomas Bitter, unam domum incolentes⁴⁵ | Albertus Phylep | Blasius Bitter | Stephanus Czobaý | Gaspar Chomah | Stephanus Jozan | Blasius Philep | Vincentius Fodor | Albertus litteratus | Gregorius Zabo | Stephanus Doka | Lucas Macho | Georgius Sajtor | Antonius Geoch | Demetrius Varro | Gregorius Zakal | Thomas Tamasko.

Domus desertae. Stephani Jozan | Georgii Jozan | Pauli Bitter | Laurentii Baronyay | Gregorii Benedyweha | Martini Nemesz.

Fundi deserti. Ioannis olim Aratho | Demetrii Toth | Michaelis Paný | Ladislai Chykesz | Gregorii Toth | Vincentii Fodor | Matthiae Tardassý | Nicolai Hwztý | Valentini Molnar | Vincentii Nagh | Andreae Gemsey.

Census. Censum Sancti Martini solvunt semel in anno, f. 12 in toto. Josan Istwan iudex anni 1570., Philep Albyert iudex anni 1571., hi duo iudices non solverunt censum Sancti Martini propter exemptionem, quam tunc ratione devastationis Tartarorum habuerunt. Extunc exemptio illa fuit completa duorum annorum. Iudices cum iuratis mortui sunt. De his nesciunt, an censum persolverint.⁴⁶

Proventus. De tritico, hordeo et avena solvunt ad arcem nonam. Decimae pertinent Agriam et pecuniis ad Tokaý emuntur. De porcis suis dant singulis annis decimas, si quis non habet decem, redimit quemlibet porcum d. 5. Idem fit de porcis denarium numerum excedentibus.

Munera. Munera dant secundum antiquam consuetudinem bis in anno et quantum possunt. Foeneta haberent sufficientia, si milites suis equis non depascerent et Germani non auferrent foenum falcatum una cum Hungaris militibus. Ad arcem foenum non cumulant.

Mulcta. De effusione sanguinis, si conqueritur verberatus, solvunt officiali per f. unum.

Servitia. Labores omnes praestant ad allodium in Zada et quando ad Zada propter inundationes non potuerunt ad arandum exire, in Tardosz ad rationem caesaris araverunt. Vineam unam ab olim colere tenebantur, nunc autem ad tres (quarum nomina sunt Nylas, Jozan, Kolchag) colendas compelluntur.⁴⁷ Cum vero pauci eorum sint, non possunt illas,

⁴⁵ Ez a szövegrész mind a három Bitterre vonatkozik.

⁴⁶ Az utolsó mondat a mentesség lejárta utáni időkre vonatkozik.

⁴⁷ Ezek a szőlők Tokajban voltak.

sicuti fieri deberet, colere. Nam nihil ipsis solvitur vineaeque ita magis magisque desolantur.

Kinis⁴⁸ integra

Possessio ista olim pertinuit ad fratres heremitas in monasterio Sanctae Catharinae prope Geoncz⁴⁹ degentes, occupata fuit ad arcem Tokaj per Franciscum Nemethy. Distat ab arce duobus milliariibus eis Tibiscum.

Iudex Matthaeus Fayttias | Andreas Danchy | Matthaeus Danchy | Andreas Kaba | Sebastianus Kisz | Lucas Santa | Matthaeus Nagyhazi | Benedictus Toth | Stephanus Kwtassy | Stephanus Nagy | Ladislaus Chergeo | Petrus Zaka | Blasius Zygedy | Andreas Gönder | Iacobus Terek | Demetrius Toth | Clemens Doby | Paulus Olah | Andreas Disnos. Isti prius Turcis tributarii fuerunt, nunc vero minis compulsi per dominum capitaneum Tokajensem coacti sunt deserere pensionem Turcicam⁵⁰ atque ideo conqueruntur se non posse ulterius ibi permanere prae metu Turcico.

Census. Tempore Francisci Nemethy solverunt census Sancti Martini f. 16. Tempore provisoris Zykzay ab anno 1570. nihil pro censu solverunt, iuramento enim asseverarunt se nunquam census solvisse praeter 60 d. heremitis. Franciscus Nemethy violenter quoque ab eis 16 f. exegisset, neque tempore heremitarum plus solverunt, quam d. 60 in toto. Terra enim eorum sterilis est valde et Tybisci inundatio omnia eorum sata deperdit.

Proventus. Nonam dare tenentur de frugibus ad Tokaj, decimas Agriam episcopo. De porcis nullam decimam dare tenentur.

Est ibi rivus ex Tybisco effluens ad longitudinem unius iugeri terrae. Quando Tybiscus exundat, orificium rivi clauditur, ita fit piscatio, ex qua duae partes piscatoribus cedunt, tertia ad arcem administratur. Est eadem ratio alterius rivi Zelep vocati, qui tendit ad morothwa possessionis Dob. Eadem est ratio lampretarum sive chykonum. Datur enim ad arcem omnium piscium tertia pars. Olim piscationis tertia pars fecit summam 20, 30 et 32 f., verum iam a certis annis nullam fuisse copiam piscium affirmant, unde aliquam summulam pecuniae corradere et administrare ad arcem potuissent.

Munera. Munera dare non tenentur, quotiescunque tamen ingrediuntur,⁵¹ afferunt secundum facultatem et praesertim ad festa Paschatis, Pentecostes et Nativitatis Christi.

Foeneta habent copiosa, ad arcem falcant et cumulant singulis annis orgias foeni 20 vel 25, plus minusve. Tenentur etiam falcare in foenetis Zada aliquando ad orgias 10, plus minusve. Terras arabiles paucas et steriles.⁵²

Birsagia. Birsagium seu mulcta sanguinis solvitur, prout in aliis pagis et aliae mulctae quoque similiter.

⁴⁸ Kenéz.

⁴⁹ A gönci pálosok Szent Katalin-monostora.

⁵⁰ A török adó (amelynek kifizetését a tokaji kapitány megtiltotta).

⁵¹ Ti. a várba, az udvarbíróhoz.

⁵² Ti. habent.

Sequuntur pertinentiae arcis Thokaj ultra Tybiscum

Rakomaz portio

Integrae sessionis. Iudex Ambrosius Molnar | Antonius Katona | Thomas Zöke | Paulus Lenard | Albertus Madarassý | Vincentius Kwn | Ambrosius Miser.

Mediae sessionis. Matthaeus Guthý | Benedictus Nema | Ioannes Lalo | Stephanus Fekethe | Ioannes Nagy | Relicta Michaelis Bwly | Relicta Andreae Fekete | Ioannes Jopenzó | Hieronymus Marton | Michael Lalo | Balthasar Marton | Relicta Francisci Zegeďy | Relicta Ambrosii Zass.

Desertae sessiones no. 22.

Piscatores. Andreas Vitalius | Elias Boda | Sebastianus Dayka | Lucas Ezený | Paulus Tayka | Stephanus Zentes | Martinus Balogh | Petrus Gal | Emericus Synka | Ladislaus Lalo | Gregorius Czor | Urbanus Patakaj | Benedictus Dyenes | Michael Racz. Hi piscatores saltem supremo capitaneo in Tokaj sunt subiecti. Servitia nulla alia ad arcem praestant. Piscantur, quando ipsis mandatur per servitorem Germanorum domini capitanei. Census nullos solvunt inter colonos, vineas caesaris quoque non colunt.

Census. Coloni de Rakomaz cum inquilinis tenentur solvere census Sancti Martini f. septem. Provisor relaxavit solutionem hanc praedictis colonis hac conditione, quod pro dictis septem f. colere debeant tres vineas in promontorio Tokaj, Pincze feleöl zeoleo, Fekete zeoleő et Poleka zeoleo vocatas. Propagationem autem nullam in vineis fecissent, quia ad alios quoque labores insufficientes fuissent. Dicunt etiam praefati coloni, quod si in ipsorum staret potestate, etiam pro unica vice non colerent praedictas tres vineas pro f. 7 ideoque provisoribus hactenus existentibus nullum census solvissent. Conqueruntur etiam, quod provisor mandat ipsis, ut conducant custodes praedictarum vinearum et ipsi coguntur custodibus solvere, uni per aestatem f. 1, alteri d. 50, tertio d. 25. Insuper praefati coloni dant custodibus vinearum terni,⁵³ singulis septimanis d. 6 et panes tot, quot per septimanam sufficiunt usque ad finem vindemiae. Nonam non solvunt. Decimae episcopales Agrienses percipiuntur ad arcem. Agriculturnam nullam faciunt ad arcem, nec allodium ullum, nam cultura vinearum alioqui satis sunt aggravati. Decimas de porcis solvere tenerentur, sed admodum paucos alunt, nam multos Germani et Hungari⁵⁴ porcellos eorum diripiunt tam domi, quam in silvis. Olim ex decimis porcorum porci 25 et plures provenerunt, sed silvae glandiferae ipsorum sunt excisae et aedificia⁵⁵ arcis Tokaj inductae. Anno 1570., cum decimam porcorum dare non possent, per redemptionem porcorum emerunt unum porcum maiorem et provisorii dederunt. Ab eo tempore nullam pecuniam etiam pro redemptione porcorum solverunt. Promontorium valde exiguum habent, unde pro decimis vix duae aut tres tinnae provenire solent, quae officiali cedunt.

Educillatio. Vina caesaris educillare tenentur, quando illis imponuntur.

Foeneta haberent sufficientia, sed milites Germani et Hungari tam gramina, quam foenum, quae miseri coloni in suos usus cumulant, non saltem ex campis, sed aedibus quoque violenter auferunt. Anno 1570. iudex fatetur

⁵³ Helyesen: ternis.

⁵⁴ Ti. a esászári katonák.

⁵⁵ „ad aedificia” helyett.

fuisse in Rakomaz foeni acervum decem orgiarum, quod postea distribuit militibus Germanis. Ab eo tempore nullum foenum ibi est amplius repositum propter militum violentiam.

Multi ex ipsis facti sunt piscatores artis piscatoriae plane imperiti, ut saltem a communibus laboribus, servitiis datisque sint immunes. Et sic, quoniam ipsorum pauci sunt, intolerabiles eorum difficultates et gravamina sunt.

Muneralia. Muneralia dant, quae possunt secundum eorum tenuitatem sive in porcellis, sive in agnis, caponibus, piscibus, vitulis, quando ingrediuntur ad provisorum. Idque faciunt ex propria voluntate, non coacti.

Piscatorum fassio. Sub iuramento fassi sunt esse in Rakomaz antiquos alveos Tybisei vulgo morothwa vocatos duos, quorum alterum Jgar vocant, alterum Morothwa. Horum dimidietas olim ad dominum Bathory⁵⁶ pertinuit, sed ab eo tempore, quo arx in potestatem suae maiestatis venit, supremi capitanei pro se totaliter praedictas piscinas occuparunt. Olim ex piscatione duae partes piscium dabantur ad arcem, tertia pars piscatoribus. Affirmant bonam copiam piscium per annum in illis capi ad valorem circiter . 200

Dorogh integra, eam inhabitant Rasciani⁵⁷

Coloni integrae sessionis. Iudex Balthasar Zeoch | Georgius Pap | Michael Nylassy | Stephanus Herczeg | Petrus Zeoch | Georgius Zabo | Michael Doroghi | Demetrius Bojo | Balthasar Mazlag | Petrus Terek | Nicolaus Klopo | Ioannes Machko | Ladislaus Rezegh | Lucas Simon | Matthias Pap | Ladislaus Pap | Demetrius Nagy | Ioannes Hodosz | Paulus Reycho | Michael Raacz | Georgius Molnar | Urbanus Kowach | Ioannes Orosz | Christophorus Zabo.

Mediae sessionis. Thomas Orosz | Urbanus Olah | Paulus Nagh | Nicolaus Zoroh | Ioannes Fodor | Michael Doroghý | Urbanus Nagy | Petrus Olaz | Ambrosius Mezzaros | Blasius Temerdek | Petrus Woyn.

Inquilini. Urbanus Zabo | Ioannes Dobos | Ioannes Kysz | Ioannes Orosz | Ioannes Olah | Gregorius Vyragh | Petrus Oroz | Ioannes Zeoch | Lazarus Zerenny | Petrus Hwzzar.

Fundi deserti. Ioannis Olah | Lazari Oroz | Thomae Oroz | Alexii Sander | Ioannis Woyn | Lazari Zabo | Andreae Thwry | Michaelis Warday | Ioannis Oroz | Damiani Zagado | Matthiae Oroz | Matthiae Twkos | Sigismundi Racz | Alterius Ioannis Pap | Matthiae Porcho | Ioannis Zeoch | Gregorii Oroz | Matthiae Olah | Ladislai Oroz | Pauli Oroz | Ioannis Toth | Nicolai Terek | Francisci Karasz | Simonis Olah | Michaelis Bojo | Petri Zerenny | Ioannis Pap | Ioannis Nylassy. Isti valde conqueruntur de molestatione, quam patiuntur propter messem in Nanasz. Hi omnes Turcis sunt subiecti, solvunt f. 450, vaccas 9 pro f. 17, karasia, 40 pintas mellis, agnos, capones sine numero. Quando quis eorum alterum interficit, de interfecto solvunt f. 200.

Census. Ad arcem Tokaj singulis annis ab anno 1570. solverunt censum Sancti Martini f. 40. Decimas et nonas non solvunt neque de tritico,

⁵⁶ A Báthory-család ecsedi ágának valamelyik tagjáról van szó. A községben és környékén a családnak már jóval korábban is voltak birtokai; ez időben az ecsedi ág tagjai Szatmár megyei tisztségeket viseltek.

⁵⁷ A török uralom alatt a Balkánról felhúzódo szerbség.

neque de avena, nec de porcis, sed ad ferias Nativitatis Domini dant quattuor saginatos, aliquando saltem tres aut duos, secundum quod convenire possunt cum provisoro.

Munera. Munera dant, cum intrant ad Tokaj, quae possunt et praecipue ad festa Nativitatis, Paschatis et Pentecostes. Unus ex iudicibus fatetur se dedisse uno anno quinque succidias.

Tempore provisoris Zykzaÿ in foenetis Dorogh foenum non falcantur propter metum Turcicum et rapinas militum, sed nihilominus in territorio Tokajensi solent falcare iuxta voluntatem provisoris et capitanei per dies octo vel decem.

Servitia. Labores agriculturae omnes praestant ad allodium Nanasz. Autumnno praerito seminarunt centum cubulos Doroghianos, qui faciunt 80 cubulos Cassouienses, totidem cubulos hordei; de avena nesciunt, quantum, milii cubulos 4.

Birsagia. Birsagium sanguinis f. 1 solvunt officiali. Unus iudicum fatetur suo tempore f. 3 solutos esse officiali provisoris, Stephano Horwath et Kassa Antal.

Nanasz integra, Turcis subiecta

Integrae sessionis coloni. Iudex Petrus Deak | Valentinus Boso | Sigismundus Berta | Stephanus Varga | Antonius Koz | Michael Fodor | Thomas Philep | Paulus Pogar | Ioannes Sywideo, nobilis, neque servit, neque censum numerat | Lenhardus Pap | Blasius Kerekesz | Ioannes Bacho | Andreas Godo | Leonhardus Seowogh | Clemens Ach | Ioannes Weg libertinus, curam habet allodiaturae Nanassiensis | Ambrosius Fodor | Michael Philip | Gregorius Nagymihaly | Geruasius Wÿ | Leonhardus Matthywsz | Valentinus Matthywsz | Stephanus Serÿnko | Bartholomaeus Chyako.

Mediae sessionis. Andreas Gyorgÿ | Georgius Barath | Relicta Michaelis Barath | Iacobus Fekete | Petrus Hydosz | Georgius Miklos | Andreas Bogar | Urbanus Vas | Urbanus Bogar | Paulus Chÿako. Isti omnes nimium conquerruntur, quod propter copiosam allodiaturam coguntur alio migrare, quia pauci sunt. Unus subditorum per integram septimanam coactus est septimum demetere fruges et vernalia. Quidam etiam his diebus alio migrarunt relicta omni semente.

Inquilini. Blasius Kethö | Benedictus Serÿnko | Clemens Philep | Michael Zekeoleo | Thomas Toth | Casparus Daka.

Census. Censum Sancti Martini olim solverunt, quilibet integrae sessionis colonus f. unum, mediae d. 50, quartalis d. 25, inquilinus d. 12¹/₂. Cum vero postea de anno in annum deficerent, supplicarunt provisorio, ut considerata eorum miseria minorem summam ab eis acciperet et sic concordatum est inter eos de 32 f., quos ab anno 1570. persolverunt usque ad annum 1576., quo saltem 24 f. solverunt. Nonas non solvunt. Decimae ad Agriam pertinent de agnis, frugibus, apibus et apum examinibus.⁵⁸ De porcis suis non dant decimas, sed ab anno 1570. dederunt per quinque annos 4 porcos, anno praeterito tres tantum.

Ad allodium Nanas laborare soliti sunt coloni de Nanasz, Dorogh, Waryas, portio Vid, portio de Hathaz, Brod, portio Zobozlo, portio Myske.

⁵⁸ A kettős megfogalmazás (méhek és méhrajok) fölösleges.

Foenilia satis copiosa habent, sed quia propter metum Turcarum ibidem pecora caesaris nulla servare possunt, falcatores suos ad Tokaj miserunt et ibi falcarunt, ubi provisor iussit et tantum, quantum voluit.

Muneralia. Muneralia dare tenentur per annum in festis Paschatis, Pentecostes et Nativitatis Domini iuxta suas facultates, videlicet agnos, gallinas, capones, tortas.

Birsagia. Birsagium sanguinis officiali solverunt f. unum, pro vibice d. 32, pro querelis indignis d. 32, de adulterio, prout convenire potuerunt cum officiali.

Educillatio. Per totum annum vina caesaris educillare tenentur.

Taryan, olim integra, nunc desolata, Turcis subiecta

Nomina colonorum. Iudex Demetrius Kalmar | Andreas Lazlo | Thomas Paysz | Stephanus Sylwas | Albertus Jako | Ioannes Toth | Matthaeus Zwahay | Gaspar Zeresz | Paulus Fodor | Petrus Bertha | Ionas Serez | Ioannes Tyszer | Martinus Lwkach | Matthaeus Fodor | Valentinus Santha | Bartholomaeus Lazlo | Andreas Nemes | Michael Ban | Gaspar Fekethe.

Census. Censum Sancti Martini soliti erant solvere f. 16.

Proventus. Nonas frugum ad Tokaj solvunt, decimas Agriam. Exiguam agriculturam solent exercere, ex piscaturis magis vivebant. De porcis decimas ad arcem solvere sunt soliti, de porcis caespitalibus. Silvas glandiferas non habent. Ex decimis veniunt 2 aut 3, ad summum sex porci.

Foenum ibidem caesari non falcant, sed in pratis Baas et in foeneto Harangon. Sunt ibidem stagna seu piscinae quattuor, Öremy, Eczech, Tiztatoo, Agas. Olim fuerunt valde piscosi, nunc minus, propter raras exundationes. Fuit ibi clausura per Tybiscum, quae anno praeterito rupta est. Nescitur, quis fructus venerit per annum ex clausura, quia magister clausurae servabat rationem de piscibus.

Munera. Muneralia de iure nulla dare tenentur, sed quando ad provisorem ingrediuntur, semper afferunt, quae possunt.

Educillatio. Vina ad rationem caesaris educillare tenentur.

Hathaz, integra olim, nunc ad plurimas partes distracta⁵⁹

Septem distans milliaribus a Tokaj.

Coloni integrae sessionis. Iudex Paulus Kalapoczzy | Caspar Azzalos | Ioannes Vaida | Franciscus Wago | Albertus Gall | Blasius Chörög | Laurentius Serfözö | Valentinus Löky | Petrus Szytta | Matthias Gaspar.

Mediae sessionis. Barrabas Azzalos | Matthias Finak | Antonius Swlyeh | Laurentius Nagy | Gregorius Wayda | Martinus Fwllös | Gregorius Nyerges | Ioannes Zabo | Dominicus Chöreg | Laurentius Chonka | Martinus Banko | Gaspar Löky | Dionysius Chaholy | Stephanus Szyta.

Inquilini domos habentes. Blasius Bolth | Relicta Martini Thwba | Ambrosius Benedih | Antonius Chereg | Andreas Swleh | Demetrius Löky | Martinus Fwllös | Relicta Petri Fwllös | Martinus Sos | Ladislaus Sos | Andreas Chyreh | Petrus Kereký | Michael Draga | Georgius Fynak | Paulus Meszyr |

⁵⁹ Tí. több tulajdonos közt oszlik meg.

Nicolaus Löký | Caspar Serfözö | Paulus Bireký | Stephanus Byreczký | Antonius Fwllös.

Inquilini in alienis domibus agentes. Andreas Azzalos | Franciscus Fwllös | Andreas Santa | Benedictus Toth.

Desertae sessiones no. 56.

Queruntur, quod multis modis molestentur a militibus *Kallouiensibus*⁶⁰ et quod immoderatis et intolerabilibus servitiis premantur a *Bajomensibus* et *Szent Jobiensibus*⁶¹ atque ideo non posse diutius istic permanere. Sunt tributarii Turcis, pro annuo tributo pendunt bego *Zolnokiensis* f. 200 minus 20, imperatori autem *Turcarum* f. 30 absque muneribus. Praeterea coguntur Turcis frequenter mel, butyrum et agnos dare.

Census. Ad Tokaj censum Sancti Martini ab anno 1570. hucusque solverunt singulis annis f. 16. Anno 1576. indulisit provisor f. 1.

Proventus. Nonam solvunt de tritico et vernalibus ad Tokaj, decimas *Agriam*. Nesciunt numerum, quantum fecerit nona. Quando glandes sunt, dant decimas de porcis, quando non sunt, emunt unum porcum pinguem. Anno praeterito dederunt in decimam porcos sex, sed prioribus annis videns provisor in tot partes miseros vexari, in duobus annis saltem per unum porcum a tota communitate exegit.

Foenum hic falcare tenentur ad arcem, ubicunque eis mandatur.

Munera. Munera offerunt pro facultate sua ad tria festa solennia et quando ingrediuntur.

Birsagia. Birsagia iure decreta⁶² accipit hic quoque officialis, sicuti et alibi.

Educillatio. Vina educillant ad rationem caesaris per annum circiter decem media vasa, plus minusve.

Warias integra. Rasciani Turcis subiecti

Coloni integrae sessionis. Iudex Matthias Bolgar | Gallus Zabo | Lazarus Zabo | Matthias Fodor | Petrus Olah | Thomas Monos | Lazarus Brodý | Michael Hwzzar | Ioannes Nehez | Demetrius Bwday | Urbanus Bogar | Balthazar Wyragh.

Mediae sessionis. Michael Rachaj | Petrus Wechey | Georgius Fekete | Paulus Zeoch | Nicolaus Bardý | Balthazar Kozma | Valentinus Mezzaros | Ioannes Balogh.

Fundi deserti no. 29.

Census. Ab anno 1570. solverunt per quadriennium per f. 16, duobus sequentibus, cum eorum pauci essent, saltem per f. 8 $\frac{1}{2}$. Decimas et nonas nullas solvunt, porcos praeteritis annis per tres annos quaternos, per duos autem binos porcos, anno 1576. unum saltem porcum ad Tokaj dederunt.

Servitia. Arare et seminare tenentur ad allodium *Nanasz*. Pecora sua interdum cives *Debreczenienses* per unam septimanam in eorum campis tenent. Quando in campis liberis pecora ambulant, de quolibet dant per d. 11 $\frac{1}{2}$, quando

⁶⁰ Kállón a XVI. században végvár állott.

⁶¹ Bajomnak és Szentjobbnak a XVI. század második felében vára volt, az erdélyi fejedelem kapitányai és hívei voltak bennük az urak.

⁶² A szokásjog szerint kivetett birságokat.

in foenetis prohibitis, tunc per d. 2. Haec pecunia per dominos Camerae Scepusiensis consiliarios concessa est colonis, solummodo ut redeant ad suas sedes.

Educillatio. Vina⁶³ educillare tenentur per annum tria vel quattuor. Non recordantur, quot vasa singulis annis, anno 1570. sedecim vasa educillata sunt.

Munera. Muneralia ordinarie dant ad tria solennia festa, semper autem portant, quotiescunque ad provisorem intrant.

Zobozlo portio Turcis subiecta

10 distans milliariibus a Tokaj.

Integrae sessionis coloni. Iudex Matthaëus Beke | Benedictus Kwn | Franciscus Nyolch | Matthaëus Zabo | Andreas Teókö | Antonius Pispék | Ioannes Zabo | Ioannes litteratus | Colomannus Mezzaros | Bartholomaeus Zepen | Gregorius Kerekesz | Nicolaus Lucacz | Thomas Kowach.

Mediae sessionis. Stephanus Kowach | Antonius Gorszarsz | Ioannes Warga | Gaspar Kowach | Ioannes Zepa | Emericus Barko.

Desertae domus. Gregorii Bona | Francisci Berza | Ioannis Sýwr.

Fundi deserti. Relictae Pauli Lukach | Georgii Tholdý | Relictae Benedicti Lukach.

Hi coloni subiecti sunt imperio Turcico et Varadinum⁶⁴ quoque tantum praestare coguntur, quantum ad Tokaj tam in pensionibus, quam in servitiis. Franciscus etiam Pokaj Varadini in militia serviens intertenet ibi allodiaturam. Conqueruntur quoque se adeo esse extenuatos et in summam egestatem redactos adeo, quod Turcis cogantur annuatim pendere f. 2065. Etiam nunc denuo octingentos et sexaginta tres f. ab ipsis postulant. Verum cum non sint solventes, prout ipsi referunt, coguntur aliter rebus suis prospicere.

Census. Censum ordinarium Sancti Martini solvunt annis singulis a tempore Francisci Nemethy f. 4, moderno provisorio quoque non plus solverunt.

Proventus. Nonam solvere ad Tokaj de omni seminatura tenentur. Agriam dant decimas. Nonam similiter etiam Varadinum solvere coguntur et multo serius a *Varadiensibus*, quam a *Tokajensibus* exigitur. Decimas porcorum, neque alios porcos solvunt ad Tokaj.

Munera. Munera ordinaria ad festum Paschatis et Nativitatis Domini iuxta suum posse dant in gallinis, anseribus et quotiescunque ad provisorem intrant.

Mulcta. In mulctis sequuntur consuetudinem vicinorum pagorum.

Servitia. Laborare omnimode tenentur. Verum cum decem milliariibus distant ab arce, convenerunt cum Emerico Zýkzaj provisoro pro tribus vaccis mulgibilibus,⁶⁵ quas solverunt a 1570. usque 1576. annum. Ad allodiaturam Nanas tenentur omnia servitia praestare, arare, seminare, metere, comportare et triturare.

⁶³ Ti.: vini vasa.

⁶⁴ A Váradra fizetett összeg valószínűleg ugyanannak a Pókainak ment, akit a következő mondat említ.

⁶⁵ Ti. megegyeztek abban, hogy — a nagy távolság miatt — munka helyett 3 fejöstehenet adnak be.

WASSIOS Porcia.

Jubus.

- Andreas Oboka Albarus Toyofz
- Ladslaus Zylagij Kirbant Toyofz
- Albarus Bezabos Petrus Toyofz
- Georgius Dogy Emmericus Karlat.
- Valerianus Toyofz Mathias Gyoka.

Deserta domus sunt No 22.

Confus.

Confus nullos sumus, sed pro necessitate arvis adducunt carbones, quos erant in valore 50. florenorum.

Proventus.

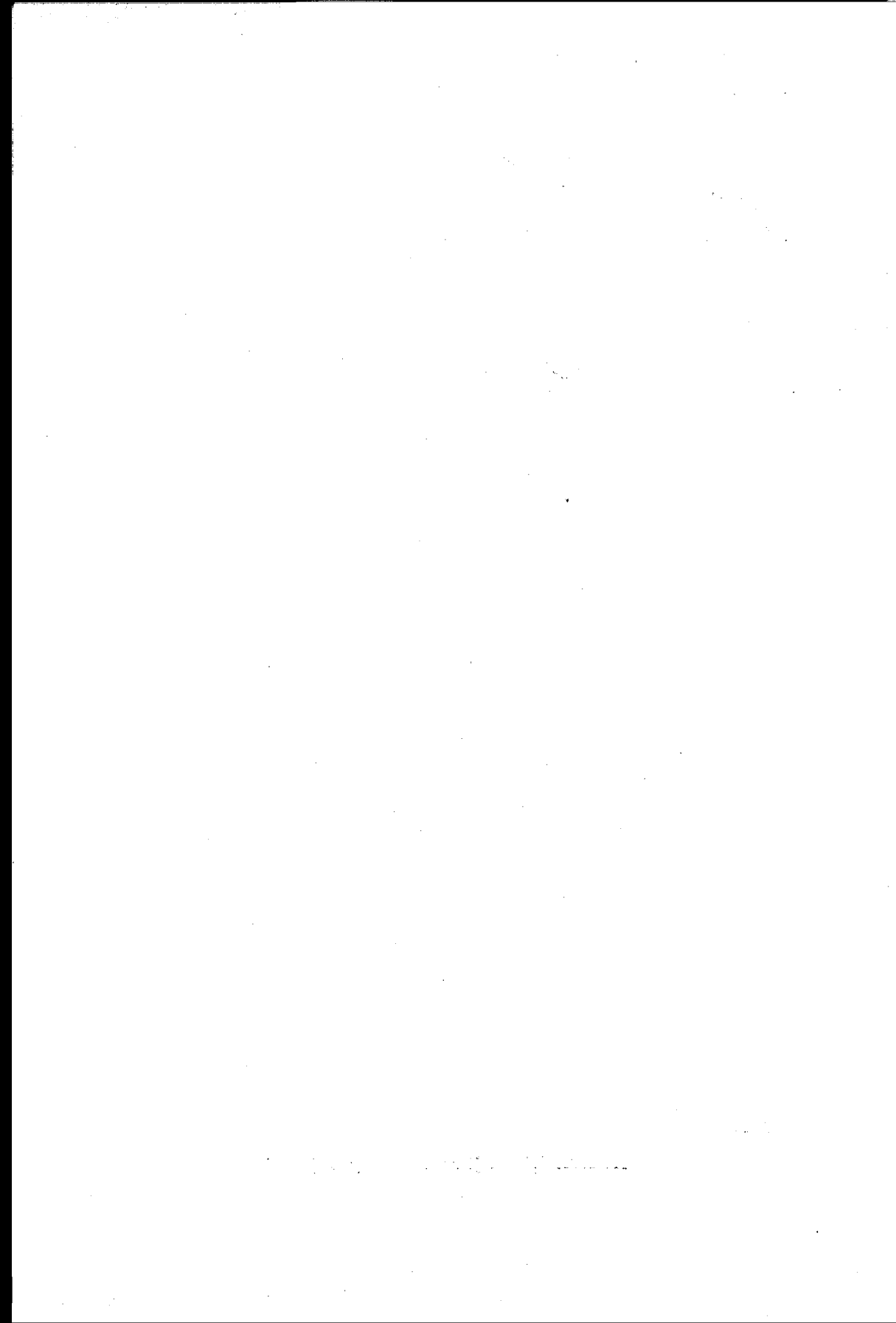
Nonas dantur dacionem Tokaj de fermentis, rari pauca sunt. Daciones Episcopo Vasadrinfi. Nam dicitur ab eis 10. millia rubris infra Debra Zan.

Daciones porcorum in duas dunt dunt parvis quorum una ad Tokaj altera ad Zepelbyd datur.

Numera.

Numera ab eis dantur proinde facultatis pro, Nogy ad nullos ab eis labores Alodialis compelluntur, sed saltem carbones inducunt ad usum Tokaj quorundam necessitas postulat.

AL. HUB. COPUZAGOS LEV. TAP.



Wyd portio. Rasciani

Iudex Ioannes Pap | Demetrius Kadar | Ioannes Radwl | Nicolaus Bocho | Matthias Dobos | Marcus Wardy | Matthias Chopak.

Mediae sessionis. Christophorus Chopak | Vitalius Nagy | Ioannes Chopak | Ioannes Orosz.

Inquilini. Philippus Kadar.

Census. Censum Sancti Martini singulis annis solverunt per f. 4. Ad festum Nativitatis Domini tenentur saginatum porcum ad Tokaj dare.

Proventus. Nonam frugum et vernalium dant ad Tokaj.

Munera. Ad festa et quando intrant ad provisorum, dant munera.

Servitia. Arare et seminare cum servitiis et laboribus aliis ad Nanas et foenum falcare, ubicunque mandatum fuerit, tenentur. Decimas de porcis nullas dant. Dederunt tamen anno 1577., tempore Dombrini provisoris, porcum unum.

Wamos Pörch

Iudex Andreas Choka | Ladislaus Zylagy | Albertus Borrobas | Georgius Nagy | Valentinus Foyesz | Albertus Foyesz | Michael Foyesz | Petrus Foyesz | Emericus Korlat | Matthaesus Chyoka.

Desertae domus sunt no. 22.

Census. Census nullos solvunt, sed pro necessitate arcis adducunt carbones, quos cremant,⁶⁶ in valore 50 f.

Proventus. Nonas dant ad arcem Tokaj de frumentis, verum pauca seminant. Decimas episcopo Varadiensi, nam distat ab arce 10 miliaribus, infra Debreczen.⁶⁷ Decimas porcorum in duas dividunt partes, quarum una ad Tokaj, altera ad Zekelhyd⁶⁸ datur.

Munera. Muneralia dant secundum facultates suas, neque ad ullos alios labores allodiales compelluntur, sed saltem carbones inducunt ad arcem Tokaj, quantum necessitas postulat.

Conscriptio pagi Tardoss. Anno 1573

Ad ripam fluvii Tibisci penes Ladan situs. Anno 1579. die 15. Decembris impignoratus est Clementi Doczy pro f. 1500, item anno 1588. 21. Ianuarii aucta est summa f. 3225.

Numerus et nomina colonorum. Caspar Nyrý | Stephanus Nagy | Georgius Tatar | Ioannes Warsas | Stephanus Orosz | Stephanus Weress | Clemens Tar | Blasius Huszar | Stephanus Halasz | Benedictus Geörffy | Ioannes Iolow.

⁶⁶ Ezt a faszenet elsősorban a várbeli kovácsműhelyek használták fel. A tokaji cigánykovácsok nagy számáról beszélnek a korszak külföldi utazói is. (*Szamota. I.*: Régi utazások Magyarországon és a Balkán-félszigeten. Bp. 1891. 171.)

⁶⁷ Az összeíró azt akarta kifejezni, hogy Vámospéres a többi községnél távolabb esik Tokajtól (s az egri püspökségtől) és így már nem az egri, hanem a váradi püspök szedi a tizedét.

⁶⁸ Székelyhíd földesurainak, a Zólyomiaknak, Vámospéresen is volt birtokuk.

Hic fundus fuit fratrum heremitarum⁶⁹ desertus, verum temporibus Francisci Nemethy erant Turcarum metu percussi, consederant aliquot coloni, qui ad haec usque tempora ab omni solutione taxarum, censuum, nonarum fuerunt immunes, non tamen a servitiis liberi, quare in arbitrio sacrae caesareae maiestatis et Camerae Scepusiensis eius maiestatis situm est, quid de istis decernere voluerit.

Conscriptio portionis Vamosyfalw

ad ripam fluvii Bodrogh versus orientem⁷⁰ sitae, anni 1573.

Numerus et nomina colonorum integrae sessionis. Petrus Kozorwss
Gregorius Josa | Ladislaus Seölye | Ioannes Molnar | Martinus Vargha.

Mediae sessionis. Thomas Botos | Petrus Major | Ioannes Vido | Emericus Vargha | Blasius Somogy | Relicta Andreae Vargha | Emericus Totth | Andreas Thoth | Matthaeus Juhasz | Gregorius Zamuthay | Andreas Franý | Andreas Somogy | Demetrius Molnar.

Inquilini proprias domos habentes. Gregorius Olah | Andreas Keöppen | Benedictus Husztý | Caspar Nagpeter | Gedeon Molnar | Ioannes Oswald | Petrus Totth | Ioannes Sölye | Franciscus Barany | Petrus Kys | Nicolaus Bartha.

Inquilini in aliorum domibus. Stephanus Seölye | Petrus Totth | Laurentius Tompa | Gregorius Nagý | Matthias Teöreok.

Census. Censum ordinarium dare debent in anno semel ad festum Sancti Martini, quilibet integrae sessionis f. 1, mediae sessionis d. 50. Inquilini domos proprias habentes et etiam in aliorum domibus agentessine differentia debent dare singillatim d. 25.

Proventus. De seminatura eorum, tritico, hordeo et avena, ex terris locorum desertorum nona et decima simul ad arcem Tokaj dantur. Inde provenire dicuntur per annum cubuli tritici 20, 25, aliquando etiam 60, iuxta anni fertilitatem, alias plus minus. Decima ex agnis et apum alvearibus ad episcopatum Agriensem percipitur, hinc etiam octava pars parcho eius loci cedit. Habent hic silvas glandiferas copiosas circa fluvium Bodrogh communes cum possessione Sara. Inde ex porcis decima integra, cum videlicet ad glandines ex diversis locis porci appelluntur, percipitur, cuius pars dimidia integre ad arcem Tokaj datur, altera pars dimidia fratribus heremitarum⁷¹ cedit, ipsorum enim est possessio Saára. Inde ad partem dimidiam in arcem Tokaj censum aliquando decem, 12, alias plus minus provenisse dicuntur. Porci infra numerum denarium, unde decem excipi non potest, redimuntur d. octenis, supra autem numerum denarium, ex quibus decimam dare non possunt, redimuntur d. 5. Pecuniae enim istae in partes duas dividuntur, quarum pars dimidia ad arcem Tokaj datur, altera pars fratribus heremitis cedit. Unde per annum provenisse dicuntur in partem dimidiam f. 4, aliquando etiam plures, iuxta anni fertilitatem.

Est hic telonium, hic de singulis oneratis currubus d. 4, vacuis vero d. 2, uno equite d. 1, pedite obulum exigunt. Inde per annum provenire posse dicuntur f. 32, aliquando plus minus.

⁶⁹ A gönci Szent Katalin-monostor pálosai, akiknek a szomszédos Ladányban is birtokuk volt, vagy a tokaji pálosok.

⁷⁰ Talán: Tokajtól keletre.

⁷¹ A pataki pálosrendház „remetéi”.

Habent hic promontoria, unde ex vino nona ad arcem Tokaj datur. Inde provenisse dicuntur vasa vini 2, 3, 4, aliquando plus minus, pro anni fertilitate. Decima ex vino ad episcopatum Agriensem datur, cuius pars octava parcho eius loci cedit.

Exteri vineas habentes in vineto in⁷² istius possessionis debent solvere tempore vindemiarum singulum pabuli cubulum, panes binos, gallinas singulas.

Extranei foenilia propria habentes in territorio istius possessionis debent solvere cubulum unum pabuli, hordei videlicet aut avenae.

Sunt hic clausurae piscium duae, unde pars tertia in usum arcis Tokaj datur, duae partes ipsis piscatoribus, qui clausuras faciunt, inde parum aliquid ad arcem Tokaj provenisse fatentur. Tempore enim veris tantum hic pisces in aquarum inundatione prenduntur.

Est hic foenetum sacrae caesareae maiestatis ad arcem Tokaj, unde foenum falcari potest orgiis 4, aliquando 5.

Pro mulcta effusi sanguinis, pro vibice et aliis querelis semper d. 40 exiguntur. Adulteri iuxta leges possessionis secundum suum meritum puniuntur.

Munera dant de iure in anno tribus terminis iuxta suam facultatem, ad festum Paschatis, Pentecostes et Nativitatis Domini Nostri Iesu Christi.

In educillationibus vinorum per omnia idem modus in exhibendis servitiis omnibus, sicut aliis in locis suprascriptis semper observatur.

Conscriptio pagi Ond integri, anno 1573

Numerus et nomina colonorum integrae sessionis. Stephanus Cheh | Benedictus Totth | Ioannes Mese | Gregorius Totth | Paulus Mese | Martinus Cziako | Ioannes Barczÿ | Stephanus Wass, obiit⁷³ | Martinus Zekeres in Azalo | Stephanus Mese | Blasius Zilagÿ | Sebastianus Mese, obiit | Martinus Czekeÿ, obiit.

Inquilini. Petrus Teokéss, Aszalo | Emericus Troczan | Ioannes Kossa | Albertus Nagÿ | Franciscus Mathiÿss | Urbanus Thothth | Valentinus Kotero, obiit | Relicta Ioannis Vargha, obiit | Franciscus Thothth | Paulus Cheh, Azalo | Urbanus Siposs | Relicta Pauli Cziako in Lyszka | Benedictus Thothth | Augustinus Zederjes, obiit | Ioannes Zederjes, obiit | Gregorius Boldisar, obiit | Nicolaus Thothth, Erdeőbenje | Ladislaus Thothth, Vaska.⁷⁴

Census. Censum ordinarium dant in anno semel, ad festum Sancti Martini quilibet integrae sessionis debet dare singulum f. Hungaricalem, mediae sessionis simul 2,⁷⁵ inquilini dant sine differentia d. 20. Cum autem coloni mediae sessionis habere volunt terram sessionariam,⁷⁶ et ii debent solvere f. no. 1 Hungaricalem.

Proventus. De seminatura eorum, tritico, hordeo et avena nonas dare debent ad arcem Thokaj, hinc provenire dicuntur tritici gelimae 12, 16, 20, alias plus minus. Vernalis parum admodum. De frumento, agnis et apum examinibus decima ad episcopatum Agriensem datur, inde pars octava parcho eius loci cedit. De porcis suis nullas decimas dare tenentur, nisi cum ad glan-

⁷² Az „in” szót itt tévedésből ismételték meg.

⁷³ A zsellérek halálára és más helységbe való költözésére vonatkozó adatokat utólag, helyenként a lap szélére vagy a személynév elé írták be.

⁷⁴ Valószínűleg Baska.

⁷⁵ Ti. ketten együtt ugyanannyit.

⁷⁶ Ti. egésztelket.

dines ratione saginandi appelluntur, tunc ibidem exsolvunt decimas, nam hi nullas silvas habent.

Habent hic promontorium, unde ex vino nona ad arcem Tokaj datur. Inde in anno provenisse dicuntur in nonam vasa vini media 20, 30, alias temporibus fertilioribus 40 et etiam aliquando 50. Exteri in vineto huius possessionis vineas habentes tempore vindemiarum solvere debent singillatim d. 25, caponem 1, panes binos. Coloni eiusdem possessionis habentes cubulos vini centum d. 4, habentes quinquaginta d. 2, de cubulis vini 25 d. 1 solvere debent. Dolia sive cadi tempore vindemiae, cum per colonos e suis vineis pleni vinaceis deferuntur, non terebrantur, sed a singulis cadis capientibus 10 aut 12 tinnas percipiuntur a nonatore singuli cubuli vini. Sunt hic vineae sacrae caesariae maiestatis octo, Fodor, Boldisar, Zala, Céli, Zendý, Kutas, Barath et Karolly. Harum una Ceel vocata sine ulla pecuniaria solutione colitur, reliquae 7 pro pecunia. Ex istis omnibus vineis per annum provenire dicuntur vasa vini media 20, 30, quinquaginta, alias temporibus fertilioribus etiam plura.

Est hic foenetum sacrae caesariae maiestatis, unde, cum defalcatur, omnino provenire potuerunt orgiae foeni 20, aliquando plus minus.

Exiguntur hic pecuniae sigillares tempore vindemiarum tantum, de singulis vasis vini ex ea possessione educendis d. bini. Inde provenire dicuntur f. 1, 2, alias plus minus.

Pro mulcta effusi sanguinis f. 2 d. 92 percipiuntur, pro querela et detentione exterorum⁷⁷ d. 40. Adulteri iuxta suum meritum puniuntur secundum leges ipsius possessionis.

Munera nulla dant de iure, sed iuxta suam facultatem et voluntatem, aliquando etiam coacte afferunt.

In educillatione vinorum et exhibitione servitiorum omnino eadem ratio est observata, quae in suprascriptis oppidis et modo observatur.

Possessio *Zerencz* integra.

Portionem *Bekecz* ex permutatione possident Monakianj.

Possessio *Meggiazo* portionaria.

Geztelly portio.

Praedium *Baas*.

Possessio *Wjjs*, portio.

Possessio *Dob* integra.

Pagus *Prod* integer.

Possessio *Teglas* portionaria.

Possessio *Beken* portionaria.

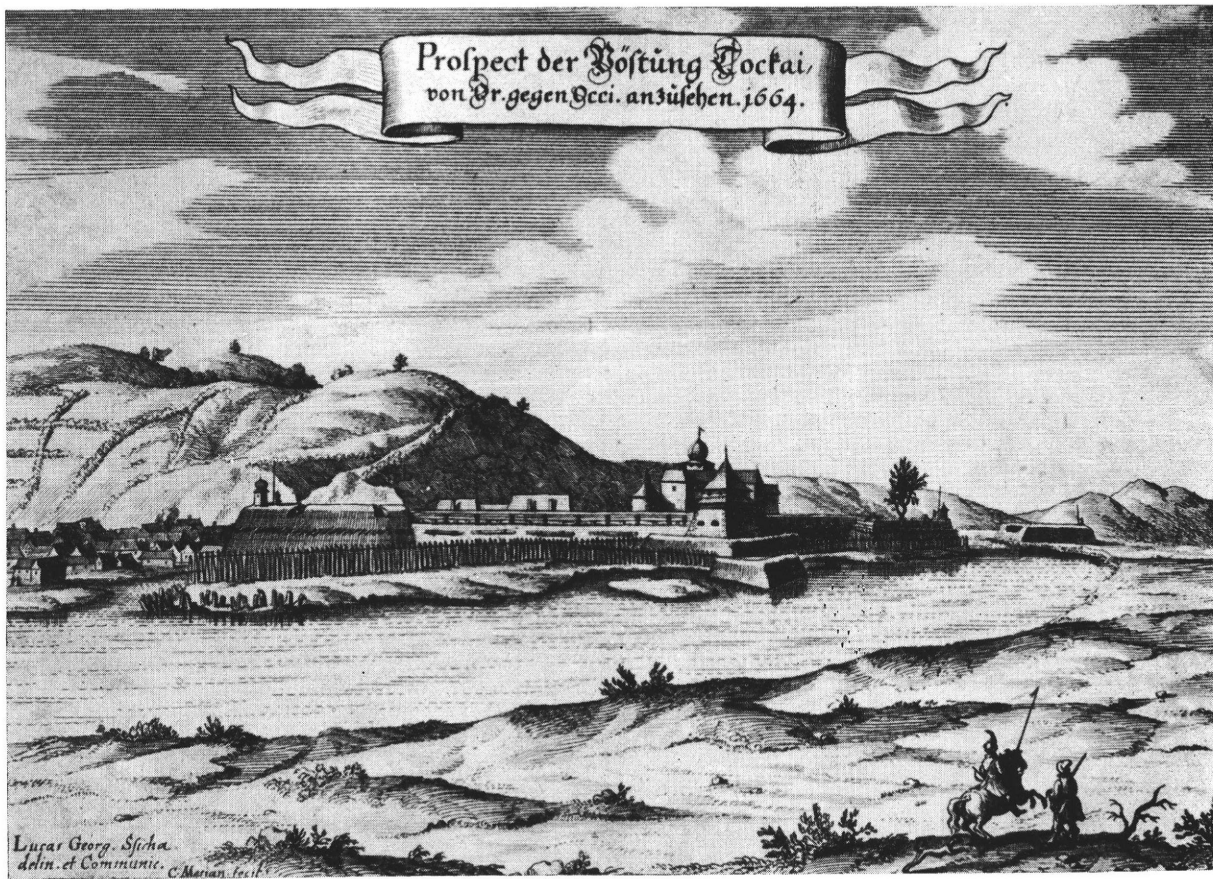
Possessio *Miske* integra.

Fundus *Macz* portionalis.

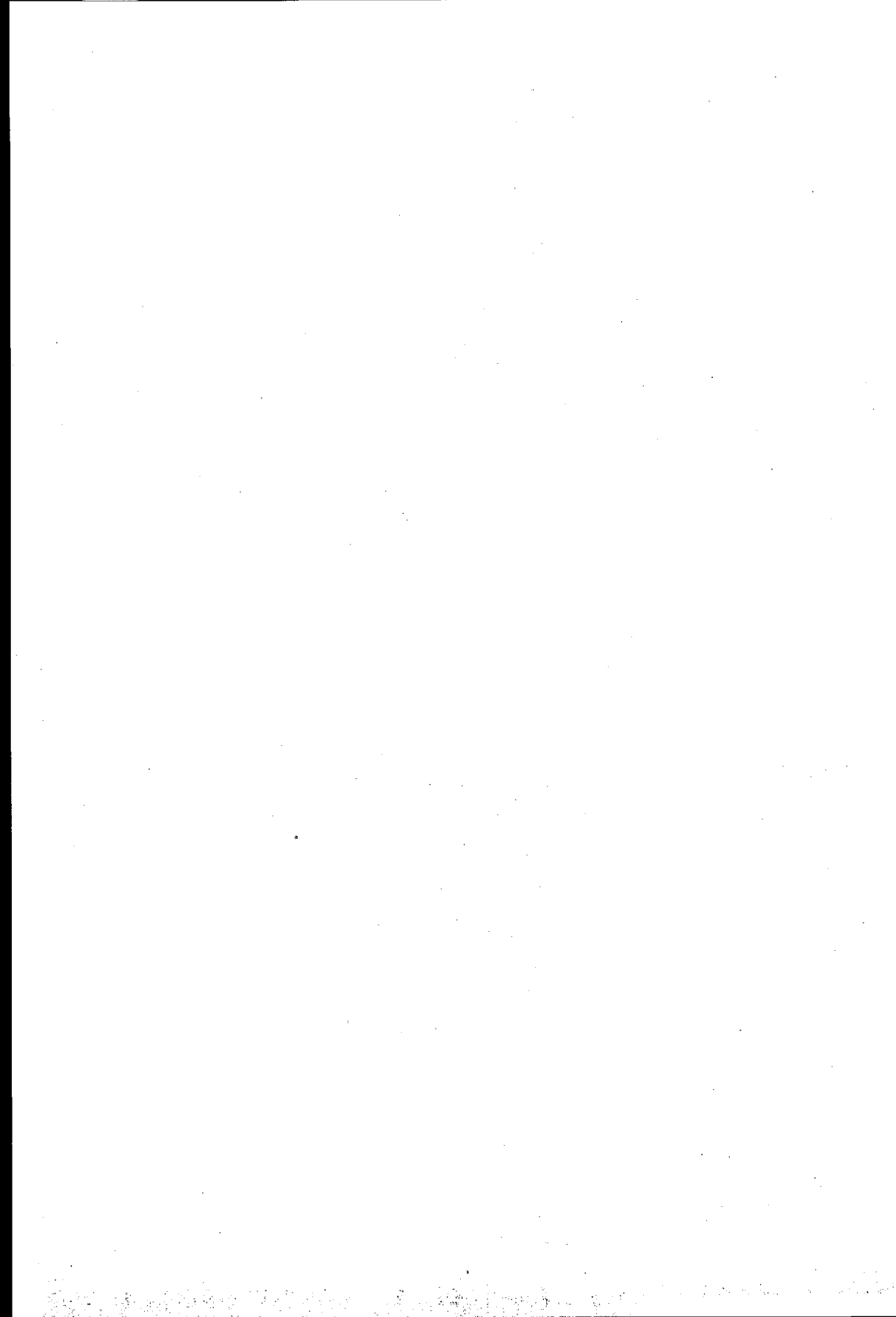
Possessio *Zegegihaz* portio.

Eredetiye U. et C. 97/25. alatt. (A szöveget Tardos községtől kezdve más kéz irta, a végső birtokfelsorolást pedig egy harmadik kéz.) Másik — befejezett és hiánytalan, de az itteni szövegnél kevesebbet tartalmazó — példánya U. et C. Irreg. 2/2. alatt, egy részének kivonatos másolata U. et C. Irreg. 2/31. alatt van.

⁷⁷ A „detentio exterorum” valószínű jelentése: a faluközösségbe nem tartozók letartóztatása, fogvatartása.



Tokaj vára a XVII. században (Caspar Merian rézmetszete Lucas Georg Ssicha rajza után, Magyar Történelmi Képcsarnok)



1688. április 12. A tokaji Rákóczi-uradalom urbárium

Több, mint félszáz évvel az 1581-es felvétel után újabb urbárium tájékoztat a tokaji uradalom 1640-es állapotáról (*Makkai*: I. Rákóczi György birtokainak gazdasági iratai 374. skk.): a lakosság valamelyes szaporodásáról, több új majorsági építményről, allodiális birtokról, köztük szőlőkről és a velük párhuzamosan újonnan feltűnt vagy megnövekedett robotkötelezettségről. Két helységben a földesúr a censust is elengedte, hogy helyette majorsági robotot kaphasson jobbágyaitól.

A következő félszázad eseményeinek hatását az 1688-as urbárium nagyszámú pusztatatkén, elpusztult településén, megfogyott népességszámán lehet lemérni. Az urbárium összeállítói fontos feladatuknak tekintették a majorsági kezelésben álló szántók, rétek, szőlők, erdők, halászatok, épületek feltüntetését: így tudjuk meg, hogy a földesúri szőlők és egyes majorsági létesítmények még a század második felének nyomasztó viszonyai közt is gyarapodhattak.

Az uradalom területét a század közepe óta Sárospataktól idecsatolt birtokrészek növelték meg.

Inventarium et conscriptio bonorum Rakocianorum ad arcem Tokay pertinentium

Arx

Duobus fluviis, utpote Tybisco et Bodrok circumdata, in qua de facto praesidium suae maiestatis sacratissimae continetur.

In oppido Tokay curia ampla, cuius post incinerationem¹ solummodo muri exstant, in fundo eiusdem hortus seminarius commodus, continens in se etiam aliquot arbores fructiferas. Altera curia Zelemeri dicta, quam provisores incolere solent, ubi commoda hypocausta duo cum mensis duabus, scamnis, culina duabusque cameris, scandulis tecta. In area eiusdem curiae una sicca mola unius lapidis cum necessariis instrumentis, penes eandem molam una domuncula cum cellario, in qua molitor residet. Stabula noviter erecta pro equis no. 16 ibidemque machina pressoria sat commoda, versus portam vero cellarium cum educillo. Braxatorium, cuius tectum restaurari debet cum parietibus ruinam minantibus, ubi ahenum magnum, secundum minus cum cadis magnis duobus (circulis ferreis tribus munitis), cadi minores sex, trulla² maiora duo, domus et fornax polentaria cum necessariis requisitis. Idem braxatorium Matthias braxator tenet in arenda, a qualibet braxatura unum vas cerevisiae pendens.

¹ Az 1670-es évek elejétől a 80-as évek végéig Tokaj és környéke minden második-harmadik évben látott vonuló-harcoló sereget: török, császári és felkelő magyar csapatokat. Ezek, ha csak rövid időre is, gyakran bevonultak a városokba és falvakba s többször fölégették azokat.

² Helyesen: trulleae vagy trullae (edények).

Diversorium ruinatum, lacere tectum, cum duabus cameris, ex quibus una camera in macellum conversa et lanio pendit annuatim f. 25. Sub diversorio cellarium bonum lapideum, in quo educillum continuatur. Cellarium aliud tapaszto pincze dictum in fundo domus taxalis³ aedificatum, in quo de facto etiam educillatur vinum pro domino terrestri. Est et alia domus Egri ház dicta per defectum seminis in dominum terrestrem devoluta, cuius per incinerationem tantum cellarium exstat ibidemque vinum educillatur. Macellum in ipso foro ex saepibus aedificatum,⁴ arundinibus tectum cum suis requisitis, a quo pendit annuatim lanio f. 50 et unum centenarium sevi. Aliud cellarium Miho pincze dictum penes templum situatum ex terra excavatum sine tecto una cum vinario, ubi nunc quoque vinum educillatur. Item maius cellarium palota pincze vocatum cum suis requisitis amplum et bene aedificatum. Domus vinaria palota borház apellata similiter cum suis requisitis, instrumentis, duabus machinis pressoriis et 20 cadis pro vindemia necessariis. Item domus decimalis, in qua tempore vindemiae pro parte dominorum terrestrium solet exigi decima, recenter restaurata et bene accommodata.

Domus nautae rév ház dicta tempore combustionis totaliter in cineres redacta, cuius solummodo cellarium remansit. Sunt etiam super fluvio Tybisco quattuor hypaga⁵ cum catenis et funibus, in quibus currus et homines transvehuntur, cuius telonii proventus dimidietatem ante confiscationem bonorum Rakoczianorum⁶ percepit eiusdem loci dominus annonae praefectus Tokaiensis, alteram vero dimidietatem provisor Rákoczianae domus. Sunt etiam in eodem traiectu duplices naves duae.

Educillum arcense quoque fuit, cuius utilitatem moderno tempore dominus commendans loci percipit.

Vineae ad suprafatam magnam curiam pertinentes Palota szőlő, Szeremi szőlő, Meszeláto, Hét szőlő, Barath szőlő, Németh szőlő. Vineae autem ad curiam Zelemériensem pertinentes Nagy szőlő, Vitez szőlő, Jsák szőlő, Ovár szőlő, Keskeny Agh szőlő, Kis Oltár szőlő, Klastrom feli szőlő vocatae, inque promontorio Tokaiensi plantatae.

Piscatores sunt quinque habentes ibidem sagenam unam attritam. Piscatura una Barath to dicta. Item aliae vetitae quinque, Csonkas, Karakattas, Sink(a) hegy, Csapo et Gyöngyös, pro capiendis sturionibus aptae. Tertia pars piscium piscatoribus cedit.

Series domorum et inhabitatorum oppidi Tisza Tokay, ubi primo curiae nobilitares liberae habentur sequente ordine. Excellentissimi domini comitis Stephani Csaky iudicis curiae regiae cum educillo et macello | Relictae Ioannis Kemeny cum educillo et macello | Curia Nadasdi,⁷ quam praefectus salis inhabitat, cum educillo et macello | Ladislai Garay cum educillo | Stephani Udvarhelyi cum educillo | Michaelis Varadi cum educillo | Stephani Nikházy cum educillo | Matthiae Istvanfy | Danielis Raikay | Duae Abrahami Vay cum educillis duobus | Nicolai Jarmi | Nicolai Nyakas | Melchioris Abaffy | Fran-

³ Talán az a ház, ahová az uradalomból befolyó taxákat és más jövedelmeket begyűjtötték.

⁴ Valószínűleg karóvázás, vesszöböl font, agyaggal tapaszott „sövényfal”. Ez az építkezési mód az Alföld peremén a későbbi évszázadokban is szokásos volt.

⁵ Helyesen: „hippagines” (lovakat is szállító kompok).

⁶ A Rákóczi-javak elkobzását nem sokkal az összeírás előtt határozták el.

⁷ Valószínűleg a Wesselényi-összeesküvés után halálra ítélt és 1671-ben kivégzett Nadasdi Ferenc országbírónak, illetve gyermekeinek háza.

cisci Debreczeny | Duae Stephani Szirmay cum duobus educillis et macello uno | Pauli Szemere cum educillo et macello | Alexandri Pecsý cum educillo | Relictae Sigismundi Melith cum educillo | Relictae Sigismundi Palocsai cum educillo | Barkocziana cum educillo | Curia nobilitaris Andrasý cum educillo et macello | Sigismundi Tókóly cum educillo, heredes Georgii condam Szent Miklosý possident.⁸

Domus exemptae. Ioannis Patay | Ioannis Onady deserta | Ladislai Ósze | Ioannis Szebessy | Benedicti Csekleszy | Stephani Pap deserta | Francisci Barakonyi | Andreae Harmat | Andreae Gónczy deserta | Matthiae Fulo deserta | Petri Bako deserta | Domus oppidi | Stephani Kormos | Alexandri Baranko | Ioannis Pernyegy | Sigismundi Gyóri deserta | Stephani Szent Peteri deserta.

Incolae nobiles pro suis domibus et fundis olim tempore pacis taxas de vino et de pecunia solventes et quidem

<i>In platea Alsó patko kő</i>	Sessio	Taxa de vino	De pecunia	Deserta	
Ioannes Tokay	1			Deserta	
Stephanus Hegymeghi	1	Tinnae 4			
Caspar Asztales					
Michael Fülep					
Matthias Szűcs	1	Tinnae 4		Deserta	
Stephanus Penyegi	1/2			Deserta	
Stephanus Borbely					
Stephanus Kiss					
Relicta Stephani Kiss					
Stephanus Balla					
Stephanus Csontos				Deserta	
Relicta Ioannis Olah					
Petrus Bako	1	Tinnae 4			
Georgius Palis	1		f. 7 d. 20		Praesidiarius
Michael Sallai					
Andreas Keresztes					
Michael Balla					
Ioannes Hegedűs					
Stephanus Rácz					
Matthias Marcziban	1	Tinnae 4			
Relicta Ioannis Beszermény					
Ioannes Zotan					
Franciscus Szűcs	1	Tinnae 4			
Ioannes Fényes	1		f. 3 d. 60		Praesidiarius
Paulus Kovács					
Ioannes Szűcs					
Stephanus Nagy					
Emericus Nagy					
Stephanus Bodeki					Praesidiarius
Ioannes Gulyás					
Franciscus Kiss					
Michael Szabo					

⁸ Ez a mondat csak Thökoly Zsigmond kúriájára vonatkozik.

<i>In platea Aiso patko kő</i>	Fundus	Taxae de vino	De pecunia	Deserta
David Müller	1	Tinnae 4		Deserta
Petrus Kiss	1	Tinnae 4		Deserta
Relicta Pauli Nagy				Deserta
Michael Erdelyi				
Stephanus Kiss				
Ioannes Szalontai				
Michael Hegedűs				
Georgius Oláh				Deserta
Nicolaus Szabo				Deserta
Stephanus Vanyai				
Stephanus Csorvásy				
Franciscus Sos				
<i>In platea Pap ucza</i>				
Franciscus Szabo				
Matthias Serföző	1	Tinnae 4		
Georgius Bégányi				
Samuel Rosnai	1		f. 10 d. 80	
Andreas Kis				
Matthias Szabo				
Relicta Casparis Miser				
Demetrius Karacson				
Ioannes Szent Jobi				
Ioannes Makay	1	Tinnae 4		Deserta
Georgius Szenczy				
Ioannes Hadadi	1	Tinnae 2		
Ioannes Sertés				
Relicta Ioannis Galfalvi	1	Tinnae 4		
Gabriel Szombati	1	Tinnae 4		
Stephanus Veres				
Georgius Domonkos				
<i>In platea Piarca</i>				
Paulus Nitrai				
Samuel Szkarosy				
Michael Posa	1		f. 9	
Stephanus Szűcs				
Andreas Szűcs	1	Tinnae 4		
Georgius Mihályfalvi				
Relicta Benedicti Bodor	1	Tinnae 4		
Michael Lovas	1	Tinnae 4		
Valentinus Veres	1	Tinnae 4		
Matthias Veres		Tinnae 4		
Ioannes Somlyai	$\frac{1}{2}$	Tinnae 2		
Franciscus Debreczeny	$\frac{1}{2}$	Tinnae 2		
Georgius Literati				
Ioannes Szyárto				
Ioannes Borbély				

Praesidiariorum
vicecapitaneus

<i>In platea Piarce</i>	Fundus	Taxae de vino	De pecunia	Deserta	
Caspar Bajusz Andreas Kők Stephanus Kovács Ladislau Kubiny Relicta Casparis Anderko Andreas Kovács	1 1	Tinnae 2	 f. 6 f. 6		Praefectus annonae
<i>In platea Várad</i>					
Georgius Babocsai Michael Rosa Stephanus Veres Ioannes Musnay Posoniana Ioannes Kéri Ioannes Arany Andreas Esecdi	1 1	Tinnae 4	 f. 5	Deserta Deserta Deserta	Praesidiarius Praesidiarius
<i>In platea Felső patko kő</i>					
Relicta Danielis Lakatos Ioannes Szabo Ioannes Lakatos Stephanus Deszpot Relicta Francisci Várad Relicta Gregorii Baka Relicta Michaelis Karaszfalusi Relicta Stephani Bus Petrus Oláh					Domus excubiae
<i>In platea Felső viz</i>					
Paulus Dan Georgius Kis Stephanus Talas Michael Juhász Georgius Pattantus Stephanus Veres Stephanus Turay Relicta Georgii Csudo Stephanus Farkas Stephanus Kállay Mathias Szűcs Alexander Molnár Georgius Horvath Georgius Kis Paulus Novacz Michael Erdelyi Michael Olah Martinus Kántor Ioannes Tot Stephanus Nagy Matthias Balla	1 1 1	 Tinnae 4	 f. 5 d. 40 f. 5 d. 40	 Deserta	

<i>In platea Felső viz</i>	Fundus	Taxae de vino	De pecunia	Deserta	
Relicta Simeonis Barta					
Lénart Fuk	1	Tinnae 4			Iudex portus
Stephanus Szabo	1		f. 7 d. 20		
Ioannes Etlingh					
Georgius Pecszy	1	Tinnae 2			Praesidiarius
Ioannes Sebök					
Michael Erös				Deserta	
Matthias Serfözö					
Paulus Kun					
Stephanus Szigyártó					
Andreas Borbély					Praesidiarius
Georgius Tot					
Stephani Kállay				Deserta	
Stephanus Veres					
Michael Nagy					
Petrus Pattantus					
Ioannes Szakacs					
Franciscus Tarnaj					
Valentinus Szentkereszti					
Stephanus Rozgony					
Michael Mészáros					
Stephanus Kovács					
Relicta Georgii Sikár					
Demetrius Görögh					
Martinus Görögh					
Franciscus Albisi				Deserta	
Demetrius Piricsi	1	Tinnae 4			
Ioannes Pap	1	Tinnae 4			Praesidiarius
Michael Köveskuty	1	Tinnae 2			
Andreas Gombkötő					
Martinus Mészáros					
Michael Borbely	1		f. 7 d. 20		
Petrus Csudo				Deserta	
Nicolaus Diós				Deserta	
Stephanus Balogh					
Ioannes Patay					
Franciscus Kanya					
Ioannes Veres					
Stephanus Szabo					
Franciscus Matolesi					
Franciscus Vadas					
Ioannes Horváth					
Nicolaus Szűcs					
Martinus Szilágyi					
Relicta Georgii Borbely					
Relicta Andreae Szilasi					
Georgius Puskas					
Andreas Varga					
Ioannes Alcs				Deserta	
<i>In platea Also viz</i>					
Ioannes Domradi	1	Tinnae 4			
Georgius Uy	1	Tinnae 4			
Georgius Pap					
Gregorius Mátyus					
Ioannes Szombati	1	Tinnae 4			
Paulus Gombkötő					
Demetrius Szűcs					

<i>In platea Also viz</i>	Fundus	Taxae de vino	De pecunia	Deserta
Elias Szűcs				
Petrus Mester				
Stephanus Nyuinai				
Michael Racz				
Franciscus Szőke	1	Tinnae 4		
Michael Jakcsó				
Ioannes Miko				
Andreas Fazekas				
Caspar Puskas	1		f. 3 d. 60	
Andreas Ecsedi				
Michael Gyüre				
Ioannes Szent Jobi				
Franciscus Sos	1		f. 3 d. 60	
Michael Kertész	1		f. 3 d. 60	Deserta
Valentinus Veres	1	Tinnae 4		
Ioannes Szabo	1		f. 3	
Ioannes Sallos				
Georgius Kassai				
Paulus Panczélós				
Ioannes Sos				
Ioannes Belteky				
Andreas Baka				
Stephanus Szabo				
Georgius Csontos				
Stephanus Szalacsi	1		f. 10	
Michael Fazekas				
Michael Fodor				
Paulus Kiss				
Michael Spanko				

Qui in fundis rusticalibus resident et portas solvunt.⁹ Michael Racz iudex | Andreas Jakab piscator | Stephanus Halal piscator, habet boves no. 2 | Ioannes Csikos piscator | Paulus Jakab piscator | Michael Keresztes | Andreas Fazekas | Andreas Keresztes | Andreas Szabo piscator | Stephanus Farkas | Andreas Adam.

In praedio Rakamaz

Terrae arabiles copiosae et amplae, in quibus pro nunc inseminati frumenti cubuli *Cassovienses* no. 40. Alii etiam ex terris ibidem inseminatis domino terrestri nonam praestare tenentur.¹⁰ Ibidem silva quercina glandifera prohibita pro saginandis porcis no. 400, prata foeni currus procreantia circiter no. 600.

Piscatura ibidem una, lacus morotva dicta, quam piscatores Tokaienses piscari solent, unde domino terrestri duae partes, tertia cum minutioribus pisciculis piscatoribus cedit.

⁹ Ti. porták szerint kivetett rovásadót.

¹⁰ A szántók majorsági kezelésben levő részének használatáért a jobbágyok gabona-kilencedet, másutt tizedet fizettek.

In possessione Tisza Ladany

Integer colonus Michael Keresztes Tokaini pro nunc residet | Secundus, Andreas Keresztes, similiter Tokaini manet | Tertius, Georgius Szabo, domi residet.

Desertae sessiones colonicales quattuor.

Ceteri incolae ex militibus constant in sessionibus, a quibus antecederet domino terrestri taxa cessit. Qui ex terris in territorio eiusdem possessionis inseminatis domino terrestri nonam praestare tenentur.¹¹

Prata allodialia procreantia foeni currus circiter no. 1000.

Ibidem piscatura Ively dicta prohibita.

Possessio Tariany

Nunc totaliter deserta, cuius incolae octo vel novem Onodini degunt.

Possessio Berzék

Ad arcem Szerenciensem¹² est applicata cum praedio Szada.

Possessio Vámos Uyfalu

Nunc totaliter deserta, unde coloni quinque pro nunc Tolesvae et in Liszka commorantur, utpote Georgius Pallagy boves quattuor habens | Alter Martinus Oláh | Martinus Gerenday | Michael Varga. Ceterae sessiones ibidem totaliter desertae no. 25 una cum diversorio ibidem habito.

Vineae in promontorio eiusdem possessionis allodiales duae, nunc circiter tria vel quattuor vini vasa procreantes, quas eiusdem loci subditi pro domino terrestri excolu(nt). Antea coloni annuatim pro festo Sancti Michaelis per f. 1 pendere solebant. Agri allodiales ibidem in duabus calcaturis pro cubulis Cassoviensibus no. 50, ex quibus domino terrestri decima cedit, qui de praesenti etiam per alios inseminantur.

Prata foeni currus circiter centum procreantia.

Molendinum ibidem duarum rotarum, antehac quattuor, proferens annuatim frumenti cubulos circiter 30 vel 40.

Nona ex promontorio eiusdem loci pro parte domini terrestris, uti in aliis locis, exigitur tempore vindemiae.

¹¹ A katonának ment jobbágy telke után járó szolgáltatásokban rendszerint — mint itt is — enyhülés állott be.

¹² A szerencsi vár ez idő tájt ugyancsak a kincstár birtokában volt.

Possessio Vencselő

Fundus nobilitaris curiae desertae, ad quam terrae arabiles copiosae, pro nunc potiori ex parte desertae.

Prata pro curribus foeni circiter 30.

Coloni. Integrae sessionis colonus Ioannes Tot, habet filium unum, boves quattuor, vaccas tres, porcōs duos | Michael Matyás, integrae sessionis colonus, quinque vaccas habens. Hi iuxta dispositionem officialium Tokaiensium laborare tenentur hebdomadatim tribus diebus | Libertinus Michael Kulcsár, eques, praestat servitia, possidens integram sessionem | Inquilini quattuor, quorum singuli per annum 12 solum diebus labores manuales praestant.

Desertae sessiones integrae sunt viginti quinque.

Silvae glandiferae prohibitaiae pro saginandis porcōs circiter no. 300.

Possessio Gava

Ibidem agri allodiales pro insemilandis frumenti cubulis Cassoviensibus circiter 100, nunc deserti.

Nomina colonorum	Filii	Boves	Vaccae	Porci	Sessio
Michael Réz	2	4	5	—	1
Benedictus Réz	—	4	3	—	1
Andreas Réz	—	—	4	—	1
Michael Somodi	1	—	—	—	1
Matthias Somodi	—	—	3	—	1
Ioannes Jambor	2	—	—	—	1

In possessione Berczely

Nomina colonorum	Filios	Boves	Vaccas	Porcos ¹³	Sessiones
Paulus Balogh	1	4	3	—	1
Benedictus Balogh	—	—	1	—	1
Andreas Bako	—	—	1	—	1
Andreas Kun	1	—	—	—	1
Paulus Kenyei	—	—	1	—	1
Andreas Nagy Peter	1	—	—	—	1
Michael Tot	1	—	—	—	1
Ioannes Varga	—	—	2	—	1
Stephanus Lukács	—	—	—	—	1

¹³ Ti. habent.

Hi solum tribus diebus hebdomadatim labores praestare tenentur.

In possessione Karád

Nomina colonorum	Filii	Boves	Equi	Vaccae	Sessio
Caspar Karaszy	1	4	—	3	1
Andreas Orban	—	—	—	1	1
Ioannes Tompa	—	—	—	2	1
Stephanus Kerekgyarto	—	—	—	—	1

Hi annuatim tenentur palos vineales pro domino terrestri administrare : octo milia et secundo Tybisco¹⁴ Tokainum deducere.

In possessione Balsa

Andreas Barta, duos filios, boves quattuor, nil plus habet.

Desertae sessiones circiter quadraginta, a qua singula antecederet taxa per f. 4 annuatim praestari solebat.

Silva prohibita non adeo magna.

In possessione Szabolcz

Ionnes Biro, habet filium unum, vaccas duas, libertinus, nunc Tokaini ispanum agit.¹⁵

Sessiones desertae sunt tredecim.

Tertia pars eiusdem possessionis et territorii ad dominium Tokaiense spectat. Silva peculiaris huc pertinens glandifera prohibita pro saginandis porcis circiter no. 300.

Possessio Timár

Nunc totaliter deserta, cuius incolae quattuor nunc Tokaini degunt, utpote integrae sessionis colonus Ioannes Sandor, boves 4, vaccas 2 | Ioannes Kecskés, boves 4, vaccas 3 | Stephanus Tar, nil habens | Andreas Groff, piscator, nil habens | Libertinus Thomas Deák.

Labores praestant, uti ceteri.

Silva glandifera prohibita pro saginandis porcis 600. Prata in Bodrogköz pro foeni curribus no. 80. Piscaturae prohibita sunt tres, prima Feiér morotva appellata, secunda Luka, tertia Fekete morotva, in quibus Tokaienses piscatores, uti in aliis piscaturis piscantur. Sunt praeterea in fluvio Tybisci circiter triginta piscationis stationum loca, unde ob defectum piscatorum vix aliquis inde proventus haberi potest.

Est quoque ibidem una sessio, domino Matthiae Marcziban per celsissimum condam principem Franciscum Rakoczy¹⁶ est collata, nunc Georgius Begany possidet.

¹⁴ A Tiszán (lefelé).

¹⁵ Valószínűleg : „ispanatum agit” (ispáni tisztséget visel) helyett.

¹⁶ I. Rákóczi Ferenc.

In possessione Nyiregyház

nunc totaliter deserta, certa portio huc spectabat et coloni per f. 4 annuatim a qualibet sessione solvebant.

Possessio Püspök Ladány

cuius incolae antehac taxam annuatim solvere solebant, ita etiam incolae possessionum

Hosszu et Monostori Palyi

Pariformiter etiam

Pocsaienses

ex quarum possessionum terris, dum inseminantur, decima cedit. Quarum agros incolae Kis Marienses arendant per f. annuos nonaginta, id est f. 90.

Possessio Nyir Adon

Haec possessio ex sessionibus colonialibus constabat, sed elapsis turbulentis temporibus per dominos terrestres sunt in taxam solvendam dispositi, solverunt annuatim frumenti cubulos centum. Nunc vero ipsorum taxa cessit ad cubulos frumenti annuales octuaginta.

Qui ad vineas allodiales Tokaienses tenebantur vehere annuatim fimi currus 300.

Praedium Zelemér

Antehac Debreczeniensibus in usum concessum est, solvunt ab eodem certam taxam.

Possessio Búd

Nunc desolata, cuius incolae, antehac milites, equitando serviebant, postmodum diminuti certam taxam singuli per talleres duos, ultimarie vero per unum solvebant, pro festo Sancti Georgii in summa talleres octodecim per annum.

Allodium ibidem desertum, cuius de facto tantum fundus exstat.

Pratum foeni currus sex procreans.

Praedium Tede

cuius territorii dimidietatem Nanasienses incolae appretiare solebant. Prata amplissima ultra mille currus foeni procreantia, in quibus etiam pro domino terrestri foenum congregari solebat.

Possessio Lök

Desolata, quam antecedenter haydones¹⁷ taxam solventes incolebant. Observandum. Ad praescripta Vencsellóiensia bona taxam solventes incolae¹⁸ annuatim semper pro festo Sancti Georgii exsolvere tenentur.

¹⁷ A Bocskai István halála utáni időben letelepített hajdúk egy csoportja.

¹⁸ A megfogalmazás nem világos. Talán a vencsellóiek használták a löki pusztát és ők fizettek érte.

Possessio Téglás

Nomina personarum	Boves	Vaccas	Equos	Oves	Molam	Capras ¹⁹
Nicolaus Tolvay	4	2	—	—	—	—
Stephanus Tot	4	2	—	—	—	—
Ioannes Almásy	4	—	—	—	—	—
Ioannes Sipos	2	—	—	—	—	—
Stephanus Vékony	—	4	—	—	—	—
Petrus Biro	—	1	—	—	—	—
Michael Puskas	2	1	—	—	—	—
Ioannes Kerekes	4	2	—	—	—	—
Ioannes Takács	—	—	—	—	—	—
Caspar Praj	2	—	—	30	—	—
Ioannes Biro	2	1	—	—	—	—
Stephanus Makay	4	1	—	—	—	—
Paulus Bodo	2	—	—	—	—	—
Ioannes Adam	4	—	—	50	—	—
Georgius Tőkésy	2	1	—	—	—	—
Daniel Kiss	2	—	—	—	—	—
Franciscus Balasy	4	2	—	100	—	—
Michael Bay	4	1	—	—	—	—
Georgius Bernand	4	2	—	—	—	—
Matthias Kiss	4	1	—	—	—	—
Blasius Balogh, iuvenco	4	—	—	—	—	—
Petrus Tot	2	1	—	—	—	—
Michael Tot	4	1	—	—	—	—
Stephanus Koti	2	2	—	—	—	—
Andreas Mészáros	4	2	—	—	—	—
Ioannes Csonka	2	—	—	—	1	—
Ioannes Csete	—	1	—	—	—	—
Michael Pap	4	2	—	—	—	—
Stephanus Fodor	2	—	—	—	—	—
Georgius Ferenczy	4	2	—	—	—	—
Andreas Kosos	4	1	—	—	—	—
Ioannes Kovács	4	1	—	—	—	—
Michael Tot	2	1	—	—	—	—
Andreas Szilagyi	4	2	—	—	—	—
Matthias Szagy	—	—	—	—	—	—
Georgius Ali	2	1	—	—	—	—
Demetrius Simon	4	1	—	—	—	—
Ioannes Csonka	2	—	—	—	—	—
Ioannes Szabo	4	1	—	—	—	—
Michael Sas	—	—	—	—	—	—
Michael Kalmár	—	—	—	—	—	—

Incolae huius pagi in ipso inhabitationis primordio a celsissimo condam principe Rakoczio²⁰ libertate sunt donati, ita ut nullum censum aut servitium quovis nomine nuncupandum praestent praeter comitivam et tabellariatum ad quodvis principis mandatum fieri solitum, quibus ob iniuriam temporum cessantibus per modum taxae summatim dant per annum Ungaricales f. 131 iisque depositis habent liberam ex pago quocunque discedendi facultatem.

¹⁹ Ti. : habent.

²⁰ I. Rákóczi Ferenc vagy a két Rákóczi György valamelyike.

Agri et prata sorte dividuntur, nec sessiones determinatae habentur, verum quivis secundum posse suum sessionem sibi congruam maiorem vel minorem incolit.²¹

Oppidum Tarczal

Ibidem curia ampla, cuius tantum muri exstant per incinerationem a Turcis factam,²² sub qua curia sunt et nunc cellaria lapidea tria. Educillum hic continuabatur domini terrestri, sed tantum tempore nundinarum. In area curiae profundus puteus sine aqua. Penes curiam immediate adiacet diversorium desertum, sub quo etiam est bonum cellarium lapideum, ubi antehac etiam vinum pro parte domini terrestri educillabatur. Altera curia Zeleméri dicta, cuius, uti praecedentis, tantummodo muri exstant, duarum contignationum, ex tribus fornicibus constans. Sub curia cellarium, ubi etiam tempore felici vinum dominorum terrestrium fluebat.²³

Macellum in ipso foro oppidi Tarczal lapideum, cuius tantum muri apparent. Penes macellum est unum cellarium ex terra excavatum, ubi etiam pro domino terrestri vinum educillabant, nunc desolatum.

Datur in fine oppidi hortus pro seminibus fossa circumdatus. Penes curiam horti horrealis et allodii²⁴ solummodo fundus apparet.

Vineae in Tarczal ad magnam curiam pertinentes no. 8, Nagy Baxo, Király Gál, Nagyvati, Tar Balas, Remete, Fekete hegy, Kis Bakso et Nyulas. Ad curiam Zeleméri ház vocatam vineae no. 6, Szarvas, Ördögh, Murath, Kisványai, Mondolas et Elohegy szólo.

Piscaturae prohibitae no. 5, utpote Kengyel, Ively, Takta, Hodos et Torma appellatae, in quibus piscatores propriis sagenis piscantur, pro fatigiis medietas piscium cedit eisdem per divisionem.

Nona ex vinis stante vindemia iuxta consuetudinem loci cum censu fertonpinz dicto pro domino terrestri exigi solet.

²¹ Kialakult telekrendszer híján mindenki képessége szerint vesz magának művelésre való földet. A szántót és rétet osztani szokták.

²² Talán az 1678-as török támadás és gyújtogatás alkalmával.

²³ Ti. az úr borkimérését folytatták itt.

²⁴ Allodium itt majorsági épületet jelent.

Series domorum et incolarum eiusdem oppidi Tarczal

Nomina personarum	Populosae jobbagnonalis ²⁵	Desertae jobbagnonalis	Liberae	Taxales
Gabriel Dobay	—	—	—	Taxalis
Nicolai Nagy	—	jobbagnonalis 1	—	—
Parochialis sessio deserta				
Michaelis Sikár	—	1	—	—
Michaelis Varadi	—	—	1	—
Andreae Zákany	—	—	1	—
Ioannis Biro	—	—	—	1
Michaelis Borbely	—	—	—	1
Isaci Babocsai	—	—	—	1
Petri Sillak	—	—	1	—
Thomae Püspöky	—	—	1	—
Andreae Kun	—	—	1	—
Petri Zombori	—	—	1	—
Nicolai Vay	—	—	—	1
Davidis Bellevary	—	—	—	1
Andreae Nemet	—	—	—	1
Ioannis Szabo	—	—	—	1
Pauli Tot	1	—	—	—
Ioannis Szikszay	—	—	—	1
Francisci Sipos	—	1	—	—
Michaelis Kovacs	—	1	—	—
Andreae Csizmadia	—	—	—	1
Michaelis Hidy	—	1	—	—
Consortis Kőrösy	—	1	—	—
Andreae Balla	—	1	—	—
Petri Szabo	—	—	—	1 deserta
Stephani Maklari	—	—	—	1 deserta
Nicolai Teglasz	—	1	—	—
Ioannis Csecsy	—	1	—	—
Nicolai Szabo	—	1	—	—
Emerici Hetey	—	—	—	1 deserta
Georgii Ekés	—	1	—	—
Gregorii Nagy	—	—	—	1 deserta
Ioannis Nagy alias Jeney	—	—	—	1
Pauli Tot	—	1	—	—
Stephani Szendrei	—	—	—	1 deserta
Hozone	—	1	—	—
Valentini Szabo	—	—	—	1 deserta
Andreae Kocsik	—	1	—	—
Ioannis Lypcsei	—	1	—	—
Ioannis Kiss	—	1	—	—
Georgii Bonis	—	—	1	—
Andreae Hoporsorum	—	—	—	1 deserta
Francisci Kátay	—	—	—	1 deserta
Ioannis Barany	—	—	—	1 deserta
Stephani Kiss	—	1	—	—
Stephani Tarkány	—	—	—	1 deserta
Martini Nagy	—	1	—	—
Ioannis Haydu	—	—	—	1 deserta
Georgii Szűcs	—	—	—	1 deserta
Stephani Nagy	—	—	—	1 deserta
Petri Adam	—	1	—	—
Georgii Semsey	—	—	—	1 deserta
Stephani Pap	—	—	—	1 deserta
Domini terrestris deserta sessio				

²⁵ Ti. : sessiones.

Nomina personarum	Desertae jobbagona- les	Populosae jobbagona- les	Liberae	Taxales
Martini Banczy	—	—	1 deserta	—
Stephani Panisy	1 deserta	—	—	—
Petri Kosa	—	—	—	1 deserta
Ioannis Konya	—	—	—	1 deserta
Stephani Szent Peteri	—	—	1 deserta	—
Stephani Cassay	—	—	—	1 deserta
Francisci Pető	—	—	1	—
Gregorii Torma	—	—	—	1 deserta
Andreae Varga	—	—	—	1 deserta
Pauli Kovács	1	—	—	—
Domini terrestris domus deserta Zelemeri nuncupata	—	—	—	—
Thomae Mészáros	—	—	—	1 deserta
Pauli Szakács	—	—	—	1 deserta
Casparis Roth	—	—	—	1
Michaelis Talas	1	—	—	—
Nicolai Vizi	—	—	—	1 deserta
Pauli Szepessy	—	—	1 deserta	—
Andreae Suba	—	—	—	1 deserta
Emerici Mosdosi	—	—	1 deserta	—
Domini terrestris desertum diversorium cum curia deserta	—	—	—	—
Matthiae Szuhay	—	—	1 deserta	—
Gregorii Pap	—	—	—	1 deserta
Andreae Csedreghi	—	—	—	1 deserta
Stephani Szűcs	—	—	—	1 deserta
Ioannis Boltszai	—	—	—	1 deserta
Francisci Dévay	—	—	—	1 deserta
Ioannis Borbély	—	—	—	1 deserta
Illustrissimi comitis Stephani Csaky domus libera	—	—	—	—
Georgii Ekés	—	—	—	1 deserta
Nicolai Josa	—	—	—	1 deserta
Ioannis Bogdany	—	—	1 deserta	—
Domus Cimmermania	—	—	—	1
Ioannis Daszon	—	—	—	1 deserta
Petri Molnár	—	—	—	1 deserta
Ioannis Varga	—	—	—	1
Petri Szűcs	—	—	—	1 deserta
Michaelis Szyártó	—	—	1	—
Ladislai Gyulaffy	—	—	—	1 deserta
Casparis Szabo	—	—	—	1 deserta
Casparis Kovács	1	—	—	—
Stephani Némety	—	—	—	1
Matthaei Gyóri	—	—	—	1 deserta
Andreae Bakay	—	—	—	1 deserta
Andreae Gönczy	—	—	1	—
Pauli Tar	—	—	—	1 deserta
Matthiae Kalmár	1	—	—	—
Petri Csizmadia	—	—	—	1 deserta
Stephani Varady	—	—	—	1 deserta
Francisci Megyeri	—	—	1 deserta	—
Relictae condam Tokaianae	—	—	—	1 deserta
Pauli Kovacs	1 deserta	—	—	—
Benedicte Patkos	—	—	—	1 deserta
Elizabethae Mezzó	1	—	—	—
Francisci Fazekas	1	—	—	—
Georgii Szörös	—	—	—	1 deserta
Michaelis Siter	—	—	—	1

Nomina personarum	Desertae jobbagona- les	Populosae jobbagona- les	Liberae	Taxales
Stephani Arokszállasi	—	—	—	1 deserta
Laurentii Eber	1	—	—	—
Stephani Pankotay	1	—	—	—
Andrae Harmaczy	1	—	—	—
Martini Sák	—	—	—	1 deserta
Ioannis Abony	1	—	—	—
Sigismundi Hollo	—	—	—	1 deserta
Casparis Kéri	1	—	—	—
Martini Kiss	1	—	—	—
Stephani Radi	1	—	—	—
Stephani Sárossy	1	—	—	—
Ioannis Lengyel	1	—	—	—
Pauli Tarczali	—	—	—	1 deserta
Georgii Csiszar	—	—	—	1 deserta
Stephani Tot	1	—	—	—
Ladislai Szemere	—	—	—	1 deserta
Ladislai Jolesz	1	—	—	—
Benedicti Gabai	—	—	—	1 deserta
Georgii Balogh	1	—	—	—
Gabrielis Kapi	—	—	—	1
Gregorii Komjathi	—	—	1	—
Michaelis Szűcs	1	—	—	—
Michaelis Karossy	—	—	—	1
Ioannis Tot	—	—	—	1 deserta
Blasii Somi	—	—	—	1 deserta
Ioannis Varnyai	—	—	1	—
Pauli Kovacs	1	—	—	—
Ioannis Privigyei	—	—	—	1
Georgii Acs	—	—	—	1 deserta

Oppidum Kereszt Ur

in quod omnis lignea decimales aliqua in parte desolata, ubi quoque anno decimam domini terrestres solent exigere, cum machina pressoria. Cellarium datur unum, ubi tempore felicitari vinum domini terrestres fluebat, sed nunc desertum. Locus horrei desertus.

Macellum in ipso foro oppidi Kereszt Ur, quod nunc ad usuandum ex gratia dominorum terrestres datum est oppidanis loci.

Est fodina lapidum commoda pro extruendis muris, ubi a qualibet orgia lapidum proveniunt domino terrestri sex d. Ex vinis tempore vindemiae more ibidem consueto nona pro domino terrestri exigitur.

Piscaturae prohibita no. 4, Bogdaný, Kakuk, Nagy to et Nerejó.²⁶ Item clausurae aquarum duae, Saio et Kemencze rekesz vocatae, ubi tempore exundationis aquarum solent piscari, ex quibus piscatores tertiam partem piscium percipiunt.

Vinae in promontorio Bodrogh Kereszt Uriensi no. 7, Nagy Kakas, Kis Kakas, Nagy Poklos, Kis Poklos, Kis Vári, Lapis et Kővágo.

In oppido Kereszt Ur agri allodiales in duabus calcaturis, in campo superiori pro inseminandis cubulis *Cassoviensibus* circiter 100, in altera pariter calcatura et campo inferiori per totidem cubulos ibidem inseminati tritici cubuli 30. Residua pars agrorum aliis ad inseminandum permissa, unde nona domino terrestri cedit.

²⁶ A források többségében Nyenew, Nyenyeő, egy helyen Nyiri.

Series incolarum et domorum oppidi eiusdem

Nomina personarum	Exemptae	Liberae	Fundus	Deserta
Michaelis Molnar	—	—	1	—
Alberti Soltész	—	—	1	—
Ioannis Kiss	—	—	1	—
Georgii Ungi	—	—	1	—
Pauli Olesvari	—	—	1	—
Benedicti Csuri	—	—	1	—
Nicolai Novak	—	—	1	—
Ioannis Morvay	—	—	1	—
Andreae Kiss	—	—	1	—
Thomae litterati	—	—	1	—
Stephani Kóvér	—	—	1	—
Michaelis Udvarhelyi	—	—	1	—
Ioannis Vadászi	—	—	—	—
Martini Olah	—	—	1	—
Ioannis Szalacsi	—	—	1	—
Stephani Musnay	—	—	1	—
Ioannis Alföldi	—	—	1	—
Stephani Béres	—	—	—	1
Emerici Fülep	—	—	—	1
Ioannis Bardi	—	—	1	—
Relictae Ivan Csibay	—	—	—	1
Stephani Olah	—	—	1	—
Georgii Fazekas	—	—	—	1
Ioannis Getven	—	—	—	incolitur
Benedicti Villam	—	—	1	—
Ioannis Csauz	—	—	—	incolitur
Georgii Nagy	—	—	1	—
Ioannis Csauz	—	—	1	—
Gabrielis Peri	—	—	1	—
Stephani Biro	—	—	—	incolitur
Michaelis Bozokházi	—	—	1	—
Casparis Szigeti	—	—	1	—
Michaelis condam Geroezy	—	—	1	—
Benedicti Lakatos	—	—	1	—
Gabrielis Veres	—	—	—	incolitur
Petri Porcsalmi	—	—	—	murus
Catharinae Csorba	—	—	1	—
Ioannis Kiss	—	—	1	—
Stephani Borbély	—	—	1	—
Benedicti Kubak	—	—	—	1
Stephani Megyesy	—	—	1	—
Stephani Rostas	—	—	—	murus
Pauli Kassay	—	—	1	—
Michaelis Bitha	—	—	1	—
Casparis Pecsy	—	1 deserta	—	—
Ioannis Nadaskay	—	1 deserta	—	—
Ioannis Patay	—	1 deserta	—	—
Francisci Pallagy	—	1 deserta	—	—
Ioannis Kis Bodnár	—	—	1	—
Georgii Gombkótó	—	—	1	—
Stephani Nagy	—	—	—	deserta
Martini Kecskemety	—	—	1	—
Ioannis Csizmadia	—	—	1	—
Relictae Michaelis Kardos	—	—	1	—
Relictae Georgii Kéri	—	—	1	—

Nomina personarum	Exemptae	Liberae	Fundus	Desertae
Kanasi	—	—	1	—
Stephani Ferenczy	—	—	1	—
Medici condam Cassoviensis	—	—	1	—
Francisci Vér	—	—	1	—
Petri Csudo	—	—	1	—
Ioannis Kiss	—	—	1	—
Relictae Pauli Nagy	—	—	1	—
Andreae Tallyai	—	—	1	—
Emerici Fülep	—	—	1	—
Matthiae Tarýsko	—	—	1	—
Ladislai Olah	—	—	1	—
Francisci Borbély	—	—	—	—
Familiae Rakoczianae domus cauponalis	—	—	1	—
Francisci Tot	—	—	1	—
Stephani Vass	—	—	1	—
Stephani Tot	—	—	1	—
Blasii Varga	—	—	—	—
Ioannis Privigyei	—	—	—	murus so- lum
Familiae Rakoczianae hortus cum horreo	—	—	1	—
Ioannis Szoboszlai	—	—	1	—
Andreae Bodnar	—	—	—	1
Stephani Kormos	—	—	1	—
Petri Dévény	1	—	—	—
Davidis Miller	—	—	1	—
Petri Debreczeny	—	—	1	—
Relictae Gyulaianae	—	—	1	—
Nicolai Zabolai	—	—	1	—
Xenodochialis	—	—	—	—
Andreae Zákány	—	—	1	—
Georgii Lakatos	—	—	parietes	—
Petri Szűcs	—	—	1	—
Relictae Stephani Borsos	—	—	1	—
Civitatis Cassoviensis	—	—	1	—
Georgii Schnaider	—	1	—	—
Andreae Balogh	—	—	solum parietes	—
Adami Ibrany	—	1	—	—
Michaelis condam Szendrei	—	—	—	incolitur
Nicolai Végh	—	—	solus murus	—
Familiae Tókólianae	—	1	—	—
Magnificae Tarkanianae	—	1	—	—
Pauli Hatvány	—	—	—	incolitur
Andreae Szecsy	—	—	—	incolitur
Georgii condam Borbély	—	—	—	1
Stephani Borbély	—	—	—	incolitur
Georgii Béreti	—	—	—	incolitur
Georgii Sárossy	—	—	—	—
Petri Hamvay	1	—	—	—
Familiae Rakoczianae	—	—	—	—
Francisci Bonis	—	—	—	—
Ioannis Kiss	—	—	—	—
Ioannis Deak	—	—	—	incolitur
Georgii Csany	—	—	—	incolitur
Michaelis Vitany	—	—	—	incolitur
Stephani Visoly	—	—	—	—

Nomina personarum	Exemptae	Liberae	Fundus	Desertae
Abrahami Vay	—	1	—	—
Ladislai Szemere	—	1	—	—
Michaelis Uza	1 deserta	—	—	—
Ioannis Doli	—	—	—	incolitur
Samuelis Kamanczy	—	—	—	incolitur
Sigismundi Szunyogh	1	—	—	—
Domus Boherianae	1	—	—	—
Michaelis Szecsen	—	—	1	—
Petri Porcsalmi	—	—	—	incolitur
Andreae Csizsar	—	—	1	—
Michaelis Szendrey	—	—	1	—
Stephani Marton	—	—	1	—
Michaelis Kota	—	—	—	1
Andreae Monos	—	—	1	—
Stephani Kiss	—	—	1	—
Georgii Csanyi	—	—	1	—
Martini Szabo	1	—	—	—
Ioannis Szent Peteri	—	—	1	—
Danielis Nyeregiarto	—	—	1	—
Ioannis Patai	—	—	1	—
Alberti Kallo	—	—	1	—
Michaelis Dombradi	—	—	1	—
Stephani Molnár	—	—	1	—
Samuelis Kovacs	—	—	—	—
			—	—
Relictae Michaelis Kardos	—	1	—	—
Relictae Andreae Nagy	—	1	—	—
Gabrielis Dolinay	—	1	—	—
Sigismundi Kallay	—	1	—	—
Relictae Nicolai Josa	—	1	—	—
Martini Szabo	—	—	1	—
			—	—
	Desertae jobbagonales	Populosae jobbagonales	Exemptae	Liberae
Michaelis Bus	1	—	—	—
Georgii Elek	1	—	—	—
Relictae magnificae dominae Georgii Berény	—	—	—	1
Andreae Dóri	—	—	—	1
Stephani Kovács de Gesztely	—	—	1	—
Relictae Stephani Tot	—	—	—	—
Ioannis Komáromi	—	incolitur	—	—
Stephani Keresztes	1	—	—	—
Benedictus Kamanczy	1	—	—	—

Actum Tokaj, die 12. mensis Aprilis, anno 1688. Franciscus Klobusiczky m. p. Caspar Vas bonorum regio fiscalium praefectus m. p.

Két példányban készült, az aláírások mellett pecsétekkel ellátott eredetije (egy hitelesített másolattal) U. et C. 58/17. alatt. Ugyanott, hasonlóképp két példányban őrzik Klobusiczky Ferencnek, a Rákóczi-árvák jóságai adminisztrátorának egylapos, 1688-as keletű kiadványát a téglási jobbágyok szolgáltatásai ügyében. — Az eredetiben a táblázatok rovatainak részösszegeit az egyes lapok alján is feltüntették; ezek a számok az itt közölt szövegben nem szerepelnek.

Az egyik példány borítólapján: „*Conscriptio seu inventarium Tokaiense, anno Domini 1688. die 12. mensis Aprilis*”. Más írással: „1689. visae”.

A vártartomány néhány településének népességi viszonyairól egy 1698-ban kelt összeírás tájékoztat. (U. et C. 173/25.) A pusztásodás erre az időre példátlanul nagy méreteket öltött. Az egykor sűrűn lakott hegyaljai városok sok száz pusztatelke közt kisebbségbe — néhol elenyésző kisebbségbe — szorultak a lakottak. A kihalt vagy elvándorolt parasztek helyét sok helyen nemesek és német katonák foglalták el.

Az uradalomra az Orsz. Levéltár U. et C. és N. R. A. gyűjteményeiben az itt közöltek²⁾ kívül még a következő 1526—1700 közt kelt urbáriumok találhatóak (a csak számokkal jelöltek az U. et C.-be tartoznak):

1. Jobbágynevek, telekmegosztás, — házas és háznélküli zsellérek, állatállomány, paraszti terhek, szökések, változások a telkek birtoklásában, földesúri jövedelmek, ingatlanok és értéktárgyak, szőlők: 1565 (89/3), 1565 (122/1), 1577 (97/23), 1581 (Irreg. 2/2), 1581 (Irreg. 2/31), 1597 (Irreg. 1/9), 1611 (Irreg. 1/8), 1620 (15/25), 1671 (85/15), 1673 (58/6), 1680 (Irreg. 6/24), 1685 (115/18), 1686 (58/14), 1687 (58/16), 1689 (146/3), 1689 (N. R. A. 881/25), 1689 (148/17), 1693 (146/4), 1698 (173/25), év nélk. (89/2, 97/24, Irreg. 7/37, Irreg. 70/2).

2. Összefoglaló kimutatások (földesúri jövedelembecslés, tisztartói fizetések, birtok elzárólosítása): 1687 (93/16), 1690 (Irreg. 10/11), 1694 (106/26).

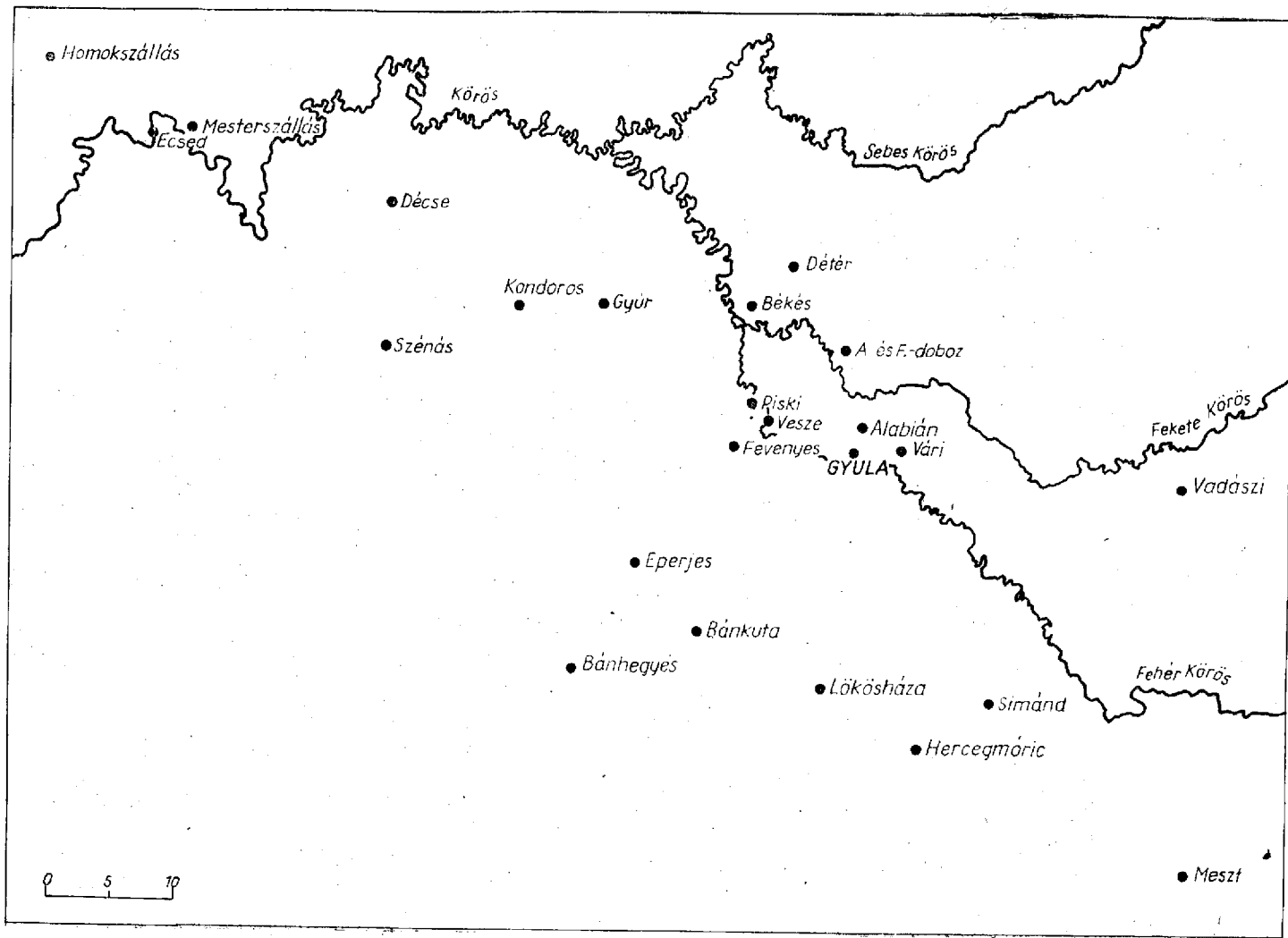
Nyomatásban megjelent várostörvények, terméseredmények a tokaji uradalom területéről: Magyar Gazdaságtörténelmi Szemle 1900. 406. (Tállya 1613-as törvényei), uo. 1904. 405. (A tokaji fiskális szőlők termelése 1670-ben, Takáts S. közlése.) 1631—1648 közt készült sárospataki urbáriumokat tett közzé — és bennük több, később Tokajhoz csatolt falu urbáriumát — Makkai: I. Rákóczi György birtokainak gazdálkodása 169. skk.

GYULA

A gyulai uradalom — valószínűleg királyi alapítás — a XIV. század végétől Losonczi-, 1402-től Maróthi-birtok. 1476 óta Mátyás király, majd Corvin János, Corvin halála után özvegye, 1510-től pedig az új séréj: Brandenburgi György a tulajdonosa. Mohács után Gyula a Tiszántúl egyik legerősebb végvára és számos gazdátlanul maradt megye védelmi és igazgatási központja. 1530-ban a Zápolyai János pártján álló Czibak Imre rövid ostrom után beveszi, és 1534-ben bekövetkezett haláláig birtokában tartja. 1534 után Patóczi Miklósé, majd Patóczi Ferencé. 1552-től Ferdinánd király tartja kezében; kapitányai egy ideig megvédik a török ostromkísérletek ellenében, de 1566-ban áldozatul esik a túlerőnek, és vele elszakadnak az utolsó szálak, amelyek a középső Tiszavidéket a megmaradt Magyarországhoz kapcsolták. A várhoz tartozó falvak már ekkor is évtizedeken át szenvedték három hadsereg ottani hadműveleteit, most az idegen uralom alatt és legfőképpen a 15 éves háború csapásai következtében gyors pusztulásnak indulnak.

Az urbárium, amelyet itt közlünk, néhány évvel a vár eleste előtt készült.

Irodalom: Komáromy M.: Gyula városáról és a' hajdani Gyula várról. Nagyvárad 1834. Mogyoróssy J.: Gyula hajdan és most, történeti és statisztikai vázlatokban. Gyula 1858. Gyula város rövid leírása. Gyula 1897. Veress E.: Gyula város oklevéltára. Bp. 1938. Scherer F.: Gyula város története. Bp. 1938. Lükő G.: Gyula és a Körösköz története a honfoglalás korától napjainkig. Bp. 1956.



29. A gyulai uradalom falvai

(1560 körül) A gyulai uradalom kivonatos urbáriuma

Az itt közzétett urbárium valószínűleg csak egy-két évvel készült későbbben, mint az egymással minden lényeges vonásban megegyező 1559-es és 1561-es felvételek.

Ha szövegét a korábbiakkal összevetjük, megállapíthatjuk, hogy egyik korábban elpusztult település (Alabian) időközben újraneépült, és hogy a kisebb természetbeni szolgáltatások egy részét nem említik többé (viszont elszórtan új típusú élelemadó és disznókilenced is előfordul). Erősebben módosult a robotszolgálat, de nem valami általánosan meghatározható irányban: hol más munkafajtát követelnek az addigi helyett (pl. favágás helyett vadászatot, halastó körüli munka helyett malomjavítást stb.), hol közelebről határozzák meg az addig kötelezőnek tekintett „minden munkát” (szántás, vetés, aratás, kaszálás, kertmunka, favágás), hol meg éppen most teszik az úrdolgát „tetszés szerintivé”. Ugyancsak meghatározatlan irányú az „educillatio” fejlődése (elengedik, meghatározott mennyiségűvé, vagy éppen megfordítva, korlátlaná teszik). Nem egy helyen eltiltják a parasztokat az addig „szabad” kaszálótól, halászhelytől.

Deche

Censum Sancti Michaelis a singulis sessionibus per d. 50.¹ Summa unius anni facit f. 42. d. —. Circa festum Sancti Georgii dant communiter f. 42 d. —. Circa festum Nativitatis Domini dant singuli per f. — d. 1. Dant singuli panem 1. Item singuli pullum 1. Item dant singuli ova 10. Item qui porcos tenent, dant singuli porcum 1. Item dant nonam de omnibus segetibus, videlicet tritico, ordeo, avena, milio.

Győr

Circa festum Sancti Georgii dant communiter f. 14 d. 50. Item singuli dant pullum 1. Circa festum Sancti Michaelis dant f. 14 d. 50. Item dant nonam ex omnibus frugibus, triticum, ordeum, avenam, milium. Item dant pro telonio, qui porcos tenent, singuli ad arcem porcum 1.² Praeterea coguntur dare, quando necessitas postulat, caseum, butyrum. Item coguntur falcare duobus diebus, foenum cumulare et importare.

Kondoros

Censum Sancti Georgii dant communiter f. 27 d. 50. Circa festum Sancti Michaelis dant similiter f. 27 d. 50. Circa festum Nativitatis Domini de singulis sessionibus dant pullum 1. Item unum.³ Circa festum Paschae dant

¹ Ti. solvunt.

² Telonium (vám) itt hihetőleg egyszerűen adót, szolgáltatást jelent.

³ Azaz: más időpontban ismét ugyanazt.

singuli ova 10 aut pullum 1. Item tenentur dare nonam de omnibus frugibus, tritico, ordeo, avena, milio.

Item tenentur falcare duobus diebus, cumulare et importare.

Antea de iure tenebantur communiter educillare duo aut tria vasa vini, nunc autem coguntur continúe educillare cum magna iniuria et oppressione colonorum.

Doboz utrumque

Bartholomaeus Phylep iudex anni 1559., Matthias Lwkachj et Franciscus Papochj sub iuramento dixerunt, quod census dare non tenentur, neque nonam, sed carbones fabrinos tenentur dare tantum, quantum necesse est. Stagna sunt ibi prohibita, de quibus dant ad arcem tempore piscationis magnam copiam piscium.

Tenentur educillare per unum annum communiter unum vas vini.

Item singuli coloni, qui porcos tenent, tenentur dare porcum 1. Circa festum Paschae tenentur dare anetas 100.

In territorio Gywlensz tenentur metere singuli capetiam unam. Item tenentur falcare singuli duobus diebus, cumulare et importare. Circa festum Nativitatis Domini tenentur portare ad arcem singuli unum plaustrum lignorum.

Zenas, regiae maiestatis⁴

Circa festum Sancti Georgii de singulis sessionibus dant singuli per f. — d. 50. Circa festum Sancti Michaelis dant similiter per f. — d. 50. Circa festum Nativitatis Domini dant de iure unum pullum et panes tres. Circa festum Paschae ova 10 et agnos 2. Dant nonam de frugibus, videlicet triticum, ordeum, avenam, milium. Item tenentur dare unum iuvenum ad culinam.

Item tenentur falcare duobus diebus, cumulare et importare. Item tenentur arare pro tritico iugera 16. Pro ordeo tenentur similiter arare iugera 12. Item pro milio tenentur quoque arare iugera 12. Item ad arcem tenentur vehere singuli unum plaustrum lignorum.

Item tenentur educillare per annum tria aut quattuor vasa vini.

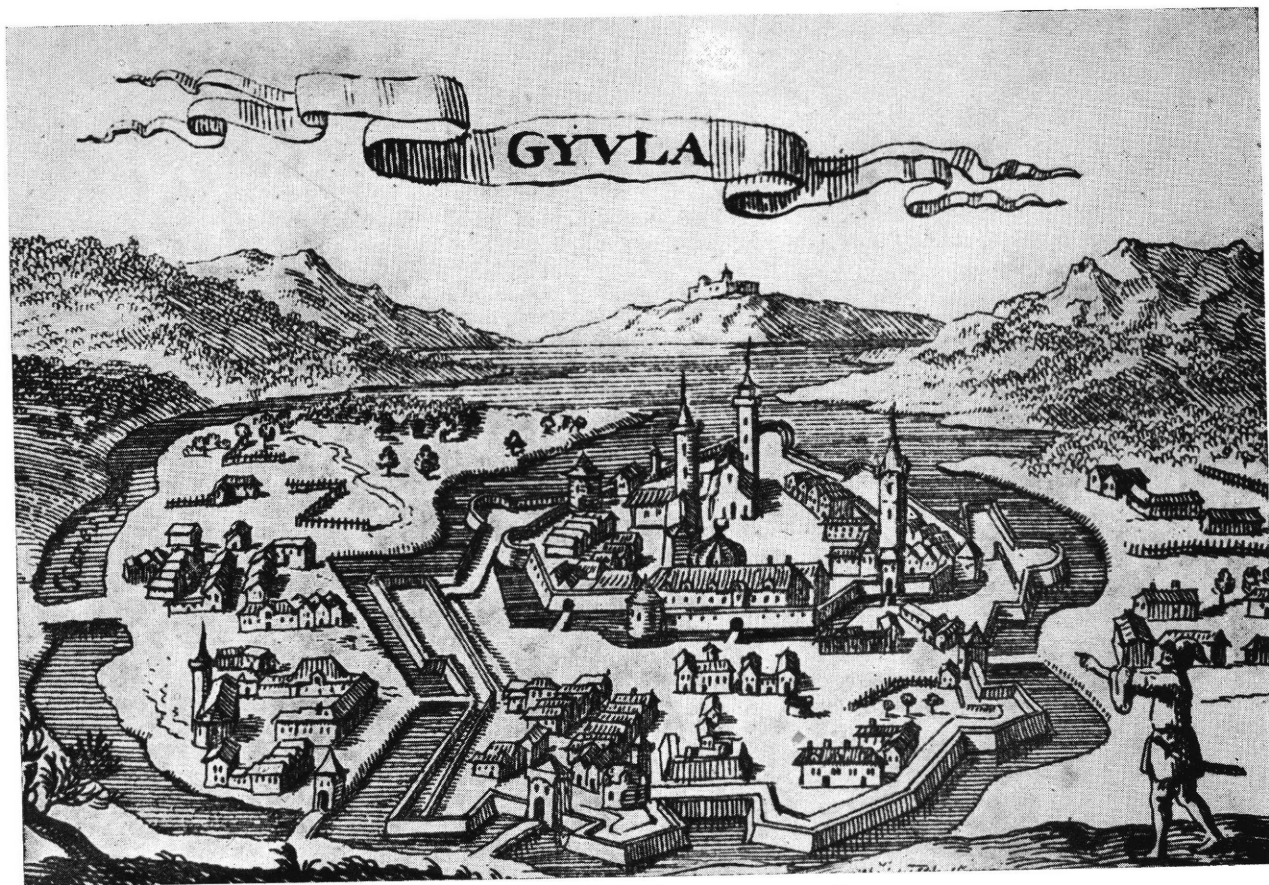
Banheges

Albertus Konya et Albertus Bothos iudices de eadem. Circa festum Sancti Georgii tenentur singuli per f. — d. 50. Circa festum Sancti Michaelis totidem, per f. — d. 50. Circa festa Natalitia dant munera singuli pullos duos et panes duos. Item de seminata tenentur dare triticum, ordeum, avenam et milium.⁵ Item circa festa Paschae dant singuli pullos 2. Item qui habent porcos ultra quattuor, tenentur dare unum, qui vero infra et pauciores habent, pro redemptione de singulis dant d. 4.

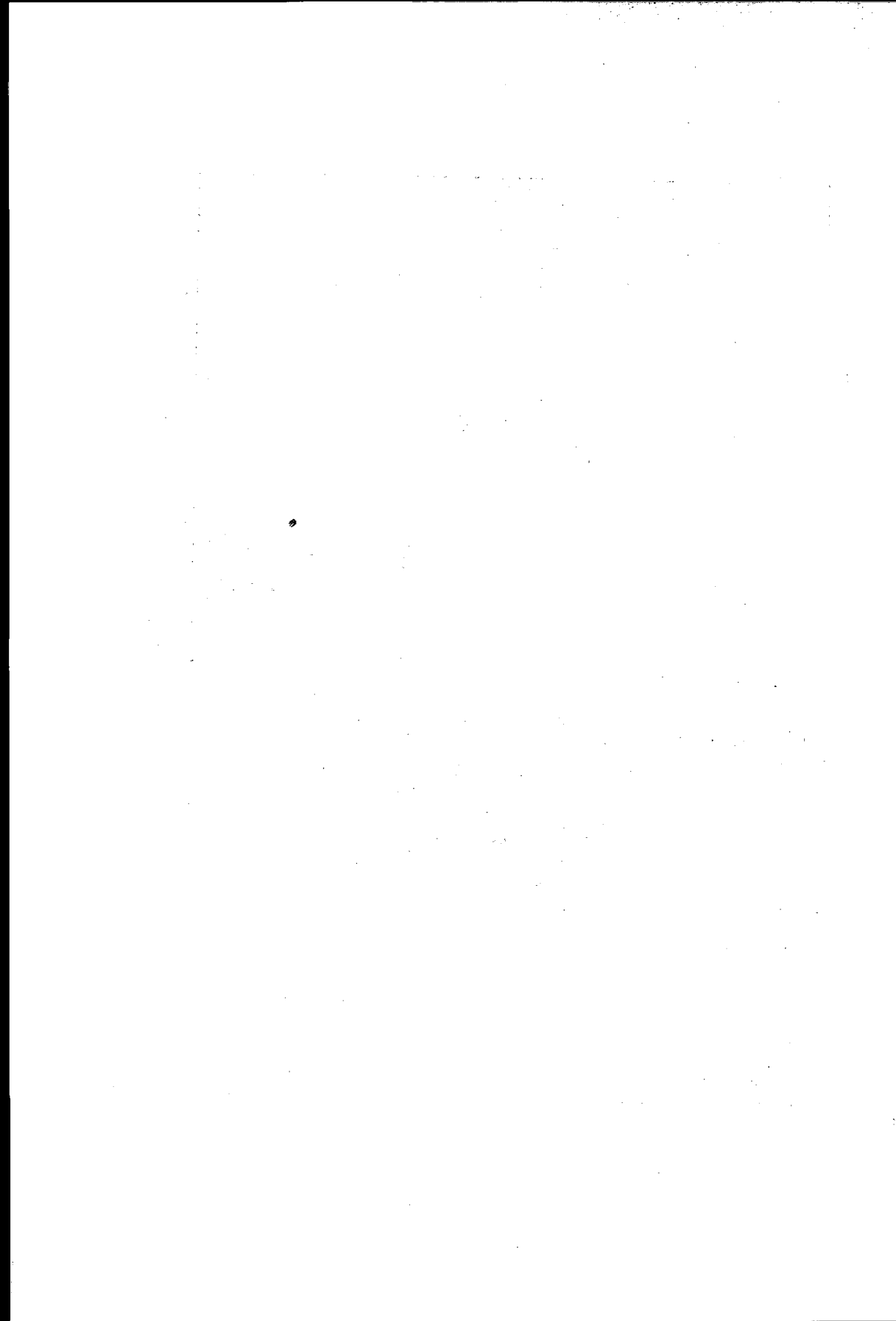
Item tenentur falcare duobus diebus, cumulare, importare. Item tenentur arare pro tritico 12 iugera terrae, pro ordeo 10, semen dari tenetur ex arce,

⁴ Szénás. A „regiae maiestatis” feltüntetése arra mutat, hogy Szénás községnek más, nem a gyulai várhoz tartozó része is volt.

⁵ Ti. kilencedet.



Gyula vára a XVII. században (Justus van der Nypoort metszete a Birkenstein-féle, 1686-ban megjelent metszeteskönyvben)



pro milio iugera 5, semen datur ex arce. Item circa festa Natalitia tenentur singuli ad arcem vehere unum plaustrum lignorum.

Prius tenebantur tria aut quattuor vasa vini educillare, nunc autem quantum necesse est, educillantur.

Eperies

Gregorius Vince iudex 1560. Circa festum Georgii de singulis sessionibus f. — d. 50. Circa festum Sancti Michaelis similiter per f. — d. 50. Circa festum Nativitatis Domini tenentur dare pullos duos, panes sex, d. 6. Circa festum Paschae dant singuli ova decem, d. 1. Item tenentur dare de agricultura nomam, triticum, ordeum, avenam, milium.

Item tenentur falcare duobus diebus, nunc autem coguntur falcare, quantum necesse fuerit. Item circa festa Paschae tenentur singuli ad arcem vehere unum plaustrum lignorum.

Item tenebantur antea tria aut quattuor vasa vini educillare, nunc autem saepissime cum magno ipsorum gravamine.

Item tenentur arare pro tritico iugera 6, pro ordeo 4, pro milio 4.

Item qui tenent porcos ultra 4, tenentur dare porcum unum. Qui vero minus habent, tenentur redimere singulos per d. 4.

Est ibi pratum ad arcem pertinenes Fewenyés vocatum, quod antea ius non erat prohibere.⁶

Wary

Stephanus Kolos cum ceteris civibus fassi sunt, quod nullum tenentur dare censum, sed dimidiam partem nonae, quoniam tenentur dare ad arcem vigilatores et alia servitia circa arcem et allodia, quae sunt ad arcem necessaria.

Est ibi pratum, quod vocatur Baratokrethe, tenentur falcare, cumulare et importare. Est ibidem silva glandinosa prohibita, de qua dant decimam⁷ ad arcem. Est ibidem molendinum trium rotarum, cuius proventus percipitur ad arcem. Sunt ibi aquae piscatoriae, de quibus tenentur singulis feriis sextis et sabatho pisces ad arcem Gywla. Praeterea in Quadragesima⁸ singulis diebus tenentur dare pisces.

Fewenyess

Thomas Fekete iudex anni 1559. fassus est. Circa festum Sancti Georgii tenentur dare a singulis sessionibus f. — d. 50. Item circa festum Sancti Michaelis similiter tenentur dare per d. 50. Item circa festum Natalis Domini tenentur dare singuli panem unum et pullos duos. Item circa festum Paschae tenentur dare ova decem, panem unum et pullum unum.

⁶ Azaz : jog szerint nem volt szabad használatától eltítani a jobbágyokat.

⁷ Ti. a makkoserdőben legelő disznók tizedét.

⁸ Nagyböjtkor.

Item antea tenebantur arare pro lino quattuor aut quinque iugera terrarum, purgare et importare.⁹

Item tenentur dare nonam de omnibus agriculturis, videlicet triticum, ordeum, avenam, milium.

Item tenentur falcare duobus diebus, cumulare et importare. Item tenentur dare messorum ad arcem.

Item qui tenent porcos, tenentur dare porcum 1. Item tenentur dare singuli arundinem per manipulos centum pro pistatione panis.

Item vinum non tenebantur educillare propterea, quod tenebantur allodium providere.

Praeterea habet ibidem sacra caesarea maiestas pratum, quod coloni in Fewenjes tenentur defalcare, cumulare et importare.

Weeze

Circa festum Sancti Georgii tenentur de singulis sessionibus solvere per d. 50. Circa festum Sancti Michaelis similiter tenentur per d. 50. Item circa festum Natalis Domini tenentur dare singuli panes 3, pullum 1, d. 1. Item circa festum Paschae tenentur dare de singulis sessionibus ova 10, d. 1. Item tenentur dare nonam de tritico, ordeo, avena, milio.

Est ibidem molendinum duarum rotarum, cuius proventus ad arcem percipiuntur.

Item tenentur de iure duobus diebus falcare, cumulare et importare. Item tenentur metere in territorio Gywlenzi. Item tenentur laborare in horto arcis.

Item decimam dant de porcis. Item decimam de agnis.

Item tenentur metere singuli capetiam unam.

Aqua est ibi prohibita sub molendino. Antea solebant piscatores piscare aquam et pisces ad arcem importare.

Item tenebantur antea ad arcem ligna portare, sed concessa eis sunt¹⁰ propterea, quod in horto arcis laborant.

Hercegh Morweh

Coloni fassi sunt, quod nihil tenentur dare praeter decimam et regium subsidium.

Item in festo Natalis Domini tenentur singuli portare ad arcem unum plaustrum lignorum. Item tenentur falcare duobus diebus, cumulare et importare.

Bankwtha

Georgius Maior iudex anni praesentis iuratus et examinatus fassus est de iure debere circa festum Sancti Georgii a singulis sessionibus d. 50, circa festum Sancti Michaelis similiter per d. 50. Circa festa Natalitia tenentur

⁹ Ti. a len termését. A len- és kendermunkának a szedés (nyívés) és készanyag-feldolgozás (fonás-szövés) közé eső részei, amelyeket túlnyomóan robotmunkában végeztek: áztatás és mosás, tölés, morzsolás, fésülés, becsavarás. (A Magyarság néprajza. II. 298. skk.)

¹⁰ Elengedték nekik.

dare per pullos duos et d. 2, panes 6 et unum plaustrum lignorum, circa festa Paschae per ova 10 ac d. 1.

Item tenentur falcare duobus diebus, cumulare et importare. Item tenentur metere in territorio Gyulensi per capetiam unam singuli.

Item tenentur dare de seminatura nonam, videlicet triticum, ordeum, avenam, milium. Item qui tenent porcos, tenentur dare porcum 1.

Item de iure non tenebantur antea vina educillare, nunc autem coguntur saepissime id facere cum magna colonorum oppressione.

Pÿskj

Franciscus Kwlchar iudex anni 1559. fassus est, quod tenentur dare communiter circa festum Sancti Georgii f. 1. d. —. Item circa festum Sancti Michaelis similiter f. 1. d. —.

Item circa festum Natalis Domini tenentur ad arcem importare singuli unum plaustrum lignorum. Item in horto arcis tenentur laborare omnia necessaria per totum annum. Aliis servitiis non tenentur.

De seminatura tenentur nonam dare.

Alabÿan

Blasius Draga iudex anni 1559. fassus est. Circa festum Sancti Georgii tenentur dare singuli d. 50, item circa festum Sancti Michaelis similiter per d. 50. Item circa festum Natalis Domini tenentur dare singuli per pullum unum et per panes tres.

Item tenentur ad arcem importare singuli plaustrum lignorum.

Item circa festum Paschae tenentur singuli per ova 10 et per d. unum.

Item tenentur singuli duos dies falcare, cumulare et importare. Item tenentur singuli metere per capetiam unam.

Deter

Blasius Labdas iudex anni 1559. fassus est. Censum Sancti Georgii singuli coloni solvunt per d. 50, circa festum Sancti Michaelis similiter per d. 50.

Circa molendinum de Bekes tenentur laborare tempore necessitatis.

Item nonam tenentur dare de omnibus agriculturis.

Item tenentur duobus diebus falcare, cumulare et importare. Metere non tenentur.

Nonam de porcis dare tenentur, qui habent.

Homokzalassa, Mesterzalassa et Eched

Cumani coronae regni

Iudices communiter fatentur (Matthaeus Saffran et Dominicus Corcha), quod iuxta antiquam consuetudinem Cumani communiter omnes tenebantur dare censum per annum f. 500 d. —, sed nunc propter desolationes hae tres possessiones iuxta numerum personarum vel sessionum populosarum, computando per pecora unum aut duos d., iuxta quantitatem exigunt censum,

aliquando plus, aliquando minus.¹¹ Item tenebantur dare triticum pro akone singuli tritici *Simandensem* cubulum $\frac{1}{2}$, ordei *Simandensem* cubulum $\frac{1}{2}$.

Item tenebantur educillare duo vasa vini.

Wadazj

Andreas Kyss iudex anni 1559. fassus est. Censum Sancti Georgii tenentur dare de singulis possessionibus d. 50, pro festo Sancti Michaelis similiter per d. 50. Item circa festum Natalis Domini tenentur.¹² Qui tenent porcos, dant nonam. Item pro redemptione porcorum dant de singulis d. 1.

Item est telonium ibidem, cuius proventus percipitur ad arcem.

De alienis porcis¹³ dant decimam usque ad decem, pro redemptione autem minoris numeri de singulis d. 4.¹⁴

Circa ingenia et bombardas tenentur parare rotas et alia necessaria. Item asseses scindere tenentur.

De seminaturis tenentur dare nonam.

Tenentur quoque venari.

Oppidum Sýmánd

Stephanus Seweny iudex anni 1560. cum ceteris iuratis fassi sunt, quod circa festum Sancti Georgii tenentur dare de singulis sessionibus populosis per d. 50, circa festum Sancti Michaelis similiter per d. 50. Circa festum Natalis Domini tenentur dare unum vas vini praefecto, item castellano unam petiam syndonis, similiter et provisorio unam petiam syndonis. Item tenentur dare nonam de omnibus seminaturis, tritici, siliginis, ordei et avenae. Item quando pascunt porcos in territorio Zamoskezy,¹⁵ tenentur dare decimam.

Item artifices figuli tenentur in arce reformare fornaces. Ollas quoque, quantum ad arcem necesse sunt, dare tenentur.

Idem iudex et iurati fassi sunt, quod antea non tenebantur vina educillare, de quibus etiam sacrae maiestati vestrae supplicarunt.

Item tenentur singuli ad arcem importare unum plaustrum lignorum. Item tenentur arare pro tritico iugera 12, pro ordeo iugera octo. Item tenentur metere. Item tenentur duobus diebus falcare, cumulare et importare.

Mezth

In comitatu Zarand.

Petrus Gellerth iudex anni 1560. fassus est, quod pro censu ordinario de iure tenentur per annum integrum pactative solvere f. 13. d. —. Item tenentur dare de promontorio vini nonam de omnibus vineis ad arcem.

Est ibidem vinea arcis, quam tenentur laborare.

¹¹ Az adót tehát a személyek, illetve a jobbágytelkek és az állatállomány együttes beszámítása alapján vetették ki.

¹² Ti. ugyanazt fizetni.

¹³ A nem falubeliek disznói után.

¹⁴ Tíz-tíz disznóból egyet-egyet adtak, a tíznél kisebb számúakat darabonként 4 dénárón váltották meg.

¹⁵ Somoskeszi.

Extranei, qui habent vineas in promontorio huius possessionis Mezth, tenentur dare de omnibus vasis et vasculis per d. 16.

Item tenentur iure montano singuli per pullum unum et ordei vel avenae cubulum 1. Item exactori vini decimarum tenentur dare ligna et foenum.

Lewkeshaza

Stephanus Docho iudex cum ceteris fassus est, quod circa festum Sancti Georgii tenentur singuli dare d. 50, circa festum Sancti Michaelis totidem, per d. 50. Circa festa Natalitia singuli tenentur dare pullos 2 et d. 2. Circa festa Paschae tenentur singuli dare ova 10 et d. 1. Tenentur quoque dare nonam de omnibus seminaturis.

Item tenentur falcare duobus diebus, cumulare et importare.

Item tenentur dare porcos decimales, qui habent centum aut etiam ultra, solummodo unum tenentur dare.

Item tenentur arare ad rationem suae maiestatis pro tritico sex iugera terrae, item pro ordeo iugera 5. Item ad arcem singuli tenentur importare unum plaustrum lignorum.

Item de iure tenebantur educillare duo vasa vini, nunc autem coguntur continue educillare cum magna oppressione colonorum.

Oppidum Bekes regium

Blasius Kjyspal iudex anni 1560. fassus est cum ceteris iuratis, quod de iure tenentur dare circa festum Sancti Georgii de singulis sessionibus per d. 50, item circa festum Sancti Michaelis similiter per d. 50. Item tenentur dare nonam de omni seminata, triticum, ordeum, avenam, milium.

Item quando necesse est, tenentur ad molendina laborare pro eorum reparatione.

Item de iure tenebantur educillare per annum duo aut tria vasa vini, nunc autem continue educillant cum magna oppressione colonorum.

Item antea non tenebantur dare telonium de porcis.

Item non tenebantur officialibus victum dare.

Item feria quarta cedebat iudici birsagium usque ad f. unum.¹⁶

Item sunt ibidem molendina decem rotarum. Facit proventus eorum per annum f. 600, plus minus. Est ibidem aqua piscatoria prohibita, cuius proventus percipitur ad arcem ita, ut aliquando proveniunt ex piscatione piscium vasa 50 vel 100. Item est ibidem stagnum Býngel vocatum. Tempore inundationis aquarum capiuntur pisces ex eo ad arcem ad f. 200 vel ultra, nunc autem omnino exsiccatum est. Item est ibidem aqua Fabian foka vocata in magna longitudine, cuius piscatio percipitur ad arcem in magna copia.¹⁷

Ez az U. et C. 39/33. alatt található urbárium keltezeten. Szerkesztésének kora az 1561 utáni évekre tehető: az 1559. és 1560. évet maga az urbárium is említi, a benne leírt szolgáltatások pedig az 1559-es és még inkább az 1561-es fel-

¹⁶ Eszerint csak a szerdán szedett, 1 forinton aluli birságot kapta a bíró, a többi hihetőleg a földesúr, illetve a tisztjeié lett.

¹⁷ Itt az eredeti szövegben rövid kimutatás következik a várban tárolt élelmi-szerekről, borokról és a majorság állatairól.

vétel adataival mutatnak legtöbb egyezést (Veress i. m. 288., 347.) s valószínűleg az utóbbinál is későbbi keletűek.

Az urbáriumhoz később hozzáillesztett, XVIII. századi borítólapon látható cím: „*Extractus seu conscriptio census ordinarii comitatus Bekes*”.

A várra és tartozékaira vonatkozó további források az Orsz. Levéltár U. et C. gyűjteményében (1526–1700):

1. Jobbágy- és zsellérnevek, paraszti terhek, földesúri jövedelmek, – a vár leltára (hadifelszerelés, állatok, ingóságok, élelem): 1554 (76/1), 1559 (11/41 és 104/85, kiadása: Veress i. m. 288. skk.), 1561 (68/37, kiadása: uo. 347. skk.).

Veress Endre fent idézett művében megjelent még a vár és az uradalom számos hadianyag-, gazdasági eszköz- és készletleltára, számadása, birtok- és jövedelemjegyzéke, lakójegyzéke, kárkimutatása, továbbá konvenciók, utasítások, dézsma- és rovásadójegyzék stb. (1527–1695).

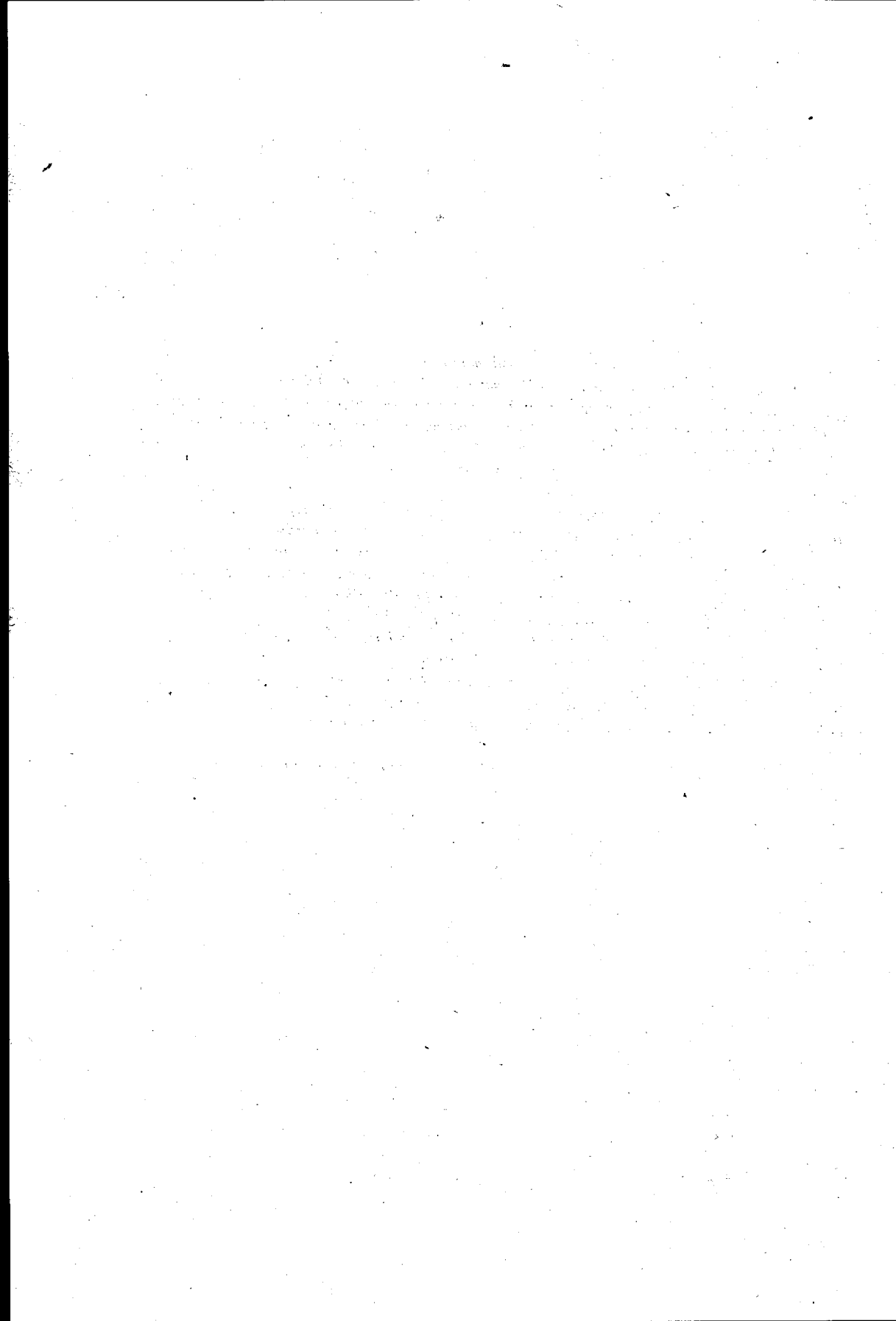
MADA

A Szabolcs megyei Mada község (ma Nyírmada) már a XIV–XV. században népes. Két önálló részre bomló település volt, mezővárosi autonómiával. A mohácsi vész előtt több nagy- és középbirtokos család osztozott rajta. Ezek egyikétől vette át a Kerekiek Bihar megyei származású középnemesi családja azt a birtokrészt, amelynek állapotáról az itt közölt 1601-es urbáriumból tájékozódhatunk. Ebben az időben Kereki János a tulajdonos, akinek hét szabolcsi–bereg–szatmári faluban vannak részbirtokai. Kereki Jánost az 1600. évi országgyűlés (3. tc.) seregtoborzással bízta meg, utóbb a kincstár számára foglalják le javait.

Pár évtizeddel később a község egy részét a Kerekiekhez hasonló típusú középbirtokos Bay-familia kezén találjuk. A család egyik ága Nógrád megyéből került a Felső-Tisza-vidékre, és a XVII. század közepén kilenc bereg–szabolcs–szatmármegyei község részeit birtokolta. Ezeket foglalta le a kincstár 1678-ban, a Wesselényi-összeesküvést és a hozzá kapcsolódó kuruc mozgalmat követő konfiskációk során. A lefoglalás alkalmából ismét urbáriumot készítettek. A családnak ekkor legnevezetesebb tagja Bay Mihály volt: 1670-ben Bereg megye követe a beszercebányai gyűlésen, 1682-ben munkácsi várkapitány, utóbb Thököly Imre követe a török portán és Rákóczi Ferencé a tatár kánnál.

Végül 1693-ban Mada egy része a kincstártól Barkóczy László — Zemplén megyei középbirtokos, 1655 óta bárói címet viselt család tagja — kezére jut. Az átadott jobbágypokról, állatállományuk és szolgálatásaik felől ugyancsak urbárium tájékoztat.

Irodalom : Maksai F. : A középkori Szatmár megye. Bp. 1940.



1601. december 31. Kereki János kincstár számára lefoglalt madai birtokának
urbárium

Urbarium bonorum Ioannis Kereki et pertinentiarum eiusdem

Nunc ad rationem suae maiestatis occupata, anno 1601 conscripta

Portio Mada

In comitatu Zabolch.

Coloni integrarum sessionum. Iudex Ioannes Zeel | Ioannes Pap | Paulus Veres | Valentinus Gióri | Ioannes Tott | Caspar Mezaros | Ioannes Dobro | Stephanus Giór | Stephanus Ókór | Ioannes Hideg | Ladislaus Tott | Georgius Antal | Ioannes Katonai | Matthias Kiraly | Balthasar Kereki | Blasius Tott | Gregorius Zeel | Balthasar Cziaki | Stephanus Barbeli | Melchior Takacz | Andreas Berecz | Andreas Kocis | Michael Cziaki | Blasius Koncz | Blasius Fekete | Petrus Beke | Michael Lazar | Andreas Lazar | Michael Bordas | Ioannes Cziaki | Laurentius Takacz | Matthias Veres | Blasius Veres | Nicolaus Veres | Paulus Koczka | Ioannes Benz | Petrus Benz | Matthias Kor | Martinus Lazar | Martinus Barta | Sebastianus Giór | Michael Pap | Matthias Nagi | Ioannes Kor | Relicta Martini Simon | Relicta Valentini Katona | Michael Zeel | Relicta Lucae Beke | Andreas Sötett.

Propria¹ Ioannis Kereki, quae fuerunt in Mada. Ad domum Ioannis Kerekj pertinent vineae tres, una vinea vocatur Nagi zölö, in Horvatt hegi vocata secunda vinea vocatur Ter uolgie, tertia vinea penes pagum, qui vocatur Nagi Peter hegie.

Proventus. Ex vineis et frugibus solent domino terrestri nonam dare.

Munera. Munera dant ad festum Sancti Martini duo duo kalacz, unam unam gallinam, amplius non.

Servitia. Laborare tenentur domino terrestri, ut dominus terrestris vult, si etiam quotidie ad laborandum vult cogere, itaque aliud praeter his nihil census² solent dare.

Census. Census solent dare ad festum Nativitatis Domini singuli d. sedecim.

Ultima Decembris Anni 1601. Ioannes Vadaz provisor Thokajensis.³

Az urbárium U. et C. 35/4. jelzetű eredeti szövege tartalmazza még Kereki János másik hat (a kincstár által lefoglalt) Bereg, Szabolcs és Szatmár megyei falujának jobbágynev- és szolgáltatásjegyzékét is.

¹ Saját kezelésben álló földesúri birtok.

² Helyesebben: praeter haec nullum alium census.

³ A lefoglalt birtokokat a legközelebb eső tokaji kincstári uradalom udvarbírójával iratták össze.

1678. A Bay-család kincstár számára lefoglalt madai birtokának urbáriuma

Az itt összeírt birtokrész nem azonos az előző urbáriumban ismertetett Kereki-porcióval. A szomszéd birtokosok uralma alatt élő nép helyzete azonban, úgy látszik, nem sokban különbözött egymástól. Az egésztelkes jobbágyok itt is a nagy többséget jelentik, akárcsak a Kerekiek parasztjai közt; a parasztság itt is csekély ajándékot ad urának, censust semmit, robot dolgában viszont éppúgy ki van szolgáltatva neki, mint ottani jobbágytársai.

A Bayaknak népes szolgaszemélyzete és nagyszámú allodiális gazdasági épülete volt.

In comitatu Szabolcziensi anno 1678.
bona familiae Bay occupata

Possessio Mada

Nomina personarum	Sessio	Filli	Boves	Vaccae	Porci	Oves	Apes	Equi
Michael Nylas	integra	2	4	2	4	—	—	—
Stephanus Kata	integra	—	2	2	—	—	—	—
Ioannes Kata	integra	—	4	2	—	—	—	—
Ioannes Madi	integra	1	—	—	—	—	—	—
Michael Ballogh	integra	1	2	—	—	—	—	—
Ioannes György	integra	—	4	2	—	—	—	—
Stephanus Veres	integra	2	4	2	8	—	3	—
Laurentius Veres	integra	1	2	—	—	—	—	—
Ambrosius Dorka	integra	1	2	1	3	—	—	—
Michael Kaposy	integra	1	2	—	—	—	—	—
Michael Szabo	integra	2	1	—	—	—	—	—
Ioannes Dorka	integra	3	3	1	3	20	—	—
Andreas Nylas	integra	2	4	2	8	30	—	—
Michael Tár	integra	—	4	2	8	25	—	—
Stephanus Bencz	integra	—	2	1	4	—	—	—
Stephanus Nagy	integra	—	2	1	—	—	—	—
Iacobus Fekete alias Olách ..	integra	1	2	—	—	—	—	—
Michael Szillagyí	integra	—	—	—	—	—	—	—
Michael Csalandi	integra	—	4	2	—	—	—	—
Casparus Kaposi	integra	2	2	1	3	—	—	—
Matthias Kór	integra	2	6	1	6	16	—	—
Ioannes TakácZ	integra	1	4	—	6	—	—	—
Stephanus Bartha	integra	2	2	—	—	—	—	—
Benedictus Weres	integra	—	—	—	—	—	—	—
Matthias KouácZ	integra	2	2	1	—	—	—	—
Andreas Nagy	integra	1	—	—	—	—	—	—

Stephani Boros | Nicolai Orosz | Petri Kouacz | Matthiae Kouác | Ioannis Dorka | Ioannis Őkör | Valentini Boro | Martini Ballogh | Ioannis Fenÿ | Michaelis Tóth, mediae desertae.¹

Servi ex subditis pro necessitatibus familiae Baÿ nihil habentes et² vocantur libertini, ex illis sunt opiliones, custodes pecorum, satellites, agazones et cetera, quae sunt necessaria. Georgius Nagy, provisor | Stephanus Toth | Martinus Ballogh | Casparus Szabo | Nicolaus Juhász | Ioannes Komlcsi | Georgius Kósa | Stephanus Sándor | Stephanus Kouác, libertini.³

Est una curia nobilitaris cum quattuor habitationibus⁴ fere dirutis, unum stabulum, una domus pistoria, una culina, unum allodium, in quo est unum horreum pro pecoribus,⁵ duo stabula.

Campos pro aratura habet tres, in unoquoque campo possunt inseminari 150 cubuli frumenti.

Prata non multa pro foeno, ad viginti saltem currus circiter.

Tempore pacis liberum macellum et educillum⁶ annuatim.

Servitia praestant ad libitum domini terrestres.

Unam gallinam praestant ad Nativitatem.

Pro sessionibus nihil.⁷

Habetur una silva communis cum ceteris possessionibus, tempore fertili possunt saginari 150 porci circiter.

Seminaturam in isto anno praesenti habent cubulos 60.

De avena et leguminibus nihil.

Az eredeti, U. et C. 44/27. jelzetű urbárium az itt közölt szöveghez csatlakozóan felsorolja további nyolc község Bay-jobbágyainak nevét és részben szolgáltatásait. — Kiegészíti ezt az U. et C. 42/68. jelzetű urbárium egy lapja, amely Bay Ferenc, Mihály, István és László hét Szabolcs-szatmár megyei (a fentiekkel azonos) falubeli, 1678-ban elfoglalt birtokairól készült, és az előbbiekkal részben azonos jobbágyneveket sorol föl. Az összetró Madán 37 jobbágynev mellett a Szent Mihály-napkor fizetendő 45 (?) dénáros adót, egy háromhelyiséges nemesi kúriát és az átvett gabonaasztagokat, valamint juhokat vette jegyzékbe.

¹ Ez a két szó mind a 10 névre vonatkozik.

² Helyesebben : qui.

³ Ez a szó mind a 9 személyre vonatkozik.

⁴ Lakóhelyiség.

⁵ A szérú egy részében állatokat is szokás volt tartani. Ugyanott végeztették velük a nyomtatást is.

⁶ A hús- és borkimérés „szabad”, azaz a falu és nem a földesúr hasznára folyik.

⁷ Azaz : a földesúr által telkenként szedett censust itt nem kellett fizetni.

1693. június 19. A Barkóczy Lászlónak adományozott madai kincstári birtok urbáriuma

Nova conscriptio certorum bonorum fiscalium seu eorundem resignatio erga commissionem inclytæ Camerae Scepusiensis, spectabili ac magnifico domino Ladislao Barkoezyi libero baroni de Szala per me infrascriptum facta

Portio Mada

Nomina colonorum	Sessio	Filii	Boves	Vaccae	Porci	Apes	Oves
Iacobus Nagy	1/2	2	—	1	1	—	—
Stephanus Nagy	1/2	—	1	1	—	—	—
Michael Balog	1/2	1	—	—	—	—	—
Michael Kaposi defunctus	1/2	—	—	—	—	—	—
Stephanus Bencze defunctus	1/2	—	—	—	—	—	—
Summa facit no.	2 1/2	3	1	2	1	—	—

Census et labores, uti in Varsány observanda,¹ aliud nihil.

Praementionata bona, uti fuerunt in facie loci inventa, iam etiam iuxta hancece novam conscriptionem praetitulo domino baroni de Szala cum transmissione parium² per me sunt resignata. Darocz, 19. Junii 1693. Martinus Gall m. p.

Az urbárium eredetiye U. et C. 42/68., másolata 4/68. alatt. Az ittenihez hasonló összeírást közöl további tizenegy Bereg megyei falu részéről: Barkóczy-, Daróczy-, Bay-, Orlyay- és Korláth-birtokokról.

A szöveg élén: „Praesentatum 25. Junii 1693”. (A Szepesi Kamara előtt való bemutatás napja).

További források az Orsz. Levéltár U. et C. gyűjteményében Mada községre (1526–1700):

1. Jobbágy- és zsellérnevek, földesúri ingójavak leltára: 1601 (35/2), 1601 (35/3), 1677 (42/11), év nélk. (108/54).

2. Telekszámok, zálogösszeg: 1689 (107/26), 1693 (44/28).

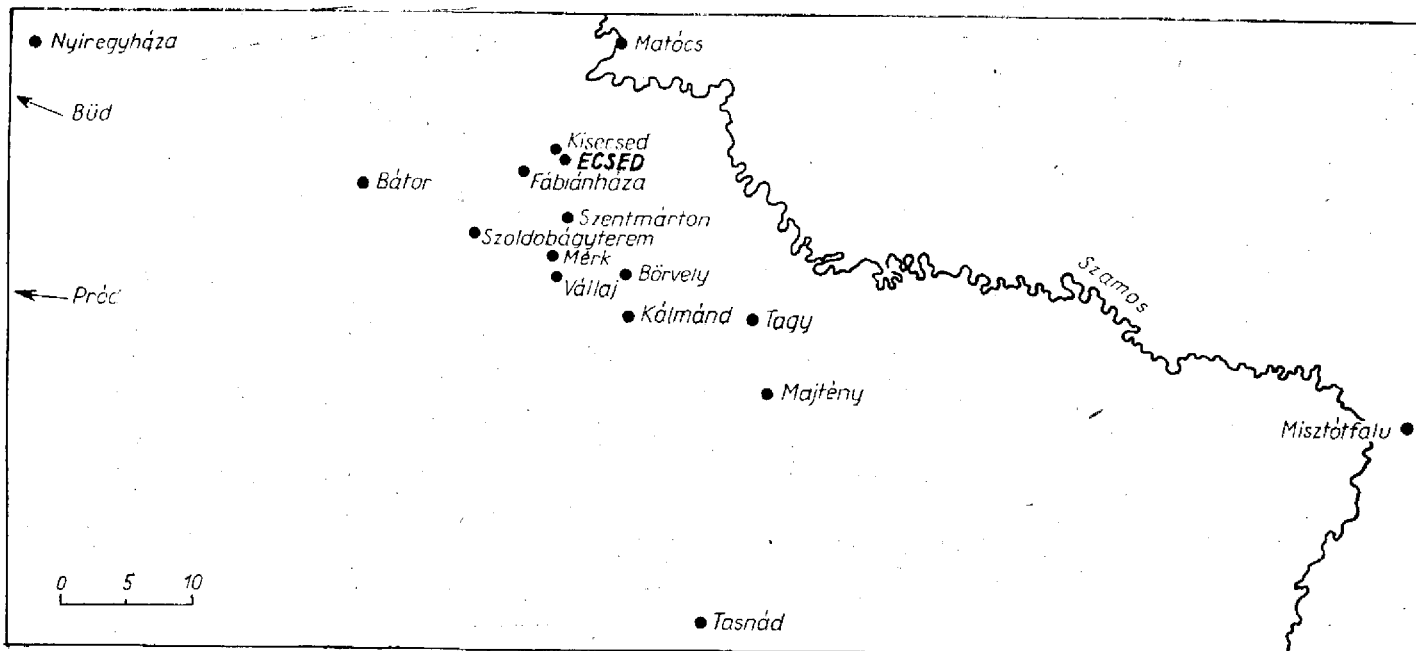
¹ A varsányi Barkóczy-birtok szolgáltatásai a következők: „Census. In festo Sancti Michaelis a qualibet sessione unam gallinam et a quolibet pari boum annuatim d. no. 24 tenentur. Porci decimantur, redemptibilis pecunia per d. 9 exigitur. Labores praestant iuxta mandatum domini terrestriis.”

² Az összeírás másodpéldányát az új birtokosnak adták át.

ECSÉD

Az ecsedi uradalom területe — XIII—XIV. századi megalakulása óta — századokon át a Báthory-család birtoka volt, 1605-ig az ecsedi ágé, 1605-től pedig somlyói Báthory Gáboré, a későbbi erdélyi fejedelemé. Az ő halála után (1613) a királyi kincstár foglalta el a maga számára, ebből az alkalomból készült az itt közölt urbárium is. 1624-től az uradalmat királyi adomány biztosította Bethlen Gábornak. A fejedelem halála után családja más tagjai örökölték. 1647-ben szerezte meg I. Rákóczi György, róla szállt fiára: II. Rákóczi Györgyre, majd unokájára: I. Rákóczi Ferencre, a Wesselényi-összeesküvés felszámolása után pedig Ferenc özvegy édesanyjára, Báthory Zsófiára. Az özvegy Rákócziné 1680-ban bekövetkezett halálakor Zrinyi Ilona két gyermeke örökölte. Ha az uradalom területe nem is állott heves harcok középpontjában, de a gyakori sereggjársok az ecsedi parasztnépet is gyakran megapasztották.

Irodalom: Éble G.: Az ecsedi uradalom és Nyíregyháza. Bp. 1898. 6. Berey J.: Nagyecsed község, hajdan oppidum, a nagyecsed református egyház, az cesedi vár és az ecsedi láp története 1930-ig. Mátészalka 1937.



30. Az ecsedi uradalom falvai

1614. február 6. Az ecsedi uradalom urbáriuma

Urbarium arcis Eciéd anni 1614. die sexta Februarii in provisoratu Georgii Span et resignatione eiusdem arcis Echied conscriptum¹

Kÿs Echied

Thomas Virraszto iudex.

Integrae sessionis coloni. Michael More | Stephanus Gyarmathi | Andreas Biro | Blasius More | Matthias Ola | Michael Kochis | Ladislaus Gyarmathi | Michael Veoreős | Ioannes More | Ioannes Onozo | Ioannes Takacz.

Mediae sessionis. Stephanus Che | Relicta Martini Toka | Ioannes Nemeth | Michael Teomleőcz tarto | Relicta Stephani Ghere | Georgius Botth | Franciscus Botth | Stephanus Bajomj.

Inquilini. Gregorius Demeter | Petrus Kowacz | Thomas More | Stephanus Mereteó | Thomas Balaszÿ | Andreas Major | Stephanus Virraszto | Gregorius Török | Stephanus Niacz | Georgius Bodo | Ladislaus Botth | Martinus Bodo | Ioannes Onozo.

Loca deserta no. 13.

Census. Censum nullum dant.

Proventus. Decimam de omnibus seminaturis, apibus et porcis² pendunt, Singulus colonus lampetras vel ut vocant czÿkones capiens duas hydeas lampetrarum dare tenetur vel pro singula hydrea d. 20.³ Habetur hortus unus vinarius, unde unum vasculum vini geőnczÿfel vocatum annuatim provenire solet. Habetur praeterea hortus unus seminarius, ubi caepas, caules et id genus alia seminare solent, ad arcem pertinens. Item habetur hortus unus caules proferens, latus et spatiosus. Vina educillant, serviunt, prout illis iubetur. Pro furto, adulterio et effusione sanguinis f. unum officiali solvunt.

Beőrweÿ

Ioannes Elek iudex.

Integrae sessionis. Thomas Soos | Ladislaus Balogh | Laurentius Berzi | Michael Kisa | Lucas Kowacz | Antonius Zakacz | Thomas Szantoÿ | Sebastianus Fiok | Michael Fiok | Gregorius Soos | Ioannes Varga | Gregorius Obis | Lucas Cziőlles | Georgius Tarczik | Ioannes Soos | Andreas Kÿs | Ladislaus

¹ Resignatio : Ecsed várának Báthory Gábor halála után, 1616. december 22-én végbement átadása a kincstár megbízottainak kezébe.

² Az eredetiben : porcibus.

³ Az utolsó hat szó (vel pro singula . . .) utólagos lapszéli beírás.

Chiahocj | Nicolaus Obis | Michael Kozorus | Albertus Kőwer nobilis | Georgius Konia | Albertus Kozorus | Michael Gáll | Paulus Tarczik | Valentinus Pál.

Mediae sessionis. Thomas Kowacz | Valentinus Kisa | Ladislaus Kisa | Stephanus Zabo | Ioannes Pal Peter | Ioannes Kondo | Matthaeus Gáll | Sebastianus Chiaholj | Gregorius Kisa | Michael Varga | Ioannes Pál | Petrus Pál | Georgius Bus | Sebastianus Varga | Stephanus Virraszto.

Inquilini. Laurentius Kisa | Sebastianus Zilasj | Michael Dobi | Iacobus Fodor | Ioannes Kun | Thomas Vűfalwi | Ioannes Pap | Ladislaus Sűteő | Gregorius Anda | Relicta Gregorii Tarbuk | Ioannes Obis | Thomas Szű | Thomas Fodor | Gregorius Obis | Nicolaus Balogh | Gregorius Bus | Ladislaus Tarczik | Michael Toluay | Nicolaus Breda | Stephanus Breda | Nicolaus Varkarcz | Ioannes Bodogh | Georgius Sűteő | Iacobus Marcus | Relicta Stephani Kozorus | Relicta Pauli Nagűbalint | Simon Ola.

Loca deserta no. 68.

Census. Censum Sancti Georgii semel in anno solvunt f. 18 d. —. Sancti Michaelis similiter solvunt f. 18 d. —.

Proventus. De omnibus seminaturis, agnis, apibus et porcis decimam pendunt. Vaccam unam mactabilem in anno dant. Granum lini dant cubulum unum. Habentur ad tres calcaturas terrarum iugera 250 ad arcem pertinentia. Foeneta duo Dragffi reth vocata, unde quinquaginta foeni orgiae per falcaturam proveniunt. Habetur praterea silva una ad necessitatem et usum arcis necessaria. Singulus colonus lampetras capiens duas hydrias lampetrarum pendere tenetur, vulgo ado vel ako czűk vocatum. Munera Nativitatis, Paschatis et Pentecostes singillatim in anno solvunt, anseres sex, gallinas duodecim, id est in universum in anno anseres octodecim, gallinas vero triginta sex. Singulus colonus vaccas mulgibiles habens dat butyri mediam unam. Anno 1616. provenerunt 34 mediae.⁴ Pro munere Paschatis dant item vitulum unum vel agnos tres. Singulus colonus de communi possessionis foeneto portionem nűlas vocatam ad faleandum accipiens unam foeni orgiam dare tenetur. Serviunt, vina educillant, quantum necessitas ipsa requirit et iubetur. Pro furto, adulterio et effusione sanguinis f. unum officiali solvunt.

Merk

Matthaeus Kardos iudex.

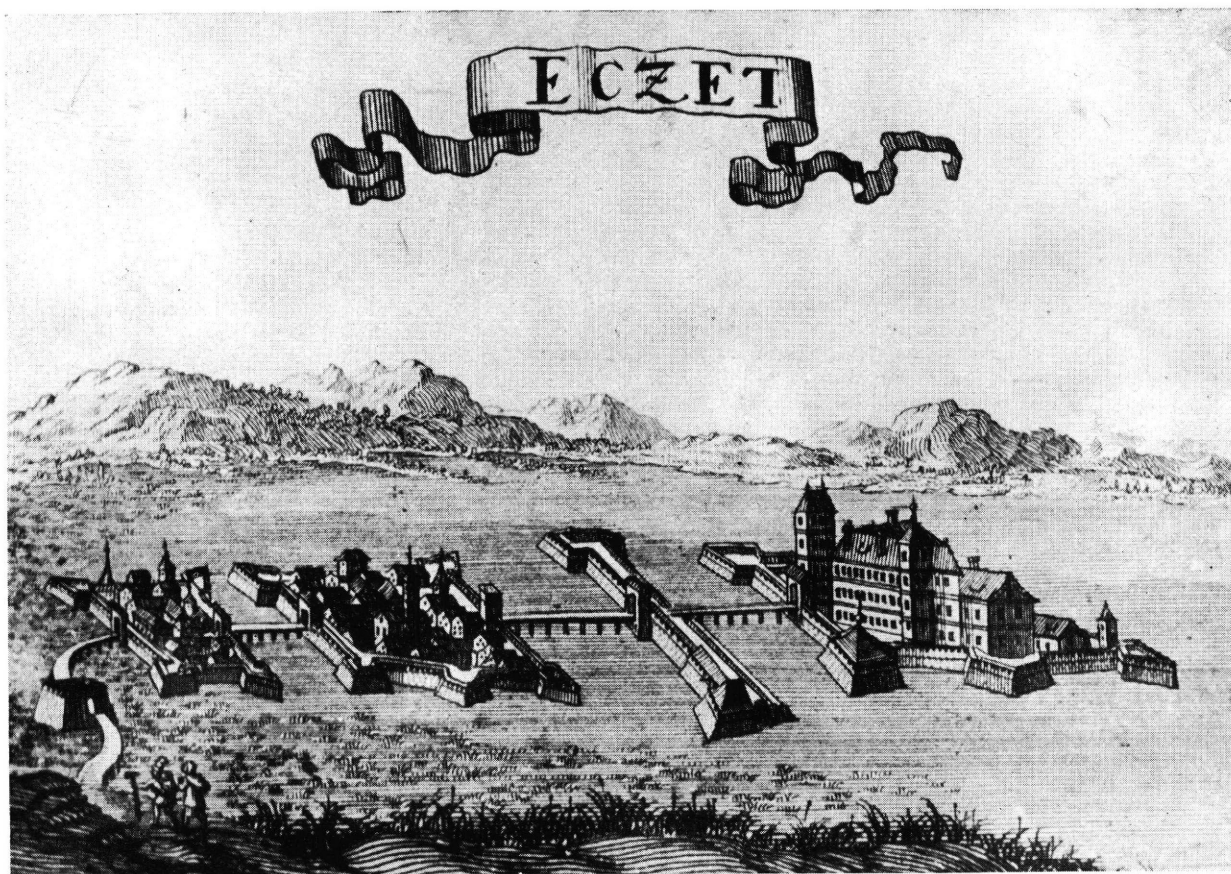
Integrae sessionis. Relicta Francisci Kelemen | Ladislaus Nagű | Laurentius Mamo | Casparus Mamo | Benedictus Erdelű | Michael Biro | Stephanus Hegedűs | Ioannes Zabo | Ioannes Birta | Andreas Kelemen | Stephanus Nagű | Ioannes Thott | Lucas Simon | Petrus Erdelű | Blasius Kardos | Stephanus Zabo | Andreas Hegedűs | Nicolaus Nagű liber.

Mediae sessionis. Nicolaus Irini | Relicta Martini Erdelű | Ioannes Irini | Franciscus Kardos | Franciscus Simon | Stephanus Rakos | Casparus Irini | Nicolaus Czűdőr.

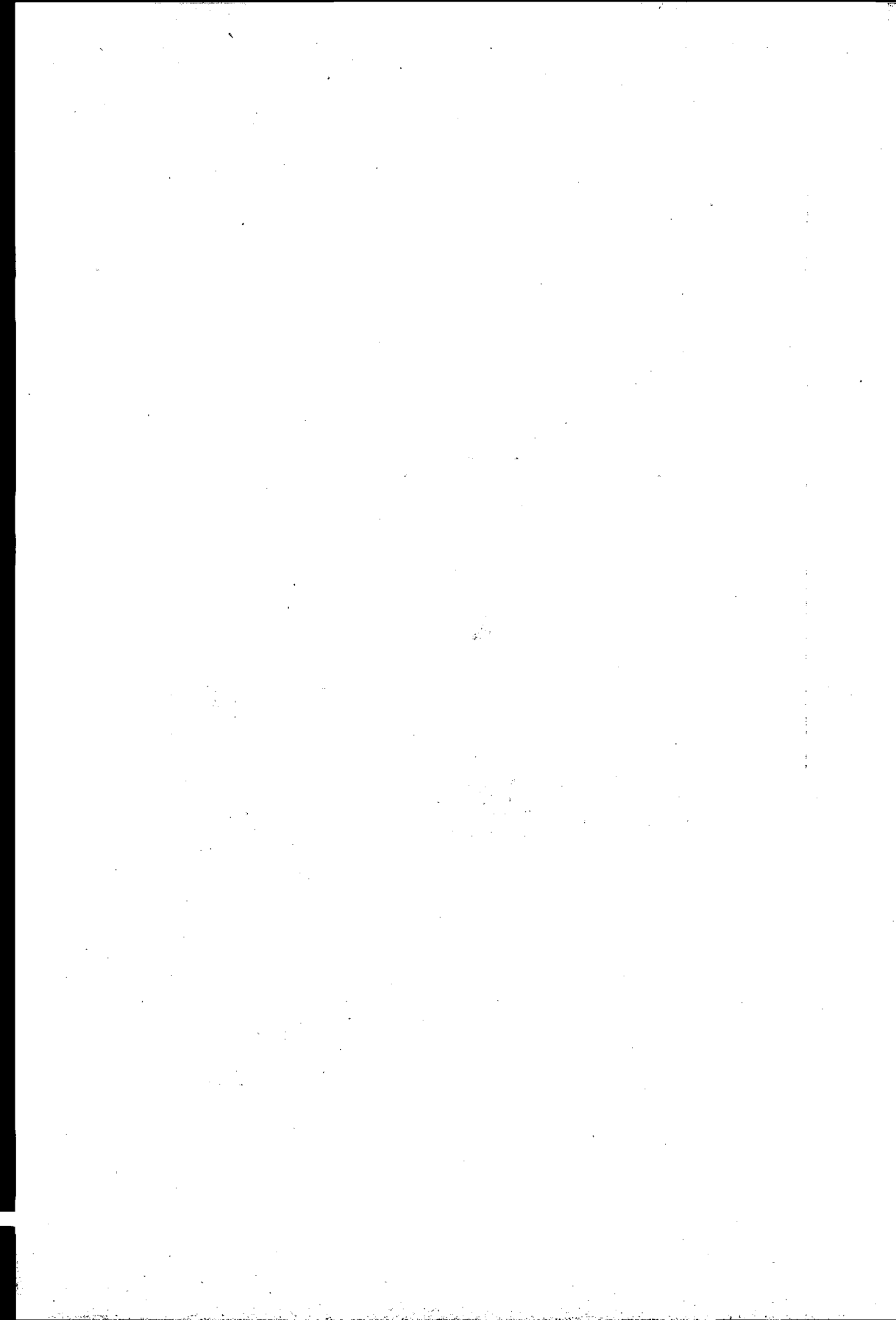
Inquilini. Franciscus Simon | Demetrius Simon | Stephanus Geörgű | Stephanus Simon | Georgius Cziutor | Michael Irini | Martinus Eszlardj | Petrus Simon | Thomas Isak | Ioannes Farkas | Petrus Rakos.

Loca deserta no. 10.

⁴ Az utolsó mondat utólagos lapszéli beírás.



Ecsed vára a XVII. században (Justus van der Nypoort metszete a Birkenstein-féle, 1686-ben megjelent metszeteskönyvben)



Census. Censum in festo Sancti Georgii solvunt f. 6 d. —. In festo Sancti Michaelis similiter f. 6 d. —.

Proventus. Decimam de omnibus seminaturis, apibus, agnis et porcis dant. Vaccam mactabilem cum Vallaiensibus dant unam. Granum lini dant cubulum unum. Singulus colonus vaccas mulgibiles habens dat butyri mediam unam. Pro festo Paschatis dant vitulum unum vel agnos duos. Singulus colonus lampetras capiens unam hydriam lampetrarum dare et administrare tenetur. Pro festo Nativitatis, Paschatis et Pentecostes in universum dant minerales anseres duodecim et gallinas no. 24.⁵ Singulus colonus de communi foeneto possessionis portionem nylas vocatam accipiens unam foeni orgiam dare tenetur. Similiter singulus colonus caulibus abundans centum et viginti quinque capita caulium dare tenetur. Medietatem horti habens dat caulium capita 63.⁶ Habetur foenetum unum Ur rethe vocatum proferens per falcaturam foeni orgias octo. Habetur praeterea silva una prohibita ad arcem perti-nens necessaria. Serviunt, vina educillant, prout iubetur. Birsagia solvunt, uti praecedentes possessiones.

Zent Marton

Nicolaus Veorős iudex.

Integrae sessionis. Gregorius Zell | Ioannes Balogh | Bartholomaeus Kawasj | Matthias Sika | Kys zeór:⁷ Lucas Ladanj | Franciscus Sika | Andreas Vörös.

Mediae sessionis. Kys zeór: Martinus Balogh | Relicta Petri Koczan | Ioannes Menihart | Nicolaus Gáll | Georgius Bekesy | Thomas Nagý | Ioannes Gáll | Laurentius Ladanj | Relicta Michaelis Balogh | Petrus Ladanj | Iacobus Sika | Stephanus Kraznaj | Ladislaus Kawasj | Thomas Sika | Petrus Sika | Franciscus Gáll | Stephanus Ladanj | Relicta Nicolai Vörös | Nagý zeór: Ioannes Eókreós | Caspar Eókreós | Relicta Lucae Eókreós | Casparus Bereczký | Relicta Valentini Bernad | Emericus Iso | Petrus Phileópp | Georgius Tizedeós | Ioannes Bereczký | Benedictus Eókreós | Thomas Bereczký | Michael Eókreós | Casparus Sika | Balthasar Racz.

Inquilini. Kys zór: Stephanus Kawasj | Andreas Hernadj | Relicta Michaelis Ferdelj | Relicta Barbara Zeel | Relicta Blas i Phileópp | Nagy zeór: relictia Ioannis Hiduegy | Relicta Petri Totth | Relicta Petri Zep | Martinus Bekesy | Nicolaus Eókreós.

Loca deserta no. 6.

Census. Possessio ista duabus partibus constans, una vocatur Kys zeór alia vocatur Nagý zeór. Pars Kys zeór: censum Sancti Michaelis singulus colonus solvet floremum unum, f. 1 d. —. Censum Sancti Georgii non. Pars Nagý zeór censum Sancti Georgii dat coniunctim f. 1 d. 50. Censum Sancti Michaelis similiter f. 1 d. 50.

Proventus. Pars Kys zeór de singulis et omnibus seminaturis, apibus, agnis, exceptis porcis tam decimam, quam nonam pendit.⁸ Nagý zeór autem dumtaxat decimam et non nonam de omnibus dat. Vaccam unam mactabilem

⁵ Az utolsó négy szót (et gallinas . . .) utólag írták a lap szélére.

⁶ A mondat utólagos lapszéli bejegyzés.

⁷ Kis- és Nagyszer: a falu területileg elkülönült részei. Az eddig felsorolt egészek valószínűleg a Nagyszeren laktak.

⁸ Az eredetiben „pendet”.

in anno dat Nagy zeór cum *Kalmadiensibus*. Granum lini dat quartam unam. Nagy zer⁹ pro festo Nativitatis, Paschatis et Pentecostes munerales anseres dant 3, item singulus colonus gallinas dat tres. Idem Nagy zeórósienses, in anno singulus colonus dat butyri iustam mediam. Nagy zer et¹⁰ Kys zeór, singulus colonus de foeneto communi possessionis portionem nylas vocatam ad falcandum accipiens unam foeni orgiam dare tenetur. Utraque pars et singulus colonus lampetras capiens unam hydriam lampetrarum administrare tenetur. Singulus colonus in Kys zeór residens et caulibus abundans centum capita caulium, in Nagy zeór autem et singulus colonus caulibus abundans centum et viginti quinque capita caulium administrare annuatim debet. Habentur hic duo foeneta, unum Koniha lapja, aliud Buszgo lapja vocatur, in quibus per falcaturam proveniunt foeni orgiae viginti duae. Item silva una vetita ad arcem pertinens Zilaskeöz vocata habetur. Vina educillant. Serviunt, prout iubetur. Pro adulterio, furto et effusione sanguinis Kys zeóreósienses officiali solvunt f. 1 d. 50. Nagy zeoreósienses autem solvunt f. 1. d. —.

Vallaý

Petrus Gáll iudex.

Integrae sessionis. Nicolaus Kowacz | Franciscus Sipos | Andreas Wajda | Andreas Gáll | Paulus Thoth | Stephanus Reda | Stephanus Elek | Ioannes Kowacz | Andreas Sipos | Stephanus Sipos | Stephanus Boceros | Lucas Simon | Iacobus Thott | Michael Thott | Ioannes Kuczýar | Andreas Kowacz | Sebastianus Penzes | Paulus Kowacz | Stephanus Penzes | Martinus Gáll | Paulus Nemes | Andreas Zabados | Gregorius Sipos.

Mediae sessionis. Stephanus Benz | Stephanus Kowacz | Franciscus Thott | Georgius Cziorto | Ioannes Wida | Valentinus Zabo.

Inquilini. Stephanus Dob | Michael Boceros | Ioannes Boceros | Georgius Wirraszto | Stephanus Kys | Stephanus Heólgý | Gregorius Nemes | Andreas Thott | Michael Vjda | Nicolaus Gubas | Stephanus Nema | Relicta.

Loca deserta no. 16.

Census. Censum Sancti Georgii in anno solvunt f. 6 d. —. Sancti Michaelis similiter f. 6 d. —.

Proventus. Vaccam unam mactabilem cum *Merkiensibus* dant. Granum lini dant cubulum unum. De omnibus seminaturis, agnis, porcis et apibus decimam dant. Singulus colonus lampetras capiens unam hydriam lampetrarum administrare debet. Pro munere Nativitatis solvunt unam pintam butyri, sex anseres et decem gallinas. In festo Paschatis etiam similiter dant. In festo Pentecostes etiam simili modo administrant. Item in anno dant vitulum unum vel agnos tres. Singulus colonus vaccas mulgibiles habens dat iustam unam butyri in anno et formagium unum. Butyri mediae 23, formagii 23. Iuramento affirmant, quod singulus colonus vaccas mulgibiles habens tenetur dare butyri mediam 1, non iustam.¹¹ Item singulus colonus caulibus abundans dat in anno centum et viginti quinque caulium capita. Item singulus colonus ex communi possessionis foeneto portionem nylas vocatam accipiens unam orgiam foeni administrare debet et tenetur. Foeni orgiae 20.¹² Ad tres calcaturas

⁹ A két szót utólag írták a szöveghez.

¹⁰ „Nagy Zer et”: utólagos betoldás.

¹¹ A két utolsó mondatot utólag jegyezték be a lap két szélére.

¹² A mondat utólag lapszéli bejegyzés.

habentur terrarum iugera ad arcem pertinentia no. 349. Prata foenilia, unum Eeroldal, alterum Sipos cziereje vocatum, sunt duo, in quibus per falcaturam proveniunt foeni orgiae decem. Habetur item silva una ad arcem pertinens. Serviunt, vina educillant, prout iubetur. Byrsagia solvunt instar praecedentium possessionum.

Zoldobagj Thorem

Gregorius Aranas iudex.

Integrae sessionis: Georgius Thott | Stephanus Poka | Ioannes Gáll | Laurentius litteratus | Ioannes Illies | Martinus Nagj | Georgius Gall | Ioannes Balla | Casparus Thott | Ioannes Elek | Petrus Vegh | Georgius Demeter | Petrus Demeter.

Inquillini. Lucas Farkas | Paulus Mathe | Demetrius Balla | Andreas Zabo | Andreas Gál | Relicta Ioannis Barsoni | Relicta Sophia | Gregorius Peteó | Antonius Thott | Petrus Elek | Stephanus Jakab | Ioannes Thott | Relicta Iacobi Bogdanj.

Loca deserta no. 14.

Census. Censum Sancti Georgii in anno solvunt f. 3 d. 50. Sancti Michaelis in anno similiter f. 3 d. 50.

Proventus. Decimam de omnibus seminaturis, apibus, agnis et porcis dant. Vaccam unam cum Fabjanhaziensibus mactabilem dant. Granum lini cubulum unum. Pro munere Nativitatis dant sex gallinas et tres anseres. In festo Paschatis et Pentecostes simili modo solvunt. Gallinas et anseres munerales, ova etiam et ellichna, quantum postulatur, dant necessitate exigente. Singulus colonus vaccas mulgibiles habens unam mediam butyri et unum formagium vaccinum pendere tenetur in anno. Qui vero de communi foenili possessionis portionem nylas vocatam ad falcandum accipiet, unam orgiam foeni administrare debet. Foeni orgiae 14.¹³ Singulus colonus caulibus abundans centum et viginti caulium capita dare tenetur. Vina educillant. Serviunt, prout iubetur. Pro adulterio, furto et effusione sanguinis officiali solvunt, prout praecedentes possessiones.

Oppidum Bathor

Paulus Zabo iudex.

Integrae sessionis. Ioannes Kasza | Stephanus Lugasj | Michael Kuczjar | Matthaeus Garaý | Ioannes Nagj | Paulus Thuros | Georgius Czabaý | Georgius Zeöld | Georgius Byri | Valentinus Foniak | Andreas Mester | Georgius Vйда | Valentinus Czabaý | Ioannes Tár | Georgius Betegh | Petrus Acz | Stephanus Poliak | Ioannes Dúcz | Balthasar Jokaý | Caspar Ina | Ioannes Zalkaý | Nicolaus Konia | Nicolaus Kelemen | Andreas Dios | Michael Thuserj | Gregorius Iuhaz | Andreas Kozma | Ioannes Zekely | Ioannes Zabo | Georgius Fodor | Paulus Kőrősj | Ioannes Homokj | Martinus Mazlo | Thomas Zabo | Ioannes Hajdu | Paulus litteratus | Ioannes Zabo Czjorba | Gregorius Warga | Paulus Zabo | Ioannes Kowacz | Michael Hamos | Georgius Vaswarj | Lucas Varjas | Paulus Thár | Ioannes Nagj Zabo | Matthaeus Mathius | Blasius Záz | Michael Kukj | Michael Kysferencz | Ladislaus Warady | Georgius Thuserj | Ioannes Zekely |

¹³ A három szó utólagos lapszéli bejegyzés.

Lucas Wayda | Ioannes Tisza | Stephanus Czýorto | Georgius Kys Páll | Stephanus Mezaros | Nicolaus Petheó | Relicta Petri Lenczes | Stephanus Dora | Nicolaus Manku | Lucas Magýar | Nicolaus Lakatos | Thomas Barbelý | Benedictus Palj.

Nobiles. Andreas Duskas | Relicta Lazari Zilagý | Ioannes Szondj | Melchior litteratus | Relicta Ioannis Makay | Relicta Ioannis Pastoris.

Libertati a domino Bathori, haydones.¹⁴ Andreas litteratus | Stephanus Ferenczý | Georgius Bórweý | Matthias Warga.

Mediae sessionis. Ioannes Zakaleza | Relicta Ioannis Kowacz | Thomas Nagý | Matthias Meszaros | Ioannes Parasznaý | Stephanus Czýres | Iacobus Betegh | Ladislaus Nagý | Ioannes Lugasý | Ioannes Cziontos | Nicolaus Sipos | Ioannes Mezaros | Michael Betegh | Gregorius Czýerepi | Petrus Santa | Caspar Nagý | Relicta Stephani Zabo | Thomas Nagý | Ioannes Kanna | Michael Thott | Blasius Bereczký | Stephanus Sinka | Ioannes Thott | Michael Konia | Michael Pap | Georgius Maytheni | Stephanus Kýralj | Michael Miklosj | Ioannes Konia | Ladislaus Bórweý | Stephanus Kerekgyarto | Blasius Warady | Michael Ola | Georgius Jo | Caspar Sórfeózeó | Michael Kadas | Ioannes Farkas | Nicolaus Szýos | Thomas Kys | Stephanus Fóródós | Stephanus Dobo | Ioannes Reczes | Stephanus Vonza | Nicolaus Rohodj | Iacobus Kertez | Franciscus Biro | Petrus Vóros | Ioannes Kys Zabo | Ioannes Fiok | Stephanus Zeócz | Georgius Barbelý | Lucas Dobo | Élias Mezaros | Stephanus Szerépi | Balthasar Nagý | Casparus Kuczýar | Ioannes Giettra | Nicolaus Horwatt | Caspar Sowarj | Gregorius Zabo | Andreas Warga | Matthias Zeócz.

Inquilini. Ioannes Eördógh | Relicta Stephani Santa | Relicta Petri Simon | Ioannes Fazokas | Petrus Kelemen | Michael Kisdobosj | Antonius Dúcz | Relicta Baloghne | Thomas Nagý | Relicta Gubine | Matthias Tórók | Andreas Balogh | Relicta Ferencine | Kelemen Biro | Relicta Andreae Nagý | Relicta Ioannis Thott | Thomas Wayda | Stephanus Takacz | Michael Balogh | Ioannes Garay | Petrus Thamas | Valentinus Tár | Petrus Balogh | Relicta Petri Mathius | Matthias Futas | Michael Czionka | Ioannes Erdély | Petrus Futaký | Stephanus Kómlódy | Stephanus Sete | Valentinus Warga | Stephanus Kys | Relicta Lucae Tórók | Relicta Petri Warga | Theodorus Ola | Relicta Oszmanus | Nicolaus Bakos | Michael Zabo | Nicolaus Magýar | Michael Soos | Sebastianus Orban | Martinus Dúl | Michael Maszlo | Michael Takacz | Thomas Polczý | Ioannes Ola | Stephanus Takacz | Ioannes Olajos | Valentinus Tówe-szódy | Andreas Zabo | Relicta Ioannis Zabo | Paulus Zabo | Ioannes Zabo Sórfeózeó | Georgius Zabo | Martinus Zabo Santa | Michael Kys | Stephanus Demjen | Stephanus Takacz | Petrus Nagý | Matthaesus Nagý | Ioannes Biro | Relicta Ioannis More | Relicta Matthaeci Tott | Ioannes Nyri | Paulus Laszlo | Paulus Koter | Georgius Gáll | Relicta Vonone | Caspar Biro | Stephanus Risza | Ioannes Peteó | Relicta Blasii Bott | Ioannes Futasj | Matthias Cziapi | Michael Warga | Stephanus Zabo | Petrus Zabo | Emericus Zabo | Kelemen Zabo Pál | RácZ Zabo Janos | Ioannes Lakatos | Nicolaus Zabo | Laurentius Zaway | Ioannes Warga | Martinus Zabo iffiu | Stephanus Warga | Michael Zabo | Stephanus Elek | Stephanus Zeócz | Stephanus Zabo | Benedictus Warga | Georgius Erzenigiarto | Lucas Warga | Matthias Warga | Stephanus Zabo | Gregorius Zabo | Ioannes Barbelý | Georgius Warga.

¹⁴ Báthory Gábor, aki Eesed városát is kiváltságban részesítette, birtokain nem egy családnak adott hajdúprivilegiumot.

Census. Censum plane nullum habent.

Proventus. Vaccas mulgibiles in anno dant duas. Gallinas dant centum et quinquaginta, ova dant ducenta. Vina in eodem oppido per annum integrum pro ratione arcis educillatur continuo. Inserviunt, prout iubetur. Deinde spatium unius diei ad allodium Bathoriense arare iugeraque per eosdem arata inseminare tenentur, metere et congerere.¹⁵ De omnibus seminaturis decimam integram pastori Echediensi dant. Habetur hic domus allodialis una. Ibidem horreum unum. Curia nobilitaris deserta una. Hortus unus ad inseminandas caepas et id genus alia idoneus. Hortus vinearum unus. Hortus herbarius unus. Hortus alius ad claustrum vinearum unus.¹⁶ Hortus alius ad claustrum prunis abundans unus. Ad tres calcaturas habentur terrae arabiles in septemdecim spatiis ad curiam nobilitarem Bathoriensem pertinentes et pro allodio Bathoriensi necessariae. Habetur praeterea silva una Karulÿ vocata, ubi foenum sufficienter et abunde falcatur, lata, nimis longa et spatiosa. Dant etiam ex hac silva damas.¹⁷

Kalmand

Paulus Wakarkj iudex.

Integrae sessionis. Valentinus Bogdan | Ladislaus Bogdan | Stephanus Zeómós | Ioannes Kazas | Andreas Budaÿ | Ladislaus Tompanto | Thomas Krasznay | Matthaeus Bogdan | Ioannes Budaÿ | Petrus Komlodj | Valentinus Kowacz | Petrus Ghardo | Blasius Siro | Ioannes Simon.

Mediae sessionis. Blasius Komlodj | Petrus Sete | Matthaeus Gál | Blasius Kowacz | Michael Benis | Ioannes Zabo nobilis | Petrus Zilwasj | Blasius Meggiesj | Andreas Fazakas | Casparus Rác | Ioannes Porczalmj | Ioannes Zeócz | Ioannes Ola.

Inquillini. Relicta Thomae Gardo | Paulus Orban | Relicta Martini Nagÿ | Ioannes Paztor | Relicta Nicolai Paztor | Relicta Bartholomaei Lean | Relicta Francisci Siket | Michael Tompanto | Relicta Elizabeta Balla | Relicta Andreae Kuriz | Lucas Kadar | Georgius Katona | Relicta Ioannis Nagÿ | Thomas Kalmar | Matthias Katona | Michael Boncziock | Urbanus Paztor | Relicta Matthaei Tompanto | Andreas Lazar | Relicta Simonis Nagÿ | Paulus Zeéri | Thomas Zabo | Ioannes Zabo Santa | Matthias Adam | Ladislaus Nagÿ.

Loca deserta no. 50.

Census. Censum Sancti Georgii in anno semel dant f. 10 d. —. Sancti Michaelis similiter solvunt f. 10 d. —.

Proventus. Munera Nativitatis tres anseres et duodecim gallinas dare debent. Similiter munera Paschae et Pentecostes administrant. Vaccam mactabilem cum Zent Martoniensibus dant unam. Singulus colonus aratrum habens unam iustam butyri et unum formagium vaccinum dare tenentur. Granum lini dant cubulos duos. Singulus colonus lampetras capiens unam hydriam lampetrarum administrare debet. Decimam de omnibus seminaturis, apibus, porcis et agnis dant. Qui vero ex colonis de foeneto communi possessionis portionem nÿlas vocatam accipient ad falcandum, unam foeniam pendere tenentur. In anno etiam isti vitulum unum dare debent vel

¹⁵ A három utolsó szó későbbi betoldás.

¹⁶ A nyírbátori minorita kolostor kertje szekularizáció útján kerülhetett a Báthoryak kezébe.

¹⁷ Utólagosan beírt mondat.

agnos tres. Habetur item pratum unum Zeleős err nuncupatum, unde per falcaturam proveniunt foeni orgiae viginti quinque. Vina educillant. Serviunt, prout illis iubetur. Byrsagia, uti praecedentes possessiones, in omnibus officiali solvunt.

Nyregihaza

Benedictus Disznos iudex.

Integrae sessionis. Michael Tolway | Michael Czyhe | Gregorius Letto | Ioannes Disznos | Blasius Bone | Ioannes Pap | Ioannes Kolos | Gregorius Bartha | Ioannes Kys | Stephanus Pap | Balthasar Nagy | Stephanus Tatar | Ioannes Enekes | Nicolaus Ibrani | Michael Telj | Ambrosius Enekes | Nicolaus Warga | Benedictus Helmezy | Blasius Thott | Ioannes Soo | Benedictus Mezaros | Ioannes Eöttueős | Ioannes Oroz | Casparus Zabo | Stephanus Ola | Michael Teyte | Stephanus Ola | Petrus Bike | Ladislaus Biro | Ioannes Zeghed officialis.

Mediae sessionis. Andreas Makray | Michael Piroska | Georgius Luka | Ioannes Varga | Georgius Mezaros | Michael Praeda | Ioannes Czýkota | Thomas Soldos | Paulus Sido | Balthasar Makray | Andreas Haidu | Ioannes Chehi | Laurentius Ola | Lucas Urno | Stephanus Kozma | Matthias Josa | Andreas Disznos | Ioannes Kowacz | Lucas Tatar | Ioannes Racz | Ioannes Racz alter | Nicolaus Nagy | Casparus Orozy | Michael Attiwáll | Andreas Zakan | Ambrosius Azalos | Blasius Siket | Michael Bagos | Ioannes Kys | Gregorius Nagy | Michael Zeocz | Ioannes Ola | Lazarus Daroci | Andreas Warga | Andreas Kowacz | Ioannes Bus | Petrus Lengiel | Urbanus Sako | Ioannes Kozak | Stephanus Barbely.

Inquillini. Valentinus Enekes | Ioannes Zabo | Petrus Sinka | Benedictus Darocj | Michael Tórk | Franciscus Oroz | Nicolaus Czýrke | Stephanus Ola | Iosephus Kowacz | Stephanus Vnghwarj | Demetrius Ola | Thomas Jakab | Petrus Arantias | Petrus Kozma | Paulus Magyar | Blasius | Ioannes Luka.

Census. Censum Sancti Georgii semel in anno solvunt f. 15 d. —. Sancti Michaelis similiter solvunt f. 15 d. —.

Proventus. Loco munerarii gallinas et anseres in festis Nativitatis, Paschae et Pentecostes administrare debent. Gallinas dant 48 pro d. 8. Anseres no. 12 pro d. 16.¹⁸ Vaccam mactabilem dant in anno unam. Singulus colonus vaccas habens dat in anno butyri mediam unam et unum formagium vaccinum. Granum lini dant cubulos duos cum dimidio. De omnibus seminaturis, apibus, agnis et porcis decimam dant. Iuramento affirmant porcorum decimam nunquam fuisse ibi.¹⁹ Vina educillant et inserviunt, prout iubetur. In territorio istius possessionis terras arabiles, quantum voluerit officialis, in rationem et necessitatem allodii Nyregihaziensis occupare potest, similiter etiam loca foenilia ad falcandum sufficiens foenum occupabit. Byrsagia solvunt, ut reliquae possessiones, officiali.

Maýthen

Iacobus Bene iudex.

Integrae sessionis. Albertus Kuttron | Petrus Gathy | Thomas Zotan | Gregorius Vóros | Albertus Gióngiósj | Matthias Damakos | Georgius Kerekes |

¹⁸ A két utóbbi mondatot később jegyezték be a lap aljára.

¹⁹ Lapszélre jegyzett mondat.

Urbanus Brini | Georgius Mezaros | Michael Zekely | Michael Waýda | Andreas Polos | Gregorius Bokor | Caspar Kötelveő | Nicolaus Kys Katona | Martinus Botos | Nicolaus Mezaros | Michael Wegh | Stephanus litteratus | Benedictus Giulay | Nicolaus Makay | Michael Ola.

Mediae sessionis. Ioannes Nagy | Stephanus Santa | Stephanus Polos | Georgius Waýda | Martinus Nagy | Georgius Kowacz | Valentinus Töke | Lucas Ola | Martinus Nagy | Andreas Maytheni | Petrus Kowacz.

Inquilini. Ioannes Zinaý | Ioannes Major | Andreas Warga | Andreas Kys Peter | Martinus Kato | Nicolaus Gathy | Petrus Kys | Matthaeus Waýda | Matthaeus Warga | Martinus Kowacz | Ioannes Erseök | Matthias Kys Pal | Ioannes Miklosj | Benedictus Major | Georgius Kys Waýda | Thomas Major | Petrus Gacsi minor | Stephanus Zabo | Ioannes Doczy | Michael Warga | Stephanus Waýda | Nicolaus Kyráli | Benedictus Fekete | Ioannes Mezaros | Michael Vilagos | Thomas Kerekes | Gregorius Maytheni | Ioannes Töke | Michael Fodor | Casparus Pola | Michael Zabo | Ioannes Vilagoss | Stephanus Maythenj | Stephanus Zenthý | Andreas Nagy | Casparus Ladani | Georgius Zabo.

Desertae sunt multae.

Census. Censum Sancti Georgii in anno solvunt f. 6 d. 50. Sancti Michaelis similiter solvunt f. 6 d. 50.

Proventus. Pro muneribus Nativitatis, Paschae et Pentecostes singulus colonus unam gallinam dare tenetur. Vaccam mactabilem dant unam. De omnibus seminaturis, apibus, agnis et porcis decimam dant. Granum lini dant cubulum unum cum dimidio vel f. 1 d. 50.²⁰ Singulus colonus vaccas mulgibiles habens unam mediam butyri pendere tenetur. Similiter unum formagium vaccinum dare debet. Habetur hic foenetum unum Ur rethe vocatum ad Keczes²¹ latum ac spatiosum, unde per falcaturam foeni orgiae 42 administrare solent. Praeterea censualis, avenae administratae sunt orgiae 40.²² Item habetur piscina una piscibus abundans. Anno 1617. provenerunt f. 15 d. 8.²³ Ad tres calcaturas in territorio istius possessionis habentur iugera terrarum no. 400 ad allodium.²⁴ Habetur insuper telonium unum, cuius proventus totaliter suae maiestati administratur. Provenerunt f. 57 d. 74.²⁵ Habetur item locus allodialis desertus optimus, qui ut reaedificetur, dignum est. Iam aedificatus.²⁶ Vina educillant, inserviunt, prout illis iubetur. Byrsagia instar praecedentium possessionum officiali solvunt.

Tagy

Ioannes Lakatos iudex.

Integrae sessionis. Relicta Georgii Fodor | Iacobus Ferenczy | Stephanus Pribek | Ioannes Thamasj | Ioannes Ola | Georgius Kun.

²⁰ Az összeget (vel f. 1 . . .) utólag toldották be a szövegbe.

²¹ Helymegjelölés.

²² Utólagosan, lap szélére beírt mondat; olvasata nem minden kétséget kizáró. „Censualis” jelentheti azt, hogy a parasztok a rétért bért szoktak fizetni. Az ölszámra megkövetelt zab is szokatlan.

²³ A lap szélére utólagosan bejegyzett mondat.

²⁴ A két utolsó szót később írták be.

²⁵ A mondat utólagos, lapszéli jegyzet.

²⁶ Utólagos megjegyzés.

Mediae sessionis. Ioannes Barna | Nicolaus Morgo | Valentinus Barbely | Petrus Ferenczy | Ioannes Barbely | Andreas Bartha.

Inquilini. Vulphangus Kys | Gregorius Kys | Stephanus Tórók | Sebastianus Zakáll | Valentinus Major | Gregorius Gíonghe | Sebastianus Marcús | Ioannes Major | Martinus Tolway | Thomas Húzar.

Census. Censum nullum dant.

Proventus. Curia nobilitaris deserta una. Habetur foenetum unum Aghod vocatum, unde viginti foeni orgiae annuatim provenient. Habetur item silva in territorio Domahidiensi vetita ad possessionem istam Tagy pertinens Tagy-czere vocatum. Ad Majtin possidetur silva.²⁷ Inserviunt, vina educillant, prout iubetur.

Fabjanhaza

Laurentius Barlabas iudex.

Integrae sessionis. Martinus Acz | Gregorius Ballabas | Georgius Vitez | Andreas Vitez | Ioannes Palj | Gregorius Wida | Petrus Fabjanhazi | Georgius Che | Valentinus Vóros | Martinus Bál | Franciscus Czioportos | Stephanus Kalmar | Sebastianus Acz | Balthasar Wóros | Petrus Che | Ioannes Wjda | Valentinus Vida | Benedictus Pál | Ioannes Illies | Nicolaus Sete | Andreas Ballabas | Ioannes Katona.

Mediae sessionis. Petrus Veóros | Andreas Sete.

Inquilini. Andreas Vitez | Paulus Veóros | Stephanus Vitez | Paulus Balogh | Gregorius Hegedws | Petrus Vitez | Relicta Francisci Veóros | Ioannes Nagy | Relicta Lucae Capoztas | Andreas Weóros | Relicta Sebastiani Katona.

Census. Censum Sancti Georgii semel in anno solvunt f. 2 d. 50. Sancti Michaelis similiter solvunt f. 2 d. 50.

Proventus. Vaccam cum Zoldobagy Teremiensibus dant in anno unam. Granum lini dant cubulum dimidium. Singulus colonus caulibus abundans centum et viginti quinque capita caulium dare tenetur. Habetur hic silva una vetita Nagyfenek vocata, ubi quando glandes uberius proveniunt, poterunt mille porci saginari. In eadem silva sufficiens foenum potest etiam defalcari. Ubi talis etiam consuetudo observatur, ut impetrata a provisore Echediensi venia colonis ex ea silva ad falcandum dabunt. Damas etiam dant iuxta fortunas secundas domino Nemthj.²⁸ Habetur praeterea piscina una Fabjanhazito vocata piscibus aliquando abundans, nunc autem minime. In eadem piscina habetur mola unius rotae non adeo utilis et bona. Singulus colonus de communi possessionis foeneto portionem nyilas vocatam accipiens ad falcandam unam foeni orgiam pendere tenetur. Vina educillant et inserviunt, prout iubetur. Pro adulterio, furto et effusione sanguinis f. unum officiali solvunt. Pro prohibitione singulus iuratus civis f. duos, non iuratus autem f. unum solvere tenetur.

Matocz

Michael Gabir vel Phileópp iudex.

Integrae sessionis. Demetrius Kowacz | Relicta Melchioris Zabo | Benedictus Kor | Ioannes Barrabas | Stephanus litteratus | Thomas Bartús | Ste-

²⁷ A mondat utólagos, lapszéli bejegyzés.

²⁸ Utólagosan a lap szélére vetett mondat. Olvasata nem minden kétséget kizáró. A név valószínűleg valamelyik tisztartó neve.

phanus Zeles | Thomas Kowacz | Ioannes Chyarj | Relicta Nicolai Pinterk | Michael Nÿri | Ioannes Tóser.

Mediae sessionis. Relicta Iosae Teóser | Gregorius Orÿ | Demetrius Kÿs | Ioannes Zabo | Paulus Kÿs Giórgÿ | Gregorius Zabo | Ioannes Laszkÿ | Ioannes Orban | Thomas Dienes | Casparus Phileópp | Dominicus Totth | Laurentius Katona | Valentinus Sŵteó | Michael Sanÿ | Thomas Nÿri | Blasius Zilagÿ.

Inquilini. Petrus Kowacz | Caspar Zabo | Christophorus Lengiel | Simon Lengiel | Georgius Egrj | Relicta Balthazaris Zabo | Blasius Peteó | Georgius Balogh | Sebastianus Lengiel | Relicta Stephani Fejes | Ioannes Hidj | Ioannes Peteó | Ioannes Besdedj | Michael Gáll | Ioannes Delÿ | Demetrius Delÿ alter | Ioannes Molnar | Stephanus Delÿ | Relicta Nicolai Varga | Relicta Stephani Barlabas | Relicta Davidis Mezaros | Relicta Francisci N. | Relicta Stephani Varga | Ioannes Sera | Petrus Kÿr | Ioannes Illies | Michael Balogh | Matthias Kelemen | Relicta Thomae Kowacz | Andreas Peteó | Andreas Farkas | Relicta Stephani Abroham | Stephanus Záz | Matthaeus Labos | Franciscus Phileópp | Andreas Czÿerla | Stephanus Czÿapo | Stephanus Nagÿ | Demetrius Chepe | Ioannes Zabo | Michael Bus | Paulus Balogh | Demetrius Delÿ | Relicta Andreae Totth | Michael Illiés | Stephanus Perniezi | Ioannes Hidÿ | Matthias Tolnaÿ | Ioannes Mango | Relicta Benedicti Kelemen | Georgius Nagÿ | Ioannes Koo | Gregorius Varga | Thomas Nagÿ | Casparus Kowacz | Gregorius Molnar | Matthaeus Biro | Benedictus Nÿri | Ioannes Abroham | Paulus Bathor | Ioannes Eles | Andreas Labos | Relicta Ioannis Czÿeri | Thomas Hidÿ | Franciscus Sŵteó | Ladislaus Nagÿ | Stephanus Kÿs | Michael Halabor | Michael Panÿ | Thomas Damokos | Ioannes Sarlaÿ | Andreas Rewez | Stanislaus Lengiel | Ioannes Phileópp | Thomas Baranj | Casparus Kobzo | Relicta Petri Czÿerneÿ | Ioannes Lazkÿ | Thomas Tukacz | Georgius Baczÿo | Relicta Thomae Kŵrÿ | Ioannes Thott | Thomas Urban | Georgius Zabo | Relicta Pauli Kochis | Gregorius Baliko | Nicolaus Barlabas.

Census. Censum in anno in festo Sancti Georgii solvunt f. 8 d. —. In festo Sancti Michaelis similiter f. 8 d. —.

Proventus. Petias grisei in anno dant sex. Vaccam mactabilem in anno dant unam. Pro honorario dant muneralia, anseres et gallinas. De omnibus seminaturs, apibus, porcis et agnis decimam dant. In educillatione vini dimidietatem anni ipsi incolae habent, altera autem dimidietas ipsi arci cedit, id est a die Nativitatis usque festum Paschatis suae maiestati, a die Paschae autem usque festum Divi Ladislai in rationem incolarum, a die autem Divi Ladislai usque diem Michaelis Archangeli usque diem Nativitatis Domini²⁹ pro incolis vina educillant. Servitia in anno universi incolae spatio unius hebdomadis praestare tenentur. Habentur per Samusium molendina navalia ad arcem pertinentia cum omnibus suis instrumentis duo, quorum aggeres ipsi Matoczÿenses renovare ac reparare tenentur. Item de lanis proventualibus grisea conficere ipsimet tenentur. Habetur praeterea ibi per Samusium vadum unum teloniale, cuius proventus integer hactenus capitaneo Echiediensi concessus

²⁹ A mondat valószínűleg másolási hiba folytán esonkult meg és vált értelmetlenné. Értelemszerűen: karácsonytól húsvétig a kincstárt illetve a kocsmáltatás, húsvétól Szt. László-napig a parasztoakat, Szt. László-naptól Szt. Mihály napig ismét a kincstárt és Szt. Mihály naptól karácsonyig újra a falunépét.

fuit. Nunc iam suae maiestati cedit. Pro adulterio, furto et sanguinis effusione officiali f. 1 d. — pendit. Capitali sententia convictus et tandem gratia donatus provisorii Echiediensis f. 1 d. — dabit.

Miztottfalu

Ioannes Chehÿ iudex.

Integrae sessionis. Martinus Czÿeri | Blasius Borswayÿ | Petrus Fazokas | Relicta Ioannis Fazokas | Iacobus litteratus | Ioannes Bense | Michael Gáll | Nicolaus Zeőcz | Nicolaus Czÿőri | Stephanus Bibor | Balthasar Czÿerj | Ioannes Kowacz | Stephanus Kozta | Stephanus Gáll | Relicta Ioannis Hagio.

Mediae sessionis. Albertus Sipos | Stephanus Malj | Michael Thott | Andreas Tiwadar | Iacobus Zilagi | Ioannes Pap | Ioannes Zeőcz | Paulus Kÿs | Stephanus Iaxit.

Inquilini. Georgius litteratus Apaÿ | Ioannes Janko | Michael Molnar | Iacobus Simonko | Ioannes litteratus | Ioannes Zopri | Andreas Teőreő | Relicta Michaelis Vitj | Blasius Czerÿ | Relicta Michaelis Egri | Gregorius Thott | Ioannes Thott | Andreas Boghda | Martinus Pap | Gregorius Nyari | Casparus Zabo | Ioannes Thott | Gregorius Erdelÿ | Relicta Ioannis Szeőcz | Thomas Kÿs | Relicta Thomae Kozta | Relicta Valentini Kowacz | Relicta Stephani Zekelÿ | Nicolaus Warga | Andreas Kenczes | Balthasar Kowacz | Michael Kowacz | Stephanus Baranj | Emericus litteratus | Iacobus Zabo | Stephanus Angial | Relicta Ioannis Kozta | Michael Warga | Gregorius Czÿerÿ | Thomas Varga | Michael Siger | Michael Feÿer | Georgius Barbelÿ | Stephanus Orban | Martinus Kowacz | Ioannes Koczis | Stephanus Barbelÿ | Bartholomaeus Bozo | Stephanus Janko | Lucas Biro | Matthias Zilagi | Stephanus Pap Birta | Ioannes Zabo | Stephanus Por | Andreas Zabo | Michael Kowacz | Franciscus Aczell | Stephanus Erdelÿ | Stephanus Rebeőgeő | Matthaeus Pap | Michael Laposj | Ioannes Pasztor | Ioannes Nagÿ | Valentinus Varga | Ioannes Kelemen | Relicta Georgii Bogda | Michael Santa | Lucas Hajla | Emericus Czÿkaÿ | Relicta Petri Zabo | Relicta Andreae Beke | Georgius Oroz | Michael Varga | Michael Laposj | Ioannes Basan | Georgius Elekes.

Nobiles. Matthias litteratus | Franciscus litteratus | Michael Czÿeri | Franciscus Zabo | Franciscus Bozo | Ioannes Ilkÿ.

Loca deserta no. 47.

Census. Census semel in anno circa festum Sancti Martini dant f. 32 d. —.

Proventus. Nonam de vino nullam dant. Decimas parochi eius loci integras datas esse semper dicunt. In rationem suae maiestatis dant Angeltt, videlicet centum hydreas vini habentes hydreas octo.³⁰ Item tempore vendemiarum solent vina occupare ad rationem arcis Echied, pro temporis fertilitate aliquando hydreas mille, aliquando bis mille. Sunt hic vineae ceasariae maiestatis tres, una Nagÿ Orban heőgie, alia Saÿto zeoleő, tertia Mali zeoleő dicta, quae propriis sumptibus coluntur, unde pro anni et temporis fertilitate procreasse vini vasa Geőnciana quinquaginta, aliquando plus minus dicunt. De singulo grege procorum, etiamsi in glandinibus erunt, suorum priorum unus porcus excipitur, ab extraneis integra decima capitur. Redimuntur porci per d. quattuor. Munera dant, cum arcis necessitas postulat. Nulla ser-

³⁰ Ezt a borszolgálatást, úgy látszik, egy korábbi pénzilleték („Angeld”, „foglaló”) helyett szedték.

vitia praestant, neque vina educillant. Integrae sessionis coloni bis in anno dant pecuniam fertonalem d. viginti quattuor, alii vero sex, quinque, quattuor, nonnulli tres quidem d. solent dare. Mulctarum ratio eadem est, quae in aliis locis.

Beőd, portio

Integrae sessionis. Martinus Kollatt | Ioannes Marton.

Inquilini. Michael Molnar | Nicolaus Berti.

Loca deserta no. 12.

Censum nullum dant. Servitia praestant secundum suum posse. Byrsagia instar praecedentium possessionum officiali solvunt.

Prod, deserta sessio

Oppidum Thasnad

Thasnadienses propter metum Transsilvaniensium non ausi sunt venire Echedinum³¹ et ideo nomina eorum, census et proventus inscribere non potuimus.

Actum in arce Echied, sexta die Februarii anno millesimo sexcentesimo decimo quarto. Lucas Kys m. p

*

Ezt az urbáriumot U. et C. 13/5. alatt őrzik. Kis Lukács aláírása fölött papírfelzetes rányomott pecsét látható. Az itt közölt szöveghez az eredetiben hozzáírtak még egy kimutatást néhány szatmári és szabolcsi dézsmakerület helységeiről — talán azokról, amelyeknek tizedbevételét az ecsedi várval együtt kívánták kezelni —, majd később, más írással az urbáriumban előforduló községek nevének jegyzékét. — A füzetet XVII. századi dézsmajegyzékek lapjai közé kötötték. Borítólapján olvasható címe: „Urbarium arcis Echied conscriptum anno 1614.”

Az ecsedi parasztság sorsa az összeírást követő évtizedek kedvezőbb körülményei közt egy ideig javulást mutatott, a század utolsó harmada azonban az itt élő jobbágyok-zsellérek számára is csak a rohamos hanyatlást hozta. A század közepéig a lakosság száma, úgy látszik, nőtt; ha a marhás- és gyalogjobbágyok meg a zsellérek 1648-ban kevesebben voltak is az 1614-ben jegyzékbe vett telkes-, féltelkes jobbágyoknál és zselléreknél, de az 1648-as összeírás kiváltságos kategóriáit beszámítva gyarapodás mutatkozik. (L. az 1648-as urbáriumot. Bő kivonatát adja a Károlyi-levéltárban őrzött egykorú másolat alapján *Géresi K.*: A nagy-károlyi gróf Károlyi család oklevéltára. IV. Bp. 1887. 282. skk. Az U. et C. 13/13 alatt őrzött eredeti alapján pótlásokat közöl *Makkai*: I. Rákóczi György birtokainak gazdasági iratai 390. skk.) 1672-ig viszont már fogyott a népességszám, és ez a fogyás a telkek integrálódásának folyamatával volt párhuzamos (U. et C. 108/9). A magyarázatot valószínűleg nemcsak a nagyarányú kivándorló-mozgalomban kell keresni — az uradalomban megmaradtaknak ti. így nagyobb telekegységek jutottak —, hanem valamilyen új telekszámítási módszerben is.

³¹ Erdély új fejedelme kétségkívül nem látta volna szívesen, ha az erdélyi államterülethez tartozó (partiumi) Tasnad lakóit a császár számára adóztatják. — Bethlen Gábor éppen az urbárium készítésének évében nevezett ki az uradalomba tisztartót és 1616-ban is a magyar kincstárra való tekintet nélkül cserélte el a vártartományt. (*Petri M.*: Szilágy vármegye monographiája IV. 1902. 641.)

A századfordulóra tovább pusztult a népesség, a telkek jelentős része pusztán állt, és most már az uradalom csaknem minden parasztháztartását egésztelkesnek tekintették (1700-as urbárium: U. et C. 13/25). A paraszti állatállomány, amely korábban, 1648 és 1672 közt is apadt, 1700-ig rohamos csökkenést mutat.

Készpénz-, termény- és állatszolgáltatások, valamint robot dolgában a XVII. század folyamán nem sok a változás: 1648 előtt lemondanak bizonyos állatkövetelésekről és pontosabban szabályozzák a dézsmát, a bírságokat, a kocsmáltatást és a robotot. Az utóbbi szabályozás egyes esetekben a teljes kiszolgáltatottság állapotáról a meghatározott szolgálatra való áttérést jelenti, néhol azonban rosszabbodást hoz: évi I hétről 3 hétre emelkedik a robotkötelezettség. A következő évtizedekben szinte változatlan marad a helyzet (az 1672-es urbárium szolgáltatás-rovatai javarészüikben szó szerint veszik át az 1648-belieket) és a század utolsó harmadában is csak átmenetinek ígért könnyítések következnek a nagy pusztítások kényszerű hatására.

Az 1648-as urbárium a majorságbirtok gyarapodásáról ad számot (a faluéból foglalt erdőket, réteket, újonnan szedett épületfa-illetéket, továbbá korábban nem ismert szántókat, kerteket, építményeket emlegetnek), több helyen azonban már ekkor kertek, erdők, halászhelyek, malmok pusztulásáról kapunk hírt, és az allódiuumoknak ez a pusztulása 1672-re nagyon nagy méreteket ölt.

További források az ecsedi uradalomra az Orsz. Levéltár U. et C. és N. R. A. gyűjteményeiben (1526–1700) (a csak számokkal jelöltek az U. et C.-be tartoznak):

1. *Jobbágy- és zsellérnevek, állatállomány, paraszti terhek, telekmegosztás, paraszti foglalkozások, az elköltözötték új lakóhelye, földesúri jövedelmek, épületek-allodiális földekhadiszerek-ingóságok-állatok-élelmiszerek leltárai, birtokhatárok; jobbágy-mentesítések, uradalmi konvenciók, rendtartások, nemességet igénylők jegyzéke: 1613 (152/6), 1613 (13/4), 1614 (13/7), 1616 (N. R. A. 1034/70), 1621 (13/8), 1621 (108/3), 1641 (13/2), 1644 (13/11), 1647 (13/9), 1647 (13/10), 1648 (13/13), 1648 (13/14), 1671 (13/16), 1672 (108/9, ugyanaz hiányosabb szöveggel: 13/15), 1680 (101/53), 1685 (13/17), 1686 (13/18), 1686 (13/53), 1687 (109/24), 1688 (13/19), 1688 (13/20), 1688 (38/35), 1689 (109/25), 1690 (151/7), 1691–97 (101/54), 1695 (101/51), 1700 (13/24), 1700 (13/25), év nélk. (13/55, 13/56, 101/52, 108/51, 108/65, 112/50, 168/2).*

2. *Összesítő kimutatások a birtokokról, a telekszámokról, az eladási és zálogösszegekről, földesúri osztozások, jövedelembecslések: 1603 (13/3), 1606 (N. R. A. 616/23), 1614 (13/6), 1633 (108/4), 1677 (66/39), 1687 (90/69), 1687 (109/23), 1692 (41/21), 1693 (87/10), 1698 (13/22), 1698 (13/23), év nélk. (N. R. A. 1033/49, N. R. A. 1061/9).*

Nyomatásban is megjelent (a Károlyi-levéltárban őrzött egykorú másolati példány alapján, nem teljes szöveggel) az 1648-as urbárium (U. et C. 13/13). (Géresi i. m. IV. 282. skk.) Ugyanezt az eredeti szöveg alapján részletesen ismerteti Makkai: I. Rákóczi György birtokainak gazdasági iratai. 390. skk. Az uradalom történetére vonatkozó iratokat ismertet kivonatban: Berey i. műve.

NOMENKLATURA

Ebben a jegyzékben az urbárium-szövegeknek azokat a szakkifejezéseit magyarázzuk amelyek a XVI—XVII. századi magyarországi agrárgazdálkodásra, a parasztságot érintő egykori földesúri, magyar és török állami, valamint egyházi igazgatásra és jogszolgáltatásra, továbbá a falusi iparra és a kincstári pénzverésre vonatkoznak. (Az igazságszolgáltatást érintő terminusok magyarázatában Varga Endre volt szíves segítségét adni.)

A különböző nyelvű, de azonos fogalmakat fedő kifejezéseket általában a latin alaknál csoportosítottuk, a többinél csak utaltunk erre a névalakra.

Abajdóc, l. mixtum.

Abara, **abora**: hosszú árbócokon fel- és lefelé tolható, zsindeyes tető, a széna szárazon tartására szolgáló építmény.

Accusatio: vád. Falusi bíró, illetve községi tanács, úriszék vagy felsőbb bírósági fórumok előtt egyként elő lehetett terjeszteni.

Accusatio potentialis: hatalmaskodás vádja. L.: actus potentiae.

Actio: vád, kereset, panasz; a falusi bíró, illetve községi tanács és az úriszék törvénykezési gyakorlatában éppúgy, mint felsőbb bíróságokban.

Actor: felperes. Mint más bíróságok előtt, úgy a falusi bírói, illetve községi tanácsai és úriszéki törvénykezés gyakorlatában is az a személy, aki a vádat, panaszt, keresetet előterjeszti.

Actus potentiae, **actus potentiarius**: hatalmaskodás. A feudális kor földesúri joggyakorlatában a birtokháborítástól a halált okozó súlyos testi sértésig különböző cselekményeket jelentett. Falusi bíró és úriszék előtt birtok vagy ingóságok jogtalan elfoglalását, háborgatását, személyek letartóztatását, bántalmazását értették rajta.

Aestuarium: árterület, folyóval időnként kapcsolatban álló kiöntéses térség.

Aga, **agha**: a török szóhasználatban 1. úr, 2. parancsnok.

Ako, **ako tritici**, **akonalia**: gabonaakó. Eredetileg úrmérték, utóbb annak a gabonaszolgáltatásnak a neve, amelyet — a kilenceddel szemben — az évi termésmennyiségtől függetlenül és nem minden gabonafajtából szedtek.

Alajbég (alajbej): a szandzsákbég helyettese, szpáhik parancsnoka.

Allodium, **alodiatura**, **Maierhof**, **Hof**: major, majorság. A birtokosokat a feudálisrend megszilárdulása óta minden falujukban megillette a művelhető földnek (szántónak, rétnek, kertnek) legalább akkora hányada, amekkorát egy-egy helybeli jobbágycsalád használt. Egy idő után a közös legelőből, erdőből, halászhelyből is külön darabokat hasítottak ki maguknak, és alkalomadtán szőlőt telepítettek, erdőt irtottak, halastavat ásattak saját használatra. Ezeket a földesúri kezelésben álló földeket hívták a jobbágyság által birtokolt úrbéres földekkel szemben majorsági, alodiális földeknek. Irányító központjaik, a voltaképpeni majorságok, allodiumok rendszerint ott alakultak ki, ahol nagyobb számú nemesi állatállomány bizonyos szorgaszemélyzet helybentartását tette szükségessé. Ilyen helyeken személyzeti lakások, állatok elhelyezésére meg gazdasági eszközök és termények tárolására szolgáló épületek, esetleg malmok, sörfőzők stb. emelkedtek.

A majorságok munkaerőszükségletét nagy részben úrbéresek robotoltatásával fedezték, csupán a major irányításához és az állatgondozáshoz s néhol még a szőlő- és kertműveléshez, a halgondozáshoz, erdőőrzéshez, sörfőzéshez tartottak állandó alkalmazottakat (majorost v. alodiatorst, majorosnét, bérest, vincellért, kertészt, erdőőrt, sörfőzőt stb.). Máskor az ilyen munkát (akárcsak az

aratást, esetleg cséplést) alkalmi napszamosok végezték. Majorsági munkaeszközök híján hosszú időn át a robotosok eszközeit használták.

Magyarországon a majorsági gazdálkodás csak a XVI. században indult erőteljesebb fejlődésnek. Először a század elején követeltek a parasztok egy részétől számottevőbb robotot. A század közepén átmenetileg a bér gazdálkodás lendült fel, majd ismét a robotszolgáltatás súlyosodott, most már a korábbinak többszöröse.

A 15 éves háború pusztításai az ország legtöbb táján erősen visszavetették a majorsági gazdálkodást, de a következő században, ha kisebb-nagyobb zökkenőkkel is, továbbfejlődött.

Alveus: méhkas.

Amtmann, l. officialis.

Anca: kacska.

Angariatim, in singulis angariis: negyedévenként.

Angeld: foglaló, pénzszolgáltatás.

Apró barom: disznókra, juhokra, kecskékre alkalmazott gyűjtőfogalom.

Aratrum: 1. eke; 2. ekealja, eredetileg kétszékű az egy ekével magművelhető szántóterület, 120–150 hold körül.

Arca: haltartó bárka.

Arenda: bérlet, bérösszeg. A feudális rend a földesuraknak módott adott arra, hogy a nemesi tulajdon és a zálogbirtoklás mellett bizonyos pénzüsszeg rendszeres fizetése ellenében meghatározott időre is használhassanak földeket, jogosítványokat. A használatnak ezt a módját nevezték bérletnek (arendának). Lehetősége nyílt arendálásra és ezzel egy szabadabb, polgáribb birtoklási forma igénybevételére a polgári és paraszti állapotúaknak is. Parasztok főleg megüresedett jobbágytelkeket, telekrészeket vettek bérbe, máskor kisebb királyi haszonvételeket vagy egyéb jogosítványokat is. A bérletnek és a fizetendő összegnek egyaránt arrenda volt a neve.

Arenda egyes esetekben nem bért, hanem váltságösszeget, máskor jövedelem-, becsüösszeget jelentett.

Armalista, armalis: nemeslevéllel bíró birtoktalan nemes. Saját föld hiányában gyakran jobbágytelken gazdálkodott.

Arestum, arestatio: letartóztatás, fogságra vetés, fogság. Az úriszéki és a falusi bírói, illetve községi tanácsi törvénykezésben a vétkesek letartóztatását, fogságban tartását jelenti. A letartóztatás tényéért a vétkesnek gyakran külön bírságot is kellett fizetnie; ha a hatósági közeg, földesúri tiszt vagy kisbíró a határban ejtette fogságba, és a kiszállással külön költsége, fáradsága volt: nagyobb bírságot róttak ki.

Ászokpénz: a dézsmálás után megmaradt bor váltsága címén a földesúrnak fizetett összeg (az „ászok” szóból, amely a pincében, hordók elhelyezésére lerakott gerendát jelenti).

Aszufa: szárazfa, rózse.

Aszuszilva: aszaltszilva.

Autumnalia: ősziék, az ősszel elvetett gabona, elsősorban búza és rozs.

Avena: zab.

Avena zallás vocata, szállás-zab: szállások gazdáitól a terméseredménytől függetlenül, előre meghatározott mennyiségben szedett zabszolgáltatás. A szállások hegyvidéki szórt településeken a sessioknak felelnek meg.

Bannwein, l. educillatio.

Battykó, battiko: a gör. keleti (gör. katolikus) pap (pópa) orosz neve.

Bek, bég: bej. l. a török szandzsák (katonai és igazgatási) vezetője, 2. magasabbrangú török tisztségviselő, „úr”.

Bírke, l. ovis Moravica.

Bírsagium, bírsagia, mulcta: bírság. A feudális korszak bíróságai kezdettől fogva a legkülönbözőbb büntettekért és vétségekért vetettek ki bírságokat. Az úriszéken, amely a földesúr vagy egyik megbízott tisztje elnöke alatt időszakosan ült össze, főleg vérontás, verés, más személyek megtámadása, házratörés, földesúri tilalom áthágása, engedetlenség, lopás, paráznság miatt róttak ki bírságokat.

Az elfogattatásért magáért külön pénzbüntetést fizettek. A kevésbé jelentős ügyekben (pénzkövetelések, öröklés, végrendeleti, becsületsértési ügyek, házastársak hűtlensége) általában a falu bírójának, illetve tanácsának volt joga ítélni, ezt a jogot azonban a földesúr az idők folyamán mindjobban korlátozni

igyekezett. Az úriszék és a községi bíró, illetve tanács által kirótt bírságok, illetve pénzbüntetések mértékét a földesúr akarata és helyi hagyományok szabták meg, uradalmanként, helységenként változóan, de mégis bizonyos szokásjoghoz igazodva. Az úriszéken befolyó bírság kisebb része (harmada, ritkábban fele) a földesúri tisztnek, időnként – még kisebb hányada – a végrehajtó közegnek járt. A sértett fél nem mindig kapott belőle s ha kapott, viszonylag akkor is csak keveset. A többi a földesúri jövedelmeket gyarapította. Gyakoriatok voltak a visszaélések, a többszörösen vagy jogtalanul megvett bírságok. Kisebb pénzbüntetések néha egészen a tisztet vagy az ispánt illették.

Blada: általában a tavaszi vetések latin neve (frugesszel, az ősziekkel szemben.)

Blaswerk, l. furnus.

Bojt: szőlőbújtást végez.

Bombarda: ágyú.

Boronza, l. burenda.

Boza: erjesztett, csipős-savanykás italkészítmény, a törökök és balkáni népek kedvelt hűsítő itala.

Bölkübsi: az átlagosan 10 emberből álló bölük (török gyalogos szakasz) parancsnoka.

Brasium, brazeum: dara.

Braxatorium, braxeda: sörfőzőüzem, sörfőzőház. A sörfőzés az ún. kisebb királyi haszonvételek egyike volt, a földesúr kizárólagos joga sör készítéséhez és árusításához. Jogát gyakran bérbeadta és ilyenkor nem fizetett földesúri alkalmazott vezette az üzemet, illetve végezte az árusítást, hanem bérlő, aki évi árendát adott. A földesúr gyakran saját gyártmányú sörét kényszerítette rá meghatározott mennyiségben a falura, hogy azt az előírt áron kimerje és a befolyt összeget neki átadja. A sörfőzést a XVI – XVII. században a Felvidéken és Nyugat-Dunántúlon megforduló német zsoldoseregek és a felvidéki német polgárság-parasztság igényei tették nálunk virágzó iparággá.

Brencze, l. burenda.

Brindza, Brindze, l. burenda.

Buchhalterei: számvévség.

Burenda, boronza, brencze, brindza, Brindze: tömlőkben tartott juhtúró.

Cacabus braxatorius: sörfőző üst.

Cacabus crematicus: pálinkafőző üst.

Caementum: építőanyagként használt mészkő.

Calcatúra: nyomás. A nyomásos szántóművelés a XIX. századig Európa-szerte általánosan elterjedt gazdálkodási forma volt. Ebben a rendszerben a szántóterületnek egy-egy, rendszerint összefüggő részét a közösség akaratának megfelelően egységesen (egy időszakban és többnyire azonos veteményeket termelve) művelték, illetve pihentették. A legelterjedtebb háromnyomásos rendszerben az egyik év végén ősziakat (leginkább búzát, rozst), a következő év elején tavasziakat (főként árpat, zabot, kölest) vetettek, a harmadikban a föld műveletlen maradt. Nyomásnak (*mezőnek, fordulónak, járásnak, spatiumnak, tabulának, tractusnak, calcatúrának*) az évről évre egységesen vetett, illetve pihentetett szakaszt nevezték.

Canapum in stupis: kender „szösz” formájában, azaz félig feldolgozva, fonásra készen.

Capitalis sententia, capitalis poena: főbenjáró (halálos) ítélet. Ezt a legsúlyosabb bűnökért járó büntetést úriszéken is kiszabhatták, ha a földesúrnak pallosjoga volt. Ha az elítélt nem kapott királyi kegyelmet vagy nem tudott kiegyezni ellenfelével, akkor a bíró az ellenfél kezébe adta őt és kivégezték. Megkegyelmezés és kiegyezés esetén ki kellett fizetnie a homagiumot és vagyonát a felperesnek meg a bírónak kellett átadnia; utóbb kiválthatta.

Capitis et bonorum sententia: a legsúlyosabb bűnökért kiszabott fej- és jószágvesztési ítélet, amely után egyezkedésre sem volt lehetőség.

Capitaneus, l. castellanus, provisor.

Capitvitas: letartóztatás, fogságra vetés, fogság. Felsőbb bíróságok módján az úriszék vagy a falusi bíró, illetve tanács is elrendelhetette vétkes személyek elfogását, fogságra vetését. A letartóztató valamelyik földesúri tiszt vagy a bíró által kiküldött személy (esküdt) volt.

Carbo: faszén. Az erdők alkalmas helyein (*locus carbonis*) termelték ki. Egymásra rakott fák elégetése útján faszén-kupacokat (*méllyér, Meiler*) állítottak elő. A szenet főként kovácsműhelyekben (kovácsszén: *carbo fabrilis, carbo fabrini s*), hámorokban, kohókban, pénzverőkben használták.

Castellanus: várnagy, *capitaneus:* kapitány. A várnagy, illetve a kapitány a várartomány központjában álló vár katonai vezetője és sokáig egyúttal az uradalmi

gazdasági ügyek legfőbb irányítója volt. Ha prefektus vagy főkapitány állott a tartomány élén — ami a XVII. században még ritkán fordult elő — akkor a castellanus (capitaneus) hatásköre szűkebb térre szorult; a vár rendjéről, kapuinak, falainak és a börtönben fogvatartott raboknak őrzéséről, a vár vízszükségletének biztosításáról gondoskodott, parancsnoksága alá rendelt hajdúk, darabontok útján.

Capitaneus címet viseltek a jászok és kunok kiváltságos birtokosrétegének tagjai is.

Cathedraicum: az a pénzösszeg, amelyet a püspökök (kiváltságos apátok, prépostok) a plébánostól a dézsma egy részének átengedéseért kaptak.

Causa criminalis: bűnper. Úriszék előtt is indíthatóak.

Causam proponere: a vád, panasz, kereset előadását jelenti a bíróság előtt.

Causarum revisio, revisio iuris: fellebbezés. A falusi bíró, illetve tanács, esetleg a földesúri tiszt által hozott ítéleteket az úriszékhez, helyenként más, tekintélyesebbnek tartott községi tanácshoz, az úriszéken hozottakat a megyéhez lehetett fellebbezni. Az ügynek a felsőbb fórumon történt felülvizsgálatát nevezték *causarum revisionak*, *revisio iuris*nak.

Causa violentialis, violentia, minor potentia: kisebb hatalmaskodás. Az úriszék joggyakorlatában, mint másutt is, birtokrész vagy ingóságok jogtalan elfoglalását, általában mások tulajdonának háborgatását, jogai megsértését értették rajta.

Cége, 1. *clausura aquarum*.

Census, Zins. Így nevezték a jobbágytelek (vagy zsellértelek, ház) használata fejében a földesúrnak fizetendő évi pénzzolgáltatást, nem egészen helyes szóval a „földbért”. A pénzáradék legáltalánosabb formája volt ez, amelyet már századokkal a török hódoltság kora előtt is szedtek. A jobbágyok két-három részletben rótták le (leggyakrabban tavasszal: Szent György napkor, húsvétkor vagy pünkösdkor, ősszel: Szent Mihály vagy Szent Márton napkor és néha karácsonykor). A paraszti telkekre (házakra) kivetett összeg az egy uradalomhoz tartozó falvakban megközelítőleg hasonló, egy falun belül teljesen azonos szokott lenni. Az összeget a jobbágytelek nagyságának megfelelően állapították meg (rendszerint egésztelekre, máskor fél- vagy negyedtelekre), és akinek az egységnél kisebb telke volt, az csak a megfelelő hányadot adta. A parasztközösségre gyakran együttesen vetették ki a *censust*. Az 1514. évi törvény évi egy aranyforintban határozta meg, ez a rendelkezés azonban csak kevés helyen ment át a gyakorlatba. A század végén már sokhelyütt magasabb volt a földbér az 1514-ben előírtnál, olyan uradalmakban azonban, ahol a földesúr erőteljes majorságépítésbe kezdett és ennek során robotköveteléseit emelte, a pénzzolgáltatás veszített jelentőségéből és legfőképpen az egykori színvonalon mozgott.

Census volt rendszerint a földesúr tulajdonában álló házak, pusztatelkek vagy bármilyen úrbéri föld használata fejében fizetett évi összeg neve is. Alkalmilag így nevezték a kisebb királyi haszonvételek bérbeadásából származó jövedelmet is (*Fleischbankzins*), a megváltáspénzeket (*census culinarius*: konyhaélés, a földesúr konyhájára adandó élelemszolgálat helyett, *census servilis*: robot helyett fizetett pénz) és néhol ez volt a neve a hegyvámnak is (*census vini*).

Cercum: templom, a kárpátaljai oroszok görög keleti (görög katolikus) templomainak neve.

Chyko, 1. *lampetra*.

Cinctorium: heveder. lószerszám (pásztorok háziipari bőrkészítménye).

Circulus: 1. (kör alakú) kalács, 2. abroncs.

Clausura aquarum, cége, szégye: fa-, nád- vagy vesszőanyagból, esetleg kötött földből készült rekesztéses halfogószerkezet; egyenes, masszív falakkal zárja el a hal útját, hogy azt a meghagyott nyíláson ki lehessen fogni.

Claviger: kulcsár, a terményjövédelmet kezelő uradalmi tiszt.

Clavus tigneus: gerendaszög.

Colonus, Gesessene Leute: jobbágy. Az úrbéri kötöttségben élő parasztok közül azokat nevezték *colonusoknak*, akik — a zsellérekkel ollenkéntben — egész vagy résztelen gazdálkodtak. Ha a telekaprózódás már nagyon előrehaladt és a parasztnak csak kis töredéktelke volt, zsellérré válhatott. Ugyancz történt a jobbágygal, ha más okból szegényedett el (pl. elvesztette állatait), vagy ha szabadulni akart a jobbágyterhektől és a föld helyett más kereseti forrástól várt szerencsét. A jobbágyok rendszerint a zsellérektől elkülönülten, a település középponti, jobb fekvésű utcáiban laktak; a faluközösségben több joguk volt, mint a zselléreknek, de több teher is nyomta őket.

Combustus, égett: tűzkárosult, akinek a háza leégett. A tűzkárosultak rendszerint egy- vagy több évi szolgáltatás-kedvezményt, illetve mentességet kaptak a földesúrtól.

Commendans: katonai parancsnok.

Condensensio, quartirium, kvártély: katonai beszállásolás ellátással. A török háborúk korában Habsburg-Magyarország területén a végvárokon kívül állandóan nagyszámú — elsősorban császári és szövetséges birodalmi német — katonaság állomásozott. Falvakban szállásolták őket, és eltartásuk, amelyet sok visszaélés, fosztogatás kísért, a parasztháztartásokra nehezedett. A legénység kvártélyának *quartirium orale* volt a neve, a lovaké *quartirium equile*.

Contemptus sigilli: pecsét megvetése. A földesúri tisztek, falusi bírók — akárcsak a magasabb bíróságok — fontosabb rendelkezéseiket, idézéseiket pecsétjük vagy pecsétes írásuk elküldése mellett kézbesítették. Az ilyen parancs vagy tilalom megsebzése, az idézés semmibe vétele „a pecsét megvetése” címén külön bírságot vont maga után.

Contestatio litis: pör dereka, amikor a pörösügy érdemi megtárgyalásába kezdtek.

Contignatio: épületszint (földszint, emelet).

Conventitiuus: szegődményes. A földesúri udvartartás és a majorság olyan alkalmazottainak a neve, akiknek járandóságát konvenció szabályozta.

Croticula, rost: rostély, a pénzverőházban az érepörkölés első szakaszánál használt eszköz.

Cribrator: szítás, rostás, aki a kicsépellt gabonaszemek megtisztításának munkáját végezte.

Csausz: a török hírvívő.

Culinaria pecunia, l. *census* (*census culinaris*).

Curia nobilitaris: nemesi udvarház, nemes háza. *Sessio nobilitaris*: nemesi telek. A nemesi házon és a hozzátartozó kerten, gazdasági épületeken kívül gyakran curiának nevezték a „nemesi telket” is, azaz a jobbágyteleknek megfelelően a belsőséghez tartozó szántó-, rét- stb. darabokat. (Ez utóbbiak másik, megszokottabb neve allodiális vagy majorságföld; ha nemesi ház, házhely, belsőtelek nem volt a községben, akkor minden esetben így is hívták a külső földeket.) A nemes belső telke rendszerint a parasztság belső telkeinek vonalában, de kedvezőbb helyen feküdt, és általában több föld tartozott hozzá, mint a jobbágyokéhoz.

Curvus mercenarius: áruszekér, teherszekér.

Decidere causam: a pört ítélettel eldönteni.

Decima, dézsma, Zehent: tized. A feudális állam kezdettől fogva mindenütt biztosította az egyháznak azt a jogot, hogy a termények tizedét magának beszedhesse. Nálunk I. István király hozott erre vonatkozóan első ízben rendelkezést. A XV. században a dézsmakötelezettséget gabonára, borra, bányára, kecskére és méhre korlátozták, a nemesség pedig, amely a gyakorlatban már régóta nem fizetett tizedet, véglegesen mentesült alóla. Az egyház részéről az a püspök (kivételesen kiváltságos apát stb.) szedte be a dézsmát, akinek egyházmegyéjében (egyházterében) a község feküdt; a dézsma egy része néha a püspök mellett működő káptalant illette, bizonyos hányada pedig (1/16, 1/8, 1/4) rendszeresen a helyi piébánosnak járt. A XV–XVI. századtól szokássá vált, hogy a püspök az egyházi tizedet földesúrnak (papnak, polgárnak, parasztnak), illetve a kincstárnak adta bérbe. A XVI. század közepétől a Kamara — végvárak ellátására és más honvédelmi költségek fedezésére — rendszeresen bérelte a püspöki tizedeket; ettől az időtől alig volt már egyházi kézen. A Kamara az általa bérbe vett tizedkerületekbe decimátorokat (dézsmaszedőket) küldött ki és azok a bíró segítségével számba vették egy-egy paraszti háztartás termését, állatállományát és beszedték a tizedet. Dézsma mentességet a bírón kívül csak a majorsági alkalmazottak és a görög keleti vallás hívei kaptak. Akiknek kevés vagy semmi gabonájuk nem termett, azok „kereszténypénzt” fizettek. A tizedelési eljárás a decimátoroknak számtalan visszaélésre nyújtott alkalmat, és az egykori források tele vannak a parasztságnak a termés betakarítását hátráltató, megkésett szedés, túlzott dézsma- vagy élelemkövetelés, hatalmaskodás miatti panaszaival. Helyenként nyílt ellenállásra is sor került, máskor a lakosság a behajtók elöl a határba bújosott.

Az egykori nyelvhasználat „dézsmán” nem mindig az itt ismertetett egyházi eredetű tizedet értette. Néhol a földesúrnak fizetendő terményhányadot is így nevezték, leggyakrabban a szőlő, a bor, a disznó után követelt „dézsmat”, máskor a gabonakilencedet.

Decima porcorum: makkon hízó disznók után a földesúrnak adott tized (10-nél kevesebb disznó esetén néhány dénaron váltották meg). Gyepen legelő disznók (*porci*

caespitales) után ritkán szedtek tizedet (*pázsit-tized*), inkább pénzt (*pecunia caespitalis*).

Dehonestatio: becületsértés, rágalmazás, amelyet a paraszt az úriszék vagy a községi bíró (tanács) előtt panaszolhatott be.

Deserta, sessio campestralis, sessio deserta, terra deserta, terra desolata, mező pusztá: pusztatelek, a jobbágy halála vagy elköltözése, elbujdosása miatt lakó nélkül és rendszerint épület nélkül maradt telek a tartozékaival, vagy olyan telek, amelyiken lakott ház volt ugyan, de lakója nem tudta megművelni földjét és így a tartozékok pusztán állottak. A pusztulásnak sokféle oka lehetett. A jobbágyok elsősorban a török pusztítása elől menekültek védettebb vidékre, máskor a császári hadsereg kártevéséi elől. Járványok következtében ugyancsak növekedett a pusztatellek száma. A paraszt gyakran nem tudta viselni a telekkel járó szolgáltatásokat és telkét letéve, zsellérnek állott, iparba, kupeckedésbe kezdett, vagy más földesúrnál, esetleg városban próbált szerencsét. Néha maga a földesúr kényszerítette távozásra, mert az úrbéres földet saját, majorsági kezelésébe akarta venni, vagy mert más, a terhek viselésére alkalmasabbnak látszó jobbágyot szándékozott helyére ültetni. Ha a pusztatelket a földesúr nem sajátította ki magának, akkor rendszerint mód nyílt arra, hogy a község vagy egyes jobbágyok (a gazdagabbak fölös pénzük befektetésére, a szegények szűkös földjük pótlására) bérleljék. Máskor újratelepítették (az új telepes általában kedvezményeket kapott), vagy a telek pusztá válta lassan feledésbe merült és belevegyült a község úrbéres szántó-, rét-, legelőföldjébe.

Dézsma, l. *decima*.

Dica (*subsidium, contributio*): királyi rovásadó. (Nevét az elszámolásakor nyugtaként adott rovásnyelekről kapta.) A rendkívüli adó, amelyet a rendek a király kívánására már a XIII. század óta időről időre „segély”-ként (*subsidium*) megszavaztak, Mátyás uralkodása alatt vált rendszeresebbé. A Mohács utáni idők országgyűléseinek azután szinte minden alkalommal meg kellett adniok a védelmi költségekhez való hozzájárulás címén, a végvárak és a magyar hadsereg fenntartására. A megszavazás egy vagy két évre szólt, és mindenkor a rendek éles ellenállása, sérelmeik, követeléseik felsorakoztatása előzte meg. A XVI. század első felében jobbágyportánként 1–2 forintos adó volt általános, a század végén ennél jóval magasabb összegben szedték. Az adóalap is változott: a XVI. században a helyi hagyományok alapján megállapított porta (rendszerint több jobbágytelek együtt) csak 1596-ig volt a kivetés alapja, 1598-tól általában a jobbágyháztartás („ház”) lett az, majd átmeneti kísérletezések után egy új, elméleti porta, amely 4 jobbágy- vagy 12 zsellérházból tevődött össze. A későbbiekben a kivetésnél a föld termőképességét, a háztartás felszereltségét és más, a jövedelmet befolyásoló tényezőket is tekintetbe vettek. A beszedést a megyei adószedők, a „dicator”-ok végezték, a bíró segítségével. A gazdátlan telkek, a tűzkárosult, „szegény” (kevés vagyonú), szabados, újonnan települt, menekült, pusztítástól sújtott jobbágyok, a zsellérek, a majorsági alkalmazottak, az iparosok, a bányászok, a hegyipásztorok, a koldusok mentesek voltak a fizetség alól, legalábbis egy időben. A kivetett adó egyes helyeken a bíró kezébe folyt be, s ő számolt el róla. Az adókiivetők visszaélései napirenden voltak; az adófizetők viszont nem egyszer a hegyekbe bújdosnak az adószedés elől, több család költözött egy házba, vallomásaikban letagadták a való állapotot stb.

Doleator: kádár.

Domus cusoria, domus monetaria: pénzverőház.

Domus separatoria: választómű háza. A választómű kamarai finomító üzem volt, amelyben az aranyat az ezüsttől elkülönítették.

Dotalitio iure: a hitbér jogán. A nemesnek a házasságkötés előtt törvény szerint le kellett kötnie vagyona egy részét felesége számára. Ezt a részt nevezték *dos-nak*, *hitbérnek*.

Drabant: gyalog szolgáló zsoldos katona, főként nemesek és városok szolgálatában.

Drabant pénz: 1. paraszti hozzájárulás a földesúr által tartott drabantok zsoldjához, eltartásához, 2. az egykori drabanttartási kötelezettség megváltásaként fizetett összeg.

Dreissigst, l. *tricesima*.

Dürrbannein, l. *educillatio*.

Educillatio, educillum, oenopolium, Weinbann, Weinschank: korcsmálás. Az ún. kisebb királyi haszonvételek egyike volt. A magyar nemesség a XVI. században, a majorgazdálkodás erőteljesebb kiépítésével párhuzamosan, új pénzforrásokból is igyekezett jövedelmét gyarapítani. Így vált rendszeres gyakorlattá a már addig sem

ismeretlen eljárás: a földesúr saját termésű (majorsági), úrbéres szolgáltatásból (hegyvámából) eredő, bérelt tizedből befolyt vagy vett borait a maga úrbéreseinél értékesítette: konvenciók alkalmazottal mérette ki, vagy átadta a falunak, és a parasztnak az egyidejű forgalmi áránál magasabb áron kellett ki-mérniük, s az így nyert összeget a földesúrnak beszolgáltatniuk. Ez az intéz-kedés egyben a paraszti termésű borok kimérésének korlátozását is maga után vonta: a földesúrnak az év meghatározott, rendszerint túlnyomó részében egyedül volt joga birtokán bort mérteni (a földesúri bort hívták *Bannweinn*-nak, tilalmi bornak), a parasztnak csak a fennmaradó időben árulhattak. Az úr szigorúan ügyelt arra, hogy az őt illető borkoosmálási idő alatt a parasztnak ne mérhessenek ki bort, sőt arra is, hogy parasztnak a helységben más birtokos által tartott kocsmákra ne járjanak. A földesúrnak a XVI. század közepe óta elővásárlási joga volt jobbággyai borára; gyakran gabonával fizetett.

A falunak néhol alkalma volt a földesúr kocsmáltatási jogát pénzen meg-váltani; ilyenkor a földesúr valóságosan nem méretett ki bort, hanem a bormé-résből várható jövedelem fejében bizonyos összeget kapott úrbéreseitől. Ezt nevezték „száraz kocsmának” (*educillum* v. *oenopolium siccum*-nak, *Dürrbann-weinn*-nek). Sörfogyasztó vidékeken a borméréssel párhuzamosan sörmérés is folyt, másutt, különösen a XVII. század második felétől, pálinkamérés is.

Effusio sanguinis: vérontás, amelyért az úriszékhez vagy a falusi bíróhoz (tanácshoz) mentek panaszra.

Ellichna, l. lichmira.

Emenda linguae, redemptio linguae: nyelvváltás. A hamis vádat emelő vagy rágalmazó szokott büntetése, amellyel mintegy megváltja egyébként kivágni való, bűnös nyelvét, vagy — más magyarázat szerint — visszaváltja azt a rágalmazás rábizo-nyultával elvesztett jogát, hogy a jövőben valaki ellen panaszt emelhesen. Rendes összege a vérdíj fele volt.

Eming: török adóbiztos, adószedő.

Exactio: szolgáltatás, adó.

Excipulus, vejsze, veyz: nád- vagy vesszőfalakból épült és útvesztőivel a halak beté-vedésére számító, rekesztékes halfogószerkezet.

Exempta possessio, exempta sessio: kiváltságos — szolgáltatások alól egészen vagy rész-ben mentesített — község, telek.

Exemptitiae litterae: kiváltságot biztosító levél.

Exemptus, l. libertinus.

Extraneus, exterus: vidéki, idegen. Egy-egy községben a faluközösségbe nem tartozó, másutt lakó gazdákat nevezték így. Az ilyenek gyakran birtokoltak, béreltek náluk (tehát lakóhelyükön kívül) szántót, rétet, szőlőt vagy legeltettek állatokat.

Faezö, faizás, l. lignatio.

Falz falcatoria: kasza.

Familia: a földesúr udvartartásához, majorgazdaságához tartozó személyzet. *Familia allodii*: a majorságban dolgozók (majoros, majorosné, béresek, szolgálók stb.) együttese.

Fél hely, l. sössio.

Fertale, fertály, l. sessio.

Fertonpénz, l. pecunia fertonalis.

Fiscus, fiscus regius: kincstár, királyi kincstár. Az állam földbirtokait és jövedelmeit a feudális korszakban *fiscalis* (kincstári) birtokoknak, jövedelmeknek volt szo-kás nevezni. Innen a „fiscus” (kincstár) fogalom elvonása: a fiscus nevében jártak el az állami birtokok és jövedelmek kezelői, valamint a bíróságok előtt a király- és államellenes bűncselekmények ellen vádat emelő királyi jogüggyigazgató.

Fleischbankzins, l. census.

Follis: fujtató, a kohó tűzének élesztésére szolgáló szerkezet.

Fruges: 1. búza, őszivetés, 2. gabona.

Fumoly: kenyérfajta.

Fundus, fundus colonialis: belseitelek. A XVI.—XVII. század úrbéres viszonyokat rögzítő szaknyelven a jobbágytelek belseiségét értették rajta: a jobbágyteleknek a falu lakott területére eső részét, amelyen a ház a gazdasági épületekkel állott.

Furnus, Blaswerk: kemence, kohó (fujtatóval hajtott) kemencéje.

Fűrészpénz: a fűrészmalom után a földesúrnak járó jövedelem.

Gantárpénz: bortermelő parasztoktól szüret idején szedett pénzszolgáltatás.

Gegenhandler: ellenőr. Pénzt kezelő kincstári tisztviselők (kamarai pénztáros, harmin-cados, sótiszt) mellé osztották be.

Gesessene Leute, l. colonus.

Gyalogszeres: iga nélkül szolgáló jobbágy vagy zsellér.

Halec, piscis salitus: sózott hal.

Hargacsa: a felsőlendvai uradalomban szedett borszolgáltatás. Szőlőnként 4 pintes mennyiségben követelték.

Harmincad, l. tricesima.

Hajdú, hajdú: eredetileg a külföldre szállított nagy marhacsordák hajtópásztora. A XVI. századi köztudat fegyveres pásztornak ismeri a hajdút, aki gyakran áll be zsoldos vagy zsold nélkül szolgáló katonának.

Hegyvám, l. ius montanum.

Hely (egész, fél, negyed, nyolcad hely), l. sessio.

Hely adó búza: a kilenceddel, dézsmával ellentétben évről évre azonos mennyiségben, helyek (sessiók) szerint adott búzaszolgáltatás.

Hof, l. allodium.

Hola, hóllya: havasi legelő.

Halde, l. inquilinus.

Hordeus, ordeus: árpa.

Homicidium: emberölés. Vádjával csak az úriszék vagy magasabb bírói fórumok elé lehetett folyamodni.

Horreum, l. hortus horrealis.

Hortus horrealis, horreum: gabonáskert, elkerített terület a csépeletlen gabona tárolására, kicséplésére (csűröskert, szérű). Horreum esetleg építményt (csúrt, pajtát) is jelenthet.

Hortus lupulinus: komlóskert.

Hortus olitorius: veteményeskert, konyhakert.

Hostath, hostach, hóstác: 1. zsellérhely, zsellértelkek, 2. az a terület, ahol a zsellértelkek elhelyezkednek, azaz a külváros, illetve a falu zsellérnegyede, zsellérutcaja.

Humulus: komló.

Hutta: vaskohó, huta, amelyben a vasérből a nyersvasat kiolvasztották. Működtetésének joga a kisebb királyi haszonvételek közé tartozott.

In causam attractus, incattus: alperes. Mint az ország más bírói fórumain, úgy az úriszéken és a községi bíró (tanács) előtt is az a fél, aki ellen vádat, panaszt emelnek.

In specie: 1. természetben (ha élelemről stb. van szó), 2. eredetiben (ha iratról van szó).

Indiacus: pulyka.

Ingenium: hadigép.

Inhibitio: eltiltás a bíró vagy az officiális előtt (pl. adásvételtől, földhasználattól stb.).

Inquilinus: zsellér. A magyar jobbágyosztály rétegekre bomlása már a XIV. században megindult, és később szüntelenül fokozódó erővel folyt. A telkek osztódása, a terhek fokozódása és a XVI. századtól a háborús pusztítások következtében nagyméretűvé vált az elszegényedés. A legszegényebb réteg, amelynek az úrbéri földből semmi sem (vagy csak igen kevés) jutott, a zsellérék volt. Számra a XVI. század végén már a parasztság nagyobbik felét tették ki. A falu földállományának nagyságától függött, hogy a házas zselléréknek (*inquilini domus habentes*) a jobbágyokkal együtt mértek-e egy kevés „osztályt” (néhány holdat) a földből, vagy egészen külön, a „zsellér-utca” közelében, esetleg messzebb a határban, a többiektől elkülönített helyen. Emellett vagy ehelyett némi rétet, gyümölcsöst, a szőlőtermő vidéken szőlőt, párholdas irtást is birtokolhattak. Állatjuk rendszerint kevesebb, házuk, felszerelésük, ruhájuk, táplálékuk rosszabb volt a jobbágyokénál. A házatlan, „más házán lakó”, más házában élő zsellérek (*inquilini domus non habentes, in alienis domibus agentes, subinquilini, Inwohner, Halde, lakók*) a község gazdagabb parasztjainál vagy saját hozzátartozóiknál laktak, csoportosan is; alkalmanként szőlőjüket vagy irtásföldjüket lehetett. Szolgálatásokat a zsellérektől csak ritkán követeltek, rendszerint beérték a gyalogrobottal; a faluközösségnek viszont a zsellérek nem voltak teljes jogú tagjai, bár a közös erdőhöz és legelőhöz nekik is volt jussuk. Hogy életfenntartásukat biztosítsák, a zsellérek igyekeztek paraszti földeket bérelni; ha ilyen nem jutott nekik, a napszámomunka legkülönbözőbb fajtáit vállalták. A szőlőművelésből, iparból, állattartásból és kupeckedésből élők közt nagyon jómódúak is akadtak.

Inscriptio, inscriptitius, l. libertinus.

Inventarium: leltár, amelyben az ingóságokat vették számba.

Inwohner, l. inquilinus.

Ispán, l. spanus.

Iudex, iudex primarius, Oberrichter: a falu (mezőváros) bírása. A falunak szinte megtelepülése és a közösségi élet kialakulása óta szüksége volt helyi vezetőre,

aki egyrészt a rendre vigyázott és a fölmerülő kisebb ügyekben bíraskodott, másrészt mint a felsőbbség akaratának közvetítője, adót szedett be és parancsokat közölt. Ezeket a feladatokat töltötte be a községi bíró. A XIII—XIV. századtól a falusi önkormányzat fejlődése során kezébe került a közös javak kezelésének és a földközösség adminisztrációjának — az újrászórtásnak, a határhasználat szabályozásának — ügye is; szántatlanul maradt földeket más kezébe adhatott; vigyázni kellett a faluhatár épségére. Ő vezette a falu könyvét, sokszor előtte történtek az ingatlanátruházások. Legfontosabb tevékenysége továbbra is a bíraskodás maradt, amelyet általában segítőtársaival, az esküdtekkel gyakorolt. Ítéletet a helyi szokás szerint változóan vagy egyedül, vagy velük együtt hozott. Az általa kiróható büntetéspénz értékét a földesúr határozta meg. A bíróval szemben engedetlen megbüntették.

A bírót és az esküdteket a falu közössége választotta. Megbízásuk rendszerint egy évre szólt.

A falu önkormányzata nem volt független, a földesúri hatalom irányítása alatt állott. A földesúr szokott a falu számára rendtartást kibocsátani, ő gyakorolt ellenőrzést a közös jövedelem fölött is; a falu élén álló előljáróságot arra használta fel, hogy gazdasági feladatokat végeztessen vele a maga számára. A bírónak nagy szerep jutott a földesúrnak járó szolgáltatások és adók beszedése, a földesúri haszonvételek kiaknázása terén, ő osztotta be jobbágytársait úrdolgára. A közhatalomnak ugyancsak a falu előljárósága lett legalsó fokon a végrehajtó szerve. Ő hirdette ki a felsőbb szervektől érkezett parancsokat és rendelkezéseket. Az adórovók és tizedszedők számára felvilágosításokat adott és temivaló volt a kivetett adó vagy dézsma beszedésében is. Ő volt felelős a közmunka és a katonai fuvarok teljesítéséért. A latrok üldözésénél elsősorban a hírek továbbítása volt a feladata. A törökkel szomszédos területen hírt kellett adnia az ellenség útjáról. Kötelességei elmulasztása esetén szigorúan büntették.

Az anyagi előny, amelyet a bíró nehéz tisztségéért élvezett, nem volt nagy: rendszerint mentes volt az adó, a dézsma fizetése és a katonai beszállásolás alól és részesedett a bírságpénzekből. A falu lakosai közül így bárki viselhetett bírói tiszteletet. — gazdagparasztok gyakran szívesen engedték át ezt a tisztséget a zselléreknak, sokszor pedig éppenséggel kötelezővé kellett tenni elvállalását. Ha egy községben több birtokosnak voltak jobbágysai, külön-külön bírót vagy birtokosként váltakozó bírót választottak.

A bírónak a község önkormányzatából eredő szerepe a XVI—XVII. századtól fokozatosan háttérbe szorult a felsőbb hatóságok által rárótt feladatok mellett. Egyedül a nagyobb autonómiájú mezővárosok tudták önállóságukat valamennyire megőrizni.

Iudex portus, iudex in vado: révbíró, aki a révet kezelte és a földesúr révjövedelmeit beszedte.

Iudicatus: közös falusi bíró alá tartozó kisebb földesúri igazgatási kerület.

Iuratus: esküdt, a falusi előljáróság tagja, a bíró segítőtársa. Helységenként 3—12 esküdtet volt szokás választani. L. még: iudex.

Iuratus assessor: vármegyei esküdt ülnök, a megyei ítélőszék tagjává választott nemes.

Ius montanum: hegyvám. A jobbágy szőlőbirtokának terméséből a földesúr éppúgy megkövetelte a maga hányadát, mint a többi fontosabb paraszti terményből. Mivel azonban a szőlő érzékenyebb az időjárásra a gabonánál és így terméseredménye ingadozóbb, mint amazé, itt a gabonánál szokásos — bár abból sem mindenütt szedett — kilenced helyett rendszerint évente előre meghatározott bormennyiséget követeltek a szőlősgazdáktól. Ezt nevezték hegyvámnak. L. még: promontorium.

Jargalópénz: nyargalópénz, elfogatás alkalmával szedett bírságösszeg.

Jaziges, l. Philistini.

Jobbágy, l. colonus.

Kalló, l. mola pannifica.

Karasia: gyengébb minőségű posztófajta.

Karló, l. mola pannifica.

Késcatorb kőlyü, l. pistrillum.

Kék, l. ostensio sanguinis.

Kemenec-zab. A kilenceddel szemben a terméseredménytől függetlenül, előre meghatározott mennyiségben szedett zabszolgáltatás. Eredetileg valószínűleg kemenecénként (füstönként, háztartásonként) követelték.

Kenéz. A kenézek a kárpátaljai orosz és a román parasztságnak Magyarországon már a XIII—XIV. század óta ismert vezetőrétege. Ők kötötték a földesúrral megállapodást egy-egy terület benépesítésére, a megtelepítendő lakók kötelezettségeire és mentesítéseire vonatkozóan. Ők toborozták az új helyre telepéseket, vezették, ha kellett, az irtás és berendezkedés munkáját, és később is a falu bírói funkciókat gyakorló, kiváltságokat élvező kenézei maradtak. Tisztségük öröklődött és utódaik szerencsés esetben a helyi nemességet biztosító privilégiumot, sőt az országos nemességet is elnyerték. Ha a kiváltságot nyert kenéz utódai elszaporodtak a községben, egy időben csak egy viselt közülük valóságos bírói (*főkenézi*) tisztelet, a többinek csupán korlátozott kedvezményei voltak. L. még: *soltész*.

Kerék malom (egy, két stb. kerék malom), l. mola.

Keretágy (Kirtag, Kirchtag): búcsú.

Külenced, l. nona.

Konyhaélés, l. census culinarius.

Kopane, kopan: irtvány (szlovák nyelven).

Korcsmállás, l. educillatio.

Korcsolyás: borszállító.

Közvám: malomvám, az őrlött gabona bizonyos hányada, amelyet az örletőknek az őrlés munkadíjaként a malomban kellett hagyniok. L. még: mola.

Külön kenyeres: külön háztartásban élő parasztember.

Labores manuales (kézi robot), **labores currules, iugales, pecorales** (igás robot), l. servitium.

Lakó, l. inquilinus.

Lamina ferri: laposra kivert vas, amelyet vashámorokban állítottak elő.

Lampetra, lampréta, chyko: csik, mocsarakat kedvelő halfajta, egykor szegényeknek-
gazdagoknakál egyaránt kedvelt étel.

Landmühl, l. mola sicca.

Láz: tisztás, irtás, hegyilegelő.

Lehen, l. sessio.

Levare causam: a pört „fölvenni”, megindítani.

Libertinus, libertus, liber: szabad, szabados. A XV. század óta szokássá vált, hogy a földesurak egyes jobbágyaikat katonai, telepítői vagy más szolgálataik fejében, esetleg pénzösszeg lefizetése ellenében, földesúri terheik egészétől vagy egy résztől felszabadították és így az egységes jobbágyosztályból kiemelték. Hasonló helyzetbe kerültek azok is, akik nemes nőt vettek feleségül, vagy paraszti apától és nemes anyától származtak. Különösen sok libertinus-volt a földesúri mezővárosoknak iparostesterséget folytató parasztlai közt. Akadt a szabadosok között az úr háztartásában szolgáló ember is.

A „szabadság” nem jelentett a jobbágyi kötelezettségektől való teljes mentességet. Gyakran a felszabadítást rögzítő irat maga is hangsúlyozta, hogy az aktus után a szabadosnak urát híven kell szolgálnia. A szolgálat általában a jobbágyokénál könnyebb, katonai vagy levélhordói szolgálat volt, de gyakran pénzszolgáltatás és robot is járult hozzá. A földtulajdon az úr maradt, és a szabadosi öröklési jog is erősen korlátozott volt. A szabadosi állapotot megszüntethették vagy másra ruházhatták. A királyi adó és dézsma alól a földesúri kiváltságolás az esetek túlnyomó részében nem mentesített.

Exemptusoknak általában a rövidebb, meghatározott időtartamra mentesítetteket neveztek, de hívták őket libereknek is. Újtelepítésű községek lakói, üres telkekre költöztek, vagy háborús és tűzkárt szenvedett jobbágyok, zsellérek a földesúri és állami adó alól néhány évre mentesek voltak.

Inscriptilius azt a személyt jelentette, akire a tulajdonos (rendszerint szolgálataért vagy pénz fizetése fejében) időlegesen „ráírt” valamilyen birtokot és aki mindaddig mentes volt a szolgáltatások alól, amíg a földesúr az „inskribált” összeget vissza nem fizette.

Libones: kalácsok (liba).

Lichmina, ellichna: fonal, gertyabél (licia).

Licium candelarum: gyertyabél.

Lignatio, faizás: erdőhasználat. A jobbágyoknak az ősi közös földhasználat maradványaként a község határához tartozó erdőkben sokáig joguk volt tűzifát, épületfát vágni. Ezt a jogot nevezték faizásnak, az erdőt „faizó erdőnek”. Erőteljes korlátozása a XVI. században indult meg: a földesurak egyre több erdő használatától tiltották el a parasztlakat, másutt bért követeltek a favágásért.

Litis ingressus: 1. perindítás, a pör megkezdése, 2. a pör folyamán a kezdeti, alaki rész után következő érdemi résznek, az ún. „per derekának” megindítása.

Locus carbonis, l. carbo.

Lodix: takaró, pokróc.

Luppulus: komló.

Madárpenéz: az a pénzszolgáltatás, amelyet a parasztok egykori madárbeadási kötelezettségük megváltásaként fizettek a földesúrnak.

Magister clausurae: cégemester, a halászhelynél működő halászok vezetője.

Magister piscatorum: 1. egy-egy település halászlakóinak vezetője, 2. (tágabb értelemben) önállóan dolgozó halász.

Magister cehae: céhmester, aki az egy-egy helyi iparághoz tartozó mestereket és legényeket összefogó céh élén állt és a mesterek rendszerint évenként újra választottak.

Magistratus: községi vagy városi vezetőség (bíró és esküdtek).

Major, majorház, l. allodium.

Malleus, mola ferraria: vashámor, amelyben a nyersvasnak gyártmányokká vagy félgyártmányokká való feldolgozása folyt. Működtetésének joga a királyi hasznvételek közé tartozott.

Malom, l. mola.

Malompor: korpa.

Meierhof, l. allodium.

Mélyér, l. carbo.

Metsző borjú: levágni való borjú.

Mező puszta, l. deserta.

Miles praebendarius: természetben ellátott (tehát nem zsoldos, nem stipendiarius) katona.

Milium: köles.

Milium tritum: kölesdara.

Minister verbi: protestáns lelkész, prédikátor.

Minor potentia, l. causa violentialis.

Mixtum, triticum mixtum, abajdóc: kétszeres, rozs és búza keveréke.

Mola, molendinum: malom, a legkülönbözőbb őrlőszerkezeteknek, sőt gyakran egyéb gépi erejű üzemeknek (fűrésznek, hámornak) gyűjtőneve, elsősorban mégis a gabonaörlő malomé. Az utóbbiban vízi vagy állati, emberi erővel (kerekek közvetítése útján) hajtott malomkópárok végezték az őrlés műveletét (*mola unius rotae, unius lapidis, egy kerék malom* stb.). Az őrletőnek az őrlött gabona bizonyos hányadát munkadíjként a molnárnál kellett hagynia. A molnár, ha konvenciók földesúri alkalmazott volt, a jövedelmet urának adta át. Ha bérelte a malmot, akkor a befolyó jövedelem egy részét kellett csak átadnia. Rendszerint kötelességévé tették, hogy a korpán a földesúr számára disznót hizlaljon, hogy a malom épületét rendszerben tartsa és hogy más épületeken is javítási munkákat végezzen.

Mola ferrea, mola ferraria, l. malleus.

Mola pannifica, molendinum karlo vocatum, tusoria panni, kalló: posztókészítő malom, kallómalom. A „kallatás” célja a gyapjából szőtt félkész posztó sűrűbbé, tömöttebbé tétele volt: az anyagot meleg víz hozzáadása mellett erősen döngölték.

Mola pulveraria: lőpormalom. A lőpor készítéséhez szükséges faszenet, salétromot és ként zúzómalomokban törték porrá, keverő malmokban keverték egybe és az így keletkezett pogácsaszerű darabokból nyomás, újabb széttörés és csiszolás útján állították elő a lőszert.

Mola sicca, Landmühl: száraz malom. Állati vagy emberi erővel, esetleg csak kézzel hajtották.

Molendinum karlo vocatum, l. mola pannifica.

Molendinum navale, Schiffmühle: vízen úszó hajómalom.

Morotva: holtág, mocsár, mocsaras tó, halászhely.

Muleta, l. birsagium.

Munera, muneralia: ajándék. Az ősi típusú paraszti termény- és állatszolgáltatások közül hamarosan kivált és különleges szabályozást nyert a legfontosabb terményekből (gabonából, borból) járó kilenced, akó, illetve hegyvám. A többi, javarészt állatból vagy állati termékből szedett kisebb szolgáltatás „ajándék”, néha „konyhaélés”, „victualia” néven minden országos szabályozás nélkül, a helyi termelés és évszázados szokások sokfélesége szerint folyt be a földesúr udvarába. Az év meghatározott napjain kellett marhát, disznót, baromfit, tojást, sajtot, vadat, vadmadarat, halat, vajjat, kalácsot, háziipari terméket beszállítani. Néhol beérték a kivételes alkalmakkor elfogadott, ún. „önkéntes” ajándékokkal.

Mut zab: olyan zabbeszolgáltatás, amelyet a kilenceddel szemben a terméseredménytől függetlenül, előre meghatározott mennyiségben szedtek. (Neve a „mut” úrmérték-névből való.)

Nisus: karvaly (idomítva vadászatokon használták).

Nona. Neuntel. Neündl: kilenced. Azokat a változatos mennyiségű és minőségű terményadókat, amelyeket a jobbágyság már a feudalizmus kezdete óta fizettek uraiknak; az 1351. évi törvény kísérte meg először — legalább részben — egységesíteni. Elrendelte, hogy gabonából és borból ezentúl minden földesúr a termés kilencedét köteles beszédni parasztjaitól. Mennyiségileg ez, minthogy az egyházi tized behajtása után szedték, ugyancsak a termés tizedrészét jelentette. E rendelkezések nyomán ugyan valóban sokhelyütt módosult a paraszti terményadók szedésének rendje, sőt a törvény a jobbágyság jogi egységesítésének is alapjává lett, az ország hatalmas területein azonban további századokon át sem gyökerezett meg a kilenced, és a terméstől függetlenül előre meghatározott mennyiségben szedett „akógabona” járta helyette. A kilencedet a mohácsi csata utáni két évszázadban is csak az ország egy részén követelték.

Nonator: kilencedszedő.

Nyilas: a közös szántóföldekből (vagy a szántók mintájára rétekből, erdőkből) nyíl szerinti osztással egy-egy gazdára jutó rész.

Obláz: vízleeresztő, kifolyás, árok (a német Ablass szóból).

Oberriechter, 1. iudex.

Ochsenmühl: ökörrel hajtott szárazmalom.

Oenopolium, oenopolium siccum, 1. educillatio.

Officialis, Amtmann: földesúri tiszte, a földesúrnak a birtokigazgatásban, rendfenntartásban, igazságszolgáltatásban s szükség esetén közfunkciókban is működő alkalmazottja. Az egyes tisztek munkaköre több-kevesebb pontossággal elhatárolódott egymástól (praefectus, várnagy, számvevő, udvarbíró, számtartó, kulesár, kulcsár stb.). Nekik kellett a gazdálkodás tervezetét kidolgozni, a munkát beosztani és ellenőrizni, a termény- és pénzjövedelmeket, a bírságokat beszédni, az épületekre és a gazdasági eszközökre felügyelni, urbáriumokat, számadásokat készíteni, úriszéki tárgyalásokon vagy önállóan hozott ítéletek esetén a földesurat képviselni. Némelyikük az uradalom hadi népét is irányította és a hadfelszerelés gondját is viselte. A földesurak gyakran külön utasításban jelölték vagy jelöltették meg feladataikat, kötelességeiket, pontos elszámolást követeltek tőlük és megkívták, hogy a bevételeket minden módon gyarapítsák. Hatalmukat gyakran saját hasznuk növelésére használták fel és túlzott pénz-, termény- és robotköveteléseik nyomán többszörös teher nehezedett a parasztságra. Az officialis általában nemesi származású, a földesurak azonban nem egyszer parasztjaikat is tisztartói funkcióval bízták meg.

Officina conflatoria: olvasztómű, a pénzverőháznak fémek olvasztására szolgáló üzeme.

Officina ferraria, officina ferri: vasmű, hámor, kohó, esetleg csak kovácsműhely.

Officina vitriolialis: gálicmű, a pénzverőház egyik üzeme. A gálievíz (vitriolum) a kohászatnál használatos vegyi anyag volt. ●

Officiolatus: különleges szolgálatra igénybe vett parasztember, aki ezért rendszerint valamilyen mentességben, kedvezményben is részesült (bíró, ispán, drabant, iparos stb.).

Oppidum: mezőváros. Már a XIII–XIV. század óta, a királyi városok nagyobb számban való alapításával egy időben, szokássá vált, hogy magánbirtokosok paraszti falvai földesuraiknál különféle kedvezményeket harcoltak ki maguknak. Leginkább a jó és tágas földekkel rendelkező vagy kereskedelmi utak mentén fekvő s így népeesszámban és vagyoniab gyorsabban gyarapodó községekből lettek ilyen mezővárosok: rendszerint nagyobb pénzüsszeg lefizetése útján nyertek vásártartási jogot, szolgáltatáskedvezményt, nagyobb fokú autonómiát. A földesúri census egy összegben való fizetése azt jelentette, hogy elszakadt az a közvetlen szál, amely a jobbágyot a szolgáltatásokon keresztül földesurához fűzte; a mezőváros lakói nem az úrnak fizettek közvetlenül, hanem saját előljáróságuknak.

A kiváltságok elnyerése után a mezőváros helyzete rendszerint még erősebb ütemben javult és a környék jobbágjai közül még többen igyekeztek oda, szabadabb élet és jobb boldogulás reményében. A beköltözők főleg két táborból: pénzüket befektetni kívánó meggazdagodottak és földjüket veszített szegények közül kerültek ki, s ezzel a mezővárosokban megindult vagyoni-társadalmi rétegződést — amely a falukénál úgyszólván nagyobb méretű volt — tovább fokozták. Különösen az Alföld nagy állattartó-marhakereskedő parasztvárosaiiban

halmozódott föl tekintélyes vagyon a civisek legfelső rétegének kezén, másutt a szabadosságot nyert iparosok, kereskedők szaporodtak el. Velük szemben az elővárosok nyomorúságban élő zselléreinek tömege állott (bérlők, napszámosok, inasok).

Bár a kiváltságot nyert földesúri városok nagy száma — a XV—XVI. század fordulóján 800—1000 körül voltak — utóbb nem emelkedett, sőt csökkent, a XVI. század végén az ország parasztságának csaknem fele mezővárosi lakos volt már.

A királyi városoktól mindvégig megkülönböztette az oppidumokat, hogy nem emelhettek falakat belsőségük köré.

Ordeus, l. *hordeus*.

Ostensio sanguinis, vibicis, keek (kék): sebmutatás, vagy „kék-felmutatás” (ütlegelelsből eredő, nem vérző sebeknek a bíróság előtt való megmutatása). Ilyen panasszal úriszék és falusi bíró, tanács előtt is lehetett élni.

Ovile, szállás: juhakol, fejhely, cserény.

Ovis Moravica, birke: morvajuh. Magyarországon az Északnyugati Kárpátokban is gyakran megforduló morva juhászok terjesztették el.

Ozemnacet: a felsőlendvai uradalom szlovén falvaiban föld, telek után szedett szolgáltatás. Nevében a „föld” jelentésű szláv szót őrzi.

Őrlő: a malom köve, őrlőszerkezete.

Örök rét: olyan rét, amelyet a jobbágyok „örök” joggal szereztek maguknak, ahogyan pl. az irtványföldeket. Az ilyet a jobbágy a földesúr tulajdonjogának épségben tartása mellett elidegeníthette, és rendszerint kevesebb szolgáltatást fizetett utána.

Pallanka: palánk, a töröknek nagyobb várak köré előrsül elhelyezett kis földvára.

Pallerus, pallér: munkavezető.

Pannicum: gabonafajta (olasz muhar, róka farkú köles).

Pannwein (Bannwein), l. *educillatio*.

Patrocinium: kegyuraság; a földesúr kötelességei a birtoka területén fekvő egyházak anyagi támogatására és jogai azok irányítására.

Pauper: szegény. Királyi adószedés alkalmával az országgyűlések végzése szerint paupernak számított minden jobbágy, akinek vagyona 6 forintnál aluli értékű volt (1557: 3. tc.).

Pázsittized, l. *decima porcorum*.

Pecunia caespitalis, l. *decima porcorum*.

Pecunia christianitatis: füstpénz, kereszténypénz. Azok a zsellérek és jobbágyok, akiknek nem termett gabonájuk, dézsma helyett fizették, családfőnként néhány dénáros összegben.

Pecunia falcationis: 1. paraszti hozzájárulás a földesúr által fogadott kaszások napszámához, 2. az az összeg, amelyet a parasztok az egykori kaszálási robot megváltásaként fizettek földesuruknak.

Pecunia fertonalis, fertonpénz: szőlőtermés vagy kert, szántó után a földesúrnak járó készpénzszolgáltatás. (A „ferton” súly- és értékmérő volt.)

Pecunia pharetralis: tegezpénz, a jász-kunoknál szedett különleges adófajta.

Pecunia prandialis: a „prandium” megváltásaként fizetett pénz. Régi szokás volt, hogy a földesurat az uradalom területén való tartózkodása esetén megvendégtették (prandium).

Pecunia sigillaris: pecsétpénz. Az egri uradalom egyes részein lepecsételték azokat a hordókat, amelyeket a paraszti termelők eladás céljából a község területéről kivittek. A földesúr minden pecsét után takarmányt vagy készpénzt (pecsétpénzt) követelt a parasztoktól.

Pecunia substratilis: szüretkor a boroshordók után fizetett váltáságpénz.

Pellis mardurina, marturina: nyestbőr.

Perceptor proventuum (sacrae caesareae regiaeque maiestatis): kamarai pénztáros.

Pertinentia: tartozék. 1. uradalomhoz, birtokközpontozhoz tartozó birtok, birtokrész, 2. telekhez tartozó szántóföld-, rétdarab.

Petitio sigilli: pecsét kérése. Nyomatékosabb rendelkezés kiadásához a földesúri bíróság, földesúri tisztt, falusi bíró pecsétjét, illetve pecsétes levelét volt szokás kérni.

Pett lodix (Bett lodix): ágytakaró.

Pfeffer, l. *piper*.

Philistini, Jaziges: jászok.

Piper, Pfeffer: paprika, törökbors.

Piscatura: 1. halászat, halászhely, 2. halászati jog. A folyók, patakok, tavak, mocsarak halászásra alkalmas szakaszain – amelyeket piscaturának neveztek – a feudális viszonyok megszilárdulása után csak a földesúrnak volt szabad halászni. A halászat jogát a királyi haszonvételek közé számították. Az urak külön helyeket jelöltek ki a parasztközségek számára, a kedvezőbb helyeket pedig maguknak tartották fenn s minélkí más számára tilossá (*piscatura prohibitiua*) tették, illetve csak halászmány-rész beszolgáltatása ellenében engedtek ott halászni. A tilos halászhelyek száma a majorsági gazdálkodás térhódításával párhuzamosan erős ütemben nőtt.

Piscis salitus, l. halec.

Pistrillum, *pistrilla*, *kölyü*: ütökészülék illetve malom, amely törökalapúcsok, le-lezuhanó grendák által bizonyos anyagot apróra zúz, meggyúr, a gabonát pl. kására zúzza (*kásatoró kölyü*, *pistrina miliacea*: köleskásatoró), kender-, len-, tökmagból olajat üt, kendert ványol, bőrt, posztót finomít. A vargák kölyüje (*sutoria pistrilla*) vagy a bőr kikészítésére szolgált, vagy a kendernek – amelyből a mester-séghez szükséges fonalat előállították – törésére.

Portúka: a szerjársnak (robotnak) megfelelő orosz kifejezés.

Porcus caespitalis, *porcus decimalis*, l. decima porcorum.

Porta: eredetileg az egészjobbágytelek neve, utóbb a királyi adó kivetésénél használt elméleti számítási egység, a XVI–XVII. században kb. 3–4 jobbágytelek. Az 1647:36. tc. szerint 4 saját ekével (és 6 igásállattal) gazdálkodó jobbágy vagy 16 szellér (illetve igásállat nélkül gazdálkodó ember) háztartását kellett együtt egy portának számítani. L. még: dica.

Portio: birtokrész. A „possessio integrával” szemben így nevezték az egész falura ki nem terjedő nemesi részirtokokat.

Portio militaris: porció. A török hódoltság korában súlyos teherként nehezedett a magyar parasztságra az országban járó seregek elszállásolása és eltartása. 1671-től ezt a terhet az egyes községekre „portio”-k formájában rótták ki (*portio oralis*: katona adagja, *portio equilis*: ló adagja). Később a XVIII. század elején, egy katona napi fejadagja 1 font hús, 2 font kenyér, ezenkívül só, gyertya, tűzifa stb. volt. A ló adagja: napi 6 font zab, 6 font széna és heti 3 csomó szalma.

Possessio: birtok, község. Eredeti jelentésétől (birtok) eltérően a korszak szóhasználatában rendszerint községet, falut jelent.

Postarum magister: postamester, az elsősorban kincstári küldemények továbbítására szolgáló postaszolgálat állomásvezetője.

Posztómető: eredetileg a posztókészítés utolsó fázisát végző mesterembert, a XV. századtól már a posztókereskedőt hívták így, aki a posztót rőfökre vágta és árusította.

Potus martialis: méhsör, mézből készült ital.

Praefectura: praefectusi tisztség.

Praefectus: jószágigazgató. A földesúrnak az egész uradalom irányításával megbízott alkalmazottja, teljes jogú helyettese. (Az elnevezés a XVII. század vége előtt nem használatos.) Vezetése alatt működtek, tőle kapták utasításait az alsóbbrangú uradalmi tisztviselők. Ő hívta össze az úrszéket, elfogathatta és börtönbe vethette az engedetlen jobbágyokat, a gonosztevőket, képviselte a földesurat a megyegyűléseken. Ezt a tisztséget rendszerint tehetsős nemesember viselte.

Praefectus annonae: csapatok gabonaellátásával megbízott személy.

Praefectus salis: csapatok sóellátásával megbízott személy.

Praesidiarius: őr, várórség katonája.

Príbék: török kém.

Processus: 1. kerület, járás. Így nevezték a földesúri igazgatásnak az egyes vártartományokon belüli egységeit is. Az egyes processusok földesúri szolgáltatásait külön-külön gyűjtötték s rendszerint külön-külön officialis irányítása alatt állottak. 2. per.

Promontorium: szőlőhegy. Az ekés műveléssel szinte egy időben elterjedt szőlőművelés jogi formái Magyarországon a feudalizmus, az úrbéres birtokviszonyok megszilárdulásakor rögzödtek meg hosszú időre. A jobbágyok szőlőbirtokának jogi helyzete lényegesen eltért a többi jobbágyföldétől. Voltak ugyan olyan szőlők is, amelyek úrbéres földeken létesültek, és így helyzetük azonos volt a jobbágytelkekhez tartozó más földekével, de szőlőket legtöbbször mégis az úrbéres földeken kívül telepítettek, majorsági vagy a földesúr és úrbéresei által közösen használt erdős, gyeprés helyen. (Az úrbéresek a maguk, máskor a földesúr kezdeményezésére, egyenként vagy csoportosan ültették, rendszerint valamilyen elkülönített, termelésre alkalmasnak látszó helyen, a promontoriumon.) A szőlős-

kertből csak a szőlőt tekintették a telepítőének, a föld a földesúr maradt, és az úr indokolt esetben (ha pl. maga akarta majorsági kezelésbe venni) kibecsülte belőle gazdáját. Ilyenkor — a jobbágyföldéért fizetendő alacsonyabb közbecsüvel szemben — teljes becsüt, a betelepített szőlő és a befektetett munka teljes értékét kellett fizetnie. A földesúrnak bizonyos mértékig korlátozott kibecsülési joga mellett a szőlőföldet a paraszt szabadon adhatta-vehette; a parasztbirtokok között tehát a szőlőhegyeken szerzett birtok volt viszonylag a legszabadabb.

Az úr majorságszőlői a parasztoktól elkülönítve, esetleg más szőlőhegyen feküdtek. Egy-egy jó fekvésű promontoriumon nemcsak falubeliek, hanem idegenek (extraneusok) is szereztek maguknak szőlőt, parasztokon kívül másutt élő polgárok, nemesek, sőt nagybirtokosok is. A szőlőhegy tulajdonosának minden szőlőgazda bortermése után előre meghatározott mennyiségű „hegyvám” (ius montanum, l. ott), vagy ritkábban a termés „kilencede” járt, gyakran sok más apró szolgáltatás is.

Provisor: udvarbíró. Olyan uradalmakban, amelyeknek élén praefectus vagy főkapitány állott, a provisor ennek alárendeltje, kisebbrangú urasági alkalmazott volt; másutt, praefectus hiányában, első tisztartó, az egész birtok gazdálkodásának irányítója. Legfontosabb feladata a földesúri jövedelmek növelése. Általában ő készítette az összeírásokat, urbáriumokat; felelős volt a szolgáltatások teljesítéséért. A nagybirtokosok rendszerint közép- és kismemesi rétegből választották udvarbírójukat, kivételesen parasztook közül is.

A provizori tisztet helyenként azonosnak tekintik a várnagyéval (capitaneus).

Pultis milii: köleskása.

Quarta (quartale), l. sessio.

Quartirium, l. condescensio.

Querela, querimonia: panasz. **Querela iniusta** vagy **indigna:** alaptalan, méltatlan panasz. Ha valaki az úriszék vagy a falusi bíróság előtt panaszt emelt, gyakran már ezért illetéket kellett fizetnie (az összeget a bírságok rovatában számolták el); alaptalanul emelt panaszért rendszeresen szedtek bírságot.

Rationaria, l. rationum exactor.

Rationista: számtartó. Uradalmi tiszt, rangban a provisor vagy viceprovisor után következik. Kötelessége elsősorban a jövedelmek számontartása és kezelése.

Rationum exactor, rationum magister: számvevő. Az uradalmi központban működő számvevők feladata az alsóbbrangú tisztektől beadott számadások átvizsgálása, a bizonyítékokkal való egybevetése, és az észrevételek megtétele volt. Sokszor urbáriumok, összeírások elkészítésére is kiküldték őket. Nagyobb uradalmakban — akárcsak a Kamarákon — számvevőségek (*rationaria*) működtek.

Redemptio linguae, l. emenda linguae.

Regalia, Regalien: királyi haszonvételek. Az urbáriumok szóhasználatában az ún. kisebb királyi haszonvételeket jelentik, amelyek a nemesi birtokokon a tulajdonost illették. Többet közülük már a török korszak előtti évszázadokban biztosítottak maguknak a földesurak, rendszeres kiépitésük azonban csak a XVI. században, a majorsági gazdálkodás terjesztésével egy időben indult meg. Királyi haszonvétel volt a bor-, sör-, pálinka- és húskimerés, a malomnak és fűrészmalomnak, a hámornak és kohónak a működtetése, a vásártartás, a vámszedés, valamint a vadászat és halászat, illetve a belőlük származó jövedelmek. Haszonvételeit a nemes gyakran berbe adta és előre kikötött árendát szedett érték. Az italmérés haszna az év egy részében gyakran a parasztközséget illette, vadászatra és halászatra pedig a jobbágyok sokszor részleges engedélyt kaptak. A nemesi birtok jövedelmében ezek a kisebb haszonvételek, nagyon nagy szerepet játszottak; a borkocsmálás egymaga is a nagybirtok bevételeinek jelentős tétele volt.

Repletura: 1. töltelék, feltöltés. A hordókat a bor jó állapotban tartására időnként feltöltötték. Repletura a töltés műveletét (feltöltés) és a betöltött bort is jelentette. 2. Töltés (földtöltés), gát.

Retia venatoria: vadászhaló. A hálóval való ősi típusú vadászat utóbb inkább úri foglalkozás volt. Maradványaiban a XIX–XX. századig élt tovább.

Robot, l. servitium.

Rókapénz: az a pénzszolgáltatás, amelyet a parasztook egykori rókabeadási kötelezettségük megváltásaként fizettek földesuruknak.

Rost, l. craticula.

Sáfár: alacsonyabb rangú uradalmi tiszt. Feladata elsősorban a várbeliek élelmezésének irányítása volt.

Saginato: hízalás, főként sertéshízalás. Rendszerint a molnárok szolgálmányai közé tartozott, hogy a malomban levő korpán, hulladékon a földesúr számára évenként bizonyos számú sertést hízlaljanak. L. még: mola.

Sajtpénz: az az összeg, amelyet a parasztok az egykori sajtszolgáltatás megváltásaként fizettek földesuruknak.

Salnitrum: salétrom, a lőszergyártásnál nélkülözhetetlen anyag.

Sanguinis missio: vérontás, sebesítés, vérzést okozó bántalmazás, amelyet az úriszék vagy a falusi bíró (tanács) előtt is bepanaszolhattak. *Sanguis missus*: kiontott vér.

Sarlópénz: az a pénzszolgáltatás amelyet a földesurak aratáskor gabonakilenced helyett szegényebb parasztaiktól szedtek. (Azoktól, akiknek olyan kevés gabonájuk termelt, hogy nem lehetett megtizedelni és azoktól, akik részes aratóként másoknak dolgoztak.)

Satrapa: alsóbbrendű uradalmi alkalmazott. Tisztsége, úgy látszik, a majorosénak felelt meg.

Saxatilis: kövihal.

Schiffmühle, l. molendinum navale.

Scultetus, *Schultheiss*: soltész, a Felvidék szlovák-, német- és magyarlakta területein használatos kifejezés. A korábbi középkorban azokat a telepítvényeseket nevezték így, akik vállalták, hogy embereikkel bizonyos területet művelhetővé tesznek és betelepítenek. A soltészek egyúttal a telepéseknek kiváltságokat élvező bírái is voltak a felelősök a falu kötelezettségeinek teljesítéséért. Tisztségük gyakran öröklődött, szerencsés esetekben országos nemességet is nyerhettek. Később a soltész már csak falusi bírót jelent. A forrásszöveg néha a soltészhoz hasonló funkciójú kenézt is scultetusnak nevezi. L. még: kenéz.

Sedes dominialis: úriszék, a feudális korszak földesúri bíráskodásának bírói fóruma, amelyen az úr hatósága alá tartozó parasztnak egymás közti és uruk elleni pereit tárgyalták. Ha az úrnak pallosjoga volt, akkor olyan bűnyűek is úriszéke elé tartoztak, amelyek elkövetőire halálbüntetést lehetett kiszabni. A tárgyalást a földesúr vagy az általa megbízott tiszttartó vezette. Az úriszék volt az autonóm paraszti bíráskodás felelősségi fóruma, tőle viszont a megyei sedriához lehetett fellebbezni.

Senatus: városi vezetőség (bíró és esküdtek).

Sepum, l. sevim.

Serifaber: lakatos.

Serra: fűrészmalom. Erdős vidékeken a földesúr gyakran tartott fenn fűrészmalmot, ahol a fatörzseket deszkává, zsindellyé dolgozták fel. Máskor polgárok vagy jobbágyok voltak a vállalkozók, tőlük a földesúr, mint az erdő és a fűrészraktári jog (királyi haszonvétele) tulajdonosa, bért követelt.

Servitium, *labor*, *robota*, *Robothen*, *szerjárdás*, *úrdolga*: robot. A parasztság, termény- és pénzszolgáltatások mellett, a feudalizmus kezdeti időszakától fogva munkaszolgáltatással (robottal) is tartozott földesurának. A majorgazdálkodás kiépülése előtti időben ez még nem jelentett nagyobb megterhelést: a kis terjedelmű urasági földek megművelése mellett inkább fuvarból és a vár vagy ház körüli szolgálatból állott, s heti egy napot is alig tett ki. A XVI. század elején több helyen fokozódott már, de nem vált még súlyossá. Az 1514. évi törvény országosan heti egy nap robotot írt elő, s az 1548. évi törvények, amelyek pontosan körülírták a teljesítés módját, általában ugyancsak heti egy napról beszélnek; ezt őszi, tavaszi vetésnél, szőlőmunkánál, aratásnál és szénakaszálásnál kellett a jobbágyoknak ledolgoznia. Aratás idején heti 2 napot is kívánhatott a földesúr, de ebben az esetben a második napok fejében ugyanannyi ideig tartó robotmentesség járt; a robotnapok száma évi 52-nél nem emelkedhetett többre. A törvény szövegezésé azonban éppen arra mutat, hogy a megnövekedett majorsági földek már ekkor több munkáskezet követeltek, s különösen a korszerűen gazdálkodó földesurak a megengedettnél jóval nagyobb robotköveteléseket támasztottak, amit a törvénynek kellett volna megátolnia.

A század második fele döntő változást hozott: sok uradalomban heti 2, majd 3 napra emelkedett az úrdolga, végül meghatározatlan mennyiségűre: a jobbágyok „minden munkát”, „amit parancsolnak nekik”, tartoznak elvégezni. A XVII. század első évtizedei általánossá tették és megszilárdították a fejlődésnek ezt az irányát. Sok helyen a teljesítendő idő helyett mind erősebb hangsúlyt kap az elvégzendő munka, hiszen ez kedvezőbb a földesúr számára. Saját földje megművelésére a parasztnak gyakran alig marad már ideje; gyakoriak a panaszok,

hogy hetekig tartják őket ott minden élelem nélkül, és a robotvisszaéléseket csak fokozza a földesúri tisztek kapzsisága. A törvényes időn felül teljesített robotért a földesúr csak kivételes esetekben adott rendkívül alacsony napszámot és csekély élelmet: kenyeret, sajtot.

A mennyiségivel párhuzamosan minőségi változás is beállott: kisebb, változatos természetű munkafajták helyett mindinkább egységes és a mezőgazdasági művelés céljaira közvetlenül hasznosított robot vált általánossá. Az igaerobotot (*labor iugalis, curralis, pecoralis*) az egy ekéhez elegendő igaerővel rendelkező jobbágycsaládok önállóan, a többiek ketten-hárman összeállva teljesítették. A gyalogrobot (*labor manualis*) a zsellérek vagy igaerő nélküli jobbágyok terhe volt. A XVI. századtól kezdve a robotkivetésnél mind nagyobb szerepet kapott az állatállomány beszámítása.

Mezővárosok és gazdagabb jobbágyfalvak a XVI. század óta több helyen tettek kísérletet robotterheik pénzben való megváltására. Voltak helyek, ahol ezt a törekvést a földesurak is szívesen látták, mert a kapott pénzen fizetett napszámosságokat, állandó alkalmazottakat fogadhattak. A bérgazdálkodás azonban még a XVI. század közepén, legnagyobb fellendülése idején is korlátozott maradt, utóbb pedig a pénzvviszonyok alakulása következtében visszafejlődött. Több uradalomban a majorgazdálkodás fejletlensége miatt nem tudták volna foglalkoztatni a robotolókat, s ezért fogadták el a „robotpénzt”.

A „szerjárs”, „szeres szolgálát” kifejezések sajátos értelme, hogy a jobbágyok egymást váltva, sorban teljesítettek szolgálatot.

Sessio colonicalis, Lehen: jobbágytelek, *sessio inquilinaria:* zsellértelek, *sessio integra, media, quartalis (quarta), octavalis:* egész-, fél-, negyed- (fertály), nyolcadhely (= jobbágytelek). Az ország népének végleges megtelepülése és a feudális birtokviszonyok megszilárdulása idejétől kezdődően a jobbágyok a földesúri tulajdonból helyenként meghatározott nagyságú földterületet kaptak. Ezen az ún. „sessio”-n vagy jobbágytelken kellett gazdálkodniuk. A telek falubeli házhelyből (belsőtelekből, házzal, gazdasági épületekkel, kerttel), a község határában fekvő szántóföldből és rétből állott. Az utóbbiak nyomásonként több parcellában is elhelyezkedhettek, és ahol újracsztás volt szokásban, ott helyük is időről időre változott. Szőlő, irtás a telekállománynak csak kivételesen volt része, a túlnyomórészt osztatlan legelők, erdők, halászóhelyek pedig csupán eszmei hányadként tartoztak hozzá.

A jobbágytelek nagysága a község egész határában művelt föld terjedelmétől és a belőle részesülő jobbágyok számától függött. Eredetileg annak a területnek felelt meg, amely egy-egy helységben a jobbágycsalád megélhetéséhez és önálló gazdaságának viteléhez szükséges volt. A XVI. század második felében a hozzátartozó szántóföldek nagysága 4–70 hold, a réteké 1–50 falcstrum volt, rajtuk kívül gyümölcsös, káposztás-, veteményeskert, csetleg szőlő egészíthette ki a sessiót.

A növekvő földesúri, állami terhek és természeti pusztítások, valamint a népszaporodás következtében már korán megindult a telkek osztódása és a XVI. századra olyan méreteket öltött, hogy a féltelken és negyedtelken kívül nyolcad-, tizenhatodtelkek sem voltak ritkák. Mezővárosokon a fejlettebb árutermelés és az előrehaladottabb paraszti rétegződés következtében a kicsire aprózott telkek még inkább elszaporodtak, s az osztódás az 1/32-ig és 1/64-ig jutott. Másutt, ahol a szűkös és rosszul termő föld lehetetlenné tette az erőteljesebb telekosztódást, fél- vagy negyedtelken aluli területek már „zsellérteleknek” minősültek.

Sessio deserta, l. *deserta.*

Sessio nobilitaris, l. *curia.*

Sevum, sebum, sepum: faggyú.

Siligo: rozs.

Silva prohibita, prohibitiua, vetita: tilalmas erdő, *silva usualis, élőerdő:* a jobbágyok által használható erdő. A XVI. századtól, amikor a majorsági gazdálkodás kiépülésével párhuzamosan a földesurak minden módon új jövedelmi forrásokat akartak biztosítani, rendszeressé vált, hogy a földesúr a községek határáiban levő erdők egy részének használatától eltiltotta parasztjait és a tilalmas erdőkből épület- vagy tűzifa kivágását (a faizást, lignatiót) vagy egyáltalán nem, vagy csak díjfizetés ellenében engedte meg; másor részleges tilalmat adott ki az épületfa vágására. A faizási jog azonban — legalább a községhatár egy részében, az „élőerdő”-ben — szinte mindenütt biztosított maradt a paraszti lakosság

- számára. A makkoserdőket (*silva glandifera*) úgy hasznosította a földesúr, hogy a makktermés idején odahajtott hizódísznok után tizedet szedett. (L. még: decima.)
- Sirovnica:** a felsőlendvai uradalom szlovén faluiban szedett pénzzolgáltatás. Neve egy „makk” jelentésű szláv szóval függ össze. Talán a makkoltatási engedély elnevezéseként szedték.
- Soltész,** l. scultetus.
- Spanus:** ispán. Alsóbrangú földesúri tisztségviselő, a gazdasági munkák közvetlen irányítója. Rendszerint paraszti származású volt.
- Spatium,** l. calcatura.
- Spelta:** tönköly, tavaszi búzafajta.
- Spissglas:** a szabadon termő antimonitkristályból előállított antimon. Az antimonit-készítményeket egykor gyógyszerként használták.
- Stipulata manu:** szerződés-kötés és ígéretadás említésénél használt kifejezés; az alkalom ünnepélyességét érzékelteti.
- Stomp,** l. teribulum.
- Subsellium:** a nyereghez tartozó nemez (pásztorok háziipari készítménye).
- Subinquilinus,** l. inquilinus.
- Subsidium,** l. dica.
- Supremus capitaneus:** 1. országos főkapitány, kerületi főkapitány, 2. egy-egy vár és vártartomány (pl. Pozsony) legelső tisztje.
- Sutoria pistrilla,** l. pistrillum.
- Syndo:** lenvászon.
- Szablyapénz:** török adófajta.
- Szállás,** l. ovile.
- Szállás zab,** l. avena zallas vocata.
- Száraz kocsmá,** l. educillatio.
- Száraz vám,** l. teloniumum.
- Szégyc,** l. clausura aquarum.
- Szénapénz:** szénabeadási kötelezettség megváltásaként fizetett összeg.
- Szerjálás, szeres szolgálat,** l. servitium.
- Sztronga:** 1. juhakol, fejtőhely, 2. a hegyvidéki juhos és kecskés gazdáktól tavasszal szedett szolgáltatás: juhot, bárányt, kecskét, kivételesen tehenet, esetleg sajtot, készpénzt követeltek tőlük.
- Tabellariatus:** futár- és levélhordó-szolgálat.
- Tabula,** l. calcatura.
- Taxa:** taksa. Általában olyan földesúri pénz- (ritkábban termény-) szolgáltatást jelent, amely a censussal ellentétben nem kapcsolódik szorosan jobbágytelekhez. A XVII. század második fele óta vált szokássá, hogy a földesurak egyes jobbágyokat meghatározott pénzzósszeg (taxa) lefizetése ellenében más földesúri terhektől mentesítettek. Az ilyen „taksások” jogait gyakran szerződés biztosította és helyzetük a többi jobbágyéhoz viszonyítva kedvezőbb, úrbéri kötöttségektől szabadabb volt. Taxának hívták néhol a jobbágyközségek által egy összegben fizetett adót és a kismemesekre kirótt pénzzolgáltatást is.
- Tegularis:** tégláégető.
- Telonium, traiectus, vadum, Überfuhr:** vám. A vám szó kettős értelmű. Jelenti azt a helyet, ahol vámot szednek (híd-, út-, révvám) és jelenti magát a beszedett díjat. A vámszedés joga a „kisebb királyi haszonvételek” közé tartozott. Vámokat eredetileg vízi átkelőknél állítottak fel (vadum, traiectus), ahol a közlekedés biztosítása valamilyen berendezésnek: hídnak, kompnak fenntartását tette szükségessé, és a beszedett vám ezeknek a karbantartási költségét volt hivatva fedezni. A földesurak azonban az idők folyamán állandóan több hasznot igyekeztek kisajtolni vámszedési jogukból és egyre-másra állították fel a vámhelyeket ott is, ahol erre semmi szükség nem volt. A XVI–XVII. században úgyszólván minden országgyűlésen hoztak törvényeket az ilyen „száraz vámok” (*telonium siccum, aridum*) megszüntetésére, de nagyon kevés sikerrel. Gyakorlatilag a szükségtelen vámok nagy része fennmaradt; nem csekély mértékben terhelte a szegény népet és nehezítette a kereskedelmet. A vámhelyen a földesúr alkalmazottja, a *teloniator* (vámos) szedte be a földesúr által megszabott s utóbb tarifákban (*vectigal*) feltüntetett összeget (telonium, vectigal) az átmenő személyek és átszállított átlatok, árúk után.
- A földesúr a birtoka területén tartott vásárok alkalmával is díjat szedtetett a vásáron megfordulóktól; ezt vásárpénznek, *telonium nundinale*-nak nevezték.

Telonium-nak (malomvámnak) hívták a megőrölt terményekből a molnárnak járó részt is.

Teribulum, Stomp (Stumpf): zúzó, kalapács. A pénzverőházban ércfeldolgozáshoz használták, a kallómalomban, kölyüben a posztó vagy a magvak dörgölésére.

Terra deserta, terra desolata, l. deserta.

Terra extirpatitia: irtványföld. A parasztság az ország földjeinek művelhetővé tétele, a szántógazdálkodás kiterjesztése során már a XII–XIII. században sok helyen kifogyott a könnyen feltérhető földekből, és a legnehezebb munkára, erdőszobozós, mocsaras területek kiirtására kényszerült. Éppen mert az ilyen földet a paraszt a maga munkájával tette termővé, az irtás a nemesi földtulajdon megszilárdulása után sem tartozott a jobbágytelek úrbéres földjei közé; jog szerint nemesi majorságföld maradt, s így állami adót sem kellett utána fizetni, a ránehezülő földesúri teher pedig kevesebb volt az úrbéres birtokénál. Minthogy nem tartozott a jobbágytelekhez, a parasztok egymás között adhatták-vehették, szinte polgárok módjára örökölhették. Irtást földnélküli zsellér is szerezhetett magának, a több igaerővel, munkaeszközzel és pénzzel rendelkező gazdagparaszt-ságnak azonban általában több és nagyobb terjedelmű irtása volt. Egyes esetekben az irtott föld idők folyamán észrevétlenül az úrbéres földek közé került, s irtás jellege feledésbe ment.

Akadtak, bár kisebb számban, földesurak által irtott és majorsági kezelésben tartott irtványok is. A XVI. századtól, amikor az urak majorsági földjeik gyarapítása céljából minden talpalatnyi területet igénybe vettek, kezdték kötelezni a jobbágyot, hogy irtás előtt engedélyt kérjen. Ugyanez idő tájt szaporodott el az irtásföldekből való kibecsültetés szokása. A törvények megengedték, hogy a földesúr a föld művelté tételenek megtérítéseként fizetett összeg ellenében magához váltsa az irtást. Erre került sor csaknem mindig, valahányszor a jobbágy elköltözött földesurától.

Terragium: 1. census, 2. (ritkábban) arenda. L. ott.

Tihája (ketüdá): az egy-egy török fegyvernem élén álló parancsnok (aga) helyettese.

Tikji: csirke.

Tikmony: tyúktojás.

Tisztartó, officialis: az uradalmi tisztek összefoglaló neve. Máskor az udvarbíróval (provisor) azonos funkciójú uradalmi tisztet, vagy ha külön provisor volt, a rangban utána következőt hívták így. L. még: officialis, provisor.

Tized, l. decima.

Tömlő-pénz: a parasztok valószínűleg az egykor tömlőben beadott tőrőszolgáltatás-megváltásaként fizették.

Tönköly, l. spelta.

Tractus, l. calcatura.

Traiectus, l. vadum.

Tricesima, Dreissigst: harmincadvám. Ennek a vámnak, amelyet az országba behozott és az országból kivitt áruk után szedtek, eredete a XII–XIII. századba nyúlik vissza. Nagysága nem egyezett pontosan az áruk értékének harmincadrészeivel. Az uralkodó időről időre kiadott vámszabályzatokban állapította meg az egyes áruk után fizetendő tarifát (*vectigal*). A harmincadfizetés alól csak a nemesek által saját használatukra behozott, illetve saját gazdaságuk termékeiből kivitt áruk voltak mentesek. A legtöbb szabad királyi városnak külön kiváltsággént nyert kedvezménye volt a harmincadfizetésnél, a kedvezmény érvényesítése azonban rendszerint nem ment könnyen.

A harmincadot az országhatárokon, illetve a nagyobb kereskedelmi központokban felállított harmincadhivatalok szedték be. Ezek a hivatalok általában a Magyar Kamara szervezetébe tartoztak, egyes nagy jövedelmet biztosító állomásokat azonban a bécsi udvar az Alsó-Ausztriai Kamara alá rendelt. Az ország három részre szakadásának idején a királyi, a török és az erdélyi országrész külön vámterület volt, tehát az egyikről a másikra átvitt áru után is harmincadot kellett fizetni.

Triticum mixtum, l. mixtum.

Triticum, triticum purum: búza.

Truta: pisztráng.

Tusoria panni, l. mola pannifica.

Türbannwein (*Dürrbannwein*), l. educillatio.

Urbura, Urber: bányabér. Eredetileg a magánosok által bányászott ércből a királynak járó rész, amelyet azonban a király gyakran (részben vagy egészen) átengedett

a földesuraknak. A Mohács utáni zavaros időkben a bányatulajdonosok sokszor az uralkodónak fenntartott részt sem fizették.

Urdolga, l. servitium.

Überfuhr, l. telonium.

Vadum (vízi átkelőhely, rév, révvám), l. telonium.

Vám, l. telonium.

Vajda, l. waywoda.

Valál, l. velál.

Valpotatus: Felsőlendva uradalmában az egy-egy officiális (*valpotus*, *Waldbote*, *valpot*) alá rendelt kerület.

Vám-só: sóilleték, amelyet a vámon átszállított só után (és esetleg más áruk után) szedtek.

Vectigal: 1. vám, a vámhelyeken az egyes árucikkek után szedett összeg, 2. időről időre kiadott vámszabás, amelyben a vám nagyságát határozták meg. L. még: telonium.

Vectura: fuvarozás, szállítás. A jobbágyok — egyéb munkaszolgáltatások mellett — fuvarozni is kötelesek voltak a földesúr számára, nekik kellett a gabonából, borból járó terményadót az uradalom központjába beszállítani, vagy esetleg értékesítés céljából onnan elszállítani. L. servitium.

Veldl, *valál*: falu.

Vernalia: tavaszia, az őszi vetéssel (autumnalia) ellentétben tavasszal elvetett gabonafélék, elsősorban árpa, köles, tönköly, zab. A búza egy részét is tavasszal vetették.

Veyz, *vejsze*, l. excipulus.

Viccastellanus: alvámgy, a várnagy helyettese (l. castellanus), az uradalmi gazdálkodás egyik irányítója.

Viceporkoláb: alacsonyabbrangú uradalmi tiszt. A porkoláb (akinek helyettese volt) az épületek gondját viselte s az uradalom hadinépét irányította.

Viceprovisor: az udvarbíró helyettese. L. provisor.

Victualia: konyhaélés, élelmiszerek. A földesúrnak járó természetbeni szolgáltatások közül a „munera”-nak is nevezett kisebb élelmiszerszolgáltatásokat értették rajtuk. L. munera.

Villa Walachica: „vlach jogú”, a vlachoknak járó kedvezményeket élvező község.

Violentia, l. causa violentialis.

Vorago piscosa: halászatra alkalmas mélyvíz.

Walachi: vlachok, a Felvidék és Erdély havasi pásztorkodással foglalkozó szláv, román, magyar népessége.

Wardein: pénzbecsőr, a pénzverőház szerszámainak öre és a kivert érmék súlyának ellenőrzője.

Waywoda, *vajda*: 1. kisebb török tisztviselő, 2. román községekben a magyar bírónak megfelelő tisztség viselője.

Weinbann, *Weinschank*, l. educillatio.

Zbrica: a felsőlendvai uradalom szlovén faluiban szedett terményszolgáltatás. (Jelentése: „begyűjtött dolgok”.)

Zehent, l. decima.

Zins, l. census.

Zsellér, l. inquilinus.

MÉRTÉKEK, PÉNZEK

Acervus: 1. gabonaasztag, amely tájanként változó mennyiségű kalangyából, kepéből, illetve keresztből állott, 2. szénakazal.

Átalag: kishordó, vidékenként változó úrtartalommal.

Aureus: aranyforint. Állandó értékű pénz, az 1520-as években 1,20 magyar forintot ért, majd a magyar forint romlásával egyre többet (a XVI. század második felében 1,50-et, a XVII. század végén 4,80-at).

Bécsi köböl, l. cubulus.

Cadus: kád, vidékenként változó úrtartalommal.

Capetia, l. gelima.

Centenarius, *Zentner*: mázsa, magyar mázsa. Súlymérték. A XVI. századi magyar mázsa 58,92906 kg. súlyú volt.

Coretum: korec. Űrmérték gabona mérésére. Legelterjedtebb korecnek a 73 literes murányi tekinthető.

Cruciferus: krajcár, a rajnai forint 1/60-a. L. florenus Rhenensis.

Cruz, l. gelima.

Cseber, l. tinna.

Cubulus: köböl. Űrmérték bor mérésére. Legelterjedtebb a budai borköböl volt, 8,484 literes úrtartalommal. A kanizsai uradalom területén 16 pintes borköblöt használtak (budai pinttel: 27,1504 liter). Eger vártartományában az egrit (23,452 liter), Borsod környékén talán a miskolci (16,968 liter), Csábrág uradalmában a 16 iccés kassait (13,5744 liter).

Cubulus, *cubulus Cassoviensis*, *cubulus Pelsewczienensis*, *cubulus Posoniensis*, *cubulus Samariensis*, *cubulus Symandiensis*, *bécsi köböl*: köböl, Űrmérték gabona mérésére. A gabonát elsősorban Magyarország keleti felében mérték köböllel. A kassai köböl volt a legelterjedtebb (83 literes, a XVII. század végén 125,06 literes úrtartalommal), ezt használták az ecsedi uradalomban is (1672). Az alföldi gabonaköblök (debreceni, bihari) azonosak voltak vele; föltehetőleg a közelebből nem ismert simándi is. A szendrői uradalomban (1570) egy 166 literes (pelsőci), Borsod vidékén egy 118 literes (miskolci), a Szepességben egy 42–48 literes (szepesi) köböl volt használatos, Tokaj uradalmában, legalábbis Keresztúron (1581) egy 66,4 literes.

A Nyugat-Dunántúlon a 83,178 literes kőszegi köböl terjedt el. Léka vártartományában (1608) a bécsi (ez valószínűleg azonos az utóbbival, hiszen a kőszegi köböl is alsó-ausztriai eredetű). A pozsonyi és a samarjai köböl valószínűleg a pozsonyi mérővel azonos. L. metreta.

Cumulus foeni: szénakazal. A XVI. század végéről származó szentmiklósi adat szerint 2 teherszekérre lehetett felrakni.

Denarius, *denarius Hungarus*, *nummus*, *nummus Hungaricus*, *pénz*: magyar dénár. A magyar forint 1/100-át érő pénz, a XVI–XVII. század legelterjedtebb magyar váltópénze. Az állandó értékű aranyforinthez való viszonyára l. még: aureus.

Currus foeni: szekér széna. A kaszáló területmértékéül szolgált. Az I. szekér szénát termő rétet a XVIII. században általában az I. kaszás (I holdas) réttel tekintették egyenlő területűnek.

Ember kaszáló rét, l. falcastrum.

Falcastrum, *falcatura*, *kaszálja rét*, *emberkaszáló rét*, *pratum unius falcastri*: egy kaszás rét. A kaszáló területmértékéül szolgált. Olyan terjedelmű rét volt, amelyet egy ember egy nap alatt lekasználhatott. A XVIII. században az I. kaszás rétet általában 1 holddal tekintették egyenlő területűnek.

- Fasciculus*, l. ligatura.
Fertale, *fertály*, l. quartale.
Ferton: fertő. Súlymérték. A XV. században kötelezővé tett budai márkasúly 1/4-ét nevezték így (61,38444 g).
Fesslen: Fässlein, kis hordó, bődön, vidékenként változó úrtartalommal.
Florenus, *florenus Hungarialis*, *ung. Gulden*: forint, magyar forint, a dénár 100-szorosa. Az állandó értékű aranyforinthez való viszonyát l. *aureus* alatt.
Florenus Rhenensis, *Gulden*: rajnai forint, rénes forint, a krajcár 60-szorosa. A XVII. század közepéig 0,80, majd 1,00, 1,20 magyar forintot ért.
Font, *fonto*, l. libra.
Forint, l. florenus.
Fossor, *vinea unius fossoris*, *kapaalja*: egy kapás szőlő. A szőlő területmértékéül szolgált. Eredetileg az 1 kapás által 1 nap alatt megkapálható szőlőföld. A XVIII. században általában 94 négyszögöllel tekintették egyforma területűnek.
Garas, l. grossus.
Gelima: kalangya. Az aratás után összehordott, kicséplésre váró gabonának egy-egy helységben meghatározott, de helységenként (máskor csak tájanként) változó mennyisége. Rendszerint 26–32 kévéből rakták össze. Általában a crux (kereszt) kétszerese és a capetia (kepe) fele volt.
Grossus: garas. A rajnai forint 1/5-ét, a krajcár 3-szorosát érő pénz. A XVIII. század közepéig 4, majd 5,6 magyar dénárral volt egyenlő értékű.
Gulden, l. forint.
Hidria, l. idria.
Hordó, l. vas.
Hydra, l. idria.
Icee, l. iusta.
Idria, *hidria*, *hydra*: veder. Ūrmérték bor mérésére. Legelterjedtebb a 32 budai pintes (54,30 literes) veder volt. Felsőlendva uradalmában (1593), úgy látszik, 20 budai pintes (33,938 literes) vedret használtak.
Imperialis: (birodalmi) tallér. Az 1520-as években 1,25 magyar forintot ért, a század végén 1, a XVII. század közepén 1,80, a XVII. század végén 2,10 magyar forintot.
Iugerum, *iuger*: hold. Területmérték. Eredetileg az egy nap alatt felszántható területet értették rajta. Nagysága vidékenként változó volt; a XVI–XVII. században legáltalánosabban a 864 négyszögöles királyi hold terjedt el. *Iugerum maiusnak* talán a 960 négyszögöl területű nagy holdat hívták.
Iusta, *media*: icce. Ūrmérték bor mérésére. Legismertebb a 0,8484 literes budai icce volt. A szentmiklósi uradalom területén inkább az 1,2726 literes nagy magyar boriccét használták.
 Az ecsedi uradalomban (1614) az iccét iustának nevezték és határozottan megkülönböztették a mediától. Medián így ezen a területen valószínűleg a messzelyt (az icce felét) kell értenünk (0,4242 liter).
Kapaalja, *kapás szőlő*, l. fossor.
Kasza, *kaszás rét*, l. falcastrum.
Kila. Ūrmérték gabona mérésére. A Nógrád megyei kila azonos volt a pozsonyi mérővel (46,8975 liter). Valószínűleg ezt használták a palotai uradalom területén is (közéleben a hasonló értékű kapornaki mérő és a 77,329 literes pápai mérő volt ismert).
Kita, *kya*. A mai népnyelv a fonásra előkészített, fejbeasavart és koszorúba kötött kendert hívja kitanak. 1 kita: 16–22 „fű” (fejbeasavart csomó).
Korec, l. coretum.
Köböl, l. cubulus.
Kősó, l. lapis salis.
Krajcár, l. cruciferus.
Kübel, l. köböl.
Lapis salis, *sal lapideus*, *sal regalís*, *sal*: kősó, só. Az erdélyi bányákban vágott „kősók” a XVI. század elején 19–33 font (10–20 kg. körüli) súlyúak voltak.
Libra, *fonto*: font. Súlymérték. A XVI. századtól egyre inkább a bécsi font használata vált általánossá, ez 0,56 kg. volt.
Ligatura, *fasciculus*: csomó. Fonásra előkészített, fejbeasavart kender- vagy lencsomó.
Loto: lat. Súlymérték. A font 1/32 része, bécsi fonttal számítva 17,5 g.
Marcha: márka. Súlymérték elsősorban ezüst, azután viasz stb. mérésére. A XV. században általánosan kötelezővé tett budai márka súlya 245,53779 g volt. Értékjelölésre is használták.
Máza, l. centenarius.

Media, l. iusta.

Mensura: mérték. A legkülönbözőbb mértékekre alkalmazott általános kifejezés.

Mérföld, l. milliare.

Messzely, l. sextarius.

Metreta, *metreta tritici*, *metreta Karponensis*, *metreta Posoniensis*, *metreta Tyrnaviensis*, *Metze*: mérő. Űrmérték gabona mérésére. A nyugati országfél legelterjedtebb gabonamértéke a pozsonyi mérő volt, 65,53 literes űrtartalommal. Valószínűleg a török alól felszabadult Alföldön is ezt használták. A nagyszombati mérő (*metreta Tyrnaviensis*) 31,265 literes volt, a csejtei 46,8975 literes, a korponait nem ismerjük. Felsőlendva vártartományában, úgy látszik, a kőszegi kőből 1/16-át nevezték mérőnek, ami 5,198 liternek felelne meg. A Nyugat-Dunántúlon a kapornaki (46,8975 literes) és a pápai (77,329 literes) mérő is használatos volt.

Metze, l. *metreta*.

Milliare, *Meile*, *deutsche Meil*: mérföld. Hosszmérték. A magyar mérföld 8353,6 méteres volt, osztrák területen 7585,94 méteres mérföldet használtak.

Mut, *muto*. Űrmérték gabona mérésére. Pozsonyban a XVI. században általánosan 32 mérős (2000,96 literes) mutot használtak. Csejtén azonban (1568) 30 mérősnak tekintették (8 mut = 240 mérő), 1 mut tehát ott 1875,90 literes, csejtei mérővel számítva 1406,925 literes volt.

Német cseber, l. tinna.

Nummus, *nummus Hungaricus*, l. denarius.

Obolus, *obulus*: a magyar dénár felét érő pénz. L. denarius.

Orgia: öl. Térfogatmérték széna, kő, fa stb. mérésére. 1 öl fa $2 \times 2 \times 1$ méteres térfogatú volt.

Öl, l. *orgia*.

PéNZ, l. denarius.

Petia: rőf. Szövetmérték. A Magyarországon elterjedt osztrák rőf 77,8 cm-es volt.

Pinta, *Maasz*: pint. Űrmérték bor, méz stb. mérésére. Az icce kétszerese, a leginkább elterjedt budai iccét számítva 1,6969 liter űrtartalmú.

Poltura: általában a magyar dénár felét érő aprópéNZ. L. denarius.

Pratum unius falcastris, l. *falcastrum*.

Quartale: fertály. Űrmérték bor, méz, vaj, olaj, paprika stb. mérésére. Vagy az icce, vagy a pint negyede, azaz 0,2121, illetve 0,4242 liter.

Quartale, *quartale Budense*, *fertale*, *szebellébi fertály*, *szapu*, *véka*: fertály. Űrmérték gabona mérésére. Általában a gabonamérő vagy a gabonakőből negyede. A Nyugat-Dunántúlon bizonyára a kőszegi kőből (tehát 20,7945 liter), Borsod környékén a miskolci kőből (29,5 liter), a váci püspökség egyes birtokain az ismeretlen nagyságú korponai mérőé. Másutt a fertály a kassai kőből negyedrésze lehet (20,75 liter). Valószínűleg ehhez áll közel a közelebbtről nem ismert budai quartale is.

A csábrági uradalomban használatos quartale (1558), valamint a szebellébi fertály (váci uradalom, 1578) a lévai (84,354 literes) vagy a párkányi (70,3465 literes) quartaléval lehet azonos.

Quartale: szőlőterületmérték, kétségkívül az oktál kétszerese (= 400 □-öl?) Buda szőlőskertjei (2252 telek) 1713-ban 4651 quartalét és 6 octualét tettek ki.

Sal, *sal lapideus*, *sal regalis*, l. *lapis salis*.

Sextarius: *messzely*, félicce. Űrmérték bor mérésére. Budai iccével számítva 0,4242 liter, a szentmiklósi uradalom területén inkább 0,6263 liter.

Sing, l. *ulna*.

Só, l. *lapis salis*.

Soproni cseber, l. tinna.

Stadium. Eredetileg ókori görög hosszmérték: 600 láb, magyar lábakkal számítva 189,6 m.

Szapu, l. *quartale*.

Szebellébi fertály, l. *quartale*.

Tallér, l. *imperialis*.

Tinna, *német cseber*, *soproni cseber*: cseber. Űrmérték bor mérésére. A legismertebb cseber a 50 budai iccés, azaz 42,42 literes űrtartalmú, de több más is használatban volt (pl. Zemplén megye területén egy 50,904 literes és egy 88,2336 literes, Borsodban egy 53,53 literes cseber). A német cseber és a soproni cseber űrtartalmát nem ismerjük. Németföldi eredetű bormértékeink közül a bécsi Eimer a legismertebb: 54,30 liter.

Tonlen: Tonnelein, kishordó, bődön, vidékenként változó űrtartalommal.

- Tung*: kis kád, hordó, puttony, vidékenként változó úrtartalommal.
- Ulna*: sing. Kb. 64 cm-esnek számítható hossz mérték.
- Uncia*. Súlymérték. 2 lat, a font 1/16-része, bécsi fonttal számítva: 35 g.
- Urna, urna Posoniensis*: akó. Ūrmérték bor mérésére. A legáltalánosabban elterjedt a budai akó volt, 54,30 literes úrtartalommal. A pozsonyi (urna Posoniensis) feltehetőleg azonos volt vele. Bereg megye területén leginkább egy 59,388 literes akót használtak.
- Vándol, vendel*: bődön. Zsir- vagy vajtartó edény, vidékenként változó úrtartalommal.
- Vanna, Wanne*: kád, vidékenként változó úrtartalommal.
- Vas (latin), Kufe, Kuffe*: hordó-űrmérték bor mérésére. Legáltalánosabban elterjedt a gönci (kassai, egri) hordó volt, 407,232 literes, és mellette a tokaji, 271,488 literes úrtartalommal. (Ismerünk azonban egy 339,36 literes gönci hordót is; amelyet 1640-ben a tokaji uradalomban használtak.) Az ecsedi uradalom területén a XVII. században gönci hordót, a szentmiklósiiban tokajit említenek. Eger vártartományban (1558) egy 32 borköblös (egri köböllel: 814,464 literes), a szitnyai uradalom területén (1602) egy 6 akós (325,80 literes) hordó is használatban volt. A szendrői uradalomban (1570) a félhordót (l. vas medium) ugyancsak vas-nak mondták.
- Vas medium, vasculum*: félhordó. Ūrmérték bor mérésére. A legáltalánosabban elterjedt gönci (kassai, egri) félhordó 203,616 literes úrtartalmú volt. Kétségkívül ezt használták az ecsedi uradalomban is (göncifél, 1614). Tokaj vártartományában (1640) 169,68 literes gönci félhordót említenek, Egerben (1558) valószínűleg 407,232 literest is használtak.
- Vassas*. A szó jelentése ismeretlen, talán a magyar vasas-sal azonos. A palotai uradalom urbáriuma (1578) 3 kilával (valószínűleg 140,6925 literrel) veszi egyértékűnek. Ha nem ūrmérték volt, akkor gabona, takarmány tárolására, szállítására szolgált. (Vasasszekér?)
- Veder*, l. idria.
- Vég*. Kelmefajtánként erősen változó (20–40 méteres) szövetsmérték.
- Véka*, l. quartale.
- Véka*. Ūrmérték gabona mérésére. A szentmiklósi uradalomban valószínűleg 31,265 literes vékát használtak (a XVII. században).
- Vendel*, l. vándol.
- Viennensis, bécs*: bécsi dénár. A XVI. század második felében a magyar dénár 1/6-át érő pénz. L. denarius.
- Wanne*, l. vanna.
- Zentner*, l. centenarius. .

Fontosabb források

- Éreky A.*: Mérték-, súly- és pénzisme. Székesfehérvár 1881.
- Hóman B.*: Magyar pénztörténet 1000–1325. Bp. 1916.
- Léderer E.*: Régi magyar ūrmértékek. Századok, 1923. 123. skk., 305. skk.
- Magyarország közgazdasági és közműveltségi állapota ezeréves fennállásakor és az 1896. évi ezredéves kiállítás eredménye. VIII. k. (Bp. 1898.) 481–483.
- Györffy I — Viski K.*: A magyarság néprajza. II. köt.

ÜNNEPEK

Andreae : nov. 30.
Aller Heiligen Tag, l. Omnium Sanctorum.
Ascensionis Domini : áldozócsütörtök (a húsvét utáni 6. csütörtök).
Assumptionis Mariae (Virginis) : aug. 15.
Bacchi, Bacchanalia : farsang (a jan. 6. és a húsvét előtti 7. kedd közé eső időszak).
Bartholomaei : aug. 24.
Carnisprivii : húshagyó kedd (a húsvét előtti 7. kedd).
Circumcisionis Domini, l. Strenarum.
Colomani : okt. 13.
Corporis Christi : úrnapja (a pünkösöd utáni 2. csütörtök).
Dedicationis templi : a helyi templom védőszentjének ünnepe, búcsú.
Demetrii : okt. 26.
Elizabeth Viduae : nov. 19.
Epiphaniarum, Vízkereszt : jan. 6.
Exaltatio Sanctae Crucis : szept. 14.
Galli : okt. 16.
Georgii, Szent György : ápr. 24.
Gyertyaszentelő Boldogasszony, l. Purificationis Mariae.
Helenae : máj. 22.
Iacobi : júl. 25.
Ioannis, Nativitatis Ioannis Baptistae, Szent Iván : jún. 24.
Ioannis Evangelistae : dec. 27.
Kiskarácsony, l. Strenarum.
Ladislai : jún. 27.
Laurentii : aug. 10.
Lucae : okt. 18.
Mariae Magdalенаe : júl. 22.
Martini Episcopi : nov. 11.
Matthiae Apostoli : febr. 24.
Michaelis (Archangeli) : szept. 29.
Mitfasten, l. Quadragesima media.
Nativitatis Domini, Natalitatis Domini, Natalitia, Natalia (karácsony) : dec. 25.
Nativitatis Ioannis Baptistae, l. Joannis.
Nativitatis Mariae (Virginis) : szept. 8.
Nicolai Episcopi : dec. 6.
Omnium Sanctorum (mindenszentek, Aller Heiligen Tag) : nov. 1.
Palmarum : virágvasárnap (a húsvét előtti vasárnap).
Paschae, Paschatis, Resurrectionis Domini : húsvét (a márc. 21. utáni holdtöltét követő vasárnap).
Pentecostes : pünkösöd (a húsvét utáni 7. vasárnap).
Petri Apostoli, Petri et Pauli Apostolorum : jún. 29.
Philippi et Iacobi : máj. 1.
Priscaе : jan. 18.
Purificationis Mariae (Virginis), Gyertyaszentelő Boldogasszony : febr. 2.
Quadragesima : nagyböjt (a húsvét előtti 7. szerda és húsvét közé eső időszak).
Quadragesima media, Mitfasten : böjt közepe (a húsvét előtti 4. szerda).
Regum Trium, Drei Königen Tag : jan. 6.
Resurrectionis Domini, l. Paschae.

Rogationum : a húsvét utáni 5. vasárnap és az ezt követő 3 nap valamelyike:

Simonis et Iudae Apostolorum : okt. 28.

Stephani : aug. 20.

Strenarum, Circumcisionis Domini, kiskarácsony, újév : jan. 1.

Thomae Apostoli : dec. 21.

Transfigurationis Domini, Unseres Herrn Vorklärung : aug. 6.

Unseres Herrn Vorklärung, l. Transfigurationis Domini.

Viti : jún. 15.

Vízkereszt, l. Epiphaniarum.

NÉVMUTATÓ

A helységneveket történeti névalakjuk alatt csoportosítva közöltük, az Alsó-, Felső-, Kis-, Közép- és Nagy előtaggal ellátottakat tőszavuk alá soroltuk be. (Tehát pl. Nagyábránkát Ábránka alá.) A többi földrajzi név közül az utcanéveket, határneveket és a mezőgazdaságilag hasznosított tavak, mocsarak, patakok neveit vettük be a mutatóba.

A helységnevek mellett az egykori megyenevet s a mai hivatalos helységnevalakokat tüntettük fel, a földrajzi neveknel az uradalom nevét (u.) Szomszéd országokhoz csatolt helységeknel kénytelenek voltunk régebbi névtárak adataival beérni.

Az urbáriumokban említett személynevek közül a parasztnéveket nem jegyeztük ki a mutató számára.

Rövidítések: Au. = Ausztria, Cs. = Csehszlovákia, Ju. = Jugoszlávia, R. = Románia, Sz. U. = Szovjetunió.

- Abod, Borsod m. 452—454
 Abony, ma Füzesabony, Heves m. 653, 710
 ábránka, korábban Nagy- és Kisábránka (Abránka, SzU) 581, 585, 586, 594, 598
 Ács, később Álcsi puszta Szolnok közeli-
 ben, Külső Szolnok m. 653
 Acsa, Pest m. 644, 645
 Adony, ma Nyíradony, Szabolcs m. 775
 Adriáne l. Odrejáne
 Ágas, halastó, tokaji u. 758
 Agasziget, pozsonyi u. 230
 Ágó, később puszta Jászárokszállástól.
 DNy-ra, Jászság 720
 Aizbegh, erdő, pozsonyi u. 204
 Aizdorf l. Eisdorf
 Aklos l. Uklina
 Ákos nemzetség 491
 Alabián, elpusztult helység Gyulától ÉNy-
 ra, Zaránd m. 787, 791
 Alap, Fehér m. 19, 165, 169, 173
 Álcsi l. Ács
 Alföld l. Nagyalföld, Kisalföld
 Almahát, szőlő, váci u. 641
 Almamező vagy Jablonova, később Jab-
 lonka (Volócba olvadt), Berég m. 613
 Almás, ma Magyaralmás, Fehér m. 173
 Almaszeg, elpusztult település Kanizsától
 ÉNy-ra, Zala m. 139, 145
 Alpár, egykor Kisalpár és Felsőalpár, ma
 Alpár község és Felsőalpár puszta, Pest
 m. 652—654, 662
 Alsókert, szépesi u. 412
 Alsópatkókó, utca Tokajban 767
 Alsóvíz, utca Tokajban 770, 771
 Alvinczy Péter kir. jogügyigazgató 273
 Amadé István, Pozsony m. alispánja 207
 Amadé Lénárt Pozsony megyei birtokos 199
 Amhat bég 645
 Anch : Kisanch Vas m. (talán : Andric,
 később Andorhegy, Andrejci, Ju.) 55
 Andreasith Mátyás helytartói ítélmester
 299
 Andrechow, hegy, gömöri u. 328
 Ankerrath János Péter magyar kamarai
 tanácsos 313, 329
 Anyos Boldizsár, Veszprém megyei birto-
 kos 159
 Apaffi család 482, 490, 499, 500, 504,
 507—512
 Apaffi István, a fejedelem testvére 490
 Apaffi Istvánné l. Lőrántffy Kata
 Apátfalva, ma Belapátfalva, Borsod m.
 717
 Apáti, ma Jászapáti, Jászság 655, 720
 Apatelek, másként Mokra, Zaránd m.
 (Mocrea, R.) 707
 Apava, Opava, később Apafalva, Hont m.
 (Opava, Cs.) 286, 288, 297
 Ardó, Pelsőcardó, Gömör m. (Ardovo, Cs.)
 469, 472—475
 Arka, Abaúj m. 640
 Arló, Borsod m. 303
 Arnótfalva, Arnótfalva, Szepes m. (Arnu-
 tovec, Cs.) 391
 Arnót, Borsod m. 461, 463, 465, 475, 490
 Arnótfalva l. Arnótfalva
 Árokszállása, ma Jászárokszállás, Jászság
 720
 Árosföldre, rét, pozsonyi u. 183
 Ártányházy Zsigmond, Tolna megyei bir-
 tokos 168
 Ásovány, Ásvány, ma Ásványráró, Győr
 m. 190
 Aszaló, Borsod m. 43, 451, 454, 456

- Asszonypataka* l. Nagybánya
Asszonyszállítás, ma puszta Karcagtól É-ra,
 Nagykunság 719
- Babaduri* l. Borsmonostor
Babócka, puszta Kunszentmártontól ÉK-re, Békés m. 719
Bácsi Benedek cegri számtartó 728
Bajfalva, később Bajfalu, Szatmár m. (Bănești, R.) 623, 629, 633, 634
Bajmóczy Mihály dévényi lelkész 309
Bajom, ma Biharnagybajom, Bihar m. 759
Baka, szőlőhegy, váci u. 656
Bakócz Tamás esztergomi érsek 279
Baksó, Nagy Baxo, szőlő, tokaji u. 748, 777
Bakta, ma Egerbakta, Heves m. 716, 732—734
Balassa Bálint, a költő 643, 648
Balassa család 301, 307
Balassa János, szolnoki kapitány 720
Balassa Menyhért Hont m. főispánja, Csábrág és Sziitnya vár ura, I. Ferdinánd főkapitánya 279, 283, 617
Balassagyarmat, Nógrád m. 640
Balay Kálmán, Borsod megyei birtokos 461
Balczér család 508
Baldovec, Baldóc, Szepes m. (Baldovce, Cs.) 393, 419
Balkány, Szabolcs m. 756
Balmazújváros, l. Újváros
Balsa, Szabolcs m. 774
Bánfalva, Bánkfalva, ma Bánfamajor puszta Szepetnek mellett, Zala m. 133, 147
Bánffy család 270
Bánhegyes, elpusztult falu Orosházától DK-re, Békés m. 788
Bánhorvát, Borsod m. 718
Bánkfalva l. Bánfalva
Bánkuta, elpusztult helység Kétegyházától D-re, Zaránd m. 790
Bányafalu, Bányafalva l. Jobbovica, Szusztkó
Barát, Baratho, halastó, tokaji u. 745, 766
Barátokréte, gyulai u. 789
Barátszőlő, szendrői u. 489
Barátszőlő, tokaji u. 744, 766
Barcika, ma Kazincbarcika, Borsod m. 491
Bárkány: *Kisbárkány, Nagybárkány*, Nógrád m. 303, 305
Barkóczy család 800
Barkóczy László, Zemplén megyei birtokos 795, 800
Bás, rét, tokaji u. 758, 764
Basó család 311
Basó Ferenc lékai provisor 85, 86, 88
Basó Mátyás, Murány vár ura 311, 314
Básta, császári hadvezér 737
Báthory család 756, 801, 809
Báthory Erzsébet, Nádasdy Ferenc dunáninneni orsz. főkapitány felesége 83, 91—93, 241
Báthory Gábor erdélyi fejedelem, Ecsed vára 801, 803, 808
Báthory István erdélyi fejedelem 737
Báthory Miklós országbíró, Ecsed vár ura 639, 653
Báthory Zsófia, II. Rákóczi György felesége 517, 578, 737, 801
Bátony, utóbb Nagybatony, Heves m. 303, 304
Bátor, Heves m. 716, 732, 734
Bátor, ma Nyírbátor, Szabolcs m. 733, 734, 807, 809
Bathhány Boldizsár kir. főasztalnokmester 162
Bathhány család 162
Bathhány Ferenc dunántúli orsz. főkapitány, Sopron m. főispánja 117
Battyán, ma Vácbottyán, Pest m. 648
Bay család 795, 798—800
Bay Ferenc 799
Bay István 799
Bay László 799
Bay Mihály 795, 799
Bayzdricz, rét, pozsonyi u. 197
Bebek család 311, 447, 456, 482
Bebek Ferenc gömöri főispán, felsőmagyarországi főkapitány, Szendrő vár ura 311, 314, 447, 450, 451, 454, 456, 458, 460, 461, 463—467, 469, 471—474, 476—478, 481
Bebek György Szendrő vár ura 447, 456, 461, 464, 468
Bebek János kir. főpohárnokmester 449
Beckó, Trencsén m. (Beckov, Cs.) 255, 267—270
Becske, ma Szigetbecse, Fehér m. 173
Becske, egykor Felsővercekkével, Lažurkával, Miskarovicával és Borszucsínával határos falu, Bereg m. 598, 600, 603, 604, 609
Bege, ma Bögdöd puszta Táctól K-re, Fehér m. 161, 173
Beharóc, Biharóc, Beharovec, Szepes m. (Beharovec nad Hornadom, Cs.) 392, 410, 424
Behmet füleki bég 771
Békásmegyér, Pilis m. 659
Bekcskehely, ma Becschely, Zala m. 13, 138, 144, 148
Bekecs, Szabolcs m. 764
Bekecs István nagybányai harmincados 626, 634
Bekény, Bökény, Csongrád m. 655
Bekény, ma Bökénypuszta Téglástól K-re, Szabolcs m. 764
Békés, Békés m. 791, 793
Beketfalva, később Beketfa, Pozsony m. (Beketfa, Cs.) 183, 189, 219
Bél, Bæld, Bélye vagy Beluja, Hont m. (Belui, Cs.) 282, 291
Béla III. magyar király 637
Béld l. Béld
Beleznay család 128

- Beleznay Ferenc* Sopron megyei birtokos 128, 129
Bélháromkút, Borsod m. 695, 717
Béllye, *Beluja* l. Bél
Benkepatony, Pozsony m. (Benkepaton, Cs.) 13, 184, 227, 228
Bény, Esztergom m. (Biña, Cs.) 286—288
Beocz l. Böles, Belcs
Beöthy István 615
Bér, Nógrád m. 629
Bercel, ma Tiszaberecel, Szabolcs m. 773
Bercel: *Nagybercel* és *Kisbercel*, ma Bercel község és Kisbercel pusztja, Nógrád m. 639, 640, 661
Berczely Zsigmond Nógrád megyei birtokos 639, 640
Bereg, egykor helység, talán a Duna és Sárvíz tájékán, Tolna m. 168, 173
Beregóc, egykori település Felsővereckétől Ny-ra, Bereg m. 598
Beregász, Bereg m. (Beregovo, SzU) 520, 566
Berencsfalu l. Princsfalva
Berénhida, ma Berhida, Veszprém m. 153, 169, 173
Berény, ma Iharosberény, Somogy m. 140, 146, 148
Berényi György Nyitra m. alispánja 274
Berényi Péter (György fia) 274
Berényi Péterné l. Hölgyi Anna
Berhida l. Berénhida
Berkháza, Vas m. (Berkovci, Ju.) 54
Berna, szőlő, egri u. 711, 712
Berthóty Lajos 410
Berki, ma Pusztaberki, Nógrád m. 287, 648
Berzék, Zemplén m. 750, 772
Berzoveczky János Gömör megyei birtokos 377, 378
Besenyő, ma Szirmabesenyő, Borsod m. 460, 461, 463, 465
Besenyőháza, egykori település Sáregres közelében, Fehér m. 169
Besztercebánya l. Neusohl
Betánia l. Mindszent
Bethlen Gábor erdélyi fejedelem, Ecsed vár ura 279, 447, 517, 533, 617, 737, 801, 815
Beutendorf l. Mindszent
Bewrky l. Gyürki
Bezegh György 309
Beznóc, később Búzahely, Vas m. (Stari Beznovci, Ju.) 51
Bezzeg, *Byzyd*: ma pusztja Pakstól Ny-ra, Tolna m. 168
Bicske, ma Tápióticske, Pest m. 655
Biharóc l. Beharóc
Bikalja, később pusztja Becsehely határában, Zala m. 141
Bikalja, *Büikalja*, Vas m. 55, 72
Bikk, ma Bikács, Tolna m. 168, 169, 173
Bisztra: *Kisbisztra*, egykor Olenyától keletre fekvő község, Bereg m. 580
Bisztra: *Kisbisztra*, később Felsőkisbisztra, majd Sebesfalva, Bereg m. (Vüsný Bisztra, SzU) 535, 552, 600, 601, 603, 606, 613, 614
Bisztra: *Nagybisztra*, a múlt században Szolyvába olvadt, Bereg m. 572
Bisztra: *Nagybisztra*, később Felsőbisztrával egyesült, Bereg m. 543, 552, 600, 602, 603, 613
Bisztró, Ratkóbisztró, majd Ratkósebes, Gömör m. (Ratkovské Bystre, Cs.) 506
Bleigraben l. Plajgrom
Bocs, ma Egerbocs, Heves m. 717, 728, 732
Bócsa l. Bolesza
Bocskai István erdélyi fejedelem 93, 279, 447, 737, 775
Bocskor hegy, szentmiklósi u. 566
Bodak, *Bodok*, majd Nagybodak, Pozsony m. (Nad'bodak, Cs.) 19, 189, 214, 215
Bodonc, később Bodóhegy, Vas m. (Bodonci, Ju.) 56, 70, 80
Bodrogköz 774
Bogdan, halastó, tokaji u. 745, 780
Bokrácsa, *Bokrács*, Vas m. (Bokrači, Ju.) 55, 81
Bolcsa, Bócsa, ma pusztja Karcagtól ÉNy-ra, Nagyunság 719
Boldizsár, szőlő, tokaji u. 764
Boldogháza, ma pusztja Jászberény határában, Jászság 720
Bolta, ma Bóta, Borsod m. 717, 718
Bónya, *Bunya*, *Bánya* vagy *Piringsdorf*, később Répcebónya, Sopron m. (Piringsdorf, Au.) 18, 85, 86, 90, 106, 118, 126, 127
Borbély Máté erdélyi és Máramaros megyei birtokos 533
Borecsa, később Borháza, Vas m. (Boreča, Ju.) 54, 66, 78
Bori, Hont m. (Bory, Cs.) 657
Borisdorf: Kis-Borisdorf, később Borisfalva, Sopron m. (K. Warasdorf, Au.)
Bornemissza Gergely, szepesi, jászói prépost, csanádi, váradi püspök 726
Bornemissza János szendrői provisor 458
Borostelek, elpusztult helység a Fehér Körös közelében, Zaránd m. 709
Bors nemzetség 91
Borsa, Nagyborsa, korábban Alsó-, Felső- és Középborsa, Pozsony m. (Vel'ká Borša, Cs.) 235
Borsmonostor, később Klastrom, Sopron m. (Kloster Marienberg, Au.) (Előszőr-Babaduri néven említik.) 83, 90, 91, 94, 95, 103, 129, 131, 241
Borsosberény, Nógrád m. 641, 648, 661
Borszucsina, később Borzfalva, Bereg m. (Borszucsino, SzU) 543, 552, 603, 604,
Bósfalva, ma Borsfa, Zala m. 140
Boszna Huszain aga 652
Botfalva: Alsó- és Felsőbotfalva, Nyitra m. (Dolnie Bzince és Hornie Bzince, Cs.) 255, 273

- Botszeg*, elpusztult falu Szenc határában, Pozsony m. 234—236
- Bozsok*, ma Balatonbozsok, Veszprém m. 154
- Bócs*, *Belcs*, valószínűleg a későbbi Belecska puszta Pincehelytől D-re, Tolna m. 916
- Böd* l. *Büd*
- Bögöd* l. *Beged*
- Bögölypatony*, Pozsony m. (Bögölypaton, Cs.) 186, 219, 229, 230
- Bökény* l. *Bekény*
- Börvely*, Szatmár m. (Berven, R.) 803
- Brandenburgi György* örgróf, Gyula vár ura 785
- Breznisák* l. *Brezóc*
- Breznóbánya*, Zólyom m. (Brezno nad Hronom, Cs.) 325
- Brezóc*, *Breznóc*, *Breznisák*, később Vasnyires, Vas m. (Brezovci, Ju.) 56, 81
- Brezova*, később *Berezó*, Nyitra m. (Brezová, Cs.) 254, 255, 274
- Brod* l. *Pród*
- Brodarich István* váci püspök 637
- Bucuch* l. *Vacok*
- Buda* 42, 43, 658, 713
- Buda*: *Kisbuda*, ma puszta Füzesabony mellett, Heves m. 710
- Budafalva*: *Kis- és Nagybudafalva*, majd *Kis- és Nagybudafa*, Pozsony m. (Kisbudafa és Nad'Budafa, Cs.) 219
- Buják*, Nógrád m. 644
- Bukóc*, később *Bereg* bárdos, *Bereg* m. (Bukovec, SzÜ) 610, 611
- Bukoncsák*: talán a későbbi *Bakán* puszta Kosarovectől K-re, Vas m. 80
- Bunya* l. *Bónya*
- Bústelek*, Pozsony m. (Buštelek, Cs.) 226
- Bútelek*, Heves m. 715
- Buzgó lapja*, *Buszgo lapja*, kaszáló, ecesdi u. 806
- Buzinc*, *Budinc*, *Büdinc*, később *Büdfalva*, Vas m. (Budinci, Ju.) 54, 58, 79
- Buzlay Mózes* 164
- Büd*, *Böd*, *Tiszabüd*, ma *Tiszavasvári*, Szabolcs m. 675, 775, 815
- Büdinc* l. *Buzinc*
- Bükalja* l. *Bikalja*
- Bükk Balázs*, Sopron megyei birtokos 103, 116
- Byngel* mocsár, gyulai u. 793
- Byzid* l. *Bezzeg*
- Chandal*, erdő, pozsonyi u. 187, 188, 226
- Caprara* császári tábornok 737
- Carafa* császári tábornok 301
- Cece*, Fehér m. 165, 173
- Cegléd*, ma puszta Egertől É-ra, Heves m. 711
- Cegléd*, Pest m. 728
- Céll*, szőlő, tokaji u. 764
- Christoff* l. *Kristóf*
- Chysne* l. *Hizsnjó*
- Cinegédföldre*, elpusztult falu Tótszentmárton és Szeptenek körül, Zala m. 141
- Cinkota*, Pest m. 651
- Corvin János* 785
- Czibak Imre*, temesvári főispán és főkapitány, erdélyi vajda, Gyula vár ura 785
- Czompol*, szőlő, tokaji u. 744
- Csábrág*, később *Csábrágvarbók*, Hont m. (Čabradsky Vrbovok, Cs.) 10, 14, 18, 19, 24—28, 31, 35, 37—39, 41, 43, 279, 294, 298, 640—644, 646, 720
- Csaholy*, ma *Nyíresaholy*, Szatmár m. 12
- Csajág*, Veszprém m. 169
- Csákán*, később *Pozsonycsákány*, Pozsony m. (Čakan, Cs.) 147, 651, 658, 659
- Csákány*, elpusztult falu Szeptenek vidékén, Zala m. 136
- Csáky család* 21, 22, 381, 399, 412, 447
- Csáky Ferenc*, Szepes m. főispánja, felsőmagyarországi főkapitány, Szepesvár részbirtokosa 381, 411, 412, 419, 424, 435, 437, 444
- Csáky István*, *Bereg* m. főispánja, felsőmagyarországi főkapitány, országbíró, Szepesvár részbirtokosa 412—414, 417—419, 422, 428, 432, 434, 435, 437, 442, 444, 447
- Csáky István*, *Kolozs*, majd *Szepes* m. főispánja, szendrői főkapitány, tárnokmester, Szepesvár ura 381, 412
- Csáky László*, *Doboka* m. főispánja, tábornok 412
- Csall*, Hont m. (Hontianska Čelovec, Cs.) 286, 294
- Csallóköz* 12, 13, 27, 45, 46, 199, 203, 210, 214
- Csánk*, Hont m. (Čankov, Cs.) 657
- Csányi Akos*, *Nádasdy Tamás* kanizsai tisztartója 145
- Csapó*, halászhely, tokaji u. 766
- Csasztkóc*, később *Császkó*, *Nyitra* m. (Častkov, Cs.) 245, 247, 259, 260, 269
- Csécénypatony*, Pozsony m. (Čečenpatoň, Cs.) 13, 185, 219, 227, 228
- Csegze*, szőlő, váci u. 644
- Csehi*, a mai *Csehi* major *Gic* határában, Veszprém m. 173
- Csehi*, puszta Szendrőtől É-ra, *Borsod* m. 451—454, 456
- Csejte*, *Nyitra* m. (Čachtice, Cs.) 10—14, 17, 19, 22, 25, 27, 29, 33, 38, 41, 44—46, 83, 131, 241, 243, 255—270
- Csekefalva* vagy *Csekefa*, Vas m. (Čikečka Vas, Ju.) 55, 74
- Csekevölgy*, szőlő, tokaji u. 748
- Cseklész*, Pozsony m. (Čeklys, Cs.) 204
- Cselejte*, ma *Cselőtopusza* *Kosd* és *Vác* közt, *Nógrád* m. 640—642, 646, 647, 655, 661
- Csellye*, *Csölle*, Pozsony m. (Waltersdorf, Cs.) 211
- Csemiczky Gáspár* 309

- Csentefalva, Csentőfalva, Csentőfa, Pozsony* m. (Čentőfa, Cs.) 181, 189, 224
Csépa, Csongrád m. 654
Csepegő, szőlő, szentmiklósi u. 520
Csepreg, Sopron m. 93
Cserencsény, Kishont m. (Čerenciány, Cs.) 500
Cseri, Hont m. (Čerovo, Cs.) 298
Csernek: Alsócsernec, később Muracsermely, Vas m. (Murski Črnci, Ju.) 57, 68
Csernec: Felsőcsernec, később Királyszék, Vas m. (Gornji Črnci, Ju.) 52, 76
Csernelóc, később Kisszombat, Vas m. (Črnelavci, Ju.) 57, 70
Csernovics Arzén ipeki pátriárka 665
Csernyopotok, hegyi legelő, murányi u. 328
Csertesz hegy, szentmiklósi u. 566
Cservenany puszta, szendrői u. 486
Csery pasa 658
Csetnek, Gömör m. (Štitnik, Cs.) 482, 491, 492, 495, 496, 515
Csetneki család 320
Csetörtők, később Csütörtökhely, Pozsony m. (Štvrtok na Ostrove, Cs.) 658
Csicsó, ma Somogyecsicsó, Somogy m. 135, 146
Csongrád, Csongrád m. 10, 15, 16, 42, 43, 663—691
Csonkás, halászóhely, tokaji u. 766
Csonkás, szőlő, váci u. 657
Csór, Fehér m. 19, 156, 173
Csorba, ma Kuncsorba, Nagy-kunság 719
Csornoha, elpusztult falu Bécsehely, Borsova, Bázakerettye körül, Zala m. 140
Csoron András Veszprém m. főispánja 168
Csót, később Csótfa, Csódfa puszta Sikabony határában, Pozsony m. 191, 233
Cső, ma Csővár, Pest m. 644
Csőrgő, Cserge, ma Csörgő puszta Váctól DK-re, Nógrád m. 640—642, 646, 661
Csősz, egykor Kicsősz, Fehér m. 160, 173
Csütörtökhely, Donnerstmarkt, Quintoforum, Szepes m. (Štortok nad Hornadom, Cs.) 383, 387, 388, 409, 436, 437
Csütörtökhely l. még Csetörtök
- Dád, ma puszta Igar határában, Fehér* m. 167
Dalmad, Hont m. (Domadice, Cs.) 657, 658
Dancsy (Danchy) István kamarai tisztviselő 270, 271, 277
Danisóc l. Denisdorf
Daróc, ma Lénárdaróc, Borsod m. 719
Daróczy család 800
Debrecen 727, 761, 277
Decs, Tolna m. 648
Déce, elpusztult falu Szarvas és Endrőd közt, Békés m. 787
Dely Ferenc palotai tisztartó 161
Demecser, Szabolcs m. 596
Demes, Dömös, Esztergom m. 659
Demén, ma Deménd, Heves m. 657, 716, 733, 735
- Demjén, ma Kisdemjén* puszta Deménd határában, Heves m. 734
Denés, ma Fazekasdencs, Somogy m. 19, 137, 146
Dénesd, Pozsony m. (Childern, Cs.) 659
Denisdorf, Dénesfalva, Danisóc, Szepes m. (Danisovce, Cs.) 383,—385, 409, 440
Dercen, Bereg m. (Drúszina, SzU) 552
Dereghínye, szőlő, váci u. 641
Derecsény, Gömör m. (Drienčany, Cs.) 482, 505, 514
Derecsényi Borbála 505
Derecsényi család 21, 505, 515
Derecsényi Miklós, Gömör megyei birtokos 460, 461, 469, 475
Derenk, Torna m. 458
Derešk, Gömör m. (Držkovce, Cs.) 476
Dersffy Ferenc, Sáros m. alispánja, dunántúli birtokos 97
Détér, elpusztult helység Békéstől K-re, Békés m. 791
Devecser, Devéce vagy *Divicse, Hont* m. (Devičie, Cs.) 283, 288, 290
Dévény, Pozsony m. (Devín, Cs.) 308, 309
Dióerdő, pozsonyi u. 234
Dióshalom l. Surjánfalva
Dióspatony, majd Diósförgepatony, Pozsony m. (Diósförgepatoň, Cs.) 19, 185, 186, 229
Diszkorica, később Diskovica, majd Kisvadas, Bereg m. (Diszkovica, SzU) 579
Divény, Nógrád m. (Divén, Cs.) 307
Divicse l. Devecser
Dluhaluka, később Murányhosszúrért, Gömör m. (Muránska Dlhá Luka, Cs.) 315, 328
Dob, ma Tiszadob, Szabolcs m. 715, 728, 754, 764
Dobó Ferenc, Bars m. főispánja 642
Dobó István, egri várkapitány, majd erdélyi vajda 724, 725, 734
Doboz: Alsó- és Felsődoboz, elpusztult falvak Gyulától É-ra, Békés m. 18, 788
Dobravica, Dombravica, később Szakállasdombó, Szatmár m. (Dubravița, R.) 14, 620, 626, 632, 634, 635
Dobsa vagy *Dobsina, Gömör* m. (Dobšina, Cs.) 440, 495, 496
Dóczy Gábor királyi kommisszárius 695
Dolány l. Dolyán
Dolénya, Dolina, később Völgyes, Vas m. (Dolina, Ju.) 55, 81
Dolinc, Dolonc, Nagy- és Kisdolinc, később Nagy- és Kisdolány, Vas m. (Veliki Dolenci, Mali Dolenci, Ju.) 55, 74, 80
Dolny Szlaveca l. Szlaveca
Dolonc l. Dolinc
Dolyán, Dolány, majd Benczurfalva, Nógrád m. 306, 308
Domaföld, később Kapornak, Vas m. (Křplivnik, Ju.) 74
Domanic, Domanyóc, később Dománfalva, Szepes m. (Domanovce, Cs.) 410, 418

- Domanic*, később Dombalja, Vas m. (Domajinci, Ju.) 51, 52, 60
Dobravnica l. Dobrnica
Domonkos bán a Bors nemzetségből 91
Donauleiten, *Thonaleytern* szőlő, váci u. 660
Donau-neusiedel, *Thonau-noysydely*, szőlő, váci u. 660
Donkóc, *Dankóc*, *Donkoróc*, később Órfalu, Vas m. (Dankovci, Ju.) 53, 66, 78
Donnerstmarkt l. Csütörtökhegy
Dorog, Dorogd, ma Nagydorog, Tolna m. 168, 173
Dorog, ma Hajdúdorog, Szabolcs m. 756, 757
Dózsa, ma Jászdózsa, Jászság 720
Dömös l. Demes
Drágyi rét, ecsedi u. 804
Drahusóc, elpusztult falu Felsőverecskétől D-re 551, 552, 612, 614
Draskovics család 82
Drégely vára, Nógrád m. 279
Drenóc, *Drenó*, később Csábrágsomos, Hont m. (Drienovo, Cs.) 298
Drugeth l. Homonnai Drugeth
Dubovány, később Felső- és Alsódubovány, Nyitra m. (Horné Dobovany, Dolné Dobovany, Cs.) 250, 272, 274
Dubrava, később Szepestölgyes, Szepcs m. (Dubrava, Cs.) 393, 410, 415
Dubrovica, *Dubroncsa* (később Repedébe olvadt be), Bereg m. 568
Dudar, Veszprém m. 155
Dundántúl 6, 14, 15, 20
Dzsafer, *Gzjaffer* vajda, *Gzdyajer* tihája 650, 656
- Ebes*, ma Ebesmajor puszta Szekszárdtól D-re, Tolna m. 648
Eckenmark, Au. 15
Ecsed, ma Ócsöd, Békés m. 719
Ecsed: *Nagy- és Kisecséd*, Szatmár m. 10, 12, 17, 19, 23, 28, 41, 44, 46, 791, 801—803, 808, 813, 815
Ecseg, ma Sajóccseg, Borsod m. 18, 461, 463, 465, 468
Eczeth, halászhely, tokaji u. 758
Edelény, Borsod m. 9, 30, 464—466, 491
Egeg, Hont m. (Hokovce, Cs.) 656
Eger, Heves m. 10, 14, 15, 16, 19, 23, 24, 27, 30, 33, 34, 37, 38, 40, 41, 43, 44, 644, 650—653, 693, 695, 696, 701, 703, 707, 708, 711, 712, 723, 725, 726, 728, 733, 735, 743, 750—754, 757, 758, 760, 762, 763
Egreske vagy *Vitkovica*, *Vulhovica*, később Repesével egyesült, Bereg m. 560, 568
Egry György palotai tisztartó 161
Egyházas: *Nagyegyházas*, l. Kosztolna
Egyházasgelle, Pozsony m. (Ed'házsgelle, Cs.) 182, 189, 211, 216, 219. L. még Gelle
Egyházaspaka, később Nagypaka, Pozsony m. (Vel'ke Paka, Cs.) 186, 188, 218, 219, 225
- Egyházfalva*, később Egyházfa, Pozsony m. (Ed'házfa, Cs.) 236
Egyházgelle l. Egyházasgelle
Eilenbach, *Vellbach*, később Ágostháza, Szepcs m. (Vel'bachy, Cs.) 400, 409, 443
Einsiedel l. Remete
Eisdorf, *Aizdorf*, *Izsákfalva*, *Szokolca*, *Zsakovce*, *Zsákóc*, Szepes m. (Žakovce vagy Eisdorf, Cs.) 383, 388, 389, 409, 411
Előhegy, szőlő, tokaji u. 748, 777
Előtejed, földrajzi név, pozsonyi u. 231
Eperjes, elpusztult falu Újkigyóstól DNy-ra, Zaránd m. 789
Ér l. Kisér
Ercze, erdő, pozsonyi u. 234, 236
Erdély 490, 634
Erdey László, Nógrád megyei birtokos 639
Erdődy család 279
Erdődy Kristóf, a Magyar Kamara elnöke, tárnokmester, Csejte vár ura 241
Ernö főherceg 662
Éroldal, kaszáló, ecsedi u. 807
Érsekgyarmat, később Hontfüzesgyarmat, Hont m. (Hontianske Darmoty, Cs.) 657, 658
Essperner, szőlő, váci u. 642
Estei Hippolit esztergomi érsek 706
Északkeleti Kárpátok 11, 12
Eszlárszegi, *Ezlarzegy*, kaszáló, tokaji u. 748
Eszteregnye, Zala m. 134, 147
Esztergom 189, 232, 364, 656, 657, 658
Eszterházy Anna, Nádasdy Ferencné 519
Eszterházy László, Sopron m. főispánja, pápai várkapitány 519
Eszterházy Mária, Homonnai Drugeth Györgyné, 517, 578
Eszterházy Miklós nádor, 206, 519, 552
Eszterházy Miklósné l. Nyáry Krisztina
Eszterházy Pál nádor, Léka vár ura 83, 91
Esztrény vagy *Eszterény*, Gömör m. (Ostrany, Cs.) 511
Ete, elpusztult falu Bátaszék és Bonyhád vidékén, Tolna m. 648
Ewrddegh Péter, királyi kommisszárius 695
Ewthy, halastó, tokaji u. 748
Ezlarzegy l. Eszlárszegi
- Fábiánháza*, Szatmár m. 12, 807, 812
Fábiánsebestyén, ma Fábiana puszta Karcagtól ÉNy-ra, Nagyunság 719
Fadd, Tolna m. 168
Falkóc, később Úrdomb, Vas m. (Fokovci, Ju.) 55, 80
Falujeli, szőlő, váci u. 641
Fánchy Orbán 279
Farkas, szőlő, tokaji u. 749
Farkashegye, szőlőhegy, egri u. 696
Farkastorok, sziget, pozsonyi u. 201, 202
Fazekas földek, szentmiklósi u. 520
Fáy Benedek, Nógrád megyei birtokos 639
Fechfiszek, szántóföld, pozsonyi u. 238
Fedemes l. Födemes
Fejérmorotva, halászhely, tokaji u. 774

- Feketejalu*, Szatmár m. (Ocoliş, R.) 625
Feketehegy, szőlő, tokaji u. 748, 777
Feketelehota, később Szabados, Gömör m. (Čierna Lehota, Cs.) 494
Feketemarotva, halászhely, tokaji u. 774
Fekete-patak, később Kisfekete-patak, Gömör m. (Kobeliarovo, Cs.) 494
Feketeszőlő, tokaji u. 740, 755
Feled, Gömör m. (Feledince, Cs.) 504
Felegres, ma Säregres, Fehér m. 165, 173
Felföld, másutt *Hegyföld*, egykor több települést egybefogó iudicatus Nagykanizsától Ny-ra, Zala m. 140, 144
Felka, *Welke*, Szepes m. (Vel'ká, Cs.) 328
Felnémet, Heves m. 16, 697, 711, 712
Felrév, *Fölrév*, *Förév*, Pozsony m. (Oberufer, Cs.) 11, 13, 15, 181, 201, 202, 204—207, 210, 211
Felsőbánya, Szatmár m. (Baia sprie, R.) 619, 631, 634
Felsőkert, szepesi u. 412
Felsőréti, pozsonyi u. 236
Felsősziget, Pozsony m. 227, 230
Felsővíz, utca Tokajban 769, 770
Felszerpatony, pozsonyi u. 186, 229
Felvidék 6, 14, 18, 19, 20, 43
Fényszaru, ma Jászfényszaru, Jászság 720
Főzer l. *Főszer*
Ferber Farkas, szendrői provisor 460, 463, 468, 470
Ferdinánd I. magyar király 91, 164, 179, 381, 394, 447, 456, 617, 693, 719, 737, 785
Ferdinánd II. magyar király 279
Ferdinánd III. magyar király 517
Ferencszállása, ma puszta Kiskunfélegyházától D-re, Kiskunság 719
Fernezely : *Alsófernezely*, Szatmár m. (Firiza de jos, R.) 11, 18, 624
Fernezely : *Felsőfernezely*, Szatmár m. (Firiza de sus, R.) 625
Fevény l. *Fövenypuszta*
Fevényes, *Fövényes*, elpusztult helység Gyulától Ny-ra, Zaránd m. 18, 789, 790
Feygel János és Péter, bányák vizsgálatára kiküldött kamarai biztosok 383
Filpesi, *Philpessy*, szőlő, tokaji u. 749
Fissort, halastó, pozsonyi u. 202
Fodor, szőlő, tokaji u. 764
Fogacs, puszta Bercel határában, Nógrád m. 639
Folkmar, később Nagy- és Kissolymár, Szepes m. (Vel'ky Folkmar és Maly Folkmar, Cs.) 410, 444
Fót, Pest m. 648, 652
Földemes, *Földémes*, *Fedémes*, *Nagyföldémes*, Pozsony m. (Vel'ky Fedymeš, Cs.) 16, 19, 40, 192, 235, 236, 715, 731, 733
Földes, ma puszta Nagydorog határában, Tolna m. 168, 173
Földvár, egykor helység a Balaton keleti vége körül, a palotai uradalomban 158, 172
Főmajor l. *Steinmairhoff*
Főszer, erdő, pozsonyi u. 201
Föveny, ma puszta Tác határában, Fehér m. 160, 173
Fövényes l. *Fevényes*
Frangepán Ferenc egri püspök, majd kalocsai érsek 711
Frankóc l. *Hrenkóc*
Fráter György 617, 654
Fridrik, szőlő, tokaji u. 750
Fülek, Nógrád m. (Fil'akovo, Cs.) 309, 316, 458, 464, 468, 471, 472, 474, 476, 477, 479
Füles, szőlő, kanizsai u. 140
Füles, Sopron m. (Nikitsch, Au.) 85, 90
Fűrészt : *Alsófűrészt* l. *Hámor*
Füzlinc, később Kismáriahavas, Vas m. (Füzlinci, Ju.) 52, 60, 61, 75
Gacsalk, Gömör m. (Gočaltovo, Cs.) 469; 472—475
Galbó, *Gebló*, a 17. századig Hrakovistyével együtt említett helység, Nyitra m. 254, 276
Gálháza, puszta Pénteksur mellett, Pozsony m. 236
Gálházi Miklós, Gömör megyei birtokos 458, 459
Galvács, Borsod m. 452—455
Garadna, Borsod m. 9, 452—454
Garay család 164
Gáva, Szabolcs m. 773
Gebló l. *Galbó*
Gecel vagy *Gecelfalva*, Gömör m. (Gecelovce, Cs.) 492, 497
Gederóc, később Kőhida, Vas m. (Gederovci, Ju.) 56
Gelle, *Gellye* oppidum, *gellei érseki szék* (Pozsony m.) 40, 181, 188, 189, 190, 211, 217, 218—220, 223—225, 228, 230, 232—235
Gelse, Zala m. 27, 140, 142, 147
Genavla, *Gyanavla*, később Gyanafa, Vas m. (Ženavlja, Ju.) 54, 66, 78
Gerbó, ma Görbő puszta Pincehely határában, Tolna m. 168
Geréce, elpusztult helység Kanizsától Ny-ra, Zala m. 140
Gerencséróc, később Gerencsér, Vas m. 54
Gerlen, ma Gerjén, Tolna m. 168, 173
Gerlice, Gömör m. (Grlica, Cs.) 505
Gerse, egykor a szendrői vár alatti település, Borsod m. 18, 19, 449, 450, 452—454
Gesztely Jánosné Jankó Ilona 36, 301, 306, 309
Gesztely, Szabolcs m. 764
Gesztete, Gömör m. (Hostice, Cs.) 503, 504
Gewdy l. *Göd*
Gheömlý aga 652
Giebersdorf l. *Jürglinc*
Glauania község a felsőlendvai uradalomban, helyét nem ismerjük közelebről, Vas m. 79

- Gombaszög*, később puszta Szalóc területén, Gömör m. 468, 477
Gombás, szőlő, váci u. 642
Gomollier, szőlő, pozsonyi u. 198, 199, 206, 210
Gorica, később Halmosfő, Vas m. (Gorica, Ju.) 56, 72
Gornyi Szlaveca l. Szlaveca
Gotszegh l. Botszeg
Gotthard csói nemes 95
Gotthard, *Gyerhard*, később Németgyirót, Vas m. (Deutsch-Gerisdorf, Au.) 85, 86, 90, 109
Göd, később Alsó- és Felsőgöd, Pest m. 648
Gölnichánya, *Gilnitz*, Szepes m. (Göllnitz, Cs.) 20, 395, 400, 406, 409, 412, 433, 435
Gömöri hegyvidék 12, 36
Gönc, Abauj m. 444, 754, 762
Gössinger János Lajos, a pozsonyi vár curatora és írnoka 272
Gradistya, később Muravárhely, Vas m. (Gradistje, Ju.) 57, 68
Grainaugl, sziget, pozsonyi u. 200
Grancs, később Garancspetróc, Szepes m. (Granč a Petrovce, Cs.) 412
Grath, rét, szepesi u. 435
Groffenau, sziget, pozsonyi u. 201, 202, 208
Grunth, szőlő, váci u. 643
Guta, később Galgaguta, Nógrád m. 308, 644
Gvadányi Sándor szendrői főkapitány 447
Gyada, puszta Verőcétől ÉK-re, Nógrád m. 647
Gyál, puszta Soroksár és Alsónémedi közt, Pest m. 649
Gyanavla l. Genavla
Gyanóc, egykori település Kanizsától Ny-ra, Zala m. 141
Gyapa, ma puszta Paks határában, Tolna m. 173
Gyemrő, Gyömrő, Pest m. 650
Gyerhard l. Gotthard
Gyertyafalva, *Györkefalva*, Szatmár m. (Četatele, R.) 623, 628, 633, 634
Gyirót, Sopron m. (Kroatisch Geresdorf, Au.) 97
Gyömrő l. Gyemrő
Gyöngyös, halászhely, tokaji u. 766
Gyöngyös, Heves m. 491
Gyöngyöspüspöki, Heves m. 713, 714
Györk, ma Galgagyörk, Pest m. 645
Györkefalva l. Gyertyafalva
Györköny, Tolna m. 169, 173
Györline l. Jürgline
Gyula, Békés m. 18, 19, 23–25, 27, 35, 39, 663, 675, 719, 726, 785
Gyűr, elpusztult falu Mezőberénytől D-re, Békés m. 787
Gyürki, *Bewrky*, Hont m. (Durkovec, Cs.) 287, 288
Habronok, község a felsőlendvai uradalomban, Vas m. (Helyét nem ismerjük.) 55, 80
Habsburg család 6, 149, 381, 447, 617, 619, 675, 693, 737
Hada, puszta Böleskétől Ny-ra, Tolna m. 168. L. még: Harth
Hagara Mátys, II. Rákóczi Ferenc szentmiklósi számvevője 554, 615
Hagymás, rét, pozsonyi u. 238
Hajmáskér, Veszprém m. 152
Halász, az egykori Tiszahalász, Heves m. 695, 697, 705, 712, 721, 722, 724, 725
Halásztelek, ma puszta Szarvastól ÉK-re, Békés m. 709
Hallul aga 654
Halom, puszta Halomegyháza, Üllő és Soroksár közt, Pest m. 650
Haltó, rét, pozsonyi u. 236
Hámor, *Hammer*, *Hammersdorf*, *Alsőfürész*, a XIX. században a szomszédos Teucht (Taicht) helységgel olvadt össze. Későbbi nevük Hámortó, Vas m. (Hammer-teucht, Au.) 90, 104, 106, 121, 123
Hamza bölük basi 644, 653
Han, erdő, pozsonyi u. 218
Hankova, később Annafalva, Gömör m. (Hanková, Cs.) 493
Hankovica, később Kisanna, Bereg m. (Hanykovic, SzU) 527, 552, 577, 579, 580, 585, 586
Harakóc, Szepes m. (Harakovce, Cs.) 393, 410, 417, 444
Harangod, kaszáló, tokaji u. 748, 750, 758
Harikóc l. Palmsdorf
Harsány, Borsod m. 700
Harsányi István rimaszombati lelkész 305
Harth, talán Hada helyett 173. L. még: Hada
Hartyán, később Kishartyán vagy Sóshartyán, Nógrád m. 303, 305
Hasznos, Heves m. 303, 304
Hasznán alajbég 650
Haiház, ma Hajdúhadház, Szabolcs m. 757, 758
Hatvan, ma puszta Káloz határában, Fehér m. 168, 173
Hatvan, Külső Szolnok m. 458, 461, 731
Havashegy vagy *Havas*, egykor Borszucsina-val, Kisbisztrával és Jalovával határos község, Bereg m. 604, 607
Héderváry család 216
Hegyalja 14, 25, 44, 737
„Hegyen túli rész” (a Kiskárpátok és az egykori országhatár közti terület Nyitra m.-ben) 266
Hegyföld l. Felföld
Hegyköz, tájnév a csejtei uradalomban 254
Hegypatony vagy *Homokopatony*, a többi Patony közt, egykor különálló település, Pozsony m. 185, 186, 229
Hegysarki, szőlő, tokaji u. 744

- Hegysur*, Pozsony m. (Hed'sur, Cs.) 187, 189, 233, 234
Heister császári tábornok 257
Hejce, Abaúj m. 701
Helcmanóc, *Helcmanovec*, később Hanusfalva, Szepes m. (Hanušovce, Cs.) 18, 397, 400, 408, 412, 420, 422, 424, 428
Helpa, Gömör m. (Helpa, Cs.) 313, 325, 375, 377
Hely rét, pozsonyi u. 208—210
Hencovce, *Hencóc*, *Hincóc*, később Szepesnádasd, Szepes m. (Hincovce, Cs.) 383, 395, 410, 417
Hencse, ma Pusztahencse Györköny határában, Tolna m. 167
Hengerau sziget, pozsonyi u. 200, 201
Hercegmóric, elpusztult helység Mácsától K-re, Zaránd m. 790
Hercsek l. *Hörcsök*
Hernádnémeti, Zemplén m. 739, 751, 752
Hét szőlő, tokaji u. 766
Heves, Heves m. 715
Hidegkút, később Láposhidegkút, Szatmár m. (Mocira, R.) 624
Hidegkút, később Vashidegkút, Vas m. (Cankova, Ju.) 52
Hidvég, *Mezőhidvég*, ma Hidvégpusztá Sarudtól ÉNy-ra, Heves m. 701, 704—706, 708, 721—725
Hidvég l. *Sajóhidvég*
Hincóc l. *Hencovce*
Hiznyó, *Hiznye*, *Chysne*, Gömör m. (Chyžné, Cs.) 318, 319, 338
Hnylincz, hegyi legelő, murányi u. 328
Hobrt, erdő, pozsonyi u. 200
Hochstrass, később Kisostoros, Sopron m. (Hochstrass, Au.) 121, 126
Hochweingart, szőlő, pozsonyi u. 660
Hodász, ma Hegyháthodász, Vas m. 58
Hoflner, szőlő, váci u. 660
Holdos, *Hodos*, halastó, tokaji u. 748, 777
Holicsány mező, szentmiklósi u. 594
Hollósi György, Nádasdy Ferenc familiárisa 519
Holtpolyazo, dunai árterület, pozsonyi u. 188
Holubina, később Galambos, Bereg m. (Holubinoje; SzU) 525, 552, 572, 575, 579, 580—582
Homok, ma pusztá Öcsödtől ÉNy-ra, Békés m. 719
Homoka, hegyi legelő, murányi u.
Homokospatony l. *Hegypatony*
Homokszállás, elpusztult helység Tiszaföldvár mellett, Külső Szolnok m. 791
Homonnai Drugeth család 82, 517
Homonnai Drugeth Györgyné l. *Eszterházy Mária*
Homonnai Drugeth Mária, Széchy Györgyné 49, 60, 75, 82
Hontpázmány-nemzetiség 279
Horpács, Nógrád m. 648
Horvát hegyi, szőlő, madai u. 797
Horváth György l. *Kisscewith*
Horváth István tokaji officialis 757
Horváth Péter l. *Mladossewith*
Hosszúföldek, szentmiklósi u. 520
Hosszúpályi, Bihar m. 775
Hosszúrét, szepesi u. 435
Hosszúrét, utóbb Murányhosszúrét, Gömör m. (Muránska Dlhá Luka, Cs.) 353
Hosszúszó, később Gömörhosszúszó, Gömör m. (Hosusovo, Cs.) 471
Hotkovec, *Hotkóc*, később pusztá Szepesváralja mellett, Szepes m. 391, 410, 411
Hölgyi Anna, Berényi Péterné 274
Hölgyi Gáspár, Nyitra megyei birtokos 274
Hölgyi örökösök (Nyitra m.) 276
Hörcsök, *Hercek*, ma Nagy- és Kishör-
csőgpusztá Káloz határában, Fehér m. 166, 173
Hrabonica, később Alsóhrabonica, majd Alsógeroben, Bereg m. (Nyizsnyá Hrabovnica, SzU) 534, 552, 554, 568, 583
Hrakovistye, később Borsós, Nyitra m. (Hrachovište, Cs.) 254, 276
Hrenkóc, *Frankóc*, később Ferencfalva, majd Ferencelak, Vas m. (Rankovoi, Ju.) 57, 70
Hrisóc, később Gyónfalva, Szepes m. (Hršovce, Cs.) 410, 444
Hrussó, később Magasmajtény, Hont m. (Hontianska Hrušov, Cs.) 284, 298
Hussnya, hegység, szentmiklósi u. 609
Igar, Fehér m. 164, 173
Igar, szőlő, tokaji u. 756
Iglinc vagy *Iglénc*, később Ignéc, Bereg m. (Znyácevo, SzU) 520, 562, 565
Iharos, Somogy m. 134, 135
Illés l. *Illia*
Illésfalva, *Sperndorf*, Szepes m. (Ilašovce, Cs.) 383, 386—387, 409, 444
Illésházy István nádor, Csábrág és Szitnya vár ura 151, 279, 293
Illésházy Zsófia, Ocskay Ferencné 272
Illia, később Illés, Hont m. (Ilija, Cs.) 18, 285, 292, 293
Illő, egykori település Iharos és Somogy-
csicsó környékén, Somogy m. 135, 143
Inota és *Pusztá Inota*: ma község és pusztá tőle É-ra, Fehér m. 158, 160, 173
Ipolyság, Hont m. (Šahy, Cs.) 655
Ireg, ma Felsőireg, Tolna m. 173
Ispán család 301
Ispán Ferenc, Borsod-Gömör megyei birtokos, a bujdosó rendek egyik vezetője 301, 303
Ispánmező, később Gömörispánmező, Gömör m. (Španie Pole, Cs.) 510
István I. magyar király 175, 637, 693
Iván, ma Ivánka, Borsod m. 452—454
Ivancsavec, *Vancsavec*, később Ivánfalva, Vas m. (Vančavaš, Ju.) 57
Ively, halastó, tokaji u. 772, 777

- Izabella* királyné, Zápolyai János felesége 456
Izvor, később Beregforrás, Bereg m. (Izvor, SzU) 583
Izsák, szőlő, tokaji u. 766
IzsákJalva l. Eisdorf
- Jablonka, Jablonova* l. Almamező
Jákóhalma, ma Jászfákóhalma, Jászság 720
Jalova, később Jávor, Bereg m. (Jálova, SzU) 537, 552, 585, 606, 607
Jankó Ilona l. Gesztelyi Jánosné
Jánok: *Alsó- és Felsőjánok*, Pozsony m. (Horný és Dolný Janok, Cs.) 219, 235, 236
János Zsigmond erdélyi fejedelem 456, 617, 737
Jánosóc, később Jánosháza, Vas m. 54
Jászay András szendrői provisor 482, 491, 498, 505, 514
Jászberény, Jászság 720
Jászság 693, 695, 720, 727, 729
Jazi: talán Jásd, Veszprém m. 173
Jedesdorf, puszta Misérd közelében, Pozsony m. 659
Jenew, eltűnt helység Bikács közelében, Tolna m. 168
Joanelli János András, főkamagróf, az alsómagyarországi bányakamara feje 357, 435
Jobbovica, később Szuszkóval együtt Bányafalva, Bányafalu, Bereg m. (Szuszkovo, SzU) 582
Jóka, Pozsony m. (Jóka, Cs.) 239
Jolsva, Gömör m. (Jelšava, Cs.) 20, 31, 313, 319, 320, 322, 330, 334, 375, 379, 491
Józan, szőlő, tokaji u. 740, 753
Jurisich Miklós, Kőszeg védője, Borsmonostor ura 91
Juszuf aga 643
Juszuf hatvani vajda 731
Jürgine, Györlinc vagy *Gierbsdorf, Giebersdorf*, később Görhegy, Vas m. (Grlinci, Ju.) 52, 59, 60, 61, 75
- Kaba*, Nagykunság 719
Kabola mező, szentmiklósi u. 520
Kabusdorf, Káposztafalva, Szepes m. (Hrabušice, Cs.) 383, 388, 409, 438
Kács, Borsod m. 727
Kajár, Balatonfőkajár, Veszprém m. 154, 172
Kajdácny család 168
Kakashegy, szőlő, tokaji u. 744
Kakat, puszta Kenderestől É-ra, Heves m. 719
Kakuk, halastó, tokaji u. 78
Kállay Vitéz János szörényi bán 464
Kallitovicsa l. Karitovicsa
Kálló, Pest m. 643, 646, 659, 661
Kálló, ma Nagykálló, Szabolcs m. 759
Kálmánd, Szatmár m. (Cămin, R.) 806, 809
Kálnási nagybányai tisztartó 624
- Kalocsa*, Pest m. 728
Kálóz, Fehér m. 162, 173
Kálóz, később Budakalász, Pilis m. 659
Kalyava, később Szepeskárolyfalva, Szepes m. (Kal'ava, Cs.) 410, 444
Kamber bölük basi 646
Kamper Ferenc, a pozsonyi harmincadhivatal vezetője 313, 660
Kanizsa, ma Nagykanizsa, Zala m. 9, 13, 14, 16, 19, 24, 27, 28, 30, 40, 41, 43, 83, 91, 93, 131, 133, 137—139, 141, 143, 144, 148, 241
Kanizsay család 83, 89, 123, 131, 144, 164
Kanizsay Dorottya 144, 147
Kanizsay Ferenc, Kanizsa és Léka vár ura 83, 135, 144
Kanizsay László, Vas m. főispánja, országbíró, Kanizsa és Léka vár ura 83, 144
Kanizsay Orsolya, Nádasdy Tamás felesége 24, 83, 91, 95, 124, 131, 148
Kanora, Bereg m. (Kanora, SzU) 598
Kápolna, ma Kálkápolna, Heves m. 711, 719
Kaposi István lelkész 305
Káposztásbruck, Bruck, később Dunahidas, Pozsony m. (Bruck, Cs.) 204
Kapra Mátyás palotai tisztartó 166
Kara, ma puszta Jászkarajenő területén, Kiskunság 719
Karácsony völgye, váci u. 658
Karád, ma Tiszakarád, Zemplén m. 774
Karakatnas, halászhely, tokaji u. 766
Karcagújszállás, ma Karcag, Nagykunság 719
Karitovicsa, Kallitovicsa, puszta Nagybisztra, Miskarovica és Borszucsina közt, Bereg m. 543, 552, 614
Karl, később Répcekaroly, Sopron m. (Karl, Au.) 129
Károly, Karuly, erdő, ecsedi u. 809
Károly, szőlő, tokaji u. 764
Kassa (Košice, Cs.) 16, 31, 675, 720, 748, 757
Kassa Antal tokaji officialis 757
Kátay Ferenc, Torna megyei birtokos 488, 652, 654
Kátay Mihály, Bocskai kancellárja 488
Katzianer János, I. Ferdinánd fővezére 381, 394
Kaza, később Sajókaza, Borsod m. 490, 491
Kazinc, később Sajókazinc, majd Kazincbarcika, Borsod m. 490, 491
Kecskemét város 729
Kecskés, határnév, ecsedi u. 811
Keczer András, országgyűlési követ, felvidéki birtokos 301, 303
Keczer, szőlő, tokaji u. 745, 749
Kedhely, Kéhely, Kethely, később Répcekehely, Sopron m. (Mannersdorf an der Rabnitz, Au.) 91, 103
Kékes Hungarica, Magyarkékes, Szatmár m. (Unguras, R.) 621
Kelecsen, ma Kerecsend, Heves m. 717, 734

- Kelecsény*, ma Felsőkelecsény, Borsod m. 461
Keme, rét, pozsonyi u. 238
Kemecse, elpusztult falu Tolna megyében 648
Kemej, ma puszta Alsó- és Felsőzsolca közt, Borsod m. 461
Kempsynch l. Kupsinc
Kendereske, Bereg m. (Kengyeresovcü, SzU) 558
Kenéz, ma Taktakenéz, Szabolcs m. 43, 754
Kengyel, halastó, tokaji u. 748, 777
Kerecsend, Heves m. 728
Kerekgyháza, Kiskunság 720
Kerekgede, Gömör m. (Hodejovec, Cs.) 504
Kereki család 795, 798
Kereki János felsőtiszavidéki birtokos, 795, 797, 798
Kerekmező, szentmiklósi u. 520
Kereksziget, pozsonyi u. 234
Keresztes, *Köröpes*, Pest m. 651, 652
Kereskény: *Kiskereskény* l. Szentkorin
Kereslag l. Kirchsclag
Kereztag, halastó, pozsonyi u. 236
Keresztúr, ma Bodrogkeresztúr, Zemplén m. 14—16, 18, 22, 742—744, 748, 780
Keresztúr, ma Sajókeresztúr, Borsod m. 458, 461, 463, 466, 468, 469
Keresztúr, ma Sárkeresztúr, Fehér m. 173
Keresztúr, ma Sopronkeresztúr, Sopron m. (Deutschkreutz, Au.) 85, 90, 99, 120
Kéri, szőlő, tokaji u. 744
Kernec, később Lendvakislak, Vas m. (Krnai, Ju.) 55
Keskeny ág, szőlő, tokaji u. 766
Kéthely l. Kedhely
Keweches l. Kövecscs
Kewzeg l. Kőszeg
Khogl l. Kukli
Kiette, később Kiéte, Gömör m. (Kyjatice, Cs.) 512
Kigyógyarmat, később Kisgyarmat, Hont m. (Darmolky, Cs.) 286—288
Királd, Borsod m. 719, 728
Király Gál, *Királyal*, szőlő, tokaji u. 748, 777
Királyfalva, később *Királyfa*, Pozsony m. (Králová pri Senci, Cs.) 238, 239
Királyrét, Pozsonyi u. 181, 189, 219, 222, 224
Kirchsclag, *Kereslag*, Au. 15, 112
Kirn l. Szentkorin
Kis Bakso, szőlő, tokaji u. 777
Kis Lukács kamarai pénztárnok és fizetőmester 815
Kisalföld 12, 14
Kisbereceli család 639
Kisér, ma Jászkisér 720
Kisfalva, ma Bodrogkisfalud, Zemplén m. 744
Kiskakas, szőlő, tokaji u. 780
Kiskirály, szőlő, tokaji u. 749, 750
isköves, szőlő, tokaji u. 744
Kisoltár, szőlő, tokaji u. 766
Kispoklos, szőlő, tokaji u. 780
Kisrét, pozsonyi u. 236
Kissewith Horváth György kúriai jegyző 519
Kisszer, földrajzi név, ecsedi u. 805, 806
Kistisza, rét, váci u. 653
Kisújszállás, Nagykunság 719
Kisványai szőlő, tokaji u. 777
Kisvári szőlő, tokaji u. 780
Klastrom feli, szőlő, tokaji u. 766
Klenóc, Gömör m. (Klenovec, Cs.) 328
Klobusiczky Ferenc, Zemplén m. alispánja, a szentmiklósi uradalom adminisztrátora, később Rákóczi Consilium Oeconomicumának elnöke 517, 566, 783
Klobusiczky Gáspár munkácsi harmincados, több kincstári uradalom praefectusa, kamarai számadásmester 615
Kluknó, Szepes m. (Kluknava, Cs.) 410, 444
Kocsi, ma Kocsér, Kiskunság 719, 720
Koháry család 279
Koháry Péter kir. személynök, Csábrág és Sztinya vár ura 279
Kohlstätten, Alsó- és Felsőszénégető, Vas m. (Unter-, Oberkohlstätten, Au.) 90, 104, 108
Kogel l. Kukli
Kojsó, Szepes m. (Kojšov, Cs.) 12, 398, 400, 412, 422, 423, 428
Kolbach, később Hidegpatak, Szepes m. (Kolbachy, Cs.) 412
Kolbász-szék, Nagykunság 719, 729
Kolcsag, szőlő, tokaji u. 740, 753
Kolinóc, később Kolinfalva, Szepes m. (Kolinovec, Cs.) 413
Kollonich János Bertalan tokaji kapitány, kassai főkapitány 740, 745
Komárnó, később Csejtébe olvadt település, Nyitra m. 245, 255, 259, 269
Kompolt, egykor *Kiskompolt*, Heves m. 715, 728
Kondoros, Békés m. 787
Koniha lámpja, kaszáló, ecsedi u. 806
Kopanya, szántó, szentmiklósi u. 520
Koppány, később Törökkoppány, Somogy m. 93
Koprás, *Kopracs*, később Korpás, Gömör m. (Kopraš, Cs.) 313, 319, 337
Koprivnik, *Krplivnik*, később Kapornak, Vas m. (Krpilivnik, Ju.) 53, 64, 77
Korinó, *Korinya* vagy *Alsóeszéte*, Nyitra m. (Korytné, Cs.) 247, 255, 262, 269
Kormosó, Hont m. (Kornišov, Cs.) 283, 292
Korláth család 800
Korompa l. Krompach
Koroszec, később Károlyfa, Vas m. (Korošci, Ju.) 52, 60
Korpona, Zólyom m. (Krupina, Cs.) 283, 296
Korvan Mátyas, hadnagy a murányi vár-őrségben 349
Kosarischa, szántó, szentmiklósi u. 520
Kosarovec, Kosárháza, Vas m. (Dolina, Ju.) 55

- Kosd*, Nógrád m. 640, 641, 646, 655, 661
Kosztolyán, Nagykosztolány, Nyitra m. (Kostolany, Cs.) 249, 271
Kosztolna, később Nagygyházas, Nyitra m. (Kostolné, Cs.) 252, 254, 276
Kosztánfalva, *Kustánfalva*, Bereg m. (Kustanovice, SzU) 556, 558
Kotilnica, később Katlanfalva, Bereg m. (Kotyilnyica, SzU) 544, 552, 600, 602, 607, 613
Kovácsi, ma Kiskovácsi puszta Berhida határában, Veszprém m. 165
Kovácsóc, később Vaskovácsi, Vas m. (Kovačovci, Ju.) 53, 64
Köbölkút, valószínűleg a későbbi Ógelle része, Pozsony m. 182
Ködszállás, ma puszta Karcagtól É-ra, Nagykunság 719
Kőhalom, *Stanbergh*, később Répceköhalom, Sopron m. (Steinberg im Burgenland, Au.) 85, 88, 90, 103, 116, 120, 121, 126
Kölcsey, Bereg m. (Kolcsin, SzU) 520, 558, 560, 561, 568
Kőmajor l. Steinmairhof
Köpcsey, Moson m. (Kittsee, Ausztria) 200, 201, 204
Körmend, Vas m. 93
Körmendy Mátyás egri viceprovisor 721
Körmösd, később Papkörmösd, Pozsony m. (Körmeš pri Senci, Cs.) 239
Köröpes l. Kerepes
Körtvélyes, erdő, egri u. 706
Körtvélyes, határnév, pozsonyi u. 212
Körtvélytő, *Körtvélyes*, egykor Buda környéki helység, Pilis m. 659
Kőszeg, Vas m. 15, 83, 93, 94, 98
Kőszeg, *Kewzeg*, halastó, szendrői u. 461
Kővágó, szőlő, tokaji u. 780
Kővecses, *Keweches*, szőlő, szendrői u. 450
Köves, szőlő, tokaji u. 749, 750
Kövesd, ma Nógrádkövesd, Nógrád m. 639
Kövi, Gömör m. (Kemenany, Cs.) 31, 341, 476, 478, 480, 482, 483, 484
Középhegy, szőlő, egri u. 697, 711, 712
Középmál, szőlő, váci u. 642
Középszer, földrajzi név, pozsonyi u. 213
Krajna, később Karaj, Nyitra m. (Krajné, Cs.) 251, 254, 276
Krajna, később Vég hely, Vas m. (Karja, Ju.) 56, 68
Krajna vidék, 10 falu Munkács mellett 561, 568, 584
Kramarovi l. Sincersdorf
Krasics, később Lendvakirályfa, Vas m. (Krašći, Ju.) 51, 60, 61
Krasnahorkaváralja, Gömör m. (Krásnohorské Podhradie, Cs.) 320, 451
Kratky, hegyi legelő, murányi u. 328
Kristóf, Christoff, szőlő, tokaji u. 750
Kriszlingh, erdő, pozsonyi u. 196, 204
Krokava vagy *Krokove*, később Kopárhegy, Gömör m. (Krokava, Cs.) 512
Krompach, később Korompa, Szepes m. (Krompachy, Cs.) 400, 407, 410, 444
Kruplivník l. Koprivník
Krussith család 279
Krussith János csábrági, szitnyai, korpónai kapitány, Liptó m. főispánja 279, 639—646, 659
Kukli, *Khögl* vagy *Kogel*, később Kúpfalva, Vas m. (Kogl im Burgenland, Au.) 90, 113, 121
Kullik, szántó, szentmiklósi 6. 520
Kunság, *Kis- és Nagykunság* 693, 695, 719, 720, 727, 729
Kunszölő, tokaji u. 744
Kupsinc, később Murahalmos, Vas m. (Kupšinci, Ju.) 57, 70, 71, 80
Kurimján l. Szentkorin
Kufittván, Borsod m. 468
Kussula, hegyi legelő, murányi u. 328
Kustán, később Kustván puszta Enyingtől Ny-ra, Veszprém m. 173
Kustánfalva l. Kosztánfalva
Kutas, szőlő, tokaji u. 764
Kuurik, szántó, szentmiklósi u. 520
Külsőhetess, határnév, pozsonyi u. 226
Kürt, ma Erdőkürt, Nógrád m. 654
Kürt, ma Tizsakürt, Külső-Szolnok m. 16, 703
Kylycze, halastó, tokaji u. 745
Kyssera, hegyi legelő, murányi u. 328
Laefalva, később Laefalu, Szatmár m. (Šišesti, R.) 624, 631—634
Lásd, ma Szendrőlád, Borsod m. 9, 452—454
Ladány, szőlő, tokaji u. 740, 750, 753, 761, 762
Ladány, ma Jászladány, Jászság 720
Ladány, ma Tiszaladány, Szabolcs m. 12, 772
Lagd : *Kislagd*, egykor Kanizsa közelében fekvő helység, Zala m. 140
Lajos, ma Lajosmizse, Kiskunság 719, 730
Lajos II. magyar király 181
Lak, *Tótlak*, később Nagytótlak, Vas m. (Selo, Ju.) 55
Lakompak, Sopron m. (Lackenbach, Au.) 28
Laokay hegy, szentmiklósi u. 520
Láng, ma Nagy- és Kisláng, Fehér m. 162, 173
Langeck, *Longeck* vagy *Langek*, később Hosszúszeg, Vas m. (Langeck, Au.) 10, 17, 85, 86, 90, 93, 107, 122, 124
Lánzsér, Sopron m. (Landsee, Au.) 28, 87
Lapis, szőlő, tokaji u. 780
László : *Alsólászló*, Sopron m. (Unterloisdorf, Au.) 99
László : *Felsőlászló*, Sopron m. (Oberloisdorf, Au.) 101
Latorfalu, *Latorfalva*, *Pubendorf*, később Lantosfalva, Vas m. (Bubendorf im Burgenland, Au.) 85, 86, 108, 109, 124

- Latorka, Laturka*, később Latorcaffő, Bereg m. (Latorka, SzU) 54, 552, 588, 598, 601—604
- Laurat*, szőlőhegy (vagy település) neve, felsőlendvai u. 76
- Lázárpataka*, egykori település Felsőverec-kétől É-ra, Bereg m. 612
- Lebenbrunn* l. *Lenprunn*
- Legénd*, Nógrád m. 644
- Lehota* vagy *Ratkólehota*, később *Ratkószabadi*, Gömör m. (Ratkovská Lehota, Cs.) 509, 512
- Lehota maior, Lehotka maior* vagy *Murány-lehota*, később *Murányszabadi*, Gömör m. (Muranska Lehota, Cs.) 515, 328; 370
- Lehota minor, Lehotka minor* vagy *Umrá-lehota*, később *Lehelfalva*, Gömör m. (Umrá Lehota, Cs.) 20, 317, 318, 328, 341
- Lehotka, Lehota*, később *Szitnyalehota*, majd *Szitnyaliget*, Hont m. (Sitnianska Lehotka, Cs.) 287, 290
- Léka*, Vas m. (Lockenhaus, Au.) 10—21, 28, 30, 31, 33, 37—41, 45, 83, 85, 86, 89, 90, 103, 105—107, 120, 121, 123, 124, 127, 129
- Lekenye*, Gömör m. (Lekaňa, Cs.) 494
- Leklinc*, később *puszta* *Polonyék határában*, Hont m. 285, 297
- Lenesehely*, szántó, pozsonyi u. 238
- Lendva*: *Felsőlendva*, Vas m. (Gornja Lendava, Ju.) 10, 19, 27, 39, 41, 43, 44, 49, 50, 51, 59, 60, 64, 75, 82
- Lengyelország* 10, 31, 36, 48, 614
- Lenprunn, Lebenbrunn*, később *Létér*, Vas m. (Lebenbrunn, Au.) 90, 113, 121
- Lep* l. *Lőb*
- Lepovith Péter*, a *Nádasdyak lékai* tisztartója 94
- Lepsény*, Veszprém m. 159, 173
- Lessenyei Nagy Ferenc* nádori ítélőmester, Wessclényi Ferenc nádor titkára és a murányi uradalom provisor 336
- Lestar*, szőlő, tokaji u. 748
- Leszété* vagy *Podola*, később *Felsőleszété*, Nyitra m. (Podolic, Cs.) 246, 247, 262, 269
- Leszété* l. még *Koritno*
- Leuklasz*, rét, szentmiklósi u. 520
- Léva*, Bars m. (Levice, Cs.) 657
- Lévárt*, Gömör m. (Levart. Cs.) 476
- Liberce*: *Nagyliberce*, Nógrád m. (L'uborec, Cs.) 306, 307
- Libing, Libek*, l. *Rednek*
- Liboca*, egykor *Kanizsától É-ra* fekvő község, Zala m. 139
- Libokova*, egykor *Szerbóccal* határos község, Bereg m. 611
- Lice*, Gömör m. (Licince, Cs.) 477, 481, 482, 485, 487
- Ligetfalu*, később *Pozsonyligetfalva*, Pozsony m. (Petržalka, Cs.) 199
- Lihomerje* l. *Luhomerje*
- Lipóc*, később *Gömörlipóc*, Gömör m. (Lipovec, Cs.) 508
- Lipót I.* magyar király 83, 737
- Liszka*, ma *Olaszliszka*, Zemplén m. 772
- Lisztes*, szőlő, tokaji u. 740
- Litteratus* *Jakab* palotai tisztartó 162
- Litteratus* *Miklós* kanizsai tisztartó 145
- Locsmány* v. *Locsmánd*, Sopron m. (Lutzmannsburg, Au.) 95
- Long*, sziget, pozsonyi u. 231, 232
- Longeck* l. *Langeck*
- Lónyay család* 517
- Lónyay Zsigmond*, Kraszna, majd Bereg m. főispánja, Szentmiklós vár ura 517
- Lóránffy család* 482, 490, 491, 498, 505
- Lóránffy Kata*, Apaffy Istvánné 490
- Lóránffy Mária*, Rákóczi Zsigmondné 490
- Lóránffy Zsuzsánna*, I. Rákóczi Györgyné 490, 491
- Losonczy család* 785
- Lőb, Lep*, puszta *Üllőtől D-re*, Pest m. 650
- Lögerpatony*, Pozsony m. (Lögerpatoň, Cs.) 184, 219, 226—228
- Lök*, ma *Tiszalök*, Szabolcs m. 775
- Lökősháza*, ma *puszta* *Elektől D-re*, Zaránd m. 793
- Lubenyik, Lubonik*, később *Lubány*, Gömör m. (Lubeňik, Cs.) 20, 28, 319, 328, 339
- Lubina*, később *Lobonya*, Nyitra m. (Lubina, Cs.) 251, 254, 274
- Lucova*, később *Lakháza*, Vas m. (Lucovci, Ju.) 54, 66
- Lucse*: *Kislucse*, később *Kislucs*, Pozsony m. (Kisluč, Cs.) 13, 184, 220, 222
- Lucsvina*, Szepes m. (Lučivna, Cs.) 328
- Ludány*, később *NyitraLudány*, Nyitra m. (Ludany nad Nitron, Cs.) 637, 661
- Luhomerje, Lihomerje, Lohomerje*, később *Lehomér*, Vas m. (Lemerje, Ju.) 56, 70
- Luka*, halastó, tokaji u. 774
- Lukasóc*, később *Lukácsfa*, Vas m. (Lukačovci, Ju.) 58
- Macháza*, korábban *Alsó- és Felsőmacháza*, Pozsony m. (Machaza, Cs.) 186, 224, 238
- Macs*, elpusztult falu *Debrecentől É-ra*, Szabolcs m. 764
- Maeskás*, puszta *Apátmarót határában*, Hont m.
- Maeskás hegye*, szőlőhegy, váci u. 656
- Macskóc* l. *Mocskóc*
- Mada*, ma *Nyírmada*, Szabolcs m. 17, 30, 36, 44, 795—800
- Madaras*, ma *Kunmadaras*, Nagykunság 719
- Madocsa*, Tolna m. 173
- Maglód*, Pest m. 650
- Mágócsy Gáspár*, gyulai, majd egri várnagy, Heves-KülsőSzolnok, Bereg és Torna m. főispánja 726—728
- Magyar: Nagymagyar*, Pozsony m. (Vel'ky Meder, Cs.) 173

- Magyarád*, Heves m. 704, 705, 725
Magyarád, később Hévmagyarád, Hont m. (Madarovec, Cs.) 657
Magyarkékes l. Kékes
Magyarmál, szőlő, váci u. 643
Magyarszállás, ma Magyarka pusztá Karcagtól D-re, Nagykurság 719
Majláth Gábor, Borsmonostor ura 91
Majorföldsé, szántó, pozsonyi u. 187
Majtény, később Kis- és Nagymajtény, Szatmár m. (Moftenul mic, Moftenul mare, R.) 810, 812
Maklár, ma Maklártálya része, Heves m. 698, 699, 708, 715, 728
Máli szőlő, csesedi u. 814
Malomháza, Sopron m. (Kroatisch Mini-hof, Au.) 120
Marác, később Alsómarác, Vas m. (Moravci, Ju.) 72
Margiczán, rét, szepesi u. 412
Marhoff, l. Steinmairhof
Márianosztra, Hont m. 379
Máriássy Ferenc országgyűlési követ 320
Marja; *Kismarja*, Bihar m. 775
Marjalaka, ma pusztá Kisujszállástól D-re, Nagykurság 719
Maros, ma Kismaros, Nógrád m. 642, 643
Marót, *Marótapáti*, később Apátmarót, Hont m. (Opátove Moravce, Cs.) 655—658, 661
Maróthi család 785
Martinya, *Martonya*, később Mártonhely, Vas m. (Martjanci, Ju.) 54, 56, 72, 78
Mártonfalva, később Nemesmartonfalva, Gömör m. (Martinová, Cs.) 27, 143
Mártonfalva vagy *Szentmárton*, ma Tótszentmárton, Zala m. 134, 303
Martonya l. Martinya
Martonyi, Borsod m. 491
Martyánc, később Mártonhely, Vas m. (Martjanci, Ju.) 56, 66
Mateóc, Szepes m. (Matejovce vagy Matzdorf, Cs.) 328
Matoles, később Tunyogmatoles, Szatmár m. 812, 813
Mátyás I. magyar király 36, 83, 181, 311, 452, 737, 785
Mednyánszky család 276
Mednyánszky György, Trencsén—Nyitra megyei birtokos 276
Medvece, *Medvese*, *Medvesa*, később Medvefalva, Bereg m. (Medvezsoje, SzÜ) 545, 552, 594, 601, 613
Megyaszó, Zemplén m. 764
Megyer, l. Békásmegyer
Mehmed budai pasa 699
Menyöd, ma pusztá Cece határában, Tolna m. 167
Mercse, ma Sajómercse, Borsod m. 718
Mérk, ma Mérkvállaj, Szatmár m. 804, 806
Mesterszállás, Nagykurság 719, 791
Meszes, Borsod m. 491
Meszélető, szőlő, tokaji u. 766
Meszt, később Muszka, Zaránd m. (Musca, R.) 792
Mézesmál, szőlő, tokaji u. 740
Mézzevelő, Hont m. (Medovarce, Cs.) 285, 295
Mezőhidvég l. Hidvég
Mezőszilas, később Rétszilás pusztá Sárszentmiklós határában, Fehér m. 173
Miava, Nyitra m. (Myjava, Cs.) 13, 255, 264, 266, 267, 269
Micske, *Strobersdorf*, később Répccemicske (Streibersdorf, Au.) 10, 95, 96
Miglész, később Miglészpataka, Gömör m. (Migles, Cs.) 18, 19, 324, 375, 378
Miháld, Somogy m. 13, 137, 146
Mihalóc, *Mihályföld*, eltűnt település Mura-szombat környékén, Vas m. 72, 81
Mihálytelke, ma Jásztelek, Jászság 720
Mikefalva, ma Mikefa, Zala m. 16, 133, 148
Miklósavágása, *Miklósfalva*, Sáros m. (Miklušovce, Cs.) 410, 444
Miksa I. magyar király 83, 131, 179, 447, 456
Millenbach l. Mühlenbach
Mindszent, *Betánia*, *Bettendorf*, később Szepesmindszent, Szepes m. (Bijacovce, Cs.) 390, 410, 413, 415
Mindszent, elpusztult község Resznek környékén, Zala m. 58
Mindszent, ma Mindszentpusztá Sárszentmiklós határában, Fehér m. 168, 173
Misérd, Pozsony m. (Mischdorf, Cs.) 659
Miskarovica, később Miskafalva, Bereg m. (Miskarovica, SzÜ) 543, 552, 603, 604
Miske, elpusztult település Téglástól É-ra, Szabolcs m. 757, 764
Miszófalva, Szatmár m. (Tautii-Măgheruș, R.) 814
Miticzky Mihály, Eszterházy László familiárisa 519
Mittelhaiffel, határnév, pozsonyi u. 208
Mizse, ma Lajosmizse, Kiskurság 719, 730
Mladossewith Horváth Péter 58
Mladetinc, később Kismálnás, Vas m. (Mlajtince, Ju.) 58, 72
Mnišany, később Baráttelke, Gömör m. (Mnišany, Cs.) 28, 319, 328, 335, 337
Mochia comes 95
Mocskóc, *Muskóc*, *Macskóc*, később Mátyásdomb, Vas m. (Mačkovci, Ju.) 53, 66
Mogyoród, Pést m. 648, 652, 654, 655, 661
Mokraluka, később Vizesrét, Gömör m. (Mokra Luka, Cs.) 20, 317, 328, 342, 352
Monacóc, *Monakfalva*, Vas m. 81
Mondolás, szőlő, tokaji u. 777
Monok, Zemplén m. 752, 764
Monor, Pést m. 650
Monostorpályi, Bihar m. 775
Moravci, *Marác*, később Alsómarác, Vas m. (Moravci, Ju.) 58

- Móré László*, Palota vár ura 149
Móric, ma puszta Túrkevédtől ÉNy-ra, Nagykunság 719
Móricz Lőrinc, Csongrád megyei birtokos 654
Móricz Márton, Bereg megyei birtokos 533
Mórocz Farkas, Pozsony m. alispánja, később kamarai tanácsos, alnádor 219
Morotva, halászhely, tokaji u. 756
Mosdossy Imre (a szövegben *Mosdoczky Gáspár*), a Szepesi Kamara tanácsosa 663, 675, 691
Mosózi Zakariás váci püspök 637
Motovilec, később Mottvolád, Vas m. (Motovilci, Ju.) 53, 64, 77
Munkács vára, Bereg m. (Munkacsevo, SzU) 490, 520, 527, 532, 558, 561, 567, 569, 578, 582, 605
Murány, később Murányalja, Gömör m. (Murán, Cs.) 9—15, 17—23, 25—33, 39, 42, 44—46, 311—315, 330, 372, 476, 478, 481, 513
Muraszombat, Vas m. (Murska Sobota, Ju.) 49, 58—60, 69, 72, 75, 80
Murányvölgy 315
Murath, szőlő, tokaji u. 777
Muskóc l. Mocskóc
Musztaja tihája 644, 656
Mut, ma puszta Felsőíreg határában, Tolna m. 173
Muzsaj, szőlő, tokaji u. 749, 751
Mühlenbach, *Millenbach*, később Malompatak, Szepcs m. (Mühlenbach, Cs.) 383, 389, 409, 444
Nádas, később Hontnádas, Hont m. (Nadošany, Cs.) 655
Nádas l. Újmajor
Nádasd, később Csallóköznádasd, Pozsony m. (Nadašd na Žitnom Ostrove, Cs.) 412
Nádasdy család 21, 22, 28, 49, 83, 91, 94, 117, 120, 129, 270, 271
Nádasdy Ferenc, dunáninneni orsz. főkapitány, Vas m. főispánja, Léka, Borsmonostor és Csejte vár ura 83, 91, 124, 129, 241, 266
Nádasdy Ferenc, Vas, Zala és Somogy m. főispánja, Léka, Borsmonostor és Csejte vár ura, országbíró és kir. helytartó 83, 91, 121, 241, 257, 263, 272, 274, 766
Nádasdy Ferencné l. Eszterházy Anna
Nádasdy Katalin 270
Nádasdy Pál, Vas m. főispánja, dunántúli orsz. főkapitány, Léka, Borsmonostor és Csejte vár ura 83
Nádasdy Tamás nádor, Kanizsa és Léka vár ura 83, 91, 124, 131, 145
Nádasdy Tamásné l. Kanizsay Orsolya
Nagy Bálint palotai tisztartó 163, 164
Nagy Baxo l. Baksó
Nagy Orbán hegye, szőlő, ecsedi u. 814
Nagyalföld 6, 14, 15, 17, 164
Nagybánya, Szatmár m. (Baia Mare, R.) 9—11, 14, 17, 18, 20, 30, 33, 40, 43, 44, 46, 617
Nagyerdő, pozsonyi u. 226
Nagyfenék, erdő, ecsedi u. 812
Nagykakas, szőlő, tokaji u. 780
Nagykirálysztől, tokaji u. 748, 749
Nagyköves, szőlő, tokaji u. 744
Nagy Mihályi Ferenc 299
Nagyoszlás, szántó, váci u. 658
Nagy Péter hegye, szőlő, madai u. 797
Nagypoklos, szőlő, tokaji u. 780
Nagyremete, szőlő, tokaji u. 748
Nagyszer, földrajzi név, ecsedi u. 805, 806
Nagyszőlő, madai u. 797
Nagyszőlő, tokaji u. 766
Nagytó, halászhely, tokajiu. 745, 750, 780
Nagyvati, szőlő, tokaji u. 777
Nána, ma Bakonyhána, Veszprém m. 156
Nána, ma Tiszánána, Heves m. 16, 695, 759, 775.
Nánás, ma Hajdúnánás, Szabolcs m. 29, 757, 761
Nandrás, Gömör m. (Nandraž, Cs.) 20, 476, 480
Naszály, elpusztult falu Váctól É-ra, Nógrád m. 642, 646, 647, 655, 661
Negrefalu, *Nyegrefalva*, Szatmár m. (Negreni, R.) 629, 633, 634
Negyedföld, rét, pozsonyi u. 183
Négy szállás, ma puszta Jászberénytől É-ra, Jászág 720
Nelepina l. Nolipenna
Némedi, ma Alsónémedi, Pest m. 649, 661
Némedi, ma Kisémedi, Pest m. 645
Nemesec, *Nemesóc*, később Lendvanemesd, Vas m. (Nemčavci, Ju.) 56, 72
Nemesszeg, földrajzi név, pozsonyi u. 231
Német szőlő, tokaji u. 766
Némethy Gergely, a Bocskai-szabadságharc hajdúkapitánya, 93
Némethy Ferenc, tokaji várkapitány 737, 739, 741, 742, 748, 754, 760, 762
Némethy cesedi tisztartó 812
Németszer, szőlőhegy, egri u. 701
Neneőd, egykori helység a palotai uradalomban 173
Neradróc, később Nádorfa, Vas m. (Neradnovci, Ju.) 54, 66, 78
Nerejő, *Nyenev*, *Nyenyed*, *Nyiri*, halászhely, tokaji u. 745, 780
Neugossen, pozsonyi városrész 195, 196
Neusohl, Besztercebánya, Zólyom m. (Banská Bystrica, Cs.) 371, 376, 795
Nevel, egykori helység a váci püspöki uradalomban 648
Niczky Ferenc, a Kanizsayak lékai tisztartója 85, 88
Nógrád vára, Nógrád m. 637, 642, 644, 647

- Nolipenna, Nelipina*, később Hársfalva Bereg m. (Nyelyipino, SzU) 547, 552, 572, 573, 577
- Norsinc*, később Újtölgyes, Vas m. (Norsinci, Ju.) 58
- Noszgila*, puszta a szentmiklósi uradalomban 582
- Noszkova*, később Dióslak, Vas m. (Noszkova, Ju.) 52
- Nőtecs, Nőtincs, Nógrád* m. 647, 648
- Nőtincsimál, Nyutechymal*, szőlőhegy, váci u. 643
- Nyáry család* 517
- Nyáry István*, Bethlen Gábor kállói kapitánya, majd felsőmagyarországi főkapitány, Szabolcs m. főispánja, Szentmiklós vár ura 533
- Nyáry Istvánné* l. Telegdi Anna
- Nyáry Krisztina*, Eszterházy Miklósné 517, 519, 533
- Nyáry Pálné* l. Várday Kata
- Nyék, Alsó- és Felsőnyék*, később Ipolynyék, Hont m. (Nekije, Cs.) 284, 297
- Nyék*, később Csallóköznyék, Pozsony m. (Niek nad Žitnan Ostrove, Cs.) 239
- Nyenes, Nyenyed*, l. Nerejő
- Nyilas*, rét, ecsedi u. 809
- Nyilas*, szőlő, tokaji u. 740, 753
- Nyiregyháza*, Szabolcs m. 775, 810
- Nyírség* 10, 559, 596
- Nyulas*, szőlő, tokaji u. 777
- Nyutechymal* l. Nőtincsimál
- Oberpullendorf* vagy *Felsőpulya*, Sopron m. (Oberpullendorf, Au.) 129
- Obrancakóc*, talán a későbbi Obrankóc puszta Csekefalvától D-re, Vas m. 55
- Ochtina*, később Martonháza, Gömör m. (Ochtiná, Cs.) 320, 493
- Ocskay Éva*, Sárkány Istvánné 272
- Ocskay Ferenc* felvidéki birtokos 272
- Ocskay Ferencné* l. Illésházy Zsófia
- Ódány* l. Oldány
- Odorance* l. Odrejác
- Odorin*, később Szepesedelény, Szepes m. (Oderin, Cs.) 19, 383, 384, 409, 442
- Odrejác, Odriáne, Adriáne, Odorance*, később Andorhegy, Vas m. (Adrijanci, Ju.) 54, 66
- Ógelle*, Pozsony m. (Ogelle, Cs.) 183, 189, 218, 219, 221. L. még: Gelle
- Oláhkékes*, Szatmár m. (Chechiš, R.) 624
- Olasz*, utca Egerben 696
- Olcná*, később Detrefalva, Szepes m. (Olcna, Cs.) 410, 444, 445
- Oldány, Ódány*, ma puszta Murgától K-re, Tolna m. 648
- Olena, Olenyova*, majd Szarvaskút, Bereg m. (Oljenovo, SzU) 580
- Olsavka*, később Kisolsva, Szepes m. (Olšavka, Cs.) 391, 410, 416
- Olsevica, Olsavica*, később Nagyolsva, Szepes m. (Olšavica, Cs.) 18, 394, 412, 424
- Omály*, szőlő, váci u.
- Ónd*, Zemplén m. 763
- Ónod*, Borsod m. 702, 772
- Opava* l. Apova
- Ordás*, puszta Bercel szomszédságában, Nógrád m. 639
- Ordódy Imre* kamarai lajstromozó, majd pénztáros és kamarai tanácsos 195
- Orgondaszentmiklós*, ma puszta Karcagtól Ny-ra, Nagyikunság 719
- Orlyay család* 800
- Ormán*, puszta Varbók határában, Hont m. 295
- Ormándy Péter* palotai tisztartó 166
- Ormos rét*, szendrői u. 467
- Oroszfalva*, később Kékesoroszfalu, Szatmár m. (Rus, R.) 623, 631—634
- Oroszveg*, Bereg m. (Roszvegovo, SzU) 562
- Ország család* 22, 241, 255
- Ország Kristóf*, Nógrád m. főispánja, országbíró, Csejte vár ura 241, 249
- Ország Kristófné* l. Zrínyi Ilona
- Ország Mihály* kincstárnok, majd nádor 241
- Ostoros*, Borsod m. 719
- Oszmán* bej, váci török harmincados 641, 642
- Ótura*, l. Tura
- Ottóc*, később Ottóháza, Vas m. (Otovec, Ju.) 53, 66
- Óvár*, szőlő, tokaji u. 766
- Ozorai Pipó* 164
- Ökörmező*, puszta a szentmiklósi uradalomban, Bereg m. 614
- Öllő, Üllő*, Pest m. 650, 654, 661
- Ördög*, szőlő, tokaji u. 777
- Öremy*, halastó, tokaji u. 758
- Örén*, ma Örvény, Heves m. 708
- Örs*, ma Tiszaörs, Heves m. 707, 708
- Ósi*, Veszprém m. 157, 172
- Pachhauz, Pakhaz*, puszta Szentantal közelében, Hont m. 289
- Paka* l. Egyházaspaka
- Páka* l. Pálka
- Pakhaz* l. Pachhauz
- Pál* csói nemes 95
- Pál szőlő*, szendrői u. 489
- Palaczka*, szőlő, tokaji u. 745
- Palást*, korábban Alsó-, Felső- és Középpalást, Hont m. (Plaštovce, Cs.) 284, 287, 288, 298
- Páld*, utóbb Pád puszta Iharosberénytől É-ra, Somogy m. 137, 138, 143
- Palentic*, hegyi legelő, murányi u. 328
- Pálfalva*, ma Sajópálfalva, Borsod m. 461, 462
- Pálffy család* 23, 175

- Pálffy István* Pozsony m. főispánja és a vár kapitánya 175
Pálffy Miklós, Pozsony m. főispánja és a vár kapitánya 175, 214
Pálffy Pál nádor, Pozsony m. főispánja és a vár kapitánya 175, 195, 197, 239
Pálffy Péter 279
Pálffy Tamás, Várpalota kapitánya, Zólyom m. főispánja 150, 159
Pálka, Páka, ma puszta Kiskunfélegyházától É-ra, Kiskunság 652, 719
Pallén 1. Pamlény
Pallova 1. Pavlova
Palmásdorf, Pálmajalva, Harikóc, Szepes m. (Harikovce, Cs.) 383, 385, 409
Palota, szőlő, tokaji u. 740, 766
Palota, ma Várpalota, Veszprém m. 9, 10, 19, 23, 27, 35, 40, 41, 151, 153—156, 158—160, 164, 167, 168, 171, 173
Pamlény, Pallén, később Palin puszta Újudvar mellett, Zala m. 141, 144
Pannonhalma, Győr m. 659
Pap, utca Tokajban 768
Pap hegy, szentmiklósi u. 566
Papi, ma Hejőpapi, Borsod m. 703
Papkeszi, Veszprém m. 158, 172
Páskaháza, Gömör m. (Pašková, Cs.) 469, 471—475
Paszoka vagy *Paszika*, később Kishídvég, Bereg m. (Paszika, SzÜ) 568, 572, 582
Pásztó, Heves m. 304
Pasztovnik földek, szentmiklósi u. 520
Patak 1. Sárospatak
Paulova, 1. Pavlova
Patakfő, szőlő, váci u. 642
Patóczy Ferenc, Izabella királyné tanácsosa, Békés és Zaránd m. főispánja, Gyula vár ura 785
Patóczy Miklós, Gyula vár ura 785
Pavlova, Paulova, Pallova, később Kispálos, Bereg m. (Pavlovo, SzÜ) 547, 552, 579
Paz, helység a palotai uradalomban, 173
Pázma, Pázmán; ma Pázmánd puszta Dunaföldvártól É-ra, Fehér m. 166, 173
Pazzeh, hegyi legelő, murányi u. 328
Pechno 1. Pecsnaaróc
Pecsaróc 1. Picseróc
Pecser, elpusztult falu Erdőhegy vidékén, Zaránd m. 708
Pecsnaróc, Pechno, majd Ottóccal Ottóháza, Vas m. (Otovcí, Ju.) 53, 66, 76
Peder, elpusztult helység Alap vidékén, Fehér m. 169
Pelsőc, Gömör m. (Plešivec, Cs.) 469—481, 491
Penc: *Nagy- és Kispenec, Pence*, ma Penc község és mellette Alsópenc puszta, Nógrád m. 645, 647, 661
Pénteksur, Pozsony m. (Malé Šurovce, Cs.) 187, 189, 235
Pentele, Dunapentele, ma Sztálinváros, Fehér m. 173
Perbes György, Gömör megyei birtokos 471
Perbise, Permise, Vas m. 54
Perboi, határnév, szentmiklósi u. 520
Pere, ma Alsó- és Felsőpere puszták Bakonyánána határában, Veszprém m. 169
Peremarton, Veszprém m. 153, 173
Perenye, egykori település Bázakerettye környékén, Zala m. 140
Perényi család 517, 552
Perényi Gábor, Abauj m. főispánja, felsőmagyarországi főkapitány, tárnokmester, majd országbíró 702
Perényi Péter, Temes, majd Abauj m. főispánja, temesvári kapitány, erdélyi vajda, I. Ferdinánd kancellérja, az egri uradalom birtoklója 693
Pereszirova, Bereg m. (Később Rákóczi-szálláshoz csatolták) 545, 552, 588, 589, 594
Peresznye, Sopron m. 97, 103
Pergelény, Pörgölény vagy *Pilgersdorf*, Vas m. (Pilgersdorf, Au.) 85, 87, 90, 111, 113, 125
Perlász 1. Prihradány
Permise 1. Perbise
Perneszy András, Vas megyei birtokos 52
Pertocsa, később Perestő, Vas m. (Pertoča, Ju.) 52, 62
Pest 648, 728
Pesthy Ferenc, a felsőmagyarországi kamarai igazgatóság coadiutora, majd igazgatója 458, 460, 695
Pestyéni Gergely, országyűlési követ, Csongrád vár ura 164, 663
Pét, később puszta Várpalota határában, Veszprém m. 153, 173
Péteri, puszta Soroksár mellett, Pest m. 650
Pétermány, Gömör m. (Petrmánovce, Cs.) 497
Pethő János, Nógrád megyei birtokos 640
Petróc, később Péterhegy, Vas m. (Gornji Petrovci, Ju.) 56, 57, 68
Petrovics Péter temesvidéki birtokos, a Zápolyai-család egyik legbefolyásosabb támogatója 709
Philpessy 1. Filpesi
Piarcz, utca Tokajban 768, 769
Picseróc, Pucseróc, Pecsaróc, később Szentsebestyén, Vas m. (Pečarovci, Ju.) 53, 66, 67, 78
Pilgersdorf 1. Pergelény
Pilis, Pilis m. 637, 655, 657, 659
Pilisszentkereszt, Pilis m. 639
Pincefő, szőlő, tokaji u. 740, 755
Pincehely, Tolna m. 168, 173
Prizna, hegység, szentmiklósi u. 554
Piringsdorf 1. Bónya
Piski, Püski, elpusztult helység Békéscsabától K-re 791
Plajgram vagy *Plajgram, Bleigraben*, ma Ólmod, Sopron m. 97

- Ploszkó*, később *Poloszkó*, Gömör m. (Ploské, Cs.) 327, 507
Pocsaj, Bihar m. 775
Podherény, *Podhering*, később Órhegyalja, Bereg m. (Podhorjánü, SzU) 520, 533, 555, 556, 560, 562, 566, 568
Podmaniczky család 149
Podmaniczky Rajafel trencsényi főispán, Palota vár ura 149
Podola I. Leszéte
Podpolóc, *Podpolóc*, később Vezérszállás, Bereg m. (Pudpolozjá, SzU) 529, 530, 552, 554, 583—586, 607, 609
Póhamara, puszta Mezőtúrtól É-ra, Nagykunság 719
Pohorella, később Koháryháza, Gömör m. (Pohorelá, Cs.) 375, 376
Pókatelek, elpusztult falu Dunaszerdahely határában, Pozsony m. 232
Poklos, szőlő, tokaji u. 744
Pokorág: *Alsópokorág*, Kishont m. (Nižnia Pokoradz, Cs.) 515
Pokorág: *Felsőpokorág*, Kishont m. (Vyšnia Pokoradz, Cs.) 499, 500
Polana, *Polane*, *Polona*, később Vaspolony, Vas m. (Polana, Ju.) 57, 70
Polánc, később Vaspolony, Vas m. (Polana, Ju.) 52, 60, 61
Poleka, szőlő, tokaji u. 740, 755
Poloma vagy *Polom*, később Dombosmező, Gömör m. (Polom, Cs.)
Polomka I. Polunka
Polona I. Polana
Poltári Sós János Pest megyei birtokos 648, 655
Polunka, *Polonka*, *Polomka*, később Garamszécs, Gömör m. (Polonka, Cs.) 313, 325, 328, 330, 358
Polyána, *Polyena*, *Polena*, Bereg m. (Polyána, SzU) 533, 552, 577, 578, 609, 610
Ponkhegye, szőlőhegy, egri u. 700
Poproc, később Gömörhegyvég, Gömör m. (Poproč, Cs.) 506
Porgolát kapu, határnév, szentmiklósi u. 520
Pósfalva: *Nagy-* és *Kispósfalva*, később Csallóközpósta, Pozsony m. (Čallocközpošta, Cs.) 182, 189, 219, 222, 223
Poznanóc, később Pálhegy, Vas m. (Poznanovci, Ju.) 53, 64
Pozsony (Bratislava, Cs.) 10—19, 23, 27—30, 35—40, 43, 44, 46, 91, 175, 179—181, 183—188, 190—196, 199, 200, 207, 211, 216, 233, 639, 643, 658, 659
Pöcsen, sziget, pozsonyi u. 199
Pörgölény I. Pergelény
Predanóc, később Rónafő, Vas m. (Predanovci, Ju.) 56, 70
Prencsfalu I. Princesfalva
Prihrade, *Prihradány* vagy *Perlász*, később Kisperlász, Gömör m. (Prihradany, Cs.) 323, 375
Princesfalva, *Prencsfalu*, később Berencsfalu, Hont m. (Prečov, Cs.) 18, 282, 288, 291, 293
Privorotye, határnév, szentmiklósi u. 594
Pród, elpusztult falu Hajdudorogtól Ny-ra, Szabolcs m. 757, 764, 815
Proszeszdol, *Proszeszkavesz*, majd Kölesvölgy, Vas m. (Prosečka, Ju.) 53
Protzner Mihály, a nagybányai pénzverőház conservatora és a hozzátartozó birtokok provisor 626, 634
Prüg, *Prügy*, Szabolcs m. 747
Pubendorf I. Latorfalva
Pucinc, később Battyánd, Vas m. (Puconci, Ju.) 56
Pucseróc I. Pícseróc
Pudpolóc I. Podpolóc
Purgerau, erdő, pozsonyi u. 200, 201
Pulya: *Alsópulya*, Sopron m. (Unterpullendorf, Au.) 85, 87, 90, 120, 128
Pusóc, később Pálmafa, Vas m. (Puzavci, Ju.) 56, 70
Pusztapéteri, puszta Csongrádtól DNy-ra, Pest m. 675
Pusztaszikszó, puszta Füzesabonytól ÉNy-ra, Heves m. 710, 711, 715, 728
Pusztatelek, Szatmár m. (Bontaieni, R.) 627, 633, 634
Püspeki, *Püspöki*, később Pozsonypüspöki, Pozsony m. (Biskupice pri Dunaji, Bratislave, Cs.) 179, 203, 204, 211, 659
Püspökhatvan, Pest m. 645, 646, 661
Püspöki, ma Keresztespüspöki, Borsod m. 699
Püspöki I. Gyöngyöspüspöki, Püspeki
Püspökladány, Szabolcs m. 775
Quintoforum I. Csütörtökhegy
Rabonicha I. Hrabonica
Rád, Nógrád m. 640, 647
Radahóc, *Radóc*, később Radófa, Vas m. (Radoveci, Ju.) 53, 64
Rajka, Moson m. 178
Rakacszend, Borsod m. 491
Rakamaz, Szabolcs m. 15, 740, 755, 756, 771
Rákóczi árvák 490, 491, 783
Rákóczi család 21, 23, 28, 39, 40, 44, 482, 490, 491, 498—500, 504—512, 527, 553, 561, 478, 597, 737, 766
Rákóczi Erzsébet 517
Rákóczi Ferenc I. erdélyi fejedelem, Ecsed és Tokaj vár ura 458, 491, 517, 776, 801
Rákóczi Ferenc II. fejedelem, Csetnek, Ecsed, Szentmiklós és Tokaj vár ura 279, 447, 517, 554, 572, 737, 774, 795
Rákóczi György, szatmári kapitány 464
Rákóczi György I. erdélyi fejedelem, Ecsed és Szendrő vár ura 5, 23, 279, 447, 490, 532, 776, 801

- Rákóczi György II.* erdélyi fejedelem, Ecsed és Tokaj vár ura 517, 578, 617, 663, 737, 776, 801
- Rákóczi I. Györgyné* l. Lorántffy Zsuzsanna
- Rákóczi II. Györgyné* l. Báthory Zsófia
- Rákóczi Júlia* 517
- Rákóczi Lászlóné* 517
- Rákóczi Zsigmond* erdélyi fejedelem 464
- Rákóczi Zsigmond*, I. Rákóczi György testvére 490
- Rákóczi Zsigmondné* l. Lorántffy Mária
- Rakonec*, Alsó- és Felsőrakonec, Hont m. (Dolnie Rykynce, Hornie Rykynceice, Cs.) 286, 296, 298
- Rákos*, később Gömörrákos, Gömör m. (Rakoš, Cs.) 18, 20, 476, 478—480, 482
- Ratkó*, Gömör m. (Ratkova, Cs.) 20, 327, 507
- Ratkóc*, később Rátkalak, Vas m. (Ratkovei, Ju.) 54, 74, 81
- Rattersdorf* l. Rőt
- Rayza*, szőlőhegy (vagy település) neve a felsőlendvai uradalomban 76
- Rotomperg*, szőlőhegy (vagy település) neve a felsőlendvai uradalomban 76
- Récse*, Pozsony m. (Rastislavice, Cs.) 199
- Recsky György*, Pest—Szolnok—Heves megyei birtokos 650, 653, 654
- Rednek*, *Rennek*, *Lubek*, *Libek*, *Libing*, *Libnik*, később Rendek, Vas m. (Liebing, Au.) 15, 85, 88, 114, 127
- Rédova* l. Resdova
- Regéc*, Abaúj m. 640
- Regence*, később puszta Beketfa határában, Pozsony m. 183, 189, 219, 222
- Regy Balázs* szendrői tisztartó 460
- Rékas*, ma Zagyvarékas, Pest m. 653—655, 662
- Rekenyélifalu* vagy *Rekenye*, Gömör m. (Rekeňa, Cs.) 494, 497
- Remencze*, halászhely, tokaji u. 745
- Remete*, szőlőhegy, tokaji u. 740, 777
- Remete*, *Einsidl*, később Szepesremete, Szepes m. (Einsiedel, Cs.) 20, 398, 400, 405, 411, 412, 429, 435
- Rennek* l. Rednek
- Repede*, Bereg m. (Rjapid, SzU) 523, 552, 558—560, 568
- Resdova*, *Rédova*, később Sajóréde, Gömör m. (Rejdová, Cs.) 493
- Restér* l. Rostár
- Rétság*, Nógrád m. 648
- Rétszilas*, ma puszta Sárszentmiklós határában, Fehér m. 167
- Réverdő*, pozsonyi u. 212
- Reuth* l. Rőt
- Revuce*: *Nagyőrce*, Gömör m. (Revuca, Cs.) 12, 19, 20, 313, 316, 330, 346
- Revuce*: *Kisrevuce*, *Kisőrce*, Gömör m. (Revuca, Cs.) 317, 328, 345
- Rhuso* l. Hrussó
- Ribnik*, majd Újvásár, Gömör m. (Rybnik, Cs.) 509
- Ribnyák*, szőlőhegy (vagy település) neve a felsőlendvai uradalomban 81
- Richnó*, Szepes m. (Richnava, Cs.) 410, 444
- Rimaszombat*, Kishont m. (Rimavská Svohotá, Cs.) 305, 501
- Ritkaróc*, később Ritkaháza, Vas m. 54
- Rogacseva*, *Rogasóc*, később Szarvaslak, Vas m. (Rogačovci, Ju.) 52, 62
- Rohonc*, Vas m. (Rechnitz, Au.) 15
- Rokito*, hegyi legelő, murányi u. 328
- Roll Antal*, Szepes megyei helységek zálogbirtokosa 410
- Romanóc*, később Pudpolócba olvadt, Bereg m. 11, 530, 552, 554, 580—583, 585, 586
- Roprecsa*, *Ropocsa*, később Rétállás, Vas m. (Ropoča, Ju.) 52, 62
- Rososnya* l. Rozlozsna
- Rostár*, *Restér*, Gömör m. (Roštár, Cs.) 492, 496
- Rostás*, ma Rostápuszta Papkeszi határában, Veszprém m. 169
- Rottal család* 311
- Rottal János Jakab*, Murány vár ura 311
- Rotomperg*, szőlőhegy (vagy település) neve a felsőlendvai uradalomban 76
- Rozgylla*, később Felsőgerebenbe olvadt, Bereg m. 533, 552, 554, 583, 585
- Rozlozsna*, később Hámosfalva, Gömör m. (Rozložna, Cs.) 469, 472—475
- Röce*: *Kis- és Nagyőrce*, l. Revuce
- Rót*, *Rattersdorf*, később Rótfalva, Vas m. (Rattersdorf, Au.) 85, 88, 114, 127
- Rudabánya*, Borsod m. 17, 20, 451, 466, 467, 468
- Rudolf* magyar király 175, 658
- Ruszka* l. Gönc
- Ruttkay*-örökösök 275, 276
- Rybnik*, határnév, váci u. 656
- Ság*, elpusztult helység Káloz vidékén, Fehér m. 169
- Ság*, elpusztult helység Sárszentmihály határában, Fehér m. 151, 152, 173
- Ság*, ma puszta Iharosberénytől Ny-ra, Somogy m. 135, 147
- Ság* l. Ipolyság
- Sajó*: *Felsőhajó*, Gömör m. (Vyšnia Slaná, Cs.) 493
- Sajóhidvég*, Zemplén m. 44, 702
- Sajtó* szőlő, ecsedi u. 814
- Sál*, Vas m. (Šalovei, Ju.) 55, 74, 79, 82
- Salamanca Ferenc* királyi komisszárius 695
- Salamonc*, később Salamon, Vas m. (Šalamonci, Ju.) 56, 70
- Salamonfalva*, *Salmannsdorf*, Vas m. (Salmannsdorf, Au.) 85, 86, 109
- Salgó*, szőlő, tokaji u. 744

- Salm Eck, Ecchius comes a Salmis et Neuburgh*, Pozsony m. főispánja, Győr és Pozsony vár kapitánya, 175, 177, 179, 185, 188
- Salm Miklós*, Pozsony m. főispánja és a vár kapitánya 175, 179, 188, 279, 283, 311
- Salmansdorf* l. Salamonfalva
- Samarja, Somorja*, Pozsony m. (Šamoryn, Cs.) 12, 16, 40, 177, 179, 212–214, 216–219, 233
- Sancia Trinitas* l. Szenttrinitás
- Sancti Nicolai* l. Szentmiklós
- Sancius Georgius* l. Szentgyörgy
- Sándor család* 274
- Sándor Gáspár* sellyei várkapitány, Trencsén—Szepes megyei birtokos 444
- Sándor János*, Trencsén—Szepes megyei birtokos 444
- Sándorfalva*, később Felsőszándorfalu, Szatmár m. (Šindrešti, R.) 621, 627–629, 633, 634
- Sankt Kürn* l. Szentkorin
- Sáp*, később Alsó- és Felsősap, majd Nógrádsáp, Nógrád m. 644, 646, 661
- Sáp*, ma puszta Edelénytől K-re, Borsod m. 465, 466
- Sár rét*, pozsonyi u. 231
- Sára*, Zemplén m. 762
- Sárkány Istvánné* l. Ocskay Éva
- Sárköz*, a kalocsai érsek nemesi széke 728
- Sármás*, ma Sormás, Zala m. 139, 145
- Sáró*, halászhely, tokaji u. 745
- Sarog hegye*, szőlő, szentmiklósi u. 520
- Sáros vára* Nagysáros területén, Sáros m. (Vel'ký Šariš, Cs.) 720
- Sárospatak*, Zemplén m. 590, 615, 702, 765
- Sarud*, Heves m. 705, 724, 725
- Sárvár*, Vas m. 89
- Sáry Farkas*, Heves megyei birtokos 652
- Sas*, ma Tiszásas, Külső Szolnok m. 652–654
- Schemnitz* l. Selmechánya
- Schlauendorf*, *Nagyszalók*, Szepes m. (Grossschlagendorf, Cs.) 383, 389, 409,
- Schlick Lipót* császári tábornok 663
- Schlossberg*, *Schlossgrundgasse* pozsonyi városrészt 195, 197, 199
- Schmegen*, *Sümeg*, *Szmizsán*, később Szepes-sümeg, Szepes m. (Smizany, Cs.) 383, 385, 386, 409, 444
- Schoneöll*, szőlő, pozsonyi u. 198, 199, 206, 210
- Schperndorf* l. Illésfalva
- Schumecz* l. Sumec
- Schwendí Lázár* királyi főkapitány 447, 449, 456, 741
- Sdeniho* l. Szdenyő
- Selesztó*, később Szélesztó, Bereg m. (Selyesztovo, SzU) 562, 605
- Selmechánya*, *Semnicium*, *Schemnitz*, Hont m. (Banska Stravnica, Cs.) 18, 25, 31, 42, 279, 288, 293, 375, 396
- Sempte*, Nyitra m. (Šintava, Cs.) 188
- Semsey János*, Bebek Ferenc provisor 461
- Sennyei István*, II. Rákóczi Ferenc tábornoka 517
- Sennyey György*, Vas megyei birtokos 128
- Serédi család* 737
- Serédi Benedek*, Tokaj vár kapitánya 739, 741, 751
- Serédi Ferenc* 748
- Serédi Gáspár* kassai főkapitány, Tokaj vár kapitánya 456, 712, 737, 739, 741, 750–752
- Serédi György* kassai főkapitány, Sáros m. főispánja 456
- Serédi István*, György kiskorú fia 741, 748
- Seregélyes*, Fehér m. 162, 173
- Serke*, Gömör m. (Širkoeve, Cs.) 482, 498, 500, 502, 503, 515
- Serth*, halastó, tokaji u. 750
- Sibrikfalva* l. Zsibrikfalva
- Sikabony*, Pozsony m. (Maly Aboň, Cs.) 232
- Simánd*, később Alsó- és Felsősimánd, Zaránd m. (Šimandul de jos, Šimandul de sus, R.) 18, 19, 708, 709, 792
- Simon Gergely* lékai alvárnagy 85
- Simontornya*, Tolna m. 164, 166–169
- Simonyi*, később Rimasimonyi, Gömör m. (Šimonovce, Cs.) 503
- Sinersdorf*, *Kramarovci*, később Határfa, Vas m. (Kramarovci, Ju.) 75
- Sinka hegy*, halászhely, tokaji u. 766
- Sipos esereje*, rét, ecesdi u. 807
- Sirthicz Gáspár* kamarai tisztviselő 168, 270, 271, 277
- Solymos*, ma Gyöngyössolymos, Heves m. 714, 715
- Solt*, *Soltzék*, Fejér m. része, 728
- Somogyi Mihály* palotai officális 161
- Somoskeszi*, Zaránd m. (Šomošches, R.) 792
- Soncz* l. Zonc
- Sós* l. Pöltári Sós
- Sömöce* l. Sumec
- Sperndorf* l. Illésfalva
- Spital*, szőlő, váci u. 660
- Spitalszky*, rét, szepesi u. 435
- Stainbach* l. Stanpak
- Stanbergh* l. Kőhalom
- Stanefalva* l. Sztánfalva
- Stanmarhoff* l. Steinmairhof
- Stanpak*, *Stainbach*, később Répceköpatak, Vas m. (Steinbach im Burgenland, Au.) 90, 112, 121
- Steffót*, *Steffoltó*, *Sztepold*, később Szitnyasteffoltó, majd Szitnyató, Hont m. (Sitnianska, Cs.) 31, 286, 293
- Steinberg* l. Kőhalom
- Steinhof*, sziget, pozsonyi u. 203, 204
- Steinmairhof*, határnév, pozsonyi u. 180, 204, 208–212

- Stilbach, Stillbach*, később Lassupatak, Szepesi u. (Stilbah, Cs.) 90, 121
Sthallo, puszta Hont m. területén 291
Stibor család 241
Stibor vajda 241
Stilbach l. Stellbach
Stoanpak l. Stanpak
Stokker, szőlő, lékai u. 99
Stósz, Szepes m. (Stos, Cs.) 397, 400, 412, 435
Stotomperg, szőlőhegy (vagy település) neve a felsőlendvai uradalomban 77
Stripalszky, rét, szepesi u. 435
Stroberstorff l. Micske
Sumec, Schumecz, Sumjánc, Sömőce, később Királyhegyalja, Gömör m. (Šumiac, Cs.) 326, 367, 371
Surgyafalu, Surjánfalva, később Dióshalom, Szatmár m. (Šurdešti, R.) 623, 630—634
Sümeq l. Schmegen
Süvete, Gömör m. (Šivetice, Cs.) 323, 330—332
Svedlér, Schwedler, Szepes m. (Schwedler, Cs.) 20, 396, 400, 402, 412, 425, 435
- Szabadhely*, utca Egerben 696, 721, 722, 725
Szabadszállás, Kiskunság 720
Szabotka, később puszta Rimaszombat mellett, Kishont m. 464, 477
Szabó Péter, szőlő, tokaji u. 748
Szabolcs, Szabolcs m. 774
Szada, ma Taktaszada, Zemplén m. 16, 745, 748, 750—754, 772
Szada, Pest m. 648, 651, 654
Szádávára, Derenktől K-re, Torna m. 456, 458, 467, 477
Szabolca l. Eisdorf
Szalatnya, Hont m. (Hontianska Slatina, Cs.) 284, 296, 298
Szalóc, Gömör m. (Salovec Cs.) 494, 497
Szalók, ma Egerszalók, Heves m. 734
Szalók : *Felsőszalók*, Szepes m. (Vyšný Slavkov, Cs.) 412
Szalók : *Nagyszalók*, l. Schlaukendorf
Szalonna, Borsod m. 491
Szántó, Hont m. (Santov, Cs.) 656—658, 661
Szántó, ma Pilisszántó, Pilis m. 659
Szántó, ma puszta Rétságától D-re, Nógrád m. 648
Szapáry család 49
Szapolyai l. Zápolyai
Szarács aga 656
Szarka hegy, szentmiklósi u. 558
Szarvas, szőlő, tokaji u. 777
Szarvaskő, Szarvaskőalja, Heves m. 693, 715—717, 726, 728, 731, 732, 734, 735
Szász, Pozsony m. (Sas, Cs.) 226
Szászoka, Bereg m. (Szaszovka, SzU) 574, 581
Szatkó, szántó, szentmiklósi u. 520
- Szatmár*, Szatmár m. (Satu-Mare, R.) 464, 634
Százberek, puszta Újszásztól K-re, Heves m. 653
Zsdenyő, Zsdenyő, Zsdenyova, majd Szarvasháza, Bereg m. (Zsgycnyove, SzU) 531, 532, 552, 585, 607, 608, 610, 611
Széchy család 23, 49
Széchy Dénes, a felsőlendvai vártartomány társbirtokosa 49
Széchy György kir. főkomornikmester, Felsőlendva és Murány vár ura 49, 59, 60, 311
Széchy Györgyné l. Homonnai Drugeth Mária
Széchy Mária, Wesselényi Ferenc nádor felesége, 311, 333, 339, 375
Széchy Miklós, a felsőlendvai vártartomány társbirtokosa 60
Széchy Péter, a felsőlendvai vártartomány társbirtokosa 49
Széchy Tamás, Gömör megye főispánja, felsőmagyarországi főkapitány, Felsőlendva és Murány vár ura 49, 58, 311
Szécsény, Nógrád m. 306
Szedlice, Sáros m. (Sedlice, Cs.) 410, 444
Szeged 675, 690, 691, 728
Szegede, elpusztult község Szepetnek vidékén, Zala m. 138, 143
Szegegyház, elpusztult település Hajdudorogtól K-re, Szabolcs m. 764
Szegi, Zemplén m. 744
Székely, ma Nagyszékely, Tolna m. 168
Székely Mátyás protonotarius 58
Székelyhid, Bihar m. (Săuceni, R.) 761
Székesfehérvár 151, 152, 154, 161, 162, 165, 167—169
Szelice vagy *Szilice*, Torna m. (Silica, Cs.) 498, 514
Szélös ér (Zelebs ér), rét, eccedi u. 810
Szempe, Szenc, Pozsony m. (Senec, Cs.) 234, 235
Szénás, ma Nagyszénás, Békés m. 788
Szenczi család 129
Szendí, szőlő, tokaji u. 764
Szendró, Borsod m. 9, 14, 17, 19—21, 25, 27, 28, 30, 31, 33—38, 41—44, 447—459, 463—467, 469, 478, 479, 482, 488
Szénégető : *Alsó és Felsőszénégető* l. Kohlstätten
Szenhel : talán *Szenil*, *Szenyel*, elpusztult község Berhida vidékén, Veszprém m. 169
Szenna, később Nógrádszenna, Nógrád m. (Senné, Cs.) 306, 307
Szénpataka, egykori település Gyöngyösolymos közelében, Heves m. 715, 728
Szentágota, ma puszta Kálóztól K-re, Fehér m.
Szent Antal, Hont m. (Svätý Antal, Cs.) 18, 281, 288, 289, 293
Szentbíbore, később Szentbíbör, Vas m. (Sebeborci, Ju.) 56, 72, 73, 80, 81

- Szentegegyed*, Hont m. 285
Szentendre, Pilis m. 659
Szentgyörgy: *Alsószentgyörgy*, ma Jász-
 alsószentgyörgy, Jászság 720
Szentgyörgy: *Felsőszentgyörgy*, ma Jász-
 felsőszentgyörgy, Jászság 720
Szentgyörgy, elpusztult település Molnári
 és Pitycház körül, Zala m. 16, 133, 148
Szentgyörgy, ma Dunaszentgyörgy, Tolna
 m. 168, 173
Szentgyörgy, ma Mezőszentgyörgy, Fehér
 m. 169
Szentgyörgy, Pozsony m. (Sváty Jur, Cs.)
 659
Szentistván, ma Királyszentistván, Vesz-
 prém m. 161, 172
Szentiván, ma Baksa, Abauj m. 491
Szentiván, ma Felsőszentiván puszta Abá-
 tól É-ra, Fehér m. 159, 173
Szentiván, ma Palotásszentiván puszta
 Rékastól K-re, Heves m. 653
Szentiványi Jánosné 424
Szentjakab, ma puszta Szadától DNy-ra,
 Pest m. 648, 652, 654, 655
Szentjebb, Bihar m. (Sániob, R.) 759
Szentkirály, később Sajószentkirály, Gö-
 mör m. (Sváty Král', Cs.) 491
Szentkirály, puszta Nagykőröstől DK-re
 Pest m. 652
Szentkorin, *Sankt Kirn* vagy *Kurimján*
 később Kiskereskény, Szepes m. (Kuri-
 mian, Cs.) 383, 386, 409, 444
Szentlőrinc, puszta Kecskeméttől K-re,
 Pest m. 652
Szentmárja, Liptó m. (Sváta Mara, Cs.)
 712, 713
Szentmárton, egykor Mérc és Fábiánháza
 közt fekvő elpusztult falu, Szatmár m.
 805, 809
Szentmárton, ma Kunszentmárton, Nagy-
 kunság 719
Szentmárton, ma Szeredszentmárton puszta
 Káloztól D-re, Fehér m. 164
Szentmárton l. Mártonfalva
Szentmihály, ma Sárszentmihály, Fehér m.
 19, 152, 173
Szentmihályfalu, később Szentmihályfa,
 Pozsony m. (Sént'mihálfa, Cs.) 229, 230,
 281
Szentmiklós, Bereg m. (Csinágyevo, SzU)
 9—16, 17, 19, 23, 25, 27, 28, 30, 31,
 35, 37—41, 43—46, 517, 552, 553, 562,
 563, 582
Szentmiklós, később Kisszentmiklós, majd
 Órszentmiklós, Pest m. 648
Szentmiklós, ma Sárszentmiklós, Fehér m.
 173
Szentmiklós l. Tatárszentmiklós
Szentmiklós, *Sancti Nicolai*, utca Egerben
 696
Szentmiklósfalva l. Szentmihályfalu
Szentpál, ma Porrogszentpál, Somogy m.
 136, 146, 147
Szentpéter, ma Pogányszentpéter, Somogy
 m. 143, 146
Szenttrinitás, *Sancta Trinitas*, Vas m.
 (A XIX. sz. elején már csak a hasonló
 nevű templom állott Adriántól Ny-ra)
 54, 78
Szentvid, ma Vid puszta Tápióbücske
 határában, Pest m. 654, 655
Szenyel l. Szenhel
Szepes, *Szepesvár* 10—12, 14, 17—20, 22,
 25—28, 30, 33, 36, 37, 39, 40, 43, 45,
 46, 328, 365, 381, 394
Szepetnek, Zala m. 134, 139, 145
Szerbovec, *Szerbóc*, később Beregszikkás,
 Bereg m. (Szerbovec, SzU) 532, 542,
 610
Szerdahely, később Dunaszerdahely, Po-
 zsony m. (Dunajska Streda, Cs.) 190,
 191, 231, 233
Szerdahelyi György, a magyar kamara
 lajstromozója 173
Szerdica l. Szeredica
Szered, egykori település a mai Szered-
 szentmárton puszta táján, Fehér m.
 163, 164, 173
Szeredica vagy *Szerdica*, később Seregháza,
 Vas m. (Serdica, Ju.) 52, 62
Szerémi, *Szerenne*, szőlő, tokaji u. 740, 766
Szerencs, Zemplén m. 764, 772
Szigetvár, Somogy m. 167, 168
Szikszay Imre tokaji provisor 741, 754,
 757, 760
Szikszó l. Pusztaszikszó
Szilágy, ma Püspökszilágy, Pest m. 645—
 647, 661
Szilakszó, később puszta Hangony határá-
 ban, Gömör m. 303
Szilasköz, erdő, ecse di u. 806
Sziny András, Gömör megyei birtokos
 489
Sziny család 489
Sziny László, Gömör megyei birtokos 489
Szirák, ma Borsodszirák, Borsod m. 700
Szitnya (*Zythna*) vára, később Illés terü-
 letén, Hont m. 279, 281, 285, 288
Szkekóc, később Szécsényfa, Vas m. (Ská-
 kovci, Ju.) 50, 51, 60, 61
Szklabonya, később Kürtabony, majd
 Mikszáthfalva, Nógrád m. (Sklabiná,
 Cs.) 306, 308
Szkotarszka, később Kisszolyva, Bereg m.
 (Szkotarszkoje, SzU) 583
Szlaboska: *Kisszlaboska* vagy *Pusztas-
 zlaboska*, később Kisszabos, Gömör m.
 (Slavoška, Cs.) 493, 497
Szlatvina, később Szlatvin, Szepes m.
 (Slatvin, Cs.) 392, 415
Szlaveca, *Dolnji* és *Gornji Szlaveca*, később
 Felső- és Alsócsalagány, Vas m. (Dolnji
 Slaveci, Gornj Slaveci, Ju.) 53, 64, 77
Szlawykowska, rét, csábrági u. 239
Szlovenka: *Alsó- és Felsőszlovenka*, később
 Alsó- és Felsőszalánk, Szepes m. (Nižnie

- Slovinky, Vyšnie Slovinky, Cs.) 410, 444
- Szmizsán* I. Schmegeu
- Szoboszló*, ma Hajdúszoboszló, Szabolcs m. 757, 760
- Szodisinc*, *Szodesinc*, később Birószék, Vas m. (Sodišinci, Ju.) 56, 68
- Szokoli Musztafa* budai basa 640
- Szokolya*, Hont m. 642
- Szoldobágyterem*, ma Terempusztá Mérkvállajtól Ny-ra, Szatmár m. 807, 812
- Szolocsina*, később Királyfiszállás, Bereg m. (Szolocsin, SzU) 577, 579, 591
- Szolnok* 654, 664, 675, 759
- Szolyva*, Bereg m. (Szvalyáva, SzU) 11, 528, 552, 567, 569, 572, 575, 577, 582, 585, 600
- Szolyva*: *Kisszolyva* I. Szkotarszka
- Szombathely*, egykor Kanizsa közelében fekvő, elpusztult település, Zala m. 139, 143
- Szombathely*, Vas m. 93
- Szomolnok*, *Schmelnitz*, Szepes m. (Schmöllnitz, Cs.) 20, 400, 401, 412, 435
- Szotinszka*, *Szotina*, később Hegyszoros, Vas m. (Sotina, Ju.) 52, 62
- Szöllős* I. Szöllöske
- Szöllősdárdó*, Torna m. 488
- Szöllöske*, *Szöllős*, a mai Eger területén, Heves m. 16, 714
- Sztánfalva*, majd Szánfalva, Bereg m. (Sztanovo, SzU) 570
- Sztari Gyel*, hegyi legelő, murányi u. 328
- Sztepolt* I. Steffót
- Sztrojna*, később Malmos, Bereg m. (Sztrojna, SzU) 572
- Sztrukóc*, később Sűrűház, Vas m. (Strukovci, Ju.) 51, 60, 61, 75
- Szud*, Hont m. (Sudovce, Cs.) 655
- Szuha* vagy Ratkószuha, Gömör m. (Ratkovská Suchá, Cs.) 508
- Szuhay Gáspár* kuruc hadnagy 663, 691
- Szuhay Mátyás* kállói kapitány 663, 691
- Szunyog*, szőlő, szentmiklósi u. 520
- Szunyogdi*, Pozsony m. (Suňogdi, Cs.) 204, 206, 208, 211, 212
- Szuzskó*, később Jobbovicával együtt, Bányafalva, Bányafalu, Bereg m. (Szuzskovo, SzU) 524, 552, 568, 572, 581
- Szülinc*, később Sándorvölgy, Vas m. (Sulinci, Ju.) 54
- Szvetkóc*, *Szvetahóc*, később Muraszentes, Vas m. (Satahovci, Ju.) 57
- Taczger János* kir. komisszárius 625
- Tagy*, egykori település Majtény és Dob közt, Szatmár m. 811, 812
- Takta*, halastó, tokaji u. 748, 777
- Tallós*, Pozsony m. (Taloš, Cs.) 232
- Tállya*, Zemplén m. 458
- Tállya*: *Nagy- és Kistállya*, ma Maklár-tállya és Andornaktállya részei, Heves m. 695, 698, 705, 715
- Tamásfalva*, *Tomesdorf*, később Szepes-tamásfalva, Szepes m. (Tamašovce, Cs.) 390, 391, 411
- Tankháza*, határnév, Pozsony m. 194
- Tápé*, ma Kistápé pusztá Bikács határában, Tolna m. 167, 173
- Taploca*, *Kuntaploca*, Gömör m. (Kunová Teplica, Cs.) 469, 472, 475, 496
- Tapolca*, *Taploca*, I. Teplice
- Tar Balázs*, szőlő, tokaji u. 748, 777
- Tarcal*, Zemplén m. 14, 15, 16, 31, 43, 406, 409, 435, 444, 745, 750, 777
- Tarcsa*: *Alsó- és Felsőtarcsa*, ma Kis- és Nagytarcsa, Pest m. 651, 652, 654, 662
- Tarcsa*, ma Erdőtarcsa, Nógrád m. 643
- Tardos*, ma Tiszatardos, Szabolcs m. 753, 761
- Tarján*, ma Tiszatarján, Borsod m. 12, 15, 16, 752, 758, 772
- Tárkány*: egykor *Alsó- és Felső*, ma csak Felsőtárkány, Borsod m. 19, 697, 711, 712
- Tasnád*, Közép Szolnok m. (Tašnad, R.) 815
- Tasza*, egykor pusztá Verőce mellett, Nógrád m. 643, 646
- Tatárszentmiklós*, ma Kunszentmiklós, Kiskunság 719, 720, 730
- Tedej*, pusztá Hajdunánástól É-ra, Szabolcs m. 775
- Téglás*, Szabolcs m. 12, 764, 776, 783
- Telegdi Anna*, Nyáry Istvánné 523, 593
- Telegdi család* 517, 532, 533, 552
- Telegdi Gáspár*, erdélyi és partiumi birtokos 533
- Telegdi Pálné* I. Várday Kata
- Telgárt* I. Tiergarten
- Teplic*, *Teplica*, később Szepestapolca, Szepes m. (Spišská Teplica, Cs.) 328
- Teplice*, *Teplicske*, később pusztá Kormosó határában, Hont m. 10, 286, 287, 290
- Teplice*, *Taploca*, *Tapolca*, később Jolsvatapolca, Gömör m. (Jelšavska Teplica, Cs.) 322, 330, 334
- Ter völgye*, szőlő, madai u. 797
- Terjén*, később Terény, Nógrád m. 306, 308
- Terstyán*, *Tersztin* I. Újmajor
- Tés*, Veszprém m. 155, 173
- Tessanóc*, *Tersanóc*, később Mezővár, Vas m. (Tešanovci, Ju.) 58, 72
- Tetőkenges*, valószínűleg Küngös fióktelepülése, Veszprém m. 169
- Teucht*, *Taicht* I. Hámor
- Tholma*, halastó, tokaji u. 748
- Tholnay István* 481
- Thonaleytem* I. Donauleiten
- Thonaunoyssydely* I. Donauneusiedel
- Thornallyay család* 311, 482
- Thornallyay János* Gömör megyei birtokos 476, 477, 478, 481
- Thornallyay János* tokaji oficiális 725

- Thököly Imre* fejedelem 241, 279, 490, 517, 578, 737, 795
Thököly István, Árva megye főispánja 345, 365
Thököly Zsigmond, a kir. Tábla bárója 767
Thurzó család 22, 328, 381, 387
Thurzó Elek kincstartó, tárnokmester, országbíró, majd kir. helytartó, Szepesvár ura 381, 466
Thurzó Ferenc nyitrai püspök, majd a Magyar Kamara elnöke 695, 726
Thurzó György nádor, Tokaj vár ura 737
Thurzó Kristóf, Szepes és Sáros m. főispánja, Szepesvár ura 409, 410
Thurzó Mária 311
Thurzó Szaniszló nádor a szepesi vártartomány társbirtokosa 383, 409, 410
Thury Párkas (György öccse), Veszprém megyei birtokos 159
Thury György, Ság, Léva, Palota, Kanizsa várkapitánya 131, 149
Thwardosso, határnév, szendrői u. 480
Thyzzocha, hegy, gömöri u. 328
Tiergarten, *Telgárt*, később Garamfő, Gömör m. (Telgárt, Cs.) 31, 325, 365
Tímár, Szabolcs m. 774
Timsor, Bereg m. (Lazii, SzU) 598
Tissina, később Csendlak, Vas m. (Tišina, Ju.) 57, 68, 69
Tiszabüd l. Búd
Tiszahalász l. Halász
Tiszaladány l. Ladány
Tiszánána, Heves m. 706
Tiszarét, nagybányai u. 633
Tiszaság, ma Ság pusztá Alpár közelében, Csongrád m. 654
Tiszántúl 785
Tiszova, később Csendes, Bereg m. (Tiszova, SzU) 535, 552, 594, 601, 607, 613
Tisztató, tokaji u. 758
Tó felett való földek, váci u. 658
Tokaj, Zemplén m. 10–16, 18, 20–23, 25, 27, 29–31, 33–38, 40, 41, 43, 44, 91, 737, 740–743, 747, 751–754, 758, 759
Tokaji Ferenc parasztvezér 737
Tolcsva, Zemplén m. 772
Tolna, Tolna m. 168, 169
Tomesdorf l. Tamásfalva
Topolóc, később Jegenyész, Vas m. (Topolovci, Ju.) 51, 52, 60, 61
Torda Zsigmond kir. komisszárius, felsőmagyarországi kamarai igazgató 625
Torma, halászhely, tokaji u. 777
Tormás, másként *Kistormás*, ma pusztá Kisújszállástól K-re, Nagykunság 719
Tormo, egykori település a palotai uradalomban 173
Thornallyai l. Thornallyay
Tószeg, Külső Szolnok m. 655
Tótlak l. Lak
Tótturgony, ma pusztá Kisújszállástól K-re, Nagykunság 719
Tótújfalu, később Vedródújfalu, Pozsony m. (Slovenská Nová Ves, Cs.) 191
Tókés, később Tőkebánya, Szatmár m. (Groši, R.) 623
Tökös, krajnai falu, Bereg m. 568
Tökösszeg, elpusztult helység Kölesd vidékén, Tolna m. 169
Török Ferenc rimaszombati harmincados 305
Törtel, Kiskunság 719
Trencsén vára, Trencsén m. (Trenčín, Cs.) 241
Tropóc, később Murafüzes, Vas m. (Tropovci, Ju.) 57, 68
Tura, *Ótura*, Nyitra m. (Stara Tura, Cs.) 253–255, 267, 269
Turcsok, Gömör m. (Turčok, Cs.) 480, 488
Turjabisztra, Ung m. (Turja Búsztra, SzU) 611
Turkedi, ma Turkedd pusztá Túrkeve határában, Külső-Szolnok m. 706–708
Túrkeve, *Túrkevi*, Külső-Szolnok m. 43, 707
Túrpásztó, ma pusztá Túrkevétől DNy-ra, Külső Szolnok m. 707
Tyceze, halastó, tokaji u. 745
Ubava, rét, szentmiklósi u. 520
Újfalu: *Alsóújfalu*, Szatmár m. (Satul nou de sus, R.) 633
Újfalu, később Dunatújfalu, Pozsony m. (Dunajska Nová Ves, Cs.) 16, 232
Újfalu: *Kisújfalu*, később Kürtösújfalu, Nógrád m. (Nová Ves, Cs.) 231, 234, 645, 652
Újlaki család 149
Újlaki János váci püspök 640, 645, 653
Újlaki Lőrinc herceg 149
Újmajor, *Neue Meierhof*, *Nádas*, *Terstyán*, *Tersztin*: majorság Hincóctól É-ra, Szepes m. 383, 412, 413
Újnép, ma pusztá Újudvar mellett, Zala m. 143, 147
Újöntés, erdő, pozsonyi u. 200, 201, 204, 208
Újszász, Pest m. 653
Újudvar, Zala m. 14, 141, 142, 143
Újváros, Balmazújváros, Szabolcs m. 728
Újváros, utca Egerben 696
Újvásár l. Ribnik
Uklina, *Uklyn*, később Aklos, Bereg m. (Uklyn, SzU) 579
Umrlálehota l. Lehotka minor
Ungrad Kristóf, Eger vár kapitánya, horvát bán 328
Uppony, Borsod m. 718
Ur réte, eccsdi u. 805, 811
Ursinus Ferenc szendrői provisor 456, 458, 460, 463, 465, 466, 468, 470, 472, 473, 478

- Űrszögi, *Wrzewgij*, kaszáló, szendrői u. 469
 Űllő l. Öllő
 Vác, Pest m. 14, 24, 38, 40, 42, 43, 637, 639—649, 658, 661
 Vacok, *Bucuch*, Zólyom m. (Bacúch, Cs.) 364
 Vadász : *Felsővadász*, Abaúj m. 464
 Vadász János tokaji provisor 797
 Vadász, *Vadászi*, Zaránd m. (Vadas, R.) 18, 792
 Vadkert, határnév, szepesi u. 412
 Vágújhely, Nyitra m. (Nové Mesto nad Váhom, Cs.) 255, 268, 269
 Vagyóc, Nyitra m. (Vadovce, Cs.) 251, 254, 273, 274
 Vajta, Fehér m. 168, 173
 Vállaj, ma Mérkvállaj, Szatmár m. 806
 Vám, ma Pusztavám, Fehér m. 167, 173
 Vámkert, határnév, pozsonyi u. 212
 Vámos, ma Sajóvámos, Borsod m. 9, 90, 461, 462, 465, 475
 Vámospéres, Bihar m. 18, 761
 Vámosújfalú, Zemplén m. 762, 772
 Vancsavec l. Ivancsavec
 Vaneča, később Vaslak, Vas m. (Vaneča, Ju.) 56, 72, 80
 Vanyare, Nógrád m. 639
 Várad, *Nagyvárad*, Bihar m. (Oradea-Mare, R.) 675, 760, 761
 Várad, utca Tokajban 769
 Váralja, Pozsonyváralja, Pozsony város rész 15, 194, 195, 207, 211
 Váralja, később Szepesváralja, Szepes m. (Spišske Podhradie, Cs.) 413. L. még : Szepes, Szepesvár
 Váróc, Torna m. 491
 Várók, később Csábrágvárók, Hont m. (Čabradsky Vrbovok, Cs.) 248, 249, 283, 295
 Várday Kata, Telegdi Pálné, majd Nyáry Pálné 517, 552, 593
 Varga, kert, szentmiklósi u. 520
 Vári, ma Gyulavári, Békés m. 789
 Varjas, elpusztult falu Hajdúnánástól É-ra, Szabolcs m. 757
 Varkocs Tamás egri várnagy, majd váradi kapitány és bihari főispán 699, 713, 721
 Varkocs, *Warkoch*, szőlő, tokaji u. 458, 713
 Várpalota l. Palota
 Varsány : *Kis- és Nagyvarsány*, Szabolcs m. 800
 Vas Gáspár szendrői és tokaji prefektus 514, 783
 Vaskút, határnév, szendrői u. 480
 Vataj Ferenc lékai officialis(?) 86, 87
 Vataj Lukács, a kamarai jövedelmek főpénztárnoka, kamarai tanácsos 195
 Vecsés, Pest m. 650
 Vecseszlavec, később Vasvecsés, Vas m. (Večeslavei, Ju.) 52, 62, 76
 Véghő, *Weghő*, szőlőhegy, váci u. 646
 Velemér, Vas m. 54, 74
 Velence l. Venéce
 Vellbach l. Eilenbach
 Vencsellő, Szabolcs m. 773, 775
 Venéce vagy *Velence*, elpusztult falu Szepetnek vidékén, Zala m. 16, 136, 147
 Venyim, később Nagy- és Kisvenyim puszta Pentelétől Ny-ra, Fehér m. 173
 Verbiás, *Verebes*, Bereg m. (Verjász, SzU) 588, 600
 Verbó, Nyitra m. (Vrvobé, Cs.) 263, 269
 Verebély, Mátraverebély, Nógrád m. 303, 304
 Verecke : *Alsóverecke*, Bereg m. (Nyizsnyi Verecki, SzU) 538, 552, 588—590, 597, 602, 606, 607
 Verecke : *Felsőverecke*, Bereg m. (Vüsnyi Verecki, SzU) 519, 549, 552, 588, 589, 594, 596, 612
 Vereknye, Pozsony m. (Vereknye, Cs.) 11, 13, 14, 16, 180, 181, 204, 207, 208, 210, 211
 Veresegyház, Pest m. 42, 648, 652, 654, 661
 Verhovina, tájnév, szentmiklósi u. 10, 40, 559, 586, 614
 Verner, *Vernár*, Gömör m. (Vernár, Cs.) 326, 375
 Verőce, ma Nógrádverőce, Nógrád m. 642, 646, 655, 661
 Verseg, Pest m. 643
 Vesica, később Falud; Vas m. (Veštica, Ju.) 57, 70
 Vesze, elpusztult helység Gyulától Ny-ra, Békés m. 790
 Veszprém 145, 150, 152—154, 158, 161
 Vezteniezi János Ignác udvari familiáris 195
 Viczmándy család 663
 Vid, elpusztult falu Hajdúdorogtól D-re, Szabolcs m. 757, 761
 Vidonc, később Vidorlak, Vas m. (Vidoncei, Ju.) 64, 78
 Vilonya l. Vinola
 Vinnai Kristóf, Bereg megyei birtokos 552
 Vinola, *Vilonya*, Veszprém m. 154, 171
 Visnyó, később Alsóvisnyó, Nyitra m. (Višnové, Cs.) 255, 267, 269
 Viss, Szabolcs m. 764
 Vitéz, szőlő, tokaji u. 766
 Vitkocica l. Egreske
 Vizesrét l. Mokraluka
 Vízkelet, Pozsony m. (Vízkelet, Cs.) 227, 239
 Vízlendva (korábban *Szentgyörgy, Tót-szentgyörgy*), Vas m. (Sveti Jurij, Ju.) 52—57, 62, 63, 76
 Vizmosás, völgy, pozsonyi u. 234
 Viznice : *Alsó- és Felsőviznice*, Bereg m. (Nyizsnyá Vüznyica, Vüsnyá Vüznyica, SzU) 595

- Voivoczki*, rét, szentmiklósi u. 520
Vojkóc, *Vojkfalva*, Szepes m. (Vojkovec, Cs.) 394, 410, 424
Volovec, *Volóc*, Bereg m. (Volovec, SzU) 598, 612, 614
Vödric, Pozsony egyik külső városrésze 179, 197
Völk, *Vök*, Pozsony m. (Vök, Cs.) 226
Vranchich György divényi provisor 309
Vuchagomila vagy *Zsidóhegy*, később *Zsidahegy*, Vas m. (Voleja Gomila, Ju.) 81
Vulhovica l. Egreske

Warkoch l. Varkocs
Weghfő l. Végfő
Welke l. Felka
Wesselényi család 375, 378, 447, 795
Wesselényi Ferenc nádor, Murány vár ura 23, 91, 301, 311, 333, 375, 381, 675, 766, 795
Wesselényi Ferencné l. Széchy Mária
Whg l. Zug
Wollradill, szőlő, váci u. 660
Wrzewgij l. Úrszögi
Wyman, szőlőhegy, váci u. 646

Zaard l. Szád
Zadilszka, később Rekesz, Bereg m. (Zagyilszka, SzU) 536, 552, 594, 605, 607
Zahibi, szántó, murányi u. 331
Zakárfalva, *Zsakaróc*, Szepes m. (Žakarovce, Cs.) 410, 444
Zakosztolán, később Kiskosztolány, Nyitra m. (Zakostolany, Cs.) 250, 255
Zala, szőlő, tokaji u. 764
Zalay Benedek pozsonyi officiális 197
Zalay János, másként felsőkerecséni Kiss János, Pozsony m. főispánja 188
Zalosse, szőlőhegy (vagy település) neve a felsőlendvai uradalomban 77
Zápolyai család 21, 381, 737
Zápolyai István nádor 311
Zápolyai János magyar király, Tokaj vár ura 149, 279, 464, 469, 474, 654, 693, 737, 739, 751
Zavadka, később Rákócziszállítás, Bereg m. (Zavadka, SzU), 31, 356, 546, 552, 584, 586, 589, 593—595, 597—599, 601—604, 606, 607, 609—612, 614
Zay család 654
Zay Ferenc, Eger, Szolnok kapitánya, felsőmagyarországi főkapitány, Külső Szolnok megye főispánja 663
Zay László, Végles kapitánya 654
Zay Péter tiszavidéki birtokos 652, 653
Zbuna, később Izbonya, Bereg m. (Zbuna, SzU) 532, 552, 609, 611
Zdenyő l. Szdenyő
Zdichava, *Zdichova*, később Kakasalja, Gömör m. (Muránska Zdychava, Cs.) 315, 324, 344

Zege, rét, pozsonyi u. 186
Zelemér, puszta Hajdúböszörménytől DK-re, Szabolcs m. 765, 775
Zenkőe, később Zoltánháza, Vas m. (Zenkovci, Ju.) 56
Zichy család 149
Zichy István, Győr, Veszprém, Vázsony vár kapitánya, a Magyar Kamara elnöke, Moson m. főispánja, tárnokmester 344, 352
Zodyhyncz l. Szodisinc
Zimány, elpusztult falu Pogányszentpéter vidékén, Somogy m. 136, 143
Zoldobagy Therem l. Szoldobagyterem
Zolthay István, Eger, majd Szendrő vár kapitánya 447
Zólyom vára, Zólyom m. (Zvolen, Cs.) 311
Zólyomi család 761
Zombor, ma Mezőzombor, Zemplén m. 744, 748, 749, 751
Zomboregyház, ma Kiszombor, Torontál m. 709
Zonc, *Soncz*, Pozsony m. (Zonc, Cs.) 11, 187—189, 226, 233
Zrinyi Borbála 409
Zrinyi György (Miklós fia), Kanizsa vár kapitánya, utóbb tárnokmester 131
Zrinyi Ilona, Országh Kristófné 249
Zrinyi Ilona, I. Rákóczi Ferenc, majd Thököly Imre felesége 490, 517, 801
Zrinyi Miklós, Kanizsa, majd Szigetvár kapitánya, horvát-szlavon-dalmát bán, tárnokmester 131
Zrinyi Péter horvát-szlavon-dalmát bán, Szendrő vár ura 447
Zihepold l. Steffót
Ztichova l. Zdichava
Zuckermänderlände, pozsonyi városrész 195, 197
Zug (Wgh) : Tiszazug, Külső Szolnok m. 654
Zukl Mantl, l. Zuckermänderlände
Zyrak l. Szirák
Zythna l. Szitnya
Zsákóc l. Szakolca
Zsakovce l. Eisdorf
Zsdenyova l. Szdenyő
Zsember, később Alsó- és Felsőzsember, Hont m. (Dolné Žemberovce, Horné Žemberovce, Cs.) 646, 658
Zsibrikfalva, *Zsibrik*, *Zsibritó*, Hont m. (Žibritov, Cs.) 18, 282, 289, 293
Zsidány : *Nagyzsidány*, a későbbi Horvátzsidány (német nevén : Siegersdorf), Sopron m. 103
Zsidóhegy l. Vuchagomila
Zsigmond magyar király 83, 241, 409, 436
Zsiga, Szepes m. (Žegra, Cs.) 390, 392, 394, 410, 412, 416
Zsolnafalva, Nyitra m. (később összeépült Csejtével) 244, 258, 259, 269

TÁRGYMUTATÓ

A tárgymutató készítésekor el kellett tekintenünk azoknak a fogalmaknak a mutatóba való felvételétől, amelyek az urbáriumok jellegénél fogva rendkívül sűrűn találhatók a közölt szövegekben, mint pl. colonus, inquilinus, sessio, ager, pratum, triticum, avena, butyrum, bos, equus, census, servitium, a jogszolgáltatással kapcsolatos fogalmak, valamint a különböző mértékek stb.) Ezek feltüntetése alig jelentett volna segítséget az olvasó számára. Csupán azokat a szavakat vettük fel a mutatóba, amelyek az átlagostól eltérő, különleges jogállapotot, művelt földterületet, terményt, állatot, adófajtát, szolgáltatást, haszonvételt, jövedelemforrást jeleznek. Feltüntettük ezenkívül a nyomásos gazdálkodásra, az épületekre, technikai felszerelésekre, iparcik-kekre, foglalkozásokra, valamint a lakosságot sújtó háborús pusztításokra és elemi csapásokra utaló szavakat.

- aba, abaposztó, abba, subba Turcica
18, 163, 164
abajdóc l. mixtum
abbas, apát 95
— Pilisiensis 657—659
abbatia, apátság 83, 91, 95, 103, 449, 637
— de Beel 717
— Kaach 727
— Ludaniensis 637
— Pilisiensis, 637, 639, 655, 657—660,
662
abies, pinus, fenyőfa 123, 584
ablak l. Fenster
ablutio, aranymosás 19, 185, 194
ahora 594
abrak l. pabulum
abroncs l. circulus
acél 566
acetum, ecet 521, 742
ács l. faber lignarius
adiudicatoriae litterae, ítéletlevél 206
adiuratio iudicis, bíró eskütétele 219
administrator, adminisztrátor 83, 566,
783
adomány l. donatio
adománylevél l. donationales litterae
adó, megye számára behajtott—l. contri-
butio comitatus
adós l. debitor
adó-só l. sal
advona, jövevény 555, 559, 560, 627, 629,
630—632
aedificatio, építés 723
aedificium, épület 130, 148, 180, 270,
339, 412, 566, 642, 643, 646, 816
aedilis scriba, építési írnok 272
aestuarium, árterület 188, 194
aga, agha 642, 643, 654, 656
agazo, lovász 269, 799
ager domini (dominii) l. allodium
ager extirpatitius l. extirpatitia terra
agger, gát, töltés 706, 707, 709, 711, 813
agha l. aga
— Budensis 652
ágostonrendi szerzetesek l. patres Leuken-
ses
agrárkrízis 32
agyagfazék l. olla fictilis
ágytakaró l. Bett lodix
ajándék 410
ajtó l. Tür
ako, ako tritici, akonalia, gabonaakó 41,
56, 57, 59, 61, 68, 69, 71, 82, 115,
134, 139, 246, 283, 286, 400, 719, 720,
727, 729, 730, 792
akol l. saepimentum
alajbég 650
állatállomány 17, 45, 90, 130, 148, 173,
195, 255, 315, 330, 411, 482, 515,
552, 792, 795, 816
állatfőlösleg 31
állatlegeltetés 36
állattartás 16
allodiális földek l. allodium
allodiator, majoros 29, 62, 144, 145, 147,
148, 604
allodiatura l. allodium
allodium, allodiatura, Hof, Maierhof,
major, majorság; ager domini (do-
minii), terra allodialis, terra domini,

- majorsági, földesúri szántó; domus
 allodialis, majorház; vinea domini
 (domini), földesúri szőlő 9, 11, 16,
 20—25, 27—31, 59, 90, 94—96, 103—
 106, 112, 115, 120—123, 125, 127—
 129, 130, 134, 135, 139, 143, 147,
 148, 171, 193, 195, 199, 238, 255,
 257, 258, 260, 266, 270, 273, 275,
 276, 285, 286, 288, 292, 296, 298,
 304, 306—308, 314, 317, 330, 331,
 333, 334, 340, 341, 356, 364, 370,
 378, 379, 383—388, 390—394, 397,
 400, 409—413, 418, 419, 422, 438,
 443, 444, 450, 451, 453—455, 457—
 463, 465—468, 470—473, 475—480,
 482, 486, 487, 489, 491, 493, 494, 502,
 503, 519—521, 529, 550, 553, 557,
 558, 562, 565—567, 572, 594, 598,
 614, 626, 632, 633, 696, 704, 705,
 710—712, 728, 739, 744, 745, 748,
 749, 751—753, 755, 757, 759, 760,
 763—765, 772, 773, 775, 777, 780,
 789, 790, 792, 793, 797—799, 809—
 811, 814, 816
 alpes, holya, havasi legelő 326—328, 331
 Amtmann l. officialis
 anca, anas, kacska 17, 134, 139, 142, 331,
 413, 451, 520, 700, 701, 704, 710, 711,
 717
 anetum, ánizs 788
 ancilla, szolgáló 198
 angariales pecuniae, negyedévi adó 246
 Angeld, foglalkó 814
 ánizs l. anetum
 annulus argenteus, ezüstgyűrű 85
 antimon l. Spissglas
 apát l. abbas
 apátság l. abbatia
 aper, vaddisznó 15, 178, 201, 234, 397
 apis, méh 93, 97, 99, 100, 101, 105, 107,
 108, 110, 112, 113, 115, 117, 119,
 122, 129, 153—155, 157—158, 161,
 166, 169, 172, 218, 314, 316—319,
 323, 324, 332—350, 353—363, 365—
 374, 376—378, 401, 413—421, 423,
 425—427, 436—443, 445, 450, 453—
 455, 459, 461, 462, 464, 466—469,
 472—475, 483, 492, 494—497, 505—
 509, 520, 525, 527, 529—534, 551,
 554—556, 558—565, 567, 571—614,
 621, 622, 656, 627—632, 695—708,
 710—714, 716—719, 722—725, 732—
 735, 747, 749, 751, 752, 757, 762,
 763, 803—807, 809—811
 aqua acida, savanyúvíz 658
 aquarum exundatio, aquarum inundatio,
 áradás 125, 133, 179, 180, 184, 187,
 188, 190, 191, 193, 268, 524, 562, 576,
 589, 595, 675, 753, 754, 758, 763, 780,
 793
 áradás l. aquarum exundatio
 arany l. aurum
 aranyadó l. auridator és auridatum
 aranymosás l. ablutio
 aranyműves l. aurifaber
 aranyozott óra l. horologium
 aranyozott sisak l. galca deaurata
 arató l. messor
 aratrum, eke 414
 arbor fructifera, gyümölcsfa 14, 180, 181,
 200—202, 210, 239, 520, 557, 714,
 765
 arca, haltartó bárka 179
 archiabbas Sancti Martini, pannonhalmi
 főapát 659
 archiepiscopus, érsekség 180, 190
 — Strigoniensis, esztergomi érsekség 189,
 314
 archiepiscopus, érsek 181, 235
 — Strigoniensis, esztergomi érsek 218,
 232, 233, 314
 architectus, építész, pallér 197, 740
 archivum Camerac Scepusiensis, a Szepesi
 Kamara levéltára, 729, 730, 735
 arenam convehere, homokszállítás 19, 159
 arenda l. szerjálás
 árendapénz (adó fajta) 536
 arendator, foenerator, bérlő 203, 435, 617
 argentum, ezüst 619
 armales litterae, nemeslevél 371
 armalis, armalista, birtoktalan nemes 60, 61
 ars carbonaria, faszénégetés mestersége
 288, 293, 315, 320, 630
 árterület l. aestuarium
 artifex, kézműves, mesterember 17, 19,
 451, 456, 479, 624, 740
 áru l. merx
 áruszekér l. currus mercenarius
 arundinetum, nádas 13, 15, 184
 arundo, nád 193, 567, 766, 790
 arx, castrum, fortalitium, praesidium,
 Schloss, vár 18, 49, 51, 54, 55, 58—
 60, 75, 82, 83, 85, 87—89, 91, 93,
 96, 98, 100, 102, 106, 110, 112, 113,
 115—117, 119—121, 123, 131, 133,
 135, 136, 143, 144, 149, 151—153,
 155—160, 162, 166, 169, 171, 175,
 177—179, 181, 184, 187—195, 198—
 200, 239, 241, 243, 254, 255, 270,
 279, 281, 283, 285, 288, 289, 294,
 295, 298, 309, 311, 313, 315, 317,
 318, 322, 325, 326, 330, 331, 378,
 383, 390, 395, 400—402, 407, 409—
 411, 444, 445, 447, 449, 450, 452—
 456, 458, 460, 463, 465—472, 474,
 476—478, 481, 488, 491—494, 513,
 517, 530, 624, 637, 640—644, 646,
 647, 663, 693, 695—699, 704, 711,
 714—717, 719—722, 724, 726, 729—
 735, 737, 739—744, 747—749, 751,
 753—756, 758, 759, 761—765, 772,
 785, 787—793, 803—805, 807, 813—
 815
 asser, deszka 18, 85, 86, 105, 106, 123,
 327, 331, 357, 364, 366, 422, 424, 428,
 432, 434, 610, 792

- ászokpénz 744
 átkelőhely l. telonium
 attagen, Haselhubn, császármadár 15,
 395, 396, 485—488, 496—499, 505,
 506, 509, 511—513, 530, 533, 536,
 537, 540, 542—551, 614
 auridator, aranyadót fizető 387
 auridatum, Goldzins, aranyadó 387, 437
 aurifaber, aranyműves 619
 auriga, kocsis 145, 480
 aurum, arany 185, 194, 619
 avena zallas vocata, szállás-zab 251, 252
 avena l. kemencezab, zakköböl
 avis, Vogel, madár, vadmadár 201, 395,
 396, 435, 553, 580, 586, 597

 bab l. faba
 bálványimádók l. idolatrae
 Bannwein l. educillum siccum
 bánya l. fodina
 bányabér l. urbura
 Bányakamara l. Camera
 bányász l. montanista
 bányászat 18, 19, 36
 bányaváros l. oppidum montanum
 barbitonsor, borbély 320
 baromfi 17
 bassa Budensis l. passa Budensis
 battykó, battiko 519, 521—524, 529, 531,
 541, 542, 549, 550, 555—557, 559—
 561, 564, 565, 568—571, 573—575,
 577—582, 584—587, 595, 597, 599,
 601, 602, 606, 607, 609, 611, 612
 Baucnlegen 29
 Bär, medve 15, 397
 bek, bég 464, 469, 471, 645, 663, 759
 — Albensis 159
 bélháromkúti cisztercita apátság l. abba-
 tia de Beel
 bellum, pugna, háború, háborúság, had-
 járat, harc, 9, 10, 32, 48, 90, 91, 93, 96,
 99—102, 104—113, 117—119, 143,
 149, 171, 195, 533, 617, 623, 785
 bencés apátság l. abbatia Kaach, abbatia
 Ludaniensis
 bencés főapát (pannonhalmi) l. archiabbas
 Sancti Martini
 berek l. nemus
 bérés l. mercenarius
 Bergstadt l. oppidum montanum
 Bergwerk l. fodina
 bérló l. arendator
 Besztercebányai Kamara (rézvállalat) l.
 Camera Neozoliensis
 Bett lodix, ágytakaró 264
 bibale, Trankgeld, borralaló 210, 397
 Bienengarten l. méhes kert
 Bier l. cerevisia
 Biergeld l. educillum siccum
 bigae, kordély 451
 birke l. ovis Moravia
 bíró eskütétele l. adiuratio iudicis
 bíróválasztás l. electio iudicis

 birsagium, birsagia, mulcta, bírság 129,
 200, 207, 211, 214, 218, 232, 239,
 318, 324, 325, 327, 399, 451, 453—
 455, 457, 460, 461, 463, 465—475,
 477—481, 558, 560, 562, 568, 572,
 575, 577, 579—583, 585, 586, 589,
 594, 598, 600—604, 606, 607, 609—
 613, 620—622, 629, 631, 633, 640,
 695—715, 723, 741, 745, 748, 750—
 754, 757—760, 763, 764, 793, 807,
 810, 811, 815, 816
 birtokelkobzás l. confiscatio
 birtoktalan nemes l. armalis
 bivaly l. bubulus
 bizottság l. commissio
 biztos l. commissarius
 Blaswerk l. furnus
 boarius, pulsor boum, marhakereskedő 193,
 199, 200, 210
 Boeszkai-szabadságharc 93
 boeskoros l. pedes Turcicus
 bodnár l. viator
 bokor kőre forgó malom 566
 bombarda, ágyú 792
 borbély l. barbitonsor
 borház l. domus vinaria
 borkimérés kötelezettsége 77
 boronza l. burenda
 boroshordó feltöltése l. repletura
 borpince l. vinarium
 borsepró l. faex
 borsmonostori cisztercita apátság 83
 borsó l. pisum
 bölükbasi 644, 646
 bór l. pellis
 börtön l. carcer
 brasium, brazeum, dara 245, 246, 251, 253
 braxator, sörfőző 765
 braxatorium, braxada, sörnevelő, sörfőző
 9, 18, 257, 265, 270, 273, 289, 313,
 314, 330, 331, 383—385, 390, 392—
 395, 412, 451, 452, 455, 467, 471, 477,
 560, 588, 594, 740, 765
 brence l. burenda
 Brettmühle l. mola serraria
 brindza, Brindze l. burenda
 bubuleus, csordás 104, 202, 204, 232, 294
 bubulus, bivaly 412
 búcsú l. keretágy
 Buchhalterci l. rationaria
 Budai Kamarai Adminisztráció számve-
 vősége l. rationaria
 budai basa l. passa Budensis
 bújdosó l. fugitivus
 burenda, boronza, brence, brindza, Brin-
 dze, juhtúró 270, 315, 325, 326, 397,
 398, 521
 bükkfa l. fagus

 cacabus, üst 270, 765
 — braxatorius, sörfőző üst 331
 — crematicus, pálinkafőző üst, pálinkás
 fazék 331, 560, 588, 594

- caementum, mészkö 159, 721
 caepa, hagyma 14, 520, 660, 803
 caesar l. rex
 — Turcarum l. imperator Turcarum
 caespes, pázsit 206
 calcatura, nyomás 12, 52, 128, 129, 178, 184, 212, 258, 322, 331, 333, 340, 364, 378, 411, 412, 459, 465, 470, 472, 473, 475, 476, 478, 503, 520, 529, 561, 562, 565, 572, 573, 594, 772, 780, 804, 806, 809, 811
 calx, mész 19, 157, 467, 712
 Camera Hungarica, Camera Posoniensis, Magyar (Pozsonyi) Kamara 61, 82, 170, 171, 173, 195, 197, 270, 274, 277, 288, 293, 299, 306, 309, 314, 329, 481, 514, 615, 619, 627, 634, 661, 662, 720, 722, 730
 — Neozoliensis, Besztercebányai Kamara (rézvállalat) 376—378
 — Scepusiensis, Szepesi Kamara 303, 381, 447, 663, 675, 729, 730, 741, 749, 750, 760, 762, 800
 Cameral Administrations Buchhalterei, a Budai Kamarai Adminisztráció számvevősége l. rationaria
 camergraffius 435
 campus l. calcatura
 canabum, kender 12, 18, 51, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 70, 74, 128, 208, 245—247, 251—253, 260—262, 266, 273—275, 319, 330, 331, 411, 451, 459, 461, 466, 469, 470, 492, 718, 719, 790
 cancer, rák 16, 200, 560, 600
 candela, gyertya 18, 524, 529, 540, 452, 550
 ganistrum, kenyérkosár 662
 capella, kápolna 217, 437
 — defunctorum, halottas kápolna 232
 capitale, tőke 270, 277, 691
 capitaneus, kapitány, várkapitány 149, 151, 153, 155, 157—160, 162—167, 171, 172, 179—181, 188, 189, 191, 194, 279, 314, 317, 319, 322, 324, 327, 447, 464, 466, 663, 720, 727, 729, 737, 740, 741, 745, 749, 754—757, 785, 795, 813
 — equatae, lovaskapitány 314—317
 — Germanicus l. Germanus
 — supremus, főkapitány 175, 195, 239, 447, 533, 740, 755
 — : vicecapitaneus 741, 769
 capitulum, Kápitel, káptalan 61, 364, 365, 387, 639
 — Agriense, egri káptalan 734
 — Albense, fehérvári társaskáptalan 151, 154, 156, 160—162, 167, 168, 169
 — Jauriense, győri káptalan 52
 — Posoniense, pozsonyi káptalan 199, 204
 — Scepusiense, szepesi káptalan 365, 366, 385, 386, 410
 — Strigoniense, esztergomi káptalan 365, 656, 657, 658
 capitulum, Varadiense, váradi káptalan 456
 — Vesprimiense, veszprémi káptalan 153, 158, 161
 capra, capreolus, kecske, kecskefi 93, 97, 99—101, 105, 107, 108, 110—113, 115, 117, 119, 129, 255, 269, 314, 331, 336, 412, 483—495, 498, 499—514, 567, 621, 622, 624, 701, 728, 734, 742, 776
 carbo, faszén 18, 86, 104, 281, 293, 315, 317, 424, 480, 630, 633, 761, 788
 carbonarius, carbonista, szénégető 15, 18, 315, 317, 318, 321, 322, 328, 329, 330, 480.
 carcer, börtön 208
 caro, hús 207, 293, 391
 carpentarius, kocsigyártó 144, 145, 147, 321
 carpio, ponty 16, 655, 709
 castanea, gesztenye 14, 142
 castellanus, várnagy 87, 138, 140, 159, 160, 641, 653, 726, 792,
 — : vicecastellanus 85, 86
 castellum, kastély 60, 68, 75, 80, 121, 270, 289, 314, 317, 318, 322, 324—326, 411, 481, 519, 522, 555, 556, 566, 594, 597, 598, 621, 623
 — Turcicum 158
 castra Turcica, török tábor 623, 625
 castrum l. arx
 cathedratium, pactata, székpénz 401, 407, 408, 409, 410
 caulis, Kraut, káposzta 13, 54, 136, 181, 314, 331, 340, 390, 412, 521, 621, 695, 803, 805—807, 812
 cége l. clausura aquarum
 cégemester l. magister clausurae
 ceha piscatorum l. magister cehae
 cellarium, pince 15, 122, 267, 293, 451, 695, 713, 714, 719, 739, 740, 742, 765, 766, 777, 780
 cellarius, pincemester 740
 célpuska l. Scheibenrohr
 census 39
 cera, Wachs, viasz 18, 102, 390, 391, 695, 697—699, 716
 cercum, templom (g. kat, g. kel.) 556, 559, 562, 565, 571, 575, 577, 578, 580, 581, 585, 587, 589, 593, 596, 597, 599, 601—607, 609, 611—614
 cerdo, timár 18, 716
 cerevisia, Bier, sör 14, 258, 265, 270, 273, 344, 364, 383—385, 389, 391—395, 413, 451, 495, 566, 594, 695, 697—699, 711, 716, 765
 Christianus, keresztény 167, 306, 658
 chyko l. lampetra
 cigánykóvác 761
 cimiterium, temető 199, 217, 232, 596
 cinctorium, Rosszgürt, heveder 18, 315, 324, 326, 397, 398

- cipó 146, 148
 circulus, abroncs 18, 234, 765
 cisztercita apátság l. abbatia de Beel,
 abbatia Pilisiensis, borsmonostori apát-
 ság
 civis, polgár 116, 118, 177, 179—181, 190—
 192, 199, 200, 202, 203, 214, 371, 617,
 619, 728, 749, 759
 civitas, Stadt, város, mezőváros 15, 18,
 83, 179, 199—201, 371, 375, 381, 383,
 390, 395, 396, 400—402, 405, 409,
 617, 626, 641, 647, 659, 660, 695,
 784
 clades Mohachiensis l. periculum Moha-
 chiense
 claustrum, coenobium, kolostor 91, 94,
 95, 100, 103, 105, 468, 734, 809
 clausura, cége (szégye), morotva 16, 697,
 700, 703, 705, 706, 712, 758, 763, 780
 elaviger, kulcsár 144
 clavus tigneus, gerendaszög 422
 coadiutor 701
 coctura salisnitri, salétromfőzés 730
 coenobium Gombazewg l. fratres
 collector l. cumulator foeni
 columbarium, galambtenyészet 451
 combusta domus, — civitas, — possessio, —
 sessio, tűzkárt szenvedett ház, helység,
 telek; combustus, tűzkárosult 100,
 111—113, 118—120, 145, 244, 249,
 250, 253, 285, 404, 456, 464, 468,
 469, 620, 639, 698, 704, 710, 712—
 715, 726
 combustio, conflagratio, exustio, incine-
 ratio, felegetés, tűz, tűzvész 10, 101,
 458, 699, 737, 741, 765, 766, 777, 795
 comes, főispán, gróf 121, 175, 177—179,
 185, 188, 195, 197, 199, 239, 311, 314,
 345, 346, 365, 366, 383, 387, 410—419,
 422, 424, 428, 432, 434, 435, 437, 442,
 444, 445, 519, 766, 779
 — : vicecomes 75, 82, 207, 274
 comitissa, grófnő 75, 91, 333, 339, 340, 352,
 356, 361, 371, 373, 444
 comitiva, kíséret 776
 commendans, Commendant, parancsnok
 690, 766
 commetaneus, szomszédos helység 639,
 655, 657, 658
 commissarius, biztos, kiküldött 281, 286,
 287, 293, 294, 299, 313, 449, 619,
 625, 695, 726, 750
 conceivis l. civis
 condenscio, quartirium, katonai beszá-
 lásolás, kvártély 40, 122, 124, 125,
 127—129, 256, 422, 424, 428, 432, 437,
 440, 442—444
 confiscatio, birtokelkobzás 311, 766, 795
 conflagratio l. combustio
 conscriptor, connumerator, összeíró 313,
 577
 conservatio peditum castrensium l. inter-
 tentio
 conservator archivi, levéltáros 735
 conservator domus eursoriae, pénzverőház
 vezetője 626, 634
 consiliarius, tanácsos 195, 197, 219, 313,
 639, 646, 663, 675, 691
 contractus, conventio, pactum, egyezség,
 szerződés, végezés; pactative, megál-
 lapodás szerint 108, 115, 126, 128,
 158, 160—163, 166—170, 172, 178,
 179, 190, 214, 218, 267, 268, 274, 276,
 283, 435
 contributio comitatus, megyei adó 207,
 268, 270
 controversia, vizsály 204, 214, 216, 219,
 226, 235, 236, 239
 convection l. vectura
 conventio l. contractus
 conventitius, szegődményes 29, 218
 corbifex, kosárfonó 198
 corona, sacra regni corona, magyar szent
 korona 195, 791
 corrigiarius, szijgyártó 321
 coturnix, fürj 163, 164, 168
 craticula, rost, rostély 634
 crematum, vinum adustum, pálinka 18,
 270, 375, 412, 560, 566, 594
 cribrator, szítás, rostás 696
 cribrum, rosta, szita 106, 452
 crocus, sáfrány 14, 104, 244, 247, 249—
 251, 254, 256, 259—262, 264, 266—
 268, 271, 273—276, 716
 csanádi püspök l. episcopus Chanadiensis
 csapszék l. popina
 császár l. rex
 császár adója l. dica regia
 császár, török l. imperator Turcicus
 császári csapatok 240, 635, 737, 765
 császármadár l. attagen
 csatlós l. satelles
 csausz 651, 653
 cséplés, cséplő l. trituration, triturator
 cserjés l. virgultum
 csik l. lampetra
 Csinagel l. cymba
 csiszár l. politor
 csizma 166
 csónak l. cymba
 csordás l. bubuleus
 csűr l. horreum
 csűröskert l. hortus horrealis
 culcitra, lótakaró, pokróc 164, 643
 Cuman, kunok 41, 719, 727, 729, 730,
 791
 cumulator foeni, collector, szénagyűjtő
 180, 258, 272, 634
 cuprum, réz 314, 467
 curator, gondnok 272
 curia nobilitaris, domus nobilitaris, fundus
 nobilitaris, sessio nobilitaris, nemesi
 udvarház, nemesi telek 52, 129, 152,
 154, 165, 166, 169, 185, 188, 190, 192,
 225, 228, 229, 231, 233, 236, 330, 378,
 400, 458, 459, 465, 473, 553, 572, 704

- 705, 708, 750, 751, 765—767, 773, 777, 779, 809, 812
- curia parochialis 178
- currus mercenarius, áruszekér, teherszekér 614
- cursor, futár 146
- custos Albensis, fehérvári örkanonok 169
- custos pecorum, pastor, pásztor 18, 106, 164, 318, 323, 799
- silvarum, erdőőr 15, 16, 92, 106, 123, 126, 200, 226, 233
- vinearum l. vinicola
- cymba, naviculum, Csinagel, csónak 584, 676, 742
- czecha l. magister cehae
- dama, Reh, őz, szarvas 15, 90, 104, 107, 110, 112, 115, 117, 119, 178, 201, 234, 306, 395, 396, 405, 408, 451, 459, 461, 469, 485—487, 519, 540, 542, 545, 546, 626, 633, 809, 812
- damnum, kár 722
- dara l. brasium
- daru l. grus
- daróc 709
- deák l. litteratus
- debitor, adós 748
- decima de leguminibus, hüvelyestized 729, 732
- ecclesiastica, egyházi tized 41, 189, 486
- regia, királyi tized 486, 499, 502, 487, 500, 501, 503—506, 508—514
- decimator, tizedszedő 467, 505, 698, 701, 721, 741, 742, 744, 747—749
- decurio, tizedes 644, 646
- defensionis nomine, pro defensione, védelem címén szedett adó 166, 649, 653, 654, 693, 728
- desolatio l. devastatio
- deszka l. asser
- deszka metsző fűrész l. mola serraria
- deszka kitermelés 15
- deszkapénz 409
- devastatio, depopulatio, desolatio, dúlás, pusztítás, pusztulás 6, 9, 10, 16, 17, 20—23, 83, 90, 94, 131, 146, 175, 241, 262, 281, 288, 289, 293, 295, 297, 311, 313, 315, 381, 449, 482, 490, 553, 577, 611, 617, 620, 623—626, 693, 699, 739, 753, 785, 791, 816
- devectio l. vectura
- dica, subsidium, rovásadó 194, 207, 642, 645, 649—651, 653, 719, 720, 727, 729, 730, 733, 790
- dica caesaris Turcarum, török császár adója 462, 656, 732—734
- dinnye l. pepo
- dinnyéskert l. hortus peponum
- diófa l. nux
- districtus, kerület 217—219, 227, 561
- disturbia, zavarok 696, 712, 717
- diversorium, domus cauponalis, vendégfogadó 375, 766, 772, 777, 779, 782
- doleator l. viator
- Domherren (Tumhern), kanonokok 385
- domus allodialis l. allodium
- domus annonaria, gabonaház 751
- domus communitalis, a község háza 218
- cauponalis l. diversorium
- cusoria seu monetaria, pénzverőház 18, 617, 626, 630, 633—635
- decimalis 766, 780
- excubiae, őrház 769
- exempta l. libertinus
- libera l. libertinus
- monetaria l. domus cusoria
- nautae, révház 766
- navalis seu arsonalis 197
- oppidi, a város háza 767
- parochialis 316
- pistoria, sütőház 799
- regia, —regiae maiestatis 281, 320, 322
- salnitri, salétromház 166
- separatoria, választómű háza 633
- tarnok 320
- taxalis 766
- vinaria, borház 766
- donatio, adomány 83, 91, 144, 381, 517, 617, 737, 740
- donationales litterae, adománylevél 152, 197, 387
- dorica, tok (halfajta) 703
- dotatium, hitbér 444
- drabant, darabont, gyalogos zsoldoskatoná 92, 104, 106, 395, 396, 523, 524, 527, 534, 563
- drabant pénz 529—531, 534—537, 540, 542, 544—548, 550, 551, 560, 565, 572, 575, 577, 580, 582, 588, 589, 593, 594, 597, 599, 600, 607, 609, 611
- Dreissigst, Mauth, harmincad 690
- Dürrbannwein l. educillum siccum
- ecet l. acetum
- ecclesia, szentegyház 103, 105, 107, 112, 113, 178, 217, 266, 305, 308, 309, 316, 331, 732
- parochialis 140, 141, 437
- Ecesed vár átadása l. resignatio arcis Echied
- edény l. trulla
- educillator, kocsmáros 123, 144—147, 207, 217, 225, 226, 234, 235, 238, 258, 293
- educillum cerevisiae, sörárusítás, sörkimérés 315, 364, 370, 375, 405, 406, 408, 414, 416—419, 445
- educillum siccum, oenopolium siccum, Dürrbannwein, Weingeld, borpénz, szárazkocsmá, szárazpénz 38, 97, 102, 121, 123—127, 129, 260, 262, 276, 383—390, 395—402, 409, 519, 522—524, 527, 529—531, 535—537, 540, 542, 544—548, 557, 560, 562, 565, 566, 572, 575, 577, 580, 582, 588, 589, 593, 594, 597, 599, 600, 607, 609, 611
- educto vini 743

- egestas l. paupertas
 Eger vár ostroma l. expugnatio arcis Agri-
 ensis
 egri ferences kolostor 734
 — káptalan l. capitulum Agriense
 — püspök l. episcopus Agriensis
 — püspökség l. episcopatus Agriensis
 egyezség l. contractus
 egyház l. ecclesia
 egyházi nagybirtok 6
 — tized, egyháztól bérelt tized l. decima
 ecclesiastica
 éhínség 131, 146
 eke l. aratrum
 ekevas l. vomer
 eladás l. venditio
 electio iudicis, bíróválasztás 219
 élelemtárolás 36
 élelemvétel-kényszer 38
 élelmester 314
 ellichna l. lichmina
 ellenőr l. Gegenhandler
 elnyomás l. oppressio
 elővásárlás l. praeemptio
 eming 690
 emptor 744, 748
 episcopatus, püspökség 593, 635, 700, 705,
 706
 — Agriensis, egri püspökség 693, 701,
 704, 707, 734, 761, 762, 763
 — Vaciensis, váci püspökség 639, 642,
 646—651, 658, 661, 662
 — Vesprimiensis, veszprémi püspökség
 151—154, 157, 161
 episcopus, püspök 61, 569, 644, 717, 723,
 724
 — Agriensis, egri püspök 695, 741, 743,
 749, 752, 754, 761
 — Chanadiensis, csanádi püspök 726
 — Jauriensis, győri püspök 122, 129
 — Munkaciensis, munkácsi püspök 569
 — Quinqueecclesiensis, pécsi püspök 168
 — Vaciensis, váci püspök 207, 637, 640,
 641, 643, 647, 648, 649, 651, 653, 659
 — Varadiensis, váradi püspök 761
 építés l. aedificatio
 építési írnok l. aedilis scriba
 építész l. architectus
 épület l. aedificium
 eques, lovaskatona 66, 67, 296, 649, 751
 ércbányavidék 311
 erdélyi l. Transsilvanicus
 erdélyi csapatok 737
 — fejedelem l. Transsilvaniae princeps
 — vajda l. Transsilvaniensis waywoda
 erdő l. silva
 erdőőr l. custos silvarum
 érme 20
 érsek l. archiepiscopus
 érsekség l. archiepiscopatus
 Esche, tomolykó (halfajta) 396, 398
 eskü l. iuramentum
 esküformula l. formula iuramenti
 essedarius, korcsolyás 15, 695
 eszközkészítő műhely 18
 esztergályos 610
 esztergomi érsek l. archiepiscopus Strigo-
 niensis
 — érsekség l. archiepiscopatus Strigo-
 niensis
 — káptalan l. capitulum Strigoniense
 evangélikusok 437
 evetke, evetkepéz 15, 519, 531, 535, 540,
 542, 545, 546
 evezős l. remex
 exactio pontis, hidvám 238
 — Turcica 475
 — vadi l. telonium
 exactor l. iudex minor
 — vini decimarum 793
 excipulus, vejsze 16, 133
 excrementum minerale 634
 exemptio l. libertas
 exemptitiae litterae, Freitumsbrief, ki-
 váltáslevél, szabadságlevél 107, 361,
 384, 588, 593, 599, 601, 602, 653
 exemptus l. libertinus
 expugnatio arcis, várostrom 131, 285, 452,
 578, 737
 — — Agriensis, Eger vár ostroma 696,
 719, 729, 730
 — — Mwrán, Murány vár ostroma 477,
 481
 — — Zaaardiensis, Szádvár ostroma 458,
 467
 — — Zendrew, Szendrő vár ostroma 465,
 469
 — — Zigetiensis, Szigetvár ostroma
 167, 168
 extirpatitia terra, extirpatitius ager, irtás-
 föld, irtvány 11, 14, 45, 93, 97—100,
 102, 105, 106, 110, 112, 113, 115, 117,
 119, 120, 122, 124—127, 129, 138, 195,
 255, 261, 265—267, 274, 502, 553
 extirpatitium pratum, irtásrét 106, 116,
 124—129
 extirpatitius hortus, irtáskert 201—203
 extraordinaria impositio, — taxa l. taxa
 exustio l. combustio
 ezüst l. argentum
 ezüstabánya l. fodina argentea
 ezüstgyűrű l. annulus argenteus
 fa, favágás, fahordás l. lignum
 faba, bab 51, 59, 60, 63, 65, 67, 68, 70,
 73, 74
 faber ferrarius, kovács 18, 121, 122, 145,
 146, 244, 321, 322, 414, 564, 566, 619,
 761
 — lignarius, ács 18, 19, 540, 542, 549,
 588, 624
 faedénykészítő 15
 faex vini, borseprő 218, 238, 662, 723, 725
 fagus, bükkfa 94, 567
 faggyú l. sebum
 fahordás l. lignum

- fakitermelés 15
 fáklya 584
 falcator, kaszáló (ember), kaszás 179, 180,
 258, 264, 272, 428, 432, 434, 495, 633,
 695, 698, 699, 703, 711, 712, 733,
 735, 758
 falx falcatoria, kasza 744, 747
 familiaris 195, 519
 faolaj 117
 fapénz l. Holzgeld
 farina, liszt 464
 farkas l. lupus
 faszén l. carbo
 faszénégetés mestersége l. ars carbonaria
 fátyol l. Schleier
 favágás l. lignum
 fazék l. olla
 fazekas l. figulus
 fehérvári káptalan l. capitulum Albense
 — örkanonok l. custos Albensis
 — prépostság l. praepositura Albensis
 Fehren Wasser, Feren Wasser l. pisztrán-
 gos patak
 fejedelem l. princeps
 fejedelemasszony l. principissa
 felégetés l. combustio
 felkelés 737
 felkelő magyar csapatok 765
 Fenster, ablak 19, 384
 fenyőfa l. abies
 fera, vad 201, 234, 238, 450, 482
 ferences kolostor 734
 ferencesek l. fratres Franciscani
 ferina, Wildbret, vadhús 435, 675
 ferramentum, vasszerszám 20, 634
 ferraria mola l. mola ferraria
 ferrum, vas 87, 106, 318, 322, 407, 408,
 435, 479, 430, 481, 566, 572, 742
 fertonpénz l. pecunia fertonalis
 Fhere l. truta
 figulus, fazekas 18, 19, 145, 146, 288, 321,
 378, 792
 fimus, stercus, trágya 88, 206, 210, 775
 Fisch l. piscis
 Fischer l. piscator
 Fischneiz l. rete
 fiscus, kincstár 83, 128, 149, 175, 240, 255,
 257, 263, 272, 279, 301, 303, 306, 311,
 331, 365, 377, 411, 412, 417, 435, 444,
 447, 463, 478, 482, 486, 488, 489, 490,
 517, 617, 634, 663, 693, 737, 743, 772,
 795, 797, 798, 801, 803, 813, 815
 Fleisch l. caro
 Fleischbank l. macellum
 fodina, bánya 18, 281, 320, 324, 383, 395,
 396, 402, 405, 406, 407, 467, 480, 619,
 620, 625, 626, 634
 — argentea, ezüsbánya 324
 — cuprea, rézbánya 19, 319, 409, 467
 — ferri, vasbánya 19, 20, 320, 402, 409,
 480
 — lapidum, Steinbruch, kőbánya 19,
 384, 780
 foenerator l. arendator
 foenetum, foenile, kaszáló, rét 141, 142,
 211, 465, 752
 focnum, széna (mint szolgáltatás) 41, 51,
 55, 56, 61, 63, 65, 67, 71, 74, 124, 155,
 156—158, 160, 161, 163—165, 211,
 236, 634, 697, 699, 734, 748, 753, 793,
 799, 805
 foglaló l. Angeld
 fogoly l. perdix
 Fohre l. truta
 Fohrenwasser l. pisztrángos patak
 fokhagyma 557
 follis, fújtató 479
 fonal, lenfonal l. stamen
 fonás l. nere
 formula iuramenti, esküformula 219
 fornax, kemence 19, 137, 316—318, 765,
 792
 fortalitium l. arx
 forum, teatrum, piac, piactér 15, 18, 25,
 31, 42, 200, 695, 722, 777, 780
 fovea, verem 308
 főpát l. archiabbas
 főispán l. comes
 főkapitány l. capitaneus supremus
 főkenéz l. kenéz
 földesúr tisztje, földesúri tiszt l. officialis
 földesúri borok kimérésének kötelezett-
 sége 37
 — gazdálkodás l. allodium
 — irtásföld l. allodium
 — rét l. allodium
 — szántó l. allodium
 — szőlő l. allodium
 földfoglalás, földkisajátítás 29, 330
 főzés 36
 fratres Franciscani, minoriták 437
 — heremitae... prope Geoncz 754, 762
 — — in coenobio Gombazewg agentes
 468, 477
 — Kanysienses 142
 Freiheit, Freitum l. liber
 Freitumsbrief l. exemptitiac litterae
 frondes virides adferre 714
 fruticetum l. virgultum
 fugitivus, profugus, szökött jobbágy 486,
 508, 554, 559, 565, 577, 578, 580, 581,
 583, 585, 587, 597, 606, 607, 609, 613,
 619
 fugitivus nobilis, menekült nemes 707
 Fuhr l. vectura
 fújtató l. follis
 fumoly 135, 137, 140
 fundator possessionis, telepítő 126
 fundulus l. saxatilis
 funis, kötél, 18, 469
 furnus, Blaswerk (Bloswerkh), kohó ke-
 mencéje 479—481
 fúró l. terebrum
 futár l. cursor
 fuvar l. vectura
 fuvaros l. vector

- függetlenségi harcok 279
 fűrész, fűrészmalom l. mola serraria
 fűrészmeister l. magister serrae
 fűrészpénz 86
 fűrj l. coturnix
 fűtés 36
 füves kert l. hortus herbarius
 füzes l. salix
 fűzfa l. salix
- gabonaakó l. ako
 gabonafajták 12
 gabonaház l. domus annonaria
 gabonatiszt l. praefectus annonae
 galambtenyésztet l. columbarium
 galea deaurata, aranyozott sisak 159
 gálic l. vitriolium
 gáliemű l. officina vitriolialis
 gantárpénz 698
 gát l. agger, repletura
 Gegenhandler, ellenőr 690
 gerenda l. tignum
 gerendaszög l. clavus tigneus
 Germán, németek 98, 106, 153, 200, 296,
 311, 447, 449, 452, 466, 609, 737, 740
 741, 752, 753, 755, 757, 784
 gesztenye l. castanea
 glacies, jég 136, 139, 141, 184, 714
 Goldzins l. auridatum
 gombaszögi pálosok l. fratres heremitae in
 Gombazewg
 gondnok l. curator
 gondviselő l. officialis
 gönci pálosok l. fratres heremitae ... prope
 Gewnec
 görög kat. püspökség 593
 görög kat. vagy görög kel. pap l. battykó
 görög kat. vagy görög kel. templom l.
 cerum
 grando, jégeső 158, 169
 gravamen, molestia, querimonia, sérelem,
 teher 85, 88, 156—158, 162—166, 173,
 320, 452, 455, 458, 460, 463, 465—467,
 471, 477, 478, 640, 642, 644—647,
 649—651, 654, 656, 658, 721, 735,
 739, 742, 752, 756, 789
 Grindel l. saxatilis
 griseum (gyapjúból készült anyag) 813
 gróf l. comes
 groffius, graffius, tiszt 395, 396, 412, 414,
 432, 435, 444
 grófnő l. comitissa
 grus, Kranich, daru 15, 162, 165, 166, 675
 Gründel l. saxatilis
 gyaloghíd 139
 gyalogos l. pedes
 gyalogos zsoldoskatona l. drabant
 gyapjú l. lana
 gyertya l. candela
 gyertyabél l. lichmina
 gyertyánfa 94
 győri káptalan l. capitulum Jauriense
 — püspök l. episcopus Jauriensis
- gyümölcsaszaló ház 106
 gyümölcsfa l. arbor fructifera
 gyümölcsös l. hortus arboreus, pomarium
- háború l. bellum
 hadigép l. ingenium
 hadiszerkészítő műhely 18
 hadiszerleltár 130
 hadnagy l. laitmannus
 hagyma l. caepa
 háj 512
 hajdina l. pannicum
 hajdú l. haydo
 hajó l. navis
 hajós l. nauta
 hajtóvadászat 15
 hal l. piscis
 — konzerválása l. piscis
 halastó l. piscina
 halász l. piscator
 halászat l. piscatura
 halászbíró l. piscator
 halászbokor l. piscator
 halászgazda l. piscator
 halásháló l. Fischnez
 halászmester l. piscator
 halászhely l. piscina
 halászok céhének mestere l. magister
 cehae piscatorum
 halec, halex, piscis salitus, hering 110, 112,
 113, 115, 117, 119, 122, 124, 127, 245—
 247, 251, 253, 270, 273
 halottas kápolna l. capella defunctorum
 haltartó bárka l. arca
 hámor l. mola ferraria
 hámosos l. malleator
 hargacsa 75, 77—82
 hármasváltórendszer 11
 harmincad l. Dreissigst
 harmincados l. tricesimator és praefectus
 tricesimae
 Haselhuhn l. attagen
 hattyú l. Schwan
 havasi legelő l. alpes
 haydo, hajdú 10, 93, 287, 296, 330, 491,
 513, 742, 775, 808
 házhely 307
 hebdomadarius, hetes 633
 hegyi juhászat 23
 hegyvám 41
 helyadó 97, 98, 110, 113, 115
 — búza 90
 helyőrség l. praesidiarius
 Henker, hóhér 393
 herba, fű, sás 13, 748
 herba nociva, gyom 452
 heremitae (pálosok) l. fratres
 heted l. septima
 hetes l. hebdomadarius
 heveder l. cinctorium
 híd l. pons
 hídkarbantartás 36
 hídvám l. exactio pontis

- hippago, lovakat is szállító komp 766
 hibér l. dotalitium
 hódoltság, holdultság 9, 10, 23, 34, 41,
 303, 515, 517, 635, 760
 Hof l. alodium
 hóhér l. Henker
 holya l. alpes
 Holz l. lignum
 Holzgeld, fapénz 383, 389, 409
 homok l. arena
 homokszállítás l. arenam convehere
 horologium deauratum, aranyozott óra 159
 horreum, csűr, szérű 94, 122, 133, 217,
 411, 412, 422, 441, 443, 519, 780, 782,
 799, 809
 hortulanus, kertész 29, 92, 144, 258, 556,
 557, 563
 hortulus, hortus, kert, kertecske 6, 14, 36,
 45, 55, 92, 104, 137, 180, 181, 195,
 197, 201, 204, 207, 210, 214, 215, 231,
 234, 255, 258, 331, 340, 364, 411, 412,
 417, 451, 452, 506, 507, 509, 558, 558,
 571, 722, 739, 740, 765, 777, 782, 787,
 790, 791, 805 816
 hortus allodialis l. alodium
 hortus arboreus, fáskert 203
 — caulium, káposztás kert 94, 106, 205,
 206, 208, 209, 211, 236, 237, 238, 520
 — domini l. alodium
 — extirpatitius l. extirpatitia terra
 — ferarum, vadkert 15, 331
 — herbarius, füveskert 809
 — horrealis, csűröskert, pajtáskert 519,
 566, 777
 — lupulinus, komlóskert 331, 412, 492
 — olitorius, — seminarius, veteményes-
 kert 13, 90, 94, 106, 193, 520, 557, 566,
 803
 — peponum, dinnyéskert 238
 — pomarius l. pomarium
 hortus l. még répáskert, sáfránykert
 Hostaath, hóstác 88, 244, 246—250, 253,
 254
 hostis, ellenség 23, 55, 104
 humulus l. lupulus
 Hungari, Hungarici, magyarok 200, 306,
 309, 449, 452, 652, 665, 674, 675, 740,
 742, 753
 Hungaricus possessor, Ungerischer Grund-
 herr, magyar földesúr 690
 hús l. caro
 huszad 41
 husziták 381
 hutta, huta, kohó 9, 18, 20, 313, 315—320,
 322, 327, 330, 479, 630
 hüvelyes l. legumen
 hüvelyestized l. decima de leguminibus
 hypocaustum, tűzhely 451
 hypothecata portio l. oppignoratio

 idolatrae, bálványimádók 85
 immunis l. libertinus
 imperator Christianus l. rex
 imperator Turcarum, török császár 462,
 464, 466, 469, 476—478, 480, 481, 640,
 642, 645, 650—652, 731, 735, 759, 793
 impignoratio, impignoratus l. oppignoratio
 impositio extraordinaria l. taxa
 inas 546
 indiacus, pulyka 17, 331, 413
 ingenium, hadigép 792
 inscriptionales litterae, záloglevél 333
 interesse, kamat 270, 272, 274—276, 691
 intertentio peditum, conservatio peditum,
 várórtartás 295, 314, 316—319, 322—
 326, 731
 ipar l. officium
 iparágak 232
 ipari munka 36
 — növények 11
 — termékek 41
 iparos l. mechanicus
 irtás, irtásföld, irtáskert, irtásrét, irtvány
 l. extirpatitia
 iskola l. schola
 iskolamester l. ludimagister
 ispán l. spanus
 istálló l. stabulum
 istállómeister l. Stallmeister
 iszák 18
 ítéletlevél l. adiudicatoriae litterae
 ítélőmeister, nádori — l. protonotarius pa-
 latinalis
 iudaicus, sidó, zsidó 263, 565—567, 572, 594
 iudex curiae regiae, országbíró 195, 447,
 766
 — in vado, — portus, révbíró 740, 742,
 770
 — minor, exactor, Kleinrichter, kisbíró
 189, 191, 673, 677
 — nobilium, szolgabíró 308, 560
 iudicatus, bíróság, bírói kerület 51—59,
 61, 62, 66, 68, 70, 72, 74, 75, 77—80,
 82, 106—110, 112, 113, 114, 143, 144,
 191, 214, 216, 218, 223—227, 229,
 230, 232, 239
 iugum, járom 451
 iuramentum, eskü 219, 619. L. még: for-
 mula iuramenti

 janicsár gyalogság 649
 járás l. calcatura
 járom l. iugum
 jászok, Jazyges l. Philistini
 jég l. glacies
 jégeső l. grando
 jégvágás 36
 jégverem 36, 520, 529
 jezsuiták l. patres Jesuiti
 jószágigazgató l. praefectus
 jövevény l. advena
 juh 17
 juhakol l. ovile
 juhász l. opilio
 juh-huszad 41
 juhtúró l. burenda

- kacska l. anca
 kácsi bencés apátság l. abbatia Kaach
 kádár l. vietor
 kalács, kalacz, kolach 750, 797
 kalapács l. teribulum
 kalocsai érsek nemesi széke 728
 kalló, kallómalom l. mola pannifica
 kamarai biztos l. commissarius
 — tisztviselő 271, 633
 kamat l. interesse
 kancellár 488
 kanizsai szerzetesek l. fratres Kanysienses
 kanonokok l. Domherren
 kántorélés 330
 kapitány l. capitaneus
 Kapitél l. capitulum
 káposzta l. caulis
 kapus l. portarius
 káptalan l. capitulum
 kár l. damnum
 karasia 18, 756
 karló l. mola pannifica
 karó l. palus
 kárpátukránok, kárpátaljai oroszok 517,
 561, 569
 karvaly l. nisus
 kásaórló, kásatoró malom, kölyü l. mola :
 molendinum pro pultibus
 Kassai Kamara Verwaltere 675
 kastély l. castellum
 — őrzése 522
 kasza l. falx falcatoria
 kaszálás 36
 kaszáló pénz l. pecunia foeni
 kaszás, kaszáló l. falcator
 katolikusok 449
 katona, katonaság l. miles
 katonai beszállásolás l. condescensio
 katonák erőszakoskodása l. violentia mi-
 litum
 kecsge l. sturio
 kecske, kecskefi l. capra
 kemence l. fornax
 kemencezab 519, 522, 529, 572, 600, 601,
 602, 606, 607, 609—612, 614
 kender l. canapum
 kenéz, főkenéz, főbíró, scultetus, Schul-
 theiss, soltész 19, 398, 519, 523—525,
 527, 529—547, 549—551, 553, 554,
 559—561, 568, 571, 573—575, 577—
 590, 593—606, 608—614
 kenézlevél 601
 kenyérkosár l. canistrum
 kenyérsütés l. panis pistatio
 képmádók l. idolatrae
 kerék l. rota
 kerékgyártó l. rotipar
 kereskedés l. quaestus
 kereskedő l. mercator, negotiator, quaestor
 keresztény l. Christianus
 kereszténypenz l. pecunia Christianitatis
 keretágy, bucsu 93
 kerítés l. saepes
 kerület l. districtus, processus, sedes
 kert l. hortus
 kertész l. hortulanus
 kerület l. districtus
 kérvény l. libellus suplex
 kézműves l. artifex
 kilenced 41
 kilencezszedő l. monator
 kincstár l. fiscus
 kincstárnok 240, 654
 király l. rex
 királyi tized l. decima
 királyné 663
 kisbíró l. iudex minor
 kisbirtokos 28
 kiscsalád 43
 kisebb királyi haszonvétel l. regale
 kiszállott falu 552
 kiváltság l. privilegium
 kiváltságlevél l. exemptitiae litterae
 klarissza apácák, sanctimoniales de obser-
 vantia minorum 219, 234, 658, 728.
 L. még: moniales
 klastrom l. claustrum
 Kleinrichter l. iudex minor
 kocsigyártó l. carpentarius
 kocsis l. auriga
 kocsmáros l. educillator
 kohó kemencéje l. furnus
 koldus, koldulás l. mendicans
 kolostor l. claustrum
 komló l. lupulus
 komlókert l. hortus lupulinus
 komp l. hippago
 konvenció 29
 konyhapénz l. pecunia culinaria
 kopan, kopane l. liber
 kordély l. bigae
 korona l. corona
 korpa 19
 kosár 18
 kosárfonó l. corbifex
 kovács l. faber
 kő l. lapis
 kőbánya l. fodina lapidum
 köbögabona 41, 482
 köles l. milium
 kölyü l. mola : molendinum pro pultibus
 kőműves 19
 kötél l. funis
 követ 795
 kövihal l. saxatilis
 kövi halas (víz) 560, 567
 középbirtokos 28, 795
 községhatár l. meta
 községháza l. domus communitatis
 Kranich l. grus
 Kraut l. caulis
 kulcsár l. claviger
 kunok l. Cumani
 kunyhó l. tugurium
 kurucok 447, 517, 617, 795
 kút l. puteus

- Küchendienst 314
 külváros l. suburbium
 kvártély l. condescensio
- lábbeli, l. ocrea, pero
 laborator, robotator 179, 198, 260, 262,
 722
 lacus piscatoriae morothwa l. piscina
 láda 106
 laitmannus, hadnagy 349, 663
 lajstromozó l. registrator
 lakatgyártó, lakatos l. serifaber
 — műhelye l. officina seriparis
 lakosság száma 9, 10, 48, 82, 195, 255, 288,
 330, 400, 482, 515, 519, 553, 626, 726,
 728, 739, 765, 815
 lamina ferri, vaslemez 440, 742
 lampetra, lampreta, chyko, csik 16, 754,
 803—806, 809
 lana, lanum, gyapjú 17, 18, 106, 813
 laniena l. macellum
 lanio, lanius, mészáros 19, 122, 134, 138,
 139, 144, 198, 207, 209, 216, 218, 226,
 239, 271, 274, 281, 320, 384, 567, 572,
 619, 634, 721, 740, 766
 lapis molaris, malomkő 19, 260, 314, 566,
 702
 lardum, szalonna 86, 151, 155, 156, 158,
 164, 166—168, 521, 730
 latera (latus), téglá 19, 200, 721
 legelő 15
 legumen, hüvelyes 12, 490, 699, 701, 711,
 731, 799
 lékai ágostonrendi szerzetesek l. patres
 Leukenses
 lengyel hadak 517
 lens, lencse 411, 451, 461, 465, 466, 469,
 699, 717
 len l. linum
 lencse l. lens
 lenfonal l. stamen
 lepény l. polenta
 lépes méz 521
 lepus, nyúl 15, 201, 435, 444, 451, 471,
 485—488, 622
 levélhordás l. litterarum deportatio
 levéltáros l. conservator archivi
 liba 17
 libellus supplex, kérvény 194, 721
 liber, exemptus, immunis, inscriptitius,
 libertinus, szabados; ager liber, ko-
 pane, sessio libera, sessio exempta,
 sessio inscripta, sessio libera, sessio
 libertata; domus exempta, libera,
 libertata; exemptio, libertas, Frei-
 heit, Freitum 40, 60—62, 64, 66,
 68, 70, 72, 74, 77—80, 82, 86—88,
 91—93, 95, 101, 103, 107, 115—117,
 120, 121, 123—125, 127, 128, 146,
 148, 152, 159, 172, 190—192, 197,
 198, 207, 217, 218, 220, 231, 233, 244,
 246, 249, 251—254, 262—264, 275,
 276, 284, 333, 349, 352, 361, 364, 373,
 375, 387, 391, 392, 396, 413, 417—
 419, 440, 443—445, 452, 453, 464,
 467—469, 472, 480, 485, 498, 502—505,
 507, 514, 522—525, 530, 534, 535,
 538, 540, 541, 546, 549, 553, 556,
 557, 560, 564, 573, 587, 593, 594,
 596, 599, 601, 608, 609, 614, 615,
 619, 622, 624, 634, 648, 697, 698,
 709, 712, 720—727, 740, 741, 743,
 747, 752, 753, 756, 757, 767, 773,
 774, 776, 778—783, 799, 804, 808
 liber baro 800
 — fundorum, telekkönyv 126, 128, 129
 — pupillorum 129
 libertas l. liber
 licium candelarum l. lichmina
 lichmina, licium, gyertyabél 18, 452, 465,
 469, 470, 807
 lignum, ligna convehere, secare, Holz, fa,
 fahordás, favágás 18, 41, 122, 135—
 140, 142, 143, 153, 155—161, 165,
 181, 201, 206, 210, 257, 264, 269,
 282, 283, 285, 286, 289, 290, 293—
 298, 320, 388, 390, 394, 438, 440, 441,
 443, 450, 452, 453, 455, 462—464,
 466, 467, 470, 472—474, 476, 477,
 479—481, 493, 494, 610, 621, 623,
 624, 630, 631, 633, 634, 649, 650,
 659, 695, 697—700, 702—706, 711—
 713, 716, 717, 721, 725, 731—734,
 740, 744, 787—793
 limes l. meta
 linum, len 12, 18, 59, 61, 63, 65, 67, 69,
 70, 411, 414, 790, 804—807, 809—811
 liszt l. farina
 lisztmalom l. mola
 litterae adiudicatoriae l. adjudicatoriae
 litterae
 — donationales l. donationales litterae
 — exemptitiae l. exemptitiae litterae
 litterarum deportatio, tabellariatus, levél-
 hordás 36, 55, 99, 126, 137, 198,
 234, 622, 696, 700, 707, 721, 724, 740,
 776
 litteratus, deák 116, 144, 145, 160—162,
 190, 212, 243, 244, 320, 456, 459,
 467, 469, 472, 556, 619, 653, 742,
 743, 745—747, 753, 760, 807, 808,
 811, 812, 814
 ló 16, 17
 lodix, pokróc 18, 397, 398
 lora, vinaceum, lőre 521, 741, 742, 748,
 749, 764
 lótakaró, pokróc l. culceitra
 lovász l. agazo
 lőpor 19
 lőre l. lora
 ludányi bencés apátság l. abbatia Ludani-
 ensis
 ludi magister, rector scholae, iskolamester
 202, 340
 lupulus, humulus, komló 14, 253, 492
 lupus, farkas 15, 201, 451

- macellum, Fleischbank, mészárszék 94, 103, 118, 122, 125, 127, 128, 134, 136, 139, 193, 197, 207, 211, 214, 216, 218, 226, 232, 239, 257, 260, 264, 266, 271, 273—275, 675, 690, 766, 767, 777, 799
- machina pressoria, prés 765, 766, 780
- madár l. avis
- madarászat 15, 129
- magister clausurae, cégemester 16, 703, 706, 758
- cehae piscatorum, — communitatis piscatorum, halászcéhmester 179, 199
- curiae, udvarmester 639, 646
- essedarius l. essedarius
- postarum, postamester 626
- rationum, exactor rationum, számvevő 197, 554, 615
- —: vicemagister rationum 195
- serrae, fűrészmester 18, 327
- magnas, mágnás 210
- magyar l. Hungarus
- Magyar Kamara l. Camera Hungarica
- magyar szent korona l. corona
- Maierhof l. allodium
- maiestas l. rex
- major, majorház l. allodium
- majoros l. allodiator
- majorság l. allodium
- majorsági termésjövedelem 31
- mák 14
- mákolaj 104, 112, 113
- malleator, hámosos 320, 321, 408
- malleus, malleus ferri l. mola ferrea
- malom l. mola
- malomkő l. lapis molaris
- marha 16
- martes, pellis mardurina, nyest, nyestbőr, nyestpénz 15, 155, 156, 201, 325, 326, 345, 366, 458, 466, 519, 528, 529, 536, 555—557, 559—565, 569—571, 574—576, 578, 579, 581, 584, 586, 587, 593, 597, 599, 601, 602, 605, 606, 609, 611, 612, 622
- második jobbágyság 29
- Mauth l. Dreissigst
- mechanicus, mesterember 215, 217, 230, 232, 564, 610
- medve l. Bär
- megyehatár 234
- megyei adó l. contributio comitatus
- méh l. apis
- méhes kert 397, 520
- méhsőr l. potus martialis
- Meiler l. mélyér
- mel, méz 118, 401, 402, 405, 458—460, 462, 464, 466, 468, 469, 471, 473, 474, 476—478, 480, 519, 521—524, 527, 529—531, 533, 535—537, 540, 542, 544—548, 550, 551, 560, 562, 565, 571, 572, 575, 577, 582, 585, 587, 593, 597, 601, 656, 734, 756, 759. L. még: lépesméz
- mélyér, Meiler 633
- mendicans, mendicus, koldus; mendicatio, koldulás 64, 98, 145, 147, 232, 487, 505, 508, 523, 526, 529, 559, 570, 580, 590, 596
- menekült nemes l. fugitivus nobilis
- mercator, kereskedő 321, 458
- mercenarius, béres 29, 104, 144, 147, 148, 450, 453, 463, 465
- merx, áru 42, 178, 675
- messor, arató 428, 432, 434, 495, 790
- mesterember, l. artifex, mechanicus
- mesterség l. opificium
- mészáros l. lanio
- mészárszék l. macellum
- meta, limes, községhatár 208, 212, 214, 216, 218, 219, 226, 228—230, 233—236, 238, 239, 558, 560, 568, 572, 575, 577, 579, 580, 582, 583, 585, 586, 588, 589, 594, 598, 600—604, 606, 607, 609—614, 640, 656, 658
- méz l. mel
- mezőváros l. oppidum és civitas
- mezővárosi lakók l. oppidani
- miles, vir militaris, katona; militia, katona-ság 10, 153, 158, 279, 313, 449, 451, 452, 455, 460, 609, 617, 737, 739 — 741, 749, 752, 753, 755—757, 759, 760, 772, 775, 784
- milium, köles 245—247, 251, 253, 262, 787—789, 791, 793
- minister ecclesiae, minister verbi dei l. parochus
- minorita kolostor 809
- minoriták l. fratres Franciscani
- mixtum, triticum mixtum, abajdóc 218, 233, 266, 519, 520
- mogyoróhagyma 557
- mohácsi vész l. periculum Mohachiense
- mókus, l. evetke
- mola, mola farinaria, molendinum, molendinum frugum, molendinum frumentarium, Mühle, malom, molnoeska 19, 25, 51, 53, 56, 59, 70, 72, 88, 90, 94—96, 100, 103, 105, 106, 108, 110, 112, 116, 118, 122, 124—130, 136—142, 152—154, 156—161, 171, 190, 192, 196, 197, 199, 207, 211, 214, 216, 233, 235, 238, 249, 254, 258, 260, 264, 266—268, 271—273, 275, 276, 281—284, 286—289, 291—298, 307, 313, 314, 316, 317, 320, 322, 323, 326, 330, 333, 339, 340, 345, 346, 352, 356, 357, 364, 366, 370, 371, 375, 392, 394, 397, 398, 400, 405, 406, 408, 409, 415, 422, 424, 445, 451, 454, 456, 457, 463, 465, 468, 470, 472, 473, 476, 478, 479, 485—487, 489—491, 495—497, 501, 502, 505—508, 513, 527, 529, 530, 532, 565, 566, 572, 588, 589, 594, 610, 643, 649, 657, 690, 695, 701, 702, 706, 709, 711—715, 719, 731, 740, 751, 752, 772, 776, 787, 789—791, 793, 812, 816

- mola, ferraria, ferraria mola, malleus, malleus ferreus, malleus ferri, officina ferraria, officina ferri, hámor, kalapács, vas-hámor 9, 18, 20, 121, 122, 313, 315—323, 325, 327, 330, 340, 341, 343, 352, 356, 375, 399—401, 408, 422, 424, 428, 432, 435, 440, 566
 — pannifica, kalló, kallómalom, karló, posztókalló 19, 328, 330, 417, 424, 557, 560, 588, 594, 702, 709, 713
 — molendinum pro pultibus, pistrilla, pistrillum, pistrillum miliaceum, kása-őrő malom, kásatoró, kásatoró kölyü 19, 90, 103, 120, 260, 330, 340, 343, 352, 356, 375, 520, 557, 566
 — pulveraria, lőpormalom 121, 122
 — serraria, asserina serra, serra, serra asserum, serra lignea, Brettmühle, Brettsäge, Säge, Sägemühle, deszkametsző fűrész, fűrész, fűrészmalom 7, 9, 15, 90, 105—107, 121, 123, 313, 315, 325, 327, 328, 330, 331, 357, 364, 366, 370, 386, 388, 395, 397, 422, 424, 542
 — sicca, Land- oder Ochsenmühle, szárazmalom 675, 676, 690, 765
 — molendinum navale, Schiffmühle, hajómalom 676, 813
 — (molendinum), vízimalom 417, 557, 560
 molitor, molendinator, Müller, molnár, molnos ember 19, 95, 97, 103, 110, 122, 126, 127, 156, 245, 248, 249, 253, 254, 258, 264, 266, 267, 275, 276, 289, 291—293, 295, 314, 316, 323, 340, 343, 352, 370, 375, 392, 394, 415, 417, 440, 443, 566, 572, 588, 702, 706, 709, 713, 752, 765
 molnoeska l. mola
 monasterium, monostor 83, 121, 754
 moniales : óbudai klarisszák 728
 moniales Posonienses, pozsonyi klarisszák 219, 234
 montanista, bányász 402, 479, 480
 montanum oppidum l. oppidum montanum montes, holya l. alpes
 Moravus, morva 179
 morotva l. clausura, piscina
 morva juh l. ovis Moravica
 morva posztó 471
 mundare domos l. purgare
 Munkács ostromzára 578
 munkaerőhiány 48
 mustum, must 742, 744, 747, 748
 mut zab 105, 119
 mutuum, kölcsön 179
 Mühle l. mola
 nád l. arundo
 nádas l. arundinetum
 nádor l. palatinus
 nádorné l. palatinissa
 Nagybányai Bányakamara 619, 627
 nagybirtok, nagybirtokos 6, 737
 nagycsalád 43
 naulum l. telonium
 nauta, vadiarius, hajós, révész 210, 211, 702, 742
 navicula l. cymba
 navis, hajó 180, 210, 211, 238, 653, 703, 742, 766
 negotiator, kereskedő 413, 742
 negyedévi adó l. angariales pecuniae
 nemes l. nobilis
 nemesi telek, udvarház l. curia nobilitaris
 nemeslevél l. armales litterae
 németek l. Germani
 nemez l. subsellium
 nemus, berek 186, 208
 nere, fonás 18, 333, 334, 336, 339—341, 343, 345, 346, 352, 356, 357, 364, 370
 nisus, karvaly 15, 622, 624
 nobilis, nemes 6, 10, 64, 95, 141, 147, 154, 163—169, 171, 183, 186, 210, 217, 231, 232, 236, 257, 284, 301, 306, 352, 371, 394, 417, 450, 452, 462, 464, 471, 515, 521, 522, 556, 564, 639, 643, 645, 648, 649, 655, 696, 712, 719, 722, 726, 728, 730, 734, 739, 740, 743, 747, 750, 752, 757, 767, 784, 804, 808, 809, 812, 814
 non educillatio l. educillum siccum
 nonator, kilencedszedő 457, 764
 notarius 519, 619, 674
 novitius, új telepes 143—146, 148
 nundinae, vásár 43, 178, 191, 232, 458, 777
 nux, diófa 14, 181, 234, 557
 nyárfa l. populus
 nyargaló pénz l. mulcta
 nyereg l. subsellium
 nyest l. martes
 nyestpénz l. mardurina
 nyilas 804—807, 809
 nyomás l. calcatura
 nyúl l. lepus
 ob montes, hegyen túl lakók, l. zahorszki obfáz, vízleeresztő 565
 óbudai klarissza apácák l. moniales
 occupatio arcis, vár elfoglalása 283, 752
 ocrea, ocrea muliebris, ocrea virilis, lábbeli 257, 259
 oenopola l. educillator
 oenopolium siccum l. educillum siccum
 officialis, Amtmann, Verwalter, földesúr tisztje, földesúri tiszt, gondviselő, uradalmi tiszt, tiszt, tiszttartó, tisztviselő 19, 41, 86, 92—94, 100, 102, 103, 105, 106, 115, 120, 129, 133, 134, 136—142, 145, 151—158, 160—166, 178, 191, 194, 197, 199, 207, 214, 217, 218, 228, 229, 232, 234, 236, 237, 239, 244—247, 250, 251, 260, 270, 272, 282, 298, 304, 313, 320, 326, 333, 337, 344, 370, 398, 444, 457—461, 463, 469, 471,

- 473, 478, 480, 481, 488, 503, 506, 519, 522, 553, 557, 558, 560, 562, 568, 572, 582, 594, 614, 620, 622, 624, 633, 641, 643, 649—651, 657, 658, 675, 699—705, 707—710, 712, 713, 715, 718, 721—725, 729, 730, 732, 733, 735, 744, 748, 751, 753, 755, 757—759, 773, 793, 803, 804, 806, 807, 810, 812, 814, 815
- officina conflatoria, olvasztómű 633, 634
— ferraria l. mola ferraria
— fabrilis, kovácsműhely 121, 178, 761.
L. még: mola ferraria
— seriparis, lakatgyártó műhelye 178
— vitriolialis, gálicmű 633
- officiolatus l. officialis
- officium provisoratus, udvarbírói tisztség 458
- ól 529
- olera, zöldség 41, 742. L. még: hortus olitorius
- olla, fazék 118, 264, 412, 660, 792
— fictilis, agyagfazék 138
- olvasztómű l. officina conflatoria
- opificium, mesterség, ipar 288, 291, 521, 523, 526, 540
- opilio, juhász, juhászfőgazda 129, 555, 799
- oppidani, mezővárosi lakók 121, 122, 220—225, 228, 450, 471
- oppidum, mezőváros 49, 55, 58, 64, 72, 103, 105, 121, 122, 136, 138, 144, 177, 178, 181, 190, 191, 212, 214, 216, 219, 227, 231, 232, 243, 244, 248, 249, 255, 263, 264, 267—269, 271, 304, 313, 346, 352, 400, 402, 406, 407, 409, 411, 428, 432—436, 438, 440—444, 449, 456, 466, 467, 469, 492, 495, 496, 507, 690, 727, 728, 739, 742, 745, 749, 777, 778, 780, 781, 792, 793, 795, 807, 815
— montanum, Bergstadt, bányaváros 279, 381, 395, 396, 399, 400, 411, 412, 429, 435, 617
- oppignoratio, impignoratio, zálogolás; hypothecata portio, impignorata portio, impignoratus hortus, impignoratus pagus, oppignorata mola, oppignorata portio, oppignorata possessio, oppignorata sessio, oppignoratum bonum, oppignoratum pratum, oppignoratus inquilinus; pignus, Pfundgeld, zálog 93, 103, 120, 121, 126, 129, 197, 202, 203, 207, 209, 211, 217, 222, 223, 236, 240, 264, 268, 271, 272, 274—277, 311, 357, 365, 366, 375, 383, 409, 410, 424, 444, 501, 506, 533, 608, 617, 626, 633, 761
- oppressio, elnyomás 283, 788, 791, 793
- óra l. horologium
- organista 199
- orja 521
- országbíró l. iudex curiae regiae
- országút l. via publica
- osztrák piac 121
- ovile, szállás, juhakol 328
- ovis Moravica, birke, morva juh 412
- ozemnazet 51, 53, 54, 56—58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72
- ökör 16—17
- őr l. praesidiarius, vigilator
- őrház l. domus excubiae
- őrség, királyi — 279
- országol 36
- összeíró l. conscriptor
- őz l. dama
- pabulum, abrak 151, 152, 155—158, 160—166, 269, 662, 698, 763
- pactata l. cathedra
- pactum l. contractus
- pajta l. horreum
- pajtáskert l. hortus horrealis
- pajzsgyártó 144
- palánk l. Pallanken
- palánta l. planta
- palatinissa, nádorné 336, 337, 339, 340, 344—346, 349
- palatinus, nádor 173, 206, 279, 333, 361, 375, 519, 533, 675, 730
- pálenka, pálinka l. crematum
- pálinkafőző üst, pálinkás fazék l. cacabus crematicus
- Pallanken, palánk 675
- pallér l. architectus
- pallerus l. architectus
- pálosok, pálos kolostor remetéi l. fratres heremitae
- palota borház, — pince 766
- palus, pozman, pózna, karó 714
- palus vinearius, — vinealis, szőlőkaró 105, 118, 120, 127, 198, 275, 774
- panis pistatio, kenyérsütés 153, 159, 790
- pannicum, hajdina, tatárka 411, 412
- pannonhalmi bencés főapát l. archiabbas Sancti Martini
- pannus, posztó 18, 314, 471
- Panwein (Bannwein) l. educillum siccum
- pap l. battykó, parochus
- paprika l. piper
- parancsnok l. commendans
- parasztesaládok száma l. lakosság száma
- paraszti rétegződés 46
- paraszti terhek 33
- parasztság vagyoni viszonyai 43
- parlag, parrag 133
- parochia, plebanatus, plébánia, 64, 91, 127, 149, 214, 217, 225, 226, 229—231, 235, 237, 239, 264, 556, 559, 562, 565, 571, 573, 576—578, 581—585, 587, 593, 597, 599, 601, 602, 605, 606, 608, 609, 611—613, 661, 733
- parochialis domus l. domus
- parochialis sessio, parochiához való sessio 553, 778
- parochus, minister ecclesiae, minister "verbi dei, pastor, plebanus, praedicator, sacerdos, Pfarrer, pap, plébános

- 61, 95, 142, 217, 219, 232, 258, 282, P
 286, 305, 308, 309, 320, 325, 349, 356,
 383—390, 392—394, 397, 401, 406—
 410, 437, 444, 449, 470, 477, 492—494,
 552, 554, 620, 621, 643, 657, 660,
 697, 712, 741, 744, 747—749, 762,
 763, 809, 814
- parrag l. parlag
 passa 481, 658
 passa Budensis, budai basa 166, 640, 641,
 646, 653
- passa zw l. szubasi
 pastor, pastor ecclesiae l. parochus
 — l. custos pecorum
 patres Jesuiti, jezsuiták 375
 — Leukenses, lékai ágostonrendi szerze-
 tsek 121, 124, 128
- pauper, szegény 96, 143—147, 152—154,
 157—165, 561, 582, 590, 620
- paupertas, egestas, miseria, pauperies, sze-
 gény állapot, szegénység 124, 152—
 154, 156, 160, 161, 163, 207, 217, 270,
 289, 291, 438, 452, 455, 463, 465, 575,
 577, 606, 621, 622, 625, 757, 760
- pázsit l. caespes
 pecsét l. sigillum
 pecsétpénz l. pecunia sigillaris
 pécsi püspök l. episcopus Quinqueecclesien-
 sis
- pecunia Christianitatis, kereszténypénz 714
 — culinaria, konyhapénz 124—127
 — fertonalis, fertonpénz 777, 815
 — foeni, szénapénz, kaszálópénz 644, 656,
 661
 — pharetralis, tegezpénz 727, 730
 — prandialis 244, 249
- pecunia sigillaris, pecsétpénz 741, 764
 — substratilis 743
 — vigiliaris 414
- pedes, gyalogos 295, 644, 650
 — Turcicus, bocskoros 649
- pellio, pellifex, szűcs 18, 146, 321, 556,
 563, 619
- pellis, bőr 18, 164
 — ferina, vadbőr 477
 — mardurina l. martes
 — vulpina, rókabőr 162, 164—167, 476,
 478, 480, 519, 532, 586
- pénzbecsőr l. Wardein
 pénzszolgáltatás 39
 pénztáros l. perceptor
 pénzverőház l. domus cusoria
 — vezetője l. conservator domus cusoriae
 pepo, dinnye 238
 perceptor, pénztáros 195, 333, 458
 perdix, fogoly (madár) 15, 435, 444, 467,
 535, 614
- periculum Mohachiense, clades Mohachien-
 sis, mohácsi vész 9, 143, 712, 713
- pero, saru 18, 259
 pestis 131, 146, 155, 157
 Pett lodix l. Bett lodix
 Pfarrer l. parochus
- peffe r l. piper
 Pfundgeld l. oppignoratio
 Philistini, Jaziges, jászok 41, 720, 726—
 730
- piac l. forum
 pignus l. oppignoratio
 pila l. mola serraria
 pilisi apátság l. abbatia Pilisiensis
 pince l. cellarium
 pincemester l. cellarius
 pintér l. victor
 pinus l. abies
- piper, Pfeffer, paprika, törökbor 200, 390,
 391, 458, 659, 660, 695, 697—699,
 716, 749
- piscator, Fischer, halász 16, 156, 179, 180,
 199, 200, 208, 238, 325, 526, 528,
 581, 582, 607, 676, 690, 702, 739—
 743, 745, 748, 750, 754—756, 763,
 766, 771, 774, 777, 780, 790
- piscatorum ceha l. magister
 piscina, aqua piscosa, lacus piscosus, locus
 piscationis, piscatio, piscatura, stag-
 num, Fischwasser, See, halas patak,
 halastó, halászóhely, halászó-víz, mo-
 rotva 6, 13, 15, 16, 36, 53, 90, 94, 104,
 106, 129, 133, 169, 180, 185, 188, 192,
 193, 199, 214, 216, 219, 238, 269, 282,
 289, 295, 340, 371, 375, 396, 412, 445,
 451, 520, 558, 560, 562, 567, 572, 582,
 600, 675, 690, 697, 705, 706, 708, 710,
 712, 713, 717, 723, 745, 748, 750, 752,
 754, 756, 758, 766, 771, 772, 774, 777,
 780, 787—789, 793, 811, 812, 816
- piscis, Fisch, hal 41, 133, 151, 156, 170,
 194, 199, 316, 398, 432, 470, 582, 600,
 623, 625, 641, 650, 655, 702, 703, 705,
 707, 709, 710, 713, 717, 722—725, 740,
 741, 745, 748, 752, 754, 756, 758, 763,
 766, 777, 780, 789, 790, 793, 811
- pistor, sütő 452, 455
- pistrillum, pistrilla, pistrillum miliaceum
 l. mola : molendinum pro pultibus és
 sutoria pistrilla
- pisum, borsó 245—247, 251—253, 262, 266,
 273, 274, 411, 412, 451, 461, 465, 466,
 469, 699, 717
- pisztráng l. truta
 pisztrángos patak, Fohrenwasser 106, 397,
 398, 537
- planta, palánta 90, 104, 110, 112, 113,
 115, 117, 119, 122—128, 211
- platea, utca 179, 196, 199, 447, 660, 696,
 721, 722, 725, 767—771
- plebanatus, plébánia l. parochia
 plebanus, plébános l. parochus
 plenipotentiarius, teljhatalmú megbízott
 519
- pokróc l. culcitra, lodix
 polenta, lepény, maláta (?) 266, 273, 274
- polgár l. civis oppidanus
 politor, csiszár 619
- polyazo l. aestuarium

- pomarium, hortus fructifer, hortus pomarius, hortus pomorum, gyümölcsös 45, 90, 94, 95, 106, 180, 195, 197, 200, 201, 203—206, 211, 233, 236—239, 557, 566
 pons, híd 139, 193, 238, 463, 709
 ponty l. carpio
 pópa l. battykó
 popina, csapszék 122, 127
 populus, nyárfa 193
 poratka l. szerjálás
 porta 207, 212, 320, 332, 334, 335, 337, 339, 341, 342, 344—346, 353, 356, 358, 365—367, 370, 372, 415—420, 423, 425, 429, 436, 438, 440—443, 445, 653, 654, 771, 795
 portarius, kapus 72, 80, 144, 145, 147, 148
 portio militaris (szolgáltatás) 40, 256, 608
 possessor Turceicus, Türker Grundherr, török földesúr 643—646, 649—654, 690
 posta (postás) 144, 147, 626
 postamaster l. magister postarum
 posztó l. pannus
 — mető 118
 posztókalló l. mola pannifica
 pözna l. palus
 potus martialis, méhsőr 495
 Pozsonyi Kamara l. Camera Posoniensis
 — káptalan l. capitulum Posoniense
 — rendkívüli törvényszék 381
 praedicator, praedicans l. parochus
 praedium, puszta 139, 154, 169, 180, 183, 188, 204, 208, 236, 281, 289, 290, 291, 295, 304, 305, 308, 428, 485, 486, 505, 513, 554, 583, 614, 639, 644—650, 652, 654, 655, 659, 662, 707, 719, 764, 771, 772, 775
 praedo, rabló 489
 praemptio, elővásárlás 206
 praefectura 691, 721
 praefectus, jószágigazgató 378, 553, 622, 783, 792
 — annonae, gabonatiszt 766, 769
 — Camerae Aulicae 695
 — salis, sótiszt 766
 — tricesimae Posoniensis, harmincados 313
 — vadi, révtiszt 179, 180
 praepositura Albensis, fehérvári prépostság 152, 165
 — Saghienis, sági prépostság 655
 praepositus Scepusiensis, Probst, szepesi prépost 386, 389, 401, 409, 410
 praesentatio novi iudicis, új bíró bemutatása 235
 praesidiarius, várőr 10, 98, 200, 279, 400, 447, 767, 769, 770
 praesidium l. arx
 pratium domini v. domini l. allodium
 pratium extirpatitium l. extirpatitium
 premontrei prépostság, sági—l. praepositura Saghienis
 prés l. machina pressoria
 processus, kerület 211, 555, 568, 585, 586, 588, 597, 598, 614
 princeps, fejedelem 517, 554, 598, 614, 774, 776, 801
 — Transsilvaniael. Transsilvaniae princeps principissa, fejedelemasszony 578, 601
 priorátus 121
 privilegium, kiváltság, szabadság 107, 179, 181, 185, 212, 214, 219, 232, 467, 519, 561
 privilegiales litterae, kiváltságlevél 185
 Probst l. praepositus Scepusiensis
 procurator, prókátor 218, 560
 profugus l. fugitivus
 promontorium, szőlőhegy 52, 63, 73, 77, 78, 80, 81, 93, 97, 100, 102, 105, 110, 112, 115, 118, 120, 127, 135, 159, 199, 257, 260, 269, 283, 289, 297—298, 450, 454, 457, 458, 460—462, 464, 466, 468, 469, 490, 558, 566, 620, 639, 641, 646, 649, 651, 652, 656, 657, 696—701, 711, 712, 740—742, 744, 748, 749, 751, 755, 763, 764, 766, 772, 780, 792, 793
 propria domini l. allodium
 protonotarius 58, 206, 288, 293, 299
 provisor, udvarbíró 68, 106, 138, 139, 179—181, 185, 188, 239, 292, 309, 352, 451, 452, 454, 456—461, 463, 465—482, 490, 491, 498, 505, 514, 615, 620, 624—627, 629, 631, 634, 641, 658, 722, 740—745, 748—752, 754—761, 765, 766, 792, 797, 803, 812, 814
 —: viceprovisor 721
 provisoratus 465, 466
 prunum, szilva 239, 809
 pribék 654
 puer discens, tanuló 208
 pulsor boum l. boarius
 pulyka l. indicus
 purgare domos, ház takarítása 36, 137
 — arcem, mundare arcem, vár takarítása 198
 puska l. Scheibenrohr, sclopus
 puska műves l. sclopetarius
 puska porgyártás 166
 puszta l. praedium
 pusztítás l. devastatio
 puteus, kút 777
 püspök l. episcopus
 püspökség l. episcopatus
 quartirium l. condescensio
 quereus, tölgy 123, 178, 199, 200, 567
 quaestor, kereskedő 198
 quaestus, kereskedés 43, 210, 572
 rabló l. praedo
 rák l. cancer
 rákos (víz) 567
 Rasciani, Rázen, szerbek 665, 677, 689, 690, 709, 756, 759, 761

- rationaria Rakocziana, a Rákóczi-uradalmak számvévsége 615
 —: Cameral Administrations Buchhalterei, a Budai Kamarai Adminisztráció számvévsége 691
 rationista, számtartó 95, 145, 728
 Rázen l. Rasciani
 rebellio, Rebellion 675
 rebellis, rebellisek 490
 rector scholae l. ludi magister
 reformáció 449
 regale, kisebb királyi haszonvétel 89, 94, 560, 675, 690
 registrator, lajstromozó 171, 173
 regia maiestas l. rex
 Reh l. dama
 rekatalizáció 375
 rekesz l. clausura
 remex, evezős 180
 répa 14
 répáskert 106
 repletura, töltés, gát 136, 139
 repletura, töltelék, boroshordó feltöltése 189, 521
 resignatio arcis Echied, Ecsed vár átadása 803
 rét 13, 23
 rete, Fischnez, halászháló 665—674, 676—690, 703, 748
 venatorium, vadfogóháló 451
 rév, révpénz l. telonium
 révbíró l. iudex in vado
 révész l. nauta
 révtiszt l. praefectus vadi
 reversalis 660
 révház l. domus nautae
 réz l. cuprum
 rézbánya l. fodina cuprea
 rézvállalat l. Camera Neosolicensis
 rex, caesar, imperator, regia maiestas, maiestas sacratissima, sacra caesarea regiaque maiestas, császár, király, őfelsége 6, 83, 91, 131, 149, 152, 175, 178, 179, 181, 185, 194, 195—197, 219, 241, 279, 281, 283—285, 303—305, 314—317, 319, 321, 381, 383, 447, 451, 452, 458—460, 464, 471, 473, 498, 514, 517, 533, 572, 617, 619, 624, 634, 635, 639, 642—645, 651—654, 658, 663, 693, 719—724, 729, 730, 735, 737, 739, 741, 742, 744, 745, 747—753, 756, 758, 759, 762—764, 785, 788, 790, 792, 793, 797, 811, 814, 815
 ridegtartás 17
 robotans, robotator l. laborator
 robotgazdálkodás 48
 robotváltság 40
 róka l. vulpes
 rókabőr l. pellis vulpina
 román falu 9, 617
 Rosszürt l. cinctorium
 rost l. craticula
 rostás l. cribrator
 rostély l. craticula
 rota, kerék 18, 792
 rotipar, kerékgyártó 320
 rovasadó l. dica
 rovó l. dicator
 rubetum l. virgultum
 saccum, zsák 662
 sacerdos l. parochus
 sacra aedes l. ecclesia
 sacra caesarea regiaque maiestas, sacra regia maiestas l. rex
 saepes, kerítés 18, 621, 712, 713, 766
 saepimentum, akol 238
 sáfár 103
 sáfrány l. crocus
 sáfránykert 104
 sagena, varsa 766, 777
 sajt 17
 sal, só, adósó 118, 138, 148, 169, 314, 413, 522, 523, 527, 529, 530, 567, 572, 575, 695, 697—699, 703, 704, 742
 salétrom l. salnitrum
 salétromfőzés l. coctura salisnitri
 salétromház l. domus salnitri
 salicetum l. salix
 salix, salicetum virgultum salignum, fűzfa, füzes 178, 188, 193, 200, 201, 203—205, 218, 238
 salnitrum, salétrom 19, 730
 sarlópénz 702
 sartor, szabó 321
 saru l. pero
 sás l. herba
 satelles, csatlós 799
 satrapa 492
 savanyúvíz l. aqua acida
 saxatilis, kövihal 16, 269, 293, 396, 560, 567. L. még: kövihalas
 sanctimoniales de observantia minorum (nunc Posenii degentes) l. klarissza apácák, moniales
 Säge, Sägemühle l. mola serraria
 scandula, zsendely 15, 18, 86, 109, 125, 314, 331, 422, 424, 428, 432, 435, 471, 478, 480, 530—532, 765
 Schefferei, juhászat 397
 Scheibenrohr, célpuska 122
 Schleier, fátyol 675
 Schloss l. arx
 Schmalz l. sebum
 Schwan, hattyú 675
 schola, iskola 169, 208, 214, 217, 231, 339
 Selavi, szlávok 740
 sclopous, puska 122
 sclopetarius, puskaműves 121, 122
 scutella, tál 198, 660
 secretarius, titkár 196, 288
 sedes, szék, kerület 181, 211, 216, 719, 728, 729
 See l. piscina
 senatus, városi tanács 214

- septima, heted 502—505
 sepum l. seivum
 sérelem l. gravamen
 serifaber, seripar, lakatgyártó, lakatos 144,
 178, 320, 321. L. még: officina seri-
 paris
 serra, — asserum, serraria mola l. mola
 serraria
 sessio l. combusta sessio, exempta sessio
 seivum, sepum, Schmalz, faggyú 138, 139,
 239, 266, 271, 273, 276, 675, 766
 servitor, servus, szolga 60, 61, 66, 70, 77,
 81, 87, 117, 145, 168, 179, 194, 214,
 313, 553, 701, 714, 740, 742, 755, 798,
 799
 servus l. servitor
 sigillum, pecsét 185, 698
 silva, Wald, erdő 6, 11, 15, 97, 99, 100,
 102, 105, 108, 110, 112, 113, 115,
 118, 123, 129, 133, 139, 140, 178,
 184—188, 190, 192, 193, 200, 201,
 203, 204, 208, 211, 212, 214, 218,
 226—230, 232—234, 236, 238, 255,
 266, 272, 289—293, 297, 298, 305,
 315, 320, 322, 331, 333, 334, 336, 339,
 341, 344—346, 352, 356, 357, 366,
 370, 371, 377, 378, 388, 391, 395,
 412, 416, 417, 422, 424, 435, 440,
 443, 450, 453—455, 466, 468, 480,
 485, 486, 488, 490, 493, 499—509,
 511—514, 520, 523, 526, 527, 529—
 532, 534, 558, 567, 582, 621, 622,
 627—629, 641, 643—645, 649, 650,
 652, 653, 656, 658, 675, 697, 700, 702,
 706, 707, 709, 712, 713, 715, 733, 734,
 740, 741, 744, 747, 748, 751, 755, 758,
 762, 764, 771, 773, 774, 789, 799,
 804—807, 809, 812, 816
 sirovnica 50, 52—54, 56—58, 64, 66, 68,
 70, 72
 só l. sal
 sódar 521
 soltész l. kenéz
 sótszt l. praefectus salis
 sör l. cerevisia
 sörárusítás l. educillum cerevisiae
 sörfőző l. braxator
 sörfőzőház l. braxatorium
 spanus, ispanus, ispán 95, 145, 147, 148,
 244, 250, 502, 561, 629, 631, 774
 spatium l. calcatura
 spelta, tönköly 305, 457, 463, 472—475,
 478, 699, 701, 702, 704—707, 734
 Spissglas, antimon 396, 398
 stabulum, istálló 17, 94, 105, 243, 258, 331,
 412, 519, 765, 799
 Stadt l. civitas
 stagnum l. piscina
 Stallmeister, istállómester 391
 stamen, fonal 59, 61, 63, 65, 67, 71, 73, 74,
 470
 Stein l. lapis
 Steinbruch l. fodina lapidum
 stipendiarius, zsoldoskatona 563
 Stomp l. teribulum
 stultus rex (gűnyév) 194
 sturio, kecsége 766
 subba Turcica l. abba
 subsellium, nemez a nyeregkészítéshez 18,
 315, 324, 326
 subsidium l. dica
 suburbium, külváros 179, 197, 449, 450
 supplex libellus l. libellus supplex
 supremus capitaneus l. capitaneus supre-
 mus
 sutor, varga 18, 257, 259, 321, 352, 561
 tutoria pistrilla, vargakőlyű 19, 352
 syndo, vászon 18, 106, 792
 sütő l. pistor
 sütőház l. domus pistoria
 szabados l. libertinus
 szabadságharc 490, 517
 szabadságlevél l. exemptitiae litterae
 szabó l. sartor
 szablyapénz 732
 Szádvár ostroma l. expugnatio arcis Zaar-
 densis
 szakács 99
 szakasztva 641, 643, 646
 szállás l. ovile
 — zab l. avena zallas vocata
 szalonna l. lardum
 számtartó l. rationista
 számvevő l. magister rationum
 számvevőség l. rationaria
 szandzsák 131, 159, 458, 731
 szántóföldközösség 12
 szapu 228, 229, 231, 233—236
 száraz kocsmá l. educillum siccum
 szárazpénz l. edicillum siccum
 szárazvám l. telonium siccum
 szarvas l. dama
 szegény l. pauper
 szegénység l. paupertas
 szegődményes l. conventitius
 szegpénz 216
 szégye l. clausura aquarum
 szék (kerület) l. sedes
 székesfehérvári káptalan l. capitulum Al-
 bense
 székpénz l. cathedratium
 széna l. foenum
 szénagyűjtő l. cumulator foeni
 szénégetés l. ars carbonaria
 szénégető l. carbonarius
 szentegyház l. ecclesia
 Szepesi Kamara l. Camera Scepusiensis
 — — levéltára l. Archivum Camerac
 Scepusiensis
 — káptalan l. capitulum Scepusiense
 — prépost l. praepositus Scepusiensis
 szerbek l. Rasciani
 szerjálás, poratka, árenda 524, 531, 533,
 548, 550, 551
 szérűskert l. hortus horrealis
 Szigetvár ostroma l. expugnatio Zigetiensis

- szíjgyártó l. corrigiarius
szilva l. prunum
szita l. cribrum
szítás l. cribrator
szlávok l. Selavi
szmolák 584
szolga l. servitor
szolgabíró l. iudex nobilium
szolgáló l. ancilla
szomszédos helység l. commetaneus
szókratlan 308
szökött jobbágy l. fugitivus
szőlő l. vinea
szőlőcsész l. vinicola
szőlőfürt l. uva
szőlőhegy l. promontorium
szőlőkaró l. palus vinearius
szőlőpénz 656
szőlőtő l. vitis
szőnyeg l. tapetum
szpáhi 654
sztronga, sztrongapénz 41, 522—524, 527,
530—537, 540, 542, 544—548, 550,
551, 553, 558, 560, 567, 577, 579—
583, 585, 586, 588, 589, 594, 600—604,
607, 609—612, 614, 622
sztrongás 567, 568
szubasi 478, 480
szűcs l. pello
- tabellariatus l. litterarum deportatio.
tábla, tabula l. calcatura
takarítás l. purgare
takarmánynövények 11
tanuló l. puer discens
tapetum, tapeta, tapete, szőnyeg 18, 168,
643, 647
tapasztó pince 766
tapu 578
tárnok, l. domus tarnok
Tartari, tatárok 10, 91, 93, 96, 118, 119,
131, 240, 262, 293, 296, 297, 311,
381, 462, 463, 611, 726, 741, 753, 795
tatárok pusztítása l. devastatio
tatárka l. pannicum
taxa extraordinaria, extraordinaria impositio 40, 87, 88, 90, 122
taxae in medium comitatum solvendae l. contributio
taxás 553
teatrum l. forum
tegezpénz l. pecunia pharetralis
tégla l. latera
tegularis, téglaegető 200
tehénpénz l. vágómarha pénz
teher l. gravamen
tej 17
telek 138, 141, 142
telekaprózódás, telekosztódás 90, 626
telekátlag 553
telekkönyv l. liber fundorum
telekmegosztás 130, 148, 173
teleknagyság 43
telekszám 121, 143, 171, 482, 519, 553
telekartozékok 173
teljhatalmú megbízott l. plenipotentarius
teloniator, vámos 122, 160, 199, 201, 205,
210, 211, 232, 251, 269, 281, 313, 314,
375, 413, 539, 540, 550, 698, 731
telepítő l. fundator possessionis
telonium, naulum, traiectus, transitus,
vadum, vadum teloniale, Überfuhr,
átkelőhely, rév, vám; exactio vadi,
vectigal, révpénz, vámtarifa 87, 88,
105, 106, 110, 112, 115, 118, 120, 122,
125, 127, 128, 138—140, 148, 153,
160, 169, 178—180, 193, 199, 200,
204, 207, 210, 211, 214—216, 232,
234, 238, 244, 249, 250, 253, 257, 264,
271, 274, 281, 283, 285—289, 293,
295—297, 314, 327, 364, 366, 375, 399,
413, 432, 463, 465, 470, 522, 540, 550,
557, 565, 572, 594, 597, 659, 660, 690,
699, 702, 704, 708, 709, 713, 715, 731,
737, 742, 762, 766, 792, 811, 813.
L. még: exactio pontis, praefectus
— aridum, telonium siccum, szárazvám
471, 566, 704
— nundinale, vásárvám 178
temető l. cimiterium
templum, templom 199, 214, 217—219,
226, 232, 239, 417, 478, 519, 628, 675,
766
terebrum, fúró 742
teribulum, Stomp, zúzó 634
termékszállítás 36
termésfölösleg 31
terra allodialis l. allodium
— extirpatitia l. extirpatitia
terragium (jobbágyok költözésekor fizetett
összeg) 458
Thököly-szabadságharc 240, 517, 578
tignum, tigna, gerenda 15, 18, 123
tihája, 644, 656
tímár l. cerdo
tiszt, tisztartó, tisztviselő l. officialis,
groffius
titkár l. secretarius
tizedes l. decurio
tizedszedő l. decimator
tizenöt éves háború 10, 28, 90, 149
tok l. dorica
tolvaj 10, 582
tőke l. capitale
tölgy l. quercus
töltclék l. repletura
töltés l. agger, repletura
tömlő l. uter
tönköly l. spelta
török császár l. imperator Turcarum
— — adója l. dica caesaris Turcarum
— bors l. piper
— földesúr l. possessor Turcicus
— tábor l. castra Turcica
— tatár pusztítás l. devastatio
törökök l. Turcae

- trágya l. *finus*
traicetus, *transitus* l. *telonium*
 Trankgeld l. *bibale*
 Transsilvaniae princeps, erdélyi fejedelem
 491, 617, 663, 759, 801, 815
 Transsilvanicus, Transsilvaniensis, erdélyi
 742, 815
 Transsilvaniensis waywoda, erdélyi vajda
 464—469, 474, 751
 tretina 626
 tricesimator (*suae maiestatis*), harmincados
 196, 197, 305, 626, 634, 642, 660. L.
 még : *praefectus*
tritium mixtum l. *mixtum*
 trituration, cséplés 36, 218, 455, 461, 463,
 473
 triturator, cséplő 711
 trulla, edény 18, 19, 765
 truta, Fohre, pisztráng 16, 104, 396, 442
 tuguriolum, kunyhó 740
 Tumherrn l. *Domherren*
 Turcae, Turci, Türken, törökök 6, 9—11,
 13, 14, 17, 24, 40, 42, 54, 90, 91, 93,
 102, 109, 119, 131, 143, 149, 151, 153,
 154, 157—161, 163, 167, 168, 171,
 285, 287, 293, 295, 306, 309, 311, 315,
 316, 318—320, 324, 379, 447, 449,
 453—456, 458, 460—469, 471—479,
 481, 517, 553, 617, 620, 623—625,
 641—646, 649—654, 656, 658, 661—
 663, 675, 676, 690, 693, 696, 698, 704,
 710—715, 719, 722, 725, 726, 729,
 731, 732—735, 737, 741, 754, 756—
 759, 762, 765, 777, 795
 turo 17, 96, 110, 112, 117. L. még : *burenda*
tusoria panni l. *mola pannifica*
 Tür, ajtó 19, 384
 Türken l. *Turcae*
 Türker Grundherr l. *possessor Turcicus*
 türkischer Schleier l. *Schleier*
 tűz, tűzvész l. *combustio*
 tűzhely l. *hypocaustum*
 tűzkárosult, tűzkárt szenvedett ház, telek,
 helység l. *combusta*
 tyúk 17
- udvarbíró l. *provisor*, *officium provisoratus*
 udvarház l. *curia nobilitaris*
 udvarmester l. *magister curiae*
 új bíró bemutatása l. *praesentatio novi*
iudicis
 új telepes l. *novitius*
 úraosztásos szántóföldközösség 12
 Urbergraf l. *groffius montanorum oppido-*
rum
 urbura, — *mineralium*, *Urber*, *Verber*,
 bányabér 395, 396, 402, 405, 407, 467,
 468
 uso, víza 655
 út, l. *via*
 út karbantartása 36
 utca l. *platea*
 uter, tömlő 18, 315, 325, 326
- uter : tömlőpénz 531, 535, 540, 542, 545,
 546
 uva, szállófűrt 468, 744, 747, 748
 Überfuhr l. *telonium*
 üst l. *cacabus*
 üveghuta 19
- váci püspök l. *episcopus Vaciensis*
 vad l. *fera*
 vadbőr l. *pellis ferina*
 vaddisznó l. *aper*
 vadfogó háló l. *rete venatorium*
 vadhús l. *ferina*
 vadiarius l. *nauta*
 vadkert l. *hortus ferarum*
 vadmadár l. *avis*
 vadum l. *telonium*
 vadiarius l. *nauta*
 vágómarha, pénz, tehén pénz, vágó tehén
 pénz 519, 522—524, 527, 529—531,
 535, 536, 540, 542, 544, 548, 550,
 551, 557, 560, 562, 565, 572, 575, 577,
 579, 580, 582, 585, 588, 589, 593,
 594, 597, 599, 600, 609, 611, 656
 vajda l. *waywoda*
 választómű háza l. *domus separatoria*
 valpotus 51, 54—55, 64, 70, 72, 77, 80—
 82, 87
 vám, vámtarifa l. *telonium*
 vámos l. *teloniator*
 vár l. *arx*
 — átadása l. *resignatio arcis*
 — éléspénz 90, 104, 107, 110, 112, 115,
 118—119
 — elfoglalása l. *occupatio arcis*
 — ostroma l. *expugnatio arcis*
 váradi káptalan l. *capitulum Varadiense*
 váradi püspök l. *episcopus Varadiensis*
 vargakölyű l. *sutoria pistrilla*
 várkapitány l. *capitaneus*
 várnagy l. *castellanus*
 várórség élelmezése l. *intertentio peditum*
 város l. *civitas*, *oppidum*
 városi tanács l. *senatus*
 varsa l. *sagena*
 vas l. *ferrum*
 vásár l. *nundinae*
 vásárvám l. *telonium nundinale*
 vashánya l. *fodina ferri*
 vashámor l. *mola ferraria*
 vashiány 313
 vasipari berendezések 379
 vaslemez l. *lamina ferri*
 vasszerszám l. *ferramentum*
 vászon l. *syndo*
 vectigal l. *telonium*
 vector, fuvaros 471, 704
 vectura, convectio, devectio, Fuhr, fuvar
 36, 121, 128, 206, 210, 214, 218, 233,
 256, 264, 276, 293, 383, 400, 411, 442,
 653, 721
 védelem címen szedett adó l. *defensionis*
nomine

- végvár l. arx
 végzés l. contractus
 vejsze l. excipulus
 venatio, venari, venatus, vadászat, vad-
 fogás, vadgazdálkodás 6, 15, 129, 200,
 208, 211, 226, 234, 463, 787, 792
 vendégfogadó l. diversorium
 venditio, eladás 200, 207, 208, 211, 218,
 239
 verem l. fovea
 Verwalter l. officialis, Kassai Kamara
 Verwaltere
 veszprémi káptalan l. capitulum Vespri-
 miense
 — püspök, püspökség l. episcopus, epis-
 copatus Vespriemiensis
 veteményeskert l. hortus olitorius
 vetésterület 11
 via publica, országút 120, 200, 235
 vias praeparare, utépítés 715
 viasz l. cera
 vicecapitaneus l. capitaneus
 vicecastellanus l. castellanus
 vicecomes l. comes
 vicemagister rationum l. magister rationum
 viceporkoláb 103, 105
 viceprovisor l. provisor
 vidék l. processus
 viator, dolcator, bodnár, kádár, pintér 18,
 64, 201, 226, 234, 414, 424, 533, 536,
 698, 740
 vigilator, vigil, Wächter aufs Schloss, őr,
 virrasztó 60, 103, 147, 395, 414, 451,
 455, 465, 467, 477, 695—699, 716,
 717, 732—735, 789
 vinaceum l. lora
 vinarium, borpince 766
 vincellér l. vinicola
 vinea, hortus vinarius, hortus vinearum,
 vineola, vinetum, Weingarten, szőlő
 szőlőskert 6, 11, 14, 25, 36, 45, 52,
 75, 77—82, 99, 115, 118, 128, 129,
 135, 137, 140—142, 153, 157, 159,
 194, 196—199, 206, 255, 257, 260—
 262, 269, 275, 283, 290, 296, 332,
 334—338, 450, 452, 453, 455, 457—
 459, 465, 469, 472, 473, 477, 479, 481,
 490, 520, 626, 639, 641—647, 649—
 653, 656, 657, 659, 660, 665—674,
 677—689, 701, 711, 713, 714, 717—
 719, 731, 734, 740—742, 744—751,
 753—755, 763—764, 766, 772, 777,
 780, 793, 797, 803, 809
 — allodialis, — domini l. allodium
 vinicola, vinitor, vincellér; custos vinea-
 rum, szőlőcsész 29, 30, 114, 127, 755
 vinum adustum l. crematum
 — torcular 744
 violentia militum, katonák erőszakosko-
 dása 756
 virgultum, fruticetum, rubetum, cserjés
 191, 198, 200, 201, 203—205, 208,
 211, 218, 238, 424, 624, 658, 697,
 712, 714
 virrasztó l. vigilator
 viszály l. controversia
 vitis, szőlőtő 261, 741, 745
 vitriolialis officina l. officina
 vitriolium, gálic 634
 víz árja l. aquarum inundatio
 viza l. uso
 vízfordás 36
 vízleeresztő l. obláz
 vlach l. Walachus
 Vogel l. avis
 vomer, ekevas 451
 vulpes, róka 15, 201, 451, 531, 533, 535—
 537, 540, 542—546, 549—551, 580,
 586, 597. L. még: pellis vulpina
 Wachs l. cera
 Walachus, vlach 40, 315, 324, 328, 622
 Wald, Waldung l. silva
 Waldzsin 396
 Wardein, pénzbecsőr 633
 wayda, waywoda, vajda (román) 561, 621,
 622, 624, 625, 629
 —, vajda (török) 641, 646, 650, 731
 waywoda l. Transsilvaniensis waywoda
 Wächter l. vigilator
 Weingeld l. educillum siccum
 Wesselényi-összeesküvés 83, 91, 301, 311,
 381, 411, 675, 766, 795, 801
 Wildbret l. ferina
 Wildschwein l. aper
 zabkőből 519
 zahorszki, ob montes, hegyen túl lakók
 266
 zálog, zálogolás l. oppignoratio
 záloglevél l. inscriptionales litterae
 zavarok l. disturbia
 zbirica 51—53, 56—58, 82
 zöldség l. olera
 zúzó l. teribulum
 zsák l. saccum
 zsindey l. scandula
 zsoldoskatona l. stipendiarius

A SZÖVEG KÖZT ELHELYEZETT TÉRKÉPEK JEGYZÉKE

1. A szendrői uradalom majorságföldjei. 1570, 1686.	21
2. A tokaji uradalom majorságföldjei. 1581, 1688.	22
3. Az egri uradalom majorságföldjei. 1558, 1687.	24
4. A gyulai uradalom majorságföldjei. 1560.	25
5. A szepesvári uradalom majorságföldjei. 1564, 1672.	26
6. A csábrági uradalom majorságföldjei. 1558, 1602.	26
7. A csejtei uradalom majorságföldjei. 1568, 1695.	27
8. Szántóművelés és halgazdaság robotja az egri uradalom faluiban. 1558.	34
9. Szántó- és szőlőművelés robotja a gyulai uradalom faluiban. 1560.	35
10. Szántó- és szőlőművelés robotja a tokaji uradalom faluiban. 1581.	37
11. Szántó- és szőlőművelés robotja a szendrői uradalom faluiban. 1570.	38
12. Szántó- és szőlőművelés robotja a csábrági uradalom faluiban. 1558.	39
13. A felsőlendvai-muraszombati uradalom falvai.	50
14. A lékai-borsmonostori uradalom falvai.	84
15. A kanizsai uradalom falvai.	132
16. A palotai uradalom falvai.	150
17. A pozsonyi uradalom falvai.	176
18. A csejtei uradalom falvai.	242
19. A csábrági-szitnyai uradalom falvai.	280
20. Ispán Ferenc és Keczer András, valamint Gesztelyi Jánosné birtokai.	302
21. A murányi uradalom falvai.	312
22. A szepesvári uradalom falvai.	382
23. A szendrői uradalom falvai (a Serkei- és Derencényi-birtokokkal)	448
24. A szentmiklósi uradalom falvai.	518
25. A nagybányai uradalom falvai.	618
26. A váci uradalom falvai a pilis és ludányi apátság birtokaival.	638
27. Az egri-szarvaskői uradalom falvai a Jászság, Kis- és Nagykunság közsé- vel, valamint a bélháromkúti apátság birtokaival.	694
28. A tokaji uradalom falvai.	738
29. A gyulai uradalom falvai.	786
30. Az ecsedi uradalom falvai.	802

MELLÉKLETEK JEGYZÉKE

A paraszti állatállomány megoszlása az egyes uradalmakban	48
A paraszti állatállomány megoszlása a pozsonyi uradalomban, 1646	48
A paraszti állatállomány megoszlása a szepesi uradalomban, 1672	48
Az 1608. évi lékai-bormonostori urbárium egy lapja	102
Léka vára a XVII. században. (Justus van der Nypoort metszete a Birkenstein-féle, 1686-ban megjelent metszeteskönyvben)	120
Az 1530. évi kanizsai urbárium első lapja	134
Kanizsa vára a XVII. században. (Justus van der Nypoort metszete a Birkenstein-féle, 1686-ban megjelent metszeteskönyvben)	142
Palota vára a XVII. században. (Justus van der Nypoort metszete a Birkenstein-féle, 1686-ban megjelent metszeteskönyvben)	194
Pozsony vára a XVII. században. (Matthaeus Merian rézmetszete, 1638. Magyar Történelmi Képcsarnok)	194
Murány vára a XVII. században. (XVII. századi rézmetszet, Magyar Történelmi Képcsarnok)	330
Az 1565. évi szepesvári urbárium első lapja	384
Az 1605. évi szepesvári urbárium egy lapja	408
Az 1570. évi szendrői urbárium első lapja	450
Szendrő vára a XVII. században. (Lukas Schnitzer rézmetszete, Magyar Történelmi Képcsarnok)	482
Az 1700. évi szentmiklósi urbárium első lapja	554
Az 1578. évi váci urbárium egy lapja	640
Vác vára a XVII. században. (Justus van der Nypoort metszete a Birkenstein-féle, 1686-ban megjelent metszeteskönyvben)	654
Eger vára a XVII. században. (Metszet a „Theatri praecipuarum totius mundi urbium liber sextus” című, 1617-ben megjelent könyvben)	696
Az 1581. évi tokaji urbárium egy lapja	760
Tokaj vára a XVII. században. (Caspar Merian rézmetszete Lucas Georg Ssicha rajza után, Magyar Történelmi Képcsarnok)	764
Gyula vára a XVII. században. (Justus van der Nypoort metszete a Birkenstein-féle, 1686-ban megjelent metszeteskönyvben)	788
Ecsed vára a XVII. században. (Justus van der Nypoort metszete a Birkenstein-féle, 1686-ban megjelent metszeteskönyvben)	804
Az uradalmak (Térkép)	

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	5
Bevezetés	9

DUNÁNTÚL

FELSŐLENDVA—MURASZOMBAT	49
1. 1593. december 2. A felsőlendvai uradalom kivonatos urbáriuma	51
2. 1628. június 1. Néhai Széchy György felsőlendvai—muraszombati uradalomrészének urbáriuma	59
LÉKA—BORSMONOSTOR	83
3. 1528. Jegyzék a lékai uradalom parasztjainak sérelmeiről és szolgáltatásairól	85
4. 1608. március 13—18. Nádasdy Ferencné Báthory Erzsébet lékai és borsmonostori uradalmának urbáriuma	90
5. 1670. A lékai uradalom kivonatos urbáriuma	121
KANIZSA	131
6. 1530. A kanizsai uradalom kivonatos urbáriuma	133
7. 1563. A kanizsai uradalom kivonatos urbáriuma	143
PALOTA	149
8. 1578. június. A palotai uradalom urbáriuma és becsüje	151
9. 1617. október 19. A palotai uradalom urbáriuma	171

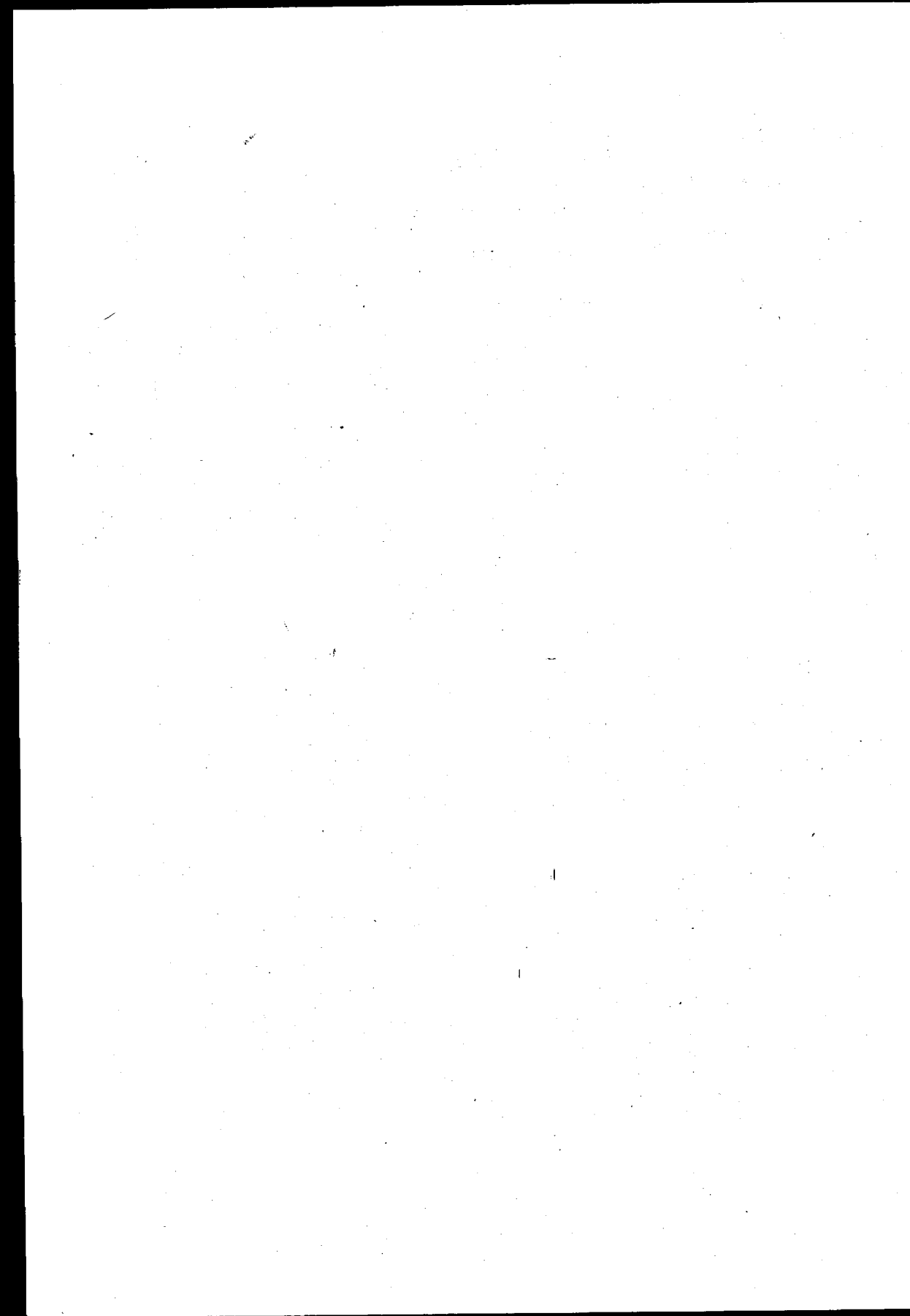
FELVIDÉK

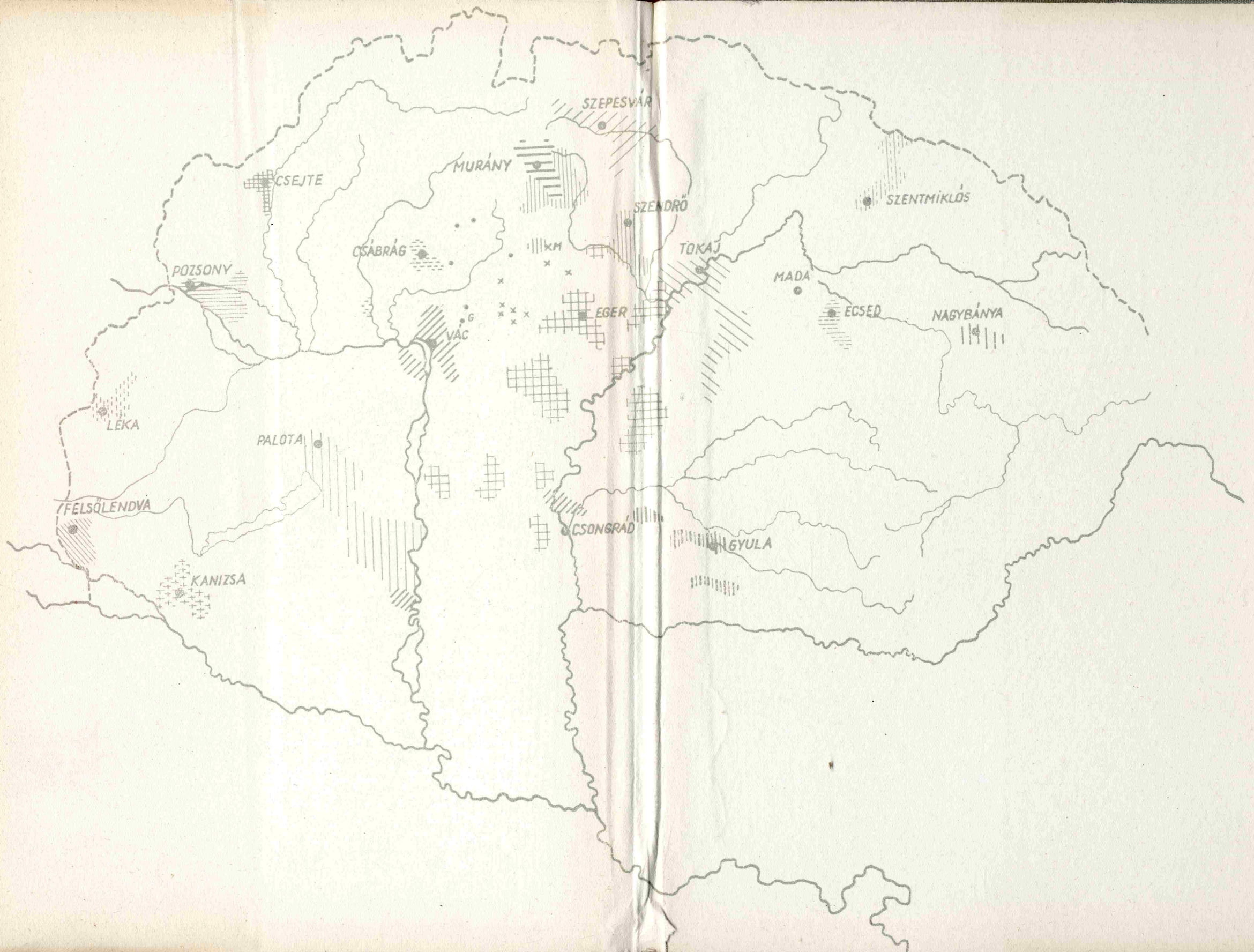
POZSONY	175
10. 1574. A pozsonyi uradalom urbáriuma	177
11. 1646. A pozsonyi uradalom urbáriuma	195
CSEJTE	241
12. 1568. A csejtei uradalom urbáriuma	243
13. 1695. március 5. A Nádasdy-családról a kincstárra szállott csejtei uradalom kincstári kezelésben tartott részének urbáriuma és becsüje	255
14. 1695. március 9. A Nádasdy-családról a kincstárra szállott csejtei uradalom elzálogosított részének urbáriuma és becsüje	271
CSÁBRÁG—SZITNYA	279
15. 1558. február. A csábrági (-szitnyai) kincstári uradalom urbáriuma	281
16. 1602 június. A szitnyai uradalom urbáriuma	288
17. 1602. június. A csábrági uradalom urbáriuma	294
NÓGRÁD, HEVES, BORSOD, GÖMÖR MEGYEI KÖZÉPBIRTOKOK	301
18. 1670. november 12. (1671. január 4.) Ispán Ferenc és Keczer András kincstár számára lefoglalt mártonfalvai, arlói, szilakszói, pásztói, hasznosi, bátonyi, verebélyi, bárkányi és hartványi birtokainak urbáriuma ..	303

19. 1673. december. Néhai özvegy Gesztelyi Jánosné Jankó Ilona kincstár számára lefoglalt gutai, szklabonyai, szennai, nagyliberesei, dolyáni és terényi birtokainak urbáriumum	306
MURÁNY	311
20. 1573. augusztus. A murányi uradalom urbáriumum	313
21. 1672. A murányi uradalom urbáriumum	330
SZEPESVÁR	381
22. 1565. április 16. A szepesvári uradalom urbáriumum	383
23. 1605. A szepesvári uradalom urbáriumum	400
24. 1672. A szepesvári uradalom egyik felének (a néhai Csáky Ferenc gróftól a kincstár számára lefoglalt félnek) az urbáriumum	411
SZENDRŐ—CSETNEK—SERKE—DERENCSENY	447
25. 1570. május 24. A szendrői uradalom urbáriumum	449
26. 1686 június. A szendrői, valamint a kincstárra szállt egykori csetneki, serkei és derencsenyi uradalom urbáriumum	483
SZENTMIKLÓS	517
27. 1648 február. A szentmiklósi uradalom urbáriumum	519
28. 1700. április 6. A szentmiklósi uradalom urbáriumum (készült 1699-ben)	553
NAGYBÁNYA	617
29. 1566. A nagybányai kincstári uradalom urbáriumum	619
30. 1688. december 24. A nagybányai pénzverőház alá rendelt kincstári birtokok urbáriumum	626
ALFÖLD	
VÁC—PILIS—LUDÁNY	637
31. 1578. május 8. A váci püspökség, a pilisi és a ludányi apátság birtokainak urbáriumum (kiegészítve az 1580-as évek elejéig)	639
OSONGRÁD	663
32. 1697. április 12. Osongrád város urbáriumum és becsüje (1696 novemberi felvétel alapján)	665
EGER—SZARVASKŐ—BÉLHÁROMKÚT—JÁSZSÁG—NAGY- ÉS KISKUNSAÁG	693
33. 1558. január. Az egri—szarvaskői uradalom, a bélháromkúti apátsági birtokok, a Jászság, a Nagy- és Kiskunság urbáriumum	695
34. 1558. Az egri uradalom kiváltságainak, rendes, rendkívüli és sérelmes szolgáltatásainak jegyzéke	721
35. 1567. július 7. Az egri és szarvaskői uradalom kivonatos urbáriumum	726
36. 1676. július 15. A Jászság, a Nagy- és Kiskunság kivonatos urbáriumum	729
37. 1687. december 17. A szarvaskői uradalom urbáriumum	731
TOKAJ	737
38. 1581. A tokaji kincstári uradalomnak részben korábbi felvételek alapján készült urbáriumum	739
39. 1688. április 12. A tokaji Rákóczi-uradalom urbáriumum	765
GYULA	785
40. (1560 körül) A gyulai uradalom kivonatos urbáriumum	787
MADA	795
41. 1601. december 31. Kereki János kincstár számára lefoglalt madai birtokának urbáriumum	797
42. 1678. A Bay-család kincstár számára lefoglalt madai birtokának urbáriumum	798
43. 1693. június 19. A Barkóczy Lászlónak adományozott madai kincstári birtok urbáriumum	800

ECSED	801
44. 1614. február 6. Az ecsedi uradalom urbáriumma	803
NOMENKLATURA	817
MÉRTÉKEK, PÉNZEK	837
ÜNNEPEK	841
NÉVMUTATÓ	843
TÁRGYNÉVMUTATÓ	869
A szöveg közt elhelyezett térképek jegyzéke	891
Mellékletek jegyzéke	892

Az 1—5., 7—9., 25. és 31. számú iratot W. Beretzky Nóra rendezte sajtó alá, a 10—17. és 22—24. számút Felhő Ibolya, a 6., 18—19., 26—30. és 32—44. számút Maksay Ferenc, a 20—21. számút pedig T. Polonyi Nóra.





letre vonatkozó, de különböző időben kelt urbáriumok segítségével. A kötet bevezető tanulmánya összefoglalóját adja azoknak az eredményeknek, amelyek az utolsó évtizedek agrártörténeti kutatásaihoz kapcsolódva a közölt urbáriumokból kiolvashatók.

A könyv nemcsak hivatásos történetkutatók számára készült. A nyelvtudomány és az érdeklődő közönség régi magyar nyelvünk megannyi emlékét, s igen sok érdekes kultúrtörténeti adatot talál benne. Használatát bőséges apparátus könnyíti meg: az uradalmak birtoklástörténetének ismertetései, az egy-egy uradalom gazdasági-társadalmi alakulását végigkísérő tájékoztatók, forrásjegyzékek és magyarázó lábjegyzetek, a függelékben pedig kifejezések magyarázata, mértékek, pénzek és ünnepek jegyzéke, helység- és személynévmutató. A kötet anyagát emellett térképek, iratfakszimilék és egykorú metszettek fényképei gazdagítják.



Ára : 150,— Ft